

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
חשיעי

היכל
חמישי

אור התורה

מספר
נמדבר

והוא לקוטי אמרים. מאמרים יקרים. מעוררים הלכבות
לעבודת ח'. על סדרי פרשיות התורה. ועל חנוכה ופורים.
שלש רגלים ור"ה ויוהכ"פ.

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'

מרנא ורבנא מנחם מענדל נבג"מ זי"ע

— ארמו"ר ה"צמח צדק" —
מליובאוויטש

חלק שלישי : חקת — פנחם

נעתק מכת"י ויוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת

„ אוצר החסידים ”

ברוקלין (13) ג. י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות עשרים ושבע לבריאה

llc.
כ

מפתח כללי:

iii	פתח דבר מהמור"ל
v	לוח המפתחות
		אור התורה
תשנ"ט	פרשת חקת
תתצ"ט	פרשת בלק
א"נח	פרשת פנחס
א"רכ"ט	מראה מקומות לפסוקי תנ"ך
א"רל"ו	מראה מקומות למאמרי רז"ל

OR HATORAH

BAMIDBAR

Vol. III

Published and Copyrighted 1967 by
 "KEHOT" PUBLICATION SOCIETY
 770 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y. 11213
 Tel.: HYacinth 3-9250-1

נמסר במסוס "צורא"
 צ"י מרכזי בן רחל ועלון בוגער בן אסתר הגסה

Printed in United States of America

פ ת ת ר ב ר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובהמשך להנדפס מכבר¹, הננו מו"ל בזה בפעם הראשונה מכתבי"ד את דרושי כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" ורשימותיו על ספר במדבר².
דרושים ורשימות אלו נעתקו ברובם מביכלאך³ כתבי"ד מעתיקים שונים.

* * *

הדרושים שנדפסו בספר זה נכתבו בזמנים שונים, ולכן יש בהם ענינים שנרשמו בקיצור ולאחר זמן נתבארו באריכות יותר, ומשנה אינה זה ממקומה, ובפרט שאי אפשר בלא חידוש.
לע"ע לא נמצא תח"י גוף כתבי יד קודש של הצ"צ מרובם של הדרושים ורשימות הנ"ל, כי אם העתקות⁴, ומכמה מהם — רק העתקה אחת, ולכן אפשר אשר גם לאחר ההגהה שהשתדלנו בה, ימצאו טעויות, ובפרט בציוני העמודים ומ"מ שבפנים, חסרה התחלת או סיום חצע"ג וכו'.

* * *

כרך זה כולל הדרושים ורשימות הצ"צ על פרשיות חקת — פנחס.

* * *

בסוף כרך זה הוספנו מראה מקומות לפסוקי תנ"ך, מאמרי רז"ל, זהר וכו' (נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שיי' חיטריק).
מראה מקום להכתבי"ד מהם נעתקו הדרושים והרשימות של כל ספר במדבר — יבוא בסוף כרך האחרון של ספר במדבר.

* * *

בפרטיות יותר ע"ד כתבי הצ"צ — ראה בהקדמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לספר אור התורה שמות.

מערכת „אוצר החסידים"

כ"ה אדר שני, ה'תשכ"ז, ברוקלין, נ. י.

1) ע"ד דרושי ורשימות הצ"צ על תנ"ך שנדפסו כבר — ראה בהקדמת המו"ל לאוה"ת ויקרא בהערה 1 שם. ויש להוסיף ע"ז: דרושים ורשימות על ספר שמות (בשלת — תשכ"ז). על ספר במדבר (במדבר—קרת — תשכ"ו). על ספר דברים, נדפסו בארבעה כרכים (תשכ"ה—תשכ"ו).

2) מפני סיבות טכניות לא נדפסו לע"ע הדרושים והרשימות ע"פ יתרו—פקודי, ויופיעו בקרוב.

3) בעיקרם מהביכלאך הידועים בשם „בוך באברויסק".

4) מאמרים ורשימות אחדים נמצאות בגוף כתי"ק הצ"צ וכפי שמצויין בהמראה מקום לספר במדבר.

לוח המפתחות

ח ק ת

תחכט	לענין קח את המטה	וידבר הוי' כו' זאת חקת
תחלב	ויקהלו משה	התורה
תחלה	וישמע הכנעני	הגהות לד"ה זאת חקת התורה
תחלט	או ישיר ישראל	ביאור זאת חקת
תחמד	או ישיר ישראל כו' עלי באר	ביאור ע"פ זאת חקת התורה
תחמח	ביאור ע"פ עלי באר	זאת חקת התורה
תתנה	או ישיר ישראל	ויקחו אליך פרה אדומה
	הגהות על ד"ה או ישיר ישראל	להבין כללות ענין מצות פרה
תחט	שבלקו"ת	אדומה
	ביאור להגהות על ד"ה או ישיר	פ"ב דנזיר כו' אמר אמרה פרה
תתעב	שבלקו"ת	זו
תחעט	מהו גזר ומעיין	ענין פרה אדומה
תחפא	ומדבר מתנה	במד"ר פ' חקת
תחפב	ע"כ יאמרו המושלים	משנה פרק ב' דנזיר
	הגהות וביאורים לד"ה ע"כ	ונתתם אותה אל אלעזר הכהן
תחפג	יאמרו שבלקו"ת	זאת התורה אדם
תחצ	ביאור על הג"ל	קח את המטה
		לד"ה קח את המטה

ב ל ק

תחצט	להבין מ"ש בע"ח שיש ג' בחי'	תתצט	בגמרא פרק חלק
תתקטב	אדם	תתקא	וירא בלק
תתקפד	הטעם שאצי' דוקא נק' אדם	תתקג	ויקר אלקים אל בלעם
תתקפו	הגהות לד"ה מי מנה שבלקו"ת	תתקד	כי מראש צורים אראנו
תתקפט	לא הביט און ביעקב	תתקיא	כי מראש צורים אראנו
תתקצ	לא הביט און ביעקב	תתקטו	כי מראש צורים אראנו
תתקצו	לא הביט און ביעקב	תתקיז	כי מראש צורים אראנו
א"ד	לא הביט און ביעקב	תתקיז	לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב
	הגהות לד"ה לא הביט און	תתקיז	מי מנה עפר יעקב
א"ג	ביעקב שבלקו"ת	תתקכד	מי מנה עפר יעקב
	קיצור מד"ה לא הביט און	תתקכה	מי מנה עפר יעקב
א"ד	שבלקו"ת	תתקלא	מי מנה עפר יעקב
	קיצור מהדרוש לא הביט און	תתקלו	לד"ה מי מנה עפר יעקב
א"טו	שבלקו"ת	תתקלט	מי מנה עפר יעקב
	ביאור הדברים ע"פ לא הביט	תתקנא	מי מנה עפר יעקב
א"יט	און ביעקב	תתקנו	מי מנה עפר יעקב
א"ל	כי לא נחש	תתקסא	מי מנה עפר יעקב

16

3

א'מה	שייך למה טובו אוהליך דתקסי"ב	א'לא	גאם שומע אמרי א"ל
א'מה	כרע שכב כארי	א'לב	הגהות לד"ה מה טובו שבלקו"ת
א'נא	ועתה ברוח לך	א'לג	ביאור על תורה מה טובו
א'נב	אראנו ולא עתה	א'מג	שבלקו"ת
א'נג	וירא את עמלק		שייך לענין מה טובו

ס נ ח ם

א'קכה	עולת תמיד העשויה בה"ס	א'נח	אך בגורל יחלק
א'קלו	עולת תמיד העשויה בה"ס	א'סד	אך בגורל יחלק
א'קמ	עולת תמיד העשויה בה"ס	א'סז	ויאמר ה' כו' וסמת את ידך
א'קמו	להבין שרש הדברים הנ"ל	א'סז	ויסמוך את ידיו
א'קנא	עולת תמיד	א'סח	צו את בני' ואמרת אליהם את קרבני
א'קנד	עולת תמיד	א'עט	בלקו"ת ד"ה צו את בני'
א'קס	ונסכו רביעית	א'פב	שייך לפסוק צו את בני'
א'קסד	ובראשי חדשיכם	א'פג	הגהות לד"ה את בני' שבלקו"ת
א'קסה	ובראשי חדשיכם	א'פד	בענין שמו גימט' רצון
א'קסז	זח"ג פנחס כו' ובראשי חדשיכם	א'פה	את קרבני לחמי
א'קסח	ושעיר עזים אחד לחטאת להוי'	א'פח	להבין בתוס' ביאור כו' את קרבני לחמי
א'קצ	וביום הבכורים	א'צז	ואמרת להם זה האשה
א'קצ	ביום השמע"צ תהי' לכם	א'קו	כפ"ט דפסחים דצ"ו ע"א מנין לתמיד שטעון ביקור
א'קצ	קדש ישראל לה' ראשית תבואתה	א'קיג	כבשים בני שנה תמימים
א'ריב	קדש ישראל לה' ראשית תבואתה	א'קטז	עולת תמיד העשויה בה"ס
א'רכא	קדש ישראל לה' ראשית תבואתה		

אור התורה

פרשת

חקת

פרשת חקה

(וידבר הוי' כו' זאת חקת התורה*)

[שורה תורה שבעל פה] אך בהלחמות כתיב והמכתב מכתב אלקים חרות על הלחמות שהיו אותיות החקיקה שהוא מדרגה עליונה מבחי' תשב"כ שבכתב הרי האותיות הם דיו שהוא דבר זר ונפרד מהקלף שלא הי' לו שום שיכות מקודם אל הקלף רק שאח"כ כשכותב הסופר בדיו ע"ג קלף נתאחדו והיו לאחדים אבל אותיות החקיקה הם מיני' וביה והן דבר אחד ממש עם האבן שנחקקו בו. והו' שלפעמי' איתא בזהר אורייתא מתקשרא בקב"ה ולפעמי' אמרו אורייתא וקב"ה כולא חד דהיינו מקור ושרש התורה היא בחי' חד ממש עם הקב"ה וע"ז מורה אותיות החקיקה שהן מיני' זבי', אך כשנתלבשה התורה בבחי' חכמה ובינה והוא ענין שארז"ל שהתורה קדמה אלפים שנה לעולם שהאלפים הוא בחי' אאלפך חכמה אאלפך בינה נק' תורה שבכתב שהרי הוא ית' למעלה מעלה מבחי' חכמה א"כ החכמה לגבי א"ס ב"ה הוא עד"מ שהדיו הוא אינו עצמיות הקלף ממש רק שמ"מ היו לאחדים כי איהו חיותי חד איהו וגרמוהי חד וכמ"ש הרמב"ם שהוא היודע והוא המדע כו' ובבחי' זו אמרו אורייתא מתקשרא בקב"ה* * ח"ש זאת חקת התורה דהיינו שזהו בחי' חוקה שהוא המשכת אותיות החקיקה [והענין דהנה מבואר].

[דף נו' ב שורה שהן בחי' אש ומים כו'] (עמ"ש מזה ע"פ וכל העם רואי' כו'). אך במצות פרה אדומה הוא כללות ענין זה דבחי' רצוא ושוב שזהו ענין שריפת הפרה והמים חיים. (כי הגה המצות נק' רמ"ח איברי' דמלכא, והנה עד"מ באדם כל אבר הוא דבר פרטי, אבל הלב והמוח הן איברי' כללים שכוללי' חיות כל הגוף כמו שאנו רואי' בחוש שבמוח מרגיש כל הנפעל בהרמ"ח איברים וכן הלב פליג לכל שייפי' כו', ונמצא בכל אבר מהרמ"ח איברים יש הארה חיות מהמוח ולב. וכך בכל הרמ"ח מ"ע שהן רמ"ח איברים יש בחי' אש ומים אשר יסוד האש הוא בחי' לב ויסוד המים הוא בחי' מוח, ולכן ע"י קיום כל מצוה יבא האדם לבחי' רצוא ושוב. אמנם בחי' הלב והמוח עצמן הם כללות כ"ז כך בחי' ענין הרצוא ושוב שנאמר בפרה אדומה הוא כללות ומקור בחי' הרצוא ושוב) [ולכן נאמר בה זאת חקת התורה].

* המאמר (בשינויים ובהוספת הגהות) נדפס בלקו"ת דף גו, א. ותבא כאן הוא מבין באב' 82, גוף כתי"ק הציצ, מה שלא נדפס בלקו"ת. — הבא בחצאי ריבוע הם מהוספת המו"ל.

בקב"ה): סיום חצי ריבוע זה, בלי התחלתו — כ"ה בכתי"ק.

[דף נו, ג שורה הוי' הב' — סוכ"ע] ע"ד ההפרש בין שם הוי' שבאותיות החקיקה לשם הוי' שבאותיות הכתב [ופי' אשר ציוה].

[שורה בחי' חקת — ותשבע"פ] (ע"ד אאלפך חכמה כו' ונוצר חסד לאלפים ב' אלפין כו' והיינו ע"י אלף דאפר הפרה שמבחי' פ' ה' נעשה א' פ"ר כמ"ש בלק"ת ועי"ז אח"כ בחי' קידוש מי חטאת הוא בחי' ונוצר חסד לאלפים כו').

הגהות לד"ה זאת חוקת התורה

עם האבן שנחקקו בו * (זהו שלפעמי' אי' בזהר אורייתא מתקשרא בקוב"ה ולפעמי' אי' אורייתא וקוב"ה כו"ח דהיינו מקור ושרש התורה הוא בחי' חד ממש עם הקב"ה וע"ז מורה אותיו' החקיקה שהם מיני' ובי' אך כשנתלבשה התורה בבחי' חו"ב והו"ע שארו"ל שהתו' קדמה לעולם אלפי' שנה שהאלפי' הוא בחי' אאלפך חכמה אאלפך בינה נק' תושב"כ שהרי הוא ית' למעלה מעלה מבחי' חכ' א"כ החכ' לגבי א"ס ב"ה הוא עד"מ שהדין הוא אינו עצמות הקלף ממש רק שמ"מ היו לאחדיו' כי או"ח חד או"ג חד וכמ"ש הרמב"ם שהוא היודע והוא המדע כו' ובבחי' זו א' אורייתא מתקשראה בקוב"ה) זהו זאת חקת התורה כו'.

מ"ד בחי' אתעדל"ע * (וכמ"ש בד"ה וכל העם רואי' הג"ל וע' מזה ג"כ בד"ה וקבל היהודי' ואפשר שלכך ארו"ל ואהבת לרעך כמוך הוא כלל כל התורה כי זהו המשכת יחוד עליון הג"ל אהבתי אתכם אמר הוי' ונשיי נק' אחי' ורעי' למקום) והנה מצות כו'.

הוא בחי' פרטי' * כו' ע"ש (והיינו שהמצות נק' רמ"ח אברי' דמלי' והנה עד"מ באדם כללות החיות כולו שורה במוח ולב ששם משכן השראת החיות הכללי בהתגלות משא"כ בכל האברי' נמשך רק חיות פרטי' השייך לאבר ההוא וע' בתניא פנ"א, והנה אעפ"כ גם בכל האברי' יש ג"כ התכללות מכל האברי' פי' למשל בהרגל יש בו החיות של הראש ועין ג"כ כמו שא"ר שע"י הקזת דם מן הרגל יתרפא הראש וגם יכול להיות רפואה להעין כשיקזו דם מן הרגל נמצא יש בהרגל חיות של הראש והעין ג"כ וכן מכל האברי' והיינו ע"י גידי' הנמשכי' מהראש לרגל כו' רק החיות של הראש

עם האבן שנחקקו בו : בלק"ת דף נו, א שורה המתחלת : והן דבר א' — הגהה זו נמצאת גם לעיל ע' תשנ"ט.

מ"ד בחי' אתעדל"ע : שם דף נו, ב שורה : שהוא רק.
הוא בחי' פרטי' : שם דף נו, ג שורה : במצוה זו.

ועין הוא שורה בהרגל רק בדרך קיצור מופלג ובדרך רמו בלבד ובהעלם מאד וכן בכל אבר הוא כלול מכולם אך הוא בדרך רמיזה וקיצור העלם מאד ויש בחי' אבר שההתכללות הראש בו הוא יותר נגלה קצת מבאבר אחר ששם הוא בהעלם יותר וכמו שרפואת הראש שייך יותר להקזת דם מהרגל והיינו לפי שנתב"ס אך עכ"ז הוא רק בדרך רמיזה וקיצור כו' משא"כ במוח ולב בהם נכלל כללות החיות של הרמ"ח אברי' בהתגלות ולא בדרך רמיזה בלבד ולכן מרגיש במוח כל הרמ"ח אברי' וע' בתניא פנ"א וכמו"כ עד"ו בלב שהלב שופע חיות לכל האברי' ע"י דם הנפש היוצא מהלב אל כל האברי' וסובב סובב הולך הרו"ח והדם תוך תוך כל האברי' והגידו' המובלעי' בהם וחוזר אל הלב כו' וכערך ההפרש בין המוח והלב שהן אברי' כללי' לשאר הרמ"ח אברי' כך עד"ו ההפרש בין מעל' דאליעזר שהוא חיבור כלל שם בין תושבע"פ בשם מ"ה ועמ"ש ע"פ כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר לכך נכפלה פ' זאת שהוא כללות החיות דמוח ולב משא"כ בתורתן של בנים שהרבה גופי תורה לא נתנו אלא ברמיזה והיינו לפי שהם בחי' רמ"ח אברי' דאף ששם בכל אבר יש ג"כ חיבור ויחוד זה הוא רק ברמיזה וקיצור מופלג כמשל מה שבכל אבר יש כללות מכולם שהוא רק דרך רמיזה כו') וכענין זה כו'.

א) ביאור זאת חוקת פ"א * ענין ע"מ גבוה מעשה"ד לפי המק"מ ויקרא ע"מ מאבא ועשה"ד מבינה צ"ל ע"ד שהעולם נבראו במלואו תולדות מלא בשני ווין מד"ר בראשית פי"ב ולא יהי' כן עד תולדות פרץ ועמ"ש ע"פ גדילים תעשה לך בענין הוד והדר לבשת. וכן אור שנברא ביום ראשון כו'. הנה ישכיל עבדי כו' מאד אותיות אדם כמו שהי' קודם חטא עה"ד.

ב) פ"ב עץ ארז ואזוב ע"ד העשיר והדל ויש בזה ב' המדרגות דבע"ת וצדיק יחד הארו ממשיך מהבינה עד יסוד. והאזוב מיסוד במל', וכמ"ש ע"פ הוח"ג ויקרא דף י"ו ע"ב.

ג) פ"ג פרה ק"ג. וצ"ל מדוע נעשית בחוץ ומ"ש מהקרבנות שהם נעשות בפנים דוקא. וע' בזבחים פרק פרת חטאת ושם דקי"ג ע"א שצריך לשוחטה חוץ לחומת ירושלים דוקא. וע' בחיי ב' דעות אם שהיא למעלה משאר הקרבנות או להפך. ולכאורה יש לה דמיון לקרבנות יוהכ"פ, כי שבעת ימים קודם לשרפת הפרה מפרישין כה"ג מביתו וכמו ביוהכ"פ ג"כ שבעת ימים קודם יוהכ"פ. והיינו שביום הח' דוקא מגיע למדרגת בינה שב"ע קדה"ק. ועמ"ש בענין חכמת זה סדר קדשים ודעת זה סדר טהרות.

4

תשסב אור חקת התורה

וי"ל ע"ד אמצאך בחוץ בע"ת. כי קרבנות להמשיך יחוד ונק' זה האשה אשר תקריבו וצ"ל בהצנע והיכל קדה"ק נק' חדר המטות, אבל התשו' היא בבחי' שקראה אמי, והאם נושקת בנה אף בחוץ ואין בזה בוש, והו' מסט' דעלמא דאתי לאו איהי מאנא לנביה כו'. ועוד הקרבנות להמשיך דירה בתחתוני' מבחי' צדיק ודירה זו היא בבהמ"ק שנק' הדום רגליו ונק' איוז בית אשר תבנו לי, אבל הבע"ת אינו ממשיך הדירה בתחתוני' כ"א שממשיך ממקור האור מעתיקא המאיר בבינה שיאיר באצ"י עד יסוד ולא במקור דבי"ע עדיין לכן לזה א"צ בהמ"ק, וע' בענין אליהו שהקריב בחוץ בפ' וישלח, וע' בילקוט חקת דר"ל"ה א' ע"פ והוציא אותה אל מחוץ למחנה ב' פירושים הא' דקאי על שרה של עמלק, ומ"מ צ"ל היינו מה שישראל יכירו ג"ק שלמטה מק"נ ושייך בה שחיטה להוציא דם ופנימי', הב' דקאי על הגלות כו' ואין זה תפלה שבמקום קרבנות, כ"א זהו תשובה דוגמת אמצאך בחוץ אשקך כמו שכ' בתרגום שזהו מס"נ, עין ארז כו' חמ"ו ע"ש, ילקוט ח"א קי"ב יר"ג.

ד) ובוזח"ב פקודי דר"ז ע"ב מי חטאת, כד"א לפתח חטאת רובץ, ובגין דאיהו פתח, חטאת רובץ ודאי בקדמיתא כתיב והוציא אותה אל מחוץ למחנה, כו' בקדמיתא טמא והשתא טהור ופי' במק"מ שם שהפרה היא נוק' דנוגה ואחר שנשרפת ונותנים עליה מים מתבררת (ע' בלק"ת בר"ה ויקחו אליך פרה איתא במשניות) והוא טהור דנפיק מטמא שקורם שנתבררה נק' טמא, כו' עכ"ל הרי מובן הטעם שנאמר והוציא אותה אל מחוץ למחנה, לפי שהיתה בבחי' טמא, ונק' חטאת, וע' בזהר ר"פ וישלח דקס"ה ע"ב מענין לפתח חטאת רובץ, שפירשו על היצו"ר שנק' חטאת, ובגמ' דסוכה דנ"ב ע"א דוד קראו טמא כו', ואפשר פירש חטאת כדברי ר"מ ביומא דל"ז ע"ב דס"ל חטא גדול מעון ופשע כו', וצ"ל הרי כל הבהמות נמשכים מק"נ ואעפ"כ קריבין בפנים, וצ"ל דנפש הבהמות הטהורות נמשכים מבחי' העליונות דק"נ שהן טוב, ע' בפ"י הרמ"ז בזהר פ' ויקרא על דף ה' ע"א גבי התיכונה שהיא נפש הבהמות כו' משא"כ פרה אדומה שהיא נוק' דנוגה, היא יותר דע כמ"ש הרמ"ז ר"פ מקץ בענין קץ דשמאלא, והיא הנקרא יותרת הכבד בפרדס ערך יותרת הכבד ובמא"א את יו"ד סעיף מ"א, ובוזח"ג פנחס דף רכ"ד ודף רל"א, ובת"ז תקון כ' דף מ"ג ע"א, ועיין במד"ד ס"פ תרומה פל"ה גבי אבל ברול אין כתיב כאן כי זהב וכסף ונחשת רומזים לבחי' העליונות דק"נ רישיה די זהב טוב זה בכל, וכסף זו מדי כו' ובמא"א את צ' סל"ב צלמא דנ"נ כל ק"נ בכללה עכ"ל והי"נ כ' ע' בע"ח דרוש ק"נ עכ"ל נמצא הברזל זהו בחי' אחרונה דק"נ היינו נוק' דק"ג, ועמ"ש בת"א פ' וישלח סד"ה ויאבק איש עמו בענין מה בין אבק לעפר, והנה אבק נוק' דק"נ והעלאת האבק עד כסה"כ זהו ענין גדולה תשובה שמגיעת עד כסה"כ, לרחוק שנעשה קרוב, ובחי' קרוב מצד עצם י"ל זהו ענין קרבו ל' קירוב, ובחי' לרחוק שנעשה קרוב זהו ענין הבירור דמי חטאת כו' מבחינת חוץ למחנה.

וזהו ענין המד"ר פ' תצוה ר"פ ל"ח דקנ"ג ע"ד ע"פ לקח פר בן בקר
הה"ד גדולים מעשה ד' דרושים לכל חפציהם, תלים ס"י קי"א
כשהוא רוצה הוא קוראה בלשון נקבה שנאמר ויקחו אליך פרה אדומה
תמימה וכשהוא רוצה הוא קוראה בלשון זכר שנאמר לקח פר בן בקר,
דלכאורה אין לזה תבנה, מהו ענין זה קוראה, הרי גבי אהרן הי' פר
זכר, והפרה אדומה היתה נקבה, ולא בקריאת שם תליא, וע' במד"ר בשלה
פכ"ה ופעמים עושה אותם בדמות נשים ופעמים בדמות אנשים שם גיחא
אבל כאן אין הפירוש מובן, א"ו הפירוש דקאי על כללות ק"צ שיש בה
דכר ונקו' לכן כשהוא רוצה הוא קוראה בלשון נקבה, ר"ל נוק' דק"ג,
וכשהוא רוצה קוראה בלשון זכר היינו זכר דק"ג, וכיון שמ"מ הכל ענין ק"ג
שהוא דבר אחד שייך לומר לפעמים קוראה כו'.

ד) * ועמ"ש כבוד בראשית א' דתט"ו ב' בהגהות לד"ה ויקח מן הבא בידו
מנחה בענין אליהו שהקריב בחוץ הרי זהו איסור גדול,
והכהנים ששמשו בבית חוניו הם כמו בעלי מומין מום גימט' אלקים, לפי
שפוגם ביחוד הוי' אלקים שזהו בבהמ"ק דוקא כמארז"ל אימתי גדול ה'
כשהוא בעיר אלקינו בהגהות לד"ה רני ושמחי הראשון, והתירוץ כי בדברך
עשיתי, והנה באליהו ב"פ ה' הוא האלקים, א"כ התגלות ע"ק ע"י התשובה
לכן אפילו בחוץ אמצאך בחוץ, כי גדול ה' בעיר אלקינו דוקא היינו הוי'
דז"א פעם הראשון הוי' הוא האלקים, וזהו המזבח נק' סולם מוצב ארצה
מ' וראשו מגיע השמימה ז"א, ע"כ דוקא בבהמ"ק, אבל בחי' ע"ק זהו בחי'
ולגדולתו אין חקר שלמעלה מעלה מבחי' גדול ה' ומהולל מאד בעיר
אלקינו כמ"ש בת"א בד"ה ויושט המלך לאסתר דקנ"ז עמוד שני, וז"ל
דלא שייך כלל לחקור ולהתבונן בגדולתו כו' אלא בשם הוי' ב"ה כו',
ובפ' וארא בד"ה וידבר אלקים כו' וארא דצ"ג סע"א וע"ש ג"כ בד"ה וארא
אל אברהם, דרוש הראשון שזהו התפרש בין בחי' יחיד ובין בחי' אחד
כי ז"א נק' אחד וע"ק נק' יחיד, ואין שייך שם יחוד דו"ב וזהו לפני ה'
תטהרו, לכן גם בחוץ כי זהו למעלה בעצם מבחי' אימתי גדול הוי' כשהוא
בעיר אלקינו דוקא ודוגמת מ"ש בד"ה למנצח על השמינית בענין איך
הקב"ה מוריד גשמים בשבת, לפי שכל העולם שלו הוא, היינו לפי שהוא
מבחי' א"ק המקיף את כל העולם בהשוואה אחת (ועמ"ש מזה בת"א בטופו
בהג"ה לדרוש לבסומי בפוריא, דרוש השני, שמ"מ משם בא האור בבחינת
העלם, וכמ"כ כאן, בענין הפרה שנעשית בחוץ ואין האור מאיר שם בגילוי
כמו בבהמ"ק שנק' צמצם שכינתו בין שני בדי ארון אבל מ"מ בבחינת
העלם בא ונמשך מעצמות אור א"ס מבחינה ואף * באליהו שנאמר ותפול
אש ה' ותאכל כו') כי שם כחשכה כאורה, ודונות נהפכו לזכיות, ועמ"ש
בענין חכמות בחוץ כו', ובבחי' זו את השמים ואת הארץ אני מלא בשעה *

זו : נכפל בכייק ציון ד.
מבחינה ואף : כ"ה בגוכתי"ק.
בשעה : בכרך באבי 49 : בהשוואה.

16

3

א. ונקי הוראת שעה היתה ע"ד יש קונה עולמו בשעה א' דילוג * אבל הקביעות אינו כן אלא בבהמ"ק דוקא כמ"ש סד"ה שובה ישראל הראשון. לכן גבי פרה אדומה שנאמר זאת חקת התורה אשר צוה הוי' דע"ק ע"כ והוציא אותה מחוץ כו', ולכן רק הזאת הדם בחי' ריח בוגדיו ולא הקטרת אמורין כי אין שייך לחמי באתריה לאו אורחני' למיכל וכן פרים הנשרפים אין בהם אכילת מזבח כו'. ועמ"ש בלק"ת בד"ה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום דקאי על מצות תשובה שהיא בחי' אשר אנכי מצוך ע"ד אנכי כתר הוי' חכמה אלקיך מ', אבל כל המצות נק' מצות הוי', וכן אפילו קרבנות ועל התשובה נאמר לא בשמים היא כו' כי הנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה זהו עדיין שם הוי' כי ישמחו השמים ר"ת י"ה ותגל הארץ ר"ת ו"ה. אבל התשובה לא בשמים הוא אלא מבחי' את השמים ואת הארץ אני מלא בהשוואה א' והנה סולם זה הכבש ראשו מגיע השמימה זה ריח הקרבנות לכן הקרבנות דוקא בבהמ"ק בחי' סולם אבל אליהו שהקריב בחוץ ע"פ ובדברך עשיתי. שהמשיך מבחי' מקום שהתשובה מגעת מבחי' לפני הוי', ע"כ יוכל להיות גם בחוץ שמשם נמשך לפי שעה שאליהו עצמו הוא הסולם וכמ"ש מהרמ"א פ' ויצא בענין יעקב, וזהו ענין הפרה ג"כ כנ"ל וע' בד"ה ויקח מן תבא בידו מנחה. שמנחה דיעקב לעולם התהו שם בחי' מי יתן טהור מטמא כו' עד"ו ה"ע הפרה שהיא ג"כ בחי' מי יתן טהור מטמא לכן והוציא אותה אל מחוץ למחנה ומ"מ והזה נוכח פני אהל מועד שבע פעמים, שהיה מזה נגד בית קדוה"ק פ"ג דפרה מ"ט ופ"ב דמדות משנה ד' שהכהן השורף את הפרה עומד בראש הר המשחה ומתכוין ורואה בפתחו של היכל בשעת הזיית הדם כי אף ששורש ההמשכה באה מבחי' ולגדולתו אין חקר שלמעלה מבחי' שם הוי' המאיר בעיר אלקינו ולכן גם מחוץ למחנה יכול למצוא ע"ד אמצאך בחוץ מ"מ ההמשכה צ"ל משם בשם הוי' דו"א ולהיות מאיר בעיר אלקינו דוקא ולכן צ"ל מתכוין ורואה בפתחו של היכל כו' זהו ע"ד ושובו אל הוי' בד"ה שובה הנ"ל ולכן נז' כאן בפ' פרה ב' שמות הוי' שיהי' חיבור ב' השמות יחד דוקא ע"ד ויקרא הוי' הוי' כו'.

ה) כמ"ש פ"ד בענין ושני תולעת מה תולעת אין כחו אלא בפיו יש להעיר ממ"ש במ"א ע"פ הקול קול יעקב שני ירושות הנחיל יצחק לבניו. הנחיל ליעקב את הקול וכה"א הקול קול יעקב, והנחיל לעשו את הידים כו' במד"ר פ' בשלח פכ"א, כי קול הוא ההמשכה פנימיות מבחי' איברי הנשימה שלמעלה מהפרסא וחצר הכבד כו' וכ"כ הרמ"ן פ' וישלח דקע"א א' שהקול הוא פנימיות ז"א ועמ"ש סד"ה כי תשמע בקול, וע' זח"א פ' בראשית דף גון ע"ב קלא פנימאה היינו יחוד או"א הנמשך ממ"ס כו', וענין הידים ידי עשו ע"ד שממית בידים תתפש כו', והנה ע"י הקול קול יעקב אזי אין הידים, כי קול זהו ת"ת שמחבר חו"ג שהם ב' ידים כו'.

דילוג : שם : ונקי דילוג.

איך עיניו אין השממית מקבל מבחי' ידיים כו', ובמא"א אות קוף סי"ט קול תמיד בסוד הזיא כו' ובאות תא"ו סי"ב תולע יסוד, תולעת שני מ'. ולפמ"ש דתולע זהו ענין הפה י"ל מה שהוא יסוד היינו כי הלשון זהו יסוד כמ"ש בפרדס ערך לשון שנק' היסוד לשון למודים כו', וע' פרדס ערך פה, שהם ב' פיות בינה ומ' והו' חרב פפיות בידם כו' וע' בפרש"י בחומש ר"פ בלק בענין משה שהוא אדם שכחו בפיו, כי משה נתנבא בזה, ועמ"ש בלק"ת פ' פנחס בד"ה צו את בני', דרוש הראשון רפ"ד שע"י שאתה תהיה צו כצוותא חדא עם בני' כו'. גם תולע גימ' שור גימ' עלינו לשבח שתיקן יהושע שנאמר עליו ובכור שורו הדר לה, ויניקת הפרה הוא מפני שור מהשמאל לפי שנמשך בבחי' שמאל דוחה כמאן דשדי בתר כתפין לכן גם ק"ג יוכל לקבל ע"י קצת הביטול שיש בה דקרו ליה אלקא דאלקיא, לכן ע"י תולע גימ' שור מתקן שלא יומשך היניקה מפני שור מהשמאל לבחי' פרה שהיא ק"ג, כ"א אדרבה יומשך אבגית"ץ כו' לנתוץ נוק' דק"ג, ואזי יומשך השמאל רק בקדושה שיהי' שמאלא אתכליל בימינא דהיינו מ"ש שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, הרי מהשמאל נתעורר הקירוב להעלות כנס"י וע"ד רוח צפונות, והנותן מטתו בין צפון לדרום, ועמ"ש סד"ה ה' יחתו מריביו כו' גבי ויתן עז למלכו וע"ז רומז עץ ארו ואזוב שהן דת"י המורים על האהבה וקירוב הקב"ה עם כנ"י גם ארו גימ' יצחק שהוא בחי' שמאלו תחת לראשי כמ"ש ויאהב יצחק את רבקה כדפי' בזהר חיי דקל"ג סע"א, ובפ' אחרי דף ע"ד ע"א ר' יוסי אמר בשעתא דאסגיא זכאין בעלמא כתיב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, ור"ל שאזי גם השמאל היא נמשך בכנס"י שמבחי' הגבורות דוקא מתעורר הזיווג כמ"ש בענין לחמי לאשי בד"ה צו את בני' ואמרת אליהם את קרבני לחמי, פ"ג, ועיי' בזהר וישב דקפ"ו א' ע"פ העירותי מצפון ובוהר בראשית דמ"ט ע"א ע"פ ויצר ה' אלקים מכאן אוליפנא דצפון אתער תדיר לגבי נוק' כו' וע' מזה בר"ח שעה"ק פט"ו, וי"ל לכן קדה"ק שחיתתן בצפון דוקא, ובלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ קול דודי נת' איך ההמשכה בפנימיות נמשך ע"י הגבורות דוקא ועד"ז נאמר וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק, וכמו גבורות גשמים שיורדי' בגבורה כו', משא"כ בזמן דאסגיא חייבין בעלמא כתיב השיב אחור ימינו מפני אויב, ואזי שמאלא לא אתכליל בימינא ונמשך מקו השמאל יניקה לחיצונים, ע"ד תחת שלש רגזו ארץ כו' כי תירש כו' היינו מה שמקבלת הפרה מפני שור מהשמאל, שנמשך מקו השמאל השפעה לנוק' דק"ג, ולכן ע"י שריפת הפרה מתקנין זה, ואזי ע"י האפר ומים חיים נמשך שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני וכנ"ל.

שייך לעיל ססעי' ב' ולכן ביצ"מ נאמר ולקחתם אגודת אזור כו' ובפרה עץ ארו ואזור. כי יצ"מ ההמשכה מיסוד מבחי' צדיק כו' אבל ע"י הפרה בחי' תשובה יומשך גם מבחי' עץ ארו ואזור ע"ד צדיק כתמר יפרח כארו בלבנון ישגא כו' חיבור יס"א ארו אשר בלבנון ביסוד ז"א, וכמ"ש מזה ע"פ צדיק כתמר יפרח.

בענין מחוץ למחנה כו' והזה נוכח פני אהל מועד ע"ד התפלה בחו"ל נוכח א"י במלכים א' סי' ח' מ"ח ושבו אליך בכל לבבם ובכל נפשם בארץ אויביהם כו' והתפללו אליך דרך ארצם. וע' בגמרא פ"ד דברכות דכ"ח מזה ובשה"ש רבה בפסוק כמגדל דוד צווארך בענין לתלפיות, ועמ"ש ע"פ הילקוט ע"פ טוב וישר ה' ע"כ יורה חטאים בדרך שאלו לתורה נפש החוטאת במה תתכפר ואמרה יביא קרבן שאלו להקב"ה אמר יעשה תשובה כו', וענין הקרבן זהו בבהמ"ק והוא ע"פ התורה תשב"כ, אך על המזיד לא מהני קרבן ואין לו תיקון כ"א ע"י תשובה שמגעת לפני הוי' ולמעלה מבחי' תורה כ"א בבחי' חקת התורה אותיות החקיקה, ולכן זהו מחוץ למחנה תשובה באותו מקום ובקשתם משם, אך והזה נוכח כו' כי אחר שמעוררי' ש' הוי' דלעילא דע"ק הנה ההמשכה למטה צ"ל כסדר ההשתלשלות ע"י ש' הוי' דז"א אשר גדול הוי' בעיר אלקינו כו' כי להיות דירה בתחתונים זהו ע"י בחי' צדיק, רק כי בחי' צדיק יהי' כארו בלבנון כו'.

וענין יוהכ"פ זהו ע"ד שאמר יעקב והי' הוי' לי לאלקים שגם כסדר המדרגות הגיע לבחי' זו דבע"ת והיינו ע"י וידר יעקב נדר כו' כמ"ש במ"א וכן הוא ענין יוהכ"פ, ועמ"ש ע"פ כמגדל דוד בענין עיר ומגדל שכמו בלעזמת זה יש עיר ומגדל דדור הפלגה כמ"כ בקדושה גדול הוי' כו' בעיר אלקינו, אכן בחי' מגדל דוד בחי' ציון בו מאיר מש' הוי' דלעילא והיינו בחי' קדה"ק והו' יוהכ"פ, משא"כ שאר הקרבנות קריבין במזבח החיצון ע' בד"ה ושאתם מים, דרוש הראשון.

חק הטריפני לחם חוקי, ע' סד"ה תקעו בחדש בענין כי חק לישראל, ובשרשים חקיקה וחוק הם בשרש אחד, ולכאורה הם שני ענינים חלוקים, כי חוק זהו ענין דבר קבוע וקצוב תמיד כמו כי חק לכתנים מאת פרעה ואכלו לחם חוקם, ומה ענין זה לחקיקה שהוא ענין בפ"ע שאינו שייך לענין חוק, וענין ג' חוקה דהיינו חוק שלמעלה מהטעם כמו שעטנז ופרה אדומה, ובשרשים הכל בשורש אחד. וראיתי במכלול להרד"ק עשה קצת שייכות חוק ודבר קבוע לחקיקה לפי שניתנו ליכתב ואין הטעם מספיק והנה במד"ר ר"פ בחקתי ע"פ אם בחקתי תלכו חקים שבהם חקקתי את השמים ואת הארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת, בירמי' ל"ג כ"ה ושם פי' חקות שמים וארץ הנהגות שמים וארץ, שזהו ע"ד לחם חוקי, ואינו שייך לחקיקה, ואעפ"כ המד"ר קורא חקות שמים וארץ ג"כ לשון חקיקה שבהם חקקתי את השמים ואת הארץ כנ"ל, וצ"ל מפני שחקות והנהגות שמים וארץ הם קבועים תמיד ואין בהם שום שינוי

כמארז"ל ע"פ האזינו השמים, שמא שינו השמים הילוכן כו' וכמ"ש ויעמידם
 לעד לעולם חוק נתן ולא יעבור, וכן אומרים בקידוש לבנה חוק נתן להם
 שלא ישנו את תפקידם, ע"כ נק' ג"כ לשון חקיקה, שהחקיקה זהו קבוע יותר
 מן הכתב בדיו שהכתב יכול להמחק ולהשתנות ברבוי הזמן משא"כ האותיות
 הנחקקים בהאבן או בהנחשת לא ישתנו, ע"כ החוק הקבוע נק' ג"כ חקיקה,
 וזהו חקות שבהם חקקתי שמים וארץ שהנהגות שמים וארץ נק' חקיקה,
 ואפ"ל ג"כ כי הנה ענין לעולם דברך ד' נצב בשמים דקאי על מאמר יהי
 רקיע ושרשו מאותיות החקיקה, זהו חק נתן להם, והיינו כמ"ש סד"ה למנצח
 על השמינית ששורש חיות העולמות נמשך מא"ק ולכן גם בשבת מצמיח
 עשבים כו' ע"ש, ועיין בבה"ז פ' וירא ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי היא
 שחיות העולמות נמשך מחז"ב דזיווגיהו תדיר שמשם נמשך ההמשכה מאין
 ליש תמיד כי החכמה מאין תמצא ובינה נק' יש, והם תרין ריעין דלא
 מתפרשין, ונהר יוצא מעדן יוצא בלי הפסק, ובחי' שאינה פוסקת לעולם
 היא מאוא"ס ממש, בחי' כמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, משא"כ זוג
 זו"ג שהוא לפרקים אף שיש בו מעלה להוליד נשמות חדשות ממש, אבל
 לפעמים נפסק, ולכן כיון ההמשכה דחיות העולמות נמשך מבחי' שאינו פוסק
 ע"כ נק' חקיקה, ע"ד גליף גליפו בטהירו עילאה שנת' בלק"ת בביאור זאת
 חקת התורה, ושרשו מאותיות הרשימו, כי יש רשימה חקיקה וכו' בפרד"ס
 שער אבי"ע וע' בזהר ס"פ קדשים דף פ"ו מענין חוקתי ובהרמ"ו שם
 ששורשם מקו המדה בוצינא דקרדוניתא, והנה הבחי' הג' חוקה ל' גזירה ג"כ
 בא מבחי' מל' דאצי' שנעשה כתר לבי"ע שבחי' כתר זהו שלמעלה מהטעם
 כמבואר בבה"ז ר"פ בחקתי, אך חקת התורה י"ל בא ממל' דא"ס שנעשה
 עתיק וכתר לאצילות וע' במד"ר בא ר"פ י"ט בענין חקת הפסח וחקת פרה
 משל לשני מטרונות כו', והנה כאן בדרוש זאת חקת התורה, מבואר שבתורה
 יש ג"כ אותיות החקיקה ור"ל אע"ג דהתורה היא בזו"ג חווג זו"ג עם שיש
 בו מעלה יתירה על הבחי' דחיות העולמות כי הוא מהפנימי' ואור חדש
 לא לחדש הישינות לבד כשל חיות העולמות אך אינו תדירי, זהו כשכבר
 נמשך התורה בבחי' תשב"כ ושבע"פ אבל מצד שרש התורה באותיות
 החקיקה שם הוא כמעין הנובע תמיד שאינו פוסק וכנ"ל דמבחי' חקיקה
 נמשך הטריפני לחם חוקי וא"כ ענין זאת חקת התורה שעי"ז ימשיכו
 מאותיות החקיקה ימשיכו שיהי' זו"ג ג"כ כמו או"א בבחי' תרין ריעין דלא
 מתפרשין וע"ז מורה המים חיים שהם בחי' נביעה שאינה פוסקת ולכן
 נהרות המכזבים פסולי' בקידוש מי חטאת, ולכן גבי שופר נאמר כי חק
 לישראל הוא וי"ל בו כל הג' ענינים חק שלמעלה מהטעם כי הוא הממשך
 מלכות והמלך גזר החוקה בלי טעם כמ"ש בבה"ז ר"פ בחקתי, וגם חק
 ל' חקיקה שנמשך ג"כ להיות חקות שמים וארץ ושרש המשכה זו באה
 מאותיות החקיקה ומבחי' חקת התורה, וגם ממשך להיות הטריפני לחם
 חוקי, וא"כ כאן פי' זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר, לאמר היינו
 עשרה מאמרות שיומשך בהן מבחי' חקת התורה דהיינו מאותיות החקיקה,
 והיינו ע"י קיום מצות פרה ברצוא ושוב אפר ומים חיים שגבוה מרצוא ושוב

שבשאר המצות כמ"ש באג"ה סי' כ"ח ד"ה למה נסמכה שבכל המצות בא המ"ד מו"א ובקידוש מי חטאת נמשך ממר"ס. ואפ"ל כי ממשיך החיות רצוא ושוב החיות נמשך מאו"א"ס בחי' מטולמ"ט כמ"ש בד"ה ויקחו לי תרומה ואולי זהו עצמו ענין אותיות החקיקה והבן.

ביאור ע"פ זאת חוקת * כו'. הנה מבואר באדרא דבכל מקום שנאמר ב"פ שם הוי' הפי' דהראשון הוא בוז"א והב' בע"י והן הן בחי' ממכ"ע וסכ"ע (ועמ"ש ע"פ כי אתה גרי הוי' והוי' יגיה חשכי דג"כ הפי' ע"ד הנ"ל) וזהו וידבר הוי' אל משה כו' דשם הוי' זה הוא בוז"א אשר צוה הוי' היינו ש' הוי' דעתיק והוא שע"י מצות פרה אדומה שנק' חקת התורה בחי' חקיקה גליף גליפו בטח"ע כמשי"ת הנה עי"ז נמשך אשר צוה פי' לשון צוותא והתקשרות והתחברות שיתאחד ויומשך בחי' עתיק לאמר היינו אל בחי' חכמה הנק' אמירה כמאמר בראשית נמי מאמר הוא ובראשית ת"י בחוכמתא שלגבי בחי' כתר נק' חכמה מאמר כי הגם שטעמים הם בחכ' ואותיות במל' אעפ"כ לגבי הכתר נק' החכ' רק בחי' אותיות ומאמר לבד כי בחי' אותיות שבעולם העליון הם נעשים מקור החכ' לעולם התחתון כמו מל' דאצי' שנעשית עתיק לבריאה שבחי' עתיק הוא מקור החכמה ועמ"ש בכוונת ברוך אומר ועושה כו' ועד"ז פי' המגיד נ"ע במ"ש גבי עשרת הדברות וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר כי דבור היינו בפה ואמירה היא בלב לכן אמירה היא בחכ' ודיבור בבינה שהבינה היא בחי' התגלות לגבי החכ' (וע' בהרמ"ז ר"פ אמור גבי אמור אל הכהנים ובוהר שם דפ"ח ע"ב אמור בלחישו כו' ועמ"ש ע"פ אמר עם הספר) ולזאת נא' וידבר אלקי' כו' לאמר שחיבר בחי' הדבור אל בחי' אמירה דהיינו עשרת הדברות אל בחי' עשרה מאמרות ואף כאן הפי' אשר צוה להיות התקשרות הוי' דעתיק ובחי' לאמר כי אורייתא מחכ' נפקת אבל שרשה מבחי' כתר כו' וע"י חוקת התורה נעשה בחי' ציוה הוי' לאמר כו' לפי זה הי' אפשר לפרש ג"כ גבי וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר כי עשרת הדברות הן חרות על הלוחות מבחי' אותיות החקיקה ע"כ בחי' דבור ואותיות אלו נעשי' מקור לבחי' חכ' הנק' לאמר וכענין מ"ש כאן פי' אשר צוה הוי' לאמר (ועמ"ש בד"ה לסוסי בפי' כי אמרתי עולם חסד יבנה).

וביאור הדבר הנה ענין ד' בחי' טנת"א הם ג"כ כנגד ד' בחי' מדבר חי צומח דומם, והנה בדצח"מ הנה הדומם אין בו בחי' צומח חי כו' שהן למעלה ממנו ובהסתלקות ממנו ולא נשארו בו רק בחי' דומם אבל בבחי' צומח הנה הוא כלול ג"כ בחי' דומם עד"מ העץ הצומח הרי כשירכריתו ממקום

(*) המאמר נמצא בלקי"ת גו. ג. וכאן הוא עם הוספות והגהות.

צמיחתו יהי' כמו דומם ולא יצמח עוד וגם כשישרפוהו לאפר הרי יהי' דומם ממש כמו העפר נמצא כלול בו בחי' דומם רק שהוא ג"כ צומח וע"ש שנוסף בו על הדומם בחי' זו שצומח נק' צומח ויש בו נפש הצומחת ג"כ נוסף על נפש המרכבת שיש ג"כ בהדומם אבל אין בו כלל מנפש החי' והחי יש בו כ"ז רק שנוסף עליהם ג"כ שהוא חי שיש בו נפש החיונית משא"כ בצומח ודומם אבל מ"מ החי כולל ג"כ דומם וצומח שהרי יש חיות קטנים וגדולים והקטנים הולכים ומתגדלים וזהו בחי' צומח שיש בחי' וגם יש בו בחי' דומם ע"ד הנ"ל בצומח וגם יותר נראה זה בהעצמיות שבגוף חי שהן בחי' דומם שבחי' והמדבר שיש בו נפש השכלי המדברת מ"מ כלול ג"כ דצ"ח ע"ד הנ"ל אך בודאי בחי' חי הכלול במדבר גבוה מבחי' חי שבבהמות וחיות ממש וכן בחי' צומח ודומם הכלול בחי' גבוה ממהות צומח ודומם עצמן שצמיחת הבעל חי מה שהולך ומתגדל הוא ענין גבוה יותר מצמיחת הפרי כו' וכן חיות האדם אפילו לכך נפש המדברת שבו הוא רוחני יותר הרבה ממהות חיות הבעל חי. והנה כמו שיש ד' בחי' דצח"מ גשמי' והעליון מחברו כולל את התחתון כנ"ל כך יש ג"כ ד' בחי' דצח"מ בנפש האדם שהאותיות המח' ודבור הם בחי' דומם. (ע' ד"ה אם בחוקתי) שהרי מאות ודבור אחד לא יתהווה אות ודבור אחר וגם זה הדבור כמו שהוא כך לא ישאר ואין בו גידול וצמיחה והמדות הם בחי' צומח שיש בהם קטנות וגדלות למשל אצל הקטן המדות שלו לדברים קטנים ובגדול המדות שלו לדברים גדולים לפי ערכו ואפי' בגדול יש קטנות וגדלות שמתחלה האהבה קטנה ואח"כ מתגדלת וכן בחסד וכן גם במדת הגבורה והכעס כמו גיצוץ אש ואח"כ מתרחב והשכל הוא בחי' חי כמ"ש והחכמה תחי' ובחי' חי זה שהוא השכל כלול בו ג"כ המדות והאותיות שהן צומח ודומם שבהשכל יש בהעלם בחי' התפעלות המדות ונק' מדות שבשכל והן למעלה ממהות המדות עצמן וגם כלול בהשכל בחי' אותיות אע"פ שאינן נרגשים בפני עצמן ומבואר במ"א שזוהו ענין י' ומלוי יו"ד וי"ד כי עצם י' זהו בחי' חכ' ומלוי זהו בחי' המדות שנק' ו' ובחי' הדבור שנק' ד' הכלולים בהחכ' והנה המדות שבלב שהן בחי' צומח כלולים ג"כ בחי' דומם היינו בחי' אותיות כי בהתפעלות המדה כלול בה בחי' אותיות המדה כו' ויש עוד בנפש בחי' שלמעלה מהשכל ונק' כתר שבנפש והוא בחי' מדבר וראי' מהקטן שמבין כל דבר ואינו יכול לדבר ע"כ צ"ל שהדבור נלקח ממקום עליון יותר דהיינו מקדמות השכל שלמעלה מהשכל המושג ומובן וכמבואר באגה"ק בד"ה ויעש דוד והוא בחי' כתר שבנפש אשר הוא הנק' מדבר (ובמדבר כלול בו ג"כ דצ"ח היינו שבלמעלה מהשכל כלול ג"כ כח השכל וגם כלול בו מדות כענין טורי חשוכא וכולל גם כן בחי' אותיות שהרי ע"ש זה נק' מדבר שהוא מקור הדבור אך בחי' דצ"ח הנ"ל דבמדבר הם למעלה ממהות דצ"ח שהרי בחי' השכל שיש בלמעלה מהשכל הוא למעלה ממהות השכל המושג וכן המדות הנק' טורי חשוכא הן למעלה ממהות המדות הנולדים מהשכל וכן באותיות שהם בחי' דומם אין בהם גידול כו' אבל בחי' האותיות שבקדמות השכל הם מתאחדים עם בחי' ההוא וזהו הנק' אותיות החקיקה ועמ"ש במ"א ע"פ אם בחוקתי תלכו כו') וכמ"כ למעלה דומם הוא בחי' אותיות דבר ה' וצומח הוא בחי' המדות דאצי'

תשע אור חקת התורה

זהו עץ החיים ועה"ד חי הוא בחי' חו"ב כמ"ש והחכמה תחי' (ועה"ח י"ל המדות דאבא בחי' צומח הכלול בחי' וכ"ה בלקוטי תורה דיסוד אבא נק' עה"ח) ומדבר הוא הכתר דאצי' והוא כולל כל הבחי' צח"מ ג"כ שהוא המקור לחכ' ממילא הוא ג"כ מקור דמקור למדות מדבור ואעפ"כ נק' מדבר שהרי נק' ע"ש היותו מקור הדבור שהוא בחי' אחרונה שבד' בחי' דצח"מ והוא מפני שהאותיות שבהם מלוכש השכל הם גבוהים מהשכל בשרשן ולכן הם מקיפים על השכל ומלבישים אותו וכמ"כ מל' דאצי' שרשה מהכתר נעוץ סופן בתחלתן ולמעלה מבחי' חכ' שהוא עד"מ החכ' המלוכש בהאותיות אבא יסד ברתא דהיינו שהוא מקור השכל המלוכש בתוך הדבור אבל מהות התהוות האותיות הוא מבחי' כתר ולכן נק' הכתר מדבר שממנו דוקא נמשך בחי' אותיות (ועמ"ש בביאור מזוזה בימין כו' שוהו ענין אויר ואור שהחכ' נק' אור ואין אור בלא אויר שהוא למעלה מהאור וע' בהרמ"ז פ' ויקרא משמע אשר האותיות נמשכים מבחי' אוירא שלמעלה ממור"ס שבכתר לפ"ו ודאי האותיות בשרשן גבוהי' משרש החכ' שהרי שרש החכ' הוא מור"ס וגם אבא יונק ממזלא שהוא בחי' צומח שבח"ס כו' והאותיות שרשן מאוירא שלמעלה ממור"ס וז"ש מי שם פה כו' כי משרע"ה שהי' מבחי' חכ' הי' כבד פה וע"ז השיבו הקב"ה מי שם פה לאדם הלא אנכי הוי' שרש הדבור נמשך מבחי' כתר שהוא בחי' אנכי כו') ולכן המל' בספי' דאור חזור הוא כתר כמ"ש בע"ח ולכך המלך לובש הכתר והעטרה ומל' נק' עטרה כמ"ש וכתר מל' בראשה כו' ומכ"ז יובן ענין אשר צוה הוי' לאמר שמבחי' אותיות שם הוי' דעתיק נעשה מקור להחכ' דהיינו שבחי' אותיות אלו הם למעלה מהחכ' דהיינו שרש האותיות כמו שהן בבחי' כתר שעש"ז נק' מדבר רק שבהשפלתן למטה בבחי' מל' או הם לבושי' לבחי' חכ' אכן כמו שהן כלולי' עדיין בבחי' כתר הרי הם למעלה מבחי' חכ' וזהו אשר צוה שיהא צותא והמשכה מבחי' אותיות שם הוי' דעתיק אל בחי' החכ' וזהו לאמר כנ"ל אך מה ענין זה למצות פרה אדומה דוקא והענין כי בפרה אדומה הי' ג"כ התכללות ד' בחי' דצח"מ אשר זהו הענין השלכת עץ ארו ואזוב ושני תולעת לתוך שריפת הפרה עץ ארו ואזוב הוא בחי' צומח רק שבצומח יש קטנות וגדלות וכן למעלה בז"א וע"ז מורה האזוב שהוא הקטן שבכל הצמחי' וארו הוא הגדול ביותר כו' ושני תולעת ותולעת כחו בפיו והיינו בחי' הדבור בד"ת אשר שרשו מבחי' מדבר שהוא בחי' כתר ומים חיים זהו בחי' חכ' עילאה שנק' חי' והאפר הפרה זהו בחי' דומם והוא בחי' שנתברר ממה שנפל מעולם התהו והבחי' הג"ל הם מהתיקון ולכן עי"ז נמשך אשר צוה הוי' לאמר וענין הפרה הנה מבחי' קו השמאל הוא יניסת החיצוני' כי רישא דעשו בעיטפ' דיצחק סוספיתא דדהבא ויאהב יצחק את עשו וזהו ענין הפרה דקבילת משמאלא מבחי' פני שור מהשמאל שהפרה הוא בחי' מל' דנוגה שג"כ כלולה מטור"ד שפנימיותה יורד וגמשך מבחי' טוב וההתלבשות הוא בבחי' דע וע"כ היא מחוץ למחנה כי באצי' איהו וגרמוהי' חד וגם חוץ מבריאיה כו' והנה נוגה מחבר ע"ס דקדושה להיות נמשך מהם חיות לע"כ מסאבותא וזהו שמקבלת מפני שור שבמרכבה ומשפעת לחיצוני' וזהו והנה מדמה על נכח כו' דם הוא פנימיותה שנלקח מקדושה כי הדם הוא הנפש והיינו להוציא הטוב שירד מע"ס דאצי' לתחזירו לשרשו שלכן הוא

מכון כנגד בית קה"ק כדאיאת במשנה פי"ב דמסכת מדות מ"ד ובפ"ג דמסכת פרה מ"ט ואח"כ ושרף את הפרה כו' שישאר רק האפר שהוא עצמותה ויסוד העפר ושאר הג' יסודות מתפרדים ע"י השריפה ונשאר רק עצמיות החומר וכך הוא בחי' אתכפי' ואתהפכא ובירור המדות דנה"ב דהנה כשחושק לאיזה דבר הנה אותו הדבר הוא כלי להחשק והאהבה וכשמבטל רצונו מפני רצונו ית' נמצא נתפרר אותו הדבר הרע שהי' כלי לאור התשוקה שבלב ונשאר רק התשוקה בלבד שהוא ענין אהבה ואזי יכול להפוך אהבה זו שתהי' להוי' ונמצא דוקא אחר שנעשה אפר אזי יכול להתעלות וליכלל בקדושה דהיינו אחר שנתפרר מאותו הדבר הרע שהי' מלובש בו אהבה זו ונשאר רק עצם האהבה לבד אזי יוכל להתעלות (וזהו ענין נושא עון חד אמר מגביה כו' עמ"ש במ"א בפ"י מי אל כמוך) וזהו ענין שריפת הפרה לשרוף לכלות הדברים שבהן מלובש המדות דנה"ב לבטל רצונו מפני רצונו ית' ואז האפר שהוא עצם המדות דנה"ב יתעלו בקדושה כמ"ש בכל לבבך בשני יצריך ואיתא בזהר ודא הוא רזא מפני שלכאורה אינו מובן איך יהופך כ"כ הרע לטוב אך מ"מ האמת כן הוא כמארו"ל בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר וזהו בחי' בע"ת שזהו אפר ע"ג מים דהנה כתיב ונתן מים חיים אל כלי מים הוא בחי' חכ' אך מים חיים הם ההולכים מתחת הקרקע כו' והיינו המשכה מבחי' סד"כ שיהי' נמשך בבחי' חכ' ומים חיים אלו צ"ל נמשכים אל כלי היינו אותיות התורה שהם בחי' כלים מס' שבת ברכות הם כלים לאור א"ס המלובש שם כו' (עמ"ש בד"ה מזוזה מימין כו') והאפר הוא ע"ג מ"ח וכענין מ"ש לתת להם פאר תחת אפר. אפר במקום הנחת תפלין כו' כי ענין אפר אל"ף הוא המתקה דה"ג הנק' פר כו' והוא בחי' עליות הניצוצי' שנפלו בנוגה לשרשן שהוא ש' ס"ג דעולם התהו (ועמ"ש ע"פ ויאבק איש שהעלו אבק כו' מה בין אבק לאפר כו' כי עפר הוא מל' דאצי' ולכן מ"ח נמשכים מהארץ כי מל' דאצי' נעשי' עתיק לבריאה שהוא מקור החכ' מקור מים חיים משא"כ אבק מל' דנוגה אבל ע"י שריפת הפרה מתעלה הבירור מבחי' גוגה שנכלל בקדושה עד שהאפר נק' עפר כמ"ש עפר שריפת החטאת לכן הוא ע"ג מים חיים כמו שהעפר מהארץ הוא מקור מים חיים כי געוץ סופן בתחלתן שהמל' הוא בחי' כתר שהוא מקור החכ' מים חיים כו') וענין השלכת עץ ארז כו' הנה תולע גימ' ר"ת אב"ג ית"צ כי ימינך תרעץ אויב וכנ"ל שיניקת החיצונים הוא מהשמאל וז"ש הקול קול יעקב שע"ז אין הידים ידי עשו שולטות והענין כמ"ש ימינך ה' נאדרי בכח היא התורה שנא' קול ה' בכח וכשהימין נאדר בכח היא התורה שנא' אזי תרעץ אויב והטעם כי מצד עצמות אוא"ס הרי שממית בידיהם התפש כו' כי אם צדקת מה תתן לו כו' ארך אף גם לרשעים כו' אלא ע"י התורה יש הברל בין מעשה הצדיקים למעשה הושעים ולכן ע"י שימינך נאדרי בכח ע"ז דוקא תרעץ כו' וזהו פי' אנא בכח גדולת ימינך ע"ז תתיר צרורה להיות קרע שטן יכלו שוטני נפשי כו' וזה בחי' גימט' תולע תולעת יעקב מתי ישראל מה תולע אין כחו אלא בפיו להרקיב גם הארז כך גם הדבור בד"ת בחי' הקול קול יעקב הוא מפריד יניקת החיצוני' וכמ"ש בסידור האריז"ל גבי קרבן תמיד דכתיב להקריב להקריב כו' ועץ

ארו ואזוב ע"ד צדיק כתמר יפרח כארו בלבנון כו' מוהי' דגדלות ת"ת עולה עד הכתר ושני תולעת מל' תשבע"פ מל' קרינן לה כי הדבור שרשו מבחי' מדבר נעוץ סופן כו' וזהו אין כחו אלא בפיו כו' וע"י ג' בחי' אלו דתיקון נמשך ומתעלה האפר במים חיים ואחר שנתעלה נעשה ע"ג מים חיים כנ"ל ועוד זאת הוא ענין השלכת עץ ארו כו' כי הנה ע"י שריפת הפרה לאפר מחזירים מה שינקו החיצוני' שיוחזר לשרשו בקדושה כדי שלא יקבלו עוד יניקה הוא ע"י השלכת בחי' הנ"ל שהתולע מרקיב שלא יומשך להם עוד יניקה כו' שמפריד יניקתם מהקדושה וזהו ע"ד אם תגביה כנשר משם אוריךך ע"י נאום הוי' הדבור בד"ת שזוהו פי' נאום ל' דבור וכמו . . . כו' ועמ"ש בד"ה ויאבק כו' וזהו ענין זאת חוקת התורה חוקת ל' חקיקה כי תשב"כ נק' בהתלבשות התורה בחכ' כמא' אורייתא מחכ' נפקת והוא עד"מ כאותיות הנכתב ע"ג קלף שהרי האותיות הם דבר חוץ מהקלף רק שמ"מ מתאחדים ונעשים דבר א' כמ"כ בחי' חכ' אינו ערוך לעצמות א"ס ב"ה והגם דמ"מ איהו וחייהו וגרמוהי חד זהו שנק' חד היינו לגבי בי"ע שהם נפרדים אבל לגבי עצמות א"ס ב"ה הרי כולם בחכ' עשית שהחכ' כמו עשי' כמ"ש במ"א ולכן נמשל לאותיות הכתובים בדיו ע"ג קלף אמנם בחי' הכתר שהוא ע"י וא"א הוא נק' גליף גליפו בטה"ע עד"מ אותיות החקיקה שאין האותיות דבר נפרד כ"א מיני' ובי' כך הוא בחי' התהוות ע"י וא"א שהוא מבחי' תחתונה שבא"ס ממש כי השכל מהות אחר ממש משא"כ רצון רק שהוא עד"מ כמו החקיקה שבאבן טוב הבהיר מאד שמגודל בהירותו א"א לעין להסתכל בו לכן ע"י שעושים בו חקיקה ורשימה מחשיך הבהירות עד שיוכל לראותו כך נק' כתר עליון אע"ג דאיהו אור צח אוכם הוא קדם אה"ע כי בא"ס ב"ה עצמו למחבת"כ וע"י התהוות בחי' כתר נעשה מקור לע"ס דאצי' לכן נמשל לחקיקה שע"י החקיקה מתחשך הבהירות עד"מ במקום החקק וזהו גליף גליפו בטה"ע כי טהירו ל' אור והוא בחי' גילוי אא"ס ומהותו ועצמותו ית' הוא מאור מקור האור והטהירו והתהוות בחי' הכתר שהוא בחי' הרצון נק' גליף גליפו בטהירו כו' אוכם הוא ישת חשך סתרו אבל מ"מ הכל בחי' א"ס שהחקיקה מיני' ובי' ושם הוא שרש ומקור התורה ומשם ירדה ונתלבשה בחכ' ונק' עצמה ומשם יורדי' ומתלבשי' במל' ודבור כו' (עמ"ש ע"פ אם בחוקותי תלכו וזהו דלפעמים איתא אורייתא מתקשראה בקוב"ה ולפעמים איתא אורייתא וקוב"ה כולא חד ממש) וזהו אשר צוה הוי' לאמר פי' שעייז ממשכי' מבחי' ש' הוי' דעתיק שנק' גליף גליפו כו' שיהי' נמשך ומתלבש בבחי' חכ' הנק' לאמר כי אמירה זהו בחי' אותיות תשב"כ ונמשך מבחי' חקת התורה אותיות החקיקה אל בחי' אמירה ואותיות תשב"כ בראשית נמי מאמר הוא וז"ש על מצות פרה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני כי אחכמה היינו חכ' דאצי' שהיא בחי' אורייתא מחכ' נפקת אבל מצות פרה שנק' חקת התורה היא בבחי' עתיק וזהו והיא רחוקה ממני וזהו וידבר הוי' אל משה ואהרן הם נו"ה דאבא זאת חוקת התורה פי' לפי שבחי' מצות פרה הוא כללות ענין הרו"ש שזוהו ענין אפר הפרה והמח' לכך עייז נמשך בחי' אשר צוה הוי' לאמר כנ"ל (ועמ"ש ע"פ אם בחוקותי תלכו דכמו שבהתורה יש

ב' בחי' דהיינו אותיות החקיקה שבלוחות ותשב"כ כמ"כ בנש"י מאחר דמתקשראן באורייתא יש בהן ג"כ ב' בחי' אלו ובחי' חקיקה זהו מ"ש בעבה"ג ישבו אבותיכם למעלה מבחי' מח' שנק' נהר כו' ולכן עי"ז דוקא תלכו להיות בחי' מהלכים כי אותיות המו"ד נק' דומם שאין בהם גידול והילוך כו' משא"כ באותיות החקיקה שהן דבר א' עם הנפש והוא מ"ש כאן בחי' מדבר מקור הדבור כו' והנה ענין בעבה"ג היינו המדות שלמעלה מהשכל והדעת שהן מתאחדי' בעצם הנפש כמבואר שם ולכן עפ"ז יובן יותר מ"ש גבי פרה אדומה זאת חקת התורה כי הרי מבואר למעלה דבחי' אפר הפרה זהו בחי' ומדריגת בע"ת להפך לבו מן הקצה אל הקצה כו' ועיקר התשובה הוא כמ"ש והרוח תשוב כו' דהיינו לשוב לשרש ומקור הנשמה כמו שהיא בבחי' בעבה"ג כו' וזהו עד יעבור עמך הוי' כו' וכמ"ש במ"א ע"פ האוינו השמים כו' ולכן עי"ז ממשכי' ג"כ בחי' חקת התורה להיות נמשך בבחי' לאמר כו').

זאת חקת התורה אשר צוה הוי' לאמר ויקחו אליך פרה אדומה כו'.
 (א) רבות ס"פ בא פי"ט דקל"ה ע"ד ד"א יהי לבי תמים בחוקיך זה חוקת הפסח וחוקת פרה אדומה, למה ששניהן דומין זה לזה, בזה נאמר זאת חקת הפסח ובוה נאמר זאת חקת התורה ואי אתה יודע איזה חקה גדולה מזו, משל לשתי מטרונות דומות שהיו מהלכות שתיהן כאחת נראות שוות מי גדולה מזו אותה שחברתה מלווה אותה עד ביתה והולכת אחריה כך בפסח נאמר בו חוקה ובפרה נאמר בה חוקה ומי גדולה הפרה שאוכלי פסח צריכין לה שנאמר ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת עכ"ל. הנה מטרוניתא היא מל' דאצי' כמ"ש במא"א אות מם סי"ח והיא חקת הפסח וכמ"ש במא"א אות פא סעיף ח' וסעי' מ"ט פסח נק' המל', וגם כמ"ש ופסח ה' על הפתח ומבואר במא"א שם סעי' כ"ו וז"ל פתח מל' פתח וכניסה לאצי' כו' ב' המזוזות נו"ה והמשקוף תפארת והמל' שיעור קומתה אחריהם לכן נק' פתח עכ"ל, וביאור ענין זה היינו שהפסח הוא יציאת השכינה מהגלות דמצרים, ונמשך בה גילוי אור א"ס ב"ה כמאמר עד שנגלה עליהם ממ"ה כו' ועל כן אכלו מצה שהיא לחם עוני להיות ביטול היש ואתכפיא, והיא מצה שמורה שצריך שימור מק"נ ממדות הרעות כו' וכמ"ש מזה בד"ה קול דודי הנה זה בא כו' וכ"כ בפרדס ערך מצה פרוסה בסוד המלכות כו', אמנם פרה אדומה פי' בפרדס ערך פרה אדומה שמבואר בת"ז שהיא בינה והיא מטרוניתא ושכינתא עילאה והיינו כי ענין אפר פרה אינו בחי' אתכפיא לבד כ"א דאתהפכא ממש חשוכא לנהורא, ועי"ז נמשך מ"ד ממור"ס וזהו ענין קידוש מי חטאת כו' ולכן מטרת הטמא מת והיינו ע"י שנמשך יחד או"א ע"י ב' מזלות ונוצר ונקא וזהו ענין תבוא אם ותקנח אם דוקא כמו יוהכ"פ שהוא בינה כו' ולכן היא מטרוניתא גדולה מהפסח כנודע דאית

מלך לתתא שהיא מל' דאצי' מקור דבי"ע ואית מלך לעילא בינה שבה התגלות עתיק כו' בזח"ב ר"פ יתרו סז"ב, עוי"ל אפר פרה ע"ד בעלי תשובה ובמקום שבע"ת עומדים כו' היינו בינה תשובה עילאה לכן היא גדולה מחוקת הפסח בחי' צדיקים. עוי"ל דאיתא דבפרה אדומה מרומז ד' מלכיות פרה זו מצרים כו' אשר לא עלה עליה עול זו אדום כו', וא"כ ענין שריפת הפרה ומים חיים מורה על הגילוי שיהי' לע"ל דכתיב ומעין מבית ה' יצא כו' וכתיב ביום ההוא יצאו מ"ח מירושלים כו'. והנה לע"ל כתיב כי בחפזון לא תצאו כו' שיהי' גבוה הרבה מיצ"מ מפני שיהי' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, וזהו ענין הפרה שמתהרת טומאת מת וזוהו יומשך ג"כ תחיית המתים כו' ע"י טל אורות וכן מים חיים דפרה נק' שיורי טלא כו', והפסח זהו יצ"מ לכן חקת פרה אדומה גדולה יותר כו', ועמ"ש באריכות מענין כי בחפזון לא תצאו בבוך תרי"ט ב', ועיין בה"ז בחקתי דהמל' נק' חקה ע"ש החוק הנשפע ממנה לבי"ע כמ"ש ותק לנערותיה, וא"כ הפרה שהיא חוקה עליונה י"ל החוק הנמשך מהבינה לז"א או גם החוק הנמשך מעת"י בכללות האצילות, גם ע"י פסח ויצ"מ נמשך גלוי שם הוי' אך לע"ל ע"י שריפת הפרה כו' יומשך גילוי ש' הוי' דע"ק ח"ש כאן גבי פרה וידבר הוי' כו' וזאת חקת התורה אשר צוה הוי', דר"ל חיבור והמשכת שם הוי' דלעילא כו' ואזי והי' הוי' לי לאלקים שבחי' ז"א יהי' נחשב כשם אלקים לגבי גלוי ש' הוי' דלעילא כו', ועיין בידי משה סביב המדרש ר"פ חקת פי' דפרה אדומה הוא בשער החמשים דבינה וכ"מ קצת ממש"ש במדרש בענין מזוקק שבעתים דקאי על פרה דשבעתים היינו שבע פעמים שבע כו'.

בפרדס ערך מטרוניתא כ' שהיא הבריאה היא הכסא כו' ולפעמים גם המל' נק' מטרוניתא וא"כ יש לפרש חקת הפסח הוא מל' דבריאה, ולכן צריכה שימור, וזהו מצה שמורה וה"ע ביטול היש היינו בריאה יש מאין כו' וחקת פרה מל' דאצי' והיינו שכינתא תתאה ושכינתא עילאה לפי' האשל אברהם כו' והם ב' בחי' כלה שנת' בד"ה שיר השירים כו', עוי"ל ע"ד בניסן נגאלו מל' ובתשרי עתידין להגאל בינה וזהו ענין פרה אדומה כו', עוי"ל קרבן פסח בא מן הככשים או מן העזים אבל הפרה היא בירור עצמיות פני שור וכללותו וקרבן פסח בירור ק"ב אבל בפרה אדומה מרומז בירור ק"ב וג"ק שלמטה מק"ב שיתבערו וישרפו כו'.

(ב) **רבות** תצוה ר"פ ל"ח כשהוא רוצה הוא קוראה לשון נקבה שנאמר ויקחו אליך פרה כו', הנה בזח"ג ר"פ חקת דק"פ ע"ב פרה דקבילת מן שמאלא כו' מפני שור מהשמאל וא"כ פרה לשון נקבה היא מל' דנוגה, ופר לשון זכר י"ל הדכר דנוגה כו', וא"כ מהו כשהוא רוצה הוא קוראה כו' הרי הם באמת שני בחינות דכר ונוק', וצ"ל דמ"מ כללות זה הוא ענין בירור ק"ב, וק"ב הוא המקבל מע"ס דקדושה ומשפיע לע"ס דמסאבותא ע"כ מצד מה שמקבלת נק' לשון נקבה ומצד מה שמשפעת נק' דכר כו'.

(ג) **רבות** פ' אמור ספ"ל דר"א ע"א ע"פ ולקחתם לכם ביום הראשון, ר' יהודה בשם רבי שמעון בן פזי פתח שמע בני קח אמרי במשלי

סי' ד' הרבה קיחות צויתי אתכם בשביל לזכותכם אמרתי אליכם ויקחו אליך פרה אדומה תמימה שמא בשבילי אלא בשביל לטהר אתכם דכתיב והזה הטהור על הטמא עכ"ל. היינו שבירור ק"ג להעביר רוח הטומאה אינו נוגע אליו ית' כי גם חשך לא יחשיך ממך כ"א זהו הנאה לנו שעיי"ז יהי' הטהרה בנו שיהי' גילוי אלקות לנו. ועיין בגמ' פ"ב דסוטה די"ז ע"א מוכח דאפר חטאת זה חשוב הנאה ממש יותר משאר המצות כמו אפר כסוי הדם והיינו משום דעי"ז נמשך הטהרה כנ"ל.

(ד) נשא פי"ב דרמ"ט ד' ע"פ ויהי ביום כלת משה, ישראל נתקדשו בפרת חטאת שנאמר דבר אל בניי ויקחו אליך פרה אדומה וגומר.

(ה) שם פי"ג רנ"ג ד' ע"פ ביום השני הקריב נתנאל כו' הקריב את קרבנו אמר ר"פ בן יאיר למה הוסיף הקרב וחסר יו"ד אלא כנגד פרה אדומה שעשו באותו היום לכך הוסיף הקריב חסר יו"ד והעמיד את התיבה על ד' אותיות כנגד ד' דברים שהיתה פרה צריכה. אדומה תמימה בלא מום בלא נשיאת עול כמ"ד ויקחו אליך פרה אדומה תמימה וגו' יש לפרש ע"ד שלום שלום לרחוק ולקרוב וארו"ל לרחוק שנעשה קרוב דהיינו בעל תשובה זהו הקרב את קרבנו. ובכל הנשיאים נאמר רק קרבנו והיינו מדרגת הצדיקים שזהו ענין שלום דלקרוב. וה"ע קרבן לשון קירוב ויחד שמקרב הכחות ומייחד השמות הוי' אלקים כו', אבל כאן שהקריבו פרה אדומה זהו ענין הקרב בחי' לרחוק שנעשה קרוב. וכמו שמצינו לשון זה על מצות פרה שעליה אמר שלמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. שיש בזה שני פירושים הא' דקאי על המשכת מים חיים דמו"ס שזה אינו מושג וע"כ נאמר והיא רחוקה ממני. והב' על האפר דבירור ק"ג שלא יכול שלמה לעמוד על בירור זה מפני שנתברר ממה שנפל למרחוק מאד למטה מק"ג כו' וכמ"ש הרמ"ז פ' נשא דקכ"ב סע"ב בפ"י שלום לרחוק הם הניצוצות שנפלו לג"ק שהם רחוקות ולקרוב לאותה שבנוגה הקרוב אל הקדושה עכ"ל. נמצא שעיי' התשובה מעלה הניצוצים שנפלו בג"ק הטמאות שלמטה מטה מק"ג ולא שישבו לק"ג אלא עולים לקדש ממש למקורם ועד"ז הוא בענין אפר הפרה כו' שהרי בפרה מרומז הבירור מבבל ואדום כו' שלמטה מק"ג ואף מבחי' אשר לא עלה עליה עול מלכות שמים כלל. וזהו הקריב את קרבנו ב' קירובים לרחוק שנעשה קרוב מה שנתברר מג"ק הנ"ל ע"י פרה ולקרוב מה שנתברר מק"ג. ומה שנאמר כן בקרבן נתנאל נשיא יששכר לפי שבתורה נאמר ב' בחי' שלום כמ"ש או יחזיק במעוה יעשה שלום לי שלום יעשה לי שה"ע שלום בפשמ"ט ושלום בפשמ"ע והן הן ב' בחי' שלום דלרחוק ולקרוב כו'.

(ו) רבות ר"פ חקת. זאת חקת ז"ש הכתוב מי יתן טהור מטמא לא אחד באיוב י"ד ד' כגון אברהם מתרח חזקיה מאחו כו' העה"ב מעה"ז כו' מי עשה כן מי צוה כן מי גזר כן לא יחידו של עולם. והנה ענין מי יתן טהור מטמא אפ"ל על מה שמתברר מג"ק שלמטה מנוגה. וכמו אברהם מתרח שתרח הי' עובד כוכבים כו', אך קשה דג"ק אין להם בירור עתה

עד לע"ל, וע' מענין מי יתן טהור מטמא בזה"ב פקודי דרל"ז טע"א ובת"ז תיקון כ' דמ"ב ע"א וז"ל אדמו"ר אא"ז ב"ע מ"ש בבה"ז ר"פ חקת בענין מים חיים היינו בחי' והחכ' מאין תמצא, ופי' שלכך צריכים בפרה להמשיך מבחי' אין שהוא הכתר מפני שיש הפרש בין זו שמתהרים הטמא מת לשאר הביורדים שמבררים טוב מן רע ואוכל מהפסולת ששם הוא בחי' בירור לבד אבל לא שנהפך הפסולת לאוכל והרע לטוב (הג"ה ענין מי יתן ע' בלק"ת סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה בענין מי יתן מציון ישועות ישראל כו' ומ"ש ע"פ מי יתנך כאח לי כו' וזהו ענין מי שאמר והיה העולם כו' מי ברא אלה כו' וגם מי היינו שער החמשים שזהו ענין מעשה פרה כמש"ל ססעי' א' עכ"ה) וזה יוכל להיות ע"י החכמה לבד כי בחכמה אתברירו אבל כאן לטהר טמא מת וטומאת גזת נמשך משבה"כ שנאמר בהם וימלוך וימת כו' שנפלו למטה מטה מק"ב וכן מעה"ד טו"ר כו' ולטהר בחי' טומאה זו הרי הטמא נהפך לטהור ואין זה כמו בירור הנ"ל ע"כ זה א"א להמשיך מהחכ' כ"א מבחי' שלמעלה מהשבירה והתיקון בחי' כתר שע"ז נאמר ולקח מעץ החיים חיי לעולם כו' ומוזה נמשך להעביר רוח הטומאה כו' עכ"ד, ועפ"ז י"ל שזהו ענין חכמת זה סדר קדשים ודעת זה סדר טהרות כי הקרבנות זהו ענין בירור ק"ב ובחכמה אתברירו וזהו חכמת זה סדר קדשים ומ"מ בירור זה דקדשים הוא ע"י החכמה משא"כ בירור דחולין שנעשו עטה"ק הוא ע"י הבינה כו', אך ודעת זה סדר טהרות כי להיות הטמא נעשה טהור זהו ע"י הדעת שהוא ממשיך מהכתר, כמ"ש מזה ע"פ ה"י אמונת עתך כו' חכמת ודעת, והו' מי יתן טהור מטמא לא אחד יחידו של עולם שהוא כתר הנק' יחיד משם דוקא נמשך בחי' זו משא"כ מהחכ' הוא רק בחכמה אתברירו כו', וזהו מאמר המד"ר כאן פ' חקת דרע"ג סע"ד אם נטמא זה במה תהא טהרתו לא השיבו באותה שעה נתכרכמו פניו של משה כיון שהגיע לפ' פרה אדומה כו' דמזה שנתכרכמו פניו מוכח שמשם רבע"ה היה קסבר שאין לו טהרה וקשה מהיכי תיתי כן, ולפי הג"ל א"ש כי התורה נמשכה מחכמה עילאה ובחכמה אתברירו להבדיל בין הטהור לטמא כו' אבל זה שיהי' טהור מטמא זה א"א להיות ע"י החכמה ע"כ נתכרכמו פניו עד שהגיע לפ' פרה שהיא המשכה מים חיים מבחי' עץ החיים מהכתר שמשם נמשך להיות מי יתן טהור מטמא כו', ויש להעיר מענין שלש הפוכות ויהפוך כו' את הקללה לברכה עמ"ש מזה סד"ה ולא אבה בפ' תצא.

ז) בפנ"י ענין פרה שהיא חוקה שמטמא את הטהורים ומטהר את הטמאים פי' ע"ד במקום שבע"ת עומדים כו' נמצא התשובה מטהר את הטמאים, והרי האומר אחטא ואשוב כו' א"כ זהו שמטמא את הטהורים כו', גם שעד"ז ענין שגלו לחו"ל כדי שיתוספו ניצוצות כו' זה א"א לאדם לעשות להתערב בטומאה כדי לעלות ולכן סירב משה לילך למצרים לפרעה כו' וזהו שמטמא את הטהורים, אבל עכ"ז מטהר את הטמאים כי ופרעה הקריב כו' כי ע"י המנגד מתגבר כענין והנצח זו ירושלים כו' וגם כמ"ש סד"ה ראיתי והנה מנורת זהב כולה דדוקא ע"י בבל נעשו מנורת זהב כו' ע"ד כי נער ישראל כו' וכשאביו דחתו כו' גותן את לבו וכך ע"י והוציא אותה

מחוץ למחנה כו' כי בהיותם בארץ קסברו היכל ה' המה כו' אבל ע"י מחוץ למחנה כו', וזהו אמצאך בחוץ כו' ובקשתם משם כו', אך מה שמטמא את הטהורים צ"ל כי מ"מ בעודם בארץ הי' עבודתם בבחי' עליונה שהרי אויר חו"ל מטמא כו', ועמ"ש אדמו"ר ג"ע ע"פ בא אל פרעה כו' כעין ד' הפנ"י הנ"ל.

ח) ובדברי אדמו"ר ג"ע כ' אך הטעם שהמזה טמא ומי שמזין עליו טהור, זהו כמשל הרפואה שלחולה הצריך לה היא רפואה שמרפאת אותו ולכריא שא"צ לה היא מזקת (כי הרפואה סם, אלא שלחולה הסם יפה לו להכניע מחלתו כו') כמ"כ ענין הפרה והמים חיים עי"ז נמשך מכתר עליון שלמעלה מהתכמה שהוא דבר גבוה ונעלה מאד שלמעלה מסדר השתלשלות שנק' עץ החיים להטמא מת שצריך ליטהר הוא מטהר שמעביר את רוח הטומאה ממנה ולטהור שא"צ הוא אדרבה נופל ממנה ונטמא עכ"ל, וי"ל כמו לימוד פנימי התורה בדורות הראשונים שהיו חזקים ביראת ה' לא היו צריכים לזה, משא"כ עכשיו מצוה לגלות כמ"ש הרח"ו, ולדברי הפנ"י הנ"ל ענין הרפואה זהו הגלות שבחר אברהם שעבוד תחת גיהנם כו', ועכ"ז למי שא"צ לרפואה כי תמים הוא עם ה' א"כ הירידה והבלבול הוא מבלבלו מעבודתו ומפרידו ויוכל ליפול ח"ו אבל מי שהוא חולה ובוחר במאכלים הרעים אזי הגלות והטרדא רפואה היא לו כי אז ישוב אל לבו כו', או י"ל כמו הפלסופיא ודרכי המופת שבח"ה ומ"נ הם מטמאים את הטהורים מי שלבו לב טהור כו' אך מי שהוא גבוך וטמא בהרהורים וספיקות באמונה יוכל להיות לו טהרה עי"ז כו' והיינו כי הרפואה בעצם היא מדבר מר או סם אלא למי שיש בו קלקול גדול זהו מרפא כמ"כ ענינים מופתים הם שכל אנשי מק"נ כו' וא"צ כלל לסמים אלא למי שנתקלקל כו' יוכל זה להועיל כו' כי לגבי ג"ק הטמאות הנה הטוב שבק"נ זהו מועיל כו', או יאמר ע"ד הסיגופים והתעניתים למי שא"צ לזה, הרי ארו"ל שהמצער נפשו נק' חוטא ואדרבה חמרא וריתי פקחין, וזהו שמטמא את הטהורים, אבל למי שחטא והוא טמא א"כ הסיגוף הוא לו רפואה וזהו שמטהר את הטמאים.

ויקחו אליך פרה אדומה וגומר. בפסיקתא פ' י"ד הובא בילקוט פ' חוקת פרה זו מצרים כו', אדומה זו בבל, להבין מה שייכות ענין פרה אדומה למצרים כו' גם להבין למה דוקא קודם פסח קורין פ' זו, ועם היות והטעם מבואר בפרש"י במגילה שהוא כדי להזהיר את ישראל לטהר שיעשו את פסחיהן בטהרה, הלא גם קודם כל הרגלים חייב אדם לטהר א"ע מפני הקרבנות שחייב להקריב ברגל, אך הענין יובן בהקדם ענין פסח שהוא ל' דילוג כמ"ש אשר פסח על בתי כו', והו"ע מ"ש בשה"ש מדלג על ההרים מקפץ כו', כי הנה הרגלים הם כנגד האבות ופסח הוא מדת אברהם

מדת אהבה וענין האהבה הוא כמ"ש בשה"ש ישקני מנשיקות פיהו שזה
 נאמר על יציאת מצרים שהגיעו לבחי' נשיקין עליונים ואתדבקות רוחא
 ברוחא כמבואר בלק"א ח"א פמ"ו שהוא ע"י לימוד התורה ועיון
 שהוא התקשרות הנפש ממש בבחי' נשיקין פה לפה לדבר הוי'
 זו הלכה ואתדבקות רוחא ברוחא הוא השגת התו' וידיעות רצונו וחכמתו כו',
 וכמ"ש באריכות ע"פ ששים המה מל' כו', איך שע"י עסק התורה ממשיכים
 להיות יחוד קוב"ה ושכינתו' דהיינו גילוי אא"ס ב"ה הסוכ"ע שהוא קדוש
 ומובדל בבחי' ממכ"ע שהוא הנק' שכינתו' שהוא האר' אלקות הנמשך ומתלבש
 בתוך כל עלמין בבחי' צמצומים רבים ועצומים הגה על ידי עסק התורה
 ממשיכים גילוי הסוכ"ע בוארה זו ונמשך ומאיר ג"כ בנפש האדם העוסק
 בתורה כו', וכמארו"ל הקב"ה יושב ושונה כנגדו כו' ודברי אשר שמתי בפין
 כו', אך להיות נמשך גילוי הסוכ"ע הוא בבחי' דילוג שלא כסדר ההשתל'
 עו"ע כ"א הי' נמשך ע"י השתל' עו"ע כסדר ממדריגה למדריגה לא הי' אפשר
 כלל שיהי' המשכה מבחי' א"ס לבחי' עולמו' בע"ג אלא דוקא ע"י דילוג,
 וזהו קול דודי שבמ"ת בא בבחי' דילוג כו' יעו"ש באריכו' ודילוג זה היה
 ההתחלה בפסח שנגלה עליהם ממה"מ הקב"ה להוציאם מערות הארץ מנשיט
 דמצרים שכדי להוציאם משם הוצרך להיות גילוי והארה מבחי' סוכ"ע שלא
 כסדר והדרגת ההשתל' כי מההארה הנמשכת ע"פ השתל' המדריגות יוכלו
 החיצונים ג"כ לקבל יניקה מחמת ריבוי הצמצומים משא"כ ע"י גילוי זה
 מבחי' סוכ"ע נפלו ממילא כהמס דונג כו' וכמ"ש כי הגה אויביך ה' יתפרדו.
 אך בפסח הי' רק ההתחלה היינו ענין יצי"מ לצאת מנו"ן שע"ט ולשוב אל
 ה', אבל עיקר הגילוי פב"פ דיבר הוי' בבחי' נשיקין ואתדבקות רוחא ברוחא
 הי' בשבועות בשעת מ"ת, וזהו"ע מדלג ומקפץ דילוג ברגל א' בפסח לצאת
 מנו"ן שע"ט, וקיפוצ בשתים בשבועות להיות ג"כ בחי' פנים בפנים דיבר
 הוי' כמ"ש באריכות ע"פ שאו את ראש כל עדת בני' כו' יעו"ש. ומ"מ עיקר
 התחלת הדילוג היה בפסח שאו הי' ההמשכה באתעדל"ע מצד עצמו, ואח"כ
 זכו למ"ת ע"י שבעה שבועות בעסק ספי' העומר כמש"ש, וזהו ענין ישקני
 מנשיקות פיהו כמו שהאב אוהב את בנו ומנשק אותו מחמת חיבת הלב יוצא
 רוח מהלב אל הפה, כך כנס"י כל ניצוץ שבכאו"א צריך להיות בבחי' אתדבקות
 רוחא ברוחא דהיינו מחודו"מ של אדם במחודו"מ של הקב"ה היינו מח' ודיבור
 זה תורה ותפלה ומעשה זה צדקה כמ"ש עשה שמים וארץ, פי' שהוא המשכת
 השפעה שהוא עשי' שלו כך בצדקה של האדם הוא משפיע ועושה והי'
 התקשרות מעשה במעשה של הקב"ה, וכך כנס"י כביכול מבקשת תמיד ישקני,
 ולכן זה קאי על יצי"מ כי ע"י יצי"מ זכו לזה להיות ישקני כנ"ל, והוא גילוי
 האהבה העליונה לכנס"י שמתגלה ע"י נשיקין כו', וגם עכשיו מבקשת כן
 והוא על ידי עסק התורה שע"י יחוד קוב"ה ושכינתו' בחי' ישקני כו' וכנ"ל.

ב) אך להיות גילוי זה ע"י עסק התומ"צ הוא דוקא ע"י התעוררות האהבה
 בנפש שיחפץ וישתוקק מלב ונפש ומאד לגילוי זה וכמשל הנשיקין
 שבאין מחמת האהבה והחיבה שבלב, וא"כ כדי להיות גילוי ישקני שהוא
 בחי' אהבה עליונה צריך להיות מלמטה ג"כ גילוי האהבה והתשוקה בנפש

להיות לבו חפץ ומשתוקק קרבת אלקיי' (וכמ"ש ע"פ ששים מל' שזהו מ"ש אחת היא יונתי כו' ע"ש) והנה אהבה זו ישנה ודאי בנה"א אך שהגוף מבדיל ומסתיר את האהבה מחמת דאגת הפרנסה ושאר דברים אך ע"ז ארז"ל אין ישראל נגאלין אלא ע"י האמונה שהקב"ה ברא כל העולמו' יש מאין וכולא קמי' כלא חשיבי, עד"מ כמו שהאדם מדבר דיבור א' הוא דיבור מהנשמה והראי' כשישן אינו מדבר כלום, והדיבור הוא אינו הנשמה עצמה אלא הוא לבוש האמצעי ובטל בחי' אותו הדיבור לגבי הנפש עצמה, כך בהקב"ה כמ"ש בדבר ה' שמים נעשו כשדיבר ויהי אור נעשה אור והאור הוא לבוש כמ"ש עוטה אור כשלמה ובדבר זה מחי' העולמו' עליונים ותחתונים וג"ע ולמעלה מהם וכל העולמות בטלים אצלו כמ"ש אני הוי' לא שניתי כו' וכולא קמי' כלא חשיב אפי' לגבי מה דקמי' דהיינו לגבי בחי' דיבורו שהוא לבוש האמצעי שלו, ולכן נק' הבורא ית' בכל התורה שבע"פ קוב"ה, פי' קדוש הוא מובדל דהיינו שהוא סוכ"ע, ובתוך העולמו' אינו נק' רק בחי' דיבורו, ובאמונה זו מוציא עצמו מן מצרים בהפקרות שיפקיר עצמו בממונו ובשאר דברים דהיינו בלא טו"ד ובלא חשבון יעבור עלי מה כמ"ש בכל נפשך ב"פ בכל דהיינו בבקר ובערב רק שיהי' זה באמת דהיינו במס"ג, ומוזה יבא ויומשך לקשר נפשו באחד דהיינו ע"י התקשרות מחדו"מ שלו במחדו"מ של הקב"ה בתורה ומצות שאין דרך אחרת לדבקה בו רק ע"י תורה ומצות כנודע (וזהו ענין הדילוג והקיפוף שרציץ לצאת ממצרים בהפקרות ומס"ג, הוא הדילוג ברגל א' היינו העלאה מלמטה למעלה, ואחר כך ההתקשרות בהוי' להמשיכו למטה ע"י תומ"צ זהו הקיפוף כנ"ל) וזהו ענין תשובה דאיתא בגמ' תשובה באותו מקום, כמ"ש ובקשתם משם את הוי' אלקיך, פי' משם דוקא אף שהוא רחוק מאד (שבחי' זו נק' שם כמ"ש קראו שם פרעה מלך מצרים כו' כמ"ש במ"א), דהיינו שיתן עצה בנפשו ליצא משם ולהתקשר למעלה ממש ולא ילך ממדריגה למדריגה כמו שה' ית' הוא מדלג על ההרים לגאול אותנו ממצרים, פי' ההרים זה אבות ומקפץ על הגבעות זה אמהות, דהיינו שהתארה וההמשכה הוא שלא בדרך עו"ע כי הלא לגדולתו אין חקר ולתבונתו אין מספר ואיך יכולה להגיע המשכה אלינו שהוא עולם השפלה, אלא שע"י הקול וההמשכה נמשך מבחי' דילוג מדלג על ההרים שהוא למעלה מן השכל, וזה להראות אותנו שגם אנחנו נעשה כן בחי' היציאה מבחי' מצרים בהפקרות ומס"ג וממונו הכל בלא חשבון ובלא טעם ודעת, וזהו מה שאחר פסוק קול דודי כו' ענה דודי ואמר לי קומי לך רעייתי יפתי ולכי לך, פי' דכמו שהוא ית' מדלג על ההרים כו' (וגם דומה דודי לצבי שמחזיר ראשו לאחוריו היינו התלבשות חכמתו ורצונו בעניני גשמי' שבתורה והכל בשביל ישראל כמ"ש במ"א) אי לזאת גם כנס"י ראו שיהי' בבחי' קומי לך להתעורר ביצי"מ בבחי' דילוג בלי חשבון וטעם ודעת כנ"ל, וג"כ פי' קומי לך שע"ז נעשה קומה שלה, ופי' ואמר לי לי דוקא קאי על כל א' מישראל שחייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם, ואי לזאת ואמר לי קומי לך כו' ובכלל קאי על כללות ישראל כמארז"ל בשביל ישראל שנק' ראשית, וזהו ענין שנק' פסח ע"ש שפסח ה' והוא בחי' הדילוג הנ"ל שמלמעלה למטה שהוא ית' מדלג על ההרים וכמו"כ צ"ל מלמטה למעלה

בח' תשובה שהוא ג"כ בבחי' דילוג הערך ולא ממדריגה למדריגה כו', וכמ"ש במ"א איך כי ענין התשובה הוא ממש כמו בחי' הדילוג שמלמעלה למטה בליל א' דפסח יעו"ש.

ג) ועפ"ז יובן מ"ש ופסח ה' על הפתח, כי הגה בחי' הדיבור העליון נק' פתח שכמו שהפתח בו וע"י יכולים ליכנס לפני ולפנים והוא משמש כניסה ויציאה, כך כל גילוי והמשכות א"ס ב"ה הוא ע"י הדיבור, שבחי' הדבור הוא התגלות אא"ס ב"ה ונק' בחי' זו ג"כ בשם מל' כי המלך מנהיג מלכותו בדיבורו כמ"ש דבר מלך שלטון, וז"ש דוד הע"ה ארוממך ה' כי דילתני כי להיות שהי' מרכבה לבחי' מל' ועולם הדיבור ולכן זכה למלוכה, וגם הי' כל עסקיו לומר שירות ותשבחות לפרסם גדולת ה' שזהו לפי שנמשך מבחי' עולם הדיבור שהוא בחי' הגילוי ונק' עלמא דאתגליי' ולכן אמר על מדתו כי דילתני שהוא מלשון דלת כמ"ש בכהאריו"ל, והיינו מטעם הנ"ל שבחי' הדיבור הוא בחי' פתח ודלת ונק' בזהו תרעא לאעלאה, זה השער לה', וז"ש באברהם והוא יושב פתח האהל להיות שאברהם הוא מדת החדש שממנו נמשך להיות הגילוי למטה מים יורדים מגבוה לנמוך, ולכן הוא יושב פתח האהל כי הגילוי הוא דוקא ע"י בחי' פתח זה השער לה', הוא בחי' עולם הדיבור כנ"ל וכמו"כ גם בענין יצי"מ עם היות שהי' בחי' דילוג והמשכה שלא כסדר ההשתל' כנ"ל מ"מ דילוג והמשכה זו נמשך ומתגלה ע"י בחי' הפתח כנ"ל, וז"ש ופסח ה' על הפתח היינו שהתורה ביארה להיכן הי' הדילוג וההמשכה לזה אמר על הפתח כו', ומ"ש בשה"ש מדלג על ההרים והם האבות שהוא בחי' המדות העליונות היינו שההמשכה והדילוג נמשך באמצעות המדות כו', אבל להיכן הוא הדילוג לא נא' בשה"ש, וזה מבואר בתורה שהדילוג וההמשכה הוא על הפתח, וזהו"ע יחד קוב"ה ושכינתו כו' כי עולם הדיבור נק' שכינתו בחי' ממכ"ע ולשם נמשך התגלות מבחי' סוכ"ע שהוא בחי' הקדוש ומובדל כנ"ל, וזהו"ע הדילוג, והנה שכינתו הוא מקור נש"י לכן נא' אח"כ קומי לך דעייתו כו', שכמו"כ מזה צריך שימשך למטה בכל א' מישראל ג"כ בחי' הדילוג לצאת מבחי' המצרים וגבולים דגוף ונה"ב במס"ג ממש וכמו שהוא ית' מדלג כו' כנ"ל.

ד) ומעתה יובן ג"כ מה שקורין פ' פרה קודם הפסח, כי הגה ענין פרה עצמה הוא מדריגה פחותה כמ"ש פני שור משמאל לארבעתו, ופרה היא פחותה משור שהוא רק בחי' מקבל מבחי' זו דפני שור כו' כמ"ש בזהו דקבילת משמאלא כו' כי פני שור עצמו הוא בקדושה רק שע"י כמה השתל' נמשך יניקה משם לבחי' פרה כמ"ש וכמשי"ת, ולכן הוצרך להביא אפר פרה לטהר טומאת המת כי הדינין במתקין בשרשן דוקא, ולכן כדי לטהר טומאת מת שהוא תכלית הטומאה והוא ע"י אפר הפרה שמתקנים תחלה בחי' הפרה שהוא שרש ומקור לכל יניקות החיצונים שא"א להם לקבל יניקה מהקדושה האלקי' רק ע"י בחי' ומדריגת זו דפרה דקבילת משמאלא מבחי' פני שור מהשמאל, והיא עצמה עדיין ג"כ טהורה רק שהיא בחי' ממוצע שבה וע"י נמשך יניקה חיות ג"כ לקליפות ממש, לכן ע"י שריפת הפרה מתקני' שלא יומשך יניקה

להחיצוני' זהו שע"ז מטהרים הטמא מת, וביאור זה שיש כ"ז בנפש האדם ברוחני' דהנה ארז"ל אין מיתה בלא חטא, ופי' מיתה הוא בחי' נפילה היינו כשיש מסך מבדיל ח"ו בינינו לאבינו שבשמים שבחי' זו היא נק' מיתה ח"ו דמאן דנפל מדרגי' אקרי מית כנודע מענין וימלוך וימת כו', (וכעין שנא' בפ' שמות כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך ופרש"י שירדו מנכסיהם הרי הידידה גשמי' נק' ג"כ מיתה לכן וימת מלך מצרים נצטרע, ומכש"כ שהנפילה ברוחני' נק' ג"כ מיתה), ואיך אפשר לנפש להיות נפילה ומסך מבדיל כ"כ והלא הנפש היא חלק אלקה ממעל, אך כשהוא עושה מעשה בהמה דהיינו כשנמשכת אחר נה"ב בשכלו ומדותיו היינו במדותיו אחר תאוות הגופני' באכילה ושת' ודומיהן בלא דעת כבהמה ובשכלו להעמיק בעניני העולם יותר מדאי בהעמקה יתירה, ומחמת זה כשהוא מרגיל עצמו בכך יוכל לבא ח"ו לידי חטא גמור והוא נפילה ומיתה ח"ו כי עם היות שהוא נמשך רק אחר תאוות היתר בתחלה הלא נודע ג"כ דגם כל הדברים המותרים נמשכים מבחי' ק"נ שבעוה"ז הנק' עולם העשי' רובו ככולו דע רק מעט טוב מעורב בתוכו והוא ממוצע בין הקליפו' הטמאות לגמרי, ובין בחי' ומדריגת הקדושה דק שנקראת היתר לפי שיוכל להתעלות לקדושה והיינו כשעושה הדברים המותרים בכונה לש"ש משא"כ כשעושה למלאות תאוותו כמעשה בהמה הרי אדרבה עי"ז נמשך יניקה לבחי' הרע הגמור, הרי א"כ מובן שבחי' מעשה בהמה בהיתר הוא הגורם ח"ו נפילה ומיתה היינו שיהי' יניקה והתגברות הרע הגמור כי הוא בחי' הממוצעת כו' ח"ש רז"ל פרה זו מצרים אדומה זו בכל כו' שמבחי' זו פרה שהוא תאוות היתר כשהוא בבחי' תאוה ומעשה בהמה הנה מזה נמשך יניקה להתגברות בחי' מצרים ובכל כו', וח"ש רז"ל אין מיתה בלא חטא שכל סיבת הנפילה באה ונמשך מחמת תאוות היתר שבתחלה ונק' חטא שהוא קל יותר מפשע ועון כנודע כך לגבי הנפילה הגמור נק' תאוות היתר בשם חטא, וכנודע שע"י סיבת ההמשכה אחר האה' והתאוות גופנים כשהוא בחמימות ורשפי אש היא סיבה וגרמא לשלא יוכל לעבוד את ה' אח"כ באהבה ורשפי אש כמ"ש במ"א ע"פ נסכים, ולכן ע"י ההעמקה היתירה בעניני העולם הוא גרמא לשלא ידבק ח"ו במוחו ושכלו ההתכוונות בגדולת ה' ויקר תפארת גדולתו כמ"ש במ"א וכ"ז הוא מטעם הג"ל שבחי' הנפילה בתאוות היתר הוא הממוצע הגורם ח"ו נפילה גמורה שהוא התגברות הרע כו', ולכן נצטוינו במ"ע להתקדשתם והייתם קדושים שהוא לקדש א"ע במותר לו כו', וכמ"ש הרמב"ן ר"פ קדושים ובלק"א ח"א פכ"ז.

ה) ולכן כדי לטהר הטמא מת ולהשיבו מן הנפילה דנפל מדרגי' כתיב ויקחו אליך כו' ושרף את הפרה לעינינו, והנה ענין השריפה הוא שע"ז נשא רק האפר והוא יסוד העפר שהי' כלול בה ושאר הג' יסודות אר"מ יוצאי' ונכללי' ומסתלקין ע"י העשן כנודע, וכך יובן ברוחני' ענין זה בשריפת תאוות נה"ב שבאדם שכושיש לו תשוקה ותאוה לאיזה ענין גשמי', הנה כשיסיר הבגדים הצואים והוא אותו ענין גשמי שמשתוקק אליו ותשאר רק עצם האהבה והיא יכולה להתהפך לעבודת ה' זהו כמשל והאפר הנשאר אחר

השריפה והוא התהפכות המדות כנודע, ולקח עץ ארז ואזוב והם שני מדות הפכיים כמ"ש ארז אשר בלבנון שהיא גדולה מאד ואזוב שבקיר נמוך מאד, ושניהם צריכים להיות בעבודת ה', כי ענין האזוב שישפיל א"ע ויבקש סליחה ומחילה מה' וה' יסלח לו נמצא האזוב מורה על הכנעה והשפלות ועוד זאת יש באזוב שגידולו הוא הרבה ביחד בדיבוק מאד ול"ו והוא ענין האחדות וההתקשרות להיות ואהבת לרעך כמוך ממש שזהו הכלי לשפע העליונה מבחי' רב טוב העליין כמ"ש ברכנו אבינו כולנו כאחד דוקא וכל הספרים מלאים מזה, וכמבואר ג"כ בזה"ק פ' תשא דק"צ ע"ב כל אילין חברייא דלא רחימין אילין לאילן ח"ה, אסתלקו לעלמא עד לא מטא זמנייהו כו' וכ"ה בגמ' ביבמות דס"ב ע"ב ולכן ואהבת לרעך כמוך הוא יסוד כל התורה כולה ובאמת שני בחי' אלו שבאזוב נמשכים זה מזה שע"י השפלות יהוי שפל רוח מכל האדם יבוא לבחי' התקשרות ואהבת לרעך כמוך (וגם עי"ז ישמח ויגל בשמחה רבה שאחרים נהנים משלו ויאמר לעצמו אולי האחר הוא טוב ממני וקרוב הוא יותר אל ה' ית', ועד"ז אברהם אע"ה מפני שהי' בבחי' השפלות ואנכי עפר ואפר לכך הי' חסדן גדול כמ"ש במ"א) וכמבואר בתניא פל"ב איך שני בחי' אלו דשפלות ואהבת לרעך כמוך תלוי' זבי' ושני בחי' אלו נכללו באזוב שהוא נמוך מאד וגדל הרבה ודיבוק כנ"ל, וענין עץ ארז הוא שיהי' יקר רוח ויגבה לב בעבודת ה' כגון בעסק התורה שלא יאמר די לי בפרק א' שחרית זבפי' א' ערבית לצאת י"ח, אלא לעמול בתורה כל זמן שאפשר לו וכמארו"ל חיד הקים עולה של תורה וארו"ל כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק עליו גא' כי דבר ה' ביה הכרת תכרת וכו', וכן בעבודה וגמ"ח יוכל האדם למצוא בהן קולות שלא להאריך כ"כ להתבונן בגדולתו ית' וכן בצדקה למעט כו', אבל באמת לא יצא י"ח כי הם אלו דברים שאין להם שיעור כו', וזוהו אין ראוי כלל שפלות לומר מי אני לבקש מדריגות גבוהות רק אדרבה תגבה נפשו למעלה תמיד וכמ"ש ויגבה לבו בדרכי ה' זהו בחי' עץ ארז, וז"ש ויקחו אליך פרה אדומה אליך דוקא כי משה הוא בחי' דעת דהיינו שיהי' כל דבר בדעת שאפי' בבחי' פרה שהוא ענין היתר יהי' ע"פ הדעת ולא מעשה בהמה כנ"ל, ואח"כ כתיב וטבל במים ענין המים חיים והוא כמ"ש אותי עזבו מקור מים חיים כי מים הוא בחי' חכ', אך מ"ח הר"ע והחכמה מאין תמצא והוא בחי' התלבשות אוא"ס המאיר בח"ע, זהו בחי' התורה שארו"ל המאור שבה כו' והוא בחי' מקור מ"ח כו', זהו ג"כ ענין ויקחו אליך כי במשה כתיב מן המים משיתיהו, זהו פי' חרקותי עליכם מ"ט וטהרתם מכל טומאותיכם, ביום השביעי יטהר מטומאתו דהיינו מטומאת מת שנעשה כמת כי המת הוא קר ויבש פי' שאין בו שום חיות והתלהבות לעבודת ה' שעם היותו כתבונן בגדולת ה' ויקר תפארת גדולתו איך דכולא קכל"ה, ואתה הוא עד שלא נברא העולם ומשנברא הכל בשוה אני הווי' לא שניתי, עכ"ז לא נגע הדבר ללבו כ"כ להיות מתפעל לצאת מגודי הגוף ותאורות הבהמית ויה נק' טומאת מת ברחוני' הקרירות בעבודת ה' וכמ"ש בעמלק אשר קרד כו', והתורה מבחי' זו היא עצת התורה ושרף הפרה כו', דהיינו לתקן הדבר בשרשו שהגורם נפילה זו היא תאוות היתר כנ"ל, ע"כ צ"ל תשובה

באותו מקום שיעלה אל ה' כל התאוות ועניגי העוה"ז המותרים והנצרכים כמו אכילה ושתיה דדומיהון, וזה"ע תשובה באותו מקום פי' באיזה מקום שיהי אפי' במקום נמוך ושפל מאד והנה כשישוב אל ה' כנ"ל ולקח אוזב שמשפיל א"ע ויבקש מה' סליחה ומחילה, וגם ענין עץ ארז ומים חיים כנ"ל, הנה עי"ז יסלח לו ה' ויעבור בו רוח טהרה, וז"ש אח"כ ונתתם אותה אל אלעזר הכהן הוא בחי' התגלות אור האה' כו' (ובזה מובן ג"כ דהי' מצותה באלעזר ולא באהרן ופי' הטעם בזה"ק פ' חוקת משום דאהרן לא אתי מסט' דטהור אלא מסט' דקדושה כו', ופי' כי טהור לא שייך רק מטמא כמ"ש מי יתן טהור מטמא כו', והענין שיש ב' בחי' באהבה הא' בקראת אה"ע שהוא בחי' הברור מהעולמות דוקא שמתבררין הניצוצי' ועולין ונכללים לה' באהבה אלף טורין דאכלא לון בהמה רבה כו' ולכן נק' אה"ע שמעולמות מתהפך כו' ביטול היש לאין וזהו ענין טהור מטמא, אבל אה"ר הוא הבאה מלמעלה מאלקו' אחר קדימת האה"ע כענין אש שלמעלה שהי' יורד אחר קדימת אש שלמטה כו', וזהו בחי' אהרן כה"ר כו' חסידא קדישא שאינו ברור מהרע ע"ד הג"ל רק המשכת קדושה העליונה, ולכן ענין שריפת הפרה שהוא בחי' טהור מטמא לתהפך מבחי' אהבה הגשמי' שתהי' אהבה זו מתהפכת לה' הנה עבודה זו אינה שייך לאהרן רק לבחי' אלעזר שהוא בחי' אה"ע כמ"ש בזהר חוקת דקפ"ד ע"א ימינא דסיהרא הוא כו').

ובכלל הג"ל יובן ג"כ שקורין פ' פרה קודם פסח דוקא להיות כל ענין הפרה הוא התהפכות תאוות היתר שתהיינה לה' כנ"ל באריכות, לכן ביותר צריך להזהיר עי"ז קודם זמן יצי"מ שהוא חג הפסח, דעם היות שבכל יום חייב אדם לראות א"ע כאלו יצא ממצרים מ"מ בכללות ישראל הוא הגילוי ממש בפסח בחי' יצי"מ, והנה לאדם שכבר יצא מבחי' מצרים וגבולים אין צריך גדר ושמירה כ"כ מדברים המותרים כי אדרבה הוא מעלה אותן לה' כמ"ש ר"ג עד לא אכילנא בשרא דתורא כו', אבל לאדם שהוא עדין בתוך בחי' מצרים ורוצה לשוב בתשובה בודאי צריך לגדרים יותר, ומפני זה איסור חמץ בפסח חמורה מאד אפי' במשהו אפי' אין שם שום טעם חמץ מפני שאז היתה יצי"מ כנ"ל וצריכה זריזות יותר ומפני זה הטעם קורין פ' פרה קודם פסח כי קודם יצי"מ צריך להזהיר יותר על זה כו'.

להבין כללות ענין מצות פרה אדומה שעליה אמר שלמה אחכמה והיא רחוקה ממני כמ"ש בקהלת רבה ע"פ זה דק"ד ע"ב ובפ' חקת, הנה להבין זה צ"ל תחלה בד"כ ענין המצות שהם תרי"ג ארתיין, וזהנה בכל מצוה אנו אומרים אק"ב שע"י האתעדלית' בקיום המצוה ממשיך בחי' קדש העליון ועמ"ש מזה בת"א פ' חיי בדי"ה עייק בע"ח גבי והנה געה"ע הוא מבריאיה וא"ש הא דתנן

יפה שעה א' כו'. והמצות ממשיכות מ"ד דאצילות ושרשן ממר"ס דא"א כו' ובאג"ה סי' ל"ה ד"ה להבין מ"ש בפע"ח שע"י תומ"צ מוסיפין אור באצ"י כו' ופ"י מוסיפין היינו כי יש מה שבא בסוד שורש שהוא חוק הקצוב להחיות העולמות ויש מה שבא בסוד תוספת ע"י תומ"צ והתוס' מרובה על העיקר כמבואר באריכות בהקדמות מההרנ"ש לספר פע"ח והובא בלק"ת בביאור ע"פ שבת שבתון בתחילתו. והענין הוא דהנה יש להבין ענין געה"ע והתחתון שהרי הוא נברא מאין ליש מכבר משי"ב כמ"ש ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם וצ"ל שהרי עיקר ענין העדן והעונג מבחי' זיו השכינה בגן הזה נעשה ע"י מע"ט בעה"ז שזהו פ"י שכר מצוה מצוה דהיינו שהשכר והזיו נמשך מן המצוה עצמה ועמ"ש מזה בת"א בד"ה ואתה תצוה את בני זמי שלא עשה טוב מימיו הרי חסר חלק העדן והזיו שמחמת מע"ט שהי' עושה ואפ"י חסר המצוה יום א' חסר ההמשכה כמ"ש בלק"ת בד"ה ועתה יגדל נא וא"כ לכאן קודם שנברא האדם אין מקום להשראת העדן והעונג בגן הזה ולמה נק' ג"ע כו' אך הענין הוא דבודאי נמשך מבחי' עדן בגן הזה כמו בבחי' אצ"י משי"ב כדרך כל בריאה מאין ליש אלא שהוא במדה וקצבה והוא ענין זיו השכינה שבתמידות שופע בגן הזה (הגה"ה וע' במא"א אות ד' סעיף י"ח דפ"י זיו נק' היסוד כי ממנו הזיו יוצא למל' ועד"ו נק' ירח זיו שבו נולדו זיוותני העולם שהם דאבות שהמשיכו אור לעולם שלא יהי' מתנהג באפילה כמ"ש ברבות בראשית פ"ב יהי אור זה אברהם כו' ועכ"פ ענין זיו השכינה זהו כמ"ש יאר ה' פניו דתרגום יטור ה' שכינת' כו' וע' בבה"ז פ' אחרי דבעולמות בי"ע נמשך השפע מו"ת שבמל' אבל בג"ע מאיר ג"ר שבמל' כו' ע"ש עכ"ה) ונמשל בחי' זו לנטיעת עצי הגן והוא עד"מ הידוע כי אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל כמ"כ ענין שפע האלקי בנטיעת גן הזה הנה לגבי מקורו ושרשו שבאצ"י ששם העונג הגבה מאד יותר הוא כדזוגמת העשב לגבי המזל המגדלו ומצמיחו מאין ליש וכמו העונג הנרגש בהאדם מדבר החכ' שמתענג בה שלא יתענג עד שמבין בהשגה דוקא כמ"ש מזה בסידור בדרוש ברכת הזימון גבי פ"י לויתן ובלק"ת בד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת ספ"ג ע"ש שגילוי התענוג הוא בבינה אבל בחכ' הוא בחי' אין שאינו נרגש ומושג כמ"כ בחי' גן שבעדן הוא העונג כשנשפל בבינה שבמלכות דאצ"י שהוא הרקיע שע"ג ראשי החיות ועמ"ש בלק"ת פ' תזריע בפ"י מתיבתא דרקיע והעדן הוא התענוג עלין שבחכ' דאצ"י שאין התענוג נרגש והוא לגבי נטיעת הגן כמו המזל רחני המצמיח העשב לגבי העשב (הג"ה ועמ"ש מזה בת"א פ' וירא בד"ה פתח אליהו שגם חכ' דבריאה לגבי חכ' דאצ"י זהו כמשל מתיקות התפוח גשמי לגבי מתיקות רחני שבהמזל ושרש חכמה דאצ"י נמשך ממר"ס שבו מאיר בחי' ע"י בבחי' פנימי' ומשם שרש ההשפעה בג"ע כמבואר בדרוש ג' בחי' אדם והשפעה זו זהו ע"ד גידול העשב גשמי מהמזל המכה בו וכן למעלה בג"ע שייך בחי' עשב שהוא ענין ע"ב שין שהוא המשכת הדעת את ה' כמ"ש בת"א בד"ה ואלה המשפטים והוא מהת"ז תיקון נ"א ובמא"א ע' סעיף ס"א ע"ש, וע' בזהר ויקרא דף י"ב ע"א בפ"י תדשא הארץ דשא עשב שהוא ענין יחוד זו"ג כו' ע"ש, וא"כ אם

זהו נק' עשב עד"ו יובן שהמזל המכה בו ואומר לו גדל הוא ענין מזלות הנמשכים ממר"ס ועמ"ש בד"ה שינייך כעדר הרחלים עכ"ה) אך ענין שפע העדן בגן הזה הוא במדה וקצבה משי"ב שהם ו"ק דאצ"י (עמ"ש בד"ה והי' מדי חודש בחודשו) ועד"ו ויטע ה' אלקים גן בעדן אשר ב' שמות הוי' אלקים הם עד"מ כמו המזל המכה בהנטיעות כו' וע"כ גם קודם שנברא אדה"ר הי' הג"ע הנמשך מבינה שבמל' דאצ"י וזהו ונהר יוצא מעדן כו' (הג"ה) וזהו ענין ענג ר"ת עדן נהר גן. אך ע"י תומ"צ ממשיכים תוס' אור בג"ע והיינו ענין ויניחחו בג"ע לעבדה ולשמרה ועד"ו נא' אם בחוקותי תלכו כו' ונתתי גשמיכם בעתם כו' ועץ השדה יתן פריו דקאי ג"כ על צמיחת האורות בג"ע והגם שבלא"ה הג"ע נצמח בו תענוג העליון הנק' נטיעת הגן וכמ"ש במ"א עפ"י המדרש פ' קדושים פכ"ה ע"פ ונטעתם מתחלת ברייתו של עולם לא נתעסק והקב"ה אלא במטע תחילה שנאמר ויטע ה' אלקים גן כו' שזהו ע"ד כי האדם עץ השדה שבחי' אדם שעה"כ נק' עץ השדה כו' והוא ז"א דאצ"י וזהו הנטיעות שבגן ושרש המשכה זו מבחי' עדן שהוא חכ'. אך י"ל כי ידוע שביחוד חו"ב שה"ע ונהר יוצא מעדן יש ב' בחי' מה שנמשך תמיד חוק הקצוב זהו מחו"ב עצמן אבל מה שהחכ' מקבל אור חדש מא"ס ומאיר בבינה זהו נמשך ע"י אתעדל"ת וכמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בביאור השני שע"פ יונתי בחגוי פ"ג. וזהו ענין ויניחחו בג"ע לעבדה ולשמרה והיינו ג"כ כמ"ש בזהר באדר"ו דר"צ ע"א האי חכמתא איקרי עדן והאי עדן אתמשך מעדן עילאה סדכ"ס כו'. והמשכה זו מעדן עילאה זהו ע"י תומ"צ והענין י"ל עפ"י מ"ש במ"א בענין אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל כו' והנה גבוה מעל גבוה שומר שהמזל מקבל מלמעלה יותר כו'. והמקור לכולן הוא דבר ה' ממאמר תרשא הארץ דשא כו' עץ פרי כו'. ונו' מזה ג"כ בקצרה בלק"ת בד"ה כי תצא דרוש והראשון פ"ב ועד"ו בענין נטיעות הג"ע הנה יש לכ"א ג"כ מזל מלמעלה מאצ"י המגדלו ואפ"ל שזהו ענין כי האדם ז"א דאצ"י הוא שרש עץ השדה שבג"ע. אך כי גבוה מעל גבוה שומר כו' ושרש המשכה זו הוא ג"כ מדבר ה' היינו ממל' דא"ק שנעשית עתיק וכתר לאצ"י וזהו נמשך ע"י דבר ה' שבתורה וכמ"ש ודברי אשר שמת' בפוך דפי' הרמ"ז פ' בראשית ד"ד סע"ב והיינו מל' דא"ק כו'. ועד"ו נת' בסידור ע"פ ישלח דברו וימסם כו' וזהו ואשים דברי בפוך כו' לנטוע שמים וליסוד ארץ היינו שע"ז ממשיכים תוס' אור בג"ע העליון הנק' שמים ובגעה"ת הנק' ארץ וזהו דענין כי גבוה מעל גבוה שומר בקהלת סי' ה' פי' ברבות בשלח ס"פ כ"ג דקאי על חיות המרכבה ובת"ז תיקון ע' דקכ"ו ע"ב פי' כי גבוה מעל גבוה הם ז"ו"נ דאצ"י שהם הוי' אדני וגבוהים עליהם הם חו"ב דאצ"י ובסה"מ סי' ב' פי' כי גבוה מעל גבוה הם ע"ס דאצ"י וע"ס הגנחות כו' וע' בזהר בראשית דכ"ג ע"א אלא במדרש מיירי לענין ההשפעות הנמשך בעוה"ז ששרש השפעה זו נמשך מד' חיות המרכבה כמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה לבבתי אחותי וע"כ עליהם נא' כי גבוה מעל גבוה כו' וכנ"ל. וכמ"כ עד"ו לענין והשפעות שבג"ע יש ג"כ גבוה מעל גבוה שומר וע"ז פירשו דקאי על ע"ס דאצ"י ולמעלה יותר כו' וכנ"ל.

קיצור. ענין אקב"ו מוסיפין אור באצ"י ענין ג"ע שהיוו שבו הוא ע"ד אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו. והוא במדה וקצבה וע"י תומ"צ מוסיפין אור כי ביהוד חו"ב ונהר יוצא מעדן יש ב' בחי' מקור ושורש מזל המכה בעשב הנה גבוה מעל גבוה שומר ע"ד מאמר תדשא הארץ שבע"מ וגבוה מעל גבוה הם חיות המרכבה * ועד"ו בנטיעות שבג"ע שהם הארת ע"ס דאצ"י * שבבריאה יש גבוה מעל גבוה שומר זו"ג או"א עד מל' דא"ק שנעשית עתיק לאצילות ושם נק' עדן עילאה.

במ"ש בסעיף א' שע"י המצות לעבדה ולשמרה מוסיפים אור בג"ע יותר מעצם בחי' הג"ע. אפ"ל כי הנה מבמ"א מ"ש ויטע ה' אלקים גן כור כי בבריאת העולם נא' רק שם אלקים כמ"ש בלק"ת מזה בד"ה באתי לגני ובג"ע נא' ויטע ה' אלקים שם מלא הרי נו' גם שם הוי' ולכן נא' ע"ז ישבעו עצי הוי' אך הנה כתיב אז תתענג על הוי' על דוקא ע"ד שנת' בפני' ותתפלל חנה על הוי' בת"א ס"פ משפטים בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה וע' בסידור שער השבת בד"ה זהר פ' יתרו דפ"ח ע"ב יעו"ש באריכות דפי' על הוי' היינו למעלה משם הוי' ולכן ארו"ל קוב"ה אתי לאשתעשע בג"ע עם צדיקיא כיון שמקור העונג נמשך מבחי' שלמעלה משם הוי'. ועמ"ש מזה על זהר פ' אחרי דס"ז ע"ב ד"ה כאיל תערוג על אפיקי מים יעו"ש והמשכה זו מבחי' על הוי' נמשך ע"י עסק התומ"צ למטה וכמ"ש מזה בלק"ת סוף שה"ש בד"ה כי כאשר השמים התודשים פ"א ופ"ב וזהו ענין התוס' אור שממשיכים בג"ע ע"י התומ"צ וזהו ענין גועם הוי' וכמ"ש מזה בד"ה דאו כי הוי' נתן לכם את השבת. * וזהו ענין ויניחחו בג"ע לעבדה ולשמרה וארו"ל אלו הקרבנות כי בקרבנות נא' ריח ניחוח להוי' שע"י העלאת מ"ן מבירור נה"ב שזהו ענין ריח ע"ז ממשיכים ניחוח להוי' דהיינו המשכה בשם הוי' כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה לבתחני אחותי כלה ושם פ"א ובהקיצור, ובסוף דרתי שמע"צ בד"ה והקרבתם אשה עולה ריח ניחוח ולכן הביהמ"ק נק' ג"ב גן כמשארז"ל ע"פ באתי לגני אחותי כלה כי זהו ע"ד ויניחחו בג"ע לעבדה שע"ז ממשיכים

חיות המרכבה : בכח"י ב' נוסף : ער מל'.
ע"ס דאצ"י : שם : ע"ס דעתיק באצ"י.

את השבת : בכור מאה"ק — תו"א — נוסף : גם אפ"ל התוס' אור בג"ע כי ועץ חיים בתוך הגן אך בחי' אין גבוה ונעלמה מעץ החיים כמ"ש בזהר ח"ג פ' שלח דקנ"ח ע"ב ע"פ היש בה עץ אם אין זהו ע"ק וא"כ ע"י המצות תרי"ג דאורייתא עם ז' מצות דרבנן שהם בבחי' כתר לכן ע"ז נמשך מבחי' אין בהעץ חיים, והיינו ע"י ונהר יוצא מעדן יובל שמו חיים שמו בוח"ג פ' אחרי דנ"ח. ועיין בלק"ת פ' ואתחנן ד"ה ואת המצוה שע"י המצוה ממשיכים יחוד טוב ומלא וא"כ ויטע ה' אלקים גן י"ל האיר בו ממכ"ע בגילוי ולא כמו בעולמות שגם ממכ"ע מוסתר כמ"ש בת"א פ' חיי שרה ע"פ ואברהם זקן, אך המשכת תוס' אורות בג"ע היינו יחוד סוכ"ע וממכ"ע שהוא הגילוי מבחי' סוכ"ע כו'.

תוס' אור בג"ע כנ"ל והקרבנות הן רוי"ש כמ"ש בלק"ת פ' שלח בדרוש פ' נסכים ועכשיו התפלה במקום קרבנות יעו"ש בענין כל הקורא קי"ש בלא תפילין כו'. אך ענין הפרה שמעשיה בחוץ זהו ע"ד מ"ש ומשם יפרד והי' לדי' ראשים שמבחי' נהר היוצא מעדן להשקות את הגן נמשך אח"כ ומשם יפרד והי' לדי' ראשים ודי' נהרות אלו הם די' מלכו' מצרים בבל כו'. א"כ זה רומז על בחי' מ"ש וישלחוהו ה' אלקים מג"ע כו' ויגרש את האדם כו' וע' מזה במד"ר פ' בראשית פכ"א שארז"ל ויגרש הראה לו חורבן בהמ"ק כמד"א ויגרס בחצץ שיני איספה ג' והיינו כי ענין חורבן בהמ"ק ופיזור ישראל זהו ע"ד וישלחוהו מג"ע וכמבואר במ"ר בפתיחתא דאיכה בר"ה ר' אבהו פתח והמה כאדם עברו ברית וא"כ זהו ענין השילוח מנהר היוצא מעדן להשקות את הגן בבחי' ומשם יפרד והי' לדי' ראשים ועי' בא מעשה הפרה הרומזת לבחי' די' נהרות הנ"ל והוא ענין התשובה שע"ז רומז העפר ומים חיים שהן בבחי' רוי"ש כמבואר בלק"ת בר"ה וידבר ה' כו' זאת חקת התורה כו' ובאגה"ק סי' כ"ח ד"ה למה נסמכה שהקרבנות אין מכפרין אלא על השגגות כו' משא"כ אפר הפרה שהוא בבחי' תשובה ממשיך מבחי' טוב וישר ה' ע"כ יורה חטאים בדרך שארז"ל שאלו להקב"ה חוטא מה יהי' עונשו אמר הקב"ה יעשה תשובה ויתכפר לו וזהו ענין זרקתי עליכם מ"ט. והנה התשובה זהו הבירור ממה שנפל בשבתי"כ בבחי' די' נהרות הנ"ל ויתרון האור הוא מן החושך כמ"ש בלק"ת פ' שלח בר"ה אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ דרוש הראשון שע"י בירור התענוגים גשמיים שנפלו בשבתי"כ להפכם ולמאוס בהם רק להתענג על הוי' ועמך לא חפצתי ועמ"ש ע"פ מה יפית ומה נעמת אתבה בתענוגים דהיינו להפוך מרירו למתקא עי"ז מעורר וממשיך למעלה מבחי' מקור חיים מקור התענוגים שלמעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן שהוא בחי' התענוג המלוכב בחכ' כ"א מעצמיות מקור התענוגים שלמעלה מהחכ' ולכן נק' אז תתענג על הוי' כנ"ל אך במקום שבע"ת עומדין כו' ולכן נאמר במעשה פרה ב' שמות הוי' וידבר הוי' כו' אשר צוה הוי' כמו גבי תשובה נא' ב' שמות הוי' קודם י"ג מדה"ר. וזהו ונתתם אותה אל אלעזר וארז"ל אל עוזר דהיינו כמ"ש ויקרא הוי' הוי' אל רחום כו' וזהו אל הוי' ויאר לנו. והנה הגם שע"י לעבדה ולשמרה ממשיכים ג"כ מבחי' על הוי' וא"כ מהו היתרון שע"י התשובה י"ל כמ"ש בלק"ת בר"ה כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח כן כו' דפי' כגנה זהו ג"ע שנצמח לשם האור ע"י קיום המצות כן אד' הוי' יצמיח ע"י והתשובה בבחי' עליונה יותר דהיינו מבחי' שארז"ל יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם ע"ש דהיינו בבחי' ע"י שלמעלה מא"א וגם כמ"ש בר"ה ועשית ציץ ובהביאור בענין קדש למד מלמטה והוי' מלמעלה כו' קדש למד זהו ההמשכה שע"י המצות אשר קדשנו במצותיו כו' הוי' מלמעלה זהו בחי' רדכ"ר וזהו ע"י התשובה כו'. והנה כתיב ונתר יחרב ויבש כו' מחמת שלא קיימו לעבדה ולשמרה ולכן צריך לחפור בעומק יותר להיות המשלח מעיינים בנחלים וזהו ענין עשי"ת יו"ד עומקים.

ב) והנה כתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והי' לדי ראשים כו' פי' שאת זה לעומת זה עשה האלקים ומבחי' עונג זה שבנהר כו' יומשך ג"כ שפע עונג להיכלות הנפרדים מעדן טורר כו' שהן הפרות הרעות כו' והן הד' ראשים ד' גליות כמ"ש במדרש על ענין פרה אדומה כו' שהוא ענין הד' מלכיות כו' וידוע שטוב שבנוגה הוא ענין העונג הגשמי שהוא שרש כל התאוות רעות שהוא נמשך ג"כ מנהר המשקה הגן כו' רק שיכול להתהפך לטוב כי תציו טוב ותציו רע והוא בחי' הלהט החרב המתהפכת שלפני הגן הזה (הגה"ה ר"ל את זלעז"ו עשה כי ד' ראשים הם בקדושה ד' חיות המרכבה רק מהם משתלשל לעז"ו ג"כ ד' מלכיות וע' מזה בזח"א דכ"ו סע"א וע"ב ודל"ד סע"א וע"ב ור"פ נח דנ"ט ע"א ע"פ אלה תולדות נח כו' ומאלה נפצה כו' ודע"ד ב' ובפ' ויצא קנ"ח ע"א גבי מכאן ולתתא אקרי הרי בתר דכתיב ומשם יפרד כו' ובמא"א ד' כ"ה ד' נהרות הם או"א זוי"ב כו' וזכנגדם ד' מלכיות כו' שהם סוד או"א זוי"ב דקליפה ובאות ה' סעיף ז' הרי בתר נק' ההיכלות טורי דפרודא כי בבריאה לאו איהו זגרמוהי חד בהן עכ"ל, ומ"ש כי ק"נ היא להט החרב המתהפכת ז"ל המאו"א למ"ד י"ח להט החרב המתהפכת בינה מתהפכ' מדינא לרחמי לצדיקי בעוה"ב מל' מתהפכת מרחמי לדינא לרשיעי בעוה"ב וכ"ז בנוגה שגם בה יש ע"ס עכ"ל והי"נ הראה בזח"ב וארא דכ"ז סע"ב ובסה"מ סי' ק"ד בשם ע"ח דק"נ שהיא כלולה מטורר נק' להט החרב המתהפכת וע"ש סי' כ"ה שזהו ענין פרה אדומה ולכן מטהרת הטמא ומטמאה הטהור בבחי' טורר ועיין עוד מענין להט החרב המתהפכת בזח"ג אמור דק"ז ב' ובפ' ויחי דרל"ז א' וברבות בראשית ס"פ כ"א וע' ברבות תצוה פל"ח מענין פר פרה שהוא ג"כ ע"ד שמתהפכת כו' עכ"ה), וזהו שציוה ה' ליקח פרה אדומה תמימה כו' כדי לברר בירור הרע שבנוגה צריך תחילה להפוך הטוב שבנוגה לקדושה והיינו ע"י שחיטת פרה האדומה מלאה גבורות קדושות שאין שם עדין אחיזה לטוב שבנוגה וזהו אשר אין בה מום כו' (זהו ט"ס כי לפי הדרוש דכאן הפרה היא ק"נ וכן פי' הרמ"ו פ' חוקת וכמ"ש בע"ח אלא ר"ל דמה הוא פנימיותה היינו הטוב דק"נ עכ"ה) ומזין דמה נזכח פנימי' אהל מועד והיינו שמוציאים חיות אלקי שבדמה שהוא עדין כולו טוב כו' ומדביקים אותה בשרשה ומקורה האמיתי בעונג האלקי' שבפנימי' אוה"מ שהוא עדן עילאה היכל ק"ק כו' ובחי' אפר הפרה היינו לאחר שמוציאים פנימיותה ומעלין אותה בשרשה בעדן כו' שורפין בשרה ועורה (הג"ה ז"ל הרמ"ז שכבר נת' שסוד פרה אדומה הוא בנוק' דק"נ שהיא נגדיית למל' דקדושה וכל יניקתה מדיני גבירתה שה"ס מנצפ"ך ה' דמים טמאים וה' דמים טהורים שמהם טורר שבנוגה דבריאה כו' והיו שורפים אותה בהמשכת דינים חזקים מהמל' עלי' לברר כח רעתה בהעשותה אפר שסודה העלאת הדינים עד שרשם ליחדם כו', וזהו שנעשית בחוץ לשרוף הדינים הקשים שהם בחי' הרע שבקליפה ה' דמים טמאים ולברר הטוב שבה ה' דמים טהורים עכ"ל, נמצא מבואר מדבריו ששריפת הפרה היינו שריפת הרע שבק"נ והיינו לעשותו אפר ואזי נהפך לטוב כמ"ש בד"ה ויאבק איש עמו בענין שהעלו אבק כו' וע' ברע"מ ר"פ שופטים ובהרמ"ז שם

בענין לרדן בשריפה כו', והואת זהם זהו להעלות ה' דמים טהורים שהוא הטוב דק"ג עכ"ה) ונותנין בתוך השריפה עץ ארז ואזוב כו' הן דברים הרומזי' על עץ החיים שבתוך הגן שהוא בחי' צומח לבד כו' והן עדין למעלה מבחי' עה"ד טו"ר כו' והיינו מבחי' אורות דאצי' קודם שבאו לכלים מכלים שונים כו', כך בשריפת העץ ארז כו' גמתקו גבורות קשות דפרה אדומה זו שהיא ק"ג ולהבדיל ממנה גקה"ט חהו והשליך אל תוך שריפת הפרה דייקא בהיות כי בשרה הוא חיצוני' דק"ג והוא ענין ומשם יפרד והי' לד' ראשים כנ"ל בענין העונג גשמי שנשתלשל מד' מזונות שכינה עד שנפל בק"ג בד' ראשים שהם ג"כ ד' נהרות כו' שהוא התלכשות התענוג במדות רעות דקליפה, וזהו ענין שבע פרות הרעות וע"י השריפה לשרוף כל התאוות רעות וע"י השלכת עץ ארז ואזוב שהן מעץ החיים נתבררו הרע דק"ג ד' ראשים שהי' ע"ד רשפי אש שלהבת כו' וזהו להטת החרב המתהפכת שמתהפך הלהט להיות ע"ד משרתיו אש לזהט כמ"ש ברבות בראשית ס"פ כ"א. והנה לאחר שנעשית אפר אזי ונתנו עליו מ"ח ומתחילה יוציאו האפר מחוץ למחנה (הג"ה אין כ"ו מודקדק הוא מהכותב עכ"ה) דוקא וע"י איש טהור כו' והיינו להיות כי הרי האפר יש בו חמימות קצת מן השריפה אבל הוא מעט מועיר כי העיקר כבר חלף והלך ע"י השריפה ולא נשאר מבשרה רק חלק הדומם שבחי והוא האפר כו', כן עד"מ גמתקו עיקר הגבורות שלה ואך מה שנשאר עדין מבחי' גבורות הקשות באפר הפרה האדומה כו' יוציא איש טהור מחוץ למחנה ליתן שפע להיכלות הנפרדים מהנהר הראשון כנ"ל. ויניקתם מעט מועיר בהיות כי האפר כבר ניטלו ממנו חלקי החי והצומח והמדבר, וע"כ יש בכח האפר הזה כשיתנו בו מים חיים והוא חכמה המברר ומבדיל בין טוב לרע כידוע שיטהר את הטמא ממש בירור הרע שבנוגה כו' רק אם לא הי' בשרה נשרף תחלה כו' לא הי' עדיין כח למ"ח לברר כו' אבל האפר יוקדש ע"י מ"ח ואעפ"כ וכל הנוגע בו יטמא כו' והמזה מי הנדה יכבס בגדיו כו' והניזה ממנה נטהר וע"ז אמר שלמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני פי' שיש ב' מיני העלאת מין מבירורי נוגה א' ע"י קירוב והוא העלאת טוב שבנוגה כנ"ל, והב' ענין אפר הפרה מחוץ למחנה דוקא ולאח"כ בעה"ד טו"ר יתברר ע"י החכמה הנק' מים חיים כו' הרי הובא הבירור ממקום רחוק מאד כו' וצ"ל המברר ג"כ ממקום הגבוה נעלה בחכ' כו' וזהו אמרתי אחכמה כו' והיא אלף אאלפך חכ' שהיא רחוקה מהחכ' הגלויה כידוע ע"כ המזה טמא והניזה טהור שלא יהי' כזה ע"פ השגה נגלית (הג"ה מים חיים הוא למעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן שהנהר הוא בינה ומז"ת דבינה נפלו בשבה"כ וזהו ומשם יפרד אבל מים חיים הוא חכ' שנק' חיים למעלה משבה"כ כי ימותו ולא בחכ' והחכ' תחי' ולכן יעקב הארת יסוד אבא לא מת שלא הי' בשבה"כ כמ"ש בביאור לא הביט און ביעקב ולכן לטהר טומאת מת זמ"ל דמיתו אין די בההמשכה מבחי' ונהר יוצא כו' כ"א ע"י מים חיים לא אמות כי אחי' דוד מלך ישראל חי וקיים ועמ"ש בבה"ז פ' אמור ד"ק ע"ב ע"פ אחותי בת אבי היא שלהיות אתהפכא חשוכא לנהורא זהו

ע"י החכ' אבל ע"י הבינה א"א להיות רק אתכפיא כו' ע"ש הטעם. והנה מזה יובן שע"י קיום מצות פרה אדומה נמשך תוס' אור באצ"י ובג"ע כי עפ"י סדר ההשתל' חוק הקצוב דיחוד חו"ב הגמשך בעולמות עליונים ותחתונים נמשך מבחי' ונהר יוצא מעדן והרי עי"ז ומשם יפרד כו' לתאוה יבקש נפרד כו' אבל ע"י ושרף את הפרה נמשך מ"ת דחכ' עילאה ועז"נ ומעיין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים שהו"ע ק"נ הנק' נחל השטים אשר אתם זונים כו' שע"י המשכת ח"ע נהפך הרע דק"נ לטוב, ועמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש סד"ה ס' המה מלכות בענין אחת היא יונתי תמתי כו' ונק' מי חטאת שע"י שהחטאת נשרף ונהפך לטוב נמשך מים חיים ע' זח"ב פקודי רל"ז ב' בענין לפתח חטאת רובץ, ועמ"ש ע"פ ושעיר עזים אחד לחטאת לה', ועד"ו בכל מצות מעשיות שהוא ענין בירורי נוגה הרי שכל מצוה מצוה ניתוסף אור חדש באצילות ע"י מעשה המצוה והיינו בהיות שהווי והעדן הוא במדה וקצבה ומחמת בירורי נוגה מד' נהרות הנפרדים כשמתהפכים לטוב כמו העונג שבמדות רעות כו' כשמתהפך כו' מזה יהי גרם לתוספות שפע חדשה מהמאציל העצמי שבעדן לגן וזהו שהניח בג"ע את האדם לעבדה כו' פי' שיורע הגן ויוסיף בו צמיחת דשאים ואילנות והיינו ע"י מע"ט יתוספו אורות המאציל להיות נשפל בגן הזה כו' וביום שכולו ארוך יתגלה כל תוס' השפע שע"י כל המע"ט ועתה הוא באצ"י לבד כו' וזהו שיכול האדם ליקח חלק חבירו בג"ע פי' שיש בכל נשמה אלקי' כח לברר בנוגה ולגרם תוס' השפע בגעה"ע וכשאותו האדם שלא עשה טוב ולא בירר הפסיד ומנע אור כו' הרי חבירו שבמדריגתו לוקח חלקו כי הוברר ע"י גם מחלק חבירו כי הוא בשרשם ממדה א' זהו שלא ע"מ לקבל פרס הוא ענין תוס' אור חדש שיאיר ע"י המצוה שלא יחפוץ בה כו'.

קיצור. ענין ומשם יפרד והי' לארבעה ראשים יש בחי' זו בקדושה ד' חיות המרכבה שנאן וכן יש לעו"ז או"א זו"נ דנוגה והיינו מה שנפל עונג העליון (שהענג ר"ת עדן נהר גן ואזי נק' נגע וד' מראות נגעים הם ד' בחי' הנ"ל) ע"ד אם לעוברי רצונו כו' וק"נ נק' להט החרב המתהפכת ויכולים להפכה לקדושה וזהו ענין מעשה הפרה הזאת דמה להעלות פנימיות ק"נ שריפת עורה ובשרה עד שנעשה עפר (אפ"ל בק"נ יש או"כ זהו הדם והעור הבשר, ע' מענין דם ואברים בלק"ת בשה"ש בד"ה לסוסתי דרוש הראשון) וגם עץ ארו האוב ושני תולעת כמ"ש במ"א ועי"ז ממשיכים מים חיים כי ד' ראשים גמשיכים מבחי' ונהר יוצא משא"כ מבחי' ומעיין יצא מבית ה' כי והחכ' תחי' וזהו תוס' אור עצום וגם בכל המצות ממשיכים תוס' אור כי המצות הן בירור מד' נהרות הנ"ל וע"י בירור זה ממשיכים תוס' אור בבחי' ונהר יוצא כו'.

ג) ועפ"י"ז י"ל הרבות ס"פ בא פיי"ט דקל"ה ע"ד ד"א יהי לבי תמים בחוקיך כו' ואי אתה יודע איזה חוקה גדולה מזו כו' ע"ש. והענין דאיתא במא"א ח' סעיף נ"ב נ"ג בענין חוקקי ישראל חק מצד

אור חקת התורה תשצא

היסוד חק בשארו שם (ולענין חוקי ישראל יש להעיר ממש בענין תקעו בחודש שופר כו' כי חק לישראל הוא כו' היינו שנמשך מאור לחקוק בחי' ישראל שיהי' כלי לגילוי אא"ס כו' וכמ"ש בד"ה אם בחוקותי בענין החקיקה בפנימי' הלב כו') ח"ס כי חק לישראל חקה נק' המל' הנחקקת ע"י יסוד המחוקק אותה וטי' זאת חקת עכ"ל וענין החקיקה במל' לעשותה כלי ע"ד מקדש ה' כוננו ידך שתהי' בבחי' כלי ריקן מכל הרצונות זרות ורק בבחי' ואל אישך תשוקתך זהו ענין חותם שוקע כמ"ש בד"ה שימני כחותם ובד"ה לא תהי' משכלה ועקרה ובד"ה כי בועליך עושיך פי' ומהו הכלי ריקן שידע שהוא רחוק מאד מאחד האמת אעפ"כ עיקר רצונו לדבק באחד האמת וע"י ג' בחי' האבות וזהו כוננו ידך וכמ"ש ע"פ באר הפרוה שרים וזהו ענין הנותן לשכוי בינה כו' לעשות יסוד דנוק' שתהי' כלי ריקן לקבל כו' חקיקה זו זהו ע"י במחקק יסוד דדכורא שבא מיסוד אבא עסק התורה כמ"ש באדר"ן בענין רע"ק שאמר שד"ת יחוקו את לבו. וגם מחקק גי' רמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא שבהם וע"י נמשך שפע ח"ע ביסוד דנוק' כמ"ש בד"ה והי' לכם לציצית כו' וזהו כי בועליך עושיך כו'.

והנה המגיד נ"ע ע"פ ומחוקק מבין רגליו פי' שיש ב' חקיקות היינו חקיקת יסוד דנוק' מל' אותיות הדבור ע"י הקול כו' כמ"ש בד"ה אד' שפתי תפתח חקיקת יסוד דאימא אותיות המחשבה ע"י יסוד דאבא כמ"ש ע"פ ופתחת עליו פתחי חותם והנה בינה ומל' הם פנימי' הלב וחיצוני' הלב כי בינה ליבא כו' וכמ"ש בד"ה ושאתם מים הראשון. והם ג"כ בחי' שקראה בתי ובחי' שקראה אמי בד"ה רני ושמחי בת וענין חיצוניות ופנימיות הלב ע' בד"ה מי מנה עפר יעקב וגם זה ע"ד מ"ש בד"ה זכור דעמלק בפ' כשם שאין בלבך אלא א' כך אין בלבנו כו' שה"ע אתכפי' ואתהפכא וזהו ענין ב' חוקות דפסח ודפרה כי הנה יצי"מ הוא בחי' אתכפי' כי בחיפוזן יצאת כמ"ש בלק"ת פ' אמור בד"ה וספרתם לכם ולכן המצה היא לחם עוני בד"ה קחו מאתכם תרומה אלא שאח"כ ז' שבועות דספיה"ע לבא לבחי' אתהפכא כו' (י"ל ג"כ ב' הפי' בואהבת הנו' בד"ה אם בחוקתי זהו ב' חוקות הג"ל דיצי"מ ודפרה ועי"ן ב' בחי' חק יסוד ז"א ויס"א וברית שלומי וכן ביצי"מ כתיב לכתך אחרי במדבר אחרי זהו אחודיים דהיינו אתכפי' כמ"ש בד"ה זכור דעמלק הג"ל. ובסש"ב ת"א פל"א והנה בחי' זו היא בחי' יצי"מ שנאמר בה כי ברח העם כו' מפני שהרע שבנפשות ישראל הי' עדיין בתקפו כו' ולכן לעתיד כשיעביד ה' רוח הטומאה מן הארץ כתיב ובמנוסה לא תלכו כו' וע' עוד בסש"ב שם פ"י ופי"ב שבחי' יצי"מ זהו ע"ד מש"ש פי"ב בענין הבינוני וענין ובמנוסה לא תלכו זהו ע"ד מש"ש פ"י בענין צדיק גמור כו' והבינוני ביצי' וצדיק שאינו גמור בבדיאה וצ"ג באצ"י כו'. והנה יצי"מ הי' ע"י ג' בחי' פסח מצה ומררד ג' קוין כענין כוננו ידך כו' ולקחתם אגודת אובב בחי' יסוד במא"א א' נ"ד ואשר בקיד כענין המתפלל לא יהא דבר חוצץ בינו ובין הקיר שהוא מל' וכמ"ש

כוח"א ויחי דרכ"ח ע"ב ובפ' חיי דקל"ב ע"א וענין אוזב אשר בקיר זהו
 כענין סמיכת גאולה לתפלה והוה והטוב כו' בזח"ב תרומה דקכ"ח סע"ב
 וגם ע"י מילה תחילה בחי' ברית כו' והוה ענין חקת הפסח שפסח הוא
 מל' כמ"ש במא"א פ' סעיף ה' וסעי"ט לשון דילוג דהיינו כנ"ל בענין כי
 ברח העם לברוח מהרע שבנפשו כו' וכן מלמעלה נמשך קול דודי הנה
 זה בא מדלג כו' וכמ"ש ופסח ה' על הפתח אשר פתח הוא ג"כ מל' ויחד
 זה בא ג"כ בבחי' חפזון כו' וא"כ חקת הוא החקיקה שנעשה בכנ"י שתוכל
 לקבל האור וזהו ענין מטרוניתא שהיא מל' והחקיקה יסוד דנוק' וע'
 בע"ח שער ל"ה היינו שער מיצוט הירח ספ"ב כי בשעת יצי"מ בליל פסח
 חזרה פב"פ עמו בבחי' ו' הגו' שם ספ"א כו' ותיכף ירדה להיות אבי"א
 כו' ולע"ל תתעלה להיות ב' מלכים משתמשים בכתר א' ומקבלת אורותיה
 מאמא שלא ע"י ז"א כו' ולא יהי' ירידה כלל וא"כ חוקה זו הוא עדין
 בחי' אבי"א שהוא רק אתכפי' עי"ז נעשה החקיקה בלב כו' אבל ע"י
 חקה דפרה נעשה החקיקה בפנימי' הלב שיהי' מואס ברע ע"ד הגו' בסש"ב
 פ"י הג"ל, וגם כי פרה רומז לדמ"ל שאני אח"כ יהי' ואת רוח"ט אעביר
 כו' ואזי יהי' בבחי' משמח חתן עם הכלה בהשוואה אחת ולא כמו עכשיו
 משמח חתן וכלה כנו' בת"א פ' ויגש והיינו מ"ש בעי"ח שתקבל מאמא
 שלא ע"י ז"א כו' ולכן זהו מטרונה גדולה יותר מבחי' כלה וכענין ב'
 בחי' כלה הגו' בלק"ת בד"ה שה"ש והיינו ע"ד עד שקראה אמי כו' וא"ת עט"ב
 וע' סד"ה קול דודי שבשה"ש זעמ"ש סד"ה אוסרי לגפן עירה זהו ביום
 ההוא יהיה ב"פ י"ה כו' שזו"ג יהי' כמו או"א ולכן בפרה צ"ל עץ ארז
 ואוזב כי אוזב יסוד ז"א טוב שכן קרוב כו' אבל צדיק כתמר יפרח כארז
 בלבנון כמו מדות דאבא כו' ובמא"א א' ק"כ ארז נק' ז"א כשעולה בלבנון
 אבא זהו ע"ד עמודא דאמצעיתא בריח התיכון וכמ"ש ע"פ העשיר כו'
 החל כו' ברע"מ ד"פ תשא ומ"מ צ"ל ב' הבחי' עץ ארז ואוזב ע"ד אלה
 תלדות יעקב יוסף כו' האוזב לשון זוב שממנו זבים הנשמות כענין מזלי'
 ע"ש יול מים כו' ע' בציוני ועי"ז ונתן עליו מ"ח פנימי' התורה הנמשך
 מא"ס ב"ה מקוד מ"ח ובמא"א מם ט"ז מים חיים נק' הטיפה כי יורדת
 מהמחזין הנק' חיים ויוצאת דרך יסוד הנק' אל חי עכ"ל והיינו ענין עץ
 ארז ואוזב כו' וע' בבה"ז אמור ד"ק ע"ב ע"פ אחותי בת אבי שביר"ט
 נמשך שורש היחוד מהמחזי' דאי' לכן אי"ז אור חדש אבל בשבת אימרים
 שיר חדש לפי שאו נמשך ממחזין דאבא זהו ענין מים חיים שלמעלה
 מבחי' ונהר יוצא שהיא בינה כו' אלא בחי' עדין עצמו וגם לע"ל יומשך
 מפנימי' אבא שהוא כמו פנימית עתיק כו' ומ"ש שהפסח צריך לפרה
 זהו כי מי חטאת שיורי טלא אתעדל"ע לעורך אתעדל"ת כו' ובמ"א נת'
 שע"י יצי"מ וחקת הפסח נמשך להיות גילוי שם הוי' כי מבחי' שם אלקים
 נמשך מצרים וגבולים כמ"ש בלק"ת פ' אמור בד"ה וספרתם לכם ולכן
 יצי"מ מהמצרים וגבולים זהו ע"י גילוי ש' הוי', זהו אני ה' אלקיכם
 אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ זעמ"ש מזה בד"ה ויצוום אל בניי ואל פרעה
 אך כי יש ב' שמות הוי' הוי' ופטיק טעמא בינייהו כמ"ש בד"ה כי אתה

אור חקת התורה תשצג

גרי ובד"ה ועשית ציץ בענין קדש למד מלמטה והוי' מלמעלה ובד"ה ולא אבה הוי' כו' ויהפוך הוי' לך כו' וגילוי ש' הוי' דלעילא יהי' לעיל ע"י חקת הפרה זהו אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ להיות לכם לאלקים פי' לעיל שיהי' גילוי ש' הוי' דלעילא אזי ש' הוי' דאצי' יהי' בבחי' אלקים ע"ד ז"א בעלותו לעתיקא כאלקים חשוב כמ"ש מזה בלק"ת פ' שלח ע"פ זה דרוש השני ולכן נא' כאן גבי חקת הפרה ב' שמות הוי' וידבר ה' כו' אשר ציוה הוי' ואפ"ל ע"י שם הוי' דאצי' שביצ"מ נמשך תוס' אור בג"ע כנ"ל אבל ע"י חקת הפרה לטהר טומאת מת יומשך הגילוי שבתח"מ שזהו גבוה יותר מג"ע כמ"ש בת"א פ' יתרו סד"ה ענין האבות הן הן המרכבה ובלק"ת פ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי דרוש הראשון ובאג"ה סי' י"ז ד"ה נודע דבאתעל"ת.

פ"ב דנויר משנה אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני כו' פי' בח"צ בחיקון י"ט אות י"ג עמש"ש וכד נפלת שכיבת לרגלין כו' עפמ"ש בזהר ויקרא ד"ו ע"א ע"פ ולא תוסיף קום אלא הוא יוקים לה כו' דפרה שכינתא שבגלות בבל עמדה מעצמה חזרה (ור"ל לא כמו שבביאה ראשונה ביצ"מ היו ניסים ונפלאות זהו שהעמידה ה' משא"כ בגלות בבל שהחטא גרם ולא היו נפלאות וכמ"ש ברבות בשה"ש ע"פ דודי שלח ידו מן החור כו' ע"כ נק' זה עמדה מעצמה וע"ד הגס דהעמק שאלה) ולכן לא יהי' תשועת עולמים ועכשיו אומרת הריני נזירה מן היין המשומר בענביו שמשמ"ב אם עומדת אני אלא שהוא ית' יעמידה ע"ד ביום ההוא אקים כו' וע"ז משיב הדלת שהוא ת"ת הריני נזיר מן היין אם אפתח אני תחילה אבל תפתח את תחלה ואזי וילדה זכר כו' זהו כענין שאנו אומרים השיבנו אליך והוא ית' אומר שובה אלי כו'.

עו"ש פי' הריני נזירה אני כסבורה שלא תעמוד לעולם ע"ד ותאמר ציון עזבני ה' ואד' שכחני כו' וע"ז אומר בעל הפרה הוא ת"ת הריני נזיר מבשרה ע"ד ובשר מבשרי אם לא אעמידנה כו' ולכסוף עמדה מעצמה ר"ל ע"ד זכו אחישנה או ע"ד ואם לא וגאלתיך אנכי זהו מאליה מבחי' א"ל י"ה כו' אריך חור"ב כו' ואפ"ל שמקבלת ע"ע נזירות שהוא המשכה מא"א אולי ע"ז תעמוד כו'.

א"ר איבו משל לבן שפחה שטינף פלטין על מלך אמר המלך תבוא אם ותקנח צואת בנה כך תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל ברבות פ' חקת ועמ"ש ע"ז מהרמ"א בפ' חקת. והענין כי פרה היא ק"ג כמ"ש בע"ח שמי"ט שהיא כלולה מטור' והעגל י"ל מג"ק שלמטה מק"ב ונק' בינה

שבקליפות כל שמשתלשל יותר מתגבר הרע גם כי עיקר הרע בו' מדות
 בו' גם כי ע"י חטא העגל חזרה טומאת זמ"ל דמיתו שהם בעשי' וע'
 מזה בהרמ"ז פ' שופטים בדף ער"ה סע"א גבי עם זו כו' שתכלית כוונת
 מעשה העגל הי' לתקן זר"ג דקליפה בו' שעון העגל הוא עון השרשי
 שבו חזר המות לעולם בו' וע' מזה במהרמ"א ר"פ חקת וע"כ תבא אם
 ק"צ ותקנח היינו ע"י השריפה שעושי' ממנה עפר כו' ומתלבן כו' וכמ"ש
 המגיד פ' חקת דכ"ד ע"ג וכד מתוקדא ואתעבידת אפר רמיו למדה"ד דאיהו
 סומק דאתהפך למדה"ר דאיהו חיור כו' ועמ"ש במגיד שם פ' צו בענין
 תרומת הדשן כו'.

ג) * עו"ש במדרש פרה זו מצרים אדומה זו בבל כו' המכוון כמו שע"י פרה
 נמשך טהרת טמא מת כמ"כ ע"י ד' גליות מתתקנים נש"י
 מטומאתם כו' וכמ"ש חרקותי עליכם מ"ט וטהרתם כו' והיינו ע"ד מ"ש
 בד"ה ואלה שמות בניי שאברהם בחר לו השעבוד תחת גיהנם כו' והיינו
 שע"י מבררים ק"ג שהיא הפרה וא"ש מחוץ למחנה וע' פנ"י לא גלו
 אלא כו'. וזהו שע"י נמשכים מים חיים ושאתם מים בששון כו' בשל"ה
 רשימה חקיקה כו' ע' פנ"י ראה גבי ועשית חג שבועות ענין הפרה רוצה
 להניק שהוא בחי' כתר וכמ"כ ק"ג כתר דקליפה שהרי שהיא הממוצע
 דוגמת כתר ועמ"ש בד"ה והנה סולם כו' לפי"ז ענין יותר משהעגל רוצה
 כו' הוא בן שפחה הנ"ל, ובמאור עיניים בליקוטי הש"ס דל"א ע"ב פי'
 ענין הפרה רוצה להניק כי ויבן שעשה לה זדים במקום בינה כו' משא"כ
 דדי בהמה שהם למטה וצריך להעלותם כו' אך ע' בלק"ת בד"ה ויאכילך
 את המן שיש עוד דדי בהמה שלמעלה מבחי' בינה וה"ע בהמה רבה
 מל' דא"ק ואפ"ל ע"י בירור דמעשה פרה יומשך מבחי' בהמה רבה כו',
 להעיר מענין וישרנה הפרות ומענין בן פורת יוסף שארז"ל בן פרות כו'
 וזהו כענין יוסף ה' לי בן אחר כו'. ושחט אותה י"ל זה נמשך ע"י מס"ג
 מחוץ למחנה ע"ד הוציאוו ותשרף דפי' הוציאוו בגלותא ותשרף בשלהובא
 דרחימותא כו' ועמ"ש בד"ה ואת התרומה זהב זו בבל כו'. ע"ד אדומה
 זו בבל שבבל געשי' זהב רשפי אש כו'. ועמ"ש ע"פ אמצאך בחוץ ועמ"ש
 בענין אליהו שהקריב בחוץ בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה כו' בתגהות
 שהוא ע"י בחי' דאצי' ועשי' שוין כו' מי יתן טהור מטמא כו'. ומטהרת
 הטמאים שע"י הגלות ופרעה הקריב כי והנצח כו' וע"י המגד מתעורר
 הנצח כו' אך מה שמטמאה הטוהרים צ"ע וי"ל כי ע"ד שבבזמ"ק היו
 מקבלים רעו"ד מהיכל ק"ק כמ"ש בד"ה וישב יעקב כו' וזה שער השמים
 כו' וע' בד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת ה' עילאה התגלות עתיק
 כו' א"כ זה שנקבל בחוץ זהו ירידה גדולה והרי ארז"ל ישראל שבחול'
 עובדי כו'. וגם הנבואה אינו שורה בחול'. גם ע"ד הצאן ובקר ישחט
 להם שאפי' הבירור דבשר רשפי אש כו' זהו ירידה לגבי דורו של משה

אור חקת התורה תשצה

ונחנו מה שלמעלה מעלה מבירור של הבשר כו', והגם ש"ל מ"מ הירידה צורך עלי' מ"מ טומאה היא לפי שעה שהרי גם העוסקים בפרה שמטמאים בגדים הרי אח"כ ע"י מי חטאת נטהרים כו' וחוץ כענין וכל מלבושי אגאלתי שהוא ג"כ לפי שעה כמ"ש הרמ"ז אמר צ"ו כו' שאח"כ מכבסן בשלג שתחת כסה"כ כו'. ע' בשל"ה פ' חקת מענין פרה כו'.

ד) ז"ל הפרדס פי' בתיקונים כי הבינה מסט' דגבורה נק' אדומה (וע' ברבות ר"פ תולדות פס"ג ד"ע ע"ד בענין אבי אדום הוא אדום כו' ופורע ממנו אדום שגא' דודי צח ואדום בלבוש אדום מדוע אדום ללבושין כו' וא"כ אדומה תמימה י"ל להעיר המשכת צח ואדום כו'). ומסט' דחסד אברהם נק' תמימה. וברע"מ פי' כי ג"כ המל' נק' פרה אדומה מצד הגבורה ותמימה מצד החסד והכל אחד הבינה מצד השפעתה בהם והמל' מצד יניקתה עכ"ל.

ה) במא"א פ' ט"ו פרה אדומה מל' מצד הדינים פר מנצפ"ך כו' לכך הוא אדומה כו' ומצד זה הדין תקיף מטמא טהורים כו' ומצד ע"ב ס"ג כו' מטהרת טמאים גם נק' בינה אדומה בתיקונים כו' עכ"ל והי"נ הראה בזח"ג פנחס דרמ"ג ע"ב.

ו) ענין אשר לא עלה עליה עול שאומרת מי לי בשמים כו' היינו כמ"ש במ"א בדרוש הפסוק ביום ההוא יגלח אד' בתער השכירה בעברי הנהר במלך אשור בישעי' סי' ה' פסוק כ'. דהנה מבואר בע"ח שער מ"ח ענין יעקב איש חלק, ועשו כאדרת שער לפי שבקליפה לא הי' רק זו"ג דאצי' דקליפה ולא ג"ר ע"כ כל השערות השייכים בג"ר נמשכו בעשו כו', והנה בקדושה יש הפרש בין ההשפעה הבאה דרך אברים שבאה מבחי' עצמיות ובין ההשפעה הבאה דרך שערות שבא' רק ממותרי מחין כמבואר בד"ה כי תצא גבי ונגלח את ראשה ובביאור ע"פ כי כארץ תוציא צמחה פ"א, ולכן לפעמים השערות יש בהם קדושה נפלאה כמו בנויר קדש הי' גדל פרע ולפעמים הוא להיפוך שער באשה ערוה גם בלזים והעבירו תער כו', ולכן הנה בלעז"ו הנה כשהשפע נמשך מהם בבחי' עצמיות אינן נפרדים לגמרי דהא גם בלעם אמר לא אוכל לעבור את פי ה', אבל כשהשפעה באה מהם דרך שערות יגמשך מזה מכחישי ה' וזהו ענין אשר לא עלה עלי' עומ"ש ואומרת מי לי בשמים כו' לפי שהוא בחי' עשו אדום שהוא כאדרת שער שההשפעה ממנו באה דרך שערות כו' ולכן וגרה לא יגר כו' משא"כ ג' הראשונים נק' תמימה אשר אין בה מום כמ"ש במדרש ולכן הקפידה בפרה בשערות כמו ששנינו פ"ק דפרה היו בה שתי שערות שחורות או לבנות כו' וצריך לשרפה עם שערותיה להפך מחשיבא לנהורא גם בחי' אשר לא עלה עליה עול כו' ומזה יובן ענין אמר אמרה פרה זו הריני נזירה כי כדי לתקן ולהגין מבחי' שערות דקליפה כאדרת שער זהו ע"י המשכה מבחי' שער רישי' כע"נ שהוא ענין עסק התורה וה"ע הנזיר שנאמר בו קדש יהיה גדל פרע כו'.

ז) ענין ונתן עליו מ"ח ולפי"ד הרמב"ם פ"ו מה' פרה הי' כל הנהרות פסולין לקידוש מי חטאת גם במשנה נמנו ד' נהרות שהם פסולים י"ל והנה כבר מבואר שהפרה רומז לד' מלכיות גם בפסוק ונהר יוצא מעדן כו' ומשם יפרד והי' לד' ראשים דרשו בו שהם ד' מל' כמ"ש ברבות בראשית פי"ו וכיון שמבחי' ד' נהרות המתפרדים מנהר היוצא מעדן יש יניקה והתהוות ד' בחי' הנ"ל והרי הפרה באה לתקן בחי' זו שלא יהי' ומשם יפרד כו', אי"כ א"א לתקן בחי' זו ע"י מי הנהר והא אדרבה מבחי' הנהר נמשך להיות ומשם יפרד והראיה אשר מן היאר שהוא א' מד' נהרות הנ"ל עולות שבע פרות הטובות והאי"כ שבע פרות הרעות ותבלענה כו' ולא נודע כו' אלא צריך להמשיך מים חיים מבחי' החכ' מאין תמצא שלמעלה מבחי' הנהר שעז"ב ומעיין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים שאפי' נחל השטים שהוא ענין אשר אתם זונים כמ"ש ברבות פ' בלק ומעיין של שטים של זנות הי' וכ"ה בוח"ג ס"פ עקב דף ער"ה ע"ב ובמא"א ז' כ"ג זונה נק' הנוגה כי הניחה הקדושה ויצאה לקליפה ודבקה בהם כו' אי"כ נחל השטים הוא יסוד דק"ג גם שטים לשון שטות והם זמ"ל דתהו ז"פ אדם גימ' שט"ו ועם ה"ג זהו שוטה כו' ועכ"ז ע"י מים חיים מבחי' ומעיין כו' אזי והשקה כו', וזהו ענין המשכת מים חיים דוקא באפר הפרה כו' וע' בספד"צ פ"ה זח"ב תרומה קע"ח ב' מבואר מים חיים הם המשכה מבחי' מים שעל הרקיע שהרקיע מבדיל בין מים שלימין רחמין שלימין דע"ק, ובין מים דלא שלימין שהם בז"א וביאר תלמיד האר"ז בפירושו שם שזהו הפרסא שבא"א שז"א מלביש למטה מהפרסא זו ואו"א מלבישים למעלה מהפרסא, ועמ"ש מזה בביאור ע"פ והי' מספר בניי כו' ומבואר שם שלמעלה מהפרסא דא"א מאיר יסוד דעתיק אשר עתיק הוא מל' דא"ס בחי' תחתונה שבמאציל משא"כ למטה מהפרסא וזהו ענין אשר י"ה נק' הנסתרות להוי' אלקינו ו"ה נק' והנגלות כי י"ה הם או"א שבהם מאיר בחי' עתיק יומין כו' מטעם הנ"ל. והנה ענין יהי רקיע ויהי מבדיל נו' ב' פעמים הא' כנ"ל הפרסא שבא"א, והב' הפרסא שבז"א ע"ד חצר הכבוד המפטיק כו' והמל' מקבלת מלמטה מהפרסא מהחזה ולמטה כו', ומוה נמשך אשר יכול המין לומר מפלגך ולתתא כו' וע"י המשכת מים חיים מע"ק מלמעלה מהפרסא ניתקן כ"ז, ועמ"ש כה"ג ע"פ רפאני ה' וארפא בענין מחצתי ואני ארפא והמשכה זו זהו דוקא ע"י מים חיים שלמטה שמזדככים בעברם דרך עפר הארץ כמ"ש הענין בדי"ה או ישיר ישראל כו' עלי באר כו', ועמ"ש ע"פ נעול כו' מעיין חתום כו' ועמ"ש בדי"ה פתח אליהו בת"א פ' וירא ההמשכה מחכמה דאצי' בחכמה דבריאה כמו המזל המכה בו כו', וזהו ענין ונהר יוצא מעדן זיווג חו"ב להשקות כו' אך החכ' לגבי אא"ס אין ערוך וזהו חד ולא בחושבן כו' ע"ש אבל ע"י המצות המשכת מים חיים זהו המשכת מבחי' כתר כו' ועי"ז והשקה ועמ"ש בביאור דמנורת זהב בפ"י לעבדו להמשיך תוס' אור כו' ע"ש.

והנה שמתמאה הטהורים ע' בספר החינוך סי' שצ"ז כי סגולת הפרה כו' נתן קצת טעם לשריפת הפרה לעשותה אפר זהו מה שמבררים הרע

דק"נ ע"כ א"ש שמטמא את הטהורים כו' ובסי' שצ"ט כ' שזו פליאה נשגבה כי שם היינו שהמזה בטמא בגדיו והיינו אפי' אחר קידוש במים חיים ע"ז אמר שזו פליאה כו', והנ' לומר קצת סברא בזה כי בגדי' הם הלבושים ממעשה המצות שנקרא ריח בגדיו והנה יש מ"ד ספ"ה דברכות דצדיקים גבוהים מבע"ת ולדידי' א"ש כי הנה ענין הזאה מי חטאת לטהר הטמא זהו בחי' תשובה ונק' ריח בוגדיו ברבות תולדות פס"ז והוא ס"ל דצדיקים גבוהים יותר א"כ זהו שמטמא בגדים ולבושים של המזה כשירוד ונמשך בבחי' עסק מי נדה וכמו שאמר משה מאין לי בשר שאפילו לאחר בירור הבשר זהו ירידה לגבי משה כו' ואף דסוגיא דעלמא דבע"ת גבוהים מצדיקים היינו בבחי' מלמטלמע"ל וכענין עליות דיוכ"פ אבל בבחי' ההמשכה למעלה להיות דירה בתחתונים זהו ע"י בחי' צדיק כי בינה שהוא תשובה עד הדר לבד אתפשטת ויסוד ז"א המאיר בבי"ע מקבל מיסוד אבא שלמעלה מהבינה וכתוב כי עמך הסליחה למען תורא הרי עיקר הסליחה בשביל קיום היראה שהוא בחי' צדיק כו' לכן א"ש שבבחי' זו מטמא בגדים ולבושי' כו' עד כי יהי' לאתבא צדיקיא בתיובתא כו' טמא גי' ג' היינו חמשים שערי טומאה ולכן מי יתן טהור מטמא זהו שער החמשים דקדושה ע' זח"ג שופטים דף ער"ה א' שס"מ נק' המת מת מעיקרו חזו ענין טומאת מת ובמ"א אות ח' ססעי' כ"ד חטאת נוק' דקליפה דוד קראה ליצה"ר חטאת והו עפר שריפת והחטאת דרס"ו ע"ב ולכן א"ש שמטמאה הטהורים כו', גם ענין זה ע"ד מלחמת מדין שאע"פ שהוא מלחמת מצוה ועכ"ז לפי שעה ירידה היא להם שהרי ארו"ל מידי הרהור לא יצאנו כו', כך ועד"ז כשאדם טהור יורד אף בשביל מצוה למקום טומאה כמו ר' יהושע לגבי זה היא מטרונגיתא פי"ח דשבת קי"ז ע"ב זהו שמטמא הטהורים כו', ועד"ז הצדיק כשבא להתחזיר בתשובה רשעים ונצרך לירד לשמוע מדריגתם זהו שמטמא הטהורים לפי שעה כו', אלא שמ"מ ירידה זו צורך עלי' כו' ובמ"א כתבתי כיון פרה רומז לזמ"ל ועיקר קיום המצות הנק' בגדים הוא בארץ כמ"ש חזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ כו' שמע ישראל כו' לכן היא מטמאה בגדים הנ"ל עד שיכובסו ע"ד כבס ביין לבשו בד"ה אוסרי לגפן או במי הרעת בחי' ומלאה הארץ דעה כו' כמים כו' ועמ"ש סד"ה ועשית בגדי קדש שיש כמה מדריגות בלבושים אלה ועמ"ש בענין ואתחנן לקיים מצות התלויות בה ועמ"ש מענין אשריך ארץ שמלכך בן חורין ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו.

ענין פרה אדומה. פי' בפנ"י על התשובה. וכ"מ באגה"ק סי' כ"ח בד"ה למה נסמכה פ' פרה כו' יעו"ש והיינו כי הזאת מי חטאת הוא ע"ד חרקתי עליכם מ"ט כו' וכן ע"ד ואת רוח"ט אעביר כו' וכ"ג דגבי

פרה אמרו שעלי' אמר שלמה אחכמה והיא רחוקה ממני, וגבי בע"ת שארז"ל ספ"ה דברכות דל"ה ע"ב מקום שבע"ת עומדים צד"ג א"י לעמוד שנאמר שלום שלום לרחוק ולקרוב לרחוק ברישא והדר לקרוב דלקרוב היינו שהי' רחוק ונעשה קרוב ופי' הרמ"ז פ' נשא דקכ"ב ע"ב דלרחוק הם הניצוצות שנפלו לג' קליפות שהן רחוקות ולקרוב לאותה שבק"ג הקרוב לקדושה עכ"ל. ועיי' התשובה מחזיר הניצוצות שנפלו לג"ק לקדש ממש וכו"ה בענין טהרת הטמא ע"י עפר הפרה כמ"ש באגה"ק סי' הנ"ל ולכן עיי' ממשיך ג"כ מבחי' אחכמה והיא רחוקה ממני שיאיר בחי' קירוב וכמשנ"ת בד"ה ביום השמע"צ כנישין יהא לכון אות ד' ובהקיצור אות ג' ואות ד' יעו"ש שזהו ענין שמח"ת שבחכ' מאיר בקירוב ע"י התשובה דיוכ"פ כו' ונק' שמח"ת ועד"ו י"ל פי' חקת התורה שממשיכים בהתורה מאותיות החקיקה ועיי' מאיר החכ' בגילוי כו' כי התורה ניתנה בחמש קולות נגד אז ראה ויספרה כו' א"כ קול א' המשכה מגליף גליפו כו' ועמ"ש ע"פ תורת ה' תמימה. וענין התשובה הוא בחילא יתיר כמ"ש בלק"ת בד"ה שובה ישראל דרוש הראשון פ"ג ד', והנה יעקב אמר כסדר המדריגה כו', והנה סדר התשובה הוא שלא כסדר השתלשלות המדריגה רק הוא בבחי' דילוג כו' לדלג שור כו' ע"ש. ומבואר כאן שכללות התורה היא רו"ש ויש בזה בחי' הילוך ובחי' דילוג. והענין כי הנה כתיב ונתתי לך מהלכים בין העומדים הרי צדיקים נקראים מהלכים משא"כ מלאכים נק' עומדים ולכן בחי' הילוך ונסוע שנאמר באברהם גבוה מרו"ש של החיות רו"ש בד"ה וכל העם רואים כי הם עומדים והילוך ונסוע בחי' מהלכים כו'. והיינו ע"י המקיף מסוכ"ע בד"ה ועתה יגדל נא אכן מלמעלה יש ג"כ בחי' דילוג שלמעלה מבחי' הילוך כמ"ש קול דודי כו' מדלג וכמ"כ בתשובה הוא דילוג. ועמ"ש בד"ה כיצד מרקדין הריקוד שלא בבחי' הילוך ויש להעיר מ"ש בלק"ת בסופו בד"ה מי יתנך כאח לי זהו צדיקים אמצאך בחוץ זהו בע"ת זהו ענין הפרה שנעשית בחוץ ופי' בחוץ ע"ד ובקשתם משם בד"ה וישב יעקב וכן בפרה אדומה זה בבל שארז"ל פרה זו מצרים אדומה זה בבל כו' שרומז לד' מלכיות. ויש להעיר מ"ש ברכות ע"פ וזאת התרומה זהב זו בבל כו' עורות אלים מאדמים זה אדום שנא' ויצא הראשון אדמוני ונת' מזה במ"א איך לבחי' תרומה והעלאה זו באו דוקא ע"י בבל כו'. וכמ"ש בת"א פ' נח בד"ה מים רבים שעיי' ותרום התיבה כו'. כמ"כ ענין ההעלאה דאפר פרה ע"ד ויאבק שהעלו אבק עד כס"כ שהוא תשובה נמשך דוקא ע"י ד' מל' נמצא ענין הפרה שרומז לדמ"ל שעיי' דוקא יבואו לבחי' תשובה ע"ד ופרעה הקריב את ישראל לאביהם שבשמים כו' זהו בחי' דילוג שלמעלה מהילוך שמדרגא לדרגא בחי' והנה סולם מוצב כו' שעו"ג קומי לכי רעייתי כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי בלק"ת בשה"ש אלא בבחי' הראיני את מראיך כו' יעו"ש וכמ"כ ההמשכה מלמעלה באה בבחי' קול דודי כו' מדלג כו' ומקפץ כו', ויובן זה ע"ד שנת' בד"ה מי יתנך כאח לי הנ"ל שעיי' צדיקים שהם כאח לי בא המשכה משם הוי' בחכ' ושמו דרך הוי' ג"כ בחי' הילוך זהו הנק'

אור חקת התורה תשצמ

דרך הוי' עכ"ז שורש ההמשכה מח"ע אף שזקף לו חסד דאריך הוא מלובש בחכ' ובע"ת ממשיך מג"ר דא"א בחי' תחתונה שבמאציל אחכמה והיא רחוקה זע' בזהר ויקרא ד"ו ע"ב ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימוש בהביאור ההפרש בין צדיקים ובע"ת יעו"ש ועמ"ש בד"ה תקעו בחודש שופר דרוש הראשון וההפרש בין צדיקים ובין בע"ת ובד"ה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך ובד"ה שבת שבתון הוא לכם פרק ג"ר יעו"ש, וזהו זאת חוקת התורה כי אם בחוקתי תלכו שעיקר ההילוך הוא ע"י אותיות החקיקה כמ"ש בלק"ת בד"ה אם בחוקתי תלכו.

קיצור. מצות פרה הוא ענין בע"ת ולכן נעשית בחוץ כענין אמצאך בחוץ לרחוק שנעשה קרוב שממשיך מבחי' אחכמה והיא רחוקה ממני דוגמת שמע"צ שלאחר יוכ"פ וענין התשובה בחילא יתיר לדלג כי מלאכים הם דו"ש ועכ"ז נקראו עומדים והלוך ונסוע דאברהם בחי' מהלכים וזהו כללות התורה. והנה סולם מוצב אך התשובה אינו מדרגא לדרגא כמדריגת הסולם קומי לכי אלא לדלג שור וכמ"ש ההמשכה מלמעלה שע"י צדיקים ושמרו דרך הוי' בא ההמשכה מחכמה המלביש לחסד דא"א שהוא ד"ת דא"א שרש הנאצלים אבל ע"י התשובה ממשיך ממו"ס בחי' אחכמה והיא רחוקה ממני שהוא בחי' תחתונה שבמאציל ועמ"ש סד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת פ"ד.

ב) והנה לענין פרה דקבילת פני שור מהשמאל יש להעיר שמקו השמאל נשתלשלו ג"ק היינו ענין חם אבי כנען משא"כ מקו הימין לא נפל כ"כ למטה כ"א בק"ן כו' לכן מפרה נמשך העגל כו', ויותר משהעגל רוצה כו' הפרה רוצה כו' ע"ד שפרעה כו' ולכן ביקש לעקור כו' ק"ב כתר דקליפה זהו ענין הפרה רוצה וע"ד חטאת בת דנקא ואשם כו', וע"ד את החזיר כי מפריס פרסה הוא זהו מסייע בטומאתו כו' ולכן ע"י שריפת הפרה לאפר מתקנים היניקה שמקו השמאל כו'. והנה פרה היא נוק' דקליפה כמ"ש הרמ"ז פ' חקת דק"פ ע"ב ונוק' דקליפה נקראת יותרת הכבד דאתגברת על בעלה כמ"ש בוח"ג פ' פנחס דרל"א ודרכ"ד ובת"ו תיקון כ' דמ"ג ע"א ודמ"ה ע"א ובמא"א אות יו"ד סמ"א ועיין בהרמ"ז ר"פ מקץ ע"פ קץ שם לחשך ולכן דוקא ע"י שריפת הפרה מטוהרים טומאת מת היינו זמ"ל דמיתו ומבירור בחי' יותרת הנ"ל נמשך יתרון האור מן החשך ויתרון החכמה הנמשך מבירור הסכלות שהוא ההמשכה מבחי' אחכמה והיא רחוקה ממני שהוא ענין מים חיים כמשי"ת אי"ה וזהו ויתרון דעת החכ' תחי' בעליה ועמ"ש מזה בהגהות לד"ה לא הביט און ביעקב ונתתם אותה אל אלעזר בילקוט אל עוזר כי הגה ארז"ל הבא לטהר מסייעין אותו פי' הבא לטהר ולזכך מדת מלכותו ית' שלא יהיו מסתירים ומעלימים מסייעין לו זפרה בא לטהר היינו ע"י אפר הפרה זמים חיים להיות עי"ז ואת רוה"ט אעביר ולכן אל עוזר לזה וזהו ונתתם אותה אל אלעזר ועמ"ש סד"ה הוי' לי בעחרי דלשם נת' שיש ב' בחי' עוזר הא' ע"י המצות הב' בחי' עוזר כנגדו שמבחי' כנגדו נמשך העוזר וזהו ונתתם

אותה שהוא בחי' כנגדו אל אלעזר שיומשך כח מלמעלה מאל עוזר שמכנגדו דוקא יומשך עזר והיינו ע"י מאין יבוא עזרי ובקשתם משם ומצאת כו' וזהו אל שנמשך מיג"מ שנמשכו מבחי' אין, הכהן ע"ד אלקיכם כהן הוא ובזח"ג חקת ק"פ ע"ב אל אלעזר דוקא. ופי' הרמ"ז כי כל הקרבנות נק' קדשים המשכת המחזין בחי' קדש אכן פרה עיקרה לדחות רה"ט זה א"א להיות ע"י חסד לבד כ"א ע"י גבורות וכה"ג בענין י"ג ת"ד ששערות הדיקנא הם קשישין שהוא מבחי' גבורות כדי לאכפיי' הדינין והם י"ג מדה"ר המתגלים ביוכ"פ שעז"נ כי ביום הזה יכפר כו' לטהר אתכם כו' תטהרו כו' ולכן לא הי' מעשה הפרה ע"י אהרן שעיקרו מאבא בחי' מקור החסד כ"א ע"י אלעזר שהוא מגן שיש בו ג"כ מגבורות דאימא כן פי' הרמ"ז שם, ובמ"א א' ק"מ אלעזר מנצח דאבא ואפ"ל הפי' אל עוזר דאיתא במ"א א' פ' אל נק' החסד כו' אל זועם נק' תיקון א' שבדיקנא הכופה הדינים כו' והיי"נ הביא מהזח"ג פ' צו ד"ל סע"ב בענין אל זועם ובפ' במדבר דק"ט סע"א וע"ב דבחי' שם אל עם היותו חסד יש בו ג"כ דינים וכמו בענין אבגית"ן שהוא החסד הכליל עם גבורה כו'.

קיצור. פרה דקבילת משמאלא חסם הוא אבי כנען יותר משהעגל רוצה לכן ע"י שריפת הפרה נתקן היניקה שמקו השמאל נוק' דקליפה יותרת הכבד לכן ע"י בירור זה נעשה יתרון האור מן החושך ויתרון דעת ונתתם אותה אל אלעזר אל עוזר הבא לטהר מסייעין אותו. אהרן עיקרו קדוש וזהו הקרבנות שנעשו בפנים שנקראו קדשים ופרה עיקרה לטהר תה א"א כ"א בשיתוף הגבורות וכמו ביוכ"פ לטהר תטהרו והיינו ע"י י"ג מדה"ר מים טהורים והם י"ג ת"ד שהם שעדות קשישין ולא רכיכין כמו שעדות הראש וזהו אל עוזר שיש בו ג"כ ואל זועם כו' ובינה דינין מתערין מינה על המנגד וכמ"ש בפ"י כן אד' הוי' יצמיח צדקה ותהלה נגד כל הגוים ע"י שם הוי' בניקוד אלקים כו'.

ג) והנה להבין עוד קצת בענין אפר פרה. הנה במ"א א' קי"ד אפר נק' דקליפות שאינו עושה פירות כאפר והראה הי"ג מקום למ"ש בזח"א וישלח דק"ע ע"א ע"פ ויאבק מה בין אבק לעפר כו'. ומבואר מזה בת"א פ' וישלח סד"ה ויאבק איש שהעלו אבק עד כסה"כ שזהו ע"י התשובה שעיי"ן מוציא הניצוצות מג"ק ומנוק' דקליפה ומעלה אותן ליכלל למעלה וכן ארז"ל גדולה תשובה שמגעת עד כסה"כ וכסה"כ מכון כנגד קדה"ק וקד"ק הוא כח"ב כמ"ש במ"א. נמצא אפר פרה כענין העלאת האבק עד כסה"כ והוא ענין בע"ת כנ"ל סעיף א'. עו"ש במ"א אפר פרה מנצפ"ך גשרפו סגיגיהם ונמתקו פ"ר ע"ה גי' אפר עכ"ל. ועי' במ"מ לתב"י דכ"ד ע"ב קטמא לבן כו' ומענין מנצפ"ך ע' במג"ד באות כ' נותנים טעם בכל האותיות ברית מלח. ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ויקרא בד"ה ולא תשבית מלח ובהביאור שם סעיף ו' ז' ובפרדס סוף שער האותיות פי' כי כ"ב אותיות מן ה' מוצאות מתחילי' מן ז"ת חג"ת נ"ה שהם ה' מוצאו' ושרשן

אור חקת התורה תתא

בבינה הוא מנצפ"ך אי"כ ענין מנצפ"ך הם ה"ג דאימא וכענין המדות שבשכל ושהם ה"ג כי עיקר התי' מהגבורות כמו גבורות גשמים וכן כי הדם הוא הנפש וכן פי' אדמ"ו ג"ע בדרוש שמ"כ מחורף תקס"ב בכ"י מו"ח ז"ל דבחי' מנצפ"ך זהו הכח הנמשך מבינה לחלק האותיות במל' לכ"ב אותיות בה' מוצאות וה"ע אימא אחיפת מאנהא לברתא ובמא"א פל"י פתחי חותם כו' כ"ה אתון ה"ח ומנצפ"ך ה"ג וכ"כ באות מס כ"ד מנצפ"ך הם ה"ג ולכן באים בסוף התיבה לתת גבול ומדה בין טבע הגבורות עכ"ל. ובבה"ז פ' בראשית במאמר כשושנה שם כ' כי בע"י יוצאים הגבורות תחילה כי ע"י הוא בחי' א"ס לכן כדי שיומשך משם זהו ע"י ה"ג כו', ועמ"ש בד"ה שרש אשיש בפ"י תגל נפשי באלקי ומ"ש בסידור ע"פ שבחי ירושלים את הוי' הללי אלקיך ציון שבחי' ציון שהוא פנימי ירושלים כתיב ביה הללי אלקיך בחי' ה"ג שמהם נמשך החותם להיות חזק בריחי שעריך ועמ"ש בלק"ת בביאור ע"פ וכל בניך למודי בענין א"ת בניך אלא בוניך כו' שבמל' צ"ל ה"ג לדחות החיצוני ומכ"ז יש להעיר לענין אפר הפרה שהוא מנצפ"ך שרש ה"ג ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה ויקחו אליך פרה שעם היות אשר ה"ג דאימא הם גבוהים מאד געלה וממשיכים ביטול היש וכנ"ל בפ"י ברית מלח עולם, אך ע"י השפעתם בה' מוצאות הדיבור וע"י ירידת הדיבור העליון למטה שמחי' גם הסט"א ע"י חילופי אותיות ותמורות נמשך מזה יניקה בה"ג דק"ג הנק' פרה אדומה פר ה', אדומה מורה על תוקף הדין ולכן צריך לשורפה ולעשותה אפר ואפר היינו פר א' ופי' הא' דאפר שה"ג אלו שהיו בחי' ה"ג נתקנו והם בבחי' פר א' ד"ל התשוקה אליו ית' לבד וכענין לב א' לאביו שבשמים בבחי' צמאון כו' וכענין בכל לבבך כו' וכענין וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים וכמ"ש מזה בת"א פ' וישלח בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה והוא ג"כ בחי' יחידה שבנפש כדפי' בלקו"ת סוף שה"ש בביאור השמים כסאי פ"ג שמתוקף רצון זה שמעומקא דליבא אזי אין יכול להיות במוחו שום הרהור ורצון אחר ע"כ נק' יחידה שאין בלבו אלא אחד עכ"ל וע' בלק"ת בשה"ש סד"ה ששים המה מלכות דרוש השני פ"ה שזהו פי' אחת היא יונתי כו' ועמ"ש בענין כוונה אחת בהגהות לד"ה לא הביט און ביעקב בענין התפלה שהיא הכוונה של המצות כו' ומענין אות א' בכוונת שופר עפ"י כוונת הבעש"ט שאות א' הוא הממוצע בין הבל הלב ובין כ"ב אותיות המבטא וכן מצאתי באו"ת מהמגיד ג"ע פ' נצבים בד"ה איתא בזוהר הנסתרות להוי' ח"ל כי הדיבור נברא מן הקול ממשך הדיבור והדיבור נחלק לה' חלקים ה' מוצאות הפה והקול נמשך ג"כ מן ה' כנפי ריאה ואעפ"י שיש בריאה הוורדא לבד כנפי ריאה יש בפה ג"כ עוד מוצא א' פי' דהיינו שבכל הה' מוצאות יש בהן א' מתחלה שהוא חכמה ובראש אבל הוא נעלם כי אלף הוא אותיות פלא והו' פי' הפסוק בראשית ברא כו' עכ"ל נמצא הברת הא' הוא ממוצע המחבר הקול עם הדיבור שלכן כמ"כ קול השופר כעין הברת האלף, ועד"ו יובן ההעלאה של בירור האותיות של ה' מוצאות וה"ג מנצפ"ך שנפלו בק"ג כשנשרפים נעשה אפר פ"ך א' שמתעלים ע"י אות א' שהוא הממוצע כו'.

קיצור. ענין אפר פרה הוא ע"ד שהעלו אבק עד כסה"כ גדולה תשובה שמגעת עד כסה"כ קדה"ק פ"ד ה' מנצפ"ך ברית מלח נותן טעם בחטה כ"ב אתון דאורייתא וה"ג דאימא מקור הדיבור ה' עלין תקיפין ושרשן ה"ג דעתיק ותגל נפשי באלקי ה"ג החותם דנעילה ואעפ"כ מה"ג של הדיבור יניקת ק"נ ע"י תמורת האותיות והוה פר ה' ולעשותה אפר פר א' שה"ג יוכללו בא' יחידה וגבור כארי א' הממוצע בין הבל לדיבור לכן עי"ן ההעלאה של האבק והאפר ועמ"ש ע"פ מי זאת עולה כו' מכל אבקת רוכל.

ד) והנה בשריפת הפרה נאמר ולקחו עץ ארז ואזוב כו'. עמ"ש מענין אזוב ע"פ ולקחתם אגדת אזוב דאיתא ברבות שמות ספ"ב כנגד שהשפילו עצמן לעשות תשובה ושיהיו ג"כ קשה כארו נגד היצה"ר כו'. גם צ"ל ע"ד ויגבה לבו בדרכי ה' ועי"ן מורה גובה הארז כי אעפ"י שצ"ל שפלות כאזוב אבל צ"ל ויגבה לבו שלא להשפיל א"ע בתאוות ולכן ניתנה תורה על ה"ס. וגם ענין ויגבה לבו שלא יסתפק א"ע רק לצאת י"ח לבד כ"א לקבל עליו עול תורה וכמארז"ל שצריך לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי כי צ"ל מהלך ולא נומד כדי להמשיך תמיד תוס' אור ועי"ן גורם ג"כ למעלה כי גאה גאה שמסלק השפעתו מהגאים וכמ"ש במ"א בפ' חרב פיפיות כו' ועי"ן מונע יניקת החיצונים ע"י אם תגביהי כנשר מבחי' דכחיכה כאורה גם בזח"ב דל"ה ע"ב שאזוב מבער רוח"ט ופי' הרמ"ז ע"י שממשיך אורות אימא ששם אין אחיזה לקליפות כו' גם האזוב יסוד ממשיך הטיפה מהדעת עץ ארז כו' כמ"ש צדיק כתמר כו' כארו כו' וזכה"ז פ' תוריע נת' שלדחות רוח"ט דוקא ע"י גבורות ושרשו מגבורה דע"י והוה ענין אפר הפרה כו' ולכן צ"ל שני תולעת באפר הפרה תולעת אדום ע"ד ופורע ממנו אדום כו' גם ארו גי' יצחק שהיא גבורה כו'. והנה פסוק אל תראי תולעת יעקב ישעי' מ"א י"ד, הנה ברבות יחי פי' שלא יתיירא יעקב מן התולעת ובפ' ויקהל פמ"ט פי' ותולעת שני זו כנ"י שגא' אל תראי תולעת יעקב, וחז"א ס"פ וישלח קע"ז סע"ב והרמ"ז * שם ס"פ וישלח פי' מתי ישראל ב' פירושים א' לשון אנשים כמ"ש בשרשים ערך מתה מפסוק את כל עיר מתים דברים ב' ל"ד דפירש"י אנשים וכן ויהי מתיו מספר בפ' הברכה ל"ג ו' פירש"י שיהיו בניו נמנין במנין שאר אחיו כו' ועוד פי' לשון מיתה והכוונה אל תיראי כו' כי המתים יחיו לע"ל והנה במהרמ"א פ' חוקת פי' בענין תבוא אם ותקנה שע"י העגל חזרה וזהמא דנחש שממנו בא המיתה במ' ומעשה פרה מטהר וזהמא זו לכן השליכו תולעת להיות אל תראי תולעת יעקב מתי ישראל שהמתים יחיו ובלע המות לנצח כו', ובפ' תבא כ"ה ל"ט כרמים טעם כו' כי תאכלנו התולעת פי' רבינו ז"ל דקאי הקללה על ס"מ התולעת הוא ש' מ"ה שהוא חסד שבגבורה כו' והוא פ' ראשונה דק"ש שיש בה ש' מ"ב בכל מאדך וכבר נת' שלהעביר רוח"ט כנ"ל ע"י גבורה

כו', זכמ"א ע"פ בכור שחור הדר לו נת' עלינו לשבח ג"כ גי' שור שהוא
 ג"כ כמנין אבגית"ץ שבשם מ"ב גי' תולע. והנה מכ"ו יובן ענין אפר
 הפרה שהוא בחי' תשובה וזהו ואנכי עפר ואפר עפר בחי' צדיקים מי
 מנה עפר יעקב ובו צומח זורע צדקות ומצמיח ישועות וכמ"ש ע"פ כי
 כאד"ץ תוציא צמחה ואפר בחי' בע"ת שנשרף כל הרהורין בישינ והרשעה
 כולה בעשן תכלה ועי"ז ממשיך מבחי' גבוה יותר וזהו ענין ונתן עליו
 מים חיים כי בצדיקים ויניחהו בגי' לעברה זו רמ"ח מ"ע כו' להמשיך
 מבחי' ונהר יוצא מעדן להשקות ג"ן סדרים דאורייתא ונהר אינו מים
 חיים ממש שזהו בחי' מעין אבל ע"י התשובה לרחוק שנעשה קרוב ממשיך
 מבחי' אחכמה והיא רחוקה ממני עין לא ראתה עדן וזהו מים חיים כו'
 כי והחכ' תחי', וזהו אדומה תמימה להמשיך תורת ה' תמימה דהיינו
 שיהי' התלבשות אוא"ס בחכ' עוסק בתורה לשמה לשם התורה ואוי דוקא
 היא תמימה כו', וביאור ענין מ"ח הנה במא"א מם סט"ז מים חיים נק'
 הטיפה כי יורדת מהמוחין הנק' חיים ויוצאת דרך יסוד הנק' אל חי
 והוא שם ע"ב כו' עכ"ל, וע"ש אות ח' סעיף כ' חיים נק' המוחין כו'
 ואפ"ל כי מים חיים זהו כשהטיפה נמשכת ממוחין דאבא שנק' ומעיין
 מבית ה' יצא אבל כשנמשכה מבינה הנק' ונהר יוצא מעדן כו' נק' מים
 סתם שזהו נק' אור מים רקיע ועז"ג אמור ד"ק ע"ב אימתי זיווג
 דכנ"י במלכא קדישא שלח לי אחותי בת אבי היא כו' ובכה"ז כשמקבל
 ממוחין דאבא נמשכו נשמות חדשות משא"כ ממוחין דאימא רק לחדש
 הישנות וע' בלק"ת בשה"ש ע"פ ששים המה מלכות בענין ומעיין מבית
 ה' יצא כו' או והשקה כו', ולכן בפרה לטהר צ"ל ע"י מים חיים כו',
 העלאה לזה הוא אפר הפרה דאתהפכא חשיכא לנהורא ולא אתכפי' לבד
 כו' וכשהז"א מקבל מוחין דאבא נק' כארו בלבנון ישגא כמ"ש בזח"ג
 ויקרא די"ו סע"א בלבנון דא הוא עדן עילאה דעין לא ראתה וע' זח"ג
 האינו דר"צ ע"א שגם ח"ס נק' עדן עילאה סדכ"ס ובמא"א א' ק"כ ארו
 נק' ז"א כשעולה באבא בלבנון כו' גם כמ"ש בזח"ג פ' אחרי דס"א סע"ב
 זיווג שלים נתיב לא ידעו כו', והנה הטיפה נק' יקר הפך קרי וזהו
 כשנמשכה מן ל"א נ"ח בהסרת נתיב הראשון שהוא נתיב לא ידעו עיט
 כמ"ש במא"א יו"ד כ"ה אבל לבנון היינו ל"ב נ"ח ונו"ן שע"ב א"כ נמשכה
 ג"כ מבחי' נתיב לא ידעו שהוא פנימי אבא ואז נק' ז"א ארו בלבנון ולכן
 נאמר ולקח הכהן עץ ארו כו' היינו שבו נמשך ממים חיים הנ"ל שהן
 מוחין דאבא ובעי"ח שמיד פ"א זיווג שלים כשנמשך מחכ' דאבא וע'
 בהרמ"ו פ' פקודי דף ר"ב שזהו בחי' רב טוב ונק' אצי' שבחכ' כו' וזהו
 עיקר תבחי' מ"ח וא"כ אף שהצדיק ממשיך ג"כ מבחי' מוחין דאבא היינו
 מבינה דאבא ובינה נק' נהר וממנה נמשך ביסוד אבא שנק' ג"כ ונהר
 יוצא מעדן כמ"ש בכה"ז פ' וירא אבל ע"י הבע"ת נמשך מחכ' דאבא
 היינו ראשית זריחת החכ' מהכתר וכמ"ש באגה"ק סי' כ"ח שהמשכת
 מים חיים בא מקדש העליון טלא דבזולתא שבמו"ס כו', אל כלי, במא"א
 אות כ"ף ל"ו כלי נק' היסוד דנק' ע"ש אות יו"ד זעירא שנכנס בה

ונעשה מכלה כלי וכל יסוד נק' כלי כו' עכ"ל ולהעיר מן כלי מחזיק ברכה שהוא השלום כו' ועמ"ש מענין סו"מ וע"ט בקש שלום בד"ה והי' מדי חדש ובהביאור דשלום חיבור יחו"ע ויחו"ת ויש מי שפי' כלי ר"ת כוונתו ליום ישראל שהם שלשה שריגים ועמ"ש מענין כלי ע"פ ויסולז השמים והארץ, ומ"ש בת"א בביאור ע"פ וקבל היהודים בענין שהקדימו נעשה לנשמע ששרש הכלי גבוה מהאור.

קיצור. ענין עץ ארז ואזוב שפלות ועכ"ז ויגבה לבו וענין שני תולעת יעקב וענין מים חיים שלמעלה מבחי' ונהר יוצא כו' חכ' דאבא שלמעלה מבחי' יקר ל"א נתיבות כו'.

ה) ועפ"י יש להבין קצת משארז"ל בענין אחכמה והיא רחוקה ממני תמן תנינן כל העוסקים בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים והיא עצמה מטהר טמאים כהובא בילקוט פ' חקת דקס"ו ע"ג והענין כי פרה רומז לדמ"ל כמו שאמרו פרה זו מצרים אדומה זו בבל כו' עורות אלים מאדמים זה אדום שנא' ויצא הראשון אדמוני וע' ילקוט תרומה סוף רמז סס"ג דצ"ט ג' ונת' מזה במ"א איך לבחי' תרומה והעלאה זו באו דוקא ע"י בבל כו' וכמ"ש בת"א פ' נח בד"ה מים רבים שעיי' ותרם התיבה כו', כמו"כ ענין ההעלאה דאפר פרה ע"ד ויאבק שהעלו אבק עד כסה"כ שהוא תשובה נמשך דוקא ע"י דמ"ל. ועפ"י יובן מה שמטמאה בגדים כי בגדים הם לבושים הנעשים ממעשה המצות כמ"ש וירח את ריח בגדיו ועמ"ש בת"א פ' תצוה ע"פ ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך ומ"ש בלק"ת ע"פ אלה מסעי דרוש השני מענין ירדן יריחו ריח בגדיו ומ"ש ע"פ וריח שמלותיך כריח הלבנון ופרה שהיא ק"נ מטמא לבושים הנ"ל שהם נק' בגדי קדש והיינו כי עיקר קיום המצות בא"י ולא בבבל כו' שא"י נק' ארץ שתוציא צמחה של מעשה המצות ועמ"ש בענין ואתחנן כו' ואראה את הארץ וע' זהר אמור פ"ט ע"פ וכל מלבושי אגאלתי ובהרמ"ז שם לשון גאולה ולשון לכלוך וטינוף כו' ע"ש וכענין בגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש כו' הרי אף שבגדי אוכלי תרומה הן תכלית הטהרה הן נחשבים טומאה לגבי קדש כו' כמו"כ עדין יובן אשר מעשה המצות דחול' עם היות שנעשו מהם לבושים לנשמה כענין בגדי אוכלי תרומה הם חשובים טומאה עדיין לגבי בגדי קדש וצריכים כיבוס כענין שעלו מן הרחצה ועמ"ש מזה ג"כ סד"ה ואלה המשפטים ובלק"ת ע"פ שיניך כעדר הרחלים ולכן הבגדים צריכים כיבוס ע"י מי הדעת בתפלה כו' הוא הפרה עצמה מטהרת הטמאים שעיי' יבוא לבחי' תשובה הוא בחי' חרקותי עליכם מ"ט מים חיים כנ"ל.

קיצור. ועפ"י יובן ענין כל העוסקים בפרה מטמאין בגדים והיא עצמה באה לטהר ומטהרת טומאת מת והקרבנות הבאים מבפנים אין מכפרים אלא על השגנות אבל לא על המזיד והזו טומאת מת ע"ד רשעים

אור חקת התורה תתה

בחייהם קרוים מתים אין להם כפרה ע"י הקרבנות אבל הפרה שמטרת מטומאת מת היינו ע"י התשובה מכפר גם על המזיד להמשיך בהם חיות כו' ע"י מים חיים כו'.

ו) ואחכ"ז יובן ענין זאת חקת התורה שע"י אפר ומים חיים שהוא רצוא ושוב של בע"ת בחי' אמצאך בחוץ ע"ז ממשיכים בחי' חקת התורה מבחי' גליף גליפו בטה"ע שלמעלה מבחי' תשב"כ. ומתחלה יש להקדים מהו ענין תשב"כ ויש להעיר תחילה מהמשנה פ"ה דאבות עשרה דברים נבראו ע"ש בין השמשות כו' הכתב והמכתב והלוחות ופירש"י הכתב גוף האותיות והמכתב עט סופר שבו נחקק הלוחות ויש שפירשו הכתב גוף האותיות והמכתב צירופן וע' פרדס ערך חותם האריך בענין כתב שהכתב ע"י ת"ת שהוא הקולמס והחותם ע"י יסוד והכל במל' ובחז"ב ויקהל דף ריש ע"א משמע תושב"כ יסוד אבא נק' תורה והוא מלוכש בכתב היא בינה ובמא"א אות כ' סל"ג כתב נק' הבינה והתורה היוצאה משם היא ז"א ונק' תושב"כ כי בה גילוי האותיות שהם הכתב עכ"ל ובפרדס פ"י כתב ר"ת כתר תורה ברכה ובמא"א שם סעיף ג"ה כתיבה שחורה מצד הדין כו' ומתוקה ד' יודין דע"ב כו' ועמ"ש מענין תושב"כ וצורת האותיות בתו"א פ' וארא בביאור ע"פ לכן אמור לבני שמשם יש ללמוד ששורש צורת האותיות שבכתב נמשך מן החכ' ע"ד לחכימא ברמיזא ועמ"ש בד"ה ובבואה לפני המלך בפ"י אמר עם הספר ובמ"א נת' ענין סופר וספר ספר הוא בינה וסופר הוא חכ' שהוא הכותב את הספר וזהו ענין ערבים עלי ד"ס שמבחי' חכמה יותר מינה ש"ת בחי' בינה הנק' ספר תורה. והנה כתיב האותיות שאלוני פי' שאותיות התורה הם המשכות אא"ס מסוכ"ע בממכ"ע וזהו ענין הכתיבה ע"ד הנ"ל וע' מזה בלק"ת בד"ה אני ישנה בשה"ש ועמ"ש מענין כתב ע"פ ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם ובהביאור שם ד"ה באור עוד. הכתיבה והחותם הוא ענין התקשרות רחניות בגשמיות כו' ע"ש כמו"כ המשכת אא"ס שבחכ' דאצ"י שיומשך במל' או אפי' בבינה שנק' יש והרי החכמה נק' אין זהו תושב"כ כו' ע"ש. ולפי"ז י"ל אותיות הכתב ממשיכים מבחי' שם מ"ה כי זאת התורה אדם גי' מ"ה אך להמשיך מבחי' כי לא אדם זהו ענין החוקים ואותיות החקיקה כי חק גי' ס"ג מ"ה כמ"ש במא"א אות ח' סנ"ג ח"ל חק מצד היסוד חק בשארו שם חק מצד הדיני' והנה כשנשתתפה בינה ס"ג בוי"א מ"ה הכל גי' חק וז"ש כי חק לישראל עכ"ל. ור"ל ישראל הוא ז"א אתם קרוים אדם ופנימיותו ש' מ"ה ובינה נק' על הוי' בחי' כי לא אדם הוא זהו ענין שם ס"ג וכמ"ש בענין מאה ברכות הנמשכים משם ס"ג ומלוי' לז' שנק' הוקם על ברבות פ' קרח על בחי' על הוי' וההשתתפות כי חק לישראל שיאיר ס"ג במ"ה היינו מבחי' גאה גאה כו' אנכי הוי' וזהו ענין חק אותיות דס"ג מאירים במ"ה הנק' ישראל וכענין כי תרכב על סוסך כו' ועמ"ש ע"פ יביאו לבוש מלכות בענין וסוס אשר רכב עליו כו' ועפי"ז אפ"ל

ענין הכתב והמכתב שנברא בע"ש ביהש"מ כי בריאת העולם בה' בראם אתא קלילא רק הגל והארה בעלמא כו' אבל הכתב אותיות התורה שנכתב בדיו על הספר אינו הבל והארה כ"א עצמיות יותר כמו הסופר הכותב שעל כרחק כחו ממש מלוכש בכתיבה זו כו' ועמ"ש ע"פ ועתה יגול גא כח אד' זהו קול ה' בכח דקאי על מ"ת וע"ד ויכתב בספר זכרון לפניו זהו ע"ד הגו' בוח"ג בהר דק"ח ע"ב שמיעה בהאי אתר תליא במל' עשי' לעילא בבניה וכ"ה בוח"א וירא קט"ו בענין ויעש ה' לשרה במזלא תליא משא"כ וה' פקד זהו מבחי' מל' דיבור כו' ולכן שיבחו רז"ל שדיבור של הקב"ה מעשה חרי המעשה חשוב יותר (ועמ"ש ע"פ הילקוט פ' בשלח ע"פ מכת לשבתך פעלת הוי' כשברא הקב"ה עולמו לא בראה אלא במאמר שנאמר בדבר ה' שמים נעשו וכשבנה בהמ"ק כב"י פעולה לפניו שנאמר פעלת הוי' וכן גבי מזמור שיר ליום השבת גא' כי שמחתני ה' בפעליך וכן מה רב טובך כו' פעלת כו' ועד"ו יובן מעלת הכתב והמכתב שנברא בע"ש ביהש"מ וע"כ אותיות התושב"כ שהן מעשה גבוה מאותיות הדיבור ולכן נברא בע"ש ביהש"מ שזהו הכנה לקידוש יום השבת שגבהו הרבה דרכיו משו"ב כו' שעליהם נאמר הבל תבלים כו' ולא אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא משא"כ ביום השבת וגם כמו התורה היא הממוצע המחבר אלקות עם העולם כך ביהש"מ דשבת ממוצע בין שימ"ב ובין יום השבת.

קיצור. להבין ענין זאת חקת התורה יש להקדים ענין תושב"כ הכתב והמכתב נבראו ע"ש ביהש"מ תושב"כ תורה יסוד אבא המלוכש בבניה הגק' כתב וע' בת"א בד"ה לכן אמור לבנ"י בענין צורת האותיות ע"ד להכימה ברמיזא וענין סופר וספר האותיות שאלוני כמו שהכתב ממשיך דוחניות בגשמיות כי חק ס"ג מ"ה והנה בשימ"ב בה' בראם אתא קלילא אבל הכתב נמשך גילוי כח ממש קול ה' בכח ולכן נברא בע"ש בין השמשות.

ז) ולבאר הדברים בענין תושב"כ דאיתא בילקוט ס"פ תשא שקרני ההוד של משה הוא מה שנשתייר בקולמוס כו'. והנה התורה ניתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה א"כ ענין הדיו הוא אש שחורה ונראה לומר דיו חכמה כי כמו בכח החכמה עדיין אין גילוי אותיות אלא כשנמשך מהחכ' במח' נעשה אותיות וכמ"ש בת"א פ' תצוה בד"ה ועשית ציץ בפוי' ופתחת עליו פתחי חותם כן מהדיו נעשים אותיות ע"י ה' אצבעות הכותב אבל בהדיו עצמו עדיין אין אותיות נמצא הוא מקור לאותיות והיינו כי דיו אותיות יו"ד הוא חכ' וכ"כ במ"א ד' י"א דיו הארת החכ' בקולמוס יסוד העליון והוא מצד הארת השלשה מוחין ד' בינה יו"ד חכמה ו' דעת כו' עכ"ל וגם דיו הוא שחור דהיינו אש שחורה כנ"ל. ועיין מענין דיו ברע"מ פ' תרומה קנ"ט א' דפי' ג"כ דיו מלשון דיו לעבד להיות כרבו ופוי' דיו לעבד זהו בחי' שוב בלק"ת פ' שלח סד"ה כי תבואו אל ארץ מעשבותיכם וע' בפרדס ערך דיו ובמא"א קוף סעי' כ"ו קולמוס עם

האותיות גימ' רמ"ח כינוי היסוד שבו רמ"ח עלמין כו' וכותב בספר מל' עכ"ל זר"ל הטפה נמשך מיסוד בהרגש כל רמ"ח אברין שהם רמ"ח מ"ע כנו' בלק"ת בד"ה זהו' לכם לציצית וטפה זו זהו ענין דיו יו"ד הארת החכ' והספר המקבל היא המל' שנק' ספר זכרון בוח"ב פ' יתרו דף ע' ע"א ובפ' ויקהל דף ריש ע"א וע' במא"א סמך סכ"א ספר נק' בינה או מל' כו' וגם כמו שהקלף הוא מעור בהמה ש' ב"ן והוא לבן היינו שממנו נמשך גילוי למטה הפך השחרות כך השחרות הוא מקור הגילוי לבני"ע והרי נקראת גי"כ לבנה דהטעם לפי שגראית לבנה כמ"ש בשרש ישע ערך לבנה וכ"מ ברבות בא סיפ ט"ו החמה של אש כו' והלבנה של אור כו' נמצא כתיבת ס"ת זהו יחוד העליון המשכת שם הוי' כי הדיו יו"ד הוא חכ' נמשך ע"י ה' אצבעות הספר הרי י"ה הקולמוס הוא ו' היינו יסוד זכה קנה גי' יוסף ליקח ממנו קולמוס הוא גי"כ גי' ציון וגימ' אהל מועד כמ"ש במ"א והספר הוא ה' אחרונה ולכן ממה שנשתייר בקולמוס מזה נמשך קרני ההוד כי מה שנשתייר זהו מבחי' אש שחורה דהיינו חכ' הנעלמה חכים ולא בחכמה ידיעא כמשי"ת לקמן ולבחי' זו זכה משה ועוד כי מה שנשתייר בקולמוס זהו מה שלא יכול לבא בגילוי האותיות הספר כ"א נשאר בקולמוס בחי' ו' המקבל מיר"ד כו' וע' בה"ז פ' בלק דר"ד ע"ב בפ"י רובע ישראל בענין תמונת אות הגימל דמה שיוכל להיות נמשך ביסוד דנוק' זהו רק חלק רביעית וג' בחי' העליונות אין יכולים לימשך, ועמ"ש סד"ה פי' גי"מ בפ"י משים א"ע כשיריים. והנה בענין אש שחורה ע"ג אש לבנה פי' הרמ"ז פ' עקב אש שחורה ח"ס ואש לבנה חכ' דאצי' ואפ"ל ע"ד סמכוני באשיות ב' אשות אש יו"ד זהו אש שחורה כי הוא חכים ולא בחכמה ידיעא ואין שם השגה ונק' ערך עין לא ראתה וע"כ נק' אש שחורה היינו שאין ממנו השפעה וגילוי למטה ע"ד ישת חושך סתרו כנו' בלק"ת בד"ה ראשי המטות וע' בביאור וקבל היהודים בענין אש היסודות שהוא גי"כ עצם חשוך ואש לבנה אש ה' ששם יש השגה ע"כ נק' אש לבנה ר"ל שיש ממנה השפעה דוגמת יוצר אור ובורא חושך שהיצירה שם החיות האומרים ברוך יש מהם השפעה למטה נק' אור משאי"כ בריאה שם שרפים האומרים קדוש ואין מהם השפעה למטה עין בד"ה ונקדשתי בענין כת אחת אומרת קדוש ולכן נק' חשך ועמ"ש מענין שרפים ואופנים שהשרפים הם בעלי שש כנפים שרשן מבחי' שם מ"ב דסליק ולא נחית בוח"ב תרומה קל"ב ב' ע' מזה בהגהות לד"ה אלה מסעי שלא נדפס בלק"ת שזהו ענין מ"ב מסעות וכן פי' בזהר בלק קצ"א א' ע"פ שחורה אני כשנעשית בבחי' יו"ד דלית בי' תיורא כו', והנה המשכה זו ע"י רוי"ש כי השרפי' הם בבחי' אש שחורה החיות והאופנים בבחי' אש לבנה היינו אש שחורה אה' המסותרת ואש לבנה אה' גלויה ושרפים הם רצוא ואופנים הם שוב שלכן השרפים אומרים קדוש והאופנים ברוך ועי"ן ממשיכים כמ"כ מלמעלה אש שחורה ע"ג אש לבנה כנ"ל אך עכ"ן שרפים עומדים אמנם על ידי הלוך ונסוע

כשהגשמה בגוף בבחי' אש שחורה וא"ל עי"ז ממשיכים התושב"כ בא"ש ע"ג אש לבנה כנ"ל היינו המשכה מאש יחד באש ה' ע"י ה' עילאה ה' אצבעות והקולמוס שהוא ו' של שם וזהו ענין י"א שבחים שבישתבח וט"ו ויין באמוי"צ יוכל להמשיך מבחי' י"ה ע"י הוא"ז במל' הנק' ה' תתאה אך כ"ז זהו המשכת שם הוי' דאצי' יו"ד חכ' כו' וזהו ענין סופר וספר וספור אבל החקיקה הוא שם הוי' דלעילא שלמעלה מהחכמה וזה"ע חרות על הלוחות ובמ"א פי' מחוקק יסוד אבא ומחוקק ג"כ גי' רמ"ח ע"ד הנ"ל משא"כ קולמוס יסוד ז"א.

ולבאר ענין חקיקה י"ל ע"פ מ"ש בדרוש הצמצום והרשימו שהיו בתא"א ובפרדס שער אבי"ע רשימה וחקיקה הם חר"ב וא"כ אפ"ל הקולמוס בספר זהו יחוד ו"ה והחקיקה יחוד י"ה ומבואר בד"ה אלה פקודי המשכן משכן העדות כי יחוד ו"ה זהו התגלות עתיק כו' וזהו הנמשך ע"י בחי' תשובה דהיינו בחי' אפר ומים לכן כאן דוקא נא' וידבר הוי' כו' זאת חקת התורה אשר צוה הוי' נו' ב"פ הוי' כי ע"י בחי' אפר ומים חיים נמשך משם הוי' דלעילא שלמעלה מבחי' אש שחורה ואש לבנה דתשב"כ והנה ס"ך נשמות שרשן מס' ריבוא אותיות שבתורה שבכתב כנו' בד"ה ומרשך חתן על כלה ושם נת' שעי' התקשרות נש"י בבחי' כלתה נפשי כו' כמו"כ מעוררים עליות אותיות תושב"כ לשרשן לבחי' החכ' כו' ועי"ז נמשך אור חדש מח"ע בהאותיות כו' ועד"ז ביד נברא העוה"ב ובעליות היוד' לשרשו נמשך תוס' אור אח"כ בג"ע, והנה בנשמות יש ב' בחי' חקיקה וכתובה כנו' בלקו"ת פ' בחקתי בד"ה אם בחקתי תלכו שזהו ענין טהרה היא כו' ולכן ע"י עליות והתעוררות התשובה בחי' והרות תשוב לבחי' טהרה היא גורם כמ"כ התקשרות אותיות תשב"כ לשרשן באותיות החקיקה ועי"ז נמשך חקת התורה שנמשך תוס' אור מבחי' אותיות החקיקה באותיות הכתב כו' והוא ענין חיבור ב' היות כו', ועד"ז יובן ענין כי חק לישראל הוא שנאמר בר"ה כי בר"ה ע"י התשובה נמשך בחי' חק וחקיקה בבחי' נש"י כי בר"ה יום ברוא אדה"ר בצלמינו כדמותינו כו' בצלמינו ע"ד החקיקה כדמותינו כתב כו' ולכן עי"ז תקעו בחדש שופר להמשיך כמו"כ בהתורה משרשה ומקורה בבחי' רשימה וחקיקה כו' היינו משם הוי' דלעילא ועי"ז מתמלאים כל הפגמים כו' וגם ישראל ר"ת יש ששים ריבוא אותיות לתורה ומשם שורש ס"ך נשמות אך כי חק לישראל שימשך משרשם שבאותיות החקיקה בבחי' כתב כו'.

קיצור. בילקוט שקרני ההוד דמשה ממה שנשתייר בקולמוס אש שחורה ע"ג א"ל דיו אותיות יו"ד דיו לעבד ה' אצבעות הסופר בחי' ה', והקולמוס ו' נמשך על הספר ה' תתאה יחוד העליון קולמוס גי' רמ"ח עם האותיות כמנין מחקק שרמ"ח אברים מרגישים בטפת דיו יו"ד הנ"ל בחי' אש יו"ד הנמשך לבחי' אש ה' זכה קנה בגי' יוסף ליקח ממנו קולמוס לס"ת וממה שנשתייר בקולמוס הנ"ל נמשכו קרני ההוד ויש פי'

דאש שתורה הוא מו"ס ואש לבנה חכמה סמכוני באשישות ושרפים ואופני שאומרים קדוש וברוך זהו כענין אש שתורה וא"ל שע"י ר"ש ממשיכים בחי' תושב"כ אך הנה יש ב' שמות הוי' תפסיק טעמא בנייהו והמשכת תושב"כ זהו משם הוי' שבאצי' אבל החקיקה מחקק ממשיך משם הוי' דלעילא וזהו ע"י אפר ומים חיים שלמעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן להשקות ג"ן סדרים דאורייתא תושב"כ וכן גבי באר מים חיים ג"ן במחוקק. והנה ס"ך נשמות שרשן מס"ך אותיות תושב"כ ושרשן מאותיות החקיקה טהורה היא מטה"ע ישם בחי' חקיקה מיני' ובי' וע"י ר"ש דוגמת שרפים ואופנים מעוררים התקשרות אותיות התורה בשרשן עדן ולהיות ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן אך ע"י תשובה נמשך התקשרות בבחי' טהורה היא ונמשך מבחי' החקיקה בחי' כי חק לישראל הוא והוא ענין מים חיים שלמעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן.

והנה ענין הפרה לטהר מטומאת מת. י"ל כי הנה מהרמ"א פי' הביא משארז"ל בפ' בראשית שבעלילה בא הקב"ה על אדה"ר שהרי אלפים שנה קודם לעולם הי' כתוב בתורה אדם כי ימות באהל כו' עכ"ל. וצ"ע ממ"ש במד"ר ס"פ משפטים ע"פ אני אמרתי אלקים אתם כו' מה אני חי וקיים לעולם כו' משמע שאי"ז עלילה והנה קושיא זו של מהרמ"א איתא בחז"ג פ' שלח דקנ"ח ע"א והתירוץ שם ע"ב דאילו לא חטא ג"כ הי' מסתלק מעוה"ז לגעה"ת אלא שלא הי' טועם טעם מיתה בעלי' זו. וכהולך מחיל אל חיל וכמהליף לבוש חול ולבוש לבושי שבת או ע"ד חנוך ואליהו שעלו למעלה ולא טעמו טעם מיתה וע' זהו ויחי דרמ"ה ע"ב בפ"י בנים אתם משל לבן מלך כו' ע"ש. וע"י החטא הוכרח לטעום טעם מיתה ממש וזה נמשך מחטא עה"ד טו"ר, שעירב הגשמיות ברוחניות וא"א להפריד כ"א ע"י טעמא דמיתא הי"י. וזהו יעקב לא מת כי לפי שהי' מבחי' יסוד אבא שלמעלה משהי"כ שהי' בו' המדות זמ"ל דתהו וכמ"ש ימותו ולא בחכמה ע"כ עלייתו למעלה לא הי' ע"ד מיתה כ"א כהולך מחיל אל חיל כנ"ל. ועד"ז י"ל שהפרה שהיא בחי' תשובה באה לטהר מטומאת מת ר"ל לטהר לבא לבחי' נשמה שנתת בי טהורה היא ולא יצטרך לטעום כו' כ"א בבחי' ילכו מחיל כו'. ועפ"ז אפשר ליישב דעת קצת חכמים דס"ל שגם אחר תחה"מ יש עוד אח"כ שכר עליון לנפש לבד. תהו דעת הרמב"ם אבל הרמב"ן חלק עליו שהרי ארז"ל צדיקים אינו חחרין לעפרן וכתוב ובלע המות לנצח דאפ"ל שמיתה לא יהי' אבל יהי' שייך עליות כעליות חנוך ואליהו. ולדעת הרמב"ן דס"ל שאחר תחה"מ תקיים הנשמה בגוף לעולם תצחיות אפ"ל שבחי' זו דלטהר מטומאת מת יהי' מקודם תחה"מ והיינו ע"י פרה העשירית שיעשה מלה"מ שאז גם מקודם תחה"מ יהי' ע"ד אני אמרתי אלקים אתם כמו אדה"ר קודם החטא ויהי' העלי' מהגוף שלא ע"י טעם מיתה וכנ"ל בענין יעקב לא מת אף שנסתלק מהגוף וזה יהי' ע"ד תחה"מ וע"י תחה"מ יתקיימו בגוף לעולם ורבינו ז"ל בכל הדרושים הזכיר רק דעת הרמב"ן לבד.

תולע גימ' עלינו לשבח שתיקן יהושע ע"ש בכור שחרו וג"כ גי' שור.
וי"ל עיי' מברר הפרה להעלותה לבחי' פ"ש שמשם שורשה גם
תולע מכה הארז בפיו היינו בחי' עלינו לשבח.

פ' פרה

במד"ר פ' חוקת משל לבן שפחה שטינף פלטין כו' תבא אם כו' ע'
בלק"ת פ' חוקת בד"ה ויקחו אליך פרה אדומה, ע' במשניות
דפרה ק"נ וממנה מקבלים ג' קליפות הטמאות, וענין ק"נ נגד מל' דאצילות
האותיות עיר אלקינו ממשיכים ביטול היש כמ"ש בסידור בד"ה אד'
שפתי תפתח, משא"כ ק"נ יש ודבר, והוא כענין בנין העיר והמגדל
דהפלגה, וכמ"ש מזה ע"פ הבה גלבנה לבנים ונבנה לנו עיר ומגדל
וראשו בשמים ע"ד אם תגביהי כנשר לקבל מבחי' דקמי' כחשיכא כאורה
להמשיך בק"נ בחי' ושפחה כי תירש כו', והיינו כמו בחי' לבונה המקיף
דע"ס דק"נ כו', ושרפת את הפרה לעשותה אפר, והיינו לבטל קליפות
נוגה שתתהפך לביטול כו', וזהו משל לבן שפחה, כי השפחה עצמה היא
ק"נ, וכן שפחה זה העגל, דהיינו שלש קליפות הטמאות המקבלים מקליפות
נוגה, ולכן תבא אם ותקנח, שעל ידי בירור קליפות נוגה ממילא שלש
קליפות הטמאות הנק' עגלה יפיפיה מצרים כו'.

פ' פרה ופ' נשא.

משנה פרק שני דנזיר אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני,
פי' פרה זו מל' דאצי' כנס"י כמ"ש בזהר חוקת דף ק"פ
ע"ב וזהו זו ע"ד עם זו יצרתי לי, לאפוקי פרה סוררה והיינו מל'
דנוגה עיין בהרמ"ז שם, וזהו שאמרו במדרש פרה זו מצרים אדומה
זו בבל כו' ע"ש ומחמת אריכות הגלות כסבורה פרה זו שלא תעמוד
ח"ו וכמ"ש ותאמר ציון עזבני ה' כו' נפלה ולא תוסיף קום ועי' קבלה
עליה נזירות שעיי' תעמוד ותקום, והענין כי יניקת החיצונים מקום השמאל
בג"ה ואיתא בזהר שמיני דל"ט ע"א שירותא דחמרא חדותא סופיה עציבו

אור חקת התורה תתיא

כו' שממנו נמשך יניקת החיצונים גפן גכרי' וכמ"ש בנח וישת מן היין כו' ע' בזהר פ' חיי שרה וי"ל דלכן קבלה עליה שלא לשתות ג"כ יין המשומר מעביו משי"ב דלע"ל בסעודה סו' רק שתעמוד וכן שלא להטמא למתים היינו כי מבואר בזהר ר"פ אמור ע"פ לא יטמא שזהו ענין הנקמה מהעכו"מ והיא מקבלת ומחלת רק שתעמוד כו' הוא כמשל הנו' במדרש פ' בא בבקשה ממך הוציאני עכשיו ואין אני מבקש סו' ע"ש ע"פ דבר נא באוני העם כו'. וענין גידול השער ע"ד הריני נזיר מסלסל סלסלה ותרוממך כו' ובגמ' פריך ופרה מי משתעי כי בגלות הי' בבחי' כרחל לפני גחזיה גאלמה אלא בעל הפרה אומר ואני אומר הריני נזיר אם לא תעמוד פי' בעל הפרה הוא ז"א דאצי' ופרה דקבילת משמאלא מבחי' פ"ש כו' וע' בזהר ויקרא דף י"ד שהוא בחי' בכור שורו הדר לו כו' עד בהם עמים יגח ע"ש והיינו הנקמה מעכו"מ כמ"ש לה יטמא כנ"ל והנה בחי' פ"ש מהשמאל מבחי' גבורה הרי קבלתו מבחי' כיין הטוב הולך לדודי כמ"ש בזהר שמיני דל"ט ע"ב ח"ש ביצחק ויבא לו יין כו' וע"כ אמר הריני נזיר מין הנ"ל אם לא תעמוד ח"ו, וזהו ע"ד נשבע שלא יכנס בירושלים של מעלה שהיא בינה עילאה כו' וכוונתו שהוא יעמיד זה וכמ"ש בזהר ויקרא ד"ו ע"ב ע"פ ביום ההוא אקים כו' ולסוף העמידוה אחרים, היינו כמ"ש בזהר פ' יחי דרל"ז ע"ב מי יקימנו כד"א מי ירפא לך והיא איהו עלמא עילאה כו'.

בש"א נזיר שיתגלו מדות א"א בוי"א, ובה"א אינו נזיר כי הנזיר בשערות דא"א אבל צ"ל ג"כ התנהגות ז"א כדי לנקמא מעכו"מ וכמ"ש בזהר פ' אמור שם וגם בשערות דז"א תליין דכיין ומסאבא לדחות הנוק' ובערת הרע כו' ועי"ז יהי' גילוי אור א"ס מה שלמעלה אפי' משערות דא"א וזה"ע ל"ת שלמעלה ממ"ע וכמ"ש במ"א ע"פ שחזרה אני ונאווה כו', וי"ל דשייך ג"כ לשריפת פרה אדומה היינו פרה סוררה כו' ואז יומשך גילוי מ"ח לטהר כו' וע' מזה בס' חמדת צבי על הת"ז בדה ע"ז ב' ע"ז הדק"ח ב' שממנו הבנתי זה.

וענין אמר הדלת הזה יש להעיר מענין שער החצר הפנימי שהוא סגור סו' ועמ"ש סדיה המגביהי לשבת בענין דלת כו' גם יש להעיר ממ"ש ע"פ ארוממך כי דליתני כו' בענין דוד שהי' בר נפלא ואדה"ר נתן לו ע' שנה כו' ועו"נ כי דליתני וזהו ענין פתיחת הדלת כו' גם י"ל סגירת הדלת מניעת יחד ז"נ כי באשה יש צידים דלתות עמ"ש בביאור ע"פ עיני כל כו'.

ונתתם אותה אל אלעזר הכהן והוציא אותה מחוץ כו' ושרף כו' והזה מדמה אל נוכח פני אוה"מ כו' ולקח הכהן עץ ארו ואווב ושני תולעת כו'. וצ"ל למה פרה אדומה הי' מעשיה בחוץ רק ההזאה הי' בפנים, ואין לדמות זאת לשעיר המשתלח שהי' לעזאזל אבל פ"א הו"ע קרבן ולמה הי' חלוק מכל הקרבנות שהי' דוקא מבפנים כי שחוטי חוץ חייב כרת. והנה במד"ר ס"פ בא ע"פ יהי לבי תמים בחוקיך זאת חוקת הפסח וחוקת פ"א ששניהם דומין לז"ו בזה נא' זאת חוקת הפסח ובוזה נא' זאת חוקת התורה ויקחו אליך פרה כו' ואי אתה יודע איזה חוקה גדולה מזו משל לב' מטרונות דומות כו' מי גדולה אותה שחברתה מלוה אותה עד ביתה כך הפרה גדולה שאוכלי פסח צריכי' לה שנא' ולקחו מעפר שריפת החטאת כו', וא"כ הקושי' חזקה יותר הלא הקרבנות הפסח הי' בפנים ומדוע מעשה הפרה הי' בחוץ. והנה מצינו גבי אליהו שהקריב ג"כ בחוץ והיינו בהר הכרמל וא' כדברך עשיתי וארז"ל הוראת שעה היתה וצ"ל איך היתה הוראת שעה להקריב חוץ הרי שחוטי חוץ חייב כרת. אך הנה במשנה במנחות אי' כהנים ששחטו בבית חונוי הרי הם כבעלי מומין כו' והחטא של בית חונוי הי' שבנה בהמ"ק לש"ש רק שבנה אותו באמ"צ וישעי' הנביא גיבא ע"ז ביום ההוא יהי' מזבח לה' באמ"צ. ולהבין הענין הנה כ' גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו וארז"ל אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו, כי יש שני שמות הוי' ואלקי' הוי' היא מקור ההתהוות מאין ליש להוות כל העולמו' והנבראי' אך מבחי' ש' הוי' כמו שהוא לא הי' העולמות יכולים לקבל כי אני ה' לא שניתי וקכ"ח והי' העולמות והנבראים בטלים כו'. ועיקר המכוון הי' שיתהווה העולם ליש ודבר והיש יהי' בטל כו' והוא ע"י שם אלקים כי אלקים הוא מדת הצמצום שמצמצם את האור דשם הוי' שיהיו העולמות יכולים לקבלו וזהו כי שמש ומגן הוי' אלקים כי השמש כמו שהוא אין יכולים לקבלו וע"כ יש מגן ונרתק להשמש, וכמ"כ בשם הוי' ואלקים ששם אלקים הוא מגן ונרתק לשם הוי' וזהו הוי' הוא אלקים כולא חד שאין יכול להיות הגילוי משם הוי' בעולמות כ"א שם אלקים וזהו גדול הוי' כו' בעיר אלקינו ועיר אלקינו הוא בחי' אותיות כי עיר הוא קיבוץ מבתים הרבה מאבנים ואבנים נק' בס"י בשם אותיות שני אבנים בונות כו' כי כמו שהאבנים הם דומם כך האותיות הם בחי' דומם, והגילוי של שם הוי' הוא ע"י האותיות בחי' אותיות הדבור בחי' מל' כמו עד"מ גילוי השכל באדם הוא ע"י האותיות כך למעלה הגילוי דשם הוי' הוא ע"י בחי' האותיות שלמעלה שנק' עיר אלקינו וזהו גדול הוי' כו' אימתי גדול כו', והנה זהו בכלל, ובפרט נק' בהמ"ק עיר אלקינו כי בבהמ"ק הי' הקרבנות הקרבנות וע"י הקרבן ממשיכים בחי' שם הוי' קרבן להוי' אשה להוי' ריח ניחוח להוי' והגילוי דשם הוי' הוא דוקא ע"י שם אלקים בחי' עיר אלקינו שהוא הבהמ"ק כמ"ש אכן יש הוי' במקום הזה דוקא אבל בית חונוי שבנה אותו באמ"צ הוא עיר דלעו"ז כי בהמ"ק הוא עיר אלקינו עיר דקדושה ויש עיר דלעו"ז עיר ומגדל כו' עיר דקליפה זה הי' החטא שלהם שהמשיכו השפע ממקום הקדושה שבנו אותו לש"ש במקום הקליפה וכמו שיש אותיות דקדושה עיר אלקינו כנ"ל יש אותיות דלעו"ז

בחי' שבה"כ והם המשיכו ההשפעה דקדושה לבחי' אותיות דלעו"ז והמשיכו עי"ז תוס' חיות ליניקת החיצונים, זה הי' החטא של בית חוניו ונק' בעלי מומין כי הנה איתא בספרים מום גימט' אלקים וע"כ נק' בעלי מומין שהפגם שלהם הי' בשם אלקים כי המשכה משם הוי' צ"ל דוקא עי"י בחי' שם אלקי' כי הוי' הוא אלקים כולא חד אימתי גדול הוי' כו' והם המשיכו תוס' חיות ליניקת החיצונים ופגמו בשם אלקים, וא"כ צריך להבין איך הקריב אליהו בחוץ, איך הי' הוראת שעה לזה, הנה שם גבי אליהו כתיב ויגש את העולה כו' ותרד אש כו' ויפלו על פניהם ויאמרו ה' הוא אלקים ה' הוא אלקים, ואיתא במד"ר שזהו מדריגה גבוה ממ"ת דגבי מ"ת כ' פעם א' אנכי הי' אלקיך אבל אצל אליהו כ' ב"פ הוי' הוא אלקים, והענין דהנה הוי' הוא אלקים יש בו ב' פי', פי' הא' הוא כנ"ל דהגילוי דשם הוי' הוא דוקא עי"י שם אלקים כי אימתי גדול הוי' כשהוא כו', והפי' הב' הוא דהשם הוי' גופא כשם אלקים יחשב והיינו כשממשיכים המשכה למעלה משם הוי' או השם הוי' גופא כשם אלקים יחשב כמו גבי יעקב שאמר והי' הוי' לי לאלקים ונתן לי לחם כו' ובגד כו' ושכתי בשלום כו' לאחר כל הכירורים כו' או השם הוי' הוא כאלקים שיהי' המשכה למעלה משם הוי', וכמ"כ באליהו שהי' ההמשכה למעלה משם הוי' ע"כ אמרו ב"פ הוי' הוא אלקים כו' שהשם הוי' גופא כשם אלקים יחשב, והגילוי שלמעלה משם הוי' הוא עי"י התשובה, כי הנה כ' ויקרא הוי' הוי' ופ"ט בגווייהו, והענין שיש שם הוי' שע"פ סדר ההשתל' והוא שם הוי' דתומ"צ תורת הוי' מצות הוי' שע"י תומ"צ ממשיכים משם הוי' כי כל המצות תלוים בשם הוי' מ"ע הם בו"ה והל"ת הם בי"ה אבל כשפוגמים ח"ו בתומ"צ פוגמי' בשם הוי' צריך להמשיך ההמשכה למע' משם הוי' לתקן הפגמים ולהשלים החסרון והוא עי"י התשובה כי במקום שבע"ת עומדים צד"ג אינם יכולים לעמוד כי צדיקים עי"י תומ"צ ממשיכים רק משם הוי' אבל עי"י התשובה ממשיכים למעלה משם הוי' כי תשובה הוא בחילא יתיר מעומקא דליבא שמעוררי' בחי' פנימי' הלב מעוררים עי"ז מלמע' גי"כ בחי' פנימי' שהוא למע' משם הוי' והוא השם שלמע' מסדר השתל' עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, שהשם הוי' הי' כלול בעצמותו והנה גבי אליהו הוא גי"כ בחי' תשובה שהחזירם לתשובה שע"י התשובה ממשיכי' שם הוי' דלעילא עד שהש' הוי' דלתתא הוא כשם אלקים, וע"כ הקריב בחוץ כי לגבי שם הוי' דלעילא שוה פנים וחוץ, כי הנה רו"ל אמרו צמצם שכינתו בין שני בדי ארון ופעם כ' את השמים ואת הארץ אני מלא אך החילוק הוא כשהגילוי הוא משם הוי' הוא דוקא עי"י עיר אלקינו גדול הוי' ומהולל כו' אימתי גדול כו' שצמצם שכינתו כו' אבל במדריגה שלמעלה משם הוי' עי"ז כתיב את השמים ואת הארץ אני מלא אך שהוא בבחי' העלם, והכח שהי' לאליהו להמשיך משם הוי' דלעילא הוא עי"י שהי' בבחי' ביטול, דהנה כ' ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה סולם הוא בחי' התחברות כבש דמוזכח וההתחברות הוא השם הוי' לאלקים ויעקב ראה בחי' הסולם אבל אליהו עי"י שהי' בבחי' הביטול לגמרי ונודרך גופו עד שעלה בסערה השמימה והי' הוא עצמו בחי' הסולם ועי"י הי' בכחו לחבר השם הוי' דלעילא עם השם הוי' דלתתא ועי"כ הקריב אפי' בחוץ וכנ"ל.

ועתה יובן ענין פרה אדומה שהי' מעשיה ג"כ בחוץ. דהנה קרבן הוא לי קירוב והוא בחי' צדיק קרוב הוי' לכל קוראיו כו' כי קרבן אינו בא רק על שגגות ואינו רחוק כ"כ ע"כ הי' דוקא מבפנים אבל בע"ת שהי' רחוק מתחלה מאלקות ואח"כ ע"י התשובה נתקרב הוא במדריגה גבוה במקום שבע"ת עומדים צ"ג כו' שלום שלום לרחוק ולקרוב שנעשה קרוב, וזהו"ע פרה אדומה שהוא בחי' בע"ת שהוא בחי' בע"ת שפ"א הי' מטהר את הטמאים אבל מי יתן טהור מטמא לא אחד יחידו של עולם, שע"י התשובה ממשיכים מבחי' עצמותו ית', וע"כ היו מעשיה אפילו מבחוץ, כי הנה כ' ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך, שם הוא מקור לקליפות וס"ט"א במדבר הזה יתמו ושם כו' בחי' שבה"כ קראו שם פרעה כו', אבל אפי' מבחי' שם כשנתרחק מאד מאלקות יוכל ג"כ למצוא את הוי' אלקיך והוא ע"י כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך, וזהו מי יתנך כאח לי אמצאך בחוץ מי יתנך כאח לי קאי על צדיקים שנק' אחים וריעים להקב"ה אמצאך בחוץ קאי על בע"ת שהתשובה היא אהבה מבחי' חוץ אמצאך דוקא שע"י התשו' ממשיכים מבחי' עצמותו ית' במדריגה גבוה מבחי' צדיקי', אך ההזאה הי' בפנים והזה מדמה אל נוכח פני אוה"מ. הנה שלמה בקש והי' עיניך פקוחות אל הבית הזה ואח"כ כשחרב בהמ"ק כתיב ג"כ והתפללו אליך דרך ארצם ואי' בגמרא המתפלל צריך לכוין לבו כנגד בקה"ק כי עיקר הגילוי בפנימי' הי' דוקא בבהמ"ק אכן יש הוי' כו' וכשחרב בהמ"ק תפלה במקום קרבנות כו' צריך לכוין ג"כ כנגד בהמ"ק כי גילוי בפנימי' הי' דוקא בבהמ"ק, וכמ"כ בפ"א שהוא בחי' תשו' הגם שמגיעים למדריגה גבוה מהמשכת אלקות שהי' ע"י הקרבנות בחי' צדיקים כנ"ל עכ"ז אין הגילוי נמשך למטה בפנימי' אבל ע"י ההזאה שהי' נוכח פני אוה"מ עי"ז נמשך הגילוי בפנימי', וזהו מי תנך כו' אמצאך בחוץ אנהגך אל בית אמי תלמדני, אמצאך בחוץ קאי על בע"ת ואח"כ כ' אנהגך אל בית אמי זו בהמ"ק כי אע"פ שבע"ת מגיעי' למדריגה גבוה יותר מהמשכה שהי' בבהמ"ק ע"י הקרבנות אך אין ממשיכים הגילוי בפנימי', תלמדני זהו ע"ד מארז"ל משחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה שע"י התורה נמשך ג"כ הגילוי בפנימי', וזהו דגבי פ"א כתיב ונתן עליו מ"ח אל כלי כי שריפת הפרה לאפר הוא בחי' הרצוא של בע"ת וכידוע ונתנת מ"ח הוא השוב שהוא מדריגה גבוה מצדיקים כי מים חיים הוא בחי' מקור חיים את הוי' והחכמה מאין תמצא, אך שיהי' הגילוי בפנימי' הוא דוקא ע"י תומ"צ וזהו אל כלי, כלי הוא כלים דתומ"צ, וזהו ונתתם אל אלעזר וארז"ל במד"ר אל עזר, כי הנה ארז"ל הבא לטהר מסייעין אותו פי' כדי שיוכלו לבא לידי תשו' צריך להמשיך הכח לזה מלמע', וזהו אל עזר אל הוא המשכה מי"ג מדה"ר כמ"ש ה' ה' אל רחום וחנון תיקון הראשון מי"ג ת"ד אל הוי' ויאר לנו, וזהו ונתתם אותה אל אלעזר דקאי * אל עזר, הבהן ע"ד אלקיכם כהן הוא הוי' הי' עוזר לי, ואח"כ כ' ולקח הבהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת זהשליך אל תוך כו', כי הנה כ' צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון

(* בכתיי יש כאן מקום פנוי.

כו' ארו בלבנון הוא בחי' בע"ת לבנון שמלבין עוונותיהם של ישראל החר הטוב הזה והלבנון, ולכן ביה"כ"פ שהוא יום התשובה הי' נכנס הכה"ג בקדה"ק בבגדי לבן, ואזוב הוא ביטול ושפלות והוא בחי' צדיקים וע"כ חוקת הפרה גבוה מחוקת הפסח כי בקרבן פסח הי' רק אזוב בלבד ולקחתם אגודת אזוב כי קרבן פסח הוא בחי' צדיקים וארא אל אברהם כו' ושמי הוי' כו' לכן אמור לבני' אני ה' כו', שהי' גילוי שם הוי' דתומ"צ שהי' בבחי' צדיקים, אבל פרה אדומה הוא בחי' בע"ת שמטהר את הטמאים והוא בחי' ארו בלבנון שלמעלה מבחי' צדיקים, וגם כדי שיומשך הגילוי למטה בפנימי' שהוא בחי' צדיקים הי' נצרך ג"כ אזוב כי האזוב בחי' יסוד ממשך הטפה מהדעת עץ ארו כו' כמ"ש צדיק כתמר יפרח כו' כארו כו'. נמצא חוקת הפרה הוא מדריגת בע"ת וצדיקים כו' ע"כ הוא גבוה מחוקת הפסח. ושני תולעת הנה דהמע"ה אמר ואנכי תולעת ולא איש כי דוד לא הי' לו חיים כלל רק אדה"ר נתן לו ע' שנים לכן אומרי' בעת קידוש לבנה דוד מלך ישראל חי וקיים כי הנה סיהרא ל"ל מג"כ זולת מה שמקבלת מהשמש וכן דוד הוא בחי' מל' שלא הי' שום בחי' יש בפ"ע שהי' לו ביטול גדול עד שאמר על עצמו ואנכי תולעת ולא איש וכן על משיח אי' בגמ' שהוא בר נפלא כי חיים שאל ממך נתת לו כו' וכן על כללות ישראל כ' אל תירא תולעת יעקב כו' שצ"ל בבחי' ביטול גמור כתולעת ואז מה תולעת כחו בפה כך ישראל יש להם כח בפה קול דתורה וקול של תפלה וע"י התורה ממשיכים הגילוי למטה כמו גבי משיח שנק' בר נפלי שהוא בבחי' ביטול ולכן כ' גבי' ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה כו' וכמו"כ בכללות נש"י כשיש להם הביטול כתולעת אז מה תולעת כחו בפה כך ישראל כחם בפה של תורה ומצות שעל ידי זה ממשיכים הגילוי למטה בפנימי'.

חקת י"ט י"ד

זאת התורה אדם כי ימות באהל.

א) סוף ברכות דס"ג ע"ב, ד"א הסכת ושמע ישראל כתתו עצמיכם על דברי תורה (וחזו ענין שמן זית זך כתיב למאור ע' רבות תצוה ר"פ ל"ו כי התורה נק' שמן) כדר"ל דאר"ל מנין שאין ד"ת מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר זאת התורה (היכן מצוייה) אדם כי ימות באהל (באדם שממית באהלי תורה) וע' במא"א אות מ"ם סעיף ל"ג מיתה בקדושה כו' ע"ש ויש להעיר מענין הלל הוקן שלא הניחו שומר ביהמ"ד כו' וע' בהגיגה פ"ב די"ד שמקמטין שינה מעיניהם כו' ובפ"ב דעירובין דכ"ד ע"פ שחזרות כעורב במי שמשחיר פניו עליהם כעורב

ועתה יובן ענין פרה אדומה שהי' מעשיה ג"כ בחוץ. דהנה קרבן הוא לי' קירוב והוא בחי' צדיק קרוב הוי' לכל קוראיו כו' כי קרבן אינו בא רק על שגגות ואינו רחוק כ"כ ע"כ הי' דוקא מבפנים אבל בע"ת שהי' רחוק מתחלה מאלקות ואח"כ ע"י התשובה נתקרב הוא במדריגה גבוה במקום שבע"ת עומדים צ"ג כו' שלום שלום לרחוק ולקרוב שנעשה קרוב, וזהו"ע פרה אדומה שהוא בחי' בע"ת שהוא בחי' בע"ת שפ"א הי' מטהר את הטמאים אבל מי יתן טהור מטמא לא אחד יחידו של עולם, שע"י התשובה ממשיכים מבחי' עצמותו ית' וע"כ היו מעשיה אפילו מבחוץ, כי הנה כ' ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך, שם הוא מקור לקליפות וספ"א במדבר הזה יתמו ושם כו' בחי' שבה"כ קראו שם פרעה כו', אבל אפי' מבחי' שם כשנתרחק מאד מאלקות יוכל ג"כ למצוא את הוי' אלקיך והוא ע"י כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך, וזהו מי יתנך כאח לי אמצאך בחוץ מי יתנך כאח לי קאי על צדיקים שנק' אחים וריעים להקב"ה אמצאך בחוץ קאי על בע"ת שהתשובה היא אהבה מבחי' חוץ אמצאך דוקא שע"י התשו' ממשיכים מבחי' עצמותו ית' במדריגה גבוה מבחי' צדיקי', אך ההואה הי' בפנים והזה מדמה אל נוכח פני אוה"מ. הנה שלמה בקש והי' עיניך פקוחות אל הבית הזה ואח"כ כשחרב בהמ"ק כתיב ג"כ והתפללו אליך דרך ארצם ואי' בגמרא המתפלל צריך לכיין לכו כנגד בקה"ק כי עיקר הגילוי בפנימי' הי' דוקא בבהמ"ק אכן יש הוי' כו' וכשחרב בהמ"ק תפלה במקום קרבנות כו' צריך לכיין ג"כ כנגד בהמ"ק כי גילוי בפנימי' הי' דוקא בבהמ"ק, וכמ"כ בפ"א שהוא בחי' תשו' הגם שמגיעים למדריגה גבוה מהמשכת אלקות שהי' ע"י הקרבנות בחי' צדיקים כנ"ל עכ"ז אין הגילוי נמשך למטה בפנימי' אבל ע"י ההואה שהי' נוכח פני אוה"מ ע"י נמשך הגילוי בפנימי', וזהו מי תנך כו' אמצאך בחוץ אנהגך אל בית אמי תלמדני, אמצאך בחוץ קאי על בע"ת ואח"כ כ' אנהגך אל בית אמי זו בהמ"ק כי אע"פ שבע"ת מגיעי' למדריגה גבוה יותר מהמשכה שהי' בבהמ"ק ע"י הקרבנות אך אין ממשיכים הגילוי בפנימי', תלמדני זהו ע"ד מארז"ל משחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה שע"י התורה נמשך ג"כ הגילוי בפנימי', וזהו דגבי פ"א כתיב ונתן עליו מ"ח אל כלי כי שריפת הפרה לאפר הוא בחי' הרצוא של בע"ת וכידוע ונתנית מ"ח הוא השוב שהוא מדריגה גבוה מצדיקים כי מים חיים הוא בחי' מקור חיים את הוי' והחכמה מאין תמצא, אך שיהי' הגילוי בפנימי' הוא דוקא ע"י תומ"צ והו' אל כלי, כלי הוא כלים ותומ"צ, וזהו ונתתם אל אלעזר וארז"ל במד"ר אל עזר, כי הנה ארז"ל הבא לטהר מסייעין אותו פי' כדי שיוכלו לבא לידי תשו' צריך להמשיך הכח לזה מלמע', וזהו אל עזר אל הוא המשכה מ"ג מדה"ר כמ"ש ה' ה' אל רחום וחנון תיקון הראשון מ"ג ת"ד אל הוי' ויאר לנו, וזהו ונתתם אותה אל אלעזר דקאי * אל עזר, הפהן ע"ד אלקיכם כהן הוא הוי' הי' עזר לי, ואח"כ כ' ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך כו', כי הנה כ' צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון

(*) בכתי"י יש כאן מקום פגוי.

כו' ארו בלבנון הוא בחי' בע"ת לבנון שמלבין עוונותיהם של ישראל ההר הטוב הזה והלבנון. ולכן ביה"כ"פ שהוא יום התשובה הי' נכנס הכה"ג בקדה"ק בכגדי לבן, ואזוב הוא ביטול ושפלות והוא בחי' צדיקים וע"כ חוקת הפרה גבוה מחוקת הפסח כי בקרבן פסח הי' רק אזוב בלבד ולקחתם אגודת אזוב כי קרבן פסח הוא בחי' צדיקים וארא אל אברהם כו' ושמי הוי' כו' לכן אמור לבני' אני ה' כו', שהי' גילוי שם הוי' דתומ"צ שהי' בבחי' צדיקים, אבל פרה אדומה הוא בחי' בע"ת שמטהר את הטמאים והוא בחי' ארו בלבנון שלמעלה מבחי' צדיקים, וגם כדי שיומשך הגילוי למטה בפנימי' שהוא בחי' צדיקים הי' נצרך ג"כ אזוב כי האזוב בחי' יסוד ממשין הטפה מהדעת עץ ארו כו' כמ"ש צדיק כתמר יפרח כו' כארו כו'. נמצא חוקת הפרה הוא מדריגת בע"ת וצדיקים כו' ע"כ הוא גבוה מחוקת הפסח. ושני תולעת הנה דהמע"ה אמר ואנכי תולעת ולא איש כי דוד לא הי' לו חיים כלל רק אדה"ר נתן לו ע' שנים לכן אומרי' בעת קידוש לבנה דוד מלך ישראל חי וקיים כי הנה סיהרא ל"ל מג"כ זולת מה שמקבלת מהשמש וכן דוד הוא בחי' מל' שלא הי' שום בחי' יש בפ"ע שהי' לו ביטול גדול עד שאמר על עצמו ואנכי תולעת ולא איש וכן על משיח אי' בגמ' שהוא בר נפלא כי חיים שאל ממך נתת לו כו' וכן על כללות ישראל כי אל תירא תולעת יעקב כו' שצ"ל בבחי' ביטול גמור כתולעת ואז מה תולעת כחו בפה כך ישראל יש להם כח בפה קול דתורה וקול של תפלה וע"י התורה ממשיכים הגילוי למטה כמו גבי משיח שנק' בר נפלי שהוא בבחי' ביטול ולכן כ' גבי' ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה כו' וכמו"כ בכללות נש"י כשיש להם הביטול כתולעת אז מה תולעת כחו בפה כך ישראל כחם בפה של תורה ומצות שעל ידי זה ממשיכים הגילוי למטה בפנימי'.

חקת י"ט י"ד

זאת התורה אדם כי ימות באהל.

א) סוף ברכות דס"ג ע"ב, ד"א הסכת ושמע ישראל כתתו עצמיכם על דברי תורה (וזהו ענין שמן זית זך כתיב למאור ע' רבות תצוה ר"פ ל"ז כי התורה נק' שמן) כדר"ל דאר"ל מנין שאין ד"ת מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר זאת התורה (היכן מצוייה) אדם כי ימות באוהל (באדם שממית באהלי תורה) וע' במא"א אות מ"ם סעיף ל"ג מיתה בקדושה כו' ע"ש ויש להעיר מענין הלל הוקן שלא הניחו שומר ביהמ"ד כו' וע' בהגיגה פ"ב די"ד שמקמטין שינה מעיניהם כו' ובפ"ב דעירובין דכ"ד ע"פ שחרות כעורב במי שמשחיר פניו עליהם כעורב

תתמו אור חקת התורה

כו' וזהו ענין עמל תורה וע' בספר מנורת המאור נר רביעי חלק ראשון פרק ה'.

ב) זח"ב תרומה קנ"ח ב' פי' ענין זאת ע"ד כ"א בזאת יתהלל המתהלל כו' זאת ליהודה זאת הברכה וזהו ענין זאת התורה אדם כי ימות באהל אין ד"ת מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה ולית מיתה אלא עוני דעני חשוב כמת, וכ"ה בפ' תצא דרע"ט ע"א, וע' מענין עני חשוב כמת בזהר בחוקותי דק"ג ע"ב ובפי' הרמ"ז שם וע"ש דעני בסוד סיהרא ל"ל מגרמה כלום, ועמ"ש בת"א פ' יתרו סד"ה בחודש השלישי ענין ישראל מוגין ללבנה שהם בבחי' ביטול כו' ומ"ש ע"פ ויקהל בד"ה קחו מאתכם תרומה בענין לחם עוני ע' עוד מענין אדם כי ימות באהל בזח"ב פ' שמות דף ג' ע"א ופ' משפטים דק"ז ע"ב.

ג) זח"ג פ' צו דכ"ט ע"ב ותורה דא אדם הה"ד זאת התורה אדם כו'. והנה מבואר בת"א פ' יתרו בוד"ה זכור ושמור בדיבור אחד שדרך וסדר ההשתל' כו' הוא בבחי' אדם בג' קוין כו' והתורה והמצות מלוכשים ג"כ בג' קוין תורה ועבודה וגמ"ת כו' וכדי להעלות התורה ולקשרה באא"ס ב"ה ממש שלמעלה מבחי' אדם כי לא אדם הוא ע"י ישראל ונתן להם כח זה במ"ת שהם יעלו וינשאו בחי' אדם למעלה מבחי' אדם כו' ע"ש בהאריכות ובהביאור והעלאה זו זהו ע"י ק"ש ותפלה למס"ב באחד ע"ד האבות הן הן המרכבה וזהו אין התורה שהיא אדם מתקיימת דהיינו ענין התקשרותה באא"ס ב"ה ממש אלא ע"י אדם כי ימות באהל היינו במי שממית עצמו עליה שע"ז מעלה ומגביה בחי' אדם לבחי' ומדריגת כי לא אדם הוא וזהו עיקר קיום התורה כי הקיום נמשך מבחי' אבי הוי' לא שניתי בחי' אמת מוציא מים חיים אשר לא יכובו מימיו כו' עמ"ש בלק"ת פ' מסעי ע"פ ויכתוב משה בענין חותמו של הקב"ה אמת. וזהו אמור צ"ח א' לכו לחמו בלחמי והאי איהו מאכל אדם דאיתו יו"ד ה' וא"ז ה' זאת התורה אדם.

ד) זח"ג פ' שלח קנ"ט א' הקשה הרי תורה קדמה אלפים שנה לעולם וכת' בה זאת התורה אדם כי ימות באוהל, ור"ל אפילו לא חטא ה' מוכרח למות ואמאי, ועוד דמשמע דבחסא עה"ד מת, ותוכן התירוץ פי' המק"מ ח"ל שאעפ"י שכתובה מיתה בתורה יש בה פירושים אם לא יזכה תהי' מיתה ממש ואם יזכה תהי' התעלמות שיתעלם בעולמות העליונים כאלוהי עב"ל, וע"ש שהתעלמות זו זהו ע"ד ששואלים המלאכים איה מקום כבודו וזהו ויברא את האדם בצלמו כו' וענין איה מקום כבודו זהו ענין כבלע את הקדש דפי' הבחי' ס"פ במדבר עליית הכבוד בבניה כו', ובה אפשר לפרש המד"ר פ' שמות ע"פ וימת יוסף אעפ"י שמת יוסף ואחיו אלקיהם לא מת אלא ובניי פרו דלכאורה הלי' תמוה דלשון מת או לא מת אין שייך רק בנבראים ואיך שייך הלשון כן על הממציא כל הנמצאים הקדמון הנצחי אלא דהנה מ"ש במשנה תורה לשון ותי' אלקיך פי' בע"ז דקאי על ו"א דאצי' ולכן אמר אלקיך כי משה

זכה לבניה שלמעלה מהז"א והיינו כי ישראל מושרשים בז"א דאצי' ואף דמבורא במ"א דכל שמות אלקות הכל הכונה להבורא ממש מ"מ המכותן הדיינו אא"ס כשנתצמצם להתלבש במדות אבל אוא"ס מצד עצמו לאו מכל אילן מדות איהו כלל. והנה מבואר בפע"ח גבי חג השברותות בפני המשנה בן חמש שנים למקרא כו' עד בן שבעים לשיבה כי הם כמה בחי' ומדריגות גדלות דז"א ואמנם בהיותו למעלה בא"א או נק' ז"א זקן ואז זקן שלו לבנה כבן ע' שנה או כבן שמונים שנה שמלבין זקנו והענין כי אז בזקנותו עולה עד דיקנא דא"א כו' עכ"ל יע"ש, וצ"ל לפי"ז איך יפרש סיום המשנה בן מאה כאלו מת כו', וצ"ל דכאלו מת אין ר"ל מת כו', אלא שנתעלם מן העולם כי יש ימי עולם שהם בא"א, והנה בן שבעים זהו העלי' בז"ת דא"א אבל בן מאה היינו העלי' גם בג"ר ואז חשוב כאלו עבר ובטל מן העולם ר"ל שהוא למעלה מבחי' ההשפעה בימי עולם וזהו המתנשא מימור"ע בחי' ע"י שנעתק ונבדל מיומין עילאין דימי עולם ונק' שם חסד דלגאו שלמעלה מחסד דלבר הנק' חסד עולם הדינו שמבחי' חסד דלגאו א"א שיומשך ההמשכה גשמיות כ"א ע"י התלבשות בחסד דלבר, וזשארז"ל ע"פ היתה כאלמנה ולא אלמנה ממש אלא כאשר שהלך בעלה למדה"י ודעתו לחזור אליה והיינו ענין קוב"ה בגלותא סליק לעילא לגבי מהו"ע ית' וע' בסידור ע"פ יתום ואלמנה יעודד ובת"א בד"ה וארא אל אברהם וזשארז"ל אעפ"י שמת יוסף הו"ע ההשפעה והיחוד כו' שבגלות נק' אבר מת אלא אלהיהם לא מת, כי אף שז"א עלה לעילא לעילא בסוד בן מאה שנים כאילו מת אינו רק הסתר העולם ע"ד ואנכי הסתר אסתיר פני ביום הוא אבל עכ"ז כי אתה אבינו רק שאותותינו לא ראינו כמ"ש בת"א ע"פ ומרדכי יצא וע"פ כי אתה אבינו ובד"ה אני ישנה. והנה עלי' זו דז"א בא"א לפעמים הוא חסרון האור למטה ע"ד קוב"ה סליק בגלותא כו' כמ"ש בזהר פ' אחרי דע"ה א' בפ"י אוי ולפעמים אדרבה לשבח כענין הג"ל החיות נשאות בחי' כמראה אדם לקשרו בבחי' כי לא אדם הוא כו' והתירץ כשהוא ע"ד וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארן כו' שהוא הסתלקות האור מהכלים זהו גריעות וחסרון אבל אם הוא עליית הכלים לקבל אורות גבהים כמו שבת ויוכ"פ זהו מעלה ועמ"ש מזה באגה"ק בסופו. ובלק"ת בד"ה את שבתותי תשמרו ועפ"י יובן ענין אין התורה מתקיימת כו' כי הנה עליות ז"א בא"א זהו ענין בן מאה כאלו כו', וזהו כי לא יראני האדם וחי דיש לפרש אפי' על ז"א דאצי' שמקבל רק מבחי' נה"י דא"א אבל להיות בו גילוי פנימיות הכתר זהו א"א בעוד הכלים דז"א הן כמו שהן וצ"ל עליות רבות עד שיהי' בן מאה כאלו כו' והמשכה זו וזו ע"י שהאדם ממית א"ע על התורה כו' ע"י מסיב באחד כו' שע"י הזדככות חומר הגוף שלו עבור התורה מעורר כן למעלה עליות והזדככות הכלים דז"א כו' וע' בלק"ת פ' אמוד בביאור ע"פ ונקדשתי בענין הקדוש הראשון עליות ז"א כו' ובביאור ע"פ שימני כחותם כו'.

ה) במא"א מ"ם סעיף ל"ג מיתה בקדושה אשתכחן בסוד מי (היינו בינה) שממיתה עצמה לקיים התורה שהוא ז"א עכ"ל, וע' מזה בע"ח שער עי"מ פ"ג. ומצאתי הבנה ע"ז באו"ת מהמגיד נ"ע ברמזי אגדת חז"ל דמ"א א' ח"ל פי' כי כשהאדם מדבר או אינו יכול להבין בהבנתו מה (נ"ב כמ"ש בסידור בדרושי החתונה בד"ה שמח תשמח ריעים שזהו ענין ע"כ יעזוב איש את אביו ואת אמו כשצ"ל ודבק באשתו שהוא הדבור עכ"ה) ואם הוא מבין דבר על בוריו או אינו יכול לדבר כראוי, (נ"ב כמו במשה שהי' כבוד פה שמחמת שהי' חכ' לא יכול להשפיל א"ע בהדיבור עכ"ה) ואז הוי הדיבור מת ולהיפך הוי הבינה מת כביכול כי הדבר שאינו מושל מחמת חבירו נק' מת זה ידוע כי לכל דבר שבעולם צריך יו"ד מדות ואם אין הנצחון שמנצח את המניעות ממנו אז אין הדבר נגמר לפועל (נ"ב ע' באג"ה סי' ט"ז איך ע"י נה"י דוקא נמשך ההשפעה והנצח הוא לעמוד נגד המונע ההשפעה כו' ע"ש וחוצת האו"ת כאן לבאר ענין נה"י בבינה עכ"ה) וכן ההבנה צריך יו"ד מדות ועיקר הם הנה"י (נ"ב ר"ל ע"י נה"י דבינה נגמר ענין ההבנה שהם המשפיעים שפע ההבנה עכ"ה) והנה מי נק' הבינה כי מה שאני מבין אני שואל מי זאת ואם אינו מבין לא שייך לשאול מי (נ"ב ע' בזהר בראשית בתחלתו בענין מי דקיימא לשאלה כו' עכ"ה) לכן מי מרמו על אימא וכן מי שרוצה ללמד תורה בקול ודבור לכן צריך להמית את המי דהיינו נה"י דהבנה עכ"ל (נ"ב וזהו ע"ד על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו איש הוא הקול ודבק באשתו הוא הדבור שמוכרח לעזוב החז"ב וע' בזהר ר"פ ויצא גבי ויצא יעקב מבאר שבע בינה וילך חרנה מל' שזהו ענין ע"כ יעזוב כו' ע"ש. ועפי"ז יבואר גם כן דברי הע"ח הנ"ל כי הנה התורה הוא ז"א אך קדמה אלפים שנה שהם או"א וכשצ"ל ההשפלה מבחי' אלפיים לבחי' ז"א הנק' קול ומל' נק' דבור בהכרח אין מאיר ההבנה כמו שהיא בעצם הבינה והו' מי בינה שממיתה עצמה נה"י שלה בכדי שיומשך התורה שהוא ז"א. עוי"ל מי שממית ע"ד בן מאה כאלו מת ופי' בן מאה ע"ד מה ה' שואל מעמך א"ת מה אלא מאה ברכות אך הענין שיהיו כל הי"ס שבנפש הנכללים בה' בחי' נרנח"י יהיו מאירים בנפש עד שכל א' כלול מיו"ד וע"ד הריני כבן ע' שנה אף שהי' בן י"ח ור"ל שהאיר בו מדריגת בן שבעים לשיבה והנה י"ל בן שמונים בינה בן תשעים לשוח ע"ד ויצא יצחק לשוח וע"ד עיר סיחוק ל' הוזה כו' בן מאה זהו כתר יחידה וכשמאיר בו יחידה ה"ו כאלו מת ומאיר בו איזו גילוי מבחי' במיתתן רואין והו' מי שממית עצמו עליה שמאיר בו בחי' ע"ס בשלימותן.

הוטתק עם הגהות

קח את המטה רבות כאן וגמרא מנחות סוף פרק אלו מנחות נקמצות דף ע"ו סע"ב על זאת בעירם התורה חסה על ממונן של ישראל ועיין מענין התורה חסה בגמרא פרק אלו טריפות דף מ"ט ע"ב בס"ח סי' תקל"א והובא ביר"ק אכילה י"ד לענין צמאון אדם ובהמה יתנו לאדם תחלה ואח"כ לבהמה דכתיב גם אתה שמה ואח"כ גם לגמלך אשאב כו' וכתיב והשקית את העדה ואת בעירם העדה תחלה ואח"כ בעירם אבל באכילה הבהמה קודמת ועמ"ש מזה לקמן סד"ה עולת תמיד וע' באוה"ח פ' חיי גבי ותשאב לכל גמליו במחכ"ת לא ראה ד' ס"ח הנ"ל.

ב) רבות פ' עקב רצ"ב ג' שהוא פ"ו ב' השותה מים שצמאו או שנ"ב רבנן אמרי כל הנסים שעשה הקב"ה לישראל לא עשאן אלא על המים כו' הים ראה וינס מה ראה ר' נהורא אומר שם המפורש ראה חקוק על המטה כו' בסלע עשה להם נסים במים שנאמר ודברתם אל הסלע ונתן מימיו כו' עכ"ל.

ג) ז"א בראשית כח"ב ומשה בגינייהו אתתריך מאתרי' ולא זכה למיעל בארעא דישראל דבגינייהו עבר מאמר דקוב"ה חס בסלע דמחא ב' דלא אמר לי' אלא דברתם אל הסלע ואינן גרמי כו' עכ"ל. ובסה"מ סי' קי"ג ודברתם דבור לשון זיווג כמו ראוה מדברת כו' וע"ש בשם הלק"ת פ' חקת כי כוונת משה הי' להחזיר את רחל פב"פ עם ז"א אפי' בזמן שדור המדבר קיים כו' עכ"ל. זה צ"ע דלכאורה המעשה דהובאת הסלע הי' בשנת הארבעים לאחר שמתו כל דור המדבר כמ"ש מהרמ"א.

ד) שם בפ' בראשית ד"ו סע"ב איש מראה כו' בעלה דהוא מראה כבוד ה' ע' במק"מ ובהרמ"ו. וביד המצרי חנית דא מטה האלקים (ע"ש בהרמ"ו בשם האוצ"ח אור היוצא מיסוד אבא) ודא איהו מטה דאתברי ע"ש ביה"ש (כ' הרמ"ו שאזי ביה"ש הי' עדיין כח עה"ד טו"ד בעולם לכן תוכל להתהפך מנחש למטה עכ"ל. ולפמ"ש באו"ת ס"פ וירא בענין אילו של יצחק שנברא בע"ש ביהש"מ שהטעם כי ביהש"מ דבר הממוצע בין יום ולילה והוא בחי' אין ועמ"ש בענין קרן כמ"כ י"ל בענין מטה הנ"ל שתכליתו לייחד ולחבר זו"ג שגם עה"ד יתברר ויוכלל בעה"ח ע"כ נברא ע"ש ביהש"מ) חקיק ב' שמא קדישא גליפא קדישא (היינו כמש"ל בשם הרבות פ' עקב ר' נהורא אמר כו') ובהאי הך בסלע כד"א ויך את הסלע במטהו פעמים (וע"ש בהרמ"ו בשם הגהות הרח"ו באוצ"ח והוא ביאור הדברים שבהיות רחל בבחי' אחזר נק' צור שהוא אלהים דההין אבל עתה שהיו קרובים לבוא לא"י כבר היתה רחל מוכנת להיות סלע עכ"ל. וענין היותה בבחי' אחזר מובן ממ"ש בת"א פ' תצוה בד"ה זכור דעמלק ומשם יובן ג"כ ענין בחי' פנים וזהו ענין סלע וע' במא"א אות סמך סי"ב ואות צ' סי"ח. עוד כ' הרמ"ו שם א"נ צור הוא בחי' הכלים החיצוני' ששם יש שליטה לנחש וצורך לנשיכתו לאילה וכמו

שהיו בקי"ס כנרמו בפ' בשלח דנב"ב אבל הסלע ה"ס הכלים הפנימיים ואין שם דרך נחש כו', ובאוצ"ח איתא שהמטה ה"ס ו' להיותו אור יוצא מיסוד דאבא כו' עד וה"ס מט"ט שר הפנים כו', ועיינות ישראל גרמו שלא נתן לב למה שאמר לו ודברתם אל הסלע דבור דוקא שה"ס זיווג דנשיקין שאין שם כח לחיצוני' חלילה וארו"ל שנה עליו פרק אחד שאז יהי' מוכן לקבל אור אבא עכ"ל וע' בתניא פמ"ה שעסק התורה הוא בחי' נשיקין עכ"ל, והמק"מ בפ' תנ"ל בדף כ"ז שע"א כ' ח"ל כ' הרחי"ו ז"ל בפ' שלח לך ח"ל הבן רז זה כשהכה משה את הסלע ע"י הכאה נתעורר הנחש לינק ח"ו) א"ל קוב"ה משה לא יתבית לך דיילי להאי כי ההכאה ע"י המטה לא שייך רק בבחי' צור ולא בבחי' זו כו', גם מצינו בוח"ב ר"פ וארא כב"ב שדיבר משה לבחי' ש' אלקים דברים קשים באמרו אד' למה הרעות כו' וקרוב הדבר למש"כ, ואפשר להעיר עוד ממ"ש שער אבי"ע פ"ד בענין שלפעמים היחוד ע"י מט"ט בסוד היבום ופי' שם שפ"ה שאין ר"ל כפשוטו אלא שההעלאת מ"ן דכנ"י הוא ע"י אמצעות מט"ט ע"ד מט"ט קרשר כתרם לקונו מתפילותיהן כו' וא"כ בבחי' זו י"ל שייך הכאת הצור במטה שהוא מט"ט כו' לעשותה כלי ולהעלות מ"ן כו' משא"כ כשאין היחוד והמ"ן ע"י כלל וע' בוח"א פ' יוצא דקני' ע"פ וימצא דודאים ובמק"מ שם.

ה) עי"ן מענין המטה בהרמ"ז פ' בשלח דמ"ו ע"ב בד"ה והרם את מטך ח"ל איתא בתיקונים דמטה שנשתמש בו משה דאיהו דיקנא דזעיר ששימשו במט"ט ונק' מטה מפני שמטה לחסד ולדין כו' עכ"ל וע' במא"א אות מ"ם סס"ד פי' מטה יסוד אבא וגם מט"ט וברבות וישב ספ"ה איתא ומטך זה מלך המשיח שנאמר ויצא חוטר מגזע ישי וגו' מטה עורך ישלח ה' מציון כו' חה א"ש לפי' הנ"ל דמטה הוא יסוד אבא וע' מענין המטה ברבות ס"פ קרח לפי' א"ש מ"ש קח את מטך אעפ"י שנאמר ודברתם ולא הכאה עכ"ז נצרך המטה ע"ד מטה עורך כו' מציון כו' אשר בחי' ציון שהוא יסוד הוא מקור המשפיע לבחי' המל' הנק' סלע ועד"ו נא' איתן מושביך ושים בסלע קיניך איתן הוא יסוד וזהו ודברתם אל הסלע היינו בחי' היחוד כנ"ל שהמטכה זו ע"י יסוד ובמ"א נת' שבחי' סדר ההשתלשלות מדומ"ע נק' ג"כ מטה מש"ה שייך מטה בבחי' ודברתם עמ"ש מזה בד"ה גטה את ירך והרם את מטך ובת"א פ' וארא בד"ה וידבר כו' קח את מטך וסד"ה וידבר משה אל ראשי המטות ועמשל"ק טע"ף ח'.

ו) אפ"ל עוד בענין קח את מטך כו' ודברתם כו' כי הסלע הוא תושבע"פ וכדי שיהי' בבחי' ודברתם ע"ד ואשים דברי כפיך חזו ע"י מטה תנ"ל וכמ"ש וידבר משה אל ראשי המטות כו' לאמר זה הדבר שבחי' משה דעת עליון הוא הממשיך בחי' מטה כלפי חסד שהוא ענין להטות ולהפוך המדות שבגופש שיהיו כלפי חסד ואהבת את ה' ועי"ז נמשך לאמר זה הדבר דהיינו באמירת כאו"א פרשה שבתורה כו' יהי' זה הדבר עצמו שנאמר מאז ומקדם בחי' ואשים דברי ממש כפיך ואזי

ודברתם אל הסלע ונתן מימיו כו' לפי שעל ידי דיבור זה תמשיכו מבחי' מקור מוצא פי הוי' בבחי' הסלע הנק' תושבע"פ, אינ' ודברתם אל הסלע להמשיך מתושב"כ לתושבע"פ ואזי נתן מימיו ועמ"ש בד"ה וכל העם רואים מענין אל תאמרו מים מים.

ז) ילקוט בתלים קפיטל ע"ח רמז ת"ת י"ט ע"פ הן הכה צור דקיד ג' ח"ל ודברתם אל הסלע שנה עליו פרק אחד והוא ימוציא מים כנער קטן רבו מכה אותו ומלמדו כיון שהגדיל בדברים הוא מייסרו כך מתחלה והכית בצור וכאן ודברתם אל הסלע וכיון שהכה משה את הסלע טפטפה הסלע דם שנא' ויזובו וכתוב ואשה כי תזוב כו' עכ"ל וכ"ה בילקוט פ' חוקת סוף רמז תשס"ג אלא ששם לא נז' מש"כ וכיון שהכה כו' טפטפה דם כו' ע' בפע"ח שער הסוכות פ"ב ע"פ מכל מלמדי השכלתי ושכתי יסוד הנק' כלי ע"ש שנמשכים בו נש"ב הוא מלמד את דוד שהוא מל' ומה מלמד אותה תושב"כ ותושבע"פ שהוא ממשיך אליה הטיפה מחו"ג דאבא ואימא שזהו תושב"כ מאבא ותושבע"פ מאימא זהו ענין משכיל על דבר כו' ע"ש, וכשמקבלת מבחי' כל הנ"ל נש"ב בעשית כלה ויש לפרש ענין לימוד זה היינו שממשיך לה המחזין ונודע מענין כי אל דיעות שיש ב' בחי' דעת הא' מלמטלמ"ע ושהוא יש מאין והב' מלמעלמ"ט שלמעלה היש ומה שלמטה הוא כלא חשיב זה מקבלת מבחי' מכל מלמדי השכלתי וע' בזהר ס"פ צו דל"ה ע"א ע"פ צור תעודה חתום תורה בלימודי (ענין ואשה כי תזוב בוח"ג פ' מצורע שמוזה יניקת החיצונים ג"ד ה' וא"כ מהכאה הנ"ל נמשך בחי' זו כו' והוה העין כו' והיינו כי ע"י ההכאה התעוררות הגבורות כו') צור תעודה דא סהדותא דדוד פי' מל' הנקראת תעודה צור היא קישורא כמאן דקטר קיטורא באתר חד ופי' המק"מ שהמל' תמיד נקשרת עם זעיר ושיעור הכתוב צור תעודה ר"ל תעודה שהיא מל' תמיד נקשרת עם זעיר וע"י מי ואמר חתום תורה בלימודי דהיינו הטיפה היורדת מהמזח דזעיר לנ"ה שלו שהם לימודי הוי' ומשם ליסוד דזעיר ומשם למל' עכ"ל וא"כ זהו ענין מכל מלמדי השכלתי הנ"ל ונק' תעודה ע"ש ועדותי זו אלמדם דהיינו ענין כי אל דיעות הנ"ל, ומוזה יובן ע"ש המדרש גבי היכית בצור כנען קטן רבו מכה אותו ומלמדו פי' צור זה הו"ע צור תעודה וכשהוא נער קטן היינו כשמלושב במט"ט שעליו נאמר נער הייתי כו' ונק' קטן בחי' קטנות כנו' בת"א פ' וישב סד"ה בכ"ה בכסליו גבי חנוך לגער עפ"י דרכו גם ע"ד מ"ש מי יקום יעקב כי קטן הוא כי בחי' יעקב נק' קטן לגבי בחי' ישראל כי שרית כו' וע"י ההכאה נמשך מ"ש הביטו אל צור חוצבתם כו' על אברהם כו' ובבחי' זו אין רק גילוי דיעה תחתונה והנ"ל ע"כ להיות ועדותי זו אלמדם רבו מכה אותו וכענין אפקוהו למט"ט ומחיהו ס' פולטין דנורא ועמ"ש ע"פ ובמלאכיו ישים תהלה מחמת כי ומשם יפרד כו' ומוזה נמשך ומשתלשל למטה כי לתאוה יבקש נפרד ועד"ו כשנער קטן בחי' נער ישראל כו' תכמ"ש בענין תערים ממשותה נגינתם שאינו בערך חתנים מחופתן כו' אבל כשהגדיל ע"ד ולא נתן

ה' לכם לב לדעת כו' עד היום הזה שנעשו בעלי ידיעה להשיג בחי' דיעה עליונה דכולא קמי' כלא חשבי ממש אזי לעשותו כלי א"צ הכאה ח"ו כ"א בדיבור הוא מייסרו כי הנה אף כשהגדיל עכ"ז בכ"י צ"ל עילוי למחין חרשים וכמ"ש בזהר ויגש דר"ז ע"א בפ"י ושמים לא זכו ובעיניו שעדין אינם זכים כדבעי כי ז"א לגבי ע"ק נק' ג"כ כי נער ישראל אף שלגבי נער מט"ט נק' וגם זקנתי זקן שקטה חכמה ונק' אלקים לגבי ע"ק שנק' הוי' וכמ"ש בלק"ת פ' ראה בביאור ע"פ כי תשמע בקול שתוא ג"כ כמו יח"ת ודע"ת לגבי יח"ע וד"ע וכש"כ בבחי' מל' ולכן צ"ל תמיד בחי' למודי הוי' בחכ' יסד ארץ כונן שמים בתבונה וכתוב תתן אמת ליעקב כו' וע"כ צריך לעשותה כלי בכ"ו אלא שא"צ הכאה כי"א בדבור הוא מייסרו כו' וע' בלק"ת פ' בהעלותך בביאור המגדרת זהב בענין כתיבת הויתם ובח"ג פנחס דרמ"ז סע"א בענין כתיבת ובמא"א אות ב' סעיף ע"ב במשה בכל מקום זיווג יסוד דנק' בדכורא עכ"ל והיי"צ כי סוד בטישה ע' בפ"י מאמר הזהר בראשית דט"ו בריש הורמגותא כו'.

ח) בד"ה ידבר משה אל ראשי המטות נת' והפרש בין שבט ובין מטה כי שבט ביסוד ו' קטנה בחי' מי יקום יעקב כי קטן הוא ומטה ו' גדולה בתפארת ומטה לשון ממשלה בחי' כי שרית עם אלקים זהו מטה עוה"ב ופ"י ו' גדולה שיש יו"ד בראשה שהו המחין ועפ"י יש לפרש מש"כ בילקוט ע"פ קח את מטר הה"ד מטה עוה"ב ישלח ה' מציון כו' שזהו בחי' ת"ת שעולה עד הכתר בריח התיכון ועמש"ל סעיף ה' גם אפ"ל עפמ"ש במא"א אות א' סעיף ד' ח"ל וגם מ"ן ומ"ד נק' אבני שיש טהור ואין לומר מים מים שהם ב' מ"ד ומ"ן ב' גדפי א' כי העליונה מים זכרים והתחתונה מ"ן והרקיע המבדיל הכל אחדות א' עכ"ל זה הרקיע המבדיל הוא ענין הקו שבין שני היחידים של האלף שהוא ענין וא"ו חהו ענין המטה שהוא בחי' וא"ו ולכן קח את המטה ועי"ז דברתם אל הסלע ונתן מימיו שהוא בחי' מ"ן לפי שהמטה זהו הקו מחבר מ"ד ומ"ן כו' וע' בזהר בראשית דכ"ו ע"ב במאמר אר"ע לתלמידיו כשתגיעו אצל אבני שיש טהור כו' ובת"ז תיקון ס"ו דק"א ע"א ועמ"ש במ"א ע"פ כמים הפנים לפנים שה"ע חיבור ב' בחי' מים הנ"ל דמ"ד ומ"ן.

ט) עוד בילקוט פ' חקת דרל"ח ע"ד ע"פ קח את המטה אולת קשורה בלב נער כו' משלי כ"ב וע' ילקוט בשמאל א' ע"פ חנה היא מדברת על לבה ובבחי' ר"פ שמות אף שהאולת קשורה עכ"ז שבט מוסר כו' ובמא"א א' סעיף מ"ח אויל אבא דקליפה היפוך לחכ' דקדושה כו', וא"כ אולת נק' חכ' דקליפה הנמשך מעה"ד טו"ר דכתיב ב"י ותפקחנה עיני שניהם כו' ועה"ד טו"ר קשור במט"ט הנק' נער, וענין שבט מוסר י"ל עפימ"ש אשר יעבר תחת השבט העשירי יהי קדש. אולת ענין הגלות וסכלות דרך אויל ישר בעיניו משלי י"ב ט"ו אוילים מדרך פשעם תלים ק"ז י"ז איש חכם נשפט את איש אויל משלי כ"ט ט' וכעס אויל כבוד משניהם כ"ז ג', כי אויל עמו ירמי' ד' כ"ב. אולת אדם

אור חקת התורה תתכג

תסלף דרכו משלי י"ט ג', אך אוילים שרי צוען ישעי' י"ט י"א פי' בבחי' פי' מקץ דף נ"ד ג' מה שהקב"ה מנע מהם שלא יוכלו לפתור חלום פרעה ובפ' בא דפ"א ע"ב פי' על שלא הבינו גדולת הוי' כו' וכ"ה ברבות ס"פ שמות פרשה ה' שהוא ע"ד ואבדה חכמת חכמיו כו', וע"ש פ"א דקי"ז ע"ב גבי כל הבן הילוד אמר הקב"ה מי שנתן עצה זאת שוטה הי' אך אוילים שרי צוען, נשמע מכ"ז דפי' אויל אינו שוטה ממש חסר דיעה כ"א שאף שהוא חכם בעיניו אבל חכמתו הוא שטות ע"ד החקר אלוה תמצא שמדמה האלקות ע"ד שכל אנושי כו' ואינו מבין כי השכל האנושי אין משיג אלקות כלל לכן מזה יפול בשטותים גדולים ועפ"י פי' אולת קשורה בלב נער לא שהנער הוא שוטה כי יוכל להיות כשיזקין יהי' חכם אבל להיותו נער שכלו הוא בקטנות ע"כ כשהולך אחר קטנות שכלו זהו אולת ומה שהוא רע גדמה לו טוב כו', וברבות ר"פ בא פי"ג פי' וכעס אויל כבוד משניהם ע"ד כבוד לב פרעה שנעשה לבו בחי' כבוד ובמא"א אות כ' סעיף ג' וכבוד נק' ס"מ כו' והוא מהוהר פנחס דרל"א והמכניעו הוא שם הוי' גי' כבוד והיינו בחי' הראיני נא את כבודיך כו' גם ע"י התורה אין כבוד אלא תורה כו'.

קיצור. ענין אולת קשורה בלב נער שבט מוסר ירחיקנו ממנו במשלי סי' כ"ב, עיין פי' בשלח דס"ד ע"א ע"פ הן יהכה צור ובמק"מ שם להמשיך אור מו"א לנוק' צריך להכות בצור כו' ע"ש וע"ש בהשמטות סי' ו' באריכות מענין זה, ויש להעיר ממ"ש בע"ח שע"י הכאת האור או"י ואו"ח נתהוו הכלים כו' הרי שייך הכאות האורות זב"ה, ויש דרוש מיוחד מאדמו"ר ג"ע ע"ז בכ"י מו"ח ז"ל אך מבואר מהכתב יפה, ברע"מ פי' פנחס דרכ"ט ב' הוא סלע דאתמר ביי' ודברתם אל הסלע כו' אלין דמשתדלין ביי' לשמה נפקין לון מיין דאורייתא מתיקין כו', ברע"מ פי' תצא דרע"ט ב' אית סלע ואית סלע כו' סלע דמשה עלי' אתמר ודברתם אל הסלע כו' יבור ופיוסא אבל שפחה סלע אחרא עליה אתמר בדברים לא יוסר עבד אלא דמתאן כו' יעו"ש ומתביאור שם דמחלק בין קבלה למשנה זהו פלאי, ויובן עם מ"ש ע"פ המאמר בראשית דכ"ז ע"ב בענין משנה אתתא דהאי נער כו' שמצד התורה כמו שהיא למעלה נק' מטרוניתא וכשירדה להתלבשות בגשמיות דיני תושבע"פ נק' שפחה ומ"מ בזה מלובש העצמיות כמו בהטפה מלובש עצמיות ח"ע וזהו ושפחה כי תירש כו' ולעתיד יתגלה הפנימיות גברתה וא"כ סלע דמשה הוא הפנימי ולולא שהכה משה על הסלע לא הי' התושבע"פ באה בהתלבשות בבחי' שפחה וע"י שהכה ירדה בבחי' שפחה כו' שצריך הכאה כו' וע' בת"ו תיקון כ"א דג"ג ע"ג דאם לא דמחה בה לא הו' טרחין ישראל ותנאין ואמוראין באורייתא דבע"פ דאיהו סלע כו' ויהי' מתקיים בהן ולא ילמדו איש את רעהו כו' כי כולם ידעו אותי בירמי' סי' ל"א ל"ד וע' מענין ולא ילמדו עוד בפ' ויקרא דף כ"ג ע"א שזהו ענין ומלאה הארץ דיעה כו' ובפ' אחרי דנת"א ובפ' נשא דק"ל ע"ב מבואר שזהו ע"י גילוי מו"ס דעתיקא וא"כ שרש הענין נמשך במה שיהי' גילוי פנימי' ע"י משא"כ עכשו התארה רק

מחיצוני' נובלות חש"מ תורה ועמ"ש ממאמר הנ"ל דפ' נשא בביתאור
 ע"פ אתה הצבת גבולות ארץ בענין ל"ג בעומר. ועמ"ש בד"ה וכל בניך
 לימודי הוי' בשם המדרש רבות שלעתיד יהיו לימודי הוי' ממש. והוא
 איתן מושבין ושים בסלע קיניך אותיות איתן. משמשות לעתיד עמ"ש
 בד"ה ראה אנכי ועמ"ש ע"פ ואתחנן מה שביקש משה ליטע ענין עסק
 התורה כו' ועמ"ש בענין במחשכים הושיבני שא"א למצוא הלכה ברורה.

לד"ה קח את המטה* בוך במדבר פ' חקת דף רע"ד א'.

בסעיף ג' כמ"ש מהרמ"א והנה כ' שם בסה"מ משה חשב כי ע"י ההכאה
 היה אפשר להאיר בה אפילו בהיותה אב"א. וטעה בזה שא"א להביא
 האורות למל' בעל כרחו אלא עד שתבא הסלע פב"פ דהיינו מ' עם זעיר
 פב"פ עכ"ל, והענין כי ענין פב"פ זהו ע"ד שנת' בלק"ת בד"ה ואהי' אצלו
 אמון סעיף ג' וז"ל כי גם בתשוקה וכלות הנפש שמלמטה למעלה יש ב'
 בחינות הא' כמ"ש מי לי בשמים כו' ע"ש שבחי' הפנימיות זהו כשיש
 לו אהבה בתענוגים ובחי' אחוריים כשרוצה זה אבל אינו בבחי' תענוג ממש
 ועין מזה בת"א פ' תצוה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק שבחי' אב"א
 זהו ענין לכתך אחרי במדבר, ובחי' פב"פ זהו ארץ זבת חלב ודבש יערי
 עם דבשי מתיקות והוא ויניקו דבש מסלע וע' מזה ג"כ בד"ה לא הביט
 און ביעקב ובס"ב פרק י"ב שזהו ההפרש בין מדריגות הבינוני שהוא בחי'
 אתכפייא ובין מדריגת הצדיק שהוא דאתהפכא חשיכא לנהורא ח"ש שמחו
 צדיקים בה' וע' מזה בלק"ת פ' תבא בד"ה תחת אשר לא עבדת כו' בשמחה
 כו' והיינו שהצדיק ממשיך היחוד עליון פב"פ ולכן נק' צדיק כי צדיק
 היינו יסוד כמ"ש וצדיק יסוד עולם ועמ"ש מזה בלק"ת בשתי"ש בד"ה מי
 יתנך כאח לי וע' במא"א אות צדיק סעיף ז', וע' זח"א ויצא קניג ב'.
 ובפרדס ערך צדיק היסוד נק' צדיק ולא יקרא כן אלא בהיותו עושה צדקה
 עם צדק היא המ' כו' עכ"ל וצדקה די מחסורו שלא תהי' בחוסר כל בחי'
 כי כל בשמים ובארץ ולמלאות פנימת הלבנה ולא יהי' בה שום חסרון
 וכמו בימי שלמה קיימא סיהרא באשלמותא כו' והוא ענין צדיק וטוב לו
 ע"ד והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפילה. דהיינו המשכת יחוד
 עליון ועמ"ש ע"פ אור זרוע לצדיק בלק"ת בד"ה ששים המה מלכות דרוש
 הראשון ולכן בשבת נאמר טוב להודות לה' כי השער הזכר הפנימי כו'
 וביום השבת יפתח. גם מצא אשה מצא טוב טיבו דעתיקא והנה לבוא
 לבחי' בינוני ואתכפייא שייך הכאה וארז"ל מחינן ליה בארופתא דנפתא

לד"ה קח את המטה: ולעיל ע' תתיט. — הבא להלן הם המהות. קיצורים ותסיים
 להמאמר ולעיל. (ראה גם להלן ע' תתכט).

עד דמכוין דעתיה פ"ה דברכות דל"ד א' וכן אפילו למעלה יש קוצי דשערי דא"א המכה בעורף דז"א כמ"ש בביאור דזכור פ' תצוה שם, אבל לברא לבחי' פנימי' ואהבה בתענוגים ע"ז לא שייך הכאה כ"א זה בא ממילא, וזהו ענין ולא ראה עמל בישראל וע' בסש"ב פי"ד שאין משפט הבחירה כיכ בזה לאדם וע' באג"ה סי' י"ח ד"ה כתי' מה יפית ח"ש אם תעירו כו' עד שתחפץ וע' עוד בלק"ת בד"ה וישלח יהושע כו' מרגלים כו' ואת ירחו ולכן כשהי' הסלע רק בבחי' צור שם שייך הכאה וכדלקמן אבל בבחי' סלע שזהו ענין פב"פ ע"ד בראת צדיקים שם אסור להכות כי לא זו הדרך, גם ע"ד שארז"ל פ"י דעירובין דף קוף ע"ב אסור לאדם שיכוף את אשתו לדבר מצוה כו' כ"א יכול לתובעה בפה וכך עד"מ בענין יחוד העליון הג"ל דכנס"י עם הקב"ה צ"ל ואל אישך תשוקתך ולא ע"י כפייה והכאה כו' כ"א ודברתם אל הסלע כו' והיינו כי פב"פ ענין פנים זהו התענוג והתשוקה וזהו הפך הכפייה כו'.

קיצור. צור אב"א אתכפייא זהו ע"י הכאה פב"פ אהבה בתענוגים צדיק זה אינו ע"י הכאה כ"א ע"י מקדש ד' כוננו ידיך ועמ"ש מענין ההפרש בין כשהמ' מקבלת מבחי' אחוריים ובין כשמקבלת פב"פ בבה"ז פ' אחרי הע"ז תאנא אתעברת ה' עילאה כו' עד ענין ואיש כי יקח אחותו חסד הוא.

בסעיף ד' דרע"ד ב' שטה ל"א. בחי' זו כו' וכמש"ל ס"ג ובוהר משפטים דף קי"ד ע"ב עתיד קוב"ה לאדהרא לך גול דילך דאיהו מטה דאתמר ביה ויגזול את החנית מיד המצרי כו' דקט"ו ע"א מענין מטה משה, גם מצינו שטה ועיין שם, קיצור, המטה נברא ביהש"מ שיוכל להתהפך מנחש למטה או ביהש"מ אין או ע"ד תוספת שבת שגם מק"נ נכלל בקדושה להוסיף גבול הקדושה ע"י הכאה נתעורר הנחש כי מבחי' גבורות ודינים דקדושה נמשך יניקה לדינים קשים ע' בדרוש נחש הנחשת ועל"ק ס"ו בשם הילקוט שנעשית זבה, הג"ה יש להעיר מ' נק' אשה וארז"ל ומכבדה יותר מגופו כי אין נותנין פרנסה לאדם אלא בשביל אשתו, וההכאה שייך רק לנה"ב.

קיצור סעיף ה'. מט"ט משמש למארי' ז"א עד"ז מטה משה גם ענין מטה עתך ישלח ה' מציון, פירוש מטה לשון כח ועוז להכי א"ש מ"ש קח את מטך כו' אף שנאמר רק ודברתם כו' ועמ"ש בלק"ת פ' בחקתי בפ"י מטה לחם, בד"ה בשברי לכם מטה לחם.

קיצור סעיף ו'. פי' ודברתם אל הסלע תשבע"פ, ולכן צ"ל מטה כמ"ש בענין וידבר משה אל ראשי המטות לאמר זה הדבר שיהי' הדבר בבחי' זה.

קיצור סעי' ז'. נער קטן רבו מכה אותו ומלמדו, ענין מכל מלמדי עמ"ש בענין ויטעו אשל אלף לשון לימוד אאלפך חכמה וכן הלמד, וההפרש ביניהם כי יש מרדע הנק' מלמד שמלמד את הפרה, בחי' נה"ב ומורה

דעה בפרה, וזהו ההתבוננות מיחוד מלכותך מלכות כל עולמים ויש אאלפך חכמה לנה"א ההתבוננות יחודי והלימוד כשהנער קטן מיחודת ביטול היש משא"כ כשהוא גדול הלימוד יחודי כו'. ענין צור ע"ד צור תעודה, ועדותי זו אלמדם ובבחי' זו יש מכה אותו פולסין דנורא וע' חז"ג קע"ח ב' ע"פ ועבד הלוי הוא אלמלא דינא כו' הוי אומר כו' הרי צריך להדין והכאה שעיי"ו דוקא יבא לגלוי בבחי' הוא דא עתיקא אך זהו כשהנער קטן ע"ד בנעוריה בית אביה קודם בבחי' ואם היה תהיה לאיש עד לא קבילת דכר שלבו אטום כבתולה ואזי שייך שהאב מכה לפעמים בתו ע"ד הנ"ל אלמלא דינא, משא"כ כשהגדילה בבחי' ואם היו תהי' לאיש כו' והנה הלימוד זהו עצמו ענין היחוד היינו השפעת החכמה וזהו שנק' והאדם ידע שיהי' ומלאה הארץ דעה וכשהגדיל הרי דברי חכמים בנחת דייקא נשמעים וכמ"ש בבה"ז פ' וירא ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי כו' שכדי שתוכל לקבל שפע החכמה להיות אמור לחכמה אחותי את זהו ע"י שהיא בת אבי בבחי' חכמה ועשיית כלי זה זהו ע"י ודברתם כו' משא"כ ע"י שהכה כתי' ויזובו מים בבחי' ואשה כי תהיה זבה כו' המבואר בזהר פ' מצורע.

קיצור ס"ח. מטה ו' גדולה ת"ת ע"ד והברית התיכון זהו מטה עוון והנה הוא"ו דאלף מחבר הב' יודין שבאלף שהם מים עליונים ומים תחתונים לכן עיי"ו ונתן מימיה וע' בדרוש ענין הנסכים בניסוך היין לשיתין כדי שיתעלו מים תחתונים. ועמ"ש ע"פ מחצית השקל דפי' בפרדס שער הראשון פרק ששי שהוא אות אלף ב' חצאי השקל ב' יודין שבאלף כו'.

קיצור סעיף ט'. בילקוט פ' חקת דף רל"ח ע"ד ע"פ קח את המטה ע"פ מ"ש במשלי סי' כ"ב אולת קשורה בלב נער שבט מוסר ירחיקנה ממנו, עיין לק"ת בד"ה בהעלותך הראשון בענין אוילים מדרך פשעם, אך אוילים שרי צוען נשמע דפי' אויל אינו שוטה ממש כי שרי צוען הי' חכמים אבל חכמתם בדברים נמוכים ולא נתנו לב להשכיל גדולת ה' חכים ולא בחכמה ידיעה ועד"ו אולת קשורה בלב נער מוחין דקטנות ושבט מוסר ירחיקנה ממנו ע' מד"ר ר"פ שמות ע"פ חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר.

י' זח"א פ' בראשית דכ"ז ע"א וימררו את חייהם בעבודה קשה בקושיא במא"א אות קוף סעי' י"ב קשה כו' מצד הדין גם קושיא מצד הגבורות ובאג"ה סי' כ"ו ד"ה והמשכילים יזהירו מובן שהקושיא היא העלם וכסוי המסתיר על ההלכה כו' שזהו ענין הקליפות שמסתירים כו' ח"ש ברע"מ דקושיא מסטרא דרע עכ"ד ובלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני, והנה כתיב סלסלה ותרוממך כו' שהסלסול הוא בשערות להפרידם שלא יהא עירוב ובלבול בין הלכה להלכה כו' מזה מובן הקושיא כמו עירוב השערות ובלבול הצנורות כו', בחומר בקל וחומר במא"א שם סעיף כ"ה קל וחומר חז"ג המקיל הדין והמחמיר ואפ"ל

קדק"ל וקד"ק, וכן קלות נק' עשה ול"ת, וחמורות כריתות ומיתת ב"ד כו' שבאלו מגיע הפגם במקום גבוה יותר כמו שיש פגם שפוגם בו"ה ויש פוגם בי"ה כו' עד"ז הו"ע לימוד הקל וחומר ללמוד מהקל אל החומר ובלבנים בלבון הלכתא ובכל עבודה בשדה דא ברייתא, עיין מכ"ו בת"א פ' שמות בד"ה קול דודי ובד"ה ואלה שמות בניי ובפ' תולדות ע"פ ויצא יצחק לשוח בשדה, ובלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה מלכות דרוש השני ובהביאור, וע' בעמה"מ שט"ו פ"ט ועמ"ש בד"ה ואתחנן בענין במחשכים הושיבני זה תלמוד בבלי ושם ענין כל רב מבבל וכל רבי מא"י היינו תוספת היו"ד ח"ע כו' וע' מענין מזבח ושולחן בסידור דרוש בהמ"ז ועמ"ש בזהר קרח קע"ו ב' בענין קראי מועד חסר יו"ד משם יובן מעלת היו"ד.

אם תייבין בתיובתא אתמר בהן ויורהו ה' עץ ודא עץ החיים פי' במק"מ דר"ל פנימי' התורה שעיי"ז ממשיכי' מפנימיות ז"א שהוא עץ חיים וביה וימתקו המים, ודא משה ד'אתמר ביה ומטה האלקים בידי ומטה דא מט"ט מסטריה חיים ומסטריה מיתה, כד אתהפך למטה איהו עזר מסטרא דטוב, ועמ"ש בענין מט"ט קושר כתרים לקונו מתפילותיהם של ישראל, ועמ"ש בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים מענין זה שנקרא נעל דשכינתא, ובאדם בחי' זו זהו נה"ב כד אתהפך לחויא איהו כנגדו ועמ"ש מזה בת"א פ' וארא בד"ה קח את מטך, קודב"ה מסר ליה בידא דמשה ואיהו אורייתא דבע"פ דביה איסור והיתר, פי' במק"מ כי תשבע"פ ג"כ במט"ט ששם טו"ר שהם איסור והיתר עכ"ל ור"ל שמל' דאצ"י שהוא תשבע"פ מתלבשת בלבוש מ' דיצירה לברר ק"ג וע"כ נק' עה"ד טו"ר כמ"ש באג"ה ד"ה והמשכילים יזהירו הנ"ל ובלק"ת בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה פרק ג' ולכן ארז"ל בעסק התושבע"פ זכה נעשית לו סם חיים לא זכה כו' כמ"ש מזה בת"א פ' בראשית סד"ה ענין הברכות, וע' מזה ג"כ בפרדס ערך להט החרב המתהפכת.

מ"ד דמחה ביה בטנרא נטל ליה קוב"ה מידיה ואתמר ביה וירד אליו בשבט למחאה ליה ביה, לכאורה אינו מוכן אם הסלע תושבע"פ מ' דאצ"י איך הכהו משה בהמטה שהוא מט"ט זה א"א להאמר כלל. אך י"ל דהא מבורר בזה שם דכ"ז סע"ב בענין אעשה לו עזר כנגדו דא משנה אתתא דההוא נער ואיהי שפחה דשכינתא ואי זכו ישראל איהי עזר לון בגלותא מסטרא דהתר טהור כשר ואי לאו איהו כנגדו מסטרא דטמא פסול אסור ופי' בסה"מ סי' ק"י משנה אתתא דההוא נער היא נוק' דיצירה והוא מט"ט הם ו"ק דיצירה, שפחה דמטרוניתא מל' דאצילות כו' עכ"ד וא"כ לפי"ז מה שהכה את הסלע בהמטה ר"ל זהו שהכה במט"ט את נוק' דיצירה והכאה זו הם אותיות מבחי' דינים וגבורות קשים, וענין הכאה זו בעסק המשנה זהו כדי שלא יהי' בבחי' לא זכה נעשית לו סם מות כו' אלא יהי' בבחי' זכה דהיינו המן הסלע הזה נוציא לכם מים שהם רומזים לגלוי חכמה עילאה המטהר מכל טומאה, והחטא כמו בעל המכה

אשתו אלא צ"ל ודברתם כמו וקנא את אשתו כו' והנה ביאור ענין הנ"ל שהמשנה נק' אתתא וזהו נער, מבואר בבה"ז פ' בראשית על כאמר הנ"ל באריכות, דהמכון מה שהכמה חמ' דאצי' נתלבשה בהלכות מבחי' מ' דיצירה דהיינו מה שמדברת בענינים גשמיים שהם מקי"נ כו' והתלכשות זו זהו עד"מ שבהטפה גשמיות מלוכש עצם כח המחזין שבאב חב"ד והארת הנשמה ממש להוליד בדומה לו ממש וע' בת"א פ' שמות בד"ה קול דודי שלכן מצד התלכשות זו נאמר על תושבע"פ שחזרה אני שאין נראה בה שום אור כלל לפי שמדברת בעניני עולם הגשמי' בעניני זרעים ובדבר שבדמיון שבממון בין איש לרעהו והיינו ענין התלכשותה באנתא דההיא נעו' שרו של עולם אבל באמת תנאה שכל הדברים שבה יסודותם בהררי קודש (הם הר סיני והר המוריה) מחכמה עילאה שכך עלה ברצונו וחכמתו כו' והנה מה שהכה את הסלע ענין זה בעסק המשנה ותושבע"פ יובן ע"ד מ"ש בת"א פ' בראשית סד"ה ענין הברכות גבי ברכה אחרונה אשר יצר את האדם כנגד תושבע"פ שחותם בה בברוך, ח"ל אך הנה ארז"ל ביומא דע"ב ב' ע"פ ואת התורה אשר שם משה, זכה נעשית לו סם חיים לא זכה כו', דלכאורה אינו מוכן מדוע התורה תהי' לו סם המות ח"ו אם לא זכה ואין בו יראת שמים, ותוכן התירוץ כי לפי שהתושבע"פ היא ירדה לעלמא דפרודא שנתלבשה במל' דיצי' שמשם שורש עה"ד טו"ר דק"נ והשרים כו' ע"כ אם נמשך אחר עלמא דפרודא גורם להפריד ח"ת שהיא תושבע"פ מחכמה עילאה כו' ונותן יד וממשלה לאחיות הסט"א בה כו' והנראה שגורם ח"ו כעין בא נחש על חוה כי חוה היא תושבע"פ יעו"ש לשון ולילה ללילה יחוה דעת כו', או שגורם ענין ושפחה ק"נ כי תירש כו' כי מל' דיצירה שנק' ג"כ שפחה עכ"פ היא לבוש דקדושה למ' דאצי' משא"כ כשלימוזו ביש וגסות גורם שקי"נ הנק' ג"כ שפחה בישא כי תירש כו' ועיין מזה בזהר פ' חיי דקכ"ב ע"א וע"ב ע"פ מלך לשדה נעבד וע"כ תורתו דוקא נעשית לו סם המות ממש ולכן צ"ל חותם בברוך וחותם זה הוא המפריד הקליפות ואפשר שזהו ענין חותמך ופתילך ומטך כו'.

לענין צמאון אדם קודם מבהמה. ב' נסים נעשה על המים. ג' ודברתם לשון זיווג, צור הכאה והסלע פיוס. ד' המטה ושנברא ביהש"מ. ה' מטה מט"ט וענין מטה עוון. ו' ודברתם כענין וידבר משה אל ראשי המטות. ז' ענין כשהנער קטן מכל מלמדי, אני מלמדך להועיל מסקיד לך. ח' מטה ו' גדולה ע"ד והבריח התיכון וזהו ההפך בין שבט ובין מטה. ט' ושבט מוסר ירחיקנה ע' מד"ר ר"פ שמות. י' ענין משנה אתתא דההוא נער מט"ט חוהו שייכות המטה לפתוח פי הבאר.

לענין קח את המטה כו' ודברתם אל הסלע כו', וכי הפניי פו' יש להבין מה הי' צריך במטה כיון שאמר ודברתם כו' ועמ"ש ע"פ זה באריכות בבוך במדבר פ' חוקת * והועתק בבוך תרטו"ב דרפ"ו.

יש להקדים מ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה שחורה אני ונאווה דרוש השני פ"א ורפ"ב ושם בד"ה ביאור ענין שחורה אני ונאווה דתוכן הענין שירידת הנשמה מבחי' בנות ירושלים יראה שלם למטה אעפ"י שלמטה הוא בחי' שחורה אני עכ"ז הירידה צורך עלי' שעיי"ו געשית בבחי' כלה ביום חתונתו זה מ"ת, וע' מזה ג"כ בת"א בד"ה וישב יעקב בענין טוב לי תורת פיך כו' ובהגהות לשם, זהו הקדמה א'. ואח"כ הקדמה ב' והוא שגם בירידתה לעוה"ז כדי שתבא להיות בבחי' כלה ע"ד ביום חתונתו זה מ"ת יש כמה בחי' היינו ע"ד יצ"מ לנה"א וספה"ע לברר נה"ב וגם הנה מתחלה נקראת בבית אביה בנעורי' ואח"כ ואם הי' תהיה לאיש כו' כמ"ש בפ' מטות בד"ה עיני כל אליך ישברו ושם בד"ה ואשה כי תדור ההפרש בין בחי' בבית אביה בנעוריה ע"ד מ בחי' זו למעלה היא כאהבת הבן אל האב שהיא אהבה קרה בחי' נפשי איתך יעו"ש פ"ב שזהו ענין הגידה לי שאהבה נפשי, וע"ש בהקיצור סעיף א', והיינו איכה תרעה כי גם כשהם בבחי' בן ובת אותיות תבונה הרי ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים וע' מזה בבוך תרטו"ב דקכ"ו, וכשמתעלה להיות בבחי' כלה ואל אישך תשוקתך י"ל או מקבלת מבינה עילאה שלמעלה מבחי' תבונה כי כלה ע"ש שמקבלת מבחי' כל גימט' נשע"ב. וההפרש בין תבונה ובין בינה י"ל תבונה ההבנה שנמשך בסדר ההשתלשלות בחי' ממכ"ע ולכן נאמר ולתבונתו אין מספר דקשיא איך שייך מספר או אין מספר בתבונה אלא כי תבונה זהו המשכת ההשגה מעילה לעילה, אכן בינה עילאה היא ההבנה בסוכ"ע ע"ד מבין דבר מתוך דבר, ומבני יששכר יודעי בינה לעיתים ר"ת יובל כו', גם כי בינה ליבא ובה הלב מבין אך יש פנימיות הלב וחיצוניות הלב כמ"ש בלק"ת בד"ה אתם נצבים וחיצוניות הלב זהו גמשך מבחי' תבונה ופנימי' הלב גמשך מבחי' בינה.

ב) והנה יש לבאר מ"ש בבוך תרטו"ב שם ע"פ קח את המטה סעי' ז' דאיתא בילקוט בתלים סי' ע"ח ע"פ הן הכה צור דקי"ד ג', וח"ל

ועמ"ש... חוקת : נדפס לעיל ע' תתיט.

להעיר * לענין מטה ממ"ש ע"פ כי במקלי עברתי את הירדן א"כ מטה יש בו ב' ענינים הא' להכות בו הב' מורה על גדולה וממשלה וכן פי' באה"ח (ואולי זהו כעין ויסר פרעה את טבעתו ויתנה על יד יוסף) ע"ד כי במקלי עברתי וא"כ מה שצוה קח את מטך לא להכות רק שיהי' גדול ומושל צדיק מושל ביראת אלקים, ואזי יהי' בחי' ודברתם באשר דבר מלך שלטון ילקוט פ' חוקת דר"ח סע"ד שזהו המטה כי במקלי עברתי. מה שצריך לכאן הוא מ"ש בסעי' ג' ד' הי' ז'.

להעיר : קטע זה נמצא בכתי"י בשולי העמוד.

ודברתם אל הסלע שנה עליו פרק אחד והוא מוציא מים (היינו מ"ג) כשהנער קטן רבו מכה אותו ומלמדו כיון שהגדיל בדבור. הוא מייסרו, כך מתחילה והכית בצור בפ' בשלח י"ז ו'. וכאן ודברתם אל הסלע וכיון שהכה משה את הסלע טפטפה הסלע דם שנאמר ויזובו וכתוב ואשה כי תזוב כו' עכ"ל (משא"כ בענין והכית בצור לא טפטפה דם כי היתה עדיין נערה קטנה שאין לה דם נדות עדיין) וכ"ה בילקוט פ' חוקת סוף רמז תשס"ג (אפ"ל צור בחי' יעקב כמ"ש יבקע צורים יבקע אותיות יעקב וסלע בחי' ישראל) הלימוד מכל מלמדי כי כל בשמים ובארץ, הוא המלמד לבחי' דוד בחי' מ' שם ב"ן בגימט' בהמה ע"ד מרדע שמורה דיעה בפרה במד"ר נשא דרנ"ח ונק' מלמד ולימוד זה מבחי' בשכמל"ו ששם השגת המלאכים הנק' בהמה בד"ה בכ"ה בכסליו ובד"ה רני ושמחי השני ובד"ה ואלה המשפטים בענין ונתתי עשב בשדך לבהמתך, וזהו נק' כשהנער קטן שהשגתו רק ביחוד"ת שלמטה היש ולמעלה אין ולכן לפעמים רבו מכה אותו, וכמארז"ל במד"ר אמור פכ"ט ע"פ אני ה' מלמדך להועיל לך מסקיך לך ע"ד אעא דלא סליק ביה נהורא כו' מבטשין לי' זח"ג פ' שלח קס"ח הובא בסש"ב פכ"ט, ובבה"ז פ' קרח דקע"ח ב' על המאמר שם ע"פ ועבד הלוי הוא אלמלא דינא כו'. נמצא הדין והביטוש עושה לבחי' אעא דהיינו כי האדם עץ השדה שזהו פי' אעא שיהי' סליק ב' נהורא דנשמחא, ובסש"ב שם פי' ענין ומהות הביטוש להיות לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוזה שיש דכא ונדכה, וע' מזה בוח"ב משפטים דק"ח ע"א שזהו הנק' זבחי אלקים ובחי' ביטוש זה נמשל להכאה ומצינו שהדיבור נק' הכאה כמ"ש ויך את המצרי ופירש"י ע"פ הלהרגני אתה אומר שהרגו בשם המפורש וע' מד"ר ר"פ תצוה שלכן נק' ישראל זית כמ"ש זית רענן יפה פרי תואר כמו שהזית חובטין אותו וטוחנין אותו וטוענין עליו אבנים אז נותן שמנו כך ישראל ויאנחו בני' מן העבודה וכתוב בצר לך ומצאוך כו' כי אל רחום ה' אלקיך בפ' ואתחנן סי' ד' למד ל"א, אכן משהגדיל ע"ד כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו וע' מד"ר פ' מקץ פ"צ ע"פ רק הכסא אגדל ממך שכמו"כ נא' והיית רק למעלה יכול כמוני ת"ל רק גדולתי למעלה מגדולתכם הרי לא מיעוט רק שגדולתי למעלה מגדולתכם ואפ"ל ע"ד האדם הגדול בענקים או ע"ד המאור הגדול, והגדלה זו בנש"י ע"ד והי' אור הלבנה כאור החמה, או כמו שאומרים גדול הדור לכן בבחי' זו אין שייך הכאה ואעפ"כ שייך בדברים הוא מייסרו, כי צריך לעשותו כלי ריקן כמ"ש בת"א פ' משפטים בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה ושיהי' בבחי' אין ממש וע' בלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני פ"ג גבי אלא היינו ביטול היש וגסות הרוח שבאדם כו' וע' בלק"ת פ' חקת בד"ה או ישיר ישראל כו' עלי באר ושם פ"ג בפ' במחוקק שצ"ל ב' חקיקות לעשותה שיתן מימיו בחי' מ"ג, והיינו ע"י התורה כמ"ש אם בחוקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה וזהו ענין בדברים אתה מייסרו כו'.

ג) קיצור מ"ש סעי' ג'. מ"ש בוח"א פ' בראשית כח"ב ובגינייהו חב בסלע דמחא ב"י דלא אמר ליה אלא ודברתם אל הסלע ובסה"מ

סי' קי"ג דבור לשון זווג כמו ראוה מדברת כו' והענין כי כנסי עם הקב"ה לפעמים הם בבחי' פב"פ ולפעמים בבחי' אבי"א. ולעתים יורדת כנסי לבי"ע כמ"ש זה בלק"ת סד"ה ביום השמיני שלח את העם ע"ש שעד"ו פי' בפסוק או תשמח בתולה במחול למחול לשון ריקוד כו' ע"ש. והנה בעבודת ה' ענין בחי' אחוריים זהו כשהעבודה רק ע"י אתכפיא. וזה הי' ענין נסיעתם במדבר כמ"ש חסד נעוריך לכתך אחרי במדבר אחרי דוקא בחי' אחוריים, ובחי' פנים זהו כאשר אתהפכא חשיכא לנהורא והתענוג הוא באלקות וזהו בחי' ארץ זבת חלב ודבש, וכמשנ"ת בת"א פ' תצוה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק, ובד"ה וואהי' אצלו אמון בלק"ת פ' במדבר שזהו ענין אחור וקדם צרתני ושזהו ענין בחי' רצון ובחי' תענוג, וב' בחי' אלו זהו ענין צור ובחי' סלע, וע' מענין צור בזהר ס"פ בשלח דף ס"ה, ולפי שלפעמים דרך נחש עלי צור ע"ד בא נחש על חוה ע' מזה בהרמ"ז פ' בראשית ד"ו ע"ב ד"ה מטה האלקים וכן באדם הו"ע אפילו נחש כרוך על עקיבו על בחי' עקב דיו"ד והו"ע עון עקבי יסובני עמ"ש בבוך דברים ע"פ והי' עקב תשמעון ע"כ לפעמים צ"ל והכית בצור שלא יומשך אחר הנחש כו' ועמ"ש בלק"ת פ' חוקת בד"ה ויעש משה נחש הנחשת, משא"כ בחי' סלע ע"ד הוי' סלעי שם אין שייך הכאה ח"ה, כ"א בדברים הוא מייסרו. הג"ה וגם צור שייך לשון אלקים כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים לעולם וסלע שייך לשם הוי' כמ"ש הוי' סלעי ועו"ל כי צור שהוא חסד נעוריך לכתך אחרי במדבר זהו בחי' בנעורי' בית אביה שנת"ל סעיף א' ולכן שייך והכית בצור כי חושך שבטו שונא בנו אבל בחי' סלע זהו כשמתעלה להיות בבחי' ביום ההוא תקראי אישי ובבחי' זו אין שייך הכאה ח"ו כ"א ודברתם אל הסלע, ועמ"ש בד"ה כי בועליך עושייך בבוך שמות בסופו, שזהו ענין מקדש ה' כוננו ידיך כי כנסי נק' מקדש כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם והיינו ע"י עסק התורה כמשארז"ל משחרב בהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה, אך כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו, וצ"ל כלי ריקן לקבל גילוי אלקותו ע"ד אם ישים אליו לבו, ועשיית כלי זה זהו ענין כוננו ידיך ג' ידות ג' אבות באר חפרוה שרים, וזהו ענין ודברתם אל הסלע.

אחור ג"כ נק' צור שהוא דבר קשה וחזק ע"ד כי עם קשה עורף הוא וסלחת שזהו מעלה לשבח כמ"ש במד"ר פ' כי תשא וע' בת"א פ' תצוה בהביאור ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק, שיש בחי' קוצי דשערי דא"א שמכה בעורף דו"א וממשיך התחלקות הדעת לחו"ג שהם אהוי"ר מזה נמשך והכית בצור, אך כלה זהו פנימות כלתה נפשי לחצרות ה' בבחי' תשוקה ותענוג ממש וזהו בחי' קדם ע"כ שם אין שייך הכאה ח"ו וזהו בחי' איתן מושביך ושים בסלע קנך שבחי' סלע שהיא כלה מקבלת מבחי' איתן.

תתלב אור חקת התורה

ויקהלו משה כו' שמעו נא המורים. ברבות שמות ספ"ג דקכ"ב א' הן
הכה צור ויזובו מים ואין ויזובו אלא לשון דם שנאמר ואשה
כי תזוב זוב דמה (ע' בזח"ג פ' מצורע דנ"ד ע"א) ולכך הכה הסלע
פעמים שבתחלה הוציא דם ולבסוף מים ע' זח"ג פנחס דרמ"ט ב' כדין
אפיק חד חויה כו' זמנא קדמנא נפיק דמה ואיהו לתוך זמנא תניינא נפיק
מיא כו' ואולידת וסימנך ויך את הסלע במטחו פעמים ועמ"ש ע"ז בבה"ז
שם באריכות שהוא ענין הקדמת נה"ב לנה"א לפתח חטאת רובץ וכמו
ויצא הראשון אדמוני כו' ע"ש לפי"ז יציאת מים מהסלע בחי' לידה
ולולי ההכאה הי' ע"ד גשם נדבות תניף וכמו עתידה אשה שתלד בכי"ו
משא"כ עכשיו בעצב כו' וכ"ז נמשך ע"י ההכאה במטה אשר המטה נהפך
ג"כ לנחש וכענין אפיק חד חויה כו' ע' בפ"י הרמ"ז בראשית ד"ו סע"ב
הנ"ל. באופן אחר י"ל ונתן מימיו בחי' לידה כמ"ש בזח"ג רמ"ט ושיהי'
לידה הנה כשהיא בבחי' קטנות בחי' צור בעצב תלדי נחש מכישה כו'
לכן צ"ל ע"י הכאה כו' משא"כ כשהוא בגדלות בחי' סלע ע"ד בינה אם
הבנים שמחה כו' שם אין שייך קישוי כ"א ע"י ודברתם כו' תורה משל
הקדמוני יומשך מע"ק כו', וכמו בקי"ט הרם את מטך כו' להיות לידה
ולע"ל והגוף ידו על הנהר כו' אך צ"ע מ"ש והכהו כו' גם י"ל והכהו
ע"ד כ"ה יח"ת כו' כמ"ש גבי פרעה לא שמעת עד כה כו', א"כ להעיר
ממ"ש חמושים עלו משא"כ לע"ל וכתתו חרבותם כו'.

ויקהלו משה רבות ס"פ צו כמין כברה היתה כו' זה א' מן המקומות
שהחזיק המועט את המרובה וכ"ה ברבות בראשית פרשה א'.

שמעו נא המורים. פי' דברים דף רפ"ו ב' בשביל שאמרתי שמעו נא
המורים נטלתי את שלי מתחת ידיהן. לכאורה מזה ראי' לשטת
הרמב"ם שהטא הי' שכעס וכ"כ ברבות ר"פ ואתחנן ד"א ואתחנן בתוכחות
על עון יסרת איש ע"י עון א' שהי' ביד משה שהוכיח את בניך ואמר
להם שמעו נא המורים יסרתו אותו כו', ע' מזה בשל"ה ס"פ חקת בתוכחות
מוסר ד"ה דעת הרמב"ם.

וירב משה. בעה"מ שעד רישא דז"א ספ"ט וימררו את חייהם בעבודה
קשה דא קושיא בחומר דא ק"ו ובלבנים דא ליבון ההלכות כו',
ע' בת"א פ' שמות וטודו הוא שא"א להגיע לפסק הלכה אלא ע"י קושיות
בדוחק גדול כי הקליפה מסבבת הסובבת האור של תושבע"פ מכל צד
ולכן כשהכה הסלע דא ברתא דמלכא תושבע"פ לא יצאו אלא טיפין
טיפין ולכן וימררו את חייהם בקשיות עד שיצאו המים דאורייתא רבים
בשפיכה אחת בלי הפסק ואז יצאו הרזין דאורייתא טעמי תורה שבע"פ
כו' עכ"ל וע"ש לעיל מיני' שוהו ענין ושאתם מים בששון ממעיני
הישועה ואין מעייני הישועה אלא רזין דאורייתא שיהיו ע"י משיח וכמו
שת"י אולפין חדתין דאורייתא. בשער עולם התנו ס"פ מ"ד כ' וכל ריבוע
הוא אחוריים ונק' מספר ההכאה כי האותיות בוטשים ומכים ומתרבים זו
על זו ומתנוצצים מעדרי חביריהם בסוד הכאת הסלע ברתא דמלכא

שעליה נענש מרע"ה כו' ורצון של הקב"ה הי' להמתיקם בדיבור מדריגת מל' לברתא דמלכא בשטות עץ חיים ויצאו מים חיים אולפין חדתינ דאורייתא שת"י על הפסוק ושאתם מים כו' עכ"ל ועמ"ש ע"פ בשברי לכם מטה לחם וא"כ ענין ויך את הסלע הוא ענין מספר ההכאה. במא"א אות מס סעי' קכ"ז מכה גי' אד' שהיא האם המייסרת בנה עכ"ל. והיאיר נתיב הראה מקום בספר כנפי יונה ח"ג פקמ"ה וע' זח"א בראשית ד"ו ע"ב ע"פ הוא הבה את שני אריאל כו' והוא הבה את איש מצרי ועמ"ש במ"א ע"פ והכהו לז' נחלים להעיר ממ"ש זכרי' י"ג ו' אשר הוכתי בית מאהבי כי הוא ע"ד חושך שבטו שונא בנו כו' וכתוב תלים ק"ב ה' הוכה כעשב ויבש לבי וכתוב וממכותיך ארפאך ירמי' למי' י"ו.

יען לא האמנתם בי רבות שמות קיח"א ע"פ היאורה תשליכוהו ע"י באר מים נגור עליו ואלה המשפטים פ"ל דקמ"ו גי' טרד למשה שנאמר לכן לא תביאו את הקהל פנחס רפ"א ד' חאת הברכה ש"ב א' ולפמש"ל קבורתא דיילי' משנה מל' דיצי' וזהו לא תביאו אל הארץ מל' דאצילות שהיא בחי' סלע מטרוניתא כו' וא"כ העונש מכ"מ.

המה מי מריבה רבות אמור ר"פ ל"א שזהו ענין מלך אסור ברהטים בשביל רהטים של מי מריבה כו', וכ"ה בשה"ש רבה בפסוק ראשך עליך ככרמל וע"ש במ"כ ובי"מ חלק עליו ומפרש לשון רהטים ממש.

בילקוט חקת ואין סלע אלא זכות אבות כמ"ש ירונו יושבי סלע כו' היינו בחי' האהמס"ו שיש בנש"י מבחי' האבות אשר בעבר הנהר ישבו אבותיכם למעלה מבחי' בינה כמ"ש בד"ה אם בחקתי וא"כ הם חג"ת דא"א כמ"ש בענין שין דכשבים לכן היא קשה כסלע עד אשר מים רבים לא יוכלו לכבות כמ"ש בת"א פ' נח. וזהו איתן מושבין ושים בסלע קנך ומבואר בד"ה ראה אנכי ענין משכיל לאיתן שהוא בחי' חזקה שנתחזקה כנפש למעלה מהשכל המושג ולכן ושים בסלע קנך הוא ענין יסוד אבא הנק' איתן שממשיך ממור"ס ושים בסלע הוא יסוד דאי' עפמ"ש במא"א אות ס' סעיף י"ב סלע רחל כשהיא גדולה ובאה בפנים כו' גם סלע גי' אהיה דיהדין וזה כשהוא בבינה עכ"ל הרי סלע בבינה שכינתא עילאה פנימי' הלב קשה כסלע לעמוד נגד כל מונע וזהו בחי' בתולה מם סתומה שאין ממנה יניקת החיצונים גל געול כו' ע' בהגהות ביום השמיני שלח גם איתן בסלע נקודה בהיכלי' גם מ"ש סלע ברחל היינו כשהיא כאמה בתה וע' בפ' אחרי דס"ו סעי"ב ובמק"מ שם איתן יסוד ז"א הנמשך במל' סלע, וברע"מ פ' פנחס דרל"ח ע"ב איתן תניא כו' ומאי ושים בסלע כו', ה' סלעי ומצודתי כו' וע"ש דרע"ה סעי"ב ודרע"ט ב' שהסלע הוא ענין אבן מאסו תבונים היתה לראש פינה כו' ואפשר ע"ד שהמל' הנק' אבן הוא כתר מלמטה למעלה וגם שרשה מרדל"א ולפי"ז יציאת המים מהסלע ע"ד והחכמה מאין תמצא כבודע מענין מלמטה למעלה לא ידענו באר מ"ה שגבוה גם ממעיין גנים כי הוא מכתר חכ' דתהו כו', וזהו יצאו מ"ח מירושלים כו' וע' עוד בפ' משפטים דק"י. גם מלה בסלע תושבע"פ

ושם איתן תביא והוא בחי' אבן מאסו כו' במחשכים זו תלמוד' בבלי כו'. ועפ"י אפשר להעיר לענין הכאת הצור בפ' בשלה וגבי סלע הי' צ"ל דברתם אל הסלע וע' באלשיך בשם המדרש כשהנער קטן כו' והענין דצ"ל באר הפרוזה שרים לעשותה כלי והיינו ע"י ה"ג דאימא וע' בד"ה הנותן לשכוי בינה ובד"ה לא תהי' משכלה והנה כשהאדם בבחי' קטנות ונק' צור אזי עשי' הכלים ע"י הכאה מבטשין לוי' משא"כ כשנתגדל די ע"י דברתם אל הסלע כו', ולכן העונש מכ"מ שלא נכנסו לארץ אשר ענין כניסתם לארץ הוא המשכת בחי' זו דתורתו אומנתו בכנס"י מלמעלה למטה כגדרש בד"ה ואתחנן ולפי"ז ענין קח את המטה לאיים על נה"ב המסרת כו' והיינו להיות והקהל בחי' ויקהל משה כו' ואזי רק דברתם כו' לפי"ז ענין ונתן מימיו היינו מ"ן ואח"כ והוצאת להם מים מ"ן הסלע מ"ד וע' בענין אבני שיש טהור מים מים ובת"א בר"ה וכל העם.

בילקוט ר"פ חוקת פרה זו מצרים אדומה זו בבל כו' בספר רנ"ת דמ"ו ע"ב, ע' בסידור בדרוש חרבות צורים מענין אנת רישא דדהבא, ועמ"ש מזה בד"ה ויקחו לי תרומה וע' במדרש באסתר ד' בחי' אחזתי רעייתי כו' בכנ"י כשהוא בד' בחי' הנ"ל אפר פאר תחת אפר. אלעזר ע"ד ה' לי בעוזרי ועי"ז ואני אראה. ושחט אותה ע"פ ולאחותו הבתולה מענין ד' ראשים כ"ד פט"ז וח"א קנ"ח א' במא"א אות ד' ססי' כ"ה ת"ז תיקון נ"ד דצא"א ועמ"ש ע"פ ויבחר אותם בפ' לך לך בענין טוב ודמה על הרי בתר טורי דפרודא שנתלבש השכינה שם ועמ"ש ע"פ ואף גם זאת כו' והיינו ע"י דילוג וכמ"כ עי"ז ההעלא' בדילוג על הרי בשמים. ועד"ז כאן בפרה והיא רחוקה ממני והיינו בג"ק שלמטה מק"ג כמ"ש הרמ"ז נשא קכ"ב וכמו"כ העלי' למעלה מהחכמה וזה שלום לרחוק במקום שבע"ת כו' ישאחו על אברתו למעלה מרמ"ח אברים ולכן נאמר מי יתן טהור מטמא לא אחד פי' כ"א יחידו ש"ע שלמעלה מחכמה עי"ן ת"א דמ"א סע"ג ודמ"ג רע"ג ודקס"ה ע"ד, וא"כ בירוד זה דפרה הי"ע התשובה או קיום מל"ת ע' ביאור שחזרה אני.

ברבות סדר בא פי"ט קלה"ד (שהוא כ' ע"ד) יהי לבי תמים בחוקיך נא' זאת חקת הפסח ובוזה נא' זאת חקת התורה ואי אתה יודע איזו חקה גדולה מזו משל לשתי מטרונות כו' ומי גדולה הפרה כו', אפ"ל שתי מטרונות שכ"ע ושכ"ת ב' בחי' כלה אך איך שיין לב' בחי' הנ"ל דפסח ופרה אפשר כי פסח שה וזאת פרה כו', א"צ י"ל ב' מטרונות נגד צדיקים ובע"ת א"כ פסח דילוג ובפרה דילוג גדול יותר גם בענין חקה הרצון שלמעלה מהשכל יש ב' בחי' בד"ה תקעו בחודש כו' סדר תצוה ר"פ ל"ז לקח פר בן בקר ויקחו אליך פרה כו', אמור ספ"ל רא"א (שהוא לב א') הרבה קיחות כו' ויקחו אליך פרה כו'. נשא פי"ב רמט"ד (שהוא מ"ב סע"ג) ישראל נתקדשו בפרת חטאת שנאמר דבר כו' ויקחו אליך פרה שם פי"ג בקרבן נחשון רנ"ג ד' (שהוא מ"ו סע"ד) הקרב כנגד ד' הברים שהיתה פרה צריכה אדומה תמימה בלא מום בלא נשיאות עול כו' פ' חקת בקהלת ס"פ מי כהתכם כו' דק"ה (שהוא ט"א).

הנה מהרי"א כתב שהעיקר כפירוש"י בפ"י יען לא האמתם בי דהיינו מ"ש ויך את הסלע והציווי הי' רק דדברתם. אך הוקשה לו א"כ מה החטא גדול כ"כ שלא נכנסו לארץ מחמתו, גם איך הוא מדה כנגד מדה ולכן פ"י שעיקר החטא הי' במשה מפני שילוח המרגלים ובאהרן מפני חטא העגל וכ"ו דחזק. והענין י"ל עפמ"ש בילקוט ע"פ דדברתם אל הסלע הכיתם לא נאמר א"ל כשהנער קטן רבו מכה אותו ומלמדו כיון שהגדיל בדבור הוא מייסרו כך אמר הקב"ה למשה כשהי' סלע זה קטן הכית אותו שנאמר והכית בצור אבל עכשיו דדברתם אל הסלע בדבור הוא נותן מימיו עכ"ל הביא מהרי"א והעיר ע"ז מדוע שם נק' צור וכאן סלע ופ"י כי הבאר בעצמו הוא כח שכינה וענין פי הבאר הוא בחי' המרוק ומוציא השפע הרוחני שלו בעוה"ז והעון הוא מסך מבדיל ונעשה כדלת סוגרת פי הבאר וברפידים שרפו ידיהם מן התורה אותו עון נעשה כח קשה כצור החלמיש למראה עינים סותם פי הבאר ובכאן לא הי' קשה כ"כ זנק' סלע שהוא רפה מן הצור כו' וע"כ אם שם הוצרך הכאת משה להכניע כח הקליפה הנקראת צור הסותמת פי הבאר פה לא הי' צריך רק דבור שהוא לשנות פרק א' כו'. ויש להעיר לענין פי הבאר מ"מ"ש בפ' ויקהל ד"ר ע"א בפ"י תושבע"פ ומ"מ"ש והאבן גדולה עפ"י הבאר וברבות סדר ויצא פ"ע פי' בו כמה פירושים אשר האחד דקאי על באר שהלכה עם ישראל במדבר ד"א והנה באר בשדה זו ציון כו' באר זה בהכ"נ כו' והאבן גדולה זה יצה"ר כו' ע"ש. וע' מענין והנה באר בזח"ג שמות י"ב ח"ג אחרי ס"ב והנה ח"א ויחי רל"ח ונאספו ח"ב י"ג רל"ו ח"ג ס"ב. וגללו ח"ג ר"מ וע' מענין באר ג"כ במא"א אות ב' סי"א כ' יסוד דנוק' גק' באר גובע מעלה מין כו' וגם כ' שם בענין באר שבע שנק' כן הבינה וכן המ' וע' מזה בזח"א ר"פ ויצא ובבה"ז כ' ע"ו. ובפ' בהעלותך דק"נ באר דא כנס"י כו' ע"ש. וענין פי הבאר הנ"ל ע' במא"א אות פ' ס"ב פה תחתון יסוד דנוק' כו' ויש להעיר מ"מ"ש אכלה ומחתה פיה כו' וכן נק' ראוה מדברת מאי מדברת נבעלה כו'.

(קיצור. ענין כשהנער קטן, פי הבאר והאבן גדולה ב' בחי' באר שבע).
 והנה איתא במא"א דבחי' צור נמשך משם אלקים ובחי' סלע נמשך משם הוי' וז"ל באות צ' סי"ח אלקים דההין גי' צור כו' גם בבחי' זו יסוד דנוק' גק' צור חהו בבחי' דין מוציא אש כו' והכית בצור כו' עכ"ל. וע' בהרמ"ז ר"פ וארא דכ"ב א' ע"פ צור עולמים ובאות סמך סנ"ב סלע רחל כשהיא גדולה ובאה בפנים כו' וסלע גי' יו"ד פעמים הי' הפ"י ו"פ הי' הפ"י עכ"ל הרי סלע יוצא משם הוי' בהתכללות היו"ד עם הה"א והוא עם היוד ע"ד הבן בחכמה ותכם בבינה וכן ביי"ה וכ' הי"ג שם שו"ל שזוהו פי' הי' סלעי ר"ל שלא יוצא מהוי' עכ"ל וכמ"כ י"ל בפ"י צור לבבי חלקי אלקים וכן מ"ש ואין צור כאלקינו שבחי' צור נמשך משם אלקים וע' בפ' תזריע דמ"ד ובפ' מקץ דקצ"ג סע"ב ע"פ חי הי' וברוך צורי ופי' בזהרי חמה שם צודי הוא המל' והרמ"ז שם האריך

והנה מבואר בפ' וישלח וקע"ד א' בענין ב' בחי' דיעקב וישראל שהוא כענין ב' הבחי' דשם אלקים ושם הוי' וכמ"ש כי שדית עם אלקים שבחי' ישראל נמשך מש' הוי' שמשתרר על שם אלקים כו' וכמ"ש סד"ה תקעו בחדש גבי כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב והנה ב' בחי' אלו דיעקב וישראל שבכל גפש מבואר בכמה דוכתי היינו בד"ה לא הביט און ביעקב מבואר שבחי' העבודה שבימי החול נק' יעקב עבדי יו"ד עקב והעבודה הוא ענין לאכפיא לסט"א במדו"מ כו' אבל ישראל הוא בחי' שיר אל ע"י אתהפכא חשיכא לנהורא כו' ולכן ולא ראה עמל בישראל שאין שייך עמל ויגיעה מאחר דאתהפכא חשיכא כו' וע' עוד בד"ה תחת אשר לא עבדת ובד"ה ש"ה ממעמקים קראתיך ובת"א פ' תצוה בד"ה זכור דעמלק נת' שענין אתכפי' נק' לכתך אחרי במדבר שבחי' המדבר הוא בחי' אחרי הוי' בחי' אחוריים בחי' לעשותה לאהבה ונק' כי עם קשה עורף הוא שהעורף הוא המקשר ומחבר המוחין שבראש להיות להם התפשטות בגוף כו' וחי' חוליות חי' ברכאן דצלותא שעת צלותא שעת קרבא בחי' יעקב עבדי והוא התפלה דחול אבל בחי' אתהפכא חשיכא לנהורא הוא בחי' ארץ זבת חלב ודבש בחי' אהבה בתענוגים כו' ועז"נ ויניקהו דבש מסלע. זהו ענין כשהנער קטן רבו מכה אותו פי' והכית בצור הוא כשנשיי הם בבחי' יעקב שנאמר כי קטן יעקב והיינו בבחי' לכתך אחרי במדבר בבחי' אחוריים ונק' גער עמ"ש בענין ונערים ממשתה נגינתם וע"פ לרית שמניך כו' בענין עד לא קבילת דכר נק' גער ועד גער הייתי שרו ש"ע אמרו כמ"ש בת"א פ' וישב סד"ה בכ"ה בכסליו שהוא בחי' קטנות גם ע"ד אתון זעירין ואתון בינונים וא"ר ונער קטנות זהו ענין אתון זעירין ואי והאבן גדולה עפ"י הבאר היינו יצה"ר כנ"ל כיון שעדיין לא נהפך כלל הרע וכדי לפתוח פי הבאר צ"ל ע"י הכאה שהוא ענין מבטשין כמ"ש סד"ה להבין פי' וענין יג"מ ע"פ לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוז דקשה איך קס"ד שלב נשבר יהי' בזוי אצלו ית' ח"ו. אך הענין דיש הפרש בין דכא לנדכא כי דכא הוא שם דבר כי מי שהוא דכא באמת ודאי שבח הוא לו אשכון את דכא אבל נדכא היינו שע"י יגיעה בהעמקת ההתבוננות הוא משפיל א"ע ונעשה נדכא ע"י פעולה שעושה בנפשו או ע"י יסורין שהלכ"ה שולח עליו מלמעלה להבניעו ולהשפילו כו' ובחי' ראשונה זהו מבחי' ישראל ובחי' ב' שייך בבחי' בית יעקב כי אני הוי' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם שאין לכם כלות הנפש כו' מחמת שירד היו"ד בבחי' עקביים כו' והעצה לזה הוא מ"ש בוח"ג פ' שלח קס"ד גופא דלא סליק ביה נהורא דנשמתא מבטשין לי' כו' שיבטש א"ע וישפיל עצמו כעפר בראותו עד היכן מגיע רעת ישותו ונסותו כו' יעו"ש באריכות ועמ"ש ע"פ ונתתי לכם מהלכים בת"א ס"פ וישב בענין וגם אתה תדין את ביתי כי בדברים לא יוסר עבד הוא הגה"ב וצריך להכותה בשבט לעולם ירגיז כו' והוא בחי' זיעתן של חיות כו' ע"ש ואפשר גם בנה"א כשהוא מעשי' ויצירה שהוא מט"ט דעבד כענני וע"ע שייך ואם בשבט הכהו כו' כמ"ש וכי ימכור איש את בתו לאמה ואפ"ל ההפרש בין בדברי' לעשי' היינו כי עשי' נק' מעשה ידיך בד"ה בחדש

השלישי ובביאור ע"פ מה יפו פעמיך עוד יש הכאה בענין קוצי דשערי דא"א המכה בו"א מאחוריו כנו' בביאור זכור דעמלק, עוי"ל ע"פ מ"ש שמאלי תחת לראשי אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש וכ"ז הוא ענין והכית בצור להיות אתכפיא כו' ונדכא כו', וזהו ענין לעשותה כלי בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה להכותה בפטיש סביב כו' ע"ש ועמ"ש ע"פ בחוקותי שצריך ב' חקיקות הא' מבחוץ כו' אכן בחי' סלע כשהוא גדולה ובאה בבחי' פנים בחי' אהבה בתענוגים לכן הי' בחי' זו קרוב לכניסתם לארץ זבת חלב ודבש אזי כדי לפתוח פי הבאר א"צ להכאה כ"א בדבור הוא נותן מימיו כו' גם י"ל כעין ההפרש בין עשי' כלי דמל' לעשי' כלי דבינה כי ודחל עקרה שאינה יולדת אהוי"ר שהם הבנים לפי כי כרחל לפני גחזיה גאלמה כו' משא"כ ה' גדולה לאה היא אם הבנים כו' ועמ"ש ע"פ המאמר ר"פ ויצא בענין ויצא יעקב מבאר שבע שהוא בינה וילך חרנה היא המל' כו'.

קיצור. צור נמשך משם אלקים צור לבני חלקי אלקים וסלע משם הוי' כמ"ש ה' סלעי חהו בחי' יעקב ובחי' ישראל גם אהור ופנים לכתך אחרי במדבר בחי' צור ארץ זבת חלב ודבש בחי' פנים ויניקוהו דבש מסלע והאבן גדולה עפ"י הבאר וצ"ל נדכא מבטשין לי' והכית בצור ואם בשבט הכהו אבל בחי' סלע ודברתם כו' ועוי"ל עפמ"ש בת"א בד"ה רני ושמחי בת ענין לא זו מחבבה עד שקראה בתי כו' ועז"נ תתן אמת ליעקב ובחי' זו נק' כשהנער קטן כו' ולפעמים מכה בתו שהרי חושך שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר, משא"כ כאשר אח"כ לא זו מחבבה עד שקראה אחותי היינו שהן שווין בקומתן הרי אחותו אין דרך להכות ח"ו ועז"נ אחותי בת אבי כו', ותהי לי לאשה וע' בביאור מאמר וירא קט"ו שהוא ע"ד דברי חכמים בנחת כו' ועז"נ ודברתם אל הסלע כו' שנה עליו פרק א' וכמ"ש באר חפרוה שרים בחי' כי שרית כו' והיינו ע"י התורה אם בחוקותי תלכו שהן העושים החקיקה להיות פתיחת כו' וזהו במחוקק כו' וכש"כ בבחי' אמי כו' אין שייך שום הכאה כלל ח"ו. ויובן זה עוד כי בחי' אחותי הוא מארי תורה כמ"ש אמור לחכמה אחותי את והנה מי שתודתן אומנתן פטור מן התפלת כי בחד קטירא כו' ע"כ א"צ להכאה לעורר האהוי"ר כו', וזהו ישנה עליו פרק אחד ונק' מוסר אביך גבורה דעתיק שבמו"ס דר"ז תו"מ וששים מסכתות נק' ששים גבורים מגבורי ישראל דוקא כו' ומ"ש בתורה וכפטיש יפוצץ סלע כו' גם ע"ד מ"ש בענין הנותן לשכוי בינה.

תתלה אור חקת התורה

וישמע הכנעני וגו'. פ"ק דר"ה ד"ג ע"א מה שמועה שמע שמת אהרן
ונסתלקו ענני כבוד כו', ערד שדומה לערוד במדבר, וכ"ה פ"ק
דתענית ד"ט ע"א, ובירושלמי פ"ק דיומא וספ"ק דסוטה, וישב ממנו שבי
פ"ד דגיטין דל"ח ע"א דקונהו עי"ו למעשה ידיו.

ב) עמה"מ ש"ו פ"כ די"ו ע"ג ואחר שמת אהרן הלכה לה שמירת המקיף
ובא הכנעני מלך ערד וישב ממנו שבי, ופי' שהמקיף ה"ע סוכת
שלם ועמ"ש אדמ"ו ג"ע בד"ה טוב לחסות בה' כו', שם שער עולם הבריאה
פי"א דק"ע ע"ג, והנה מועלת זאת הכוונה לכל החטאים שגרם שילכו ניצוצי
טרה והשפע הקדוש לקליפות שנאמר וישמע הכנעני כו' וישב ממנו שבי.
ג) רבות חקת פי"ט דרע"ה ב' נסתלקו ענני כבוד ונראו כאשה פרועה מי
הי' מלך ערד זה עמלק כו' ע"ש, באיכה ס"ט"ג בפסוק שמעו כי
נאנחה אני אתה מוצא כיון שמת אהרן הוכרכו ענני כבוד כו' מה כתיב
תמן וישמע הכנעני כו'.

ד) זח"ג אמור ק"ג א' וישמע הכנעני כו' כנען כתיב ביה ארור כנען עבד
עבדים כו' ופי' הרמ"ז שכנען היא היותר תחתונה שבקליפות
מל' שבקליפה ויש לפרש היותר תחתונה שבג"ק הטמאות כו', מאן דאפיק
גרמיה מצלא דמהימנותא אתחזי למהוי עבד לעבדי עבדין, והענין כי צלא
דמהימנותא מקיפים דאימא שם מקור החירות כנודע מענין דרור והמקיף
מסמא עיני כו' לכן מאן דאפיק כו' שבי הוא המדרגה של עבד עבדים כו',
פ' בלק קצ"ג א' פי' דמ"ש במשה עלית למרום שבית שבי מע' שרים,
ע"ז נאמר וישמע הכנעני כו' וישב ממנו שבי הג"ל וע"ש במק"מ, ר"פ
וילך דרפ"ג ע"ב שע"י שמת אהרן נסתלק כח דרועא ימינא ולכן וילחם
וישב כו' והוצרכו לנדוד נדר כו' שהנדר ממש"ך מבינה חזי המלך כו'.

ה) בילקוט שפחה אחת שבו מהם, היינו שפחה נק' מל' דיצי' שהיא שפחה
לגבי מטרוניתא מל' דאצי' כמ"ש בזח"א בראשית דכ"ז אתתא
דהוא נער ואיהי שפחה דשכינתא וכ' בסה"מ סי' ק"י דהיינו נוק' דיצי'
שהיא שפחה למל' דאצי' כו' ועמ"ש מזה בבה"ז שם, ועמ"ש בתו"א ח"ב
בביאור ע"פ ואני אראה בשונאי.

ו) במא"א ש' סעיף ג"ו שבי מצד הדינים שם אלקים דיודין וי"ג אותיות
גימט' שבי ע"ה ואו החיצונים חוטפים ושבים ניצוצות דקדושה
עכ"ל, ובלק"ת פ' תצא בטעמי מצות פי' ושבית שביו כי זה שביה באדם
מהוא טיקלא, או ע"י קרי שיוצאים הטפות כו', וענין טיקלא מבואר בזח"ב
משפטים צ"ה ב' שזהו ענין ק"ג, שעושקת הנשמות לפעמים כו' וכמ"ש
הרמ"ז שם ועיין בסה"מ סי' כ"ה מזה, וה"ע עת אשר שלט האדם באדם
בקהלת סי' ח' ט', אך שזהו לרע לו וזהו ושבית שביו וכה"ג במעשה דמ"ב
סי' ה' וישבו מא"י נערה קטנה וגו' וסוף דבר שע"י אח"כ ויאמר הנה
ידעתי כי אין אלקים בכל הארץ כ"א בישראל ועמ"ש לקמן ע"פ עת אשר
שלט כו' שיש לפרש שע"י יבוא לבחי' ריח בוגדיו בחי' תשובה כו'.

שליה פח"א קנ"ו א' קפ"ח א' רז"ב שיח"ב. שלי"ה שער האותיות אות ק' בענין כוונת השולחן סד"ה ועל סוד זה רמזו י"ג ויין פח"א וכנען ה"ס והכנעני אז בארץ שה"ס ס"מ כו' ואפשר שעליו ירמזו הכנעני מלך ערד שארז"ל לא הערוד ממית אלא החטא ממית עז"א שהכנעני הוא סיבת החטא הוא מלך כי הערד הוא סיבת החטא עכ"ל, וכ"כ עוד במסכת שבועות שלו דקפ"ח ע"א בד"ה הרביעי ארור וכ"כ עוד במסכת תענית דר"ז ע"ב ומי גרם כל אלה הכנעני מלך ערד, כנען בידו מאזני מרמה הוא היצה"ר הוא השטן כו' ס"פ יתרו דשי"ח ע"ב, בדד"ח סד"ה אתם ראיתם, ועמ"ש ע"פ ולא יהי' עוד כנעני בבית ה' צבאות.

אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה, ופרש"י השירה הזאת נאמרה בסוף ארבעים מה ראה ליכתב כאן אלא הענין הזה דרש למעלה.

פ"ד דר"ה דל"א ע"א במנחה דשבתא מה היו אומרים, אז ישיר ומי כמוכה ואז ישיר ופרש"י אז ישיר שירת הים עד מי כמוכה, ומי כמוכה עד סוף השירה, ואז ישיר ישראל עלי באר, והיינו שכל שבת היו אומרים השיר אחד מפרשיות הג"ל, נשמע בשבת אחד משלשה שבתים היו אומרים אז ישיר דעלי באר במנחה בשיר של תמיד של בין הערבים, וא"ש לפמ"ש בתולע"י גבי מנחה דשבת ח"ל ומתפללים אתה אחד ושמך אחד חה תשלום התפלות ואז מתייחדים כל המאורות בסוד ארבע תפלות כי תפלת ערבית לכלה הכולה שמתקדשת לחתן, ותפלת שחרית ישמח משה סוד החתן שמח במתנת חלקו שעולה להתחבר עמו, והוא כולל זרועותיו, ותפלת מוסף סוד צדיקו של עולם (וכמ"ש בפרדס ערך יוסף, ח"ל מוסף נק' יסוד, והטעם כי בו תלוי כל תוספת כמו קרבן מוסף כו' בסוד הקדושה הנתוספת בו דהיינו ענין היחוד שמתייחדים כו' עכ"ל, והנה היסוד נמשך ע"י התגלות מבחי' כתר כמ"ש אל עליון כו' קונה הכל, והנה יוסף נק' ע"ש יוסיף ה' שנית ידו ברבות ר"פ שמות וזהו בן פורת יוסף כו') כולל שני העמדים יכין ובוטו (הם נצח והוד כמ"ש בפרדס ערך עמודי) שהבית נכון עליהם והרי השבעה מדרגות ממתיקים סוד יחד ועתה הוא ושמו אחד עכ"ל, ולכן אז אומרים עלי באר שהוא האתעדלית והעלאת מ"ן של כנסי' שהיא הנק' כלה כו', ועמ"ש ע"פ ואני תפלתי לך ה' עת רצון שאומרים זה במנחה דשבת, ובמוסף היו אומרים שירה דהאזינו שהוא השירה דמשה צדיקו של עולם ולכן ג"כ הסימן הזיו לך, כי זיו בחי' יסוד שלכן ר"ח אייר נק' חדש זיו כמ"ש במק"מ ר"פ במדבר שהוא ע"ש ויהי יוסף יפה תואר, וע"ש במהרש"א פ"ד דר"ה דבחול היו אומרים שירה דתלים שאמר דוד ובשבת שירה שבתורה האזינו אז ישיר כו', העפ"ו יש ליתן טעם מה שבפסוד"ו אומרים תחלה מקפיטלן דתלים ואח"כ שירה שבתורה אז ישיר כו', והקשה בתולע"י

ח"ל ויש לתמוה אחר שתשב"כ קודמת במעלה לנביאים וכתובים איך תקנוה באחרונה ומן הראוי היה להקדימה לתהלותיו של דוד והשיב רשב"י ע"ה כי סוד תשב"ע"פ (שהיא המל' הנק' כלה) אינה מתקנת אלא מתשב"כ כו' לפיכך תקנוה סמוך לתפלה כו' ועוד כו' לזה אנו עולים ממטה למעלה עכ"ל, והוא ע"ד שצ"ל תחלה מפתחות החיצוניות ואח"כ מפתחות הפנימיות, גם להעיר ע"ד שיש שיר דמלאכים הנק' זמרא במאנא ושיר דנשמות הנק' שיר שמבחי' פנימית כו' והו' מזמור שיר ליום השבת כו' וצ"ל מלמטה למעלה כו'.

רבות וירא פמ"ח נ"ק ב', ס"פ נ"ד ס"א א', חיי שרה פ"ס ס"ו ג' בשלח פכ"ה קמ"א ג' קמ"ב א', ר"פ במדבר ר"ט ב', שלח לך ר"פ י"ה, רס"ח ב', חקת ער"ה ג', וס"פ הנ"ל רע"ו ג', עקב רצ"ב ג', בקהלת ס"פ שלח לחמך ע"פ המים קי"ג א' כמ"ש בוירא פמ"ח הנ"ל, זח"ב בשלח נ"ד א' או ישיר, ס"פ וילך רפ"א עלי באר, ובע"ח של"א פ"ה, וע' פ' שלח קע"א א' ע"פ יצאו מים חיים כו'.

בחיי פ' חיי לה"א פ' בשלח פ"ה ד' קע"ו ג' בפ' חקת במקומו קפ"ה ב' קפ"ו ד', או ישיר השירה כמו התפלה ממשיך הכוונה במחשבתו מלמעלה למטה (ע' בפרדס שער ל"ב הוא שער הכוונה ספ"א ורפ"ג) כך היחיד או הרבים האומרים שירה ממשיכים מלמעלה למטה ודע כי שירה בגימט' תפלה (ועמ"ש בענין רגליהם רגל ישרה, אותיות שירה בד"ה מהלכים בין העומדים) וכתוב יומם כו' ובלילה שירה עמי כו', הזאת כבר ידעת מה זאת כו', ועמ"ש ע"פ כ"א בזאת יתהלל כו' ובמד"ר ע"פ בזאת יבא אהרן ובזח"ב תרומה קנ"ח, עלי באר יתחיל ממטה למעלה כדי להעלות הנמדה העשירית אל מקום מוצאה כו'.

רבות וירא פמ"ח ר"א בשם ר' סימאי אמר אמר הקב"ה לאברהם אתה אמרת יוקח נא מעט מים חייך שאני פודע לבניך במדבר וביישוב ולע"ל, הה"ד או ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה, תרי במדבר, והנראה ע"פ מ"ש בשל"ה פ' וירא דר"פ סע"ב דמים הוא בחי' חסד ואהבה שזהו מדרגת אברהם, ואמר יוקח נא מעט מים לרוחצם מהאבק דק"נ כו', כנו' בזח"א פ' וישלח ע"פ ויאבק איש מה בין אבק כו' והנה מים הנ"ל זהו אהבת עולם חסד דאצי', אבל הקב"ה פרע לו בחי' באר מים חיים שהם למעלה ממדרגת סתם מים, כמו ששנינו במקוואות למעלה מהם מקוה שיש בו מ' סאה שבו טובלין כו' למעלה מהם מים חיים הם חסד דלגאו ואהבה רבה הנמשך מלמעלה מסדר ההשתלשלות כו', ולכן תמיד נובעים מים חדשים שמשנם מקור ההתחדשות כו' או מים חיים כענין ונהר יוצא מעדן כו' שלמעלה מזו"נ כו'.

ס"פ נ"ד מה את כיון שראו המים את צאנך מיד עלו אף בניך כיון שהבאר רואה אותן מיד יתא עולה הה"ד או ישיר כו' עלי באר, עמש"ל בפ"י עלי באר בשם הבחי', ועלייה זו צ"ל ע"י המשכה מלמעלה כענין אהרן שודמ"ט שמעלה את כנס"י כו' לכן ע"י שהבאר רואה אותן מיד יהא עולה שהם ממשיכים לה כח שתהא עולה.

בשלה ר"פ כ"ה קמ"ג א' ד"א וה' אלקי הצבאות שהוא עושה צבינו (רצונו חפצו) בעולם כשבקש להוציא לחם מן הארץ שנאמר להוציא לחם מן הארץ תלים סי' ק"ד, והוריד מים מן השמים שנאמר למטר השמים תשתה מים ס"פ עקב י"א וכשבקש העלה מים מן הארץ שנאמר עלי באר ענו לה, והוריד מן לישראל מן השמים שנאמר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים עכ"ל, ויש להקדים המד"ר בפ' תולדות פס"ו מטל השמים זה המן שנאמר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ומשמני הארץ זה הבאר שהיתה מעלה להם מיני דגים שמנים יותר מדאי עכ"ל עמ"ש מענין שמנים בענין השלה, והענין כי ענין לחם מן הארץ הוא שנתהווה ע"י הזריעה והחרישה ואח"כ ע"י המטר שהם מ"ן ומ"ד כי החרישה היא לב גשבר ונדכה ועי"ז ואד יעלה מן הארץ כו' וכן הזריעה ועי"ז יורד מ"ד והוא המטר וזהו כי כאשר ירד הגשם כו' ולחם לאוכל והוא בחי' התורה לכו לחמו בלחמי ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים כו' ומתפרנסין כנו' בד"ה האוינו השמים ובד"ה ראשי המטות והנה לחם מן הארץ זהו שע"י בירורים והוא הנגלות שבתורה אך יש עוד לחם מן השמים שאין בו פסולת והוא שנמשך ממקום גבוה מבחי' טל שהוא ח"ס שבו טלא דעתיקא והוא למעלה ממ"ד דמטר כנודע ע"פ שראשי נמלא טל כו' וזהו כי טל אורות טליך, וכמ"ש ע"פ יערוף כמטר לקחי תול כטל אמרתי, שבחי' כמטר נק' עורף ואחוריים לגבי בחי' כטל כו', בסוד נובלות חכמה שלמעלה תורה כו', וזהו ויתן לך מטל השמים שהיא מתנה מבחי' שלמעלה מאתעדל"ת כו', ולכן ההעלאה לזה הוא ג"כ באר מים חיים אשר המים חיים נובעים תמיד כענין מי שתורתו אומנתו בחד קטירא כו' ואעפ"כ הוא בחי' באר שמפסיקין לק"ש שהיא אליו ולא למדותיו למהו"ע ממש וכמ"ש ע"פ מי יתנך כאח לי שעם היותה בחי' אחותי תרין ריעין כו' שייך בחי' כלה כלתה נפשי למהו"ע ית' אשר גם האצ"י אין ערוך כו' וזהו עלי באר עליי נפלאה, וע' ח"ב בשלח סג"ב דבינה נק' ג"כ בירא ע"ש בענין עמיקא דבירא עמיקא דכולא כו' והיינו שע"י עמיקא דבירא באר מ"ח יומשך מעמיקא דכולא בחי' טל ומן לחם מן השמים פנימית התורה כו' וזהו ממעמקים קראתיך ב' עומקים.

במחוקק במשענותם. פרשי בתלים סי' ע"ח ט"ז ע"פ ויוצא נחלים מסלע ויורד כנהרות מים, שהיו נחלים מן הבאר והנשיאים היו עושים שרטוט במשענותם, והמים נמשכין אחריהם לכל חניית שבט ושבט כענין שנאמר במחוקק במשענותם כמו שמפרש בארבעים ותשע מדות עכ"ל רש"י, ועמ"ש מענין חקיקה בד"ה אם בחקתי תלכו ובד"ה זאת חקת התורה, גם מחוקק גימ' רמ"ח מ"ע.

באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם במחוקק במשענותם. בבחי' כאן חפרוה שרים החכמה והבינה נדיבי העם הגדולה והגבורה והתפארת הם אברהם ויצחק ויעקב שנקראו כן שנאמר נדיבי עמים נאספו תלים מ"ו, במחוקק זה צדיק יסוד עולם (ובמדדש ויקרא רבה פ' שמיני פ' י"ב איתא מחוקק כחשבון רמ"ח אברים של אדם, וע' במא"א אות מס סעיף פ"ג

מזה היינו לפי שהטפה שנמשכה ע"י יסוד כלולה מכל רמ"ח אברים וכמ"ש מזה סד"ה והי' לכם לציצית כך ע"י רמ"ח מצות נמשך כח הביטול מבחי' חכמה כו', ואפ"ל שזהו חפרוה שרים כו' במחקק במשענותם שלהיות ההמשכה זהו ע"י כל רמ"ח מ"ע הנמשכים מט"ס טפ"ט וג"פ רת"ס כו'), במשענותם הנצח וההוד (ע' זח"א ד"ה ע"א ע"פ שכל טוב לכל עושיהם ובפי' הרמ"ז שם שהאריך, ומ"ש הרמ"ז בפ' תולדות דקל"ה ע"א בפי' ואיש משענתו בידו דארז"ל בפסחים סח"א דקאי על שיוכלו הצדיקים להחיות מתים שהוא הוד דעתיק כו' ועמ"ש מענין הוד דעתיק בענין ל"ג בעומר שע"י ההודאה והביטול ממשיכים בחי' הוד דעתיק כו' שהוא מל' דא"ס ובחי' הודאה זו זהו ג"כ ענין תמכין דאורייתא, והנה כתיב כי נשענו על ה' אלקי ישראל ד"ה ב' סי' י"ג י"ח, וישען באלהיו ישע"י סי' נו"ן יר"ד, הרי פי' משען והשען מה שנשען ובוטח על ה' וכמו שאנו אומרים בשמו"ע משען ומבטח לצדיקים ועמ"ש ע"פ טוב לחסות בה' סוכ"ע אפילו מבטוח באדם העליון ממכ"ע כו', לכן א"ש מ"ש דפי' משענתו זהו הוד דעתיק בחי' סוכ"ע מה שהוא נשען ובוטח בו בחי' זו יהי' בידו שיהי' גלה כבוד מלכותו, וגם תמכין דאורייתא נק' משענותם כמו משען לחם ומשען מים ישע"י ג' א' והוא נשען על ידי במ"ב סי' ה' י"ח, נכון עליהם ואשען עליהם בשופטים סי' י"ז כ"ה, ולכן ע"י שזה הוא בחי' משען לתורה זוכה לבחי' וישען באלקיו כו', וגם יש לפרש במשענותם כי כנ"י נק' רגל כמ"ש בנים אתם לה' אלקיכם וברא כרעא דאבוה וכמ"ש בת"א ר"פ בראשית ע"פ השמים כסאי והארץ הודם רגלי, והמצות הם בחי' משענת כמו המשענת שמועיל לחלש שיוכל לילך ברגליו כמו"כ ע"י המצות יבא לבחי' מהלכים בין העומדים, עוי"ל כי רגלים נו"ה, ומשענותם היינו שמעמיד הרגל זהו בחי' הוד שבהוד שאף שלא יוכל לבא לבחי' עצם ההודאה ע"י בינה עד הוד אתפשטת הנה זהו מודים דרבנן מודים על ההודאה וזהו ענין ואיש משענתו בידו כו') הרי כל הבנין נרמו בשירה הזאת עכ"ל ואפ"ל ע"ד שהמל' גאצלה בסוד שרש רק נקודה אחת והט"ס באין לה מט"ס העליונות כמ"ש ע"פ ויבן ה' אלקים את הצלע כו', אך עיקר פי' באר חפרוה הוא ע"ד מ"ש בענין הנותן לשכוי בינה שצריך לעשות יסוד דנוק' כו' ע"ש, ומ"ש ע"פ הזח"ג אמור ד"ק ע"ב בפי' בזמנא דנטלא מבי אבא כי בינה עד הוד אתפשטת ועיקר בחי' יסוד בין יסוד דדכורא שהוא ההתקשרות להשפיע ובין יסוד דנוק' ההתקשרות לקבל שזהו ע"י ביטול עצמותו נמשך הכל מכח אבא כח מ"ה וזהו שכינתא בין תרי צדיקי יתבא, כי צדיק זהו יסוד התקשרות וצדיק עליון יסוד דדכורא יוסף המשפיע בה וצדיק תחתון בנימין העושה אותה לבחי' כלי יסוד דנוק' ועמ"ש בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה כו' וצדיק יסוד בא ע"י החכמה כנ"ל, וזהו באר חפרוה שרים שהם חו"ב בחי' כשר לפני המלך, שהשד מבאר פקדת המלך כך תשבע"פ היא ביאור הרצון שבתשב"כ יש גילוי הרצון איך ומה זהו ע"י החו"ב והיא תשבע"פ ועמ"ש בד"ה רני ושמחי בת גבי עד שקראה אחותי ועמ"ש מענין שרים ע"פ ראיתי עבדים על סוסים ושרים כו' בקהלת סי' יוד פסוק זיין,

וזהו שסדי להיות בבחי' באר מ"ח שנובע תמיד אליך ה' נפשי אשא זהו ע"י חפרוה שרים והוא ענין ישראל כי שרית כו', אשר כנעניה שרים עמ"ש ע"פ וישב יעקב כו' בארץ כנען ל' סוחר ותגר כו'.

זח"ג בהעלותך דק"ן סע"א באר דא כנס"י (נ"ב יסוד שלה) חפרוה שרים דא אר"א (שעל ידם חזרה פב"פ ונעשה יסוד שלה) דאולידו לה כרוה נדיבי העם אלין אבהן (הוא בחי' נתינתם המ"ן בתוך הבאר ההוא וענין זה יקרא כרייה כו' והיינו ע"י חו"ג דאימא שנק' אבהן כו') וסיוס המאמר בפ' וילך דרפ"ו סע"א כרוה אתר לאזדוגא ביה מלכא בברכין, ומלשון זה דכרוה זהו פנימי' היסוד כו' ע"ד החדר והפרוזדור כו', ואפשר להעיר ממ"ש בד"ה ה' לי בעזרי בענין קליטה דשמע"צ, שהגם שבכל יום אנו מברכים בא"י כו' אינו נקלט ונתפס אל תוך תוכו אלא היא בבחי' עקרה שפולטת הטפה שהיא השפעת גילוי אלקותו כו' כענין מהר לשמוע ומהר לאבד והגורם להיות פולטת זהו הגוף ונה"ב המפילים את הנה"א בתענוגים גשמיים כו' וצ"ל למען דעת עמי הארץ מלשון וידוע בהם את אנשי סוכות כו' ועי"ז יהי' גקלט הגילוי בתוך תוכו כו' וזהו ענין שמע"צ וזהו כרוה נדיבי העם, הכרייה להסיר גם ההסתר הדק תאוות היתר כו' בכדי שתהי' באר ויהי' נקלט המ"ד כו', ע"ד מהר לשמוע וקשה לאבד בפ"ה דאבות וזהו והאזנת למצותיו ע"י אזנים כרית לי, ועיין מענין כרוה נדיבי העם בוח"ב ויקהל קצ"ו ב', ויקרא כ"ו ב' י"ט ב', מענין באר חפרוה ח"ב קי"ג סע"ב קי"ד ב' ח"א ויחי דרל"ה א', ח"ג פנחס רל"ה ב', ומשם י"ל שרים שר המשקים קנה שר הטבחים וורדין שר האופים ורשט לכו לחמו בלחמי הם החזופרים הבאר בחי' פנימי' הלב, והנה כתיב מעין גנים באר מים חיים, מעין גנים זהו מה שכנס"י ממשיכים האור בג"ע שהוא מבחי' ונהר יוצא מעדן להשקות כו' ומקור גילוי זה מבחי' חו"ב שנק' ממכ"ע, אך באר מ"ח זהו על ההתגלות שבתח"ה שהוא בחי' סוכ"ע, וזהו והיה כו' מים חיים מירושלים חצים אל הים הקדמוני ים החכמה כו' ולכן גבי באר נאמר במשענותם דמורה על תח"ה כנ"ל מפסוק ואיש משענתו בידו כו', והנה י"ל מעין גנים זהו מצד המצות כמו המעין שיוצא מן הארץ כך המצות הם בחי' עפר, אך באר מים חיים זהו מצד העלאת הנפש עצמה בחי' בכל מאדך כו' אלא שצריך לזה ע"י חפרוה שרים כרוה כו' במחוקק במשענותם כנ"ל.

בת"א פ' תולדות סד"ה ראה ריה בני ח"ל והנה העלאת מ"ן של בחי' פנימי' זהו בארה של מרים שהוא מעין הנובע מאליו משא"כ העלאת מ"ן של המקיף כתי' באר חפרוה שרים, ויכרו שם עבדי יצחק באר עבדי יצחק הן המשכות מבחי' יצחק שהוא עיקר האבות מבחי' בוצינא דקרדוניתא מקור הגבורות כמ"ש כי אתה אבינו כו'.

וממתנה נחליאל, חקת כ"א כו', ערובין ה' נ"ד א', גדרים ו' נה"א, אבות ו', רבות משפטים ר"פ ל"ב שנחלו מהקב"ה שיהיו חיים וקיימים לעולם ע"ד הן האדם ה"י כאחד ממנו וכמו שהאב מנחיל לבנו כל אשר לו

כך הוא ית' הנחיל לישראל בחי' הנצחיות שהוא כח א"ס לכן לעיל יקראו הוי', ס"פ חקת נחלו אל, זהו ענין ישראל ישר אל ע' רמ"ז ר"פ שמיני ועמ"ש ע"פ ויקרא לו אל כו', בספר הבהיר בענין ערבי נחל נחלי אל כו', ז"ג ח"ג עמוד ר"א, נחל ר"ת נוצר חסד לאלפים עה"כ.

בעז"ה פ' חקת תרכ"ה

אז ישיר ישראל כו' עלי באר כו'. הנה כתיב באר מ"ח ונוולים הנה ארז"ל ע"פ בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית, ובשביל התורה שנק' ראשית הנה תכלית הבריאה להיות לו דירה בתחתונים כי אע"ג דמלא כהא"כ היינו זיו והארה בלבד הודו על ארץ ושמים, ישתבח שמך לעד מלכינו פי' מה שהוא מלכינו מלך העולם הוא בחי' שמך כו' ואפי' עוה"ב רק נהנין מזיו כו' אבל ענין דירה בתחתונים היינו שיהי' התגלות בעולמות מבחי' מהר"ע ית' ויובן זה ע"פ מ"ש מונה מספר לכוכבים המוציא במספר צבאם הרי שהעולמות הם בבחי' מספר וכתיב היש מספר לגדודיו ועולמות אין מספר, דמשמע שהם אין מספר, זהו המוציא בה' הידיעה שהוא בחי' מל' עלמא דאתגלייא (כדפי' בזהר ר"פ בראשית ד"ב סע"א) וזהו לכולם בשם יקרא שחיותם וקיומם הוא מבחי' שם, ולכן נק' בחי' מדת מל' בשם מספר לפי שהוא מקור התהות בי"ע שהם בבחי' מספר וגבול, אבל לתבונתו אין מספר כתיב שהוא למעלה מהתהות עולמות בי"ע בע"ג כו' וע' בלק"ת בתלים סי' קל"ה, והנה ע"י שממשיכי' מבחי' לתבונתו במדת מל' נעשי' ג"כ העולמות בבחי' אין מספר (ועמ"ש בד"ה מי מנה בענין ומספר שיש בו ב' פירושים שהם בגדר מספר ואעפ"כ מי מנה, ומספר דהיינו ע"י שישראל עושין רצונו ש"מ כו' ע"ש), וזהו שארז"ל (חגיגה די"ג סע"ב) כתוב א' אומר אלף אלפים ישמשוני' כו' וכתוב א' אומר היש מספר כו' לא קשיא כאן בזמן שביהמ"ק קיים כו' כי בהמ"ק הוא כעיר שחברה לה יחדיו שממשיכי' י"ה עילאה לה' תתאה דבהבראם ונק' שער השמים ולכן הי' אומרים בביהמ"ק ברוך הוי' מן העולם כו', ועד"ו יובן ענין דירה בתחתונים שיהי' התגלות בעולמות מבחי' ולתבונתו אין מספר דהיינו מבחי' מהר"ע ית' שלמעלה מבחי' זיו והארה.

קיצור. ענין דירה בתחתונים ע"ד שמבחי' המוציא במספר צבאם נעשה בחי' היש מספר והיינו ע"י המשכה מבחי' ולתבונתו אין מספר.

ב) והנה להיות דירה והמשכה זו זהו ע"י אתעדל"ת במעשה המצות, חהו ויניחחו בגי'ע לעבדה ולשמרה להמשיך האור בתוס' מדובה שמצד סדר השתל' העולמות נמשך רק מבחי' זיו והארה כג"ל אבל ע"י

המצות רמ"ח פיקודין דאינון רמ"ח אברים דמלכא הוא כמו עדימ באברים נמשך ומתלבש מעצמות הנפש ח"ש והי' מספר כו' אשר לא יספר כו' והיינו ע"י שישאל עושין רש"מ דהיינו קיום המצות שעייז נמשך בחי' זו שבבחי' ב"ע שהוא בגדר מספר וגבול יומשך גילוי אא"ס, וכמ"ש סד"ה מי מנה (ועמ"ש מזה בד"ה ששים המה מלכות כו' גבי פי' תמתי, שנש"י עושין השלימות שיהי' גם למטה גילוי אוא"ס). אך הנה כמו עדימ שכדי להיות התקשרות מהות הנפש שהוא רחנני' ברמ"ח אברי הגוף שהם גשמי' הוא ע"י בחי' ממוצעים מאידים העולים מהדם כו' וגם ברחנני' להיות התקשרות והתלבשות נפח"א שהוא חלק אלקה ממעל בנה"ב החיונית הוא ג"כ ע"י ממוצעים, וזהו"ע הצלם, וכמ"ש בע"ח שער כ"ה רפ"א ד"ה ענין הצלם באמיתית, ואמנם א"א לצורה להתלבש בתוך חומר אם לא ע"י אמצעי כו' והוא צלם של הנפש כו' עד כלל העולה כי הצורה כו' ע"ש באריכות כך גם למעלה כדי להיות המשכות אוא"ס ב"ה במעשה המצות שהם רמ"ח אברים דמלכא בחי' כלים הוא ע"י הממוצע שהוא ע"י התורה (וכמ"ש עוטה אור כשלמה ותורה אור הוא בחי' שלמה שבה וע"י נמשך ומתלבש האור ברמ"ח אברים כו', וכמ"ש בד"ה ועשו להם ציצית כו' בסידור), ולכך ות"ת כנגד כולם זהו פי' גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, דהיינו שע"י התו' נמשך האור במעשה המצות כו', (דהיינו כי התורה הוא בחי' ח"ע, אשר אוא"ס שורה בח"ע ע"כ ע"י נמשך ומתלבש אא"ס בכל האצ"י שהן רמ"ח אברים ט"ס דו"א טפ"ט כו' ועמ"ש בד"ה כי אברהם לא ידענו גם כמ"ש בע"ח שער מ"א דיתוד אוא"ס בחכמה נק' איהו תויהו חד, רק בשאר האצ"י נק' איהו וגרמוהי חד, ועמ"ש בביאור ע"פ ויהי קול כו' שהתורה הוא המחזי' חב"ד של המצות כו' ועמ"ש בזהר פ' תולדות קל"ד ה' ת"ח כל מאן דאשתדל באורייתא כו' ובבה"ז שם, ובסה"מ סי' קנ"ב גם נ"ל כמו עדימ ראשית גילוי הנשמה הוא במוח וע"י המוח נמשך בכל הרמ"ח אברים כמ"ש בתניא פנ"א וע"ש פנ"ב ומהו הלבוש כו' הוא חכ"ע דלעילא לעילא מן עלמא דאתגליא כו' ע"ש, ומ"ש בסידור ע"ש ביאור ע"ז, ונמצא הלבוש שרשו גבוה יותר ועמ"ש בד"ה והבדילה הפרוכת אלא שזהו בבריאה ואפשר עדין גם באצ"י הלבוש שהוא התורה שרשה מחכמה דא"ק דלעילא לעילא ממל' דא"ק שהוא בחי' ע"י דאצ"י כו' ועמ"ש עוד בבה"ז פ' ויצא ע"פ ויזרח לו השמש ואמנם הנה בחי' חכמה הוא בחי' ממוצע כו' ע"ש, עוד י"ל ענין זה ע"ד מ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר פ' תרומה דקס"א בענין קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא שהתורה הוא בחי' ממוצע ע"ש באופן אחר).

וזהו ששים המה מלכות כו' ועולמות אין מספר פי' שע"י ששים מס' ע"י הקריאה שבהם נמשך גילוי אוא"ס להיות לו דירה בתחתונים עד שנמשך גם בעולם שיהי' בבחי' אין מספר והיינו לפי שהתורה מבחי' ולתבונתו אין מספר, וזהו שארז"ל ע"פ ורב שלום בניך א"ת בניך אלא בוניך אלו ת"ח שעוסקים בבנינו ש"ע, שעייז בבחי' עולמות אין מספר כנ"ל, וזהו ג"כ פי' מאגרז"ל ת"ח מרבים שלום בעולם שלום הוא בחי' התקשרות

והתחברות ב' הפכיים דהיינו להיות גילוי אוא"ס בבחי' עולם זהו ע"י עסק התורה ופ"י ורב שלום שע"י נעשה ג"כ בחי' ריבוי שלום היינו היחוד בין ב' הפכיים שבנבראים כמו מיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש מפני אר"י פני שור כו' שע"י גילוי אוא"ס ב"ה מתאחדים כו' והיו לאחדים (וגם מלבד זה הם ב' בחי' שלום שלום בפשמ"ע יחוד אוא"ס באצ"י זהו התורה שהוא ח"ע שבה מתלבש אוא"ס ומאירה ע"י החכ' בכל עולם האצ"י ושלום בפמליא שלמטה היינו התחברות האצ"י בבריאה שאותו הגילוי שבאצ"י יאיר גם בב"ע, וזהו ע"י מעשה המצות היינו בחי' הב' והיחוד במלאכים וזהו רב שלום ואין רבים פחות מג' וא"כ הבחי' הג' זהו התחברות פמליא שלמעלה בפמליא שלמטה) והו"ע בראשית בשביל התורה שנק' ראשית כמ"ש ה' קנני ראשית דרכו (משלי ח' כ"ב) וכמ"ש בזהר בתחלתו ובפסחים (דנ"ד ע"א) והיינו כנ"ל שהתורה הוא ממוצע המחבר כנ"ל, (וע' בזהר בראשית ד' כ"ד סע"ב, ובמק"מ שם מענין ה' קנני ראשית דרכו.

קיצור. וכדי להיות המשכה זו ברמ"ח אברים שהן בחי' ז"א להיות נמשך בו א"ס זהו ע"י התורה שהוא הממוצע והוא ח"ע, זהו בוניך ומרבים שלום בעולם ולכן ות"ת כנגד כולם).

ג) אמנם צ"ל איך גם ע"י התורה יומשך גילוי אוא"ס ב"ה הרי אורייתא מח"ע נפקת ואוא"ס ב"ה לית מח' תפיסא בי"כ הענין הוא שארז"ל בשביל ישראל שנק' ראשית כי אע"ג דלית מח' תפיסא ביה כלל היינו מח' אבל ע"י בחי' רעו"ד שהוא למעלה מהשכל והמח' מעוררים גילוי רצוה"ע שהוא כ"ע המחבר וממשיך אוא"ס ב"ה בח"ע כו' ולכן נש"י נק' ראשית תבואתו שהם בשרשם למעלה מהתורה וכמ"ש בד"ה יונתי, והו"ע ששים המה מלכות דקאי על ס' מסכתות שע"י נמשך בעולמות בחי' אין מספר כנ"ל ועד"ו אחת היא יונתי דקאי על כנס"י זהו יש קונה עולמו בשעה אחת ועמ"ש מזה בד"ה ששים המה מלכות כו' ובמ"א בד"ה אני ישנה גת' ענין אחותי רעייתי הם מצות ותורה וא"כ מ"ש יונתי תמתי זהו דקאי על כנס"י עצמן ותורה זהו"ע ששים המה מלכות כו' (וא"כ יש כמה בחי' ממוצעים חכ' ממוצע כנ"ל, ולמעלה מזה כתנ"ר ממוצע בין אוא"ס לחכ') והיינו ע"י בחי' בכל גאודך כלה שארי ולבבי ועמד לא חפצתי כו' רק לאשתאבא בגופא דמלכא כו'.

אך איך יוכלו כנס"י להגיע לבחי' רעו"ד זהו ע"י בחי' ויצעקו אל הוי' בצר להם שנמשך מבחי' בצר להם, וזהו מן המיצר דוקא קראתי י"ה (וע' בזהר בשלח דמ"ז ע"א ע"פ ופרעה הקריב, ועמ"ש בד"ה שמאלו תחת לראשי כו' בפ' כי תבוא) והיינו מן המיצר בגשמיות וכמו"כ ברחמי' ע"י מארי דחושבנא שצר לו מאד מריחוקו מהוי' אשר בחושך ילך כו' ונגעה עד הנפש להיות צעק לבם מקרב ולב עמוק כו' והו"ע הבאר מים חיים, דהנה מי הבאר הם עצמן המים של הים כי כל הנחלים הולכים אל הים, ומשם הם שבים ללכת דרך עובי הארץ ונעשים מעיינות ובורות שהם

מים חיים, והנה מי הים מלחים הן ואינם ראויים לשתייה, ואפי' הנהרים אינן מים חיים ממש, ועכ"ו ע"י עברם דרך דוחק עובי הארץ נתברר מהם כל פסולת עד שנודרכו ונעשו מים חיים כמו"כ ע"י התלבשות הגשמה בגוף החומרי שנעשה בבחי' מיצר ודוחק מאד רק הגוף ונה"ב וכשבוקעת להיות אליך הוי' נפשי אשא נעשית בבחי' באר מים חיים שלמעלה מכמו שהי' הגשמה קודם בואה לגוף שנמשכה מבחי' ונהר יוצא מעדן כו' וזהו"ע במקום שבע"ת עומדים כו' ועי"ז אח"כ נמשך מלמעלה למטה ונחלי' מן לבנון והוא המשכת אור"ס בחכ"ע שהיא התורה שמקבלת מבחי' מזלא עילאה כמ"ש בזהר באדרא דנשא דקל"ד ע"א. וזהו אשריכם זורעי על כל מים היינו בחי' באר מ"ח ונחלים הנ"ל גם פ"י על כל מים שזהו למעלה מעלה מכל בחי' מים כמ"ש בזהר שמות ד"ו ע"א. והיינו לפי שבחי' מים אלו דנש"י נק' מים חיים, אשר זהו גבוה משאר בחי' מים דאור מים רקיע כו' זהו הגשמה כמו שהיתה קודם בואה לגוף אבל ע"י בואה לגוף שנעשית מים חיים הוא על כל מים כו'.

וזהו עלי באר ענו לה. פ"י מתחלה צ"ל עלי באר עלי מלמטלמ"ע היינו בחי' באר מים חיים בחי' בכל מאדך, ואח"כ נמשך מלמעלה למטה בחי' ונחלים מן לבנון וזהו"ע ענו לה שהוא ע"ד תען לשוני אמרתך דהיינו שהתורה הוא בחי' דבר הוי' דברי אשר שמת' בפ"ך כו' והאדם הלומד התורה אינו אלא כעונה אחר האומר, והיינו כשלומד בבחי' ביטול וכמ"ש במ"א בד"ה להבין ענין שמע"צ, ועסק התורה שבבחי' זו נק' ונחלים מן לבנון ממש, וזהו ואשים דברי בפ"ך ובצל ידי כסיתך כו' פ"י שלא תאמר הואיל וזהו דברי אשר שמת' בפ"ך כו' דברי ממש כאלו מקבלה מהר סיני כו', כי הוא ית' למעלה מהזמן כו' וא"כ מדוע אינו מרגיש הביטול כמו במ"ת שעל כדו"ד פרוחה נשמתן אך זהו מפני כי בצל ידי כסיתך שהוא בחי' צל ומגן והסתר להעלים האור שיהי' בבחי' צל ומקיף ולא יהי' בבחי' אורה נגלית כדי שיוכלו לסבול וזהו לנטוע שמים וליסד ארץ שיהי' דירה בתחתונים וע' בתניא פכ"ג.

קיצור. אך אורייתא מחכמה נפקת ולהיות גילוי אור א"ס ממש בחכמה זהו ע"י רעו"ה, ובכל מאדך דהיינו בשביל ישראל שנקראו ראשית ואיך יבא לרעו"ד זהו ע"י ויצעקו אל הוי' בצר כו' וזהו ענין באר מים חיים שמחמת עברם דרך העפר נעשה מ"ת, וזהו עלי באר ואח"כ ענו לה ע"ד תען לשוני אמרתך כו' ואשים דברי בפ"ך כו' וזהו ונחלים מן לבנון.

ה) באר חפרוה שרים כו' ע"י כובד ראש חרישה ולב נשבר כו' שרים הן האבות ואין קורין אבות אלא לשלשה ובחי' זו יש לכאוי"א מישראל משא"כ בחי' השבטים כמ"ש בד"ה וארא אל אברהם והיינו לפי שהאבות הם השרשים כו', ובזהר פ' בהעלותך דק"ן דהאי באר אתדבק ביצחק כי הנה בארות דאברהם סתמום פלשתים כי אברהם הוא בחי' אה' ומאבהה דקדושה לבדה יוכל להיות יניקה לבחי' פלשתים לשון מבוי המפולש תוללות ליצנות והיינו אחר התפלה כו', משא"כ ע"י יצחק שהוא בחי' יראה כתיב

ופחד יצחק הי' לי כענין מ"ש הוי' לי כו' שיומשך ויוקלט בפנימיות כי וימינו תחבקני הוא בבחי' מקיף לבד, אבל שמאלו תחת לדאשי שנמשך בפנימיות ועמ"ש מזה בת"א ר"פ תולדות בד"ה אלה תולדות יצחק ועמ"ש בד"ה בשלח פרעה ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כו'.

בס"ד ביאור ע"פ עלי באר

ביאור הדברים. הנה הממוצע המתבר הנה"א עם הגוף הוא בחי' הצלם כמשנת"ל בשם הע"ה, והוא בחי' החשמ"ל שהוא הממוצע בין הנה"א ובין נה"ב כו' (וע' מזה בפ' חיי שרה בכ"י אדמו"ר ג"ע ועמ"ש מזה בבית"ו פ' בשלח שפי' שבחי' זו נק' ארבינ ע"ש בד"ה עוד נ"ל מאמר הנ"ל באופן אחר ושם נת' דבחי' לברש זה הממוצע שרשו גבוה מהנפש עצמה ומ"ש לעיל שי"ל ג"כ בנמשל לענין התורה ע"פ מ"ש בתניא פ' ג"ב ומהו הלבוש כו' דלעילא לעילא כו' כנ"ל). ומבואר שם בע"ח שער כ"ה ספ"א שכל המצות הם אינם אלא לצרף ולברר בחי' הלבוש הנ"ל והחומר, אך הצורה שהוא הנשמה עצמה א"צ תיקון כלל כו', והנה עדי"ו יובן שהתורה הוא הממוצע בין אוא"ס לאצי' כי התורה נק' לבושי' כתלג חיור שהוא החשמ"ל העליון שלמעלה מאצי' שהוא הפרסא שבין א"ק לאצי' וכמ"ש מזה בד"ה כי ביום הזה יכפר כו' ועמ"ש בביאור ע"פ ועשו להם ציצית. והנה ידוע שהממוצע צ"ל כלול מב' הבחי' ע"ד מ"ש בע"ח שמ"א פ"ד בענין הכתר שהוא ממוצע כנ"ל וכך הוא בתורה שיש בה סתים וגליא שפנימי' התורה הוא בחי' א"ס וע"ז נאמר הנסתרות להוי' אלקינו וע"ש באגה"ק בד"ה דוד זמירות קרית להו, וע"ז נאמר אלקים הבין דרכה ע' באדר"ו דר"צ ע"א והנגלות לנו ולבנינו זהו חיצוני' התורה שהיא נמשכה בבחי' גבול ומספר רמ"ח מ"ע כו', וע' באגה"ק בד"ה עוטה אור כו' וע"פ חסדי ה' כו' ולכן כדי לעורר ולהמשיך מבחי' פנימי' התורה בחיצוניותה זהו ע"י נש"י שנק' ראשית תבואתו, והיינו כי ישראל ג"כ סתים וגליא ובחי' סתים שבנש"י מתקשר בבחי' סתים (שבתורה, ומהו סתים שבנש"י זהו בחי' רעו"ד שלמעלה מהשכל ודעות כמ"ש בד"ה כי קרוב אליך הדבר כו' חהו"ע באר מים חיים שדוקא בעוה"ז מתגלה מבחי' רעו"ד כי ויצעקו אל הוי' בצר להם דוקא, וכמשל המים כשעוברים דרך עפר הארץ, נעשים מ"ח כו', והו"ע בירור בחי' לבוש החשמ"ל ונה"ב שהם מעולם התהו מבחי' ק"ג שאפילו הטוב דנוגה שהוא החשמ"ל עכ"ז יש בו פסולת שהרי נק' ק"ג והוא כמשל מים המלוחים וע"י התלבשות הנשמה בגוף נתברר ונעשה מ"ח שהוא בירור הניצוצי' דתהו שלמעלה מהתיקון וכנדע שבתהו הי' ריבוי אורות כו' וגורם המשכות אורות עליוני' דתהו בבחי' לבוש דתורה הנ"ל שיומשכו בכלים דתיקון חהו ונחלים מן לבנון עד שנמשך המשכה זו ג"כ בבי"ע, וכמ"ש בזה"ר פ' חקת דקפ"א ע"א ע"פ המשלח מעיינים כו' ישקו כל חיותו שדי כו' ובמ"א מבואר בכהאריו"ל שמאמר זה הו"ע יחוד פנימי' דאו"א

שנמשך ע"י מס"נ בק"ש כו' ולכן ג"כ ע"י מצות מעשיות ממשיכים להיות לו דירה בתחתונים אשר מעשה המצות הוא ג"כ בירור ק"נ כו', וגדול תלמוד שמביא לידי מעשה כי בחכמה אתברירו כו' נמצא בין מצד תומ"צ שלמעלה ובין מצד הברור ק"נ שבמצות שייך גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, ופי' הרב שלום ת"ח מרבים שלום בעולם המשכת יסוד דא"ק הדר שהוא המתקן מתהו לתיקון כו' דהיינו המשכת אורות דתהו בכלים דתיקון וידוע דבתהו הי' ריבוי האור אלא שהכלים לא יוכלו להכיל ונשברו אבל ע"י התורה שנמשך מבחי' הרב הנ"ל יומשכו בהכלים, וזהו הרב שלום מרבים שלום כו' כי שלום הוא כלי מחזיק ברכה.

(וענין עלי באר ע' בזהר פ' וילך דרפ"ו ע"א עלי באר דא הוא מתתא לעילא, ולבתר מעילא לתתא, היינו כנ"ל שבחי' ענו לה זהו ההמשכה מלמעלה למטה ובסה"מ סי' קע"ה דק"ד ע"א עלי באר עלי' אחר עלי' מלמטה למעלה עד שחזרת עמו בפ"ב עכ"ל והיינו להיות שוה בשוה בקומת ז"א כמ"ש בלק"ת כאן ע"פ באר חפרוה כו' וי"ל כאן ג"כ עלי באר העלאה מ"ן ענו לה המשכת מ"ד, ע"ד כל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו ועמ"ש מזה סד"ה משה ידבר והאלקים יענו כו', עוי"ל ענין עלי' ע"ד שופר של ר"ה של יעל פשוט יעל לשון עלי' כמ"ש בד"ה אתם נצבים ע"ד ענה דחי ואמר לי כו').

וענין ופחד יצחק הי' לי כי ענין המל' נק' בת אבי אבא יסד ברתא והיינו קו הימין חח"ן והוכן בחסד כסאך אך עכ"ו צ"ל ג"כ בנינה מהגבורות דוקא וכמ"ש במ"א בביאור ע"פ וכל בניך כו' אלא בוניך והיינו משום שיורדת בבי"ע וצ"ל גבורות שלא יומשך להחיצוני' כו' משא"כ מבחי' חסד לבד, וזהו אלקי אבי אברהם דאבא יסד ברתא כו' ופחד יצחק הי' לי ועוד זאת כי חפירת יסוד דנוק' לעשותה כלי זהו ע"י יסוד בחי' גבורה כי הנה ענין יסוד דנוק' שזהו"ע תלמיד שקולט השפע הטוב במוחו כענין בור סוד שאינו מאבד טיפה, וכדי להיות בבחי' זו זהו ע"י השפלות שישפיל א"ע ויניח כל מחשבתו על הצד רק להיות כלי להשפעה זו וזהו"ע שמע ישראל וכו' זהו הנמשך ע"י הגבורה של המשפיע זרוק מרה כו' לעולם ירגיז אדם יצי"ט על יצה"ר כו' ועמ"ש מזה בד"ה לא תהי' משכלה לכן הי' הבאר סלע, ובפ' בשלח כתי' והכית בצור כו', כי צריך להתכווץ תחלה בעצמיות וזהו כענין בתולה ואיש לא ידעה גן געול מ' סתימאה כו' שלא יומשך אחר רצונו' זרות כו' ואח"כ ונתן מימיו בחי' בכל מארך כו' והיינו שאוגדת פתחה ואינה פותחתו רק לאישה שהוא כמ"ש תקראי לי אישי כו' והנה בחי' צור הוא כמו שכתוב צור לבבי וחלקי כו' ומזה נמשך רשפי אש.

(ב) אך כדי להיות נמשך האהבה בבחי' באר מים חיים שנמשך בלי הפסק זהו ע"י חפירה וכרי' וד"ל כו' (וע' בזהר פ' תוריע דמ"ד סע"א מענין והכית בצור) והנה באלשיך כאן הביא הקושיא שהקשו רז"ל כי הנה כאן נענש משה רבינו ע"ה על שהכה את הצור כי הוא ית' אמר ודברתם כו' והוא הכה, וכן מבואר בזהר בראשית דנ"ח ע"א, הד"ו סע"א, ובפ'

בשלח נאמר והכית בצור שציוה הקב"ה להכות את הצור במטה ואמרו כי כשהנער קטן רבו מכה אותו אבל כשהוא גדול בדיבור כו'. והענין הוא כי מבואר לעיל שבחי' באר מ"ח זהו"ע רעו"ד בכל מאדו, ולבא לבחי' זו זהו ע"י בצר להם, והנה יש בזה ב' אופנים הא' כשנש"י הם בקטנות ולא יוכלו לבא להיות צר לו מאד ריחוקו מה' אלא יבא ע"י ופרעה הקריב כו' וזהו כשהנער קטן רבו מכה אותו וע"י הכאה זו נותן מימיו, אמנם כשהוא גדול יכול ע"י מחזין שלו להתבונן בגדולת ה' עד שעיי"ז יהי' צר לו ונגע עד הנפש ועיי"ז יבא לבחי' בכל מאדך ולכן ע"ז נאמר ודברתם אל הסלע כו'. עפמ"ש עוד יובן בפ' וישב בסד"ה כה אמר בענין תדין את ביתי, שהנה"ב צריך להכותה משא"כ הנה"א (וע' בפ' הרמ"ז בוותר בראשית ד"ו סעי"ב הנ"ל בשם הרח"ו שהמטה הוא הנהפך לנחש, טו"ר ודרך נחש עלי צור ולא עלי סלע כו' ע"ש, וע' בלק"ת סוף משלי גבי שלשה המה נפלאו ממני דרך נחש כו' ועמ"ש בביאור הזוהר ר"פ חוקת דק"פ ע"ב מענין זה) וי"ל המכוון כי צור היינו פרצוף החיצון דמל' ונק' מ"ם פתוחה, וכמו בזמן הגלות עמ"ש בד"ה במדבר סיני, וע"כ יש יניקה לחיצוני' וע"כ שייך ג"כ להכותו במטה ע"ד מ"ש בוותר דקע"ח ע"ב ע"פ ועבד הלוי הוא אלמלא דינא כו' וכמ"ש בוותר שלח קמ"ח א' בגין דאית גופא כו' עד דיבטשין בי' כו' אבן בחון וע' בפרד"ס ערך אבן בחון והיינו הכאת הצור במטה שעיי"ז נעשה בבחי' צור לבבי וחלקי כו' משא"כ סלע רומז לפרצוף הפנימי' דמל' כמ"ש בפרד"ס ערך סלע שהוא כלת משה אשר הוא מ"ם סתומה כאמה בתה, ולכן סלע בגימט' אהי' שהוא באימא עילאה, ובחי' זו עיקרה בחי' רעו"ד כמ"ש בביאור ע"פ אחת היא יונתי כו' ונמצא אין דרך נחש עלי סלע ח"ו כי אין שם מקום ליניקת החיצוני' ולכן א"צ להכותו במטה ח"ו, והמשכיל יבין שב' בחי' אלו זהו"ע שכינתא תתאה ושכינתא עילאה שהן ב' בחי' מס"ב דלמס"ג באחד ובכל נפשך המבואר בד"ה שה"ש שהן ב' בחי' כלה עילאה שהוא פנימי' הלב אין שום מקום ליניקת החיצונים.

ג) והנה ענין ודברתם אל הסלע, ארז"ל שנה עליו פרק א' זהו כמ"ש במחוקק פי' מחוקק יסוד אבא אותיות החקיקה שבתורה כמ"ש

מזה בד"ה אם בחוקתי תלכו, ועיי"ז מתעורר ג"כ שורש נש"י שבעה"ב ישבו כו' זאע"ג שעוסק התורה נאמר לעיל בענין ענו לה, אך באמת יש במעלת עסק התורה ב' בחי' והיינו כמארו"ל מעיקרא כי עביד אינש אדעת' דנפשי' כו' והיינו שהוא מקבל ג"כ מהתורה ובבחי' זו נק' התורה חתן ונש"י נק' כלה והתורה שהוא בחי' מחוקק עושה בו חקיקה לבא לבחי' רעו"ד כו' וכן במשענותם ע"י המצות שנק' חוקים כו' אמנם אח"כ כשהוא בבחי' עלי באר כו' אזי הוא הממשיך גילוי אנכי מי שאנכי פנימיות הכתר והוא למעלה מעסק התורה שבתחלה קודם רעו"ד כמ"ש בביאור ע"פ הראגני את מראיך כו'.

קיצור. התו' הוא לברש תחשמ"ל העליון בחי' ישת חושך סתרו המלביש לאור א"ס כו' שעיי"ז נמשך האור באצ"י ושרשה עליון מעולם המלוש הנז' בעמה"מ והתורה יש בה סתים וגליא כמו שהממצע כלול

מב' בחי' והממשיך מפנימי' התורה לחיצוניותה זהו נש"י ע"י רעו"ד פנימיות הלב כי ישראל ג"כ סתים וגליא וע"י התחברות וגילוי הסתים וגליא ממשיך כן למעלה ואזי נק' רוב שלום כו'. וזהו"ע עלי באר ענו לה אך באר זה צ"ל חפרוה שרים כו' אברהם ופחד יצחק כו' ויעקב כי שרית כו' וכענין שלהיות כלי ריקן זהו ע"י לעולם ירגיזו כו' וענין סלע כיוון שאוגדת פתחה מ"ם סתימאה. ענין והכית אל הצור ודברתם אל הסלע כי הצור חיצוני' הלב וכמו מזבח החיצון ולכן הצור מקור לרשפי אש, ולכן מחיצוני' הלב יש יניקה לחיצוני' ג"כ ע"ד מ"ם פתחה, וכמ"ש בפ' בראשית בסו"ה ענין הברכות והעצה לזה גופא דלא סליק ב"י נהורא דנשמתא מבטשין ל"י כו' משא"כ סלע פנימי' הלב שכינתא עילאה לכן רק ודברתם כו' אתדבקות רוחא ברוחא ע"י עסק התורה.

ד) והנה מכ"ז יובן שורש ענין המבואר במ"א (בפ' מקץ בד"ה רני ושמחי בת) שמבחי' בת תתעלה לע"ל ביתר שאת דהיינו למעלה מבחי' אימא והיינו ענין מים חיים יצאו מירושלים שהוא מל' דאצי' אל הים הקדמוני שהוא בינה והיינו מטעם הנ"ל בענין באר מ"ח שהוא בירורי ניצוצי' וכח"ב דתהו שלמעלה ממעיין גנים כו', וזהו נחמו נחמו עמי ע"ד כאיש אשר אמו תנחמנו כן אנכי אנחמכם כו' פי' נחמו פ"א ע"ד כאיש אשר אמו תנחמנו כן יהי' עליית המל' במדר' בינה שיהי' עלמא דאתגליא כמדרי' עלמא דאתכטיא לא זו מחבבה עד שקראה אמי כו' והב' עלייתה יותר מבחי' אמי כמ"ש בווהר ויצא דקנ"ז ע"ב, וזהו נחמו הב' בחי' כן אנכי אנחמכם כו' וזהו אנכי אנכי הוא מנחמכם כו'.

אך צ"ל דהא מבואר בע"ח דע"ס דתיקון נתקנו ממה שנתברר ג"כ מע"ס דתהו דהיינו שבכל פרצוף יש מ"ה וב"ן והיינו הדרא קושיא לדוכתא איד יצאו מ"ח מירושלים כו' דהרי גם מכח"ב דתיקון כלול ממה שנתברר מכח"ב דתהו כמבואר בע"ח ומאי עדיפותא דמ"ח דבאר מ"ח ממעיין גנים, אך הענין הוא שיש ב' בחי' בירורים הא' בירורים דאו"י הב' בירורים דאו"י, פי' שבראשונה הובררו עולמות עליוני' ועקודים נקודים וברחיים מה שלא הי' אפשר להתכלל בבחי' אצי' נעשה בריאה וכן עד"ז מה שלא הי' יכול להתכלל בבריאה נעשה יצי' וכן עד"ז לעשי' עד הסיגים התחתוני' הוא בחי' נוגה והוא עה"ד טו"ר ואח"כ מדור הקליפות כי ענין הבירור הוא מש' מ"ה שיוכלל בבחי' מ"ה בחי' ביטול ויש כמה מדרי' בביטול וראשונה הוברר להיות בבחי' ביטול גמור כמו שהוא בעולם האצי' שמתאחד שם דאיהו וחיוהי וגרמוהי חד, ויש בחי' ביטול שהוא במדרי' העולמות שלמטה וצבא השמים לך משתחיים וזה נעשה אח"כ ממה שלא הי' יכול להתכלל באצי' באלקות ממש, נעשה בחי' משתחיים התפעלות מאלקות ויש כמה מיני התפעלות כל חד לפום שיעורא דילי' וכך יורד ומשתלשל עד שהסיגים שהוא בחי' יש נעשה ק"ו אלא שבק"צ יש עדיין טוב כו', ואח"כ נעשה קליפות קשות כו' וכ"ז הבירור הוא מלמעלה למטה בחי' או"י, וענין הבירור בבחי' או"י היינו כי הענה"ז הוא קודם הבירור עדין וע"י עבודתינו

ותפילתינו מבררים ג"כ לברר הטוב מהרע, ובירור זה הוא בבחי' או"ח מלמטה למעלה שמה שנתברר בק"נ עולה ונכלל מעשי' ליצי' ואחר כך מתברר עוד ועולה מיצי' לבריאה כו' וע' בע"ח שער מ"ן ומ"ד חרוש מ"א סי' י"ז וע' דרוש א' שענין המ"ן דנוק' שלא הוברר כלל הוא מתברר ע"י תפילתינו ועבודתינו כו'.

והנה מובן מזה שבירור שני שמלמטה למעלה הוא בירור הניצוצי' שנפלו למטה בעמקי הקליפות ולא היו יכולים להתברר בעולמות עליונים אלא ע"י האדם דוקא מתבררים וכמ"ש בהדיא בע"ח שם דרוש א' והכח הזה באדם היינו לפי שהוא מלובש בגוף חומרי משכא דחויא מק"נ ומתיש כחה בשבירת התאוה ואתכפיא סט"א ועי"ז יתפרדו כל פועלי און וכמ"ש באגה"ק סד"ה והמשכילים יזהירו, וידוע הכלל דמה שנפל למטה יותר מוכרח ששרשו קודם שביה"כ ה' ממקום גבוה יותר, וע"כ כשנפלו אח"כ נפלו למטה יותר, וכמשל נפילת האבן שמה שנפל מראש החומה נופל במרחק יותר כו', וזהו"ע שהארי' הוא חיה טמאה הרי נפל למטה מהשור שהוא בהמה טהורה ובמרכבה עליונה נהפוך הוא דפני ארי' הוא אל הימין כו' אלא דהיא הנותנת כו' וכמ"ש במ"א ג"כ מענין הדצי"ח שהם נמוכים מן האדם ומחיים את האדם מפני שבשרשם הם גבוהים יותר וע' בד"ה וידבר משה אל ראשי המטות, ואי לזאת מובן שניצוצי' המתבררים בהעלאת מ"ן דנוק' שהוא מה שנפל למטה יותר שרשם גבוה יותר ממה שנתבררו תחלה מעולם התהו ונכלל בעולם התיקון והנה הבירור שמלמטה למעלה הוא ע"י בחי' המל' שהר"ע העלאת מ"ן דנוק' כו', אלא דהמ"ן נתברר שנית ע"י המ"ד שנמשך מבחי' חכ' כו' ולכן א"ש שיצאו מ"ח מירושלים שהוא בירור דמ"נ אל הים הקדמוני מטעם הנ"ל ששרשן ממקום גבוה יותר כו' ועי"ז ממשכים ג"כ האורות דתהו שנסתלקו במאצילן שהם אורות גדולים יותר מעולם התיקון שהוא מיעוט האור וע"י העלאת מ"ן הנ"ל נמשכים אורות דתהו להאיר בכלים דתיקון (ועמ"ש בפ' מקץ בד"ה המגביהי לשבת בענין השמן שממנו נמשך עיקר כלליות האור כו').

ה) ומהו ענין מעיין גנים ובאר מ"ח בעבודה. י"ל עוד באופן אחר ע"פ מה שנת' במ"א (בפ' מקץ בד"ה ת"ר נר חנוכה) בענין ההפרש בין בחי' נר של המצוה דכתיב כי נר מצוה הרי שהמצוה נק' נר ובין בחי' נר של הנשמה דכתי' נר הוי' נשמת אדם הרי שהנשמה מצד עצמה הוא ג"כ בחי' נר, והם בחי' או"י ואו"ח כו' ע"ש באריכות, וזהו ממש ענין מעיין גנים ובאר מ"ח שהמצות שהן שרשן בחי' או"י אספקלריא המאירה זהו בחי' מעיין גנים שהוא נמשך מלמעלה למטה מכח"ב דתיקון בבחי' או"י ע"ד שמל' דאצי' נעשית עתיק לבריאה כו' ובחי' נר של הנשמה שהוא בחי' בכל מאדך בחי' או"ח הנמשך מצד הסתר הנה"ב והגוף וכמארז"ל טוב זה יצי"ט מאד זה יצה"ר כו' שעיי' נמשך בחילא יתיר זהו בחי' באר מ"ח שנעשים מ"ח ע"י שיבקעו הסתר הארץ כו' עיי' נודככו יותר כו' ויש בזה בחי' יתר שאת כמו שע"י או"ח הנמשך ממראה הלטישה שיכולים לראות א"ע מה שלא יכלו לראות ע"י אספקלריא המאירה באו"י וכמש"ש, והיינו לפי שעיי' מתבררים ניצוצי' דחכ'

וכתר דתהו כו' וכנ"ל, ונמצא א"כ שהתפלה הוא בחי' באר מ"ח וכמ"ש
 בע"ח שער מ"ן ומ"ד דרוש אור"ב שעיקר העלאת מ"ן דנוק' הוא ע"י התפלה
 דוקא ובפע"ח שער א' פ"ו שהתפלה הם עיקר ושורש לכ"ז ואין דבר גדול יותר
 לענין זה כמו התפילות וע"כ קראו רז"ל אל התפילות דברים העומדים ברומו
 ש"ע עכ"ל וכ"כ הרמ"ז ר"פ צו גבי קרבן תמיד והנה בסוד העלאה או מעלה
 המל' מ"ן דילה מתוך הקליפות כו' ע"ש והרי תפילות כנגד תמידין תקנום
 ועוד שהרי עיקר התורה דנוק' הן הנשמות דקדושה אשר נפל תוך ז"מ דתהו
 שצריך לבררם משם, ולהעלותם כמ"ש בע"ח שם, ולכן עיקר העלאה זו הוא
 ע"י העלאת הנשמה עצמה בבחי' ב"ן שזוהו בחי' בכל מאדך ונר הוי' נשמת
 אדם כי המצות הם בבחי' לבושי הנשמה מחדומ"ע שמתבררים ועולים בבחי'
 מ"ן אבל התפלה בקיום ואהבת כו' הוא העלאת עצמיות השכל והמדות של
 הנפש שהוא העלאה פנימ' יותר מהעלאת הלבושי' ולכן כתב בפע"ח שהתפילות
 הם עיקר ושורש להעלאת מ"ן שהור"ע העלאת הנשמות כו' ואף שע"י המצות
 שנעשו מדברים גשמי"י מעלים ג"כ מ"ן, וכדלעיל וכמשנ"ת בפ' חיי שרה בל'
 אדמו"ר נ"ע בעצמו מ"מ התפלה הוא בחי' העלאת מ"ן בפנימ' והמצות
 ברוחניותם כו' ע"ש, אלא מ"מ יש מעלה יתירה בקיום המצות ע"ד מ"ש
 בתניא ח"א ח"ל עכ"ז גבהה וגדלה מעלתן לאין קץ וסוף על מעלת גר"ן עצמן
 כמ"ש כוזהר דאורייתא הוא חכמתו ורצונו של הקב"ה כו' יעו"ש, והנה מעלתן
 זו הוא מצד המשכת אור"ס ב"ה שנמשך ע"י מעהמ"צ זהו בחי' מעיק גגים
 המשכת כח"ב דתיקון רצונו וחכמתו ית' כו' שמצד המשכה זו יש בהן מעלה
 יתירה אכן מצד ההעלאת מ"ן יש מעלה יתירה בתפלה שהוא העלאת מ"ן
 דפנימ' זהו"ע באר מ"ח ואע"ג שבאמת בתומ"צ יש ג"כ העלאת מ"ן וכן
 בתפלה ודאי יש ג"כ המשכת מ"ד שהרי התפלה הוא מ"ע דרבנן עכ"פ וכ"ש
 שנכלל בה קיום המצות אהוי"ך וידיעת ה' וכמ"ש וידעת היום כו' והן יסודי
 התורה וא"כ נמשך עי"ז גילוי רצוה"ע כמו בכל מעשה המצות עכ"פ ומ"ש
 בתניא שג' לבושי' דהנפש מהתומ"צ גבהה וגדלה מעלתן עד אין קץ וסוף
 על מעלת הר"ן עצמן היינו מבחי' גר"ן עצמן דוקא אבל התפלה שהוא קיום
 מצות ה' שתלוי בגר"ן עצמן להיות וידעת כו', ואהבת כו' פשיטא דלא גרועי
 משאר המצות שהן בלבושי הנפש לבד וא"כ כיון שהתפלה מלבד העלאת
 מ"ן נמשך עי"ז מ"ד כמו כשאר המצות ואדרבה י"ל שגם המ"ד נמשך ממקום
 עליון יותר בתומ"צ מבתפלה, אך הענין הוא ע"ד מ"ש באגה"ק קרוב לסופו
 שזו היא מצוה אחת מתרי"ג מצות והאדם צריך לקיים כל התרי"ג כו' ע"ש,
 כי תרי"ג דאורייתא ח"מ דרבנן הם תר"ך עמודי אור הנמשכים מבחי' כתר
 עליון למוטה להתגלות לעיל בעוה"ז ע"י היום לעשותם זהו"ע אורי' ואספקלריא
 האאירה וא"כ להיות המשכה זו הוא ע"י קיום כל המצות שע"ז נמשכו כל
 תר"ך עמודי אור משא"כ מצוה א' אף שהיא רמה ונשאה לא יצא ידי חובת
 כלליות המשכה זו ממש כו' והשבח דבאר מ"ח שהוא מצד העלאת מ"ן שייך
 יותר לבחי' התפלה ובכל מאדך עם היות שגם ע"י כל המצות מעלים מ"ן
 ומי"מ עיקר העלאת מ"ן דנוק' הוא ע"י התפלות כנ"ל.

ו) וענין באר הפרוה שרים ע' בע"ח שער ל"א פ"ו (הוא שער הארת המוחי זר"ג) ח"ל כי חפירת הבאר הזאת לעשות לה כלי בית הרחם והכרי' לעשות כלי מ"ן של הנוק' ובאימא נעשה בחי' זו ע"י חו"ג דא"א, ובנוק' ע"י אי' כו' ויובן ממ"ש בפ' משפטים ע"פ לא תהי' משכלה ועקרה אפילו בית ולד אין לה שאינו תופס במוחו ושכלו האמת כו', והנה העצה לעשות כלי ריקן הוא כמ"ש לב נשבר ונדכה כו' ע"ש ח"ע מ"ש בע"ח כי חפירת הבאר כו'.

וענין הכרייה י"ל שזוהו מ"ש בענין כוס של ברכה צריך הדחה מבפנים ועמ"ש מזה במ"א בביאור ע"פ עיני כל כו' פותח את ידיך כו' ובשה"ש ע"פ ע"כ עלמות אהבון, ומ"ש בע"ח והנה אחר החפירה והכרי' אומרים לה עלי באר כו', וזהו"ע ותתפלל חנה על הוי' המבואר ע"פ לא תהיה משכלה ועקרה הג"ל וע' בזהר בהעלותך דק"ג סע"א ובפ' וילך דרפ"ו ע"א מענין באר חפרוה כו' ועוד בזהר ויקהל קצ"ג ע"ב מענין כרוה נדיבי עמים ועמ"ש בפ' ויקהל בד"ה קחו מאתכם כו' ועוד מענין נדיבים בזהר ויקרא דייט ב' דכ"ז א' ועוד מענין באר בזהר שמות דיי"ב סע"ב (וכמ"ש בפ' תולדות ע"פ ראה ריח בני כו') דנ"ד ע"א קי"ג סע"ב קי"ד ע"ב, ח"ג דס"ב א' דרס"ו, ובפע"ח שער השבת פכ"א (כי שמי' רבא אותיות באר היינו שע"י העלאת מ"ן מ"ח גמשך גילוי שמי' רבא ועמ"ש מענין שמי' רבא בפ' שלח ע"פ אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים כו') ובהר גדול י"ג ג'.

עוד י"ל פי' הפרוה שרים ע"ד המבואר במ"א בענין ג' שרי פרעה שר המשקים כו' כי פרעה בחי' העורף וג' שרי פרעה קנה ושט וורידין וכמו"כ יש ג' שרים אלו בקדושה כי בחי' שר המשקים זהו הקנה שממשיך יסוד המים שבמזח אל הלב ושר האופים זהו בחי' תורה לכו לחמו כו' ובחי' שרים אלו הם החופרים באר מ"ח בחי' עומקא דליבא כו', וע' ברע"מ פ' פנחס דרל"ה ב' מעיין גנים כו' לבונה דמוחא גזולים על קנה דריאה וכו' וכן בע"ח נו' בענין חפירת הבאר שזוה"ע והחמישית לפרעה כו'.

עוד י"ל בפ"י מעיין גנים באר מים חיים ע"ד שנת' ע"פ תקעו בחודש שופר אך מי שפגם בחומ"צ (שהן בחי' מעיין גנים ונהר יוצא מעדן להשקות את הג"ן סדר' דאורי' כנ"ל) כו' העצה כמ"ש ממעמקים קראתיך כו' וכמשל הנהר שנחרב ויבש שכשרוצים למלאות הנהר חופרים בעומק יותר במקור הנביעה שע"ז חוזר ומתמלא כך ע"י התשובה נמשך גילוי רצה"ע שלמעלה ממדרי' הרצון המלוכש בחכמה הנמשך ע"י תומ"צ כו'.

וזהו מעלת ומדרי' באר מ"ח בחי' תשובה כו' וזהו וכגנה זרועיה תצמיח ע"י מעיין גנים כן ה' אלקים יצמיח כו' וכמ"ש במ"א ע"פ זה וזהו ג"כ ענין ונחלים מן לבנון שכדי לבוא לבחי' תשובה הוא ע"י י"ג מדה"ר וב"ק מכרות כו'.

עוד י"ל מעיין גנים קאי על יושבי אוהלים העוסקים בתורה ותפלה ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כו' ובעלי עסקים שטרודי' בהבלי עוה"ז

וכשמתפלל ולומד אח"כ זהו כעין באר מ"ח שנובע מתחת הקרקע כו', ועמ"ש בפ' נח בד"ה מים רבים מענין תפילת הבעל עסק שהוא מדרי' גבוה כו', ועמ"ש בפ' תרומה בענין אמצאך בחוץ כו' ובשה"ש ע"פ יונתי בחגוי הסלע בענין הראיני כו' והסלע הוא שנעשה באר מ"ח, והיינו ע"י ונחלים מן לבנון קביעות עתים לתורה וכמארז"ל שנה עליו פרק אחד. ועפ"ז יובן מ"ש בזהר פ' תולדות דקל"ה מעיין גנים דא אברהם באר מ"ח דא יצחק כו' כי אברהם תיקן תפילת שחרית ויצחק תיקן תפילת המנחה כי גם בכל אדם הנה תפילת שחרית שהוא בקומו ממטתו זהו בחי' מעיין גנים אבל כאשר עוסק ביום בגשמיות עניני עוה"ז כאשר אח"כ נכנס לביהכנ"ס וצועק לבו אל ה' בתפלת מנחה זהו בחי' באר מ"ח כו' ולכן נק' תפלה זו תפלת מנחה עמ"ש בפ' וישלח ע"פ ויקח מן הבא בידו מנחה ר"ת מ"ן ח"ה ע"ש הפי' בזה ונחלים מן לבנון דא יעקב ונחלין ממילא כי יעקב תיקן תפלת ערבית ופי' בזהר חיי שרה (דקל"ג ע"א) ענין תפלת ערבית רשות דכיון דאיתייהבית כו' וזהו"ע ונחלים ממילא וכמ"ש במ"א על מאמר הזהר הנ"ל שהוא מפני שהמשכה זו הוא מבחי' אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת והאידינא קבעוהו חובה כו' ועמ"ש בפ' תולדות ע"פ אלה תולדות יצחק מלמטה למעלה אברהם מלמעלה למטה. וזהו"ע מעיין גנים ובאר מ"ח ועמ"ש בפ' שלח ע"פ אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים בענין שלע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו כו' ועמ"ש מזה ר"פ ויצא ועמ"ש ע"פ ראה ריח בני בענין ההפרש בין בארה של מרים שהוא הנובע מאליו שהוא העלאת מ"ן להמשיך מבחי' סוכ"ע שלמעלה מהקו ולהעלות מ"ן זה צ"ל המשכה תחלה לעורר המ"ן כזה חז"ש אז ישיר ישראל כו' דהיינו אחר שצ"ל חפרוה כרוה כו' ע"ז צ"ל אתעדל"ע תחלה.

אז ישיר ישראל עלי באר ענו לה. פי' עלי באר ע"ד מעיין גנים באר מ"ח ונחלים מן לבנון, שפי' מעיין גנים קאי על הנשמות כמו שהם למעלה טרם בואה להתלבש בגוף שהוא בגעה"ע או התחתון לכן נק' מעיין גנים. וכאשר נתלבשה בגוף אזי היא בחי' באר מים חיים שכמו הבאר הוא כשהמים בוקעים את עפר הארץ ונובעים מלמטה למעלה, כמו"כ הנשמות בוקעים את עפר הארץ הוא הגוף כו' ומתעלים מלמטלמ"ע כו'. ולהבין פי' ענין עלי באר צ"ל ענין חטא משה שפי' רש"י ז"ל שהי' לו לדקדק במה שאמר לו הקב"ה ודברתם אל הסלע והם הכו את הסלע פעמיים, וצ"ל מפני מה גדול חטאם כ"כ ע"ז הלא אמר לו הקב"ה קח את המטה, ועל מה אמר לו שיקח את המטה אם לא שיכה את הסלע וכמו בפ' שלח שאמר לו בפירוש והכית בצור כו', וא"כ מאחר שבפ' בשלח א"ל בפירוש שיכה בצור וכאן א"ל שיקח את המטה שלכאורה הוא למותר אם לא יכה את הסלע והן אמת שנוצטווה בפירוש ודברתם אל הסלע, אבל כשטעה והכה את הסלע מפני מה גדול

חטאם כ"כ שכשביקש והתפלל תקט"ו תפלות לא נענה כלל. עכ"ל שעיקר החטא הי' במה שהנהיג בסלע כמו בצור שהכה אותו כו', והענין הוא דאיתא בילקוט משל לנער כשהולך לבית הספר רבו מכה אותו ומלמדו משהגדיל מיסרו בדברים כך בצור נאמר והכית בצור אבל בסלע ודברתם אל הסלע שנה עליו פרק אחד כו', ולהבין זה הנה צור וסלע קאי על נשמות וכמ"ש חי ה' וברוך צורי כו', וכתוב ה' סלעי כו', והנה מיד אחר יצ"מ נקראו צור ואח"כ כתיב ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות עד היום הזה, שאז נקראו סלע שזוה הי' בשנה אחרונה מהמ' שנים שהיו במדבר, ונמצא כי ע"י הילוכם במדבר נעשה בהם ההפרש בין צור לסלע, והנה כתיב שחורה אני ונאווה בנות ירושלים שהנשמות קודם שנתלבשו בגוף נק' בנות ירושלים ע"ד מ"ש נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראת כו', פ"י אתה בראתה שבאתה לבחי' בריאה יש מאין, אבל קודם לזה היתה טהורה שהי' באצ"י וזהו בנות ירושלים דפי' ירושלים הוא יראה שלם והיינו כי אברהם קרא למקום יראה כמ"ש בהר ה' יראה ושם קראה שלם כמ"ש מלכי צדק מלך שלם והקב"ה חיבר ב' השמות וקראה ירושלים ע"ש יראה שלם (כמ"ש התוס' פ"ב דתענית דט"ז א' שלכן אין גותנים יו"ד בתיבת ירושלים, כי הם ב' תיבות יראה שלם, והוא מהמדרש רבה פנ"ו בס' בראשית), והיינו שהיראה היא בשלימות דהנה בנבראים א"א להיות היראה בשלימות ואפי' במלאכים נאמר ובמלאכיו ישם תהלה לפי שהיראה אינה בשלימות, אבל בירושלים הוא מל' דקדושה שהיא אלקות הוא יראה שלם שהיראה היא בשלימות והנשמות קודם בואם להתלבש בגוף נק' בנות ירושלים שהי' לה בחי' יראה בשלימות כו' וכשנתלבשו בגוף אומרת על נפשה שחורה אני כי כבואה בגוף אמרו ויגעת ביראה שצ"ל יגיעה בכדי לבוא לבחי' יראה ואפי' כשבא לבחי' יראה הנה היראה אינה בערך כלל וכמו היראה שהי' לה קודם בואה לגוף, לכן אומרת ע"ע שחורה אני, אבל אעפ"כ ונאווה שע"י הגוף היא באה לבחי' כלה להיות בבחי' כלתה נפשי לחצרות ה' כו' שבחי' זו הוא ע"י התורה דוקא, והתורה ניתנה למטה דוקא כו', ולהבין פ"י וענין כלה, הנה בבחי' כלה יש כמה מדרגות שבתחלה כתיב בנעוריה בית אביה ואח"כ ואם היו תהי' לאיש בחי' אירוטין ואח"כ ואם בית אישה נדרה כו' בחי' נשואין כו' ופי' בנעוריה בית אביה ע"ד שמעי בת וראי, ואח"כ שכחי עמך ובית אביך ויתאו המלך יפיך הוא בחי' כלה כו' שפי' בת הוא ע"ד בת נדיב בתו של אברהם שנק' נדיב כו', והנה ז"ע מ"ש זכרתי לך חסד נעוריך לכתך אחרי במדבר פ"י חסד נעוריך שבחי' זו הוא עדיין בנעוריה בית אביה כו' וזהו ג"כ בת נדיב בת אברהם איש החסד כו', ולהבין זה הסה שורש ישראל הוא מבחי' תבונה ופי' תבונה הוא בן ובת, ופי' וענין תבונה דהנה כתיב ולתבונתו אין מספר וצ"ל מהו שייך בחי' מספר בתבונה והל"ל ולתבונתו אין חקר, והענין הוא דהנה כתיב גדול אדונינו ורב כח שיעור קומה של יוצר בראשית רל"ו אלפים רבבות פרסאות כמנין ורב כח, אבל לתבונתו אין מספר דהנה ארז"ל צדיקים אין להם מנוחה שנאמר ילכו מחיל אל חיל, והיינו שהם עולים תמיד בעלי' אחר עלי', דהנה יש ג"ע העליון וג"ע התחתון

והנה בין געה"ע לתחתון צ"ל טבילה בנהר דינור כי אין ערוך כלל בין ההשגה שבג"ע התחתון להעליון לכן צ"ל טבילה בנהר דינור לשכח לגמרי על מה שהשיג בגעה"ת ע"ד כמו ר"ז שצם מאה תעניתא כי היכא דלשכח תלמוד בבלי כי בא"י היו מבבלים לו מה שלמד בח"ל כי כל רב מבבל וכל רבי מארץ ישראל כו', ועל דרך זה הוא גן עדן העליון והתחתון, והגם שנת' רק ב' בחינות גן עדן העליון והתחתון אבל באמת יש רבוא רבבות מדרגות עד אין קץ ושיעור ולכן אין להם מנוחה וכאשר יתבונן בזה הנה יולד אצלו בחי' בן זבת הוא בחי' אהוי"ר שהאהבה היא כאהבת הבן אל האב כו', והנה בחי' אהבה זו נק' גפשי אויתיך בלילה שכמו האדם אהב חי גפשו כמ"כ הוא האהבה לאלקות שהוא ית' הוא חיי החיים מכלכל חיים בחסד כלי בתוך כלי כו', והנה בחי' זו נק' לכתך אחרי במדבר דהנה יש פנים ואחור כמ"ש אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה דצ"ל מ"ש ותשת עלי כפכה, ויובן בהקדים ענין פנים ואחור דהנה כמו עד"מ באדם דהנה הפנים הוא שבו עיקר החושים כמו ראי' ושמיעה וגם הנה כתיב חכמת אדם תאיר פניו, משא"כ בבחי' אחור וזהו שבחי' חסד נעורית נק' לכתך אחרי במדבר כי אהבה זו היא אהבה בבחי' קרירות וכמו אהבת הבן אל האב, אבל בחי' פנים הוא האהבה בבחי' פנימות הרצון ותשוקה ותענוג, וזהו בחי' קדם כמו שבקדם מאיר השמש שהוא בחי' הארת האור כן הוא בבחי' פנים הוא בחי' התגלות הרצון כו', ובחי' זו נק' כלה לשון כלתה גפשי שהוא בחי' אהבה בשלימות הנפש ובבחי' תשוקה וכמ"ש ואל אישך תשוקתך וז"ע ההפרש בין צור לסלע שבחי' צור הוא בחי' לכתך אחרי במדבר בחי' בנעוריה בית אביה שנקראו צור תיכף אחר מ"ת כו', אבל בסוף מ' שנה שעז"נ ולא נתן ה' לכם לב לדעת כו' עד היום הזה או נק' סלע שהוא אהבה דבחי' כלה כו', והענין הוא דהנה כתיב ושמתך בנקרת הצור שטבע הצור הוא כשמכין אבן ע"ג אבן יוצא מהן אש, והנה קודם שיצא האש הי' האש בהעלם בנקרת הצור שהוא מקור האש היוצא אח"כ, ויובן זה בעבודה בנפש האדם שהאש שבצור הוא בחי' האהבה המוסתרת שיש בכאו"א מישראל אמנם היא בהעלם עדיין וצריך לעוררה להוציאה מהעלם אל הגילוי, וע"פ הקבלה הנה הפרדס בעה"כ בערך צור פי' צור במל', ופ"ש בת"ת וסלע פי' כלת משה מל' כמו שהיא באצי', ובמאו"א א' צדיק פי' צור ת"ת וסלע בינה, ונמצא כי לפי הפרדס שצור הוא במל' הנעשה מקור לבי"ע ה"ו בחי' מל' מל' כ"ע שמעלים ומסתיר כו', משא"כ סלע היא בחי' פנימיות המל' שנק' כלת משה כמו שהיא באצי' ואינה יורדת בבי"ע כלל, ולפי' המאו"א שצור בת"ת י"ל כי ז"א שייך לעולמות כי אם לא יהי' נבראים על מי ירחם או יתחסד, וכמ"ש זכור רחמיך וחסדיך כי מעולם המה, כי אמרתי עולם עולם חסד יבנה, משא"כ המוחין אינם שייכים לעולמות כלל ולכן אלפים שנה קדמה התורה לעולם כו', ונמצא כי סלע היא בחי' גבוה מאד, והיינו כי צור זהו עדיין בחי' בנעוריה בית אביה שהוא בחי' המל' שמסתרת בבריאה אמנם סלע כלת משה הוא כמו שמתיוחדת באצי', ולפי' המאו"א ת"ת שייך עדיין לעולמות שהי' נק' עכ"פ סוכ"ע כו' כמ"ש במ"א, משא"כ סלע בינה הוא עם החכ' בבחי' תרדל"מ.

ומעתה יובן הילקוט מ"ש כשהוא נער רבו מכה אותו ומלמדו פי' מכה אותו ע"ד מ"ש בזהר בפ' שלח שאמר ריש מתיבתא אעא דלא שליט בי' נורא מבטשין לי' גופא דלא סליק בה נהורא דנשמתא מבטשין לי' וצ"ל מה שהמשיל את הגוף לאעא, אך הענין הוא דכתיב כי האדם עץ השדה שהמשיל הכתוב את האדם לעץ השדה והנה כמו עץ השדה דלא שליט בי' נורא מבטשין לי' וסליק בי' נהורא כך גופא דלא סליק בי' נהורא דנשמתא מבטשין לי' וע"י הביטוש סליק בי' נהורא. וענין הביטוש הוא מ"ש זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכה, דהנה בכל הקרבנות נאמר קרבן להוי', והיינו כי קרבן הוא לי' קירוב והקירוב הוא לשם הוי' ולכן נאמר אשה להוי' אשה הוא בחי' אש ה' לגבי הוי', אמנם צ"ל קרבן גם לשם אלקים וזהו זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכה, פי' ונדכה דיש דכה ונדכה דכה הוא מה שבעצם הוא נשבר אבל נדכה הוא שמשברין ע"י הביטוש שה"ע המרירות על הריחוק איך שהוא רחוק מאור פניו ית', וזהו ג"כ ענין לעולם ירגיו כו' עמ"ש מזה בלק"ת פ' שלח בד"ה בפ' נסכים, וענין ביטוש זה זהו רבו מכה אותו ומלמדו ונק' מכה הגם שזהו רק בדברים אך זהו ע"ד מ"ש במשה ויד את המצרי וארו"ל ע"פ הלהרגני כו' שהרגו בשם, ופי' מלמדו ע"ד מ"ש דוד מכל מלמדי השכלתי פי' שהכל הוא המלמד דהנה כתיב כי כל בשמים ובארץ, דהנה ארץ היא בחי' מל' שמחיה ומוזוה וכמ"ש ואתה מחיה את כולם, אבל בשמים כתיב לך ה' הגדולה כו' וזבחי' כל הוא מחבר שמים וארץ וכמשת"י דאחיד בשמיא ובארעא כו', ופי' דאחיד בשמיא ובארעא שמחבר בחי' שמים וארץ, ועו"ל פי' דאחיד לי' אחד שממשיך בחי' אחד כמו שהוא מושג בשמים בחי' ז"א דשם הוא לך הוי' הגדולה בחי' בטל וטפל לך שיומשך ויתגלה כן ג"כ בארץ ג"כ הגם כי הארץ הוא בחי' ואתה מחי' את כולם אפילו נפרדים כו', וז"ע גוי אחד בארץ שנש"י ממשיכים בחי' אחד גם בארץ והיינו לפי שמכל מלמדי השכלתי שהכל הוא המלמד, ולכן נעשה מכל לך היינו בחי' לך ה' הגדולה גם בארץ ג"כ, וזהו מ"ש אני ה' מלמדך להועיל ות' מסקיד לך שזהו ע"ד שארו"ל דברי חכמים כדרבונות שנק' דרבון ומרדע ומלמד דרבון שדר בינה בפרה ומרדע שמורה דיעה בפרה מה הדרבון הזה מכוין את הפרה לתלמי' כו', ועד"ז הוא פי' מלמד שמלמד את הפרה כו', הם נשמות דבריאה שנק' זרע בהמה כו', כי שורש לשון תלמי' הוא מל' תל ולכן מפני שע"י המחרישה נעשה הארץ תלמים שנעשה העפר גבוה במ"א ונמוך במ"א, וע"פ הקבלה תל נק' היסוד תל שהכל פונים בו הוא יסוד שנשפע בו מכל הע"ס, ופי' מכוון הפרה לתלמי' שתתעלה באצ"י כי הנה כתיב ששם עלו שבטים שבטי י"ה, שכמו שבכריאה י"ב שבטים הם י"ב בקר דבריאה כמו"כ באצ"י הם י"ב גב"א דו"א דאצ"י ולכן נקרע הים לי"ב קרעים בכדי שכל שבט יעלה במסילה שלו שבאצ"י, וכמו"כ פי' כאן מכוון את הפרה היינו נשמות דבריאה שיתעלו באצ"י לשרשן ומקורן כו', והיינו ע"י שמכל מלמדי השכלתי להיות בחי' אחד גם בארץ ועי"ז נעשה ארץ לי' רצוא לעלות לאצ"י כו', משהגדיל מייסרו בדברים ומלמדו פי' משהגדיל שזהו כמ"ש כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו וכמ"ש באברהם

ואעשך לגוי גדול אותה אומה שכתוב בה כי מי גוי גדול ממך אני מעמיד כו', ונק' גדול ע"ש שדבוקים בבחי' גדול הוי' כו', כי קרב לגבי דהינא כו', ואז מייסרו בדברים שזהו מ"ש אחור וקדם כו' ותשת עלי כפכה ל' כפי' שאפי' בבחי' קדם הוא בחי' פנים דהיינו משהגידל צ"ל בחי' כפי' רק הכפי' הוא בדברים וזהו ודברתם אל הסלע וארז"ל שנה עליו פרק אחד כו', כי בתורה יש הכח שיוכלו לבוא לבחי' כלה בחי' כלתה נפשי כו' וז"ע כפכה כי התורה ניתנה מכף אל כף כו', והו' מעין גנים באר מ"ח מעין גנים קאי על הנשמה כמו שהיא קודם ירידתה בגוף באר מ"ח היא העלי' מלמטלמ"ע ע"י הגוף כו', וזהו עלי באר ענו לה שעלי באר הוא ע"י ענו לה בדברים כו'. ועפ"ז יובן חטא משה מה שהכה את הסלע, שע"י הכאה זו הוריד נש"י ממדריגתם שהי' במדריגת סלע והורה שהם עדיין במדריגת צור כנ"ל ההפרש בין צור לסלע כו', והענין דהנה בסוף המ"ם שנה שהלכו במדבר נאמר ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות עד היום הזה, וארז"ל מכאן שלא קאים אינש אדעת' דרבי' עד מ' שנים, אבל לאחר מ' שנים קאים אדעת' דרבי', וא"כ מ"ש במ"ת פכ"פ דיבר ה' עמכם שפי' פכ"פ הוא בחי' התלבשות פנים דא"א בפנים דז"א כמ"ש הרמ"ז ע' בד"ה ראה אנכי והוא הגהות על ד"ה ראה שבלק"ת, או זהו בחי' ד"ע שהאיר בד"ת, א"כ בשנת המ"ם והגיע ישראל למדריגת ד"ע היינו להשיג איך דקמי' כלא חשיב, וזהו מדריגת סלע שהוא בבינה כמ"ש המאו"א שבינה היא תרדל"מ עם החכ' שבה מלובש או"א"ט שהוא בחי' אחד האמת כמ"ש בסש"ב פל"ה בהג"ה והיינו ששם הוא בחי' דיעה העליונה שהיא האמת איך דקמי' כלא חשיב וכמ"ש הרמב"ם ע"פ ה' אלקים אמת שאין לך מציאות אמיתי זולתו וישראל השיגו בחי' זה, ומשה הכה את הסלע הורה שנש"י הם עדיין במדריגת צור שהוא בחי' חסד נעוריך לכן הי' חטא שלהם גדול מנשוא, אך לפ"ז למה ציוה לו קח את המטה כו', דהנה מטה משה הי' בחי' א' עם מטה דיעקב שכתוב כי במקלי עברתי את הירדן כי במקלי ר"ת ברוך כבוד ה' ממקומו, ור"ת לישועתך קויתי ה', והנה במקל דיעקב כתיב ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולזו כו', לבנה בחי' חסד לזו הוא גבורה שמראהו אדום, והמקל הי' בחי' המחבר חו"ג והיינו ת"ת פצלות לבנות נוטה כלפי חסד כו', וכמו"כ הי' מטה משה והיינו כי המטה רומז לבחי' ממשלה ולמעלה הנה מט"ט הוא בחי' מטה דז"א, ולכן אמר לו שיקח את המטה הוא בחי' הממשלה אבל לא שיכה במטה כי המטה שמכין בו הוא מטה אחר, כמ"ש במ"א בד"ה וככה תאכלו).

והנה לע"ל במשיח נא' ג"כ מטה עוזך ישלח כו', שיהי' ג"כ אבל זהו בחי' היותר נעלה ממטה משה כי כמו בעבודה בנפש האדם יש ג' מדרגות בחי' בנעוריה בית אביה ואח"כ ואם היו תהיה לאיש ואח"כ ואם בית אישה נדרה, כמו"כ יש ג' בחי' במטה, הא' לגבי בחי' בנעוריה היינו בחי' המטה שנק' שבט שז"ע חושך שבטו שונא בנו ואהבו שזרו מוסר, הב' לגבי ואם הי' בחי' אירוסין הוא מטה משה בחי' ממשלה ואז יוכל לפעול ע"י הדיבור כמ"ש דבר מלך שלטון שדיבור המלך שהוא בחי' מושל אז פועל דבורו,

ולגבי בחי' ואם בית אישה נדרה זהו בחי' מטה דמשיח שיהי' לעיל מטה עורך כו', ולכן לעיל נא' והניף ידו על כו' והכהו לשבעה נחלים שיהי' בקיעת הנהר בא"א לגמרי שיהי' רק לו' נחלים ולא ל"ב להיות כי לעיל יהי' העלי' בז"ת דע"ק כו'.

באר חפרוה שרים. קאי על האבות דהנה כתיב מקדש אד' כוננו ידיך, מקדש קאי על נש"י כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך כאו"א מישראל והיינו שהם נק' מקדש, וההפרש שבין מקדש לעולמות הגם דכתי' את השמים ואת הארץ אני מלא אבל זהו בבחי' העלם אבל בבהמ"ק מאיר בגילוי וצ"ל בחי' כל לזה וזהו ע"י האבות אברהם יצחק ויעקב הם ג' ידות יד הגדולה יד החזקה יד הרמה כו', וזהו מקדש אד' כוננו ידיך, וזהו באר חפרוה שרים, גם במחוקק זה משה שע"י התורה יכולים להיות בחי' כלי להשראת אור זה כו'.

הגהות על הדרוש שבלקו"ת פ' חוקת ד"ה אז ישיר ישראל

אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה כו'. הנה כתיב מעיין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון. פי' שזהו השבח שהקב"ה משבח את כנסי' איך שהיא בחי' מעיין גנים ובחי' באר מים חיים, כי הנה ענין באר מים חיים הוא מים הנובעים, כי הבאר הוא מה שחופרים בארץ ומתצאים שם גיד הנובע מים חיים ומתמלא ממנו הבאר. והנה עיקר הטעם שנקראו מים חיים הוא מפני שעוברין דרך עובי הארץ וכמבואר בגמ' (בבכורות דנ"ה) דכל המעינות אפילו הנובעות בהרים רמים סולמי דפרת נינהו דהיינו שמקלחין תחת הקרקע ועולין בהרים כמו סולם, הרי נעשו מים חיים לפי שעברו דרך הקרקע שהרי מצד עצמן הם מי פרת, ומי פרת יש בו לפעמים נוטפים מרובים על הוחלין דהיינו מימי הגשמים הם רבים יותר מעצם מי הנהר ואינם כמים חיים ממש לפמ"ש בהרמב"ם שכל הגזרות פסולי' לקידוש מי חטאת ולחד מ"ד בגמ' אינו מטהר בוחלין כלל ודינו רק כמי גשמים שהם מים עליוני' היורדים מן השמים, וע"י שעוברין בעובי כדור הארץ נעשו מים חיים שמעולי' ומשובחי' הרבה יותר ממי הגשמים הן בעצם מהותן שהם זכים וצלולים ביתר שאת ויתר עז ממי גשמים זה נעשה בהם ע"י שעברו עובי הארץ שע"י נדחכו ונצללו וכן לענין הדין המים חיים דוקא כשרי' לטבילת הוב ולטהרת מצורע ולפריה אדומה (הרי ג' טומאות אלו החמורים שהצריכה התורה בהם שילוח כמ"ש וישלחו מן המחנה צרוע חב וכל טמא לנפש כו' נטהרי' ע"י מים חיים כו' דוקא משום שע"י נמשך

מבחי' סתימו הכל סתימין דקמי' כחשיכה כאורה כו' וכו'. וכי' שנעשו מים חיים הוא רק ע"י שעברו בעובי הקרקע כנ"ל שעיי' דוקא נודככו כו', וכך יובן הנמשל בכנסי' שנקראת באר מים חיים דוקא ע"י ירידת הנשמה בגוף בעה"ז שהגוף החומרי מסתיר על אור קדושת הנשמה הוא כמשל קרקע עולם המסתיר על גידי המים הנמשכים בו ממי פרת האחר שהגידיים בוקעי' את הקרקע נק' מים חיים, כך כשהנשמה מתגברת לצאת ממחשך חומריות הגוף כתשובה ויצעקו אל ה' אזי נקראו הנשמות באר מים חיים, כי הנה הנשמה עצמה היא גמשכת מבחי' מים עליונים שנק' מים דוכרין (כנו' בגמרא בברכות דנ"ט ע"ב גבי מי גשמים שיצא חתן כו' שהמים היורדים מן השמים נק' חתן כן פי' בערוך) ומשם ירדו למטה להתלבש אח"כ בגופות, וזהו ממש כמשל המעינות שנמשכי' מנהר פרת ונעשו מים חיים ע"י שעוברין דרך קרקע עולם כנ"ל ומבואר בגמ' שם בכורות דנהר פרת הוא דמעיקרא דהיינו שהוא בחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ומבחי' נהר זה היוצא מעדן למעלה ברחוניות נמשכו הנשמות וכבודע בזהר פי' אמור ע"פ בעבר הנהר ישבו אבותיכם כו' ח"ש רז"ל מה שמו יובל שמו שהוא בחי' שכינתא עילא' עלמא דחירה, לכן נק' מים דוכרין, כי היא בחי' ה' עילא' דשם הוי' ובחי' ג' אותיות ראשונות דשם הוי' נק' אותיות זכרים לגבי בחי' ה' תתאה שהיא בחי' מקבל מכולם וכנו' בזהר פי' ויחי דרמ"ו ע"א כיון דסלקא מלה מכנסי' ולעילא כולא הוא דכר כו', וגם יובל דוכרא הוא כמבואר בתרגום דיהושע ו' פסוק ח' ע"פ שופרות היובלים ע"ש. וזהו ענין מארז"ל ישראל עלו במחשבה, שהנשמות נמשכו מבחי' מחשבה עילאה והיא בחי' ה' ראשונה דשם הוי' כבודע שהיא הנק' ג"כ נהר כמשל המחשבה שאינה נחה כלל רק תמיד משוטטת, ומשם ירדו אח"כ מלמעלה למטה בסדר בחי' השתלשלות העולמות ונמשכו בבחי' ה' תתאה ואח"כ משם ע"י ריבוי השתלשלות נמשכו למטה עד שבאים ומתלבשים בחומר גופני בעה"ז שהוא כדוגמת משל עפר הארץ בחי' דומם גשמי, ומשם הנשמות חוזרים לצאת ממאסר הגוף בתשובה ורעותא דליבא שהיא בחי' מיין נוקבין העלי' מלמטה למעלה דהיינו בחי' אתעדל"ת ואזי נק' הנשמות באר מים חיים דוקא שקנו להם הוי' חדשה ביתר שאת ויתר עז ממעלתם הראשונה שנמשכו מבחי' נהר היוצא מעדן כו' ע"י עברתם דרך הגוף דוקא בבחי' אתכפיא ואתהפכא שהוא בחי' בירור מלמטה למעלה, וזהו ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים חצים אל הים הקדמוני, (פי' מחשבה עילא' נק' הים הקדמוני, כי המחשבה היא מיחדת עם העצמות משא"כ הדבור דעת לחשות ועת לדבר) וירושלי' היא בחי' ה' תתא' שמשם ירדו הנשמו' לגופות, ולפי שע"י ירידתן למטה נתעלו להיות בעילוי עצום בבחי' באר מים חיים ע"כ אמר ביום ההוא יצאו מ"ח מירושלי' אל הים הקדמוני שע"י ירידה זו מתגלה הארה יתירה כדלקמן אי"ה.

(מ"ח סולמי דפרת נינהו רק שעברו דרך הארץ כך הנשמות מבחי' ונהר היוצא מעדן יובל שמו דכרא הוא מ"ד עלו במחשבה וירדו למטה בה' תתאה ועה"ז ועיי' נעשי' מ"ן יצאו מ"ח מירושלי' כו').

ב) אך כדי להבין ביאור הדברים י"ל מהו פי' מעיין גנים שהוא ענין ירידת כנס"י מלמעלה למטה, כי השבח הזה שמשבח את כנס"י הוא כולל ב' דברים דהיינו שהיא בחי' מעיין גנים ובחי' באר מים חיים, והנה בחי' באר מ"ח הוא נתהווה מצד ירידתן בגוף כנ"ל, ובחי' מעיין גנים שאמר תחלה הוא מצד שרש נשמתן קודם שירדו בגוף שהם היו אז ג"כ במעלות ומדרגת בחי' מעיין גנים. וביאור הדבר דהיינו להבין מהו בחי' מעיין גנים ומהו מעלת בחי' באר מ"ח שגבוה יותר מבחי' מעיין גנים, דלכאורה הרי המעיין הוא ג"כ מים חיים וא"כ כיון שגם קודם ירידתן היו בחי' מעיין מהו עוד יתרון מעלת באר מ"ח. הנה כתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, פי' עד"מ הגן הגשמי צריך הוא להיות בו מעיינות הולכין ומשקיין אותו בתמידות בכדי שיהי' הגן רוה ממשקה המים ויצמיח כל טובי הארץ מפירות ואילנות וכל מיני תענוגי בנ"א כי המים מצמיחי' כל מיני תענוג כו', וכך יובן הנמשל במעיין גנים העליונים דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן היינו בחי' גילוי אלקות שמתגלה ומאיר בג"ע העליון ובג"ע התחתון שהן הנקראים בשם גנים עד שהגשמות נהנים שם מזיו השכינה ותענוג זה נגדל ונצמח דהיינו בתוספת אור וגילוי תמיד מפני סיבת ההשקאה ממעיין הנובע בגנים הללו והיינו מ"ש ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן פי' להשקות ג"ע העליון והתחתון והיינו להיות כי הנהר הוא בחי' בינה ושם מתגלה בחי' מקור כל התענוגים שלמעלה מעלה גם מבחי' החכמה כמו עד"מ באדם כשמבין ומשיג השכל מתמלא תענוג כו' ומשם נמשך בחי' תוספת אור בג"ע להיות הגשמות נהנין ומתענגים מזיו וה"ו ממש כמו מעין המשקה את הגן ועי"ז בא סיבת גידול צמחים שבו. אך הנה מ"ש ונהר יוצא מעדן דמשמע שיוצא מן העלם לגילוי כמו המעיין שנובע מהארץ, הוא כי הנה הוא ית' נק' סתימו דכל סתימין וצריך להביאו לבחי' גילוי מן ההעלם להיות נמשך ממנו בחי' מעיין גנים שהוא בחי' נהר היוצא מעדן, כי אפילו עדן עצמו הוא בחי' העלם כמארז"ל עין לא ראתה כו' והוה פי' מעיין גנים, דקאי השבח על כנס"י כי ישראל עלו במחשבה הוא בחי' נהר היוצא מעדן כנ"ל ע"כ מצד שרשן זה הם בחי' מעיין גנים שהוא בחי' נהר היוצא מעדן להשקות כו' אך אח"כ כשירדו למטה בהתלבשות בגופים ועושי' מצות מעשיות נקראי' באר מים חיים. כי הנה הפרש בין מעין לבאר שהמעיין נובע מעצמו מלמעלה למטה, משא"כ הבאר הוא ע"י חפירה ועי"ז נובע מלמטה למעלה, וכך בחי' מעיין גנים הוא בחי' ההמשכה הנמשכת מלמעלה למטה דהיינו מצד עצם שרש נשמת ישראל כמו שהיו למעלה ישראל עלו במחשבה כו' משא"כ בחי' באר מים חיים שהוא המים חיים היוצאי' ע"י חפירה דהיינו ע"י אתעדלית בהתלבשותן בגופות כי ירידה זאת צורך עלי' היא והוא למעלה מעלה מבחי' מעיין גנים הנ"ל.

ג) ענין מעין גני' ונהר יוצא להשקות המשכת תענוג עליון מבינה בג"ע כו' ויוצא מהעלם הארץ א"ס טמירו דכ"ט כי יש עדן וכו' ושבח זה מצד שרשן קודם ירידתן בגוף כמעין משקה מעצמו וע"י ירידתן נעשי' באר מ"ח והוא גבוה יותר ממ"ג.

ג) כִּי הִנֵּה כְּתִיב וַיִּנְיַחְהוּ בַגֵּז לַעֲבֹדָה וּלְשִׁמְרָה לַעֲבֹדָה זֶה רַמְ"ח מ"ע וּלְשִׁמְרָה זֶה שִׁס"ה ל"ת. וְהַעֲנִין דַּאֲע"פ שֶׁכֵּבֶר נִבְרָא הַגֵּז מִקֶּדֶם אֲךָ כְּדֵי לְהוֹסִיף וּלְהַגְדִּיל הַמִּשְׁכַּת הָאֹרֹךְ בַּגֵּז הַנִּיחֻו אֶדָּם שֵׁם שִׁיעֲבֹד וְיִשְׁמֹר הַגֵּז הוּא ע"י הַמִּצְוֹת שִׁיעֲשֶׂה הָאָדָם כְּאִמְרָם לַעֲבֹדָה זֶה רַמְ"ח מ"ע כו'. וְהֵינּוּ לְפִי שֶׁהַמִּצְוֹת הֵם בְּחַי' פְּנִימִיּוֹת רִצּוֹן הָעֲלִיּוֹן וְלִכְּנֹן גַּתְּלַבְּשׁוּ בַעֲשִׂיָה גְשְׁמִיּוֹת כִּי סוּף מַעֲשֵׂה עֲלֵה בְּמַחֲשֶׁבֶה תַחֲלָה פִּי' סוּף מַעֲשֵׂה הוּא מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת לִהְיוֹת חֶסֶד אֶל כָּל הַיּוֹם לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפִלִים זֶהוּ מִצְוֹת צְדָקָה וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה וְסוּף מַעֲשֵׂה זֶה עֲלֵה דוֹקָא בְּתַחֲלַת הַמַּחֲשֶׁבֶה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוּא בְּחַי' הַרִצּוֹן עֲלִיּוֹן דְּלִית מַחֲשֶׁבֶה תְּפִיסָא בִּי' רַק ע"י תּוֹרָה וּמַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת שֶׁבַעֲשִׂי' דוֹקָא וְהַטַּעַם יָדוּעַ מִשּׁוֹם דְּנַעֲרֹץ סוּפֵן בְּתַחֲלַתָּן (וְלִכְּךָ שֶׁרַשׁ הָעֲשִׂי' גְבוּהָ מֵאֵד בְּשֶׁרְשׁוֹ כְּמִשְׁלַל אֲכָנָה הַנוֹפֶלֶת מֵרֵאשׁ הַחֹמָה כְּשֶׁתְּפוּל לְמַטָּה תְּפוּל בְּתַחֲתִית יוֹתֵר כו') וְע"כ בַּעֲבֹדַת הָאָדָם בְּמַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת הוּא מִמְּשִׁיךְ תּוֹסֶפֶת אֹרֹךְ בַּגֵּז לְאִין קֶץ מֵהָאֹרֹךְ שֶׁנִּמְשָׁךְ בּוֹ מִקֶּדֶם בְּבִרְיַאת הַגֵּז כו' (וְבוֹזֵה יוֹבֵן מַה דְּדוֹקָא ע"י תוֹמ"צ זֹכֵה לַגֵּז וְאִם לֹא אִין לוֹ חֶלֶק בַּגֵּז. דִּאִין עֲנִין זֶה כְּמוֹ תְּשֻׁלוֹם שֶׁכֵּר שׂוֹמֵר לֹא עֵבֶד כְּרֵאוּי אִין מוֹוֹתְרִין לוֹ הַשְּׁכֵר חֲנָם, רַק הָעֲנִין כִּי שֶׁכֵּר מִצְוָה נִמְשָׁךְ מֵהַמִּצְוָה עֲצֻמָּה, וְכִשְׁלֵא עֲשֵׂה הַמִּצְוָה מִמִּילָא אִין לוֹ הַשְּׁכֵר, וְפִי' כְּמוֹ עֲדִי' חֲכָם גְּדוֹל שֶׁרוּצָה הֶכֶל לְהַבִּין וְלְהַשְׁכִּיל לַעֲצֻמּוֹ וְאִינוּ חֲפִץ לְהַנִּיחַ הַשְּׁכֵלּוֹתָיו וּלְפָנּוֹת לְהַשְׁפִּיעַ לְזוּלְתוֹ אֲךָ כְּשֶׁלְּפַעְמֵי' נּוֹבְעֵי' אֲצִלוֹ הַשְּׁכֵלּוֹת רַבּוֹת מֵאֵד עַד שֶׁמִּתְּמַלֵּא כָּל כְּלֵי מַחֲזוֹ מִרְבוּי הַחֲדוּשֵׁי' אִין לֹא יוֹכֵל לַעֲצוֹר בְּמִילִין וּמוֹכֵרָה לְגַלּוֹת לְזוּלְתוֹ כו' וְכִמוֹ חֲבִית הַמִּתְּמַלֵּא' מֵיָם עַל כָּל גְּדוּתֵי' בְּהַכֵּרַח יֵצֵא ג"כ לְחוּץ, כְּמִ"כ כְּשֶׁאִין תּוֹסֶפֶת אֹרֹךְ בַּגֵּז רַק כְּפִי הַמְּדָה הַקְּצוּבָה לוֹ אִין נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ הַשְּׁפַעָה לְמַטָּה כִּי חֲפִץ יוֹתֵר לְקַבֵּל לַעֲצֻמּוֹ כו' אֲבָל כְּשֶׁמִּמְשִׁיכֵי' תּוֹסֶפֶת אֹרֹךְ בַּגֵּז שֶׁתּוֹסֶפֶת מְרֻבָּה עַל הָעֵינֵק דְּהֵינּוּ ע"י תוֹמ"צ אִין בְּהַכֵּרַח יוֹמֶשֶׁךְ ג"כ הַשְּׁפַעָה מִמֶּנּוּ לְזוּלְתוֹ לְנִשְׁמוֹת כו' וְזֶהוּ וַיִּנְיַחְהוּ בַּגֵּז לַעֲבֹדָה כו' שְׁע"י הַמִּשְׁכַּת תּוֹסֶפֶת אֹרֹךְ בַּגֵּז יוֹמֶשֶׁךְ ג"כ מֵהַגֵּז לְנִשְׁמוֹת כו' וְהֵינּוּ דְשֶׁכֵּר הַמִּצְוָה נִמְשָׁךְ מֵהַמִּצְוָה עֲצֻמָּה). דַּאֲע"פ דָּגָם מִקֶּדֶם נִמְשָׁךְ אֹרֹךְ בַּגֵּז דְּהֵינּוּ כְּמִ"שׁ מַעֲיִין גָּנִים וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת כו' כְּנ"ל אֲךָ זֶהוּ רַק בְּבַחֲי' צְמֻצוֹם כְּפִי הַמְּדָה הָרֵאשׁוֹנָה מֵהַ דְּלֵא סָגִי בְּלֵא"ה לְקִיּוֹם בְּחַי' הַגֵּז, אֲבָל ע"י מִצְוֹת הוּא מוֹסִיף בּוֹ אֹרֹךְ גְּדוֹל דְּהֵינּוּ יִשְׁמַרְחִיב אֶת הַמַּעֲיִין וּמִמְשִׁיךְ בּוֹ מִבְּחַי' הַמִּקּוֹר שֶׁמִּמֶּנּוּ נִמְשָׁךְ הַמַּעֲיִין שֶׁהוּא בְּחַי' אֹרֹךְ אִ"ס סְתִימוֹ דְּכָל סְתִימִין שֶׁמִּמֶּנּוּ נִמְשָׁךְ בְּחַי' מַעֲיִין גָּנִים הַנ"ל שְׁע"י מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת מִמְשִׁיכֵי' וּמִרְחִיבֵי' מוֹצֵא הַמַּעֲיִין בְּגִילּוּי רַב מִבְּחַי' הָהָעֵלֶם וְהַמִּקּוֹר כו' בְּעִילּוּי רַב לְאִין קֶץ מֵהַצְּמֻצוֹם שֶׁבְּתַחֲלָה כו' וּמִטַּעַם הַנ"ל שֶׁנַּעֲרֹץ תַּחֲלַתָּן בְּסוּפֵן וְסוּפֵן בְּתַחֲלַתָּן וְסוּף מַעֲשֵׂה עֲלֵה בְּמַחֲשֶׁבֶה תַּחֲלָה שֶׁהוּא בְּחַי' הַרִצּוֹן עֲלִיּוֹן שֶׁלְּמַעֲלָה מַעֲלָה מִבְּחַי' חו"ב שֶׁהֵם בְּחַי' מַעֲיִין גָּנִים כו' אֵלֵא הוּא בְּחַי' מִקּוֹר הַמַּעֲיִין וְזֶהוּ בְּיוֹם הַהוּא יֵצֵאוּ מ"ח מִירוּשָׁלַיִם חֲצִיִּים אֶל הַיָּם הַקְּדֻמוֹנִי וְכְנ"ל אוֹת א'.

(נֵת) כִּי הַטַּעַם שְׁע"י הִירִידָה בְּגוֹף עֲלֵי' ע"ד לַעֲבֹדָה זֶה רַמְ"ח מ"ע פְּנִימִי' רִצְוָה"ע שֶׁנִּתְּלַבֵּשׁ בְּסוּף מַעֲשֵׂה מִמְשִׁיךְ מִרְצָה"ע שֶׁלְּמַעֲלָה מִמַּעַ"ג וְאוֹ מִמִּילָא מִשְׁפִּיעַ הַגֵּז ע"י הוֹסֶפֶת הָאֹרֹךְ כִּי אַע"פ דְּבִלְא"ה וְנִהַר יוֹצֵא לְהַשְׁקוֹ

אך זהו בצמצום אבל להרחיב המעיין הוא ע"י תומ"צ נעוץ סופן ממשיך ממקור המעיין זהו מ"ח יצאו מירושלי).

ד) וזהו פי' מעיין גנים באר מים חיים. דכנס"י נק' מעיין גנים מצד שרש נש"י שעלו במחשבה שהוא בחי' נהר יוצא מעדן להשקות את הגן ע"כ גם קודם ירידתן בגוף הם בחי' מעיין המשקה את הגנים. אך להיות המשכת תוספת אור בג"ע הוא ע"י שיורדי' למטה ומתלבשי' בגופים גשמיים ובאי' לידי בחי' סוף מעשה שהוא מעשה המצות שאז ממשיכי' תוספת אור לאין קץ כנ"ל בפ' ויניחהו בג"ע לעבדה כו' זו רמ"ח מ"ע כו'. והו בחי' באר מים חיים שלמעלה מבחי' מעיין גנים. כי משנו' בפ' בבאר מים חיים, הוא להורות דע"י ירידתן בגוף נתעלו יותר להיות בחי' מים חיים וכנו' לעיל אות א' שהמים דפרת כשחוזרים ונזבעי' דרך עובי הכדור מלמטה למעלה אז דוקא נק' מים חיים כך הנשמות שעלו במחשבה תחלה כשיורדי' למטה בגופים ומקיימי' המצות מעשיות הנה עי"ו נק' באר מים חיים כי הרי נתבררו בעברם בחומר הגוף ובפעול המעשה של המצות שמלובשים בגשמיות כמו צמר הציצית וקלף של התפילין כו' ועיקר הענין כנ"ל דמפני שסוף מעשה נמשך מבחי' הרצון עליון שלמעלה מהחכמה ובינה הנק' מעיין גנים כו' ע"ש יש בכח מעשה המצות להמשיך גלוי מן ההעלם מבחי' המקור במעיינות ההולכי' בג"ע העליון והתחתון. והו שנק' באר מים חיים כי הנה הבאר הוא ג"כ מעיין אך הוא המעיין שמוצאי' בעומק הארץ שהוא בחי' המעיין כשהוא כלול עדין במקורו שמשם ממשיכים אותו משא"כ בחי' מעיין הוא שכבר יצא ממקורו מעצמו והרי כבר נתרחק מן המקור מה גם כשכבר נעשה נהר שנתרחק יותר ממקורו כו' כך יובן דע"י אתעדל"ת במעשה המצות נק' באר מ"ח שממשיכי' ממקור המעיין שיומשך ממנו המעיין דהיינו מבחי' סתימו דכל סתימין ממש והוא למעלה מבחי' מעיין גנים שהוא בחי' מעיין שכבר יצא בגלוי מן המקור וכש"כ כשנעשה בחי' נהר היוצא מעדן כו'. ובוה יובן דלכאורה קשה במש"ל דדוקא ע"י ירידתן בגוף נעשו בחי' מים חיים זהא נק' מעיין גנים קודם ירידתן והמעיין הוא ג"כ מים חיים, (והגם שנת"ל דפי' מעיין גנים הוא נהר היוצא מעדן והנהר אין לו דין מים חיים ממש מ"מ אין זה מוסכם והוא במחלוקת שנויה ועוד דבנשמות ישראל כתיב בעבר הנהר ישבו כו' דהיינו ששרשן למעלה מבחי' נהר היוצא מעדן והוא כי נמשכו מבחי' חכמה עילאה שנק' מעיין שלמעלה מבחי' בינה הנק' נהר וא"כ מהו העלי' עוד ע"י ירידתן בגוף). אלא משום דבחי' באר מ"ח גבוה יותר מבחי' מעיין כנ"ל (שהוא בחי' מעיין הכלול ומתאחד במקור מים חיים כו') לכך נו' בכתוב בפ' בבאר מים חיים, (וכן עפ"י הדין הנה מבואר במשנה ספ"ק דמקואות למעלה ממנו מעיין שמימיו מועטי' כו' למעלה ממנו מים מוכין כו' למעלה הימנו מ"ח. הנה מים חיים הוא המעלה היותר גבוה. והנה נהר פרת לשמאל אין מטהר בו חלילין אלא ביומי תשרי, א"כ דינו כמו מעיין שמימיו מועטי' כו' ונת"ל שבחי' נהר היוצא מעדן שממנו נמשך הנשמו' ונק' ג"כ מעיין גנים הנ"ל הוא בחי' נהר פרת כנ"ל אות א' דיוכל שמו א"כ בחי' באר

מ"ח הגבה מאד נעלה מבחי' מעיין גנים זה וגם למ"ד דנהרא מכיפי' מיבריך ומטהרין בזוחלין מ"מ פסולי' לקדש מהן מי חטאת לפ"ד הרמב"ם פ"ב מה' פרה הי"א וכ"ה בתוספתא, ועכ"מ הטעם ול"נ טעם אחר דכיון דמתערבין מי גשמים בסתם נהר ה"ל מי תערובת וע"ש בהרמב"ם הט"ו ובהר"ש פ"ח דפרה משנה י' י"א).

וז"ש תחלה מעיין גנים ואח"כ באר מ"ח כי תחלת אור השפע בא בג"ע עליון ותחתון מלמעלה למטה כנ"ל והיינו מעיין גנים ואח"כ ע"י הנשמות שבעה"ז עולה אור השפע למעלה מלמטה דוקא וזהו באר מ"ח וזהו תוספת אור מבחי' סתימו דכל סתימין כו' (וע' בזהר פ' בלק דר"א ע"ב ובהרמ"ז שם שכו' ח"ל אין ספק שמעלת באר היא מעולה מהאמורה פה במעיין כו' אבל יש בחי' של המעיין מעולה מפני שבחי' המעיין היא השפעה ממילא כו' ע"ש וד"ל שהמעין יוצא מעצמו גם משקה מעצמו וא"צ לשאוב משא"כ בבאר והיינו כי המעיין הוא בחי' אתעדל"ע מצד עצמו כו').

וזהו ג"כ ענין הברכות של המצות שכולל ב' בחי' הג"ל המשכה מלמעלה למטה שנמשך תחלה מעצמו והוא בחי' אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת וזהו מ"ש בא"י אמ"ה שהוא בחי' המשכה מלמעלה למטה להיות מלך העולם בגלוי אור בג"ע העליון ותחתון והיינו בחי' מעיין גנים ואח"כ אשר קדשנו במצותיו הוא העלא' מלמטה למעלה שע"י המצות נעשה בחי' באר מ"ח כנ"ל. (ולזאת יובן דאע"פ שבחי' הבאר גבוה מהמעין כנ"ל, עכ"ז יש ג"כ מעלה במעיין שאינו בבאר והוא היותו אתעדל"ע מצד עצמו שא"צ לאתעדל"ת וכמו מעיין שיוצא ממילא וגם משקה מעצמו וא"צ לשאוב בכלי משא"כ בבאר וכ"ה בזהר בלק דר"ב ע"א מה בין מעין לבאר, לא דמי כד אתמשכון מיא מאילייהו לכד שאבין מיא לאשקאה כו' והיינו דבחי' מעין הוא ההמשכה שמלמעלה בבחי' אתעדל"ע מצד עצמו ובוה יש בו מעלה יתירה מבחי' הבאר שהוא אתעדל"ת דוקא, אך מ"מ מה"ט גופא הבאר נעלה שע"ז נמשך ממקום גבוה יותר מבחי' המעיין היינו בחי' סדכ"ס כנ"ל וזהו ענין וצונו שאומרי' אח"כ שהוא אתעדל"ע שאחר אתעדל"ת כו' כמ"ש במ"א).

(וזהו ענין באר מ"ח שנו' בפ"י מ"ח שנתבררו ע"י הארץ קלף התפילין כו' והבאר בעומק בארץ משא"כ המעיין נתרחק ממקורו וזהו ענין ברכת המצות בא"י מע"ג ואח"כ אק"ב באר מ"ח).

ה) והנה כללות כל המצות הוא מצות הצדקה כידוע ומתוכה נבין בעיקר ענין המצות איך שבהם ועל ידם נמשך להיות מקור למעיין גנים הג"ל כי הנה הצדקה היינו במה שטרח וייגע ומרויח ממונו ביגיע כפיו שנשא ונתן באמונה ודרי מו"מ זה שהוא עסק גשמי הנה העסק הוא מסתיר על קדושת ה' ואמנם כשאח"כ הוא נותן פרוטה לעני מיגיעה זו והפרוטה נעשה חיות לעני בב' מדרגות מזון ולבוש ובאתעדל"ת אתעדל"ע נמשך ג"כ בחי' צדקה מלמעלה לתחתון רוח שפלים מאין ליש להיות השפעה לנשמות ומלאכים בג"ע עליון ותחתון ג"כ בב' בחי' א"פ ואו"מ שהם בחי' מזון ולבוש, דהיינו

שזיו השכינה הנמשך לנשמה בג"ע יש בזה ב' מדרגות הא' אשר משיגם בהשגה ממש כמו שמשיג האדם איזה שכל וסברא שאו נתפס אור אלקי ומוקף בתוך השגתם והשגתם מקפת לאור האלקי שהשיגו וכנראה בחוש במשיג שכל המושג דהדבר המושג מוקף בתוך השכל המשיגו וזהו הנק' בחי' א"פ והיינו שנק' מזון לנשמה כמ"ש ותורתך בתוך מעי ממש וז"ש או תתענג על ה' פי' ל' על היינו שהנשמות מקיפים לבחי' הארת ש' הוי' הנמשך להיות מושג בג"ע שמושג ומוקף מהשגתם, והבחי' הב' הוא מה שא"א להתקבל בהשגתם כלל ואז נשאר האור עליהם בבחי' מקיף וחופף עליהם זהו הנק' לבושים בג"ע וז"ש או יבקע כשחר אורך כו' והלך לפניך צדקך הוא בחי' א"פ וכבוד ה' יאספך הוא בחי' א"מ. ובאמת ב' בחי' אלו נמשכים ונעשים ממה שנתברר ונתעלה הניצוצי קדושה ע"י פרוטה זו של הצדקה שבחי' ניצוצי' אלו נתבררי' ונתעלים וממשיכי' המשכות אלו כו' ועד"ו בשאר כל המצות שנתלבשו בעשיה הגשמיות כמו צמר וקלף כו' וכשנעשה בהם מצות ציצית ותפילין מתבררים והוא כמשל המים שעוברים דרך עפר הארץ ואז נעשים מים חיים כו' וזהו אז ישיר ישראל כו' עלי באר כו' כי ישראל עלו במחשבה שהוא בחי' מעין גנים כנ"ל אות א' וירד מלמעלה למטה דרך הגנים ונתלבש בחומר גופני בעה"ז לקיים מצות מעשיות והיא ירידה צורך עליה שנעשי' עי"ז בבחי' באר מ"ח שממשיכי' ממקור המעין בחי' רצון הפשוט דסוף מעשה עלה במח' תחלה ולכך ישיר ישראל מחמת כי ע"י ירידה זו נעשה עלייה גדולה עלי באר כו'.

(נת') איך פרוטה שנותן לעני ומחי' אותו, מזון ולבוש, ממשיך למעלה ג"כ א"פ תתענג על ה' וא"מ לבושי' לנפש ונמשך ממה שנתברר ע"י הצדקה וכן בשאר המצות וזהו באר מ"ח כשבוקע העפר דוקא לכן ישיר ישראל מיריד' זו בגוף כי היא צורך עלי' עלי באר כו'.

(ו) באר חפרה שרים. פי' כמו ענין חפירת הבאר הוא כדי להסיר העפר שאו יתגלה בקיעת המים חיים הנובעים ממטה למעלה שכל זמן שהעפר מכסה עליהם אינן באים לידי גילוי ובהסיר העפר הם באים לידי גילוי כו' כך ניצוץ האלקי להיותו מוסתר ומלוכש בחומר נה"ב והגוף המחשיכים מאד ומונעים גילוי אור הנפש האלקית לעלות מלמטה למעלה בבחי' באר מ"ח כנ"ל ע"כ צריך לחפור ולהסיר עפר חומר נה"ב והיינו בב' דברים א' בהתבוננות בגפש המשכלת להבין ולהשכיל בגדולת ה' איך שבמאמר א' נברא הכל וכולא קמי' כלא כו' וצבא השמים כולם הם בבחי' הביטול במציאות בתמידות וכמ"ש לך משתחווים לשון הוה ולהתבונן במשל הידוע איך שהדבור בטל הוא ונכלל במחשבה כך דבור העליון דבדבר ה' שמים נעשו בטל בעצמו' כו' כמ"ש לך ה' הגדולה והיינו שאומרי' בב"ש ופסוד"ו מענין ביטול המלאכים וכו' וכמו שהאופנים ברעש גדול כו' ואוי כשמגיע לק"ש ממילא בא לאהבת בכל לבבך ובכל מאדך שהוא ביטול הרצון במס"ג כמ"ש אליך ה' נפשי אשא וכמאמר בע"כ אתה חי להיות החיות בגוף בע"כ וגם בכל צרכי פרנסה יהי' העסק בע"כ כמאן דשדי בטר כתפי' והוא דרך מעבר לבד ולא

דרך קבע כו' וביטול רצון זה ישנו בב' מדרגות הא' בבחי' האהבה לה' כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' והב' בביטול רצון זר היפך אלקות והוא להיות סור מרע גם בפ"מ בתאוות היתר באהבה לה' יבטל הרצון שיעשה הטוב יותר מכפי טבעו ורגילותו כמו בלימוד התורה ללמוד יותר מחפצו בטבעו וכן במצות מעשיות לעשות נגד הרצון הטבעי כמו בפיזור ממון לצדקה וכיוצא ובסור מרע לכבוש תאוות היתר ג"כ וכל אלה המה בחי' ביטול עצמותו ואינם באים אלא ע"י חפירה כמו עד"מ החופר בקרקע קשה כך חפירת הרע הוא בכפייה לאכפייא לסט"א ולכבוש יצרו כו' וזהו כמשל החופר ומסיר עפר הגס ועב כמו גוש וחתיכה גדולה חפירת עפר הדק היינו דקות הרע כו' וכמ"ש במ"א בענין מילה ופריעה שבערלת הלב, זה בא ע"י ב' דברים א' ע"י ההתבוננות והב' ע"י לאכפייא כו', וזהו בחי' שרים ונדיבי העם כי ההתבוננות בחב"ד שבנפש המשכלת זהו בחי' שרים כי השכל הוא הראש לכל כחות הנפש ומוח שליט על הלב ע"כ נק' שרים וכמ"ש בזהר פ' בהעלותך שרים אלן או"א ובחי' לאכפייא זהו בחי' איזה גבור הכובש את יצרו והוא בחי' מדת הגבורה שבנפש וזהו בחי' נדיבי העם אלן אבהן שהם בחי' המדות שבנפש כנדוע שאברהם בחי' אהבה ויצחק בחי' יראה כו' ולכן יצחק חפר הרבה בארות היינו ע"י בחי' גבורה הנ"ל וכן אי' בזהר שם דנק' באר כשנמשך מבחי' יצחק כו' יעו"ש ובוהר פ' נח ע"פ נוולי' מתוך בארך ע"ש, וזהו באר חפרוה כו' ועי"ז נעשה בחי' גילוי הבאר מ"ח שיש בהנשמה כו' לכן איתא בפוסקי' דבאר חשוב בידי שמים כמו מעיין, ומבואר הטעם כיון שהמים הם מים נובעים ואין בהוויית המים שום תפיסת ידי אדם אלא שחפר בקרקע כדי לגלות המים, והיינו כי האהבה שיש בהנשמה היא באמת מלמעלה מחמת כי נר ה' נשמת האדם לכן עולה בטבעו למעלה וכמ"ש בלק"א פי"ט, רק שהאהבה היא מסותרת מחמת הנה"ב והגוף מסתירים וא"כ החפירה היא רק הסרת הסתר הנה"ב וגוף ואז נתגלו המים חיים שהם בידי שמים מחמת כי חלק ה' עמו וכנ"ל.

(נת' ענין חפרוה שרים הסרת עפר דק וגס רע דק וגס והיינו ע"י ב' דברים התבוננות ולאכפייא לסט"א בסומע"ט (וזהו שרים ונדיבי העם, ומענין שרים עבמ"ש ענין ג' שרי פרעה קנה וושט וורידין המחברי' מוח ולב, וגילוי המ"ח ב"ש אהבה מסותרת).

ז) והנה עיקר פי' שרים הוא עפמ"ש ביעקב כי שרית עם אלקים ועם אנשי' ותוכל ונק' לכך ישראל שר אל, ויעקב הוא בחיר שבאבות הכולל שניהם ולכן נאמר בו ואלקי יעקב בתוספת וא"ו והמחבר הכל, ופי' ש' אלקים הוא המצמצם ומסתיר וביעקב כתי' כי שרית עם אלקים כלומר שעשה בחי' השתורות להשתרר על הצמצום הזה שיהי' בחי' גילוי ההעלם שהוא בחי' ש' הוי' וכמ"ש והי' הוי' לי לאלקים פי' במקום שם אלקים המצמצם יהי' בחי' גילוי ש' הוי' שהוא בחי' התגלות אלקות כמו שהוא לפני הצמצום כו' ועם אנשים פי' אנשים הם המלאכים, ובאברהם כתיב והנה שלשה אנשים נצבים עליו שבאו ג' מלאכים בשביל ג' שליחות מפני שאין מלאך א' עושה

ב' שליחות והענין כי מלאך הוא שליח שהוא כמו הצנור שבו יעבור אור השפע ואין כח בכלי א' לקבל שתי (השפעות שהם מבחי' שני מדות שונות רק הכלי היא מיוחדת לקבל השפעה של אותה מדה שמשם נמשכה) שליחות לפי שכל שליחות ענין השפעה בפ"ע והכלי מיוחדת רק להשפעה א' וע"כ אין כח במלאך לקבל ולסבול ב' שליחות אלא כל א' עושה שליחותו בלבד וזהו משום שהמלאכים הם מבחי' עולם הפירוד כמ"ש ומשם יפרדו ונק' ג' עולמות בשם עלמא דפרודא וע"כ אין מלאך א' יכול לקבל ב' שליחות כי בבחי' עולם הפירוד השפע בחי' התחלקות באה להיות כל חלק מיוחד בפ"ע וע"כ כל השפעה בכלי מיוחד ואין כלי א' סובלת ב' השפעות כנ"ל וכל זה מפני שהמלאכים לא קיבלו את התורה כי התורה מלמעלה מבחי' התחלקות היא ולישראל לבדה ניתנה. והטעם כי אורייתא מחכמה נפקת וישראל ג"כ עלו במחשבה וע"כ היא למעלה מבחי' התחלקות ולכן אנו מוצא' בה הפך מענין הנ"ל במלאכים שאין מלאך א' עושה ב' שליחות ובתורה נהפוך הוא כמארו"ל פ"ד דסנהדרין ע"פ אחת דבר אלקים שמים זו שמענו מקרא א' יוצא לכמה טעמים כו' דהיינו שמדבור א' שמענו שתי טעמי' וכן אמרו שם ע"פ כפטיש יפוצץ סלע מה פטיש זה מתחלק לכמה ניצוצי' אף מקרא א' יוצא לכמה טעמי' הנה מקרא א' כולל בו כמה טעמי' והוא בהפך מענין המלאכים הנ"ל והיינו לפי שהתורה היא מחכמה עילאה ששם הוא למעלה מבחי' התחלקות משום דאור א"ס שורה ומתייחד בח"ע עד דאיהו וגרמוהי חז' כו', וזהו ועם אנשים לפי שיעקב הוא בחי' תורה כמ"ש ויקם עדות ביעקב ותורה כו' שהוא בחי' בריח התיכוח (קו האמצעי הממוצע בין חו"ג ושרשו בחי' דעת הממוצע בין חו"ב ע"כ הוא כולל בחי' שרים ובחי' גדיבי העם כנ"ל שהם בחי' חו"ב וחו"ג) ע"כ נאמר בו כי שרית כו' ועם אנשים להיות כי המלאכים באים בבחי' התחלקות כנ"ל ע"כ השתרר עליהם (וע' ביאורי זהר פ' בלק ע"פ ברכו ה' מלאכיו ביאור הענין לפי שהמלאכים נמשכו מבחי' אותיות וכל צירוף מיוחד ומובדל מזולתו משא"כ נשמו' הטפה נמשכ' מעצמיות החכמ' כולל כו') וזהו באר חפרוה שרים שהוא בחי' יעקב שנק' שר וענין הפירה זו מצד התורה הוא כמארו"ל תורה מביאה לידי זהירות כו' עד לידי טהרה להיות לב טהור הפך מענין ונטמתם במטוסם הלב כו' שהוא בחי' חפירת הבאר דהיינו הסרת חומר גוף ונה"ב המסתירי' על רעותא דליבא כו' כנ"ל. וזהו מצד הבחי' עליונה שביעקב שהוא בחי' תורה וכמ"כ מצד מדת יעקב עצמו בחי' רחמים הנה כתיב ליעקב אשר פדה את אברהם כי אברהם הוא בחי' אהבה ויש ב' בחי' אהבה הא' כרשפי אש הצמאון בתפלה אך אינה מתקיימת על כל היום כולו כמו אהבה הב' והיא בחי' מים כמאמ' זכור אב נמשך אחריו כמים להתענג על ה' בקיום תומ"צ כל היום כולו כמ"ש בשמחה ובטוב לב כו' וגם זאת האהבה נפדית ע"י יעקב דוקא כמו שאנו אומרי' באהבת עולם או באה"ד אבינו אב הרחמן רחם עלינו ותן בלבינו בינה כו' להבין גודל הירידה של הנשמה וגודל הרחמנות שעלינו (וכמאמ' אותי עזבו מקור מ"ח כו' שהנשמה ששרש' ממעיין גנים וירדה צורך עלי' להיות באר מ"ח ומחמ' כי אותי עזבו אותי ל')

התקשרו' לאלקו' בבחי' באר מ"ח אלא לחצוב וכו' התקשרו' בקליפו' שנקי' בארות נשברו' שנפלו משבה"כ וע"ז נאמ' וכי יפתח אמש בוד וכו' באר שחת וכתו' בו ג"כ בוד כרה ויחפרוהו ה"ע ההקתקשרות וההעמקה בעיני העולם וכו', וכשמעודר רח"ר על ירידה זו בואת גפדה מידי הקליפו' המסתירי') ועי"ז נתגלה בחי' האהבה דאברהם הנמשכת כמים וכו' להיות מתגלה מתוך החשך חומריו דנה"ב הנוסתיר כו' לכן כתו' חפרוה שרים שהוא הכל בחי' יעקב בריח התיכון, ופי' נדיביו עם שע"ז נעשה ונמשך להיות בחי' מלך על עם כמאמ' אין מלך בלא עם והוא מ"ש כי מן הבאר היא ישקו כל העדרים כו'.

(נת' כי פי' שרים יעקב שרית עם אלקים כי הוא קו האמצעי בחי' תורה מקרא א' יוצא לכמה טעמי' ח"ע כולל משא"כ מלאכים שאין מלאך א' וכו' בחי' כלי' אותיות ומשם יפרד כו' זהו ועם אנשים מלאכי' גם מצד בחי' רחמי' ליעקב אשר פדה את אברהם אב נמשך אחריו כמים כו', ונ' דזהו ב' בחי' דיעקב דעת ות"ת דעת ממוצע וכולל חו"ב שרים ות"ת כולל חו"ג נדיביו העם).

במחוקק * במשענותם. הנה בפיו חקיקה מבואר במ"א ע"פ אם בחקתי תלכו ל' רבים כי יש ב' חקיקות הא' עד"מ כשעושי' כלי חוקקים ומיישפים העץ או המתכת מחוץ להיות חלק ויפה והב' הוא עיקר החקיקה שמבפנים להיות כלי קיבול וכך יש ב' חקיקות אלו בנפש הבהמית שבאדם ובחי' חקיקה הב' להיות כלי קיבול היינו שתהי' בחי' באר מ"ח כנ"ל זהו ע"י המצות שנקראי' חוקים שהם בחי' רצון עליון שלמעלה מהחכמה והטעם ע"כ הם יחוקו לבו של אדם להיות לבו חלל בקרבו ח"ש רז"ל עשה רצונו כו' כדי שיעשה רצונך כרצונו כו' דהיינו שע"י קיום המצות יהי' נעשה ממילא רצונך כרצונו להיות לך רצון א' לה' ועמך לא חפצתי. וענין במשענותם הוא בחי' תמכין דאורייתא שיש מעלה יתירה בבחי' תמכין מצד א' יותר מבעל תורה עצמו כמו שהקדים את זבולן ליששכר דכתיב שמח זבולן בצאתך כו' והיינו משום שהרי הוא משפיע ליששכר ויששכר מקבל ממנו ואף שבודאי הרי יששכר הוא בחי' פנימית בחי' מחזין עד"מ זבולן הוא חיצוני' בחי' תמכין היינו בחי' רגלים עד"מ מ"מ הרי יש מעלה יתירה ברגל שהוא דוקא מעמיד ומקיים הראש ועיקר הענין הוא דגודע שיש ב' בחי' השתלשלות ממעלה למטה וממטה למעלה, ובבחי' ההשתלשלו' שמלמעלה למטה יששכר גבוה כמעלת הראש על הרגל אבל מה"ט גופא הנה בבחי' שמלמטה למעלה זבולן שרשו גבוה יותר והוה ענין נעוץ סופן בתחלתן כו', תעד"ג ג"כ ארז"ל במקום שבע"ת עומדי' צד"ג א"י לעמוד, והיינו משום שע"י הבע"ת אתהפכת חשוכא ממש לנהורא, כי ידוע ששרש התהוות הקליפות הוא ע"י שבה"כ כידוע בזרע ע"פ ואלה המלכים כו' שהיו בחי' לפני מלך מלך לבניי רק כשנפלו

למטה נעשה מזה התהוות הקליפות וכידוע המשל מאבן הגופלת מראש התומה שנופלת למרחוק יותר ולכך כשמתבררים ע"י קיום התומ"צ ומגיעי' לשרשן שהיו קודם השבירה ממשיכים גילוי אור א"ס ב"ה ממש לכן ע"י הבע"ת שנפל תחלה בעומק רע בעברו על מל"ת או אפילו איסור של ד"ס שהוא מבחי' הקליפות הטמאות כו' ואח"כ כששב מן הרע בתשובה מאהבה רבה נהפך הרע לטוב וחזר לשרשו הגבוה ביותר בבחי' לפני מלך מלך לבניי כנ"ל, ולכן אין צד"ג יכולי' לעמוד במקום זה משום שלא יכלו כלל לברר ולהעלות מבחי' הקליפות הטמאות לגמרי רק מבחי' ק"נ כו', ומעין זה הוא מעלת התמכין דאורייתא שע"י העסק במו"מ באמונה לשם שמים הם מבררים מבחי' ק"נ דעשי' ומעלי' למעלה ע"י הצדקה שעושין עם בעלי תורה והרי א"כ הם מהפכים חשוכא לנהורא בעשייה הגשמיות ממש משא"כ ע"י הת"ח עצמו שאינו בחי' תמכין כו' אין הגילוי כ"כ בעשי' רק בבחי' דיבור שעוסק בתורה כו', לכך הגם שע"י הת"ח נמשך הגילוי בבחי' פנימיות יותר מ"מ מצד זה יש מעלה יתירה בבחי' תמכין יותר כו' וזהו ענין במשענותם. אך דרך כלל כל התומ"צ שלמטה הכל הוא בחי' הברור וההעלא' ממטה למעלה שדרי עסק התורה ג"כ הנה עקימת שפתיו הוי מעשה וגם מעמיק בשכל של נפש השכלית ג"כ המתפעלת ונתקנת מן המאכלים ומשקים כו' ובוה יובן מה שמצינו שהקב"ה יושב ושומע לקול הקורא בתורה כמ"ש אז נדברו יראי ה' כו' ויקשב ה' וישמע כו' וארו"ל הקב"ה יושב ושונה כנגדו ולכאורה יפלא למה צריך הקב"ה לשיקרא האדם בתורה למטה שאז דוקא הוא קורא ושונה כנגדו כו' ומה שייכות יש לעסק של הקב"ה בתורה ע"י שקורא האדם למטה אך הענין דע"ז נאמר יצאו מים חיים מירושלי' חצים אל הים הקדמוני, פי' כי התורה נק' ים הקדמוני שהיא בחי' ים החכמה ונק' קדמוני שהתורה קדמה לעולם והו' כאשר יאמר משל הקדמוני כו' והו' בחי' ומדרגת התורה כמו שהיא למעלה ברוחניות, אך ע"י התורה שלומד האדם למטה שהיא מה שנתלבשה התורה בענינים גשמיים הרי הוא בחי' ברורים משבה"כ שמוזה נתתו כל העניני' גשמיים קלף התפילין וצמר הציצית כו' והבל פה של האדם הקורא בה נלקח ג"כ מבחי' נוגה כו' וכאשר יקרא הקורא באהוי"ר ופרחת לעילא אזי נק' באר מים חיים שעולי' מלמטה למעלה ומוסיפים אור בתורה העליונה והו' מ"ח יצאו אל הים הקדמוני, והו' שנאמר ויקשב ה' וישמע לקול הקורא בתורה למטה דוקא כי התורה שלמטה שרש' גבוה יותר וממשיך תוס' אור בתורה שלמעלה וכן מבואר בזהר במעלת העוסק בתורה בחצות דשבחא דאתי מהאי עלמא דאיהו רחיק כו' ע"ש דדוקא מפני שהוא רחוק דהיינו מבחי' שבה"כ ע"כ התורה הבא' מעוה"ז נעלה לאין קץ יותר מתורה דעולמו' עליוני' והו' מטעם הנ"ל.

(נת' ענין במחוקק בחקתי ב' חקיקו' חקיקה שמבפנים לבו חלל ע"י החוקי' עשה רצונו כדי שיעשה רצונך במשענותם תמכין זבולן לפני יששכר כי משפיע לו רגל מעמיד הראש ממטלמ"ע כענין בע"ת בירור קליפו' הטמאו' לפני מלך צדיקי' ק"נ ומעין זה בתמכין בירור ק"צ דעשי' ות"ח דבור

ומימ הכל ממטלמ"ע לכן הקב"ה ויקשב לקל תורה דלמטה שהיא גבוה יותר
 חתו מ"ח כו' אל הים הקדמוני).

וזוהו או ישיר ישראל עלי באר כו' פי' שיצאו מים חיים ממט' למעלה
 ע"י התשובה ומצות מעשיות מברורים כו' אך הם גם בחי' עליה
 זו צריך שיומשך לה כח ועוז מלמעלה כמו שאנו מבקשים והחזירנו בתשו'
 שלימה כו' ותן בלבינו בינה להבין הרחמנות שעלינו שירדה הגשמה
 מאיגרא רמה כו' וזהו ענו לה להמשיך לה כח שתוכל לעלות ועניה זו הוא
 ענין הקריאה בתורה בפסוקים שלפני התפלה כמו פסוד"ז כמאמר חכמה
 בראש חכמה בסוף פי' חכמה בראש הוא אתעדל"ע שלפני אתעדל"ת שאינו
 אלא לעורר אתעדל"ת והוא התורה שלפני התפלה חתו מ"ש ענו לה וחכמה
 בסוף ה"ע אתעדל"ע שאחר אתעדל"ת שזהו בחי' במחוקק כו' (פי' או
 ישיר שאמרו השירה על הבאר לטוף מ' שנה ע' בפרשיי שהקשה זה אך
 הענין דזה אמרו דוקא הדור שנכנסו לא"י שהם יש להם בחי' זו דבאר
 מ"ה משא"כ בדור המדבר שלא זכו לבחי' זו. כי זהו ענין נשלחו אנשי'
 ויחפרו לנו את הארץ לעשות בחי' חפירה בארץ שהוא המסתיר ואזי נתברר
 מבחי' ארץ כנען להיות א"י כו' וגם יחפרו ל' חפוש כי חפירה זו הוא ע"י
 הפשפוש במעשיו להיות מארי דחושבנא כו' והם מאסו בארץ חמדה ואמרו
 ארץ אוכלת כו' שלא רצו כלל להשפיל א"ע בעסק זה דביטול היש רק
 בתומ"צ ברוחני' כמו בחי' מעיין גנים כו' שמשם נמשכו דור המדבר שהם
 מסט' דיובלא ונהר יוצא מעדן כמ"ש בזהר וע"ח. ח"ש רו"ל דויחפרו
 נתכונו לגנאי כמו חפרה הלבנה כו' והגנאי הוא זה גופא שהיא בחי'
 הסתר והעלם אלקות עד שצ"ל חפירה כו' משא"כ בחי' מעיין גנים א"צ
 כלל לחפירה אך באמת זהו מעלה שהרי הבאר מ"ח שיוצא ע"י החפירה
 גבוה יותר ממעיין גנים הנ"ל חתו חפרה הלבנה ובושה החמה. כי עכשיו
 כל יום צ"ל חפרה שרים משום שיש בכל יום בירור חדש כו' ולע"ל
 שיהי' את רוח הטומאה אעביר אזי יהי' בחי' כלי לקבל גילוי אלקות חתו
 חפרה כו' וכמ"ש מקדש ד' כוננו ידיך ואזי ובושה החמה לפי שיהי'
 אחע"ב עד שהחמ' יהי' בחי' מקבל מהלבנה לכך ובושה החמה כי עכשיו
 הכלה הופכת פניה ואוכלת משום שהיא בחי' מקבל לכך הוא בבחי' בושה
 והופכת פניה כי מאן דאכיל דלאו דילי' בהית לאסתכולי' בי' ולע"ל שיהי'
 אחע"ב אזי יהי' בהפך כו'.

וזוהו או ישיר ישראל שזכו למעלת באר מ"ח מה שלא זכו לזה הדור
 שלפניהם והיא בחי' גבוה יותר לאין קץ כנ"ל).

ביאור להגהות על לקרית ד"ה אז ישיר ישראל פ' חקת

שרשי הדברים הנ"ל.

א) הנה בע"ח שער מ"ג ומ"ד (שהוא שער ל"ח ושם רפ"א) מבואר ששרש מ"ג דנוק' נמשך מבחי' המוחין שבה ח"ל הנה נהדע כי כמו שהאיש נותן מ"ד לאשתו ונמשכין מן המוח שלו כך גם מן האשה מן המוח שלה ירדו מ"ג ברחם שלה כו' עכ"ל. והנה ידוע דמ"ג דנוק' הוא ממה שמתברר מבחי' המלכים דתהו שנשאיר עדיין להתברר שבחי' החלק מהמלכים הנ"ל השייך לבחי' מ"ג דנוק' לא הוברר עדיין וע"י מעשינו ותפלותינו הוא מתברר, ונז' שם איך דבחי' המלכים הנ"ל הוא בחי' מוחין דנוק' שמהם נהווה המ"ג כו' יעו"ש. וא"כ הרי יובן במעלת המ"ג שהוא נמשך מבחי' מוחין דנוק' שמבחי' המלכים דתהו הנ"ל שהוא מה שנתברר מבחי' חכמה דמל' דתהו, והרי יש בחכ' דנוק' מבחי' הכתר דתהו ג"כ שהרי החכ' מאין תמצא דהיינו מבחי' הכתר כידוע שהכתר הוא לעולם בחינת ממוצע בין המאציל לנאצלים, וכמו שכתר דתיקון ממוצע בין אוא"ס ל"ס דתיקון כך עד"ו כתר דתהו ממוצע בין אוא"ס ל"ס דתהו, וא"כ הרי יש ג"כ הארת אוא"ס בכתר זה דתהו והארה זו היא גבוה יותר מהארה שבכתר וחכ' דתיקון (שנק' ים הקדמוני) כי ע"ס דתהו גבוהים הרבה יותר מע"ס דתיקון (וזהו שרש ענין ע"ס דאר"ח שגבוהים בשרשן מע"ס דאו"י ובירור ז' המלכים דשם ב"ן דנוק' עולים הם בבחי' או"ח כו'). וזהו שרש ענין באר מים חיים הנ"ל שנעשה ע"י ירידת הנשמות בגופים שאנו מעלים המ"ג דנוק' ע"י מעשה המצות והתפלות כנ"ל שזהו בחי' הבירורים מוחין דנוק' דתהו שהוא בחי' כתר וחכ' דתהו, ולכן ע"ו נאמר יצאו מים חיים מירושלים אל הים הקדמוני שהוא למע' מכתר וחכ' דתיקון, וזהו שגבוה מעלת באר מים חיים מבחי' מעיין גנים, וכדלקמן אי"ה.

ב) ולזהבין ביאור הדברים, הנה איתא בספר תבחר שיש ע"ס מלמעלמ"ט ומלמטלמ"ע, מלמעלמ"ט ידענו, ומלמטלמ"ע לא ידענו, וע' פרד"ס שער מלמטה למעלה מזה, ובע"ח שער מ"ג ומ"ד פי"ד כי מלמטלמ"ע הוא בחי' ע"ס דנוק', והכלל ידוע שבע"ס דאו"י הכתר ראשון ואח"כ החכ' עד המל' ובע"ס דאו"ח המל' היא בחי' כתר, וזהו"ע כתר מלכות נזכר כתר על בחי' מל' כי מלמטה למעלה המל' הוא בחי' כתר. (והוא בחי' המ"ג דנוק' שעולה מלמטלמ"ע מבחי' כתר וחכ' דתהו כנ"ל וא"כ מלמטלמ"ע גבוה מבחי' מלמעלמ"ט, וז"ש מלמטה למעלה לא ידענו, וכדלקמן). והנה המצות שרשם מבחי' כתר שהרי נק' תר"ך עמודי אור, והתו' שהיא פירוש המצות היא בחי' חכ' ואמנם מאחר שהתומ"צ כולם הן בבחי' עשי' גשמי' הרי המה בבחי' כתר וחכ' דתהו שמתבררים בבי"ע ע"י שם ב"ן, (וע' מזה ע"פ יביאו לבוש מל' כו' ואשר ניתן כתר מל' דבחי' הלבוש מלכות נמשך ממה שנתלבשו המצות בעשי' הגשמי' שנמשך התוהות עשי' מבחי'

א"ס הסוכ"ע וזהו לבוש מל' אנא אמלוך וכתר מל' מצד תר"ך עמודי אור
 דכתר שנמשכי' ע"י המצות א"כ אמרו כאן אשר התומ"צ הן בחי' כתר
 וחכ' דתהו היינו מצד העשי' הגשמי' שנתלבשו בהן התומ"צ והוא כענין
 לבוש מל', אך לאו היינו הך דלבוש מל' דבחי' סוכ"ע אינו שייך ומיוחד
 לכתר דתהו כי הוא למע' מבחי' תהו רק בחי' לבוש מל' וכתר דתהו
 שניהם מתייחסים להמצות מצד התלבשותן בעשי'. וע"כ מצד התו' והמצות
 שמלובשים בעשי' נק' הגשמה באר מים חיים מפני שעולות בבחי' או"ח
 ראשונה מהם משפיעים לבחי' כתר החכ' דתיקון דהיינו פי' מעין גנים
 הנ"ל. כי הנה ענין מעין גנים היינו בחי' בינה דאצי' שנא' עלי' ונהר
 יוצא מעדן להשקות את הגן כו' (ונק' ג"כ ים הקדמוני) והיינו שיוודת
 לבי"ע ע"י התלבשות תחלה בבחי' מל' דאצי' שנעשית עתיק לבריאה והיינו
 מה שהגשמות נהנין מזיו השכינה בגעה"ע כי אימא מקנא בכורסייא וכן
 עד"ו הולך ויורד עוד מבריאה ליצי' ומיצי' לעשי' דהיינו בחי' מל' דבריאה
 נעשה עתיק ליצי' ומל' דיצי' עתיק לעשי' עד שבג"ע דעשי' מאיר שם
 מבחי' מל' דיצי' שהוא עתיק דעשי', ומקור הויו המאיר בגנים הללו הוא
 מבחי' בינה דאצי' כנ"ל רק אינה מאירה אלא ע"י אמצעות המל' דאצי'
 שנעשית עתיק לבריאה כו' כנ"ל והוא בחי' מעין גנים דהיינו המשקה את
 הגנים, וזהו שהקב"ה משבח את בני' בשם מעין גנים אף שבחי' מעין זה
 הוא בחי' הבינה דאצי' כנ"ל אך לפי שההמשכה בגנים הוא דוקא ע"י
 אמצעות המל' ה"ה נק' מעין גנים, אולם מה שמשבח אותה אח"כ בשם
 באר מים חיים הוא מצד מדרי' שני' שיש בכנס"י דבוראי אא"ל דשני
 השבחים הם הכל מצד מדרי' אחת. והענין דהשבח דמעין גנים היינו מצד
 הבחינה מלמע' למטה שיש בכנס"י שהיא בחי' מל' והוא בחי' או"י דתיקון
 דהיינו איך שהאור נמשך מלמעלמ"ט בע"ס דכח"ב בתחלה ומבינה דאצי'
 גמשך בבחי' מל' ונעשים בבחי' מעין גנים להיות עתיק לבי"ע ומאירה בגעה"ע
 ותחתון כנ"ל. (וע' בזהר פ' בלק דר"א סע"ב חמש גנים אית לי' לקוב"ה
 כו' ומעינא חד עלוהי דקא אשקי לון כו' ופי' שם המק"מ דהיינו בינה
 ומ"מ מבואר שם בזהר בהדיא דהמעין הוא בחי' כנס"י שהיא המל', והיינו
 כדפירשתי שמבינה גמשך למל' והמל' היא נעשית עתיק כו'. וגי' שזהו
 שרש הדין הנז' בגמ' בכ"מ דק"ח ע"א חמש גינות המסתפקות מים ממעין
 אחד כו', וע' בהרמ"ז פ' ואתחנן דרס"ו דמעין גימט' ע"ב ס"ג מ"ה שהוא
 בחי' מ"ד ובאר מים חיים זהו מ"ן שהוא בחי' ב"ן) ואח"כ משבח אותה
 ממטלמ"ע במה שיש בה בחי' מלמטלמ"ע והוא בחי' ע"ס דאו"ח בבחי'
 מ"ן דילה והוא במה שנקראת באר מים חיים, ופי' כי בחי' המל' עצמה
 בבנין קומתה נשלם בה הבירור (והיינו שנק' מעין גנים) רק בחי' המ"ג
 שלה לא נשלם בו הבירור והן בחי' נשמות שנפלו בהקליפות ובחטא אדה"ר
 נפל ג"כ ממ"ג דאימא כמ"ש בע"ח שם, לכן ענין המ"ג הוא בירור והעלאת
 נשמות אלו שעולים בבחי' העלאת מ"ג דנוק' ונמשך אח"כ מ"ד דו"א וממ"ג
 ומ"ד נוצרה הגשמה. ועיקר הבירור ע"י מ"ד שמברר מ"ג אלא שהמ"ג
 עצמו גם הוא בא בבחי' בירור תחלה אחר שיוורד מן המוח דחכ' דנוק'

ומחין דנוק' כבר נתבררו כנ"ל שבנין קומתה כבר נתקן דק המל' לא הוברר וא"כ היינו קודם שעולה בבחי' מ"נ אבל כשעולה בבחי' מ"נ נתברר ונכלל במחין דנוק' ומשם נמשך להיות מ"נ. (וזהו כמשל זרע האשה שנמשך מהמוח והמוח מקבל חיות מהמאכל שעולה נמצא תחלה נתברר המאכל ונכלל במוח ואח"כ נמשך עי"ז הזרע מהמוח כו' וכמ"ש בביאור לתורה דמחצית השקל, רק שהמ"ד מבררו בירור שני וכמ"ש ענין זה ע"פ ותשתחווין לאלומתי כו' ע"ש). וז"ש רז"ל אין משיח בא עד שיכלו נשמות שבגוף דהיינו בירור המ"נ ולהיות שו' מלכין הנ"ל הן בחי' ציור אדם וציור אדם נחלק בכלל לג' בחי' ראש גוף ורגלים שהם חב"ד חג"ת נה"י ובי"ע כמו"כ בנשמות שנפלו בקליפות שהן מ"נ דנוק' הנ"ל שלא הוברר שהוא מו' מלכין הנ"ל נחלקים ג"כ לג' בחי' אלו דרך כלל דהיינו בימי התנאים שאחר החורבן הי' הבירור והתיקון נשמות שמבחי' חב"ד בחי' בריאה, ובזמן האמוראים הי' הבירור והתיקון בנשמות שמבחי' חג"ת והוא בחי' יצי' ואח"כ בימי הגאונים עד דורות האחרונים הכל נחשב בחי' עקבות משיחא בחי' נה"י שהוא בחי' עשי' וכאשר יתבררו ויעלו גם הניצוצות אשר ברגלים או יושלם להתתקן כל בחי' המ"נ דנוק' ואז יבא משיח, וז"ש ועמדו רגליו כו' דמטו רגליו ברגליו כו'. והנה על שם בחי' העלאת מ"נ הנ"ל נק' באר מים חיים שלמעלה מבחי' מעין גנים.

(קיצור. מ"נ דנוק' נמשך ממוח שבה וצ"ל שתחלה נתברר המ"נ מן הקליפות ונכלל בחי' דנוק' ואח"כ משם נמשך זרע המ"נ וחכ' זו דמ"נ חכ' דתהו ומאין תמצא כתר דתהו גבוה מתיקון ע"כ באר מים חיים גבוה ממעין גנים, ופי' כי יש ע"ס מלמעלמ"ט או"י ויש ע"ס ממטלמ"ע או"ח מ"נ הנ"ל והמצות ששרשן מכתר כיון שנתלבשו בגשמי' ע"כ צ"ל שהן כתר דתהו ע"כ הן באר מים חיים שמשפיע לים הקדמוני ומעין גנים כח"ב דתיקון, כי מעין גנים בינה, ואמנם הקב"ה משבח לכנס"י מל' שהיא מעין גנים היינו משום שמבינה נמשך למל' והיא נעשית עתיק לבריאה שם משפיע לגעה"ע וכן מל' דבריאה יצי' ועשי' געה"ת זהו שבח מעין גנים ממעלמ"ט ואח"כ שבח באר מים חיים ממטלמ"ע המ"נ שלא הוברר הם הנשמות מתבררים ונכללים בנוק' ושם נמשך מ"ה לבררם והנשמות נחלקו לג' בחי' בי"ע).

ג) והנה מבוא' (אות א') שבכל מקום בחי' הכתר הוא המחבר המאציל עם הנאצלים, וגם כאן בבחי' בירור דרפ"ח ניצוצות דתהו במ"נ דנוק' בבחי' או"ח מאחר שהחכ' דנוק' היא שרש המ"נ הזה (כנ"ל שהמ"נ נמשך מהמוח וגם המלכים עצמם שנפלו הם בחי' המוחין דנוק' כנו' בע"ח שם פ"א) א"כ גם כאן בחי' הכתר דתהו מאיר בחכ' זו כי החכמה מאין תמצא בכל מקום כנ"ל שבחי' כתר זה דתהו הוא בחי' ממוצע כמו שכתר דתיקון ממוצע במקומו רק שבבחי' התיקון בא האור בבחי' פרצופים שהר"ע ריבוי הכלים ומיעוט האורות ע"י התלבשות בכלים רבים, ובבחי' דתהו בא בבחי' נקודות זת"ז שהוא מיעוט הכלים ומחמת זה הי' שבה"כ כידוע.

ואמנם הנה בזאת יתרון מעלת בחי' התהו על בחי' התיקון במה שהוא בבחי' הנקודות שאין בזה הנקודות שאין בזה ענין הגבלת האור וצמצומים בהכלים דפרצופים אלא הם אורות תקיפים ופשוטים וע"כ אורם ושפעם רב מאד, וע"כ כאשר עולים בבחי' או"ח לאחר הבירור דמ"נ דנוק' אוי עולים עד רום המעלות דהיינו בעצמות אור המאציל שלפני בחי' התיקון הרבה ונעשה למע' גם מבחי' כתר דתיקון. (וז"ש אותי עזבו מקור מים חיים שהוא ית' עצמו הוא מקור מים חיים שהם המתבררים משבה"כ כנ"ל, וזהו שבאר מים חיים נעשה ממעין גנים כי זהו מעין דתיקון והיינו ג"כ והחכמה מאין תמצא ובאר מים חיים הוא בחי' החכמה שהוא כתר וחכ' דתהו כנ"ל). וזהו ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים חצים אל הים הקדמוני להשפיע לבחי' כח"ב דתיקון שנק' ים הקדמוני ע"ש שמקבלים מבחי' מל' דא"ק וזהו ג"כ ענין הנ"ל אות א' בבחי' הע"ס של ממטלמ"ע בבחי' או"ח שממטה למעלה המל' היא בחי' כתר הרי יש בה בחי' שלמעלה מבחי' מעין גנים שהוא בחי' בינה. (אולם כאן מבואר שיש בה בחי' שלמעלה גם מכתר דתיקון מצד בחי' כתר דתהו שבבחי' המינ' דנוק' ועל"ק). ויובן זה ע"פ מ"ש בספר הבהיר הובא בפרד"ס שט"ו פ"ד שכינה למטה כשם ששכינה למעלה, משל למה הדבר דומה למלך שהיו לו ז' בנים כו' ואמר התחתון אני למטה כו' לא אתרחק ממך אמר להם הרי מסבב ורואה אתכם היינו מלא כל הארץ כבודו עכ"ל, והיינו לומר שהוא בחי' סוכ"ע וא"כ מאיר למטה בבחי' מל' שהיא בחי' התחתונה כמו למע' בבחי' כתר ע"כ מלמטלמ"ע המל' היא כתר, והמשל בזה יובן מעיגול גדול הסובב כמה עיגולים שבתוכו וקו ישר בוקע מראש העיגול עד סמוך לסופו דגהי שמצד הקו יש מעומ"ט שיורד מלמע' ממקום שאדוק בהעיגול ולמטה במקום שאינו אדוק נק' מטה מ"מ הנה אדרבה מצד העיגול הרי בתחתית הקו שם ממש הוא קרוב לראש העיגול כמו בעליונו של הקו ממש שהרי העיגול כך הוא למטה כמו למעלה וא"כ העומד סמוך ממש לתחתית העיגול הרי יוכל להגיע לבחי' העיגול ממש וא"כ הוא קרוב יותר ממי שעומד באמצע הקו כו'. והנמשל מובן כי אוא"ס ב"ה הוא סוכ"ע וכתיב בי' ומתחת זרועות עולם ע"כ הניצוצות שנפלו בשבה"כ בעשי' שהרי הם הם למטה מטה מצד הקו שנמשך בהשתל' אבל ע"י הבירור הם יכולים להגיע לבחי' אוא"ס הסוכ"ע שהרי הם קרובים יותר אליו כמשל תחתית העיגול. וזהו מעלת הבע"ת על הצדיקים גמורים כי הרחוק שנעשה קרוב הרי הוא קרוב יותר מטעם הנ"ל שנתקרב לבחי' תחתית העיגול משא"כ הצד"ג הוא כמו שעומד באמצע הקו עד"מ לכן בירורי ניצוצות דעקבי משיחא דהיינו הנשמות העולות ומתבררות באחרונה הן קרובות יותר ומגיעות לבחי' תחתית העיגול, והיינו מ"ש ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים כו' אל הים הקדמוני שהוא בחי' כתר וחכ' דתיקון. וז"ש בס' הבהיר דע"ס מלמעלה ידענו וע"ס מלמטה לא ידענו ר"ל שהע"ס שמלמטה למעלה הוא נמשך מבחי' דלית מח' תפיסא בי' דהיינו מצד בחי' תחתית העיגול שלמעלה מההשגה כו', וזהו לא ידענו שאינו מושג כו'.

(אולם להבין מה שמלמטלמ"ע לא ידענו הלא כשם שע"ס דאו"ח נמשכו מתחתית כך ע"ס דאו"י נמשכו מעליונו של קו א"כ מאי אולמא דמלמטלמ"ע כלפי לייא די לומר שהמל' בחי' כתר אבל אומר לא ידענו משמע שגבוה מכתר שהרי מלמעלמ"ט ידענו ובכללם הכתר, וכן לעיל נת' להדיא דעדיפותא דבאר מים חיים מצד בירורים שהוא כתר וחכ' דתהו שלמע' מכתר וחכ' דתיקון, וק' דהמעין בע"ח יראה דכתר וחכ' דתיקון נתתקנו ממה שנתברר מכתר וחכ' דתהו א"כ הדרא קושיא לדוכתי' מאי אולמא דהנך בירורים דמ"נ דנוק' שהוא בחי' באר מים חיים יותר מכתר חכ' דתיקון שהוא ג"כ בירורים דתהו כנ"ל. ולישב זה גלענ"ד ע"פ מ"ש בכמה מקומות ובכללם ע"פ אמר עם הספר וע"פ צו את קרבני לחמי וע"פ מאמר הזהר פ' שלח ע"פ והי' ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים איך שיש ב' בחי' בבירורים. הא' שמתבררים בבחי' או"י ממעלמ"ט דהיינו שהמובחר נכלל באצילות ומה שלא הי' יכול להכלל באצ' נעשה ממנו בריאה כו' עד הסיגים שלא הובררו נכללו בקליפות. והב' הבירורים מלמטה למעלה מסיגים אלו שנדחה בק"נ דבי"ע שמתבררים ונכללים בקדושה ובירור זה הוא מלמטלמ"ע שמתחלה נברר ונכלל בקדושת העשי' ואח"כ כדי לעלות ביצ' מתברר שנית ועולה המובחר ביצ' וכן אח"כ בבריאה כו' עד א"ס כו'. והנה מובן למשכיל שמתחלה הי' הבירור מלמעלמ"ט וזה הי' מצד אתעדל"ע מעצמו כדי להיות התהוות העולמות ומה שלא הוברר נדחה בקליפות בזה יהי' הבירור מלמטלמ"ע היינו אתעדל"ת. וא"כ מובן דבירור זה הוא רק מבחי' מ"נ דנוק' שהוא הוא אשר לא הוברר עדין דאילו השאר כבר הוברר כמ"ש בע"ח והיינו שהובררו בבירור שמלמעלמ"ט נשאר המ"נ דנוק' להתברר מלמטלמ"ע ואפשר גם הסיגים מבירור שמלמעלמ"ט שלא יכלו להביל כלל בקדושה ע"י בירור הנ"ל הם יתבררו מלמטלמ"ע. והמשל משני בירורים הנ"ל הנה בירור ראשון הוא בירור פסולת מאוכל פי' כי מה שהוברר ד"מ והוכשר להכלל בע"י דאצ' הי' אוכל ולא נתברר אוכל זה שנית והפסולת שלא יכול להכלל שם נדחה והוברר שנית ומה שהוכשר ליכלל באבא דאצ' ומה שלא הוכשר נדחה ונתברר שנית ונכלל באימא, נמצא הפסולת מתברר מהאוכל. ובירור שמלמעלמ"ע הוא להיפך שהרי תחלה הכל פסולת ומה שמתברר הוא אוכל הנברר מהפסולת זה ונכלל בעשי' ושוב מתברר שנית האוכל דעשי' והמובחר ממנו נכלל ביצ' ופסולת נשאר בעשי' כו'. והנה בירור הראשון שמלמעלמ"ט הוא ע"י החכ' וח"ש בחכמה אתברירו, ובירור הב' שממטלמ"ע הוא ע"י המלכות כמ"ש בבה"ז ע"פ הזהר וישב קפ"א בפסוק אך אל הפרוכת לא יבא כו' ומובן שבירור זה שממטלמ"ע הוא בירור הסיגים היותר תחתונים שלא הובררו כלל בבירור הא' וידוע הכלל דכל מה שנפל למטה שרשו גבוה יותר ע"כ בירור זה הוא בירור ניצוצות ששרשם נעלה מהניצוצות שהובררו בבירור הראשון, ע"כ אתי שפיך דבאר מים חיים שהוא מבירור זה נעלה ממעין גנים, הגם שבכ"ב דתיקון הוא ג"כ בירורי ניצוצות דתהו אלא דחתם הם הבירורים שמלמטלמ"ע משא"כ באר מים חיים הוא מלמעלמ"ט

אור חקת התורה תתעז

והם ניצוצות עליונים יותר כו'. וזהו ג"כ עוד מעלה שהרי בירור זה מתברר האוכל כמה פעמים אי"כ יכול להיות עליות עד אין קץ כמ"ש ואכלתם אוכל משא"כ בבירור דאוי". והשתא מובן המעלה דע"ס דאוי"ח שהוא בחי' לא ידענה דאלו ע"פ מ"ש הפרד"ס מהכאת השמש אינו מספיק כלל לומר שיהי' מעלה יתרה בהכתר זה שממטה למעלה מהכתר שמלמעלמ"ט שהרי אויר השלישי מהשמש ודאי אינו חם יותר מאויר הא' ואדרבה קר יותר ממנו אבל עיקר הטעם הוא מצד הבירורים שמתבררים מע"ס דתהו שבשבה"כ והם העולים בבחי' או"ח הם גבוהין יותר מניצוצות שכבר הזכרנו ונכללו בע"ס דאוי". ע' ע"פ מאמר הזהר ר"פ שלח הנ"ל. וממוצא דבר נשכיל ג"כ איך שבבירורים דאוי"ח יש ג"כ מדריגות. דבירור סיגים דעשי' גבוה מבירור סיגים דיצי', וכן יצי' מבריאה מטעם הנ"ל דכל שנפל למטה יותר כו' וא"כ יש בחי' או"ח מבירור דבריהה והו"ע או"ח משום שהארת הקו מסתיים באצי'. ויש או"ח מבירור דעשי' והוא ענין או"ח מסיום הקו עצמו שברגלי א"ק. ע' באגה"ק דאיהו חזיהו מש"ש כמו שהמלבוש כו'. וזהו מעלת הבע"ת על הצד"ג שהם בירור דגקה"ט משא"כ צדיקים רק בירורי נוגה. ועמ"ש ע"פ מי יתנך כאח לי דתקס"ה ועמ"ש בבה"ז וישב הנ"ל איך שבירור המל' הוא דרך מלחמה ע"כ פעמים צריכים ליתן לה מקום להס"ט, ויתורץ בזה כמה דברים תמוהים והבן. ועפ"ז נמי יתבאר לנו מה שבורר אוכל מתוך הפסולת מותר בשבת משא"כ פסולת מאוכל. כי שבת עליית העולמות לא שייך הבירור דמלמע' למטה שהוא בירור פסולת מאוכל אבל הבירור אוכל מפסולת שהוא מלמטלמ"ע הוא דרך עלי' ואוי"ח כנ"ל לכך ישנו אפילו בשבת, כן נת' בפ' החודש ע"פ * למה נסמכה פ' שבת למלאכת המשכן כו' שהי' בתקס"ג. ומ"מ דוקא לאלתר ולא לאחר זמן כי שבת למעלה מבחי' זמן משא"כ יו"ט אומרים והזמנים כמ"ש במ"א.

קיצור. שבבירורים יש כתר דתהו הממוצע וגבוה מכתר דתיקון ריבוי אורות נקודות ובתיקון פרצוף כלים, וזהו ממטה למעלה לא ידענו כמשל תחתית העיגול כו' בע"ת גבוה מצד"ג עקבות משיחא ניצוצות גבוהים יותר. וזהו מים חיים כו' אל הים כו'.

ובהג"ה נת' אמאי עדיף מכתר דתיקון הרי הוא נעשה ג"כ מבירורים דתהו ונת' ענין ב' מיני בירורים או"י ואוי"ח שבאוי"ח מתבררים ניצוצות מה שנחשבו סיגים ולא יכלו ליכלל באוי"י וא"כ שרשם גבוה יותר כו'. וכך יש חילוק באוי"ח גופא בין בריאה לעשי' לכן עקבות משיחא בירור עשי' גבוה יותר כמו"כ ענין בע"ת כו'.

ד) וזהו אז ישיר ישראל כו' עלי באר פי' כי ישראל עלו במחשבה היינו בבחי' התיקון שהרי הנשמה עצמה אינה צריכה תיקון ואמנם

כן נת'... ע"פ : כ"ה בכתי' א'. ובכתי' ב' : כן נת' בתו' ד"ה החדש ע"פ. ובכ"י ג' : כן נת' בתו' כתי' החדש ע"פ.

בירידתה למטה בנה"ב נעשית באר מ"ח והוא ע"י בחי' אליך ה' נפשי אשא והיינו שהוא העלאת מ"ן מבירורים דתהו שלמע' מהתיקון חתו עלי באר. אך הנה ע"י מה מגעת הנשמה למעלה זו דמ"ח היינו ע"י מצות מעשיות שבהן ועל ידן נמשך גילוי בחי' זו בנפש (כמש"ל בפנים אות ב') כי הנה גופי מעשה המצות הרי המה נעשים מבחי' שתחת ממשלת ק"ג כמו קלף התפילין וצמר דציצית, וא"כ הגם ששרש של ההמשכה שע"י המצות הוא בכתר דתיקון שנק' תר"ך עמודי אור ע"כ צ"ל שגם כתר דתהו מאיר בהם מאחר שהמצות הן בדברים גשמי' שמבחי' תהו ולכן ע"י עסק זה יומשך בנפש הכח להיות בחי' באר מ"ח. והוה שהמצות הם בג' דברים מחדו"מ היינו שיש מצות התלויות במחשבה כמו וידעת היום כו' וגם תפלה נק' עבודה שבלב וגם בכל שאר המצות התלויות במעשה הרי מצות צריכות כוונה חתו בחי' מחשבה, ויש מצות התלויות בדבור כמו תלמוד תורה, ברהמ"ז, ק"ש ותפלה, ורוב המצות שהן במעשה, וג' בחי' אלו מחדו"מ הם בחי' ג' עולמות בי"ע שבהם שייך הכירורים היינו בק"ג דבי"ע. נמצא שעיקר המצות לברר מה שנפל מעולם התהו ועולים בבחי' א"ח עד כתר דתהו ומשם נמשך תוס' אור בכתר דתיקון ומשם מאיר גילוי הארה בנפש בג"ע בבחי' או"פ ואו"מ כמש"ל בפנים אות ב', ושתי מדרי' אלו פנימי ומקיף באים לנפש בג"ע ע"י מעין גנים הנ"ל שהיא בחי' מל' דאצי' שנעשה עתיק לבריאה אבל סיבת זאת ההארה שמקמלמ"ט באה דוקא ע"י מעשה המצות ולימוד התורה שהן בחי' כתר וזכ' דתהו וכן נמשך עי"ז כח בנפש שתהי' באר מ"ח אליך ה' נפשי אשא כנ"ל.

וזהו פי' הפסוק בשה"ש מעין גנים כו'. פי' תחלה משבח אותה מצד שרשה בבחי' התיקון דאו"י והוא מה שנק' מעין גנים, ולפי שהמל' דאצי' היא המעין המשקה הגן שהרי נעשית עתיק לבריאה ואח"כ משבח אותה בבחי' הבירורים דתהו ע"י בירור נה"ב שיהי' אליך ה' נפשי אשא שבחי' זו נק' באר מ"ח שנוכע ממטלמ"ע. חתו כי ר"ת בידך אפקיד רוחי הוא באר שזה גבוה יותר ממעין גנים כנ"ל. וע' בזה בביאור למא' הזר דפ' שלח במאמר הינוקא והי' ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים כו'. ונחלים מן לבנון פי' שכדי שתהי' העלאת מ"ן בבחי' בידך אפקיד רוחי ואליך הוי' נפשי אשא שזהו בחי' באר מ"ח כנ"ל צ"ל תחלה אתעדל"ע והמשכת מ"ד לעורר אתעדל"ת זו והיינו על ידי מעשה המצות שנותנים כח חיות בנפש להיות באר מ"ח כנ"ל חתו ונחלים מן לבנון פי' מבחי' שני המולות דא"א ונוצר ונקה משם נחל ונמשך הכח לאתע' דלתתא זו. ופי' לבנון מבואר במ"א ע"פ ונאוה כו' כיריעות שלמה, וההפרש בין אתערותא דלעילא שאחר האתעדל"ת לאתדל"ע שקודם הוא שהאתעדל"ע שאחר קדימת אתעדל"ת ממש בבחי' באר מים חיים היא באה בבחי' שפע אור בתוך ופנימי' הנפש כמו המשכת מ"ד בשעת היחוד, משא"כ האתעדל"ע שמקדם מאיר בבחי' מקיף וכענין וימינו תחבקני כו'. חתו עלי באר ענו לה, פי' ענו לה לה המשיד אתעדל"ע שיוכל להיות

אור חקת התורה תתעט

אתעדל"ת. (מיהו זהו דרך פרט נק' באר מים חיים בחי' עומקא דליבא דהיינו אליך ה' נפשי אשא כנ"ל והמצות הן אתעדל"ע לעורר בחי' זו ונק' נזילים מן לבנון, אך דרך כלל גם המצות הן באר מ"ח שהרי הן בירורים דתהו כנ"ל). ותהו"ע הברכות של המצות שהברכה היא המשכה ואתעדל"ע שיהי' כח להעלות מ"ן.

(נת' שהכח שתוכל הנפש להיות באר מ"ח הוא ע"י מצות מעשיות במח' דו"מ שהן בירור ק"ג דבי"ע ששרשם מכתר דתהו וגם שעל ידם נמשך אתעדל"ע מכתר דתיקון, ואתעדל"ע זו נותנת כח בנפש שתהיה אתעדל"ת ואהבת כו'. תהו ונחלים מן לבנון. נמצא מעשה המצות כלולים מב' בחי' דתהו ותיקון, והוה לבנון ריבוי הלוּבן, כי לובן בכתר כנודע, וריבוי הלוּבן היינו ב' כתרים דתהו ותיקון.

מהו נהר ומעיין ובאר בס"פ גט פשוט סי' קכ"ח ס"ק י"ב ד"ה ומה, שייך לעלי באר דתקס"ו, ההפרש בין מעין שהוא ג"כ מים חיים לבאר ע' ס' נש"ד דס"ו א' דמבאר צריך לשאוב, משא"כ מעין משקה מאליה, וי"ל דהיינו אתעדל"ע בלא אתעדל"ת מעין, ח"ש מעין בידי שמים ואין בו תפיסת אדם משא"כ באר ע' מהרי"ק שנו' הובא ב"י ד' רס"ו ר"א, ומ"מ דינו כמעין ביי"ש כי רק החפירת קרקע נעשה בידי אדם והוא הביטול רצון, אבל המים חיים ביי"ש, וא"ש ג"כ שאברהם חסד ו"ק מעין ויצחק באר ע' זהר נח כי יצחק מלמטה למעלה, עו"ל דמעין מים חיים דתיקון ובאר דתהו, וגם י"ל דהיינו באר היחיד ובאר הרבים דרפ"ב דעירובין כי רה"י נק' תיקון ובאר היחיד מ"ד דתיקון, אבל באר הרבים והוא ג"כ רה"י הוא התהפכות בירור ניצוצות תהו מרבים נעשה יחיד ורב להושיע כו', זהו גבוה יותר וה"ע קדושא רבא ל' רב וגם אותיות באר כמ"ש בפע"ה, עין פהר"ס גבי בור ענין וכי יכרה כו' שור או חמור היינו נה"ב שבאדם כסף ושוב לע"ל יתבררו ת' עלמין דכסופין כמ"ש גבי עפרון, והמת יהי' לו כי לע"ל יתפרדו כל פועלי וכו', ויש באר שחת וע' זהר ח"ג רס"ו א' באריכות והרמ"ז שם ובפע"ח כוונת יוהכ"פ, וע"ש דנמשך מבחי' אחון דא"ק, א"כ באר מבחי' אחון כמש"ש ס"ג עם מילוי אהי' וס"ג מאון, לפי"ז מעיין י"ל מבחי' עין דא"ק כי עין דראי' ועין שניהם אותיות א', אך צ"ע דמעין שרש העיגולים ומעיין גנים תיקון, וי"ל דבתהו ג"כ יש מעין ובאר, והיינו באר הרבים וכן בתיקון מעיין ובאר היחיד, עיין נש"ד מעיין המספק ה' גנים, עיין טח"מ סי' ק"ע, ולפי"ז מובן ענין שיעור ב' רבקות של בקר, עיין בביאור דמים

רבים שהם מדות דתהו כלולים לכן קשורות וכו', נכנסת ויוצאי מן ומיד ג' ב' כי מחוץ חב"ד ומהם נמשך המין ודעת מתחלק לחו"ג, פסין ד"ו פרצופין ודוקא לכהמת עולי רגלים כי דוקא ע"י גה"ב ממש"ך. אפ"ל ענין נחלים מן לבנון דא יעקב אתעדל"ע שאחר אתעדל"ת דבאר מים חיים דיצחק, ענין מקור מים חיים היינו הכתר לחצוב להם בארות נשברים שנשברו בשבירת הכלים כו'.

מ'עיינ מטהר בזוחלין ומקוה באשבורן כי חכמה בריקת השכל זוחלין, משא"כ בינה השגה אשבורן בסוד מים רקיע, וצ"ע איך בינה נק' נהר הלא נהר זוחל מעיין חכמה נק' לפעמים גשם כמ"ש בענין מוריד הגשם טפת אבא, ואפשר בכל ספי' יש ג' בחי' א' פונה למעלה חו' נק' מעיין משא"כ השאר בחי' וצ"ע מעיין מטהר בכ"ש כי חכמה ביטול כח מ"ה יו"ד נקודה כו' מ"ח מו"ס, זהו מעין גנים, כי בעבר הנהר ואו"ח אברהם בארץ כו', להיות באר מים חיים כו' יש או"י ואו"ת.

עיינ תורה כריח השדה תולדות תקס"ה שיש ב' בחי' מן א' בלא אתעדל"ע תחלה באר דמרים שלא חפרוה ב' ע"י אתעדל"ת י"ל דהיינו מ"ש תחלה עלי באר ולא נו' חפירה ואח"כ באר חפרוהו, והיינו ענין באר היחיד ובאר הרבים דלכך על הבאר שחפרוהו עוררו לנו כו', ופי' שזהו העלאת מן דגה"א שהיא חלק הוי' שהוא רה"י ד' אותיות וגבוה עשרה המילוי ונה"ב בחי' רה"י שנהפך לרה"י עי' מק"מ ס"פ וילך, עלי עין עי' מק"מ רע"א דרמ"ו פי' דיסוד למעל' ממל' הנק' עין, ובמ"א נתבאר אצלינו דהלעאת מן שלו למעלה מעין רבתי דשמע, עיין ענין מקדם לעין בתורה ויחד הגבול דפי' אהבה הבאה מלמעלה מבחי' עיני ה' וכו', וי"ל ג"כ דהי' בחי' באר מים חיים והבור ריק כו'.

ויחפרו לנו כעין חפרוה שרים והם לגנאי וחפרה הלבנה רפ"ח שבה"כ ובאמת כשלע"ל חפרה כענין כוננו ידך אז ובושה החמה כי תהי' א"ח עט"ב והמקבל בהית כמו שעכשיו הכלה הופכת כו'.

חפרוה שכ' ר"ת חשך אתהפכא חשוכא וכו' מאין באת ביו"ד היינו מעיין גנים ולאן הולך היינו באר מ"ח כי בלא יו"ד היינו א' כתר מ' המים תוך הקרקע ממש, ומ"ש במ"א געד"ת י"ל כי הוא תחילת מעשיך עשי' ונערץ סופן, במעין ג' מדריגות במשנה א"כ מעיין שרבו עליו שאובים היינו פרת, והיינו מעיין גנים, א"ג מים מוכין, צ"ע איך שייך פסולת בתיקוה, מ"ח היינו באר מ"ח, באר היחוד רצון לאלקות אדם ישר, באר הרבים ביטול רצונות זרות חשבונות רבים וכו'.

וממדבר מתנה. עיין אגה"ק מאמר דוד זמירות כו', עד כנודע מהתיקונים
ההטעם לכ"ז כי יש ב' המשכות הא' השיך להשתלשלות העולמות
שבהסתלק השפע היו כלא היו, הב' להוסיף אור לאין קץ. זהו ב' יחודים
דאוי"א חיצוני' ופנימי' כמ"ש בכוונת ק"ש כמ"ש בביאור דצאינה הנ"ל.
זהו ג"כ ענין שורש ותוספות המבואר אצלנו בתורה דשאו את ראש
(במדבר תקס"ו) והתוס' מרובה על העיקר כמ"ש משה רבע"ה יוסיף כו'
אלף משלי כו' אשר לא יספר כו', עיין במבוא שערים, ובט"מ פ' פנחס,
והנה עשרה מאמרות חיצוני' עשרת הדברות פנימיות לכן ע"מ המתחילים
מחכמה בראשית בהזכמתא נמי מאמר הוא בטלים לגבי דקדוק אחד מהתורה
שהוא בחי מדבר כ"ע אשר לא ישב אדם שם ח"ע רק אבא יונק ממזלא
כו', וביאור זה נתבאר בביאור דצאינה הנ"ל, ענין תומ"צ ח"ס וגלגלתא
ולא ראי זה כו' עכ"פ הנמשך ממז"ס ע"י גלגלתא יונקי' או"א כו', ובחי'
גלגלתא הוא בחי' מדבר אשר לא ישב אדם כו', כי אין מעידין אלא על
פרצוף פנים עם החוטם, משא"כ מצתא רעד"ך כו', זהו ענין בעטרה
שעטרה כו', הזאת היתה שמחת דוד כו' ומ"מ נענש ע"ז, כי בגלגלתא
הוא בחי' חיצוני' משא"כ הפנימי' גבוה לאין קץ והוא בחי' רדל"א
כי כתר כולל ב' פרצופים, והיינו א"א הנק' גלגלתא שרש הנאצלים, אבל
בחי' ע"י בחי' תחתונה שבמאציל אינו בגדר עלמין כו', וביאור זה עיין
באגה"ק מן אך מה עד גמירא, והשתא מוכן דמדבר לשון שממה כפשוטו
כי או"כ הוא, ונק' ג"כ אחוריים, לכתך אחרי במדבר וכמ"ש בתו' ואחי'
אצלו אמון שבועות תקע"ב זהו ממדבר מתנה, פי' מתנה הוא מה שבא
בסוד תוס', לכן מתנה יש לה הפסק שמסתלק בעת הפגם כמ"ש בטע"מ
פ' פנחס הנ"ל וזהו מבחי' ע"י בחי' א"ס ממש, ובוה יובן מ"ש בספרי'
שיש ב' מיני קיבול שכר מה שהוא שכר ממש ומתנה כו', וכמו"כ על
שבת גאמ' מתנה טובה בבית גנוי סדכ"ס, עיין את שבתותי תשמרו
(דחק"ע בביחעב) רק א"א להגיע אלא ע"י מדבר מחיצוני' יגיע לפנימי'
ואיך יגיע למדבר היינו ע"י ביטול רצון הפקר לכל כו' ומיהו צ"ל כיון
התורה לגבי העולמות הוא מבחי' פנימי' כנ"ל י' דברות דגבי עשרה
מאמרות א"כ אמאי חיצוני' התורה לא נק' מתנה דמשמע שחיצוני' התורה
ג"כ בסוד שרש, ואיך הוא ונ' לפרש דודאי התורה ג"כ בסוד שורש
שהרי ארז"ל תנאי התנה עם מע"ב שאם יקבלו ישראל את התורה כו'
ובמשנה ספ"ג דנדירים הרי אפי' חוקות שמים וארץ תלויים בתורה חוק
שורש כמו חוק נתן להם שלא ישנו כו', אלא דהיינו חיצוני' התורה
מה שבלא זה אין יוצא ידי חובתו, משא"כ להוסיף עמל בתורה יום
ולילה כמ"ש בדהמעה"ש שהקים עולה של תורה זה תוספת וכמ"כ פנימית
התורה רזין ורזא דרזין זהו מתנה וכן מצינו שהפלפול גיתן רק למשה
כו' זהו ענין שהתורה נק' מורשה קהלת יעקב ונק' ג"כ מתנה מתן תורה
כי מה שבסוד שרש נק' ירושה ומה שבתוס' נק' מתנה כמ"ש בטע"מ שם.
וממתנה נחילאל. הנה אל חסד דע"י כמ"ש הארז"ל בענין אחילה לאל,
לכן כשמגיע לבחי' מתנה אזי ממשיך התלכשות חסד דע"י

בגלגלתא להיות נמשך בחי' א"ס בנאצלים, וגם תיקון הראשון די"ג ת"ד נק' אל, ולכן עולה לגדולה כי החסד שלפני אצי' נק' גדולה כמ"ש פ' וישלח, אך דוקא כשמשפיל א"ע דהכתיב מי אל כמוך כו' לשארית נחלתו למי שמשים עצמו כשיריים דוקא כמ"ש בוישלח שם בביאור דקטנתי כו', משא"כ כשמגביה א"ע ומ"מ אם חחר בו כי לב נשבר ונדכה לא תבוה דהיינו אפי' אינו דכא בעצם רק נדכה כמ"ש בתורה ע"פ מי אלה הנ"ל דלאזני'.

עוד נ"ל בענין וממדבר מתנה, דמדבר לשון דיבור, י"ל ענין הרשימו שהוא מצירופי אותיות רל"א שערים כנוכר אצלינו בביאור המבוא שערים ובביאור דשבתותי תשמרו, וא"ש דנק' מדבר שממה כי נסתלק האור וכו', ונ"ל דזהו מדבר קדמות כי גם א"ק נתהווה מרשימו זו כמ"ש בביאור ע"פ שבתותי תשמרו, וממדבר היינו שממשיכים תוס' האור חדש מתאור א"ס שלמעלה מהקו והרשימו כו' וזהו מעלת התורה על חיות העולמות, דחיות העולמות מהרשימו כמשי"ש ע"פ בורא קדושים ישתבח שמך, משא"כ ע"י האותיות דתורה נמשך אוא"ס שלמעלה מהרשימו תהו מתנה וכן שבת עליות א"ק באור שלמעלה מהרשימו הוא ג"כ מתנה טובה כו'.

באופן אחר וממדבר מתנה, עיין פ' נשא דתקס"ג איך עולם התהו נק' מדבר הגדול, ח"ש ימצאהו בארץ מדבר ובתהו, ולכן אינו מגדל צמחים כי תהו הסתלקות רצוא בלא שוב תוקף השמש הסיבי עיניך כו' וע' טע"מ פ' פנחס איך שהמשכות אורות דתהו בכלים דתיקון יש ב' בחי' ירושה ומתנה, שורש ותוס' הנ"ל, ונתבאר אצלינו בביאור דקדושים תקס"ב, איך כל ענין התו' להמשיך אורות דתהו בתיקון תהו וממדבר יגיע לבחי' מתנה הנ"ל ולכן עולה לגדולה כי החסד דתהו בחי' גדולה כו' והיינו דוקא כשמשפיל א"ע שמתלבש בכלי דתיקון אבר מ"ה עפר ואפר, משא"כ חסד דישמעאל כו' כמ"ש במ"א, ע' בענין וממדבר מתנה בזהר ומק"מ בפ' וילך.

ע"כ יאמרו המושלים, ע' לק"ת ועמ"ש ע"פ כאשר יאמר משל הקדמוני בש"א כ"ד י"ג וע"פ הנ"ל כל המושל עליך ביחזקאל סי' י"ו מ"ד, ועמ"ש בד"ה מוזה מימין בענין וידבר ג' אלפים משל ומ"ש בלק"ת פ' אחרי בד"ה ביאור הדברים בענין לטהר תטהרו מענין משל, ובמא"א מם קי"ב משל נק' היסוד כולל ג' אלפין כו' גם משל נק' הת"ת, ועמ"ש מזה בביאור ויצוים אל פרעה ג' אלפין גימ' שלג לבושיה כתלג חויר היינו בחי' משל.

לק"ת חקת ד"ה ע"כ יאמרו המושלים, משל יסוד באו חשבון מ', ומושל ברוחו כובש את יצרו יומא ס"ט ב', יצרו ד"א וא"כ כובש יצרו עד"מ כובש מדה"ד דא"א את מדה"ד דז"א יכבשו רחמין את כעסך, חשבונו ש"ע, שכר מצוה בהאי עלמא ליכא עמ"ש מזה בכיאור ואתה תצוה ובר"ה כבד את אביו, כל העולם לא נברא רק לצוות לזה, זח"א קנ"ח ב' ב' שמות ה' הם ב' עלמין, ברוד ה' מן העולם ועד העולם, בס"י משמע עולם בינה שנה ז"א נפש מ' ועמ"ש ע"פ והר סיני עשן, ענין חשבון להכיר בראש מה שיהי' בסוף, וע"ד ושם ודרך כל השם אורחותיה, עמ"ש סד"ה חכלילי בענין ולבן שניים מדקדק במעשיו, ואפ"ל החשבון המשכת המוחין בהמדות והמעשה, חשבתי דרכי ואשיבה רגלי כו' גם החשבון עוה"ז נגד עוה"ב ע' הגהות לד"ה בשלח פרעה, שהם מקבלים בלי חשבון כו' מבחי' רב חסד כו' וכענין קליפה קדמה מ"מ אח"כ שורפים הקש כו', וישראל מקבלים בחשבון, אם בחקתי כו' במנין את שדרכו למנות כו' ע' מד"ר בשה"ש ע"פ בטנך ערמת חטים י"ל ע"י בואו חשבון הם ג"כ נחשבים כו', תבנה אבנים שלימות שעושים שלום כו' עיר סיחן ע"ד אוסרי לגפן עיריה, שבחי' עיר שהוא סיחן יהי' קשור ובטל לבחי' עיר אלקינו, ספ"ד דאבות ענין דע שהכל ע"פ חשבון ואל יבטיחך יצרך כו', באו"ת ואתחנן מענין עש"ג, המושל בכל אשר לו ארז"ל ששילט ביצרו כמותו, ועיין אג"ה סימן י"ב בענין השקט ובטח ועמ"ש מזה בהגהות לבה"ז נשא קכ"ח בענין מו"ס דשקט ושכיך באתרי' כחמר טב על דודי'א.

הגהות וביאורים על מאמר על כן יאמרו המושלים שבלק"ת *

על כן יאמרו המושלים באו חשבון וגו' בעלי במות ארנון.

דס"ה שורה י"ז קדמה לעולם, וזהו מ"ש בספרי הקבלה דבחי' מל' נק' שנה וי"ב חדשים הן בחי' י"ב בקר שהים שהוא בחי' מל' עומד עליהם וכ"מ בזח"ג דר"ג ע"א יומין תתאין אינון שנה כו' כי עיקר התהוות הזמן הוא מבחי' מל' בסוד מלך מלך וימלוך, ומעתה מובן דבחי' שנה הוא הממוצע בין בחי' נפש לבחי' עולם היינו שכדי שיהי' התלבשות החיות בחי' נפש נמשך ומתלבש בבחי' עולם הוא ע"י בחי' ר"ש שזהו בחי' שנה ולכך יובן איך כי כל ג' בחי' אלו

(* בבי כתיי נרשם: הדרוש הזה נדפס בלק"ת רק העתקתי כאן איזה הגהות מה שמצאתי בדרוש כ"י (והם בחצאי עיגול), וסיום הדרוש והביאור הוא בסגנון ואופן אחר.

עולם שנה נפש מתדמין זל"ז דכמו שיש בגפש בחי' ראש ומחזין כך הוא בשנה ר"ה וכן בעולם כו' דכיון שמתלבשים זב"ז בהכרח וכמ"ש במ"א כיוצא בזה ע"פ מאה"ז ר"פ תולדות כמו דבר נש איהו מתפלג לשייפין כו' וה"ב אורייתא כי התורה הוא ג"כ המשכה בבחי' ממכ"ע אך הוא מבחי' גבוה יותר מבחי' גפש כו' וכנ"ל. ומעתה י"ל פי'.

(נת' • להבין ענין העונה איש"ר כו' וירידת הנשמי' צורך עלי' הענין שיש ממכ"ע וסוכ"ע בחי' ממכ"ע הוא בחי' נפש המתלבשת בבחי' עולם וכמו שיש חילוקי מדרגו' בעולם גבוה מעל גבוה כך הוא בהנפש ג"ע עליון כו' עד עשי' והתלבשות זו דנפש בעולם הוא ע"י שנה בחי' רצוא ושוב ולכן מחדש בכל יום מע"ב ובחי' רו"ש זהו בחי' שנה).

שורה כ"ז ומעלימים ומסתירים כו'. והנה בלשון תנ"ך שם עולם קאי על הזמן כמ"ש חוקות עולם כו' לאחות עולם כו' דר"ל כל משך הזמן אך בל' רו"ל עולם קאי על מהות העולם עצמו דהיינו השמים והארץ כו' כלשון פרהר"א עד שלא נבה"ע כו' שית אלפי' שני הוי עלמא כו' וגם בכתובים גילוי לשון זה כמ"ש ויקרא שם בשם ה' אל עולם כמ"ש הרמב"ן פ' וירא שם שפי' עולם וכן ממכ"ע פירשו המפרשים דקאי על עצם העולמות ממש דהא הזמן כתיב אח"כ וממשלתך בכל דור ודור כו' הרי עכ"פ משך הזמן נק' בשם עולם בלשון תורה וגם עצם העולמות נק' בשם עולם. ועוד זאת יש בפ"י 'עולם הא' לשון העלם והסתר כמו ונעלם דבר לא תוכל להתעלם. והב' ל' נערות כמ"ש ואם כה יאמר העלם ועלמות אין מספר. והענין כי כמו שמהות ועצם העולמות הן בחי' מעלימים ומסתירים על אור וחיות אלקות המתלבש בהן כנ"ל כך הזמן שהוא בחי' שנה גם הוא בחי' נברא ומחדש מאין ליש והוא מסתיר על בחי' נפש שהוא אור חיות אלקות מצ"ע שהוא למעלה מבחי' זמן וכמ"ש במ"א באריכות ע"פ מי אל כמוך בפ"י מארז"ל תשובה קדמה לעולם דר"ל שהיא מגעת בבחי' שלמעלה מסדר זמנים הנק' עולם כי התהוות הזמן הוא מצד ירידת החיות למטה מטה מעולמות התחתונים שצ"ל ע"י ריבוי ההתחלקות והכל בבחי' רו"ש שזהו"ע שנה כנ"ל משא"כ בבחי' סוכב הוא למעלה לגמרי מבחי' זמן ולכן הזמן נק' בשם עולם ל' העלם שסיבת התהוות הזמן הוא ג"כ מצד העלם וההסתר שמחמת ירידת החיות בבחי' העלם שאו מתחלק לריבוי חלקים מזה נמשך הזמן כמו הדופק באדם היינו כל הנשמה מתלבש בגוף כו' כללא דמילתא שבחי' עולם שנה הן בחי' מעלימים ומסתירים בחי' נפש שבתוכם לכן נק' העולם ג"כ חלד כמ"ש תהלים מ"ט האזינו כל יושבי חלד. חלד ג"כ ל' הסתר מלשון חלדה וכן חולדה דרה בעיקרי בתים ולכן ארז"ל מושיבי עקרת הבית כחולדה כו' ע"ש ההסתר בב"ע כמ"ש במ"א. אמנם מה שיש עוד בפ"י עולם ל' נערות ע"פ מארז"ל רפ"ק דיבמות פסוק זה שר העולם אמרו נער הייתי

גם זקנתי ששר העולם נק' נער. ההענין ע"פ נארא"ל הקב"ה רוכב על כרוב קל שלו ושט בח"י אלף עלמין כו' כרוב פ"י כרביא היינו נער בחי' אנפי זוטרי והיינו דכמו עדי"מ הקטן יש לו מחזין ומדות וכל האברים פנימי' חיצוני' כמו הגדול רק שהם אצלו בקטנות כמו"כ כדי שיומשך השפעת והמשכת החיות להתלבש בנבראים בע"ג ומדה ולכן נק' נער שהוא בחי' קטנות מאד לגבי בחי' א"ס הבל"ג ובשבת שיש עליות העולמות עז"א גם זקנתי שנמשך בו אז מחזין דגדלות מכח א"ס ב"ה וכמ"ש ברע"מ פ' פנחס דר"ג ח"ש חנוך לנער ע"פ דרכו כו' זהו שנאמר (ישעי' י"א) ונער קטן נוהג בם, זהו ג"כ ענין נער הנצב על הקוצרים דגבי ברעו כי צדיקים נק' קוצרים מחצדי חקלא לברר בירורים והמלאך קושר כתרים מתפלותיהן הלא הוא הנצב על הקוצרים, ולכן נק' ג"כ עלם ל' העלם כי הוא בחי' מעלים ומסתיר ההשפעה הנמשכת כדי שיוכלו הנבראים לקבל כנ"ל. ח"ש גבי יהונתן ודוד שהי' הנק' שם עלם מתמצע ביניהם בענין החצים שהחיצים מורה על ההשפעה הנמשכת מלמעלה מאא"ס ב"ה לכללות ישראל וזהו מבחי' ג' אותיות דשם הוי' שביהונתן הנמשכים לבחי' ה' תתאה שזהו בחי' דוד ונמשכו לפעמים ע"י בחי' עלם הנ"ל. וכמ"ש ביארר ענין זה בפרדס שער ט"ז פ"ה שהוא מעלה תפילותיהן של ישראל ועי"ז נמשך ההמשכה מלמעלה כו' והיינו דוקא ביומין חזול וכמ"ש במעשה דיהונתן ודוד ביום המעשה שאז נמשך ע"י בחי' עלם הנ"ל שהוא בחי' העלם משא"כ בשבת ח"ש שער החצר הפונה קדים סגור יהי' שיהי"מ שבחול הוא סגור כי נמשך ההשפעה בבחי' העלם ע"י עלם הנ"ל משא"כ בשבת כתיב וביום שבת יפתח ועז"נ אשריך ארץ שמלכך בן חורין. ועכ"פ מכל הנ"ל מובן ענין שם עולם שהוא ג"כ ל' נערות כי כן הוא שר העולם נק' נער והכל ל' העלם והסתר כו'. ובוה יובן מ"ש בלק"ת בסופו ע"פ ושריך שהם ישראל בבוקר יאכלו ומחמת זה ומלכך נער ור"ל שאוכלים קודם התפלה. ולכאורה תמוה שאין שום אדם אוכל קודם התפלה ח"ו אלא י"ל דידוע מ"ש בזה בלק ר"ד ע"פ בבקר אערך לך ואצפה שהתפלה שהוא ביחד קוב"ה ושכינת' היא ממשכת מבחי' בקר בחי' א"ס למל' ולכן תפלה עד שעה ד' כי הוא יחד והמשכת ג' אותיות ראשונות דשם הוי' בה' אחרונה אך כששריך ישראל מל' כי שרית אין מתפללים כראוי ואז בחי' נשמה באפו וא"כ בבוקר יאכלו במקום שהי' ראוי ליהד כו' הם אוכלים ומוה נמשך שמלכך נער מחמת העדר גילוי סובב בממלא. אבל כשממשיכים סובב בממלא מלכך בן חורין חורי עילאה כדאיתא בענין קורעין לו גז"ד כו'. אך בחי' כו'.

(נת') * לשון עולם העלם כמו הנשמה מלובשת בגוף ונעלמת שאין נראי ונגלית וכן היכל המלך מעלים על המלך כך עולמו והיכלות מעלים על בחי' חיות אלקי' שבהן. (ובהג"ה דומן ומקום שניהם נק' עולם כי השנה

וזמן ג"כ נמשך מצד העלם ולכן תשובה קדמה לעולם, עוד עולם לשון העלם נערות שר העולם נק' נער כרוב קטנות, ובשבת גם זקנתי חנוך לנער ונער קטן הנער הניצב על הקוצרים עלם דיהונתן סגור יהי' ששת ימי המעשה כו' אשריך ארץ שמלכך בן חורין) אך העלם זה לפי ערך ג"ע גילוי כו' וכן גלגלי' השתחווה' משא"כ בארץ ולע"ל שמים חדשי' עין בעין יראו).

[דף סה, ב שורה את שבתותי — באריכות] נת' דכל הנ"ל בחי' עש"ן זהו בחי' ממכ"ע אבל סוכ"ע לא שניתי שוה ומשוה והקדוש בשמים ובארץ בשמים ממעל ועל הארץ מתחת כו' אם אסק שמים כו' גדול ומהולל מאד ממכ"ע ולגדולתו אין חקר סוכ"ע ויריד' הנשמ' להמשיך גילוי סוכ"ע והיינו ע"י מצות מעשיות.

[דף סה, ג שורה ואסתלק — עלמין] נת' איך ע"י המצות נמשך גילוי הסוכ"ע והיינו ע"י מ"ע המשכת הקדושה וע"י ל"ת הפרדת הרע כד אתכפי' כו' כי יש היכלות דקדושה ויש היכלות הקליפות שמהם נמשך מו"ד שלא לה', היתר ואיסור ק"נ ונוק' והאדם בעל בחירה לקבל כו' וכשמדחה המ"י בדחה ג"כ הקליפות הנ"ל העלם היותר אחרון ואתגלגלי' קודב"ה קדוש ומובדל בעלמין שלא יעלימו ע"י שבירת התאוה וזהו אסתלק ויעקב חבל נחלתו כו').

דס"ה ע"ד שורה י"א נקרע גז"ד של ע"ש. וזהו שנק' גז"ד של ע"ש שנמשך מבחי' שנה והוא בחי' ז"מ קדמאין בונה עולמות ומחריבן. ויובן זה ביותר לפמ"ש באות א"ב בענין עש"ן שהוא בחי' ממכ"ע דבחי' שנה עולם זהו בחי' ההעלם כי הזמן נק' ג"כ עולם שהוא מעלים וע"כ מבחי' זו נמשך יניקת החיצונים והיכלות הקליפות שמקבלים מחמת ההעלם ומהם נמשך הרע דנה"ב כנ"ל אות ב' אבל ע"י גילוי סוכ"ע אשר אני ה' לא שניתי שלמעלה מבחי' ע"ש כו' שאינו בגדר עלמין כלל אזי נקרע גז"ד של ע"ש כו' דדוקא מבחי' שנה יכול להיות יניקת הרע וזהו שנק' גז"ד של ע"ש משא"כ בבחי' סוכ"ע שלמעלה מבחי' שנה. וגם יובן ג"כ פי' איש"ר מברך לעול"ע כי הזמן נק' עולם וכל העולמות עצמן נק' עולם וזהו לעול"ע לעלם הוא בחי' שר העולם נק' עלם ונק' נער כדלעיל אות ב' שיומשך גילוי הסוכ"ע בכל בחי' עלמין אלו בבחי' שר העולם ואח"כ בהעולמות עצמן שלא יעלימו עוד ונגלה כבוד הוי'. וזהו על כן יאמרו כו'.

עמוד הנ"ל שורה ל"ז דקוב"ה כנ"ל * (ובכל הנ"ל יובן מארז"ל פרק קמא דברכות בשעה שישראל עונין איש"ר הקב"ה מנענע בראשו אך מתחלה צ"ל מהו ענין העונה איש"ר בכל כחו וזה נת' בזח"ג דר"כ ע"פ כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך כו' כי המקיף של הנשמה נק' כח חי' יחידה הוא בחי' כתר חכ' וע"י מקיף זה מקבל השפע מלמעלה ועי"ז יוכל

דקוב"ה כנ"ל : בהוצאת תשכ"ה הוא בשורה המתחלת : כו' כנ"ל.

להפוך חשול"ב שהוא דוקא ע"י גילוי כח מבחי' סוכ"ע המאיר בו ע"י מקיף הנ"ל (וע' ע"פ צו את בניי) לכן כי אין מעשה וחשבון בשאול כיון שמסתלק מקיף הנ"ל לא יוכל לשנות את טעמו כו', וזהו העונה איש"ר שהוא המשכת סובב בממלא בכל כחו ע"י המקיפים הנ"ל לכן יש באיש"ר כ"ח אותיות כנגד כח הנ"ל כי ב' המקיפים הנ"ל הם למ"ד מ"ם דצלם כמ"ש הרמ"ז פ' פנחס שם וזהו מנענע בראשו שהוא גילוי המקיף בפנימי' וראשית הגילוי בחב"ד בחי' ראשי והוא גילוי סובב בממלא וכל גילוי צ"ל ע"י מטולמ"ט זהו הנענע וע' רמ"ז שם ומ"ש במ"א בפ"י כל הנשמה תהלל י"ה, ולכן או אומר הקב"ה מה לו לאב שהגלה את בניו כי עי"ז נמתקין הדינין כדלעיל וז"ש במדרש ע"פ כי נעור הוי' כתרנגולא דמנענע ראשו כי גילוי א"ס ב"ה הסוכ"ע בממכ"ע ע"י בחי' נענע הנ"ל וברישא דוקא ועמ"ש בענין שעשוע המלך בעצמותו שנק' ג"כ נענע בס' עמק המלך).

דס"ו ע"א תבנה ותכונן עיר סיחון (הג"ה הנה אחר שא' בואו חשבון שחשב חשבון של עולם דיש לפרש ג"כ על בחי' מארי דחושבנא בק"ש שעהמ"ט או בתיקון חצות שהוא הכנה לתפלה או עי"ז אח"כ תבנה ותכונן עיר סיחון שהוא בחי' התפלה דהנה ארז"ל סיחון סיחא נאה כו' והוא התפלה שנק' שיחה כמ"ש ולפני ה' ישפוך שיחו וארז"ל (בפ"ק דע"ז) אין שיחה אלא תפלה (ואעפ"י שסיחא נאה שבדרז"ל לגריעותא נאמר מ"מ גם פי' זה אמת כי זלעז"ו עשה האלקים ויש בחי' סיחון דקליפה והוא בחי' סיחא נאה שבדרז"ל ויש ג"כ לעז"ו בחי' עיר סיחון דקדושה והוא התפלה שנק' שיחה כנ"ל וכמ"ש כיוצא בזה בזהר גבי פרעה דאתפריעו כל גהורין כו' ויש בחי' פרעה דקליפה ג"כ). אך להבין הטעם כו'.

שורה ט"ז תוך כל עלמין (שהרי התפלה הוא לבקש ולפעול בחי' גילוי חס"ע שלמעלה מסדר ההשתל' שאעפ"י שבודאי אין יסורין בלא עון א"כ עפ"י התכ' והדין באים היסורים עכ"ז מבקש גילוי חס"ע להצילו מזה וגילוי זה הוא דוקא מבחי' סוכ"ע שלמעלה מעלה מבחי' חכ' ודינים כו' וכמו דארז"ל דהעונה איש"ר בכל כחו שקורעין לו גז"ר כו' שהוא מפני דאיש"ר הוא המשכת מבחי' סוכ"ע כנ"ל אות ה' ועי"ז מתבטלין הדינין והצמצומים ששרשם רק מבחי' ממכ"ע כמו"כ ענין התפלה שענינה ג"כ להמשיך גילוי רצה"ע שלמעלה מבחי' דין כו' הוא דוקא המשכה מבחי' סוכ"ע אך היינו שממשיכים גילוי הסובב בממכ"ע שיתגלה החד למטה ממש לבטל הדין בעזה"ז ממש) וזה שאנו אומרים יהי רצון כי הוא ית' למעלה מן הרצון (כי הוא ית' שלימותא דכולא וכלום חסר כו' ח"ו שיהי' שייך רצון רק שאנו ממשיכים שיתצמצם להיות לו בחי' רצון ולכן רצון אותיות צנור שהוא בחי' צנור והמשכה מצד צמצומים שנתצמצם בבחי' רצון הו"ע גילוי הסובב בממלא ע"י בחי' צנור אבא יונק ממזלא כו').

שם שורה כ"א בהמשכות כו' (ולכן נק' הוא ית' עתיק יומין (בדניאל) כי הנה הוא ית' מתנשא מימו"ע שהן בחי' המדות עליונות הנק' יומין עילאין דלאו מכא"מ איהו כלל ואמנם כדי שיומשך ממנו להיות מקור לבחי' ימות עולם נק' עתי' ל' המעתיק הרים וכמו מעתיק מספר לספר היינו כביכול שמעתיק ומזיז אורו הא"ס ממקום העצמי שאינו בגדר עולמות להיות מקור לעלמין וזהו שמו בגימ' רצון ובגימ' צנור כי שמו הוא בחי' האור קודם שנמשך בבחי' רצון וכמארז"ל עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד רק שממנו נמשך להיות אח"כ נמשך בבחי' רצון וצנור בממכ"ע כו' וכ"ז ע"י התפלה חשארז"ל קושר כתרים ר"ל שעם היותו ית' למעלה מבחי' רצון הוא קושר ומתלבש בבחי' רצון כו') ואתעדל"ע זו ר"ל המשכה זו שנמשך ע"י התפלה בחי' יה"ר כו' נק' שיחה והזוה שמלעלמ"ט כו' (וגם יתפרש ג"כ שיחה ל' דיבור ואותיות שהרי נת' דמקור התהוות הרצון הוא מבחי' שמו הגדול כי שמו בגימ' רצון והרי שמו הוא בחי' אותיות לבד לגבי מהו"ע ית' שלמעלה מבחי' שם עד"מ באדם השם אינו שייך רק בשביל זולתו ובפ"ע א"צ לשם כו' וא"כ מבחי' אותיות לבד נעשה בחי' רצון הנק' סוכ"ע ולכך ב' הפי' דשיחה עולה בקנה אחד גם בענין ההמשכה שמלעלמ"ט שמבחי' שיחה ואותיות נעשה בחי' הסחה והזוה להיות בחי' יה"ר כו' להיות גואל ישראל ומברך השנים כו') אך בחי' שיחה כו'.

שורה מ' נק' אבנים כו' (עוד יש בשיחה ב' פי' הא' ל' שחי ונעבורה (ישעי' נ"א כ"ג) שהוא ל' השתחואה או ל' שחי וכפיפה וכמו וישח רום אנשים לשון הכנעה ושפלות וכך קודם התפלה צ"ל הכנעה כובד ראש ועיקר התפלה הו"ע בחי' השתחואות ודשמו"ע כנודע דע"י הוא ההמשכה כו' ח"ש דהע"ה ערב ובוקר וצהריים אשיחה ואהמה וישמע קולי דהיינו כשהתפלה הוא בבחי' שיחה ע"ד הנ"ל ע"ז וישמע קולי כו').

תבנה ותכונן עיר סיחון כו' דהנה אמרז"ל סיחון שיחה נאה כו' והוא התפלה שנק' שיחה כמ"ש לפני ה' ישפוך שיחו כו' ויש להבין למה נק' התפלה בשם שיחה אך הענין דפי' שיחה הוא מענין הסחה והזוה ממקום אל מקום אחר כמו שאמר כאשר יפרש השוחה לשחות כו' וכיוצא בזה וכמו פי' הסיח הדעת שניתוק וניזון והסח ממקומו וכך הוא ענין התפלה בהיות שעיקר הבקשה בתפלה היינו שיתגלה בחי' סוכ"ע להיות מתלבש תוך כ"ע כנ"ל וזהו שאו' יה"ר כי הוא ית' למעלה מן הרצון כו' וכדי שיהי' לו בחי' רצון בברכות שמ"ע כמו גואל ישראל מברך השנים וכיוצא היינו ג"כ ענין הסחה והזוה ממקום למקום כי מצד עצמו לאו דאית לי' מכל אינון מדות כלל והוא ית' נעתק ויורד ממקום מדריגתו העצמי' שלמעלה גם מן בחי' רצון להיות לו רצון בהמשכו' כו' ואתעדל"ע זאת בתפלה נק' שיחה מלמעלמ"ט זה בא ע"י אתעדל"ת כי רוח אייתי רוח והיינו ע"י צעקה בצר לו וכמ"ש לפני ה' ישפוך שיחו במס"ג מעומקא דליבא כו'.

וזוה תבנה ותכונן עיר סיחון פי' שיחה נאה שהוא שורש ענין התפלה שנק' שיחה נאה כנ"ל והיינו ע"י שמושלים ביצורם וחושבים חשבוננו ש"ע

כו' וד"ל ומה שא' תבנה ותכונן כו' הענין הוא כי בתפלה המועיל דוקא צירופי אותי' הדיבור כי פי' שיחה ע"ד הפשוט הוא הדיבור ועיר סיחון שיחה זאת תבנה ותכונן בתפלה מלמעלמ"ט כמ"ש אדני שפתי תפתח כו' כמ"ש במ"א וד"ל.

והנה פי' סיחון שיחה נאה יתפרש ג"כ בתורה בצירופי אותיו' שבה דהנה דהע"ה אמר מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי כו' פי' שצירופי אותי' שבתורה הן במקרא והן במשנה והן בה"א נק' בחי' שיחה ע"ד הנ"ל שהוא ענין הזוה והסחה ממקום למקום בהיות שאותיו' שבה הן בחי' שער רישי' כעמר נקי וכמ"ש קווצותיו תלתלים וארז"ל ר"ע הי' דורש על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות כו' כי עד"מ השערות הנמשכים מן הראש שהן בוקעים ויוצאים ממותרי המוחין ועי"ז נמשך הארה מן המוח כך ע"י ההלכות נמשך בחי' הארה מן המוחין העליוני' דח"ע זהו מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי פי' שיחתי שיחה והזוה מפני שנמשך גילוי אא"ס ע"י צירופי אותיו' שנק' שער רישי' כו' וע"ז אמר ג"כ תבנה ותכונן עיר סיחון שהם צירופי אותיות שבנינם הוא ע"י התנאים שנק' בונים כמ"ש ורב שלום בניך א"ת בניך אלא בוניך שעוסקים בבנינו ש"ע וד"ל.

כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון פי' הנה יש באש ב' בחי' הא' שהאש הוא מכלה ושוּרף כו' והנה ע"י המושלים ביצרם לאכפני' לס"א ובאים לחשבון לחשוב חשבוננו ש"ע כנ"ל אש יצאה מחשבון זה לשרוף ולכלות הרע לאכפני' ולאתהפכא חש"ל"נ והיינו כי אש יצאה מחשבון כו'. ואמנם מקרית סיחון שהוא בחי' שיחה נאה בצירופי אותיו' דתפלה ותורה יוצאות להבה ואש שלהבת י"ה מלמעלה לעורר את האהבה למטה כרשפי אש שלהבת י"ה כו'.

וביאור הדברים הנה ידוע שיש ב' מיני אתעדל"ע הא' כמים הפנים הבאה אחר אתעדל"ת דוקא ויש אתעדל"ע שבאה מלמעלה לעורר אתעדל"ת והוא בחי' אהבה עליונה ברשפי אש הנק' שלהבת י"ה דוקא שמושך לבן של ישראל לאביהם שבשמים כו' וכמ"ש אה"ע אהבתך ע"כ משכתך חסד מהמשכה זאת האהבה בנפש באה יותר מכדי שאת הנפש בכח עצמותה כו' כי להבה זאת נק' שלהבת י"ה גילוי אא"ס ממש בנפש והוא הנק' נשיקין כפולין כי בחי' נשיקין למעלה הוא בחי' אהבת רוחא ברוחא דוקא. ויש ב' מיני התדבקות א' אתעדל"ת שגורמת אתעדל"ע ואח"כ אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת ונק' נשיקין כפולים כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח וכשם שרוח המקבל מעורר רוח המשפיע כך רוח המשפיע מעורר רוח המקבל. וזהו עיקר ענין נשיקין שהוא אהבת רוח המקבל ברוח המשפיע ורוח המשפיע ברוח המקבל וכולל כ"א מב' רוחות כמ"ש בכהאר"י ז"ל וד"ל. וזהו ימין ושמאל תפרוצי פי' ימין מקרבת וימיני תחבקני היינו בחי' להבה שיוצאות מקרית סיחון בחי' שיחה נאה דתפלה ותורה שבאה אחר שמאל דוחה שהוא בחי'

חשבון של המושלים ביצרם לעולם ירגיו אדם יצ"ט על יצה"ר כו' זה ימין ושמאל תפרוצי שמאל דוחה וימין מקרבת והיינו כי אש יצאה מחשבון שמאל דוחה ולהבה מקרית סיחון ימין מקרבת.

אכלה ער מואב בעלי במות ארנון פי' ער לשון שונא ויהי עריך והשמדתי עריך ובחי' מואב הוא בחי' חכ' דקליפה שהוא זלעומ"ז דחכ' דקדושה והענין הוא כי בחי' ההתחכמו' בעניני' גשמים של צרכי גופו אע"פ שהותרה לצורך כמ"ש ואספת דגנך כו' אבל אין זה אלא בפועל המעשה בלבד וכמ"ש יגיע כפיך כי תאכל ולא יגיעת המוח בהתחכמות יתירה והמתחכם ביותר בעניני פרנסה ע"ז נאמר לא לחכמים לחם כו' ודוקא על יגיע כפי' א' אשריך בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב אבל ההתחכמו' בתחבולות נק' מואב בחי' חכ' דקליפה שלעומת חכ' דקדושה שנק' אב כמ"ש שמע בני מוסר אביך כו' ואמנם ע"י אש שיצאה מחשבון הנ"ל ולהבה מקרית סיחון הנ"ל אכלה ער מואב שנאכלה ונתהפכ' קליפ' חכ' דקדושה שנק' מואב ונק' ער כי כל מנגד הוא בחי' שונא כידוע וד"ל.

בעלי במות ארנון פי' ארנון יש בקדושה ונק' נחל ארנון וזלעו"ז יש ארנון בקליפה דהנה תיבת ארנון הוא ארון ונו"ן פשוטה בתוס' בא לחבר הארון עם הנו"ן ובקדושה היינו ארון הברית שבו הלוחות כללות התורה ואורייתא מח"ע גפקת והנו"ן בתוס' מחבר האור בכלי שהוא הארון והלוחות זהו בקדושה ולעו"ז בקליפה חכ' דקליפה באו"כ הנה ארנון בנו"ן פשוטה הוא הממוצע המחברם כו' וזהו מ"ש כי ארנון גבול מואב בין מואב ובין האמורי פי' בין בחי' מואב שהוא חכ' דקליפה בין האמורי שהוא בחי' הדיבור כו' והנה בקדושה החכ' נק' כח מ"ה בחי' ביטול וכמ"ש משה ונחנו מ"ה אבל בקליפה החכ' בחי' יש ודבר מורגש דוקא בבחי' הגסות והפירוד ונק' במות ארנון וזהו אכלה ער מואב לבחי' אור דחכ' דקליפה עצמה הנק' מואב ואח"כ גם לבעלי במות ארנון המביא וממשיך לקליפות חכ' בכלי הדיבור ונק' במות ארנון ע"ש בחי' הגסות והפירוד והן חכ' חיצוני' שמגשים את האור חכ' דקדושה כו' ולעתיד שיבוער רוח הטומאה כו' יבטלו כל התחכמות החיצוני' וגסותם וכמ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו' ונשגב ה' לבדו ביום ההוא וד"ל.

ביאור על הנ"ל

להבין ירש ענין בואו חשבון בואו ונחשב חשבוננו של עולם כו' י"ל מ"ש בפע"ח שע"י תומ"צ מוסיפים אור באצילות זה מבואר בהקדמה דפע"ח שיש ב' מיני שפע מא"ס ב"ה באכ"י"ע הא' השפע והחיות אשר הוא חוק קבוע לחיותם וקיומם זה לא תחסר לעולם. והב' מה שע"י תומ"צ

נמשך תוס' אור חדש והתוס' מרובה על העיקר עד דכלא חשיב לגבי התוס'
 ההיא והוא דוקא ע"י מעשה התחתונים בעסק התומ"צ ותפלה ע"ש באריכות.
 והטעם לזה הוא כי המשכה זו הוא דוקא ע"י העלאת מ"ן מבירורים
 התחתונים דוקא הוא שיש בהם הכח לברר לפי שהם מלובשים בגוף משכא
 דחויא כנז' במאמר והמשכילים יזהירו. והענין דכל עיקר התומ"צ לברר
 בירורים כמ"ש להבדיל בין הטמא לטהור כו' והבירור בא בשני אופנים
 הא' לברר הטוב ולהעלותו והיינו ע"י מ"ע, והב' להפריד הרע ולדחותו
 ובערת הרע מקרבך והיינו ע"י מל"ת ובירור זה הוא ע"י המשכת האור
 ממקום גבוה לברר וכמ"ש בזהר דבחי' אתברירו כי לפי סדר ההשתל' יש
 תערובות טו"ר למטה בבי"ע מחמת שבה"כ חטא עה"ד טו"ר ע"כ כדי
 לברר ולשנות ולא הפכא מחשול"צ הוא דוקא ע"י המשכת אור עליון שלמעלה
 מהאור החוק הקצוב בעולמות כו' והמשכה זו הוא ע"י התומ"צ. והענין
 כי סדר ההשתל' הוא שיהי' נמשך האור בכל עולם לפי ערכו ע"פ המדה
 והגבול הראוי לו והוא מבחי' מאמר קו המדה שהוא בחי' בוצינא דקרדוניתא
 והיינו לפי ערך הביטול בכל עולם כך מאיר האור מאא"ס כי אוא"ס מאיר
 במי שבטל אליו שהביטול הוא מבחי' חכ' וכתוב הוי' בחכ' כנודע ומפני
 שאין התלבשות החכ' בכלום בשוה לכן יש התחלקות המדרגות שבמקום
 החכ' והביטול מרובה שם הוא גילוי מדריגה היותר עליונה ובמקום שהביטול
 מצומצם נעשה למטה מטה כו' והתלבשות החכ' בעולמות הוא ע"פ קו
 המדה הנ"ל כמה בחי' חכ' יכולים להתלבש במדריגה זו וכמה במדריגה
 זו ומסיבת זה דרוב השתל' העולמות שמחמת ירידת המדריגות אין התגלות
 החכ' והביטול שם רק בצמצום עצום ע"כ מתמעט ג"כ גילוי האור במיעוט
 אחר מיעוט עד שמתהווים עולמות בהגבלה והגשמה גמורה מפני עוצם
 ההסתר וההעלם ולכך נק' עולם מלשון העלם וזהו הנק' בלשון חז"ל חשבונו
 של עולם פי' שהאור מאיר בכל עולם עפ"י חשבון דבחי' קו המדה לפי
 ערך דבחי' החכ' שהוא בחי' הביטול של העולם כנ"ל ויש בזה כמה
 מדריגות עד אין קץ לפי ערך העולמות אך דרך כלל הוא בחי' העלם. ועתה
 יובן איך דהבירור הוא ע"י המשכת אור ממקום גבוה יותר דהיינו ענין
 בחכ' אתברירו פי' ע"י שממשיכים תוס' אור וגילוי מבחי' ח"ע שלא כפי
 האור המאיר מבחי' ח"ע ע"י סדר ההשתל' עפ"י קו המדה רק תוס' גילוי
 רב והיינו ע"י תומ"צ לכך ע"י יהי' בירור הטוב דהיינו שימושך הביטול
 כמה שהי' מתחלה בחי' יש זהו הבירור זהו בואו ונחשוב חשבונו ש"ע
 פי' להאיר חרושך ההעלם ע"י המשכת תוס' אור הבא ממקום עליון ביותר
 מכפי הצמצום כו'. ויובן ד"ו בתוס' ביאור כמשל ההולך בחושך שצריך
 תוס' אור יותר מן ההולך במקום שאינו חושך כ"כ וכל שהחושך כפול
 ומכופל צריך לאור גדול יותר לדחות החושך ההוא אור מועט לא ידחה
 את החושך ההוא וכמו מרתף עמוק שמלבד החושך הנה ההבל שם מכבה
 האור להיותו הבל ואור מגושם מעפר הארץ שבעומק החונק גם להבל
 הנשימה שבאדם כידוע הנה או צריכים להדליק שם אבוקות גדולות שיגבירו
 על ההבל המגושם לבלתי יכבה כי אור מועט יכבה אבל לא אור גדול

וכך יובן הנמשל למעלה דאעפ"י שע"פ מאמר קו המדה נמדד אור בכל עולם לפי ערכו כפי הכלים שלהם במדה נכונה אבל כדי להאיר גם במקום החשך דק"נ המעלימים ומסתירים לא יוכל להיות ע"י אור זה כי הם כמשל אויר המגושם שבמרתף המכבה אור קטן אלא צ"ל ע"י המשכת תוס' אור רב ממקום עליון יותר שיתגבר על החשך ולכן הביורר עיקרו ע"י תומ"צ ותפלה שבהן וע"י ממשיכים האור העליון וזה שהתחתונים דוקא יש בהם כח לברר שע"י תומ"צ שלהם ממשיכים תוס' אור מלמעלה מעלה משא"כ העליונים שהם ממשיכים רק האור שבאותו עולם. וזהו"ע כד אתכפייא סט"א אסתלק יקרא דקודב"ה בכלהו עלמין ומבואר למעלה שע"י אתכפייא ההעלם היותר אחרון נמשך יותר גילוי דקודב"ה והוא מובן עפ"י הג"ל דבכדי להפוך ולברר חשוכא של הקליפות דעשי' המעלימים יותר הוא דוקא ע"י גילוי והמשכה מאור היותר עליון וכה"ג גת' בענין מ"ח ואפר פרה שמתהרים הטמא מת שהוא אבי אבות הטומאה ולמטה מטה מק"נ והיינו משום שע"י המ"ח ואפר הפרה הנק' קידוש מי חטאת נמשך מבחי' ח"ס שלמעלה גם מחכ' דאצי' (דאבא יונק ממזלא ומבחי' צנור לבד מח"ס כו') ולכך יכול להיות עי"ז גם בירור ממה שלמטה מטה מנוגה לאהפכא גם חשוכא שלהם לנהורא ועל הח"ס הוא עיקר מ"ש בזהר דבאכ' אתברירו דמשם יוכל להיות אפי' בירור מה שלמטה מנוגה ולכן נק' כתמר טב דשקט על דורדי' באד"ר דקכ"ט. ולפ"ו יובן דע"י מה שהאדם עושה בחי' אתכפי' בסו"מ בשבירת תאוה הגופני' במחזור"מ וגם בראי' להיות עוצם עיניו מראות ברע ובשמיעה שלא להשמיע לאזנו דברים בטלים וכה"ג בכל החושים הנה להיות שזהו בירור העלם היותר אחרון והיינו בירורים דעולם העשי' ויעקב חבל נחלתו כתי' הרי עי"ו נתעורר ג"כ למעלה בירור ההעלם היותר אחרון וזהו דוקא ע"י המשכת אור עליון ביותר ולכן עי"ו דוקא אסתלק יקרא דקודב"ה בכלהו עלמין. (ועוד זאת שכירורי ניצוצות אלו שלמטה מטה שרשן גבוה יותר למעלה כגודע מענין פני ארי' ופ"ש לכך כשמתבררים הם נמשך גילוי אור מלמעלה מעלה לכן עי"ו אסתלק יקרא כו') והנה ענין בירורים הג"ל שייך לא בבחי' דע גמור לבד כמו עוצם עיניו מראות ברע ממש אלא גם בפנימיות המדות לזכך מדותיו והעיקר בחי' ביטול היש וכך הוא ג"כ ענין הבירורים בעולמות עליונים שהוא להגיע בחי' הביטול במציאות שנתמעט בירידות המהריגות ברוב השתל' דאבי"ע שהרי נא' ומשם יפרד וכל שיריד האור כמיעוט והעלם ביותר יהא נתמעט שם בחי' הביטול ונרגש ליש הדבר מה עד שיוכל להיות יש גמור לומר לי יאורי כו'. והנה כדי שיבוא בחי' הביטול בכל עולם יותר מכפי המדה ממילא צריך דוקא שיבוא שם האור בתוס' וריבוי יותר מכפי המדה הראשונה וכנ"ל וזהו ע"י תומ"צ וע"י שהאדם מהפך מדותיו להיות בבחי' ביטול היש כי יעקב חבל נחלתו כנ"ל וזהו עיקר ענין הבירורים וביח' אתהפכא חשוכא כו' ממש לנהורא. וזהו בואו ונחשוב חשבונו ש"ע להמשיך תוס' גילוי אור בעולמות שלא יעלימו כו'. ושרש הענין הוא כי ענין מאמ' קו המדה הג"ל הוא בחי' עולם התיקון דהנה בחי' התהו היינו שהאור הי'

ברביבוי והכלי הי' במיעוט וע"כ לא יכלו הכלים לסבול האור ונפלו ונשברו ולכן הי' אח"כ עולם התיקון שהי' מיעוט האור וריבוי הכלים וע"י שמעלימים ומסתירים על האור יהי' ביכולת העולמות לקבלו זהו"ע מאמ' קו המדה הנ"ל שמדד כמה יהי' האור וכמה יהי' הכלי כו' וזהו"ע חשבונו ש"ע, ואמנם לפ"ז בריבוי השתל' העולמות שנתמעט האור מיעוט אחר מיעוט ומתעלם האור לגמרי מחמת ריבוי הכלים המעלימים מיעוט האור זהו"ע עולם לשון העלם אשר לזה ניתנו התומ"צ שעי' שימשיכו תוס' האור בהכלים דהיינו שימשיכו אורות מרובים כמו שהי' בתהו ויתיישבו בכלים דתיקון המרובים והוא ע"י הבירורי' שבמעשה המצות שמבררים ניצוצות דתהו ועי"ז ממשיכים אורות דתהו ויוכל להתקיים בכלים אלו שעי' תומ"צ דוקא, אך עתה אין גילוי תוס' האור רק באצי' זהו שא' להוסיף אור באצי' אבל לע"ל יתגלה האור הזה הנוסף במעשה המצוה גם בבי"ע כי מעשה המצות מלוכש בלבושי' גשמי' ולע"ל יבוררו הלבושי' וכמ"ש במ"א בפ"י מצוה שהוא בחי' שם הוי"ו רק הוי"ו והה"א נחלפו בא"ת ב"ש על מ"צ זה מורה שעכשיו הוא בחי' העלם כו' ולע"ל יתגלה ההעלם כו'.

ובזה יובן ג"כ לשון ונחשוב חש"ע כו', כי עיקר הבירור למעלה הוא ע"י בחי' ח"ס שנק' מח' כמבואר בזהר פקודי דרנ"ד סע"ב בטש ברצינא דקרדוניתא וסליק גו מח' כו' ובריר פסולת מגו מח' ואתבריר כו', ופי' שם במק"מ דבוצינא דקרדוניתא הוא גבו' דעי' המתלבשת במח' שהוא מו"ס ועי"ז מתבררים הניצוצים כו' והטעם שהוא דוקא ע"י גבורות דעתיק מובן ממ"ש ע"פ הנותן שלג כצמר דכדי לאכפי' דינין ולברר ולהפך חשולינ צ"ל ע"י תוקף והתגברות יתירות משא"כ מבחי' חסד שהוא בחי' קרירות לא יהי' התהפכות המגד כ"כ ויובן זה עפמ"ש במ"א ע"פ הנותן לשכוי בינה שהתרגול הקורא בחצות להעיר בניא לעבודת ה' שרשו מבחי' גבו' דוקא שהן המעוררים הישן בתרדמת הזמן להתגבר על יצרו כו' והוא ג"כ ענין רוח צפונית הנמשכת בחצות כו' ע"ש באריכות כו' ובעבודת ה' באדם כואו ונחשוב כו' הוא ג"כ ענין מארי דחושבנא הנז' בזהר שהוא ג"כ ענין גבורות שיתבע א"ע לעשות חשבון ולדקדק אחר כל השעות ורגעים של היום אם היו כולם לעבודת ה' ולתורתו דהיינו שהלביש מחשבתו ודיבורו ומעשה שלו בתומ"צ או למה שיש בהן צורך לתומ"צ או אם ח"ו יצא בהן חוץ לעבודתו ה' ולגרמי' עבדי' ולהתענג בתענוגות בניא שחשבון זה צ"ל ע"י גבו' המתלבשי' במח' והוא מה שארז"ל לעולם ירגיו אדם יצ"ט על יצה"ר ירגיו דוקא מטעם הנ"ל שעי"ז דוקא יהי' הבירור כו' וכן הוא למעלה עיקר הבירור ע"י בחי' גבור' המתלבשות במח"ס הנק' מו"ס כנ"ל בס' הזהר.

ובכל הנ"ל יובן מ"ש בלקו"ת פ' וירא בביאור פסוק זה ע"כ יאמרו המושלים באו חשבון שפי' באו חשבון הו"ע עליית הגבורות בבחי' העלאת מ"ן לאוי"א ועי"ז יומשכו גבו' עליותות מאוי"א לבנות בנין המל'

ועיני אחיכ יהי הבירור והוא מ"ש כי אש יצאה מחשבון כו' וכדי להבין זה יש להקדים ב' הקדמות. הא' להבין מהו ענין גבורות דאבא וגבוי דמלי הב' בענין בירור שהוא בבחי' מח'. והנה ענין גבורות דאבא נת' בענין תכלת שהוא בחי' גבו' דאבא הנמשך במלי' דהנה כתי' לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת אשה הוא בחי' כנס"י שנק' אש ה' שנמשך כשרש נשמתם הכח להיות להם אש והתלהבות להתלהב ולהתלהט ברשפי אש ותשוקה ליבטל וליכלל באא"ס ב"ה וכמ"ש ואל אישך תשוקתך, וזהו נר הוי' נשמת אדם כנר העולה למעלה והיינו ע"י התבוננות איך כי בה' בראם אתא קלילא כו' וזהו בחי' גבו' דמלי' שהוא כנס"י שהגבו' הם כמו אש ששורף ומכלה את העצים וכמ"ש ארץ אוכלת יושביה הוא פי' שמכסה את היש להיות ביטול היש כו', והמרגלים אמרו זה לחסרון ובאמת שקר דברו כי יראה וביטול זה הוא עיקר קיום חיות העולמות כמ"ש יראת ה' תוסיף חיים כמ"ש במי"א.

אך הנה המשכה זו בכנס"י שיהי' בהם הכח והיכולת להיות ביטול היש ע"י הגבו' שזהו בחי' אש ה' ע"ז נא' כי מאיש לוקחה זאת אש יו"ד הוא בחי' גבורות דאבא כי ח"ע נק' יו"ד ואש יו"ד הוא בחי' גבו' דחכ' והענין כי חכ' הוא בחי' כח מה בחי' ביטול בעצם כמו שהוא למעלה באצ"י שהם בבחי' ביטול לך הוי' הגדולה והגבו' כו', אך כדי להגיע מבחי' ביטול זה גם למטה בעולמות הנפרדים שיהי' היש בטל זהו בחי' גבורות דאבא שהוא בחי' התגברות להגיע ולפעול הביטול גם בהפחות וזהו שנק' אש יו"ד והוא כי המשכה זו מביטול דח"ע בבי"ע צ"ל ע"י גבורות וצמצומים שנתצמצם עד שיוכל להתמשך גם בבחי' הגבורא ובע"ג והו"ע שרש התכלת שנמשך מבחי' גבורות הנ"ל לכן נא' וראיתם אותו כו' וזכרתם כו' ולא תתורו כו'.

הקדמה ב' הוא מ"ש במי"א ע"פ אמר עם הסופר כו' דעם היות דבחי' אתברירו אך הוא דוקא ע"י התלבשות החכ' בבינה כי מקום הבירור הוא בבינה והמשל בזה באדם ג"כ שיש בו ג"כ בחי' בירור כנ"ל באריכות. והנה ענין הבירור באדם כאשר יעלה ברצונו עדי"מ לעשות איזה דבר יש בזה בחי' טו"ר שכאשר כוונתו רק לש"ש כמו דירה נאה בשביל לתרציב דעתו לעבודת ה' זהו בחי' הטוב, וכאשר כוונתו ג"כ להנאת גופנית זהו תערוכות טו"ר. ואי לזאת ע"ז ארז"ל כל השם אורחותיו כו' זוכה ורואה בישועתו של הקב"ה שנא' ושם דרך כו' פי' שיתבונן לבחור מה שכוונתו לטוב ותערוכות רע ידחה ממנו ולא יעשה המעשה רק שכוונתו לטוב כו' ומקום הבירור זה הוא במח' שחושב שם ע"כ פרטי חלקי הדבר ההוא ושם נמשך בחי' כח החכ' שבנפש לברר ולהבחין בין טוב לרע והו"ע אמר עם הסופר שהם בחי' חו"ב בהתחברות שניהם יחד עי"ז הבירור ג"כ למעלה וזהו מ"ש כולם בחכ' עשית ופי' כולם בחכ' עשית בבינה ששם מקור הבירור, וע"ש באריכות.

וע"פ ב' הקדמות אלו יובן ענין הנ"ל בלקו"ת באו חשבון העלאת מ"ן לעורר גבו' דחו"ב שע"י יהי' בנין המל' הוא ע"י הגבורות שהוא בחי' אש ה' ליכלל וליבטל בה ושיהי' ביטול היש שזהו בחי' הבירור כנ"ל באריכות ובירור זה הוא ע"י גבו' דחכ' שזהו בחי' הגבורות להגיע הביטול לברר היש אך כי להיות מקום הבירור דוקא בבינה בחי' מח' שבה מתלבשת החכ' לברר ע"כ אמרו גבו' דחו"ב שניהן דוקא (ומה שנת"ל בשם הזוהר פקודי דרנ"ד שהבירור הוא ע"י הגבורות שבמו"ס אינו סותר לכאן כי זהו שרש הבירורים לפני האצ"י וזהו באצ"י כו'), והנה כמו שהוא למעלה מעלה בעולמות עליונים כך הוא ממש בעבודת ה' ענין בחי' מארי דחושבנא הוא ג"כ כנ"ל שעושה חשבון על כל פרטי הדברים של היום כולו ומעלה אותם בכור הבחינה בבחי' המח' והו"ע העלאת הגבורות במח' ומשם נמשך בחי' גבו' דחכ' שבנפש לברר כל געלם וכמארז"ל לעולם ירגיז כו'.

וזשארז"ל ע"כ יאמרו המושלים ביצרים באו חשבון ונחשוב כו' וכ"ז הוא בחי' מארי דחושבנא שהוא בחי' הכנה לתפלה ואח"כ ענין התפלה הוא בחי' תבנה ותכונן עיר סיחון שהתפלה נק' שיחה כמ"ש ולפני ה' ישפוך שיחו. נמצא בענין באו ונחשוב חש"ע גכלל ב' ענינים הא' הוא מה שע"י תומ"צ מוסיפים אור באצ"י והו"ע ונחשוב חשבוננו ש"ע שלא יהי' מעלים כו' והב' הו"ע באו ונחשוב בחי' מארי דחושבנא שהוא לפני השינה כק"ש שעהמ"ט שהוא הכנה לתפלת שחרית.

אור התורה

פישת

ב ל ק

פ' בלק

בגמרא פרק חלק דק"ה ע"א בלעם בלא עם. והענין דכתיב ברוב עם הדרת מלך וקאי ג"כ אלמעלה שכדי להיות הדרת מלך היינו מ"ש וכבוד הדר מלכותו הוד והדר לבשת זהו ע"י ברוב עם ולכן הי' מ"ת כשהיו ששים ריבוא המכוונים נגד ד' דגלים דמחנות שכינה כו' ועמ"ש בענין ד' דגלים בד"ה שאו כו' לגלגלתם ומ"ש מענין ברוב עם בד"ה ועתה יגדל גא דתקס"ג שלא נדפס והנה בלעם רצה להרוס גילוי מל' שמים ולהגביר מל' דק"ג וזהו ע"י בל"א עם שרצה הי' לא תהי' להרוס בחי' עם היינו מ"ש והייתם לי סגולה מכל העמים וכתיב למען הקים אותך היום לו לעם כו' ובחי' זו שייך בר"ה ולכן המקטרגי בר"ה נק' בחי' בלעם שזה מגמתם לקטרג על בחי' למען הקים כו' לו לעם כו'. עו"ש בגמרא ד"א בלעם שבלע עם. ופרש"י שבלבל ישראל בעצתו שהשיאו לבלק כו'. הנה ענין מבול הוא לשון שבלה ובלבל והמבול הוא ע"ד שבה"כ דעולם התהו עמ"ש בזה בחי' פ' נח בביאור ע"פ מים רבים וכך הוא ענין בלעם שרצה להרוס התיקון דקדושה ולהמשיך לבושים דתהו ע"ד שנת' בביאור שני ע"פ יונתי בחגוי פ"ב. אך יש דוגמא זו גם אחר עולם התיקון ע"ד קוב"ה סליק לעילא לעילא כו' ואוי נמשך לבושים דקדרות כו' ע"ש וזהו ענין שבלה עם כו'. ואפ"ל פי' בלעם ל' בלע דהנה כתיב ולא יבואו לראות כבלע את הקדש חז"ל הבחי' ס"פ במדבר לשון כבלע הסרת דבר ובטולה וכן ודרך אורחותיך בלעו בישעי' סי' ג' י"ב (ות"י ואורח שבילך קלקלו ואפ"ל בלעו לשון בליעה כי אורחותיך היינו תרי"ג ארצין דאורייתא שנק' אורח שבהם נמשך גילוי שם הוי' ת"ס אורות והוי' זכמ"ש ושמרו דרך הוי' כו' כמ"ש אשירה להוי' כי גאה גאה ובלק"ת בשה"ש ע"פ מי יתנך והם בלעו שיסתלק האור לשרשו וישאר למטה חושך והעלם כו') וע"ד הקבלה ולא יבואו לראות כבלע כשהכבוד מתבלע וחוזר אל מקומו הראשון אל הקדש למעלה עכ"ל. נמצא שזהו הסתלקות האור והגילוי מלמטה וזה הי' עיקר רצון בלעם שיהי' כבוד הוי' נבלע ונכלל בשרשו למעלה ולא יהי' הגילוי למטה כלל. וכענין הצמצום שנכלל האור במאור ושלא יומשך אח"כ הקו מאווא"ס בחי' והנורא אל עליון כו' כ"א שיתנהג העולם ח"ו הי' לא תהי' באפילה כו' וכ"ז ע"י בלא עם כו' וז"ש ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא היינו ע"י שישראל הם בחי' לו לעם וגם כי רב הוא בחי' ברוב עם הדרת מלך וידוע כי אמלאה התרבה כאשר יש גילוי מל' שמים ממילא נופל ק"ג כו' וע"כ גתייעץ לשלוח אל בלעם כו'. בפיו פום ממלל רברבן כו'. הנה מל' פה נק' כי פי הוי' דבר הבה נלבנה

לבנים אותיות ע"ד מקיף דלבונה. והנה אתון זעירין זוי"צ חיות העולמות דרך הטבע יש מאין ואתון רברבין ע"ד שאל לך אות הגבה למעלה אך בלעם המשכתו רק כחיצוניות השפעות גשמי' כענין לבנים הנ"ל מקיף לבונה כו' וכענין שמקבלים מרב חסד כו', בד"ה בשלח אבל משה פה אל פה אדבר בו פה דא"א ע' רמ"ז ואתחנן קפ"א סע"א והיינו ע"י כבוד פה ביטול מי שם פה לאדם כו', ואח"כ הוכרח בלעם לומר הן עם לבדד ישכן בדרך שמן צף ואינו מתחבר כן ישראל וזהו הן, ע' אלשיך.

בלק י"ל ע"ד מ"ש במשעי' רסי' כ"ד ובולקה דפרש"י מחריבה והמ"צ פי' ענין כריתה ובמא"א ב' ע"ה בלק קליפה מקבלת לכתר רחל וגם יונק ע"י עקבי לאה הבולקים כתר רחל עכ"ל והוא מהלקית להאריז"ל שם וע' מזה בהרמ"ז ר"פ בלק בפ"י בן ציפור בינה דק"נ כו'. ולפע"ד כי בקדושה אבא יסד ברתא, ומואב פי' במא"א מ' פ"ה אבא דקליפה. והנה בלק מלך מואב היינו מל' דקליפה ששרשה מאבא דקליפה והנוק' דקליפה הוא קץ דשמאלא ופי' הרמ"ז ר"פ מקץ שהיא מבקשת לעקוד את הכל וע"כ נק' בלק ל' כריתה וחורבן וגם איתא שם שכוונתה לחרות רגלי רחל קדישתא ולרשת ח"ו מלכותה בעשיי' בטענה שהיא חוה ראשונה כו' ע"ש. וזהו ענין וירא בלק כו' איך נש"י המושרשת ברחל מל' דאצי' רוצים לבנות בנין המל' וזהו הפך ענינו להחריב ח"ו ע"כ השיא עצות כו' להמשיך ח"ו תוקף הדין ע"ד מ"ש ונתתי את עדיכם חרבה כו' ונהפוך הוא להיות והגוים חרוב יחרבו ישעי' סי' י"ב שעכומ"ז יחרבו כו' אמלאה החרבה כנ"ל.

בן צפור. במא"א צ' ל"א צפורים נק' הקליפות ב' מחיין דנוק' דנוגה כו' וע' זהר ויחי דף רי"ז.

רבות באסתר קכ"ו א' ע"פ וירא המן כו' וירא בלק כו' ע"ש זח"ג ר"פ בלק קפ"ה ב' והיינו כי הרא"י הוא מחכמה וכן לעו"י בחכ' דקליפה כו' בשל"ה פ' בלק דשס"ג ע"ב הנה בלק ידע הדביקות הגדול של ישראל ורצה לעשות פירוד כו'.

לאמורי. ע' ע"פ אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי ולהעיר מענין בחי' זו בקדושה אמוראי' ובמא"א א' קנ"ד אמוראים בחג"ת דנוק' שהם פרקים שניים דנ"ה דז"א עכ"ל.

ויאמר מואב כו' עתה ילחכו כו' כלחודך השור כו'. זח"ב משפטים דק"ב ע"א שביוסף נאמר בכור שורו כו' וברשעים כתיב בפרוה רשעים כמו עשב כו' זהו כלחודך. וע' ברבות וישלח ע"פ ויהי לי שור זה משיח כו' ושעת צלותא שעת קרבא שייך כלחודך השור זה משיח כו'. ועמ"ש בענין כתבו לכם על קרן השור כו' כי וירם קרן לעמו כו' ומ"ש ע"פ בפרח רשעים כו'. זח"ג בלק קפ"ו א' השיר דקיימא לבוש על בני עלמא את ירק השדה אינון רחין הבני נשא דאינון ירק השדה ההוא שדה דאשתמדע.

ובכתבים מהרב הקדוש ר' אברהם בהמגיד ג"ע בפני המשנה סוף מציא שתי גנות זו על גבי זו הם געה"ע וגעה"ת והירק בנתיים העמוד שבין געה"ת לגעה"ע שיש ב' גוונין וירק הוא גוון הממוצע כו'. ובמא"א יו"ד ל"ג ירק השדה נק' הנשמות דנוק' שבבחי' הריקן והקליפה שור דאבות נזיקין ליחך אותם בעת החטא עכ"ל (וע' במא"א דל"ת ל"ב ד' אבות נזיקין חבת"ם דקליפה וא"כ שור בינה דקליפה) עו"ש ירק מצד הבינה גו ירוק דאסתר עלמא גי' ש"י עלמין (וע"ש כ"ה ענין יקר ושם ל"ה ערך יש) ובמא"א קוף סעיף י"א קהל נק' חג"ת כו'. ובי"נ שם ע"ב ס"ג גי' קהל ומשם ה"ח וה"ג ואין קהל פחות מעשרה ועמ"ש ע"פ ויקהל משה. ברוב עם וריבוי רבבן קדמוהי יקומון ברבוא מהו אומר כי יחידות במל' ורבבות בכתר מל' דא"ס בכל קראינו אליו כאן לצבור עמ"ש מזה בפ' לך ע"פ מה תתן לי ובמ"ע קצ"ז ע"ד ע"י ריבוי האותיות מתרבים הצירופים כו' וזהו ע"י ריבוי הכלים נמשך ריבוי האורות וכן ענין ד' דגלים מרוממים המל' וז"ש והי' מספר בני' כו' אשר לא יספר כו' וזהו מ"ש ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא והיינו כי ברוב עם כו'. והיינו בחי' הוד והדר לבשת כו'.

וירא בלק ע' במדרש אסתר קכ"ו ע"פ וירא המן יראו ישרים וישמחו אבל ברשעים תחשכנה עיניהם מראות כי כמו שיש ראי' בקדושה וראיתם אותו וזכרתם כו' כך לעו"ז ואחרי עיניכם אשר אתם זונים כו' עינא וליבא תרין סרטורי כו' וע' מענין ראי' בהרמ"ז פקודי דרכ"ה ע"ב גם ראי' חכ' ובקליפה החכ' יש ומדון ע' זח"ב סז"א. בלק בבעה"ט בא ללוק דמן ש"י. הנה בשופטים סי' ז' כל אשר ילוק כו' כאשר ילוק הכלב כו' וע' במשנה ספ"ג דטהרות ובפרה ובכלב כדי שילחנו כו'. י"ל בלק ובלעם לעו"ז דאהרן ומשה ושש' דמטרוניתא ושש' דמלכא כן להיפוך כו'. ארה כי ברוך יסוד אבא ואיהו ברכה וקליפה ארור והיינו ע"י שממשיך מבחי' כחשיכה כאורה כגודע מענין א' דלא למיהב דוכתא לארור כו' ובמא"א אות כ' סעיף ה' כלב כולו לב כו' נוק' דקליפה לקבל נוק' דקדושה ב"ן כו'. והיי"נ העיר ממ"ש בלקו"ת תלים ע"פ מיד כלב יחידתי כו'. וזהו בלק נצב על עולתו כו'. להעיר לענין ללוק דמן ממ"ש לעלוקה שתי בנות כו' שמוצצת הדם כו' מענין צפור במא"א סוף אות צ' ס"ל וסל"א כו' לאה ורחל דקדושה כו' ושם אות ב' סע"ג וסעיף ע"ה בלק קליפה מקבלת לכתר רחל וגם יונק ע"י עקבי לאה הבולקים כתר רחל עכ"ל וכ' הי"נ שהוא מהלקו"ת פ' בלק. וסעיף ע"ז קליפה מקבלת ליסוד אבא דעת ז"א כו' עכ"ל וע' זח"ב דע"ט.

אשר עשה ישראל לאמורי. פי' בכלי יקר דקאי על ישראל סבא והוא מ"ש אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי וח"א בצלותי ובעותי ולכן שלח אחר בלעם שג"כ כחו בפיו כו' בשל"ה פי' בלק שס"ג ב' ח"ל דענין בלק ובלעם היו שניהם חכמים גדולים אבל להרע כו' ובלק הי' יותר חכם. (י"ל ע"ד שיש בחי' בבינה יותר מבחכ"י) וידוע שלשלת הגדול יחס ישראל כו' ומשיח כו' וידע כי זה העצום יבא ממנו כו'. שהטהור ניתן מהטמא כו' כדי שהמלאך רע יענה אמן בע"כ כו', וע"כ חשב מחשבות להפריד הדביקות כו' ואז העצום שיבא ממנו יהי' מורה על עצמו כו', והוא וירא בלק בן צפור את כל אשר ישראל כו' ישראל הוא דביקות גדול ונפלא כו' עכ"ל. י"ל אמורי דבור דקליפה ע' ד"ה ואני נתתי לך שכם אחד מואב נמשך מחכמה דקליפה. ביר"ג ר"פ בשם פסיקתא ח"ל וירא בלק יש ראי' שהיא שמיעה כגון וכל העם רואים את הקולות כן בלק שמע וכאילו ראה. בלק בא ללוק דמן של ישראל בן צפור שהי' מצפיר להלחם עם ישראל (ע' שופטים סי' ז' ג' ויצפור מהר הגלעד דפי' ישכימו בבוקר כו' כך ר"ל שהי' משכים ומקדים להלחם כו').

בגמרא פ"ק דברכות די"ב ע"ב בקשו לקבוע פי' בלק בק"ש כו' משום דכתיב בה האי קרא כרע שכב כארי כו' וע' ברש"י ומהרש"א כרע שכב היינו ק"ש של לילה דכתיב ב' בשכבך וכלביא מי יקימנו היינו ק"ש של שחרית דכתיב בה ובקומך כו'. ושוב מצאתי בתנחומא דמייתי קרא דלעיל מיני' הן עם כלביא יקום כו' לא ישכב עד יאכל טרף כו' והוא נכון טפי בדרוש זה לענין ק"ש של שחרית וערבית כו' עכ"ל. גם בלק מלשון חורבן או פתיחה כמ"ש בישע"י כ"ד א' בוקק הארץ ובולקה ובנחום סי' ב' יו"ד בוקה ומבוקה ומבולקה ופרש"י בוקה רקנית כו' ומבולקה מפורצת בחומותי' והלעזו צו בראכון אורי מאורין ות"י בויזא ומתבזזא ופתיח' תרעא עכ"ל נמצא ומבולקה לשון פתיחה שנפתחו שעריה א"כ ענין וירא בלק אם נפרש לשון פתיחה היינו ע"ד מ"ש בענין פלשתים ליצנים היו לשון מבוי המפולש היפך קבלת עומ"ש והוא עיר פרוצה מאין חומה כי אני חומה זו תורה. ועמ"ש ע"פ צדקת פרוזנו אורות דתהו בלתי מוגבלים בכלי ע"כ נק' פרוזנו כי החומה מגביל וכמו המחין מגבילים ומצמצמים המדות והרצון שיהי' כך וכך כמו חיוב השכל כו' זהו שהתורה נק' חומה וחומת אותיות חותם תחום חתום תורה בלימודי. והנה בלק קסבר לפי ששרשו מתהו שלמעלה מהתיקון ע"כ א"צ להיות מתיירא מישראל שהם בחי' תיקון לי ראש מחין ע' בד"ה צדקת פרוזנו הנ"ל האף שיצ"מ ידע עכ"ז הוא לא נתיירא כי הוא מואב מלוט כו' זרע שם משא"כ מצרים כבען כו' ג"ק הטמאות אבל הוא מק"ג כו' חשב שיתברר בעצמו שלא ע"י התיקון כו' אך ע"י וירא בלק את אשר עשה ישראל לאמורי ע"י ויגר מואב כי סיהון ועוג י"ל ג"כ משם אביך האמורי כו' ועוד שהם מהענקים כו' וע' ברבות לך לך פמ"א גבי הפרד נא מעלי וירא ס"פ נ"א ופנ"ב גבי אה נפשע מקריח עוז כו' ובגמ' דנזיר דכ"ג סע"א י"ל היינו שנדחה לגקה"ט זהו ענין נפרד.

ויג'ר מואב. ביר'ק עקידה כ"ב בשם המכילתא בשביל העקידה כו' ניצולו ישראל מן בלעם מקללותיו ומחרב של פרעה. חז"ל בלק קפ"ה סע"א דהא כדין איהו הוה רב ורב הוה זעיר כו' כי הנה ענין רב יעבוד צעיר היינו ע"י בירור נה"ב שמק"ב כמ"ש בת"א ס"פ וישב בדי"ה ונתתי לך מהלכים. וע"י בירור זה נעשה ישראל בבחי' רב וכמ"ש במ"א ע"פ וכל בניך כו' ורב שלום כו' וזהו ענין כל רב מבבל כו' כמ"ש במ"א חהו ג"כ ענין רבבה כצמח השדה כו' ועמ"ש ג"כ ע"פ בשלח פרעה בענין חרעתי' לי בארץ כלום אדם זורע קב כו'. עוי"ל ענין כי רב הוא ע"ד האדם הגדול בענקים כו' שאף שישראל שרשן מועיר אך ע"י העלאת מ"ן והמשכת מ"ד ממשכיכם מבחי' א"א ורב חסד כו'. מענין ויג'ר מואב במ"ע סוף אופן ל"ה העיר מן יג'ר סהדותא ס"פ ויצא. ויקץ מואב מפני בני' פי' בכי"ק שהמשילו א"ע לקוצים בערך בני' שנמשלו לגפן שגאמר גפן ממצרים תסיע תגרש גוים ותטעה בתלים סי' פ' כי בנהג שבועלם כשבעל השדה רוצה ליטע כרם בשדה מלאה קוצים או הוא עוקר הקוצים ומשליכם זרה הלאה כדי ליטע במקומם הגפן כו' ח"ש מפני בני' ולא נאמר מפני ישראל כי ישראל סבא איננו שכבר הלך לעולמו ובניו יבואו שמה כו' עכ"ד וא"ש לפי הנ"ל שמואב הבא מלוט הי' מק"ב ע"כ בערך גקה"ט הוא עדיף משא"כ לגבי ישראל נעשו כקוצים כו'. וע' מענין קוצים ברבות לך לך פמ"ה הקוצים הללו אינן לא מתכושין כו' החטים הללו כו' וע' במ"א אות קוף ס"ט ח"ל קוף נק' זכורא דקליפה ובליעל כקוף וכל ספירותיו נק' קוצים והנקבה נק' זרדר וסימן קוף זרדר עכ"ל. ואפשר להעיר עוד לענין ויג'ר מואב ממש במ"א ע"פ איומה כנגדלות וזהו כי רב הוא היינו כמ"ש דגול מרבבה.

ויאמר מואב. כלחוך השור. בעמה"מ שער אק"ס פ"ח מנ"ד כח היצה"ר הוא השיר שיוצא מהבל פיו אש של גיהנום. וז"ש כלחוך השור כמ"ש הרשב"י בזהר בלק עכ"ל ובשער רישא דז"א פל"ה כלחוך השור את ירק השדה הם נשמות היוצאים מזיווג חקל תפוחין קדישין הוא ריח שדה אשר ברכו ה' עכ"ל וע' במ"א אות יו"ד סל"ג בזה"ב משפטים ק"ב ע"א כלחוך השור בחי' יוסף שנק' בכור שור והיינו משיח בן יוסף את ירק השדה היינו מ"ש בפרוח רשעים כמו עשב וגו'.

בפסוק ויקר אלקים אל בלעם. נלע"ד דהנה ידוע שאהרן ומשה גימט' תר"א בסוד ותר"א את עני אבותינו במצרים והם סוד נ"ה כידוע ע"פ שוקיו עמדי ש"ש וכנגדן בקליפה נעשה מן ש"ש סוד קר קר כמ"ש וקרק"ר כל בני ש"ת והכוונה על יצירה עשי' גימט' ש"ת ושם נעשה ק"ר ק"ר בסוד תשח"ט החטאת ובסוד ת"ש כ"ח גימט' ב"פ השטן בפ' הדש"ן

שכתוב בפי תרומת הדשן והנה ק"ר במילוי כזה קר"ף רי"ש גימט' צרות כמנין בלעם במילוי כמנין כל אחוריים של ה' שמות של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כ"ו כידוע וזהו ויק"ר דוקא אל בלעם דוקא בסוד מילוי ק"ר ומילוי בלעם והנה קרקר בא"ת ב"ש הוא ד"ג ד"ג כמנין דוד וזהו שארז"ל אין בן דוד בא עד שיתבקש דג לחולה ולא ימצא, והכוונה שלא ימצא מי שיעשה יחוד יסוד עם מל' כי דג הוא בחי' מל' בסוד דג דג הנ"ל לחולה ע"ה גימ' יסוד וזהו לא ימצא ע"ה גימט' כמנין בלע"ם ר"ל שתהי' יחוד מל' שהוא בחי' דג עם יסוד שגימט' כמנין לחולה ולא יהי' כמו אצל בלעם בחי' קר כמ"ש ויק"ר שהוא קרירות בסוד סירס את הזכר כמ"ש בזהר אל אחי אסתרס בסוד וקרקר כל בני שת כי שת בלשון תרגום הוא שש וגם שת הוא בחי' יסוד כמ"ש חשופי שי"ת ובקליפה הוא קר שאין בהם זיווג, אבל בקדושה הוא בחי' דג לשון ריבוי כמ"ש וידגו לרוב בקרב הארץ לרוב גימט' רחל ורומז כי רחל עליונה נק' דג כנ"ל, ולפי"ז יהי' פי' מארז"ל כך אין בן דוד בא עד שיתבקש דג שהוא בחי' מל' לחולה שהוא בחי' יסוד ולא ימצא ר"ל ולא יהי' כמו אצל בלעם שגימט' ימצא ע"ה שנא' אצלו ויקר בסוד וק"ר ק"ר כל בני שת רק אדרבה שיתהפך קר הנ"ל לבחי' דג כמ"ש וידגו לרוב כנ"ל, ומה שקרא למשיח ב"ן דו"ד והנה ידוע שמש"ח הוא בן מל' והמל' נק' אדני וזהו ב"ן דו"ד גימט' כמנין אדני ע"ה ור"ל שאין בן דוד שהוא בחי' מל' בא מעצמה מצד העלאת מ"ן דמל' רק אחר שיתבקש ד"ג מצד אתערותא דלעילא כמ"ש וירא כי איש כו' ותושע לו ימינו בלי העלאת מ"ן דל"ל. ואם שגיתי אתי תלין.

בפי' בלק דר"ג ע"ב.

כי מראש צורים אראנו ציורא דיוקנא דאבוי אתרשם בי' ממש. וע' עוד מענין כי מראש צורים לקמן דר"י ע"ב ובפי' בראשית דכ"ו ע"א ע"פ וייצר כו' את האדם כו' מראש צורים אראנו כו' יעו"ש. ובמדרש שמות רבה פט"ו כי מראש צורים אראנו אלו האבות שנא' שמעו הרים כו' כי לה' מצוקי ארץ כו' ומגבעות אלו אמהות כמ"ש ברבות פ' בלק וכדלקמן דף ר"י ע"ב ואיתא בפי' שמות שם גבי מדלג על ההרים אמר הקב"ה אם אני מסתכל במעשיהם של רשעים אינן נגאל' לעולם אלא למי אני מסתכל לאבותיהם הקדושים כו' ע"ש וזהו מ"ש ענין הפסוק כי מראש צורים אראנו דהיינו שיסתכל בישראל בשרשם מהאבות הקדושים שהם ראש צורים והאמהות שהן גבעות עולם כו'. והנה למעלה ז"א דאצ"י נק' ישראל דלעילא ע"ש כי שרית עם אלקים כו' וע' בוח"א דקע"ד והוא נולד ונמשך מחכמה ובינה שהם או"א ועו"ג גם כן כי מראש צורים אראנו דהיינו סיפור שבת מעלת הז"א איך ששרשו גבוה מאד מראש צורים כו' והיינו אור

אבא דאצי' כמ"ש המק"מ ושם הוא ראשית התהוות המדות ואח"כ באים להיות בבחי' עיבור בבטן אימא תלת גו תלת כו' ועז"ג ומגבעות אשורינו שבחי' הגבעות הם בחי' מקבלים מבחי' הצורים וההרים כו' והיינו בחי' בינה שמקבלת מאור אבא כי הנה החכ' נק' אין והבינה נק' יש כי שפע החכ' נמשך כברק חיצו מלמעלה למטה בבחי' נקודא לבד ונק' טיפת אבא ואח"כ בבחי' הבינה מתפשט לאורך ורוחב והוא המרחב של ההשגה וההתבוננות כנודע בפ"י ונהר יוצא מעדן כו' נמצא הבינה הוא מקבל מהחכ' והנה עד"מ מטיפת הזרעית שבודאי כל ציור אברי הולד שעתיד להצטייר במעי האם אחר שהייתו ט"ח בבטן כבר יש כל פרטי האברים בטיפה זאת וכמו שבהגרעין יש כח וציור התפוח כו' וכמ"ש סד"ה הבאים ישרש אך שבטיפה כלולים בה כל האברים מראש עד רגל בבחי' הרוחני' והדקות בבחי' ההעלם הגדול מאד דהיינו רק בחי' הכח הרוחני של כל אבר שיתגדל אח"כ בבטן כו' וגם זאת הנה כלולים בתכלית ההעלם בלתי ניכרים ונרגשים לאיזו מציאות כלל וכלל אבל אח"כ כשהולד מצטייר בבטן כל ט"ח הרי נצר שם באיזה מציאות ומהות עכ"פ אעפ"י שגם שם הולד בהעלם בבטן כי עובר ירך אמו הוא ואינו אוכל אלא ממה שאמו אוכלת כו' אבל אי"ז ערך להעלם והתכללות שבטפה הכולל בה ורוחני' של הולד כו' ועד"ן יובן ג"כ בתולדות המדות מטיפת יסוד אבא שבחכ' הן בבחי' העלם הגדול בלתי נרגשין כלל לאיזה מציאות דבר מה משא"כ בבינה שם נרגשין יותר לאיזה מציאות עכ"פ רק שהם בהעלם ובהתכללות בשכל כעובר שבמעי אמו. וזהו תבונה אותיות בן ובת ועמ"ש מזה בביאור אלה מסעי גבי לא יחפור כסיל בתבונה וכנראה בחוש שיש מציאות התפעלות אהוי"ר גם במוח הבינה ונק' דו"ר שכלים ועמ"ש מזה ג"כ בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה רק שאינם מודגשים כמו המדות שבהתגלות לבו אבל בחי' המדות אהוי"ר שבחכ' שתחכ' עדיין למעלה מההשגה הם בדקות ורוחניות מאד כו' וזהו ומגבעות אשורינו כיון דהוה במעוהא דאימא אשורינו אושיט פסיעה לבר דהיינו שבבינה שם באים המדות בגילוי קצת עד דאושיט פסיעה לבר והוא ענין רגל השמאלי של הה"א שהוא בחי' ו"ק כמו שהם בעיבור במעי אימא הנק' ה' תלת גו חלת כו'. ויובן ג"כ עפ"מ"ש במ"א ע"פ המאמר בפ' במדבר דק"כ ע"א ומזרח דאתקשר בצפון כד"א וצפונך תמלא בטנם כו' ועל דא מזרחית צפנית אלין אבא ואימא כו' פי' מזרח נק' חכמה שמשם מקור הזריחה של האור ומזרח דאתקשר בצפון זהו יחוד או"א כי אבא הוא שכל הנעלם למעלה מהשגה ולא ניכר בו המדות כלל, אבל בינה הוא השגה בגילוי והוא מקור למדות שבאים ונולדים בגילוי ע"י ההשגה וההתבוננות שעיי"ז נולד אהוי"ר והנה אחר שנתהוו המדות נק' לידה בגילוי אבל כשהם בהתבוננות בשכלו ולא באו עדיין לידי גילוי בלב כי הם בבחי' עיבור בבטן אימא וע' מזה בתניא פט"ז ע"כ נק' הבינה צפון שהמדות הם צפונים שם כמו דבר המונח בתיבה וסגור שם כו' וזהו וצפונך תמלא בטנם אבל בחכ' אין שייך כלל לומר שהם שם בבחי' עיבור כי עיבור הוא שכבר

יש הדבר כמו שהוא אלא שהוא סגור ונעלם וכלול במקורו בההשגה אבל בחכמה הם עדיין למעלה מההשגה רק בבחי' ביטול ממש וחה כענין שנת' באגה"ק סי' ד' שהמדות הנמשכים מהבינה ודעת נק' חיצוני' הלב ופנימי' הלב הוא בחי' הארת חסד עליון שלמעלה מהבינה ודעת ובה מלוכש וגנוז אור ה' ממש כמ"ש הוי' בחכ' כו' ע"ש הרי שבחי' המדות שבחכ' זהו ענין אהבה שלמעלה מהבינה כו' וכשנמשכה אח"כ בלב זהו פנימי' הלב. וזהו ג"כ ענין שרש האה' מסותרת שבנפש שהיא מבחי' אהוי"ר שבחכמה שבנפש כמ"ש בתניא פ"ח ועמ"ש בד"ה ראה אנכי נותן בענין משכיל לאיתן נקודה בהיכלה וזהו ענין מראש צורים ומגבעות. והנה שבח ומעלה זו דו"א במה ששרשו מאו"א יוכן עפמ"ש בדרוש ברכת הזימון בענין יין המשומר בענביו משי"ב שהמדות כמו שהם כלולים בהשכל נק' עץ החיים משא"כ בהתגלות המדות שם מתחיל עה"ד כו' גם כמבואר בד"ה אלה פקדי המשכן בענין מעלת מצות ל"ת שתלויין בי"ה על עשין שתלויין בו"ה כו' ע"ש. וע' בוח"א פ' בראשית דל"א סע"א גבי שית יומי בראשית כו' ארזי לבנון אשר נטע ובמק"מ שם פי' ו"ק דועיר שיצאו מאבא שמשם התחלת צמיחתם יהי' שם בקרני חגבים כנודע עכ"ל ושם דכ"ט ע"א גבי ואפיק ארזין כו'. ועמ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר גבי בנקרת הצור כמו האש שמוציאין מצור החלמיש שבהצור הוא רק כח האש כו' וזה המשל לענין שרש ההיות כו' ע"ש ועד"ו י"ל כאן לענין התהוות המדות מהחכמה וזהו כי מראש צורים כו' וע' בפרדס שער המציאות פ"א גבי ועפ"י הדברים האלה הי' בספירות כו' וממציאות הדק ההוא נשתלשלו המדריות כו' ע"ש וגם צור היינו בחי' חזקה מאד וכנ"ל בענין משכיל לאיתן ע"ש וזהו ג"כ השבח בנש"י שמושרשים בבחי' ראש צורים שמשם שורש האהבה המסותרת שלמעלה מהשכל כו' שהוא בחי' גבוה וחזקה מאד וכענין כי עם קשה עורף הוא וסלחת כו' וגם ומגבעות אשרינו כי צ"ל נקודה זו בהיכלי' דוקא הוא בחי' הבינה והדעת בגדולת ה' וכמ"ש בד"ה ראה אנכי הנ"ל.

(קיצור. מראש צורים בחי' אבא שם שרש הז"א ונש"י שי"ב כקרני חגבים כו' ומשם שורש האה' המסותרת בחי' חזקה ואח"כ ומגבעות בינה נקודה בהיכלי' וכ"ז הוא בחי' עה"ח).

ב) והנה גם אחר שנולדו המדות שהן ז"א נמשכים ומתלבשים בו המוחין דאו"א ובבחי' התלבשות זו ג"כ יש יתרון ומעלה למוחין דאבא המתלבשין בו על מוחין דאימא וכנודע מענין שבת ויו"ט ועמ"ש בד"ה והגדת לבנד כו' ויובן בהקדם ענין ג' בחי' עיבור יניקה מוחין עיבור שהולד מקופל ראשו בין ברכיו וא"כ אין בו רק התגלות בחי' נה"י שהן המדות הטבעיי' ועמ"ש מזה בביאור עפ"י התוספתא ר"פ בשלח ד"ג גבי תלת רוחין דכלילן גו תלת הוה שקיען. ועמ"ש מענין בחי' עיבור בת"א בד"ה וארא אל אברהם ובחי' יניקה היינו הגדלת המדות ע"י השכל כמ"ש גבי באל שדי כו' וע' מזה בד"ה באתי לגני גבי שתיתי יין עם

חלבי ונק' מוחין דיניקה אבל מוחין דגדלות היינו שנמשך בהם גילוי שכל גדול שהשכל גובר ושליט במדות עד שלא ניכר ונרגש מהות התפעלות הטבעיות כלל רק התפעלות שכליות כו' שנמצא ע"י מוחין דגדלות נשתנה מהות המדה למהות השכל כו'. והנה מוחין דיניקה הוא אימא ועיקר מוחין דגדלות הוא מאבא ועמ"ש מזה בביאור ע"פ משה ידבר ונמצא מובן מזה שזה הבחי' שישתנו המדות לעילויא כ"כ שיהי' ע"ד התפעלות שכליות לבד זהו דוקא ע"י מוחין דאבא. והיינו לפי שגם בבחי' התכללות המדות באו"א יש הפרש זה ביניהם שבעד המדות כלולים בחכמה הם שם בבחי' ביטול עצום כנ"ל משא"כ בבניה שהם שם בבחי' מדות ממש כנ"ל בענין וצפונך כו', וע"כ גם לאחר שגולדו המדות והמוחין דאו"א באים בהם בהתלבשות יש ג"כ יתרון למוחין דאבא שכחם גדול להפך מהות המדות ממש מהקצה כו' משא"כ במוחין דיניקה שמבינה הם רק מגדילים ומרחיבים המדות כו', ועיקר ענין מעלה זה שע"י גילוי מוחין דאבא יבואו המדות לבחי' אתהפכא ממש הענין בעבודת ה' יש ב' בחי' אתכפיא סט"א שלא נהפך הרע שבחלל השמאלי שבלב לטוב ממש כ"א רק ע"י שמח שליט על הלב לכן הוא כפוף ובטל אכן יש בחי' אתהפכא חשיכא לנהורא שנהפך גם הרע לטוב עד שכל חפצו וישעו להתענג על הוי' וע' מענין ב' בחי' אלו בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק. וע' בתניא פ' י"ב י"ד. והנה באדם כשהמשכה במדותיו רק מבחי' הבינה ונק' מוחין דאימא אין יכול להיות רק בחי' לאכפיא ולא בחי' אתהפכא והיינו לפי שבינה דינין מתערין מינה היינו שהוא אם הבנים שבה כלולים המדות ממש כמו שהן בבחי' מדות ונדע שהמדות יש יניקה לחיצונים וזהו ענין אברהם שיצא ממנו ויצחק שיצא ממנו כו' עד שבהשתל' נתהוו צפרניים ויש גמור וכל השתלשלות זו מקור ושורש לזה הוא מהבינה אם הבנים וע"כ א"א להיות ע"י ההמשכה שמוחין דאימא לאתהפכא חשיכא כו' כיון שמשם יש להם שרש ליניקה דינין מתערין כו' אבל כשהמשכה הוא מבחי' חכמה שבנפש שבחי' החכמה הוא למעלה מהשכל המושג ולמעלה מסדר ההשתל' עילה ועלול והחכ' תחי' ימותו ולא בחכ' שלא הי' שם שבירה כלל ומחמת זה יכול כל א' מישראל למסיב עק"ה בלי שום טו"ד רק מחמת שבבחי' חכמה שבנפשו אין לסט"א מקום אחיזה כלל כנ"ל ולכן נק' ראש צורים שהוא בחי' חזקה מאד (ופי' אראנו לשון רא"י י"ל ע"ד מזלי' חזי כו' ואשורנו ע"ד ומבשרי אחזה כו') וע"כ מבחי' חכמה יוכל להיות ג"כ בחי' אתהפכא ממש וכמ"ש מזה בביאור המאמר בפ' אמור ד"ק ע"ב בענין בומנא דנטלא מבי אבא כו', ועמ"ש במ"א בענין זבת חלב ודבש שהדבש דרכו להפך הדבר הנטמן בו כמ"ש בא"ח ועד"ו מוחין דאימא נק' חלב ומוחין דאבא נק' ודבש שמשם דוקא נמשך החכ' לאתהפכא כו'.

ג) כיון דהוה במעזה דאימא אשורנו אושיט פסיעה לבר הוא ענין הרגל השמאלי של ה' עילאה שהוא כמו וי"ו קטן ויש קוץ בסוף הוי"ו זו נוטה לחוץ בסוד פסיעה לבר והוא המל' שהיתה כלולה ג"כ עמו כשהוא בעיבור במעי בינה והלבישה אותו וכמ"ש במק"מ וע' בסה"מ סי' קע"ב ד"ק

ע"ב, וע' בוז"ב פ' שמות ד"ג ע"א ע"פ אחי מלבנון כלה כו', והענין כי המל' הוא בחי' דיבור העליון שהוא מלביש את המדות והדיבור עד"מ הוא הגילוי לזולתו, וכמו"כ למעלה בדבר ה' שמים נעשו כו' וע' בתניא פ"כ כ"א, והנה ידוע דשרש האותיות שיוצאין בה' מוצאות קבועים בנפש עצמה וכמ"ש באגה"ק בד"ה ויעש דוד שם אך ראשית גילוי בחי' אותיות הוא בתחילה במח' האח"כ מהמח' נמשך אל הדיבור כנודע מענין בראתיו יצרתיו כו' ולכן התינוק אינו יכול לדבר מאומה עד שיהי' בן שנתו או יותר שאז נמשך קצת גילוי אור חו"ב שבנפשו במוחו אוי אח"כ יומשך מהבינה והמח' בדיבור כו' והנה בבחי' בינה אינו נרגש אותיות ממש עדיין כמו אותיות מח' ממש רק מ"מ שם הוא נכלל בחי' אותיות משא"כ החכ' שם אין שום גילוי בחי' אותיות אעפ"י שמקור צורת האותיות נמשך מהחכ' דאבא יסוד ברתא אבל אי"ו שום גילוי בחי' אותיות כלל ממש כמו בבניה כו' וזהו ענין סופר וספר וסיפור, סופר הוא החכ' מקור האותיות אבל עכ"ו גילוי האותיות הוא רק בספר שהוא בינה וממנה נמשך בחי' סיפור שהוא הדיבור בחי' מל' וכמ"ש מזה ע"פ ועשית ציץ כו' גבי ופתחת עליו פתחי כו' וזהו כיון דהוה במעהא דאי' שם דוקא אושיט פסיעה לבר כי פסיעה לבר זהו ענין שרש אותיות הדיבור שהדיבור הוא הגילוי לזולתו ולכן נק' ז"א קלא דאשתמע לבר ע"י התלבשותו בדיבור וע' בוז"א פ' תולדות דקמ"א ב' ע"פ חכמות בחוץ ובפ' אחרי דע"ז א' בפ' מולדת חוץ כו' ובהיות ראשית ומקור להתהוות אותיות ממש הוא בבניה שנק' ספר ע"כ אמר דשם הוא בחי' אושיט פסיעה לבר כו'. עוד יובן איך שהפסיעה לבר שהוא להיות ההתגלות לחוץ לבי"ע נמשך דוקא מהבינה עפמ"ש בד"ה לד לך בענין אברהם שנוסף בו אות ה' על אב רם כדי שעיי"ו יהי' הגילוי למטה שזהו לך לך כו' שכ"ז ע"י אות ה' דוקא שהוא הבינה ולכן ממנה דוקא נמשך הפסיעה לבר כו' ועמ"ש בהגהות ע"פ וישב יעקב בענין קלא דאשתמע לבר כו', ומכ"ז יובן מ"ש במ"א בד"ה קול דודי בענין מדלג כו' ומקפץ דילוג ברגל א' וקיפוץ בשתים שהוא בחי' עליונה יותר זהו על הגבעות דוקא והרי בחי' ראש צורים נעלה יותר מבחי' ומגבעות אלא לפי שע"י ומגבעות אושיט פסיעה לבר שזה נמשך ע"י כח עליון יותר ע"ד המגביהו לשבת המשפילי כו' וזהו ענין קיפוץ בשתיים כו', בשגם כי אות ה' היא כפילה כו' וגם כי עיי"ו דאושיט פסיעה לבר נעשה בירור ק"נ דבי"ע חזה מעורר למעלה מעלה כו', ולכן המל' היא כתר מלמטה למעלה נקבה תסובב כו' וא"ח עט"ב כמ"ש במ"א, ועמ"ש עוד מענין אושיט פסיעה לבר בביאור ע"פ אלה מסעי, ועו"ל בענין קיפוץ בשתיים כי הנה הרגל של הה"א זהו הוי"ו והוא ז"א שבעיבור ולידת ז"א זהו דילוג ברגל א' וכמ"כ יש בחי' רגל בהא שניה וזהו ענין נשמת משיח כדלקמן ולידת בחי' זו זהו ענין קיפוץ בשתי רגלים כו'.

(ענין) שמבינה דוקא נמשך פסיעה לבר הוא אותיות הדיבור כענין סיפור נמשך ע"י ספר ומ"מ שרשו מסופר פי' לבר מקפץ על הגבעות).

ד) במתיבתא עילאה גבעת חסר ו', במתיבתא דרקיע ומגבעות באות ו'.
הרמ"ז ס"פ זו כ' שמ"כ מתיבתא עילאה היא מתיבתא
דקוב"ה ומתיבתא דרקיע היא מתיבתא דמט"ט. ואפשר להבין בחינות אלו
ממ"ש בדרוש בהרת בענין קמיפלגי במתיבתא דרקיע כו' קוב"ה אומר
טהור וכולהו מתיבתא דרקיע כו' ע"ש בדרוש אור מים רקיע והנה גבעת חסר ו'
קאי על הבינה וע"ד שנק' הבינה קלא דלא משתמע בזח"א בראשית ד"ן ע"ב
שהוא למעלה מבחי' המשכה וגילוי שוהו אות ו' ולכן נק' ג"כ קל בלא ו' בפ'
ויגש דר"י ע"א, ופי' עילאה דכולא לפי שיש כמה בחי' גבעות כי מלבד
שהשכינה והמל' שניהם נק' גבעות עוד זאת גם בחי' בתולות אחרי' כו'
נק' גבעות כמ"ש בפרדס ערך גבעות ע"ש הטעם להיות מרוממים על פרטי
הנבראים מלאכים ונשמות דבי"ע כו' כי הם בחי' כללות כו' וע"כ הבינה
נק' גבעה עילאה דכולא ופי' רמאה דכולא ג' לשון רוממות שהוא בחי'
גבעה היותר גבוה ונעלה כו' וכענין הר ההר כו'. ואמנם מ"ש במתיבתא
דרקיע ומגבעות באות ו' היינו ב' בחי' גבעות בינה ומל' כמ"ש ר"פ וארא
בפי' גבעות עולם ובפ' ויחי דרמ"ז ב' תרי גוקבי כו' ובפ' בראשית דף
חמשים סע"א. והנה כמו שז"א הוא בבחי' עיבור בבטן אימא ועו"ג כי
מראש כו' ומגבעות אשורנו כמ"כ נשמת משיח הוא בבחי' עיבור במל'
דאצי' כדי שיהי' מזה הלידה והגילוי בבי"ע שזוהו דוקא ע"י העיבור והלידה
שבמל' דאצי' שהוא מקור דבי"ע שאפי' הנשמות הנמשכים מאו"א א"א
שיומשכו וירדו בעשי' אלא ע"י שיהי' בבחי' עיבור ולידה בבטן דנוק' כו'
ומ"ש במשיח והוא מחולל מפשעינו כו' והיינו לפי שהמל' מתלבשת בגלות בכל
בשרים של עובדי כוכבים כענין ואני בתוך הגולה עת אשר שלט כו' ולכן גם
נשמת משיח ב"ד הכלול בה סובל כל היסורים וע' בזח"א פ' וישב דקפ"א
ע"א וזוהו שאמרז"ל בכל פרשת העבור יהיו צרכיהם לפניך אפי' בשעה כו'
כאשה עוברה כו', ועמ"ש מענין עיבור ולידה בת"א בד"ה וארא אל אברהם
וע' מענין והוא מחולל בפ' ויקהל דרי"ב א' ובפ' פנחס דרי"ח א' דרל"א א'
דרמ"ז כ' גבי בשמן כתית כו' והוא מחולל ודרע"ו ב' דר"פ ע"א ודרפ"ב
ב' ועמ"ש מענין שמן כתית בד"ה והנה מגורת זהב כו' (ועפי"ז מובן דבחי'
משיח זהו ו' שבתוך ה' אחרונה דשם הוי' ועמ"ש סד"ה ומגביהי לשבת ומוה
יש להבין בענין הא לחמא הא ממש אשר הוי"ו שבתוך הה"א זהו האפיקומן
כו' כמ"ש בפע"ח ובמ"ח והאפיקומן נק' צפון רמו לבחי' מה רב טובך אשר
צפנת ומשיח נק' צפון כמ"ש בעה"כ של הסה"ד ועו"ל פי' בה"א דאתכליל
בה קאי על מט"ט שכמו שהבינה מתלבשת בז"א כך המל' מתלבשת במט"ט
שהוא ז"א דבי"ע ושייכות ענינו לביאת משיח יובן עפמ"ש בזח"א דקפ"א סע"א
וב' שתח"ה יהי' על ידו כו' וע"ש שיתלבשו בו אורות עליונים מאד נעלה
לפי"ז הי' אתי שפיר מה דדוקא במתיבתא דרקיע שהוא מתיבתא דמט"ט
איתא ומגבעות באות ו' כי זה מורה על בחינתו. אך צ"ע אם י"ל דמט"ט נק'
ברה כו' וע' בזח"א דקנ"ד א' ח"ג דרי"ז סע"א ועמ"ש במ"א על מארז"ל פ"ט
דברכות הבא על אמו יצפה לבינה שנא' כי אם לבינה תקרא כי הנה יוסף
בנה של רחל מל' הרי זכה ונעשה בחי' צדיק יסוד עולם המשפיע למל'

וממשיך מהבינה במל' זהו ענין הבא על אמו כו' ועד"ו יוכן ענין משיח שנולד מהמל' ונאמר בו הנה ישכיל עבדי ירום ונשא כו' ועמ"ש מזה לקמן סד"ה ופי' אספרה וע' בזהר ויצא ע"פ כי שנואה לאה מהכא דסני ב"ג עריין דאימיה.

ורזא דא אספרה אל חק כו' להחזא אתר דאקרי חק כו' הנה המל' נקי חק והא מענין הטריפני לחם חוקי המזון הבא בחק הקצוב כמו כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו לחם תיקם ס"פ ויגש וכן כתיב בבחי' מל' ותתן טרף לביתה וחק לנערותי' והיינו שבא השפע במדה והתחלקות לכאור"א כפי השיך לו חק זמן נתן להם שלא ישנו כו' שרפים עומדים כו' על מדריגתם שנבראו משי"ב פ"א מחסד ופ"ש מגבורה כו' וכמו למטה בדצח"מ כו' וכן בענין שמים וארץ כמ"ש במדרש ש"מא שינו את מדתם או ש"מא גלגל חמה יוצא למערב כו' וכן בארץ ש"מא שינתה את מדתה ש"מא זרעתם ולא צמחה כו' וכן לענין הים כו' ואשבור עליו חקי כו' הובא בר"ח שער היראה רפ"ג וכ"ז נמשך להם עפ"י חק השפע הנמשך להם ממדת מלכותו ית' דבור העליון שהחק התא לא ישתנה לעולם כמ"ש עת כל ימי הארץ כו' וע' בהקדמת הפע"ח מזה ולכן נק' המל' חק משא"כ באצ"י שם יוכל להיות אחיפו דוכתייהו אור החסד בכלי הגבורה ואין שייך חוק והתחלקות המדריגות לפי ששם מלוכש הקו מאוא"ס כו' כי עיקר בחי' החוק זהו ענין הגבול הנקצב לכל א' בשינוי ממהות תבירו כנ"ל וזה שייך דוקא בבי"ע ומשם יפרד כו' משא"כ באצ"י אין שם התחלקות ופירוד כ"א יחד והתכללות כו' ועד"ו נת' בסידור גבי חג המצות בענין מה שביעי רשות כו' ועד"ו י"ל מ"ש בפע"ח ובמ"ח גבי תקיעות שופר דר"ה שמספר כל הטרומיטין כמנין חק הם להיות בנין המל' כו' ובפרס ערך חק וזקה כי היסוד המל' הם המגבילים וחוקקים לכל הנגבלים כו' וע' בפ' קדושים דפ"ה ע"ב וחק לנערותי' כו' חוקות שמים כו' זהו ענין איסור הכלאים וע"ש בפ"י הרמ"ז ומוה יוכן מה שהותר כלאים בציצית ובבגדי כהונה לפי שבאצ"י הוא למעלה מבחי' חק והתחלקות הנ"ל אמנם שם משמע דרש קו דנ"ל נמשך מקו המדה בוצד"ק כמ"ש הרמ"ז אך י"ל דזהו מה שנמשך מקו המדה לצורך הגבול דבי"ע וע' בפ' פקודי דרל"ג ע"א. ופי' אספרה אל חק י"ל המשכה מבחי' סופר וספר לבחי' מל' הנק' סיפור ונק' חק והוא ג"כ כענין אשה מספרת עם בעלה שהוא ענין היחוד העליון כמ"ש בליקוטי הש"ס מהאריו"ל במסכת ברכות וע' בספר עמה"מ דל"ז ע"ג. וע' בזח"ב צ"ח א' ובפי' הרמ"ז שם בענין היום חקנ"ח סע"ב אני היום הן עוד היום גדול כו' ועמ"ש סד"ה והי' מספר בני' בפ"י כי גדול יום כו' יום שכולו ארוך כו' ועמ"ש סד"ה ביום השמע"צ גבי היום אם בקולי תשמעו זה היום עשה הוי' כו'. וע' עוד בזח"ג ס"פ ואתחנן וע' עוד מענין אני היום בזח"ב דק"א ע"א ומשם יוכן שאחר הלידה מבחי' מל' עוד יתעלה למעלה ממנה וכענין יוסף שנתעלה להיות בחי' יסוד שלמעלה מבחי' מל' שהוא רחל אף שהוא אמו וכמ"ש הבא על אמו בחלום ויובן עפ"י בביאור ע"פ הבאים ישרש שכמו"כ הוא בענין כנסיי עם המצות ע"ש בפ"י אשה יראת ה' היא תתהלל וע' בזח"א דרמ"ה.

(ענין גבעת בינה וגבעות בינה ומלי ובכ"א יש וי בבחי' עיבור ואפשר שזהו ענין קיפוף בשני רגלים כי הוי זהו הרגל שבתוך הה' וענין חק וענין אספרה כו' היום כו').

ה) הן עם לבדד ישכון הנה במק"מ פי' בשם הרח"ו ענין רישא גועא ושבילא שהם חב"ד וג' קוצין שבאות יו"ד וע' בסה"מ סי' קי"ד קט"ו והנה שרש נש"י מבחי' יחד העליות זה וזהו ענין לבדד ישכון ע"ד מ"ש בפ' אמור דצ"ד בענין קדש מלה בגרמה הוא כו' ע"ש. ומבואר במ"א וגם פי' בד"ד להמשיך היחוד בב' דלתין דלאה ורחל כי לאה קשר של תפילין בחי' ד' כו' וגם י"ל ב' דלתין דאחד ועד יח"ע ויתו"ת ועמ"ש במ"א בפ"י ה' בדד ינחנו כו'. וע' באר"ת מהמגיד ג"ע ר"פ בלק בענין לבדד ישכון וע' בע"ח שער הכללים ספ"ג בענין דודי ודנינו שיומשך בב' דלתין הנ"ל היחד העליות ואז נעשו ההין והיינו דו וכן די כו'.

כי מראש צורים אראנו וגו'. ברבות בא פט"ו דק"ל ע"ב אלו האבות כו' משל למלך שהי' מבקש לבנות מדינה כו' בא ליתן היסוד והיו המים עולים כו' עד שבא במקום א' ומצא שם צור גדול כו' ע"ש. הנה ענין שמתחלה הי' העולם מים במים עד שאמר יקוו המים כו' כתיב לרוקע הארץ על המים כל"ה. וע' מזה בבחי' פ' בראשית ע"פ יקוו המים ד"ו סע"א ח"ל לפי שהי' התהום שהוא מים ועפר בדמיון מים עכורים הוצרך המאמר הקדוש לגזור שיקוו המים מתחת השמים שהם גבוהים אל מקום כו' שפל למטה ושיעלה העפר למעלה כו' והנה אלו שתי גזירות בהיפוך מטבעם כו' וז"ש לרוקע הארץ על המים מ"ח כי זה חסד לעולם כו'. ובפ' יתרו דצ"ו סע"א ע"פ ואשר במים מתחת לארץ שהארץ עומדת על המים וכן הכתוב מעיד לרוקע הארץ על המים כו' (בד"ה קדושים תהיו וסד"ה לרוקע הארץ קדושים תקס"ב) והנה התהום ועא המים שמתחת לארץ מים אוקיינוס הם מלוחים וכאשר יוצאים דרך הארץ נעשה צלולים ומתוקים והם הנק' מים חיים וכך הוא משל לענין התלבשות הנשמה בגוף שע"ז נעשי' בחי' באר מים חיים וע' ברבות פ' ויצא ע"פ והנה באר בשדה זו בהכנ"ס בחי' שפכי כמים לבך נוכח פני הוי' והיינו באר מים חיים שנעשה דוקא ע"י התלבשות הנשמה בגוף כו' ח"ש בשה"ש מעיין גנים באר מ"ח כו'. והענין בקצרה שעלה ברצונו הקדום בחי' א"ק מח' הקדומה להיות אתעדל"ת ושע"ז דוקא ימשך אתעדל"ע וכמ"ש כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא כטבע האש שמסתלק לשרשו וכמ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר ובד"ה אתם נצבים ומהו אתעדל"ת לעורר בחי' אוא"ס זהו בכל מאדך מה שאינו מוגבל בכלי זהו רמיוא לעורר בחי' א"ס מה שלמעלה מהגבלת שום כלי וכענין מים שאין להם סוף כל שאינו רואה כו' כך נק' מאדך בלי גבול לכן מעורר בלי גבול האמיתי (בד"ה ועתה יגדל נא ובד"ה אם בחוקתי) והנה

בחי' בכל מאדך נמשך דוקא מצד התלבשות הנשמה בגוף ונה"ב משאי"ב מצד הנשמה כמו שהיתה למעלה הי' רק בחי' בכל נפשך אור שבכלי המוגבל כו' והענין כי נה"ב שרשה מעולם התהו שהיו האורות גדולים והכלים קטנים ולא הכילו הכלים את האורות ונסתלקו האורות מהכלים שזהו כענין בכל מאדך לצאת מצדלי המגביל וכמ"ש בת"א בד"ה וישלח יעקב מלאכים דמ"ב ע"ב והנה בחי' עולם התהו הנ"ל הי' בבחי' רצוא כו' ובד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה דמ"ב ע"ד גבור כארי שהוא התגברות האור במאד מאד עד שא"א כו' אלא ע"י נפילת כו', וזהו ענין הכלים דתהו שנפלו בשבה"כ כו' וע"ש בפ' תולדות בד"ה ראה ריח דל"ד ד' ומהם שרש נה"ב לכן ע"י בירור נה"ב יבא לבחי' בכל מאדך וכמו הבהמה שיש בה כח וגבורה יותר מהאדם והנה עולם התהו היו בבחי' עגולים והתיקון הוא בבחי' יושר כמ"ש ובד"ה מי שם פה לאדם ובתהו היו הכלים קטנים והמשל מתינוק שדעתו קצרה האיננו יכול לסבול היפוך וגם מקיף הדבר דרך כלל משאי"ב במי שדעתו רחבה כו' ועמ"ש מזה ע"פ טובה הארץ מאד מאד ושם נת' שההיכלות נמשכו מן העיגולים ונק' עלמין לשון העלם שהם מסתירים כו' והנה השמים הם מסוף העגולים וכן המים הם מבחי' עגולים שאין בהם התחלקות כ"כ הארץ מבחי' יושר, ולכן מי הים מלוחים ואין ראוינן לשתי' מחמת שהם מעגולים דתהו שנפלו בשבה"כ וזהו ענין יהי רקיע בתוך המים ויהי מכדיל אשר מים תחתונים שמתחת לרקיע שם שרש תאוות גה"ב ותענוגי' כו' וע"י שהם עוברים דרך הארץ נעשים מים חיים כי בחי' ארץ שהיא מבחי' יושר שהוא מ"ה מברר בין ומהמובחר נעשו מים חיים ששרשם מכח"ב דתהו ומהפסולת נעשו שקצים ורמשים וזהו לרוקע הארץ על המים והיינו כי ארץ זהו נש"י ארץ שרצתה לעשות רצון קונה וז"ס ארץ חפץ כו', וא"כ לפי"ז המים המלוחים זהו נה"ב וע"י שנמשכים דרך הארץ היא נה"א נעשו מ"ח היינו שבחי' בכל מאדך נמשך דוקא ע"י נה"ב מתהו דעגולים כשמתבררים ע"י נה"א כו', וז"ס ארץ קדמה כי אחרז וקדם צרתני בד"ה ביום השני שלח שיט בחי' בנה"א למעלה משרש נה"ב רק שאינו מתגלה כ"א ע"י בירור נה"ב וכמ"ש בביאור ע"פ מי מנה עפר כו', אך הנה צ"ל מצוקי ארץ בחי' יסוד כדי שלא ישטפו מי אוקיינוס כו' והיינו בימי אנוש ודור המבול שגבר עליהם תאוות נה"ב עד שלא די שלא נזדככה כ"א המים שטפו הארץ והיינו שנפלו בתאוות נה"ב עד שהנה"א יבלעה בתוך נה"ב כו' והיסוד זהו ענין מראש צורים שהם האבות וה"ע שרש האבות במדות שלמעלה מהבינה והדעת כמ"ש בעה"ג ישבו אבותיכם כו' ומכח זה נמשך המס"ג וזהו המפסיק וחוצץ בפני המים שלא יוכלו לשטוף הארץ וכמ"ש בתניא פי"ח י"ט איך שע"ז נאמר כי קרוב אליך הדבר מאד כו' ע"ש וזהו ענין מים לא יוכלו לכבות את האהבה כמ"ש בת"א פ' נח והנה בחי' זו נק' צוד ע"ד מ"ש מי לי בשמים כו' מלה שארי ולבבי צוד לבבי וחלקי אלקים לעולם בתלים ע"ג ח', ופי' צוד לבבי היינו תוקף לבבי כן פי' הראב"ע וענין תוקף לבבי היינו בחי' אה"ד וכענין תעלומות בד"ה ביום השמיני שלח ובד"ה ושמת כדכד בענין וכל גבולך לאבני חפץ ענין חפיצה וחשיקא כו' ובחי' נחל איתן

הנו' בד"ה ראה אנכי והיינו שהמשכה זו בלב באה מבחי' איתן יסוד אבא
 חזהו ג"כ ענין צור הנו' במא"א אות צ' סי"ח צור גק' חכ' כו' ולפעמים יסוד
 אי' וזהו ענין נקדה בהיכלי' ותרין ריעין שזהו בחי' איתן כמ"ש באגה"ק
 בסופו בד"ה יצדקה כנחל איתן והיינו שמהו נמשך בחי' ממעמקים קראתיך
 ב' עומקי הלב פנימיות הלב ותעלומות לב ששרשם מבי' יסודות דא"א נו'
 ע"פ כי תצא ובביאור ע"פ כי המצוה הזאת. וזהו ענין מלה שארי כו' צור
 לבבי פי' כלה שארי אשתיצי גושמא הוא כלה ושכינתא עילאה המכלה
 היש ולגרמי' כמ"ש בד"ה שה"ש וזהו פנימי הלב ואח"כ צור לבבי זהו ענין
 תעלומות לב מבחי' יסוד דאבא כו' ובזח"א ס"פ בראשית דנ"ט ע"א צור
 לבבי בחי' ויחד לבבי ופי' ויחד לבבי נת' בד"ה מי מנה עפר יעקב ועמ"ש
 בענין צור לבבי בד"ה ביום השמיני עצרת ושם נת' פי' וחלקי אלקים לעולם
 דקאי על שם הוי' כשמתעלה להיות בבחי' אלקי' לגבי עצמות אוא"ס ב"ה
 כידוע בפיו' שובה ישראל עד הוי' אלקיך כו' והנה ברבות ר"פ תרומה
 ובשה"ש רבה ע"פ אני ישנה ולבי ער איכן מצינו שנק' הקב"ה לבן של
 ישראל מן הדין קרא דכתיב צור לבבי וחלקי אלקים לעולם הנה פי' דצור
 לבבי קאי על הקב"ה דהנה הקב"ה גק' ג"כ צור כמ"ש כי ב"ה הוי' צור
 עולמים ישעי' כ"ו ד' דפי' צור לשון חוזק כמ"ש בת"י תקיף עלמא וכן
 פירש"י ה' סלעי וצור מחסה עולמים וכן ע"פ ואין צור כאלקינו בש"א סי'
 ב' ב' ת"י לית תקיף אלא אלהנא וכן הצור תמים פעלו ר"פ האינו ל"ב ד'
 ת"א תקיפא דשלמין עבדוהי וז"ל הרד"ק במכלול ערך צור ולחזוק הצורים
 כנה האל בצור כי אין לדמותו אלא למעשיו והוא דרך העברה הצור תמים
 פעלו כו' ויש לפרש כמוהם ויעתק צור ממקומו איוב י"ח וזהו ע"ד איתן
 מושביך ושים בסלע קנך בחי' ה' סלעי כו' צורי אחסה בו בש"ב רס"י כ"ב
 הרי בחי' צור זהו בחי' איתן הנ"ל ושו"ש הכה החזק נמשך מבחי' עתיק
 יומין כי עתיק ג"כ לשון חוזק כמו הון עתק במשלי סי' ח' י"ח וכ' הרמב"ע
 ענין עובי חוזק וע' בפרש"י תלים סי' ל"א גבי הדוברות על צדיק עתק
 מ"ש ב' דוגש שפירשו דבר גדול וקשה כמו עתקו וגם גברו חיל איוב כ"א
 ו' דת"י אתקיפו כו' ולכן ת"י ע"פ הון עתק ממונא ומוליא כי בחי' מזל
 זהו מה שלמעלה מבח השכל כנדע מענין לאו בוכותא תליא אלא במולא
 תליא וכן פירש"י בש"א רס"י ב' ע"פ יצא עתק מפיכם עתק חזק והנה
 בחי' עתיק הוא נמשך ממל' דא"ס ע"כ משם נמשך החוזק שהוא הכח בלתי
 גבול וכמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' בפיו וענין העונה איש"ר מברך
 בכל כחו כו'. אך פי' מראש צורים י"ל ע"ד שנאמר אין קדוש כהו"י כו' ואין
 צור כאלקינו בש"א סי' ב' ב' דקשה מאי למימרא שאין חזק ותקיף כה'
 ולכן פי' בזח"ג תוריע מ"ד א' דקאי אלמעלה שיש למעלה כמה בחי' שנק'
 צור בינה ת"ת ומל' ואין צור בכלהו כאלקינו והיינו כי ענין הצור והחזק
 זהו בחי' כתר הנ"ל ויש בבחי' זו כמה בחי' כתר דנק' כתר דז"א וכן
 מל' דאצי' נעשה עתיק וכתר לבי"ע כו'. אך שרש גש"י הוא למעלה מכ"ו
 היינו בכתר עליון דאצי' כמ"ש בזח"ג דרנ"ח סע"א ע"פ כה' אלקינו בכל
 קראינו אליו כו'. וזהו ענין ישראל עבמ"ח ונק' ישראל לי ראש היינו גלגלתא

ומו"ס כו' זכמ"ש ע"פ כל האזרח בישראל כו' איתן האזרחי כו', וזהו אין קדוש כה' ג"כ בכף אשר הכף דומו לבחי' כתר כמש"ש בזהר ועו"ג ואין צור סאלקיני וזהו כי מראש צורים אראנו, מראש צורים דוקא הוא בחי' כתר עלין כו' זהו ענין יעקב אותיות יבקע והיינו מ"ש יבקע צורים כו' שבוקע בחי' הצורים לפי שנמשך מראש צורים כו' ועו"ג צור לבני וחלקי אלקים לעולם שהקב"ה נק' צור לבם של ישראל ופנימיותם תשוקתם כי כן חוצבו מראש צורים כו' והיינו מ"ש בטחו בה' עדי עד כי ביה"ה הוי' צור עולמים פי' ביה"ה היינו חר"ב שבהם וע"י מאיר בחי' הכתר שדוא ענין צור עולמים וישראל נק' שבטי י"ה זהו בחי' מראש צורים כו', ועמ"ש מענין פי' אבירי לב ע"ד אשר נדר לאביר יעקב כי הנדרים מילי דחסידות להנזר גם מן המותר לו כדי שיבוא לבחי' איזו חסיד המתחסד ולמעלה מבחי' צדיק וזהו ענין צור לבני ועד"ו גא' כי מראש צורים אראנו וזהו יונתי בחגוי הסלע פי' זכות האבות כמובן ממ"ש רש"י בעובדי' א' ג' יעו"ש.

ומגבעות אשורנו. הנה אשורנו תרגום סכיתי' והוא ג"כ תרגום של הכטה הבט נא השמימה ת"א אסתכי ויבט הפלשתי ויראה בשי"א סי' י"ז מ"ב ת"י ואסתכי פלישתאה חזא. והנה ההפרש בין ראייה להבטה פרש"י וראה אותו ראי' בעלמא והביט מביט בו בכונה, וברכות באיכה ע"פ זכור ה' מה הי' לנו הביטתה וראה ר' יודין אמר הבטה מקרוב וראי' מרחוק. הבטה מקרוב שנאמר ויבט והנה מראשותיו עוגות רצפים במ"א סי' י"ט וראי' מרחוק שנא' וירא את המקום מרחוק ר"פ אמר הבטה מרחוק שנא' הבט משמים וראה וראי' מקרוב שנא' וירא כי לא יכול לו כו' הנה גבעות פי' אדמ"ו נ"ע סד"ה אתם נצבים ע"פ ושקל בפלס הרים וגבעות במאזנים הרים הם המדות שלמעלה מהשכל וגבעות הם המדות הנמשכים מהשכל כו', כי גבעות הם אמהות שמקבלים מן ההרים שהם האבות כו', והוא אה' בחיצוני' הלב הנלקח מן הטעם והדעת כו' וסד"ה קול דודי גבי מדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות דילוג ברגל א' וקיפוץ בשתיים פי' שאעפ"י שהאמהות מקבלים מן האבות מ"מ בבחי' שמלמטה למעלה הנה א"ח עט"ב ונקבה תסובב גבר כו' היינו כי עתה ב"ן מקבל ממ"ה ולע"ל יתעלה יותר בס"ג כו' והוא כענין תשובה שגבה מצדיק כו' (בד"ה אני ישינה) והנה אף שהאבה שעפ"י השכל הוא למטה מבחי' אדיר הנ"ל עכ"ז יש בזה ג"כ ב' מעלות הא' שבה וע"י מתברר הנה"ב שכדי שתתהפך נה"ב זהו ע"י ההתבוננות והשגה מבחי' התהוות מאין ליש וכמ"ש בד"ה בכ"ה בכסליו בענין ב' בחי' מס"ב שבק"ש זבפי' ויגש בד"ה וילקט יוסף ובד"ה אני ישינה בענין אחותי רעייתי, הב' שא"א להגיע לבחי' אה"ר הנ"ל כ"א ע"י שמתחלה יהי' האהבה שעפ"י השכל כי צריך לילך מלמטה למעלה כסדר כמ"ש בד"ה מי מנה ובד"ה ויקהל משה כו' והנה ע"י בירור נה"ב אזי מתעלה הנה"א יותר כנודע מענין החיות נשאות כו' זהו ענין ומגבעות אשורנו כי בחי' צורים זהו תאה"ר שלמעלה מהשכל מצד בעבר הנהר ישבו אבותיכם ועו"ג אראנו בראי' בעלמא שאין שם השגה כ"כ וזהו ג"כ מ"ד ראי' מרחוק, אחכמה והיא רחוקה ממני אך ומגבעות

היינו מצד האהבה שעפ"י השכל בחי' שכל ומזות ע"ס שבנפש בחי' נר"ן כו' אשורנו שבחי' זו מושג ונתפס בנפש וזהו כענין הבטה מקרוב ובטוונה כו'. ועד"ז נת' במ"א בענין שיש ב' מיני התבוננות ביחוד"ע וביחוד"ת והנה ההתבוננות ביתו"ע אף שגבוה יותר אבל אין בזה השגה כ"כ אבל ביחוד"ת שייך השגה ממש בהתהוות מאין ליש זהו כענין ההפרש בין רא"י להבטה כו' והוא כענין ההפרש בין עלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא שבבחי' עלמא דאתגליא שייך הבטה ממש וכמ"ש במ"א בענין מדבר שור שהוא עלמא דאתגליא בת"א פ' בשלח בסד"ה וירא ישראל כו' משא"כ בעלמא דאתכסיא אין שייך הבטה ממש כ"א ע"ד מציץ מן החרכים כו' וזהו ענין יחד לבכי כו' ויחד לבכינו כו' שיומשך ויתגלה פנימ' הלב שמבחי' צורים והרים בחיצוני' הלב שמבחי' גבעות כנו' בד"ה מי מנה הנ"ל ובת"א ס"פ בראשית סד"ה להבין ענין הברכות והוא ענין התתברות האבות ואמהות וכענין יחוד נקודה בהיכלא בד"ה ראה אנכי וע"י יתד זה נעשה א"ח עט"ב בירור בין כו' וזהו ענין באר מ"ח הוצא דרך הארץ וכמ"ש ארץ נחלי מים עיינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר בפ' עקב ח' ח' משא"כ מבחי' צורים אין שייך זה כי זהו נס להיות ההפכי הצוד אגם מים כו' כ"א זהו נמשך מבחי' ומגבעות כו'. והנה אשורנו ג"כ לשון חומה כמ"ש ברבות בשלח ס"פ כ"ד בענין מדבר שור כמה פירושים ואחד מהן לשון חומה וכך י"ל ג"כ כאן דהיינו מגבעות דוקא אשורנו בחי' נקבה תסובב גבר כו' כנ"ל וזהו בנות צעדה עלי שור.

כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו. הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב. בסנהדרין ספ"ד דל"ט ע"א א"ל התא צדוקי לר' אבינא כתיב כי כעמך ישראל גוי אחד בארץ מאי רבותיהו אתון נמי ערביתו בהון דכתי' כל הגוים כאין נגדו (גם אתכם לא הוציא מן הכלל) אמר ליה מדידכו אסיהדו עלן. (נביאים שיצאו מכם דהיינו בלעם העיד עלינו שאין אנו באותו כלל) דכתי' ובגוים לא יתחשב (כל מקום שהזכירו שם עכו"ם לא הזכרו ישראל בכלל).

עמה"מ כ"ט ד', ק"ד ב', ק"ז ב', ש"ו פנ"א קט"ד גבי הוד בן בודי, פי' הוד נצח שעולם י"ג בן בוד היינו ישראל שנאמר בו הן עם לבדד ישכון כו'.

שער י"ד ר"פ צו קד"ב, פי' הוי' בוד ינחנו שיהי' כל ההנהגה ע"י שם הוי' שהוא גדלות שני דז"א ולא יהי' קטנות לא ראשון ולא שני ולא גדלות של אלקים אלא כולו גדלות של הוי' ואזי ואין עמו אל נכר היינו אחיות הקליפות, רבות ק"ל ב' רע"ט א' ח"מ קכ"ו א'.

רבות בא פטיו קיל ב' עיפ ועבר ה' לנגוף ההי"ד כי מראש צורים אראנו
אלו האבות שנאמר שמעו הרים כו' (א"כ צורים הם כענין טורי
חשוכא חג"ת שבהעלם עמי"ש ע"פ אם בחקתי) משל למלך שהי' מבקש
לבנות מדינה כו' בא ליתן היסוד והיו המים עולין כו' עד שבא במקום
אחד ומצא שם צור גדול אמר כאן אני קובע את המדינה (מדינה היא עיר
אלקינו מל' דאצי' מקור בי"ע והיסוד היינו יסוד, ועיין בפרדס ערך יסוד
וערך מוסדי ארץ, וזהו האיתנים מוסדי ארץ, וצור י"ל תפארת כמ"ש
במא"א אות צ' סי"ח) על הצורים הללו, כך מתחלה הי' העולם מים במים
כו' כיון שבאו האבות שהם בחי' אהבה הנאמר מים רבים לא יוכלו לכבות
את האהבה כו') וזכו אמר הקב"ה על אלו אני מכונן את העולם שנאמר כי
לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל בש"א סי' ב' ולכך כתיב כי מראש
צורים אראנו. הן עם מהו הן כל האותיות מזווגין חוץ משני אותיות הללו כו'.

בפ' בלק רע"ט א' הריני הולך לשרשין בא ליגע מצאן קשים לכך אמר
כי מראש צורים אראנו כו' לבדד ישכון כו' ה' בדד ינחנו כו'.

באסתר קכ"ו א' ע"פ זיבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו נמשלו ישראל
לצורים שנאמר כי מראש צורים אראנו כו' נמשלו כאבנים שנאמר
משם רועה אבן ישראל, ועובדי כוכבים נמשלו בחרשים הה"ד ושברה כשבר
גבל יוצרים, להעיר לענין שואבות הם עמודי העולם מענין על שלשה
דברים העולם עומד על התורה ועבודה וגמ"ח, ע' במהרש"א חגיגה י"ב
ב', ח"א עמוד קל"ב שע"ו שפ"ט, ח"א בראשית כ"ו א' ע"פ וייצר ה'
אלקים את האדם אליו ישראל כו' בצירוף דעלמא דין ועלמא דאתי כו'
בצירוף דב' יודין כו' ובג"ד אמר קרא כי מראש צורים אראנו. ח"ג בלק
דר"ג ע"ב דר"י ע"ב. והנה פי' וייצר בשני יודין ושם מלא מבואר באר"ך
דקמ"א ע"ב, רזא דע"ק ורזא דז"א וייצר מאי צר צורה בגוי צורה
תרין שמהן ה' אלקים, וא"כ לפי"ז פי' מראש צורים זהו מה שנמשך מבחי'
ע"ק כו', ח"א ויצא דקס"ב סע"א בס"ת ענין וישת לו עדרים לבדו ולא
שתם על צאן לבן, זהו ענין הן עם לבדד ישכון, וישלח ק"ע ע"א מלכותיה
מלכות עלם וגו' זהו ענין לבדד ישכון כו'. בחי' ויגש ע"פ האנכי אעלך גם
עלה ענין לבדד ישכון כו' בחי' במקומו פ' בלק צורים האבות וראש צורים
אברהם (ג' ע"ד מ"ש בענין המשקוף ושתי המזוחות שהמשקוף הוא אברהם
ברבות פ' שמות ס"פ) ומגבעות הם השבטים וזהו ראשיתם ואחריתם לבדד
ישכון סי' ע"ד ואבדיל כו' להיות לי וע"ש, וי"ל בדד ע"ס דאצי' לבדד
שהם כלים לע"ס הגנחות כו', גם לבדד למעלה משרשם צורים כמ"ש כי
הדרים ימושו כו' חסדי כו', ועמ"ש סד"ה תאזינו הראשון, בענין תזל כטל
שלמעלה משרש הנשמות ומוליהן כו', בחי' פ' הברכה בפסוק אשריך ישראל
ענין לבדד ישכון, י"ל כי בלק ובלעם רצו ע"ד ויאבק איש עמה וע' בד"ה
כי עמך מקו"ח בענין רם על כל ועז"א שזה אינו כי מראש צורים בחי'
כי בנ"ה הוי' צד עולמים משם נלקחו כי יעקב בחר לו י"ה ובהבואם

באברהם, ולכן אם תגביהי כו' אדירדך נאם הווי' ולכן גם לבד בז' רוממות עצמותו גם בבחי' זו הן לו לעם, לעם קרובו, ויש ויתר יעקב לבדו, שיר השירים נאמר שיר למי שעשאני שיריים בעולם כו' כמיש במ"א.

לא איש אל ויכוב. עמ"ש ע"ז בפ' לך לך בדיה ידוע תדע כו'.

כי מראש צורים אראנו. עיין בביאור הזור ע"פ מאמר זה ד"ה המדות כששרשן באבא נק' ראש צורים, וכשהן בבינה זהו מגבעות אשורנו, ולפי"ז יש לפרש כן אנש"מ דשרשו מדות שבחכמה (כענין יש"ס עיין תורת שבועות תקס"ו) עמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו אותיות החקיקה מדות שברצון טורי חשוכא אבות זהו מעון היית לנו בטרם הרים יולדו בגילוי כ"א בעודן בעבור נק' ראש צורים, וזהו כי הנה יוצר הרים וממשיכין מהעלם לגילוי כו', ובביאור פ' שלח נת' שהן ג"כ מדות דאבא עלה במחשבה מחשבה עילאה סופר למעלה מספר, ומגבעות מדות בבינה גלוי ואפשר לכן אמר בלעם שא"א לקללם כי אפי' מחסדים מכוסי' דאי' אין להם יניקה כ"א ממדות דאבא, ועמ"ש בפ' נח מענין עה"ח ועה"ד, והנה מאחר ששרשן גבוה כ"כ למה ירדו בגופים ירידה לצורך עלי' עמ"ש בבחוקותי הנ"ל מעה"נ אל ארץ כנען, כדי להיות לבדד ישכון כדלקמן בענין בוד ינחנו עיין בה"ז אמור בת אבי הוא זהו מראש צורים, ועיין שע"צ כאיש אשר אמר.

פ' בלק. לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב. פי' באה"מ שלע"ל יהי' עליית ישראל שלא מצד בירורי' כמו עכשיו, וזהו ובגוים לא כו', ועיין מזה ע"פ שיר חדש כו' בסידור, ופירוש לבדד עי' ע"פ כנשר יעיר כו' כענין בוד ינחנו שהוא לאשתאבא בגופא דמלכא.

מ"י מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל כו'. והפי' הפשוט מנה ל' מנין ועפר יעקב מצות שהן מקיימים בעפר כלאים לא תחרוש בשור וחמור, אפר פרה וכיוצא בפירש"י, והקושי' שלמצות אלו יש מספר אלא הפי' מי מנה לגודל שוכן כו', ובזהר פי' מי מנה מלשון וימן להם המלך כו' ולחנה יתן מנה אחת

אפיים כו', ומבחי' מי שהוא מדריגה גבוה נמשך המנה כו', הנה ארז"ל אאע"ה נתברך בכוכבים ככוכבי השמים כו' אע"פ שפסוק כחול הים נאמר באברהם ג"כ אך מפני שא' הקב"ה בעת העקדה לכן שייך ליצחק ועוד י"ל מפני מלת ארבה כו' הוא בגימט' יצחק, ויצחק נתברך בחול כחול אשר על שפת הים ויעקב אע"ה נתברך בעפר הארץ ושמתי זרעך כעפר הארץ כו' ולכן נק' נחלה יעקב נחלה בלי מצרים כמ"ש ופרצת ימה וקדמה כו' שלא נאמר כן אצל אברהם כו' מפני שיעקב נתברך כעפר הארץ כו', ופרצת הוא בחי' גבוה כמ"ש עלה הפורץ כו' וה' בראשם ות"י שקאי על משיח, וכמארז"ל המלך פורץ לעשות לו דרך כו', הנה כתיב וייצר הוי' אלקים את האדם עפר מן האדמה כו' י"ל כפל לשון עפר מן האדמה, ובמדרש פי' עפר ל' עופר האלים מפני שבתורה לא נכתבה נקודת' אייל בחור שנברא אדה"ר כבן עשרים שנה, ובוהר איהו עופר ואיהי עפר כו' וייצר בתרי יודין ופי' בת"י וכן הוא במ"ר ובג' ביצ"ט וביצה"ר ואעפ"כ בקריאה בדיבור נרגש רק יו"ד א' זהו הוראה שצ"ל היצר הרע כפוף ובטל ליצ"ט, וי"ל למה ברא להיצה"ר ולהפכו שיהי' בטל כו' ואהבת את ה' אלקיך כו' וארז"ל בכל לבבך בשני יצריך כו', ואיך היצה"ר שהוא רע ישוב לאהבה את ה' כו', הנה נודע שיש שתי נפשות נה"א והיינו מפני אדם לארבעתן שבפני שור כי שרש נפש הבהמית הוא מפני שור שבמרכבה כידוע מענין קרבנות שע"ג המזבח שנפש הבהמה נכלל בשרשה והחיות נושאות את הכסא כו', אך נה"ב שבאדם שהיא נפש השכליות שיש לה שכל ומדות שרשה מפני אדם שבפני שור ופני אדם לארבעתן וההפרש ביניהן חכמה שבנה"א היא אלקות מבחי' אוא"ס בחי' ביטול וכל ענינה להשיג השגות רוחניות איך שאני הוי' לא שניתי כו' וחכ' שבנה"ב הוא ההיפוך שכל אנושי מבחי' טבע ויש נפרד כו', וזהו מארז"ל חביב אדם שנברא בצלם אלקים כו' וחביבין ישראל קאי על נפש האלקית שנק' בנים להוי' כו', ובכל גפש יש ב' בחינות שכל ומדות ובחי' מדות נק' יצירה כמ"ש בזהר שית ספירין מקננין ביצירה כו' אלא שבחי' המדות שנמשכין מחכ' שבנפש האלקית נק' יצ"ט ובחי' המדות שנמשכין מבחי' שבנפש השכליות והבהמית נק' יצה"ר ופי' בשני יצריך שגם יצה"ר שהוא המדות שבנה"ב יהפכו לאלקות כמו מדות שבנה"א שנק' יצ"ט, ואיך הדבר הוא ע"י שנאמר תחלה פסוק שמע ישראל כו' שהוא בחי' התבוננות הוי' אלקינו כו' פירוש אלקינו לשון כח כמו ואת אילי הארץ כו' הכח וחיות אלקות מה שמהווה ומחי' עולמות טוכ"ע וממכ"ע הוא הכל רק הארה בעלמא, אבל בחי' הוי' א' אני הוי' לא שניתי כו' קודם שנבה"ע ואחר שנבה"ע בשוה כי מקור התהוות העולמות הוא ברוך שכל"ו שם והארה בעלמא הבטל במציאות במהו"ע יתברך כביטול זיו השמש בשמש כו', והנה התבוננות זו הוא בנפש השכליות ג"כ שמשגי ג"כ כן שהוי' א', וכי עיקר הרע שבאדם הוא במדות שבלב המתאוה תאוות כו' מפני שבשבה"כ הי' בו' מדות דמל' דתהו כו' אבל בשכל ומוחין הרע מועט וכמארז"ל אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות כו' וכמ"ש בלק"א שמוחו ברשותו להתבונן כו', וכשמסכים במוחו ושכלו שבנה"ב ג"כ יהי' הביטול דאחד, ובטבע הבריאה ניתנה שליטה וממשלה להשכל על המדות מוח שליט על הלב לכן הציווי הוא על נפש השכלית בפסוק ראשון

להתבונן בהוי' א' וממילא יבא לקיום ואהבת כו' בשני יצריך כו' כי החכמה שבנפש השכליות מושל על מדות שבנה"ב שנק' יצה"ר כו' כי המדות נלקחים מן השכל כו'.

ב) והנה ויצר הוי' אלקים שם מלא, ובכל מע"ב לא נו' רק שם אלקים, כי מע"ב בכדי שיתהווה יש מאין בבחי' גבול ומדה הוא על ידי צמצום ומגן דשם אלקים המכסה ומסתיר על שם הוי', אך כללות כל התורה שהי' יחוד הוי' אלקים כמ"ש וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים והוא ע"י ביטול היצה"ר להיצ"ט, כי שרש היצ"ט והנה"א מבחי' שם הוי' כמ"ש בניס אתם להוי' כו' ושרש נה"ב והשכלית מבחי' שם אלקים מקור לחיות שבמרכבה כו' וע"י ביטול היצה"ר לנה"א גורם למעלה יחוד והתכללות שם אלקים בשם הוי' שלא יסתיר ויהי' גילוי שם הוי' כמ"ש לע"ל ונגלה כבוד הוי' כו', ובוזה יתורץ הקושי' למה ברא היצה"ר בכדי שע"י אתכפייא ואתהפכא ביטול היצה"ר לנה"א יגרום למעלה שיהי' יחוד הוי' אלקים ויומשך גילוי אלקות בעולמות, והנה ויצר בתרין יצרין ברא מן העפר מוכרח לומר שיש בהעפר ג"כ שתי מדריגות אלו של יצ"ט ויצה"ר כי יש עפר דקדושה ועפר דקליפה כי אנו רואים שלא נמצא בכל העולם רק ד' יסודות ארמ"ע, ועפר הוא מדריגה התחתונה, ואעפ"כ יש יתרון מעלה בעפר מה שאין בג' היסודות שלמעלה הימנה, והוא שמצמיח מאין ליש בכל שנה התחדשות תבואות ופירות ואילנות יש ע"י זריעה ויש שלא ע"י זריעה, ולכן נאמר מלך לשדה נעבד כי ארץ ממנה יצא לחם כו', ובג' יסודות אר"מ שלמעלה הימנה אין בהם התחדשות כלל, וידוע שכח התהוות יש מאין הוא כח א"ס ב"ה, אך ידוע הכלל שנתב"ס וסוב"ת, כמ"ש מבלי ימצא ראש וסוף כו' כמו שהוא ית' א"ס כך נבה"ע על אופן שאין ראש וסוף ויש כח במדריגה התחתונה בבחי' עפר מה שאין בג' יסודות שלמעלה הימנה, והוא ששרש ד' יסודות הוא מבחי' ד' אותיות דשם הוי' ועפר הוא מבחי' ה' אחרונה דשם הוי' בחי' מלכות כל עולמים, כמארז"ל בהבראם בה' זעירא כו' שמקור הנבראים דבי"ע מאין ליש הוא מבחי' מל' וכח התהוות העולמות מאין ליש הוא כח א"ס ב"ה והוא ע"י בחי' מל' סופא דכל דרגין דוקא אלא הטעם מה שנתב"ס כמ"ש בפתח אלי' כתר עליון איהו כתר מל' כו', ושרש בחי' מל' מבחי' כתר עליון סוכ"ע ולכן ארז"ל אדה"ר ממקום כפרתו נברא מזובח שנאמר מזבח אדמה כו' ומזבח הוא בחי' מל' עפר מן האדמה, ובנפש בחי' עפר שבקדושה כמ"ש ונפשי כעפר לכל תהיה בחי' שפלות וביטול עד"מ עפר שהכל דשין עליה, ועי"ז פתח לבי בתורתך שעל התורה נאמר ה' קנני ראשית דרכו שראשית גילוי אא"ס בתורה ובמצותיך תרדוף נפשי תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן תר"ך עמודי אור כתר עליון הכל נמשך ע"י ונפשי כעפר לכל תהי' כו' הוא בחי' ענווה ומרע"ה שבחו הכתוב והאיש משה עניו מאד ולא שבחו בחכמה שהתורה ניתנה ע"י וכן ארז"ל ע"פ הקיצו ורננו שוכני עפר כו' בעפר לא נאמר אלא עפר מי שנעשה שכן לעפר בחייו שבחי' עפר שפלות וביטול שכון אצלו בחייו וכמארז"ל כל המשפיל א"ע הקב"ה מגביהו שנאמר אם נבלת בהתנשא כו' כי הקב"ה סוכ"ע כמ"ש ומתחת זרועות עולם, ועד"מ עיגול אין בו מעלה

ומטה, וכשמשפיל א"ע עד תחתית ממילא נעשה קרוב לתחתית העיגול, ובעיגול אין שייך מעלה ומטה, וכל זה בחי' עפר דקדושה שממנו נברא נה"א ויצ"ט, אך יש בחי' עפר דקליפה שממנו נתהווה יצה"ר והוא כמ"ש ומן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן אשר נאמר גבי סוטה שנתן למי המרים המאררים שעפר זה הוא דינים שנמשך ממנו וצבתה בטנה כו' וכמו עפר שנאמר אצל אאע"ה יתן כעפר חרבו כו', ופי' ומן העפר אשר כו' משכן הוא בחי' מל' וקרקע המשכן הוא בחי' מל' שבמל', והעפר הוא ע' פר ה"ג דמנצפ"ך גי' פר והע' הוא זמ"ל דתהו שנפלו בשבה"כ למטה כל א' כלול מיו"ד הוא בחי' ע' ופר דעולם התהו והוא בחי' מל' דקליפה מקור הע' שרים פו' ועפר זה בחי' מל' דקליפה הוא דינים והו"ע עפר המדבר שפסול לכיסוי הדם לפי שאינו מגדל צמחים, כי עפר דקדושה מצמיח כי בקדושה הכל השפעת משמיא מיהב יהבי משקל לא שקלי השפעת אלקות מאין ליש כו', ולהיפך בקליפות כתיב הב הב הכל לגרמי' ואינן משפיעי' לזולתו, והו"ע ויאבק איש עמו, וארו"ל שהעלו אבק עד כסה"כ ופי' בזה אבק מה דאשתאר ממרא כו' שהוא אפר שאינו מצמיח כמו עפר. והוא בחי' מל' דנוגה דקליפה והעלו אבק עד כסה"כ שבירר והעלה מל' דקליפה שיוכלל בביטול לבחי' מל' דאצי' בחי' כסה"כ, ומבחי' עפר זה נברא נפש השכלית והיצה"ר ובנפש עפר זה הוא עצבות כנודע שענוה ושמחה דו"נ דקדושה שמבחי' ענוה שפלות וביטול כמ"ש ואנכי עפר ואפר בחי' ביטול נמשך מזה השמחה שמח בחלקו וכמ"ש ויספו ענוים בה' שמחה והוא בחי' שמחה בצפרא כו' וגסות ועצבות הוא דו"נ דקליפה וע"ז נאמר בכל עצב יהי' מותר פי' כמ"ש ויתרון אור מתוך החושך שצריך להפוך העצבות דקליפה לענוה ושפלות וביטול דקדושה והו"ע וייצר בתרי יצרינ את האדם עפר שמבחי' עפר נתהווה יצ"ט ויצה"ר.

ג) ופי' עפר מן האדמה, ארו"ל למה נק' שמו אדם שנברא מן האדמה, ויש עוד פי' אדמה אדם לעליון כי ע"י קיום תומ"צ רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא ע"י צדקה ממשיך חסד דרועא ימינא, וע"י איזה גבור הכובש את יצרו ממשיך גבורה דרועא שמאלא, וע"י רחמים ת"ת גופא וע"י התקשרות המוחין והשכל בתורה הוא בחי' ישראל לי ראש כו' וכמארו"ל ע"פ כל אשר יקרא בשם ה' ימלט וכי אפשר לקרוא בשם ה' אלא מה הוא צדיק אף אתה כו' מה הוא חנון כו', וכמארו"ל על צדיקים שדומין לבוראן כו', והוא אדם אדמה לעליון ועל דמות הכסא כו' כמראה אדם כו' והוא מראה דמות כבוד ה', ועתה י"ל פי' איהו עופר ואיהי עפר האיילים כו' והוא כמ"ש בשה"ש טוב דמה לך דודי לצבי או לעפר האיילים על הרי בתר, פי' דודי הוא בחי' כמראה אדם דמה לך הוא מהו"ע עצמות אוא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' אדם כמ"ש כי לא אדם הוא, והענין ע"פ מארו"ל קוב"ה מצלי יה"ר מלפני שיכבשו רחמי את כעסי כו' פי' הקב"ה הוא בחי' ז"א דאצי' והגם שהוא בחי' קדוש בחי' שם הוי' עכ"ז הוא בחי' מדות עליונות והנהגות העולמות הוא ע"פ מדות חסד וגבורה ולכן הגם שעפ"י החסד ראוי שיהי' השפעה וגילוי אלקות אך מה"ד והגבורה שכנגדו

מעכב על החסד שלא יומשך כו' ופי' מצלי ומתפלל יה"ר מלפני מבחי' רב חסד א"א כי יש חסד עולם בחי' רב חסד וכשמאיר בחי' רב חסד שהחסד בריבוי בחי' א"ס נמשך המשכה במהירות ואין עיכובים וממילא נתבטל מדה"ד, והו"ע יה"ר מלפני כו', וזהו הבקשה טוב דמה לך דודי כו' דודי בחי' כמראה אדם כו' ודמה לך הוא בחי' אדם אדמה לעליון פי' עליון הוא בחי' סוכ"ע שלעולם הוא עליון שלמעלה מבחי' כלים כמראה אדם, ופי' אדמה לעליון שיומשך בבחי' כמראה אדם גילוי אא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' אדם כי לא אדם וכנ"ל בפ"י קוב"ה מצלי יה"ר מלפני כו' והו"ע דודי ודמה לך כו', והמשכה זו הוא ע"י צבי ועפר האיילים שמרוצתם במהירות מאד כמארז"ל רץ כצבי כו' נפתלי אילה שלוחה כי כשהמשכה הוא מבחי' מהו"ע ית' דמה לך בא ההמשכה והגילוי במהירות למטה בהרי בתר טורא דפרודא, וכן בעליי' כתיב ג"כ ברח דודי ודמה לך לצבי או לעופר האיילים על הרי בשמים, וזהו איהו עופר ואיהי עפר, עפר הוא ה' אחרונה דשם הוי' בחי' מל' ושרש בחי' המל' הוא עד שנבה"ע ה' הוא ושמו בלבד בחי' מל' דא"ס והמשכת אוא"ס ב"ה שלמעלה מהשתל' הוא ע"י עפר האיילים, ובוה יובן מארז"ל הכל ה' מן העפר אפילו גלגל חמה, ואיך גלגל חמה בחי' אור נברא מן העפר, אך גלגל חמה שרשה מבחי' שמש ומגן הוי' כו' והמשכת בחי' שמש הוי' הוא מן עפר העליון בחי' תחתונה שבא"ס ב"ה כי יש כמה בחי' עפר כמ"ש עפרות זהב והו"ע עפר מן האדמה שע"י קיום תומ"צ נעשה האדם שלמטה בצלמינו כדמותינו אדמה לעליון בחי' אור א"ס הסוכ"ע כי לא אדם כו'.

ד) וזהו מי מנה עפר יעקב כו' ופי' א' מי יוכל לספור המצות שמקיימים בעפר. כי חשבון ומספר הוא שייך בהשתל' העולמות אבל ע"י המצות שמקיימים בעפר ממשיכים אוא"ס שלמעלה מהשתל' והו"ע ופרצת ימה וקדמה כו', וכמו עלה הפורץ כו', וזהו מי מנה ומספר כמו ולתבונתו אין מספר ופי' לשון מנה א' וימן להם כו' הוא כמ"ש ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי שג"כ הכוונה גילוי אא"ס שלמעלה מהשתל' כמו הגורל שלמעלה מהדעת, והו"ע מי שלמעלה מהשגה כמ"ש מי ברא אלה כו', כי בחי' אתה הוא עלמא דאתגלייא ואתה מחי' כו' ומי הוא בחי' שאינו מושג כמו מי שאמר והי' העולם ומבחי' מי נמשך המנה ה' מנת חלקי כו' והוא ע"י עפר יעקב ומספר את רובע ישראל, בפ"י רובע יש כמה פירושים א' כמארז"ל רביעה ראשונה רביעה שני' כי מטרא בעלא דארעא ומרביע את הארץ, וכמארז"ל במד"ר ע"פ ושמתו זרעך כעפר הארץ מה עפר אינו מתברך אלא במים כך ישראל אינו מתברך אלא בזכות התורה שנמשלה למים כו', הגם שבעפר יש כח הצומח להצמיח אעפ"כ צריך לגשם ומים ללחלח הארץ להוציא כח הצומח מההעלם לגילוי וכך ישראל אף על פי שנמשלו לעפר הארץ צריכים לתורה בחי' מים, כמ"ש כאשר ירד הגשם כו' והרוזה את הארץ כו' כן יהי' דברי כו' והענין כמ"ש יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים כו', ובמשכן הי' מכוין כנגדו והבדילה הפרוכת לכס בין קדש ובין קדה"ק כמארז"ל כל מה שיש בעולם יש כנגדו במשכן ונגד המאורות במשכן ועשית מגורת כו', וענין הפרוכת הגם שבה כל מגורה ושולחן

ומזבח הזהב הן קודש, אך בקה"ק הארון והשראת השכינה לכן צ"ל פרוכת מפסיק, וכמו"כ יובן בענין הרקיע המבדיל בין מים למים, הגם שמים שלמטה ג"כ קדש והוא בחי' נהר היוצא שהוא מדריגה גבוה שארז"ל נהר היוצא מעדן יובל שמו ובזהר אמרו חיים שמו והוא מקור המשכת תענוג והשגות אלקות שנמשכים בג"ע והוא בחי' קודש, אך בחי' מים עליונים שמעל לרקיע הוא בחי' קד"ק, וכמארז"ל יפה שעה א' בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב נמצא ע"י תומ"צ ממשיכים אוא"ס שלמעלה מעוה"ב וג"ע בחי' נהר היוצא מעדן ולכן נאמר בזריעה דתומ"צ אשריכם זורעי על כל מים, והוא ענין קיבול שכר דתחת"מ שירדו גשמות האבות מג"ע בגופים ומהו הקיבול שכר אלא שבתחת"מ יהי' גילוי אוא"ס שלמעלה מבחי' ג"ע וזהו שנאמר אצל מרע"ה מן המים משתיהו וכל הכ"ד ספרים דתורה נק' כ"ד מים כמ"ש ותמלא כדה כו' וגשמת מרע"ה נלקח מהים עצמו מים עליונים, וכן בתורה נאמר ויהי קול מעל לרקיע כו' קול הוא המשכה וגילוי אוא"ס מעל לרקיע מבחי' מים עליונים שמעל לרקיע והו"ע שאמר ר' עקיבא כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים, אבני שיש הן בחי' רקיע המבדיל כו', ובאמת הן מים אחד וע"י התורה נמשך הקול מעל לרקיע כו', וזהו מה עפר אינו מתברך אלא במים כך ישראל אין מתברך אלא בתורה שנמשלה למים, והו"ע רובע ישראל שמרביע עפר יעקב הן המצות שמקיימים בעפר שיהי' בהן גילוי אוא"ס ב"ה שבלי גבול כמ"ש והרוה את הארץ והולידה והצמיחה כו', והוא ע"י התורה בחי' דברי אשר יצא מפי כו' בחי' אוא"ס מים שמעל לרקיע, וזהו מי מנה ומספר את רובע ישראל הן המשכות אוא"ס שבלי גבול ומספר ופי' רובע ל' ארבעה והוא כמארז"ל משחרב בהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה, וזהו ד' אמות של הלכה, והענין כמארז"ל כל השונה הלכות בכ"י מובטח לו שהוא בן עוה"ב שנאמר הליכות עולם לו א"ת הליכות אלא הלכות, מהו בעוה"ב וענין הלכ' כמ"ש בדוד וה' עמו הלכה כמותו, והענין עפ"י מארז"ל אלו ואלו דא"ת, ואעפ"י שהללו מטמאין והללו מטהרין הללו מכשירין והללו פוסלין כו' כולם מרועה אחד ניתנו אל א' אמרם ואפי' מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש כו', וי"ל הלא אם עושה שלא כהלכה חייב מיתה כמו שאמרו לר"ט כדאי היית לחוב בעצמך שעברת על דברי ב"ה, אך הנה ידוע שהתורה ניתנה במ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור והוא בחי' מ"ט שע"ב כמ"ש מזוקק שבעתים ולא ניתנה התורה הלכות פסוקות, ועד"מ בשכל א' יש סברא שנוטה להטות לזכות לחסד ויש סברא שנוטה לחוב ובשע"ב יש שערים ההולכים לקו הימין מדת החסד ומהן נמשך שרשו של ב"ה הנוטים לחסד ולהקל, ויש שערים שהולכים לקו השמאל בחי' מדת הגבורה ומהן שרשן של ב"ש כו', ושרשם של שע"ב הוא בחי' אלקים חיים כי אלקים סתם שבמע"ב הוא בחי' מל' מדה"ד והצמצום וא"ת הוא בחי' בינה וזהו אלו ואלו דא"ת, אך ענין הלכה הוא לכוון אל האמת הוא בחי' אמת הוי' לעולם וחותמו של הקב"ה אמת, אחד האמת הוא בחי' אני הוי' לא שניתי הוא גילוי אוא"ס ב"ה הסוכ"ע אינו מאיר אלא בחכמה כמ"ש הוי' בחכמה יסד ארץ כו' כי חכמה ובינה נק' אין ויש שבחי' בינה מקור השגת אלקות נק' יש כמ"ש להנחיל אוהבי יש שבאה בבחי' השגה ותפיסא וחכמה הוא כח מה ביטול שלמעלה מהשגה ואין השראת

וגילוי אוא"ס אחד האמת שאין זולתו אלא במי שהוא בתכלית הביטול, וזו הי' מדריגת החכמה כו' ולכן ענין הלכה שהוא לכוון האמת כמו בלשון המשנה באמת אמרו, וארז"ל כ"מ שנאמר באמת הלכה כן עיי"ז ממשיך גילוי אמת הוי' לעולם, הוא בחי' אא"ס ב"ה שמאיר בח"ע ולכן הטעם שהלכה כב"ה אעפ"י שב"ש מחזדין טפי מפני שב"ה נוחין ועלובין כו' והוא בחי' ביטול דחכמה כח מה, ולכן הי' הן הכלי לכוון אל האמת גילוי אוא"ס ב"ה שבח"ע שלמעלה מבחי' דא"ח בחי' בינה, ולכן מפני שנאמר אצל דהע"ה והוי' עמו ארז"ל שהלכה כמותו, וד"א של הלכה הן נגד ד' אותיות דשם הוי', והוי"ע מ"ש הליכות עולם לו לשון הילוך שההילוך והתחברות העולמות לאא"ס ב"ה הוא ע"י הלכות שבתורה שע"י נמשך אמת הוי' לעולם ונק' בעוה"ב כי עוה"ב הוא כמ"ש או תתענג על הוי', כי כשמאיר הגילוי אמת הוי' ד' אותיות דשם הוי' ממילא מקור הגילוי הוא מבחי' על הוי' שלמעלה משם הוי' וכמ"ש במ"א, ולכן נק' בעוה"ב הוא בחי' ו' דשם הוי' שמקבל מ"ה דשם הוי', וזהו רובע ישראל שקאי על התורה הן ד"א של הלכה שע"י גילוי ד' אותיות דשם הוי' והוא פי' רובע לשון ארבעה ויש עוד פי' רובע ישראל שהוא חלק רביעי והוא כמארז"ל כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב כו', וזהו ההפרש בין חלק לעוה"ב ובין בן עוה"ב כי חלק הוא חלק רביעי כמארז"ל שכ"מ שנאמר תנו חלקי לפלוני כוונתו חלק רביעי וכ"י יש להם חלק לעוה"ב מקבלים מבחי' ה' אחרונה דשם הוי' שהוא חלק רביעי, והענין כי הראייה ע"ז הוא ממ"ש ועמך כולם צדיקים והקשה בזה וכי אפשר שיהי' כולם צדיקים אלא בגין דנטרין ברית מצות מילה נק' צדיק בחי' יסוד כו', ובחי' יסוד הוא השפעה לזולתו הוא חלק רביעי, עד"מ רב שצריך להשפיע לתלמיד קטן א"א לו להשפיע השכל כמו שהוא אצל הרב וצריך לצמצם השכל והוי"ע כליות יועצות בחי' נו"ה איך להשפיע, וע"פ מדת נצח קו הימין ראוי שישפיע, אך כנגדו מדת הוד שמקו השמאל מצמצם שלא להשפיע וצריך דעת שלישיית המכריע מה להשפיע ומה לא להשפיע והוא בחי' ת"ת וגוף ההשפעה הוא בחי' יסוד ונמצא בכל השפעה יש תנה"י ובחי' יסוד הוא חלק רביעי, לכן ע"י מצות מילה נק' צדיק בחי' יסוד לעולם ירשו ארץ בחי' עוה"ב בחי' מל' ארץ החיים, אך יש להם רק חלק והוא חלק רביעי בחי' ה' אחרונה דשם הוי' שמקבל הגילוי משם הוי' אבל השונה הלכות בכ"י ד"א של הלכה שהן כל הדי' אותיות דשם הוי' נק' בן עוה"ב שמקבל הגילוי מבחי' או תתענג על הוי' כנ"ל, והוי"ע פי' רובע ישראל חלק רביעי אבל גם ע"ז הפי' שרובע חלק רביעי נאמר ע"ז מי מנה עפר יעקב כו' ומספר כו' כי על לע"ל כתיב צדיק כתמר יפרח כארו בלבנון וכידוע בפ"י לבנון שהוא בחי' גבוה בחי' כ"ע ולבנון ל"ב נ"ח כו' ונון שע"ב כי לע"ל יהי' עליית עולמות, ולכן גם לפי זה שהוא חלק רביעי נאמר מי מנה ומספר כו', גילוי אוא"ס שלמעלה מגדר השתלשלות ומספר וכארו בלבנון ישגה כו'.

מ"י מנה עפר יעקב ההוא נקחא עילאה כ"ו היא בחי' חכ' אבל משעתא
 דשאר' כ"ו אקרי מי ודינו בינה וע' בוח"א ד"ב ע"ב, וע' בוח"ב דקצ"ו
 ע"ב ע"פ ד"א מי יעלה שמים כ"ו ומשם יובן ענין מי מנה המבואר סאן.
 רובע ישראל רביעית מן מדידו דישאל איהו ברית כ"ו הנה אות ג'
 הוא ו' ואח"כ בסוף הוי"ו נמשך ממנו כמין יו"ד, כי בכל השפעה הנמשך
 מדב לתלמיד הרי לא יוכל התלמיד לקבל כל אותה שפע השכל כמו שהוא
 אצל הרב כמארו"ל דלא קאים אינש אדעת' דרבי' כ"ו רק אפס קצוהו נמשך
 ונקלט בו והשאר נשאר עליו בבחי' מקיף, והנה תהשפעה הנמשך מהמשפיע
 לתוך כלי המקבל נק' ברית ויסוד ודטורא שהוא נק' חותם בולט לבר
 מגופה ומתקבל בתוך יסוד דנק' שהוא בחי' חותם שוקע וזהו ענין הוי"ד
 של הגימל שהוא בחי' יסוד ואמנם עצם הוי"ו חז' ג"פ כמו יו"ד הנ"ל והיינו
 בחי' תפארת נ"ה שהן נשארים על המקבל בבחי' מקיף לבד ולא נמשך
 בו בבחי' פנימי' רק חלק רביעי לבד וזהו ענין ונסכו רביעית ההין כ"ו
 כמ"ש בפ' שלח דקס"ב ב' יוסף רביעאה איהו כ"ו עלי' כתיב ונסכו רביעית
 ההין והנה נ"ה הן כליות ירעצות איך להשפיע בחי' רביעית הנ"ל ועצה
 זו צ"ל נמשך ע"י מקור השכל כמ"ש עצות מרחוק בחי' אחכמה והיא
 רחוקה ובחי' זו נמשך ע"י ת"ת שהת"ת הוא בחי' כתר כ"ו וע' בפ"י הרמ"ז
 פ' וירא דצ"ו ב' ד"ה עת הזמיר גבי אבל שנה הדי' כ"ו וע' בוח"ג דפ"ו
 סע"א ע"פ ובשנה הרביעית דא כנס"י והיינו לפי שמקבלת מבחי' רובע
 ישראל הנ"ל ועד"ו י"ל ענין ד' רביעית דארבעה כוסות שבפסח שהם נגד
 ב' יסודות דא"יא וב' יסודות דו"ג והיינו כי השכינה נק' כנס"י שמקבלת
 מבחי' ז"א הנק' ישראל, ועד"ו שכינתא עילאה מקבלת מבחי' ישראל סבא
 כ"ו וע' בפ"י פ' אמור דצ"ה ב' בענין ארבע גאולות שהם שתיים שהן
 ארבע כ"ו חהו ענין גימל גומל דלים וגם בחי' גאולה כ"ו וע' בוח"ב דקכ"ג
 א', וזהו אלה תולדות יעקב יוסף כי יעקב הוא הוי"ו כמ"ש ואלקי יעקב
 הנורא ולהיות נמשך ממנו תולדות זהו ע"י שיומשך מהוי"ו בחי' יו"ד אזי
 דוקא יומשך השפעה זו בנק' ולכן נא' ביוסף זיבלכל יוסף כ"ו ויוסף הוא
 המשביר כי ענין ג' ד' גומל דלים הרי אות ג' הוא בחי' יסוד כנ"ל חהו
 ענין כוס של ברכה מגביהו מן הקרקע טפח כמ"ש במא"א אות ט' סעיף
 י"ג טפח שיעור היסוד כי שיעורא דגופא ד' בריחות שיעור הלולב עכ"ל.
 וע' בוח"ב תצוה קפ"ו ב' ובמק"מ מה ששדרו של לולב צריך שיצא טפח
 למעלה מהדס זהו בחי' דעת א"כ י"ל שיעורא דגופא ד' בריחות הם דעת
 וחג"ת דדינו שיעור הלולב וע' וזהו ויחי דרל"ד ע"ב ע"פ ואגידה הגדה
 רזא דחכמתא לפי שיש בו ג"ד והיו"ד שבין הגימ"ל דל"ת מורה על הטיפה
 כ"ו ונק' רזא דחכמתא כי השפעה זו הוא השפעת החכ' ע"ד כי אל דיעות
 וע"ד מכל מלמדי השכלתי כ"ו.

מי מנה עפר יעקב וגו'. א) ספ"ג דגדה דלי"א א' ומספר את רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר את רביעותיהן של ישראל (תפרשי עונת תשמישן) מתי תבא טפה שהצדיק נוצר ממנה וע' לקמן סעיף ג' ע"ד המבואר במ"א בענין מ"ש בזה"ג בלק דקפ"ז ע"א בריחא דלבושייכו ידענא דלא קרו ק"ש והם באמת בטלו מצות ק"ש מחמת שנחמק להם מצות הכנסת כלה לזווג חתן וכלה כו', ומבואר הענין במ"א כי ק"ש הוא יחוד דא"א ויתד דא"א נק' תרדל"מ ויחוד זו"ג הוא לפרקים ונק' דודים ומ"מ עיקר הולדת הנשמות זה דוקא מיחוד זו"ג ויחוד א"א התדירי הוא להחיות העולמות וע' בבה"ז פ' וירא ע"פ וגם אמנה אהתי בת אבי היא והענין כי זיווג א"א הוא רותני כמשל השפעת שכל וסברא מכה המשכיל ומזיווג זה נמשך מוחין חדשים בכל העולמות. והנה השפעת השכל הוא רק הארה לבד מעצם כח השכל ולא מהר"ע ממש, תיווג זו"ג הוא גופני והוא עד"מ השפעת הטפה מהמח שהוא גשמיות אבל עכ"ז בה מלוכש ממהות ועצמיות כח השכל שהרי מולידה ולד שיש בו עצמיות כח השכל רק שבאה בהגשמה כמו טיפה והיינו משום שכל דבר הגבוה יותר לא יוכל להתגלות רק בהיותו נמוך כמו זיו השמש אינו ניכר באויר אלא על הארץ וע' מזה באג"ה בסופו ועוד זאת כו' ובלק"ת בשחי"ש בביאור ע"פ אחת היא יונתי ובבה"ז פ' בראשית ע"פ המאמר שם דכ"ז אעשה לו עזר ובפ' בלק ע"פ המאמר שם דק"צ ע"ב ע"פ ברכו ה' מלאכיו כו' זהו שהשיבו שביטלו ק"ש שהוא המשכת יחוד א"א להחיות העולמות בשביל שעסקו במצות זיווג חו"כ שבו נמשך מעצם החכ' ולא הארה לבד ועמ"ש בבה"ז בלק דר"ג ע"ב ע"פ כי מראש צורים אראנו דקאי על ישראל שלמעלה הוא ז"א ונמשך מראש צורים מעצמיות אבא כו'. וזהו שהקב"ה יושב וסופר את רביעותיהם של ישראל מתי תבוא כו' ר"ל שעי"ז נמשך נשמות חדשות והוא ההמשכה מעצם חכמה עילאה בחי' ומעיין מבית ה' יצא והשקה כו' וזהו ג"כ ענין זביום חתונתו זה מ"ת.

קיצור. רביעותיהם יחד גופני שרשו מעצם החכמה שלמעלה מיחוד חיות העולמות.

ב) וזהו ענין מצות פריה ורביה בן פורת יוסף להמשיך תוס' ורביוי האור ובזהר פ"י שעי"ז ממשיכים ונהר יוצא מעדן כו' וע' בזהר ר"פ גח דנ"ס ב' מענין ונהר יוצא כו' אלה תולדות נח בחי' שבת ניחא כו' אלה פסל כו' ע"ש ואפ"ל פ"י מספר רובע ע"ד מ"ש בת"א ס"פ משפטים בפ"י את מספר ימין אמלא לשון הארה ויכוך כמראה אבן ספיר, ועד"ז השמים מספרים פ"י בזה"ב קל"ז מנהרין ומנצצין כמ"כ מספר את רובע ישראל שמוכך היחוד גופני דזו"ג שיומשך בו אור עצם החכמה וכמ"ש ע"פ וספרתם לכם שתמשיכו לכם כח הע"ס כו' עד"ז י"ל פ"י יושב וסופר רביעותיהן וכענין פ"י בשלשה ספרים סופר וספר וסיפור שהם חב"ד זהו מ"ש זה ספר תולדות אדם וע' מזה בזה"א פ' בראשית דל"ד ע"ב ובזהר ח"ב פ' יתרו ד"ע ע"א ובפ' ויקהל ד"ר א', ועמ"ש בת"א ס"פ שמות ע"פ ולבך יהגה אימה איה

סופר איה שוקל איה סופר את המגדלים כו' ועמ"ש בבה"ז. סד"ה כי מראש צודים בענין רובע ישראל רביעית מן מדידו דישראל איהו ברית ע"ש בענין צורת אות גימל כו' זנמצא רביעותיהן ש"י זהו יחד וחבור אות ג"ד גומל דלים כו' וזהו דלותי ולי יהשיע ועל"ק ססעי' ה' בענין מקים מעפר דל ועמ"ש ע"פ אשרי משכיל אל דל שארו"ל דקאי על היצ"ט שנק' דל שנא' ומצא בהם איש מסכן וחכם והו"ע סיהרא ל"ל מגרמה כלום.

קיצור. וזהו מצות פו"ר בן פורת יוסף ומספר רובע לשון זיכור. זה ספר תולדות אדם גם רובע לשון חלק רביעי ועמ"ש ע"פ וגסכו רביעית ההין.

ג) במד"ר ויגש פצ"ד שמש אבינו יעקב מטתו והקב"ה קורא אותן נפשות שנא' ומספר את רובע ישראל א"ר ברכי' כשרף הוה שאינו מספיק לצאת עד שמספיגין אותו ע"ד אסענציע כן אמר אדמו"ר נ"ע על בחי' שמיני עצרת ולכאורה תמה ולפי הנ"ל הוא מובן כי יעקב הוא ת"ת ברית התיכון שבו וע"י נמשך היחוד וההמשכה מכתר וחכ' כו' שיהי' והאדם ידע כו' ומלאה הארץ דיעה ועמ"ש ע"פ המאמר הוהר פ' חיי קל"ג א' גבי תפילת ערבית רשות ובג"כ יעקב משמש במרום ומ"ש במד"ר פ' ויצא ע"פ וילן שם כי בא השמש ובענין פי' מטתו עיין זח"א ויחי דרכ"ה ע"ב.

ד) במד"ר זיקרא פ' א' דקס"ו א' לטובתן של ישראל נתנבא מי מנה עפר יעקב וכ"ה בשה"ש רבה סד"ה כתפוח בעצי היער די"ד ד'.

ה) בפרשה במדבר דרי"ב א' אברהם נתברך בכוכבים שנא' הבט נא השמימה וספור הכוכבים כו' כה יהי' זרעך ויצחק נתברך בחול שנאמר כי ברך אברך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכתל אשר על שפת הים כו' (ג' יצחק גי' ארבה לכן אעפ"י שפסוק זה נאמר לאברהם הכוונה על יצחק כו') ויעקב נתברך בעפר הארץ שנאמר והי' זרעך כעפר הארץ בפ' ויצא כו'. ברכתו של יעקב באה בימי בלעם שכן כתיב מי מנה עפר יעקב וע' מזה במד"ר ויצא פס"ט העפר מבלה את הכל כך כו' ובפ' בראשית ס"פ י"א אבל יעקב שכתוב בו שמירת שבת כו' וירש את העולם שלא בדיה כו' שנאמר והי' זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה כו' וע' מזה פי"ו דשבת דקי"ח ע"ב. והיינו יעקב בריח התיכון מבריה מן הקצה עליונה עת"י עד הקצה בחי' מל' הנק' עפר הארץ כו', ובמד"ר בשלח ס"פ כ"א דקל"ד ב' בזכות יעקב אני קורע לו הים שנאמר ופרצת ימה כו' וא"כ י"ל פי' והי' זרעך כעפר הארץ הוא בחי' ובג"י הלטי ביבשה בתוך הים שבחי' ארץ קדמה וא"כ זהו גבה מבחי' חל הים כו'.

קיצור. עפר יעקב ע"ד ארץ קדמה ועמ"ש בת"א פ' וישלח סד"ה ויאבק איש עמו בענין אבק ועפר ובפ' בשלח פכ"ה קמב"ב הה"ד מקים מעפר דל כו' והי' זרעך כעפר הארץ כשיגיעו בניך עד עפר הארץ אותה שעה ופרצת ימה וקדמה כו', ומזה יובן ענין מי מנה עפר יעקב שכשהם בבחי' עפר הארץ אוי ופרצת ימה כו', והנה ענין פרץ שפורץ לעשות לו דרך זהו

מבחי' כתר כמ"ש ע"פ עלה הפורץ לפניהם, וזהו שדוד שהוא מל' הנק' עפר הוא בן פרץ וכתוב אלה תולדות פרץ מלא וי"ו במד"ר פ' בראשית פי"ב וכן וזכרתי את בריתי יעקב מלא וי"ו וזהו מי מנה שבחי' כתר נק' חד ולא בחושבן והוא למעלה מבחי' חשבון שהוא בסדר ההשתל' יחידות עשירות מאות כו' משא"כ בבחי' כתר אין ערוך לך כו' וע' תוס' פ"ב דברכות די"ו ע"א בד"ה ונפשי כעפר לכל תהי' מה עפר אינו מקבל כליה כך לא יכלה זרעו והי' זרעך כעפר הארץ הובא ביר"ק ערך בנים סעי' ט', ואפ"ל ע"ד מ"ש במד"ר פ' אמר פכ"ט ע"פ ואתה אל תירא עבדי יעקב כו' עד ואתך לא אעשה כליה כו'.

קיצור. מבחי' עפר נמשך ופרצת ימה כו' תולדות פרץ מלא בשני ווין.

ו) במד"ר פ' בלק דף רע"ט מי יוכל למנות המצות שהן עושין בעפר לא תחרוש בשור חמור כו' וזהו מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע כו' המעט קחתך את אישי כו' היינו שגם בענין היחוד איש ואשתו כוונתם רק להמשיך נשמות חדשות מבחי' ונהר יוצא מעדן כו' והיינו ומספר את רובע כו' שמאירים ומזדככים את רביעותיהם שיהי' כמעשה לבנת הספיר ולא נמשכו אחרי הגשמיות ח"ו עמ"ש בגליון על הדרוש תולה ארץ על בלי מה.

ז) שה"ש רבה סד"ה אחת היא יונתי לב"ד ישראל יש להם מנין ויש להם סכום מי מנה עפר יעקב זה מנין ומספר את רובע ישראל זה סכים ופי' המ"כ מנין ראשי בתי אבות סכום מנין הפרטים.

ח) שה"ש רבה דל"ג ע"ב סד"ה אל גינת אנו ירדתי מה אנו זה השק מלא אגוזים כו' הה"ד מי מנה עפר יעקב א"כ ר"ל על הניצוצים שמתבררים משבה"כ ע"י נש"י ועמ"ש בפ"י וזרעתי לי בארץ בת"א ע"פ ויהי בשלח פרעה בקהלת רבה דפ"ד ע"ב בד"ה כל הנחלים הולכים אל הים כו' מי מנה עפר יעקב היינו ג"כ שכל הניצוצי' העולים משבה"כ נכנסים בישראל ולכן מי מנה כו', ילקוט ח"א יט"א קטו"א ש"ט א"ג, ח"ב ד"א י"א כ"ד קעח"ב.

ט) ילקוט פ' לך י"ט א' רמו ע"א בשם פר"א כשבא בלעם וראה את המדבר מלא ערלות של ישראל אמר מי יוכל לעמוד בזכות דם ברית מילה זאת היא מכוסה בעפר שנא' מי מנה עפר יעקב מכאן התקינו חכמים שיהיו מכסין את הערלה ואת הדם בעפר הארץ שנמשלו כעפר שנאמר ושמתי את זרעך כעפר הארץ כו'. בפ' ויקרא קטו"א רמו תל"ב כנו"ל סעיף ה'. בפ' וזאת הברכה דש"ט סע"ג תחלת רמו תתק"ג רשע זה שעינו רעה בברכתן של ישראל די שלש ברכות שברכן ובא משה שעינו יפה ויברכם ד' ברכות ואלו הן שלש ברכות שבירך בלעם את ישראל מה טובו אהליך יעקב מי מנה עפר יעקב לא הביט און ביעקב. ואלו הן ד' ברכות שבירך משה את ישראל ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם, ויבוא משה ואהרן אל

תתקכח אור בלק התורה

אהל מועד ויצאו ויברכו, וירא משה את כל המלאכה ויברך אותם כו' והד'
זאת תברכה.

(ז) ח"ב ביהושע סי' ה' ע"פ עשה לך חרכות צורים ד"ד ע"א רמו ט"ו
כנ"ל בפ' לך רמו ע"א.

(יא) בחי' במקומו מתוך דבריו נוכל לפרש רובע ישראל ארבעה דגלים, גם
פ' עפר יעקב ע"ד עופר האילים ור"ל שהגיעו לעונות אשה
וכובשים יצרו ואינן עוברים עבירה גם פ' עפר יעקב ע"ד הקיצו ורננו
שוכני עפר ורבים משיני אדמת עפר יקיצו עו"ש פ' עולם הנשמות שאחד
התחי' וזה לא כדעת הרמב"ן עו"ש פ' רובע ישראל ד' יסדות ארמ"ע
שישנם ג"כ בנפש כמ"ש בלק"ת פ' במדבר בד"ה הוי' מספר בני' בפ' גם
את העולם נתן בלבם.

(יב) עו"ל רובע ישראל שיש בהנשמה ד' בחי' טהרה היא בראת יצרת
נפחת בי כמבואר בד"ה ושמתי כדכד וד"ה האוינו השמים
דרגש הראשון וכן בתורה יש ד' בחי' או ראה ויספרה הכינה וגם תקרה
כנגד ד' אותיות הוי' וישראל מתקשראן באורייתא וזהו ע"ד יחוד הוי' אד'
ולכן רובע לשון רביעה ראשונה רביעה שנייה כי מטרא בעלא דארעא וכן
ביום חתונתו זה מ"ת ומספר רובע ישראל לזכך ולהאיר ד' בחי' הנ"ל
שהרי הירידה צורך עלי' הוא והיינו ע"י ויחד לבבינו כמ"ש בלק"ת יחוד
חיצוניות הלב עם פנימיות הלב אשר פנימיות הלב זהו רעוד"ל בחי' כתר
שלמעלה מד' בחי' הנ"ל שהם נרנ"ה והחכ' תחי' אכן בחי' כתר זהו יחידה
כו' וע' בלק"ת בד"ה האוינו הנ"ל בפ' עד יעבור עמך הוי' וזהו ומספר
את רובע ישראל ע"ד את מספר ימין אמלא בת"א כ"פ משפטים וע"ד
וספרתם לכם שתמשיכו לכם בחי' ע"ס בלי מ"ה כי הנשמות מצד עצמן
שרשן מבחי' לבושים כו' נמצא ענין רובע ישראל זהו ע"י עסק התורה.

(יג) וענין מי מנה עפר יעקב י"ל בחי' קעומ"ש בק"ש למס"נ באחד דהנה
ארו"ל ספ"ו דחולין אין העולם מתקיים אלא על העושה עצמו
כמו שאינו וזהו ע"ד רבב אלקים ריבותיים אלפי שנאן דקשה אם חסרו
ממש שני אלפים מן ריבותיים לא תל"ל ריבותיים אלא הפי' שהם ריבותיים
רק ב' אלפים הם מבחי' אין וזהו שאינן היינו לפי ששרשם מבחי' כתר
ושאר ח"י אלפים הם מט"ט אשר מהחכ' ואילך, ועד"ו הוא ענין העושה
עצמו כמי שאינו היינו בחי' אין ממש והוא למעלה מהחכמה כי והחכמה
מאין תמצא יש מאין אבל כמו שאינו הוא אין זהו ענין למס"נ באחד שהוא
בחי' שלמעלה מהשכל ונמצא י"ל ק"ש ותפלה זהו ענין רבב אלקים ריבותיים
כי ח"י ברכאן דצלותא הם נגד ח"י אלף עולמות ובחי' אלפי שנאן זהו
ענין ק"ש כי למס"נ באחד זהו ענין בחי' אין וכן מבואר במ"א בד"ה בכל
קראינו אליו אליו ולא למדותיו ופעמים אמרו שא"י לכוין בשם שזהו ק"ש
ותפלה כי בק"ש הוא אליו ממש שלמעלה מבחי' התלכשותו בע"ס, היינו ע"י
מס"נ שהוא בחי' אין בחי' כתר ובק"ש שהוא לכוין בשם זהו ח"י ברכאן

נגד חיי אלה עולמות כו', זהו מי מנה עפר יעקב דהנה בישעי' כ"ו י"ט יחיו מתיך פרש"י שמס"נ עקיה והו עצמו ענין הקיצו ורננו שוכני עפר דארו"ל שנעשה שכן לעפר בחייו פ"ק דסוטה ד"ה דהיינו ע"ד העושה עצמו כמו שאינו בחי' אין ממש, ועי"ז יבוא למס"נ מאחר שהא כמו שאינו כו' לכן זהו ההעלאה אליו הלא למדותיו לכן עי"ז ופרצת ימה וקדמה כנ"ל ססעי' ה'. וזהו מי מנה עפר יעקב שאינו בבחי' מספר וחשבון כלל ע"ד לפני אחד מה אתה סופר כמ"ש בלק"ת גם מ"ש מנה מלשון מנה אחת אפיים והיינו מי מנה ר"ל בחי' מי היינו בחי' אין מי ברא אלה הוא כביטל מצד של בחי' עפר יעקב כמ"ש הוי' מנת חלקי וכוסי כו' וכמ"ש במד"ר ע"פ מן בת ציון יש לנו מנה אחת כו'.

יד) ואפ"ל דהיינו מ"ש דומה דודי לצבי או לעופר האילים ואיתא בזהר בראשית ד"ט ע"א איהו עפר ואיהו עופר פי' עופר האילים מרוצתו בכח גדול ובקפיצה מתר לזר ומגבעה לגבעה עד שא"א לשום אדם לרכוב עליו מחמת גדול המרוצה וכך בחי' הירידה גדולה מאי"ס להיות שכינה עמהם גם בהיותם בארץ מצרים ובבל כו' ושמתי כסאי בעילם כו' הוא בבחי' דילוג וקפיצה כמ"ש מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות וזהו ודמה לך לצבי או לעופר האילים על הרי בתר שהם טורי דפרודא מלשון ויבתר אותם בתוך ומוזה נמשך ג"כ העלי' שלא בהדרגה כמ"ש או לעופר האילים על הרי בשמים כ"ו נמשך ע"י בחי' עופר האילים שמרוצתו בכח גדול כו' ועמ"ש ע"פ נפתלי אילה שלחה ומ"ש בענין ויגמול שקדים משא"כ במ"ת הגם שהי' ג"כ גילוי אלקות דרך דילוג כתיב כי תרכב על סוסיך שהם אותיות הנקראים סוסים והנה הסוס רץ ג"כ במהרה אך עכ"ז יכול האדם לרכוב עליו וכך התורה היא המשכה מבחי' אדה"ע כו' אבל עופר האילים רץ הרבה במהירות יותר ואין האדם יכול לרכוב עליו שאינו מרכבה לבחי' אדם כי אם לבחי' כי לא אדם הוא וזהו ענין עופר האילי' וזהו נמשך ע"י דאיהו בבחי' עפר שעשה עצמו כמי שאינו אלפי שנאן אליו ולא למדותיו אזי איהו עופר שנמשך והמשכה מאוא"ס ממש בבחי' מדלג על ההרים כו' וזהו מי מנה עפר יעקב בחי' מי מה שאינו מושג כלל הוא סוכ"ע הוא מנה וחלק של בחי' עפר יעקב וזהו שע"י והי' זרעך כעפר הארץ עי"ז ופרצת ימה כו' כי עי"ז נמשך מבחי' ודמה לך לצבי או לעופר האילים כו'. ועפי"ז י"ל מ"ש בשה"ש סי' ד' ה' שני שדייך כשני עפרים וזרגום דקאי על משיח בן יוסף ומשיח ב"ד שהם כמו משה ואהרן דכבר נת' שכדי שיומשך הגילוי מאוא"ס נק' מדלג על ההרים וע"כ זהו כשני עפרים כו' וענין שהם שני עפרים י"ל כמ"ש ע"פ ויצוום אל בניי שחיבר משה ואהרן יחד וע"י שניהם דוקא הי' יצ"מ וזענין חו"ב תרין ריעין כו' והו תאומי צביה ע"ד תמתי תאומתי גם כי מכואר במ"א ע"פ אני חומה זו תורה ושדי כמגדלות אלו ת"ח שבחי' המגדלות הבולטי' על הצמח זהו המשכה עליונה יותר מעצם התומה וזהו ענין פנימי' התורה כי ארייתא סתים וגליא חוה ג"כ ענין ושדי הממשיכי' בחי' חלב ומתיקות התורה ולכן הם נמשלו לשני

עפרים ואותיות התורה עצמן נק' סוסים כנ"ל עוד פירש"י שני שדיך קאי על שני הלוחות כי הלוחות חרות על הלוחות אותיות החקיקה שלמעלה מבחי' תשב"כ ובהם תר"ך אותיות מבחי' כתר כו' גם במשה ואהרן כתיב ונחנו מה שזהו ענין כמי שאינו אלפי שנאן כנ"ל.

טו) בת"א ע"פ מי מנה וז"ל מאן יכול לממני דעדקיא דבית יעקב דאמר עליהן יסגון כעפרא דארעא. או חזא מארבע משריתא דישראל עכ"ל. ופי' דעדקיא היינו גער ישראל כמ"ש במתורגמן ערך עדק ובמד"ך פ' בראשית פי"ד ע"פ ויצר כו' עפר מן האדמה ר' יהודה בר' סימון אמר עופר (ופי' המ"כ עפר דורש לשון עופר בחזק עומד על מעמדו ותקפו כמו עופר האילים) עולם (נער בחזק לשון עולם) על מליאתו נברא כו' כבני עשרים שנה נבראו א"כ התרגום מפרש עפר יעקב ע"ד עפר מן האדמה דפי' המד"ך ג"כ לשון עופר והיינו נער וכ"כ בערוך ערך עפר (השני) וז"ל בילמדנו מי מנה עפר יעקב מי מנה עפרם שיש בהם שהגיעו לעונת אשה וכובשין את יצרן ואין עוברין עבירה פי' בחורים עכ"ל הביאו בעה"כ של סה"ד ח"ל המתורגמן דק מחוספס דק ככפור בפ' בשלח ט"ז י"ד תרגום דעדק מקלף דעדק כגיר שעור צהוב דק בפ' תזריע י"ג למ"ד שערא סומקא דעדק והלעז של דק דין ובישע"י סי' כ"ב כ"ז כל כלי הקטן ת"י מברבאיא עד דעדקניא אל הקטנות ממך ביחזקא' סי' ט"ז ס"א עם דעדקין מינך, שליו הייתי ויפרפני באיוב סי' ט"ז י"ב שליוא הויתי והעדקניני ושם הפי' פירר אותי לפירורים וכן והדוך רשעים תחתם באיוב סי' מ"ם י"ב תרגום ודעדק חיביא באתריהן ובמ"צ פי' והדוך ענין כתישה כמו תשב אנוש עד דכא וכמו נשבר ונדכא א"כ לפי"ז דעדק יש בו שני ענינים א' שהקטנים נקראים כן ב' ענין כתישה ופירור עכ"ל. וע' בספר דברי דוד מהט"ו על התורה כתב דעדקיא לא ידענא ונעלם ממנו דברי המתורגמן כנ"ל. אך מהו שייך לעפר יעקב שיהי' קאי על קטני ישראל כבר מבואר לעיל בשם המד"ך פ' בראשית דעפר יש לפרשו עופר וכ"כ בילמדנו כנ"ל וכן הוא בבעל הטורים כתב עפר יעקב כמו עופר האילים ע"ש כי נער ישראל ואוהבהו נמצא עפר יש לפרשו עופר דהיינו איל בהור כדפרש"י בשש"ש סי' ב' ע"פ או לעופר האילים וענין מי מנה עפר יעקב כפשוטו ע"ד ושמתי זרעך כעפר הארץ כו' בפ' לך לך י"ג. אך י"ל עוד עפמ"ש זכרתי לך חסד נעוריך כו' לכתך אחרי במדבר כו' ופי' לכתך אחרי במדבר מבואר בת"א פ' תצוה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק שזהו ענין מדריגת אתכפיא שהוא בחי' אחוריים לגבי אתהפכא ולכן נק' זה עפר יעקב כי יעקב הוא עדיין בבחי' אתכפיא וישראל הוא אתהפכא כמ"ש סד"ה תקעו בחודש דרוש הראשון בפ' כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב ובד"ה לא הביט און ביעקב ומ"מ מבואר בד"ה קחו מאתכם תרומה שיש בבחי' אתכפי' מעלה יתירה מבחי' אתהפכא שע"י ביטול זה ממשיך מבחי' סוכ"ע שהוא בחי' אין וע"ד מארז"ל ספ"ו דחולין ע"פ תולה ארץ על בלי מה על מי שכולם א"ע כו' שהוא ענין אתכפיא וגם בחי' שתיקה זהו ענין קיום מל"ת שגבוהים ממ"ע וזהו חסד נעוריך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה פי' לא הוא

לית ושרשו מפסוק לא יהי לך הוא זריעה כו' ולכן עז"נ מי מנה עפר יעקב שהם בבחי' עופר חסד נעוריק הוא מי מנה שאינו בגדר מנין חד ולא בחושבן א"כ מי הוא המנה של עפר יעקב וכנ"ל והנה כמ"כ למעלה נא' בהקב"ה ודמה לך כו' לעופר האילים זהו ע"ד על הים נדמה להם כבחור כו' ועופר האילים מרוצתו בכח גדול כך בא ההמשכה ממקום עליון כנודע דקיי"ס בעתיקא תליא ולפי' השני דפי' דעדק לשון פירור ושבירה י"ל ענין עפר יעקב זהו ענין לב נשבר ונדכה כו' ומ"ש בפי' רובע ישראל חד מן משריתא כי הדגלים הוא ע"ד חיות המרכבה וידוע מארז"ל דבר גדול מעשה מרכבה שע"י והחיות נושאות כו' ומגביהות בחי' ממכ"ע לבחי' סוכ"ע בחי' ולגדולתו אין חקר לכן נק' דבר גדול המשכת מל' דא"ס וכן מי מנה ומספר כו' היש מספר כו' ועלמות אין מספר כו' משא"כ מצד ממכ"ע בעצמו נמשך בחי' מספר אלף אלפים כו' אבל ע"י הדגלים והחיות נושאות כו' נמשך היש מספר כו'. וזהו ג"כ ענין ד' ציצית שהם ג"כ נגד ד' חיות המרכבה כמ"ש בסידור ע"פ ועשו להם ציצית וזהו רובע ישראל כי דוקא טלית מרובעת חייבת בציצית ולא עגולה כמו ד' חיות הנ"ל שהם נגד ד' רוחות כמו ד' דגלים ולכן נק' הציצית גדיל כי גדיל אותיות דגל כו' גם הגדיל ע"ד דבר גדול מעשה מרכבה כו'.

טז) בפנים יפות פ' תצוה ע"פ ועשו את האפוד בד"ה ויש עוד רמו פי' ומספר את רובע ישראל הם ד' אמות של הלכה ובפ' בלק במקומו פי' רובע ישראל הוא הגוף ונר"ן שהם נגד אבי"ע.

מ"י מנה עפר יעקב כו'. נרשם ע"ז בבוך במדבר פ' בלק דף רצ"ה ע"א ובבוך תרטוב"ב דף קוף שאחר דף רצ"ט, ובדף רצ"ט ע"ב יש להעתיק מש"ש דרצ"ט ע"ב ובמ"ש בבוך בראשית א"ב בענין וייצר כו' עפר, ומ"ש בבוך שמות דף שכ"ב בפי' עפר מן האדמה פ"ג ופ"ה.

א) כתיב וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה ובת"ז תיקון ס"ט קי"ד א' וייצר בתרין יודי"ן כו' או"א כו' עפר מן האדמה לא כתיב אלא עפר מן האדמה ודא שכינתא תתאה, והנה ת"י ע"פ וייצר וברא ה' אלקים ית אדם בתרין ייצרין, וכן בגמרא בברכות פרק הירואה דס"א א' פי' כן ר"נ בר רב חסדא. ועמ"ש בלק"ה פ' ואתחנן בד"ה וידעת היום והשבות אל לבבך כי הוי' הוא האלקים ע"י שהיצה"ר ישוב לאהבת ה' עי"ז כי הוי' הוא האלקים כו', וזהו וייצר ב' יצרין נמשך מבחי' ה' אלקים ואפ"ל ג"כ ע"י יצירת ז"א דאצילות שיצרו ע"י חו"ב בתרין יצרין דהיינו חו"ג כמו שמצינו לשון זה בגמ' ביומא דס"ט ע"ב זו היא גבורתו שכובש

את יצרו דהיינו מדה"ד. לפ"ז צ"ל עפר ע"ד הכל הי' מן העפר שהיא בינה ואפילו גלגל חמה וע' זח"ג נשא קמ"א ב' בענין וייצר בתרין יודין. ועמ"ש מענין עפר בבוך בראשית ב' סכ"ז כ"ח בענין עפר הבינה נק' עפרות זהב המל' נק' עפר יסוד הוד' מד"י ארמ"ע גם עפר אשר יהי' בקרקע המשכן זהו ק"ב ע' זח"ג נשא קכ"ה א' ובמק"מ שם וכן פי' בפרדס ערך עפר וע"ש עפר ע' פר. וא"כ כיון שיצר את האדם בתרין יצרין א"כ היצ"ט בו בחי' העפר מ' דאצי' והו"ע ונפשי כעפר לכל תהי', וע' זח"א וישלח דק"ע ממעלת העפר שבו דוקא כח הצומח. ואפ"ל זהו מקימי מעפר דל שהיצ"ט נק' דל כמ"ש במדרש תלים סי' מ"א ע"פ אשרי משכיל אל דל. והיצה"ר יש בו מבחי' עפר דקרקע המשכן ק"ב. וע' זח"ב פ' בא דמ"א סע"ב משמע שיש בו מבחי' ויאבק אבק כו' ועפר זהו העצלות והעצבות שהם הפך הענוה כי הענוה הוא מתאחדת עם השמחה כמ"ש ויספו ענוים בהוי' שמחה רק הענוה הוא מדת לילה כמ"ש בר"ח שער הענוה שעיקר הענוה הוא במל' טיהרא כו', והשמחה הוא מדת יום כמ"ש בת"א בד"ה רגני ושמחי דרוש הראשון בענין שמחה בצפרא הגז' בוהר ח"א ויחי דרכ"ט, משא"כ העצבות הוא הנוק' דגסות הרוח כו' שאינו שמת בחלקו ומפני זה הוא עצב ע' באג"ה סי' י"א ד"ה להשכילך בינה וזהו העפר דק"ג, והענוה האסקופה של הדלת ופתח דקדושה והעצבות היא אסקופה של פתח דקליפה כמ"ש במ"א. ולכן ע"י שהאדם מגביר יצ"ט על יצה"ר ע"ד וייצר שהי"וד הראשון נרגש והשני טפל לו. כמ"כ מתהפך העפר דקליפה ע' זמ"ל דתהו פר ה"ג מנצפ"ך ליכלל בעפר דקדושה ואוי הוא ע"ד בכל עצב יהי' מותר. ע' בסש"ב פכ"ו כי יתרון האור נמשך מהחשך וכמו בהשקאת הסוטה מן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן אם טהורה היא ונקתה ונזרעה זרע ואז מתעלה עפר דקדושה מ' בבחי' בינה הנק' עפרות זהב שעם היות עפר זה יסוד התחתון מד' יסודות אך הנה ד' יסודות נמשכין מד' אותיות הוי' ומה שבינה נק' עפר י"ל זהו ה' משם הוי' דלעילא דבחי' ע"י המאיר בבינה כו' וזהו מי מנה עפר יעקב מי הוא בינה ע' מכ"ז בבוך בראשית ב' ע"פ וייצר כו' עפר כו' סעיף כח דף ג"ד נ"ה.

והנה ענין עפר מן האדמה יש לבאר בקצרה ע"פ מ"ש ע"פ מזבח אדמה תעשה לי בבוך שמות פ' יתרו ושם הבאתי המד"ר פ' בראשית פ' י"ג ד' שמות נקראת הארץ ובתקופת תשרי נק' אדמה ולפי שאדה"ר נברא בר"ה דהיינו בא' בתשרי ע"כ נאמר עפר מן האדמה ולכן נק' ג"כ שמו אדם ע"ש שנברא מן האדמה כמ"ש במד"ר שם פרשה י"ו ועמ"ש בענין שנק' האדם חלתו של עולם והחלה ניקחת אחר קיבול העפר במים בחי' ואד יעלה כו', והנה אדם הוא ג"כ אדמה לעליון ר"ל לבחי' אדם העליון בחי' ועל הכסא דמות כמראה אדם והיינו ע"י הדבק במדותיו מה הוא רחום אף אתה רחום מה הוא חנון כו' מה הוא צדיק כו' כמ"ש בילקוט ביואל רמו תקל"ז ע"פ והי' כל אשר יקרא בשם ה' ימלט. גם ע"י קיום המצות כי רמ"ח מ"ע הם רמ"ח אברים דמלכא. גם כמ"ש בלקי"ת בשה"ש בר"ה

צאינה וראינה דרוש הראשון פ"ג בענין המשכת שיעור קומה אך כ"ז שיהי' אדמה לעליון זהו על שהוא בבחי' עפר כי ונפשי כעפר לכל תהי' ואז דוקא פתח לבי בתורתך ובמצותיך תרדוף נפשי כו', וכמ"כ למעלה גורם בבחי' אדם דאצילות ז"א שיהי' ג"כ אדמה לעליון א"א וכענין קוב"ה מצלי יה"ר מלפני שיכבשו רחמי את כעסי דהיינו ע"י שמאירי' בו מדת דז"א שהם בבחי' רב חסד כו' וכן בשבת מתעלה ז"א במקום אבא כו' וזהו טוב דודי ודמה לך פי' דודי היינו ז"א טוב דודי עליית ז"א להיות ודמה לך למהו"ע ית', ומוזה נמשך שיכבשו רחמי כו' ואתנהג עם בני לפנים משוה"ד, וזהו ודמה לך כו' לעופר האילים שמרוצתו בדילוג ובקפיצה שלא בהדרגה, וזהו ענין אהבתי אתכם אמר ה' וזהו איהי עפר ואיהי עופר, וזהו ג"כ פי' מי מנה עפר יעקב עופר יעקב וכדלקמן ססעי' ב'.

ב) והנה ארו"ל פ"ק דסוטה דף ה' ע"א וא"ר אליעזר כל אדם שיש בו גסות הרוח אין עפרו ננער (מקיץ בתחיית המתים, רש"י ועמ"ש ע"פ אשבעה בהקיץ תמונתך) שנאמר הקיצו ורננו שוכני עפר שוכני עפר לא נאמר אלא שוכני עפר מי שנעשה שכן לעפר בחייו (משפיל עצמו לעפר רש"י) ואפ"ל בזה הטעם ע"ד מ"ש בסידור שער התפלה בד"ה אחרי ה' אליכם תלכו בענין כל המשפיל א"ע הקב"ה מגביהו שנאמר אם נבלת בהתנשא וכמשל העיגול הנה הוא למעלה כידוע היינו שיוכל לדבק א"ע בבחי' סוכ"ע שאין בו מעלה ומטה וכמ"ש ומתחת זרועות עולם ועל כן המשפיל עצמו הקב"ה שהוא סוכ"ע מגביהו עכ"ל. וזהו כמו יסוד העפר מה שיש בו כח הצומח שאינו ביסודות העליונים זהו לפי שהוא שפל יותר וקרוב יותר לבחי' סוכ"ע מצד המטה כו' ע"ד מ"ש באג"ה ד"ה איהו וחיהוה בסופו גבי ותחת רגליו ע"ק מאיר אור א"ס ב"ה הסוכ"ע בלי הפסק רב ביניהם רק עיגולי א"ק לבדו כו' עכ"ל ע"ש נמצא כשמשפיל א"ע הרי הוא קרוב יותר לבחי' סוכ"ע מה שמאיר מלמטה כו', גם ע"ד מ"ש בד"ה שימני כחותם שע"י בחי' חותם שוקע מלמטה שהוא ענין השפלות עי"ז דוקא מאיר חותם בולט שמלמעלה אשר מבחי' זו נמשך תח"ה שהוא ע"י גילוי סוכ"ע דוקא כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה. ולכן מאיר בחי' זו ביסוד העפר דוקא שהוא ה' אחרונה דשם הוי' כי נעוץ תחלתן בסופן דוקא, וזהו פי' מי שנעשה שכן לעפר בחייו ר"ל שבחי' יסוד העפר מ' דאצילות שורה ושוכן בה. וכן ע"ד פי' בכלי פז ישעי' כ"ז ע"פ הקיצו וע"י שיסוד העפר שבאצילות שוכן בו בחייו עי"ז יזכה שיהי' עפרו ננער. וזהו ג"כ פי' מי מנה עפר יעקב כמו מי יקום יעקב כי קטן הוא היינו שע"י שיעקב הוא קטן מאד בעיניו כדפי' באגה"ק סי' ב' קטונתי מכל החסדים עי"ז בחי' מי שהוא בחי' מי ברא אלה יקום את יעקב. וכן מי מנה עפר יעקב שיקום בתח"ה וכן פי' הבחי' מי מנה עפר יעקב אלו שייני עפר שבזמן התחי' אין להם מגין ומספר כו' ובזח"ג פ' בלק דף ר"ד ע"א פי' מי מנה כד"א וימן להם המלך ומשלוח מנות יהיב ליה נבזבזא רב ויקרא והיינו ההמשכה בבחי' עפר יעקב מ' שנמשך בה מבחי' כתר שע"י דוקא ינערו מעפרם כו' וכמו לחנה יתן מנה אחת אפים ות"י חולק חד בחירי.

וכן י"ל בחי' מי מנה של עפר יעקב ע"ד ויצא מן בת ציון כל הדרה וארז"ל במדרש איכה מן בת כתיב א"ר אחא יש לנו מנה אחת יפה זהו הקב"ה שנאמר ה' מנת חלקי וכוסי, ואם כפשוטו דמנה הוא לשון מנין ע"ד מונה מספר לכוכבים וישראל נמשלו לכוכבים ויש לפרש ע"ד את שדרכו למנות שנינו שזהו למעלה מבחי' כל שדרכו למנות דהיינו ייראו את ה' קדושיו שלמעלה מבחי' ייראו מה' כל הארץ, והנה לע"ל כתיב עוד תעבורנה הצאן ע"י מונה בירמי' סי' ל"ג י"ג ות"י ע"י משיחא, ובמד"ר פ' במדבר פ"ב דף רי"א ע"ד בעשרה מקומות נמנו ישראל כו' ואחד לע"ל עוד תעברנה הצאן ע"י מונה משמע עשרה מקומות נמנו כנגד עשר ספירות לכן המנין העשירי שיהי' לע"ל היינו ע"י הכתר וכענין מ"ש בסידור ע"פ עלי עשור שלע"ל יהי' הכינור של עשר נימין, ובילקוט ר"פ כי תשא שהתשעה מנינים שנמנו ישראל הי' ע"י בני אדם אבל המנין דלע"ל יהי' הוא לבדו ית' המונה.

והנה מבואר שם בסידור בר"ה אחרי הנ"ל שע"י שהאדם משפיל א"ע גורם ג"כ נשיאות ראש בעבודת ה' וזהו ג"כ פי' הקב"ה מגביהו והיינו ע"ד ויגבה לבו בדרכי ה' והענין דאיתא אין העולם מתקיים אלא על העושה עצמו כמו שאינו בחי' אין היינו שמבטל היש שלו מבחי' אני להיות בחי' אין כמ"ש בת"א פ' משפטים בר"ה לא תהי' משכלה ועקרה גבי כלי ריקן מחזיק ובהביאור ע"פ ואהי' אצלו אמון ספ"ב וזהו ענין כמו שאינו והוא בחי' אלפי שבאן א"ת שבאן אלא שאינן בגמ' פ"ק דעכומ"ז דף ג', ועד"ז פי' בעה"ק ח"ב פי"ב שבחי' וח"י אלף נמשכו מהט' ספירות שכל אחד כלול מדין ורחמים והאלפים נמשכו מהבחי' הנק' אין שלמעלה מהט"ס, ובעבודה י"ל דהשמו"ע הן ח"י אלפים הנ"ל וכמ"ש בת"א בר"ה יביאו לבוש מל' וק"ש זהו מבחי' אלפים שאינן שהרי בק"ש צריך למס"נ באחד וכן ובכל נפשך והוא בחי' בכל קראינו אליו ולא למדותיו ובחי' כמו שאינן זהו בחי' עפר יעקב שהרי ענין שאינו למדו בחולין ספ"ו מפסוק ומתחת זרועות עולם ופירש"י מי שהוא נדרס תחת הכל הוא זרועות עולם וזהו בחי' עפר יעקב שנדרסים תחת הכל כעפר ועי"ז זוכה לבחי' מי מנה מי הוא בחי' עתיקא המאיר בבינה ובחי' עתיק הוא בחי' אין כו' וז"ש במד"ר פ' בשלח פכ"ה קי"ב ע"ב הה"ד מקים מעפר דל הה"ד והי' זרעך כעפר הארץ כשיגיעו בניך עד עפר הארץ אותה שעה ופרצת ימה וקדמה כו' היינו שע"י שהם כעפר הארץ בחי' כמו שאינן שנדרס תחת הכל עי"ז מאיר בהם בחי' אין והוא בחי' עלה הפורץ וע' מענין מקים מעפר דל בזהר וישלח דק"ע ע"א, סעיף זה הוא מ"ש בבוכך במדבר ד"ה מי מנה סעיף י"ג, ואיתא בזהר בראשית דמ"ט ע"א איהו עפר ואיהו עופר וכן במד"ר פ' בראשית פי"ד ע"פ וייצר כו' עפר כו' דרשו עפר ג"כ לשון עופר והיינו שע"י שכנ"י משימים א"ע בבחי' עפר יעקב עי"ז נמשך מלמעלה בחי' טוב דודי ודמה לך לצבי או לעופר האילים והיינו שמדלג במהירות עצום יותר ממהירות הסוס, וכך נמשך בחי' הדילוג שלא כסדר ההשתלשלות וכמ"ש במ"א, וע"ש בבוכך במדבר סעיף י"ד.

ג) והנה ענין ומספר את רובע ישראל עמ"ש בבוך תרטוב דף ק"א שאחר דף רצ"ט. דהנה ארו"ל במד"ר פ' לך ס"פ מ"א ובפ' ויצא פס"ט ע"פ ושמתי זרעך כעפר הארץ מה עפר אינו מתברך אלא במים כך ישראל אינן מתברכין אלא בזכות התורה שנמשלה למים. ועיין ממעלות התור' במה שנמשלה למים בש"ש רבה בפסוק כי טובים דודיך מיין. והנה במשה כתיב כי מן המים משתיהו וע' מ"ש מזה בת"א פ' יתרו בהביאור ע"פ משה ידבר דהיינו משמיטה הראשונה עולם התהו כו' וע' מזה בהביאור ואלה המשפטים ובד"ה אלה מסעי דרוש השני ספ"א בענין וגם דלה דלה לנו. וזהו ענין רובע ישראל רובע היינו מטר וירידת המטר לארץ נק' רביעה כמ"ש במשנה בשביעית פ"ט מ"ו ברביעה שניה ופ"ו הרע"ו רביעה ע"ש שהמטר רובע את הארץ ומולידה כוכר זה שרובע את הנקבה. וכך עפר יעקב זהו בחי' מל' דאצילות הנק' עפר וארץ והיא ה"א אחרונה של שם והתורה הוא המשכת מיין דוכרי ששרשם מלמעלה מעלה דהיינו למעלה מבחי' יהי רקיע ויהי מבדיל כו' שהבדלה זו הוא כעין והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש כו'. והמ"ד נמשך למעלה מהפרסא בחי' והיה קול מעל לרקיע המבדיל הוא קול תורה ונמשך ע"י וא"ו של שם לבחי' ה"א אחרונה. וזהו שהעפר מתברך במים כו' ועמ"ש ע"פ אשריכם זורעי על כל מים בת"א פ' שמות בד"ה הבאים ישרש וא"כ לפ"ו דרובע ישראל קאי על התורה י"ל ג"כ פ"ו רובע לשון ארבעה היינו ד' אמות של הלכה. וכן פ"ו בפנ"י פ' תצוה. ופ"ו ד' אמות של הלכה היינו שיהי' שורה בהם ד' אותיות הוי' שממנו ית' נמשך ההלכה כמארו"ל ע"פ והוי' עמו שהלכה כמותו שאעפ"י שאלו דוכרי אלקים חיים אלקים חיים דוקא. אבל הלכה הלכות עולם לו נמשך משם הוי'. כי ש' הוי' נק' מדת אמיתית שלי בפרש"י ע"פ ושמי הוי' לא נודעתי להם וענין הלכה זהו בחי' האמת. ועמ"ש מענין חתן אמת ליעקב בהביאור ע"פ אלה מסעי דרוש השלישי פ"ד וע' פרדס ערך הלכה ושייכות בחי' זו לישראל היינו כמ"ש מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל עיין בסידור ע"ז הפסוק. וזהו הליכות עולם לו ע"ד ואמת הוי' לעולם וע' בסש"ב פל"ה בהג"ה ובפרדס ערך הלכה.

והנה יש ג"כ פ"ו דרובע היינו חלק רביעי והענין כמ"ש במ"א בענין מארו"ל כל השונה הלכות בכל יום מוכטח לו שהוא בן עוה"ב. ומהו ההפרש בין בחי' זו למארו"ל כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב כי מבואר במא"א אות ב' סכ"ד דו"א נק' בן העוה"ב אשר העוה"ב נק' בינה שזהו בחי' או תתענג על הוי' על דוקא. וא"כ מי שקבוע בד' אמות של הלכה זוכה לבחי' זו שיהי' ג"כ בבחי' בן העוה"ב. אך חלק זה חלק רביעי והוא בחי' יסוד כמ"ש בזהר פ' בלק דף ר"ד א' רובע ישראל רביעית מן מדידו דישראל כו' ונת' זה בבה"ו שם סד"ה כי מראש צורים אראנו בד"ה ומספר את רובע ישראל ואעפ"כ גם בחי' חלק רביעי זה נאמר בו מי מנה כו' ומספר כו'.

שייך לדיה מי מנה עפר יעקב שבבוך במדבר פי בלק דרצה ע"א ושם נכתב על סדר הגמרא ומדרשים וכאן נכתב על סדר הפסוקים.

קיצור מהפסוק ענין עפר יעקב, כי ביעקב נאמר והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקרמה ר"פ ויצא כ"ח י"ד ואברהם נתברך בכוכבים, יצחק בחול ופי' בלק"ת שחול הוא בגדר מספר רק שאין מספר ועפר אינו בגדר מספר העפר מבלה את הכל יעקב ששמר את השבת ירש את העולם שלא במדה ופרצת כו' כשיגיעו בניך עד עפר אותה שעה ופרצת כו' עלה הפורץ לפניהם, אלה תולדות פרץ מלא בשני ווין עפר אינו מקבל כלייה ואותך לא אעשה כלה בשערי צדק פי' שע"י שיעקב זכה לבחי' זה השער לה' שהוא מ' עי"ז נתעלה עד א"ס וזהו ג"כ שייכות עפר שהוא מ' לבחי' ופרצת כי נעוץ תחלתן בסופן עיין בת"א סד"ה ויאבק שלכן יסוד העפר דוקא יש בו כח הצומח, ליעקב אשר פדה את אברהם, בת והיא נשאת למלך, ויתרון ארץ בכל היא אפילו מלך ז"א לשדה נעבד רעייתי פרנסתי וג' מועדי הוי' הכל בזמן בישול התבואה קודש כו' ראשית תבואתה ותנה כתי' וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה ונתבאר זה בבוך בראשית ב' דף נר"ן ע"פ וייצר בשני יודין יצ"ט ויצה"ר והנה ארז"ל והנה טוב זה יצ"ט מאד זה יצה"ר והיינו כשנהפך לטוב לפי שיתרון האור נמשך מן החושך דוקא וכמ"ש בלק"ת פי' תצא סד"ה כי תהיין בענין והי' בן הבכור לשניאיה וע' בד"ה אם בחקתי בענין ימי שנותינו בהם ובד"ה ונתתי לך מהלכים בין העומדים כמשל הסוס דוקא מעלה הרוכב וכמ"ש ע"פ וכמ"כ * בעפר יש עפר דקדושה ד' יסודות ארמ"ע הם ד' אותיות הוי' ח"ב ת"מ ויש עפר דקליפה ושרשו ומן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן והוא מעולם התהו וע"י שמהפך היצה"ר לטוב וע"י קיום המצות שהם בבחי' עפר עי"ז מתברר בחי' עפר דקליפה גם כמו טוב מאד ואו מתעלה העפר דקדושה להיות בבחי' עפרות זהב בבחי' הכל הי' מן העפר אפילו גלגל חמה כו' וזהו מי מנה עפר יעקב ועמש"ש ע"פ וייצר כו' עפר כו' סעיף כ"ח ונת' מזה ג"כ בבוך תרי"ט ב' על מאמר הזהר אמור צ"ז רזא דתרתין אחתין י"ל עפמ"ש בספר שערי צדק לר' יוסף גיקטלייא שיעקב דוקא זכה לבחי' זה השער לה' שהוא מ' ועי"ז זכה לעלות דרך הסולם ונאחו בקו האמצעי עד רום מעלה עד אין סוף דרך הצואר (עמ"ש ע"פ אל יתהלל חכם בחכמתו כו' כ"א בזאת יתהלל המתהלל וזהו ענין בזאת יבא אהרן אל הקדש) לפיכך באברהם ויצחק כתי' מצרים שא נא עינך ימה וצפונה כו' והנה יעקב נחלה בלי מצרים כו' והיינו ע"י שהשיג יעקב זה השער שהוא יסוד השכינה הנק' צדק וזהו אני בצדק אחזה פניך כלומר מאחר שזכיתי למצוא השער או אכנס לראות פני המלך ואעפ"י שמסר לאברהם ג"כ הברכה שהיא מ' לא מסר להם השער וכן ליצחק לפי שהי' בהם פסולת ישמעאל ועשו אבל יעקב שלא הי' בו פסולת מסר לו השער כו' עכמ"ד דף ב' ע"ד וד"ג ע"א ונראה דשער זה היינו יסוד דנוק' דהיינו שע"י יעקב נעשה היחוד בזו"ג משא"כ ע"י אברהם ויצחק והוא כמבואר

בוהר פ' חיי דקל"ג סע"א אברהם חבק לה ולא יתיר כו' ועמ"ש מזה ע"פ וה' ברך את אברהם בכל וחשארז"ל במד"ר פ' בחקתי פל"ז ורבנן אמרי אברהם עצמו לא נברא אלא בזכותו של יעקב כו' (עפר אינו מתברך אלא במים זהו רובע ישראל לשון רביעה וזהו ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יכולה ע' ד"ה אם בחקתי) ועמ"ש ע"פ ונתנה הארץ יכולה ויש בו דוקא כח הצומח וע' מד"ר פ' בראשית ר"פ י"ג ע"פ וכל שיח השדה ובפ' אחרי ר"פ כ"ב ע"פ ויתרון ארץ בכל היא מלך לשדה נעבד אפילו הוא מלך ושולט מסוף העולם ועד סופו לשדה נעבד עבדת ארעא שהיא מ' וגם בהמ"ק נק' שדה במד"ר פ' בראשית שם שעי"ז מקריבין את קרבני לחמי רעייתי פרנסתי גם ג' מועדים הם בזמני התבואה חודש האביב ותג הקציר חג האסיף המשכת שערה שעור ה' חטה כ"ב אתון דאורייתא והמועדים הם מועדי הוי' המשכת מוחין לוי"א נמצא מלך לשדה נעבד וע' מד"ר תולדות ס"פ ס"ה ע"פ כריח שדה אשר ברכו ה' ובחי' שדה זו זה ענין עפר יעקב והיינו זרעך כעפר הארץ וע' בסידור שער בהמ"ז בד"ה ת"ר מניין לבהמ"ז מן התורה בענין ברכת הארץ שהיא מדאורייתא גם עכשיו וע' מד"ר בראשית פי"ד ע"פ ויצר כו' עפר מן האדמה דורש ג"כ לשון עופר האילים דהיינו בחור וחוק עומד על מעמדו. עוד עפר יעקב סי"ד וט"ו, וענין עפר הארץ היינו כי ארץ יש גם כן ארץ מלחה אבל עפר זהו שמגדל צמחים כמ"ש בגמרא פרק כיסוי הדם דפ"ח ע"ב ובתוספת שם ד"ה שותק דעפר דקרא לא איירי אלא בסתם עפר דמגדל צמחין כו' י"ל מי מנה עפר יעקב בחור שכובש את יצרו ושומר הברית כמ"ש בערוך. רובע ישראל כשמקדש א"ע בשעת תשמיש. זה מסעי' ה'.

סעיף י"ג. עפר יעקב ע"ד אל תיראי תולעת יעקב ואנכי עפר ואפר. ספ"ו דחולין כמי שאינו שנאן שאינן וזה"ע ק"ש למסור גפשו באחד ר"ל ע"י אלפי שנאן עי"ז אח"כ ויט. בחי' עולמות זהו ההמשכה מלמעלה למטה כמ"ש בת"א בד"ה יביאו לבוש מלכות והמשכה זו שמלמעלה למטה הוא על ידי העלאה דאלפי שנאן שאינן וזהו באדם ק"ש וח"י ברכאן דצלוחת יחי' מתיך שוכני עפר שנעשה שכן לעפר בחייו וזהו והיה זרעך כעפר הארץ, וע"י מס"ג בק"ש מגיע לבחי' אליו ולא למדותיו ומוה נמשך ופרצת ימה.

סעיף י"ד. שי"ל שעי"ז נמשך טוב דודי וכו' לעופר האילים איהו עפר ואיהו עופר וזהו המשכה עליונה יותר מבחי' כי תרכב על סוסך.

סעיף ט"ו. פי' עפר יעקב מבואר בילמדנו בחורים שכובשים את יצרים לשון עופר האילים וכן פי' במד"ר ע"ב * עפר מן האדמה, וזהו ענין אתכפיא זכרתי לך חסד נעוריך לכתך אחרי במדבר וע' בד"ה ואשה כי תדור בענין בנעוריה.

בהקיצור סעיף א. ובפ' צו בד"ה והיה אור הלבנה ושם פ"ג בענין ונערים פני זקנים ילבינו נמצא בענין עפר יעקב יש ד'

פירושים הא' עפר ע"ש שמצמיח זורע צדקות ומ"ש ומצמיח ישועות כי כארץ תוציא צמחה הב' שנעשה שכן לעפר בחי' למסור נפשו באחד, ובאמת הא בהא תליא שע"ז יש בו כח הצומח הג' שע"י איהו עפר איהו עופר. הד' שגם ביעקב יש בחי' עופר בחורים שכובשים את יצרם.

סעיף ו' המצות שעושים בעפר. ס"ט מילה. ס"ח בירור הניצוצות.

והנה ארו"ל במד"ר פ' ויצא פכ"ט וכ"ה במד"ר פ' לך לך ס"פ מ"א מה עפר אינו מתברך אלא במים כך ישראל אינן מתברכין אלא בזכות התורה שנמשלה למים וזהו שלאחר שנאמר מי מנה עפר יעקב נאמר ומספר את רובע ישראל, רובע היינו מטר כמ"ש במשנה בשביעית פ"ט משנה ו' עד שתדד רביעה שנייה ופי' הרע"ו רביעה על שם שהמטר רובע את הארץ ומולידה כוכר זה שרובע את הנקבה, וכך ישראל שמתברכין בזכות התורה היינו ג"כ ע"ד הנ"ל שבחי' יעקב שרשו מבחי' עפר ה' אחרונה של שם והתורה היא מבחי' וא"ו של שם שממנו נמשך בחי' הגשם והמטר לבחי' ה"א אחרונה וכמ"ש בלק"ת פ' בחקתי ע"פ ונתתי גשמיכם מבואר הקושיא שארו"ל רפ"ק דתענית דף הראשון סע"א ג' מפתחות שלא נמסרו לשליח ואחד מהן של גשמים וקשה דהא ארו"ל ג"כ שם דף יו"ד ע"א ע"פ נותן מטר ע"פ ארץ ושולח מים ע"פ חוצות. א"י משקה אותה הקב"ה בעצמו וכל העולם כולו ע"י שליח.

וענין רובע ישראל רביעותיהן של ישראל זהו יחוד גופני המשכת מ"ד שרשו מעצם החכ' שלמעלה מבחי' המשכת החכ' בעשרה מאמרות להחיות העולמות, וזהו בן פורת יוסף בחי' ונחר יוצא מעדן עיין זח"א ר"פ נח וענין יושב וסופר רביעותיהן לשון זיכוך ע"ד את מספר ימין השמים מספרים זה ספר תולדות אדם אור מים רקיע לפי"ו מי מנה עפר יעקב זהו העלאת מין שזהו מבחי' עפר מ' ומספר את רובע ישראל זהו המשכת מ"ד עוד פי' רביעותיהן לשון חלק רביעי רביעי מן מדירו דישאל איהו ברית חיבור ג' עם דלי"ת ומזה יובן המד"ר פ' ויגש פצ"ד כשרף הזה כו'. סעיף א' ב' ג'.

עני"ל רובע ישראל שהם ב' דגלים דוגמת והחיות נושאות וממשיכות מאוא"ס ממש לכן דבר גדול מעשה מרכבה. ועי"ו מי מנה ומספר היש מספר כו' ועד"ז י"ל ענין ד' ציצית שהם ג"כ בטלית מרובעת דוקא על ד' כנפות הבגד שהן ג"כ נגד ד' חיות נושאות ולכן נק' גדיל כי גדיל אותיות דגל כו'. סעיף טו.

עני"ל רובע ישראל הם ד' אמות של הלכה עמ"ש בד"ה מהלכים בין העומדים וד' עמו שהלכה כמותו ההפרש בין הלכה לאלו דא"ח ע"ד משה מפי עצמו וברוה"ק ובין וידבר ה' אל משה כי הלכה התלבשות הקו מאוא"ס בחו"ב ומפני שנוחין ועלובין היו נקבע הלכה כב"ה אף דב"ש מחדדי טפי כי ההשראה במקום ביטול וע"כ כיוונו אל האמת וכמו כסף

טבעא ודהבא פירי. גם י"ל ד"א של הלכה כנגד או ראה ויספרה כו' במד"ר כי תשא פ"מ שאמרה בינו לבינו ד"פ ואח"כ ויאמר לאדם. וחלק לעוה"ב היינו חלק רביעית רביעי ממדידו דישראל איהו ברית וכ"י יש להם חלק ע"י שמירת הברית וזהו רובע חלק רביעי היינו גם החלק הוא בלי מספר אך השונה הלכות שהוא בן העוה"ב ויורש הכל כמ"ש בענין חוסק, והיינו רובע לשון ארבעה שיורש כל הד' אותיות הוי' וכמשארז"ל שיקראו על שמו של הקב"ה ד"א של הלכה. התורה נתנה למ"ם יום היינו ד' אותיות הוי' כל אחד כלול מע"ס גם ע"ד רוחב היריעה ד' באמה. משחרב בהמ"ק דינו לעולם שישתמש בשני אותיות היינו שאין י"ה מאיר בו"ה שזהו לשון י"ה שמחה וע"י ד' אמות של הלכה ממשיך כל ד' אותיות השם.

וגם כי מה שאלו ואלו דא"ח היינו מבחי' מ"ט שערי בינה ולכן יש מ"ט פנים תמא ומ"ט פנים טהור כמ"ש במדרש תלים ע"פ אמרות ה' טהורות כו' מזוקק שבעתיים הובא בילקוט בתילים רמו ת"ר נ"ח ובינה נק' אלקים חיים משא"ב ההלכה שנמשך מבחי' והוי' עמו היינו הוי' בחכמה והרי שער הנו"ן דבינה הוא ממוצע בין חכמה ובין בינה וע' פרס ערך הלכה פ"י שזהו היחוד כי היחוד המשכת הדעת והאדם ידע והדעת עדיף מחו"ב כדפרש"י בשבת פרק במ"מ דל"א גבי חכ' ודעת ור"ל שהדעת הוא להכריע שזהו הסברא האמיתית והיינו ענין ההלכה שזהו בחי' אמת. והחכמה נק' אמת בביאור אלה מסעי השלישי וכן ת"ת נק' אמת שמחבר חו"ג ולכן הם ד"א של הלכה היינו חב"ד והדעת מתחלק לב' מוחין חו"ג שהן כשר ופסול כו' והנה היחוד שהוא המשכת הדעת בחי' כי אל דיעות הוי' היינו גילוי דעת עליון זהו ענין ואמת הוי' לעולם כמ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמע"א שמאלו כו' וימינו תחבקני ושם פרק א' בענין ואמת הוי' לעולם ור"ל למעלה מבחינת אלקים שהוא מסתיר. ולכן אפילו בחינת אלקים חיים דבינה מכל מקום שם הוי' דחכמה גבוה יותר וכמ"ש רש"י בתומש ר"פ וארא ע"פ ושמי הוי' לא נודעתי להם לא ניכרתי להם במדת אמיתית שלי כו' וא"כ ההלכה שהיא בחי' אמת אמתתה של תורה היינו שיהי' גילוי אמיתתו ית' שהוא שם הוי' ומורה על אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי כו'.

גלי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל. הנה רובע ישראל הוא ארתי ורבעי זרית (תהלים קל"ט) והוא מענין שנק' מי הגשמים רביעה כמ"ש בגמ' רביעה ראשונה רביעה שני' ואמרו בגמ' מהו ל' רביעה דבר שרובע את הקרקע כו' מיטרא בעלא דארעא הוא כמ"ש כי כאשר ירד הגשם כו' והרוה את הארץ והולידה והצמיחה כו' וכך נש"י נק' ארץ כמ"ש ארץ ארץ

שמעי דברי ה' ולע"ל כתי' כי תהיו אתם לי ארץ חפץ וכדלקמן. ובחי' מטרא בעלא דארעא הוא בחי' התומצ' וכמ"ש כי כאשר ירד הגשם כו' כן יהי' דברי אשר יצא מפי כו' וכמ"ש ביום חתונתו וכמארז"ל ביום חתונתו זה מ"ת שנק' התו' חתן וכנס"י נק' כלה כי ישראל מתקשראן באורייתא כו'. והנה ומספר את רובע ישראל יש בו ב' פ'י הא' הוא דקאי אדלעיל מיני' מי מנה כו' ומספר כו' דהיינו שאין מספר או דהוא מלתא בפ"ע ומספר שיש מספר כו'. ויובן זה ע"פ מ"ש והי' מספר בני' כחול הים אשר לא ימד ולא יספר כו'. ופ"י בגמרא שבזמן שישראל עושין רש"מ הוא אשר לא יספר ובזמן שאין עושין רש"מ והי' מספר כו'. אך להבין איך שייך לומר כן כאן במספר רובע ישראל שהוא בחי' תומצ' עצמן כו'. והנה ידוע מ"ש (בזח"א דקכ"ט) ע"פ ואברהם זקן בא בימים כו' זכאין אינן מאריהון דתשובה דהא בשעתא חדא ביומא חדא ברגעא חדא קריבין לגבי קוב"ה מה דלא הוה הכי אפי' לצ"ג דאתקריבו גבי קוב"ה בכמה שגין אברהם לא עאל באינון יומין עילאין עד דהוה סיב כו' אבל מאריה דתשובה מיד עאל ואתדבק ב"י בקוב"ה. והנה פ"י עאל באינון יומין דיינו הלבושים הנעשים להנשמה בג"ע מהתומצ' וכך ימים נתנו לו לאדם כפי שיעור הלבושי' שצריך לתקן וכמ"ש ימי שנותינו בהם שבעים שנה כו' וצ"ל למה בצדיקים תלוי ענין הלבושים הנעשים מהמצות הם ביומין דוקא ובבע"ת אין תלוי בזמן כלל רק ברגעא חדא.

(נת') ענין רובע ישראל רביעא מיטרא בעלא דארעא וכן תומצ' כי כאשר ירד הגשם כו' כן דברי כו' ביום חתונתו כו' ישראל מתקשראן באורייתא. והנה ומספר ב' פ'י כמו והי' מספר כו' לא ימד ולא יספר כו' עושין רש"מ כו'. אך אין שייך זה כאן. צריך להקדים שמה שבצדיקים המצות תלוי ביומין. ובבע"ת בריגעא.

ב) והענין דהנה האדם הוא עולם קטן, וכמו שיש בעולם ד' יסודות ארמ"ע כך יש בגוף האדם ד' יסודות וכמ"ש (קהלת ג' י"א) גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף. פ"י שהעולם נתן בלבם של בני האדם דהיינו ד' יסודות שלו בזה הוא מתקן את כל העולם כולו. ולהבין זה מהר"ע תיקון ד' יסודות של העולם ומהו ענין בחי' ד' יסודות שבלב בני"א, וגם להבין פ"י סיפא דקרא אשר לא ימצא האדם כו' מראש ועד סוף דלכאורה הוא סתירה לרישא דקרא שהרי הד' יסודות יש בהם ראש וסוף רוח ואש למעלה ומים ועפר למטה כו' וא"כ כיון דפ"י גם את העולם נתן בלבם היינו תיקון ד"י העולם ע"י תיקון ד"י שבאדם הרי זהו בחי' ראש וסוף כסדר הד"י שיש בהן ראש וסוף וא"כ איך אמר אשר לא ימצא כו' ראש וסוף. ויובן בהקדים ביאור ענין הד"י גשמי' ארמ"ע כי הנה מבואר בע"ח (שמ"א פ"ג) ובשע"ק להרח"ו דכמו שיש ד"י גשמי' בזה העולם הגשמי כך יש גם כן ד' יסודות אלו ברוחניות בכל עולם, וכמו שכתב גם כן הרמב"ן על פסוק עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט שהוא

רוחניות דאש ורוח, ומקור ד' יסודות אלו הן בחינת ד' אותיות דשם הוי'. והענין כי הנה מקור בש"י הוא כנס"י נק' בשם ארץ וכמ"ש והארץ היום רגלי והוא בחי' מל' ית' שהוא מקור וחיות כל העולמות וכמ"ש מלכותך מכ"ע והוא אות ה' אחרונה דש' הוי' שהוא יסוד העפר שבד"י דש' הוי' כנ"ל, והיינו בחי' ארץ והטעם שנק' ארץ ועפר היינו מפני שהיא בחי' מדריגה התחתונה שבע"ס עליונות ונק' סודכ"ד והיא המתפשטת על כל העולמות להחיותם וכמ"ש בהבראם וארו"ל בה' בראם כי מהר"ע ית' רם ונשגב לבדו ואינו בגדר עלמין כלל ואפי' מבחי' חו"ב חכים ולא בחכ' ידיעא מביין ולא בבינה ידיעא כו' לא היו העולמות יכולי' להתהוות מבחי' זו כי לית מח' תפיסא ב"כ ולא בחכ' כו', וז"ש בזוהר קדש מלה בגרמי' פי' חכ"ע נק' קדש העליון ל' הבדלה שהוא מובדל מהשגת העולמו' ואינה שייכה עדיין להתהוות העולמו' כמו עד"מ באדם שבחי' היותו חכם ונבון הוא אצלו תואר עצמי דהיינו שיכול להצטייר בו בחי' תו"ב גם כהיותו בפ"ע ואינו מתחבר לזולתו כך כב"י בו ית' שהוא היודע והוא המדע כו' הרי בחי' זו הוא ג"כ קודם שנבה"ע שהוא לבדו הוא חזו מלה בגרמי' פי' דבר בפ"ע ר"ל שאינו שייך כ"כ להתהוות העולמו' רק כמו שהוא לבדו הוא כו' אך ורק להיות התהוות העולמות יש ודבר נפרד הוא דוקא מבחי' מדת מל' ית' שבחי' זו הוא השייך ומתייחדת להתהוות העולמות שהרי אין מלך בלא עם א"כ בחי' מלך שייך לבחי' היותו מחי' עולמות יש ודבר נפרד דוקא שזהו בחי' עם או נתפשט ונתגלה מדת מל' כו' ואינה מלה בגרמי' כמו חכ' ובינתו שהוא חכים ולא בחכ' ידיעא גם בלא עם ועם בשוה, משא"כ בחי' מלוכה שגילוי והתפשטות מדה זו הוא דוקא בבחי' עם וברוב עם הדרת מלך ולכן נק' המל' סודכ"ד להיותה המדה המתייחסת להתהוות הנבראים והוא למטה ממדות עליונות שאינם שייכים עדיין לנבראים כו' וזהו ג"כ שנק' עדאת"ג ונק' עולם הדבור כי דבר מלך שלטון שהנהגת המלך הוא ע"פ הדבור שהוא הנראה ונגלה לזולתו משא"כ המח' סתימא, ודבור מלשון ידבר עמים שע"פ הדבור הוא מנהיג לזולתו וכן הדבור באדם הוא ג"כ בחי' השייך מה שמתחבר הוא לזולתו שבפ"ע א"צ לדבר רק בשביל זולתו משא"כ שכל ומח' שייך לו בפ"ע כו' וכך על דרך משל דבור העליף הגם כי אין ערוך דבור האדם לדבורו ית' שמדבור האדם לא יהי' שום התהוות משא"כ בדבר הוי' שמים נעשו כו', מ"מ נק' דבור למעלה בחי' החיות המתגלה להתהוות הנבראי' כו' ולכן נק' בחי' מלכותו ית' בשם ארץ שהוא בחי' ומדריגה התחתונה שבד"י שהוא בחי' יסוד העפר שלמטה מג' יסודות אר"מ והיינו לפי שבחי' מדה זו היא המדריגה התחתונה שבע"ס שהיא השייך להתהוות העולמות כו' שאין מלך בלא עם כו', (וכמ"ש ג"כ במ"א שהדבור נק' דומם ועפר והמדות צומח ומים ע"ש טעם אחר דהיינו מפני שהאותיות אין בהם צמיחה כו' והכל אחד שעכ"פ הדבור הוא בחי' מל' הוא המדריגה התחתונה שבד"י דש' הוי' וזהו בחי' ה' אחרונה בה' בראם שהוא בחי' ההבל שהוא מקור כ"כ אותיות הדבור כמ"ש במ"א).

והנה בחי' מל' ית' הנק' ארץ ממנה נמשיכי' גשיי וכמארו"ל כל ישראל בני מלכים הם וכתוי' ואתם תהיו לי ממלכת כהנים שהם מבחי' מל' ית' הוא בחי' דבור כמ"ש ויהי האדם לנפש חי' ות"א לרוח ממללא, הגם דישראל עכמ"ח היינו בשרשה ומקורה ע"ד סוף מעשה עבמ"ח תחלה (וכמשי"ת לקמן ג"כ בשרש בחי' מל' נסב"ת) כמ"ש ה' בחכ' יסד ארץ שיסוד ושרש ארץ העליונה בחי' מל' היא בחכ' וסוף מעשה הוא בחי' מל'. והנה פי' ממלכת כהנים הוא פועל יוצא (כמו הממליך מלכים) כלומר שגשמות ישראל הם ממשיכי' בחי' מל' ית' בגילוי למטה במה שמקבלים עליהם עומ"ש והיינו לפי שאא"ס ב"ה אינו בגדר עלמין כי אפי' חכ"ע נק' קדש שקדוש ומובדל מבחי' עלמין ולכך צריך להמשיך שיהי' אא"ס ב"ה גשפל ונמשך להיות בבחי' מלך כמ"ש וישב הוי' מלך לעולם בחי' ישיבה הוא השפלה כו' והמשכה זו הוא ע"י גשיי ששרשם מבחי' מל' ע"כ הם ממשיכי' בחי' מלוכה זו וזהו את הוי' האמרת שיהי' נמשך בבחי' דבור שהוא בחי' מל' והיינו ע"י קבלת עומ"ש ומלכותו ברצון קבלו עליהם בזה ממשיכי' גילוי בחי' מל' (ובחי' זו דקבלת עול זהו ראשית העבודה והתחלתה כמ"ש בוזהר פ' בהר כהאי תורא דיהבין עלי' עול בקדמיתא כו' וזהו בחי' יסוד העפר שבנה"א שהוא התחלה מלמטלמ"ע והטעם שנק' עפר היינו כי קבלת עול הוא בחי' הכנעה ושפלות בחי' ונפשי כעפר לכל תהי' ואח"כ פתח לבי בתורתך ובמצותיך שהם מיסודות שלמע' מבחי' עפר אבל ההתחלה צ"ל מבחי' ונפשי כעפר וכדפרש"י ג"כ בפ"י אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש שהוא הכנעה ושפלות כמ"ש ג"כ מזה במ"א באריכות בענין לחם עוני דמצה שהוא בחי' אתכפיי' והכנעה הגם שאינו טועם טעם עדיין בעבודתו כמו מצה שאין בה טעם והוא התחלת העבודה ביציאת מצרים מן ההיפוך והוא היסוד לכל כי הכל הי' מן העפר וגם י"ל כי בחי' עפר הוא בחי' אמונה * שהוא שרש קבלת עול מלכות שמים וכתוב וצדיק באמונתו יחי' שכל בחי' אלו הם בבחי' מלכותו ית' כנודע).

נת' האדם עולם קטן זהו גם את העולם כו' וצ"ל וגם מ"ש לא ימצא סתירה ד"י הנ"ל שם הוי' כנ"י נק' ארץ והארץ הדום רגלי כי מל' ממכ"ע ה' אחרונה סופא כו', כי מהו"ע אינו בגדר עלמין, וגם ח"ע קדש מלה בגרמי' ויחוס לעלמי' רק מבחי' מלך אין מלך בלא עם עלמא דאתגליי' דבר מלך שלטון דבור ידבר עמים הדבור לזולתו הגם כי אין לרמות דבור שלנו כו', ולכן נק' ארץ והיא מקור גשיי בני' מלכים ממלכת כהנים דבור לרוח ממללא ועלו במחשבה ע"ד בחכמה יסד ארץ ממלכת פועל יוצא האמרת ע"י קבעומ"ש וישב ה' למלך (כי זהו השפלה ונמשך ע"י קבלת עול הכנעה בחי' יסוד העפר שבנה"א לחם עוני כו' אתכפיי' ביטול רצון, וזהו יסוד הכל).

בחי' אמונה . . . כנודע) : בכת"י ב' : בחי' יראה תתאה שהוא שרש קבעומ"ש ובחי' באמונתו יחי' שכל בחי' אלו הן בבחי' מל' ה' תתאה כנודע).

ג) והנה ארז"ל למה נק' שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה שארץ מל' רצוא ושוב כמ"ש כי כך ארוץ גדוד, וגם מל' רוצה כלומר שרוצה לעשות רצון קונה ולהיות לה רצון ותשוקה מלמטלמ"ע והכל א' שבחי' כללות נש"י במקורן ושרשן יש בהם בחי' רצוא ברצון ותשוקה לדבקה בו ית' ממש כמ"ש ואל אישך תשוקתך כי רצון זה להתעלות מלמטלמ"ע ה"ז כמו ענין המרוצה שרץ ויוצא ממקומו וכענין ילכו מחיל אל חיל שנק' עלי' זו בשם הליכה לפי שנעתק ממקומו והשגתו הראשונה (וע' בזהר ר"פ צו ור"פ בהר ע"פ היא העולה על מוקדה ולכן הקדים שם בפ' צו פסוק צדקתך כהררי אל כמ"ש במ"א צדק הוא בחי' מל' הוא כאינון טורין עלאין שההר הוא בחי' בליטה ועלי' מלמטלמ"ע בחי' אהבה, ובחי' ארץ א' רץ י"ל שהוא מל' עתיד שעתיד אני לרוץ ולרצות והוא כמ"ש במ"א בפיו היכל הרצון דאמת ויציב שיש שם ד"פ אמת וד"פ אמת שבבחי' ד"פ הראשוני' היינו מה שרוצה בהאמת אף על פי שאינו נקלט עדיין בנפשו וזהו ארץ ל' עתיד ול' הוה כשיש לו אמת) והיינו מפני השגתו בהיותה בחי' ארץ שהוא בחי' מדריגה התחתונה להיות עם ודבר נפרד אשר ע"כ תכלה נפשו אליו ית' בבחי' צמאון כמ"ש צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ צי' לדבקה בו ית' ליבטל וליכלל בא"ס ב"ה חיי החיים ב"ה ממש כמו שהיתה קודם ירידתה מאור פניו ית' ועו"ב שלש הנה לא תשבענה ארץ לא שבעה מים פיי מים נק' בחי' ההשפעה מלמעלמ"ט המחדש בטובו בכי"ת מע"ב ותמיד בחי' זו בצמאון למעלה למקורה ושרשה כי נשגב שמו לבדו רק הודו וזיוו של שמו על או"ש הארה בעלמא והיא לא שבעה רק תמיד היא בבחי' צמאון זה (והיינו מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ועוד דבמים כתיב ג"כ מי מדד בשעלו מים שהחיות הנמשך מלמעלמ"ט לעולמות הנק' מים הוא ע"י מדה כו' והיא לא שבעה בזה רק היא העולה עד א"ס כו' וגם יש מים חיים הגבוהי' ממים כו') וכמ"ש ילכו מחיל אל חיל כו' כי בא"ס ב"ה כשמו כן הוא אין לו סוף ואין לו תכלה לא שייך שביעה (וכמ"ש במ"א בפיו עיני האדם לא תשבענה בכ"י יהיו בעיניך כחדשים שלכך נק' כנסי' יונתי) ותמיד כלתה אליו ית' לדבקה בו ממש כי הוא חיי החיים ומקורא דכולא וכן הוא ג"כ בנפש האדם למטה המשכלת ומתבוננת בהוי' אחד איך שהוא ית' המחדש בטובו כו' ומהוה כל העולמות מאין ליש ממש אשר ע"כ הוא ג"כ בחי' ארץ בבחי' רצון ורצוא בחי' צמאון שמיסוד האש כשלהבת העולה מאליה לדבקה בו ית' ולאהבה את הוי' כי הוא חייך.

וזהו ביאור יסוד האש שבנה"א שהוא בחי' הצמאון כו' וכן יסוד האש שבכללות העולמות היינו במקור נש"י בחי' מל' (כי הגם שיסוד האש הוא ה' ראשונה דש' הוי' בחי' בינה אך מאחר שגא' במדת מל' היא העולה כו' א"כ עלי' זו הוא ודאי עד בחי' בינה ולמעלה יותר כמבואר בזהר שם וכאמה בתה שמקבלת ממנה ה' גבורו' שע"ז היא העולה כו') ולכן י"ל דזהו ההפרש בין עפר לארץ הגם ששניהם בחי' דומם אך כל בחי'

כלולה מכולם והנה עפר הוא עצם היסוד והוא בחי' קבלת עומ"ש כי ראשית העבודה היא הכנעה ושפלות כו' וארץ היינו כשיש לו בחי' יסוד האש וצמאון (וכמ"ש ג"כ בזוהר בראשית הובא בפרד"ס דארץ ל' רצון רעוא שלים כו' וגם בינה נק' ארץ עילאה וזהו בארצות ב' ארצות כמ"ש במ"א ע"פ לא תהיה משכלה ועקרה בארצך).

ד) אך בהיות הגשמה מלובשת בלבוש הגוף הגשמי ונמשך אחר הענינים הגשמיים שבעוה"ז הנה הגוף והעולם הם המעלימים ומסתירים על קדושת נפשו שלא יתפעל ולא יתלהט בנפשו להיות בחי' רצון וצמאון ותשוקה מורגשת בנפש שוקקה הנה עז"נ פקדת הארץ ותשוקקיה להיות נפש שוקקה. כי המצות הן נמשכין מרצה"ע רעדכ"ר ושרש המצות הוא מבחי' חסד ואהבת ה' אלינו כמ"ש אהבתי אתכם אמר ה' אשר ע"כ צונו המצות האלה להיות וימינו תחבקני וכמים הפנים לפנים יתעורר ג"כ בנפש האדם רצה"ע שבנפש לאהבת ה'. גם פקדת הוא מלשון פקידת עקרות כמ"ש וה' פקד את שרה כי בגלות נק' כנסיי בשם עקרה לא ילדה דהיינו שאין לה בחי' לידה בהתגלות האה' לה' רק שהאה' היא מסותרת בבחי' עיבור והעלם וזהו בחי' עקרה אך ע"י המצות פקדת להיות לו גילוי לידת האה' ועד"ו נתקן ענין התפלה וקודם התפלה ממשיך עליו מצות ה' בטלית ותפילין שכל תפלה היא בחי' לידת המוחין וחבלי לידה הם הווידוי סלח לנו כו' ויענך הוא ע' קלין דלידה והמוחי' הם נמשכי' בשביל אה' ויראה היינו להיות לידת אהוי"ר שמתחלה נמשך בנפש האדם ע"י היגיעה בתפלה בכל אדם לפי מדריגתו ובחינתו.

ועי"ז רבת העשרנה פלג אלקים מלא מים. כי אלקים הוא בחי' הצמצום והסתר פנים דהיינו בזמן שהמוחי' שהם הממשיכי' אהוי"ר הם בבחי' עדאת"כ וזהו ותשוקקיה שע"ז נעשה בחי' נפש שוקקה מלמטלמ"ע בתפלה כי פקדת מלמעלמ"ט והשוקקה מלמטלמ"ע דהיינו ע"י שפקדת הארץ ותשוקקיה נעשה פלג אלקים כי ש' אלקים מתחלק ונעשה מי אלה שבחי' אלה הוא ע"ד עדאת"ג הנק' בשם אלה שאינה מסותרת ומתעלמת ונכללת במקורה בתוך עדאת"כ הנק' בשם מי והוא פי' ש' אלקים כנודע בזוה"ק ויוצא ממקורו מהעלם אל הגילוי להיות בבחי' עדאת"ג ונתחלק שם מ"י משם אלה הן ר"ק אשר כאו"א כלול מכולם להיות אהוי"ר בגילוי הלב ונעשה מלא מים הן הן המשכות והשפעת המצות שהם אורות עליונים אשר ירדו ונתגשמו בענינים גשמיים כמו ציצית של צמר גשמי ותפילין של קלף גשמי כמו מים שיוורדים מגבוה לנמוך והמים הם מצמיחי' כל מיני תענוג כך המצות הם מצמיחי' אהוי"ר שבנפש להיות רצון וצמאון בנפש שוקקה. אך תכלית הצמאון הזה הוא כדי לדבקה בו בחי' רוחא ברוחא מח' במח' והיינו ע"י התורה כמ"ש ואשים דברי בפיך דברי ממש דבור בדבור מח' במח' ועז"נ ונחה עליו רוח ה' כי בחי' הדבור נק' רוח ממללא ובחי' זו

תהי' נחה עליו מלמע' כמארו"ל כל היושב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו ובחי' רוח זה גבהה מעלתה מבחי' אש וצמאון שמלמטלמ"ע כי הגם שהאש עולה הגבהתו אבל בחי' רוח זה הוא מלמעלה למטה כמ"ש עד יערה עליו רוח ממרום שהרוח הוא יורד ממקום גבוה מאד נעלה בחי' אור אור יו"ד דאורייתא מחכ"ע גפקת והחכ' מאין תמצא כנודע.

ה) והנה כ"ז בזמן הגלות והתלבשות הנשמה במאסר הגוף צ"ל פקדת הארץ ותשוקקיה מלמעלמ"ט להיות ונחה עליו רוח ה' לרוות הצמאון שמיסוד האש שיסוד הרוח גבהה מעלתו ממעלות ובחי' האש שמלמטה וכן בחי' מים של המצות גדלה מעלתם מבחי' ארץ שלהם וע"י נעשה הארץ שוקקה באתדל"ת בתפלה ובזמן הגלות תמיד הארץ שוקקה ולא שבעה מים כי הרי אחר התפלה חותרת ומתלבשת בעניני הגוף כאו"א לפי מדריגתו ובחינתו והמאכל מגשם את האדם ומסתיר ממנו אור ה' וקדושתו שלא יבא לידי גילוי בלב ולכן צריך להתפלל בכל יום עד עת קץ עד בא אמרת ה' לע"ל ואת רוה"ט אעביר מן הארץ כו' ואזי תהי' מעלת אתדל"ת גדולה וגבוה לאין קץ מצ"ע שלא תצטרך לאתדל"ע מים ורוח כי בחי' ארץ רצוא וצמאון שמיסוד האש שלמטה תהי' עולה למע' מעלה באא"ס ב"ה מאליה ומעצמה.

וזהו והי' מספר בניי מספר היינו בחי' מצות שניתנו במספר תרי"ג מצות דאורייתא וזמ"ד והם מספר תר"ך למספר בניי המתחלקי' לס"ד ניצוצות גש"י בבחי' התחלקות שכדי שיומשך למטה בגש"י הוצרכו להיות בבחי' התחלקות לחלקי' ולבא במספר. וזהו ג"כ פ"י פקדת הארץ ל' מנין כמו פקוד כל זכר והיינו לפי שירדו מלמעלה למטה בירידה צורך עלי' הוא להעלות גש"י ולקשרם להוי' אחד בבחי' רצוא וצמאון ולכך כשיוגמר עליי' הנפש אזי תהי' בבחי' רצוא וצמאון של מים ברשפי אש העולה למעלה עד אין קץ, והי' מספר הזה בבחי' אשר לא ימד ולא יספר והוא בחי' תשו' וכמארו"ל אם ישראל עושי' תשובה נגאלין כי תשובה הוא מיסוד האש והצמאון ויצעקו אל הוי' בחילא יתיר בתשו"ע בינה לבא וכו' ולתבונתו אין מספר למעלה מבחי' מספר דהיינו מסדר ההשתל' כי ההשתל' גק' מה שהוא נמשך בסדר והדרגה מעילה לעלול כו' כשלשלת הארה והארה דהארה כו' וכך הם המשכת המצות במספר משא"כ בחי' תשו' באה שלא כסדר כמ"ש אשר שמתי חול גבול לים וכת' יורדי הים כך תהי' בחי' ארץ למעלה מהמים וכת' לרוקע הארץ על המים ובחי' אש תהי' למעלה מבחי' הרוח לכן כת' והי' במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי כו' במקום הזה ממש כי ע"י תשובה וזונות נעשו כוכיות ואתהפכא מרירו למיתקא, וזהו מבלי אשר ימצא האדם ראש וסוף שלא יהי' בחי' ראש וסוף כי למע' ולמטה יהי' שוא כחשיכה כאורה בחי' א"ס ואין מספר ולא שייך מעלה ומטה כי הוא למעלה מעלה מבחי' ההשתל' ממדריג' למדריג'.

וזהו איש מזריע תחלה יולדת נקבה דהיינו שמה שצריך להיות על ידי אתעדל"ת תחלה בזמן הגלות עי"ז צ"ל בחי' מספר וצמצום בחי'

נקבה ודין ולכן דיגין שלטי בארץ בחי' הגלות אבל לע"ל יהי' אשה מזרעת תחלה יולדת זכר בחי' חסדים זכר חסדו ואזי ונקבצו בני' ובני יהודה יחדיו פי' יהודה מלשון הפעם אודה שהוא בחי' מלמטלמ"ע וישראל בחי' שמלמעלמ"ט ונקבצו יחדיו שיהי' קהל גדול ביחד ושמו להם ראש אחד שבזמן הגלות הם ב' בחי' יחור"ע ויחור"ת וכתי' כי לא מח' מחשבותיכם שמלמע' למטה כל מה שלמטה מטה הוא כאין ואפס לגבי העליון הימנו ומלמטלמ"ע הוא בהיפוך משא"כ לע"ל יהי' ראש אחד דהיינו למהוי אחד באחד. כי גדול יום יזרעאל פי' יזרעאל זריעת אל כי חסד נק' אל והיינו הצדקה וחסד שעושיין למטה שנורע בארץ שמטמין אותו בעפר וכך כל המצות הם גזרעו ונתלבשו בלבושי' גשמי' ולע"ל הארץ תוציא צמחה יהי' מצמיח ישועות כי קרובה ישועתי לבא ועי"ז נעשה הכל בחי' יום שלא יהי' ב' בחי' אור וחשך רק לעת ערב יהי' אור כי גדול יום מאחר שנעשה הכל בחי' יום כו' וד"ל.

ו) וזהו ומספר את רובע ישראל. והענין כי רובע ישראל קאי על המשכות אא"ס ב"ה שממשיכי' ע"י קיום המצות שהוא בחי' מים שיורדי' מגבוה לנמוך להיות פקדת הארץ כנ"ל (אות ב') ולפיכך נק' רובע ל' רביעה של גשמים שנמשך בהארץ היא כנס"י ועי"ז והולידה והצמיחה להיות ותשוקקיה כנ"ל, ומה שנק' רובע ישראל היינו כמ"ש במ"א בפ' זכור בפ' כנס"י שנק' כן מדת מל' ית' לפי שהיא מקבלת ההשפעה מבחי' ישראל דלעילא כי שרית עם אלקים היינו בחי' ש' הוי' שלמע' מבחי' ש' אלקים וכמ"ש ועל הכסא דמות כמראה אדם כו' ובחי' אדם הוא רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים דמלכא לכן השפעה זו נק' רובע ישראל שנמשך משם מ"ד ע"י המצות לכנס"י הוא בחי' ארץ כנ"ל.

והנה פי' ומספר נת"ל כבר דקאי על מי מנה כלומר שאין מספר ואעפ"כ ומספר כתיב דמשמע שיש מספר כי הנה המצות הם בחי' מספר שנתנו במספר מצות תרי"ג מצות דאורייתא וזמד"ר, וזהו ג"כ פי' פקדת הארץ דהנה מלבד ב' הפי' שנת"ל אות ד' בפ' פקדת הארץ שהוא ל' ציווי שהמצות הן מצות ופקודת המלך ולשון פקד את שרה להיות עי"ז פקידת עקרות ולידה דכנס"י דהיינו ענין ותשוקקי' כו', וכענין שארו"ל חייב אדם לפקוד את אשתו וכמ"ש במ"א בד"ה אלה פקודי המשכן כו' עוד זאת יש בו פי' ג' פקדת הוא ל' מנין ג"כ כמו פקוד כל זכר כו' והיינו שהמצות ניתנו במספר ומנין כנ"ל אך שרשן ומקורן הוא מבחי' שלמע' ממספר ומנין שהרי הן המשכת אא"ס ב"ה וא"ס ב"ה כשמו כן הוא שאין לו תחלה ותכלה למע' מבחי' זמן ומקום שהוא בחי' מספר והתחלקות אלא הוא פשוט בתה"פ אך באמת צ"ל שהרי משמע שאפי' שרשן ומקורן הוא בחי' מספר כנ"ל בענין רמ"ח מ"ע רמ"ח אברי' דמלכא וגם צ"ל איך שייך באלקות בחי' התחלקות ומספר רמ"ח אברים.

אך הענין מובן למשכיל ממשנ"ת באגה"ק ע"פ אשרינו מה טוב חלקינו כו' שהקשה שם איך שייך ל' חלק באלקות שהרי ממה ששגור בדרוז"ל על

הפושעים ומורדי' שאין להם חלק באלקי ישראל מכלל לאו אתה שומע הן שהכשרים יש להם חלק באלקו' ממש וזה תמוה לכאורה שהרי א"ס ב"ה אינו מתחלק לחלקים ח"ו והמתבאר שם הוא כי הגה ידוע דפי' אא"ס הוא בחי' הארה וזיו ובחי' שם לבד הנמשך ממנו ית' אבל מהו"ע קדוש ומובדל (והארה זו יש בה ג"כ ב' בחי' היינו סוכ"ע שאינו מתלבש בעולמו' ובחי' ממכ"ע המתלבש בעולמות והנה למעלה מתפשטת הארה זו דממכ"ע להחיות עולמו' בל"ג ממש והיינו כמ"ש במ"א בפ"י הו"ו חיי שרה כבוצינא דא כו' שבכתר מתחלק ההמשכה לאין מספר כו', אך בירידתה למטה בבחי' ז"א מתחלקת ההמשכה בבחי' מספר תרי"ג וזהו"ע רמ"ח אברי' כו', וזהו ומספר את רובע ישראל שהוא בחי' ז"א ששייך בו מספר ואף על פי כן אין מספר כי מצד שרשו נמשך להיות גם בו תוספת אורות להיות התכללות הספירות לאין קץ כו'). והארה זו אף שלמעלה מתפשטת בלי גבול ממש אף על פי כן בירידתה למטה נחלקת בבחינת מספר והיינו כי תכלית הירידה למטה הוא כדי להאיר לגשמת האדם שהיא כלולה מרמ"ח אברים (הנמשכים מט"ס טפ"ט הוא פ"א ורת"ס הוא רמ"ג וה"ח הן רמ"ח). ושס"ה גידי' שבאדם הוא תכלי' הבריאה ואי לזאת כדי שיוכל האור הנמשך מאא"ס ב"ה להאיר להנשמה מוכרח ג"כ להתחלק למספר תרי"ג בחי' (שהן בחי' ט"ס כנ"ל) שהוא שרש ומקור תרי"ג בחי' שבנשמת האדם ובחי' זו נק' אדם שעה"כ והוא בחי' אור המצות רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים דמלכא (ושס"ה ל"ת הן בחי' שס"ה גידי הדם כו' והל"ת נרמזים ג"כ בפ"י פקדת הארץ פקד אותיות דפ"ק שהוא בחי' גידי הדם כו' כמ"ש במ"א ע"פ אשר פקד ע"פ משה). משא"כ בחי' הארה זו כמו שהיא למעלה עז"נ כי לא אדם הוא שאינו כלל בבחי' מספר רמ"ח אברים.

ומעתה יובן פי' ומספר את רובע ישראל לפי שהלשון מורה שהוא בגדר מספר דהיינו שהרי מתחלק האור לבחי' התחלקות רמ"ח מיני המשכות שונות עד שנופל ל' חלק כנ"ל בפ"י מה טוב חלקינו והיינו דוקא בבחי' ישראל שהוא בחינת כמראה אדם כו', אך להבין איך קאי על מי מנה ומספר כלומר שבאמת הוא אין מספר. ומתחלה נבאר זה לפי פשוטו דהיינו שאף שבד"כ יש מספר ומנין להמצות שהן תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן כנ"ל מכל מקום בד"פ הנה כל מצוה ומצוה מתחלקת לפרטים רבים וכמאמר רז"ל ועלמות אין מספר אלו הלכות כו' הרי שממש אין מספר לפרטי חלקי המצות (ועיין בהלכות ת"ת פ"א הלכה ה' שכתב וז"ל כי באמת ההלכות הנגלות לנו ולבנינו יש להם מספר רק שאין קץ ותכלית לעומק טעמי ההלכות ועי"ז יתחדשו ג"כ חידושי ההלכות לאין קץ ותכלית למי שזוכה לזה כו' עכ"ד) הרי שאף המצות וההלכות ניתנו בבחי' מספר ומנין מ"מ צפון בהם גם כן כח שבלי מספר עד שיהי' הלכות ממש לאין מספר נמצא ג"כ כפשוטו בהמצות והלכות הנגלות לנו ולבנינו ג"כ אמת ב' הפ"י ומספר ואין מספר שעם היות שניתנו במספר מ"מ יכולים לחדש הלכות לאין מספר ממש למי שזוכה לזה.

ועתה יובן ג"כ הענין למעלה בשרש המצות שהן בחי' רמ"ח אברים דמלכא כו' שזוהו בחי' אורות במספר ממש מ"מ מצד יחודי וזיווגי המדות ואורותיהן אשר אחת באחת יגשו יוולדו ויתחדשו אורות ממוזגים לאין מספר ממש. נמצא דב' הפירושים דבמספר אמת דהיינו שהוא בגדר מספר לפי שהוא מתחלק לבחינות שונות אבל מכל מקום הוא אין מספר (והכח הזה להיות נמשך בחינת המספר לאין מספר נמשך מבחינת מקור אור התורה ומצות קודם שנתחלק לתרי"ג בחינות וחלקים בבחינת אדם העליון כו' שמקור האור הוא בחינת אין סוף ממש לכך יוכל לפעול ישועות ג"כ בבחי' אורות שנתחלקו בבחי' מספר להיות ריבוי אורות לאין מספר ממש, ובוזה יובן מה יפה כח של המוציא דין חדש מהש"ס ופוסקים שזוהו ההמשכה מבחי' מספר לאין מספר והיינו ע"י המשכה ממקור אור התורה הצפון וגנוז שהוא בחי' א"ס ממש וע' במ"ש לעיל בע' כבוצינא דא כו' דהתחלקות לאין מספר שרשו דוקא ממקום היותר עליון כו').

(נת' פי' רובע ישראל רביעה של גשמים המצות בחי' מ"ד מרווה הארץ כנס"י כו' כי ישראל ש' הוי' שרית עם אלקים ומל' מקבלת מ"ד מבחי' ישראל נק' כנס"י ומצות כי המצות תרי"ג וז' דרבנן פקדת לשון מנין פקוד כל זכר, ומ"מ שרשן א"ס ואיך הם מספר הוא ע"ד מ"ש במה טוב חלקינו כי כדי שיומשך אוא"ס לנשמה צריך להתחלק לתרי"ג בחי' וזהו אדם (וע' ע"פ מי יתנך כאח לי בענין הכרובים ל"ת דפ"ק פקדת ומ"מ מי מנה כי חידושי הלכות אין קץ וכן למעלה מזיגות המדות והוא ע"י שרש המצות שבבחי' א"ס).

ז) ובכלל הנ"ל יובן מ"ש בכו' בענין היומין אי חסרא יומא חסרא לבושא חסרא דלכאורה אינו מובן כלל דהרי הלבושין נעשים ממעהמ"צ עצמן וא"כ אפי' חסר לו יומא חסרא שלא עשה בו מצוה אמאי לא ימלא לו הלבוש כשיעשה למחר ב' מצות (ודוחק לומר דמיירי בביטול מ"ע התלויים בו ביום כמו ק"ש כו' דא"כ מלבד מה שחסר הלבוש הרי פגם ג"כ בביטול המצוה וצריך תשובה). אך הענין דהנה יש עולם שנה נפש וכמו שנפש האדם אע"פ שהוא עצם א' מ"מ כלולה מתרי"ג בחי' וכן הגוף יש בו רמ"ח אברים ושס"ה גידין והוא בחי' כלי להנפש הכלולה ג"כ מרמ"ח אברים ושס"ה גידין רוחניי' שהם תרי"ג בחי' כנ"ל כמ"כ העולם ג"כ בדוגמת בחי' אדם שהרי כיון שהאדם נק' עולם קטן מכלל שהעולם גדול הוא ג"כ בחי' אדם וכמו שהאדם יש בו ד"י כמשנ"ת כך ג"כ בעולם כמ"ש בילקוט ר"פ בא האדם יש לו ראש והארץ יש לה ראש כו' אדם יש לו עינים הארץ יש לה עינים שנא' עין כל הארץ יש לה ראש שנאמר רחבת ידיים כו' ע"ש, וכן ג"כ בבחי' שנה שהוא הזמן (ושיתא אלפי שנין דהוי עלמא כמו בישראל ס' רבוא גשמות שרשיים כו') זימי שנותינו בהם שבעים שנה ולכן כמו שצריך האדם להשלים תיקון רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו על ידי תרי"ג מצות כך גם כן צריך לתקן הזמן גם כן שהוא בחינת שנה ועל ידי זה יתקן גם כן העולם כמ"ש גם את העולם נתן בלבם כו' וגם באמת עולם כולל שנה וזמן כו' כמ"ש במ"א דבפסוק נק' הזמן עולם חוקת עולם אחזת עולם כו', ולכן בע' שנה ימי שנותינו בהם

יש תרי"ג אלף שעות המכוונים כנגד תרי"ג מצות, ולכן אי חסרא יומא חדא בלא מצוה חסרא לבושא חדא שהרי לא נתקן חלק פרטי של אותו הזמן, וכ"ז הוא מורה שהמצות ניתנו בבחי' מספר ומפקד שהוא בחי' התחלקו' לחלקים שאם עשה הכל מצוה אחת פעמיים אין שיעור ולא קיים שאר המצות חסרו לבושים כו' וכן בזמן אי חסרא יומא חדא כו' וזהו מ"ש לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים פי' שהמצות אע"פ שהם חפץ ורצון הוי' יש בהם עת וזמן כנ"ל שתלויים בבחי' הימים כו' וגם מעיקר הדין יש מצות שתלויים בזמן פלוני ושלא בזמן לא מצוה הוא כלל, כמו שופר סוכה לולב בשאר ימות השנה כו', והיינו לפי שהם תחת השמים, שמים בחינת מקיפים כעיגול שאין בו ראש וסוף כו' והם למטה מבחינה זו לפי שהם בחינת התגלות הרצון הנמשך ומתחלק להאיר ברמ"ח אברים כנ"ל, ומכל מקום הוא בבחינת אין מספר כנ"ל. וזהו את מספר ימך אמלא, פירוש מספר ימך הם הלבושים הנעשים ממעשה המצות שעל האדם מוטל חובה להיות כל הימים שלמים אך מכל מקום צ"ל אמלא להיות כי המצות הם בחינת מספר אך הוא יתברך הבטיח את מספר ימך אמלא להיות גילוי והמשכות אור א"ס ב"ה שלמעלה מבחי' מספר שהוא מקור ושרש התומ"צ בעודן בשרשן הנה משם יומשך האור ג"כ בבחי' המספר זהו המילוי של בחי' מספר עד שנעשה בחי' אין מספר, וזהו ע' לה' הארץ ומלואה, והוא מה שבקש מרע"ה ועתה יגדל נא כח אד' כו' כי שם אד' הוא מקור המצות שנק' מצות המלך ויגדל נא כח אד' זה עם היות שם אד' נמשך בבחי' מספר כמ"ש המוציא במספר צבאם כו' מ"מ יהי' בו ג"כ בחי' גילוי שרש אותו הכח שלמע' מהמספר כו' וזהו לה' הארץ ומלואה כו' כמ"ש ג"כ היש מספר כו' שאינו מספר ממש רק שהוא בגדר מספר שמתחלק לחלקים אבל מ"מ הריבוי הוא בבחי' אין מספר.

(ג) איד בזה יובן בזהר בענין יומין אי חסרא חדא כו', כי יש עש"ן והעולם נתן בלבם כי הוא ג"כ בחי' אדם כו', וכן הזמן ע' שנה תרי"ג אלף שעות וצריך לתקן העולם והומן (ע' לק"א פל"ד וזהו ועת לכל חפץ כו') וזהו ומספר, ומ"מ את מספר ימך אמלא להיות אין מספר ואמלא כמו הארץ ומלואה דכתיב היש מספר, וזהו ועתה יגדל נא כו' וכן במספר בני' כשעושי' רש"מ אשר לא יספר כו').

(ח) וכ"ז הוא בבחי' המצות שעו"נ ומספר את רובע ישראל, וגם רובע י"ל מל' ארבעה והן בחי' ד"י שבנפש שע"י המצות שהן בחי' מים נעשה פקידת הארץ עפר ואז ותשוקקי' הוא יסוד האש וצמאון ואח"כ אתדבקות רוחא ברוחא, וכל בחי' אלו אע"פ שהן בגדר מספר מ"מ הן בלא מספר כו' כנ"ל, אך עוד זאת יש בחי' שלמעלה אפילו מגדר מספר והוא בחי' התשובה שהיא למעלה מבחי' מספר ומבחי' יומין כמ"ש לעיל אות א' בשם הוהר בריגעא חדא קריבין לגבי קוב"ה כו', הרי אף שכל ימיו הלכו בחושך והרבה לפשוע עכ"ז ע"י התשו' ברגע א' כשהוא באמת לאמיתו מעומקא דלבא כמו מעין תשובת ראב"ד שגעה בבכי' כו' שע"ז בכה ר' מאיר ואמר יש קונה עולמו בשעה א' וקונה עולמו אפי' ביתר שאת ויתר עז מבחי' צ"ג שבאו בימים באיגון יומין עלאין כו' כמארז"ל

במקום שבע"ת עומדי' כו' והיינו לפי שממשיכי' מבחי' א"ס ב"ה ממש שלמעלה מבחי' הארה המתחלקת בתרי"ג בחי' שזוהו בחי' ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה הוא דמות כבוד הוי' אבל בחשו' כתיב לפני' הוי' תטהרו למעלה מבחי' שם הוי' כו' והוא מ"ש אנת הוא חד ולא בחושבן כו' דהיינו שאינו בגדר מספר כלל וכמ"ש בס"י לפני אחד מה אתה סופר לפני אחד דוקא דהיינו בחי' יחיד כי בבחי' אחד שייך בחי' חשבון כמו האדם הוא אחד אעפ"כ הוא כלול מתרי"ג בחי' כנ"ל רק שלמעלה בבחי' אדם העליון החשבון הוא בלי מספר כנ"ל בפ"י מי מנה ומספר את רובע ישראל שהוא בחי' שם הוי' כי שרית עם אלקי' אבל לפני אחד דהוא אא"ס ב"ה עצמו יחיד ומיוחד קודם שמתלבש להיות כמראה אדם ברמ"ח מ"ע שהן רמ"ח אברים כו' מה אתה סופר כי הוא אינו בגדר מספר כלל כי פ"י גדר מספר היינו מה שמתחלק לחלקים רק שאין לו מספר מעוצם הריבוי כמ"ש היש מספר לגדודיו כו' משא"כ הוא ית' הוא פשוט בתה"פ ואינו מתחלק לחלקים ח"ו וזהו בחי' יחיד כו', והזוכים להמשיך מאא"ס ב"ה עצמו יחיד ומיוחד הוא דוקא ע"י בחי' תשובה שהוא בחי' עומקא דלבא והוא מבחי' יחידה שבנפש שמקבלת מבחי' אנת הוא חד ולא בחושבן כו'.

והענין דהנה כתי' ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך וכן דהמע"ה אמר בכל לבי דרשתיך וצ"ל מהו הפ"י בכל לבבך, והענין משום שהנשמה יש בה מעלות ומדריגות רבות זו גבוה מזו ודרך כלל הן בחי' גר"צ ח"י, וכמו עד"מ באדם יש כמה בחי' ומדריגות בהתפעלות אפילו במילי דעלמא יש ענין שמתפעל ממנו מעט כשנוגע לו הדבר מעט ואז אין כל לבו בהתפעלות זו ויכול להיות לבו פונה רובו כולו לענינים אחרים, ויש ענין הנוגע לו יותר יתפעל ממנו ביותר כו' עד שיש ענין גדול מאד מאד הנוגע לו עד הנפש ועד בכלל שכל חיותו תלוי בזה ומתפעל ממנו בכל לבו דהיינו שלא נשאר שום מקום פנוי בלב לפנות לדבר אחר זולת בענין ההוא כו' כי כל לבו דהיינו עד פנימיות לבו ועד בכלל בהענין ההוא ולמעלה מהדעת כו', וכך הוא ממש בעבודה שבלב היינו בחינת יחידה שהיא נקודת פנימי' הלב שהוא למעלה מהדעת כו', וזהו נק' בכל לבבך שלא נשאר שום חלק בלבבו שלא נתפעל כו', מה שאין כן בחי' נפש רוח נשמה חי' אינו עדיין בכל לבבך כו' לפי שהתפעלות זו דיחידה הוא בכל לבבך למעלה מבחינת התחלקות מדריגות הלב דגרנ"ח שהם רק חלקים ולא כל הלב כו', לכך על ידי זה ממשיך מבחי' א"ס ב"ה כמו שהוא למעלה מהתחלקות בבחי' חשבון ומספר כו', והזוכים לזה הם בחי' בע"ת כי להיות שהי' בהיפוך והיתה נפשו בארץ צי' ועיף ועי"ז ויצעקו אל הוי' בצר להם ואז יתגלה אה"ר ועצומה זו וכמ"ש ופרעה הקריב כו' שהקריב את ישראל לאביהם שבשמים, אך קריבה זו הוא ג"כ ע"י פרעה דקדושה כי פרעה אותיות העפר והוא מ"ש ונפשי כעפר לכל תהי' וזהו ג"כ בחי' תשובה כמ"ש הרמב"ם בהל' תשובה דרכן של בע"ת להיות שפלים וענוים ביותר כו' כי מהיפוך בחי' ענוה נמשך החטא כמ"ש ורם לבבך ושכחת כו' וז"ש גבי תשובה יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה כו' ולכן ארו"ל כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו כו' וד"ל.

וזהו מי מנה עפר יעקב דקאי על בחי' תשובה שנק' עפר וז"ש גבי טהרת טמא מת ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת כי שריפת החטאת הוא בחי' תשובה דאתהפכא חשול"ג כמארו"ל בשני יצריך שהיצה"ר נהפך לטוב כו' זהו בחי' עפר כו' ולכן מטהרת אפילו טמא מת כו' אבי אבות הטומאה כו', ועז"נ מי מנה שאינו בגדר מגין ומספר כלל וכמו"כ בגשמיות העפר אינו בגדר מספר, כי בזה שהוא בגדר מספר ובלי מספר נאמר והיה מספר בני' כחול היים שהחול הוא מחלקים וחתיכות נפרדי' שהן בגדר מספר רק שלא יספר מרוב זהו בחי' ומספר את רובע שאינו בגדר מספר אבל העפר אינו בגדר מספר כלל שלא שייך לומר בו שיש לו מספר או אין לו מספר, והנה הטעם מה שבחי' הגבוה כזו הוא בעפר דוקא אף שהוא למטה מבחי' אר"מ היינו משום דנסב"ת לכן יש בארץ כח הצומח לחדש יש מאין משא"כ באר"מ וזהו לרוקע הארץ על המים שבחי' ארץ גבוה מים כי עכשיו הארץ מקבלת ממים כמשנת"ל בפ' פקדת הארץ כו', אבל לע"ל יהי' הארץ גבוה ממים כו' והיינו מצד בחי' התשו' כו' וז"ש מבלי אשר ימצא האדם כו' מראש עד סוף דהיינו ע"י בחי' תשובה או הסוף גבוה מהראש שהארץ למעלה מהמים וכן אש למע' מרוח כו' הוא בחי' האש וצמאון דבע"ת שגבוה מתומ"צ דצ"ג כו' וזהו שיש באדם ב' הבחי' צד"ג ובע"ת גם את העולם נתן בלבם תיקון הד' יסודות כסדרן ארמ"ע זהו בחי' צד"ג וענין מבלי אשר לא ימצא כו' הוא בחי' תשובה כו', ועז"נ מי מנה עפר יעקב שאינו בגדר מגין לכן הוא ברגעא חדא כו' יש קונה עולמו בשעה אחת וד"ל.

בלק כ"ג י"ד

מ"י מנה עפר יעקב, ת"א דעדקייא היינו נערים הכובשים את יצרם וכן פי' בילמדינו בחורים הכובשים את יצרם וכן תרגום ירושלמי עולימיהון וצ"ל דדורשים עפר לשון עופר שהוא בכור וכן מבואר במד"ר פ' בראשית פי"ד ע"ס ויצר ד' אלקים את האדם עפר ג"כ לשון עופר שנבראו כבני עשרים שנה ועד"ז פי' המד"ר כאן פי' עפר יעקב לשון עופר היינו בחורים הכובשים את יצרם כג"ל וכן פי' בעל הטורים וז"ל מי מנה עפר יעקב כמו עופר האילים על שם כי נער ישראל ואוהבהו וגו', וכן תרגום אונקלוס מן יוכל למימני דעדקיי דבית יעקב עכ"ל. ורש"י פי' עוד וז"ל, ד"א עפר יעקב אין חשבון במצות שהן מקיימין בעפר לא תחרוש בשור ובחמור לא תזרע כלאים אפר פרה ועפר סוטה וכיוצא בהם עכ"ל. וכ"ה במד"ר במקומו מי יוכל למנות מצות שהם עושין בעפר וצ"ל דר"ל מי מנה לגודל שכרן ובוהר בלק דר"ד ע"א פי' מי מנה כמו וימן להם המלך ומשלוח מנות וכן למשה הי' למנה בפ' צו סי' ז' וכן ולחנה

יתן מנה אחת אפיים ופי' הזהר שם שמבחי' מי נמשך המנה לעפר יעקב ע"ש ובמק"מ שם בפי' מנה זו ועיין פרדס ערך מתנה טובה ובמא"א אות ג"מ סעי' קי"א מתנה טובה נקראת מל' דאצילות ובלק"ת ד"ה כי תצא דרוש השני פ"א בענין מאן דקטיל לחויא יהבין לי' ברתא דמלכא פי' ענין מתנה הוא פנימי' הלב שזה נמשך מלמעלה בתורת מתנה א"כ י"ל שע"י עופר יעקב בחי' אתכפייא הכובשים את יצרם נמשך בחי' מנה הנ"ל פנימי' הלב והיינו מבחי' מי והיינו ע"י התכוננות בחי' חו"ב שבנפש.

קיצור. בענין מי מנה יש ג' פי' הא' עפר יעקב לשון עופר האילים בחורים הכובשי' את יצרם הב' עפר יעקב הוא ענין המצות שמקיימין בעפר ג' דמנה הוא לשון מתנה הנמשך מבחי' מי ויש לחבר הפי' שע"י עפר יעקב כשני הפי' הנ"ל נמשך מנה ומתנה זו.

(ב) והנה ארו"ל במד"ר פ' במדבר פ' ב' דרי"ב א' אברהם נתברך בכוכבים שנאמר הבט נא השמימה וספור הכוכבים ויצחק נתברך בחול שנאמר כי הרבה ארבה את זרעך כו' וכחול כו', והגם דברכה זו נאמרה לאברהם אך כיון שנאמרה לו ע"י העקדה שעקד את יצחק בנו לכן חושב המד"ר ברכה זו ליצחק וגם כי ארבה גימט' יצחק ויעקב נתברך בעפר הארץ שנאמר והי' זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וצפונה כו', ר"פ ויצא ובמד"ר שם פס"ט מה עפר אינו מתברך אלא במים אף ישראל אין מתברכין אלא בזכות התורה שנמשלה למים הנה כתיב וייצר ה' אלקים את האדם וייצר בשני יודי"ן ופי' בת"י בשני יצרים ביצ"ט וביצה"ר וכ"ה בגמ' פ"ט דברכות דס"א ע"א וכו' הרמ"ז פ' תזריע דמ"ו ע"ב וז"ל וייצר בשני יודי"ן שהם נמשכים מחו"ג מים ואש, אבל אחד מן היודי"ן נקוד ונרגש והשני נסתר רמו שחפץ ה' שיצה"ר יהי' נכלל ביצ"ט ויכנע לו עכ"ל וע"ד שארו"ל ע"פ ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך וצ"ל איך היצה"ר שהוא רע ישוב לאהבה את ה', (בת"א פ' מקץ ד"ה המגביהי לשבת) אך הענין הוא כי הנה ביאור ענין יצ"ט ויצה"ר הוא כנודע שיש בכל אדם שתי נפשות נה"א ונה"ב וכל נפש מתחלקת לשנים שהם שכל ומדות והנה עיקר הנפש הוא השכל כי נה"א עיקרה היא נפש המשכלת ומתבוננת תמיד ומשגת בא"ס ב"ה ואין לה השכלה אחרת והמדות אהוי"ר הנולדות מן השכל והשגה זו הן הנקראות בשם יצ"ט וכן עיקר נה"ב היא המשכלת ומשגת גשמיות העוה"ז וחומריותן שהיא לעומת נה"א שהשכל המלובש בגשמיות הוא הפך ממש מן השכל שבנה"א ששרשה מחכמה עליונה חכים ולא בחכ' ידיעא כו' והמדות הנולדי' משכל הגשמיות הן הנקראי' בשם יצה"ר וצריך האדם לאכפיי' לון שלא יתנהג ע"פ מרות שנולדו מן השכל הגשמי רק ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך היינו בהגביר כח נה"א המשכלת ומתבונן באוא"ס בפסוק ראשון דק"ש שמע ישראל שמע לשון הבנה כי הוי' הוא אלקינו (ת"א ד"ה ועשית ציץ דקל"ח ע"ו), אלקינו כוחינו וחיותינו והוא ענין ממכ"ע וסוכ"ע היינו כי הוי' אלקינו הוא חכמה ובינה אשר בינה הוא סוכ"ע וממכ"ע כי הנה ההא שהוא בינה הוא אורך ורוחב והוא בחי' התפשטות והמשכות אוא"ס ב"ה להיות סוכ"ע וממכ"ע והי"ד הוא בחי' צמצום ישת חשך סתרו שכדי להיות התפשטות המשכה

להיות ממכ"ע וסוכ"ע אפילו בעולמות עליונים אין ערוך וכמשל טפה נגד ים אוקיינוס ויותר מכן לאין קץ כו' ולכן הוצרך להיות צמצום תחלה ואח"כ התפשטות וזהו הו"ד והיינו חכ' וזהו אני הוי' לא שניתי שאינו בגדר עלמין אפי' בבחי' סוכ"ע וממכ"ע ובחי' זו גמשך בכל אדם להתבונן הוי' אחד אשר קודם שנברא העולם ומשנבנה"ע ואחר העולם הכל שוה וע"י התבוננות משכיל השכל של נה"ב ונכלל בחב"ד של נה"א. וממילא נכנע היצה"ר שהוא המדות דנה"ב לאהבה את הוי' וכמו שפי' רש"י בוכרי' ססי' ד' ע"פ שני בני היצהר יצ"ט ויצה"ר מתהפך לטוב בזכות התורה עכ"ל וזהו וייצר ה' אלקי' שהם שרש חו"ג שמהם נשתלשלו יצ"ט ויצה"ר כמ"ש במא"א אות יו"ד כ"ב וז"ל יצ"ט ויצה"ר הם חסדי' וגבורות ב' יצרים והרע נאחו בגבורות ולכן נק' רע עכ"ל וכ"כ במק"מ פ' וארא דכו' ע"ב ולכן ע"י בכל לבבך בשני יצריך נמשך יחוד הוי' אלקים סוכ"ע וממכ"ע שהם ג"כ שרש חסד וגבורה כמוכן ממ"ש בלק"ת פ' פנחס בד"ה את קרבני לחמי דרוש הראשון ובהביאור שם שעוה"ב היינו ג"ע נבנה על מדה"ד לפי שהוא בחי' סוכ"ע כו'. וסוכ"ע הוא חסד ויימינו תחבקני כו' וע"ש בסידור בהביאור ע"פ את קרבני לחמי.

קיצור. אברהם נח' בכוכבים כו' יעקב בעפר ובו נאמר ופרצת ימה כו' וייצר את האדם עפר וייצר בשני יצרים ונברא שיצה"ר כפוף ליצ"ט. וצ"ל ואהבת בכל לבבך בשני יצריך ע"י כי הנפש כלולה משכל ומדות ובהגביר כח נה"א המשכלת ומתבוננת שמע ישראל איך הוי' אלקינו כי אלקינו ממכ"ע וסוכ"ע נמשך מאוא"ס ע"י צמצום וזהו הו"ד דשם הוי' וע"י התבוננות נכלל גם שכל של נה"ב בחכ' שבנה"א וממילא נכנע היצה"ר שהוא המדות של נה"ב ונק' שני בני היצהר וזהו וייצר הוי' אלקים שרש חו"ג ולכן ע"י בכל לבבך בשני יצריך שהם חו"ג נעשה יחוד הוי' אלקינו שורש חו"ג והוא ענין יחוד סוכ"ע וממכ"ע.

ג) והנה וייצר בשני יודי"ן נמשך מן העפר מוכרח לומר שיש בהעפר שרש לשני מדרגות אלו של יצ"ט ויצה"ר כי יש בעפר ג"כ ב' בחי' הא' עפר דקדושה ד' יסודות ארמ"ע הם נמשכי' מד' אותיות הוי' והעפר ה' אחרונה מצמיח יש מאין משא"כ בג' יסודות העליונים והיינו משום נעוץ תחלתן בסופן כתר עליון דאיהו כתר מל' כי הנה איתא בוח"ג נשא קמ"א ב' וייצר בתרי יודי"ן למה רזא דע"ק ורזא דז"א וצ"ל מאור וייצר פירושו ב' יצרים איך שייכים לע"ק ולז"א ואיך שייך יצה"ר ח"ו לומר שנברא מז"א. אך כי כבר נו' לעיל דשרש ב' יצרים נמשך מחו"ג והנה שרש ענין חו"ג זהו הוי' אלקים כנ"ל ססעי' ב' והוי' אלקים זהו ג"כ ע"ק וז"א שע"ק הוא חסד כי לית שמאלא בהאי ע"ק ולכן ארו"ל שלע"ל יהי' כולו הטוב והמטיב וע"כ מדת זו דהטוב והמטיב הוא עד"מ למעלה כמו יצ"ט למטה וז"א נק' אלקי' שיש בו מדה"ד וע"ז ארו"ל יומא דס"ט ע"ב זהו גבורת גבורתו שכובש את יצרו א"כ נלמוד שבהאדם שיש בו יצ"ט ויצה"ר שורש היצ"ט נמשך ע"י השתל' מחדש עליון ושורש החסד נמשך מע"ק סוכ"ע וא"כ בעפר מל' דאצילות נעוץ תחלתן כתר עליון לכן מזה נמשך היצ"ט וענין עפר זה באדם הוא ונפשי כעפר לכל תהי' ועי"ז פתח לבי

בתורתך כמ"ש בד"ה ושאתם מים דרוש הראשון והיינו בחי' ענוה ושפלות וגם מזה בחי' אתכפיא וביטול רצון כמ"ש בת"א בד"ה קחו מאתכם תרומה דקמ"ט ע"ב וענין שגם היצה"ר נמשך מן העפר היינו כמ"ש בוח"א פ' לך ד"פ ע"א דאית עפר קדישא ועפר מסאבא ובמא"א ע' נ"ז ז"ל עפר נק' הקליפה והוא עפר אשר יהי' בקרקע המשכן והוא סיגי הדינים וכענין עפר המדבר שפסול לכסוי דם וזהו ענין העצבות ומזה נמשך היצה"ר ומ"מ נאמר בכל עצב יהי' מותר פי' כמ"ש כיתרון האור מן החשך, אשר מן החשך נמשך יתרון להאור וכך צריך להפך העצבות לענוה ושפלות וזהו שאמרו וייצר בשתי יודין זהו יצ"ט ויצה"ר והרי שני יודי"ן ע"ק וז"א ואיך שייך יצה"ר לז"א אלא דהיינו ע"י שמהפך היצה"ר לטוב ע"י בכל עצב יהי' מותר.

קיצור. וייצר מוכרח שבהעפר ג"כ יש שרש לשני היצרים כי יש עפר דקדושה מל' ה' אחרונה מצמיח יש מאין ע"י נעוץ תחלתן כתר בסופן מ' ע"כ מהעפר הזה נמשך היצ"ט כי שני יודי"ן דוייצר הם ע"ק וז"א הם ג"כ ב' שמות הוי' אלקים חו"ג כי לית שמאלא בהאי ע"ק ע"כ הוא חסד ולכן לע"ל כולו הטוב והמטיב ע"כ היצ"ט יש לו שרש בבחי' זו וזהו שארו"ל גבורתו שכושב את יצרו ר"ל מדה"ד וענין עפר זה באדם ונפשי כעפר לכל תהי' וגם אתכפיא והוא ג"כ מצה כמ"ש בד"ה קחו מאתכם תרומה ומצה שאין בה חמיצות זהו בחי' שכולו חסד וענין שגם היצה"ר נמשך מעפר בחי' ומן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן דינים והוא עצבות ואעפ"כ בכל עצב יהי' מותר וזהו היו"ד השני שהוא בז"א וע"ד ל"ת שתלוי"ן בז"א שחורות כעורב גבוהים ממ"ע שהם מבחי' ושער רישי' כעמר נקי.

ד) והנה פי' עפר מן האדמה כי מה שנק' אדם יש בו שני פי' הא' כמ"ש במד"ר פ' בראשית פי"ז אמר לו אני נאה להקרא אדם ע"ש שנבראתי מן האדמה לעליון היינו לבחי' כמראה אדם שעל הכסא דהיינו ג' קוין חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא כו', וע"י קיום המצות שכללותן ג' קוין תורה ועבודה וגמ"ח נעשה התקשרות והתחברות הנשמה לבחי' כמראה אדם שעל הכסא ושארז"ל בספרי הובא בילקוט ביואל רמו תקל"ז ע"פ והי' כל אשר יקרא בשם ה' ביואל ססי' ג' ימלט וכי אפשר לו לאדם לקרוא בשמו של הקב"ה אלא נק' המקום רחום שנאמר חנון ורחום ה' אף אתה עשה מתנת חנם ונק' המקום צדיק כי צדקות אהב אף אתה הוי צדיק כו', הרי ע"י קיום המצות יש להם התדמות להקב"ה שהוא נק' כמראה אדם כו' ועי"ז נעשה למעלה אשר בחי' אדם שעל הכסא יהי' אדמה לעליון הוא סוכ"ע שהוא בחי' כי לא אדם הוא ע"ד שארו"ל ע"פ ושמתם בבית תפלתי קוב"ה מצלי יהי רצון מלפני קודב"ה קדוש בוא"ו הוא בחי' כמראה אדם שעל הכסא שבו יש חו"ג ועי"ז רומז ג"כ הוא"ו ששה מדות חג"ת נהי' ולכן מבחי' זו נמשך לפעמים העונש ע"י מדה"ד וכמארו"ל שאלו לנבואה הנפש החוטאת במה תתכפר חטאים תרדוף רעה אבל במהו"ע לית שמאלא בהאי ע"ק ומשם נמשך מדה"ר שגם בבחי' כמראה אדם יהי' התגברות החסד כמארו"ל במד"ר פ' שלח ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' תנצח מדה"ר למדה"ד וזהו ע"י איהי עפר עי"ז

אִיהוּ עוֹפֵר פִּי אִיהִי עֵפֶר בְּקִיּוֹם הַמִּצּוֹת וְכַמֵּאמֵר וּנְפִשִׁי כַעֲפֹר לְכָל תְּהִי וְעִיּוֹ
 פֶתַח לְבִי בְתוֹרַתֶיךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי גַם עֵפֶר הוּא אֲתַכְפִּי וְגַם עֲנוּהָ.
 וְעִיּוֹ הָאָדָם שְׁלֵמֻטָה הוּא אֲדָמָה לְעֵלְיוֹן בְּחַי' כְּמֵרָאָה אָדָם עִיּוֹ אִיהוּ עוֹפֵר
 כְּמִשׁ סָב דּוּדֵי וּדְמָה לֶךְ לְצַבִּי אוֹ לְעוֹפֵר הָאֵילִים כּו' כְּעוֹפֵר שְׁמֵרוּצָתוֹ בְּמַהִירוֹת
 גְּדוּלָה עַד שֶׁאֵין כָּל אָדָם יָכוֹל לְרִכּוֹב עֲלָיו דֵּהֵינּוּ שְׁמַעְלָה בְּחַי' כְּמֵרָאָה אָדָם
 שְׁעַל הַכֶּסֶּא לְבַחֵי כִי לֹא אָדָם הוּא וְזֶהוּ וְדָמָה לֶךְ הֵינּוּ לְמַהוּתוֹ וְעַצְמוֹתוֹ יֵת'
 דְּלֹא מְכַל אֵילִין מְדוּת אִיהוּ כִלְלִי וְכִי' נִמְשַׁךְ עִי אִיהוּ עֵפֶר שְׁעִי' דּוֹקָא אִיהוּ
 עוֹפֵר דֵּהֵינּוּ שְׁעִי' גּוֹרֵם לְבַחֵי אָדָם שְׁעַל הַכֶּסֶּא לְהִיּוֹת אֲדָמָה לְעֵלְיוֹן אִי"א
 וְזֶהוּ הַכֵּל הִי' מִן הָעֵפֶר אֲפִילוֹ גִלְגַּל חֲמָה שִׁיאִיר אִי"א בּוֹ"א, אוֹ עִ"ד לְעוֹפֵר
 הָאֵילִים עַל הָרִי בְתֵר טוּרֵי דְפֶרּוּדָא עִ"ד גְּלוּ לְעֵילָם שְׁכִינָה עִמָּהֶם אִי"כ גִּלְגַּל
 חֲמָה מְט"ט וְהִנֵּה הַמִּצּוֹת בְּפוּעַל מִמֶּשׁ אִיךְ יִתְכֵּן שֶׁאֵין לָהֶם מִנִּין וּמְסַפֵּר אֵלֹא
 צ"ל דֵּהֵינּוּ שְׁעַל יֶדֶן מִמְשִׁיכִים מִבְּחַי' שְׁלִמְעַל' מְגֵדֵר הַמִּנִּין וְהַחֲשׁוֹבֵן דּוֹגְמַת
 מ"ש בְּמִדְר' פ' בְּרֵאשִׁית ר"פ יוֹד ע"פ לְכָל חֲכָלָה רֵאִיתִי קֶץ רַחֲבָה מִצּוֹתְךָ מֵאֵד
 לְכָל יֵשׁ סִיקוּסִים (מְדָה וְקֶץ וּזְמַן בְּלִשׁוֹן מְקַדּוֹנִיא) חוּץ מְדַבֵּר א' שֶׁאֵין לוֹ
 סִיקוּסִים זֶה הַתּוֹרָה שְׁנֵאמֵר רַחֲבָה מִצּוֹתְךָ מֵאֵד וּפִי' בְּתֵ"א בְּהֵבִיאֹר ע"פ הַבָּאִים
 יִשְׂרָשׁ ד"צ ע"ג וְזִיל פִי' לְכָל חֲכָלָה הוּא בְּחַי' הַשְּׁגוֹת הַנִּשְׁמוֹת וּמְלֹאכֵי דְבִי"ע
 יֵשׁ קֶץ וּגְבוּל לְהַשְׁגָּתָן לְפִי שְׁהֵם בְּחַי' נְבִרָאִים וּבְע"ג מִשְׁא"כ מִצּוֹתְךָ כְּמוֹ שֶׁהֵן
 לְמַעַלָּה הוּא רַחֲבָה מֵאֵד רַחֲבָה הוּא בְּחַי' כְּלִי קְבוּל רַחֲב לְקַבֵּל בְּתוֹכוֹ אוֹא"ס בְּל"ג
 כּו' עֲכ"ל וּבֵאגָה"ס י"ז פִי' דֵּהֵינּוּ מִחֲמַת שְׁעִי הַמִּצּוֹת נִמְשַׁךְ מִבְּחַי' כְּתֵר
 סוֹכְעֵ שְׁלִמְעַלָּה מֵהַשְּׁגוֹת שְׁבִגְעֵ שְׁנִמְשִׁכֵי מִבְּחַי' חֲכִי כּו', וְזֶהוּ גִי"כ עִ"ד אֲנַת
 הוּא חֵד וְלֹא בְּחוֹשֵׁבֵן שֶׁאֵינּוּ בְּחֲשׁוֹבֵן ע"ס לְפִי שֶׁאֵין עֵרוֹךְ כִּלְלִי וְכַעֲנִין הָעֵשִׂיר
 לֹא יִרְבֵּה מְעַשֵּׂר וּבְמֵ"א נֵת' שִׁישׁ לְהַבִּין זֶה עִ"ד שְׁבִקְדוּשָׁה יֵשׁ ע"ס וּבִסְט"א
 הֵן י"א וְזֶהוּ"ע י"א סְמַמְנֵי הַקְּטָרֵת לְבִרֵר בְּחַי' אֵלוֹ וְהֵינּוּ לְפִי שְׁבִקְדוּשָׁה אִיהוּ
 וּגְרַמּוּהִי חֵד ע"כ הַחִיּוֹת שְׁבָהֶם מֵאוֹא"ס הוּא אֶחָד עִמָּהֶן דֵּהֵינּוּ עֵנִין אִיהוּ וְחִיּוּהִי
 וּגְרַמּוּהִי חֵד וְע"כ הֵם עֵשֶׂר וְהַחִיּוֹת שְׁבָהֶם הוּא אֶחָד עִם הָעֵשֶׂר עִ"ד הוּא הַיּוֹדֵעַ
 וְהוּא הַדִּיעָה כּו', מִשְׁא"כ בְּסְט"א הַחִיּוֹת אֶלְקֵי הַמַּחֵי אוֹתָן אֵינּוּ מִתְאַחַד עִמָּהֶן
 שֶׁאֵין הַקֹּדֶשׁ מִתְעַרֵּב בְּחוּל וְכַעֲנִין הַמִּשְׁלֵל שְׁאֵרֻז"ל בְּמִדְר' פ' תְּבֵא מַה הַשְּׁמֵן
 הַזֶּה אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְעַרֵּב בְּמִשְׁקֵין אַחֲרֵים כּו', וְע"כ הַחִיּוֹת הַמַּחֵי אוֹתָן אֵינּוּ
 בְּחֲשׁוֹבֵן הָע"ס שְׁלֵהֵן כ"א בְּבַחֵי מְקִיף עֲלֵיהֶם וְזֶהוּ"ע לְבוֹנָה שְׁבִי"א סְמַמְנֵי
 הַקְּטָרֵת. וְהִנֵּה כֶּשֶׁם שֶׁאֵין הַקֹּדֶשׁ מִתְעַרֵּב בְּחוּל כֵּךְ עִד"ו יֵשׁ לְמַעַלָּה בְּחַי' קֹדֶשׁ
 הֵינּוּ ע"ס הַמִּתְחַלְלִים מִחֲכָמָה לְפ"ד הֶרְמִזוּ וַיֵּשׁ בְּחַי' קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים דְּר"ל
 שֶׁהוּא מוּבְדֵל וּמְרוּמָם מִבְּחַי' קֹדֶשׁ כְּמוֹ שֶׁהַקֹּדֶשׁ אֵינּוּ מִתְעַרֵּב בְּחוּל הוּא בְּחַי'
 כְּתֵר שֶׁאֵינּוּ בְּחֲשׁוֹבֵן ע"ס לְפ"ד הֶרְמִזוּ כְּנ"ל ע"פ קְבֵלֵת הֵר' יִצְחָק סְגִי נְהוּר
 בֵּן הָרֵאב"ד וְאֵף שֶׁאֵין כֵּן דַּעַת הַפֶּרֶד"ס וְהַמְגַן דּוּד מ'מ לְשִׁיטְתָם גִּי"כ יֵשׁ בְּחַי'
 שְׁלִמְעַלָּה מֵע"ס וְאֵינּוּ מִתְעַרֵּב עִמָּהֶן וְזֶהוּ הַנֶּקֶץ סוֹכְעֵ ע"פ לְשׁוֹן חֲסִידוֹת וְהוּא
 נִמְשַׁךְ ע"י הַמִּצּוֹת וְזֶהוּ מִי מִנֵּה עֵפֶר יַעֲקֹב לְפִי' הַמְדִר' מִי יוֹכֵל לְמַנּוֹת מִצּוֹת
 שֶׁהֵן עוֹשִׂים ר"ל שְׁעִי הַמִּצּוֹת נִמְשַׁךְ מִבְּחַי' סוֹכְעֵ שֶׁהוּא בְּחַי' שֶׁאֵינּוּ בְּגֵדֵר
 מִנִּין וְחֲשׁוֹבֵן שְׁבִסְדֵר הַהִשְׁתַּל' וְע' בְּתֵ"א ד"ה הַבָּאִים יִשְׂרָשׁ מִשְׁמַע גִּי"כ עִד"ו
 מַעֲשֵׂה הַמִּצּוֹת גְּבוּהָ מֵהַמְשַׁכָּה שְׁעִי מֵאָה בְּרִכּוֹת אֲשֶׁר מֵאָה זֶהוּ בְּבַחֵי חֲשׁוֹבֵן
 עִדִּין וּמ"מ זֶה צ"ע, וְעִיִּין בְּלִקְט' פ' הַבְּרַכָּה בְּד"ה וְאַתָּא מְרַבְּכוֹת קֹדֶשׁ, גַּם עֵפֶר

יעקב זהו בחי' אתכפיי' והיינו ע"י ענה ושפלות גם מנה לשון מתנה כי זה גופא שע"י מעשה המצות יהי' נמשך מבחי' שלמעלה מגדר ההשתל' זהו מתנה ונמשך מבחי' מי שהוא שער החמישים שאין סופרים אותו ובו דוקא הי' מתן תורה.

קיצור. פי' עפר מן האדמה אדם יש בו שני פירושים א' ע"ש מן האדמה ב' ע"ש אדמה לעליון היינו ע"י קיום המצות שכללותן ג' קוין תורה ועבודה וגמ"ח נעשה התקשרות הנשמה לבחי' כמראה אדם שעל הכסא וכמארו"ל מה הוא רחום אף אתה עשה מתנת חנם, ועי"ז נעשה למעלה אשר בחי' אדם שעל הכסא יהיה אדמה לעליון הוא סובב כל עלמין הוא בחינת כי לא אדם וכענין קודשא בריך הוא מצלי יהי רצון מלפני כו', מבחינת א"א זכמו ועתה יגדל נא כח אד' כו' וזהו שעל ידי איהי עפר איהו עופר בחי' סב דודי ודמה לך כו' כעופר האילים שמרוצתו למעלה ממדרגת אדם הכל הי' מן העפר. וזהו מי מנה עפר יעקב ע"ד לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד למעלה מההשגות שבג"ע אתה הוא חד ולא בחושבן ע"ד שבקדושה יש ע"ס ובסט"א אחד עשר לפי שאין הקדש מתערב בחול כמשל השמן, וכשם שאין הקדש מתערב בחול כך קדה"ק מובדל מבחי' קדש ונק' סוכ"ע ונמשך ע"י המצות וזהו מי מנה מי יוכל למנות פי' ולא בחושבן גם מנה לשון מתנה מי שער החמישים בו נמשך המתנה מ"ת.

ה) ומספר את רובע ישראל רובע ע"ד רביעה ראשונה מטרא בעלא דארעא ובמד"ר ר"פ ויצא ע"פ ושמתי זרעך כעפר הארץ מה עפר אינו מתברך אלא במים כך ישראל אין מתברכין אלא בזכות התורה שנמשלה למים והענין כמ"ש יהי רקיע בתוך המים והי' מבדיל בין מים למים ואיתא במד"ר פ' תרומה שכמ"כ הוא והבדילה הפרוכת לכם היינו שמבדיל בין הקדש ובין קדה"ק וכמ"כ יובן בענין הרקיע המבדיל בין מים למים הגם שהמים שלמטה מהרקיע קדש והוא בחי' זנהר יוצא מעדן להשקות הגן וארו"ל נהר היוצא מעדן יובל שמו והוא שער החמישים דבינה וגם בזהר אמרו חיים שמו כי החכ' תחי' והוא בחי' קדש אך מים עליונים שמעל לרקיע הוא קדה"ק וכמארו"ל יפה שעה א' בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב הרי תשובה ומע"ט הוא למעלה מבחי' חיי העוה"ב הנמשכי' מנהר היוצא מעדן חיים שמו שנק' הכל מים שמתחת לרקיע הנ"ל ובתורה נאמר ויהי קול מעל לרקיע וזהו מה עפר אינו מתברך אלא במים כך ישראל כו' בזכות התורה והו"ע רובע ישראל שמרביע עפר יעקב הן המצות שמקיימים בעפר אע"פ שנת' לעיל שגם ע"י המצות ממשיכי' מבחי' כתר שהוא קדה"ק אפ"ל כמ"ש בלק"ת סד"ה שבת שבתון הוא לשון זכר ולפעמים נאמר שבת שבתון היא לשון נקבה ע"ש וסוף הביאור והנה בשבת שבתון יוהכ"פ נכנס כה"ג לקדה"ק לפניו מן הפרוכת ואע"כ יש בזה שני מדרגות שבת שבתון הוא לשון זכר ושבת שבתון היא לשון נקבה היינו כי כח"ב דא"א נק' קדה"ק היא ועת"י נק' קדה"ק הוא ל' דכר וגם כמ"ש בע"ח שיי"א פ"א וז"ל כי עת"י יש בו בחי' מ"ה ובין מ"ה שבו הוא הנק' דוכרא דעתיק ובין שבו הוא הנק' נוק' דעתיק עכ"ל, ועמ"ש מזה בת"א ע"פ לבסומי בפורי

דרוש השני וא"כ י"ל ער"ו מעלת התורה על בחי' עפר יעקב שהם המצות ולכן נק' רובע ישראל שמרביע העפר ע"ד שבת שבתון הוא לגבי שבת שבתון היא וכמ"ש במ"א בד"ה ביום השמע"צ דתקע"ב בענין שע"י התורה נעשה שלום בפמשמ"ע היינו חיבור סוכ"ע וממכ"ע היינו חיבור רצה"ע הנק' סוכ"ע עם חכ' שרש ממכ"ע שזהו ע"י התורה שהיא למעלה גם מבחי' סוכ"ע כו' וגם ע"ד משארז"ל במשנה סוף הוריות יקרה היא מפנינים מכה"ג שנכנס לפני ולפנים והיינו כי כה"ג אע"פ שנכנס לקדה"ק מ"מ היינו רק שקדה"ק מקיף עליו ומאיר בו ע"ד אור מקיף אבל ת"ח מאיר בו קדה"ק בפנימי' ע"י התורה שמשגיגה וכך ע"י עפר יעקב שהם המצות מאיר קדה"ק בבחי' מקיף אבל ע"י רובע ישראל שהוא עסק התורה מאיר קדה"ק בבחי' פנימי' וזהו כמו שהעפר מתברך במים והרוה את הארץ כו'.

קיצור. רובע ישראל ע"ד רביעה ראשונה מטרא בעלא דארעא יהי רקייע ויהי מבדיל בין מים למים כמו והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש היינו שגם מים שלמטה מהרקיע הוא ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן יובל שמו חיים שמו והיינו קדש עכ"ז מים עליונים קדה"ק יפה שעה א' כו', ויהי קול מעל לרקיע זהו רובע ישראל וגם רובע ד' אמות של הלכה והגם שע"י עפר מצות נמשך ג"כ מקדה"ק מ"מ יש בזה ב' בחי' שבת שבתון היא בחי' נוק' זהו עפר יעקב שבת שבתון הוא ל' דכר היינו כמו א"א ועתי' בחי' סוכ"ע ובחי' שלמעלה מסוכ"ע ולכן ע"י התורה נעשה שלום וחיבור בפמשמ"ע סוכ"ע וממכ"ע וגם יקרה היא מפנינים מכה"ג שנכנס לפני ולפנים כי מאיר קדה"ק בבחי' פנימיות.

מ"י מנה עפר יעקב כו' ת"א דעדקייא דבית יעקב וכן במדרש (ילמדינו) בחורים הכובשים את יצרים, ופי' בעל הטורים שדורשים עפר כמו עופר האיילים כו' שפירשו איל בחור וכן במד"ר ע"פ ויצר כו' עפר מן האדמה פירשו ג"כ כמו עופר האיילים שנבראו אדה"ר וזהו כבני עשרים שנה כו' במילואותם בכחם כו', ופי' עפר יעקב הוא הכח והחוזק לכבוש את יצרים להפוך המדות דנה"ב שיוכללו בביטול לאלקו' בבחי' אתכפייא ואתהפכא כו', ופי' ב' של רש"י עפר יעקב שמקימים מצות שהן בעפר וכמש"ל בפנים, ובוהר פי' מי מנה כו' ל' מתנה כמו גבי איל המלואים למשה הי' למנה כו' ולחנה יתן מנה א' אפיים כו' וכמש"ל, והפי' ע"ד שאמרו בוהר מאן דקטיל לחויא יהבין לי' ברתא דמלכא פי' חוי' נחש הקדמוני הוא היצה"ר ומאן דקטיל לחוי' שכבש מלחמת היצה"ר שזה יש בכח של הנה"א והיצ"ט מצד עצמו לכבוש היצה"ר רק שנמשך עור מלמעלה כמארז"ל אלמלא עזרו כו' אך כשנצח המלחמה נותנים לו מתנה מלמעלה שזהו פי' יהבין לי' ברתא דמלכא הוא בחי' הארת אלקות

מבחי' מל' דאצי' להאיר בפנימית ונקודת הלב רעו"ד שזה אין בכח הנה"א מצד עצמה להגיע לזה, (וע' בלק"ת דרוש השני ע"פ כי תצא כו' ובת"א ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק) רק שנותנים במתנה מלמעלה, ומתנה מלמעלה הוא בחי' מל' דאצי' והו"ע המנה בחי' מל' והנותן הוא בחי' מי ברא אלה בחי' בינה כו' ע"י עפר יעקב אלו הבחורים הכובשים את יצרים שזהו כמאמר הוהר מאן דקטל לחויא כו'.

(בפ"ב) שרש תרין יצרין יצ"ט ויצה"ר מב' שמות הוי' אלקים בחי' חו"ג והו"ע סוכ"ע וממכ"ע כי שרש בחי' ממכ"ע ובחי' מל' ובנין המל' מהגבורות כמ"ש כבוד מלכותך כו', וגבורתך כו' וכמ"ש בלק"ת בביאור ע"פ את קרבני לחמי כו' שלכן עוה"ב וג"ע נבנה על מדת הדין כי עוה"ב וג"ע בחי' ממכ"ע גילוי או"ס בפנימית כו' ובחי' ממכ"ע נמשך משם אלקים בחי' גבורה, ובחי' סוכ"ע נמשך משם הוי' שהוא בחי' חסד וכמ"ש וימינו תחבקני כו' ושרש נה"ב מחיות המרכבה פני שור כו' שרשם מקבלים משם אלקים, ונה"א שרשה מבחי' שם הוי', כמ"ש בנים אתם להוי' כו' ולכן ע"י אתכפיא ואתהפכא מדות דנה"ב בהתכללות וביטול דנה"א גורם למעלה יחוד והתכללות שם אלקים בשם הוי' גילוי סוכ"ע בממכ"ע גילוי אלקות בעולמות, וכמ"ש לע"ל ונגלה כבוד הוי' כו', וזהו שפירש"י ע"פ אלו שני בני היצה"ר הן היצ"ט והיצה"ר שנתהפך ליצ"ט בזכות התורה כו' כי אורייתא מח"ע נפקת כו', ובתפלה וק"ש הוא ע"י התבוננות בפסוק ראשון דק"ש שמע ישראל וכמ"ש בפנים בענין ויצר בתרי יודין פירש"י בגמ' ובמד"ר בתרין יצרין ביצ"ט וביצה"ר ובוהר פ"י תרין יודין הן עתיקא קדישא וזעיר אנפין, וי"ל התקשרות פ"י הגמ' עם פ"י הוהר והוא כמ"ש שרש ב' יצרין הן מבחי' ב' שמות הוי' אלקים והן הן בחי' עתיקא וז"א, וביאור הענין הנה בחי' ז"א הוא בחי' מדות עליונות חו"ג, וכמ"ש במד"ר ע"פ ביום עשות הוי' אלקים שבריא את העולם ה"י בשתי מדות חו"ג כי אם ה"י בריאת עולם ע"י מדת החסד בלבד חטאין יסגין כו' וע"י מדה"ד בלבד לא יוכל העולם לעמוד, אבל בעת"י המתנשא מימות עולם לית שמאלא בהאי עתיקא וכולו טוב וחסד, וכמארז"ל בגמרא פסחים ע"פ ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו', אטו האידינא לאו א' הוא, אלא בעוה"ז על שמועות טובות או' כו' ועל שמועות כו' ולע"ל כולו הטוב כו' מפני שלע"ל יאיר ויתגלה בחי' עת"י דלית שמאלא כו' ולכן היצ"ט שרשו מבחי' חסד עליון דאצי' ששרשו נמשך מבחי' עתיקא קדישא, ולכן כולו טוב, אך י"ל איך שייך לומר שהיצה"ר שרשו נמשך מבחי' גבורה דז"א, והענין כי ארז"ל ביומא דס"ט אנשי כנה"ג החזירו העטרה ליושנה ירמי' ודניאל לא אמרו הגדול והגבור כו' אי' גבורותיו גוים מרקדין בהיכלו כו', והם אמרו זוהי גבורת גבורותיו שכובש את יצרו כו' נמצאו קראו רז"ל לבחי' גבורותיו ית' יצרו כו', ומבחי' מדה"ד בחי' גבורה נשתלשל בריבוי הצמצומים עד שנתהווה למטה יצה"ר (ובאמת קודם חטא עה"ד ה"י היצה"ר למטה גם כן גבורות דקדושה רק אחר חטא עה"ד נתקלקל ונעשה רע כו') והוא שפ"י הוהר תרין יודין דוייצר הן עתיקא קדישא וז"א.

בענין מש"ל שהתרין יצרין ברא מן העפר מוכרח לומר שיש בהעפר ג"כ ב' מדריגות אלו דיצ"ט ויצה"ר כי עפר בחי' מל' כמש"ל בפנים ובחי' מל' מכוון נגד הכתר וכתר עליון איהו כתר מל' נתב"ס כמש"ל לכן היצ"ט שכולו טוב ששרשו מבחי' עתיקא קדישא כתר עליון נברא מבחי' ומן העפר בחי' מל' כי כתר עליון איהו כתר מל' ובעבודה הוא בחי' ונפשי כעפר לכל תהי' כמש"ל בפנים ושרש היצה"ר נברא מבחי' ומן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן כמש"ל בחי' סיגי הדינים שלכן ממנו בדיקת סוטה וצבתה בטנה כו', אך על ידי הבירור והתהפכות הרע נאמר בכל עצב יהי' מותר וכמש"ל, וכמו גבי סוטה וטהורה היא ונקתה ונזרעה זרע כו', והו"ע שע"י בכל לבבך בשני יצריך כו' ממשך למעל' גילוי עתיקא קדישא בז"א שהו"ע התחברות וגילוי סוכ"ע בממכ"ע.

(בפ"ג) דמה לך דודי לצבי או לעופר האיילים כו' שמרוצם גדולה שאין אדם יכול לרכוב על סוס כמו"כ בנמשל בחי' מ"ת תומ"צ שהגילוי מבחי' כמראה אדם כו' ג' קוין דתומ"צ נאמר במ"ת כי תרכב על סוסך מרכבותיך ישועה אבל בזמן הגלות קוב"ה בגלותא אסתלק לעילא לעילא כו' בחי' דמה לך למהו"ע ית' והגילוי מבחי' גבוה למטה מטה על הרי בתר טורא דפרודא בגלות בע' שרים צ"ל ההמשכה במהירות והוא ע"י צבי ועפר האיילים כו' ומבחי' עפר שלמטה נמשך מלמעלה הגילוי בחי' עפר כו' וכמש"ל בפנים שרש הדברים.

(בפ"ד) בענין מי מנה עפר יעקב כו' שע"י המצות שמקיימין בעפר ממשיכים גילוי אוא"ס שלמעלה מהשתל' וגדר ומספר והוא בחי' אנת הוא חד ולא בחושבן שקאי על בחי' כתר עליון שאינו נמנה במנין ע"ס ואין ערוך אליו, והוא כמ"ש לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד פי' לכל תכלה הן התענוגים העליונים והשגות אלקות שבג"ע הגם שהן תענוג אלקות ואין קץ עכ"ז יש גבול להשגתן כו' מפני ששרש הג"ע מבחי' ע"ס מדות עליונות דאצי' הגם שאיהו וחיהי וגרמוהי חד כו' עכ"ז נק' מדות שהן מקור לבחי' גבול ומדה דעולמות בי"ע כמ"ש במ"א אבל רחבה מצותך מאד ששרש המצות תר"ך עמודי אור בחי' כתר עליון בחי' אנת הוא חד ולא בחושבן הע"ס ואינו ערוך אליו כלל והוא בחי' כתר עליון וסוכ"ע, ויובן זה מענין ההיפך המקיף המחיי' קליפות כנודע שבקדושה הן עשר ס' עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר ובקליפה הן י"א כתרין דמסאבותא, ולכן היו בקטורת י"א סממנים לברר הקליפו' וע"ז ארו"ל כל המוסיף גורע, והטעם כי באמת הן ע"ס והאור והחיות מאא"ס ב"ה הוא מתייחד בע"ס דקדושה כמ"ש ברמב"ם הוא המדע והוא היודע כו', וכמו שהוא בג"ר חב"ד כך הוא בכל מדותיו ושמותיו ית' כמ"ש בלק"א ח"ב ואיהו וחיהי וגרמוהי חד כו' לכן הן ע"ס אבל בע"ס דקליפה הן ההיפוך מאלקות, הגם שהם ג"כ בביטול לאלקות כמ"ש בלעם לא אוכל לעבור את פי ה' כו', ועכ"ז הן יש נפרד וקרו לי' אלקא דאלקיא ואעפ"כ החיות מאלקות מחייה אותם כי בלתי החיות מאלקות לא הי' להם קיום כלל, אך אין קדש

מתערב בחול ולכן אין החיות אלקות מאיר ומתלבש בפנימיות רק מחי' בבחי' מקיף, וכמ"ש ביאור זה במ"א שהמקיף ג"כ מחי' והו"ע לבונה זכה שבסמני הקטורת שעדיין הוא בקדושה ולכן נק' זכה כו', ולכן הם י"א ע"ס דקליפה והמקיף המחי' אותם הוא י"א והוא ענין כל המוסיף גורע, אך נודע שבקדושה* המקיף כל העולמות בחינת טוב כל עלמין וכתר עליון נק' קדש הקדשים פירוש כמו שקדש אינו מתערב בחול ומובדל, ולכן נק' קדש כן קדה"ק פי' מובדל מבחי' קדש ואינו מתערב עמו כלל, וכמ"ש והבדילה הפרוכת לכם בין קדש ובין קדה"ק, ועד"מ השמן אינו מתערב עם כל המשקין וצף למעלה, ולכן שמן שצף ע"ג היין אינו חיבור זל"ז הגם שיש הוא ג"כ בחי' גבוה בחי' בינה כו', ובחי' קדה"ק הוא בחי' כתר עליון הו"ע אנת הוא חד ולא בחושבן ע"ס כלל ועו"ב מי מנה כו' שהמצות שהן מקיימים בעפר הן המשכות בחי' כתר עליון בחי' אנת הוא חד ולא בחושבן שלמעלה מגדר מנין ומספר ואין ערוך אליו כלל, לכן נאמר ע"ז מי מנה כו', ובוהר פי' מנה ל' מתנה הוא כמו מ"ת מתנה כי הכח שע"י אתעדל"ת ממעשה המצות בגשמיות טלית וציצית מצמר הגשמי, וכן ד' פרשיות דתפילין בקלף גשמי יעוררו ויומשכו המשכת אור א"ס שבל"ג בחי' סוכ"ע וכתר עליון אינו בערך כלל שהאתעדל"ת בעשיית המצות בגשמיות יעוררו ויומשכו האתעדל"ע, וקודם מ"ת הגם אם הי' מניחים ומלבישים ציצית ותפילין לא היו ממשיכים כלום, ולזה נק' מ"ת שניתנה במתנה הכח והיכולת שע"י אתעדל"ת ממעשה המצות ימשיכו האתעדל"ע הקב"ה מניח תפילין והקב"ה מתעטף בציצית שהן המשכות אוא"ס ב"ה הסוכ"ע, והנותן המתנה הוא בחי' מי גימ' חמישים, שער החמישים בחי' כתר עליון וכמו מ"ת ביום החמישים והו"ע מי מנה כו' שמבחי' מי נמשך המנה.

בענין רובע ישראל שקאי על התורה שהיא מבחי' מים עליונים שמעל לרקיע בחי' קדה"ק והיא ממשכת מ"ד ומרביע גילוי אא"ס בהמצות שנק' עפר יעקב וכמו שנתבאר לעיל בפנים, י"ל הלא נתבאר לעיל שהמצות הן גם כן המשכות מבחי' קדש הקדשים אנת הוא* שזהו מי מנה כו' ולמה התו' נק' רובע כו' שמרביע המצות שהן עפר יעקב, אך הענין יובן ע"פ הדרוש וכ"פ בלק"ת שבפ' אמור נאמר שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש נאמר הוא ל' דכר, ובפ' אחרי נאמר שבת שבתון היא לכם ועיניתם את נפשותיכם חוקת עולם נאמר היא לשון נוקבא מפני שבפ' אמור בתשעה לחודש הוא בחי' אתכפיא ואתהפכא ט' מדות שבנה"ב (כי בחי' העשירית בחי' כתר ורעו"ד א"א להגיע לזה מכח עצמה רק כשמהפכין התשעה מדות בביטול לאלקות נמשך מאליו מלמעלה מבחינת מתנה בחי' כתר ורעו"ד) ולכן ע"י אתעדל"ת זו התהפכות מדות דנה"ב שהוא כמארו"ל אשה מזרעת תחלה יולדת זכר כו' וממשיכים שבת שבתון הוא ל' דכר, ובפ' אחרי שלא נאמר בתשעה לחודש כו' והוא כשלא אכשור

* בכת"י חסרים כאן איזה תי.

דרי ואין אתעדלית ואעפי"כ נמשך בחי' שבת שבתון שזהו בחי' קדה"ק כי עיצומו של יום מכפר רק ההמשכה בחי' היא כמארו"ל איש מזריע תחלה יולדת נקבה כו', ולכן נאמר בפ' אחרי חוקת עולם שבחי' זו נמשך לעולם כי עיצומו של יום מכפר. היוצא מזה שיש בבחי' שבת שבתון שהוא בחי' קדה"ק ב' מדריגות הוא והיא, ועפ"י הקבלה בחי' קדה"ק הוא בחי' כתר וע"י והוא בחי' מ"ה ובין שבבחי' כתר וע"י כו' ועד"ו יובן ההפרש בין תורה למצות הגם שע"י המצות ממשיכין ג"כ בחי' רצון עליון וסוכ"ע עכ"ו בחי' רצון עליון זהו בחי' חיצוניות הכתר, אבל התורה שרשה מבחי' תענוג העליון ושעשועים העליונים וכמ"ש ואהי' אצלו שעשועים הוא בחי' פנימי' הכתר, ועד"מ באדם הרצון הוא בחי' אחורים וחיצוניות לגבי התענוג כנודע ההפרש בין רצון לתפץ, וכמשנ"ת במ"א ע"פ או יחזיק במעווי יעשה שלום לי שלום יעשה לי כו' שקאי על התורה כמארו"ל כל העוסק בתורה משים שלום בפמשמ"ע ובפמשמ"ט פי' פמשמ"ט הוא השלום בין נה"א ונה"ב שיתהפך ויוכלל בביטול להנה"א ושלום בפמשמ"ע הוא התחברות וגילוי סוכ"ע בממכ"ע כי שרש בחי' ממכ"ע הוא מבחי' ח"ע ראשית האצ"י ובחי' סוכ"ע הוא בחי' רצון העליון מקור החיים של כל העולמות אבל התורה שרשה מבחי' חפץ ותענוג עליון כמ"ש ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה כו', שלמעלה מעלה מבחי' סוכ"ע וממכ"ע, ולכן ע"י התורה משים שלום בפמשמ"ע התחברות וגילוי סוכ"ע בממכ"ע, ועפ"י יובן הגם שהמצות הן ג"כ מבחי' קדה"ק בחי' כתר ורצון עליון זהו כמו שבת שבתון היא לכם כו', אבל התורה שהיא בחי' פנימי' הכתר זהו כמו שבת שבתון הוא לכם ל' דכר, ולכן נק' התורה רובע ישראל כו'. ועוד י"ל כי על התורה נאמר יקרה היא מפנינים וארו"ל מכה"ג שנכנס לפני ולפנים כו', והגם שהכה"ג נכנס ביוכ"פ בקדה"ק והתורה הוא ג"כ קדה"ק ולמה יקרה היא כו', אלא שהכה"ג הוא רק נכנס בקדה"ק אבל קדה"ק הוא בחי' מקיף עליו אבל כשלומד הלכה או פסוק בתורה מתאחד שכלו וחכמתו בחכמת התורה נמצא מאיר בחי' קדה"ק בגילוי פנימי', ולכן יקרה היא מפנינים כו', ועל דרך זה יובן ההפרש בין תורה למצות הגם שע"י המצות ממשיכים ג"כ בחי' קדה"ק וסוכ"ע אבל המצות הן בחי' לבושים ומקיפים על הנשמה אבל ע"י התורה מאיר בחי' קדה"ק סוכ"ע בפנימיות בגילוי, ולכן נאמר על התורה רובע ישראל כו', ועל שניהם אומר מי מנה כו' ומספר שהן למעלה מבחי' מנין ומספר שהן המשכת אוא"ס ב"ה הסוכ"ע שבלי גבול ומספר כו'.

מ"י מנה עפר יעקב, בלק תקס"ב. שייכות עפר לתורה כמ"ש ונפשי כעפר כו' פתח לבי בתורתך והטעם נתבאר בתורת פורים תקס"ו, וקבל היהודים כי הוא ית' נק' גאה על גווחניא ר"ל שמסתלק מהם ואת מי אשכון

כו' לכן אז בימי אחשורוש שהי' בתכלית השפלות זכו לבחי' הדור קבלוה תורה כי תרכב על סוסיך ע"ש, והנה בפר' בעה"כ אי' השכינה נק' עפר כשמקבלת מת"ת הנק' עופר, ולפי"ז ענין עופר האילים נתבאר אצלינו בתורת פורים תקס"ח שרץ במהירות ממקום גבוה להתלבש למטה כו', ובוה יובן מ"ש הקיצו ורננו שוכני עפר, מי שנעשה שכן לעפר זכה לתחה"מ הנמשך מטלא דבדולחא למטה מטה בחי' עופר, וכמ"ש ודמה לך לעופר על הרי בתר ואח"כ על הרי בשמים גלות ותחה"מ, ועיין בשל"ה ריש מסכת שבועות בשם המגיד דהב"י שוכני עפר ב' ההי"ן עפר העליון כו' וכ"ה בפרד"ס בערך ישיני עפר, לכן ע"י עוצם השפלות בחי' עפר זוכה להמשכה ממקום גבוה יותר כשם שהוא מקטין עצמו וע"ש מ"ש בענין ענוה גדולה מכולם שע"ז נמשך שלא כסדר ההשתל' כמו שהענוה מקטין ביותר כו' שלא כסדרן כו'.

ביאור על תורה מי מנה *

להבין מ"ש בע"ח (מהת"ז סוף תיקון ע' ותיקון י"ט) שיש ג' בחי' אדם, היינו א"ק הוא אדם דבריאה, ובחי' ע"י וא"א (ולפעמים כ' כן על נקודים) הוא נק' אדם דיצי', ועולם האצ"י נק' אדם דעשי' (ע' ע"ח שער ב' במהד"ב פ"ג ע"פ כולם בחכמה עשית כי הי"ס דאצ"י הם בחי' עשי' אל אור הא"ס העליון כו', ולעיל מיני' אמר דא"ק נק' אדם דבריאה) (וצ"ל דהלא א"ק הוא למעלה מעלה מעולם האצ"י כמובן, וא"כ למה נק' בריאה הלא פי' בריאה הוא התהוות מאין ליש ואצ"י הוא אלקות שלמע' מבחי' נברא, וכמ"ש בזוהר דבאצ"י איהו וחיוהי וגרמוהי חד שגם הכלים דאצ"י הם אלקות, ואיך אפי' א"ק שלמע' מעלה לאין קץ מבחי' אצ"י נק' בריאה מאין ליש, ואם הוא כן באמת איך יתכן שגם אצ"י שלמטה הרבה מא"ק הוא ג"כ אלקות הלא זה הוא תרתי דסתרי, וז"ל ע"ח שער ב' במהד"ב פ"א ובחי' היותו שנית לא"ס נק' אדם דבריאה עם שהוא קודם האצ"י עכ"ל. עוד יש להעיר למה אמר שכל המציאות דכללות כל העולמו' נבחן בג' בחי' היינו בריאה יצירה עשיה שא"ק נק' אדם דבריאה עד שאצ"י (וכ"ש בי"ע) נק' אדם דעשי' הרי שכל העולמות מראש ועד סוף נכללו בג' בחי' אלו בי"ע ולמה בדרך פרט נמצאו ד' בחי' היינו ד' עולמות אבי"ע כנגד ד' אותיות של שם הוי' כנודע, וזהו לבד מה שלמע' מהאצ"י הנק' עולמות הא"ס כמו

ביאור . . מי מנה : כ"ה בכמה כתי, ובכוך באב' 17 בא מאמר זה בשינויים ובלי התגרות (כנראה הוא לארה"ז), ורשום עליו: ביאור על הנ"ל [ד"ה וספרתם לכם ממחרת השבת], בכת"י אחר רשום: דדוש מע"ח תקצט"ה.

א"ק ועקודים כו' וכשכלל כללות ד' עולמות דאבי"ע עם העולמות הא"ס הנ"ל נבחנו רק לג' בחי' בי"ע לבד, היינו אבי"ע נק' עשי' ועוד שני בחי' בלמעלה מהאצי' בריאה ויצו' היינו א"ק ונקודים או ע"י וא"א כנ"ל ואין זכר כלל לבחי' האצי' שבכללות ההשתל' מהו. וצ"ל לכאורה שבחי' זו הוא הא"ס ב"ה ממש שהעולמו' בי"ע הכללים היינו א"ק הנק' אדם דבריאה הוא לגבי א"ס כלא חשיב כמו עולם הבריאה לגבי האצי' שהוא אלקות וכדמשמע מלשון הע"ח הנ"ל שהבאתי, וזה ג"כ אינו מובן וצריך ביאור שהרי ידוע דיותר משאין ערוך הדומם הגשמי לגבי האצי' ואפי' לגבי א"ק יותר לאין קץ אין ערוך א"ק לגבי א"ס עד שלגבי א"ס שוין ממש א"ק ועשי' א"כ איך יהי' נערך א"ק לגבי א"ס רק כמו בריאה לגבי אצי' ואף אם ר"ל זה על הקו מא"ס מ"מ הרי האור מעין המאור. ע"כ הג"ה).

ולהבין זה יש להקדים תחלה ענין בחי' עתיק מה ענינו כמו שידוע בסדר השתל' העולמות שבחי' מל' שבעולם העליון נעשי' עתיק לתחתון כמו מל' דא"ק נעשה ע"י לאצי' ומל' דאצי' נעשה עתיק לבריאה וכן מל' דבריאה עתיק ליצי' כו', והענין דהנה ידוע כי אית רצון ואית רצון, פי' שיש ב' מיני רצון הא' הוא הרצון הנולד מן השכל שמחמת שמשכיל בשכלו בטוב ויופי הדבר, לכן רוצה בזה, וזה הרצון הוא הנק' רצון התחתון, (כ"י הר"פ בביאור דכי על כל כבוד חופה והעתקתי לשונו כאן לישוב יותר). אכן אית רצה"ע שלמעלה מהשכל, כענין שאמרו שתוק כך עלה במחשבה שאינו יכול להשיב לו טעם ע"ז שהוא נגד השכל כמו שא' וכי זו תורה זו שכרה, רק רצונו הוא כך בלי טעם וזהו הרצה"ע, כי רצה"ת אדרבה הוא ע"י הטעם שרואה בשכלו טעם הדבר, ולכן רוצה בזה, וא"כ אם מבחי' זו הי' הרצון ההוא במעשה דר"ע הי' יכול להשיב לו למשה טעם הדבר, ומה שלא השיב לו הטעם רק שתוק, היינו מפני כי רצון זה הוא בחי' רצון שלמעלה מן השכל לכן לא הי' באפשרי להגיד לו הטעם כי הרצון הוא גבוה הרבה ואינו יכול להשתלשל לבא לידי גילוי בשכל, אכן י"ל דא"כ הוא שאין טעם לרצון זה כלל, א"כ יראה ח"ו כמו עקשות ומאי מעליותא דרצון זה עד שיקרא רצה"ע שלמעלה מהשכל, הרי אדרבה אין זה שבח במה שרוצה נגד השכל, רק הענין הוא כי יש מוחא סתימאה, שפי' מה שנק' סתימאה היינו כי בודאי יש טעם על זה הרצון העליון שרוצה כך רק הטעם הוא נשגב ונעלה גבוה מאד שאינו יכול להשתלשל ולבא לידי גילוי, כמו עד"מ באדם שיש לו איזה רצון והטעם כמוס לו לבדו וא"א לו לגלות לזולתו כלל, כן עד"מ למעלה ברצה"ע, הנה הטעם של הרצון א"א לבא לידי גילוי בחכ' ושכל המושג כלל רק הוא למעלה משכל ודעת המושג ומובן, ונק' בחי' זו שכל הנעלם מכל רעיון או קדמות השכל שאינו מתגלה כלל בעולמו' רק לו לבדו הוא, וזהו שנק' מוחא היינו שכל הגבוה רק סתימאה נעלם מכל, לכן אמר שתוק בחי' שתיקה (כתר ל' שתיקה כמו כתר לי זעיר כו' היינו שזה הענין נמשך מרצה"ע הנק' כתר ומקיף על החכמה והשכל המושג סייג לחכמה שתיקה), כך עלה במחשבה שהוא בחי' חכ' סתימאה וטעם העליון

שאינן ביכולת שום בחי' זולתו ית' להשיגה, ולכן לזולתו נראה כי הוא רק רצון לבד בלי שום טעם כלל כי רק לו לבדו טעמו ונימוקו עמו. והנה שם במרו"ס שורה התענוג מן הדבר ההוא תענוג עליון, וזהו הנק' בחי' עתיק ל' המעתיק הרים שפירושו שנעתקו ונבדלו, וכך התענוג של הרצון עליון ההוא נעתק מכל העולמו' והספי' ואינו מושג להם כלל, רק במהו"ע יש התענוג מן הדבר ההוא, ונגד זולתו יקרא רצה"ע רצון לבד. היינו רצון בלי טעם רק כך עלה במחשבה, לכן יש בבחי' כתר ב' בחי' הללו היינו בחי' עתיק אשר משם הוא מרו"ס וטעמו ונימוקו עמו, שבחי' זו נעתק ונבדל ואינו מושג כלל, ובחי' השנית היינו הרצה"ע המתגלה לזולתו אשר נחשב לרצון בעלמא בלי שום טעם ונק' גלגלתא דחפיא על מוחא, שהמרו"ס כמוס וסתום בתוך הרצון ואינו מתגלה כלל רק הגולגלתא מתגלה שהוא בחי' הרצון שנק' חיצוני' לגבי התענוג שבמרו"ס שהוא פנימי' הרצון וטעמו ונימוקו כנ"ל. [הג"ה. מ"ש כאן שבמרו"ס יש גילוי עתיקא ממש יותר מבגלגלתא זה לכאורה נגד מ"ש בע"ח דחו"ג דעתיק מלובשי' בגלגלתא ומוחא, וא"כ בגלגלתא מלובש בחי' חסד דעתיק, ובמוחא רק גבורה, אך הענין הוא כי יש עוד בחי' אוירא שבין מוחא לגולגלתא ונק' ג"כ בכלל מרו"ס, ובו מלובש גילוי דעת דע"י שלמעלה מעלה מחו"ג דע"י, וזהו עיקר בחי' טעם הכמוס היינו דעת הנעתק ונבדל מכל הנ"ל, ועוד נת' במ"א בענין השופר ע"פ שוש אשיש שגם במרו"ס ממש יש גילוי יותר מעתיק מן הגילוי שבגלגלתא אלא דלפיכך בא ע"י גבו' וצמצום כדי שיוכל להתלבש בפנימי' ממש ע"ש.] (מ"כ מתלמידי הרב ז"ל). ולהמשיל משל לבחי' זו דרצה"ע שלמעלה מהשכל למטה א"א למצוא כלל רק מעין זה הוא ענין הרצון המוטבע באדם מצד טבעו כמו אהבת האב לבנו שאין שייך לומר שמשכלו נמשך רצון זה כשאר רצונות שא"צ לזה שכל כלל רק ממילא נמשך הרצון, וגם כאן יובן איך כי פנימי' הרצון הזה הוא התענוג שמתענג האב ומשתעשע מבנו ולכך רוצה בו, ונמצא התענוג הוא הפנימי' של הרצון שלמעלה מהשכל והחיצוני' הוא הרצון עצמו.

ב) והנה גם בזה התענוג שהוא הפנימי' של הרצון שלמעלה מהשכל יש ב' מדריגות, היינו בחי' גילוי התענוג ויש עוד בחי' שלמעלה מזה והוא כח התענוג שהוא ענין מקור כל התענוגי' וכמו שיש בנפש גילוי השכל ויש בחי' כח השכל המשכיל השכלות שממנו נמשכו כל פרטי השכליי' והוא עצמו למעלה ממהות גילוי השכל רק הוא מקורן ושרשן, כך יש בבחי' התענוג ב' בחי' הללו דהיינו בחי' גילוי ההתענגות ובחי' כח ומקור שממנו נמשך בחי' ההתענגות הלז שהוא למעלה ממהות גילוי התענגות רק שהוא מקורן ושרשן, וזה נראה בחוש עד"מ באדם משעשוע האב לבנו שהוא משל לבחי' התענוג והפנימי' של הרצון הטבעי שאינו נולד מהשכל לבד כנ"ל, ומ"מ אנו רואי' כי לא כל העתים שוות ענין התענוג הזה ויש בו שינויים שלפעמים לא יתפעל בתענוג כ"כ כי לא ימשוך את נפשו לבא לידי התפעלות העונג מפני איזה דאגה או איזה טעם אחר הכמוס עמדו אין לו רצון

בשעשועים הללו, ולפעמים ירצה האב את בנו, וכמ"ש וכאב את בן ירצה. ואז ימשיך כח נפשו לבא בהתפעלות התענוג וישתעשע בו הרבה, והרי אנו רואים שגם ההתענוגות תלוי ברצון הנפש, והיינו מטעם הנ"ל שיש בחי' עוד למעלה גם מבחי' התפעלו' התענוג והוא הנק' מקור כל התענוגים והוא כח התענוג שיש בעצמות הנפש וכל התפעלות התענוג הוא בחי' גילוי ונביעה ממקור התענוגים ע"כ יש נביעה וגילוי זה שינויים שלפעמים יאיר ויומשך הרבה ולפעמים לא יאיר רק בצמצום וכמו בכח השכל המשכיל ההשכלות שלפעמים יאיר הרבה ולפעמים לא יאיר כ"כ כו', וכ"ז תלוי ברצון עצמי' הנפש שאם לא ירצה להעמיק שכלו להמשיך גילוי כח השכל לא יאיר כלל או מעט מזער, משא"כ כשירצה ויעמיק שכלו יאיר כח השכל הרבה, ועד"ז הוא בענין גילוי התפעלו' התענוג מעצמו' כח התענוג שלפעמי' יהי' הגילוי הרבה שירבה להשתעשע עם בנו ולפעמים לא יתגלה כלל ההתענוגות מכח התענוג או בצמצום וזה תלוי ברצון הנפש שהיא עצמה למעלה מכחות המתפשטים ממנה וגם מבחינת כח התענוג וכח השכל על כן המשכתם וגילויים תלויה ברצון הנפש (ואמנם מה שאנו קורין לבחינה זו מהנפש המנהגת כחותי' בשם רצון לכאורה אינו מובן שהרי התענוג הוא למעלה מהרצון אפילו מהרצון שלמעלה מהשכל כנ"ל, ואם כן איך גם ההתענוג' יהי' תלוי ברצון שאם לא ירצה לא יומשך התענוג הרי התענוג הוא גבוה מהרצון, ואיך ניתן להרצון שליטה עליו. אך זה יובן ממשי"ת לקמן אי"ה, איך שיש עוד בחי' הסכם שלפני הרצון מה שמסכים להיות רוצה או לא רוצה, וזו היא המושל על כל כחות הנפש ומנהיגם, וענינו למעלה הוא בחי' א"ק, ולכן מושל ומנהיג ג"כ על כח התענוג כמה שיתגלה שנק' עתיק יומין, ועמ"ש במ"א ע"פ ובבואה לפני המלך אמר עם הספר (כו'), והנמשל מזה יובן למעלה שבחי' ע"י המלוכש במו"ס שהוא טעם הכמוס ופנימי' הרצה"ע הנק' גולגלתא הנה הוא רק גילוי התענוג מה שנמשך ממנו להיות תענוג בהדבר והרצון ההוא שלמעלה מהשכל המושג ומוכן והוא בחי' גילוי התענוג, ויש ג"כ בחי' תענוג המתלבש בשכל המושג היינו בבחי' חו"ב דאצי', וכמו באדם תענוג המלוכש בשכל המושג וברצון הנולד משכל זה, וזהו תענוג המורכב בשכל, ויש ג"כ גילוי תענוג שאינו מורכב בשום דבר כלל, כי מאחר שאנו רואי' תענוג המורכב בשכל וגם רואי' שיש שכל בלי תענוג כמו שנתיישן השכל אצלו שאז אין בו תענוג ממילא מובן שיש ג"כ תענוג בפ"ע שאינו מלוכש בשכל ולא בשום דבר כלל, והוא ג"כ רק גילוי התענוג ונק' למעלה הגילוי מבחי' ע"י, וכמו בחי' ז"ת דע"י שהן המתלבשים בא"א היינו גילוי התענוג ברצה"ע ובטעם הכמוס וגם מתלבשי' בחו"ב וזו"נ דאצי', אבל עצמי' בחי' עתיק הוא עד"מ כח התענוג שלמעלה מבחי' הגילוי ונק' מקור התענוגי', וענין הגילוי וההמשכה מבחי' עתיק בא"א ובאצי' הוא כפי רצון המאציל איס ב"ה, ורצון זה היינו בחי' א"ק וגבוה מבחינת רצון רק שנק' כן ע"ד ההשאלה, ונק' גם כן בחי' רעדכ"ר רצון המקור לרצונות, אך הנה מהות ועצמי' המאציל ב"ה מ'רום ונשגב בערך מבחי' כח התענוג והרצון דלאו מכל אינן מדות איהו

כלל רק מ"מ מתייחד עמהן וכמו עד"מ אע"פ שמהות הנפש הוא למעלה ממהות השכל, אעפ"כ כח השכל הוא כלי לאור וגילוי הנפש שמתלבשת בו להשכיל ונעשה לה כלי עד שנקראת נפש המשכלת, כמ"כ עד"מ בחי' הע"ס הם כלים לאור הנמשך מא"ס ב"ה, וזהו שנמשלו בס"י יחוד הע"ס עם הא"ס ב"ה כשלהבת הקשורה בגחלת שהגחלת תוציא השלהבת בגילוי לפעמים בגילוי רב ולפעמים גילוי מעט ואין שינוי זה בעצם הגחלת רק בגילוי השלהבת, כמ"כ גילוי בחי' התענוג עליון עד"מ שהוא בחי' עתיק שהוא כפי הרצון המאציל א"ס ב"ה, לפעמים גילוי רב ולפעמים גילוי מעט וכ"ז אינו שינוי כלל בעצמו א"ס ב"ה.

ג) והנה (בדרוש רז"ל בענין הצמצום בד"ה להבין מ"ש באוצ"ח), אע"פ שנתבאר דהמאציל א"ס ב"ה מרומם ונשגב גם מבחי' עתיק הנק' מקור התענוגים, אעפ"כ בחי' עתיק הוא למעלה מכל הע"ס, וכמו שמבואר לעיל דל' עתיק מל' המעתיק הרים שנעתק ונבדל כו' וכנ"ל בענין שתוק כך עבמ"ח, שא"א לבא לידי גילוי בחכמה, וגם הוא מבואר בע"ח שמ"א שהכתר הוא הממוצע בין המאציל לנאצלים והממוצע יש בו משני הבחי' והיינו שבחי' א"א הוא שרש לנאצלים אבל בחי' עתיק הוא הבחי' תחתונה שבמאציל, נמצא הוא בחי' תחתונה שבא"ס ב"ה ממש, והענין כמו שעד"מ באדם הנה התענוג הוא מקור כל כחות הנפש והמחי' ומגדל אותן וכמו אפי' מי שהוא חכם ובר שכל גדול הנה אם יהי' לו חשק ותענוג בחכ' זו שלומד אזי ירבה להשכיל נפלאות ואם לא יתפוץ בה כ"כ אזי לא יוליד משכלו כלל התחדשות בה, ונמצא כח השכל תלוי בהתענוג שהתענוג מחי' אותו להיות מתפשט ומוליד שכליים ובהעדר המשכת התענוג אין בו חיות כ"כ, ולכן ארז"ל ע"פ בתורת הוי' חפצו שאין אדם לומד תורה אלא במקום שלבו חפץ, נמצא שכל התענוג הוא למעלה מכח השכל, וגם עוד זאת אנו רואי' שכל התענוג מתפשט באריכות והרחבה יותר מכל כחות הנפש שהרי יש מיני תענוגי' שונים זמ"ז לאין שיעור כמו שיש תענוג בראי' ובשמיעה מכלי זמר וניגון ובריח כו' הכל מינים שונים בתענוגי', וכל תענוגי' עוה"ז בכלל אינם אלא פסולת תענוג עליון שנפל למטה ע"י שבה"כ ואין ערוך לגבי מהות התענוג שבגעה"ת ע"ד שארז"ל מוטב דלידיינאי' וליתי לעלמא דאתי שכדאי כל יסורי גיהנם ואש שלנו אי' מס' בגיהנם כשביל גילוי מהות תענוג שבגעה"ת כי מרומם ונשגב לאין קץ ממהות תענוג שלמטה בעוה"ז, וגעה"ע מרומם ונעלה לאין קץ מגעה"ת, ויש נה"ד המפסיק בין געה"ת לגעה"ע שצריך לטבול בו בכדי לשכוח על מהות תענוג דגעה"ת שלא יבלבלנו בגעה"ע שהוא מרומם בערך ממנו לאין קץ, ועד"ז יש עוד עליות מדריגות רבות עד אין קץ במהות התענוג, והתענוג הוא מזיו השכינה ר"ל גילוי אא"ס ב"ה, נמצא התענוג הוא מרומם יותר מהע"ס ולכן בחי' מו"ס דעתיקא נק' סתימאה שא"א להיות מושג כלל אפילו באצ"ל, וזהו דעתיק נק' בחי' תחתונה שבמאציל היינו כי מקור כל התענוגי' הוא בחי' אורו וזיוו ית', שהאור והזיוו הוא בחי' תחתונה לבד, אבל מהר"ע

ית' קדוש ומובדל לגמרי מהיות נק' גם מקור התענוגי' כי הוא מרומם ונשגב לבדו והודו על ארץ ושמים. פי' הודו היינו זיו והארה ממנו ית' שאינה ערוך כלל למהו"ע הוא מקור כל התענוגי', וכמ"ש כי עמך מקור חיים פי' המקור"ח ומקור התענוגי' הוא רק בחי' עמך ולא אתה ממש רק עמך היינו מה שטפל ובטל אצלך כו', וכמש"ל דמלכות דא"ק היינו בחי' התחתונה שבו נעשה עתיק לאצי', והו' עמך כו' וכן מל' דאצי' עתיק לבריאה כו', ויובן עד"מ כמו למטה מאותיות הדבור של הרב נעשה מקור השכל של התלמיד ואותיות הדבור הן בחי' תחתונה שבמשפיע וממנו נעשה מקור ושרש של המקבל, ואמנם אין המשל דומה לנמשל, דאע"פ שהתלמיד מקבל מהדבור של הרב אינו מעצם אותיות הדבור לבד רק מהשכל של הרב המלוכש באותיות הדבור שלו, אבל למעלה הנה מבחי' מל' שבעולם העליון שהוא מהות ועצמו' הבחי' התחתונה מזה ממש נעשה עתיק לעולם האצי', והנה מובן מזה דבחי' עתיק מרומם ונשגב מכל הע"ס שנק' עכ"פ בחי' תחתונה שבמאציל, ולכן כל השכר טוב לנשמות הוא גילוי בחי' תענוג עליון דגם בג"ע העליון ותחתון נמשך ונשתלשל איזה המשכה מבחינת עתיק כו' שהוא מבחי' א"ס, וכמ"ש בסידור האריו"ל בכוננת ב"ש בפ"י ברוך משלם שכר טוב ליראיו, שהוא כתר ועתיק דבריאה, רק שיש כמה בחי' אין קץ בענין שיעור בחי' הגילוי, ולע"ל יהי' גילוי בחי' מו"ס דעתיקא ממש, וזהו"ע גילוי טעמי תורה שיהי' לע"ל כמ"ש רש"י בשה"ש ע"פ ישקני מנשיקות פיהו כו' וע' בביאור לפ' כי על כל כבוד חופה.

ד) והנה מעתה נבואה בס"ד בביאור ענין א"ק. דהנה מובן ממש"ל דבחי' ע"י דאצילות הגם שהוא בחינה תחתונה שבמאציל, עם כל זה הוא מקור להיות ממנו השפעת התענוג בכל העולמות (והיינו ע"י א"א שרש הנאצלים, וגם עת"י ג"כ מתלבש ז"ת שבו באצי' כו') שהרי הוא בחי' מקור התענוגי' וא"כ גם התענוג שבג"ע שגהנין מזיו השכינה שרשו מבחי' עתיק ממש וזהו"ע לחזות בנועם הוי' ל' נעימות ועריבות ומתיקות ותענוג עצום לאין קץ כמ"ש או תתענג על הוי' והשביע בצחצחות כו' שהן הארת בחי' ע"י שנמשכי' ומאירי' גם בגעה"ע כמבואר ממש באגה"ק ד"ה א"ח עט"ב בשם הזח"ב דף רכ"ט ע"ב, וכדי ליהנות מאור זה צריכה הנשמה ללבושים להלביש הנר"ן שלא יתבטלו ממציאותם כו' ע"ש, ועם היות שזהו ע"י כמה ירידות והשתל' כי הג"ע דבריאה מקבל בחי' אור התענוג מבחי' עין דבריאה והיינו מבחי' עתיק דבריאה והוא בחי' מל' דאצי' ובחי' עין זה נק' גן לבחי' עין שלמעלה ממנו ויש בזה הרבה מדריגות עד שגם י"ג ת"ד הנמשכי' ממו"ס נק' ערוגות הבושם שהם עד"מ כמו ערוגות הגן ומקבלי' מבחי' עין העליון הוא מו"ס דעתיקא מקור התענוגי' שעל ידי צמצומים עצומים ולבושים רבים ועצומים הנק' בשם שערות וי"ג ת"ד יוכל להיות נמשך מבחי' עין העליון בבחי' גן של עין הזה הנק' ערוגות הבושם ומה נמשך לחו"ב דאצי' עד שממל' דאצי' נעשה עתיק לבריאה ומשם נמשך לגעה"ע דבריאה ונמצא שיש ריבוי צמצומי' עצומים ולבושי' רבים

ועצומים עד שנמשך מאור התענוג עליון דעתיק דאצ"י בגעז"ע שנהנין שם הנשמות מזיו ותענוג זה, אך עכ"פ כיון שמבחי' זו ממש נמשך להיות מושג לנבראים עד שנהנין מתענוג זה להיות כן בהכרח לומר שגם בחי' עתיק עצמו רחוק מאד בערך מבחי' עצמו המאציל, ולכן א"א להיות נמשך בחי' ע"י מעצמו המאציל כ"א על ידי אמצעות בחי' א"ק ואח"כ מא"ק נמשך בחי' עתיק והיינו להיות כי עתיק הוא בחי' מקור התענוגי' וה"ז בחי' כח א' פרטי, כמו עד"מ בנפש האדם כח התענוג הוא כח א' וכח השכל הוא כח ובחי' אחרת אלא שהתענוג הוא למעל' מעלה מבחי' השכל והחכמה (ע') אגה"ק ד"ה א"ח שכתב כן וכנראה בחוש כו' מכלל שהתענוג כו' ע"ש), ואצ"ל משאר כחות הגפש, וכיון שכן שבחי' כח התענוג העליון הוא אצילות והתהוות בחי' א' פרטי' ע"כ ע"י ריבוי הצמצומי' והלבושי' העצומים יכול להיות נמשך גם בהשגת הנבראי', משא"כ בחי' א"ק הוא אור כללי (כן אמר רבינו הגדול נ"ע בשם הרב המגיד דמעזריטש נ"ע שהי' מרגלא בפומי' דבחינת א"ק הוא אור כללי וכן מצאתי גם כן בפירוש לתלמיד ר' ישראל סרוג תלמיד האריז"ל) היינו שהוא כולל כל פרטי ההשתל' של כל העולמו' כולן יחד ממש, לכן בו וע"י נמשך מא"ס ב"ה התהוות בחי' פרטי' וע"כ מתחלה גאצל ונתהווה בחי' א"ק שהוא האור כללי ואח"כ ממנו נמשך לבחי' פרטי' והיינו אפילו התהוות עת"י שהוא מקור התענוגי' שלמעלה מהחכ' כנ"ל, וגם זאת יש צמצום ופרסא מפסיק בין א"ק לע"י כנו' בע"ח שער ז' פ"ב שעז"נ יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין כו', ומבואר שם כי הצמצום בא"ק הוצרך להיות כדי שיהי' יכולת בעולם האצ"י לקבל האור ממנו והפרסא הוא בשביל שיהי' כח ויכולת גם בעולם הבריאה לקבל האור ע"י ריבוי ההשתלשלות, והוא הענין המבואר למעלה שמבחי' עת"י דאצ"י שהוא מקור התענוגי' נמשך בחי' הארת התענוג גם לעולם הבריאה שזהו בחי' הג"ע שהוא בעולם הבריאה, וכיון שכן שמבחי' עתיק נמשך גם בעולם הבריאה ע"כ א"א להיות בחי' עתיק מקבל מא"ק כ"א ע"י צמצומים והסתלקות אור א"ק וע"י פרסא כמ"ש בע"ח, (ומשל' דבחי' עת"י נק' בחי' תחתונה שבמאציל היינו שהוא בחי' תחתונה שבא"ק שנק' מאציל לגבי עולם האצילות), וכל זה בהמשכה מבחינת א"ק לע"י על ידי בחינת פרסא וצמצום א"ק, אבל להיות התהוות בחינת א"ק מאור אין סוף ב"ה אין די על ידי פרסא או על ידי צמצום על דרך צמצום א"ק, כי אם על ידי צמצום ומקום פנוי הנזכר בעץ חיים בתחלתו שהוא צמצום עצום ואין ערוך ענין צמצום הפרסא לצמצום זה כי על ידי הפרסא נמשך האור ממש רק שעובר דרך לבוש, משא"כ הצמצום ומקו"פ הוא שנסתלק האור לגמרי ונכלל במקורו ולא נשאר רק רשימו בעלמא, ומבחי' זו הוא שרש התהוות א"ק ואח"כ מאיר בו הקו מא"ס ב"ה, והטעם הוא דכיון דא"ק הוא אור כללי וא"כ הוא מקור ושרש להיות ממנו התהוות הכלי' דאצ"י ממש, ועז"נ אשר ברא אלקים לעשות פי' ברא היינו בריאת והתהוות א"ק שהוא הנק' אדם דבריאה, ובריאתו הוא לעשות, פי' בשביל שיהי' ממנו התהוות הכלי' דאצ"י הנק' אדם דעשי', וא"כ כיון שהוא מקור

לכלים דאצוי ע"כ כדי שיהי' התהוות בחי' ומציאות זה מא"ס ב"ה דלאו מכאמא"כ א"א כ"א על ידי הסתלקות האור לגמרי עד שנשאר רק רשימו בעלמא שמבחי' זו הוא שיוכל להיות שרש להתהוות הכלים, והקו"ח שנמשך אח"כ הוא מקור ושרש האורות, לכן להיות התהוות האור כללי דאבי"ע הנק' א"ק הוצרך להיות צמצום ומקו"פ, משא"כ אח"כ בהמשכה מהאור כללי לפרטיים כגון התהוות עת"י מא"ק אין צריך כלל בצמצום כזה שבין א"ס לא"ק כ"א ע"י פרסות ושאר צמצומים שאינן כלל מערך מהות הצמצום ומקו"פ הנ"ל שהצמצום ומקו"פ לא הוצרך להיות רק להיות מא"ס ב"ה התהוות מציאות נברא שהוא בחי' א"ק הנק' אדם דבריאה ואור כללי לאבי"ע.

וביאור הענין יובן ע"פ המבואר במ"א בפי' ענין אר"כ, כי הנה האורות דע"ס נק' בלי מ"ה כלומר בלי מהות שאין שייך לומר על האור שהוא חסד או גבורה או חכמה כי האור מעין המאור שהוא פשוט בתכלית הפשיטות ומרומם ונעלה מגדר בחי' אלו, וע"כ אינו מוגבל להקראות בשם מציאות ומהות פרטי ומוגבל כמו מהות חכמה וע"כ נק' בלי מ"ה, ומה שנק' הע"ס בשם חכמה ובינה ורצון, זהו בחי' הכלים דע"ס שהכלי היא בחי' חכ', ועז"נ עשר ולא תשע עשר ולא י"א שנאצלו רק עשרה כלים חו"ב חו"ג כו', ובאמת שיש להבין מהיכן ימצא בחי' התהוות יר"ד כלים אלו מא"ס ב"ה הפשוט בתכלית הפשיטות ולאו מכאמא"כ וגם מה שנאצלו רק עשר ולא אחד עשר והרי יכול להאציל הרבה ספי' שיהי' למעלה מבחי' רצון וחכ' כיון שעצמותו לאו מכאמא"כ ואעפ"כ האציל וברא ע"ס שהם עשר כחות פרטי' כמ"כ הי' יכול להאציל ספי' ממהות ובחי' עליונות יותר ממהות החכמה כו' והתירוץ הוא דודאי הי' יכול ויכול ע"ז אלא שבחר באצילות ע"ס דוקא כדי שאז יהיו העולמות כאשר הם עתה כמ"ש במ"א, אך עכ"פ כדי שיהי' התהוות ע"ס הנ"ל הוצרך להיות הצמצום ומקו"פ הנ"ל דאם הי' אא"ס ממלא כל מקום החלל כמו שהי' קודם הצמצום באמת לא הי' גמצא כלל ענין הספי' שהרי אא"ס לאו מכאמא"כ, אך ע"י בחי' ההסתלקות וההתכללות של אור זה האין סוף שנכלל ונסתלק במאור הוא מהו"ע ית', דהיינו שנכלל להיות בבחי' ההעלם ולא בבחי' אור וגילוי ולכן נק' מקו"פ ר"ל שאין בו גילוי אור כלל (כמבואר במ"א ענין צמצום זה לקרב אל השכל במשלים ואיך באמת את השמים ואת הארץ אני מלא כי הצמצום אינו הסתלקות רק בחי' העלם, ואכמ"ל), רק רשימו נשאר בגילוי אזי הוא שיוכל להיות מרשימו זאת מציאות ע"ס היינו שרש עשר כלים דאצוי' כמו הרצון והחו"ב כו' שהם מהות ומציאות רצון וחכמה כו' ולא פשוט כמו האור, והקו הנמשך אחר הצמצום הוא מקור לכל האורות הנמשכי' ומתלבשי' בכלים הנ"ל, וגם אורות מקיפי' נמשכי' מהקו.

ומעתה יובן ענין הנ"ל שכדי להיות א"ק מאא"ס הוצרך להיות הצמצום ומקו"פ דוקא, כי אע"פ דא"ק הוא למעלה מעלה ממהות הכלים ראצוי' ויש כמה עולמות אין קץ עד שהגיע התהוות הכלים דאצוי' מא"ק ואעפ"כ הרי הוא שרש ומקור להם ונק' אור כללי כנ"ל ולכן כדי שיתהווה

מא"ס ב"ה הפשוט בתכלית הפשיטות א"א כ"א ע"י הצמצום ומקור"פ הנ"ל
 או נתהווה בחי' א"ק הוא האור כללי.

ה) ובזה יובן מה שמצינו דשרש התהוות תולדות הנשמות ומלאכים מיחודים
 דאו"א וז"ל שהוא דוקא מבחי' הכלים ולא מבחי' האורות. שהמלאכי'
 התהוותם מחיצוני' הכלים והנשמות מפנימי' הכלים, והיינו שכדי להיות
 הסתעפות והתהוות תולדה מוגבלת כנשמה או מלאך שהנשמה כלולה מעשר
 בחי' שכל ומדות כו', והוא דוקא מהכלי' שהן הן מהות ומקור עשר בחי'
 הנ"ל, לכן מזיווגם ויחודם יתהווה בחי' הנשמה שהיא מוגבלת וכלולה מעשר
 בחי' וכן המלאך, משא"כ מבחי' האור בעצמו שהוא פשוט מעין המאור
 כנ"ל, ולכן גם בחי' זיווג ויחוד לא שייך רק מצד התלכוש' האור בהכלים
 שעי' הכלים נמשך השפעת טפת מ"ד ומ"ן כמו על דרך משל בגשמיות ג'
 שותפי' באדם אב מזריע לובן כו', שהטפה נמשך מהמוח שנוולד שרש
 חוצבה מן כלי המוח הגשמי דוקא רק שגם כח המלוכש במוח מלוכש
 בה כו', ועכ"ז הקב"ה נותן נשמה בהולד, כמו כן יובן למעלה הזיווג
 להולדת נשמות הוא מהכלי' דע"ס והנשמו' נמשכי' מפנימי' הכלים והיינו
 שלהיות השפעת טפת או"א שיהי' בחינת עשר כחות שכל ומדות זה לא
 שייך רק מהכלי' (וענין שהקב"ה נותן בו נשמה היינו שיהי' בהנשמה
 ג"כ מעין בחי' האור ונק' נשמה לנשמה), כי האור מצ"ע הוא למעלה ממהות
 שכל ומדות כנ"ל, (ועפ"ז י"ל ענין טעם לקריאת האור כללי בשם א"ק
 דלכאורה תמוה הרי הוא אדם דבריאה ומחודש מאין ליש וקדמו ההעדרי,
 ואין קדמון רק הא"ס ב"ה לבדו וזה פשוט, ומבואר ג"כ באר היטיב בע"ח
 בתחלת שער עגולים ויושר פ"א וז"ל ואמנם אצילות א"ק הזה ומכש"כ
 שאר עולמות שתחתיתו הי' להם ראש וסוף והי' להם זמן התחלת הווייתן
 ואצילותן משא"כ בא"ס כנ"ל עכ"ל, וא"כ למה נק' א"ק מהו הלשון קדמון
 כיון שהוא מחודש, מיהו לקמן ית' בס"ד דנק' כן להיות בחי' מחה"ק שקדם
 להרצון שכן קודם התהוות בחי' רצון יש מח' וע"כ נק' מחה"ק שקדמה
 לשאר מח' שלמטה מהרצון ומהשכל כו', אך י"ל עוד בטוב והוא כי הנה
 אדה"ר נק' בזוהר אדם קדמאה וכן בת"י בישעי' סי' מ"ג אביך הראשון
 אבוך קדמאה ולפי' המצ"ד קאי על אדה"ר, וכן לקול האות הראשון בפ'
 שמות ת"א לקול אתא קדמאה, הרי דקדמון נופל גם על מי שהוא ראשון,
 אמנם מ"מ היינו שיש בו בחי' משא"כ בכל הבאים אחריו, כמו אדה"ר הי'
 יציר כפיו של הקב"ה שגם גופו לא הי' ילוד אשה כ"א מהקב"ה כמו הנשמה
 משא"כ הבאים אחריו הנה ג' שותפים נמצא הגוף נולד מאב ואם רק
 הקב"ה נותן בו נשמה, ובדאי שאין ערך כלל וכלל גוף הילוד אשה לגבי
 יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא, וכן שמעתי הלשון מרבינו ז"ל שאמר בענין
 אדה"ר, שאדה"ר הי' הולך בהיכלות כי בחי' אדם הוא למעלה מהבעש"ט
 והאריז"ל וגם מרשב"י כי הי' בערך אחר ממש שהרי הי' יציר כפיו של
 הקדוש ברוך הוא, ע"כ. הרי אמר דגם רשב"י (שאמר על עצמו אם שנים
 הם אני ובני הם) אינו מערך כלל של בחי' אדה"ר והיינו להיותו יציר

כפיו של הקב"ה שגם גופו לא הי' ילוד אשה כמו הנשמה וכך יובן הנמשל מזה בבחי' אדם קדמון על שאר הפרצופי' דאצי' דהנה כמו שלמטה ע"י יחוד דו"ג נולד ילד כך למעלה הולדת ז"א ונוק' הוא ע"י יחוד או"א והולדת או"א ע"י יחוד מ"ה וב"ן דא"א ועד"ז למעלה יותר כו' רק שזהו הולדת גוף זו"ג ר"ל הכלים דע"ס אבל האור נמשך מא"ס ב"ה והיינו הקב"ה גותן בו נשמה, אמנם כ"ז בהפרצופים שנתהוו אחר א"ק או נתהוו הכלים ע"י יחוד זו"ג כנ"ל, אבל בחי' א"ק הוא התהוות בחי' כלים מחדש מא"ס ב"ה שעדיין לא הי' התהוות בחי' כלים שיתכן לומר שישתלשלו מהם הנק' יחוד או"א כנ"ל, א"כ גם בחי' הנק' גוף וכלים שבא"ק נתהווה מהקב"ה הוא אא"ס ב"ה ממש כמו למטה בחי' אדה"ר שהי' יציר כפיו של הקב"ה, לכן אין שאר כל הפרצופים אפילו דאו"א ולמעלה מהן כו' ערוך כלל לבחי' א"ק שהכלים שלהם נשתלשלו ונתהוו מיחוד דו"ג כו', וז"ש בע"ח שמ"א פרק ז' שגם גופות דא"ק אינן גופות ממש ח"ו רק שרש נשמות דגופות כו' יעו"ש ולכן נק' א"ק וכמו עד"מ שאדה"ר נק' אדם קדמאה דהיינו שאינו ילוד אשה אע"פ שהוא מחדש כן נק' בחי' אדם קדמון דהיינו שאין התהוותו ע"י יחוד דו"ג כ"א מהא"ס ב"ה לבדו וע' בזהר ס"פ תרומה).

ו) **ועתה** אחר שנת' דענין א"ק הוא האור כללי שכולל כל המציאות דאבי"ע כנ"ל, צריך לבאר קצת יותר להבין מעט מזעיר ענין בחי' זה, והנה בחי' זו היא הנק' בזהר רעדכ"ר ופי' רעוא דכל רעזין הוא הרצון שממנו נמשכי' כל הרצונות והיינו כי בחי' א"ק הוא הנק' מתה"ק, ויובן ענין מתה"ק עד"מ באדה"ת דאנו רואים שיש ב' רצונות (פי' לא ב' רצונות הנז"ל אות א' דאית רצון שלמטה מהשכל ואית רצון שלמעלה מהשכל כי גם ברצון שלמעלה מן השכל יש ב' בחי' וע"ז כוונתינו כאן וכן שייכים ב' בחי' אלו ג"כ ברצון שלמטה מהשכל). הא' רצון ממש דהיינו כשיחפוץ באיזה דבר עד שתמשך נפשו אליו ממש ויטה לדבר ההוא להדביקו אליו ולהשיגו, אך יש עוד בחי' רצון שלפני רצון זה, והוא שאינו נמשך נפשו עדיין לאותו הדבר ע"ד בחי' המשכה והטי' ממש לאותו הדבר ולהשתוקק אליו, כ"א שהוחלט והוסכם אצל עצמותו שראוי ונכון להיות רוצה בדבר ההוא שיבוא לידי מעשה שנמצא עדיין איננו רוצה ונמשך ממש להדבר רק שזהו ההסכם שראוי להיות רוצה ונמשך אחר הדבר, אבל עדיין אין כאן רצון והמשכה ממש רק הסכם על הדבר, והנה מובן איך שיש בכל אדם בחי' זו לפני הרצון כי כשעולה איזה ענין במחשבתו לעשותו כמו לבנות בית הנה מיד בעלות מח' זו אצלו ודאי לא תומ"י ממש יומשך לו רצון ממש לזה, כי הרי בהכרח לכל בר דעת שישקול בדעתו אם ראוי לחפוץ ולרצות בזה או שמא אין ראוי כלל לרצות ולחפוץ בזה כ"א לדחותו ממנו ואז אח"כ כאשר נשאר אצלו שטוב הדבר וראוי לרצות בו, הנה תחלת רצון זה בהדבר הוא רק ענין הסכם לבד (להכריע משיקול הדעת שהי' אצלו שמא לא ירצה שנשאר ההסכם שירצה) על הדבר, ואח"כ כשכבר הוסכם והוחלט אצלו שירצה בהדבר אזי מביא רצונו מההעלם אל הגילוי להיות לו המשכת הנפש

ממש להדבר שזהו נק' רצון ממש, ורצון אותיות צנור כמו שהצנור הוא המשכה כך הו"ע הרצון שנמשך נפשו וכלתה לדבר ההוא, אבל בחי' ההסכם הנ"ל נק' מחה"ק לפי שהוא כמו בחי' מח' והסכם שאצל עצמותו, שזהו למעלה מבחי' הרצון שהרצון הוא צנור והמשכה מעצמותו להדבר, ונמצא כבר ירד מעצמותו להיות נמשך להדבר זולתו, אבל ההסכם הוא אצל עצמותו עדיין וע"כ נק' בחי' מח' ולא רצון ממש, דהיינו ההסכם הוא בחי' מקיף על הדבר והרצון הוא המשכה ממש בבחי' או"פ) ונק' מחה"ק כי יש עוד בחי' מח' שהם אדרבה למטה מהרצון שכשכבר רוצה ברצון גמור נמשך מהרצון למח' לחשוב ולהרהר בהדבר ההוא איך להביאו ולהדביקו אליו, אבל בחי' מח' זו שלפני הרצון קדמה לכל המחשבות הנ"ל הנמשכי' מהרצון וגם קדמה להרצון כי כן לפני הרצון הוא בחי' מח' והסכם הנ"ל ויוכל להיות משך זמן רב מזמן שנשאר ההסכם אצלו על הבנין עד שמתחיל להמשיך הרצון למעשה לבנות הבנין, והנה עיקר ההתחדשות הוא ההסכם שאו נתחדש להסכים לרצות דבר חדש עד"מ בבנין הבית, ואח"כ מה שממשיך מההסכם להיות לו רצון בפו"מ אין כל חדש בזה אלא שיוציא מן ההעלם אל הגילוי פי' כי בהיותו עדיין רק בההסכם נק' העלם, ואח"כ כשבא הרצון והמשכה לזה בפו"מ וקרוב לידי מעשה זהו גילוי, וא"כ זהו"ע המשכה מהעלם אל הגילוי אבל לא התהוות דבר חדש, ועוד זאת יובן שבחי' ההסכם על הדבר הוא על כללות הדבר כולו ולא יש בו התחלקות וכמו עד"מ כשנשאר והוסכם אצלו לבנות בית הנה כל הבית כולו מתחיתו עד עלינו וחלונותיו ודלתותיו על הכל כאשר לכל ביחד הוא ההסכם הלו, ואדרבה סוף מעשה עבמ"ח תחלה, משא"כ הרצון בא בפרטיות לכל חלק מהבית בפ"ע כסדר המדריגו' מתחלה רצון להכין עצים ואח"כ לבנות ואח"כ לעשות חלונות וכדומה, נמצא יש רצון לכל דבר בפ"ע, אבל ההסכם כולל הכל ביחד ממש.

ז) וע"ד כ"ז יובן הנמשל למעלה כי הנה אית רצון העליון הנק' כתר דאצי' הוא הרצון להתהוות ע"ס דאצי' וכללות עולם האצילות שהתהוותם הוא ע"י רצון זה כו' כי כל אשר חפץ ה' עשה, והע"ס דאצילות מקבלים חיותם ע"י הרצון (וע' בביאור מא' הזוהר פ' שמות ע"פ תשורי מראש אמנה), ועד"מ בגשמי' מי שיש בכחו להשכיל אם אינו רוצה לא יומשכו ההשכלות, אבל כשרוצה בזה אז תתרבה השפעת השכל כו', ובחי' הרצון הוא המשכה ממש לזה, וזהו רצון אותיות צנור, וזהו נוצר חסד שהוא בחי' חסד שבכתר היינו חסד שברצון שרוצה שיהי' המשכת החסד, ולכן הוא מקור לבחי' עושה חסד, וזהו נוצר אותיות צנור ורצון, ולכן התפלה נק' צלותא כי ענין התפלה הוא כמאמר יה"ר מלפניך כו' להמשיך רצה"ע להדבר שמבקש להיות מברך השנים ורופא חולים ומתיר אסורים, לכן נק' צלותא שהוא לי' הטי' כמו תרגום לא תטה משפט לא תצלי דינא, ובגמ' ספ"ק דביצה גבי הדכת התבלין ביו"ט שצריך להטות המכתשת כדי לעשות שינוי נק' אצלי אצליי, וכך התפלה שהיא המשכת הרצון נק' צלותא והטי' והמשכה שממלי' דא"ס נמשך להיות כתר לאצילות שזהו בחי'

הרצון כנ"ל, וזהו פי' יהי רצון כלומר שמבקשי' שיומשך מעצמותו ית' שהוא למעלה מבחי' רצון שיהי' נמשך בבחי' רצון שיכבשו רחמיך כו', והרי מובן איך הרצון הוא הטי' והמשכה ממש להדבר, ועד"ז הרצון להתהוות עולמות שע"י רצון זה נמצאו ונבראו כמו שהם עתה וזהו הנק' בחי' רצון ממש, ועז"נ כל אשר חפץ ה' עשה חפץ ורצון ממש. אך בחי' מחה"ק הוא שלפני הרצון הדיינו עד"מ כשעולה במחשבתו לברוא העולמות מאפס המוחלט. ומצינו לרז"ל שאמרו חסד אמר יברא אמת אמר אל יברא, נמצא עד"מ משלו משל למה שהאזון יכולה לשמוע, שהי' כעין שיקול הדעת לברוא או לא לברוא, וההסכם על הבריאה זהו בחי' מחשבת אגא אמלוך שזוה"ע סוף מעשה שעבמח"ת שהו"ע התענוג מביטול היש שיתהווה היש ודבר נפרד ושיהי' יש זה בטל אליו ית', שזוהו פי' אמלוך ואין מלך בלא עם כו', והנה הסכם הזה נק' מחשבה כי אינו כמו הרצון ממש שהוא הטי' כנ"ל, ונק' צנור, אבל ההסכם הוא עד"מ בעצמותו עדיין קודם שנמשך בבחינת רצון ממש, והוא נמשך מההסכם עד שנמשך הרצון כמ"ש בע"ח שער עגולים ויושר ספ"א, וזהו שנק' מחה"ק כי לפעמים גם בינה נק' מחשבה שמלבשת החכמה והרצון וא"כ היא למטה מהחכמה והרצון, אבל בחי' מחה"ק הוא למעלה מהרצה"ע כנ"ל ולכן נק' מח' לפי שהוא כמו בבחי' עצמותו עדיין ודקה מבחי' החפץ והרצון שהם הטי' והמשכה כנ"ל, וזהו מ"ש בפרד"ס בשער ערכי הכינויים גבי מח' שהביא לשון התיקונים, והא כמה מחשבות אינן שכינתא תתאה אתקריאת מח' וחכ' עילאה מח' ולעילא מכולהו מח' דלית לעילא מינה והיא סתימאה דכל סתימין עילאה דכל עילאין עכ"ל, והפרדס שם פי' דר"ל שא"ס ב"ה עצמו נק' ג"כ מח' באמרו דלית לעילא מינה, והאמת דר"ל על בחי' א"ק שנק' מחה"ק ולית לעילא מינה בנאצלים אבל א"ס ב"ה עצמו אין שייך לקרותו לא מח' ולא רצון וחכ' דלאו מכאמא"כ וכמשי"ת אי"ה דא"ק עם היותו למעלה מכל האצילות נק' אדם דבריאה, ולכן נק' רעדכ"ר שהוא הרצון המקור לכל הרצונות ואינו עדיין רצון ממש, ולכן הוא ג"כ כולל כל העולמות יחד מראש עד סוף, וכמבואר בע"ח דרגלי א"ק מסתימי' בעשיה, נמצא בחי' א"ק נמשך עד סוף העשי' משא"כ בחי' האצי' הרי יש פרגוד ומסך בין אצי' לבריאה וגם כל הפרצופי' דע"י וא"א מסתימין עד המסך ההוא, וזהו פליאה לכאורה איך בין אצי' לבריאה יש מסך וא"ק שלמעלה מעלה מעתיק וא"א נמשך גם בכי"ע, אלא שזוהו מטעם הנ"ל שבחי' א"ק הוא מחה"ק שכולל כל העולמות כאחד ממש מתחלת האצי' עד סוף העשי' משא"כ בחי' עתיק וא"א ואצי' הם בחי' פרטים ולכן בין אצי' לבריאה יש פרסא שאין ערוך בריאה לאצילות אבל מחה"ק כוללת שניהם בהשוואה אחת, ואדרבה סוף מעשה עבמח"ת, רק שמ"מ הוא בחי' מקיף על כל העולמות ולא בבחי' גילוי ממש, אבל עכ"פ נמצא בחי' א"ק גם בעשי' שהרי במחה"ק יש בחי' עשי' כמו שיש שם בחי' אצילות, משא"כ בחי' אצי' שהוא בחי' פרטי אין שייך שיהי' נמשך בבריאה כו', (ובזה יש לפרש פי' הפסוק וה' פקד את שרה כאשר אמר ואח"כ ויעש ה' לשרה כו', נזכר ג' דברים אמר פקד ויעש, והנה שרה היא מל' דאצילות

ל' שררה הוא בחי' אנא אמלוך ותכלית בריאת כל העולמות כמ"ש לכבודי בראתיו. והנה ההפרש בין אמירה לפקידה שאמירה הוא בלב והפקידה הוא כשזוכר הדבר שהוסכם כבר בלבו להביאו לידי גילוי למעשה. אך גם הפקידה הוא רק הרצון להביאו לידי מעשה. ואח"כ העשייה הוא כשבא הדבר בפו"מ, וכמבואר אצלינו במ"א פי' מאמר הזוהר ע"פ זה. ושם נת' זה דפקידה הוא כשקרוב למעשה, אבל זכירה ואמירה בלבו הוא כשהוסכם בלבו כן אבל עדיין רחוק מן המעשה, וכמו עדי"מ מהלכה להלכה למעשה הוא נפ"מ גדול כידוע בגמ' שאין למידין כו' הלכה ממשנה עד שאומרי' לו הלכה למעשה, ושם נתבאר הפי' בהפסוק ולפי מ"ש כאן בענין ג' בחי' אדם יש לפרשו ע"ד מ"ש כאן, דכאשר אמר הוא בחי' מחה"ק שנשאר ההסכם שם על בחי' אנא אמלוך שזוהר בחי' שרה ל' שררה אין מלך בלא עם, ואח"כ זה' פקד את שרה הוא כשנמשך הרצון ממש לברוא העולמות שהוא הרצון הנמשך מההסכם ונק' אדם דיצי' כמ"ש לקמן אי"ה, ואח"כ ויעש הוא בחי' התהוות אדם דעשי' ממש).

ח) וזהו שנק' א"ק אדם דבריאה וע"י וא"א נק' אדם דיצי', כי הנה כתיב יוצר אור ובורא חשך, פי' בריאה הוא בחי' המחשבה שהוא יש מאין שהתהוות האותיות הוא יש מאין והיינו בחי' התהוות המח' ויצ' בחי' הדבור שהוא בחי' צורה שמצייר האותיות שבמחשבה ממש ואינו התהוות דבר חדש יש מאין רק גילוי ההעלם כי מה שחושב הוא מדבר וא"כ כבר הי' לעולמים במח' האותיות והשכל שמדבר רק שאז הי' בבחי' ההעלם ולכן נק' בורא חשך ועכשיו הדבור ממשיך בבחי' גילוי וזהו יוצר אור, ועד"ו יובן שעת"י וא"א נק' אדם דיצי' שהוא הגילוי מההעלם דהיינו מבחי' א"ק שהוא אור כללי ונק' מחה"ק, וכשנמשכו משם האורות בבחי' גילוי לפרטים הי' גילוי מההעלם ע"כ נק' יצירה כגילוי הדבור מן המחשבה שג"כ במח' נכלל מה שידבר שעה אחת נכלל זה במח' בסקירה א' שהוא כמו כלל לגבי פרט, ואמנם נק' א"ק בריאה יש מאין שזהו עיקר ההתחדשות ובריאת יש מאין כי להיות מא"ס ב"ה התהוות מקור לע"ס זהו חידוש יש מאין ממש והי' ע"י צמצום ומקו"פ עד שנשאר רק רשימו וזוהר הוא בריאת א"ק הנק' מחה"ק שבמח' זו ממש נתהוו כל העולמות ממש כי לא מחשבותי מחשבותיכם כתיב כמ"ש במ"א והם כלולי' בבחי' זו הנק' א"ק ולכן התהוות זו היא עיקר הבריאה יש מאין וע"כ נק' אדם דבריאה, וזהו שכ' בזוהר שמות דבמחשבה אחת ברא הקב"ה את כל העולמות והיינו שית אלפי שני דהוי עלמא ואלף השביעי וימזהמ"ש ותחה"מ ונון אלפים יובלות הכל נכללו ונתהוו ע"י מח' א' הנ"ל הוא בחי' א"ק ואח"כ מה שנמשך ממנו בבחי' גילוי להיות כל בחי' כמו שהיא זהו רק המשכה מהעלם אל הגילוי, ולכן נק' עת"י וא"א אדם דיצי' והיינו המשכת הרצון בפרט מהמח"ק, וזהו לכבודי בראתיו יצרתיו ואח"כ כתיב אף עשיתיו בחי' המעשה כתיב בלשון אף לפי שהמעשה דבר נפרד בפ"ע שאינו כערך הדבור נגד המחשבה שמצייר אותיות המחשבה ממש כי מה שחושב הוא מדבר משא"כ ענין עשי' גשמי'

הוא ענין בפ"ע דאף שהי' תחלה במח' מ"מ התהוות המעשה מהדבור הוא דילוג יותר מערך הדבור אל המחשבה, והיינו התהוות אדם דאצי' הנק' אדם דעשיה ששם יש בחי' כלים ממש זהו דילוג בערך כו' (וע' לקמן וכ"ש לפי מ"ש לקמן בענין התלת עלמין דעשי' היינו ביי"ע שהן יש ודבר נפרד ממש ולא מערך האצי' שהוא אלקי' ואין מספיק ע"ז גילוי ההעלם לבד כ"א צ"ל כמו התהוות יש מאין, וזהו אף עשיתיו הפסיק הענין.) לגבי א"ק ואפי' לגבי הכתר וכמ"ש והחכ' מאין תמצא. ובוה יובן מ"ש קורא הדורות מראש פי' ראש היינו א"ק שהוא האור כללי והדורות הן הע"ס (שנקראי' דורות מלשון דרי דרי כלומר שורות שורות כמו נה"י הן שורה א' חג"ת שורה למעל' ממנה כו' וכן מפרצוף לפרצוף הנה נה"י שבעליון נעשה מוחין לתחתון, עמ"ש במ"א ע"פ מלחמה כו' מדר דר שם נת' זה ועמ"ש בע"ח בענין ישורון ואין שורה כו') שכולם כל הע"ס דאבי"ע וענפיהן היו כלולים ממש בא"ק שלכך נק' אור כללי, ומה שנמשכו אח"כ על ענינן כמו שהן בכל עולם נק' בחי' זו קורא הדורות שהקב"ה צוה להן וקראן שיצאו מא"ק אל הגילוי, והוא עד"מ ראובן היושב בבית ובאו וקראו אותו ראובן בא לכאן מהבית אל החוץ, כך הנה בא"ק נכללו כל הדורות שהן הע"ס, ואח"כ בעת האצי' נאמר קורא הדורות מראש שצוה המאציל העליון ב"ה לכל דור ושורה מהע"ס שיצאו מהעלם אל הגילוי (ולכן נק' זה מראש כמו שהראש בו כלול כל החיות וכחות רמ"ח אברי הגוף ואח"כ נמשכי' מהעלם אל הגילוי כל כח באבר השייך לו, וכנודע ג"כ מענין ר"ה כי יש בחי' זו בעולם שנה נפש), ועוד נת' ענין זה דקורא הדורות מראש במא' בפ"ע מה שאמר ע"ז בעודו בליאזני, והוה ג"כ פי' וענין אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל, דצ"ל מהו ל' קנין ממי קנה הלא ממך הכל כתיב, אך הענין דהנה אנו או' ברוך עושך ברוך יוצרך ברוך בוראך ברוך קונך, והם כנגד ד' עולמות אבי"ע, וצ"ל למה נק' אצילות בשם קנין, אך הטעם הוא כי ההפרש בין קנין לבריאה פשוט הוא דהבריאה הוא התחדשות יש מאין משא"כ הקנין הקונה דבר מחבירו הוא רק יציאת והעתקת הדבר מרשות לרשות מהמוכר להקונה, אבל לא נתחדש כלל בהדבר כמ"כ יובן דבריאה הוא התהוות נשמות ומלאכים שזהו עולם הבריאה ממש ה"ז התחדשות יש מאין ממש להיות התהוות נברא ובע"ג, אבל אצי' שהוא אלקות אין שייך ע"ז בריאה יש מאין כי אין זה התחדשות רק ע"ד ויאצל מן הרוח שהוא המשכה מהעלם אל הגילוי (וע' לקמן דאמיתית בחי' האצי' הוא הקו מאא"ס וא"ק הוא בריאה יש מאין והקו מאא"ס הוא רק המשכה מהעלם אל הגילוי וע"כ נק' קנין, אמנם דרך פרט גם עולם האצילות נק' אצי' לפי שהוא אלקות ע"כ ענין המשכתו מעולמות שלפני האצי' נק' קנין, וכמ"ש בס"י כשלהבת הקשורה בגחלת כו', משא"כ התהוות עולם הבריאה זהו יש מאין, וזהו ברוך קונך כו'), ולכן נק' ע"ש קנין ואמנם איך יתכן זה שאצי' נק' רק המשכה מהעלם אל הגילוי ולא התהוות דבר חדש יש מאין, והלא אפי' א"ק הוא בריאה יש מאין כנ"ל, אך הענין דהיא הנותנת דלפי שהתהוות א"ק זהו יש מאין ובו נכללו כל העולמות כנ"ל שהוא האור כללי, א"כ

כבר נבראו כל העולמות יש מאין ואפס המוחלט בבריאת א"ק, ולכך מה שנמשך אח"כ ונתהווה בחי' אצ"י שייך ע"ז רק ל' קנין שהוא היציאה מרשות לרשות ר"ל מבחי' העלמם בא"ק אל הגילוי וכענין קורא הדורות כו', וזהו קונה הכל, פי' הכל הוא כללות כל ההשתל' שהכל הי' כלול ממש בא"ק כי מיד שעלה במחה"ק שיהי' בנין הד' עולמות דאבי"ע מיד ממש נתהוו אלא שהיו כלול' במח' זו בלתי הגלות נגלות עדין אבל כבר הי' הכל ולכן זהו עיקר הבריאה וההתחדשות יש מאין, אבל אח"כ אין כל חדש רק שיצא מהעלם אל הגילוי, וזהו קונה הכל נק' רק קנין, (ופי' אל עליון היינו עצמות המאציל, וגומל חסדים טובים י"ל מלשון גמולי מחלב. עד יגמל הנער, שפי' הסיום שמסיים להניק ואין גותנים לו עוד החלב, וכתרגומו דיתחסיל רביא, כך כדי שיהי' התדוות א"ק הי' צ"ל מקו"פ וסילוק האור וכמו סייג לחכמה שתיקה שצ"ל תחלה בחי' שתיקה והעלם כו', וזהו גומל חסדים טובים ונתהווה בחי' א"ק ואח"כ קונה הכל כו'), וזהו צ"ל שא"ק נק' אדם דבריאה יש מאין ואורות עולמות הא"ס נק' יצי' שהוא ג"כ ל' גילוי מההעלם כנ"ל, (ובזה יובן מ"ש אין לו דמות הגוף ואינו גוף, והקשה בשל"ה ותירץ בסוד עילוי החומר על הצורה כו' ולדרכינו יובן כי א"ק שהוא בריאה יש מאין נק' רק גוף לגבי הקו שהוא נשמה לו ואורות היוצאי' מא"ק הם רק דמות לבד מבחי' גוף דא"ק כו', ולכן אמר שאא"ס ב"ה מובדל ומרומם מכל העולמות לא מיבעי מבחי' עולמו' שלמטה מא"ק הנק' דמות הגוף אלא אפי' מבחי' א"ק האור כללי אין ערוך כלל לא"ס ב"ה ודו"ק).

ט) ועתה י"ל בחי' אדם דאצ"י שנק' אדם דעשי' ומהו ההפרש בין בחי' זו לבחי' אדם דיצי', ולהבין ענין זה יש להקדים ענין אחד, והוא מה שלפעמים מצינו דאוי"א מלבישים לז"ת דא"א דהיינו אבא מלביש לחסד דא"א ואימא לגבו' דא"א, וכמ"ש בפע"ח בכוננת עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' אלקינו ממצרים, או"א שהלבישו לזרועות דא"א, ולפעמים מצינו דאוי"א יונקים ממזלות דא"א אבא יונק ממזל הח' ואימא ממזל הי"ג והמזלות הם בחי' י"ג ת"ד, והענין דשניהם אמת, כי הנה בע"י וא"א יש בחי' ג"ר וז"ת, בחי' ג"ר הוא פנימ' והוא מה שנק' הכתר בחי' תחתונה שבמאציל, וז"ת הוא בחי' חיצוני (וע' בביאור למא' הזוהר פ' אחרי אתא חסד ופריש גועין, דלשם נת' איך במל' דאצילות שנעשי' עתיק לבי"ע יש ג"כ חילוק זה, דמבחי' ז"ת דמל' נמשך להחיות עולמו' ביי"ע ונק' חיצוני אבל בחי' הפנימי' שהוא בחי' ג"ר ששם התגלות תענוג העליון מאיר בגעה"ע, ומה נשכיל ג"כ כעין זאת בעתיק דאצ"י החילוק בין ז"ת שנק' חיצוני' לגבי ג"ר שנק' פנימי') והוא בחי' שרש הנאצלי' ע"כ מה שמקבלי' או"א מבחי' ג"ר דא"א זהו"ע שיונקים ממזלות שהוא רק בחי' שערות דת"ד שממקום גבוה מאד כזה לא יוכל לימשך להם ההשפעה מעצמו' ומהות הג"ר רק מבחי' השערות ומותרי מוחי' וגם זה בבחי' יניקה ולא בבחי' התלבשות שאין המזלות מתלבשי' באוי"א כלל רק שאוי"א יונקים ומקבלי'

מהם איזה הארה, אבל אינם מלבישי' למהות ועצמו' המזלות וכ"ז מפני שהמשכה זו היא מג"ר דא"א ע"כ לא יוכל לבא רק ע"י שערות לבד ושיהי' או"א רק יונקים מהן, אבל בחי' ז"ת דא"א הם עצמן ומהותן מתלבשי' ממש. באו"א דהיינו שממהות ועצמו' שלהם נמשך לח"ב ובבחי' התלבשות ממש, ונמצא שיש מעלה בכל בחי' משני השפעות הנ"ל, כי מצד ההתלבשות דו"ת הוא מעלה ואע"פ שאין זה האור מפנימי' דכתר רק מזו"ת שבו מ"מ יש בזה מעלה מצד הגילוי וההתלבשות שמהות ועצמו' הזו"ת מתלבש באו"א ולא הארה בלבד, (ולכן פי' ויוציאנו כו' ע"י שהלבישו לזרועות דא"א), ובחי' ההשפעה מהמזלות יש בה מעלה יתירה שאע"פ שבא ע"י שערות וצמצומי' ולא בבחי' התלבשות אך הוא ממקום עליון יותר שהיא הנותנת שהצטרכות הצמצומים הוא לפי שהוא ממקום עליון יותר מבחי' א"ס ממש. (וכיוצא בזה נת' במ"א בדרוש המילויים שלכך מילוי ע"ב ביודי"ן ומילוי ב"ן בההי"ן והיו"ד מורה על הצמצום וה"א על התפשטות ושם ע"ב גבוה יותר הרבה משם ב"ן, אלא דהיא הנותנת כי הצטרכות הצמצומים הוא מפני ריבוי ההתפשטות שבמקור ההשפעה).

וביאור הענין הוא כידוע שיש ב' מיני השפעה הא' בבחינת קירוב על דרך עילה ועלול, והב' בבחינת דילוג וריחוק הערך בשינוי המהות עד"מ התלבשות כחות הנפש באברי הגוף שהכח הרוחני הוא מהותו ועצמותו מלובש ונתפס בתוך האבר והכלי המלבישו וכמו שניכר החילוק באדם בין ער לישן שבשינה מסתלקין הרבה כחות כו', ועד"ז יש ג"כ התלבשות כחות הנפש זב"ז עד"מ כמו התלבשות מהמוח בכח התנועה שביד ורגל שיתנענעו כרצונו שבמוחו שזהו התלבשות ממהות השכל והמח' ביד ע"י גידים ועצבים הנק' מיתרים שבהן וע"י נמשך חיות מהמוח ומתלבש ביד ורגל כו', וכן בכחות שבהם וכמו התלבשות השכל במדות שלפי השכל כך הם המדות שהשכל מתלבש במדות, והשפעה הב' בבחי' דילוג והוא כמו השערות שיונקים ג"כ מהמוח, אך אין זה מעצמו' המוח ולא כמו המשכה וחיות שהיד מקבל מהמוח ע"י הגידים ומיתרים שזהו מעצמו' המוח, אבל בחי' השערות נמשכי' רק ממותרי מוחי' ולכן הם רק בחי' צומח ולא בחי' חי כמ"ש במ"א, וע"פ משל זה יובן ענין ב' מיני השפעות כנ"ל שמקבלים או"א מא"א, דמבחי' ג"ר יונק רק מבחי' שערות ומזלות שההשפעה באה בדילוג הערך לא מעצמו' ומהות הג"ר כי מעצמו' הג"ר לא יוכלו או"א דאצי' לקבל כלל, אבל מבחי' ז"ת דא"א נמשך להם ההשפעה בדרך קירוב כענין התלבשות חיות המוח בתוך אברי היד כו', וכהתלבשות השכל במדות או כהתלבשות המח' בכח התנועה שבכ"ז הוא ההשפעה ממהות העילה במהות העלול ולכן נק' בחי' זו התלבשות שאו"א מלבישים לז"ת דא"א כנ"ל, והנה מ"ש והחכ' מאין תמצא ל' מציאה כמו שהמציא מציאה אינו יודע מאין באה לו כך התהוות החכ' מבחי' אין הוא הכתר לא ע"ד עו"ע שהעלול משיג עילתו, אבל החכ' אינו משיג כלל מהות הכתר והתהוות החכ' נק' כמו מציאה, זהו מצד קבלת החכ' מג"ר דא"א שמשם נמשך רק ע"י שערות

ודילוג הערך עז"נ מאין תמצא, אבל מבחי' ז"ת שבא בבחי' התלבשות וקירוב ע"ד ער"ע הוא בבחי' גילוי ממש ואר"א משיגי' ומלבישי' מהות הז"ת כנ"ל. ועפ"ז יובן ענין בחי' אדם דאצי' שנק' אדם דעשי', פי' כי העשי' הוא התלבשות כמו הנשמה כשנמשכת בעשי' מתלבשת בגוף גשמי' שאע"פ שאברי הגוף הם גשמי' מ"מ מלבישי' את הנפש הרוחני' והו' בחי' עשי'. משא"כ בחי' יצי' היא שכלי' רוחני' קודם שמתלבשי' בעשי', וכך יובן דבחי' ג"ר דא"א כיון שאינן מתלבשי' כלל בחו"ב דאצי', אע"פ שאר"א יונקים ומקבלי' מהן כיון שאינן מתלבשי' בהן ונבדלים מהן לכן נק' אדם דיצי' כמו היצי' שמשפיע לעשי' אבל מ"מ אינן מלובשים בגשמי' דעשי', וגם נק' יצירה שהוא גילוי מההעלם דבריאה שהוא א"ק האור כללי כנ"ל, אבל בחינת ז' תחתונות דא"א שמתלבשים ממש באצילות נק' אדם דעשי' כדמיון שחיות הנפש הרוחני מלובשת ממש באברי הגוף כשנמשכת בעשי', וכך ז"ת דא"א מלובשים ממש באצי' ונה"י דא"א מתלבשי' בג' קוין דאצי' כמ"ש בע"ח ג' פרקין דנה"י דא"א כו'. ונמצא מובן כללות ענין ג' בחי' אדם הנ"ל שאדם דבריאה הוא א"ק הוא הבריאה מאין ליש והוא אור כללי שכולל כל הנמצאים דאבי"ע שהי' בתוכו בבחי' התכללות, ואח"כ כשנמשך ממנו אורות מהעלם לגילוי נק' אדם דיצי' ע"ש גילוי ההעלם שזהו ל' יצי', ואח"כ כשנמשך מהן להתלבש תוך כלים דאצי' ע"ד התלבשות הנפש בגוף נק' אדם דעשי' והו' מו"ת דא"א. אבל הג"ר אינן מתלבשי' רק שאר"א יונקי' מהן כנ"ל, (ואח"כ יש בחי' ג' עולמו' בי"ע ממש והן ג"כ עד"ו דבריאה היא יש מאין מאצי' שהוא אלקות, ובריאה כולל חיות דיצי' ועשי' כמארז"ל רגלי החיות כנגד כולם, ע' בדרוש המילויים, ואח"כ יצי' זהו יציאות הבחי' הכלולים בבריאה מהעלם לגילוי, ועדיין הם רוחני' וכשמתלבשים בגשמי' כמו הנפש בגוף זהו עשי'. ונמצא יש ב' פעמים בי"ע, א' בי"ע ממש בנבראים, והב' בבחי' הע"ס יש ג"כ בי"ע שהן א"ק וג"ר דא"א ואצי', וכנ"ל שנק' ג"כ בי"ע ואעפ"כ הם אלקות ממש לגבי בריאה כו', וי"ל בי"ע ממש הן תלת עלמין של הנשמה הנז' בווהר פ' שלח, ונעשה אדם בצלמינו בחי' תלת עלמין דקוב"ה הם בי"ע העליונים הן ג' בחי' אדם הנ"ל. והנה כתיב לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ומבואר ע"פ מי מנה איך עשי' מרבה בחי' רביעית שלמעלה מבריאה, וא"כ כמו"כ בודאי בכללות העולמות שע"י התהוות אדם דאצי' הנק' אדם דעשי' שזהו אף עשיתיו יהי' גילוי בחי' עליונה יותר מאדם דבריאה, ולכאורה תמוה, ונלע"ד דיובן ע"פ מ"ש במ"א ע"פ ויהי קול מעל כו', והובא בדרוש המילויים בענין התכללות והתלבשות שיש בבחי' התלבשות מעלה יתירה שמה שהתחתון יוכל להלביש העליון זהו מצד שרש הכלים גבוהים וזהו בחי' ישר, משא"כ בעיגולים לא יש התלבשות רק בבחי' התכללות, והרי בחי' א"ק נק' אור כללי, ואדם דיצי' הוא גילוי הבחי' שהי' כלולים בו מההעלם אל הגילוי, וכ"ז בחי' התכללות, אבל אדם דעשי' הוא בחי' התלבשות ושיהי' הכלים דאצי' יכולים להלביש האורות זהו ע"י המשכה מא"ס ב"ה הכל יכול, וכמו כח התהוות העשי' גשמי' ממש כמ"ש במ"א ע"פ יביאו

לבוש מל' כו', נמצא אדם דעשי' שרשו גבוה מאד, ולכן עי"ז יהי' גילוי לע"ל בחי' שלמעלה מהבריאה שהוא גילוי א"ס ממש. ועפ"ז י"ל ג"כ מ"ש ויוציאנו כו' ע"י שהלבישו לזרועות דא"א כו', דקשה הא היניקה ממזלות גבוה יותר, ולמה בחי' יצי"מ הוא דוקא ע"י שהלבישו לזרועות כו'. אך מבואר בדרוש המילויים עד"מ כמו כח המרעיב וכח הון יניקתם ג"כ מהשכל שהמוח כולל כל חיות הרמ"ח אברים אעפ"כ אין המוח פועל בהם שאם ירעב לא יוכל המוח לשלוט עליו שלא ירעב כמו ששולט על היד, וזהו מפני חסרון כח המרעיב שאינו יכול לקבל שיהי' השכל מתלבש בו, משא"כ ביד ורגל שהשכל מתלבש בהן ע"כ בטלים להמות, נמצא מובן מזה שזה שיהי' התחתון מתנהג כפי רצון העליון הוא ע"י התלבשות דוקא כאשר כח העליון מלוּבש בו, אבל כשאינו מלוּבש בו אע"פ שיונק ממנו מרחוק מ"מ הוא דבר בפ"ע. שהרי כח המרעיב יונק וחי מחיות המוח ועכ"ז אינו מתנהג כפי המוח ממש כנ"ל. ועפ"ז יובן מה שיצי"מ הי' דוקא ע"י שהלבישו לזרועות דא"א שע"י ההלבשה שהוא ההשפעה בגילוי שהמלביש מתנהג כפי האור המלוּבש בו ממש כמו היד כפי המח' כו', נמצא הי' הפעולה וההמשכה מא"א בגילוי ועי"ז הי' יצי"מ שיצי"מ נמשך דוקא ע"י גילוי א"ס ב"ה שמלוּבש בכתר שמשם נמשך כל הגילוי שלא כפי ההדרגה כו', הן בשינוי הטבע באותות ומופתים והן בגילוי אלקי' לישראל מבחי' מיצר, וגילוי זה דהכתר הוא ע"י התלבשות דא"א לחו"ג דא"א כנ"ל, גם י"ל כמו ע"ד שנת' גבי שרי אשתך כו' שלצורך ההולדה לוקח ממנה היו"ד וניתן לה ה' דוקא, והרי היו"ד גבוה יותר, אלא משום שכדי להיות הולדה בבי"ע שזהו מבחי' שרה ח"ת א"א שיהי' ע"י צמצום משא"כ בהולדה ממל' דא"ס כו', וי"ל כך גם ביצי"מ הי' צריך להיות גילוי למטה בבי"ע ממש וגילוי זה ע"י המל' כמ"ש כי אני הוי' בקרב הארץ כה אמר ה' כו' והנה לא שמעת עד כה, שהיא המל' הנק' כה, ומבחי' מל' בבי"ע הוצרך שיהי' הגילוי ע"י התפשטות כמו בחי' ה' דשר"ה ולא בחי' יו"ד וכו', ושרש ומקור להתפשטות זה הוא מו"ת דא"א שמתלבשים באו"א בגילוי רב והתפשטות וכו' וכמש"ל).

(י) והנה אחר כל הנ"ל יובן ג"כ הקושיא דלעיל למה דוקא בכללות כל העולמות נבחנו רק לג' בחי' לבד היינו אדם דבריאה אדם דיצ"א אדם דעשי' ואין זכר לבחי' אצי', וע' בזהר ר"פ שלח במא' תלת עלמין אית לי' לקוב"ה, ופי' הרמ"ז שם שהבחין כל העולמות שבתוך החלל בג' עולמות שכנגדם נאמר קדוש קדוש קדוש, וענין ג' עולמות הא' הוא עולם הא"ס, ב' עולם האצי', וג' בי"ע ושכנגדם יש לאדם ג' עולמות עוה"ז וגעה"ת וגעה"ע, וטעם ההתחלקות לג' בחי' הנ"ל מובן היטיב ומבואר במ"א בפ' כשלח בביאור ע"פ ויאמר משה אכלוהו היום כו' כי בי"ע הם עולמות הנפרדים בבחי' גבול גדר מקום וזמן, כי גם במלאכים יש היכר זמן אשר ביום אומרים קדוש ובלילה אומרים ברוך רק שאין אצלם זמן כמו יומם ולילה שלנו הגשמי', והמדריגה הב' בחי' אצי' למעלה מבחי' מקום וזמן, הנה מקום אתי שהוא בטל שם, אבל מ"מ שם יש שרש למדות חו"ג הנק'

ודילוג הערך עז"נ מאין תמצא, אבל מבחי' ז"ת שבא בבחי' התלבשות וקירוב ע"ד עו"ע הוא בבחי' גילוי ממש ואר"א משיגי' ומלבישי' מהות הו"ת כנ"ל. ועפ"ז יובן ענין בחי' אדם דאצי' שנק' אדם דעשי' פי' כי העשי' הוא התלבשות כמו הנשמה כשנמשכת בעשי' מתלבשת בגוף גשמי שאע"פ שאברי הגוף הם גשמי' מ"מ מלבישי' את הנפש הרוחני' זהו בחי' עשי' משא"כ בחי' יצי' היא שכלי' רוחני' קודם שמתלבשי' בעשי', וכך יובן דבחי' ג"ר דא"א כיון שאינן מתלבשי' כלל בחו"ב דאצי', אע"פ שאר"א יונקים ומקבלי' מהן כיון שאינן מתלבשי' בהן ונבדלים מהן לכן נק' אדם דיצי' כמו היצי' שמשפיע לעשי' אבל מ"מ אינן מלובשים בגשמי' דעשי', וגם נק' יצירה שהוא גילוי מההעלם דבריאה שהוא א"ק האור כללי כנ"ל, אבל בחינת ז' תחתונות דא"א שמתלבשים ממש באצילות נק' אדם דעשי' כדמיון שחיות הנפש הרוחני' מלובשת ממש באברי הגוף כשנמשכת בעשי', וכך ז"ת דא"א מלובשים ממש באצי' ונה"י דא"א מתלבשי' בג' קוין דאצי' כמ"ש בע"ח ג' פרקין דנה"י דא"א כו'. ונמצא מובן כללות ענין ג' בחי' אדם הנ"ל שאדם דבריאה הוא א"ק הוא הבריאה מאין ליש והוא אור כללי שכולל כל הנמצאים דאבי"ע שהי' בתוכו בבחי' התכללות, ואח"כ כשנמשך ממנו אורות מהעלם לגילוי נק' אדם דיצי' ע"ש גילוי ההעלם שזהו ל' יצי', ואח"כ כשנמשך מהן להתלבש תוך כלים דאצי' ע"ד התלבשות הנפש בגוף נק' אדם דעשי' וזהו מז"ת דא"א, אבל הג"ר אינן מתלבשי' רק שאר"א יונקי' מהן כנ"ל, (ואח"כ יש בחי' ג' עולמו' בי"ע ממש והן ג"כ ער"ז דבריאה היא יש מאין מאצי' שהוא אלקות, ובריאה כולל חיות דיצי' ועשי' כמארז"ל רגלי החיות כנגד כולם, ע' בדרוש המילויים, ואח"כ יצי' זהו יציאות הבחי' הכלולים בבריאה מהעלם לגילוי, ועדיין הם רוחני' וכשמתלבשים בגשמי' כמו הנפש בגוף זהו עשי'. ונמצא יש ב' פעמים בי"ע, א' בי"ע ממש בנבראים, והב' בבחי' העי"ס יש ג"כ בי"ע שהן א"ק וג"ר דא"א ואצי', וכנ"ל שנק' ג"כ בי"ע ואעפ"כ הם אלקות ממש לגבי בריאה כו', וי"ל בי"ע ממש הן תלת עלמין של הנשמה הנז' בוהר פ' שלח, ונעשה אדם בצלמינו בחי' תלת עלמין דקוב"ה הם בי"ע העליונים הן ג' בחי' אדם הנ"ל, והנה כתיב לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ומבואר ע"פ מי מנה איך עשי' מרבה בחי' רביעית שלמעלה מבריאה, וא"כ כמו"כ בודאי בכללות העולמות שע"י התהוות אדם דאצי' הנק' אדם דעשי' שזהו אף עשיתיו יהי' גילוי בחי' עליונה יותר מאדם דבריאה, ולכאורה תמוה, ונלע"ד דיובן ע"פ מ"ש במ"א ע"פ ויהי קול מעל כו', והובא בדרוש המילויים בענין התכללות והתלבשות שיש בבחי' התלבשות מעלה יתירה שמה שהתחתון יוכל להלביש העליון זהו מצד שרש הכלים גבוהים וזהו בחי' יושר, משא"כ בעיגולים לא יש התלבשות רק בבחי' התכללו', והרי בחי' א"ק נק' אור כללי, ואדם דיצי' הוא גילוי הבחי' שהי' כלולים בו מההעלם אל הגילוי, וכ"ז בחי' התכללות, אבל אדם דעשי' הוא בחי' התלבשות ושיהי' הכלים דאצי' יכולים להלביש האורות זהו ע"י המשכה מא"ס ב"ה הכל יכול, וכמו כח התהוות העשי' גשמי' ממש כמ"ש במ"א ע"פ יביאו

לבוש מל' כו', נמצא אדם דעשי' שרשו גבוה מאד, ולכן עייז יהי' גילוי לע"ל בחי' שלמעלה מהבריאה שהוא גילוי א"ס ממש. ועפ"ז י"ל ג"כ מ"ש ויוציאנו כו' ע"י שהלבישו לזרועות דא"א כו', דקשה הא היניקה ממולות גבוה יותר, ולמה בחי' יצי"מ הוא דוקא ע"י שהלבישו לזרועות כו'. אך מבואר בדרוש המילויים עדי"מ כמו כח המרעיב וכח הזון יניקתם ג"כ מהשכל שהמוח כולל כל חיות הרמ"ח אברים אעפ"כ אין המוח פועל בהם שאם ירעב לא יוכל המוח לשלוט עליו שלא ירעב כמו ששולט על היד, וזהו מפני חסרון כח המרעיב שאינו יכול לקבל שיהי' השכל מתלבש בו, משא"כ ביד ורגל שהשכל מתלבש בהן ע"כ בטלים להמות, נמצא מובן מזה שזה שיהי' התחתון מתנהג כפי רצון העליון הוא ע"י התלבשות דוקא כאשר כח העליון מלוכב בו, אבל כשאינו מלוכב בו אע"פ שיונק ממנו מרחוק מ"מ הוא דבר בפ"ע. שהרי כח המרעיב יונק וחי מחיות המוח ועכ"ז אינו מתנהג כפי המוח ממש כנ"ל. ועפ"ז יובן מה שיצי"מ הי' דוקא ע"י שהלבישו לזרועות דא"א שע"י ההלבשה שהוא ההשפעה בגילוי שהמלביש מתנהג כפי האור המלוכב בו ממש כמו היד כפי המוח כו', נמצא הי' הפעולה וההמשכה מא"א בגילוי ועי"ז הי' יצי"מ שיצי"מ נמשך דוקא ע"י גילוי א"ס ב"ה שמלוכב בכתר שמשם נמשך כל הגילוי שלא כפי ההדרגה כו', הן בשינוי הטבע באותות ומופתים והן בגילוי אלקי' לישראל מבחי' מיצר, וגילוי זה דהכתר הוא ע"י התלבשות דא"א לחוי"ג דא"א כנ"ל, גם י"ל כמו ע"ד שנת' גבי שרי אשתך כו' שלצורך ההולדה לוקח ממנה היר"ד וניתן לה ה' דוקא, והרי היר"ד גבוה יותר, אלא משום שכדי להיות הולדה בבי"ע שזהו מבחי' שרה ח"ת א"א שיהי' ע"י צמצום משא"כ בהולדה ממל' דא"ס כו', וי"ל כך גם ביצי"מ הי' צריך להיות גילוי למטה בבי"ע ממש וגילוי זה ע"י המל' כמ"ש כי אני הוי' בקרב הארץ כה אמר ה' כו' והנה לא שמעת עד כה, שהיא המל' הנק' כה, ומבחי' מל' בבי"ע הוצרך שיהי' הגילוי ע"י התפשטות כמו בחי' ה' דשר"ה ולא בחי' יו"ד וכו', ושרש ומקור להתפשטות זה הוא מו"ת דא"א שמתלבשים באו"א בגילוי רב והתפשטות וכו' וכמש"ל.

(י) והנה אחר כל הנ"ל יובן ג"כ הקושיא דלעיל למה דוקא בכללות כל העולמות נבחנו רק לג' בחי' לבד היינו אדם דבריאה אדם דיצי' אדם דעשי' ואין זכר לבחי' אצי'. וע' בזה ר"פ שלח במא' תלת עלמין אית לי' לקוב"ה, ופי' הרמ"ז שם שהבחין כל העולמות שבתוך החלל בג' עולמות שכנגדם נאמר קדוש קדוש קדוש, וענין ג' עולמות הא' הוא עולם הא"ס, ב' עולם האצי', וג' בי"ע ושכנגדם יש לאדם ג' עולמות עוה"ז וגעה"ת וגעה"ע, וטעם ההתחלקות לג' בחי' הנ"ל מובן היטיב ומבואר במ"א בפ' בשלח בביאור ע"פ ויאמר משה אכלוהו היום כו' כי בי"ע הם עולמות הנפרדים בבחי' גבול גדר מקום וזמן, כי גם במלאכים יש היכר זמן אשר ביום אומרים קדוש ובלילה אומרים ברוך רק שאין אצלם זמן כמו יומם ולילה שלנו הגשמי, והמדריגה הב' בחי' אצי' למעלה מבחי' מקום וזמן, הנה מקום אתי שהוא בטל שם, אבל מ"מ שם יש שרש למדות חוי"ג הנק'

הגבלת אורות בכלים כו', והמדריגה הג' מה שלמעלה מאצ"י הנק' בכלל כתר שהוא הממוצע בין המאציל העליון א"ס ב"ה לנאצלים כו', ואי"כ לפי"י הי' מקום לפרש ענין ג' מיני אדם ג"כ ע"ד תלת עלמין הנ"ל כי א"ק וכללות עולמות הא"ס שלפני האצ"י י"ל שנק' אדם דבריאה כמו שיבחנום בזהר פ' שלח בגדר עולם א', ועולם האצ"י שנק' עולם הב' היינו יצ"י והיינו כי אצ"י מלשון גילוי מן ההעלם כמו ויאצל מן הרוח והוא כענין יצ"י מהבריאה יוצר אור ובורא חשך וכמו דבור לגבי מחשבה כנ"ל, ועולם בי"ע שהן נפרדים וסוג אחר נק' עשי' אף עשיתיו הפסיק בין יצרתיו לעשיתיו כנ"ל, וכן שם בבי"ע יש אף קליפות, משא"כ באצ"י לא יגורך רע, וע' בע"ח סוף שער ב' במהד"ב פ"ג ג"כ משמע שחילק כללות העולמות לג' בחי' אלו כמ"ש שם דא"ק נק' נשמה ואצ"י הוא הגוף ובי"ע הם הלבושים כו' ע"ש. ולדרך שביארנו לעיל כבר מבואר חילוק הג' בחי' בי"ע בכלל היינו דא"ק נק' בריאה ועקודים נקודים יצ"י ואצילות עשי' כנ"ל ושניהם דא"ח. אך עכ"פ לשני הדרכים אלו לא נו' אצ"י כלל וההכרח לאמר כמש"ל בהג"ה תחלת דרוש זה דרומז לבחי' האור מא"ס שלכן נק' הא"ק בריאה להיותו שנית לאי"ס כו', אלא דגדול הקושיא ע"ו שאין שייך כלל להעריך א"ק לגבי אי"ס כערך הבריאה לאצ"י שהרי כל מה שבתוך החלל הכל מחודש מאין ואפס המוחלט הרי הבריאה והאצ"י שניהם מחודשים לכן יש להן ערך מה זל"ז משא"כ א"ק הנברא ומחודש מאין ליש ממש אין לו ערך כלל לגבי אי"ס ב"ה הבורא ית' דאין ערוך הנברא לבורא ית'. ומרגלא בפומי' דרבינו הגדול נ"ע דלגבי אי"ס ב"ה הנה בחי' הנק' א"ק עם העשי' ואפילו עם הדומם הגשמי ממש שניהן שוין ממש כיון שאין ערוך אליו ית' כלל, ואי"כ איך בכללות הכל ירמוז האי"ס ב"ה אל העולמו' א"ק ואבי"ע כמו אצ"י לגבי בריאה זהו תימא גדול, אך הנלענ"ד לתרץ זה בטוב ע"פ הקדמה שביאר רבינו ז"ל ע"פ מאמר הזהר פ' וירא ע"פ וה' פקד את שרה, דהנה ידוע שבכל עולם יש ד' פרצופים חו"ב ות"ת ומל' שהם ד' מדריגות אבי"ע שיש בכל עולם היינו חכמה מוחא הוא בחי' אצ"י, ובינה בריאה, וז"א יצ"י, ונהי"מ עשי', וכן יש ד' בחי' אלו בכל ספי' ממש. אך הנה זה שנחלקי' לד' מדריגות היינו בבחי' האורות שהם בבחי' שם הוי' שהוא שם בן ד' אותיות כנגד ד' בחי' הנ"ל, יו"ד אצ"י וחכ' ה' בינה ובריאה כו', אבל בחי' הכלים שבכל העולמות ובכל ספי' בפרט לא נמצא רק ג' חלוקות בלבד, היינו ראש תוך סוף, וסימן אתה סתר לי ר"ת סתר סוף תוך ראש, והיינו חב"ד חג"ת גה"י, ומבשרי אחזה ציור גוף האדם שהוא הכלי נחלק לג' בחי' אלו היינו הראש ואח"כ הגוף הוא תוך ואח"כ הרגלים הן סוף, וגי' חלוקות אלו שבכלים הן בחי' בריאה יצירה עשיה, היינו גם באצ"י בחי' חב"ד שבכלים דאצ"י הוא בריאה דאצ"י וחג"ת יצ"י שבאצ"י ונהי"מ עשי' שבאצ"י, והאורות המתלבשים בהכלים ומתחברים עמהם הן בחי' אצ"י שבאצ"י, אך אינן במנין וחשבון עמהם כי בכלים יש רק ג' בחי' בי"ע כנ"ל, והאורות יש בהן ד' בחי' בפ"ע, ר"ל הגם שהם בכלל בחי' אצ"י הרי הם מתלבשי' בהכלים שהן בי"ע ואי"כ בחי' האור המלובש בבחי' עשי' של הכלים נק' עשי' שבאצ"י, והאור

המלוכש בבחי' יצי' של הכלים נק' יצי' שבאצי', והאור המלוכש בבחי' בריאה של הכלים נק' בריאה שבאצי', אלו הם ג' בחי' מהאור המלוכש בג' בחי' הכלים, והבחי' אצילות שבהאור הוא בחינת מקיף על הכלים והוא הנק' נשמה לנשמה, כי ג' בחי' מהאור המלוכשי' בג' בחי' דכלים נק' גר"ף, אבל בחי' הרביעית שבהאור נק' נשמה לנשמה, והוא בחי' יו"ד דשם הוי' ולכן היו"ד דהוי' מורה על שמהוה כן תמיד להיותו עיקר בחי' א"ס כו', והמחבר האורות עם הכלים הוא בחי' הדעת, ע"כ תוכן ההקדמה, ותמצאנו מוכרח בכמה מקומות בע"ח. וטעם הדבר שדרך כלל גחלקים הכלים רק לבחי' בי"ע לבד, היינו כי האצי' מורה על אלקות ממש מלשון ויאצל מן הרוח דגבי משה שהוא כמדליק נר מנר ואינו ענין התהוות בריאה יש מאין שהוא מהות אחר, משא"כ אצי' הוא כענין המשכת האור מן המאור כזיו הנמשך ללבנה מן החמה, כמו שאמרו פני משה כפני חמה פני יהושע כו', או כזיו השמש המאיר על הארץ, שעכ"פ האור מעין המאור ממש, זהו אמיתית' לי' אצי' וכיון שכן אין שייך בחי' זו בכלי' כלל, שהרי הכלים חו"ב הם בריאה מאין ליש שהרי א"ס ב"ה לאו מכאמא"כ כמש"ל באריכות, והאור והזיו הנמשך ממנו ג"כ פבתה"פ ונק' בלי מ"ה שלא יצדק עליו לתארו במהות ניכר אלינו כחכ' או בינה כו' כי אינו מערך זה כלל ולכן על האור שייך לקרותו אצי' שנאצל מא"ס ב"ה ע"ד ויאצל מן הרוח וכמ"ש באגה"ק ד"ה איהו וחיוזי שהאור הוא מעין המאור הוא מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה, משא"כ הכלי' שאינן כלל ממהות האור לא מיני' ולא מקצתו אין שייך לקרותו אצילות רק בריאה מאין ליש לכן הבחי' העליונה שבכלי' היינו הראש והפנימי' נק' בריאה כנ"ל.

ומעתה יובן היטיב איך בכללות העולמות נחלקו רק לג' בחי' היינו ג' מיני אדם שא"ק נק' אדם דבריאה כו', דהיינו בחי' הכלים דא"ק. (עם שלגבי אצי' אין לקרותו כלים כלל רק אורות אך באמת לגבי א"ס הן כלים שהרי נק' חכ' דא"ק וחכ' הוא כלי כנ"ל), הרי הן ודאי בריאה ממש שאינו מערך האא"ס ולא יתכן לקרותו אצי' כנ"ל, ואצי' הוא האור והזיו הנמשך מא"ס ב"ה המתלבש בהכלים, והיינו בחי' הקו וע"ד הנ"ל שהאורות מתלבשי' בהכלי' כו' שהאור הוא מעין המאור ממש ע"כ נק' אצי' מל' ויאצל מן הרוח, ונמצא באמיתית' השם ריחוק הבריאה מן האצי' ה"ז ממש הריחוק מהנברא לגבי הבורא כי אצי' הוא הארה ממהו"ע רק שמהו"ע ית' הוא הנק' מאציל ומאור שהוא מקור האור והזיו הנאצל ממנו כו', אך זה שדרך פרט נק' עולם האצי' בשם אצילות ור"ל הכלים דאצי', זהו רק בדרך השאלה, והוא לפי שלגבי בי"ע ממש הנפרדי' נשמות ומלאכי' שייך לקרותו אצי', כי בי"ע הן נפרדי' ממש, וכלים דע"ס דאצילות הן אלקי', ר"ל שמיחודים עם האורות ובטלים להן, ולכן כלים דאצי' נעשים אורות לבי"ע היינו למ"ד כלים דאצי' נעשו אורות ונשמות לע"ס דבי"ע, והע"ס דבי"ע הם כלים להן, וכיון שנעשי' אורות להם שייך לקרותו אצי' לגבי בי"ע ממש, אך י"ל זה גופא איך שייך לומר שהכלים דאצי' נעשו

אורות ממש לבי"ע. נוכל להשכיל מעט ממ"ש באגה"ק בשם הה"מ ז"ל ע"פ ואנכי עפר ואפר כו' שמתוך זה יובן גודל מעלת הכלים דאצי' ע"ש. וגם בד"ה איהו וחיוהי כו' אבל באמיתית בהעריך העולמות לגבי הבורא ית' הנה א"ק נק' אדם דבריאה מאין ליש כנ"ל, והקו הוא בחי' האצי' ע"ד ויאצל כו'. (ובספר ויקהל משה כ' בענין אחר בפ"י אצי' בכלל, ולא זה הוא הדרך שאמר רבינו ז"ל, וגם בע"ח אין שום זכר לסברתו, ולא בת"ז שמשם מקור הדברים). גם אצי' הוא מלשון אצל וסמוך, ונק' כן האור שבטל במאור ואינו מהות ויש בפ"ע, וזה פי' אצל וסמוך שבהסתלקות המאור השמש מן הארץ הי' כלא הי' האור כו' ולפי שהכלים דאצי' הן ג"כ בבחי' ביטול אמיתי כביטול זיו השמש בשמש כמ"ש בתניא ח"ב ע"כ נק' אצילות.

ובכל הנ"ל יובן ג"כ בתוס' ביאור מש"ל ע"פ מי מנה כו' בענין אף עשיתיו שמרבה בחי' ד', כי שרש ביי"ע בכלל הן ג' בחי' אדם הנ"ל א"ק נק' אדם דבריאה כו' אבל לע"ל יהי' גילוי בחי' א"ס מנוש, וזהו וגבה מאד אותיות אדם, כי מאד הוא למע' מבחי' אדם, כי אדם נק' בריאה אבל מאד בלי גבול, ונמצא געה"ע הוא בחי' בריאה אבל תחה"מ זהו ע"י גילוי בחי' שלמעלה מהבריאה דהיינו גילוי א"ס ב"ה ממש כנ"ל.

קיצור מתורה הנ"ל.

(א) ענין ג' מיני אדם (ואיך א"ק שלמע' מן האצי' נק' רק אדם דבריאה, וגם מה שבבחי' כללוי העולמות אין זכר לבחי' אצי'), צ"ל תחלה מהו בחי' ע"י והענין כי אית רצון ואית רצון פי' רצה"ת הוא רצון הנולד מן השכל ואית רצה"ע שלמעלה מן השכל כענין שתוק כך עבמ"ח רצון בלי טעם אן אין ר"ל בלי טעם כלל כ"א הטעם הוא למעלה מן השכל המושג וזהו הנק' מו"ס ואין המוחי' והטעם מתגלה רק הרצון ולכן נק' הרצה"ע גלגלתא דחפי' על מו"ס ושם במו"ס הוא התה"ע שבטעם והרצה"ע וזהו הנק' ע"י ע"ש שנעתק ונבדל מהשגה.

(ב) והנה גם בהתענוג יש ב' מדריגות היינו גילוי התענוג מה שמתפעל ומתענג באיזה דבר ורוצה בו כמו שעשוע האב בבנו ויש מקור התענוג כמו שיש שכל ומקור השכל ולכן יש שינוים בגילוי התענוג שלפעמים אב את בן ירצה וישתעשע עמו ולפעמים מפני איזה טרדא לא יומשך התפעלות התענוג להשתעשע עם בנו כי איך יהי' הגילוי והמשכו' כחות הנפש ובכללם כח התענוג תלוי ברצון עצם הנפש שהוא למעלה מכל כחות' וכך יובן למע' שבחי' גילוי ע"י המלוכב במו"ס זהו גילוי התענוג אבל עצמו' ע"י זהו מקור התענוגי' וכמה יהי' הגילוי הוא כפי רצון עצמו' המאציל שלמע' מכל הע"ס דלאו מכאמא"כ ולמע' גם ממקור התענוגי' (ונק' רצון זה המנהיג כל הע"ס ועתיק בשם רעדכ"ר והוא הנק' א"ק).

(ג) והנה אע"פ דא"ס ב"ה לאו מכאמא"כ ולמע' מבחי' ע"י ומקור התענוגי' אעפ"כ לגבי הע"ס נק' בחי' עתיק ג"כ שנעתק ונבדל מהם כי הוא נק' בחי' תחתונה שבמאציל, ויובן עד"מ באדם כח התענוג הוא המחי' כל כחות הנפש וגם מתפשט בהרחבה יותר משאר כחות הנפש וכך בחי' ע"י מקור התענוגים הוא למעלה מהע"ס ונק' בחי' תחתונה שבמאציל ר"ל בבחי' אור וזיו ממנו ית' אך מהו"ע קדוש ומובדל גם מבחי' מקור התענוגי' וזהו כי עמך מקור חיים.

(ד) וכיון שמבחי' ע"י נמשך הארה בג"ע ע"כ א"א שיתהווה מא"ס בחי' ע"י א"ל ע"י ממוצע והיינו בחי' א"ק כי ע"י זהו בחי' פרטי' בחי' תענוג אבל א"ק הוא אור כללי ולכן התהוות א"ק ע"י צמצום ומקו"פ דוקא משא"כ מא"ק ולמטה א"צ לזה כי שם רק מהעלם לגילוי.

(ה) ולכן תולדות הנשמות ומלאכים דוקא מהכלים (וביאור ל' א"ק).

(ו) ובחי' א"ק זהו"ע רעדכ"ר ונק' מזה"ק כמו באדם קודם שרוצה יש בחי' הסכם על הדבר ואח"כ נמשך רצון ממש מטעם וההסכם ההוא על כל הדבר בכלל (ועיקר ההתחדשות הוא ההסכם).

(ז) וכן למע' כתר נק' רצון וזהו צלותא ל' הטיה יה"ר אבל א"ק נק' רעדכ"ר ומזה"ק וממנו נמשך הרצון ולכן רגלי א"ק מסתיימן בעשי' ובין אצ"י לעשי' יש פרסא וז"ע פקד כו' כאשר אמר.

(ח) וזהו שנק' א"ק אדם דבריאה ועולם הנקודים נק' עולם דיצי' כי הבריאה הוא התחדשות מאין ליש והיינו התחדשות ההסכם לבריאת העולמו' ועי"ז נתהוו העולמו' כי הוא אור כללי משא"כ נקודים מא"ק רק מהעלם לגילוי, וזהו קורא הדורות מראש וזהו וקונה הכל ע"ד ברוך קונך.

(ט) החילוק בין אדם דעשי' לאדם דיצי' שעשי' זהו בחי' התלבשות כדמיון הנפש באברי הגוף ועד"ז ז"ת דא"א מלובשי' באו"א משא"כ ג"ר בלתי מתלבשים (ובהג"ה נת' ענין ב' בחי' בי"ע ואיך עשי' מרבה בחי' רביעית. ופי' ויוציאנו וכו' על ידי שהלבישו דוקא).

(י) והוא הג"ה. יבאר טעם למה דרך כלל נחלקים העולמות רק לג' בחי' בי"ע ודרך פרט אפילו מאצ"י ואילך יש ד' בחי' אבי"ע, ויקדים שהכלים מתחלקים רק לג' בחי' והאורות לד' בחי' ובכללות העולמות נק' כלים ונבראים ע"כ מתחלקים לג' בחי'.

הנה הטעם שאצי' דוקא נק' אדם, מבואר בכיארור שע"פ ואלה המשפטים וז"ל אבל אדם דאצי' הוא בחי' אדמה לעליון שאינו רק מהעלם אל הגילוי ואצי' הוא מלשון ויאצל כו' משא"כ בבריאה התחדשות יש מאין עכ"ל, וצ"ל איך אצי' אינו רק מההעלם אל הגילוי והכתוב והחכ' מאין תמצא, ומבואר הפי' שהוא יש מאין, וכמ"ש בתניא ח"ב פ"ט, וצ"ל הפי' דלגבי א"ס ממש הסוכ"ע החכ' היא יש מאין וכמ"ש במ"א ע"פ בורא קדושים ישתבח שמך כו', אך מה שנק' אצי' ואדמה לעליון ר"ל לגבי א"ק שנק' ג"כ בשם א"ס בהשאלה לפי שהוא למע' מהכלים דאצי', וכמו שנק' הים מים שאל"ס, אף שבאמת אינן אין סוף ממש כו', ולגבי בחי' א"ק נק' אצי' אדמה לעליון שאינו רק מהעלם אל הגילוי כו', גם אפ"ל שאפי' לגבי הקו"ח מאא"ס ממש שייך לומר דאצי' נק' אדם אדמה לעליון, וזה מתבאר ממש בד"ה יביאו לבוש מל' (בד"ה להבין ההפרש) כי יש ב' מיני המשכות מאא"ס ב"ה, הא' הוא בבחי' א"ס ממש, והב' הוא בבחי' גבול ומדה (ומבואר שם שענין ההמשכה שבבחי' א"ס זהו בחי' מחה"ק דאנא אמלוך ונק' מל' דא"ס, והוא בחי' הקו"ח כו' והוא ראשית הגילוי בחכ' כו'), גם מבואר שם שכח ומהות החכ' הוא מבחי' הקו"ח, וכלי החכ' המגבילה להיות בבחי' יש הוא מהארת הסוכ"ע דוקא כו', וע"ש בסוף הדרוש, וזו מעלה יתירה בדברים הגשמי' מבח"ע כו', נשמע מזה שכח ומהות החכ' לגבי הקו"ח אין נק' יש מאין, ולכן נק' חכ"ע אדם אדמה לעליון, שהרי הקו הוא מבחי' אא"ס שהאור מעין המאור, אלא שמ"מ התהוות חכ' דאצי' מהקו הוא ע"י ריבוי השתל' שהקו גנוז בא"ק כו', ומ"מ אינו נק' יש מאין, אך נראה דדוקא לגבי הקו שייך לומר כן שהקו הוא מה שאא"ס מאיר בבחי' גבול ומדה שהי' ע"פ צמצום ומקו"פ שהוא הסתלקות בחי' א"ס שלא להיות בגילוי בחי' א"ס אלא בבחי' גבול ומדה והוא ראשית הגילוי בחכ' כו', ע"כ כיון שהקו עם היותו מבחי' האא"ס ממש מ"מ כיון שהוא מה שאא"ס אינו מאיר בבחי' א"ס כ"א בבחי' גבול ומדה, לכן לגבי בחי' זו שייך לומר בחי' ראשית הגילוי בחכ' ולא נק' החכ' יש מאין לגבי בחי' זו דהארה שבגבול ומדה, כ"א רק ע"ד אצי' מהעלם אל הגילוי, אבל לגבי מה שאא"ס ב"ה מאיר בבחי' א"ס ממש ולא בגבול ומדה, והוא בחי' סוכ"ע, הנה לגבי בחי' זו אפי' א"ק שלמע' מעלה מאצי' נק' בריאה יש מאין, ולכן כתב שם שמצד הארה זו דסוכ"ע הי' ממשיך רבוא רבבות ספי' וגם באופן ומהות אחר כו', כי בא"ס ב"ה עצמו לא שייך כלל גדר ספי' אלו עד שיתכן לומר שהחכ' היא מהעלם אל הגילוי, רק לגבי בחי' הקו שייך לומר כן כיון שהוא הארה שבגבול ומדה כו', אבל לגבי א"ס ב"ה הסוכ"ע נאמר והחכ' עצמה ממש מאין תמצא יש מאין, כי א"ס ב"ה שלמעלה מהקו אינו בגדר חכ' כלל, וא"ת א"כ מהו שכתב שם וזו מעלה יתירה בדברים הגשמי' מבח"ע כו' כיון שגם עצם כח החכ' הוא ג"כ יש מאין לגבי א"ס הסוכ"ע, וי"ל כיון שלגבי הקו אינו יש מאין, והקו הוא ממש הארה מא"ס, רק מה שא"ס מאיר בגבול, א"כ יש מעלה בגשמי' שהוא יש מאין לגבי הקו ג"כ, ונמשך ונתהווה עצמותו מסוכ"ע, משא"כ החכ' עצמותו מהקו, וא"ת א"כ הקו יש מאין לגבי סוכ"ע, וזה א"א לומר, ואפ"ל הקו

מאיר בבריאה שבא"ס וע"ד שהמל' דאצי' נק' מקור דבי"ע ושורשן שבאצי', ע' פ' תרומה, ואינו יש מאין כמו שהמל' אינו יש מאין לגבי ז"א, אלא דדוחק, דאם הקו אינו יש מאין לגבי סוכ"ע, וגם חכ' אינו יש מאין לגבי הקו, א"כ איך חכ' יש מאין לגבי סוכ"ע, לכן צ"ל באופן אחר, הנה הקו הוא בחי' גבול, והוא המשכה מאור א"ס והאור מעין המאור, והיינו כי אא"ס כל יכול, א"כ גם זה הכח שיהי' מאיר בגבול ומדה יש בו, ואעפ"כ יהי' הארה זו מעין האור והזיו שבבחי' א"ס רק שיהי' בגבול ואין זה שני הפכים בנושא א', וגם ע"ד שנשמות דאצי' הם אלקות ובגבול, ואינן ערוך לגבי הספי', כך ע"ד הקו כח הגבול שיש ג"כ בא"ס, ולא שייך לומר שכח זה הוא בריאה יש מאין כי הוא ג"כ כח שלו ית', והנה בבחי' זו שייך לומר שיהי' מקור לע"ס, ואין החכ' יש מאין מבחי' כח זה, ומ"מ אינה ערוך לגבי א"ס ב"ה ממש, כמו שאין ערוך הגבול לבלתי בע"ג, ובא"ס ממש שלמעלה מהקו הוא למעלה לגמרי ממהות חכ', ואעפ"כ אין עצמות החכ' נק' יש מאין כיון שנתהווה מהקו שהוא כח הגבול שבא"ס כו', ומ"ש שא"ק נק' בריאה ממש יש מאין וכן החכ' יש מאין היינו מצד כלי המגבילה כו', והנה זהו ענין מעלת אדם ונשמות, אדמה לעליון, אצי' מלשון ויאצל כו' והיינו מהקו שהוא ג"כ הארת אא"ס כו', משא"כ בהמה ב"ע התחדשות יש מאין, ולכן העלאות דצ"ח ע"י האדם, ומ"מ הם מוסיפים בו כח וחיות, כי התהוותן מסוכ"ע דוקא וכמעלת הנשמי' על הרוחני' כו', והנה כל הנשמות דעכשיו מח"ע שרשן מהקו, ונק' אדם אדמה לעליון לגבי הקו כנ"ל, אבל לגבי סוכ"ע ממש אינו ערוך כלל, כי הגבול אינו ערוך לא"ס, אלא הנשמות דלעתיד שיומשכו מסוכ"ע שלמעלה מהקו, שייך לומר שיהי' נק' אדם אדמה לעליון לגבי סוכ"ע כו', ובמ"א מבואר דנשמות החדשות יהיו מבחי' פנימי' עתיק, א"כ איך הוא סוכ"ע, שהרי הקו למעלה אפי' מבחי' א"ק, וי"ל הנה דרך כלל נק' אצי' חכ' וא"ק הוא כתר, א"כ בחי' עתיק שבכלל הוא למעלה מבחי' א"ק והיינו שנמשך ממל' דא"ס ממש, לכן יתכן לומר שפנימי' עתיק הוא למעלה מהקו כו', ולכן יתכן שנשמות דעכשיו שרשן מהקו נק' רק כמו בהמה לגבי אדם הנ"ל, שהרי מ"מ נק' חכמה בריאה מצד הכלי המגבילה וגם מצד עצמותה אינה ערוך לא"ס כנ"ל שאפי' הקו הוא רק בחי' גבול כו', משא"כ נשמות דלעתיד שיומשכו מבחי' סוכ"ע שלמעלה מהקו לכן הם יעלו הנשמות דעכשיו כו', וזהו קדושים תהיו יכול כמוני כו', פי' מאחר שיהיו נשמות מבחי' סוכ"ע א"כ יכול כמוני כו' ת"ל כי קדוש כו' כי גם סוכ"ע הוא רק אור א"ס, הארה זויה, רק שהאור בבחי' א"ס ולא כמו הקו כו', וכש"כ הנשמות הנמשכים מבחי' סוכ"ע שאינן ערוך לעצמותו ומהותו ב"ה כו'.

קיצור. אצי' נק' גילוי אדמה לעליון י"ל לגבי א"ק או אפי' לגבי הקו שהוא ממכ"ע משא"כ לגבי סוכ"ע יש מאין, אלא קשה, הרי הקו לגבי סוכ"ע אינו יש מאין, ע"כ י"ל הקו כח הגבול שכלול בא"ס, שבדודאי יש בו כח ג"כ להאיר בגבול, ובחי' זו נק' ממכ"ע, והחכ' אינו יש מאין לגבי

בחי' זו, ומ"מ אין ערוך לגבי א"ס, וע"כ לגבי נשמות דלעתיד שיהיו מסוכ"ע ממש נק' בהמה כו' ויתעלו ע"י נשמות הנ"ל, וע' בד"ה תקעו בחדש השני משמע גילוי האור והזיו בבחי' יש, ולא כביטולו במאור נק' יש מאין כו'.

עמ"ש בביאור ע"פ ושבתה הארץ, כלים דאצי' הם א"ס. רק הם בבחי' כח המגביל שיומשך משם ההשפעה בגבול, אבל הם עצמם א"ס כו', וכמשל כח האדם לכתוב אל"ף, שהכח גדול לאין קץ מכתובת האל"ף, רק שהוא כח לצמצם היד כו', והכח עצמו אינו מצומצם כמו הפעולה שנמשך ממנו כו', א"כ אפ"ל עדי"ז לענין הקו כשנמשך בגילוי הוא בבחי' גבול ממש לגבי א"ס וממנו נמשך החכ' לא ע"ד יש מאין, אמנם בחי' כח המשכת גבול זה כשכלול בא"ס אינו גבול ממש, רק כח המגביל שממנו יומשך הקו כו', וא"כ לפי"ז אי"ש, אע"פ שהחכ' מהקו אינו יש מאין, וגם הקו לגבי א"ס לא שייך לקרותו יש מאין, מ"מ אין בא"ס עצמו התכללות גבול, כי בא"ס כלול רק כח המגביל, שיוכל לימשך ממנו השפעת הקו שהוא גבול ואלקות כו', פי' אלקות כשמאיר בצמצום עצום דכח השפעה זו ודאי כלול בא"ס, ומ"מ אין המשכת הקו נק' בריאה יש מאין, שהרי הוא אלקות מעין האור רק שנמשך בצמצום עצום כו', ומ"מ אינו ערוך לעצמות האור הבלתי מוגבל, שבו אין שייך שום בחי' אלו ממה שיש בהקו המוגבל רק בו שייך כח המגביל שיומשך הקו כו'.

הגהות לד"ה מי מנה (שבלקו"ת)

מבחי' שלמעל' מגדר מספר * (וזהו עיניך בריכות בחשבון ע' בוהר פ' פנחס דר"ך ע"ב דחשבון הוא עלמא דתלי' בדיבור' שהוא בחי' מל' דבר ה' שמבחי' זו התהוות המספר והרי להיות מהווה בחי' מספר וחשבון מבחי' א"ס זהו גופא בחי' כל יכול ואא"ס ב"ה וזהו דקמשבח לי' עיניך בריכות בחשבון כו' והיינו ע"י מסך ומעקה הנ"ל שהוא בחי' המגן המעלי' ומסתיר ועמ"ש במ"א בפי' מגן אברהם וכתוב אנכי מגן לך שבחי' ש' אלקים שהוא מגן למדת החסד דאברהם שרשו נמשך ממקום גבוה מבחי' אנכי מי שאנוכי לשם הוי"ו ועי"ז נעשה התהוות המספר כו'.

זוהי נק' שנתברר אור הכתר * (ווי"ש במנורה וגולה על ראשה שרומז לבחי' כתר גולת הכותרת והגולה הוא כלי קבלה לקבל גילוי אא"ס ב"ה שמלוכש בבחי' כתר וע' בזה"ק בהקדמה לאד"ו) ומורי המגיד כו'.

מבחי' שלמעלה מגדר מספר : בלקו"ת (סח, ד) הוא בשי"ה : אליו.
זוהי . . אור הכתר : שם (סט, א) שי"ה : וכלי שלו.

ועמ"ש במ"א ע"פ הן האדם הי' כאחד ממנו * (שהאדם הי' בריאותו לכתחילה שלא ידע כלל מהרע משום דיש לחוש שאם יהי' לו ידיעה מן הרע יתפעל ממנו לפעמים והיינו משום שדעת שלו הוא או"פ ומתפעלי' המדות ממנו וקשה להפריד שלא יתפעל משא"כ מידיעתו ית' שהוא בחי' מקיף כו') ולפי' י"ל גם כאן כו'.

שבחי' זו אינה בלעו"ז * (וזהו בחי' עה"ח שלמעלה מעה"ד טו"ר וזהו"ע המקושש דהוה דייק בין אילנא כמ"ש במ"א. והנה לכאורה במ"ש כאן דהנשמה משם ב"ן ומעורב טו"ר זה נגד מ"ש בתניא שהנשמה עצמה א"צ תיקון ולא ירדה רק לברר בירורי נוגה. אפס מ"מ בכמה מקומות נמצא סתירה לזה היינו מ"ש במ"א על פסוק מי יתגד כאח לי. נתבאר שיש חילוק נשמות הצדיקים נמשכים משם מ"ה ונשמות בעלי תשובה הן משם ב"ן ואם הנשמה עצמה א"צ שום תיקון כלום אם כן מה החילוק עכ"נ דהנה בלאה"נ מ"ש דשם ב"נ מעורב טו"ר ודאי דא"ל רע ממש ה"ו וכמש"ל אלא הענין דיש ב' מיני בירורי' הא' לברר הטוב מן הרע ממש והיינו בירור לברר ק"נ ונה"ב וכשנתברר הטוב עול' בבחי' מ"ג ונכלל בשם ב"נ ואז נמשך מ"ד משם מ"ה ומברר המ"נ דב"ן, בירור שני הטוב מן הפסולת ונמצא דשניהם אמת דבשם ב"נ לא שייך רע ח"ו ולגבי שם מ"ה ימצא בו פסולת שצריך בו בירור והשתא מובן שיש נשמות שנמשכו משם ב"נ עם היות שמ"מ אין בהם בחי' הרע ח"ו מ"מ צריך בירור שני והבירור הוא ע"י בחי' מ"ה שמערבין בהנשמה שגם בשם ב"נ יש בחי' מ"ה והוא בחי' הרצון שלמעלה מן הדעת כי השבירה התחילה רק מן הדעת ולמטה מלך בלע כו' וזשארז"ל איזה שוטה המאבד מ"ה שנותנין לו זהו בחי' מ"ה שנותנין לו כמ"ש במ"א שאז נק' שוטה שהוא גי' ז"פ אדם נגד זמ"ל דב"ן שנשארו בלא בירור כו' מחמת הסתלקות שם מ"ה ממנו המברר ובחי' מ"ה הוא הביטול שלמעלה משכל המושג. ועמ"ש במ"א ע"פ הגידה לי שאהבה נפשי וע"פ ביום השמיני שילח כו') וזהו הירידה שצורך כו'.

שעי"ז ממשיך בחי' כ"ע * (שלמעלה מעלה מהחכמה דאצילות שהחכ' מאין תמצא בחי' יש מאין מהכתר משא"כ מהחכ' לבינה הוא השתלשלות עו"ע כמו ממח' לדיבור כו' אבל החכ' לגבי הכתר הוא כמו שאין ערוך המח' שהוא רק לבוש גשמי לגבי הרצון וכמ"ש במ"א) ששורה כו'.

עלו רק במחשבה שהיא חו"ב * (וזהו בחי' רובע ישראל ר"ל הבחי' הרביעית שבישראל שלבחי' זו נתעלו ע"י ירידתן בגוף דהיינו בחי' רצה"ע שלמעלי' מהדעת שהוא בחי' כתר, רק צ"ל דהרי בחי' זו זהו מ"ה שנותנין

ועמ"ש . . כאחד ממנו : שם (סט, ב) ש"ה : דוקא.
שבחי' זו אינה בלעו"ז : שם (סט, ג) ש"ה : שבחי'.
שעי"ז ממשיך בחי' כ"ע : שם ש"ה : לה' לבדו.
עלו . . שהיא חו"ב : שם ש"ה : משא"כ.

לו שמערבין בהנשמה בחי' שם מ"ה כנ"ל שהוא הביטול שלמעלה מהדעת ובכמה דוכתי נת' שהעלי' מצד בירור נה"ב עצמה משום דב"ג שרשו משם ס"ג ולכאורה מוכרח לומר כן דאלי"כ שהעלי' רק מצד גילוי שם מ"ה שזהו גילוי מלמעלה א"כ למה לא ניתנו להם השם מ"ה בג"ע ולא הי' מצטרך לירד אבל לפמ"ש בכמה דוכתי דעיקר העלי' רק משום דבירור נה"ב מצ"ע הוא נעל' מאוד א"ש. והתירץ ע"ז דשני הענינים אמת דודאי העלי' הוא ג"כ מצד גילוי שם מ"ה שהוא בחי' תיקון דהיינו בחי' כ"ע ועזי' קדם צרתני כמ"ש במ"א רק שבחי' גילוי והמשכה זו א"א להיות בהנשמה דשם ב"ג כשהיא למעלה רק כשהיא יורדת בעוה"ז לברר בירורי נוגה ע"י שם ב"ג ומבירורי' אלו נעשי' מ"ב ועי"ז דוקא נמשך מ"ד דמ"ה כי המ"ב דוקא מעורר המ"ד והמ"ב נעשה מבירורי' נוגה ממש דהיינו בירור נה"ב. משאי"כ בעוד שהנשמה למעלה ולא היתה מתלבשת בגוף ונה"ב וכלום יש יצה"ר ביניהם ולא הי' שייך בירור זה לא הי' אפ"ל המשכ' שם מ"ה ועמ"ש מזה בפ' פנחס ע"פ צו את בני' ואמרת אליהם כו' דלכך אין תשובה מועלת רק בעוה"ז דוקא משום דשם מ"ה המברר והמהפך מחשל"ג ומרירו למיתקו רק בעוה"ז שהוא העולם שצריך בירור ע"ש באריכות. נמצא מובן דעיקר העלי' של הנשמה הו"ע בחי' מ"ה שנותנין לו ועכ"ז הוא דוקא ע"י בירור נה"ב כנ"ל ועל גילוי זה נאמר ולכי לך ומסעיהם למוצאיהם ואולם ג"ז אמת דבירור המ"ב דנה"ב גם מצ"ע שרשו גבוה מאד דהא ב"ג שרשו מס"ג. ואולם איזה בחי' עיקרי' יותר עמוק הוא. ואפשר שזהו דהוה דייק בין אילני הי' מינייהו רב, ועמ"ש בביאור ע"פ ביום השמע"צ מזה, וברוב הדרושים משמע דעיקר העלי' מצד בירור נה"ב שרשו גבוה מאד היינו משם ע"ב כי ב"ן מסט' דאבא קאתי וזהו ראי' למ"ש לעיל. ועכ"פ ב' הבחי' הם בחי' רובע ישראל היינו הבחי' הרביעית שלמעלה ממחדו"מ כי מחדו"מ הם ב"ע דהיינו גם באצי' יש ב"ע דאצי' והחכ' הוא בחי' בריאה שבאצי' כדכתיב והחכמה מאין תמצא בחי' בריאה יש מאין מהכתר ושם שרש הנשמה אבל עליותה בבחי' כתר שזהו בחי' רביעית היינו אצי' ושם מ"ה זהו כתר דתיקון ומצד שם ב"ג הוא נצוצי כתר דתוהו) וזהו לכבודי בראתיו יצרתיו כו'.

(בסופו) ירידת הנשמות צורך עלי' * (שקודם ירידתן עבמ"ה כנ"ל כי מחדו"מ הם בחי' נר"ג וישנם בכ"ע וגם נשמות דאצי' הנה בחי' נר"ג זהו ב"ע דאצי' הנה הנשמה לנשמה זהו בחי' נר"ג זהו ב"ע דאצי' הנה הנשמה לנשמה זהו מאצי' שבאצי' שהוא בחי' כתר ולכן נק' שם ע"ב שגבוה משם ס"ג ומ"ה וב"ן שהם נר"ג וזהו שרש ענין מזלייהו המבואר במ"א ומשיגיע לנר"ג גילוי בחי' זו זהו"ע העלי' והיינו דוקא ע"י ירידתן בגוף וזהו אף עשיתיו שבעשי' יש ריבוי להגיע לבחי' הד' שהוא נשמה לנשמה שמבחי' כתר. ובכל הנ"ל יובן ג"כ שבחי' זו נק' עה"ת שגבוה מבחי' עה"ד טו"ר דאע"ג

דבין שרשו מס"ג מ"מ שם ע"ב גבוה יותר שהוא למעלה מהשבירה והתיקון כידוע ולכן הוא גם מעלת שם מ"ה שנותנין לו לאדם כי שרשו מע"ב כענין מ"ש בזהר במדבר בן מסט' דאבא קאתי, ועמ"ש במ"א בפ"י רני ושמחי כו' לא זו מחבבה עד שקראה בתי אחותי אמי הם ג' בחי' מחדו"מ ולע"ל תתעלה בחי' בתי ביתר שאת כי בחי' בתי שהוא אף עשיתיו יהי' בו בחי' גילוי נשמה לנשמה הנ"ל וזהו כי הנני בא ושכנתי בתוכך דוקא וד"ל).

לא הביט און ביעקב.

ברכות אמר בלעם איני מסתכל בעבירות שבידם (ע"ש במ"כ דצ"ל אינו מסתכל), ואיני מסתכל אלא בגאות שלהם, ה' אלקיו עמו פרדס שיש לו שומר כו' הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל כו' ברבות פ' בלק דרע"ט ע"ב, ושם עמוד ד' פי' ושמו משותף בהן שנאמר ה' אלקיו עמו. לכאורה זה סותר למ"ש לעיל מיני' שאינו אלא שומר ישראל, שומר לבד וכאן אומר ושמו משותף בהן, ופי' המ"כ דהיינו מ"ש ברבות במדבר פ"ה דר"כ ע"ג ע"פ למען שמי אאריך אפי' אלו ישראל שיחד הקב"ה שמו עליהם אנכי הוי' אלקיך, ושיתף שמו בשמם ישראל והיינו שם אל שבסוף ישראל, וגם ברבות ויחי פצ"ח אומר שמעו אל ישראל שבשמים אביכם, והיינו הקב"ה, וכן איתא בפר"א פמ"ד ע"פ ויקרא שמו ישראל כשמו שנק' ישראל והיינו ע"ש כי שרית עם אלקים וכמ"כ שם הוי' מושל על שם אלקים, וזהו ענין ז"א דאצי' שנק' ישראל, וא"כ זהו פי' הוי' אלקיו עמו ממש, וכן שם יעקב הוא נגד שם אלקים וכמ"ש בוח"א וישלח דקע"ד א' וא"כ מהו שאמר שהוא ית' רק שומר ישראל, אך הענין כמ"ש בוח"ג נשא דקכ"ט ע"ב דפי' הנה לא ינום ולא יישן קאי על ע"ק שהוא שומר לישראל דלעילא היינו ז"א, וידוע הפי' כי ז"א נק' אדם ומשם שרש הנשמות הנמשכים להתלבש בגוף שעז"ב זה ספר תולדות אדם, אבל ע"ק הוא מה שלמעלה מבחי' ע"ס בחי' כי לא אדם הוא בחי' סוכ"ע ועז"ב שומר ישראל בחי' מקיף, וזהו ענין ואתה משמרה בקרבי כו', ועז"ב הפי' ה' אלקיו עמו בבחי' ואתה משמרה כו', וזהו שרש ענין מזלי' של הנשמה שבגוף כמ"ש בד"ה האזינו בפ"י ונוולים מן לבנון ולכן לפי' פי' שהקב"ה לא הביט און ביעקב כו' משום שה' אלקיו עמו ממש, א"כ זהו ע"ד שאין אדם רואה חוב לעצמו כי על כל פשעים תכסה אהבה שאוהב את עצמו, ועיין בלק"ת בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם, וכן פי' במדרש תלים סי' ע"פ בכסה ליום חגיגו, כסית כל חטאתם כו' שהאהבה אהבתי אתכם אמר ה'

המתעורר ע"י שופר תכסה על הטאתם כו' זהו לא הביט און כו' ותרועת מלך בו וי"ל שע"ז מעוררים גלוי ע"ק שומר ישראל דלעילא. כו' ועיין בת"א פ' בראשית סד"ה השמים כסאי. ותרועת מלך בו פי' ברבות בלך דרע"ט ג' על יהושע תוקע ומריע ומפיל חומה. ובזח"ג דר"ל ע"ב פי' תקיעה דאברהם שברים דיצחק. תרועה דיעקב דאתמר ביה ותרועת מלך בו. ובש"ך פ' בלך פי' ותרועת מלך בו וכל תרועתם הוא יחי המלך שהם מריעים ומכוונים במלכות שמים והם המליכוהו תחלה על הים ואמרו ה' ימלוך לע"ז כו' ורבינו סעדי' ז"ל פי' ותרועת מלשון מרעות וחרבהו כן פרש"י ז"ל וז"ל רש"י לשון רעות וחרבה כו'. וכן ת"א ושכינת מלכהו בניהוון עכ"ל. ומדברי הבחיי נ' הוי' אלקיו ז"א ותרועת מלך היא המ' והיא הכלה שבשה"ש.

ע"ין בלק"ת בלך סד"ה לא הביט און בענין ותרועת מלך בו שני פירושים. הא' לשון שבירה ופירוד והיינו פנ"ל בשם הרבות תוקע ומריע ומפיל חומה. הב' לשון חיבה וריעות וי"ל ע"ד אמלאה החרבה. ולאום מלאום יאמץ כשזה קם. שע"ז הריעות והחבה והגלוי שבנפש אלקית ע"ז נשברים תאוות גה"ב וכענין עוז ותושיה. וכ"ה בכללות העולם ע"י גלוי אלקות שהי' בישראל ע"ז נפלו חומת יריחו ע"י יהושע כנ"ל דהא בהא תליא. והנה פי' לא הביט און כו' לפי שתרועת מלך בו היינו כמ"ש בלק"ת סד"ה שובה ישראל עד בענין כי עמך הסליחה למען תורא שתכלית המכוון בהסליחה הוא כדי שיהי' קיום לבחי' היראה הנמשך ממדת מלותו ית' ע"ש א"כ זהו ג"כ פי' לא הביט און שזהו כענין כי עמך הסליחה היינו מפני שתרועת מלך בו שזהו פי' וענין למען תורא.

שה"ש רבה ס"פ כתפוח בעצי היער, זח"א וישלח דקס"ז סע"א ויובן עפמ"ש בפ' לך דצ"ה ע"ב מהו אל שדי כו' דשליט על כל כתרין תתאין כו' ע"ש שהם בחי' ש"ד בלא יר"ד, ושם שדי משדד אותן כו'. משפטים קי"ב א' ענין ולא ראה עמל בישראל, ענין כי ה' אלקיו עמו בלך דר"ז סע"א כל הפסוק דר"א א'. ותרועת מלך בו פנחס דר"ל סע"ב, דרמ"ז סע"ב כל הפסוק שזהו ענין וברחמים גדולים אקבצך והיינו מפנימי' עתיק, תצא דרפ"א ע"ב.

לא הביט און ביעקב. ר"ה ד' לב"ב. מלכות שיש עמה תרועה כגון ד' אלקיו עמו ותרועת מלך בו אומרה עם המלכיות ואומרה עם השופרות כו'. מד"ר פ' בלך דרע"ט בג"ד, בשה"ש רבה דף י"ד ד' סד"ה כתפוח בעצי היער משעמד אהל מועד פסק נבואה מהם משם אחזתיו ולא ארפנו (עמ"ש מזה בד"ה שאו את ראש כל עדת בניי לגולגלותם) וא"ת והלא בלעם בן

בעור נתנבא אמור לטובתן של ישראל נתנבא כו' לא הביט און ביעקב כו'. מד"ר דרע"ט ב' לא הביט און אינו מסתכל בעבירות שבידן כו' עיין בת"א ר"פ בראשית סד"ה השמים כסאי בענין ואל זה אביט, והנה בבחי' זו של המקיף כתיב לא הביט און ביעקב כו' ע"ש ובהביאור שבחי' מקיף זה הוא מבחי' חיה יחידה שלמעלה מבחי' נר"נ שהם א"פ, ועמ"ש בענין אומר על טהור טמא ומראה לו פנים, וע' מענין חיה יחידה בסדור סד"ה ועשו להם ציצית גבי למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי, וע' עוד בלק"ת בהביאור ע"פ לבבתי אחותי כלה ושם פ"ב בענין לא הביט און ביעקב שזהו נמשך מבחי' דעת עליון סוכ"ע שאין העון תופס מקום, אך אומרו ביעקב דוקא היינו כמ"ש במד"ר בשה"ש ע"פ אחות לנו קטנה אמ"ל הקב"ה מה קטן זה כו' עד בא יוהכ"פ ומכפר כו', והיינו כי יעקב נק' קטן כמ"ש מי יקום יעקב כי קטן הוא, והיינו כנודע מענין כי אל דעות כו' בת"א בד"ה משה ידבר ובחי' יעקב הוא בבחי' ביטול כמו שהוא בדעת עליון דכולא קמיה כלא חשיב ועיין בלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני פ"ב בפ' קמיה, ובאג"ה סי' ב' בד"ה קטנתי מכל החסדים, וע"כ מאיר עליו דעת עליון להיות מה קטן זה כו', ולכן יוהכ"פ הוא לכם משא"כ עויג שהם בבחי' יש ודבר נפרד, ע"ד שעמלו תחת השמש כו' ע"כ אין מאיר עליהם דעת עליון כ"א דעת תחתון שמבחי' ממכ"ע ושם העבירה תופס מקום כו' ואין שייך לומר בהם מה קטן זה, כיון שאינם בבחי' קטנתי כו', ועוד טעם כי בחי' יוהכ"פ הוא לכם נמשך מבחי' החדש הזה לכם במד"ר פ' בא פט"ו וענין החדש הזה לכם זהו מה שמונין ללבנה שנאמר בה לכי ומעטי א"ע בחי' המאור הקטן וארז"ל פא"ט ד"ס ע"ב ליקרו צדיקי בשמך יעקב הקטן, כי אתם המעט מכל העמים שממעטים א"ע לכן עי"ז דוקא מקבלים מבחי' דעת עליון ששם אין העון תופס מקום.

ב) בענין הוי' אלקיו עמו פי' בלק"ת דקאי על ישראל שהוא ז"א דאצי'
 שבשבת מתלבשים בו המוחין דאו"א הנק' הוי' אלקיו עיין שם בהביאור דע"ב ע"ד ובהדרוש פ"ה, שבישראל שלמטה זהו בחי' שבת, וא"כ י"ל שזהו ענין הנשמה יתירה ע' בת"א ד"ה ויקהל משה ובסדור ד"ה נשמת כל חי, ולכן אין מניחין תפילין בשבת לפי שבשבת נכנסים המקיפים דלמ"ד בבחי' פנימיים, ועיין בסדור ע"פ אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על הוי' אלקיו שם פי' שהוא ההמשכה הבאה ממו"ס דא"א ע"י המזלות ונוצר ונקה, אבל כפשוטו י"ל דקאי בין על בחי' יעקב בין על בחי' ישראל שבכל א' הוי' אלקיו עמו ממש והיינו כמ"ש בלק"ת ר"פ ראה בד"ה ראה אנכי נותן שבשעת קבלת התורה דכתיב פב"פ דיבר הוי' עמכם נמשך בכל אחד בחי' הוי' בבחי' פנים י"ה הוא חו"ב נקודא בהיכלא כו' וכן נתבאר בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם והיינו מפני כי הוי' הוא אלקיך ממש שבכל נפש יש בחי' והארה משם הוי' ממש וכמ"ש כי חלק הוי' עמו שהם חלק והארה משם הוי' ממש כו' ולכן ולא אבה לשמוע כו' ע"ש, ועד"ז הפי' לא הביט און כו' משום כי הוי' אלקיו עמו ממש, ובמד"ר

פ' בלק דף רע"ט ד' מי יוכל לקלל את אלו ששומרים מצותיו ושמו משותף בהן שנאמר ה' אלקיו עמו עכ"ל, ופי' המ"כ ושמו משותף בהן כדאיתא במד"ר פ' במדבר פרשה ה' ע"פ למען שמי אאריך אפי', ושיתף שמו בשם ישראל, וא"כ היינו שם אל, וזהו ענין אשרי שאל יעקב בעזרו כו' וגם זהו בחי' ז"א דאצילות שנקרא ישראל עיין בת"א פ' תצוה בד"ה זכור את אשר, ועיין במא"א אות יוד סעיף למד בענין ישראל, ובפרדס ערך ישראל הוא התפארת אמנם נק' ישראל כשהוא מכריע בין חו"ב כו' לכן אמרו ישראל עלה במחשבה כו' והנה כח הכרעה זו זהו ע"י שתפארת עולה עד הכתר א"כ י"ל הוי' אלקיו עמו קאי על הכתר שהוא הוי' אלקיו של התפארת, ועיין בענין מלך שהשלום שלו שנק' ג"כ התפארת כן וע' באג"ה בד"ה הוי' מעשה הצדקה שלום, וא"כ י"ל קאי ג"כ על יעקב שהרי גם יעקב נק' בריח התיכון המברית מן הקצה אל הקצה, והנה לפי המד"ר שזוהו ע"י ששומרים מצותיו היינו כמ"ש בד"ה וירא ישראל את הירד הגדולה אשר מצוה הוא לשון צוותא וחיבור היינו חיבור אור א"ס בע"ס דאצי' ותכלית חיבור זה להאיר במדת מלכותו ית' והיינו ענין ושיתף שמו עמהן והם הנק' מקדשי שמך כו' ועמ"ש על המד"ר פ' בחוקותי פל"ו בענין לבית יעקב אשר פדה את אברהם כו' ומענין המשל שעתידי להוליד בת והיא נשאת למלך שז"ס היחוד העליון שיהי' גילוי אור א"ס למטה כמו למעלה, ואברהם המשיך רק למעלה, ולכן לא הביט און ביעקב והיינו כיון ה' אלקיו עמו ממש ור"ל שבו ועל ידו נמשך יחוד שם הוי' בשם אלקים להיות הוי' אלקיו ממש ועיין בזהו ר"פ תרומה בענין כי יעקב בחר לו י"ה, ועמ"ש ע"פ את ד' אלקיך האמרת היום כו' וה' האמריך.

ג) והנה במד"ר שם דף רע"ט ב' ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו אמרת לי לכה נא ארה לי יעקב, פרדס שיש לו שומר אין הגנב יכול להזיקן ואם ישן לו הגנב נכנס, ואלו הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, והאיך אני יכול להזיקן ה' אלקיו עמו, א"כ מפרש עמו בבחי' שומר, והרי לעיל נתבאר כי חלק הוי' עמו חלק ממש שמלוּבש בהם שם הוי', אך הענין י"ל כמש"ש בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה הנ"ל בענין ויהפוך הוי' אלקיך לך, והוא שיש ב' שמות הוי', הא' שם הוי' שבנאצלים שמבחי' זו יש ממש בנה"א כנ"ל סעיף ב', אבל הוי' שבמאציל עצמו ה"ס ע"ס הגנוות במאצילן וז"ש במד"ר פ' חקת ע"פ אני הוי' הוא שמי, הוא שמי שהתניתי ביני לבין עצמי זהו ע"ס הגנוות במאצילן נק' התניתי ביני לבין עצמי, כי בעצמות אור א"ס לא שייך שום ספירה כלל, ורק בבחי' האור המאיר ממנו ית' התנה ר"ל פעל שיהי' ע"ס ונק' ביני לבין עצמי כי נק' ע"ס הגנוות ונק' ממעמקים יעו"ש, הוא שמי שהתניתי ביני לבין בריותי הם ע"ס דאצי' שהם הממוצעים בין המאציל ובין בי"ע, וזהו ענין הוי' הוי' ופסיק טעמא ביניהו וע' בת"א סד"ה ועשית ציץ בענין קדש למד מלמטה והוי' מלמעלה, ובחי' זו נק' שומר ישראל וכמ"ש בוח"ג נשא דכ"ט ע"ב ע"פ הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, ישראל דלעילא.

ופי ישראל דלעילא הוא ז"א, וענין שצריך ז"א דאצי' לשמירה י"ל כמ"ש בלק'ת בדרושי שמע"צ בד"ה טוב לחסות בה' מבטוח באדם, דהיינו אפילו מבחי' אדם דאצי' כי מבחי' אדם נאמר לפעמים עת אשר שלט האדם באדם, ויוכן זה ע"ד שנתבאר בת"א ס"פ וישלח ע"פ ויאבק איש עמו, וכענין עבדים היינו לפרעה במצרים אנו בני ז"א כו' וע"ד ברישא חשוכא עוי מסגן ברישא כו' ולכן טוב לחסות בה' היינו בחי' סוכ"ע ע"ק, והיינו משם אורידך נאום הוי', ובחי' זו נק' שומר ישראל ועז"נ הנה לא יגום ולא יישן שומר ישראל, והמשל לפרדס שיש לו שומר י"ל פרדס היינו התורה שיש בה פשט רמו דרוש סוד, ועיין מענין הנה לא יגום ולא יישן במד"ר ר"פ ויצא, ובמד"ר פ' בשלח פכ"ה דקמ"ב א' ע"פ אין כמוך באלקים אד' ואין כמעשיך תלים סי' פ"ו, בשר דם הרב ישן והעבד עו"ג, והקב"ה אינו כן אלא לא יגום ולא יישן ובמד"ר פ' תרומה ס"פ ל"ד אתם כרם שנאמר כי כרם ד' צבאות בית ישראל ישעי' סי' ה' ואני שומר שנאמר הנה לא יגום ולא יישן שומר ישראל עשו סוכה לשומר שישמור אתכם, וקאי על המשכן, ואפ"ל בחי' זו עכשיו הוא עסק התורה, שהרי משחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה, וגם כמ"ש בלק'ת בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי ושם רפ"ה גבי והענין דכתיב ואשים דברי בפין ובצל ידי כסיתך שמן התורה נעשה בחי' סוכה כו' וגם ע"ד שנת' בלק'ת פ' בלק בד"ה מה טובו אוהליך יעקב ושם ספ"ה, והיינו כי בחי' אור א"ס ב"ה הסוכ"ע שורה בבחי' חכמה עילאה שהיא התורה, והיינו ענין תלת קשרין ישראל הוא ז"א מתקשראן באורייתא שהיא חו"ב, ואורייתא חו"ב מתקשראה בקודב"ה אור א"ס כו' ולכן ע"י עשה סוכה לשומר מאיר מבחי' הנה לא יגום ולא יישן כו', ואפ"ל ג"כ כי סוכה לשון ראייה כמ"ש הבחיי ס"פ ראה דסוכה לשון סוכה ברוח הקדש והיינו שנמשך עי"ז בחי' ראייה דבחי' עין ה' אל יראיו כו' דהיינו ענין לא יגום ולא יישן כו'.

ד) והנה כ"ז הפירוש היינו שהקב"ה לא הביט און ביעקב כו', אכן בהרקאנטי פ' בלק כ' וז"ל לא הביט און ביעקב וגומר בזה הפסוק פי' טעם הענין כולו ואמר כי האון והעמל לא הביט ביעקב ופי' הטעם כי ד' אלקיו עמו הרומז לתפארת ישראל ותרועת מלך בו הרומז לשכינה ונקראת תרועה כענין אחותי רעייתי או תרועם בשבט ברזל וע"כ תרגם אונקלס ושכינת מלכהון ביניהון עכ"ל, ובוהר וישלח דקס"ו סע"א ואייה אתקשרת בהו דכתיב ד' אלקיו עמו ותרועת מלך בו, ובמק"מ שם פי' כמ"ש הרקאנטי, ולכן כי לא נחש ביעקב, ואפ"ל עפמ"ש בוהר פ' לך דצ"ה תחלת ע"ב מהו אל שדי ההוא דברכאן נפקין מיניה (ע' זהר ויקרא די"א ע"ב גבי תשיעאה כו') הוא דשליט על כל כתרין תתאין, (ר"ל עדמ"ש בזח"ג פ' פנחס דרנ"א ע"ב וז"ל אוף הכי מצה בגין דמברחת לכל סטרין בישין ועביד קטטה בהו כגוונא דשדי דמזוזה דמבריה לשדים ומזיקים דתרעא, אוף הכי אייה מברחת לון, והיינו שהם נק' ש"ד בלא יו"ד ושם שדי משדד אותן וע' מד"ר פ' כי תשא ס"פ מם ע"פ והי' שדי בצריך, איוב סי' כ"ב).

פ' בלק דף רע"ט ד' מי יוכל לקלל את אלו ששומרים מצותיו ושמו משותף בהן שנאמר ה' אלקיו עמו עכ"ל, ופי' המ"כ ושמו משותף בהן כדאיתא במד"ר פ' במדבר פרשה ה' ע"פ למען שמי אאריך אפי, ושיתף שמו בשם ישראל, וא"כ היינו שם אל, וזהו ענין אשרי שאל יעקב בעזרו כו' וגם זהו בחי' ז"א דאצילות שנקרא ישראל עיין בת"א פ' תצוה בד"ה זכור את אשר, ועיין במא"א אות יוד סעיף למד בענין ישראל, ובפרדס ערך ישראל הוא התפארת אמנם נק' ישראל כשהוא מכריע בין חו"ב כו' לכן אמרו ישראל עלה במחשבה כו' והנה כח הכרעה זו זהו ע"י שתפארת עולה עד הכתר א"כ י"ל הוי' אלקיו עמו קאי על הכתר שהוא הוי' אלקיו של התפארת, ועיין בענין מלך שהשלום שלו שנק' ג"כ התפארת כן וע' באג"ה בד"ה והי' מעשה הצדקה שלום, וא"כ י"ל קאי ג"כ על יעקב שהרי גם יעקב נק' בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה, והנה לפי המד"ר שזוהו ע"י ששומרים מצותיו היינו כמ"ש בד"ה וירא ישראל את הירד הגדולה אשר מצוה הוא לשון צווחא וחיבור היינו חיבור אור א"ס בע"ס דאצי' ותכלית חיבור זה להאיר במדת מלכותו ית' והיינו ענין ושיתף שמו עמהן והט הנק' מקדשי שמך כו' ועמ"ש על המד"ר פ' בחוקותי פל"ו בענין לבית יעקב אשר פדה את אברהם כו' ומענין המשל שעתידי להוליד בת והיא נשאת למלך שז"ס היחוד העליון שיהי' גילוי אור א"ס למטה כמו למעלה, ואברהם המשיך רק למעלה, ולכן לא הביט און ביעקב והיינו כיון ה' אלקיו עמו ממש ור"ל שבו ועל ידו נמשך יחוד שם הוי' בשם אלקים להיות הוי' אלקיו ממש ועיין בזהר ר"פ תרומה בענין כי יעקב בחר לו י"ה, ועמ"ש ע"פ את ד' אלקיך האמרת היום כו' וה' האמריך.

ג) והנה במד"ר שם דף רע"ט ב' ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו אמרת לי לכה גא ארה לי יעקב, פרדס שיש לו שומר אין הגנב יכול להזיקן ואם ישן לו הגנב נכנס, ואלו הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, והאיך אני יכול להזיקן ה' אלקיו עמו, א"כ מפרש עמו בבחי' שומר, והרי לעיל נתבאר כי חלק הוי' עמו חלק ממש שמלוּבש בהם שם הוי', אך הענין י"ל כמש"ש בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה הנ"ל בענין ויהפוך הוי' אלקיך לך, והוא שיש ב' שמות הוי', הא' שם הוי' שבנאצלים שמבחי' זו יש ממש בנה"א כנ"ל סעיף ב', אבל הוי' שבמאציל עצמו ה"ס ע"ס הגנוזות במאצילן וז"ש במד"ר פ' חקת ע"פ אני הוי' הוא שמי, הוא שמי שהתניתי ביני לבין עצמי זהו ע"ס הגנוזות במאצילן נק' התניתי ביני לבין עצמי, כי בעצמות אור א"ס לא שייך שום ספירה כלל, ורק בבחי' האור המאיר ממנו ית' התנה ר"ל פעל שיהי' ע"ס ונק' ביני לבין עצמי כי נק' ע"ס הגנוזות ונק' ממעמקים יעו"ש, הוא שמי שהתניתי ביני לבין בריותי הם ע"ס דאצי' שהם הממוצעים בין המאציל ובין ביע, וזהו ענין הוי' הוי' ופסיק טעמא בינייהו וע' בת"א סד"ה ועשית ציץ בענין קדש למד מלמטה והוי' מלמעלה, ובחי' זו נק' שומר ישראל וכמ"ש בזו"ג נשא דקכ"ט ע"ב ע"פ הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, ישראל דלעילא.

ופי ישראל דלעילא הוא ז"א, וענין שצריך ז"א דאצי' לשמירה י"ל כמ"ש בלק"ת בדרושי שמע"צ בד"ה טוב לחסות בה' מבטוח באדם, דהיינו אפילו מבחי' אדם דאצי' כי בבחי' אדם נאמר לפעמים עת אשר שלט האדם באדם, ויובן זה ע"ד שנתבאר בת"א ס"פ וישלח ע"פ ויאבק איש עמו, וכענין עבדים היינו לפרעה במצרים אנו בני ז"א כו' וע"ד ברישא חשוכא עוי מסגן ברישא כו' ולכן טוב לחסות בה' היינו בחי' סוכ"ע ע"ק, והיינו משם אורידך נאום הוי', ובחי' זו נק' שומר ישראל ועז"ב הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, והמשל לפרדס שיש לו שומר י"ל פרדס היינו התורה שיש בה פשט רמו דרוש סוד, ועיין מענין הנה לא ינום ולא יישן במד"ר ר"פ ויצא, ובמד"ר פ' בשלח פכ"ה דקמ"ב א' ע"פ אין כמוך באלקים אד' ואין כמעשיך תלים סי' פ"ו, בשר ודם הרב ישן והעבד עווע"ג, והקב"ה אינו כן אלא לא ינום ולא יישן ובמד"ר פ' תרומה ס"פ ל"ד אתם כרם שנאמר כי כרם ד' צבאות בית ישראל ישעי' סי' ה' ואני שומר שנאמר הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל עשו סוכה לשומר שישמור אתכם, וקאי על המשכן, ואפ"ל בחי' זו עכשיו הוא עסק התורה, שהרי משחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה, וגם כמ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי ושם רפ"ה גבי והענין דכתיב ואשים דברי בפ"ך ובצל ידי כסיתך שמן התורה נעשה בחי' סוכה כו' וגם ע"ד שגת' בלק"ת פ' בלק בד"ה מה טובו אוהליך יעקב ושם ספ"ה, והיינו כי בחי' אור א"ס ב"ה הסוכ"ע שורה בבחי' חכמה עלילה שהיא התורה, והיינו ענין תלת קשרין ישראל הוא ז"א מתקשראן באורייתא שהיא חו"ב, ואורייתא זו"ב מתקשראה בקודב"ה אור א"ס כו' ולכן ע"י עשה סוכה לשומר מאיר מבחי' הנה לא ינום ולא יישן כו', ואפ"ל ג"כ כי סוכה לשון ראייה כמ"ש הבחיי ס"פ ראה דסוכה לשון סוכה ברוח הקדש והיינו שנמשך עי"ז בחי' ראייה דבחי' עין ה' אל יראיו כו' דהיינו ענין לא ינום ולא יישן כו'.

ד) והנה כ"ז הפירוש היינו שהקב"ה לא הביט און ביעקב כו', אכן בהרקאנטי פ' בלק כ' וז"ל לא הביט און ביעקב וגומר בזה הפסוק פ"י טעם הענין כולו ואמר כי האון והעמל לא הביט ביעקב ופ"י הטעם כי ד' אלקיו עמו הרומז לתפארת ישראל ותרועת מלך בו הרומז לשכינה ונקראת תרועה כענין אחותי רעייתי או תרועם בשבט ברזל וע"כ תרגם אונקלס ושכינת מלכהון ביניהון עכ"ל, ובוהר וישלח דקס"ז סע"א ואייה אתקשרת בהו דכתיב ד' אלקיו עמו ותרועת מלך בו, ובמק"מ שם פ"י כמ"ש הרקאנטי, ולכן כי לא נחש ביעקב, ואפ"ל עפמ"ש בזהר פ' לך דצ"ה תחלת ע"ב מהו אל שדי ההוא דברכאן נפקין מיניה (ע' זהר ויקרא די"א ע"ב גבי תשיעאה כו') הוא דשליט על כל כתרין תתאין, (ר"ל עדמ"ש בוח"ג פ' פנחס דרנ"א ע"ב וז"ל אוף הכי מצה בגין דמברחת לכל סטרין בישין ועביד קטטה בהו כגוונא דשדי דמוזזה דמברית לשדים ומזיקים דתרעא, אוף הכי אייה מברחת לון, והיינו שהם נק' ש"ד בלא יו"ד ושם שדי משדד אותן וע' מד"ר פ' כי תשא ס"פ מם ע"פ והי' שדי בצריך, איוב סי' כ"ב).

בזח"ב משפטים דף קי"ב העיר ולא ראה עמל בישראל מפסוק מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש שהוא אדם בליעל דאשתדלותי' תמיד לביש ונק' עמל וכעס וענין שעמלו הוא תחת השמש דוקא נתבאר בזהר פ' חקת דקפ"ב א' וז"ל ומאן הוא תחת השמש הוי אימא דא סיהרא, ומאן דאחיד סיהרא בלא שמשא עמלו תחת השמש ודאי ודא הוא חובא קדמאה דעלמא. דהיינו שנתאוו לעץ הדעת לבד ע' זח"א פ' ויחי דרכ"א, והיינו כי שמש ומגן הוי' אלקים וצריך להיות וידעת כו' כי הוי' הוא האלקים כו' אין עוד, וחובא קדמאה שהם אמרו כי ההנהגה רק בשם אלקים, ושם הוי' עזב את הארץ, וכמו שאמר פרעה לא ידעתי את הוי' אע"פ שידע שם אלקים כמ"ש אחרי הודיע אלקים, וענין עמלו שיעמול תחת השמש י"ל ע"ד שנתבאר בזח"א פ' חיי דקכ"ב בענין מלך לשדה נעבד וע' מענין עמל במא"א אות ע' סעיף ל"ח פי' עמל נק' נוק' דקליפה הרה עמל עכ"ל וע"ז נאמר ולא ראה עמל בישראל כי בישראל נאמר כי שרית עם אלקים שהוא בבחי' וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים כו' וגם יעקב נק' שמש כמ"ש במד"ר פ' ויצא ע"פ כי בא השמש כו' שהוא בבחי' וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה, וא"כ האדם בליעל שעמלו תחת השמש לא יוכל להביט ולראות בו כו'.

ה) עיין לק"ת דיעקב עבדי ע"י ח"י ברכאן דצלוחא הנק' עבודה שבלב ממשך היחוד העליון וזהו דירה בתחתונים וזהו העבודה והטפה נמשך דרך כל רמ"ח אברים שהן רמ"ח מ"ע, וע' עה"ק שער העבודה, וזהו ואותו תעבודו ועי"ז ובו תדבקון ע' סדור, והנה ביעקב כתיב וראשית אוני שהי' בן פ"ד שנה ולא ראה קרי, והנה בעל קרי אסור בתפלה ויש דיעה שאע"פ שמותר בד"ת אסור בתפלה כמ"ש בטא"ח סי' פ"ח, י"ל הטעם כי ח"י ברכאן דצלוחא להמשיך הטפה בשים שלום והיא הנק' יקר, לכן כשראה קרי שנמשך ע"י ח"י חוליות שלו טפת קרי שזהו יניקת ק"ג לילית מהשפע עליונה ע"כ א"א להמשיך הטפה הנק' יקר דרך ח"י חוליות, עד שיטהר במים, ולכן יעקב שלא ראה קרי מימיו הי' בכחו להיות עבדי עבודה שבלב זו תפלה להמשיך דרך ח"י חוליות הבחי' הנק' יקר, וה"ס דירה בתחתונים ועמ"ש ע"פ וילן שם הפך אדם ביקר בל ילין, והמשכה זו היא ג"כ מבחי' מרוב אונים ואמיץ כח, עיין במא"א אות ריש סעיף מ"ה רוב אונים אבא כל טפה הנק' און כמד"א ראשית אוני משם נשפעו והי"נ הביא מהת"ז תקון מ"ט דפ"ח ע"ב מרוב אונים דא כתר וע' בזהר ר"פ בראשית ד"ב ע"א בענין מרוב אונים כו', ועיין בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ ששים המה מלכות דרוש הראשון ובבה"ז פ' בראשית דכ"ז ד"ה אעשה לו עזר ובפ' בלק על המאמר דק"צ ע"ב ושם מבואר ענין שבהטפה מלוכש מעצמיות המוחין משא"כ התלבשות השכל בהדבור אינו רק הארה מהשכל יעו"ש, וזהו ענין מרוב אונים הוא אבא, וע' בה"ז אמור דף ק' בענין אחותי בת אבי היא, והנה כשהקליפות יונקים מהטפה כמו ע"י קרי וכה"ג נק' און כמ"ש בפרדס ערך און ובמא"א א' מ"ט וז"ל

און נק' הטפה הזרעית וסימן ראשית אונו (וקאי על בכור שנוטל פי שנים) והנה החיצונים כשנאחזים מהפכים אותה לאון (ר"ל און*) והוא כנוי לזכר דקליפה אבל בקדושה נק' און גימ' אל הוי' עכ"ל וא"כ איש און מחשבותיו ר"ל דכר דקליפה שרוצה להמשיך שפע הקרי. ע"י שמהרהר הרהורין בישין וגורם ההמשכה בקליפה בחי' ושפחה כי תירש וכמ"ש במד"ר פ' ויקרא פ"א בענין ויקר אלקים אל בלעם לשון טומאה, נמצא מובן שהאיש און רוצה למנוע היחוד עליון בקדושה שזהו בחי' יעקב עבדי. כ"א להמשיך שפע זו בקליפה ועיין בפרדס שער הצנורות פ"ד, אך עו"נ לא הביט און ביעקב, כיון בחי' עבודה שבלב זו תפלה בכונה להמשיך דרך ח"י חוליות ח"י ברכאן בקדושה יחוד העליון לכן לא יוכל האיש און להביט בו כו', והנה בת"ז ובכס"מ שם פי' ענין מרוב אונים דקאי על הכתר משום שבו מאיר אור א"ס שבו אמרו אנת הוא דקשיר לון ומיחד לון נמצא שכדי להיות יחוד יסוד ומ' זהו נמשך מהכתר שהוא קשיר לון ומיחד לון, וע' בלק"ת בביאור אלה מסעי דרוש השני בענין אל עליון שהוא הכתר גומל חסדים טובים וקונה הכל שהוא גה"י, ועו"ש בת"ז פי' כל ענין שאו מרום עיניכם על ק"ש כי ר"ת שאו מרום עיניכם היינו שמע, מרום היינו כתר שמשם שורש ההמשכה כנ"ל, ויש לבאר ע"ד מ"ש בסודור סוף הק"ש בד"ה איתא בספרי, בענין שבק"ש הוא בחי' בכל קראינו אליו, אליו ולא למדותיו, וראו מי, היינו כ"ה אתון דשמע ישראל, ערבית ושחרית הם גימט' מי, כי השפעת הכתר בא ע"י מי. ע"ד מי יתן והיה לבכם זה, מי יתן מציון ישועת ישראל, וזהו ענין מי ברא אלה בחי' פלג אלקים שנפלג שם אלקים המסתיר להיות גילוי מי שהוא הבינה ברא אלה ו"ק ופ"ו כמבואר בלק"ת בהביאור ע"פ והיה מספר כנ"י, וענין ו"ק זהו ג"כ שית תיבין דיחודא, וגם ענין הכונה באחד אמליכתיה למעלה ולמטה ולארבע רוחות העולם היינו ג"כ ו"ק.

ואנ"י תפלה. פי' בחי' אני הוא תפלה ל' התחברות ע"י ה"י ברכאן דצלותא יתחבר בבחי' חי שיהי' ואולם חי אני, וע"ד באר לחי רואי, גם ח"י אלף עולמות עם ב' אלפי שאינן הם כ' ומתחבר אני בבחי' אנכי שהפרש בין אני לאנכי הוא הכף רומז לבחי' כתר, וח"י אלף עולמות זהו ענין א' עם ח"י ברכאן דצלותא, כמ"ש בעה"ק ח"ב פי"ב ובת"א בד"ה יביאו לבוש מ', אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, האדם הם רמ"ח מ"ע רמ"ח אברין דמלכא וחי בהם ע"י ח"י ברכאן דצלותא ממשיך בחי' חי בהם ועמ"ש מזה בד"ה ויקחו לי תרומה, ישתבח שמך לעד פי' בלק"ת בד"ה כי תצא דרוש הראשון ספ"ב שימושך תוקף ושבת בבחי' שמך וזהו ענין היחוד עליון שימושך מבחי' אתה קדוש בבחי' ושמך קדוש כו'.

הנחה

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל כו'. הנה יש ב' פירושים בפסוק זה פי' איתא בתו"א בד"ה * וקאי על הקדב"ה שהק' ב"ה לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, ופי' הפשוט שבפסוק, ופי' הב' איתא בריקנטי וקאי על האון ועמל, שהאון לא יוכל להביט ביעקב והעמל לא יוכל לראות בישראל, וזהו לא הביט און ביעקב שהאון לא הביט ביעקב וכן לא ראה עמל בישראל שהעמל עצמו אינו רואה בישראל ולמה מפני שהווי' אלקיו עמו ותרועת מלך בו ע"ש. ולהבין כ"ז צ"ל מקודם פי' הב' דהאון ועמל לא יוכלו להביט ולראות ביעקב ובישראל. והענין כי הנה צ"ל פי' יעקב וישראל כי הנה בכל אחד מישראל יש ב' מדריגות יעקב וישראל וכמ"ש שמע אלי יעקב עבדי שיעקב נק' עבד וישראל נק' בן כמ"ש בני בכורי ישראל וצ"ל מהו"ע ב' בחי' אלו בעבודה. הנה להבין זה צ"ל מקודם ענין עבודה דאיך שייך לאמר עבודה למעלה גבי הקב"ה כי הנה עבודת עבד לרבו הלא העבד עושה חיוזוק ושירות להרב מה שאין הרב בעצמו יכול לעשות כמו שמבשל לו או ש"ד הרי בזה עושה ומתקן לו דבר, אבל למעלה אין שייך זה כי מה חסר הקב"ה הלא אנת הוא שלימותא דכולא וגם מה אנו מתקני' הלא מקרא מלא הוא אם צדקת מה תתן לו ואם רבו פשעיך מה תעשה לו ועכ"ז הלא מצינו עבודה בפסוק כמ"ש תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך, וכתיב עבדו את ה' בשמחה וכתיב ולעבדו בכל לבבכם, והענין כי הנה נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים ובוה שייך ענין עבודה וצ"ל פי' נתאוה להיות לו דירה בתחתונים כי אני הווי' לא שניתי כי אתה הוא קודם שנברא העולם ואחר שנבה"ע כי היו כמה אלפים וריבואות שנים מעת שנאצלו עולמות עליונים עד שנתהווה בריאת עולם הזה הגשמי ומבואר זה בע"ח והובא בסדור שער הק"ש ומקשים שם מדוע לא הי' בריאת העולם בזמן קודם אך התירוץ כי מקודם לא הי' זמן כלל כי שורש הזמן נתהווה רק בבחי' מל' כי בבחי' מל' יש בחי' מלך מלך ימלוך מלך ל' עבר מלך ל' הוה ימלוך עתיד, אבל למעלה מבחי' מל' אין שייך זמן כלל, ובמדרש איתא מלמד שהי' סדר זמנים קודם לכן הנה פי' קודם לכן קאי על עוה"ז קודם שנתהווה עוה"ז אבל קודם אצילות עולמות עליונים לא הי' שייך כלל גם סדר זמנים ואם כן לא שייך להקשות מדוע לא הי' ברה"ע קודם אחר שלא הי' זמן ואין שייך כלל קודם או אחר כי קודם או אחר שייך רק בבחי' זמן, היוצא מזה שהי' הוא ושמו בלבד גם קודם וכמו"כ אחר שיחרב העולם ג"כ לא יהי' זמן ולכן גם עתה באמצעות הזמן קמי' כלא חשיב וכל הקרוב קרוב יותר קמי' יותר כלא חשיב רק אצלינו נעשה העלם והסתר ולכן נק' עולם ל' העלם וע"כ נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, וצ"ל פי' תחתונים

(*) בכתיי רשום כאן : חסר קצת.

איך שייך תחתונים הלא אינו בגדר מקום אך הענין כי תחתונים היינו ההעלם היותר אחרון, מה שהוא העלם יותר זהו נק' תחתונים ונתאווה להיות לו דירה בתחתונים היינו ע"י שיהי' נמשך בחי' עצמות אוא"ס ב"ה הנה יהי' גילוי למטה ג"כ, כי מה שלמטה נעשה הסתר ההעלם הוא לפי שהוא רק מהארה בעלמא אבל ע"י שיהי' נמשך בחי' עצמות אוא"ס ב"ה שזוהו הנקרא דירה וכמו עד"מ דירה של האדם שעצמותו מתגלה בה הנה יהי' גילוי למטה ג"כ והוה וקראתם דרור בארץ כי דרור מלשון דירה וכמארו"ל על צפור דרור שדרה בבית כבשדה, כי שדה הוא בחי' חת"ק, כריח שדה אשר ברכו ה', ובית הוא בחי' צירופי אותיות שתי אבנים בונות שתי בתים וכללות הדיבור נק' עיר אלקינו והיא דרה בבית כמו בשדה כו' והנה נקראי' דרור בארץ להמשיך בחי' דירה בתחתונים והנה למה נתאווה זה אין ידוע אם כך עלה ברצונו (ושמעתי שכאדמו"ר ג"ע אמר בדרושים הישנים בלאזני' נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים ומאחר שנתאווה הנה על תאווה אין שואלים קושיא) והנה אם נתאווה להיות לו דירה בתחתונים הי' יכול לעשות זה בעצמו אך כח זה נמסר לאדם שהוא יעשה זו וכמו אשר ברא אלקים לעשות לתקן כל מה שנברא בשימ"ב צריך תיקון שכח זה נתן הקב"ה לאדם שהוא יתקן זה וע"י מה הוא ע"י מעשה המצות כי הנה אצ"י הוא לשון ויאצל מן הרוח הפרשת הארה שהוא רק מהעלם אל הגילוי אבל עולם העשי' הוא דבר חדש כי לא שייך לומר שזה העולם הגשמי איך שהוא הי' עומד מקודם בהעלם ואח"כ נמשך מהעלם אל הגילוי שאינו כן כ"א שלא הי' כלל רק שנעשה התחדשות יש מאין והנה בחי' זו דיש מאין גמשך מבחי' ומדריגה גבוה מהעלם אל הגילוי מע"ב שבשרשם למעל' הם תר"ך עמודי אור ולמטה הוא רצון שנמשך בדבר גשמי ונתבאר לעיל שהתחדשות יש מאין נחשב מבחי' גבוה יותר על כן הם מחברים המדריגות, ולכן מצות לשון צוותא שמחבר בחי' עאוא"ס ב"ה בעולמות וכמ"ש אשר אנכי מצוך שמחבר בחי' אנכי ולכן יתכן ענין עבודה שמתקני' מיש דבר מה שלא הי' עפ"י הבריאה כי ממשיכי' גילוי אלקות למטה כמו למעלה ואדרבה שממשיכים מבחי' גבוה יותר גם מעולם האצילות כי באצ"י יש ג"כ ד' מדריגות כי כמו שיש אבי"ע כמו"כ באצ"י גופא יש ג"כ ד' בחי' אלו, וע"י מצות ממשיכים בחי' אצ"י שבאצ"י ובוה יתורץ ענין עבודה והנה ע"י מה עושי' זה הוא ע"י אתכפי' ואתהפכא כי כמו למשל כשמתקנים דירה למלך צריך לנקותה מקודם מכל ליכלוך וטינוף ואח"כ לסדר כלים נאים כמו"כ הוא שס"ה ל"ת ורמ"ח מ"ע כי שס"ה ל"ת להעביר הרע כי כל מקום שיש רע אין יכול להיות שם השראת השכינה וכמ"ש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך ואח"כ צריך לעשות סידור כלים נאים רמ"ח מ"ע וכמ"ש ונשים לו שם מטה שולחן כסא ומגורה, הנה מטה שולחן כסא מגורה ר"ת משכן, ולכן מברכין על מצות אק"ב כי רמ"ח פקודין רמ"ח אברי' דמלכא שהם כלים להשראת אוא"ס ב"ה כמו שהאברים הם כלים לחיות הנפש אך הנה יש עוד בחי' עבודה כי עבודה שבלב זהו תפלה וכמארו"ל ע"פ ולעבדו בכל לבבכם איזה עבודה

שבלב זהו תפלה והענין כי הנה רז"ל החמירו בכוונת התפלה יותר מבק"ש הגם שתפלה דרבנן וק"ש דאורייתא ומ"מ החמירו יותר בתפלה וכמבואר במשנה דברכות האומנין קורין בראש האילן ובראש הנדבך. מה שאין רשאין לעשות כן בתפלה והענין כי הנה ח"י ברכאן דצלותא הוא כנגד ח"י חוליות השדרה, והנה ח"י חוליות נמנו במשנה ברמ"ח אברים, שנמנו שם שלשים בפיסת היד כו' אבל חוט השדרה עצמו אינו מן המנין רמ"ח אברים ומכל מקום החוט הוא עיקר החיות כי האברים תחובים בצלעות והצלעות בחוליות והחוליות בחוט וע"כ נפסק החוט טריפה ועל דרך זה חוט הוא תפלה כו' הנה אמרו מצות צריכות כוונה ואין הפירוש כוונה לכוין ההמשכה שממשיך למעלה ע"י כל המצות כפי הידוע כוונת המצות שאין הפי' כן כי זה אינו צריך לכוין כלל עפ"י דין כ"א כוונה הוא קעמ"ש והוא היפך כוונה בפרט מכוונת המצות עפ"י קבלה כי אין צריך לחפש טעם כלל כי צריך לעשות בקעומ"ש ואם אין טעם כלל הוא צריך לעשות הציווי, אך הנה מה שאמרו מצות צריכות כוונה זהו כוונה פרטיות אבל כוונה כלליות של המצות הוא תפלה שצריך לשמור הכוונה ויש ע"ז משל גשמי עד"מ אחד נוסע לאיזה יריד או למסחר שצריך לשמור הכוונה בשביל ריוח והגם שלזה מוכרח לנסוע ג"כ שע"ז מוציא מעות והוא היפך הכוונה אך זהו לבוש כי א"א לבוא אל הכוונה בלתי לבוש וגם יכין עגלה שבכ"ז אינו רוצה כלל רק שהוא מוכרח בזה והוא לבוש ללבוש אבל עיקר הכוונה הוא הריוח ועד"ז במצות הנה עיקר הכוונה להמשיך דירה בתחתונים ולכן על מה אבדה תאריך על שלא ברכו בתורה תחלה פי' על שלא המשיכו ואו"ס בתורה וכללות כוונה זו הוא בתפלה באומרו ברוך אתה הוי' כי פי' הפשוט אתה הוא מהו"ע כי הנה בזהר איתא תלת דוכתין אקרי אתה מל' נק' אתה וכן חסד וחכ' אך פי' הפשוט אתה הוא מהו"ע ית' וברוך אתה הוי' היינו שמבחי' אתה יהי' נמשך בשם הוי' והוא ע"ד ממעמקים קראתיך הוי' כי שם הוי' יו"ד צמצום שהוא רק הארה וצריך לקרא שם הוי' מחדש מבחי' ממעמקים ועד"ז הוא ברוך אתה הוי' שמבחי' אתה מהו"ע יהי' נמשך שם הוי' נמצא המכוון הוא להיות גילוי או"ס וזהו כוונה כללית במצות והוא ע"ד שבמצוה גופא יש נעשה ונשמע והקדימו נעשה לנשמע כי נשמע הוא ביטול רצון לבעה"צ ועד"ז הוא תפלה הוא כוונה כללית למצות כי המכוון מהמצות הוא להמשיך גילוי אלקות וזה שמבואר בתפלה ברוך אתה הוי' כנ"ל והגם שבתפלה מבקשי' בקשות רופא חולים ומברך השנים הנה זהו רק כלים כי במה יתגלה אלקות אם לא ע"י כלים אלו רופא חולים ומברך השנים אך הנה לפי זה צ"ל דא"כ הלא מצות הם ג"כ כלי' כי לכן מברכי' עליהם ברוך אתה ה' אשר ק"ב כו' כי בהם וע"י נמשך גילוי אלקות ולמה לא יקראו מצות כוונה ולמה או' שהכוונה כללי' דמצות הוא תפילה דוקא. אך הענין כי במצות אין שינוי ניכר בגוף המצוה כ"א ההמשכה רק בפנימיות אבל בתפלה הרי נשתנה ע"י זה גם בחיצוני' כמו שיתרפא החולה או ברכת השנים וכה"ג ולכן כללות הכוונה הוא תפלה. היוצא מזה שנתבאר שענין הבקשות הם רק כלים, ועוד טעם כי לית ברכתא שריא באתר

ריקניא כי א"א להיות המשכת האור אלא א"כ יש כלים שישרה בהן האור וכו', אבל המכוון הוא גילוי אלקות ברוך אתה ה' כו' ונמצא שמה שהם ח"י ברכאן הם כנגד ח"י חוליות היינו רק כנגד הכלים שהם ח"י כלים כנגד ח"י חוליות אבל עיקר המכוון שבתפלה שיהי' המשכת אוא"ס ב"ה מכלים הנ"ל הוא עד"מ בחי' חוהש"ד עצמו שנמשך מן המוח שבראש למטה הנה בזה גופא ח"י כלי' הנ"ל הם כללי' והם כלי' פנימי' ומהם נפרט אח"כ ונתפשט אח"כ האור בחיצוני' הכלי' עד שהם רמ"ח מ"ע שנק' רמ"ח אד"מ אבל הנה מצות צריכות כוונה והכוונה כללי' הוא תפלה כי הנה על מצות מברכים אק"ב שע"י המצות ממשיכים גילוי בחי' קדושה עליונה דאוא"ס למטה ואין צריכים כוונה כי המצוה הוא האבר והכלי והכוונה הוא המשכת האור בתוך הכלי ולכן התפלה היא הכוונה לפי שבה וע"י נמשך כללות גילוי האור ואח"כ ע"י קיום המצות כל היום ממשיכים האור בפרט להתלבש במצוה פרטיות שהוא אבר אחד מרמ"ח אברי' דמלכא והוא כמו חוהש"ד שבו נמשך החיות מן המוחין אשר במוחין הוא עיקר משכן והשראת הנשמה ומשם נמשך החיות בחוט השדרה הנמשך ממוח הדעת ואח"כ נמשך ממנו רמ"ח אברים. והנה נת' שח"י ברכאן הם רק כלים דוקא ומה שהם מספר ח"י דוקא הוא כי לפי דכתיב ואולם חי אני ע"כ ההמשכה צ"ל נמשך ג"כ בבחי' ח"י וזהו ודעת חדרים ימלאו הנה חדר הוא ר"ת חסד דין רחמים וזהו ענין ג' קיין שהם כללות מעשה המצות על שלשה דברים העולם עומד. אך הן רק בחי' כלים וחדרים וכדי להיות חדרים ימלאו דהיינו המשכות האור בהכלים זהו ע"י הדעת שהוא התפלה ולכן התחלת י"ב ברכות האמצעות דתפלה הוא חונן הדעת וע"כ בכוונה מחמירי' בתפלה יותר כי העיקר בתפלה הוא כוונה כי כל עניינה הוא כוונה אך מ"מ במנין המצות אינה נמנה כי המצות אנו מונין היינו הכלים והאברים אבל התפלה שהיא הכוונה אינה שייך למנותה בפ"ע כי היא נשמת הכלים וכמו שדעת אינו נמנה בחשבון ע"ס וכדאיתא בע"ח שער כ"ב פ"ד אות ד' כי אין אנו מונין אלא מה שיש בו כלי אבל הדעת הוא גשמה בלא כלי ע"ש, כי הנה דעת ממשיך מבחי' כתר דאנת הוא חד ולא בחושבן אבל לענין כוונה אדרבה תפלה חמורה יותר כנ"ל והגם שתפלה דרבנן וק"ש דאורייתא הנה לפעמים אמרו ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה והנה יש עוד בחי' והוא תורה שאמרו ות"ת כנגד כולם. היינו שהוא בחי' פנימיות הכלים והמצות הם חיצוני' הכלים צדקה וגמ"ח חסד דרועא ימינא כו', אך הנה כ"ז נתבאר שתפלה גבוה מתורה וצ"ל דלפעמים משמע דתורה גבוה מתפלה אף שהתפלה הוא המשכת הדעת כי פנים ואחור היינו הוא בחי' עסק התורה כי אוריית' מחכמה נפקת וחכמת אדם תאיר פניו, ואיתא בירושלמי שקאי על אדם העליון דעל הכסא כמראה אדם עליו מלמעלה אך מקודם לזה צ"ל בחי' אחור שהוא בחי' תפלה כי ח"י ברכאן דצלותא שהם כנגד ח"י חוליות שבשדרה שבהם נמשך חוט השדרה כ"ז הוא בחי' עורף ואחוריים כו', וכמארו"ל (חולין מ"ה) כמין שני פילין מונחין על הקדירה כי קדירה הוא מוח כמארו"ל גדרה וכל מה שבמוח נידן כמוח כו', ושני פילין מונחין

עפ"י הגדירה דהיינו מקום חיבור הצוואר והתגולגולת בעורף ושם נמשך חוט השדרה ממוח הדעת כי תלת מוחין חב"ד שבתלת חללין דגולגולתא ב' מוחין חו"ב הם מלפנים ומוח הדעת באחורים באמצע ב' המוחין חו"ב ומבחי' הדעת נמשך בחי' האהבה ויראה שבתפלה ולכן קליפות אין להם רק ב' מוחין דחו"ב ומוח הדעת אין להם כי מוחין דחו"ב הם מלמעלה למטה משא"כ במוח הדעת הוא מלמט' דהיינו שמה שמבין במוחו יתפעל כך בלב אבל קליפות אין להם מוח הדעת כי הגם שיש להם ג"כ איזה השגה באלקות עכ"ז אין הדבר שייך אליו כלל והנה הגם שבחי' מוח הדעת הוא מעורף, מ"מ יש בזה מעלה ג"כ כמש"כ כי עם קשה עורף הוא וסלחת שבחי' הקשיות הוא לעמוד נגד כל מונע מבית ומחוץ ובחי' זו הוא רק בעורף דוקא וע"כ וסלחת המשכת י"ג מדה"ר אך ע"י התורה נמשך בחי' תאיר פניו התגלות תענוג עליון שעונג עליון הוא למעלה מרצון כי רצון הוא בחי' חיצונית העונג אבל מ"מ צ"ל קודם הרצון בתפלה ואח"כ העונג בתורה כי עונג אין שייך כ"א אחר מילוי רצון שכשנתמלא רצונו יש לו עונג כו' משא"כ אם לא הי' לו תשוקה כלל אין שייך אח"כ עונג והנה עכ"פ נתבאר שתורה לעיל' מתפלה כי תפלה הוא רצון בחי' עורף חיצונית ותורה הוא בחי' עונג שהוא פנימית וא"כ הוא היפך ממה שנתבאר למעלה שתפלה גבוהה מתורה כי תורה הוא בחי' כלים רק שהוא כלים פנימי' לגבי מצות שהם בחי' חיצוני' הכלים אבל תפלה הוא הכוונה שהוא האור שהוא גבוה יותר מהכלים אך הענין כי יש תורה ויש תורה כי יש תורה היינו כשעוסק רק פ"א שחרית ופעם א' ערבית בהלכות פסוקות לקיים מצות והגית בו א"כ הוא מצוה ע"ד כל המצות שהן בחי' אבריו וכלים רק שמכל מקום הוא בחי' אברים הפנימי' לגבי שארי מצות אבל התפלה שהיא המשכת הדעת נק' אור גם לגבי האבריו הפנימי' ג"כ משא"כ כשעוסק בתורה בעיון בכדי להגיע למצות ידיעת התורה והוא בבחי' תורתו אומנתו הנה אז תורתו הוא בחי' חכמה מוחא ממש שלמעלה מבחי' אברים ולכן התפלה אעפ"י שהוא דעת נקרא אחר לגבי ח"ע ממש ועו"ג סלסלה ותרוממך כי שרש התורה הוא מבחי' עוטה אור כשלמה שהוא בחי' לבוש' כתלג חיור אבל ע"י סלסלה בעיון התורה עי"ז ותרוממך לבחי' מקור התורה שהוא בחי' שער רישי' כעמר נקי רק מ"מ גם בחי' זו שהתפלה נק' אחר לגבי תורה מ"מ א"א לבוא ולהמשיך מבחי' פנים כ"א ע"י שיהי' תחלה הרצון בתפלה כו' וכמו עד"מ באדם אף שהטפה נמשכת מהמוח מבחי' חכמה מ"מ א"א שיהי' המשכה זו מהחכמה כ"א ע"י הדעת והאדם ידע כך התפלה בתקיעת הדעת בהתבוננות גדולת ה' וההתקשרות בבחי' ביטול על ידי זה כשעוסק אח"כ בתורה ממשך מבחי' ח"ע אך הנה תפלה שהוא כוונה צ"ל מקודם הכנה לזה כדי שיוכל להתפלל שמו"ע בכוונה מרעו"ד כי כוונה הוא ענין הכנה וכמארז"ל (ברכות ל"א) המתפלל צריך שיכוין את לבו סימן לדבר תכין לבם תקשיב אוניך הרי תכין לבם זהו מה שמתפללים בכוונה והנה כל סדר התפלה שעד שמו"ע הוא הכנה לשמו"ע וזהו"ע פסוד"ו כמארז"ל לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואח"כ יתפלל והענין כי הנה

בפסוד"ז מזכירי' איך שמלאכים אומרים קדוש דהיינו איך שהוא ית' קדוש ומובדל ואינו מושג דלית מחשבה תפיסא בי' כלל כו' והאופנים ברעש גדול והנה כתיב ונתתי לך מהלכים בין העומדים כי המלאכים נק' עומדים כי הם רק במד' בחי' רגלים בלבד וכן מבואר בזהר פ' לך לך דפי' על פסוק ותפול לפני רגליו מאן רגליו אלין מלאכים אבל הנשמות הם בחי' ומד' הראש כי ישראל עלו במחשבה ולזאת כאשר ישים האדם אל לבו איך שמלאכים ואופנים אשר הם בחי' רגלים לבד עומדים באהבה ויראה גדולה וברעש גדול אומרים קדוש וברוך מהתפעלות בהשגתם בגדולת א"ס ב"ה וישראל שהם בחי' הראש הם בבחי' שינה כו' היינו כחולמים שאחר התפלה חילפת ועוברת האהבה רק כל חפצו למלאות צרכי הגוף ועושי' מצרכי הגוף עיקר כו' ועי"ז יתמרמר לבו מאד בקרבו מירידה זו שירדה הנשמה מאגרא רמה ויתעורר מזה לצעוק אל ה' בצר לו נקודת לבו ברעו"ד אליו ית' וזהו שאמרו אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש דהיינו מהתבוננות מהירידה הגדולה שהראש נשפל מאד למטה וזהו כובד ראש וכמ"ש עונותי עברו ראשי ועי"ז יבא לבחי' ויצעקו אל ה' וזהו ואהבת בכל לבבך שבק"ש ועי"ז כ"ז יוכל לבקש אח"כ באמת בשמו"ע ברוך אתה ה' שיהי' גילוי אור א"ס שלמעלה מהשתלשלות למטה וכ"ז הוא עבודה שבלב תפלה ואח"כ צריך להיות כלים לגילוי האור וזהו"ע לעבדה רמ"ח מ"ע להמשיך האור וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב כי הוא רק בחי' זיו השכינה היינו זיו והארה בעלמא שמוזה נהנין הנשמות כו' אבל ע"י התשובה ממשיכין גילוי אוא"ס ב"ה שהוא מקור האור והזיו שאינו אלא הארה בלבד ולכן וניחחו בג"ע לעבדה ולשמרה ארו"ל לעבדה ברמ"ח מ"ע כי ע"י המצות ממשיכין תוס' אורות בג"ע. והנה נת' פי' וענין לשון עבודה שמתקנו באמת דהיינו להמשיך גילוי אוא"ס למטה דירה בתחתונים אך הנה מצות צריכות כוונה והוא התפלה בא"י להמשיך האור ע"י עבודה שבלב כו' וכדי שיהי' הבקשה באמת לאמיתו צ"ל תחלה פסוד"ז וברכות ק"ש וק"ש עצמה כנ"ל. והנה כ"ז הוא בחי' ומדריג' יעקב עבדי שהוא הממשיך בחי' דירה בתחתונים ע"י תפלה ומצות לכן נק' יעקב שהוא בחי' יו"ד עקב כי יו"ד הוא נקוד' אוכמא דלי' בה חיוורי כלל (והיינו בחי' נקודת היו"ד כי אות יו"ד מורה על חכמה ונקודת היו"ד הוא בחי' כתר) והוא נמשך מבחי' ישת חשך סתרו שמורה על בחי' סתימין שאינו מושג כלל והעבודה הוא להמשיך בחי' זו למטה דהיינו להתלבש גם בעולם הזה שהוא בחי' עקביים והיינו ע"י המצות מעשיות שנעשו מדברים גשמי' ממש דבחי' עקביים מאוא"ס ב"ה שורה ונמשך ומתלבש בהן וזהו יו"ד עקב שהיו"ד מתלבש בבחי' עקביים והנה עקב גימ' ב"פ אלקים והיינו כי יו"ד עקב הוא בחי' יחוד דהוי' ואלקים כי עקב גימט' ב"פ אלקים והיו"ד הוא המשכת שם הוי' המתחיל ביו"ד להמשיכו באלקים אך הנה כתיב כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת שיש ב"פ היחוד דהוי' ואלקים כי יש יחוד הוי' ואלקים בשמים דהיינו בבחי' סוכ"ע ויש יחוד דהוי' ואלקים בארץ מתחת שהוא בחי' ממלא כ"ע כי שמים ממעל הוא

כחי' סוכ"ע וארץ מתחת הוא בחי' ממכ"ע וע"כ כשיעקב הוא יר"ד עקב
 הרי ממשיך היחוד דהוי' ואלקים גם עד בחי' עקב וע"כ עקב גימט' ב"פ
 אלקים. אך כדי להמשיך זה ע"י המצות צ"ל מקודם תפלה בחי' רעותא
 דליבא כי יש ד' מד' רצון ומחשבה דיבור ומעשה וכדי להמשיך מבחי'
 היו"ד למטה שהוא בחי' גילוי והמשכת רצה"ע המלוכב בח"ע הוא דוקא
 ע"י רעו"ד ועי"ז ממשיכים אח"כ גילוי רצה"ע ע"י המצות להיות אק"ב
 כו' וזהו יעקב עבדי כי עבד הנה ד' פעמים ח"י עולה עבד וזהו עבד
 ע"ב ד' כי בתפלה יש ד"פ ח"י, ח"י ברכות השחר ואח"כ ח"י פסוקים
 ביהי כבוד ואח"כ ח"י אוכרות בק"ש ואח"כ ח"י ברכאן דצלוחא, והענין
 כי התפלה נחלקה על ד' מדריגות כנגד ד' עולמות אבי"ע כי עד הודו
 וב"ש הוא תפי' העשי' ויש שם ח"י ברכות השחר והם כנגד ב' טתין
 דמט"ט דעולם העשי' ואח"כ מהודו וב"ש עד ישתבח תפלת היצירה יש
 ג"ב ח"י היינו ביהי כבוד ח"י אוכרות וכמארז"ל פסוק זה שרו ש"ע אמרו
 שהוא בעולם היצירה, מן המאיר לארץ עד שמו"ע בחי' בריאה יש ח"י
 אוכרות בק"ש והוא ב' טתין דמט"ט שבעולם הבריאה ואח"כ שמו"ע בחי'
 אצילות הוא ח"י ברכאן דצלוחא ולכן ד"פ ח"י ע"ב וזהו בחי' עבד העובד
 עבודה שבלב וכ"ז הוא בחי' ומדרגת יעקב עבדי ועז"נ לא הביט און
 ביעקב כי הנה כמו שיש מחדו"מ בקדושה כמו"כ יש לעו"ז בקליפה שיש
 שם ג"כ מחדו"מ כי מחשבה הוא כמ"ש ואיש און מחשבותיו וכן בדבור
 דברי פיו און ומרמה וכן במעשה כמ"ש פועלי און וכשאדם מתבונן בתפילה
 בחב"ד שבנפשו בגדולת ה' עומדי' כנגדו מחשבות זרות דסטרא אחרא שהם
 מחשבות איש און הנ"ל. והנה גדול כח יעקב עד שלא הביט און ביעקב
 כי און הוא שקר ויעקב אמת כמ"ש תתן אמת ליעקב וע"כ לא הביט און
 ביעקב והנה כ"ז לפי פי' הב' שהאון עצמו לא יוכל להביט ביעקב ועתה
 צ"ל הפי' הראשון כפשוטו שקאי על הקב"ה שהקב"ה לא הביט און ביעקב
 מהו פי' זה ולמה ביעקב דוקא אך הענין כי הנה כתיב אחות לנו קטנה
 ואיתא במדר' שאזה"ע מקטרגין על ישראל הללו כו' (ועיין שם במדרש)
 ועי"ז אומר אחות לנו קטנה מה קטן כל מה שהוא עושה אין אביו מעלה
 עליו למה מפני שהוא קטן כך כל מה שישראל מתלכלכים בעונות כל ימות
 השנה בא יום הכפורים ומכפר עליהם וצ"ל קודם למה נקראו ישראל
 קטנים והלא הם משיגי' יותר אלקות וגם אם שהוא כך שהם קטנים מה
 מסיים המדרש בא יזהכ"פ ומכפר עליהם מה שייך זה ליוכ"פ וממ"נ למה
 נצרך יוכ"פ הלא קטן א"צ לזה כי כל מה שהוא עושה אין אביו מעלה
 עליו וגם אם יוכ"פ מכפר א"צ לזה קטן. אך הענין כי הנה יעקב נק'
 קטן וכמ"כ מי יקום יעקב כי קטן הוא והענין כי אל דעות ה' שיש ב'
 דעות ד"ת וד"ע, והנה ד"ת הוא שנעשה יש מאין ונק' אין כי אינו מושג.
 ודעת עליון הוא שלמעלה היש ולמטה אין. והנה שם אל כולל ב' הדיעות
 כי שם אל הוא שם מי"ג מדה"ר, והנה עפ"י דעת עליון אין מעשה התחתונים
 תופס מקום משא"כ עפ"י ד"ת ששם תופס מקום שע"י מצוה ממשיכים
 כו' ועבירה פוגם והנה ד"ת הוא מ"מ כלי לדעת עליון כי דעת עליון שורה

בדע"ת ולכן יעקב יו"ד עקב שיש לו בחי' זו דדע"ת הוא כלי לד"ע וזהו ענין המשל שקטן אין אביו מעלה עליו והענין הוא כי קטן ע"י שהוא בבחי' ביטול עי"ז יגיע בדעת עליון ושם אין תופס מקום כלל חטא ג"כ משא"כ כשהוא יש ודבר אזי מגיע בבחי' ד"ת אשר שם תופס מקום וזהו ג"כ ענין בא יוהכ"פ ומכפר עליהם כי יוהכ"פ שהוא מכפר והוא לפי שאז מאיר ד"ע אך מ"מ גם ביוכ"פ כתיב יום הכפורים הוא לכם לכם דוקא וצ"ל מאחר שיוהכ"פ מכפר א"כ למה רק לכם דוקא אך הענין שכל לכם נמשך מהחודש הזה לכם כי לפי שישראל מונין ללבנה כיהרא לית לה מגרמא כלום וזהו החודש הזה לכם וע"כ יוהכ"פ הוא ג"כ רק לכם וזהו שהמדרש מתחיל בקטן מה קטן כו' ומסיים ביוכ"פ בא יוכ"פ ומכפר היינו כי ע"י קטן מגיע בדעת עליון וע"כ שניהם אמת שהכפרה ומחילה הוא מחמת יוכ"פ כי אז מאיר ד"ע ובבחי' ד"ע אין תופס מקום כלל חטא ועון אך מי יגיע לבחי' ד"ע הוא קטן דוקא מצד הביטול משא"כ יש ודבר אין יכול להגיע לבחי' זו וע"כ לא הביט און ביעקב ופי' שיעקב הוא קטן וכמש"כ מי יקום יעקב כי קטן הוא ויעקב אמר קטונתי מכל החסדים ולפי שהוא קטן הוא מגיע לבחי' ד"ע אשר שם אין תופס מקום כלל מעשה התחתונים וע"כ מצד בחי' זו לא הביט און ביעקב, ביעקב דוקא, אך הנה כ"ז יעקב אבל ולא ראה עמל בישראל דזה מעלה יתירה בישראל שאינו בבחי' יעקב דאילו בבחי' יעקב לא הביט און אבל עמל יש כי יגיעה ימצא בו שיעקב הוא בחי' עבד והעבודה הוא ענין עמל ויגיעה לאכפ"י לסט"א כו', והיינו בכל ששת ימי המעשה כמ"ש ששת ימים תעבוד כי כמו עד"מ במלאכות גשמי' החורש והזורע כו' כך הוא בעבודת ה' בתפלה בכל ששת ימי המעשה צ"ל בבחי' עבודה זו בייגיעת הנפש וייגיעת בשר שכ"ז הוא ע"י מלחמה גדולה עם היצה"ר וע"ד שאמרו בספרי סמוך לפלטיין שלך לא כבשת ואתה הולך וכובש וכך אם לא פעל להפוך מדותיו הרעות ולהמשיך גילוי אלקות בקרבן ע"י התפלה איך יוכל להמשיך גילוי אלקות בעולם ע"כ צריך תחלה לכבוש גופו ונפשו הבהמית ע"י תפלה וכמארו"ל לעולם יראה אדם עצמו כאלו קדוש שורה בתוך מעיו שנאמר בקרבך קדוש כו', ואח"כ ימשיך גילוי אלקות בעולם וכו' הוא העבודה בששת ימי החול וזהו בחי' יעקב עבדי שהעבודה הוא עמל ויגיעה אבל בשבת הוא בחי' אתהפכא חל"ג עד שהוא בחי' מנוחה ואין שייך עמל כלל כי בו שבת וזהו בחי' ישראל שיר אל וע"כ לא יש בו עמל כלל כי זקראת לשבת עונג היפך מעמל וע"כ בישראל לא ראה עמל, והנה לפי פי' השני שהעמל אינו רואה בישראל והוא לפי שהוי' אלקיו עמו, עמו ממש שבשבת מתגלה בנפשו בחי' אלקות בבחי' גילוי ממש משא"כ בחול אין מתגלה אלקות בנפשו בבחי' גילוי כ"א בבחי' מקיף אבל בשבת הוא בגילוי ממש וע"כ בשבת אין מניחין תפלין כי המקיף נכנס בפנימי', וזהו לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל כי און ועמל הוא דו"ג דקליפה והנה יעקב וישראל הוא דו"ג דקדושה וע"כ לא הביט און דבר דקליפה בנוק' דקדושה ולא ראה עמל שהוא נוק' דקליפה בבחי' דבר דקדושה והוא לפי שהוי' אלקיו עמו ותרועת מלך בו שהוא

יחוד דו"ג דקדושה וע"כ לא הביט און ולא ראה עמל כו'. והנה פי' תרועת מלך בו הנה תרועת לי שבירה ופירור כמו ותרועם ולשון ריעות וחיבה, והענין כי הנה לפעמים מצינו דכתיב מלך במשפט יעמיד ארץ ופעם כתיב באור פני מלך חיים אנפוי דמלכא נהירין אך הענין דיש ב' בחי' במדת מלך כי כד מלכא יתיב על כורסי' איקרי מלך עילאה וכד נחית לעבדוי מלך זוטא איקרי שבימות החול כשמתלבש בכי"ע מלך זוטא איקרי וירידה זו הוא ע"י גבורות וצמצומים כמש"כ כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו משא"כ בשבת כד יתיב על כורסי' כי בשבת הוא עליות העולמות ולכן ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו והיינו שבחי' מל' עולה ומתייחדת בשרשה בבחי' אצי' וע"ז נאמר באור פני מלך חיים ואנפיה נהירין ע"י התגלות עונג עליון מבחי' רעדרי"ע שמתגלה בשבת במדת מלכותו ית' ונמשך בחי' תרועת מלך ריעות וחיבה וגם עד"ז נמתקי' כל הדיני' וגבו' הנמשכים מבחי' דינא דמלכותא בששת ימי המעשה מחמת התגלות רעדרי"ע וזהו תרועת לשון שבירה ופירור דהיינו שמתפררים הגבורות וזהו מיתוקן ותרועה ופירור זה ע"י התגלות רדכ"ר שהו"ע ריעות וחיבה. והנה לפי הפי' שהקב"ה לא הביט און ולא ראה עמל קאי זה על שניהם שלמה לא הביט ולא ראה כו' לפי שהוי' אלקיו עמו כי במ"ת כתיב פב"פ דיבר הוי' עמכם שנמשך בהם שם הוי' יו"ד ביטול ה' התבוננות ו' מדות ועל כן לא הביט און ולא ראה עמל בישראל אך שני הפי' הם אחד כי למה לא יכול האון להביט ביעקב והאון אינו יכול להראות בישראל לפי שהקב"ה לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל על כן גם האון והעמל עצמם לא יוכל האון להביט ביעקב והעמל לא יוכל לראות בישראל כו'.

לא הביט און ביעקב כו' ותרועת מלך בו. הנה תקיעת שופר בר"ה רמו יש בו לעורר האדם משנתו אשר שוגה כל שנתו בהבל וריק כו', וכ"ה בכהאריז"ל שע"י התקיעות נתעורר המלאך ומזל האדם כו' וגם בבריאת אדה"ר כתיב ויפל תרדמה על האדם וישן, ולזה התקיעות בר"ה (יום ברוא אדה"ר) לעורר מבחי' שינה, ולהבין זה יש להקדים מארז"ל סוף מסכת סוטה יוחנן כה"ג ביטל את המעוררים שהיו אומרים עורה למה תישן ה', אמר להם וכי יש שינה לפני המקום והכתיב הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל ופריך הגמרא והכתיב עורה למה תישן ויקץ כישן ה', אלא בזמן שאו"ה יושבין בשלוח וישראל שרויין בצער כו' ולהבין זה מהו השייכות בחי' שינה למעלה כשישראל שרויין ח"ו בצער. והענין כי הנה ישראל לי ראש. ולהבין זה איך יתכן שנק' נשיי' בשם ראש כביכול אצלו ית'. ויובן בהקדים מארז"ל עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד, שמו הגדול הוא בחי' ההארה

ממנו ית' שהארה זו נק' אור א"ס ושמו הגדול לפי שאין התמשכותה פועל שום שינוי ח"ו במהותו ועצמותו ב"ה כמשל זיו השמש כו' לפי שאינו רק הארה וזיו בלבד שאינו נוגע למהו"ע כשם האדם לגבי מהות האדם, ובחי' הארה זו הנק' שמו הגדול הוא מקור ושרש חיות כל העולמות כולם עליונים ותחתונים, דהיינו שכל התענוגים ואפילו תענוגי עוה"ב ויובלות ושמיות ואפילו יום שכולו שבת שלאחר כל העליות העולמות כולם בטלים ונכללים בבחי' שמו הגדול שהוא מרומם ומתנשא עד אין קץ ותכלית שהרי הוא הארה שבבחי' א"ס ממש, וא"כ אין לו קץ ותכלית כלל, וז"ש אני הוי' לא שניתי כו', ואתה הוא עד שלא נברא כו' הואיל ומקור חיות כל העולמות עליונים ותחתונים הוא רק מבחי' הזיו והארה הנ"ל והזיו אין פועל שום שינוי בעצם המאור, וזהו פי' משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול, משובח ומפואר עד עד הוא ענין עליות העולמות בעילוי אחר עילוי כענין ילכו מחיל אל חיל שעולים מהשגה להשגה עליונה יותר מג"ע התחתון לג"ע העליון, וכשעולי' בהשגה עליונה יותר היינו שמשיגי' ומשבחי' ומפארי' את הש"י בעילוי רב מהשגתם הראשונה כי השגתם הראשונה כלא ואין ואפס חשיבא לגבי מה שמשיגים אח"כ, ולכן הוא ית' משובח ומפואר עדי עד פי' בלי הפסק כי אין קץ לריבוי העליות שיש עילוי אחר עילוי כנ"ל, מאחר שהוא ית' אין סוף א"כ אין קץ לריבוי העליות שיוכל להיות בהשגה כו', אך כל עליות הנ"ל הוא רק בחי' שמו הגדול שהוא רק בחי' הזיו ממנו ית' שממנו מקור ושרש כל התענוגים שבהשגות הנ"ל אבל מהו"ע ית' לא שניתי כו' ומאחר שבחי' שמו הגדול הוא ג"כ א"ס כיון שהוא זיו ממנו ית' לכך גם העליות שיש בבחי' ההשגה שמשיגים ומתענוגים בהשגתם בבחי' אור א"ס הוא ג"כ עדי עד ובלי גבול וזהו משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול.

והנה ידוע מארז"ל במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו, היינו שירד וצמצם את אורו הנ"ל הנק' שמו הגדול להיות גמשך ומתגלה בבחי' השתלשלות להיות נק' חכים ומבין ורחמן כו', דהיינו שהגם שמצד עצמות אור א"ס הנ"ל הוא לאו מכל אינון מדות איהו כלל, וגם האור והזיו הנק' שמו הגדול הוא ג"כ אור פשוט בתכלית הפשיטות, וז"ש לך ה' הגדולה והגבורה, שבחי' מדות גדולה וגבורה בטלי' ומבוטלים לגבי אור א"ס ב"ה דלאו מכל אינון מדות הוא כלל, עכ"ז צמצם הוא ית' את אורו וזיוו ברבוי צמצומים עד שנמשך בחי' שמו הגדול הנ"ל עד למטה דהיינו שירדה להיות מלכותך מלכות כל עולמים ומלכותו בכל משלה בירידות המדרגות עד שמהוה גם לבחי' דומם צומח הגשמי שאין לך עשב שאין לו מזל והמזל מקבל מעליון הימנו עד בחי' מל' דעשי' המהוה כל עולם ובמל' דעשי' מלושב במלכות דיצ"י כו' עד בחי' שמו הגדול שלפני כל ההשתלשלות.

והנה כדי להמשיך מבחי' שמו הגדול הנ"ל שהוא מקור התענוגים להתהוות בחי' לך ה' הגדולה והגבורה כו', ועד למטה מטה כנ"ל, היינו ע"י בחי' יעקב שהוא הבריח התיכון המברית מן הקצה אל הקצה ונאמר עליו לא

יעקב כו' כ"א ישראל כו', דהנה ישראל פי' לי ראש כי ברא כרעא דאבוהו שנמשך ממוח האב כו' וענין לי ראש (איך יתכן שנק' הנשמות אצלו ית' ראש) יובן עדמש"ל מענין התלבשות חיות הנפש בגוף שעיקר משכנה הוא בהראש, דהנה יש בכל נפש אדם בחי' גר"ג שהן בחי' כחות היוליים, דהיינו שהן במהותן ועצמותן אינן כלל מערך ומהות הכחות פרטיי' המסתעפי' בהן ע"י התלבשות החיות מהן באיברי הגוף כמו כח הראי' שבעין וכח השמיעה באזן כו' שלא יתכן כלל לומר שיש כחות אלו בגר"ג ממש שהן פשוטי' בתכלית למעלה מעלה מציור כחות הגופנים וזהו שנק' כחות היוליים ר"ל שהיוליים הוא שמופשט עדיין מתאר ותמונה פרטיות, אלא התמשכו' והסתעפו' הכחות הנ"ל מהן נעשה ע"י ממוצע והוא שמתחלה מתלבשים במוח שבראש ושם הוא גילוי כחות הנפש כולן בכלל, ובו ועל ידו נמשך אחר כך ומתחלק החיות לכל אבר כפי מזג ותכונתו כח הראי' בעין כו'. כמ"כ יובן הנמשל למעלה להיות נמשך מבחינת שמו הגדול מקור התענוגים המשכות החיות בהעולמות לכל א' כפי מדרגתו ותבונתו, הוא ע"י נשמות ישראל שהן בחי' הממוצע שמתחלה נמשך ומתלבש בהן כללות גילוי האור מבחי' שמו הגדול הנ"ל כמשל גילוי חיות גר"ג במוחי' שבראש כו' ובהן ועל ידן מתחלק ונמשך אח"כ בפרטות לכל נברא כפי הראוי לו, דהנה כתיב כל הנק' בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו כו' שיש נשמות דבריאה ונשמות דיצירה כו', ונשמות אלו הן בחי' הממוצע שבהן ועל ידן נמשך השפעת החיות בבי"ע, ואף לבחי' המדות דאצי' גדולה וגבורה כו' נמשך ההמשכה מבחי' שמו הגדול ע"י אמצעות מקור נשמות ישראל שהוא בחי' מוחין עליונים שלמעלה מהמדות, וזהו שנקרא ישראל לי ראש שהם נמשלים אצלו ית' כמו בחי' הראש לגבי הנפש שהראש הוא ממוצע שעל ידו נמשך חיות הנפש באיברי הגוף הן ע"י נשמות ישראל נמשך חיות ואור א"ס מבחי' שמו הגדול בהעולמות, והיינו בתחלה בנשמת אדם הראשון, ואח"כ מתחלק לג' אבות ואח"כ לע' נפש ולששים רבוא הם הממשיכים המשכת התענוג עליון ממקור התענוגים שהוא בחי' שמו הגדול שהוא בחי' א"ס כנ"ל בפי' עדי עד כו' להשתלשל מטה מטה עד שנמשך מטה מטה גם להיות התהוות תענוגים גשמי' כמ"ש ארץ חטה ושעורה כו', (ונלע"ד שבוה יובן מה שאנו אומרים וקרבתנו מלכינו לשמך הגדול כי הרי באמת זהו תכלית הקירוב האמיתי שבנשמות ישראל הוא עיקר גילוי האור והחיות הכללי הנמשך מבחי' שמו הגדול, ואח"כ על ידן נמשך ומתחלק בהעולמות כו', וזהו ג"כ מ"ש ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת עלינו דוקא, וזהו ג"כ מ"ש בעבור שמך הגדול ובעבור אבותינו שבטחו בך כו' כי בשמך הגדול והנורא בטחנו כו', וזהו ג"כ מ"ש יהושע והכריתו את שמנו ומה תעשה לשמך הגדול, שהרי הכלי שעל ידו נמשך שמו הגדול הוא דוקא ישראל עם סגולתו, וא"כ אם ח"ו והכריתו כו' מה תעשה לשמך כו', והיינו נמי פי' ובכן יתקדש שמך על ישראל עמך דוקא ואח"כ על ירושלים וציון כו' כי ישראל הן הממוצע שעל ידן נמשך אח"כ השפעת קדושת שמו הגדול ית' בכל העולמות והמדרגות עליונים ותחתונים כנ"ל, וזהו ג"כ מ"ש ואתם הדבקים בה', וכאשר ידבק האזור במחני איש,

כן הדבקתי אתכם אלי כי ישראל קרובים ומדובקים בתכלית לשמו הגדול ואח"כ שאר הנמצאי מקבלי באמצעות ישראל. לכן ישראל הן עם קרובו ממש. וז"ש אלקים קרובים אליו משא"כ שאר הנמצאים שמקבלים ע"י ישראל דוקא ולא מבחי' שמו הגדול בעצמו רק ע"י אמצעות ישראל א"כ אינן קרובי' לשמו הגדול כמו ישראל עם קרובו כו'. ועיי' בשע"ק להרחי' בזה בסגנון אחר).

והנה להבין איך הוא ביכולת נש"י שהם יהיו הממוצעי' שבהם ועל ידם יהי' ההמשכה מבחינת שמו הגדול, כי באמת לאו מכל אינן מדות איהו כלל ואיך נמשך להיות נגלה ומתפשט ומתחלק לתענוגי' דוחניים וגשמיים בהשתלשלות מטה מטה אשר כל זה הוא ע"י נש"י לי רא"ש כמו שאמר דוד שהוא כללות דכל נשמות. ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם מעלמא דאתכסייא לעלמא דאתגליא הוא ההמשכ' על ידי הנשמות ישראל. וזהו ברוך ה' אלקי ישראל כו'. אך כ"ז הוא ע"י התורה כי מבואר בזהר תלת קשרין מתקשראן דא בדא ישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקודב"ה, פי' קודב"ה היינו שהוא קדוש ומובדל למעלה מעלה מגדר השתלש' העולמות ולמעלה מהתחלקות המדרגות, והוא מאיר ומתלבש בתורה וזהו אורייתא מתקשרא בקב"ה, כי אורייתא מחכמה נפקת. והנה עד"מ למטה אנו רואים באדם, כשמעיין באיזו חכמה ומציא איזו סברא חרשה או מתמלא תענוג, והיינו משום שגילוי התענוג הוא בחכמה, ולכן נק' החכמה ראשית הגילוי כן עד"ז למעלה שבחי' גילוי תענוג העליון שעשוע המלך בעצמותו שהוא בחי' שמו הגדול הנ"ל, הוא מתגלה באורייתא בחי' חכמה עילאה, הרי אורייתא מתקשראה בקוב"ה כי בחי' שמו הגדול מקור התענוגים מאיר ומתגלה בהתורה ח"ע, וישראל מתקשראה באורייתא, כי בחי' ישראל לי רא"ש שהם הכלי שבהם יתלבש חכמת התורה עם בחי' גילוי התענוג העליון, וכנז' למעלה במשל מן הראש שבאדם שבו מאיר גילוי חיות הנפש ובחי' כח השכל וכל השייך למוחי' כו', לכן ע"י עסקם בתורה ששם היא מקור גילוי התענוג של בחי' שמו הגדול אזי הם ממשיכים גלוי התענוג שיהי' נמשך ונשפע בהעולמות עד שנמשך ג"כ למטה בעשי' עד שנשתלשל ונתהווה מזה התענוגי' גשמי' כנ"ל בענין אין לך עשב שאין לו מזל כו', ובוה יובן מארז"ל שויתר הקב"ה על ע"ז וג"ע וש"ד ולא ויתר על ביטול תורה, וכמ"ש על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עזבם את תורתי כו', ואין הפי' דויתר כו' על האיש גופא שעבר על ג' עבירות אלו שבאם שלא הי' בידו עון ביטול תורה הי' הקב"ה מותר לו שזה ודאי א"א להאמר כלל דמאחר שיש בידו העבירות אלו א"כ הרי מקרא מלא כתיב ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי כו' אלא הכוונה הוא בכללות ישראל שמחמת עון שאר עבירות לא הי' כ"כ גלות השכינה אם הי' בהם צדיקים עוסקים בתורה רק עיקר הגלות הי' מחמת ביטול תורה, והטעם הוא כי הנה נודע דרמ"ח מ"ע הם רמ"ח איברים דמלכא ושס"ה ל"ת הם שס"ה גידין, ופי' גידין הם הכלי' שעל ידם ימצא ונמשך החיות ומתחלק לכל אבר ואבר ולכן על ידי פגם

דשאר עבירות זולתי ביטול תורה לא הי' ההסתר והמסך כ"כ רק באבר א' שהוא בחי' כלי פרטי אבל ע"י ביטול תורה גורם ח"ו להיות מסך מסתיר, באופן שלא יהי' המשכת החיות מבחי' שמו הגדול בח"ע, והוא ח"ו מניעה והסתלקות כללות החיות כנ"ל באריכות שבחינת שמו הגדול הוא מקור התענוגים דלאו מכל אינון מדות איהו כלל אלא שהאיר ומתלבש בהתורה ועל ידי זה נמשך בנשמות ישראל ומשם מתחלק ונמשך לכל העולמות כולם, אם כן על ידי ביטול תורה גורם ח"ו מניעת אור זה שהוא כללות החיות, וכמו באדם שבראש הוא עיקר משכן חיות הנפש כו' לכן מחמת ביטול תורה אבדה הארץ כו', וזהו שפי' רז"ל על עזבם את תורתיה דהיינו על שלא ברכו בתורה תחלה דלכאורה אינו מובן הלשון בתורה והל"ל על התורה, אלא הענין כי ברכה הוא לשון המשכה, ותחלת ההמשכה מבחי' שמו הגדול הוא בהתורה וע"י שמנעו המשכה זו ע"י ח"ו אבדה הארץ הוא בחי' גלות השכינה כי הנה בחי' גלות נמשל לשינה כנ"ל, והוא כמו עד"מ בשינה הוא הסתלקות השכל מהמות ונשאר רק בחינה אחרונה מאד הוא בחי' כח המדמה, וכן מסתלקים כח הראי' והשמיעה שהן המשכות מהשכל ונשאר רק קיסטא דחיותא, וכן עד"מ יובן למעלה שהוא ח"ו בחי' הסתלקות האור משמו הגדול המלוכבש בחכמה עילאה ומתלבש בנש"י שהם לי ראש בהינת מוחין כנ"ל שמסתלק האור לשרשו כמו עד שלא גברא העולם היה הוא ושמו בלבד הרי היה שמו כלול בבחי' הוא, וע"כ יש מקום אז ליניקת החיצונים עד"מ אדם הישן שהזובי' יוכלו לילך על פניו ואינו מרגיש לגרשם, כך בגלותא דקב"ה אסתליק לעילא לעילא למעלה מבחי' חכמה אשר שם כחשכה כאורה ואין תופס מקום כלל יניקת החיצונים שיגרשם והגם שאין המשל דומה ממש שהאדם כשישן אינו מרגיש הזוביבם כלל וחלילה לומר כן למעלה, אך בנמשל היינו שהעלייה לבחי' שאינו תופס מקום כו', וסיבת השינה והסתלקות האור מבחי' ח"ע הוא ע"י עזבם את תורתיה, שע"י התורה נמשך האור בח"ע ומתלבש בשרש נש"י לי ראש משא"כ כשלא ברכו בתורה גרמו בחי' הסתלקות האור מח"ע וזהו בחי' השינה, וזהו מארז"ל שבזמן שישראל שרויים בצער כו' נק' שינה, היינו בחי' הסתלקות האור מבחי' המוחין הנק' ישראל לי ראש זהו בחי' שינה ומחמת זה ג"כ למטה עוכמו"ו הן בשלוה כנ"ל במשל ששם אין תופס מקום כו', אך משארז"ל אין שינה לפני המקום, וכמ"ש ולא ינום ולא יישן כו', הוא ג"כ אמת לאמיתו, והענין שזהו דקדוק לשונם לפני המקום, פי' למעלה מבחי' שרש התהוות המקום שם אין שייך בחי' שינה כלל לעולם, כי הנה ארז"ל כשם שא"א לעולם בלא רוחות, כך א"א לעולם בלא ישראל (וענין המשל מבואר במ"א ע"פ ויאמר משה אכלוהו היום כו' בפ' בשלח), כי הנה רוחות הם ששה קצוות מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום ששה קצוות הן גדר המקום גשמי, ובלעדם לא נקרא בשם מקום, וזהו בחי' הבריאה מאין ליש שיהי' ו"ק בעלי גבול ומקום, ושרשם הם ו"ק הרוחניים חסד וגבורה כו', אך כתיב הנה מקום אתי, פי' כי לגבי א"ס ב"ה אין שייך שום מקום גשמי ורוחני שהמקום בטל אצלו במציאות ממש, וכמ"ש לך

ה' הגדולה והגבורה כו', שאף ו"ק הרוחניים למעלה הם ג"כ בטילים כו', רק שנמשך ונתמצצם אור א"ס להיות בשם מקום כי א"א להיות התהוות העולמות בלתי המשכות ו"ק מלמעלה מעילה לעילה עד ו"ק הגשמיים הנבראי' מאין ליש, וזהו כשם שא"א לעולם בלא רוחות היינו ו"ק הנ"ל רוחניים וגשמיים בחי' גדר ושרש המקום כך א"א לעולם בלא ישראל, שהרי הם הממשיכים אא"ס אותיות משמו הגדול ית' להיות נמצא ממנו מקום למציאות מקום וזמן בששה קצוות כי ישראל עלה במחשבה ועל ידם נמשך התארה שהי' השתלשלות בריאת העולמות, וכמש"ל בענין לי ראש שהם בחי' ראש ומקור להשתלשלות העולמות כו' (שהם בחי' מוחי' דז"א היינו חיות הו"ק ומתקשראן באורייתא הוא בחי' מוחי' דאר"א כו') וזהו הודו על ארץ ושמים וירם קרן לעמו כו' ע"ש פ' בשלח הנ"ל. והנה מזה מובן איך למעלה מבחי' ישראל לי ראש לא שייך שום שרש לבחי' מקום וכמ"ש הנה מקום אתי, והיינו בחי' סוכ"ע ושרש התהוות המקום הוא מבחי' ממכ"ע ששם שייך מעלה ומטה, ולכן לפני המקום אין שייך שום שיגה, כי ענין הסתלקות המוחי' זהו מבחי' חכמה הנק' ראש, ומסתלק האור למקורו ושרשו בחי' סוכ"ע ונמצא שם בבחי' סוכ"ע אין שייך שום שינוי ושיגה, וזהו הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, שומר ישראל דוקא שהוא למעלה מבחי' ישראל דלעילא רק בחי' המקיף של ישראל, (שהוא בחי' א"א דתמן לית גבינן דמכסיין על עינא כו' כמ"ש במ"א) שם אין שייך בחי' שיגה לעולם.

והנה זהו בכללות העולם וצריך להבין בחינה זו בכל אדם, ופי' כי הנה ענין בחי' שיגה למעלה בזמן הגלות שהוא הסתלקות המוחין מבחי' ישראל דלעילא, ונמשך מזה למטה שח"ו ישראל שרויין כו' אך הסיבה לזה הוא מלמטה ממש היינו שיש בחינה זו בכל אחד מישראל, שבחי' הישראל שבו הוא ח"ו שרוי בצער וכו', וזהו הגרמא למעלה כי יעקב חבל נחלתו כו', והענין כי הרע שבאדם היינו ז' מדות רעות שבנה"ב שכל או"א כלולה מעשר, והם אמות ומקור לכל תאוות העולם הגשמי כמו אום של ריאה שהיא עיקרה ושרשה, כך המדות נה"ב הן שרשיות להמדות ותענוגי' גשמיים, והחלק אלוה שבאדם נק' ישראל ששרשו ומקורו נמשך מבחי' ח"ע לי ראש כי בנים אתם לה' ברא כרעא דאבוהו שנמשך ממוח האב כו', ולכן יש בכל א' אהבה המטותרת שלמעלה מהשכל המושג ומובן רק מבחי' ח"ע כח מ"ה בחי' ביטול ממש, ולכן נק' כללות ישראל איברים דמטרוניתא פי' שהם ממש שלא יהי' החלק הנ"ל שרוי בצער ומדות נה"ב בשלוח, פי' תחלק הרע, מהשכינה, וצריך אדם לעורר חלק אלהות השורה בתוכו כמאמר השוכן אתם בתוך טומאתם כי אני ה' שוכן בתוך בני ישראל, פי' שהוא שוכן בתוכם ממש שלא יהי' החלק הנ"ל שרוי בצער ומדות נה"ב בשלוח, פי' תחלק הרע, דהיינו כשממלא משאלותיו הגשמיים ואליהם תשוקתם ומה שכח לבו ופנו אלי עורף רק כמו מצות אנשים מלומדה, הרי החלק אלוה שרוי בצער כו', והמדות רעות הן שלויים ושקטים, והוא ג"כ עדמארז"ל אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש שענין כובד ראש הוא הגשמה שנק' ראש כנ"ל בענין

לי ראש, וכתיב עוונותי עברו ראשי, וזהו שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי כו', והיינו מחמת שגם למטה בחי' הישראל של כל א' שרוי בצער מחמת כובד העונות ועון ביטול תורה כנגד כולם כי בחי' ישראל מתקשראן באורייתא, שע"י התורה ממשיכים אור א"ס בנש"י ולכן מחמת ביטול תורה בחי' הישראל שרוי בצער, וזהו בחי' כובד ראש ראשי כבד עלי ובהתבוננו' זו יתחיל להתפלל ולהשיב נפשו לה' כנודע רק בזמן בהמ"ק ביטל יוחנן כה"ג את המעוררים כו' כי ע"י הקרבן הי' נמשך גלוי אור א"ס במוחין עליונים כמ"ש במ"א, והנה בחי' שינה הנ"ל שבאדם שהוא העדר הגלוי בחי' כח מה שבנפשו הנק' ישראל לי ראש להיות בבחי' גילוי וביטול לה' כ"א הוא כישן מצד התגברות תאוות נה"ב (ועיי' בתניא פייט הלשון ויקץ כישן כו') זהו הגרמא ג"כ למעלה כן כנ"ל.

והנה ע"ז נתקן השופר לעורר מבחי' השינה, וכמ"ש הרמב"ם בהלכות תשובה פ"ג שתקיעת שופר רמז יש בו כלומר עורו ישנים משנתכם, ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה, וזכרו את בוראיכם, אלו השוכחים האמת בהבלי הזמן, ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו לנפשותיכם כו', יעזוב כל א' דרכו הרעה כו' יעו"ש, וגם עפ"י הקבלה יציבא מלתא שתקיעת שופר מעורר מבחי' השינה כמבואר בפע"ח באריכות, ולשונו ז"ל שכבר נתעורר המלאך ומזל האדם על ידי תפלות ותקיעות, וצריך להבין ענין השופר וענין התקיעות כיצד מעוררים בהם, כי הנה יש יראה חיצונית ויראה פנימית פי' כי יכול אדם ליקח יראה מהעולם דהיינו מהשמים וארץ וכל אשר בהם שהם לבושי המלך שבתוכם מתלבש המלך כמשל מלך ב"ו שיראים ממנו וכשהוא ישן אין פחדו על בני אדם ובהקיצו משנתו אז נופל פחדו אף שלא ראו דבר חדש בהמלך אעפ"כ פחדו על בני אדם מחמת לבושו ובגדיו כך שמים וארץ הם לבושים של הקב"ה, כמאמר אלביש שמים קדרות כו' ומהם יכול האדם ליקח יראה וזה נק' יראה חיצונית, ויראה פנימית היא מחמת דכולא קמי' כלא חשיב שהשמים והארץ הם רק דיבור א' כאמור בדבר ה' שמים נעשו כו', וכמו דיבור האדם בעודו כלול במחשבתו כו', וזהו יראה פנימיות והחילוק שבין היראות הוא כי היראה חיצונית יש עדיין בחירה באדם אבל כשיבא למדרגת יראה פנימיות דהיינו לבחי' אין כמאמר והתכמה מאין תמצא, דהיינו שיתבטל נגדו ית' ושם אין בחירה לאדם כלל וצריך האדם לחבר היראה פנימית עם החיצונית דהיינו להמשיך אלהות לעולם השפל מעולם העליון שהוא הפנימית, וזהו תקיעה פי' כמו התוקע (חייב משום בונה הנז' גבי שבת) דהיינו שיתקע א"ע מאד בעולם העליון כמו ותקעתי יתד במקום נאמן וכן בלשון גמרא גזירה שמא יתקע דהיינו שיתחוב א"ע מאד במקום שלא יכול לזוז משם דהיינו שיתבטל הבחירה, וביאור הדבר יובן בהקדם מ"ש ע"פ מארו"ל וכמורא גדול זה גילוי שכינה כו', שב' מיני יראה הן יראה עילאה שמבחי' חכמה כח מ"ה שהיא נמשכת מבחי' גילוי א"ס ב"ה שלמעלה מהאצילות, ויראה תתאה היא בחי' יראה

דבי"ע הנמשך ממלכות דאצילות כו' וכמ"ש בזהר ר"פ יתרו אית מלך כו' ואית מלך כו', והענין הוא כי יראה תתאה הוא רק בחינת ביטול היש לבד בבחי' אתכפיא כמו שום תשים עליך מלך להיות עושה בנפשו בחי' ביטול היש על ידי קבלת עול מלכות שמים מפני ההתבוננות כו', וזהו בחי' ביטול דיחוד' דבי"ע שהוא בבחי' יש ודבר נפרד רק שמקבל עליו העול מלכות כו', אך אין זה בחי' ביטול אמיתי מכל וכל שהרי במעט רגע יוכל לחזור לבחינת התפשטות יש ונפרד כשכלה כח קבלתו בנפשו ע"י היסח הדעת או ע"י טרדת העולם כו' אבל בחינת יראה עילאה הוא בחי' הביטול האמיתי ע"י גילוי אור א"ס מלמעלה מכפי המדה והצמצום הבא בהשתלשלות וזהו כמו בחי' ובמורא גדול זו גילוי השכינה שהוא בחי' גילוי דא"ס ב"ה שמוזה נמשך הביטול האמיתי דח"ע שהוא כח מה שאין עוד מלבדו ממש ולכן נק' מורא גדול לשון זכר, משא"כ היראה תתאה היא בחי' נוק' כו' וגילוי יראה עילאה זו נמשך ג"כ לפעמים בנפש האדם ע"י הגילוי בשרש נשמתו הנק' מזלייהו שנמשך לשם גילוי מבחי' זו ועי"ז תפול חרדה ג"כ בנשמה שבגוף, וכמ"ש בחברי דניאל אבל חרדה גדולה נפלה עליהם משום דמזלייהו חזי כו', וע"י יראה זו וביטול זה שוב אין מקום ליניקת החיצונים כמו ביראה תתאה שהוא עדיין בחי' יש בעצם ולא כן ביראה עילאה כו', וזהו המכוון ממ"ש כאן ששם אין בחירה לאדם ר"ל שבהיותו בבחינה זו לא במהרה ינתק ח"ו כי הוא בבחי' אין וביטול וא"צ שימור מיניקת החיצונים כו' (ועמ"ש גבי ב' מיני מצה הצריכה שימור ושא"צ שימור כו' ותבין לכאן ג"כ). וזהו ענין תקיעה לשון חוזק שלא יוכל לזוז משם והוא ג"כ בחי' איתן נקודה בהיכלא וזהו תקיעה תקע י"ה כי יראה הוא בחי' יו"ד דש' הוי' ויו"ד עם ה' הם תרין ריעין יראה עילאה עם אה"ר נק' ריעים האהובים כו', ולא כמו למטה שהמדות הן ענפין מתפרדין כו', והנה התגלות מבחי' יראה עילאה זו הוא בר"ה שלכך נק' ימים נוראים והיינו כמ"ש בזהר ר"פ פנחס ע"פ חשף ה' את זרוע קדשו שמוזה נמשך יראה בעולם בר"ה כו', וזהו שאנו אומרים בר"ה המלך הקדוש היינו מבחי' שהוא קדוש ומובדל כו', כי בר"ה אמרו לפני מלכיות כמו נחדש שם המלוכה שממשיכין רצון למלוכה דהיינו ממקור בחי' מלכות או כמו שמכתירין את המלך שממשיכים מבחי' כתר מלכות כו', והיינו ע"י קול השופר שממשיך בחי' חרדה וכמ"ש בשופר דמ"ת ויחרדו כו' ועמ"ש במ"א ע"פ יראו את ה' קדושו כי אין מחסור כו' היא בחי' יראה עילאה בחי' אין שע"ז נתמלאו כל החסרונ', והנה זהו הענין שע"י השופר נתעורר מזל האדם הוא יראה עילאה הנמשך ממזלייהו חזי, ולכן עי"ז נתעורר מבחי' השינה כי הנה בחי' השינה הוא הפך בחי' התקיעה והחוזק ביראת ה' וכמ"ש בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים כמו שבשינה חולם ב' הפכים בנושא א', וזהו מצד שבשינה הסתלקות השכל כו', כמ"כ הגלות שאף שיתפלל ואומר אחד בעינים סגורות עכ"ז מיד אחר התפלה חוזר לעניניו הגשמי' כו' בעומק הלב כו' והי"ז ב' הפכים בנושא אחד ממש אבל ע"י התקיעה שהוא בחי' החוזק ויראה עילאה

הוא התעוררות מן שינה זו ולהיות שויתי ה' לנגדי תמיד ובר"ה ממשיכים
 אנו היראה על כל השנה כי הוא זמן היראה על כל השנה, כי בכל השנה
 אעפ"י שאומר שמע ישראל כו' ה' אחד ומכוין בה אעפ"כ אינו נכנס כ"כ
 בתוכו ופנימיותו שהרי אחר התפלה חולפת ועוברת כו', וכמשל הישן שדעתו
 ושכלו שלו למעלה מראשו, אבל בראש השנה אנו ממשיכין שיתגלה יראה
 פנימית הנ"ל לבא אליה בנקל כמו יראה חיצונית שהכל יכולין לבוא
 למדרגה זאת רק הכסיל שאיגו רוצה להתבונן ולא יחפוץ כסיל בתבונה ולא
 יבחין את זאת ולזה צריך תקיעה כנ"ל, וענין שברים תרועה הוא ע"ד מ"ש
 קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות, פי' דילוג נק'
 מה שדולג הרבה ביחד וקפיצה מעט מעט, וזהו מדלג על ההרים מהר להר
 הרים אלו אבות שמניח כל העולמות הגדולים ודולג בכדי לשרות בישראל,
 היינו כי הדילוג הוא המשכה שלמעלה מסדר ההשתלשלות, ונמשך לבחי'
 הרים הם האבות חג"ת, ומקפץ על הגבעות הנקראים אמהות דהיינו מדרגה
 קטנה שהם בחי' נה"י וקופץ מעט מעט, וכ"ז אנו ממשיכין בר"ה ע"י
 שברים תרועה פי' שישבור אדם את לבו ע"י שיוכור בלבו את חטאיו ופשעיו,
 כמאמר הן בעון חוללתי כו' וחטאתי נגדי תמיד כו', וכתוב לב גשבר
 ונדכה, פי' נשבר היינו שבירה לחתיכות גדולות, ונדכה היינו שיודק הטיב
 השברים הנ"ל לשברים קטנים וזהו שברים תרועה דכתיב תרועם בשבט
 ברזל וע"י שישים האדם אל לבו זה הענין ממשיך שגם הקב"ה עשה כן
 דלוגים וקפיצות כנ"ל (ולפי מ"ש בפרי ע"ח שע"י השברים נמשך ההמשכה
 בעלמא דאתכטייא שהוא בחי' ש' ה' גדולה לאה ע"ש וע"י תרועה נמשך
 בבחי' רחל שהיא בחי' ה' קטנה היינו כי אותיות המחשבה גדולים מאותיות
 הדבור, ונק' אתון רברבין ואתוין זעירין וכנודע מענין אלף בית דאל ברוך
 שביצור דחול לא"ב דאל אדון כו' שאותיות דמחשבה כולל כמה אותיות
 הדבור והיינו שקולות דשברים גדולים מקולות דתרועה כו' ולכן כדי שיומשך
 גם בעלמא דאתגליא הוא ע"י להיות הלב נשבר לשברי שברים קטנים כו',
 ועמ"ש ע"פ חפרוה שרים כרוה כו').

וכ"ז הוא בחי' ר"ה, אך הנה קודם ר"ה צריך שיעשה אדם תשובה, וענין
 תשובה דהנה כתיב רחוק מרשעים ה', וצ"ל הלא כתיב את השמים
 ואת הארץ אני מלא ולית אתר פנוי מיני' וא"כ גם הרשעים אינם רחוקים
 כיון שמלא כל הארץ כבודו, אך הענין הוא שהוא כמו עדי"מ העומד אצל
 המלך בקירוב מקום סמוך ממש שאם הם פונים זה לזה פנים בפנים הרי
 קרובים ממש, אבל אם פנה אליו רק העורף הרי קרובים נעשו רחוקים שאף
 שעומד אצלו בקירוב מקום מ"מ רחוק הוא כיון שפנה ממנו, וכך גבי ע"א
 כתיב וסרתם ועבדתם אלקים אחרים, דהיינו בחי' אחוריים, וגם בכל עבירות
 כן הוא ברוחניות שהעובר על איזו עבירה ונק' מבחי' אחוריים וקדושה
 ואינו ממשיך השפע מפנימית, אבל ע"י התשובה שובה אלי שלא להיות ע"ד
 כי פנו אלי עורף כו', ועי"ז ואשובה עליכם להמשיך לו השפע מבחי'
 פנימית, וזהו כוונת התפלה ברוך אתה הוי' פי' אתה הוא בחי' מלי' אותיות

מא' עד תיו וה' מוצאות שמוה התהוות העולמות ומה נמשך בחי' יראה
חתאה הנק' יראה חיצוניות כו'.

הגהות לד"ה לא הביט און ביעקב (שבלקרית)

(סעיף ד' בסופו) אלא נפל יפול לפניו * (והיינו דוקא נגד בחי' יעקב ירד
עקב דחכ' כנ"ל משא"כ לגבי המדות עצמן אהוי"ר כשהם בלי
התבוננות יוכל להלחם יער"ש פ' וישלח ע"פ ויאבק שזה הי' טעות של השר
שרצה להלחם עם יעקב שהי' סבור שמדרגתו בבחי' המדות לבד ת"ת גופא
ולכן הי' סבור שיהי' יכול להפילו כי לפעמים מתגברים מדות דנה"ב על
מדות דנה"א ונופל בתאוות אך היינו דוקא כשהם מדות בלא מוחין וכמא'
צרכי עמך מרובים ודעתם קצרה לפי שהדעת מתקצר אזי נעשה צרכי עמך
מרובים ולתאוה יבקש נפרד כו' אך מ"מ לא יכול לו מפני שיעקב אינו
בבחי' מדות לבד כ"א י' עקב הארת יסוד אבא ונמשך גם במדותיו בחי'
ביטול ובבחי' זו לא יוכל ליגע כו' וזהו ג"כ לא הביט און ביעקב שלא יוכל
האון להביט ביעקב ולבלבלו במח"ז ותאוות להיותו בחי' י' עקב שהוא ח"ע
בחי' יר"ד ואור אבא דוחה החיצוני וכמ"ש ג"כ בדרוש הנגעים, ומ"ש ימי
שנותינו בהם עמל ואון הענין כי נודע שמבחי' יומין נעשו לבושים לנפש
ע"י המצות שמקיים ואי חסרא יומא חסרא לבושא וענין לבושין אלו הוא
בירור מק"נ כמ"ש במ"א ע"פ אם בחוקותי וא"כ היומין עצמן בחי' עמל
ואון אלא דהיינו קודם הבירור אבל ע"י הבירור או לא הביט און כו').

(סעי' ה') שלא יהי' מסתיר עוד * (משא"כ בחי' יעקב י' עקב היינו
שיומשך מוחי' עליוני' להאיר ע"י מסך זה דאלקים וזהו י'
עקב כי ב"פ אלקים גי' עקב כמ"ש בכוונת והוא הממשיך היריד לשם)
ויהיה גילוי כו'.

וז"ש ה' אלקיו עמו * (וכענין מ"ש במ"א בפ"י ולא באש הוי' שאין ש'
הוי' מתגלה ברשפי אש זתפלה רק הרשפי אש הוא להוי' משא"כ
אח"כ בקול דממה דקה בחי' ביטול תמן קאתי מלכא והוא גילוי ש' הוי'
והיינו בחי' שמו"ע והוא הארה מבחי' שבת שיש בחול כמ"ש במ"א בענין
עולת תמיד ועולת שבת) אך א"א כו'.

אלא נפל יפול לפניו : בלקרית (עא, ד) הוא בשיה : יוכל לו.
שלא יהי' מסתיר עוד : שם (עב, א) שיה : על שם אלקים.
וז"ש היא עמו : שם שיה : לה.

(קיצור מד"ה לא הביס און שבלק"ת דף ע. ג.)

יעקב נק' עבדי וישראל בני ואיך שייך עבודה אצלו ית' הוא כי תכלית הבריאה הוא שנתאוה הקדב"ה להיות לו דירה בתחתונים ר"ל שגם אצילנו לא יהי' העולם מסתיר רק יהי' גילוי אלקות למטה ג"כ והמשכה זו ע"י רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים מטה ושולחן כו' ול"ת להרחיק ליכלוך וטנוף מהדירה.

ב) תפלה אינה ממנין תרי"ג כי היא בחינת חוה"ש שאינה ממנין רמ"ח אברים ועכ"ז הוא המעמיד כולם כי הוא בחי' המשכות מוחין כך מצות צריכות כוונה והכוונה הוא התפלה בא"י שמבקשים שיהי' גלוי שם הוי' מלמעלה מבחי' הוי' ורופא חולים ומברך השנים הוא רק כלי לגילוי זה וכשנמשך גילוי שם הוי' ע"י התפלה אזי אח"כ ע"י קיום רמ"ח מ"ע נמשך בכל רמ"ח אברים דמלכא.

ג) אך כדי לבקש באמת בא"י הנה ע"י קדימת פסוד"ו שנת' איך שהמלאכים אומרים קדוש באימה כו' והנה הם למטה מנשמות ישראל שהם בחי' רגלים וישראל בחי' ראש ועי"ז יבא האדם לשפלות וכ"ר ממה שהראש משוקע בעניני עוה"ז ובבחי' שינה ועי"ז יבא לתשובה אמיתי' ושיחפוף באמת להיות גילוי שם הוי'.

ד) וכ"ז הוא בחי' יעקב יו"ד עק"ב שממשיך את הוי' שהוא בחי' ישת חושך סתרו להיות לו דירה בתחתונים בבחי' עקביים וזהו שנק' עבדי שזהו עיקר העבודה ולא הביט בחי' איש און המבלבל במ"ז ביעקב כי כשזה קם כו'.

ה) וכ"ז עבודה דחול אבל בשבת התפלה ע"ד להתענג על הוי' ולכן לא ראה עמל בישראל שהוא בחי' שבת משא"כ בבחי' יעקב יש עמל שהרי נק' עבדי ועמל להיותו בחי' אתכפיי' והיפוך רצונות הזרות משא"כ בחי' ישראל כי שרית שכבר היפוך ההסתר דשם אלקים שלא יסתיר והי' אלקיו עמו ממש ולא כבחול שצעקו אל ה' מרחוק לכן לא שייך עמל כלל.

ו) וגם עוד יש בישראל שתרועת מלך בו ל' ריעות וחיבה גילוי רעדכ"ר ועי"ז נמתקים הדינים שבמל' בחול וזהו תרועה ל' פירור תרועם כו' היינו פירור הדינים ומיתוקן.

קיצור מהדרוש לא הביט און שבלק"ת.

ענין יעקב וישראל, יעקב עבדי תחת אשר לא עבדת עבודה תיקון, והכתיב אם צדקת כו' להמשיך דירה בתחתונים (עמ"ש בד"ה אלה פקודי ובד"ה שובה ישראל ובד"ה ששים המה דרוש הראשון גבי תמתי) ע"י ובערת הרע וע"י סידור כלים נאים מטה שולחן כסה ומנורה (ר"ת משכן) והיינו ע"י רמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא (סומוע"ט בקש שלום כ"א בזאת יתהלל תנו עוז וזהו העבודה כי עיקר המשכת האור ע"י המצוה זהו ע"י עול מצות בד"ה ועתה יגדל נא) הג"ה ותוכן הענין כי דירה בתחתונים זהו ענין יחוד העליון כמ"ש בלק"ת בדרושי עשיית בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך ושם פ"ב פי' לשם יחוד קוב"ה ושכינתו שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה וזהו ענין העבודה שהוא להמשיך יחוד העליון וכמ"ש בעה"ק ח"ב הוא שערי העבודה בתחלתו ר"פ א' גבי ואו השני דודים מתייחדים כו' ושם פרק שביעי ופ"ב שלכן בעבודת התפלה הם ח"י ברכות להמשיך מבחי' צדיק חי העולמים שיאיר בכבודו.

ב) ו"ש עוד עבודה עבודה שבלב זו תפלה ושמוע ברכות כנגד ח"י חוליות שבשדרה ועל ידו נמשך ההתקשרות מהמוחין לכל האברים (ועמ"ש בביאור וידבר דעשה"ד פ"ב שהאברים החיצוני' מתקשרים עם עצם הגלגלת ע"י ח"י חוליות השדרה ובחזה"ש נמשך מהמוח) וכן בנמשל המצות שהם רמ"ח אברים דמלכא צריכים כוונה והכוונה הוא התפלה (אפ"ל ע"ד רז"ש שהמצות הן שוב והכוונה רצוא ותיבת כוונה מלשון מכון מלשון הכנה כמו ומכוונות להם דרכים שגאמר תכין לך הדרך כו' זמנות וא"כ זהו ע"ד הוא עזרא הכין את לבו וע"ד מכון לשבתך שארז"ל מכון לשבתך שהי' מכון נגד כסה"כ ועד"ז הכוונה של המצות השוב כנגד הרצוא) שהמכון שיהי' בא"י שיומשך שם הוי' מבחי' אתה (ע' זח"ב בשלח ס"ג ב') וח"י ברכות דשמו"ע י"ב אמצעות הם כלי לברכה זו רופא חולים כו' גואל ישראל כו', כמ"ש בסידור סד"ה הקול קול יעקב (וכמו"כ למעלה שיהי' רפואה לחולי כנס"י שהוא חולת אהבה בד"ה משה ידבר כו') הג"ה היינו ע"י ח"י חוליות השדרה נמשך הטיפה עד"מ בשים שלום והוא המיוחד אך א"א שיומשך הטיפה כ"א עד שיגדילו כל הרמ"ח אברים וזהו ע"י רמ"ח מ"ע שהם רמ"ח אברים דמלכא וע' מזה בלק"ת בד"ה והי' לכם לציצית דרוש השני פ"ב וסד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת וגם בד"ה ונתתי לכם מהלכים בין העומדים גבי אם בדרכי תלך וזהו מ"ש שהתפלה הוא הכוונה של המצות עכ"ה.

ג) ח"י חוליות הם כלים פנימים ומהם מתפשט ברמ"ח אברים (להעיר מענין ואהבת לרעך כמוך שהוא כלל כל התורה דוגמת התפלה שהוא כלל כל המצות והמ"י) ובדעת חדרים ימלאו (עמ"ש בענין שי"ח) ולכן התפלה אינה במנין המצות (הדעת אינו בחשבון ע"ס ע' במא"א אות ד' סכ"ג דעת אינו ספירה שממשיך מפנימי' הכתר חד ולא בחושבן ע' בת"א בד"ה פתח

אליהו ובלק"ת בד"ה ענין ק"ש), ותורה כלים הפנימים (במ"א גת' תפילה ותורה אחר ופנים ושרשן גלגלתא ומו"ס ואפ"ל חוה"ש והצואר עמ"ש ע"פ כמגדל דוד צוארך, הג"ה ועיקר הענין כי ע"י הדעת נמשך היחוד מלשון והאדם ידע כו' וע' מ"ש בסידור ד"ה מזמור לתורה בענין כי אל דיעות עכ"ה).

ד) וכל סדר התפלה שעד שמו"ע הוא הכנה לשמו"ע מההתכוננות שהמלאכים הם בחי' רגל עומדים ברום עולם ונשמות ישראל נק' ראש וע"כ צ"ל כובד ראש מהריחוק כו' (וגם שהתפלה נק' סולם ע"כ צ"ל כסדר המדרגות כו' ועוד כי גפש הבהמית מקבלת משמרי האופנים כו') וכל זה הוא עבודה שבלב ואחר כך צריך להיות כלים להתאור לעבדה זו רמ"ח מצות עשה יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים (כמ"ש בתורה אור פ' חיי) ועל ידי זה דירה בתחתונים (הג"ה) ועיין בלקו"ת מהאריו"ל בישע"י ע"פ דורי נסע ונגלה ישע"י סי' ל"ח י"ב פ"י דקאי על ה"ח הנמשכים מיסוד אבא, והנה דורי פירשו המ"צ לשון דירה וכ"ה בשרשים אכן הת"י ורש"י פירשו לשון דור ובמה"מ שער או"א פמ"ה הביא ג"כ הפ' הנ"ל בישע"י ופירשו כדרך שכתב בלק"ת מהאריו"ל דפי' נסע הגן הוא ה"ח היוצאים מהיסוד כו' רק שגג וכתב דודי נסע ונגלה ופי' דודי הוא האור המאיר למטה והגיה שם כאזמור"ר הגאון נ"ע וז"ל שגגה היא כי דורי כתיב עכ"ל אבל עכ"ז הענין מבואר בלק"ת מהאריו"ל בישע"י כנ"ל וא"כ יש לפרש דורי הוא האור המאיר למטה להיות דירה בתחתונים כו' וצפור דרור הוא בינה עילאה עלמא דחירו וארז"ל דרור לשון דירה שדרה בבית כבשדה, וי"ל השדה הוא חקל תפוחין קדישין כריח שדה אשר ברכו הוי' ובית היינו בחי' אותיות הדיבור שתי אבנים בונות שני בתים כו' וכללות הדיבור נק' עיר אלקינו והיא דרה בבית כמו בשדה כו' וא"כ נקראים דרור בארץ להמשיך דירה בתחתונים עכ"ה) וזהו יעקב עבדי שממשיך הו"ד עד בחי' עקב ולכן לא הביט און ביעקב (הג"ה י"ל איש און הפך המבוקש בתפלה דירה בתחתונים וכמ"ש במד"ר במעלת אסתר ע"פ לעשות כרצון איש ואיש שיש איש יהודי כו' ולעומת זה איש צר ואויב המן כו' והיינו כי יעקב עבדי ממשיך היחוד עליך כי ע"י אברהם ויצחק נמשך שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני והיחוד הוא ענין יעקב משמש במרום בזח"א פ' חיי דקל"ג ע"א ובמד"ר פ' בחקתי פל"ו שעתיד להוליד בת והיא נשאת למלך וקאי על יעקב ע"ש, והאיש אין רוצה להרוס יחוד הב"ל שענינו להיות גילוי אלקות למטה ודירה בתחתונים והיינו ע"י יחוד זו"ג דאצ"י והאיש אין רצונו להפך ולהמשיך מבחי' דקמ"י כחשיכא כאורה בחיצוני' כמ"ש בת"א בד"ה ויאבק איש עמו ורוצים להמשיך שפע ויחוד בקליפות שזהו ענין העיר והמגדל דהפלגה כמ"ש בזח"א סי' נח דע"ה ונת' במ"א וכמ"ש בדור המבול ויאמרו לאל סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצתי באיוב סי' כ"א י"ד וע' ברבות פ' משפטים פ"ל דקמ"ז ג"ד ודעת דרכיך לא חפצתי זה תורה כו' ומה נועיל כי נפגע בו זה תפלה כו' וברבות ויקרא פ' ד' ובקהלת רבה דפ"ז א' ובגמ' סנהדרין פרק חלק

דק"ח ע"א ובוהר פ' נח דס"ב ע"א. והנה בכתובות פ"ב דייט ע"ב פי' התוס' דאון הוא שקר וא"כ יש להעיר מענין הצילה נפשי משפת שקר ובמא"א אות שין סעי' ע"ה שקר נק' יסוד דקליפה ושקר גי' ת"ר ו"ק דקליפה כו' סימן שקר הסוס לחשועה כו' והוא מקבל ל"ק דקדושה עכ"ל וביעקב כתיב תתן אמת ליעקב ועמ"ש מזה בד"ה ביום השמע"צ שמאלי תחת לראשי וחותרו של הקב"ה אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון כו' וא"כ השקר ענינו הפך אמת והיינו כי אמת * והיינו שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה כמ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ שמאלי תחת לראשי וזהו ענין היחוד העליון להיות ומלאה הארץ דיעה ושקר הוא ההפך מזה והוא ג"כ ענין קשר רשעים התקשרות היסודות דקליפה גם כמ"ש בד"ה מחצית השקל ענין כשתגיעו אצל אבני שיש טהור על תאמרו מים מים שנאמר דובר שקרים לא יכון ור"ל שזה שאומר ב' פעמים מים ומפריד בין מים עליונים ובין מים תחתונים דובר שקרים כי ענין אמת אני ראשון ואני אחרון כו' זהו אשר מים עליונים ומ"ת הם חד וז"ס ענין יחוד מ"ן ומ"ד וכיון שיעקב ממשיך יחוד זה לא יוכל האיש און ודובר שקרים להביט בו ובענין הנו' ברבות בראשית פ"כ על הנחש איש תהפוכות כו' ונרגן מפריד אלוף שהפריד אלופו של עולם ונחש ענינו כענין און דכורא דקליפה לפמ"ש במא"א אות נון סעיף י"ב וזהו כי לא נחש ביעקב ולכן לא הביט און ביעקב ועמ"ש בת"א פ' נח בענין דור הפלגה שרצו לילך בשרירות לבט כו' ולא רצו בבחי' ההכנעה והביטול כו' דו"נ דקליפה וזהו ענין ודעת דרכיך לא חפצנו פי' דרכיך הם ארחות הוי' שכללות המצות הם תרי"ג ארחין דמתפלגין מחד ארחא כו' וזהו ושמרו דרך הוי' כו' שעי"ז יהי' דירה בתחתונים והם לא חפצו בזה כלל ויעקב בריח התיכון הממשיך כו' וכיון שיעקב ממשיך יחוד העליון ובנין הקדושה לכן לא יוכל האיש און להביט ביעקב כי ע"י יחוד זה מתבטלים החיצוני' והאור דוחה את החושך עכ"ה).

ה) וזהו העבודה דחול שהוא בחי' יעקב עבדי ששת ימים תעבוד (ועמ"ש ע"פ כי תקנה ע"ע שש שנים יעבוד משא"כ ובשביעית כו' לכן גם שבת למעלה מבחי' עובד אלקים כי אז גילוי שם הוי') ונמשך בו עמל אבל שבת בחי' ישראל (לפי"ז הוא ענין הנשמה יתירה דשבת הנק' גשמת כל חי והתפלה דחול לקשר הנשמה שבגוף עם שרשה ומקורה בחי' מזלי' אכן בשבת מאיר הנשמה יתירה מבחי' מזלי' בנשמה שבגוף ממש כמ"ש בד"ה ויקהל משה ונק' יתירה ע"ד בינה יתירה וע"ד ויתרון דעת החכמה תחי' כו' ופי' בוח"ג חקת דקפ"ב א' ויתרון דעת דא אילנא דחי וענין ויתרון דעת היינו כנודע מענין כי אל דיעות ב' דעות ד"ע וד"ת ובחי' דעת עליון מאיר בשבת וזוה נמשך הנשמה יתירה וכמ"ש בת"א בד"ה ויקהל משה הנ"ל והיינו כמ"ש לקמן בענין ג' דרגין כו' א"כ סתים שבנשמות שהוא ישראל מתקשר עם סתים דקוב"ה בחי' ד"ע שהוא סוכ"ע והיינו ע"י פנימיות

התורה כו') בחי' כי שרית עם אלקים שכבר נצח (עמ"ש בד"ה תקעו בחודש שופר דרוש הראשון בפ"י כי חק לישראל הוא ועמ"ש ע"פ הזהר אמור ד"ק ע"ב ע"פ אחותי בת אבי ועמ"ש מענין תפילת חול ותפילת שבת בד"ה אכלוהו היום בת"א פ' בשלח כענין מן שלא הי' בו פסולת וע' זח"ג פ' אחרי דע"ג א' ג' דרגין אינון כו' וכל חד דרגא על דרגא סתים וגליא כו' יעקב וישראל חד גליא וחד סתים כו' עד מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל וע"ש במק"מ ועמ"ש בלק"ת בד"ה כי קרוב אליך הדבר מאד ועמ"ש בד"ה וידעת היום דרוש הראשון בענין ממכ"ע וסוכ"ע וזהו ג"כ ענין גליא וסתים ובד"ה ונקדשתי בתוך בניי ומ"ש בביאור ע"פ והי' מספר כ"י אשר לא יספר ג"כ מענין גליא וסתים ואפ"ל בענין קוב"ה סתים וגליא הגם שיש לפרש דהיינו ז"א ונוק' שנק' ג"כ סובב וממלא אכן יש לפרש עוד שהן ב' שמות הוי' שלפני יג"מ הרחמים וע' בביאור ע"פ זאת חוקת התורה בפ"י אשר צוה הוי' לאמר ובשבת גילויי בחי' סתים כמ"ש חצר הפנימי' הפונה קדים כו' ולכן בשבת צ"ל העסק בסתים שבתורה וכן בגשמה בחי' ישראל) ולכן ולא ראה עמל בישראל אלא וקראת לשבת עונג ר"ת ערן נהר גן (ע' זח"ג פ' חקת קפ"א ע"ב בפ"י מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש דשמש הוא שם הוי' זהו שמש בשבת ותחת השמש הוא שם אלקים ואלקים גי' הטבע ע"כ שם שייך עמל כי יש לעו"ו כו' ושם פירשו זה על יהושע כי יהושע פני לבנה עלייה מלמטה למעלה לקבל מבחי' שמש ויש בזה עמל משא"כ בחי' שם הוי' הנמשך מלמעלה למטה אין שייך עמל כמ"ש במ"א ע"פ ואתחנן שלא נדפס בלקו"ת שזה הי' בקשת משה ליכנס לארץ להמשיך האור מלמעלה למטה וא"צ עמל כי פני משה כפני חמה כו' ובגילויי שמש הוי' ע"ד מוציא חמה מנרתקה ממילא נדחה החשך כהמס דונג מפני אש וזהו ע"ד שאל לך אות כו' העמק שאילה זהו בחי' עמל או הגבה למעלה בבחי' זו אין שייך עמל והבן) הג"ה ולפמ"ש ל שיעקב ג"כ ממשיך היחוד העליון א"כ ההפרש בין בחי' זה ובין שאו* שאו יחוד העליון וי"ל ע"ד שנת' בבה"ז פ' אמור בד"ה אחותי בת אבי היא שיש יחוד רק לחדש הישנות מרוב אונים איש לא נעדר זהו ע"ד המחדש בטובו בכ"י תמיד מע"ב והיינו לחדש הישנות וזהו בחול אבל היחוד לחדש גשמות חדשות זהו בשבת או ע"ד יחו"ע ויחו"ת הוי' אלקיו עמו. (עמ"ש בענין תפילין שאין מניחים בשבת בד"ה את שבתותי תשמרו ופ"י עמו י"ל כי בישראל יש שם אל וע' בהרמ"ז ר"פ שמיני בפ"י ישר אל. ועמ"ש מזה בביאור ע"פ כי תשמע בקול כו' לעשות הישר כו' בסוף הביאור וכן ביעקב נאמר ויקרא לו אל שהקב"ה קראו אל גם יעקב חשבון ז"פ הוי' שממשיך שם הוי' בכל הו' מדות).

ו) ותרועת מלך בו לשון תרועה ולשון ריעות וחיבה (ועמ"ש ע"פ הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה זהו בחול ובשבת השתחוו לה' בהדרת

(* בכת"י יש כאן מקום פגוי.

קדש ר"ת קבלה זהו ענין גליא וסתים אך ישראל בחי' בני בכורי ישראל ותרועת מלך בו זהו ע"י בחי' עבד אך כי יש ב' בחי' עבד שיש בחי' עבד שלמעלה מבחי' בן כמ"ש במ"א ואפ"ל שעז"נ ויהי בישורון מלך ועמ"ש ע"פ להודיע לבני האדם כו' הדר מלכותו הדר דוקא, ואפ"ל לכן ארז"ל הקורא לישראל יעקב כו' משום דאהדרי' קרא ויקראו יעקב דכתיב ויאמר אלקים לישראל כו' יעקב יעקב דכבר נת' שיעקב נגד שם אלקים וישראל נגד שם הוי' והוי' אלקים היינו סתים וגליא כי בראשית ברא אלקים כו' ובמ"ת אנכי הוי' כו', והבריאה יש מאין מהארה בעלמא כמ"ש בד"ה ששת ימים תאכל מצות כו' והיינו מבחי' שם אלקים, ובמ"ת אשר הוצאתיך כו' ע"ש, וכן ישראל סתים וגליא כנ"ל ומבואר במ"א בענין הוי' הוא האלקים שנא' ב"פ בהר הכרמל הא' יחוד הוי' באלקים הב' שהוי' ז"א בעלותו לעתיקא כאלקים חשוב בביאור ע"פ שובה ישראל ובת"א פ' ויצא סד"ה ושבתי בשלום שזהו ענין והי' הוי' לי לאלקים ועד"ו ישראל כי שרית עם אלקים ונק' בן שלמעלה מבחי' יעקב שנק' עבד עכ"ו זהו לגבי ז"א דאצי' אבל לגבי עתיקא כיון שז"א נק' אלקים אוי ממילא נק' ישראל בשם עבד ונק' יעקב ולכן אהדרי' קרא וקראו יעקב ובחי' יעקב זה הוא מעלה עליונה יותר מבחי' ישראל כמו ז"א בעלותו לעתיקא זהו עילוי גדול יותר אף שנק' אז בחי' אלקים כך ישראל כשנק' אח"כ יעקב היינו שחזר בבחי' ומדריגת משה עבדי שלמעלה מבחי' ישראל כו'. ועמ"ש בת"א פ' בשלח סד"ה וירא ישראל בפ' ויאמינו בה' ובמשה עבדו דקאי על שם הוי' דע"ק ומשה הוא בחי' עבדו וזהו ויהי בישורון מלך זהו ותרועת מלך בו כו' ובמ"א נת' יעקב אז יבקע כו' הקו שבוקע החשך והצמצום כו'.

ביאור הדברים ע"פ לא הביט און ביעקב. הנה ענין יעקב עבדי לתקן שיהי' דירה בתחתונים ע"י המצות יובן ממ"ש בד"ה ששים המה בפ' תמתי כי באצי' איהו וחיוהי וגרמוהי חד משא"כ בבי"ע שמקבלים רק מבחי' מל' זיו והארה ומאירה בריחוק ולכן ומשם יפרד כו', ועמ"ש בד"ה מי מנה עפר יעקב בפ' חול הים כו' ולכן אמר המין מפלגך ולתתא כו' וכדי שיומשך הגילוי בבי"ע ג"כ כמו באצי' (הג"ה וזהו ענין יחוד העליון בחי' אור זרוע לצדיק וזהו ע"י המצות זרוע צדקות ומצמיח ישועות אשריכם זורעי על כל מים עכ"ה) ועמ"ש בת"א פ' בראשית בביאור כי כאשר השמים החדשים כו' והטעם שזהו ע"י המצות מבואר במ"א כי הנה התהוות בי"ע יש מאין מבחי' מלכותך אף שהם נפרדים אכן בזה ניכר ונראה גדלות הבורא ית' להוות יש מאין ממש דבר חדש משא"כ אצי' לשון ויאצל גילוי ההעלם ולא יש מאין ואעפ"כ מעלת אצי' גדול מאד על בי"ע כנ"ל אכן בהמצות יש ב' המעלות שנעשים מדברים גשמים דעשי' והאור וההמשכה מאצי'

א"כ יש בהם ב' המעלות לכן עי"ז דוקא נמשך דירה בתחתונים שיהי' גילוי האצ"י בבי"ע שהרי ע"י קיום המצות מתחברים אצ"י ובי"ע יחד וכמ"ש במ"א שלכן נק' בניי אחותי מלשון איתוי וחיבור שחיבר ב' יריעות להיות א' וזהו בן פורת יוסף אותיות תופר יוסף הוא היסוד המחבר כמ"ש במ"א. וזהו העבודה והתיקון שמתקן בי"ע בחי' מפלגך ולתתא שיהי' כמו אצ"י כו' ועמ"ש עוד מענין דירה בתחתונים בד"ה מי יתנך כאח לי בלק"ת בשה"ש ובד"ה שובה ישראל דרוש הראשון, שזהו ענין עין בעין יראו והיינו ע"י וידעת היום והשבות כו' ע"ש, לפי"ז י"ל מה שזהו ענין יעקב עבדי (הג"ה ע' בתמורה פ"ו ד"ל ע"א גבי אצל עבדי לישנא מעליא קאמר ופרש"י ועבד היינו אבר המשמש עד"ז יובן ענין יעקב עבדי דוגמת מ"ש בפרדס שער אבי"ע פ"ו בענין שמט"ט הנק' עבדי גורם היחוד כו' ע"ש עכ"ה) דמבואר בד"ה וידעת היום פי' כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת דכמו שיש ש' אלקים המסתיר ומעלים בבחי' ממכ"ע כן גם בבחי' סוכ"ע וצ"ל וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל בחי' סוכ"ע ועל הארץ מתחת בחי' ממכ"ע וזה"ע יעקב יו"ד עקב כי עקב גי' ב"פ אלקים והיו"ד הוא המשכ' שם הוי' שמתחיל ביו"ד להמשיכו באלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת גם בבחי' עקב ואפ"ל לכן יש בעשרת הדברות קע"ב תיבות ועי"ז יהי' עקב תשמעון וכמ"ש בזהר וישלח דקע"ד שיעקב וישראל נגד שם אלקים ושם הוי' לכן יעקב מתקן ההסתר דשם אלקים ע"ד בין עובד אלקים לאשר לא עבדו המבואר במ"א בביאור ע"פ מים רבים שבתו' פ' תולדות וכמו עיבוד העור שמתקנו כך העור ענין כתנות עור ששרשו מבחי' שם אלקים ועובד אלקים לתקן ההסתר כו' ועי"ז צחוק ותענוג העליון עשה לי אלקים ומזה נמשך בחי' בדר עין יעקב עין בעין יראו כו' כנ"ל וע' מ"ש בת"א ר"פ ויצא בד"ה ושכתי בשלום בפ"י ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה מברר בירורים דק"ג שמוה יומשך בחי' והי' הוי' לי לאלקים והוא עצמו ענין דב"ת ועמ"ש בסידור בד"ה עד הגל בענין יעקב ולבן לבן בק"ג וע"י שיעקב בירר והעלה ממנו הניצוצות ממשך מבחי' לובן העליון כתר כו' ועמ"ש ע"פ וירא והנה באר בשדה כו' ואזי מבחי' חרן יומשך בחי' רינה כו' וזהו ענין שבפ' שני' דק"ש נא' ולעבדו בכל לבבכם כי פ' שני' בה שם ע"ב בחי' המשכה מלמעלה למטה כנז' בלק"ת בפ' ואתחנן בד"ה ואהבת את ועמ"ש בד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם בענין דיו לעבד להיות כרבו ובהגהות לד"ה זאת חוקת התורה נת' ע"פ הרע"מ תרומה קנ"ט ענין דיו הוא גי' דיו שבו נכתב התורה ונק' תושב"כ בחי' אש שחורה מבחי' ישת חושך סתרו יומשך להאיר ע"ג אש לבנה כו' וע' בפרדס ערך עבד וערך עבודת הלויים ובמ"א אות ע' סעי' כ"ג ועמ"ש בפ"י ויקרא לו אל אלקי ישראל שהקב"ה קראו ליעקב אל ושם נת' שיעקב ממשך תוספת אור למעלה וזהו ענין תפילין דמארי עלמא ועפמ"ש"כ יש לפרש לפי שממשיך דירה בתחתונים שזהו הכוונה משארז"ל אני אלוה בעליונים ואתה אלוה בתחתונים כנז' בווהר תולדות דקל"ח ע"א ובגמ' פ"ב דמגלה די"ח ור"ל שיעקב ממשך אלקותו ית' גם בתחתונים שיהי' דירה בתחתונים זהרמ"ז פ' תצא דרע"ח

א' פי' עב"ד ע"ב ד' ר"ל ד' פעמים ע"ב הם רפ"ח ניצוצים שנפלו בשבה"כ והעבד מברר אותן ולהעלותן למעלה.

קיצור. ענין העבדות והתיקון לתקן בחי' ומשם יפרד מפלגך ולתתא ע"י זורע צדקות המצות יש בהן מעלת העשי' שנברא ונתחדש בכח הכל יכול ומעלת האצ"י ועי"ז עין בעין יראו ע"י וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים בשמים כו' ועל הארץ כו' וזהו יעקב יו"ד נמשך בעקב בגי' ב"ס אלקים עובד אלקים עיבוד העור כתנות עור ויצא יעקב מברא שבע לתקן חרנה מבחי' חרן יהי' רנה והי' הוי' לי לאלקים כנ"ל, והיינו דירה בתחתונים בדד עין יעקב וזהו ולעבדו שבפ' שני' דיו לעבד וזהו הקב"ה קראו ליעקב אל שע"י נמשך אל הוי' ויאר לנו עבד ע"ב ד' והיינו בירור רפ"ח ניצוצין שהם ד' פעמים ע"ב (הג"ה ולפמ"ש עבודה זו עובד אלקים היינו שממשיך יחוד שם הוי' בשם אלקים וזהו שיעקב הי' מטתו שלימה מטה ה"ס היחוד וגם העמיד יב"ש כי ע"י יחוד זו"ג נמשך ונתהווה המרכבה דבריאה שהם י"ב כמ"ש בזהר פ' חיי דקל"ג סע"א וע' זח"ג פ' במדבר דק"ח סע"ב בענין יהיב מטתי' בין צפון לדרום וכך הוא בענין מטתו דיעקב כי אברהם הלך ונסוע הנגבה בחי' דרום ויצחק קו השמאל בחי' צפון וכמ"ש בתד"א ובמד"ר פ' ויקרא ספ"ב כשקורין צפונה לפני הוי' וזכר הקב"ה עקידת יצחק וא"כ מטתו של יעקב הוא בין צפון לדרום וממשיך יחוד העליון כו' עכ"ה).

(ב) וכ"ז הוא ענין המצות אך התפלה נק' עבודה שבלב היינו מצות צריכות כוונה כי יש מצות אנשים מלומדה ע' מזה בד"ה וארא אל אברהם שהוא בחי' עיבור ולא בחי' לידה וכן פושעי ישראל מלאים מצות כרימון בד"ה אוסרי לגפן גבי כבס ביין לבושו ואעפי"כ בשם פושעים יכוננו אלא צ"ל כוונה שהמכוון שיהי' ברוך אתה הוי' וכה"ג ארו"ל על שלא ברכו בתורה תחלה שלא היתה כוונתם להמשיך גילוי אוא"ס בהתורה כמ"ש בד"ה וכל בניך וכמ"ש סד"ה ביום השמע"צ כנישין בפ"י עוטה אור כשלמה שהתורה נק' לבוש וצריך להמשיך שיתלבש כבי' בלבוש זה ועד"ז המצות נק' לבושי' כי הם תלויים בגי' בחי' מח' ודומ"ע כמ"ש בלק"ת ס"פ שלח בד"ה וישלח יהושע כו' ואת יריחו ריחא דלבושיכו וירח את ריח בגדיו ולפי"ז הכוונה הוא רעוד"ל שהיא עצמיות ופנימיות מחדומ"ע ועמ"ש מזה בד"ה ואתה הרים את מטך עד"מ ממחשבה ודבור ומעשה באיזה מסחר שהמכוון הוא הריוח להחיות את נפשו ומחדומ"ע של המסחר הן רק לבושים לבחי' זו שבהם ועל ידן יגיע להמכוון שהוא הריוח וא"כ הוא רק טפל לגבי העיקר וכמו"כ למעלה הרעוד"ל והתשוקה בכל מאדך אליו ית' שיהי' ברוך אתה הוי' ועמך לא חפצתי זהו המכוון ולהגיע לזה זהו ע"י מחדומ"ע של ההתבוננות והתורה ומצות שהן לבושים וכלים שבהם וע"י נמשך האור ועמ"ש מזה לקמן אות ה', וזהו תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב פי' טוב לבב זהו רעוד"ל אליו ית' ע"ד אליך הוי' נפשי אשא ומזה יומשך ג"כ השמחה בקיום המצות וד"כ מודומ"ע זהו בי"ע ורעוד"ל

זהו אצ"י כמ"ש בד"ה כי תצא בפ"י יהבין לי' ברתא דמלכא ועפ"י יובן מ"ש שהתפלה היא הכוונה של המצות כי המצות הן בחי' מחדומ"ע והתפלה הוא רעוד"ל ולכן גקראת עבודה שבלב ויש לפרש ג"כ להמשיך מהמוח ל"ב נתיבות חכמה בהלב שעש"ז נק' לב כו', והתפלה ח"י ברכות נגד ח"י חוליות שבשדרה שהוא ע"ש כל עצמותי תאמרנה כו' מי כמוך כמ"ש בירושלמי פ"ד דברכות והשדרה ח"י חוליות עם חוט השדרה הם המקשרים כל בנין הגוף ומקשרים ג"כ הגוף עם הגולגולת והמוח והיינו שהמצות נק' רמ"ח אברים וכל אבר יש בו עצמות גידין ובשר והממשיך בהם הכוונה זהו חוה"ש שהוא ח"י ברכות דצלותא וכן ח"י אזכרות דק"ש ע"ד עצם מעצמי זהו ק"ש כמ"ש בזהר ומבואר במ"א בהגהות לד"ה והי' לכם לציצית כו' לכן עי"ז כל עצמותי תאמרנה כו', ובפרדס בסופו בשער הנשמה פ"ח וחוט השדרה הוא הרעת הנמשך מהחכמה ונעשה נשמה לתפארת שהוא בחי' גופא והיינו שהחכמה הוא בחי' רא"י והדעת הוא כאילו רואה לכן הדעת נמשך מהחכמה ונעשה נשמה להמדות שעיקר המדות הן לפי הדעת לכן מזה נמשך רעוד"ל כמ"ש בת"א פ' תולדות בהביאור ע"פ מים רבים ורעוד"ל זהו כענין עבודת הלויים בשיר או כמ"ש בכהנים עבודת מתנה אתן כו', וזהו הנשמה של עבודת המצות וכענין קעומ"ש וקבלת עול מצות שהן רו"ש שעיקר ההמשכה ע"י השוב הוא ע"י קדימת הרצוא כי רוח איתי רוח ואמשיך רוח וכמ"ש מזה בד"ה מזוזה מימין ובד"ה בכ"ה בכסליו ועמ"ש בד"ה ויקחו לי תרומה והיינו כמ"ש לקמן סעיף ה' שהדעת הוא שיזכור תמיד המכוון כו' יעו"ש. והנה כמ"כ למעלה רמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא שהם ט"ס דו"א טפ"ט כו' ואוא"ס הנמשך בהן זהו האור ואנת הוא נשמתא לגופא ועת"י נשמה של כל האצ"י ולכן אינו בחשבון י"ס וכן הדעת נשמה דו"א ואינו בחשבון הספי' כמ"ש בע"ח שכ"ב והמשכה זו זהו נמשך ע"י כוונת המצות והרצוא וכמ"ש במ"א בהביאור ע"פ קחו מאתכם תרומה שיש ב' העלאת מ"ן הא' להמשיך האור הב' לעשות הכלים והמשכת האור זהו ו' דוהנורא בחי' הקו"ח והוא הנמשך ע"י ק"ש ותפלה קבלת עומ"ש וזהו כמ"ש במ"א בפ"י וזכרתם את כל מצות הוי' וזכרתם לשון זכר ומשפיע שתהיינה המצות זכרים ומשפיעים האור והדעת לכני' וכמשל הטיפה הנמשכת מהמוח שכל הרמ"ח אברים מרגישים בה והוא הנמשך ע"י חוט השדרה והיינו לפי שע"י התפלה שהוא חוה"ש ממשיכים או"א"ס ברמ"ח אברים דו"א משא"כ כד אנת תסתלק מינייהו אשתארן כגופא בלא נשמתא נמצא ע"י התפלה ממשיכים וזכרתם את כל מצות כו' והנה ענין ולשון כוונה הוא מלשון הכנה וכמשארז"ל פ"ב דמכות גבי ערי מקלט ומכוונות להן דרכים מזו לזו שנאמר תכין לך הדרך. וכן למעלה זהו ענין ושמרו דרך הוי' שהוא דרך שיומשך שם הוי' בהמצות כו'. ועמ"ש ע"פ כי ישרים דרכי הוי' בבה"ז פ' וישלח דף ק"ע.

קיצור. והתפלה עבודה שבלב מצות צריכות כוונה וכן בתורה על שלא ברכו בתורה תחילה כמו רעוד"ל הוא הנשמה ותכלית המכוון ומח'

דבור ומעשה הן לבושי' לרעו"ד כן המצות תלויות בג' בחי' מחדומ"ע והן לבושי' לבחי' רעו"ל בכל מאדך עבודה בשמחה ובטוב לבב ולכן התפלה עבודה שבלב רעו"ד הוא הכוונה של המצות שיהי' ברוך אתה הוי' וחי' ברכות דשמו"ע ח"י חוליות השדרה שיהי' כל עצמותי תאמרנה עצם מעצמי זה ק"ש הדעת נשמה להמדות וממנו יומשך רעו"ד א"כ עבודה דמעשה זה ושוב ועבודה שבלב בחי' רצוא. וכן למעלה רמ"ח פקודין רמ"ח אברים בחי' כלים ואוא"ס נמשך בהן ע"י העלאת מ"ן להאיר שהוא הרצוא וזהו חכרתם את כל מצות הוי' שיהי' זכרים ומשפיעים כוונה לשון ומכוונות להן דרכים ושמרו דרך הוי' כי ישרים דרכי הוי'.

ג) ולהבין בתוס' ביאור קצת בענין ח"י ברכאן דשמו"ע וכן ח"י אזכרות שבק"ש יש להעיר ממ"ש במ"א ע"פ ואולם חי אני וימלא כבוד ה', ובלק"ת בד"ה וארשתין לי בפי' לבי ובשרי ירננו אל אל חי פי' שהוא מהו"ע ית' שלמעלה מבחי' ממכ"ע וסוכ"ע יעו"ש פ"ג. כי הגה כתיב נשבע ה' בנפשו לכאורה איך שייך נפשו. וי"ל ב' אופנים הא' ע"ד מ"ש בי נשבעתי בוח"ג דס"ו ב' ובאדר דק"ל ע"א שז"א נשבע בא"א המלוכב בו וזהו בי כו'. וזהו ענין בנפשו וזהו ענין שבת וינפש. הב' ע"ד מ"ש בפי' וה"ס עשן ר"ת עולם שנה נפש שבחי' המחי' עולמות שהוא מל' נק' נפש כמו בענין נשמה רוח נפש שהנפש הוא בחי' היותר אחרונה כמו"כ בחי' מל' הוא רק הארה בעלמא נק' נפש והוא ממכ"ע. אבל סוכ"ע נק' רוח ונשמה כמ"ש בפי' אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף רוחו הוא סוכ"ע ועו"נ לא ידין רוחי באדם כו' ונשמה הוא עוד למעלה מבחי' סוכ"ע ולכן מבואר בע"ח בענין עיגולים ויושר עיגולי' הוא בחי' נפש ויושר הוא בחי' רוח וזהו פי' נשבע ה' בנפשו היינו בבחי' מלכותו ית' הנמשך להאיר העולמות ונק' ג"כ שמו. ולפי"ז פי' ואולם חי אני היינו הבחי' עצמותו שלמעלה מבחי' נפש היינו מה שלמעלה מבחי' ממכ"ע וסוכ"ע וממנו נמשך במל' להיות וימלא כבוד הוי' והיינו ע"י יסוד שנק' אל חי שהוא הממשיך ההשפעה בבחי' מל' וכמ"ש בפי' בשוב ה' ציון בזהר בשלח דנ"ה ובפי' הרמ"ז שם שיהי' היסוד נק' אבר חי ביסוד יוסף בני חי והו"ע ותשב באיתן קשתו הקמת הברית ואת בריתי אקים את יצחק קץ חי היינו קץ ההמשכה מבחי' חי וכן ענין ובניהו בן יהוידע בן איש חי יהוידע בחי' דעת ואין קישוי והקמת הברית אלא ע"י הדעת בחי' והאדם ידע וע' בזהר בראשית ד"ו. והנה בענין כמה מעלות טובות למקום עלינו פי' בכהאריו"ל שהם ט"ו יסודות ג' יסודות בכל פרצוף בחמשה פרצופים דאצ"י וכמ"ש בפי' זכר רב טובך יביעו שיש ריבוי בחי' טוב ויסוד המקשרים ההשפעה וזהו ומשביע לכל חי רצון בחי' לכל חי היינו היסודות כמ"ש בלק"ת בד"ה כי ההרים ימושו ובהביאור שם ועד"ז יובן ענין כמה בחי' ח"י שיש בתפלה היינו ח"י אזכרות דק"ש ח"י ברכאן דצלותא וכן ח"י ברכת השחר וכן ביהי כבוד יש ח"י פסוקים ח"י אזכרות כנגד ב' טתין דמט"ט שר העולם שאמר פסוק יהי כבוד כו' וכן ח"י אזכרות בשירת הים וע' מזה בהרמ"ז פי' תצא דרע"ח

ע"א והיינו ע"ד רב טובך שיש ריבוי בחי' טוב שהוא יסוד בחי' חי כו',
 ושם ע"ב ד' פעמים ח"י נגד ד' בחי' אבי"ע שישנם באצ"י וכמ"ש הרמ"ז
 פ' פקודי דר"ך, ובפ' תצא שם פי' עבד ע"ב ד' היינו ד"פ ח"י הוא ע"ב
 וזהו ענין התפלה שיש בה ד"פ ח"י ונק' עבודה בחי' עבד כי התפלה נחלק
 לד' בחי' נגד אבי"ע עד הודו וב"ש הוא תפלת העשי' ויש שם ח"י ברכת
 השחר והם נגד ב' טתין דמט"ט תוכו ח"י וקליפתו רמון, מהורו עד ישתבח
 תפלת היצי' יש ג"כ ח"י היינו ביהי כבוד ח"י אזכרות אשר ג"כ שרו ש"ע
 אמרו, מן המאיר לארץ עד שמו"ע בחי' בריאה יש ח"י אזכרות בק"ש,
 ובשמו"ע בחי' אצ"י ח"י ברכות זהו ח"י ולכן ד"כ זהו בחי' עבד העובד
 עבודה שבלב והיינו ע"ב ד' ד"פ ח"י גימטריא ע"ב ונק' עבד ולכן הלולב
 שדומה לחוה"ש מנענעים בו ח"י נענועים ד"פ כו' וכן גובה המנורה י"ח
 טפחים בן י"ח לחופה כי או יש בו בחי' יסוד הנק' ח"י להשפיע ולהוליד
 כו' ומבוא' במ"א בענין יוסף בן שבע עשרה שנה הי' נער שאו לא נתגלה
 עדיין הטיפה הגמשכת מבחי' חי ע"כ נק' נער וזהו ההפרש בין מצהלות
 חתנים מחופתם ובין ונערים ממשחה נגינתם כו' בן איש חי ב"פ ש"י
 תר"ך משם נמשך שיהי' היסוד חי וכן דוד מ"י חי וקיים יעקב לא מת
 ועמ"ש בענין רוכב על כרוב קל שלו ושאת בח"י אלף עולמות בד"ה יביאו
 לבוש מל' ובהביאור, ומכ"ז יובן ענין ח"י ברכאן דצלותא היינו להמשיך
 מבחי' ואולם חי אני בבחי' כבוד ה', ענין קוב"ה ושכינת' להמשיך ממקור
 חיים בבחי' ממכ"ע שיהי' ומלאה הארץ דיעה כו', ובהרמ"ז פ' במדבר
 דף ד' סע"ב גבי בחי' עלמין פי' הוא פנימית יחוד דעתיק יומין וזהו
 ואולם חי אני שלע"ל יומשך הגילוי מבחי' זו וע' בעה"ק ח"ג פס"ג בפ"י
 ואולם ח"י אני שהתכלית מכל הבריאה הוא היחוד ע"ש פ"א ופכ"ג וזהו
 היחוד שיומשך ויתגלה בחי' ח"י בבחי' אני ומוזה יובן שתכלית הכוונה
 הוא התפלה שהוא המשכת ח"י בבחי' אני כמ"ש ואני תפלה ועמ"ש בד"ה
 ועבדתם את ה' אלקיכם חי חי הוא יודיך ומוזה יש להעיר לענין תפילין
 שנקראים חיים כי לטטפת ב' טתין בחי' ח"י, וזהו מט"ט קושר כתרים לקונו
 מתפלתיהם של ישראל כי הכתר הוא העטרה וכתיב בעטרה שעטרה לו
 אמו ביום חתונתו פי' ביום חתונתו שאו משפיע למל' הנק' כלה ע"י היסוד
 ומקור לזה צ"ל ע"י הכתר דוקא ע"ד המגביהי המשפילי כו' לכן צ"ל המשכת
 העטרה והכתר וזהו והוא כחתן יוצא מחופתו וכמו"כ ח"י ברכאן דצלותא
 ובשים שלום נמשך הטפה ע"י היסוד וא"כ צ"ל בחי' בעטרה שעטרה לו
 כו' וזהו ג"כ ענין בן ישי ח"י כי ישי מורה ב"פ תר"ך כנ"ל וגם להנחיל
 אוהבי יש משם דוקא נמשך בחי' ח"י וזהו ענין מט"ט קושר כתרים כו' כי
 מט"ט יש בו ג"כ ב' טתין בחי' חי לכן יש בו כח להעלות התפלות להמשיך
 העטרה כו', וע' מזה בוח"ג פ' תצא דרע"ח א' ובפ' וישלח דקס"ז ע"ב
 ועמ"ש מזה בד"ה מזוחה מימין ובד"ה מה יפו פעמיין בנעלים, ומכ"ז יש
 להעיר ג"כ לענין ט' ברכות דמוסף דר"ה ותשעה תקיעות ג"פ תר"ת הם
 ח"י כי בר"ה ממשיכים החיות להעולמות לכל השנה, גם י"ל בענין ב'
 טתין אלו שהם חי היינו ב' בחי' טוב היינו כמ"ש טוב ה' לכל והב' מ"ש

טוב ה' לקויו שהקשו ע"ז ספ"ד דסנהדרין היינו ב' קראי אהדדי והתירוץ שיש ב' המשכות הא' על סדר תיקון העולם המחפש בטובו בכ"י תמיד מע"ב וע"נ טוב ה' לכל הב' בחי' הוויוגים שהוא השפע הפנימיות וע"נ טוב ה' לקויו כו' ובר"ה ממשיכים ב' בחי' אלו יחד שימשך מבחי' טוב ה' לכל בבחי' טוב ה' לקויו כי אם לעוברי רצונו כו' לעושי רצונו עאכ"ו ע"ד כובע ישועה בראשו כובע כו' ע"ב כ"ו דורות שהיו ניוזנין בחסדו של הקב"ה שיאיר בראשו היינו ר"ה. ועמ"ש מענין התחברות ב' בחי' אלו יחד דחיות העולמות עם שפע הפנימי' בבה"ז פ' וירא ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי היא כו' ותהי לי לאשה יעו"ש היטיב ותבין מעלות התחברות ב' בחי' אלו גם ענין ט' תקיעות ט' טוב ע"ד הטוב כי לא כלו רחמין שהם רח"ר בלי גבול כמ"ש בת"א פ' בשלח בד"ה אשירה לה' כי גאה גאה והמשכת י"ג מדה"ר ממשיכים בעשי"ת ע"כ צריך לעורר בחי' הטוב כי לא כלו כו' והיינו ע"י תשע תקיעות כו' גם כי ענין חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב זהו ענין לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל והיינו ע"י ותרועת מלך בן.

קיצור. להעיר לענין ח"י ברכות דשמ"ע מענין ואולם חי אני לכי ובשרי ירננו אל אל חי נשבע ה' בנפשו עגולים נפש ויושר רוח נפש ממכ"ע רוח סוכ"ע ואם ישים אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף משאי"כ לא ידין רוחי יסוד ממשיך בבחי' מל' ולכן נק' אל חי בשוב ה' ציון ואת בריתי אקים את יצחק קץ חי ובניהו בן יהוידע בן איש חי והאדם ידע זכר רב טובך כמה מעלות טובות ומשביע לכל חי עבד דתפלה עב ד' היינו ד"פ חי עולה ע"ב ח"י ברכת השחר ח"י אזכרות ביהי כבוד שאמר שרו ש"ע ח"י אזכרות בקיש ח"י ברכאן דצלותא וכן בלולב שהוא המשכת הדעת לו לב וזמה נמשך בלילה ושאת בח"י אלף עלמין, אך לע"ל גילוי מבחי' יסוד דע"י ע"נ ואולם חי אני מט"ט קושר כתרין בעטרה שעטרה לו כו' וזהו בן ישי ח"י ב"פ תר"ך משם נמשך בחי' ח"י ט' תקיעות וט' ברכות ח"י להמשיך מעץ החיים גם ב' סתינ ע"ד טוב ה' לכל טוב ה' לקויו ע"ד כובע ישועה בראשו, ועמ"ש ע"פ וגם אמנה אחותי כו' ותהי לי לאשה גם ע"ד הטוב כי לא כלו רחמין ויש להעיר עוד לענין חי מבחי' צרוד החיים גם ענין ג' וויין דקדוש הוא בחי' חי ויסע ויבא ויט ג' וויין (הג"ה וע' בעה"ק חלק העבודה פ"ב מענין ח"י ברכאן והיינו שע"י נמשך האור מבחי' אל חי בבחי' מל' שהוא כנס"י וע' בוח"ב משפטים צ"ו ב' בענין שארה כסותה ועונתה ונת' במ"א דבחי' שארה י"ל זהו תורה וכסתה זהו מצות ועונתה י"ל תפילה שנמשך יחוד העלין דרך ח"י חוליות וע"ש בעה"ק פ"ו ועמשל"ק ססעי ד'.

ד) וזהו ענין ובדעת חדרים ימלאו חדר"ר ר"ת חסד דין רחמים וקיום המדות הוא ע"י הדעת שהוא הכוונה והפנימי' של המדות ועמ"ש ע"פ ויקהל משה את כל עדת בניי עדת אותיות דעת כי משה רע"מ ממשיך דעת בכנ"י לכן הוא בחי' ויקהל שנאסף אותם שיהי' בהם כוונה א' היינו לב א' לאביהם

שבשמים ולא ישכחו על עיקר המכוון כנ"ל סעיף ב' בענין רעוד"ל וכמשל הנוסע ביריד כדי להרויח שצריך שלא ישכח על המכוון להרויח כמ"כ ענין ירידת הנשמה בגוף ירידה צורך עלי' צריך שלא ישכח על עיקר המכוון וזה ענין המשכת הדעת בהמדות לכן הדעת וידעת היום שהוא התפלה זהו הכוונה והפנימי' של המצות כו' וזהו ונדעת חדרים ימלאו כל הון יקר כו' ועמ"ש מזה בת"א פ' נח בד"ה מים רבים ולכן התפלה אינה ממנין תרי"ג כי הוא המשכת החיים והאור ומנין רמ"ח מ"ע הם בחי' אברים וכלים אבל האור נמשך מבחי' חד ולא בראשון, ומש"ד כאן פ"ד והנה כל סדר התפלה שעד שמו"ע הוא הכנה לשמו"ע כדי שיוכל להתפלל שמו"ע בכוונה מרעו"ד שבאומרו בא"י יהי' הבקשה באמת כו' מבואר לעיל דכוונה הוא ענין הכנה וכן ארז"ל פ"ה דברכות דל"א המתפלל צריך שיכוון את לבו לשמים אבא שאול סי' לדבר תכין לבם תקשיב אונך תלים סי' יו"ד י"ז הרי תכין לבם זהו מה שמתפללים בכוונה וברבות פ' מצורע ס"פ ט"ז ר' יהושע בר נחמני אומר אם כיון לבו בתפלה הוא מובטח שנשמעת תפלתו שנאמר תכין לבם תקשיב אונך, וכ"ה ברבות ר"פ ואתחנן בשם אבא שאול ור"פ נצבים וע' בספר פנ"י פ' תצא בענין מתנה טובה יש לי בבית גנוי ושבת שמה כו' לך והודיעם דפי' שהודיעה כדי שיכינו א"ע לקבל המתנה ויהי' בחי' אשה מורעת תחלה יולדת זכר ועד"ז י"ל ההכנה לתפלה שיהי' יולדת זכר בחי' אה"ר עיין בלק"ת פ' תזריע בד"ה שוש תשיש גם ההכנה יובן כי תפלה נק' בקשה ואין שייך בקשה אא"כ חסר כו' וצריך ע"ז הכנה להתבונן גדל החסרון בריחוקו מהאלקות ונק' לבו דאג בקרבו ואז יהי' הכוונה והבקשה באמת וכמ"ש בד"ה ואני נתתי לך שכס אחד בפ"י ובקשתי ות"א ובבעותא, יעו"ש שהוא כמשל משיכת הקשת הרבה לאחוריו אוי אח"כ יורה כחץ כו' ואותיות התפלה נק' חצים כו' ולכן חסידים הראשונים היו שותים שעה אחת ומתפללין כדי שיכוונו את לבם למקום כו', ועוד יובן ענין ההכנה לבא לבחי' בקשות דשמו"ע כי הנה התפלה נק' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כי תפלה מלשון התחברות שהוא התדבקות והתקשרות הנפש שבגוף בשרשה בבחי' הנשמה שהוא בבחי' מקיף ונקראת מזלי' כמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה יונתי בחגי פ"ב שזהו ענין קומי לכי רעייתי כו' ובהביאור שם פ' א"ב, ד"כ הם ד' עליות כנגד טהורה היא אתה בראת אתה יצרת אתה נפחת בי וכמ"ש ג"כ מזה בד"ה וטאזינו השמים דרוש הראשון בפ"י וזרוח תשוב כו' עד יעבוד עמך הוי' כו', וח"י ברכאן דצלוחא זהו העלי' הרביעית בחי' עד יעבוד עמך כו' ולכן צריך לזה הכנה כל הג' בחי' נפחת בי יצרת בראת דהיינו מן ח"י ברכות השחר עד ק"ש וברכותי' והן ג"כ ד' בחי' רוח ורעש ואש וקול דממה דקה שהוא צלוחא בחשאי כמ"ש במ"א וזהו ענין הסולם מלמטה למעלה שיבא לבחי' הדעת הצמשיך רעוד"ל שיהי' כל כוונתו אליו ית' רשזה לבד יהי' עיקר המכוון וזהו בחי' יחידה שאין לו רק לב א' ליחידו ש"ע כמ"ש באגה"ק סי' ד' בד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה ובלק"ת בשה"ש בסופו בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים ועי"ז ממשיכים ג"כ ההמשכה בסולם מלמעלה למטה בבחי' אתה היא יונתי תמתי כי היסוד נק' סולם ופי' הרמז פ' ויצא

בדף קמ"ט ע"ב שהוא תחלת קו האמצעי חה"ש העשוי מדריגות מדריגות הן החוליות עכ"ל הרי ח"י חוליות השדרה הן מדריגות הסולם ההמשכה בו וע"י זה ענין אלה תולדות יעקב יוסף כמ"ש במ"א ע"פ בן פחדת יוסף כו' גם פורת אותיות תופר שמחבר ב' השמות הוי' אלקים כו' (הג"ה ועמש"ל ססעי' ג' בהג"ה).

ה) והנה לבאר עוד ענין המשכה זו יש להבין ענין הכרתי את בריתי יעקב כו' וכן ענין טענת כנ"י ותאמר ציון עזבני ה' ואד' שכחני וכן ענין המזכירים את ה' בישעי' סי' ס"ב איך שייך כ"ז למעלה ונלע"ד שיש להבין זה עפ"י מה שמצאתי כתוב בד"ה לאהבה את הוי' אלקיך ולעבדו דרוש סוכות תקס"ב כ"י מו"ח ז"ל ומבאר שם ח"ל וע"י הלולב נמשך הדעת פי' פנימי' הדעת עליון דו"א לנוק', וענין המשכת הדעת יובן בהקדים משל א' כמו כשרוצה האדם לסחור במו"מ שעיקר הרצון והחפץ הוא הריוח שירויה בהמו"מ אך שאי אפשר לו להשיג חפצו זאת אם לא שיסע למקום הרחוק והרי הנסיעה מצ"ע אינה רצונו וחפצו כי קשה לו הדרך מאד ומ"מ יש לו רצון בהנסיעה עצמה עד שלא איכפת לו כלל טורת הדרך והטלטול מפני חפצו ותשוקתו שיוצא ע"י נסיעה זו והוא הריוח כו' (וכעין מ"ש בפ' ויצא ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה) ונמצא שנמשך רצון גמור בהנסיעה מעיקר הרצון והחפץ שבהריוח ועכ"ז אינו רצון האמיתי כ"א בדרך אגב לבד דהיינו מפני שא"א להשיג הריוח בלעדי הנסיעה והרי רצון שבנסיעה כמו לבוש לבד לעיקר פנימי' הרצון שבהריוח וכמ"כ עוד יתלבש גם הרצון שבנסיעה ברצונות אחרים הנצרכים לזה כמו שייכין צורכי הנסיעה בעגלה וסוסים והוצאות הצריכים וכדומה לזה שבודאי רחוקים הם מן הרצון והחפץ שבהריוח ואמנם לפי שאין הנסיעה יכולה להיות בלעדם לכן גם בהם ירצה וה"ו לבוש לבד וכעד"ו כמה לבושים בדרך אגב כו', ובד"כ העיקר המכוון שלו שהוא הריוח נק' חפץ וכל השאר שאי"ו המכוון אלא שאי אפשר בלעדם נק' רצון כי חפץ פירושו פנימי' הרצון שיש בו עיקר התענוג כמו כי חפץ בבת יעקב כו' וכמ"כ עד"מ זה יובן למעלה יש ג"כ חפץ ורצון היינו כי בריאת העולמות ע"י ז' מדות עליונות כמ"ש עולם חסד יבנה הנה עיקר המכוון גם באצ"י המדות עליונות להחיות בהן העולמות מאין ליש כידוע היה בשביל ישראל שנקראו ראשית (הג"ה היינו שבהם וע"י נמשך יחוד העליון שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה שזהו עיקר המכוון וזהו ענין שארז"ל פ"ט דשבת תנאי התנה הקב"ה עם מע"ב אם יקבלו ישראל את התורה והיינו כי תנאי אותיות איתן ובח' איתן זהו היחוד כמ"ש בוח"ב משפטים דק"י סע"א ע"פ משביל לאיתן ועמ"ש מזה בהגהות לד"ה וירא ישראל את ה' הגדולה עכ"ה) וזה בחי' הדעת שהוא הפנימי' של המדות כמ"ש רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה דפי' ידעתי היינו רציתי וכמ"ש כי תהיו אתם ארץ חפץ ה"ש וירא אלקים את נאקת בני' וידע אלקים פי' שזכר כבי' על עיקר המכוון בהמשכת כל האורות בכי"ע שהוא רק להיות כנ"י אחוזים ומקושרים כו' ע"י התומצ

כמ"ש כל הנק' בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו וכל השאר שהאציל וברא להיות נבראים הרבה לאין קץ זולת ישראל כמו ריבוי המלאכים והיכלות עליונים ותחתונים אלף אלפים ישמשוני וריבוא רבבן קדמוהי יקומון עד גם הע"ש סוף הכל הוא רק לבוש לבד לעיקר המכוון בדרך אגב ואגב דאגב כו' דהיינו מפני שא"א להשיג המכוון בלעדם וזהו ענין כי זה כל האדם שכל העולם לא נברא אלא לצוות לזה והם בחי' חיצוניות לבד וגמשכו מבחי' הרצון ולא מבחי' החפץ כו' וכן עד"ו בנשמות ישראל צ"ל ג"כ עיקר החפץ והתשוקה אליו ית' ועמך לא חפצתי רק בבחי' כאלו כפאו כו', וזהו כוונת בהמשכת הנענועים בלולב לו לב פי' שימשיך פנימי' לב העליון לכנ"י כו' ע"ד אחת היא יונתי בתוונא דליבאי יתיב לבבתי אחותי כלה, והיינו שע"ז גם הנשמות ישראל יקבלו בחי' פנימי' הדעת דהיינו שיתקשרו קשר אמיץ וחזק בהוי' כמו אדם בר דעת שכל רגע יוכל לעורר לבבו ולא יפול לעולם מעיקר המכוון מגסיעתו במו"מ שהוא הרויח ולא יסוה דעתו כלל אבל בר דעת קטן ישכח על העיקר מפני הטפלים ולא יעמוד בעמדו רק יפול מעיקר המכוון וזהו בחי' נפילה של המל' שהוא כנ"י שבשעת התפלה תהי' בבחי' נקודה לבד ולא בקוין שיומשך הדבר כל היום בלי היסח הדעת כי הנוק' נשים דעתן קלות כו' לכך צריך להמשיך הדעת לנוק' ע"י הלולב שיהי' הדעת חזק ויזכור תמיד עיקר המכוון שהוא הרייח היינו הירידה צורך עלי' שיהי' נפשו צרורה בצרור החיים את ה' ובחי' מהלכים בין העומדים והיינו ע"י רעו"ד אליו ית' והתומ"צ ועד"ו יובן הנמשל למעלה כי הגם שעיקר המכוון הם נש"י אך הרי יש בחי' שנאמר אם צדקת מה תתן לו כו' כחשיכה כאורה כו' וכמ"ש בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקר"ח גבי הבט משמים וראה שם דוקא אנחנו בנ"י נראה לדבר חשוב כי שמים בחי' תורה ושמים ששמים מעשיהם של בריות כו', ע"כ שם חשובים ושם דרך כו' אשר תשים לפניהם כו' אבל מצד עצמותו בחי' יחוד כו' כיון שאינו בגדר עלמין כלל כי לא אדם הוא לכן יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו כו' ודוקא כשנמשך בחכמה אוי נק' אבינו שבשמים אבא בד"ה הנך יפה רעייתי ושרש בחי' אדם זהו ע"י שעלה במח' נש"י כמ"ש בד"ה ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר משא"כ מצד עצמותו וזהו אם תגביהי כנשר בד"ה ויאבק כו' ועמ"ש בד"ה וארא אל אברהם בפי' בגלותא סליק לעילא לעילא ובד"ה עבדים היינו לפרעה במצרים ובדרוש ועדיין איני יודע באיזה מהן חפץ וע' במ"ב ח"ג פ"ג שאין דעתו שתכלית המכוון מכל הבריאה האדם כו' והרבה נחלק עליו בעה"ק ח"ג הוא חלק התכלית ע"ש פ"א ופרק כ"ג ס"ג והתימא שהרמב"ם עצמו בהקדמתו לפי' המשנה האריך שעכ"פ כל מה שתחת גלגל הירח לא נברא רק בשביל האדם ע"ש מן דע כי הקדמונים חקרו חקירה עצומה כו' עד וא"כ נת' מכל אשר אמרנו שהכוונה כו' אינו אלא איש שלם כו', וע"ש בעה"ק שדחה דבריו בראיות ברורות וכש"כ שיש ריבוא רבבות מלאכים אומרים קדוש וברוך כו', ע"כ מבקשים זכור לעבדיך לאברהם כו' שיזכור עיקר המכוון שבבריאות העולמות כו', וזהו המזכירים את ה' כו' וזהו ענין יו"ד זכרונות וע' לק"ת בד"ה אתם נצבים ספ"ג מענין

זכירה וזכירה שוש אשיש ספ"ג הזכירה שייך על דבר שאינו תופס מקום ונקל לשוכחו כו'. ויובן זה עפ"י הנ"ל וזהו למנצח לדוד להזכיר תלים סי' ע' (הג"ה גם כי זכירה לשון אשר אזכיר את שמי שה"ס היחוד ולכן פי' המזכירים את ה' כבי' שממשיכים אותו מרום המעלות להיות נמשך בשם הוי' ששם שייך בחי' זכור המשפיע לנוק' כי בחי' זו דזכור לדכורא שייך בבחי' אדם משא"כ בבחי' כי לא אדם הוא וא"כ המשכה זו מבחי' כי לא אדם הוא בבחי' אדם נק' המזכירים את ה' וזהו מרוב אונים כו' איש לא נעדר דפי' בת"ז תיקון מ"ט שיהי' בבחי' הוי' איש ע"ד ביום ההוא תקראי אישי עכ"ה).

קיצור אות ד' ובדעת חדרים ימלאו ויקהל משה את כל עדת סונה ענין הכנה. ע"ד לך והודיעם סולם מוצב כו' ד' עליות עד טהורה היא עבד עב ד' היינו ד"פ ה"י כנ"ל סעיף ג'.

קיצור אות ה' ענין וזכרתי את בריתי יעקב וענין המזכירים את ה' יוקדם ענין לולב המשכת הדעת לכנס"י, ענין הדעת שיוכזר המכוון כמו שנוסע ליריד יזכור שעיקר המכוון הוא הריוח שעסק הנסיעה רק לבוש להמכוון כך באדם יזכור המכוון מירידת הנשמה בגוף ואפי' בעסקו בתו"מ יזכור שהמכוון להתקשר אליו ית' וזהו הדעת שהוא חוה"ש הנמשך ממות הדעת המקשר כל רמ"ח אברים וכן למעלה בריאת העולמות יש בהן רצון וחפץ שהרי ברצונו נבראו כל העולמות וכולם בחכמה עשית אך החפץ והמכוון הוא בראשית בשביל התורה שנק' ראשית ובשביל הצדיקים שנקרא ראשית וטענת כנ"י ותאמר ציון עובני ה' שהוא עד"מ כאלו עזב עיקר המכוון שהי' לו בכנ"י חפצי בה שהם פנימי' העולמות משום שנמשך ההנהגה מבחי' דכחשיכה כאורה או גם בשביל יחוד חיצוני דחו"ב להחיות מאין ליש די * העלאת מ"ן דמלאכים שרפים ואופנים האומרים קדוש וברוך כו', ע"כ מבקשים זכור לעבדיך לאברהם כו' שהוא ההמשכה הפנימי' שעליה נק' אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב (הג"ה והיינו המשכת יחוד העלין ע"ד הנני נוטה אליה כנהר שלום היפוך ונהר יחרב ויבש זח"ב תרומה קס"ו סע"ב שזהו ענין ותאמר ציון עובני ה' וע' מענין ציון בזח"ג האזינו דף רצ"ו ע"ב עכ"ה), ומזה יש להבין ענין מלכיות וזכרונות שאחר שממשיכים בחי' מלכיות שיהי' המשכת המלוכה עדין הרי יכול להיות מלך בכללות העולם וגם על המלאכים כו', ע"כ מבקשים זכרונות שיוכזר עיקר המכוון ובמה בשופר כי תר"ת נגד ג' אבות ובשופר ניתן התורה לכן הוא שלש שלש שלש ע"ד והשלישית יוותר בה במד"ר ס"פ ואתחנן שישאל הם בחי' שלישיה ג' אבות ג' בחי' כהנים ליום וישאלים המשלשי' ג' קדושות לקדוש (הג"ה וע"כ נק' ירח האיתנים אשר בחי' איתן זהו הפנימי' המכוון של קיום התנאי כנז"ל סעיף ה' בהג"ה ועמ"ש עוד מענין פי' יחוד זה בהגהות לד"ה בהעלות את הנרות תרי"ח).

כי לא נחש כו' מה פעל, בנדרים ספ"ג דל"ב א' במחיצה שאפילו מ"ה אין יכולים לכנוס בתוכה וע"ש בהר"ן, ובספר נצח ישראל פנ"ג, אדר"ן פכ"א ושריך בעת יאכלו באיו עת הוי אומר לע"ל שנאמר אני ה' בעתה אחישנה, ואומר כעת יאמר ליעקב וכו', מד"ר ויקרא פ"א דקס"ו ב', פ' אמור פכ"ז דקצ"ו ג' עתידה ב"ק כו' מי שפעל עם אל יבוא ויטול שכרו שנאמר כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל.

ב) נשא ר"פ י"א דרמ"ב ד' אבל מי שמיישר אורחותיו לפניו הוא יהיה מאנשי סודו שנאמר ואת ישרים סודו, משלי ג' וכה"א כעת יאמר ליעקב וגומר, ופי' מאנשי סודו יוכן ע"ד מ"ש במד"ר פ' וירא פמ"ט ע"פ המכסה אני מאברהם כו' בענין סוד ה' ליריאו, והיינו כמ"ש בזח"ג פ' אחרי דע"ג קוב"ה סתים וגליא כו' וע' בת"א בד"ה חכלילי עינים בפי' נכנס יין יינה של תורה יצא סוד אה"ר כו' ובפ' שמות בד"ה כי טובים דודיך כו', ובלק"ת פ' שלח ד"ה ענין נסכים, שהיין משמח שם אלקים ע"י שממשיך גילוי סוד הוי' בשם אלקים המשכת סוכ"ע כו', ובד"ה לריח שמניך דרוש הראשון פ"א הסוד המוסתר בתוך העולמות, והיינו ע"ד כי אל דיעות המבואר בד"ה בשעה שהקדימו וסד"ה כי תשמע בקול ובי' דיעות אלו זהו ענין קוב"ה סתים וגליא וע' בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני רפ"ב, וא"כ פי' מאנשי סודו היינו גלוי דעת עליון איך שלמעלה היש ולמטה כולא כלא חשיב ממש, וזהו לפנים ממ"ה שהשגתם מבחי' דעת תחתון השגת יש מאין כו', ומוזה מדוקדק מ"ש מה פעל אל, דנו' שם אל היינו כמ"ש כי אל דיעות שבחי' שם אל הוא הכולל הב' בחי' דעות כמ"ש מזה בביאור ע"פ משה ידבר.

ג) מד"ר פ' בלק במקומו דרע"ט ג' כעת יאמר ליעקב, ראתה עינו ישראל יושבין לפני הקדוש ברוך הוא כתלמיד לפני רבו כו' יעו"ש, ועמ"ש בלק"ת ע"פ וכל בניך למודי הוי', ועמ"ש ע"פ ולא ילמדו עוד איש את רעהו כו', שה"ש רבה סד"ה כתפוח בעצי.

כי לא נחש זח"א וישלח דקס"ו א', ר"פ בחקתי דקי"ב ע"ב פ' בלק דר"ז סע"א ודף רי"א ע"א, ושריך בעת יאכלו כד"א כעת יאמר ליעקב בפ' תרומה דקע"ה סע"א, ופי' במק"מ שאז יאכלו ויקבלו השפע מז"א הנק' בן חורין שמקבל מאימא עילאה משא"כ עכשיו מקבלים מנער מט"ט כו', וכמ"ש ונתתי נערים שריהם ודברי הזהר אלו הם כמ"ש באדר"ן פכ"א כנ"ל, ועמ"ש ע"פ מהרה ישמע כו' קול מצהלות חתנים מחופתן ונערים ממשחה נגינתן שגם לשם נת' שיהי' מדרגת יש' גדולה ממעלת המלאכים והיינו מצהלות חתנים הנשמות ע"ד ביום חתונתו זה מ"ת יהי' מחופתן מקיפים דאבא ונערים שהם המלאכים ממשחה נגינתן יין המשמח בחי' בינה, וע' במד"ר ס"פ פנחס מענין עתיד הקב"ה לעשות חופה לכל צדיק כו', ועמ"ש ע"פ כי על כל כבוד חופה, הבחי' פי' בשם מדרש מה פעל אל זהו ענין מה רב טובך אשר צפנת ליריאך, וה"ע עין לא ראתה, צפנת גימ' כתר.

נאם שומע אמרי אל אשר מחזה שדי יחזה נופל וגלוי עינים, פרש"י פשוטו כתרנומו שאין נראה עליו אלא בלילה כשהוא שוכב, ומדרשו כשהי' נגלה עליו לא הי' בו כח לעמוד על רגליו ונופל על פניו לפי שהי' ערל ומאוס להיות נגלה עליו בקומה זקופה לפניו עכ"ל, ועמ"ש רש"י בפ' לך לך י"ז ג', רבות קמ"ח ב', רמ"ח ב' רס"ב ד', של"ה שס"ב א' שס"ד א', בחיי כ"ז א' רכ"ט ג'.

רבות משפטים ר"פ ל"א דקמ"ח ע"ב יש חכמה טובה לבעליה ויש רעה לבעליה כו' רעה לבעליה זה בלעם שנאמר נאום שומע אמרי אל ומה היה לו ואת בלעם בן בעור הרגו כו'.

רבות נשא פי"ב דרמ"ח ע"ב ע"פ ביום כלת משה, צאינה וראינה בנות ציון מצויינים לו במילה שאלולי שהיו מהולים לא היו יכולים להביט בשכינה אלא נופלים היו כשם שנפל אברהם שנאמר ויפול אברם על פניו וידבר אתו אלקים, וכן בבלעם הוא אומר נופל וגלוי עינים עכ"ל, וע' רש"י בפ' לך ע"פ ויפול אברם שהביא כן בשם ברייתא דר"א והלא מדרש מפורש הוא, והנה ציון הוא יסוד וע"י שהם מצויינים במילה מבחי' צדיק יסוד עי"ז יכולים להביט בשכינה שזהו ועמד כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ עיין זח"א ר"פ נח נט"ב ובפ' בהר דק"י ע"ב ע"פ ועשה טוב אזי דוקא שכן ארץ משא"כ כשהוא ערל ואין נגלה בחי' יסוד רק ק"ג חופה על אבר ההשפעה לא יוכלו להביט בשכינה כו'.

נשא פי"ד רס"ב ד' אבל באו"ה קם כו' אלא הפרש ואתה פה עמוד עמדי, ובבלעם נופל וגלוי עינים כו'.

והנה בד"ה צאינה וראינה פי' אאזמו"ר נ"ע כי בנות ציון נקראו הנשמות ע"י התלבשותן בלברשים הנעשים מהתומ"צ ועיין מענין לבוש זה באג"ה סי' כ"ט היינו בד"ה א"ח עט"ב ובת"א פ' חיי ע"פ ואברהם זקן בא בימים וע"פ אוסרי לגפן גבי סותה לבושי הראש שיוכל לאסתכלא ביקרא דמלכא דהיינו וראינה בנות ציון כו', והנה בסש"ב פנ"ב ומהו הלבוש כו' היא חכמה עילאה דלעילא לעילא כו' עד"ז יובן שע"י המילה שממשיך בחי' סוכ"ע דלעילא לעילא מהשכינה ממכ"ע זהו הלבוש שיוכל עי"ז להביט בהשכינה.

זח"א פ' נח דס"ח ע"ב שם נזכר פסוק ג' שתום העין, וכן נזכר בפ' פקודי דרל"ז ע"ב, וכן נזכר בפ' נשא דקמ"ז ע"ב ובטעות גרשם מקומות אלו בב"א על פסוק ד' נאום שומע כו'. בלק קצ"ד א' מבואר ע"פ נאם שומע, ודר"ז ע"ב, ודר"ח סע"א וע"ב.

הגהות לד"ה מה טובו

מה טובו אוהליך יעקב כו' * (עי' במד"ר פ' י"ב סימן רמ"ט וז"ל מה טובו אוהליך יעקב, זה אוה"מ שבמדבר ושבשילה ונוב וגבעון כו'. וע' זח"ג בלק דרי"א סע"ב ודרי"ב ע"א. וצ"ל לפי המדרש מה שייחס האוה"מ שבמדבר כו' ליעקב, והמקדש שבירושלי' לישראל ומתחלה צריך) להבין מארו"ל כו'.

מצאוני הרעות האלה * (כפ' וילך ל"א י"ז, וע' מזה בוח"א ע' ק"ס וז"ל ואי לית שכינתא תמן ובא השמש אתכניש מיני' קוב"ה ואשתאר בחשוכא ושלטיטין עלי' כמה מחבלין וה"ד על כי אין אלקי בקרבי מצאוני כל הרעות האלה דאיגון רעות ממונים על כל עיתי' ורגעי' דעלייהו איתמר ותפקדנו לבקרי' לרגעי' תבחננו באיוב סי' ז' י"ח ומאן גרים דלא שרי' שכינתי' עלי' ולא שרי' שמשא עלי' בגין הבל דשקרא זמילין דשקרין דנפקין מפומי' כו' עכ"ל) וכתתי' כ"א כו'.

בחי' אלקי בקרבי * (ווי"ש מלכים א' י"ח כ"א ויגש אליהו כו' אם ה' הוא האלקים כו' ולכאורה אינו מובן כלל מהו ואם הבעל כו' ע"ש בת"י וברד"ק ובכלי יקר וברלב"ג. אך הענין כי הנה העכומ"ז ג"כ מאמינים בו ית' כמ"ש ממזרח שמש עד מבוא גדול שמי בגים כו' אלא שאו' עזב ה' את הארץ כו' ולכך קרו לי' אלקא דאלקיא פי' שהשגחה למטה וההשפעה נק' אלקי' ולפי שאו' שעזב את הארץ ביד הכו"מ א"כ לפי טעותם הם נק' אלקי' המשפיעי' למטה בארץ והוא נק' אלקא דאלקיא אבל באמת אינו כן ח"ו וכמ"ש למען תדעו כי אני ה' בקרב הארץ וזהו כי ה' הוא אלקים ממש שהרי הוא לבדו המשגיח בארץ כמו בשמים כו' וזהו רם על כל כו' שאו' על השמים כבודו ועזב ה' את הארץ משא"כ מי כה' אלקינו דוקא שהוא עצמו אלקינו ממש והיני' לפי שהוא המגביהי כו' ולכן משפילי לראות בשוב"א בהשואה א' ממש וזהו שעל שם אלקי' דוקא או' ל' אלקינו שזה"ע המשכה למטה גם בארץ בחי' ממכ"ע) אך צ"ל כו'.

(סעיף ג') ויוכלל בשרשו בחי' חי' יחידה כו' * (והנה עד"ז נת' בוח"ג ויקרא די"ו ע"א ע"פ ישוב ירחמנו מאן ישוב ישוב ע"ק לאתגלי' בוי"א כו' וכלא איקרי תשובה הרי דאמית' ענין התשובה הוא התגלות ע"ק בוי"א כו' ולכן זה התשובה הוא בבחי' ישראל דוקא שלמעלה מבחי' יעקב כי ישראל הוא ז"א וע"י התשובה מתגלה בו ע"ק וזהו ג"כ ענין שבת שבתון שנק'

מה טובו . . . כו' : בלקו"ת (עג, א) הוא בש"ה : מה.
מצאוני הרעות האלה : שם (עג, ב) ש"ה : אין.
בחי' אלקי בקרבי : שם ש"ה : וזהו ענין.
ויוכלל . . . ח"י כו' : שם (עד, א) ש"ה : הג.

קה"ק ונאמר לפני הוי' תתהרו למעלי משם הוי' ועמ"ש בד"ה האזינו השמים, וזה"ע בא"י אלקינו כי פי' אתה דהינו מהר"ע ית' שלמעל' גם מש' הוי' יומשך להיות הוי' אלקינו ממש) והנה תשובה זו היא אל בחי' התורה כו'.

(סעיף ו') היא יר"ע כו' • (וי"ל שארבע מד' אלו כנגד ד"א ש' הוי' שהוא דו"ר ור"ד כי התשובה הראשונה דסו"מ הוא תשובה מבחי' יר"ת והתשובה דע"ט זהו התשובה מאת' והתשו' הג' הוא ע"י אה"ר ובחי' הד' הוא יר"ע שע"ז ארז"ל אם אין חכמה אין יראה כו' שיראה זו נמשך ע"י החכמה שהוא עסק התורה כמ"ש במ"א) ואעפ"כ א' כאן כו'.

(בסופו) זרע אדם זרע בהמה בחי' נפש ורוח נק' בהמה ונשמה נק' אדם והכללי הוא כו'.

ביאור על תורה מה טובו שבלק"ת

הנה ענין ג' בחי' גר"ג י"ל שהוא ג"כ ענין עבד כנעני ועבד עברי ואמה העבריה המבואר במ"א בד"ה וכי ימכר איש את בתו לאמה שהם ג"כ ג' בחי' עשייה יצירה בריאה כו', אופנים חיות שרפים, וע"י התשובה שאני הם מתבררים ומתעלים באצ"י שזהו הירידה צורך עלי' כדלקמן, וכמ"ש ע"פ מי מנה כו' הנה אז י"ל שנכללים בבי"ע שבאצ"י, וזהו ענין ג' המדריגות דלא זו מחבבה עד שקראה בתי והוא מל' דעשי' שבאצ"י ואח"כ אצתי יצירה שבאצ"י ואמי בינה שבאצילות אשר בה התגלות עתיק שהוא הבחי' שלמעלה מסוכ"ע כו', כי מל' דאצ"י הנק' נפש הוא ממכ"ע כנודע מענין זה"ס עש"ן ר"ת עולם שנה נפש, וז"א נק' קודב"ה קדוש סוכ"ע וזהו בחי' רוח לא ידון רוחי כו', ונשמתי בחי' שלמעלה מסוכ"ע כנ"ל, ועמ"ש ע"פ אם ישים אליו לבו רוחו תשמתי אליו יאסוף כו', ולפמש"ל שבתשובה זו הג' יש ג"כ ב' בחי' א"כ בחי' הד' זהו ע"ד הנוכר שם ענין יעוד האמה כו', שזהו ענין יחד הבריאה באצ"י, ועי"ז ממשך מח"ע אצ"י שבאצ"י כו', וכן יש בחי' שלמעלה ממדריג' לא זו מחבבה עד שקראה אמי כמבואר בוח"א ויצא דקניז ב' לא ספיק לה דא קראה אם כו' לא ספיק לה דא קראה בשמי' דכתיב והחכמה מאין תמצא וע"ש במק"מ והנה ג' בחי' עשייה יצירה בריאה שהם גר"ג הם יחידות עשירות מאות זהו ענין בכ"ר, ומה שגרמו זה באותיות בכר שהם השניות מאותיות אי"ק י"ל כי בכ"ר הוא חכמה כמ"ש הרמב"ד בפ"י לסי' ו

משנה א' כי החכמה מאין תמצא יש מאין, ואוי שייך בחי' בכור ונק' החכ' ראשית הגילוי, משא"כ הכתר שהוא אין וכמש"ל ג"כ בשם הזח"א די"ג סע"ב וכה"ג בזח"ג ואתחנן דף רס"ב ע"א ע"ש במק"מ, ועיין בסידור שער התפילין, והנה ע"י ג' תשובות אלו נמשך בחי' ח"ע שזוהו ענין תשובה הב' תשוב ה' עילאה לגבי יוד, ולפיכך נרמז באות ב' המורה על החכמה, וכענין פותח בברוך, משא"כ אות א' שהוא בכתר הוא בחי' העלם עדין כנודע מענין קמץ ופתח כו', והעיקר להמשיך מזה העלם אל הגילוי כו', ועיין בזח"א ויגש דר"ה ע"ב דאית ב"ת הוא סימן ברכה, ולכן בו נברא העולם כו', ונת' במ"א (א"ג כי ענין הברכה היינו או"מ כנודע מענין לבנה כו', ולכן נגד האו"מ והאו"פ נוטל פי שנים, וע"כ נרמז זה בבית, ולמטה הוא ענין תיקון גה"א ובידור גה"ב ועוד טעם כי לפי שהבכורה נטל מעשו ובתהו ה' ב' קוין לבד כמ"ש בת"א פ' וישלח מענין ויחץ כו', א"ג כי התשובה עיקרה שני דברים עקירת הרצון וידוי דברים, שע"י עקירת הרצון נוטל האור והחיות מהקליפות, וע"י וידוי דברים מבטל הכלי כו' ולכן נרמז באות ב' הכ"ף היינו כשכל בחי' מב' בחינות הנ"ל כל אחד כלול מיו"ד שמכניס בה השכל וכל המדות כו'.

ב) והנה פי' קדש לי, היינו כי לי מורה על ד' יודין דשם ע"ב שהוא אצילות עיין בהרמ"ז תרומה קלד"ב ע"פ ויקחו לי תרומה, ועמ"ש מזה בביאור ע"פ וארשתוך לי, והיינו שיוכללו ג' בחי' בכ"ד שהם בי"ע באצ"י, וזהו ענין התשובה, וזהו ענין הירידה צורך עלי' כו' יתרון אור מן החושך כו', והענין שע"י בירור הנ"ל דבי"ע שמתעלים באצ"י נוסף אור באצ"י כנודע מענין החיות נושאות כו' כי יעקב הוא באצילות, אמנם בחי' עשו שהוא שבה"כ שנפלו לבי"ע שרשו מלמעלה מהאצילות, וכמ"ש בדר"ה ראה ריח בני ס' ולזאת ע"י שמברך בי"ע שזוהו ענין שלקח הבכורה מעשו להעלות הניצוצים באצ"י ובידור נר"ג, הרי עי"ז נמשך גילוי אורות דתהו באצ"י, וזהו ג"כ ענין בכ"ד היינו עקדים נקודים וברודים שנק' ג"כ בי"ע דכללות, וזהו ענין רכב אלקים רבותיים כנ"ל, וגם כמ"ש סולו לרוכב בערבות, ופי' בזח"ב תרומה קסה"ב האי קרא על סתימא דכל סתימין עתיקא דכל עתיקין אתמר דאיהו רוכב בערבות כו', שהוא ענין התגלות עתיק כבינה, ועי"ז מאיר בו"א, והרמ"ז שם פי' דענין רכב מורה על תלת רישין, היינו שע"י ג' תשובות דגר"ג של נש"י מעוררים וממשיכים גילוי בחי' נר"ג שלמעלה כו', וי"ל ג"כ הפי' כי הב' הוא בחכמה והיינו ח"ס כ' כתר גלגלתא דא"א, ריש"ש רישא דלא אתידע כו', כי ר' ר"ת ראש ועוד כתב הרמ"ז שזוהו ענין פי' נהר כבר, כנזכר ברע"מ פ' פנחס דרמ"ז א' מאי כבר כ' כתר כו', וע"ש דרכ"ו ב', ולפי"ז פי' ואני בתוך הגולה על נהר כבר היינו שע"י שמתלבשת בק"צ לברר הניצוצות כענין לקח את ברכתי עי"ז ממשין מבחי' נהר כבר כו', ועיין בזח"א ויצא דקמ"ט סע"א מאי נהר כבר כו', וזהו עי"ד משארז"ל בענין נהר פרת הוא פרת הוא דמעיקרא כו' ובזח"ג אמור צט"א נהרא עילאה יקרא קדישא בוצינא דכל בוצינין, פי' הרמ"ז שהוא יסוד דעתיק המאיר בא"א כו', גם ענין כבר עי"ד מאז מעולם שהוא בחי' מחה"ק, וכמ"ש במ"א בענין איתן האזרחי, וזהו ג"כ

ענין נחל איתן כו' המח' נק' נהר לפי שכמו הנהר נמשך תמיד, כך המחשבה אינה פוסקת ולא תנוח לעולם, וזהו ונהר יוצא לשון תמידית תרין ריעין כו', עכ"פ ע"י ג' תשובות הג"ל שזהו ענין לקיחת הבכר ועליית בי"ע באצ"י ממשך מלמעלה גילוי בחי' לרוכב בערבות כו', וזהו יפה שעה אחת בתשובה כו', וזהו ג"כ יתרון האור מן החושך, כי ג' רישין הם ג"פ אור גימט' כתר, כ"כ הרמ"ז שם, וגם י"ל ג"פ אור הם אור קדמון אור צח אור מצוחצח הנזכר בפע"ח שער הסליחות פ"ח שהם בבחי' כתר שבכתר ע"ש, וזהו ענין יתרון האור הנמשך ע"י בירור החושך דוקא כד אתהפכא חשוכא לנהורא ע"י התשובה, וס' והנה לפמש"ל שיש עוד מדריגה רביעית בתשובה י"ל שע"ז ממשיכים בחי' אצילות דכללות, כי בי"ע דכללות היינו א"ק נק' אדם דבריאה ס', אכן אצילות הוא אור א"ס ממש, גם לפמש"ל דרכב הוא ענין תלת רישין, הנה ידוע דפי' האר"ז"ל בענין רדל"א שבו חביון העצמיות ממש, עד שלכן אפי' בחי' רדל"א עצמו אינו משיג בחי' העצמיות אא"ס המלוכש בו כמו שהאדם אינו משיג נשמתו כו', א"כ בחי' המשכה פנימיות זו זהו מג' בחי' רכב והוא הנמשך ע"י בחי' הרביעית כו', אלא שבאמת תשובה הג' והד' הכל א' תרין ריעין ס' כנ"ל, ועמ"ש בביאור דשמני כחותם על לבך בסופו בענין שמו"ע ותפילין של ראש כו'.

ג) והנה אפ"ל בע"א קצת דהיינו לבאר ענין ב' הבחי' דברתי וברכתי שעם היות בברתי ובברכתי הכל האותיות שוים, עכ"ז הברכה היא ודאי תוספת אור על עצם הבכורה, והענין כי את בברתי לקח זהו ע"י הג' תשובות הנ"ל, שע"י אתעדל"ת זו דנר"ג דבי"ע עי"ז נגבהים בי"ע ליכלל באצ"י הנק' ממלא וסובב דבי"ע וגם מה שלמעלה מסובב כו' וכנ"ל, ועכ"ז הכל עדין בחי' אצ"י, אכן בחי' את בברתי הנה הברכה הוא תוספת אור מלמעלה מהשתלשלות דהיינו בחי' אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת, והוא ענין נר"ן שלמעלה מאצ"י הנז"ל בענין רכב אלקים כו', שזה א"א להמשיך ע"י אתעדל"ת שאינה מגעת רק עד האצ"י, אלא שזה נמשך אח"כ בבחי' ברכה ע"ד פתחי לי כו' ואני אפתח לך כפתחו של אולם כמ"ש כמ"א.

ועתה נבוא לענין מה טובו אהליך יעקב כו', ולבאר קצת ע"פ המדרש דאיהו איהו אוהל מועד כו', ומשכנותיך ישראל היינו בהמ"ק, ומתחלה נזכיר מה שנמצא בזהר בפ"י ויעקב איש תם יושב אהלים, דהנה בזה"א וישלח קס"ז ב' פ"י כתיב ביעקב איש תם יושב אהלים גבר שלים בגין דאיהו יתיב בתרין משכנין עילאין, ופי' במ"א שזעיר שהוא יעקב הוא בין ההי"ן מקבל מן ה' ראשונה ונותן לה' אחרונה, (חזו ע"ד מ"ש ברע"מ ר"פ תשא ו' ממוצע בין שני ההי"ן והוא ע"ד מ"ש ר"פ אר"א ע"פ עד תאות גבעות עולם כו', וא"כ לפי"ז ב' אוהלים הן בינה ומל' שהמל' נק' אוהל כמ"ש בזה"ב בא לוי"א ובבשלח ס"ה סע"ב ע"פ נער לא ימיש מתוך האוהל כו', ועד"ז גם בינה נק' אהל, וכמ"ש בזה"ב ס"פ תרומה דקע"ה ב' בפ"י יושב אוהלים ועיין בזה"א ויצא קני"ז ב' בס"ת ע"פ ותצא לאה לקראתו כו', ועיין בזה"א ויחי

דרלט"א מאן אוהל מועד כו' סיהרא בראשית נ"ג, ח"ב תשא קצד א', בשלח ס"ה סע"ב, תרומה קס"ד א' שם חילק בין משכן למקדש ועיין מזה פקודי דרמ"א א', ח"ג קי"ד רע"ב רס"ט א', ועיין עוד מענין אוהל בל יצען באר"ר קל"ו סע"א) ובענין משכנותיך ישראל י"ל לכאורה עפמ"ש בוח"ב פ' פקודי דרכ"א ע"ב ענין ב' בחי' משכן היינו משכן סתם שהוא מל' ומשכן העדות שהוא בינה, ע"ש במק"מ, ועמ"ש מזה במ"א באריכות בד"ה אלה פקודי המשכן שזהו ענין יחוד ו"ה ויחוד י"ה ע"ש, וא"כ לכאורה היינו אוהליך היינו משכנותיך ומה בין זה לזה, אך הנה בספר אור תורה מהמגיד נ"ע ע"פ מה טובו פי' כי אוהל נק' דירת עראי ומשכן נק' דירת קבע, והו' כעין מ"ש בע"ח שמ"א פ"ג שי"ל דאוהלים הוא ממוצע בין לבוש לבית כו', ובספר נועם אלימלך פ' קרח ביאר כי בעלי עסקים נק' יעקב, וכשקובעים עתים לתורה נק' דירת עראי, אבל ת"ח שעסקם תמיד בתורה בקביעות נק' דירת קבע, והענין כמו שנת' במ"א בסידור שער הק"ש בד"ה להבין פ' ראשונה גבי והיו הדברים דאורייתא נק' היכלא עילאה דקודב"ה, והיינו כי עיקר השראת אוא"ס ב"ה הוא בח"ע כמ"ש בתניא פל"ה בהג"ה, והו' הנק' דירת קבע, אך יש ב' בחי', היינו כי עצמיות החכמה יסוד אבא מלובשת בז"א הנק' ישראל, אבל ביעקב שהוא מהחזה ולמטה אינו אלא הארה מיסוד אבא, וכמ"ש בלק"ת בתהלים סי' ע"ח פי' הפסוק ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל, עדות הוא רק הארה מעצם התורה שהוא יסוד אבא כו', ע"ד גובלות חכמה כו', והו' הנק' דירת עראי, ונמשך ע"י קביעות עתים לתורה של הבעלי עסקים הנק' יעקב, כי בחי' יעקב הוא מה שיורד בבי"ע לברר כו' כמ"ש לקמן, אבל ת"ח העוסקי' בתורה נק' ישראל לי ראש, אשר בו נמשך עצמיות יסוד אבא נק' דירת קבע, והו' שע"י ג' התשובות הנ"ל אשר התשו' הג' הוא בחי' תורה תשוב ה' עילאה לגבי יו"ד הוא בחי' משכנותיך ישראל גילוי מוחין דאבא, ששם השראת אור א"ס ב"ה בקביעות, ומ"מ גם בבחי' יעקב נמשך ג"כ הארת ח"ע ונק' אוהליך יעקב כו', ועיין בהרמ"ז פ' פקודי דר"ך ע"ב בפ"י מה רב טובך, ותוכן דבריו שגם בח"ע יש ד' בחי' אבי"ע, ובבחי' יעקב נמשך מבחי' בי"ע שבחכמה היינו מבינה שבחכ' כו', אבל בבחי' ישראל נמשך בחי' אצילות שבחכמה כו', והוא ענין אור הגנוז אור זרוע לצדיק כו', והו' ההפרש בין אוהליך יעקב ב' אוהלים, וכן משכנותיך ישראל ב' משכנות, ונת' הפירוש שהוא המשכה מהבינה למל' שהמשכה זו הוא ע"י יעקב וישראל אלא שע"י ישראל נמשך המשכה זו מבחי' היותר עליונה מבחי' עצמיו' אוא"ס עילאין, וע"י יעקב נמשך הארה מבחי' זו כנ"ל, ועיין בוח"ב ר"פ תרומה דקב"ו ע"א גבי כי יעקב כו', ישראל לסגולתו, והסגולה הוא מה שאינו מושג ע"פ השכל, כי ע"י ישראל נמשך מבחי' עצמיות ח"ע שלמעלה מהבינה והשגה.

קיצור מהנ"ל. (א) ענין ג' בחי' נר"נ הם ג"כ עבד כנעני ועבד עברי ואמה העבריי' וג"כ יעוד האמה, ובעליותו ע"י התשובה ג' בחי' דלא זו מתבבה עד שקרא' בתי אחותי אמי וג"כ קראה בשמי', ונרמז בג' אותיות בכר, ועצם תיבת בכ"ר שהוא ח"ע.

(ב) וזהו במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אין כו', יתרו האור המשכה בתורה לרוכב בערבות, תלת רישין שהם ג"כ ג' בחי' נר"ג ג"פ אור, ויש ג"כ ד' בחי' פנימיות עתיק, והם ג"כ אבי"ע דכללות, זהו ואני בתוך הגולה דוקא עי"ז על גהר כבר כו'.

(ג) גם י"ל שזהו בכרתי וברכתי. והתשובה ג' ע"י עסק התורה, חזו ענין משכנותיך ישראל דירת קבע, ח"ע אורייתא היכלא עילאה דקודב"ה, ומ"מ גם בבחי' יעקב בעלי עסקים נמשך הארה מבחי' זו ע"י קביעות עתים לתורה, ונק' אוהליך יעקב כו', ועד"ז הוא ג"כ ענין מאמר המדרש נשא פייב שהאוהל מועד שבמדבר רשבשילה כו' נק' אוהליך יעקב, ובהמ"ק שבירושלים נק' משכנותיך ישראל שהוא ג"כ ענין דירת עראי דירת קבע, והוא כמ"ש בת"א ע"פ ויגש אליו יהודה בענין קורות בתינו ארזים שבאוהל מועד הי' העיקר מצומח עצי שטים עומדים, ובמקדש מאבנים שהם דומם שלמעלה למטה צומח למעלה מדומם, אבל בשרשן היפך סוף מעשה במחשבה תחילה והאוהל מועד הוא דירת עראי של הקב"ה, והיינו שהוא כפי סדר והשתלשלות של העולמות עתה שאין זה רק דירת עראי, אבל דירת קבע היינו כמו שיהי' בעת"ב מנוחה לחיי עולמים שאז תתעלה המל' דאצי' להיות ארץ קדמה הדומם למעלה מצומח יהודה למעלה מיוסף כו', לכן בבהמ"ק שהי' דירת קבע וביהודה הי' מאבנים ודומם משא"כ המשכן שבשילה בחלקו של יוסף לא הי' התקרה של אבנים כו' ע"ש, נמצא דירת עראי היינו כמו שהמל' הנק' בית מקבלת ע"י ז"א דדירת קבע היינו כמו שמקבלת מא"א עצמן, קיימא סיהרא באשלמותא כו', זהו ענין אהל בל יצען כנ"ל, ובארץ הענין עפמ"ש בדרוש דחנכת הבית ענין ג' בחינות מזון לברש בית שהוא ממכ"ע וסוכ"ע ומה שלמעלה מסוכ"ע, וזהו כענין הנ"ל בפ"י רכב כו' אך איתא בע"ח שמ"א פ"ג ש"ל דאהלים הוא הממצע בין לברש לבית כו' ע"ש ואפ"ל שבחי' בית ממש הוא עתיק דאצי' ובחי' אהל זהו א"א שהוא ג"כ למעלה מסוכ"ע שהוא ח"ע כמ"ש במ"א שח"ע נק' סוכ"ע, כי בינה מלובשת בבריאה, משא"כ ח"ע כו' ע"כ נק' ח"ע סוכ"ע דבי"ע, אמנם א"א הוא למעלה מסוכ"ע, ועכ"ז נק' רק אוהל לגבי המקיף העליון עתיק הנק' בית, א"נ התגלות עתיק שבא"א כענין זה דרדל"א אחזי בנהורא בהאי אירא כו' נק' אוהל, ויותר י"ל דבחי' אהל היינו התגלות עתיק שבבינה שנק' ג"כ היכל ק"ק, והנה ז"א שרשו מא"א, וע"כ האוהל מועד שהי' מבחי' צומח נק' אוהליך דירת עראי, אבל המל' שרשה ממל' דא"ס בחי' עתיק, ע"כ בהמ"ק נק' דירת קבע, וזהו שאמרו רז"ל גבי סוכה עד עשרים אמה אדם ערשה דירתו דירת עראי כי עשרים אמה היינו כ' בחי' כתר, גם כי עשרים בנימט' כתר, אבל למעלה מעשרים אין אדם ערשה דירתו דירת עראי כ"א דירת קבע, כי למעלה מעשרים הוא בחי' שאינו במנין ע"ס כלל בחי' עתיק שהוא בחי' א"ס כו', גם כמ"ש במ"א בענין פתחי של היכל גבהו עשרים אמה שהוא בחי' יר"ד במילואו, וכענין הגבה למעלה דא אות יו"ד, אבל פתחו של אולם שאין לו דלתות שלמעלה מאתעדל"ת הוא כמ"ש לע"ל וגבה מאד, וזהו ענין דירת קבע מנוחה לחיי העולמים דירת עראי,

הרצון דירת קבע כי תהיו לי אתם ארץ חפץ המכון התענוג כו'. הגנה עויל
 בזה כי הגנה פי' ענין דירת הקב"ה היינו ענין נתאוה הקב"ה להיות לו
 דירה בתחתונים הגנה כי הרמ"ז ר"פ ויקרא בדרך גי' ע"ב ח"ל איתא בזהר
 הרקיע פ' כי תשא שהמשכן סודו בבריאה, והענין שקודם לכן היתה השפע
 באה ע"י התלבשות בריאה ביצירה אבל כשנעשה המשכן בעוה"ז שהר"ס ה'
 אחרונה שבשם או נתקן ה' ראשונה שבשם עולם הבריאה ה' ראשונה, וכדי
 להרבות האור והקדושה האיר אור הבריאה על המשכן התחתון שלא ע"י אמצעות
 היצירה כו' עכ"ל, ובענין בהמ"ק מבואר ג"כ בהרמ"ז ר"פ שמות ד"ד שהוא
 כנגד עולם הבריאה בכללו מכתר דבריאה ששרשו מת"ת דאימא דאצי', והוא
 היכל ק"ק עד סיום כל הבריאה כו' ע"ש, והנה עה איתא בע"ח ש' מיעוט הירח
 פ"ב שמיציי"מ עד שבנה שלמה את בהמ"ק היתה הנוק' בכל ימי החול אב"א
 עם ז"א בפרצוף ע"ס מהחזה ולמטה כו', ואח"כ כשבנה שלמה את בהמ"ק היתה
 עמו פב"פ שוין בקומתן רק שמקבלת ע"י ז"א כו' ע"ש, וע"כ לפי"ז גם בענין
 מ"ש הרמ"ז שהמשכן שהוא אוהל מועד שבמדבר סודו בבריאה כו', וגם בהמ"ק
 הוא בבריאה דאי יש הפרש עצום ביניהם מאחר שהאי"מ נמשך מבחי' מל'
 כשהוא אב"א כו', ובהמ"ק נמשך כשהיא פב"פ ושוין בקומתן כו' וע' במק"מ
 פ' שמות ד"ט ע"ב בשם הא"ח כי לפי שהיתה פב"פ שוין בקומתן הוא
 במדריג' ה' עילאה ממש כו' ע"ש, ואפ"ל ההפרש עפ"מ הרמ"ז ר"פ וארא
 שהרי בבריאה יש ב' בחי' א' הוא אור העצמי שלה ר"ל האור שבעצם יקרא
 בשם בריאה והשני אור דאימא דאצי' המאיר בברי' כו', ובחי' זו הב' זה
 הענין האור שביום השבת כו' ע"ש, ועד"ז י"ל שבאוה"מ הי' רק אור הבריאה
 בעצם, אבל בבהמ"ק הי' גילוי האצי' המלוּבש בבריאה, וראי' לזה שהרי
 בחי' זו שהי' זו"נ שוין בקומתן פב"פ זהו הבחי' שבשבת כו' ע"ש בע"ח ש'
 מיעוט הירח פ"ב הנ"ל, א"כ כמו שבשבת מאיר אור האצי' שבבריאה, כך י"ל
 בבהמ"ק, וע' בזח"ב פ' פקודי דרמ"א ע"א מה שחילק בין אוה"מ לבהמ"ק,
 בהמ"ק איהו דיורא דניחא כו', ועיין זח"א ויצא דקמ"ח סע"א, ועיקר עוד
 זח"ב פ' תרומה קס"ד א' משמע לכאורה האוה"מ מל' כמו שהיא מתלבשת
 בבריאה יצירה ובהמ"ק בינה דאצי', והיינו המל' כמו שהיא במדריגת הבינה
 כנ"ל בשם המק"מ שמות ד"ט ע"ב, והזהר שם שבית ראשון נק' ה' עילאה,
 ומכל זה י"ל פי' דירת עראי ודירת קבע כי דירת קבע ע"ד הגילוי שבאצי'
 איהו וגרמוהי חד, והוא ענין גילוי יחו"ע, והיינו בחי' פב"פ שהוא ע"י אתהפכא
 חשוכא לנהורא כו', משא"כ דירת עראי היינו ע"ד הגילוי שבבריאה דלאו איהו
 וגרמוהי חד, ואין זה גילוי אמיתי כ"א נמשך מיחו"ת וגם אב"א היינו שאין
 רק בחי' אתכפיא כו', והנה יעקב וישראל הוא ג"כ ענין אתכפיא ואתהפכא
 וע"כ יחס האוהל מועד ליעקב ובית המקדש לישראל כו', ועיקר בזח"א פ' נח
 דע"ד א' ע"פ והבית בהבנותו ובפי' וישלח דקע"ב א' ע"פ אם ה' לא יבנה
 בית שוא עמלו כו', ועיקר בזח"ב תרומה דקמ"ה א', ובספר ערוגת הברושם
 בפ' שה"ש, ולקשר זה עם מה שנת' לעיל שבבהמ"ק הי' האור מבחי' עתיק
 אוהל ממוצע בין בית ללבוש יש להקדים מ"ש בסוף הדרוש דמומר שיר
 חנוכת הבית בענין ויהי ביתך כבית פריץ שמבואר מזה שהאשה נק' בית.

וכמ"ש ג"כ אולי אבנה ממנה, והיינו לפי שההולדה נמשך מבחי' מזלא ס', וזה שאמרו אין הברכה מצויה בביתו של אדם אלא בשביל אשתו ס' ע"ש. וכן מבואר בגמרא מימי לא קראתי לאשתי אשתי אלא לאשתי ביתי כו' בשבת פ"ז דק"ח ע"ב, ולכאורה אינו מובן דהא לעיל נת' שבחי' בית הוא המקיף היותר עליון שלמעלה מעלה גם מחכמה דאצי' שהוא בחי' עתיק, ואיך יתייחס בחי' זו למל' שהוא טפא דכד"ר, אך הענין הוא דנת' במ"א בביאוד ע"פ בשעה שהקדימו ע"פ מ"ש בע"ח שמ"ז ענין ג' בחי' שארה כסותה ועונתה שארה מזונות והינו א"פ כסותה בחי' א"מ, אך בחי' עונתה היינו המשכת אור חדש מלמעלה מהשתלשלות בתוספת מרובה כו' ע"ש, ונמצא שורש המשכה זו באה ונמשכה גם מלמעלה יותר מבחי' לבוש שהוא בחי' כסותה ומהו למעלה מבחי' מקיף היינו ודאי בחי' מקיף למקיף הנק' ונמשל בשם בית, הרי מבואר דבחי' יחוד ז"נ זהו ההמשכ' מבחי' בית הנ"ל, והיינו כמ"ש בת"א ס"ה ועשית בגדי קודש בענין לית ברכתא שריא אלא באתר דדכר ונוק' כו', שבמקום שיש משפיע ומקבל נמשך תוס' וריבוי שפע והארה מלמעלה מעלה ממקום גבוה מאד געלה יותר משל ב' הבחי' של המשפיע ושל המקבל, וכמ"ש זכר ונקבה בראם ויברך אותם כו' ע"ש. וכנ"ל בענין שאין הברכה מצויה בביתו של אדם אלא בשביל אשתו, ועמ"ש בד"ה תורה צוה שממ"ש שם יובן ג"כ ענין הנ"ל דשורש בחי' עונתה נמשך דוקא מבחי' מקיף למקיף הנ"ל, וכמ"ש ג"כ בלק"ת ר"פ וירא כי ז"א מקבל מא"א ואו"א מכתר וכתר מעתיק עד א"ס כו' ע"ש והנה עוד יש בזה בחי' מה שבחי' היחוד הוא שיומשך ההמשכה בבחי' פנימיות ממש ולא כמו בחי' כסותה שהוא כלבד א"מ, והיינו כי כדי שיומשך ההמשכה בבחי' פנימי' צ"ל המקור לזה דוקא מבחי' שלמעלה מהמקיף בחי' כי גאה גאה דקמ"י שוין המקיף עם הפנימי' ס', ועמ"ש מזה בד"ה והתהלכתי בתוכם, ועפ"י יובן ג"כ ענין אוהליך יעקב ומשכנותיך ישראל, שבחי' יחוד יעקב ורחל נק' אוהליך שעם היות שבכל יחוד בא שורש ההמשכה מבחי' מקיף למקיף הנ"ל, אך נק' רק אוהל שהוא ממוצע בין לבוש לבית, אבל בבחי' ישראל שהוא ענין שבת יחוד ישראל ורחל או באה שורש ההמשכה מבחי' משכנותיך שהוא בחי' בית עצם המקיף למקיף כו', ועד"ז יובן ג"כ החילוק בין אוהל מועד שבמדבר ס' ובין בהמ"ק וכנ"ל, והיינו ודאי כי הא בהא תליא שכשהיחוד פ"פ היינו גילוי עונג העליון, משא"כ בחי' אחר כנ"ל, נמצא דהא תליא, וכ"כ בע"ה שבשעת בנין בהמ"ק התחיל להאיר בתמידות האר' מ"ס כנ"ל, הובא במק"מ פ' נח דע"ד שם.

ד) והנה משחרב בהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבה. הרי שהם במקום בהמ"ק ומשכן, וכמארו"ל א"ת בניך אלא בוניך כו' והיינו לפי שהם פנימי' הרצה"ע שלא נתגלה בח"ע שהיא תושב"ב, ועיין באגה"ק בד"ה אשת חיל עטרת בעלה, ובת"א בד"ה מי יתנך כאח לי והיינו ע"י יונק שדי אמו שהיא תורה שבע"פ, אלא שבע"ס הקובעים עתים לתורה נק' אוהליך יעקב שממשיכים ע"ד אוהל דירת עראי כענין אוהל מועד, אבל הת"ת שתורתן אומנתן נק' משכנותיך ישראל שממשיכים בחי' דירת קבע

להיות מי יתנך סאח לי כו' שרין בקומתן פבי"ם כנ"ל, וזהו ענין בהמ"ק ע"ד ומקדשי תיראו שהיא התורה, כי מקדש היינו שמקבל מקדש העליון, ולמעלה מבחי' אהל כנ"ל. וי"ל עוד דהנה מבואר במ"א בד"ה תורה צוה שבתורה יש יחוד חתן וכלה תושב"כ ותושב"ע"פ, ושייך בזה ג"כ בחי' שהנקבה שהיא תושב"ע"פ נק' בית א"ת בניך אלא בניך כנ"ל ומטעמים דלעיל. אך יש בזה בחי' אירוסין ונשואין האירוסין כשנמשך רק בחי' חיצוניות, משא"כ הנשואין הוא בחי' פנימית כו', ועד"ז י"ל כי אזהליך יעקב היינו שהמשכה רק מבחי' חיצוניות, והו' מורשה קהלת יעקב, א"ת מורשה אלא מאורסה בחי' אירוסין לבד, אבל משכנותיך ישראל היינו ע"י תורתו אומנתו נמשך בחי' פנימית ממש, וזהו ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל, והיינו רק בחי' גבולות מחכמה שלמעלה שהוא יסוד אבא ממש, ועמ"ש ע"פ והיינו השמים ענין יערוף כמטר וענין תיזל כטל כו', גם ענין כשעירים וענין כרביבים, והנה במדרש נשא פ"ב אמרו משכנותיך ישראל לשון משכן שנתמשכן בו', ועי"ז יהי' לע"ל כבוד הבית האחרון כו', והיינו שאז יהי' במל' מדריגה השביעי' שכתרה יהי' כמו כתרו ומקבלת מא"א עצמן כו', וזהו ענין ביום ההוא יהי' כו', ואז יומשך שורש הגילוי ממקום עליון יותר, היינו מבחי' פנימי' עתיק כי עתה אי"א להמשיך רק מחיצוניות עתיק כו', וגם יומשכו נשמות חדשות מפנימית עתיק ממש, וכמ"ש במ"א בענין השמים החדשים והארץ החדשה, וזהו ענין דירת קבע כו', וגם כי יהי' התגלות זו במל' דאצ"י מקוד דבי"ע ממש כנודע מענין חז"י אר' הלבנה כו' כאור שבעת הימים כו', ועמ"ש ע"פ ואכלתם אכול כו' ולא יבטשו, וגם אז יתגלה פנימית התורה כו' וזהו ג"כ ענין מנחה לחיי העולמים יום שכולו שבת שבת עילאה כו', ואז יהי' משכנותיך ישראל, ע"ד שפי' הרמ"ז ר"פ שמיני בענין שהוא א"פ וא"מ דעתיק כו' ע"ש.

ה) וכל זה לפי דברי הה"מ נ"ע שההפרש בין אהליך למשכנותיך זהו ענין ההפרש בין דירת עראי לדירת קבע וכ"מ במדרש הג"ל, אכן כוונת הדרוש של רבינו ז"ל בענין מה טובו אזהליך כו' הוא דההפרש בין אהל למשכן הוא ע"פ מ"ש ועשית יריעות עזים לאהל על המשכן, שהמשכן עצמו היא עשר יריעות הם ע"ס דאצ"י, ועיין מזה בזה"ב תרומה קס"ד ב' ובלק"ח פ' תרומה כ' שהם ע"ס שרשי' דא"א ויריעות עזים הם י"א היינו מה שנתברר מק"נ ששם הם י"א בחי'.

קיצור. ועתה נבוא לענין אהליך כו' דירת עראי ודירת קבע. ידוע ג' בחי' מזון לברש בית, והנה האשה נק' בית הזטעם כי ג' בחי' שארה כסותה ועונתה הנה שארה כסותה בחי' מזון ולבוש א"פ ואו"מ, אך עונתה נמשך מבחי' בית והנה אהל ממוצע בין לברש לבית, ע"כ ביחוד יעקב ורחל נמשך שורש המשכה מבחי' אהל, וזהו בחול, אבל בשבת יחוד ישראל ורחל בא שורש המשכה מבחי' בית ועיין ברמ"ז פ' פקדי דר"ה, ואזי לידח הנשמות הם נשמות עליונות יותר כו' ועד"ז ההפרש בין אוה"מ לבהמ"ק ונק'.

דירת עראי דירת קבע דירת עראי כסדר ההשתל' דעכשוו שמים קדמו כ'י מל' מקבלת מזיא, ועי'ז נמשך עד שהבריאה יש ודבר נפרד אבל דירת קבע המל' מקור דבי'ע מקבלת ג'כ מאר'א, וא"כ גם בבי'ע הגלוי עי'ד האצי' כ'י דירה בתחנתנים דירה נאה להיות גם למטה איהו זגרמוהי חד, וגם כי תלדה נק' דירה ובנין, וכשנמשך בבי'ע נשמות דאצי' ממש נק' דירת קבע דירה נאה.

והנה להבין ענין אוהליך יעקב כ'י, יש להקדים ענין שבה"כ ובירורן שענין השבירה שנפלו הכלים למטה לבין והי' השבירה בדרך נפילה ולא שירדו בדרך השתלשלות ולכן מה שלמעלה יותר גפל למטה יותר כמשל נפילת פירות האילן כ'י ולכן החי מקבל חיות מצומח והמדבר משניהם כ'י, אך כשירדו הכלים משם ב"ן להתלבש בבי'ע ירדו בדרך השתלשלות והדרג' ולא בדרך נפילה שהכלים הפנימי' נעשו נשמה לע"ס דכריאה והאמצעים ביצירה והאחרוני' בעשי', והנה כמו שיש בעולמות בחי' והדרגות כן יש בנשמות בחי' חלוקות זו מזו והוא בחי' נשמה רוח ונפש כ'י, וכשנפל ח"ו בחי' נשמה אוי נפילתו למטה יותר כנ"ל במשל וגם כמשל ההפרש בין בהמה המטנפת החצר לאדם המטנף את הבית, גם צואת האדם מסרחת יותר, והו' ששמע ממורו ההי"מ נ"ע שהמ"ז של הצדיקים גמורים פוגמים יותר הרבה מעבירות ממש של העי"ה כ'י, והו' ענין ג' תשובות, והנה הב' תשובות הראשוני' נק' אוהליך יעקב אוהליך בחי' מקיף, והנה יעקב הוא שנשפל למטה לבי'ע לברר בירורי' ולהעלותן למעלה, והו' זוג יעקב ורחל שבימות החל' כי יעקב הוא מן החוה ולמטה כ'י אבל בשבת הוא זיווג ישראל ורחל, כי ישראל הוא מוחין דאבא הוא בחי' תורה דמחכמה נפקת משכנותיך ישראל בחי' תורה גם שבת אותיות תשב כ'י, תשובה הג' הנ"ל תשובה עילאה, ועמ"ש בביאר ע"פ לא הביט אין ביעקב, שאר'א דאצי' מתלבשים בוי"א בשבת בבחי' אר"פ ממש, משא"כ בחול הם עליו בבחי' אר"מ, והו' משכנותיך ישראל שמוחין דאר"א מתלבשים בו בבחי' אר"פ, משא"כ בבח' יעקב היינו בחול הם רק בבחי' אוהל אר"מ כ'י כנ"ל (וי"ל ג"כ דהו' ענין הפי' דאהל נק' דירת עראי ומשכן דירת קבע עי'ד עשה מלאכתך עראי ותורתך קבע, וכמ"כ כל הברורים שבתל עיקר עליותם בשבת שהוא מנחה כ'י, והו' ענין קבע כ'י חול מכין לשבת כ'י).

והנה ענין אוהליך ומשכנותיך הוא עפ"מ"ש ועשית יריעות עזים לאוהל על המשכן כנ"ל, ומבואר לעיל שיריעות עזים היינו מה שנתברר מק"נ ששם הם ייא בחי' בסדר כל המוסף גורע כ'י דהיינו ריבוי הכלים ומיעוט האור כ'י, ועין מזה בוח"ב שם דק"ס ע"א ובפ' פקודי דרל"ג ע"ב ומ"מ אחר הברור הם לאוהל על המשכן, ויובן זה עי'ד מ"ש במ"א בפ' מארז"ל ת"ח צריך שיהי' בו שמינית שבשמינית ומעטרא לי' כסאסאה לשבולתא, שהסאסאה הוא שומר לעצם החטה, כך השמינית שבשמינית בחי' יש אדעתי' דנפשי' קא עביד שבתחלת העבודה הו' שומר לשיוכל לבוא לבחי' הביטול ממש אח"כ להיות עוסק בתורה לשמה ממש, ועי'ז נאמר ויקח המן את הלבש ואת הזס וילבש את

מרדכי כו', ועד"ז הוא יריעות עזים לאוהל על המשכן, והנה בירור זה הוא ע"י יעקב שיורד לברר בבי"ע כנ"ל, משא"כ ישראל הוא בשבת מה שלמע' מהבירורים כי אם כי שרית כו'. וזהו מה טובו אהליך יעקב כו', ופי' מה היינו כי הוא בחי' מ"ה המברר השערות עזים הנ"ל להיות ביטול היש כו', ואח"כ בשבת בחי' משכנותיך ישראל מוחין דאבא תורה יריעות המשכן כו', ולקשר זה עם מ"ש למעלה בענין ג' בחי' נר"ן, היינו כי בחול ההנהגה ע"י יצירה ועשייה וזהו ענין יריעות עזים לאוהל ע"י יעקב היורד שם לברר כו' ובשבת ע"י אצילות המאיר ע"י הבריאה, חמו ענין משכנותיך ישראל כו', ואז מאיר ג"כ נשמה יתירה כו', עמ"ש בד"ה ויקהל משה כו', והנה הטעם שתשובה השלישית זהו ע"י התורה י"ל עוד עפ"מ"ש בענין המאמר מלכא משיחא אתא לאתבא צדיקיא בתיבתא, דענין תשובה זו היינו כי הנה כתיב כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא בחי' אש הסתלקות לפי שאין ערוך כלים דאצי' לגבי אור א"ס כו' ולכן גם כשנמשך האור בהם הוא בבחי' מל"מ כו', ומה נמשך גם למטה כנשמות ומלאכים רו"ש קדוש וברוך, נר ה' נשמת אדם, והנה בכל עולם הרצוא הוא בחי' מ"ה ביטול והשוב הוא ב"ן לשק בינה התבוננות כו' (ועמ"ש מענין רצוא בד"ה ביום השמיני שילח ובפ' בהעלותך חייך שלך גדול משלהם כו' העלאת הנרות זהו ענין רצוא בבחי' מ"ה כו'), ומבחי' ב"ן נמשך שבה"כ כך ע"י השוב יכול להתקרר כו' משליך קרחו כו', וצ"ל לפני קרתו כו' ישלח דברו ימסס כו' מגיד דבריו היינו ע"י התורה, וזהו ענין התשובה הג' אחר ועשה טוב לברר גם השוב שלא יתקרר כו' ועמ"ש בד"ה נאו לחיך בתורים, והטעם שהוא ע"י עסק התורה כי נודע דכל מה שלמעלה יותר מתייחדים מ"ה וב"ן שהם רו"ש ביהודי נפלא יותר עד שבעתיק וא"א הם בפרצוף א' ממש, אבל בא"א הם ב' פרצופים חכמה כח מה בינה ב"ן כנ"ל ואעפ"כ הם תרין ריעין דלא מתפרשין ולא כן בוא' ונוק' שמתפרשין לפעמים, אבל בבי"ע יש ביניהן הפרש רב כו', ועמ"ש בביאור הזוהר פ' אחרי במאמר הביאו עלי כפרה כו', והנה לפי כל הנ"ל מובן שכל מה שהשוב נפרד מהרצוא יכול להיות בו נפילה יותר כו', ולכן תשובה זו השלישית שהוא בירור השוב של ועשה טוב היא ע"י התורה אשר אורייתא מחכמה נפקת שח"ב שהם מ"ה וב"ן הם תרין ריעין דלא מתפרשין כנ"ל, נמצא עי"ז מאיר בהשוב דב"ן ג"כ מבחי' הרצוא דכח מ"ה כו', וזהו תורה גימט' רו"ש, והנה בחי' היותר געלה היינו מה שבעתיק מ"ה וב"ן הם בפרצוף א' ממש בחי' מול"מ י"ל שיטלים להאיר בחי' זו ע"י העסק בפנימיות התורה עפ"מ"ש בזח"ג פ' בהעלותך דקנ"ב דבאורייתא יש גופא ונשמתא, ונשמתא לנשמתא כו' וע"ש במק"מ, והוא כענין מ"ש במ"א בפירוש ואספת דגנך תירושך ויצהרך כו', ועכ"פ משם מובן דשורש פנימי' התורה נמשך מע"ק, וכמ"ש הרמ"ז פ' בראשית בד"ד סע"ב וע"כ ע"י העסק בזה ימשיך בנפש מבחי' מ"ה וב"ן כמו שהם מיוחדים ממש היינו התכללות הרו"ש בתמידות כו'.

עוד שייד לענין מה טובו

וביום הבכורים כו'. כתיב ואהי' שעשועים כו'. הנה בתיבת שעשוע מצומצם ע"ס. השי"ן גיד דעתיק, והע' ז"ת דעתיק, וזהו ענין בחי' מאת ובחי' עשירות שנתל' שהם נשמה ורוח כו' ומה שבבכר הם בבחי' רי"ש וכאן הם בחי' שי"ן י"ל שזה בחי' גבוה יותר כי הרי"ש מורה על ב' בחינות שכל א' כלול ממאה והם תר"ב, תהשי"ן מורה על ג' בחי' תביד שכ"א כלול ממאה, ואפשר הטעם משום שעשו הי' בכר ובקליפות אין רק ב' בחי' חר"ב אבל דעת אין בהם, וכמ"ש בת"א ע"פ ויחץ את העם כו' לשני מחנות ולא בציור ג' קוין יעו"ש ובד"ה ויקחו אליך פרה גבי הטעם שהקטן כשר להזות כו', וע' בוח"ג פ' אחרי ד"ס ע"ב גבי שתים נשים זונות כו' ועיקר התיקון הוא ע"י קו האמצעי שעולה עד הכתר ומבואר במ"א ע"פ הוזהר וישב דקפ"א ב' גבי וגבה מאד מסט' דיעקב כו' ת"ת דעתיק שעולה עד הכתר ס', וזהו ענין מעלת התורה שנאמר בה שעשועים שהמאות הוא בכל הג' קוין חב"ד כו', ולכן נזכר שעשועים לשון רבים כי עולה למעלה מעלה, עוד יש לומר כי השי"ן דשעשוע מורה על תלת רישין כי בשי"ן יש ג' ראשים, ולפי"ז רכ"ב בכ"ד היינו רק עד ב' רישין דגלגלתא ומו"ס וזהו הרי"ש והכף ב' מזלות ונוצר ונקא והב' חר"ב, וגם לפמ"ש הרמ"ז דרכ"ב זהו תלת רישין י"ל כי גם ב' רישין גלגלתא ומו"ס מתחלקים ונעשי' ג' רישין כמ"ש בע"ח שער א"א פ"ג, אבל אמיתי' ג' רישין זהו השי"ן ויש לפעמים שי"ן של ד' ראשין היינו בהזשב הב' רישין לשלשה כמ"ש בע"ח, אוי עם הראש העליון הנק' רדל"א נעשו ד' רישין, עוי"ל כי שעשועים הוא המשכה פנימי' עתיק, משא"כ רכ"ב גר"ג עדיק והמשכה מחיצוניות עתיק הנק' רדל"א כו'.

ב) א"נ י"ל כי הנה בחי' את בכרתי לקח זהו ע"י התשובה, והיינו ההמשח הבאה ע"י אתעדל"ת עד יעבור עמך כו', אמנם יש בחי' אתעדל"ע שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל, וזהו ענין אהי' כטל לישראל שלמעלה מבחי' ויבא כגשם כו', וכמ"ש באריכות בד"ה האוינו השמים, היינו ששורש התשובה עד המזלות ונוצר ונקא אבל טלא דבדולחא בחי' שלמעלה מהמזלות, וזהו ענין בכרתי וברכתי כי הברכה הוא בחי' ויתן לך זאלקים מטל השמים שזהו למעלה מבחי' ויבא כגשם ג' תשובות הנק' בכ"ר, וזהו ענין טל תורה, וזהו ענין שעשועים שהמאות הם למעלה מבחי' בכ"ר כו' כנ"ל, וזהו ענין מ"ת מתנה דוקא ולא ע"י אתעדל"ת והנה מ"ת הוא בשבועות שנק' יום הבכורים, ופי' בכורים היינו ע"ד ג' בחי' בכ"ר הנ"ל וכמ"ש בוח"ג דרנג"א וברע"ט שם אתקרי בכ"ר כו', וזהו ע"י בכרתי לקח בג' תשובות הנ"ל כי יצי"מ זהו סומ"ר ועשה טוב, ואח"כ ספה"ע להפך המדות דנה"ב בחי' כי שרית כו' ואז זוכים בשבועות לבחי' בכורים שהם גר"ג כו' שמלמעלה בחי' רוחו ונשמתו כו' הנ"ל, אמנם בחי' מ"ת שניתן ביום הבכורים זהו"ע מטל השמים זו מקרא ומשמני הארץ זו משנה והוא בחי' לקח את ברכתי, שהברכה הוא המשכה עליונה

יותר מעצם בכורתו, וכמ"ש סדי"ה ראה ריח בני ט' והברכה הוא ויתן לך אלקים מטל השמים זו מקרא שבחי' טל זהו אהי' טל כלל לישראל למעלה מאתעל"ה, ח"ש לישראל דוקא כג"ל בענין משכנותיך ישראל כו', והו' ויתן לך ע"ד מתנה מתן תורה ומשמני הארץ ענין שמן מבהאר בביאר ע"פ מגורת זהב שע"ז נאמר כשמן הטוב על הראש ס', אי"כ הוא למעלה מבחי' רישא וגלגלתא כו' הנ"ל, וי"ל כמ"ש במ"א ע"פ ב"ש שבחי' עצמיות האור הוא המלוכש ברדל"א אי"כ הוא למעלה מבחי' רדל"א והו' ענין טל ושמן כו'.

ג) ועמ"ש מענין עסק התורה איך שהוא למעלה מהמצות בת"א סדי"ה וראא אל אברהם גבי ושמי הו' לא נודעתי להם, אני בעצמי בחי' יחיד כו' ונראה שזה המשכת עתיק רדל"א, והו' לא נודעתי, והוא הנמשך ע"י עסק התורה ובד"ה ביום השמיני עצרת נת' פי' כל העוסק בתורה משים שלום בפמליא של מעלה פי' פמליא של מעלה היינו סוכ"ע וממכ"ע שהם כתר וחכמה והמחבר אתם הוא בחי' שלמעלה משניהם היינו עתיק כו', ולכן נק' התורה משל הקדמוני קדמונו של עולם כו', והנה בזה יובן שע"י התורה דוקא בא ההמשכה דפנימי', כי המצות ממשיכים בחי' סוכ"ע בבחי' אוהל ומקיף, ואמנם כדי שיומשך בבחי' פנימי' צ"ל מקור ההמשכה מאוא"ס ב"ה עצמו שלמעלה מסוכ"ע, וכענין קי"ס בעתיקא תליא, וכמ"ש בד"ה והתהלכתי שוהו ענין שעושים רצונו של מקום כו', וזהו ענין שעשועים יום יום, פי' ב' בחי' יום הם כתר וחכמה סוכ"ע וממכ"ע וע"י התורה נמשך שעשועים כב' בחי' הנ"ל, ועמ"ש ע"פ נשא את ראש בני גרשון כי בני גרשון היו נושאים את היריעות שהם מקיפים וסוכ"ע ובני קהת היו נושאים את הארץ והכלים עם היותן פנימיים הם הנקודה התיכונה שהעיגול סובב עליה אשר שרשה למעלה מהמקיפים והיינו כי העגלים והארי"מ מתעגלים מהקו אי"כ הקו עצמו למעלה מהעיגולים ומשם שורש הארי"מ ועמ"ש מזה ע"פ אני לדודי בענין שושנים ששונים בהלכות כו', תיקן בד"ה אל יתהאל חכם בענין המשל מחותם המתהפך נכנס ראשון יצא אחרון, ומשם יובן איך שהא"פ שבא ומתגלה אחר הארי"מ שקדם לו, הנה שרשו גבוה מהארי"מ עד שהעיגול מתעגל רק על הנקודה שהוא תכלית העיגול, והו' היושב על חוג הארץ בישיע' ס' מ"ם כ"ב פי' הנקודה שעליה סוכב עיגול השמים, כי ארץ קדמה במחשבה ונעוץ סופן כו', וגם כע"ח נתבאר במקום א' שבעתיק הארי"פ נעלה יותר מהארי"מ כו', האולם בשאר מקומות לא משמע כן, תעמ"ש סדי"ה ויקהל משה בענין מה שבפ' תרומה נאמר תחילה הציווי על הארון והכלים, ואח"כ על יריעות המשכן כו' ע"ש.

שייך למה טובו אהליך דתקטיב. בכר עיי חיי שרה ז' שנים זיהיזות וזינ
 עשירות אויא נאות איא לכך הם ביי'ע כי בבריאה יתקן יותר, עיין
 ע"פ ואתא מרבבות תורה מרבבו' עיי, אי"כ תשובה הג' תורה מדוע בריש
 נאות, אך ייל וריש רומז ג"כ לרבבות כי בחי' בכר נר"ג חיי מקיפי' ונרמז
 בנשמה ענין רכב אלקים עם רכב שייך לבכר.

בלק כ"ד ט'

כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו. וע' ת"א ורש"י. ובעה"ט כ' וז"ל למעלה
 אמר הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא למעלה הקדים לביא כי כן
 דרך מתחלה יתגבר מעט כלביא ואח"כ יתנשא והולך כמו הארי, שהוא מתגבר
 והולך, וכאן הקדים ארי לביא שרמז ג"כ שכב כארי בימי משה וכלביא בימי
 יהושע שפני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה כו' עכ"ל. וע' בילקוט סי'
 תשס"ט מענין הן עם כלביא יקום כו' עמדו משנתן עומדין כאריות וצטפין
 קריאת שמע כו' הובא בפרש"י. ובפ"ק דברכות דף י"ב ב' בקשו לקבוע פ'
 בלק בקי"ש סי' משום דכתיב בהו' וז"ל קרא כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו
 ופרש"י דמי לבשכבך ובקומך שהקב"ה שומרנו בשכבנו ובקומנו לשכוב שלום
 וטקטים כארי עכ"ל וע' מהרש"א שם.

ב) והנה בפ' ויחי כתיב כרע רבץ כארי וכלביא מי יקימנו מ"ט ט' ואיתא
 ברבות שם פצ"ח כרע רבץ מפרץ עד דוד (ופי' במ"כ כרע לשון
 שפלות כד"א ויכרעו ויפולו וכן רבץ כד"א רובץ תחת משאו) כרע שכב
 (הנאמר בנבואת בלעם משמע לו שכיבת מנחה וכבוד וכד"א והשכבתים לבטח
 הושע סי' ב' וכן כרע כמו שפרש"י בחומש עכ"ל, והיה לו להביא מפסוק
 הנאמר בתורה בפ' עם בחקתי ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד) מדר
 עד צדקיהו (הג"ה היינו שאז היה בהמ"ק קיים לכן אז היה גילוי אלקות
 למטה שנמשל ליחוד עליון כנודע מענין הכרובים כמעט איש ולוית ולכן
 היבל קדו"ק נקרא חזר המטות לכן נקרא זה כרע שכב וע' לקמן סעיף ג' וענין
 ושכבתם בטח יובן ע"ד מ"ש באג"ה סטי' י"ב בפ"י ועבודת הצדקה השקט
 ובטח כו' עכ"ה) י"א כרע רבץ מפרץ עד צדקיהו (עתה חזר לפרש כרע רבץ
 לשון קיום וחזק כאדם המאמץ את ברכיו לעמוד על עמדו ואין מחריד כארי
 על טרפו וכן פרש"י בחומש, וכן רבץ כד"א זרבצת ואין מחריד איוב סי' י"א,
 וזה מפרץ עד צדקיהו שלא היתה לו נפילה ומשם והלאה היה שוכב ונדרם
 ולא יוכל קום כד"א וישכב וירדם יונה סי' א'). כרע שכב מצדקיהו עד מלך
 המשיח, כרע רבץ בעוה"ז (חזר לשיטתו הראשונה דכרע שכב הוא מעלה
 עליונה יותר מכרע רבץ) כרע שכב לעתיד לבוא.

ג) ויש להעיר ממ"ש ויקח מאבני המקום כו' וישכב במקום ההוא ופי' בוח"א ויצא קמ"ח א' שבחי' מקום הוא מל' דאצילות וי"ב אבני המקום היינו י"ב מלאכים כלליים דוגמת ד' דגלים וכדן וישכב במקום ההוא מאן שכיב ב' שמשא כו' היינו יחוד זרין ובחינת יחוד זה נקרא עושין רצונו של מקום כמו שנתבאר בד"ה והתהלכתי בתוכם שהוא המשכת אור א"ס ב"ה הסוכ"ע בבחי' גלוי בממכ"ע הנקרא מקומו של עולם כו' יעו"ש. עו"ש בפ' ויצא דקנ"ו סע"ב בס"ת ע"פ לכן ישכב עמך הלילה מהו ישכב, אלא שכיבה בכל אתר תקווא דנוקבא לגבי דכורא כו' ובמק"מ הטוונה שאימא תתקן את עצמה להעלות מ"ן אל אבא עכ"ל, גם מלשון שכבת זרע במא"א אות שין ס"ה, שהוא בחי' המשכת יחוד העליון הטפה הנמשך מחכמה עילאה וכתר ולכן עיקר כרע שכב לע"ל שאוי דוקא יומשך הטפה מפנימיות עתיק ועיין בוח"ב ר"פ בשלח דף מ"ד סע"א אמאי אקדימת מטה בגין דהיא חביבה עליה יתיר מכולהו כו' וזהו ע"ד וברית שלומי לא תמוט ולכן או יהי' הגלוי למטה ולא יצטרכו לבחי' הר' ועליה וזהו ענין השכיבה המשכת הגלוי למטה, ובמא"א אות מס סעיף סמך מטה נק' היכל ק"ק דבריאה ושם נעשה הווג בלילה, מטה נק' המלכות כו' עכ"ל והיי"כ כ' וז"ל עיין בכוונות ק"ש שעל המטה בסוד השכיבנו (והוא בפע"ח שער מנחה ומעריב פ"ו וז"ל השכיבנו כבר ידעת שהיא מטה עליונה כו' וזהו ענין השכיבנו אבינו בהיכל ק"ק דבריאה, לשלום לקבל היחוד מבחי' יסוד הגק' שלום כו' עכ"ד וזהו פי' הפסוק בפ' בחקתי ונתתי שלום בארץ ושכבתם כו' שבחי' שלום יומשך בארץ ואזי ואין מחריד ופי' ואין מחריד שלא יומשך הקרי לק"ב ע"ד ויקר אלקים אל בלעם כ"א וששון ויקר) וסוד מטה שנק' מלכות עיין בסבא דמשפטים דף ק"ה סע"א, ועיין בת"ז תקון ס"ט דק"ב ע"ב וז"ל דבומנא דלית שכינתא באתרה אסור בתשמיש המטה ולא למגני אוקמה מ"ט הנותן מטתו בין צפון לדרום כו' עכ"ל ובזו"ג פ' במדבר דק"ח סע"ב הה"ד שמאלו תחת לראשי וימינו תחבנקי, שמאלו דא הוא צפון, וימינו דא הוא דרום וזא דא אוליפנא קביה יהיב מטתיה בין צפון לדרום עכ"ל וע"ש במק"מ וזהו ע"י ב' תפלות שחרית ומנחה שהם אברהם ויצחק חו"ג, ועי"ז אח"כ השכיבה בתפלת ערבית בבחי' יעקב וישכב במקום ההוא כו' ועיין בפ' חיי קל"ג א' שלכן תפלת ערבית רשות דכיון דאתיהבת אתתא בין תרין דרועין כו'.

ד) וזוהו הנה מטתו שלשלמה, שבחי' מטה הנ"ל הוא להיות ונתתי שלום בארץ כו', ששים גבורים סביב לה כו' איתא ברבות פ' קרח דרע"א ע"ד שהוא ענין א' עם ששים המה מלכות כו' וידוע דששים מלכות הם ששים מסכתות ונק' גבורים כי תשבע"פ מבחי' גבורה כדי להרחיק החיצונים ס' וכמ"ש במ"א ע"פ וחמושים עלו בני' וזהו ג"כ ענין כרע שכב כארי וכלביא כו' בבחי' גבורה, ועוד בענין שכב בלק"ת פ' קדושים וז"ל הנה סוד הדעת נק' יסוד והוא סוד הכבשים כי כבש הוא בהפך שכב כי ממנו סוד השכיבה העליונה עכ"ל וברע"מ פ' תצא רע"ז א' ושכב עמה בצלותא דשכיבא בהשכיבנו ס' חמשים כסף כ"ה כ"ה אתונן דיחודא כו', והרמ"ז שם כ' וז"ל ושכב עמה

היינו ויתפיים בהדה כי פיוס אתיות יוסף שבו מזווג ושוכב עמה עכל ועיין ספ"ז דגיטין דע"ו ב' וליתוש שמא פייס.

ה) והנה פי' שכב כארי וכלביא י"ל ע"ד ישיש כגבור לרוץ אורח ופי' הרמ"ז ר"פ בהעלותך דקמ"ח א' שהקמת הברית הוא ע"י גבורה וזהו ענין משכיל לאיתן כו' שהיסוד נק' איתן וזהו ענין כארי ע"ד גבור כארי כי כאיש גבורתו במסכת ב"מ פ"ז דף פ"ד ע"א ועוד שם אהבה דוחקת את הבשר ועיין מענין כי אהבה דוחקת את הבשר בסש"ב פמ"ט ומזה יובן קצת רמו האגדתא דגמרא שם, ועיין מענין ארי בבה"ז פ' ויחי על המאמר דף רי"ו ע"ב מ"ט שבע עשרה שנה כו' דהקשה הא פני אריה אל הימין חסד ומדוע למטה האריה טורף כו' ותוכן התירוץ כי מרוב האהבה והרצוא יומשך הכעס על המנגד מדוע יסתיר על אור ה' וקדושתו כו', ובמא"א אות א' סעיף ק"א אריה מצד החסד שם ע"ב יש בו רי"ו אותיות גימטריא אריה ומצד שגבורה גימט' אריה לכן הוא דין לפעמים עכ"ל ואפ"ל לפ"ז שהוא ע"ד אור הגבורה בכלי החסד וכן פי' בהדיא הרמ"ז פ' צו דכ"ז כח גבי וכהנא יסדר עליה וז"ל שיש לכהן ב' מיני אחיזה בגבורה כו' רוח של הגבורה בכלי החסד ומבחי' זו היה האש בצורת אריה שהוא גימטריא גבורה וכתיב פני אריה אל הימין עכ"ל, וזה יובן ע"פ הנ"ל בפ' אהבה דוחקת נמצא זהו מצד תוקף אהבת הקב"ה לבנ"י כי עזה כמות אהבה במד"ר בשה"ש ואהבה זהו חסד והרי היא באה בגבורה היינו ישיש כגבור, אלא זהו אור הגבורה בכלי החסד, או אור החסד בכלי הגבורה לפי' הסיודור שער הק"ש והנה כמ"כ בההעלאה שבק"ש הוא ג"כ בבחי' כארי וכלביא ע"ד התכללות אור הגבורה בכלי החסד. ומעתה יובן ענין שכב כארי וכלביא דקאי על ק"ש כי הנה ידוע דפ' שמע הוא חסד ואעפ"כ השם הוא מ"ב שהוא בחי' גבורה אלא שהוא ע"ד אור הגבורה בכלי החסד להיות בכל מאדך כו' בלי גבול שזהו בחי' גבורה העלאה דשם מ"ב והיינו ע"י ואהבת אשר אהבה הוא חסד וזהו ענין גבור כארי כו'. עוד במא"א שם ארי בנוק', ויש להעיר ממארו"ל פ"ט דברכות דס"א סע"א אחורי ארי ולא אחורי אשה. זח"ג ס"פ ואתחנן דר"ע סע"א כד יתבע אריה רברבא לאתחברא בנוק' כו' זהו ע"ד שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו כו' בחי' גבורה דע"י שבמו"ס כו', שכב כארי והשכבתים לבטח ע"ד נהה שאנגן שהוא מו"ס דשקיט ושכיך. מי יקימנו בחי' מי ברא אלה יקימנו עין בעין נראה שאו עיניכם וראו, ובוהר בראשית ברא אותיות אבר.

ו) ובזח"א פ' ויחי דרל"ז ע"ב כ' וז"ל כאריה דאיהו תקיפא, וכלביא דאיהו תקיפא יתיר עכ"ל, ובמא"א אות למ"ד סכ"ג כ' לביא נקרא שם מ"ב המעלה ניצוצות מעשייה וטורף הרפ"ח ניצוצות דעשייה עכ"ל, ועמ"ש מזה ע"פ המאמר ר"פ ויקרא העמק שאלה דא אות ה' בתראה היינו המל' שנשפלת ומתלבש בק"נ לברר הרפ"ח וע"י נאמר ותתן טרף לביתה, רפ"ח עם הכולל גימ' טרף היינו כמו ארי טורף כך הוא ענין ותתן טרף כו' להתגבר

על הנה"ב להשפילה להכניעה ולהוציא הטוב ממנה להעלותה, וזהו ענין
 אריה דאכיל קרבנין כו' וז"ש אמך לביא ביחזקאל סי' י"ט ב, ועמ"ש מענין
 אחרי ה' ילכו כאריה ישאג בד"ה ושאתם מים, והנה לפרש ענין שכב
 כשהוא לשון שפלות ע"ד וישכב וירדם ואיך שאעפ"כ שכב כארי הנה כתיב
 על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי וגו' בשה"ש רסי' ג', וארו"ל
 ברבות שם מהו על משכבי על מרעי (חולה) המד"א ולא ימות ונפל למשכב
 וגו' על משכבי בלילות כשישנתי לי מן התורה ומצות כו'. הרי פירשו
 משכבי בשני אופנים, הא' לשון חולה הב' ענין שינה, והנה ענין חולה
 מבואר באגה"ק סי' ל"א בשם התיקונים דשכינתא איהי מרעא בגלותא כו'
 וע' בתור"א ס"פ בראשית בד"ה צאינה וראינה, אך כאן נבאר הפי' דמשכבי
 הוא ענין שינה, והוא כמ"ש ע"פ אני ישנה ולבי ער, שהגלות נמשל לשינה,
 שכמו אדם הישן אף שכל כוחות הנפש ישנם בו במציאות אך הם בבחינת
 העלם, כמ"כ עד"מ למעלה בזמן הגלות מסתתר אלקות כאלו עולם כמנהגו
 נוהג ואותותינו לא ראינו, משא"כ ביצ"מ היה גילוי אלקות, אף שבאמת
 אני ה' לא שנית, היינו בעצמותו ית' הסוכ"ע, אשר ההעלם והגלוי שוין
 אצלו משום דקמ"י כחשכה כאורה, כי החכמה היא ראשית הגילוי, ויר"ד
 דשם הוי' זהו חכמה עילאה ומבחי' זו נמשך הגילוי ביצ"מ כמ"ש הגבה
 למעלה דא אות יו"ד כו' והרי לגבי עצמותו ית' נאמר כולם בחכמה עשית,
 שחכמה היא כמו עשייה גופנית, ועמ"ש מענין זה בד"ה והגדת לבנך וסד"ה
 שה"ש בענין כי טובים דודיך מיני, ולכן בבחי' זו נאמר לא שנית, אבל
 לגבי כנ"י הנה יש הפרש גדול שעכשיו אל מסתתר וכמ"ש מזה בת"א פ'
 מקץ בד"ה כי עמך מק"ח, וכן בכנ"י הם בגלות בבחי' שינה, שנסתם מראה
 העין, כי ענין הראייה הוא כמ"ש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה,
 ואין דומה שמיעה לראייה וכמ"ש בד"ה ואלה המשפטים, ועמ"ש בד"ה
 יהודה אתה בפי' לאסתכלא ביקרא דמלכא, ועמ"ש ע"פ ויקרא אברהם שם
 המקום ההוא ה' יראה כו', משא"כ בגלות אין נמצא גילוי אלקות בגפש
 בבחי' ראייה, ואף לא בבחי' שמיעה וכמ"ש בתור"א פ' וישב בד"ה שיר
 המעלות כו' היינו כחולמים, אך מ"מ ולבי ער היא תאהבה המסותרת שיש
 בכל נפש מישראל ששרשה ממקום גבוה מאד כנו' בד"ה שחורה אני ונאווה
 בענין אש שחורה כו' ששרשה נמשך מבחינת ישת חשך סתרו מה שלמעלה
 מהחכמה ונק' בצל שדי, ומשם נלקח שרש אהבה זו כנו' בד"ה ביום השמיני
 לב שנק' תעלומות לב לפי שנמשכה מבחי' ישת חשך כו' שאינו מושג
 בהשגה, וצריך להוציאה מההעלם אל הגלוי וזהו ענין קריאת שמע לבוא
 לבחי' ואהבת וגו' ע"י שמע ישראל שמע לשון התבוננות, וכמ"ש בד"ה
 אני ישנה ובד"ה ביום השמיני ובד"ה שחורה אני הנ"ל, וזהו ענין כרע
 שכב כארי, שאף בבחי' שכב שהוא בחי' שינה עכ"ז הוא כארי בחי' ולבי
 ער, והיינו ע"י ק"ש שנאמר ובשכבך, ולבאר הדברים יש להקדים בקצרה
 המבואר בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ואהבת את להבין מ"ש הארו"ל בענין ב'
 פרשיות דק"ש שמע והי' אם שמוע דפ' ראשונה שמע ישראל היא שם מ"ב
 היינו מ"ב תיבין מואהבת עד ובשעריך ופ' שנייה היא שם ע"ב, דלכאורה

הרי פ' שמע הוא בחסד כמ"ש ואהבת ופ' והא"ש שנאמר בה השמרו כו' וחרה כו' היא בגבורה, ומדוע בפ' שמע הוא שם מ"ב שהוא בחי' גבורה כו' יעו"ש באריכות בלק"ת כל הדרוש, בפ' ואתחנן בד"ה ואהבת את, ועי"ז ממשיך ג"כ מלמעלה ויקץ כישן ה' עיין בת"א בד"ה וארא אל אברהם שזהו מ"ש בק"ש הוי' אחד מעין מ"ש לע"ל ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו' וע' בה"ז פ' שמיני גבי דובב שפתי ישינים בפ"י נדדה שנת המלך כו'.

ז) ועפ"ז יש לפרש ג"כ ענין ובשכבך ובקומך, ויש להקדים מ"ש בלק"ת בד"ה שובה ישראל דרוש הראשון פ"א ולכך קורין ק"ש פעמיים בכל יום ערב ובקר לפי שצ"ל יחוד זה של הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ כו' ובהביאור שם וז"ל והענין כי הנה יש ב' שילובים שילוב הוי' באד' ושילוב אד' בהוי' והם בחי' יחודא עילאה ויחודת כו' יעו"ש, ועיין מענין יחודא ויחודת בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה פ"ב ובד"ה שיר השירים פ"א, וזהו ענין ובשכבך ובקומך היינו ק"ש שבזמן שכיבה שהוא בלילה זהו בחי' יחודת שהוא ענין שילוב הוי' באד', ובקומך זהו ע"ד יחודא שילוב אד' בהוי' וא"כ אף גם בבחי' בשכבך ע"ד כרע שכב בחי' על משכבי בלילות עכ"ז ממשיך היחוד ע"י ק"ש, להיות כרע שכב כארי וכלביא, אלא ובקומך היינו לע"ל יומשך מבחי' עליונה יותר כנ"ל ס"ג בפירוש זברית שלומי לא תמוט, והנה מבואר במ"א ע"פ הזהר ר"פ ויקרא ע"פ העמק שאולה דא אות ה' בתראה או הגבה למעלה דא אות יוד שיש ב' מיני נסים הא' כמו נס דאסתר הב' כמו קי"ס כו' וזהו עצמו ענין ב' שילובים הנ"ל לפ"ז יובן דגם בבחי' ובשכבך ממשיכים הגלוי ע"ד שילוב הוי' באד', ועיין זהר ואתחנן דרס"ט א' בפירוש ודברת במ כו' ל' הנהגה שע"י ק"ש תנהיג בחי' ובשכבך ובקומך והיינו שגם בבחי' שכיבה יהיה כרע שכב כארי כו' שזהו ענין ק"ש וכנ"ל, ולהבין איך לע"ל נק' ובקומך והכתיב ולא תוסיף קום אך הפי' לא תוסיף קום מעצמך אלא ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת שהקב"ה בעצמו יקים אותה כדפי' בזו"ג ויקרא ד"ו ע"ב ועפ"ז י"ל פי' המדרש ע"פ נחמו נחמו עמי ב"פ נחמו כי מתחלה שלח הנביאי' והאבות ומרע"ה לנחם כנ"י ולא קבלה מהם עד שהקב"ה הלך לנחם אותה והיינו כי הנחמה שע"י הנביאי' והאבות זהו עליות מלמטה למעלה שלכן נק' האבות הרים שמעלים את כנס"י, אבל מה שהקב"ה בעצמה הלך לנחמה זהו ע"ד ביום ההוא אקים כו'.

קיצור. (א) כרע שכב כארי קאי על ק"ש ע"ד ובשכבך ובקומך.

(ב) ובפ' ויחי כתיב כרע רבץ כאריה, ויש שני פירושים במד"ר פ' ויחי האחד כרע רבץ ל' שפלות וכרע שכב לשון הגבהה ע"ד ושכבתם ואין מחריד וא"כ לפ"ז כרע רבץ בעוה"ז כרע שכב לע"ל, או כרע רבץ עד דוד, וכרע שכב מדוד עד צדקיהו, לפי שאו היה בהמ"ק קיים, ויש פי' להפך דכרע רבץ הוא במעלה עליונה יותר מכרע שכב לפ"ז י"ל כרע שכב

ע"ד על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי; וא"כ מפרש כרע רבץ מפרץ עד צדקיהו היינו כ"ז השבטים ויצ"מ ובהמ"ק, וכרע שכב בימי הגלות.

(ג) והוא ענין וישכב במקום ההוא, י"ב אבני המקום י"ב שבטים שרש עולם הבריאה, וישכב, יש כ"ב, יש גימטריא יקר הפך קרי, כ"ב אותיות התורה ממשכי"י נגילה ונשמחה בך, ועמ"ש מענין יש בבה"ז ע"פ אלה תולדות נח, ובענין ישי, כרע שכב לע"ל שאז יומשך מבחי' וברית שלומי לא תמוט ע' בלק"ת בביאור כי ההרים ימוש, וא"כ פ"י שכב שיהי' הגילוי למטה, וזהו ונתתי שלום בארץ ושכבתם, מטה זהו היכל קדה"ק המשכת ג"ר כח"ב למטה הנותן מטתו בין צפון לדרום שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

(ד) ולכן נקראת מטתו שלשלמה, ששים גבורים כדי שלא יומשך השפע לסט"א ע"ד קרי וזהו מפחד בלילות, מלומדי מלחמה ע"ד וחרב פפיות, וזהו כארי וכלביא, השכיבנו, שכב כבש ושכב פיוס אותיות יוסף. י"ל ברית הלשון זהו פיוס ברית המעורר יוסף, וזהו ובשכבך ובקומך י"ל בשכבך לע"ל ע"ד שוהם שהוא אבנו של יוסף הממשיך האור למטה, ובקומך ע"ד ישפה שהוא מלמטלמ"ע.

(ה) ופ"י שכב כארי, כי גבור כארי, וכתוב ישיש כגבור לרוץ אורח, וזהו ואת בריתי אקים את יצחק, ופני אריה אל הימין ע"ד אור הגבורה בכלי החסד כי עזה כמות אהבה, וכמ"כ העלאת מ"נ בפ' ראשונה דק"ש הוא עדין ואהבת חסד בכל מאדך בלי גבול אור הגבורה, ומזה יומשך שכב ושכבתם לבטח ע"ד גוה שאנן, מי יקימנו הקמת הברית כי מי ברא אלה.

(ו) ענין הפירוש השני שכב ע"ד שפלות י"ל זהו בחי' שינה, אך מ"מ שכב כארי וכלביא כי ולבי ער וכמ"כ ממשיך מלמעלה גלוי יתרו ונק' ויקץ כישן ה' לפ"ז א"ש הפסוק הנה מטתו שלשלמה כו' מפחד בלילות דקאי על זמן השפלות שאזי גק' לילה ולהיות שכב כארי זהו ע"י ששים גבורים ששים מסכתות.

(ז) וזהו ובשכבך ובקומך. ע"ד כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל יחור"ע ועל הארץ מתחת יחור"ת, וזהו ע"ד קי"ס ואסתר, כי אסתר בחי' אסתר פני ומ"מ דאו כל אפסי ארץ את ישועת ה'.

ועתה ברח לך כו'. עיין מזה באדר"ז דרפ"ח ע"ב דברדל"א נאמר זה ושזה ענין והחיות רצוא ושוב והובא בלק"ת כאן שזהו ענין חזרת ההבל המתפשט מהפה אל מקומו בבחי' רדל"א, וע"ד אקרי ברח לך כו' ונראה לפרש עפמ"ש בביאור שני ע"פ אלה מסעי שההמשכה מא"ק שהוא ממקום גבוה מאד א"א להיות נמשך אא"כ מיד מסתלק וזהו בחי' מטי ולא מטי כו' וז"ש והחיות ר"ש שהחיות זה צ"ל תמיד בבחי' ר"ש ואי אפשר שיתיישב ממש בבחי' א"פ, אלא באופן ע"י ר"ש מטולי"מ כו', וזהו ענין כנשר יעיר כו' נוגע ואינו נוגע כו' וע' בזהר ע"פ כנשר יעיר ועמ"ש במ"א גבי אחשורוש בענין ברח ודמה לך דודי כו' שזהו"ע שהעלי"י שלא בהדרג' נק' ברה, ונמשך מהירידה שלא בהדרגה על הרי בתר כו', וזהו ענין אח"ש חש עתידות, אחישנה כו' ע"ש, וכללא דמילתא שבקדושה זהו ההמשכה ממקום גבוה מאד לכן ההעלאה הכל שלא כסדר ההשתלשלות שנק' הילוך משא"כ ברח כו', ועד"ו נא' ביעקב ברח לך אל לבן כו'.

והנה שרש המל' נמשך מרדל"א כמ"ש בע"ח שער א"א פ"ב, והיינו שהמל' נק' פי ה' ושרשו ממוצא פי ה' כו' רדל"א עלק"ת בלק שם לכן מבואר בזהר פ' פנחס דרמ"ט בענין איילתא דדלגא לטורא חשוכא עליית המל' לכתר וזהו ברח כו' או לעופר האילים על הרי בשמים וכמ"ש ג"כ ברע"מ שופטים ער"ה א' סליקא להווא אתר דאתמר בי' ובמכוסה ממך כו' וזהו אי' מקום כבודו ומשם ממשיכים מלמעלמ"ט ולהיות ברוך כבוד ה' ממקומו ופי' כבודו היינו מל', ובמ"א נת' דפי' כתר מל' וזהו ולכבודי בראתיו כי כבוד מקיף כו' ומקומו פי' שרשו של כבוד הנ"ל שהוא הכתר רדל"א, וא"כ ברח לך אל מקומך היינו ענין אי' מקום כבודו וכשנמשך ומתגלה מלמעלמ"ט זהו בכה"מ, והנה איתא בספד"צ פ"ב תרומה דקע"ז סע"א, ברח לך אל מקומך, אם תגביהי כנשר כו' וע"ש בפ"י תלמיד האריו"ל שהביא מ"ש בע"ח שער הקליפות פ"ג שקליפות דאצי" רצו להתקן בא"א דילי' וזהו"ע אם תגביהי כנשר כו' וע"ש דבעשי' יש בקליפות בחי' זו, וע' בע"ח שער מיעוט הירח רפ"ג, ומבואר לעיל דבחי' כנשר יעיר זהו מטולי"מ וזהו ענין ברח לך כו' והיינו שרצו להמשיך ג"כ המשכה זו מלמעלה מסדר ההשתלשלות והמכוין לעקור ולהרוס בנין המל' דאצי" פי ה' ע"י בלעם שכחו בפיו וכמ"ש בזהר בלק דקצ"ט סע"ב ודר"א ע"ב וכמ"ש בלק"ת דשרש יניקתו מהבל הפה ששרשו מרדל"א ועמ"ש בענין תולע שכחו בפיו ע"פ חוקת התורה וזלעו"ז כמו שיש תולע בקדושה והנה כמו שבקדושה זהו"ע בכה"מ, כך לער"ז זהו"ע המשכת כבוד דקליפה ג"כ מקיף וכמ"ש במ"א בענין התאווה והכבוד מוציאין בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר, וזהו ברח לך וכו' אמרתי כבד אכבודך להמשיך בחי' הכבוד דלעו"ז משרשך ע"י הבל הפה שרשו מרדל"א דוגמת בכה"מ בקדושה והנה מנעך ה' מכבוד כדכתיב אם תגביהי כנשר כו' כ"א ברח כו' למקומך בבחי' העלם, וי"ל למקומך בעשי' יש בחי' זו אבל לא בעולמות עליונים כמ"ש בע"ח שם, וע"ד מ"ש במ"א ע"פ ולא יראה לך חמץ כו' בכל גבולך, אבל בקדושה

ממשיכים מבחי' אי' מקום כבודו להיות ברוך כו' וזשארז"ל ברח לך כו'
 מה צבי אפילו כשהוא בורת מתויר ראשו כו', בענין ברח רו"ש כמו שנתבאר
 בד"ה אחם נצבים בפני' אש אוכלה טבע האש שמסתלק כו' ע"ש וע' בפני'
 הרמ"ז ר"פ בחקתי מענין בלעם ובלק כו' וע' מזה ג"כ במק"מ שם ר"פ
 הנ"ל.

אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב כו'. ופרש"י רואה
 אני שבחו של יעקב וגדולתו אך לא עתה היא אלא לאחר זמן,
 והנה אשורנו לשון ראייה וא"כ אראנו אשורנו הוא כפל לשון, וראיתי
 להאזה"ח שפני' אשורנו כמו שצופה מרחוק, אך התרגום חזיתיה ולא כען
 סכיתיה ולא איתוהי קריב, וראיתי במתורגמן על תרגום דסכיתיה הוא תרגום
 של הבטה, וחזיתיה הוא תרגום של ראייה וכמו הבט נא השמימה פ' לך
 לך ט"ז ה' ת"א אסתכי כען, אך והביטו אחרי משה פ' כי תשא ל"ג ח'
 ת"א ומסתכלין גם וישקף ע"פ סדום וירא י"ט כ"ח ת"א ואסתכי, ויבט
 הפלשתי ויראה בש"א סי' י"ז מ"ב ת"י ואסתכי פלשתאה וחזא, א"כ אשורנו
 והבטה תרגום אחד מובן דענין אשורנו הוא כענין הבטה, ואפ"ל דהבטה
 זהו ההסתכלות היטב ע"ד טביעת עין, ויש להעיר מפסוק תשורי מראש
 אמנה בש"ה שיר ד' ח' דפרש"י הסתכלי והתבונני כו', וברבות לך לך
 פמ"ד ע"פ הבט נא אין הבטה אלא מלמעלה למטה, ועיין ברש"י פ' חקת
 כ"א ח' ראייה בעלמא מביט בו בכוונה.

ירושלמי פ"ג דנדרים ה"ה ר' גרשום בשם ר' אחא דרך כוכב מיעקב
 ממי דרך כוכב ועתיד לעמוד מיעקב.

עקידה מהרמ"א, מהרי"א, כלי יקר, ע"ג, אור"ת, גועם אלימלך, במקראות
 בהפירושי', פנים יפות, אור המאיר, מאור עינים, קדושת לוי דברי
 אמת, רבות זהר ת"ז לקי"ת.

כרע שכב, פ"ק דברכות י"ב ב', בקשו חכמים לקבוע פ' בלק בק"ש כו',
פי"א דסנהדרין דק"ה סע"א, רבות ויחי פצ"ח דק"י ע"ב גבי גזר
אריה יהודה, זח"ג רי"ב א'.

א) וירא את עמלק, ראשית גוים עמלק. פרש"י הוא קדם את כולם להלחם בישראל וכן תרגום אונקלוס ריש קרביא דישראל הוה עמלק. ואחריתו עדי אובד פרש"י ואחריתו ליאבד בידם שנאמר תמחה את זכר עמלק, והמורחי ביאר דבריו וז"ל לא שהי' ראשית בזמן או במעלה שהרי עמלק מבני בניו של עשו היה כדכתיב ותמנע היתה פלגש לאליפו בן עשו ותלד לאליפו את עמלק, גם לא במעלה שהרי אחד מאלופי בני עשו היה עכ"ל. ועיין בתוי"ט רפ"ד דתמורה ולד חטאת ותמורת חטאת כו' וז"ל בפסיקתא פרשת ויקרא ד"ו יהיב סימניהו ותמנע עכ"ל וסימנא מלתא שהיא לחמש חטאות המתות שראשיתן ולד חטאת לכן יצא ממנה עמלק שסופו ליאבד ולמחות מן העולם, והרמב"ן פי' ראשית גוים שהן גבורים מכל הגוים, והבחי פי' שהוא מזרע עשו ומזרעו בא לו המלחמה בראשונה ובאחרונה היא מלכות אדום שהחריבה בהמ"ק.

ב) ונ' ראייה לפרש"י דאיתא במדרש תלים סי' קי"ז ע"פ הללו את ה' כל גוים שבחווהו כל האומים, שאל רבי שמעון בנו של רבינו הקדוש את אביו ואמר לו מי הן כל גוים ומי הן כל האומים, אמר לו כל גוים אלו האומות ששיעבדו בישראל, כל האומים אלו שלא שיעבדו וכ"ה בילקוט בתלים שם, וזהו ראשית גוים דוקא עמלק כיון גוים הם אלו ששיעבדו לכן ראשיתם הוא עמלק שבא להלחם כו' ועמשל"ק בשם הרמ"ז, והנה לע"ל הללו את ה' כל גוים, שאפילו הגוים ששיעבדו בישראל עכ"ז כיון שהיו רוצים בקיומם ע"כ יהללו את ה', משא"כ עמלק שבא להלחם ולהרוס כדלקמן סעיף ה', ע"ד לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר כו', לכן ואחריתו עדי אובד.

ג) והראב"ע והרלב"ג פירשו כדפרש"י, ובילקוט ס"פ בשלח בשם תד"א פי' ראשית גוים שהוא ראש לפורענות לכל יורדי גהינם כו' ע"ש, ובזח"ב ס"פ בשלח דס"ה ע"א וע"ד ראשית גוים עמלק בקדמיתא דאתא לאגחא קרבא בישראל כו', וזה מבואר כפרש"י, פ' פקודי דרל"ה ע"ב.

ד) במא"א אות עיין סי"ט עמלק קליפה שכנגד הדעת גי' מ"ר ב"פ קי"ך צירופי אלקים עכ"ל, ועיין בו אות מ"ם סצ"ב, ובלק"ת פי' בלק כ' וז"ל ראשית גוים עמלק הנה מלך הראשון מח' מלכים דמתו הוא בלע שרש בלעם בקליפה ועמלק מבחינה זו שיש בו אותיות בלע, (נ' שצ"ל אותיות עמל מן בלעם) וזו ראשית גוים עמלק פי' שבחינה זו הי' בזה הכלי שהוא בלע שהוא ראש כו' ואחריתו עדי אובד כמו הכלי שנשבר כן גם הוא יאבוד עכ"ל. ובעה"מ ש"ו פמ"ח דכ"ז ע"א כ' בלע הוא הדעת דתהו וממנו נמשך בלעם שנאמר בו ויודע דעת עליון כו', ובע"מ דפ"ח איתא שכמו בקדושה משה ויעקב משה מלגאו ויעקב מלבר כך לעומת זה בקליפה בלעם ועמלק כו', ובת"א פ' תצוה בדי"ה ועשית ציץ ראשית גוים עמלק שהוא ראש לשבעה גוים היינו כי שבעה גוים נמשכים מו"ת שהם הג"ת כו' שהוא מה שנפלו ממדות דתהו בשבחה"כ משא"כ עמלק הוא ראשית להם כי הוא מבחי' הדעת שהוא ראש ומקור להמדות כו'.

ה) וע' מענין עמלק בהרמ"ז ר"פ ויקהל כי נשתנה מיתר גוים אויבי ישראל שכולם היו רוצים בקיומם של ישראל אבל השתדלו לשעבדם כו' רק עמלק לבד מלאו לבו לחשוב מחשבות להרוס בנין הקדושה כו' והיתה דעתו לחזור ולעורר שבירת הכלים שהי' בסוד קרי לחסרון הנקבה, ומלאו לבו להשפיע טומאה על מקדש העליון מכח דכורא דק"ג שבו עון הקרי כו' ולהטות השפע מהקדושה אל הטומאה באופן כי בחושבו להדבק בדעת כו' עכ"ל וא"כ זהו ע"ד המשכת עץ הדעת טו"ר ועיקרו הרע שבעה"ד, והוא ההפך מבחי' כי מלאה הארץ דעה את ה' שז"ס יחד העליון דקדושה, צמ"ש סד"ה וארשתיך לי בענין וידעת את ה'.

ו) ואפ"ל עוד ביאור דברי הרמ"ז כי גוים שנגד ז"ת ז' עממין הם מדות הרעות ע"כ אף שגורמים שהאדם יפול ח"ו באיוז מדה רעה עכ"ז כיון שבאמונת ה' בבחי' וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים, הוא שלם, ע"כ יש לזה תיקון, אבל עמלק שהוא הקליפה שכנגד הדעת, דהיינו הפך בחי' וידעת היום כו' כ"א ע"ד אין דעת אלקים בארץ, כי אתה הדעת מאסת ע' מד"ר תצוה פל"ח, והנה במד"ר פ' בראשית פי"ט ע"פ ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה זיאכל רבי שמלאי אומר בישוב הדעת באתה עליו אמרה לו מה אתה סבור שאני מתה וחזה אחרת נבראת לך אין כל חדש תחת השמש כו' ע"ש, ופי' המ"כ בדברים של טעם באת עליו והוה בודאי דברים של טעם וישוב הדעת מן הדעת דסט"א, כמ"כ וכ"ש ענין עמלק שהוא הקליפה שכנגד הדעת היינו ישוב הדעת דקליפה, הפך הדעת דקדושה וכמ"ש בסעיף זיין.

ז) עוד יש להעיר לענין ראשית גוים ממ"ש שני גיים בבטנך והקרי שני גוים והנה גיים ג"כ מלשון גיאים, וכן ארו"ל במד"ר גיא גוים, וא"כ גוים ג"כ לשון גיאיות, וזהו שאמרו גוים אותן ששעבדו שזהו מחמת הגיאיות, ועמלק הוא ראשית גוים שהוא גיא ביותר וכמ"ש במד"ר נשא פי"ג דרנ"א ג' ע"פ גאות אדם תשפילנו במשלי סי' כ"ט זה עמלק כו', ושפל רוח יתמוך כבוד זה יהושע, וע"ש דגאות עמלק שנתגאה על הקב"ה חרק המילות כלפי מעלה בזה הפצת, וענין גאות זו זהו ע"ד אם תגביהי כנשר בד"ה ויאבק איש עמו, וכן המן אומר יעשו עץ גבוה, וע' בת"א סד"ה כי אתה אבינו כי אברהם כו', אך כי גבוה מעל גבוה שומר כו', ופי' ואחריתו עדי אובד יובן ממ"ש בתלים סי' ס"ז ע"פ ישמחו וירננו לאומים כי כולם יתעלו לע"ל שיהיו ע"ד שומר לפני וכמו בעשיי' יש נר"נ דעשייה נשמות ומלאכים נשמה ורוח וק"ג נפש ע' בסידור שער חג המצות ולע"ל שתתברר ק"ג תהי' במקום המלאכים כו' משא"כ בעמלק ואחריתו כו', ובמד"ר פ' יתרו ע"פ לך תכה זה עמלק והענין כמ"ש במד"ר ס"פ נח פל"ח ע"פ וימצאו בקעה אם ללצים הוא יליץ נק' דור הפלגה ליצינים והיינו כמ"ש ענין כוונתם להמשיך השפע ממקום עליון דקמי' כחשיכה כאורה ע"י זו"ג דקליפה שזהו העיר ומגדל וראשו בשמים ע"ד אם תגביהי כנשר, דרך הנשר בשמים אך כי משם

אורידך נאום הוי' וזהו וירד ה' לראות את כו', וזהו הליצנות שהורטים מונח בורא עולם ואומרים שאינם כלל נגד עצמותו דהא קמי' ממש כחשיכה כאורה כו' וכמ"ש מזה סד"ה ראשי המטות תרט"ו, ועד"ז ממש ענין עמלק חוצפא כלפי שמיא שכוונתו ג"כ להרוס המשכת הביטול ותומ"צ כמ"ש בד"ה ויאבק איש עמו ועמ"ש ע"פ כי יד על כס י"ה כו' שאין השם שלם זהו ג"כ עד"ז להרוס ההמשכה בו"ה שודש בי"ע כו', וזהו הלץ אך ע"ז וטוב לא יהי' לרשע כצל כו' אותיות לץ, והנה לץ גימ' ק"כ צירופי אלקים וכן עמלק כנ"ל סעיף ד', ולכן ליצנות סופו כלייה כמ"ש בעמלק ואחריתו עדי אובה.

אור התורה

פרשת

פנחס

פ' פנחס

אך בגורל יחלק * הארץ. ע' רבות בשלח פכ"ה ע"פ כי הוי' אלקיך מביאך אל ארץ טובה ורחבה לראות שולחן שהוא ערוך בג"ע ונת' במ"א כי הגה הארץ היינו עוה"ב כמ"ש ועמך ישראל כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ ופי' בגורל יחלק הארץ היינו כמארז"ל כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב והיינו בגורל כמ"ש בסוף דניאל ותעמד לגורלך לקץ הימין ולהבין איך שייד לומר בגורל יחלק. אך יש להקדים מ"ש רבינו נ"ע ח"ל דבריו בענין ריב"ז שאמר איני יודע באיזה דרך מוליכין אותו בפ"ד דברכות והוא תמוה שלמד שמונים שנה תורה ולא הלך ד"א בלא תורה ובלא תפילין כו' ספ"ב דסוכה דכ"ח ע"א והי' חסיד גדול ומופלג איך אמר איני כו'. והענין הוא כי הגה הנשמה לא כמו שסוברים העולם שהיא שכל כענין ראשית חכ' כו' שהרי אומרים על אדם שהוא בר שכל מוכרח שיש מי שנאמר עליו שיש לו שכל והשכל הוא זיו והארה מן עיקר הדבר שהוא הנשמה יחידה כו' והיא מתלבשת באור השכל והיא נק' ספירת הכתר שכלולין בו ע"ס כו' (ועמ"ש בד"ה יונתי בחגוי בענין ישראל עבמ"ח ובר"ה שאו כו' לגלגלתם, ובר"ה אלה מסעי גבי ואלה מסעיהם למוצאייהם ובר"ה האזינו השמים בענין והרוח תשוב כו'. ובר"ה ראה אנכי נוחן בענין משכיל לאיתן) וא"כ מוכרח שאין להשיג מהות הנשמה מאחר שהיא למעלה מהדעת (ועמ"ש בביאור עלי באר בענין לא ידעתי נפשי וזהו פי' אדם אדמה לעליון וזהו בחי' מיצחא שעז"נ לא ישב אדם שם כמ"ש שם) וזהו שאמר ריב"ז א"י כו' שאעפ"י שעסק בתורה הרבה והתבוננות רב חכמתו בחכמת ה' היתה בדיבוק גדולה אעפ"י נסתפק שמא בבחי' נשמה שלמעלה מן הדעת אפשר לא הי' בעבודת ה' כי את זה לעז"ז כו' ויש נשמות גבוהות שאף שהשכל שלו בקליפות תמיד נקל לו לבא לידי תשובה מחמת נשמתו שהוא מעולם העליון (וע' ברבות פ' תולדות ע"פ וירח את ריח בגדיו ריח בוגדיו כו') ויש להיפך אפי' הצדיקים ששכלם תמיד בעבודת ה' אפשר שיש להם נשמה נמוכה והיא בקליפות ואינה בעבודת ה' ובהמשך הזמן יתהפך גם היא (וכמארז"ל אל תאמין בעצמך עד יום מותך כו') וזה שאמר ריב"ז איני יודע כי הוא למעלה מן הדעת וזהו שמשביעין את האדם הי' בעיניך כרשע אפילו אם צדיק אתה ויש שאין להם נשמה כלל כ"א נפש והנשמה והרוח נכללין בנפש ונק' נשמה שבנפש דעשי' כמו נגר מופלג ששכלו בעשי' כו' ויש ששכלו בדבור כמו בדקדוק ויש בדבור שבשכל שהוא אדם קשי ההבנה והרחבת הדיבור ורוחב שכלו ונק' דבור שבשכל ויש שכל שבשכל כמ"ש בע"ח כמה פעמים, ע"כ ההקדמה הכתובה בשם רבינו נ"ע.

יחלק: בססה כתי"מעתיקים שונים הלי הוא: "תחלק".

והנה בחי' זו שלמעלה מן השכל היא הנק' גורל כמ"ש בת"א במגלת אסתר
 סד"ה כי אברהם וענין הגורל במקדש כו' ששם אין עוונות מבדילים
 כו' ולכן הגורל לפני הוי' דוקא עכ"ל. ור"ל למעלה משם הוי' כי שם הוי'
 יו"ד חכמה כו' אבל הגורל הוא בבחי' שלמעלה מהחכמה וע"ד שנתבאר
 במ"א ע"פ המאמר בבראשית רבה האור זה מעשה הצדיקים כו' ועדין איני
 יודע באיזה מהן חפץ כו' וזהו ענין גורל להוי' וגורל אחד כו' הוי'
 אצילות דקדושה ונותנין גורל גם להסט"א שענינם הגסות אם תגביהי כנשר
 לבחי' שלמעלה מהשתלשלות אשר שם כחשיכה כאורה ושממית בידים תתפש
 כו' ועמ"ש בד"ה ויאבק איש ומ"מ משם אוריךך נאום הוי' כי גם לעתיד
 שיהי' התגלות עצמותו נא' והי' הוי' לי לאלקים ששם הוי' הוא לגבי
 העצמות בבחי' שם אלקים שע"י נמשך שפע העצמות. וזהו בחי' יוטל
 הגורל ומה' כל משפטו ע' בב"ר פצ"ח כי ענין הגורל היינו שהוא למעלה
 מבחי' טו"ד המושג שמבחי' חו"ב כ"א ע"ד שתוק כך עבמ"ח שמ"מ אינו
 עקשות ח"ו כ"א בחי' מו"ס אלא שלמטה זהו למעלה מן החכמה לגמרי וכ"כ
 באגה"ק ססי' ז' אינו בבחי' טו"ד מושג אלא למעלה מבחי' הדעת שכך
 עבמ"ח לפניו ית' ודוגמתו למטה הוא בחי' הגורל ממש עכ"ל. וכמ"כ בחי'
 זו באדם הוא ענין יחידה שבהנשמה שלמעלה מהשכל בחי' כתר וענין בחי'
 זו בעבודת ה' יש לבאר בכמה בחי' הא' שזהו בחי' אמונה במה שאין השכל
 והדעת משיג וכמ"ש צדיק באמונתו יחי' וכתוב ויאמינו בה' וכן מבואר
 בדרוש מרבינו נ"ע בד"ה ע"כ קראו לימים האלה פורים ע"ש הפור ו"ל
 אך הנה באמת יש שני גורלות כי ענין הגורל מה שאי אפשר לאדם להשיג
 בשכלו לבחור בדבר הוא סומך על הגורל איך יפול וכמ"כ צריך כל אדם
 להפיל גורלות דהיינו שידע בנפשו שאי אפשר להשיג בשכלו ואח"כ לסמוך
 על הגורל דהיינו על אמונה עכ"ל וזהו ענין אשרינו מה טוב חלקינו ומה
 נעים גורלינו דוקא שבחי' אמונה זו הירושה לנו מאבותינו הוא נק' גורל
 כמ"ש תלים י"ו אתה תומיך גורלי לפי שהוא למעלה מהשכל, וביאור הדברים
 הוא כמ"ש בד"ה וידעת היום במה שלפעמים נאמר דע את אלקי אביך
 שצ"ל בחי' דעת דוקא ולפעמים נאמר באמונתו יחי' כנ"ל. דהענין שלהאמין
 שהקב"ה ברא עולם מאין ליש ומחי' ומהוה אותם ע"ז א"צ אמונה שעו"נ
 אתה הראת לדעת שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה אך דעת זה מגיע
 רק בבחי' ממכ"ע אבל בבחי' סוכ"ע דהיינו מ"ש אני הוי' לא שניתי והתהוות
 כל העולמות רק מבחי' שמו ית' כו', זה אינו מושג בדעת כ"א בחי' אמונה
 להאמין בה' שהוא ית' אינו בגדר עלמין כו' ואין שום שינוי אצלו ית'
 בין קודם שנבה"ע ובין אחר שנברא ואמונה זו שהוא למעלה מהשכל נק'
 עטרה שהוא בחי' כתר וזהו ענין הגורל תומך גורלי ומה נעים גורלינו כנ"ל.
 הבחי' הב' בענין פי' גורל בעבודה הוא ע"ד משנת בד"ה ראה אנכי נתון
 שהוא בחי' הביטול אליו ית' שלמעלה מדעת והשכלה המושג ונק' בחי'
 משכיל על דבר וכתוב משכיל לאיתן האזרחי כו' רצון פשוט בלי שום טעם
 ושכל מושג כו' ונמשך מבחי' ישראל עבמ"ח כו' ע"ש והיינו בחי' הגורל
 כנ"ל בשם אגה"ק ססי' ז', וע' בד"ה ולא אבה כו' ויהפוך כו' בענין קוצו

של יו"ד שבנפש וע' סד"ה כי קרוב אליך הדבר בענין עבודה בבחי' טובב שבנפש שלמעלה מהשכל הוא ענין המס"ג שאין השכל מחייב למס"ג כו' ע"ש כ"א בחי' זו הוא מבחי' יחידה שבנפש שלמעלה מהשכל ועמ"ש בד"ה ומשה נגש אל הערפל שם נת' עוד ענין זה בעומק יותר.

והנה ארץ הוא בחי' אמונה שהיא בחי' מל' וכמ"ש שכן ארץ ורעה אמונה וכמ"ש בד"ה וידעת היום הנ"ל. והעוה"ב היא בינה שבה התגלות עתיק וזהו עיקר ענין העוה"ב שהוא התגלות סוכ"ע בחי' כתר וכמ"ש באגה"ק סי' י"ז ד"ה נודע דבאתעדל"ת שלעתיד יאיר ויתגלה בעוה"ז לכל הצדיקים שיקומו בתחייה והיינו שלע"ל יהי' עליית המל' בכתר גם למעלה מבחי' אימא כמ"ש סד"ה רני ושמחי בת כו' וכמ"ש ע"פ המאמר והי' ביום ההוא יצאו מ"ח מירושלים כו' בפ' שלח קעא"א וזהו ומלאה הארץ דיעה שבבחי' אמונה יהי' התגלות הדעת בבחי' סוכ"ע והיינו ע"י המצות וזהו ורעה אמונה וזהו כי תהיו אתם ארץ חפץ וע"כ בגורל דוקא תחלק הארץ שהוא ע"י בחי' העבודה בבחי' טובב שבנפש בחי' יחידה שהוא הנק' גורל כנ"ל והיינו שנא' שכן ארץ ורעה אמונה כי בחי' ארץ חפץ התגלות סוכ"ע זהו דוקא ע"י העבודה ג"כ בבחי' טובב שבנפש כנ"ל וזהו שאמר ריב"ז א"י באיזה דרך כו' אף שעסק כל ימיו בתו"מ כי עיקר התגלות העוה"ב בחי' סוכ"ע זהו ע"י בכל מאדך בחי' יחידה וזהו כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים כו' הרי דרך חיים שהוא העוה"ב זהו למעלה מבחי' נר מצוה ותורה אור אלא זהו נמשך ע"י תוכחות מוסר להיות גילוי יחידה שבנפש כו' ועמ"ש בד"ה ת"ד נר חנוכה בש"א יום ראשון מענין בכל מאדך שהוא למעלה מבחי' המצות וכענין במקום שבע"ת עומדים כו' וזהו שמצינו בגמ' פ"ג דתענית דכ"ב ע"א איכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי כו' ע"ש שהוא ע"ד בגורל תחלק כו'.

והנה מ"ש ותעמוד לגורלך לקץ הימין איתא ברבות באיכה ס"פ גדע בחרי אף איכה סי' ב' דע"ב ד' לגורלך עם הצדיקים אמר לו באחרית הימים או באחרית הימין א"ל לקץ הימין אותה ימין שהיא משועבדת קץ נתתי לימיני גאלתי את בני גאלתי את ימיני והוא שאמר דוד למען יחלצוך ידיך הושיעה ימינך וענני עכ"ל. והמ"כ במדרש שם כ' דענין הימים או הימין הוא כמ"ש בוהר פ' בראשית דנ"ד סע"א ע"פ ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה הימים או לקץ הימין ור"פ ויהי מקץ וע' ג"כ בפ' גח דס"ב סע"א ודס"ג ע"א ובפ' בא דל"ג סע"א ובפ' תצוה דקפ"א ב' וביאור ענין אותה ימין שהיא משועבדת יובן עפ"י מ"ש רבינו בענין תשובה דמשכין ל' להקב"ה עלייהו בחילא סגי לאתקרבא כו'. וזהו השיב אחור ימינו מפני אויב כי להיות דרישת האהבה מתוך החושך ע"י שרואה בנפשו כי נדחת לחוץ הוא שלא בענין וסדר שארז"ל שמאל דוחה וימין מקרבת שאהבה שהוא בחי' ימין הוא מחמת התקרבות אלא היינו דוקא כשישראל הם בגדלות השכל משא"כ כשהם בבחי' נער הם בבחי' קטנות כו' והנה אמרו רז"ל שלא נתמלא צור כו' כי גלו לאדום שכינה עמהם ותרד פלאים להחיות נפשות אדום עובדי כוכבים להגביה כנשר קינם כי יעקב חבל נחלתו וכאשר

עוסק בעניני גשמיות ותאוות העולם הזה מוריד הארת ניצוץ אלקות להתלבש ולתת חיות לעכומ"ז שהם מבחי' זו ולכן נקראים אוה"ע שהעכומ"ז הן אמות ומקור לכל תאוות עוה"ז וזהו כי הגדיל אויב דהיינו שהאויב שהוא ענין צרכי הגוף ותאוות עוה"ז נעשה גדול ובעל שכל ויש לו מוחתי' דגדלות והיינו ע"י שמעמיק דעתו ומחשבתו בעסקי מו"מ אז מוריד חב"ד שלו ונעשה בחי' מוחין דגדלות לבחי' אויב הנ"ל להיות ח"ו הגדיל אויב ואי לזאת השיב אחר ימינו שהוא בחי' אהבה עכ"ד. ועמ"ש ע"פ יהודה אתה שפי' ע"ז בזח"א ויחי דרל"ו סע"ב ענין עשה ירח למועדים כי יהודה מקור מל' בית דוד הוא בחי' ירח מל'. והנה שמש ידע מבואר ירח לא ידע מבואר פי' לא ידע היינו בחי' אמונה שלמעלה מהדעת וזהו ענין גורל שזהו ענין לא ידע למעלה מהדעת כי שרש המל' בא"א כתר מל' ועמ"ש בלק"ת פ' חקת בביאור עלי באר בענין ממטה למעלה לא ידענו לא ידעתי בפשי'.

ועמ"ש עוד מזה בד"ה ושאתם מים ועיין מענין השיב אחר ימינו בפ' ויצא דקס"ג סע"ב שהוא העדר בחי' וימינו תחבקני וכמ"ש ועת לרחק מחבק ועמ"ש בד"ה ואהי' אצלו אמון, ובפ' תרומה קמ"ג ב' שזהו ההפרש בין שה"ש לאיכה וע"ש בענין כוס של ברכה צ"ל בימין ובפ' תשא דקפ"ט סע"ב ובפ' הרמ"ז שם ע"ד והוכן בחסד כסאו והוא ג"כ בחי' אהבתי אתכם אמר ה' וע"ד הנז' בענין בהעלותך שאהרן כה"ג ורב חסד הי' ממשיך האור במל' מול פני המנורה להיות יאר ה' פניו ושמן ימינו יקרא שעיו"ז נמשך הגילוי גם למטה בבי"ע כמו למעלה כו' שיורד ע"פ מדותיו גם ע"ד אבא שמן מלביש חסד דא"א הנק' ימינו והנה ויוציאנו ה' אלקינו ממצרים או"א שהלבישו לזרועות דא"א נמצא בגלות מצרים השיב אחר ימינו שלא יומשך ע"י חו"ב כו' אלא ע"ד רם על כל גוים כו' ששם אין תופס מקום כנו' בד"ה כי עמך מקו"ח וזהו שממית בידיים תתפש בידיים דוקא מחמת שהשיב אחר ימינו ונמשך ע"י אחוריים דפרעה העורף כמה א"א לפניו כו' בד"ה בשלח פרעה גם פי' השיב אחר ימינו ע"ד מ"ש באד"ר דקל"ז סע"ב מאן גרים כו' והגורם לכ"ז ע"י האדם כי יעקב תבל נחלתו כו' כנ"ל והנה ארז"ל ע"פ בעתה אחישנה זכו אחישנה לא זכו בעתה היינו ע"י תשובה מעורר גילוי בחי' ימין וכנו' בד"ה ושאתם מים הנ"ל. והיינו ע"י שיתעורר אה"ר מבחי' זו שהשיב אחר ימינו כדי לרחוץ עוונות בניי וכמ"ש באגה"ק סוף סימן כ"ב, גם ושמן ימינו יקרא היינו השמן נמשך מכתיתת הזית עיין ברבות ר"פ ואתה תצוה ובעתה היינו מ"ש קץ נתתי לימיני והוא בחי' קו המדה והנה מבואר בד"ה ואהי' אצלו אמון ענין וימינך מקרב חקך כלה כי תמיד יצוה ה' חסדו וימין ה' נטויה עלינו רק לפעמים היא רוממה מנפש האדם כו' וזהו וירא ישראל את ה' הגדולה אשר עשה הוי' במצרים שבחי' יד הגדולה הנק' ימין פעל ונעשה שם הוי' אפילו בבחי' מצרים שהוא בחי' מיצר וגבול של עוה"ז שע"י קיום התומ"צ נמשך שם הוי' וכ"ז ע"י בחי' יד הגדולה והיינו שגם עכשיו ימין ה' נטרייה

עלינו, והנה תכלית וסוף ההמשכה הוא בבחי' מדת מל' כמ"ש סד"ה ועשית
 בגדי קדש וסד"ה שובה ישראל עד ולכן הוא הנק' קץ הימין כלומר שבחי'
 תכלית וסוף ההמשכה מבחי' ימין הנ"ל הוא נמשך בבחי' מל' והרמ"ז פ'
 תצוה דקפ"א ע"ב פ"י דקץ הימין הוא יסוד דנוק' וא"כ הוא בחי' ציון והוא
 בחי' באר מ"ח כו', ונק' קץ ונעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחלתן אשר לכן
 מלמטה למעלה המל' הוא כתר וזהו מעלת קץ הימין אשר בבחי' הקץ וסוף
 נעשה בחי' אר"ח ועמ"ש ע"פ הראיני את מראיך ועמ"ש מענין קץ הימין
 בביאור מאמר פ' פקודי דרל"ג בענין קנה המדה. והנה במא"א אוף קו"ף סי"ג
 כ' קץ נק' נוק' דקדושה בבחי' הוד שבה ושם יניקת קץ כל בשר ונק'
 קץ הימין בסוד כלילות עם בעלה י"ס שלו וט"ס שלה כו' עכ"ל, וביאר
 נתיב כו' ע' בע"ח דרוש הירח בסוד א"ב דא"ט ב"ח כו' עכ"ל ויש לבאר
 דבריו עם מ"ש בדרוש אתה הצבת כל גבולות ארץ בענין הוד דעתיק כו'
 שהוא גילוי בחי' משיח ע"ש ושם נח' ג"כ כי בחי' הוד הוא הסיוס והסוף
 ומשם ואילך מתחיל הפרסא ונעוץ סופן כו' ע"ש היטיב לכן א"ש שנק'
 קץ הימין וע"ש במא"א אות סמ"ך ס"כ בענין סוף ובענין מ"ש בפ' בשלח
 דני"א ע"א בענין את והב בסופה וזהו ענין לגורלך לקץ הימין כי המל' שהוא
 קץ הימין נק' ג"כ גורל כמ"ש בפ' פנחס דרל"ט ע"ב בענין עפ"י הגורל כו'
 ע"ש וכ"כ במא"א אות ג' סכ"ד גורל נק' הנוק' וכן גורל גי' רחל ע"ה וב'
 גורלות הם נוק' דקדושה ונוק' דקליפה עכ"ל והיינו כנ"ל שהגורל הוא בחי'
 אמונה שלמעלה מהחכמה וזהו ג"כ ענין איהו בהוד. ועיקר בלק"ת ס"פ הברכה
 בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית שיש מצות שבאים עפ"י הרצון אך יש עוד
 מצות שבאים לאדם שלא מדעתו ורצונו ואילו רצה בהן לא הי' זה מצוה כלל
 וכמו מצות שכחת העומר ומצות נשיאות כו' ושרשן נמשך מבחי' שלמעלה
 מהרצון דהיינו כי הרצון הוא א"א ובחי' עתיק הוא הגבה למעלה מבחי' רצון
 ומשם שרש מצות הנ"ל וי"ל שזהו בחי' רעדכ"ר ע"כ משם נמשכו המצות
 שאין תלוין ברצון ובחי' זו נק' גורל שנופלים לאדם שלא ברצונו כו', ואפ"ל
 עד"ז נק' נוק' גורל דמבואר שם שבחי' עתיק נק' בית מקיף למקיף וכמו"כ
 משם שרש הזיווג שהאשה נק' בית כו' כי ביתו זו אשתו כו' שבחיבור דו"ב
 דוקא נמשך מקיף למקיף בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו כו' ועמ"ש
 בענין פורים ע"ש הפור וא"כ אמאי נק' פורים אלא כי יש עומק טוב ועומק
 רע והם ב' בחי' נוק' הנ"ל דקדושה וקליפה וע"י התשובה ויאבק איש שהעלו
 אבק כו' מוציא הניצוצי' מנוק' דקליפה ליכלל בקדושה וזהו ב' גורל פורים
 ע"ד טוב מאד זה יצה"ר כשנהפך לטוב כו', וביאור הענין י"ל עפ"י מ"ש
 הללו את ה' כל גוים שכמו שבקדושה יש מדות הנמשכים מהשכל ויש י"ג
 מדה"ר שלמעלה מהשכל וכענין טורי חשיכא כמו"כ בקליפה יש מדות רעות
 שאינן עפ"י השכל כ"א למטה מהשכל והם לנגד מדות דקדושה שלמעלה
 מהשכל ונק' מקיפים דקליפה וזהו המן המן העץ שאינו מבחי' עה"ד טו"ר
 כ"א מהמקיף של העץ וכן עמלק יודע רבונו ומורד וזהו עומק רע וזהו
 הגורל של המן מה שלמעלה מהשכל ועה"ד טו"ר. אך ע"י מדות דקדושה

שלמעלה מהשכל עומק טוב נתבטל העומק רע והו פורים ב' בחי' פור
ולכן יוכ"פ פי' כמו פורים.

אך בגורל יחלק את הארץ. וארז"ל בסנהדרין דמ"ג ע"ב שאל יהושע לעכנ
בבקשה ממך אל תוציא לעז על הגורלות שעתידה א"י שתתחלק בגורל
שנאמר אך בגורל יחלק את הארץ. והתוס' כתבו שאע"ג דבארץ הי' אורים
ותומים, והיינו כמארז"ל בבב"ת כמ"ש לקמן וא"כ אין נ"מ כשיוציא לעז
על הגורלות כו', אך בחא"ג תירץ שהביא לו רא"י שעל הספק מתברר ע"פ
הגורל מתורת משה בחלוקת הארץ יעו"ש. ולכאורה צ"ל הלא אפ"ל שהספק
מתברר ע"י או"ת וגורל. ולכן י"ל שקושי' התוס' חזקה וי"ל שלכן כוונת
התוס' הוא שקאי על חלוקה דעוה"ב שע"י הקב"ה עצמו שגם זה נק' גורל
כמשי"ת אי"ה ודוחק. ובבב"ת פ"ח דקכ"ב ע"א אר"י סאה ביהודה שוה חמש
סאין בגליל ולא נתחלקה אלא בגורל שנאמר אך בגורל, וע' בדק"ב ע"ב.
ולא נתחלקה אלא באורים ותומים שנאמר ע"פ הגורל הא כיצד אלעזר
מלובש אורים ותומים ויהושע וכל ישראל עומדים לפניו וקלפי של שבטים
וקלפי של תחומין מונחים לפניו והי' מכוון ברוה"ק ואומר זבולון עולה
תחום עכו עולה עמו טרף בקלפי של שבטים ועלה בידו זבולון וטרף
בקלפי של תחומין ועלה בידו תחום עכו וחזור ומכוון ברוה"ק כו' יעו"ש
עד ולא כחלוקה של עוה"ז חלוקה של עוה"ב. העוה"ז אדם יש לו שדה לבן
אין לו שדה פרדס שדה פרדס אין לו שדה לבן, לעוה"ב אין לך כאור"א
שאין לו בהר ובשפלה ובעמק שנאמר שער ראובן אחד שער יהוד' אחד
שער לוי א', הקב"ה מחלק להם בעצמו שנא' ואלה מחלקותם גאום הוי'. ופי'
הרשב"ם ז"ל ע"פ הגורל משמע אורים ותומים, והי' מכוון ברוה"ק כלומר באורים
ותומים שהי' שואלין תחלה באו"ת, ובכך מתקררה דעתן של ישראל שרואין
שהגורל הי' עולה כמו שנתנבא תחלה ויודעין שחלוקה ישרה היא, ואומר
זבולון עולה עכשיו יבא לידי הטורף בקלפי כתב של זבולון, והאי דנקטינהו
שלא כסדר שאין לך שום גורל עולה על הסדר אלא ע"י מקרה, וע' בתוס'
בד"ה זבולון ובד"ה העוה"ז, וע' במהרש"א בחא"ג שכ' שלפי שחלוקת העוה"ז
הי' דבר שלא הי' לו קיום נצחי הי' נחלק בגורל וגם לא הי' לכל אחד דבר
שלם כל הצורך לו, וע"כ לא הי' גם ללוי חלק בו שהם נחלת ה', אבל
בעוה"ב שיהי' חלוקה נצחי תהי' ע"פ הוי' והוא יחלק חלק גם לנחלת
הלויים ויהי' לכ"א כל צרכו בהר ובשפלה ובעמק, וז"ש אתהלך לפני הוי'
בארצות החיים, אמר ארצות לשון רבים כי בעוה"ז אין לכ"א כל מיני
הארצות רק בעוה"ב יהי' לכ"א כל מיני הארצות.

ולהבין כל זה צריך להבין מה שכתוב במדרש רבה בשלח פכ"ה.

וע"פ כל הג"ל יתפרש מארז"ל דב"ב ולא כחלוקה של עוה"ז עוה"ב, בעוה"ז יש לו שדה לבן אין לו שדה פרדס, בעוה"ב בהר ובשפלה ובעמק הקב"ה מחלק בעצמו. פי' בהר ובשפלה ובעמק, הנה הר פי' במא"א אות ה' טע"ו ו' הר בינה שהאבנים נחצבים משם, ועמק פי' ג"כ במא"א אות ע' ט"ז, יסוד דאי' כי שם ב' עומקי' יסו"א ויסוד אימא, ושפלה לא נמצא פי' כלל במא"א ובפרד"ס ובעוה"ב, והנראה לי שבאמת שפלה ועמק פי' הפשוט פי' א' להם כמ"ש המצו"צ ביהושע י"ב ח' ט' א' רק שבל"א פי' שפלה אין דער נידער, ועמק שהוא עמוק היינו טיף בל"א, וי"ל כי העמק שבין שני הרים נק' עמק, והעמק שבשיפולי הר א' נק' שפלה, ולכן י"ל ששפלה היא במל' משא"כ בינה הוא תרדל"מ עם החכמה ולכן נק' עומק כי שם ב' עומקי', משא"כ ביסוד דנוק' אינה תרדל"מ עם הז"א, כי בגלותא אסתלק קודב"ה לעילא ולעילא כו' וע' בוהר בשלח כד ע"ק בעי לאשדא ברכאן מעמיקתא דכולא עמיקתא דבירא וע' במק"מ וכו', וא"כ י"ל פי' הגמ' כן בעוה"ז אדם יש לו שדה לבן אין לו שדה פרדס כו' פי' שדה לבן פי' בעוה"כ של הסה"ד בש' טו"ב פי' תקל"ז שזהו המון עם, ובגמ' התקין רבי בשדות היינו במקום שאין תורה עכ"ל, והיינו כאשר עוסק במו"מ וקובע עתי' לתורה הרי הוא נחשב בכלל המון עם, אבל אין לו שדה פרדס פי' פרדס הוא בתפארת כמ"ש הפרד"ס בעוה"כ ערך שדה, וע' בד"ה ויטע אשל בענין פרדס ובענין אכילה שתי' לוי'ה, ולכן הגם שיש לו שדה לבן אבל אין לו שדה פרדס ואעפ"כ נק' גם מי שיש לו שדה פרד"ס אבל אין לו שדה לבן, והיינו שעוסק בתורה ובעבודה אבל אינו במו"מ ואם היה במו"מ יכול להיות שיהי' נפרד מתורה ותפלה כו', וגם ארז"ל כל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה, וגם ארז"ל טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון, הנה אמרו יגיעת שניהם דוקא, ואפ"ל פי' יגיעת שניהם כשעוסק במו"מ ע"פ דרכי התורה והעבודה דוקא היינו שיהי' כל מעשיו לש"ש אפילו בשעה שהוא עוסק במו"מ, ע' מזה בד"ה השלך על ה' יהבך באורך, עכ"פ נת' שי"ל שיהי' בחי' שדה פרדס בעבודה ולא יהי' לו שדה לבן היינו כמו מדרג' המון, אבל בעוה"ב בהר ובשפלה ובעמק והיינו כל הבחי' יחד, ובעבודה הוא בחי' אהבת בכל לבבך ובכל נפשך זהו בחי' בשפלה כנ"ל ששפלה היא במל' ובהר הוא בחי' אה"ר ובעמק יש לומר בחי' תעלומות לב היינו בחי' רעו"ד בחי' יחידה שבנפש, או י"ל כי שפלה היינו בחי' שפלות ענווה שענוה היא בת"ת כמ"ש הפרדס בעוה"כ והמא"א כ' שזהו בחי' בינה לאה, וכאשר יהיו אצל כ"א בחי' זו ולא יהי' מסופק בה כלל מוכרח לומר שהגיע במעשיו למדרגה גבוה מאד, שהרי אפילו ריב"ז הי' ספק אצלו מצד בחי' יחידה שבנפש וכנ"ל, וזהו"ע הגורל של עוה"ב שהקב"ה בעצמו יחלק את הארץ, היינו בחי' ארץ עילאה, כי הגה

(* כ"ה בהכתי"י, ובתורת שמואל—תרכ"ז (ע' קצח) — שם ישנו מאמר זה — בא כאן ד"ה אך בגורל, הגדס לעיל ע' אינט, ואח"כ מתחיל (בע' רה) וע"פ כל הנ"ל.

כתיב אתהלך לפני ה' בארצות החיים שיש ב' בחי' ארץ, ארץ עילאה וארץ תתאה והיינו בחי' מל' ובינה, וע' בתורא בד"ה וישב יעקב בענין ארץ מגורי אביו בארץ כנען, והנה חלוקת הארץ שהי' ע"פ הגורל הי' בחי' ארץ תתאה בחי' מל', ולכן דור המדבר שהי' דור דעה שהיו מבחי' לאה עולם המחשבה וע' בד"ה שלח לך ויתורו בכרך במדבר, לא רצו ליכנס לארץ, שלא רצו להשפיל א"ע בבחי' דבור בחי' מל' ארץ תתאה יעו"ש באורך שרצו לקיים המצות ג"כ ברוחני' כו', אבל בחי' ארץ עילאה שיתגלה לע"ל בעוה"ב בא"י יהי' החלוקה ע"י הקדב"ה בעצמו ויתחלק לייג חלקים דוקא שהוא מספר אחד עולה ייג להיות שיהי' גילוי אלקותו ית' למטה דוקא ויהי' גילוי אחדותו ית' ונק' גורל, הגם שלא יהי' עפ"י הגורל כמ"ש מה טוב חלקינו ומה נעים גורלנו, שקאי על מה שישראל לא ביררו להם כלום כ"א הקדב"ה בעצמו דוקא וכמ"ש במד"ר ע"פ חלקי הוי' אמרה נפשי משל למלך שהי' עמו דוכסים ואפרכין ואסטרולטין זה בירר לו דוכס א' וזה בירר לו אפרכס, הי' שם פקח אחד אמר אנא נסיב מלכא, כך אוה"ע עובדין לחמה וללבנה, אבל ישראל חלקי הוי' אמרה נפשי, דלכאורה צ"ל מה צריך לפקחות כ"כ שיבור לו המלך בעצמו, הלא הוא הממנה הרוכסי' והאפרכסין, אך הענין הוא בהיות ידוע שלפני המלך צ"ל הביטול יותר הרבה מלפני השרים הגדולי' אפילו, ולכן כשרוצה בבחי' הביטול הגדול רק בכדי שיעלה לו בחלקו המלך בעצמו זהו הפקחות כו', ובעבודה הנה מסט"א באה ההשפעה בקל, וזכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם, חנם בלא מצות, אבל בכדי דקבל מסט' דקדושה צ"ל אתדכיותא דגרמי' כו', ואעפ"כ רוצה בזה יותר וזהו הפקחות, ע' מזה באורך בד"ה את ה' האמרת היום, ומה"ט כולם מתחלפין ומלכא אינו מתחלף, כי אני הוי' כולא חד כו', והגם כי לע"ל יהי' בחי' גבוה יותר מ"מ כו"ח כו' וזהו ג"כ ענין שהקב"ה בעצמו יחלק את הארץ ולא ע"פ הגורל כו', כי ענין הגורל הוא מה שלמעלה מהשגה, אבל כ"ז הוא עכשיו, אבל הנה בחי' זו יהי' מושג ולע"ל יתגלו טעמי מצות, וא"כ יתגלו בחי' אורים ותומים ברוחני' ג"כ ולכן יחלק הקב"ה בעצמו, הכוונה שיומשך החלוקה גבוה מאד נעלה, וזהו ע"י חלקי ה' אמרה נפשי שבחרו בעצמם את הקב"ה ולא רצו בשום בחי' כלל, כמ"ש ועמד לא חפצתי לא בגעה"ת ולא בגעה"ע כ"א הקב"ה בכבודו ובעצמו כו'.

ומעתה יובן ג"כ ענין מ"ש יהושע לעכן אל תוציא לעז על הגורלות כי עתידה א"י שתחלק ע"פ הגורל, כי הנה עכן ע"י התשובה יש לו חלק לעוה"ב וכמארז"ל במשנה ואי אתה עכור לעוה"ב, וא"כ כשלא יסמוך על הגורל עכשיו הנה ע"י הבירור די הי' לו שיגיע למדרגת הגורל שהוא כמו חלוקת הארץ דעכשיו, ובעבודה היינו יחידה שבנפש כו' כנ"ל, ובאמת ע"י התשובה יכול להגיע עכשיו למדרגת הגורל, ולע"ל יהי' לו החלק מגורל דהקב"ה שנק' ג"כ גורל כו', ולכן הקשו התוס' כי הי' גם אנשים אורים ותומים ונשארו בקושיא, וי"ל כי כוונתם להורות על חלוקה דלעוה"ב כו' וכנ"ל, ואם כי דחוק לומר כן בדבריהם, אמנם אחר הישוב

היטב אפשר לומר כן, משא"כ לפי' החא"ג שהביא ראיו' מתורת משה, קאי על חלוקה דעכשיו, והרי הוא עכור בעוה"ז, לכן צ"ל כפי' התוס' וכמ"ש שקאי על חלוקה דלעתיד.

וזהו לגורלך לקץ הימין, שגם בקץ הימין שהחלוקה יהי' עיי' הקב"ה נק' ג"כ גורל ע"ש מה נעים גורלנו כו'.

ויאמר ה' כו' וסמכת את ירך עליו, רפ"ט דברכות נ"ד ב' איש זה יהושע דכתיב איש אשר רוח בו, וכעין זה ביומא פב"ת דע"ז רע"א, ב"ק צ"ב ב'.

רבנות ר"פ חיי שרה ס"ד ג' ע"פ ורח השמש ובא השמש, עד שלא שקעה שמשו של משה הזריח שמשו של יהושע שנאמר קח לך את יהושע כו'.

נשא פי"ב ע"פ ביום כלות משה רמ"ט א' נוצר תאנה יאכל פרי' קח לך את יהושע כו', ס"פ בהעלותך דרס"ז א' ואעפ"כ משה לא חסר כלום כו', פ' פנחס רפ"א ד' טוב עין הוא יברך, וסמכת את ירך עליו יד אחת מה עשה ויסמוך את ידיו ויצוהו כו', ר"פ ואתחנן דרפ"ח ג' וכיון שנתחלף ונתמנה יהושע תחתיו שנאמר קח לך כו' התחיל להתחנן כו'.

תוקן כ"ג

ויסמוך את ידיו, בבחי' פ' ויחי ס"א ד' ע"פ שכל את ידיו, והיתה הברכה חלה עליהם בסמיכה זו כאשר כתוב ביהושע ויסמוך את ידיו עליו כדי שיתאצל רוה"ק על הנסמך ומוזה הענין היתה הסמיכה בזמן החכמים גם ברכת כהנים בנשיאת כפים כו' והוא שכל את ידיו מלשון שכל וחכמה כי נתכוין בעשר אצבעות ידיו להמשיך הברכה ממקור החכמה והשכל וכן אמר התרגום אחכמינון לידוהי, כענין שנאמר שאו ידיכם קודש וברכו את ה' קדש היא החכמה שהיא מקור הברכה והבן זה עכ"ל.

פ"ק דסנהדרין די"ג סע"ב מיסמך סבי בשלשה מגלן אלימא מדכתיב ויסמוך את ידיו כו', ובהרמב"ם רפ"ד מה' סנהדרין ומשה רבינו סמך יהושע ביד כו' וכיצד היא הסמיכה לדורות לא שיסמכו ידיהן על ראש הזקן אלא

שקורין לו רבי ואומרים לו הרי את סמוך כו' עכ"ל, פי"א דק"ה ע"ב בכל אדם מתקנא חוץ מבנו ותלמידו כו' ואיבעית אימא מהכא ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו, פ"ו דמנחות דצ"ג סע"ב ועיין מענין הסמיכה בבה"ז פ' תשא, ועמ"ש מזה ע"פ ואתחנן אל הוי' בענין כל רבי מא"י וכל רב מבבל, רב בינה רבי יו"ד חכמה כו' ולכן במחשכים הושיבני זה תלמוד בבלי בורא חשך והמשנה שבא"י נק' מלכתא מל' דאצילות כו' לפי שהיו סמוכים איש מפי איש כו', יש להעיר מפסוק סמוכים לעד לעולם ע' בלק"ת בד"ה ה' לי בעוזרי פ"ו, ועמ"ש"ל פ' ויקרא ע"פ וסמך את ידו על ראש העולה.

צו את בניי ואמרת אליהם את קרבני.

א) ילקוט פ' תצוה רמז שע"ז ק"ג ע"א, ואתה תצוה למדנו שהציווי מיד בשעת מעשה ולדורות מניין ת"ל צו את בניי ויקחו אליך שמן זית זך כו' הא למדת שהציווי מיד ולדורות מציווי הזה נמצינו למדין לכל הצוואות שבתורה ופי' הדר"ע ומדחזר ואמר שנית קמ"ל שינהוג גם לדורות ומציווי זה למדין לכולם ובפ"ק דקדושין דכ"ט ע"ב תאנא דבי ר' ישמעאל כל מקום שנאמר צו אינו אלא זירוז מיד ולדורות כו' ע"ש עו"ש בילקוט ר' שמעון בן יוחאי אומר אין ציווי בכל מקום אלא חסרון כיס שנאמר צו את בניי ויקחו אליך שמן זית זך כו' צו את בניי ואמרת כו' את קרבני לחמי כו' הא אין ציווי בכל מקום אלא חסרון כיס עכ"ל ענין כיס בוח"א ד"ו א' ופי' בוח"מ שם הכף הוא מלכות בחי' כסא והסמך זהו ת"ת ו"ק כלולים מעשר והיו"ד שביניהם זהו היסוד שבו ועל ידו מתייחדים והנשמות הנמשכים מבחי' זו הם בעלי עושר מלאים כל טוב כו' וע' זח"א ויחי דף רל"ד ע"ב גבי ואע"ג דאית יו"ד דזמנין בין גימל לדלית לא הוי פירודא וע' במד"ר פ' שמיני פי"ב בענין כיס אחד יהי' לכולנו ובפ' גשא פ"ו דרל"ז ע"ג ובקהלת רבה קודם פסוק מה שהי' הוא שיהי' ומכ"ז אפ"ל חסרון כיס זה הגשמי גורם למעלה יחוד זו"ג שזהו ג"כ בחי' כיס א' כו' וע' פ' צו מ"ש בענין מיד ולדורות ובענין חסרון כיס דפי' היינו אם לומד התורה ובא לאור הגנוז (שבתוך התורה) ושם אין מתלבש האור בשום כיסוי ושום התלבשות כו' והו' חסרון כיס והיינו שזה הציווי הוא שלא יהי' חסרון כיס ולכן נקרא זה צו לשון צוותא וחיבור כמ"ש ע"פ ויצוום את בניי דהיינו חיבור ויחוד זו"ג.

ב) מד"ר נשא פ"ז כל מקום שנאמר צו הציווי מיד בשעת המעשה ונתנה לדורות וכ"ה בספרי כאן ובעה"כ של הסה"ד כ' צו אין צו אלא שכינה אותיות רע"ק אות ג' צו בינה לצוות לזה, יומם יצווה ה' חסדו,

וצ"ע דבזהר פקודי דרל"ס סע"ב פי' צו בענין אחר וז"ל ועל דא אתיהבית האי סט"א בידא דכהנא דכתיב צו את אהרן ואת בניו לאמר רוא הכא דהא אוקימנא לית צו אלא עכומ"ז ור"ל כמ"ש בסנהדרין פ"ז דנ"ז ע"ב ויצו דא עכומ"ז ופי' המק"מ וז"ל פי' צו שהוא הסט"א מבערים אותה מן העולם ע"י הקרבן עכ"ל וז"ל הזהר והכא אתיהבית ליה לאתוקדא ההוא מחשבה רעה ולא עבדא ליה מגו קודשא בהאי רעותא לסלקא לעילא ובההוא תננא ותרבא דאתנקדאן בגין לאתעברא מן קודשא והאי צו ברשותיהו קיימא לאפרשא לי' מן קודשא מגו האי קרבנא, ואי תימא צו את בני' ה"נ דהא ברשותיהו קיימי לאפרשא ליה מן קודשא כל זימנא דעבדי רעותא דמאריהון כו' וזהו פי' צו את אהרן ואת בניו לאמר צו שהוא עכומ"ז הכניעו אותה לאמר שהיא המ' סולקי לה לעילא יעו"ש, וזהו ע"ד אוסרי לגפן עירה, גפן הוא כנס"י עירה היא הסט"א הכניעו אותה לגפן עיין בת"א פ' ויחי בד"ה אוסרי לגפן ועכ"פ מבואר מדברי הזהר דצו הוא הסט"א וכ"כ עוד ברע"מ פ' בהר דק"ח ב' ועיין במאו"א אות כ' ס"ה ג"כ עד"ז ומ"ש מזה בלק"ת בד"ה לבאר ענין המסעות רפ"א וז"ל ולכן שם אל אד' המחיה עשייה הוא בגימטריא צו ואין צו אלא עבודה זרה, ואיך הוא זה אלא דר"ל שנתלכש בלבוש הטבע עד שיכול לומר כתי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וזהו בחי' עבודת גלולים עכ"ל וז"ש כי הוא הלך אחר צו בהושע סי' ה' י"א, דהיינו חטא או ציונים של נביאי הבעל או ממון דשקר יעו"ש, וצ"ל דב' ענינים אמת שיש ב' בחי' צו הא' בקדושה היינו ציווי הקב"ה וציונים אלו הם המל' דקדושה מל' דא"ס ב"ה שהוא מל' דאצי' וכמ"ש במד"ר פ' אמור תוך פל"א ע"פ צו את בני' שה"ע דרכו של מלך להיות גזור ואחרים מקיימין כו' נמצא הציווי נמשך מבחי' מלך ועמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא בלק"ת פ' שלח.

(הג"ה עמ"ש ע"פ וירא ישראל את היד הגדולה שם נתבאר מענין פי' מצוה שיש בו שני פירושים האחד לשון צוותא וחיבור דהיינו צוותא וחיבור של המאציל א"ס ב"ה להאיר בע"ס דאצילות, שבהם ועל ידם הוא דצוותא וחיבור להאיר במ' דאצי' כנס"י שה"ס היחוד עליון והב' לשון ציווי כפשוטו כי בזאת יבא אהרן שמוע מזבח טוב ומכ"ז יובן ענין צו את בני' ובענין צו דע"ג י"ל ג"כ שע"י העונות גורמים ח"ו הצוותא וחיבור של סט"א לינק מהקדושה דוגמת המבואר בזהר ר"פ חיי דקס"ב ע"פ מלך לשדה נעבד עכ"ה) וע' בפרדס ערך מצוה ובמא"א אות מס סעי' צ"ו ובת"ז תיקון ל"ט דפ"ב ע"ב שהת"ת מצווה מאו"א להאיר ולהתייחד במ' ואפ"ל שציווי זה נמשך ממלך עילאה קדוה"ק וזהו במצותיו הקב"ה מקיים המצות בעצמו כנ"ל ובפע"ח פי' וציונו יסוד כו' כי מצוה ג"כ לשון צוותא וחיבור ולכן וציונו הוא ביסוד שהוא המחבר בן פורת יוסף פורת הוא אותיות תופר וזהו אקב"ו שהמצות שאנו מקיימים הם מצותיו ממש וכל זה הו"ע צו דקדושה ויש כמ"כ לעו"ז צו דסט"א שהוא ג"כ ענין צוותא וחיבור דסט"א והתחברותם עם האדם הנמשך אחריהם שממשיך עליו רוח הטומאה וע' בזהר וירא דק"ח

ע"ב הובא ברי"ח שעה"ק ספ"ד וע' זח"ב תרומה דקכ"ח סע"א ולכן ע"י שהאדם מקבל עליו ציווים דהקב"ה ממלא אתפוייא צו דע"ג וכמארז"ל כל המקבל עליו עול תורה פורק כו' וזה"ג יש ב' פירושים בענין זאת תורת העולה היא העולה, הא' דקאי על כנס"י הוא העולה למעלה כו' הב' דקאי על עמלק ועכומו"ו שהוא העולה על מוקדה ויהבית לנקודת אשא. והא בהא תלייא כי אמלאה החרבה. ואפ"ל זהו פי' אין ציווי בכ"מ אלא חסרון כיס שע"י ציוי דקדושה מחסרים בחי' כיס דק"ג הנק' אשה זונה שעליה נאמר כיס אחד יהיה לכולנו. ועמ"ש על מארז"ל מנחות מ"ד א' באו ד' ציצית וטפחו לו על פניו ומכל זה יובן הפסוק בישע"י כ"ח מ"ג והי' להם דבר ה' צו לצו. וע"ש בתרגום ופרש"י שע"י שלא קבלו ציווי הקב"ה צו דקדושה מחמת זה שלט עליהם צו דע"ג כו' וע' מד"ר פ' בראשית רפ"כ הוא אומר לי אתה צוות אותם ואני ציוותי אותם. מפני מה הניחו ציוויך והלכו להם אחר ציווי והיינו ב' בחי' צו הנ"ל שהן זה לעומת זה יעו"ש פרשה י"ט ע"פ והמה כאדם עברו ברית מה אדה"ר הכנסתי לג"ע וצווי ועבר על ציווי ודנתי אותם בשילוהין ובגירושין כו'. המן העץ אשר ציוויתך כו'. שעיקר כללות הציווי הוא שלא לאכול מעה"ד טו"ר והו"ע צו דקדושה ההתחברות להקב"ה והיינו ע"י קבלת הציווי שבחי' מל' הוא המחבר וכמ"ש בת"א פ' בראשית בד"ה צאינה וראינה בפ' במלך שלמה כי הנה מלכות דאצי' נעשית עתיק לבריאה ומחבר אצי' עם בריאה אף שאצי' ובריאה הם שני הפכיים והכח הזה במ' דאצי' הוא כי נערץ תחלתן בסופן כו' ע"ש. וע' בד"ה כי כארץ תוציא צמחה פ"ג ובד"ה יו"ט של ר"ה פ"ב ובד"ה שובה ישראל עד דרוש השני פ"ד בענין כי עמך הסליחה למען תיוורא ועמ"ש בענין כ"א בזאת יתהלל המתהלל לכן המל' נק' צו לשון ציווי ולשון צוותא וחיבור.

ואדמו"ר נ"ע פי' צו את בני' לשון צוותא שיהי' נמשך בחי' משה להיות בצוותא חדא עם בני' כו' דהיינו ע"י שיומשך להם בחי' משה בד"ה צו את בני' פ' פנחס דרוש הראשון רפ"ד ושם פי' ואמרת אליהם שעיי' יהי' להם כח הדיבור את קרבני את אותיות מא' עד תי"ו שיהי' התקשרות וביטול דיבור בדיבור והיינו כמ"ש ישע"י מ"א י"ד אל תראי תולעת יעקב מתי ישראל מה תולעת זה אין כחו אלא בפיו אף ישראל כו' ועיין מזה בבחי' פ' בשלח פ"ד א' ע"פ ויצעקו אל כו' והנה כח זה נמשך להם ממשה שהוא הי' אדם שכתו בפיו כדפרש"י בחומש ר"פ בלק והיינו ע"י כי פה אל פה אדבר בו משה נתנבא בזה וכמ"ש מזה בישע"י מ"א י"ד על פסוק זה ולכן ע"י צו את בני' עיי' ואמרת אליהם את כו' מה גם כי בקרבן תמיד מרמוז ענין תולע כי עולת תמיד עולת אותיות תולע כמ"ש בפע"ח וגם לפמ"ש דפי' צו הוא החיבור של בחי' מ' דאצי' המקבלת מיסוד שנק' וציונו הנה עיי' גם כן נמשך להם כח הדיבור כי יסוד עייל במ' כ"ב אתון כמ"ש בזח"א פ' ויצא דף קנ"ו סע"ב וע"פ וישכב יש כב דעייל בה כ"ב אתון לכן עיי' נמשך בחי' זו בכנס"י להיות להם כח הדיבור וזהו ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניתוחי.

ב) * בספרי את קרבני זה הדם, לחמי אלו אימורין ע' לק"ת פ' אחרי דכ"ט ע"ב שהן גבורה וחסד וע' מענין דם התמיד בת"א ד"ה בכ"ה בכסליו וע' ד"ה שבת שבתון ספ"ד והדם בחטאת ה' ניתן על ד' קרנות ובעולה שתיים שהן ארבע עמ"ש בד"ה ושעיר עזים אחד לחטאת והנה שס"ה ל"ת שהן בו"ה הן שס"ה גידי הדם וע' לק"ת שה"ש בד"ה לסוסתי הראשון די"א ע"ג שהן בחי' אורות ובד"ה זאת חוקת התורה דכ"ו ע"ג הזאת הדם זהו פנימיותה ועיין בד"ה בשעה שהקדימו מענין אדם א' דם וע' במא"א ד' מ"ב ענין דמים ובפרדס ערך דם והנה קרבן יהוד כל הספירות והוא ע"י הדם העלאת האור והחיות מס"ג דנה"ב בכל נפשך וע' בד"ה לרוקע הארץ שיש ב' מיני העלאת מ"ן הא' דאורות והב' דכלים והעלאת מ"ן דאורות זהו ע"י בחי' רצוא והעלאת מ"ן דכלים זהו ע"י המצות כו' ואפ"ל זה"ע קרבני לחמי וע' עוד מזה בהביאור ע"פ קחו מאתכם תרומה ל"ה ג"כ מענין ב' בחי' העלאת מ"ן לבחי' סוכ"ע ונק' עולם התהו זהו ע"י אתכפייא וביטול רצון והו"ע מצות אכילת מצה וע' מזה בת"א בד"ה קחו מאתכם תרומה וע' בסידור שער הק"ש ד"ה להבין ההפרש בין ק"ש ג"כ ענין למה קדמה פ' שמע כו' שפ' שמע הוא קבלת עומ"ש שהוא בחי' רצוא בכל מאדך ש' מ"ב. ופ' והא"ש בחי' ולעבדו זהו בחי' שוב והוא עול מצות בחי' שם ע"ב ועמ"ש מזה ג"כ ע"פ ויקחו לי תרומה ובת"א בד"ה בכ"ה בכסליו קודם זה. ומעתה נבוא לענין חנוכה וז"ל שבקרבנות היו שני דברים דם וחלב כו' והענין כי החלב הוא בחי' התענוג כמו שאנו רואים שמי שהוא בעל תענוג יש לו ריבוי חלב והיינו להיות כל חלב להוי' שיתענג על ה' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ולא יהי' לו תענוג אחר כלל ועז"ז והיו הדברים האלה אנכי מצוך כו' אנכי ממש מצוך (וזהו ענין צו את בני כנ"ל) כו' שע"ז יהי' בעיניו מתיקת התורה א"כ קרבני לחמי שהם דם ואימורים דם זהו העלאה ע"ד בכל לבבך והאימורין זהו שיתענגו על ה' בעסק התומ"צ כו' וזהו ג"כ ענין ב' מיני העלאות מ"ן הג"ל דאורות וכלים וע' בת"א בד"ה רני ושמחי דרוש הראשון בענין כל הנשמה תהלל י"ה נשמה ע"ש רצוא ושוב וא"כ י"ל זהו"ע קרבני לחמי קרבני זה הדם שהוא העלאת מ"ן של החיות שהוא האור ובחי' לחמי זהו העלאת מ"ן של הכלים. ובוה יובן והנה תפילה במקום תמידין תקנום ותפלה היינו שמו"ע ח"י ברכאן דצלותא ומצינו שגם ק"ש היא במקום עולה כמארז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מקריב עולה בלא מנחה וכמ"ש מזה בלקו"ת פ' שלח בד"ה כי תבאו אל ארץ מושבותיכם ולפמ"ש י"ל כי ק"ש ושמו"ע זהו ענין קרבני לחמי כי ק"ש זהו קבלת עומ"ש ובחי' רצוא זהו קרבני הדם, ושמו"ע בא"י ח"י ברכאן זהו בחי' שוב ועמ"ש בלק"ת בד"ה לא הביט און ביעקב מענין התפילה שהיא הכוונה של כל המצוות כמו חוט השדרה המחזיק כל הרמ"ח איברין לכך י"ל שהוא בחי' שוב ועמ"ש עוד מענין הקרבנות חלב ודם ע"פ מאמר הזהר ר"פ בראשית מה שושנה אית בה סומק וחזיר בכוך זה דף ס"ז.

עו"ש בספרי לאשי אלו קומצים ולבונה ריח ניחוח אלו בויכי לחם הפנים והבחי כאן כתב קרבני זה הדם לחמי אלו אמורין את לרבות מלח דכתי' על כל קרבנך תקריב מלח. לכך טובלין לחם המוציא במלח שהקרבן נק' לחם עכ"ל והמלח נק' ברית אלקיך וכמ"ש בזהר ויחי דרמ"א ע"ב ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ויקרא ע' זהר ויחי דרל"ט ע"ב ודרמ"ז ע"ב ע"פ בבקר יאכל עד וע' במד"ר בשה"ש ע"פ אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שם פי' מורי עם בשמי זו קטורת הסמים וקומץ הלבנה יערי עם דבשי אלו אברי עולה ואמורי קדשי קדשים.

ג) זח"א ויצא דקס"ד סע"א את קרבני לחמי לאשי וגו' קרבנא דקוב"ה בכל יומא בגין למיזל עלמא ולמיהב סיפוקא לעילא ותתא דהא באתערותא דלתתא אתער לעילא ובדא מסתפקין כל חד כדקא יאות, את קרבני לחמי הה"ד אכלתי יערי עם דבשי לאשי הה"ד אכלו ריעים וגו', ופי' בזח"מ וז"ל דהא באתעדל"ת סוד התעוררות הקרבן העולה מהכהנים וליום וישראלים שהם מעוררים מדותיהם למעלה (הג"ה היינו חג"ת וגם ע"י התחברות חג"ת מעוררים מהבינה ע"ד בשלשה אומרים נברך וכמ"ש ע"פ ואגודתו על ארץ יסדה עכ"ה) ובדא מסתפקין שגורמים היחוד ובאים ברכות לעולם, הה"ד אכלתי יערי וגו' בא להכריע איך הקרבן נק' לחמו ומאכלו של הקב"ה ומהו הקרבן אכלתי יערי וגומר כנזכר בזהר ר"פ ויקרא (הג"ה ובוהר פ' פנחס דרכ"ז א' פי' אכלתי יערי דא צלותא דמיושב עם דבשי דא ק"ש כו' ע"ש והיינו כי עכשיו התפילה היא במקום הקרבנות וע' מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער ושם פ"ב ובד"ה ליבבתי אחותי כלה ספ"ב דפי' לחמי להמשיך גילוי וחיות אור א"ס ב"ה מבחי' סוכ"ע בבחי' ממכ"ע ובד"ה באתי לגני פ"ב ואפ"ל כי ע"י יערי יוצר אור מענין שרפים וחיות ממשיכי' יחוד חיצוניות דאור"א להחיות העולמות אך ע"י דבשי ק"ש מתיקות אהבת הנשמות ממשיכים יחוד הפנימי דח"ב שמוה נמשך יחוד ז"ג להוליד נשמות ועיין בת"א פ' יתרו בהביאור דזכור ושמור עכ"ה) והכוונה התחברות והתקשרות המדות עליונות כנזכר וזהו לחמי (הג"ה היינו כמ"ש בלק"ת בד"ה אני ישנה שם שנמשך חיות ואור א"ס ב"ה כביכול להתחבר ולהתקשר בבחי' מדותיו ית' כמ"ש בזהר וכמה גופין תקינת לון כו' ועיין באגה"ק סי' ג' ד"ה וילבש צדקה הטעם שע"ס נקראו גופין גם י"ל כדפי' בזהר פ' יתרו דצ"א ע"ב בענין גדר חיי המלך כי ז"א נק' מלכא וחיי המלך היינו מה שנמשך לו מהבינה, וע' זח"ג בהעלותך קנ"ב סע"א א"כ פי' לחמי כמו שעל הלחם יחיה האדם כך ע"י הקרבן ממשיכים מהבינה אור וחיות לז"א * שהם המדות חג"ת, וזהו לחמי) לאשי הה"ד אכלו ריעים וגו' שהם י"ב שבטים י"ב בקר כו' וז"ש לאשי כלומר לאנשי עכ"ל תח"מ שם עם ההגהות שכתבתי, וכן פי' בזהר ר"פ ויקרא ד"ג סע"ב ודף ד' ריש ע"א וז"ל באתי לגני כו' בגין

אור וחיות לז"א : עד כאן נדפס עפ"י כתי"רמעתיק, ומכאן עד סיום המאמר נדפס עפ"י בוך, כל המשמח לאגער, גובתי"ק (שחסרים שם דפי ההתחלה).

דאתברכו כולוהו משקין דנחלא (היינו ו"ק דז"א נתברכו מנהר היוצא מעדן בינה שבה התגלות עתיק והרמ"ז כתב שזהו ענין ישבעו עצי ה' / ישבעו מימיהם ישבעו חייהם) ואתקשרו כל חד בחבריה (היינו התכללות הירק יחד שזה בא ע"י תוספת האור מבחינה שלמעלה מעלה מהמדות כנוכר באג"ה סי' י"ב ד"ה והי' מעשה הצדקה שלום, ובסידור סוף שער הק"ש בד"ה איתא בספרי גבי תמליכוהו בשמים ובארץ ובארבע רוחות העולם ובשער השבת בד"ה כגוונא דאינון מתייחדין לעילא באחד) אריתי מורי עם בשמי היינו התקשרות קו הימין חסד עם נצה, יערי עם דבשי זהו גבורה והוד, ייני עם חלבי היינו ת"ת ויסוד אזי אח"כ אכלו ריעים הם היכלות דאו"א דבריאה, שתו ושכרו דודים הם היכלות דזו"ג דבריאה, כן פי' הרמ"ז שם וזהו ענין לאשי דפי' הוח"מ כאן שהם י"ב בקר דבריאה, והכל אחד.

ד) וי"ש להקשות דמכאן משמע שהקרבות הנק' לחמי הם להמשיך מזון להעולמות כדמסיים אכלו ריעים וכו' והרי עכשיו התפלה היא במקום קרבנות ובוהר ויגש דר"ז סע"ב משמע דזהו ההפרש בין ברהמ"ז ובין ברכאן דצלותא שברהמ"ז ענינה להמשיך מזון להעולם, ולכן כתיב ואכלת ושבעת וברכת משא"כ בברכאן דצלותא שאסור לאכול קודם התפילה וכמ"ש לא תאכלו על הדם, ופי' הטעם בזה שם משום שזהו ברכתא דצלותא דיחודא שלמעלה מברכתא דמזונא ופי' במק"מ פי' כי עיקר התפילה הוא להמשיך מוחין מאו"א לזו"ג כמ"ש בפע"ח בכוונת העמידה ועוה"ב שהיא בינה אין בה אכילה ושתייה ולכן אסור לאכול קודם התפלה, ודא ברכתא דמזונא פי' ברהמ"ז הוא במ' ולכן יברך אחד אכילה ושתייה כדמפרש טעמא, כי כשהוא שבע זהו ענין שבע רצון וע' בזה ס"פ מקץ דף ר"ד ע"ב בענין ובשמו תשבע, והיינו שבבהמ"ז הון את העולם כולו בטובו בחן ובחסד, בא ההשפעה ממדת החסד למ', כמ"ש בזהר תרומה דקס"ח ע"ב, אבל ברכאן דצלותא בא מעלמא דאתי כו' וכמבואר באריכות בזהר תרומה דקנ"ג ע"ב בד"ה פתח רבי חזקיה ואכלת ושבעת וברכת כו' בגין דצלותא סלקא לעילא לעילא באתר דלית בי' אכילה ושתייה כו', ופי' המק"מ כנ"ל שבתפילה אנו מושכין המוחין מאו"א ועושיין זיווג או"א בק"ש וזיווג זו"ג בעמידה ונדוע שבאו"א אין שם אכילה ושתייה אבל ברהמ"ז הוא לתקן המל' ושם יש אכילה כנדוע עכ"ל וזהו ע"ד ההפרש בין איהו וחיוהי חד שהוא בג"ר ובבחי' זו אין שייך אכילה ושתייה ובין בחי' איהו וגרמוהי חד שזהו בז"ת ושם שייך אכילה והיינו כי ז"ת הם שייכים בשביל העולמות כי על מי שייך חסד אם אין עולם כו' משא"כ ג"ר כי חו"ב שייך אפי' לא הי' בריאת העולם כו' וע"כ באתרי' לאו אורחי' למיכל כו' (הג"ה ויש להעיר ממ"ש בת"א פ' משפטים בענין ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו והיינו ענין אכילה ושתייה שבבריאה וכמשה נאמר לחם לא אכל ומים לא שתה אלא שנהנה מבחי' אכילה ושתייה שבאצי' והיינו כמ"ש במד"ר פ' כי תשא פמ"ז לחם לא אכל אבל לחמה של תורה אכל מים לא שתה אבל מימיה של תורה שתה, ועמ"ש מזה בד"ה אמר רע"ק אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים, סעיף י"א, בבוך תרס"ז

עו"ש בספרי לאשי אלו קומצים ולבונה ריח ניחוח אלו בזיכי לחם הפנים והבחיי כאן כתב קרבני זה הדם לחמי אלו אמורין את לרבות מלח דכתי' על כל קרבנך תקריב מלח, לכך טובלין לחם המוציא במלח שהקרבן נק' לחם עכ"ל והמלח נק' ברית אלקיך וכמ"ש בזהר ויחי דרמ"א ע"ב ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ויקרא ע' זהר ויחי דרל"ט ע"ב ודרמ"ו ע"ב ע"פ בבקר יאכל עד וע' במד"ר בשה"ש ע"פ אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שם פי' מורי עם בשמי זו קטורת הסמים וקומץ הלבנה יערי עם דבשי אלו אברי עולה ואמורי קדשי קדשים.

ג) זח"א ויצא דקס"ד סע"א את קרבני לחמי לאשי וגו' קרבנא דקוב"ה בכל יומא בגין למיזל עלמא ולמיהב סיפוקא לעילא ותתא דהא באתערותא דלתתא אתער אתער לעילא ובדא מסתפקין כל חד כדקא יאות, את קרבני לחמי הה"ד אכלתי יערי עם דבשי לאשי הה"ד אכלו ריעים וגו', ופי' בוח"מ זח"ל דהא באתעדל"ת סוד התעוררות הקרבן העולה מהכהנים ולוים וישראלים שהם מעוררים מדותיהם למעלה (הג"ה היינו חג"ת וגם ע"י התחברות חג"ת מעוררים מהבינה ע"ד בשלשה אומרים נברך וכמ"ש ע"פ ואגודתו על ארץ יסדה עכ"ה) ובדא מסתפקין שגורמים היחוד ובאים ברכות לעולם, הה"ד אכלתי יערי וגו' בא להכריע איך הקרבן נק' לחמו ומאכלו של הקב"ה ומהו הקרבן אכלתי יערי וגומר כנזכר בזהר ר"פ ויקרא (הג"ה ובוהר פ' פנחס דרכ"ו א' פי' אכלתי יערי דא צלותא דמיושב עם דבשי דא ק"ש כו' ע"ש והיינו כי עכשיו התפילה היא במקום הקרבנות וע' מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער ושם פ"ב ובד"ה ליבבתני אחותי כלה ספ"ב דפי' לחמי להמשך גילוי וחיות אור א"ס ב"ה מבחי' סוכ"ע בבחי' ממכ"ע ובד"ה באתי לגני פ"ב ואפ"ל כי ע"י יערי יוצר אור מענין שרפים וחיות ממשיכי' יחוד חיצוניות דאור"א להחיות העולמות אך ע"י דבשי ק"ש מתיקות אהבת הנשמות ממשיכים יחוד הפנימי דחוב"ב שמזה נמשך יחוד זח"ג להוליד גשמות ועיין בת"א פ' יתרו בהביאור דזכור ושמור עכ"ה) והכוונה התחברות והתקשרות המדות עליונות כנזכר וזהו לחמי (הג"ה היינו כמ"ש בלק"ת בד"ה אני ישנה שם שנמשך חיות ואור א"ס ב"ה כביכול להתחבר ולהתקשר בבחי' מדותיו ית' כמ"ש בזהר וכמה גופין תקינת לון כו' ועיין באגה"ק סי' ג' ד"ה וילבש צדקה הטעם שע"ס נקראו גופין גם י"ל כדפי' בזהר פ' יתרו דצ"א ע"ב בענין נדר חיי המלך כי ז"א נק' מלכא וחיי המלך היינו מה שנמשך לו מהבינה, וע' זח"ג בהעלותך קנ"ב סע"א א"כ פי' לחמי כמו שעל הלחם יחיה האדם כך ע"י הקרבן ממשיכים מהבינה אור וחיות לז"א שהם המדות חג"ת, וזהו לחמי) לאשי הה"ד אכלו ריעים וגו' שהם י"ב שבטים י"ב בקר כו' וז"ש לאשי כלומר לאנשי עכ"ל הזח"מ שם עם ההגהות שכתבתי, וכן פי' בזהר ר"פ ויקרא ד"ג סע"ב ודף ד' ריש ע"א זח"ל באתי לגני כו' בגין

אור וחיות לז"א : עד כאן נדפס עפ"י כת"י מעתיק, ומכאן עד סיום המאמר נדפס עפ"י בוך, כל המשמח לאגער, גוכתי"ק (שחסרים שם דפי ההתחלה).

דאתברכו כולהו משקין דנחלא (היינו ו"ק דז"א נתברכו מנהר היוצא מעדן בינה שבה התגלות עתיק וזרמ"ז כתב שזהו ענין ישבעו עצי ה' / ישבעו מימיהם ישבעו חיהם) ואתקשרו כל חד בחבריה (היינו התכללות הריק יחד שזה בא ע"י תוספת האור מבחינה שלמעלה מעלה מהמדות כנזכר באג"ה סי' י"ב ד"ה והי' מעשה הצדקה שלום, ובסידור סוף שער הק"ש בד"ה איתא בספרי גבי תמליכוהו בשמים ובארץ ובארבע רוחות העולם ובשער השבת בד"ה כגוונא דאינון מתייחדין לעילא באחד) אריתי מורי עם בשמי היינו התקשרות קו הימין חסד עם נצח, יערי עם דבשי זהו גבורה והח, ייני עם חלבי היינו ת"ת ויסוד אוי אח"כ אכלו ריעים הם היכלות דאו"א דבריאה, שתו ושכרו דודים הם היכלות דזו"ג דבריאה, כן פי' הרמ"ז שם וזהו ענין לאשי דפי' הנוח"מ כאן שהם י"ב בקר דבריאה, והכל אחד.

ד) ויש להקשות דמכאן משמע שהקרבנות הנק' לחמי הם להמשיך מזון להעולמות כדמסיים אכלו ריעים וכו' והרי עכשיו התפלה היא במקום קרבנות ובוזר ויגש דר"ז סע"ב משמע דזהו ההפרש בין ברהמ"ז ובין ברכאן דצלותא שברהמ"ז ענינה להמשיך מזון להעולם, ולכן כתיב ואכלת ושבעת וברכת משא"כ בברכאן דצלותא שאסור לאכול קודם התפילה וכמ"ש לא תאכלו על הדם, ופי' הטעם בזה שם משום שזהו ברכתא דצלותא דיחודא שלמעלה מברכתא דמונא ופי' במק"מ פי' כי עיקר התפילה הוא להמשיך מזון מו"א לזו"ג כמ"ש בפע"ח בכוונת העמידה ועוה"ב שהיא בינה אין בה אכילה ושתייה ולכך אסור לאכול קודם התפלה, ודא ברכתא דמונא פי' ברהמ"ז הוא במ' ולכך יברך אחר אכילה ושתייה כדמפרש טעמא, כי כשהוא שבע זהו ענין שבע רצון וע' בזה ס"פ מקץ דף ר"ד ע"ב בענין ובשמו תשבע, והיינו שבבהמ"ז הון את העולם כולו בטובו בחן ובחסד, בא ההשפעה ממדת החסד למ', כמ"ש בזה תרומה דקס"ח ע"ב. אבל ברכאן דצלותא בא מעלמא דאתי כו' וכמבאר באריכות בזה תרומה דקנ"ג ע"ב בד"ה פתח רבי חזקיה ואכלת ושבעת וברכת כו' בגין דצלותא סלקא לעילא לעילא באתר דלית בי' אכילה ושתייה כו', ופי' המק"מ כנ"ל שבתפילה אנו מושכין המזון מו"א ועושין זיווג או"א בק"ש וזיווג זו"ג בעמידה ונודע שבאו"א אין שם אכילה ושתייה אבל ברהמ"ז הוא לתקן המל' ושם יש אכילה כנודע עכ"ל וזהו ע"ד ההפרש בין איהו וחיוהי חד שהוא בג"ר ובבחי' זו אין שייך אכילה ושתייה ובין בחי' איהו וגרמוהי חד שזהו בו"ת ושם שייך אכילה והיינו כי ז"ת הם שייכים בשביל העולמות כי על מי שייך חסד אם אין עולם כו' משא"כ ג"ר כי חר"ב שייך אפי' לא הי' בריאת העולם כו' וע"כ באתרי' לאו אורחי' למיכל כו' (הג"ה ויש להעיר ממ"ש בת"א פ' משפטים בענין ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו והיינו ענין אכילה ושתייה שבבריאה ובמשה נאמר לחם לא אכל ומים לא שתה אלא שנהנה מבחי' אכילה ושתייה שבאצ"י והיינו כמ"ש במד"ר פ' כי תשא פמ"ז לחם לא אכל אבל לחמה של תורה אכל מים לא שתה אבל מימיה של תורה שתה, ועמ"ש מזה בד"ה אמר רע"ק אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים, סעיף י"א, בבוך תרט"ז

ועד"ז יש לפרש כאן ההפרש בין ברהמ"ז אתר דאית ביה אכילה ושתייה ובין הקרבנות הנק' אכלתי יערי עם דבשי כו' עכ"ה) א"ג י"ל בקרבנות יש ב' בחי' לחמי וריח נחוחי משא"כ בהמ"ז רק לחם וגם לחם למ' ותפלה לחמי דז"א וכיון בקרבנות ותפלה יש ריח נחוחי ע"כ אסור לאכול קודם התפילה * משא"כ בקרבן י"ל כהן שאכל אינו פסול להקריב התמיד. וע' בסידור שער בהמ"ז בד"ה להבין שרש הדברים כו' ואלה מדות המזבח. ביאור המאמר דפ' תרומה דקנ"ג הנ"ל, וענין פתח במזבח וטיים בשולחן ותוכן הענין דהבירור שעל ידי שולחנו של אדם מהמאכלים גם לאחר שנתברר הוא ע"ד בחי' גבורות והתפעלות בבחי' יש והוא מבחי' בינה כמו שמהמאכל גשמי נעשה דם וכך למעלה זה השולחן הוא מ' שמבררת הניצוצות אבל התפלה היא בחי' ביטול דקול דממה דקה מבחי' חכמה, לכן אסור לאכול קודם התפלה כי גם מבירור המאכל לא יומשך ביטול זה כו', וע' כה"ג בלק"ת בד"ה בהעלותך את הנרות דרוש השני פ"ב בענין מאין לי בשר, ופ"ד בענין שלך גדול ועוד פי' בסידור שם דבירור דאכילת מזבח זהו גבוה מבירור השולחן והוא כמו הבירור שע"י חכמה בחי' קול דממה דקה כו'. ואולי ב' בחי' בירורים הנ"ל זהו כענין בירור דמ"ן ובירור דמ"ד דמ"ה שנתבאר סד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים בענין ותשתחווין לאלומתי ולפי"ז הי' מתורץ הקושיא הנ"ל דאע"ג שהתפלה היא באתר דלית ביה אכילה ושתייה ולכן הוא למעלה מענין ברהמ"ז, היינו שהיא למעלה מאכילה ושתייה שבבחינת שולחנו של אדם שהיא המ' כשנק' שולחנו של ז"א הנק' אדם וזהו אתר דאית ביה אכילה ושתייה והתפילה היא למעלה מבחי' זו של בירור שע"י השולחן כנ"ל, וע' מענין שולחן בוח"ב תרומה קל"ג א' בענין מטה ושולחן כסא ומגורה ובמק"מ שם, אבל אכילת מזבח שבקרבנות שאני, וזה אינו נק' כלל אתר דאית ביה אכילה ושתייה כי הוא הבירור שע"י החכמה שיהי' בבחי' ביטול ולפמ"ש היינו שהוא בירור דמ"ד ונק' לחמי, וע"כ אתי שפיר שהתפילה היא במקום קרבן, ואעפ"כ אסור לאכול קודם התפילה, כי אכילת מזבח גבהה מדרגות מהבירור שע"י השולחן כו' וע' בפרדס ערך שולחן פי' שהיא המל' בקבלתה מן הגבורה, ובמא"א אות שין סעיף י"ז שולחן נק' יסוד דנוק' דקדושה או דקליפה וע' בת"ז תיקון כ"ד דס"ח ע"ב, ודפ"ז ע"א, ולהעיר מענין שולחן ערכתי לו וענין כ"א הלחם אשר הוא אוכל ובהרמ"ז פ' תרומה קנ"ד שולחן שעליו לחה"פ זהו ההמשכה מזיווג תדירי דאו"א להחיות העולמות, משא"כ אכילת מזבח זהו ההמשכה תוספת אור בחי' זיווג הפנימי וכענין בחי' שארה ובחי' עונתה המבואר בזהר משפטים דצ"ז ע"ב ומה שיש להקשות עוד עמ"ש בסידור דבחי' בירור השולחן זהו מבחי' בינה והרי בזהר תרומה שם ועלמא דאתי לית ביה אכילה ושתייה וידוע בזהר דעלמא דאתי הוא בינה אפשר ג"כ ליישב עפמ"ש הרמ"ז ס"פ קרח בשם הע"ת דאו"א עילאין שניהם נקרא אבא והם שניהם יו"ד של שם וישסו"ת שניהם נק' אימא והם ה' של שם וא"כ עיקר

ענין עלמא דאתי זהו אימא עילאה וזהו ביר'ד נברא העוה"ב היינו עצם היר'ד הוא אבא עילאה ובו נברא עוה"ב אימא עילאה שהיא ו'ד דמלוי היר'ד, וא"כ מ"ש בזהר דעלמא דאתי אין בו אכילה ושתייה היינו ג"כ ביר'ד של שם שהוא הכל חכמה עילאה ע"ד קול דממה דקה כו' והיינו כי יו"ד של שם הוא אצילות שבאצילות וה"א של שם זהו בריאה שבאצ"י ועמ"ש בד"ה מצה זו בענין מוחין דאבא ומוחין דאימא ובד"ה ושאתם מים בששון דרוש השני פ"ב ומשם יובן ההפרש בין ההמשכה שע"י ברהמ"ז ששרשה ממוחין דאימא ובין ההמשכה שע"י התפילה ואכילת מזבח ששרשה ממוחין דאבא כן י"ל ע"פ מ"ש בסידור שער ברהמ"ז שם.

קיצור. שהקרבות נק' לחמי ובוהר תרומה קנ"ג ויגש ר"ז אומר דבהמ"ז הוא מאתר דאית בי' אכילה ושתייה אבל צלותא הוא ההמשכה מעלמא דאתי אתר דלית בי' אכילה ושתייה ולכאורה אפשר לתרץ עפמ"ש בסידור שער ברהמ"ז בענין פתח במזבח וסיים בשולחן דשולחנו של אדם ג"כ מכפר עליו ע"י בירור הניצוצים שמעולם התהו וברור זה הוא מבחי' גבורות ושרשו מבינה התפעלות בבחי' התלהבות אבל הברור שע"י אכילת מזבח הוא מבחי' חכ' וביטול קול דממה דקה, וא"כ מה שהצלותא היא למעלה מאתר דאית ביה אכילה ושתייה, היינו למעלה מבחי' אכילת שע"י שולחנו של אדם, אבל הוא בחי' אכילת מזבח ולכן נק' לחמי, וגם י"ל זהו ע"ד בירור דמ"ן וברור דמ"ד וע"ד שארה ועונתה, ופי' עלמא דאתי י"ל אימא עילאה ו'ד דמילוי יו"ד וזהו ביר'ד נברא העוה"ב וכן צ"ל לפמ"ש בזהר פ' פנחס דרכ"ו סע"א אכלתי יערי דא צלותא דמיושב עם דבשי דא ק"ש, אכלתי יערי דא צלותא מיושב ההוא יער לבנון יוצר אור ומשרתים והאופנים וחיות הקודש, כולם קדושים כל הני אקרי יער אילנין ונציבין דביה, ובמק"מ שם וז"ל ג"ב עולם הבריאה וע' בנשמת דוד בשה"ש טעם שנק' יערי, והמחזור כמ"ש בלק"ת בד"ה באתי לגני, יערי ע"ש שרפים עומדים כמו עצי שטים עומדים, ועמ"ש ע"פ כתפוח בעצי היער עם דברי דא ק"ש דאיהי מתיקא דכולא ע' בת"א פ' תצוה בד"ה זכור דעמלק ובמ"א פי' יערי בחי' יראה דבשי בחי' אהבה, ועמש"ל מזה, בכמה צופין ומתיקין, שתיתי ייני דא צלותא דמעומד משיכו דיינא עילאה דאתנטר, ודא בשלש ברכות ראשונות, נ"ב ג"ר חב"ד דז"א, ובלק"ת בד"ה באתי לגני פי' ע"ד יין המשמח אלקים, והיינו ע"י נכנס יין יצא סוד היינו יינה של תורה ממשיך גילוי הפנימיות שהי' מוסתר כמ"ש בת"א בד"ה חכלילי עינים מין דהיינו ההמשכה מסוכ"ע ולכן משמח שם אלקים ע"י שממשיך בו הגילוי משם הוי', ולכן נק' ברכות ראשונות דשמו"ע שתיתי ייני, ועוד כמ"ש בזהר אמור דצ"ה ע"א גבי זכרהו על היין אמאי על היין בגין דיין חדותא דאורייתא ופי' המק"מ יין שהיא הבינה היא משמחת לז"א הנק' תורה, ויינה דאורייתא חדותא הוא לכולא והאי יין מעטרא למלכא בעטרוי הה"ד צאינה וראינה כו' בעטרה שעטרה לו אמו ופי' המק"מ המוחין עם הלבושים שלהם הם ע' אותיות כמנין יין וזהו יין המשומר בענביו וזהו ענין ע' תיבות שבקידוש כמ"ש בזהר

ויקהל דף ר"ז ע"ב ובמק"מ שם שהם כנגד המוחין ולבושיהם לפי"ז איש שכמ"כ שייך לג' ברכות ראשונות דשמו"ע שתיתי ייני שהם ג"כ המשכת המוחין. ואם נפרש דהאי יין מעטר למלכא המשכת הכתר לז"א שנמשך ע"י הבינה והוה בעטרה שעטרה לו אמו והוה ע"ד המתפתה בינו יש בו מדעת קונו בעירובין פרק הדר דס"ה ע"א וע' בלק"ת בשה"ש כד"ה צאינה וראינה דרוש השני ובהביאור א"כ זהו שייך לשמו"ע כי מהתפילות נעשה עטרה כמשארז"ל מט"ט קושר כתרים לקונו מתפילותיהם של ישראל. עם חלבי אלין אינון שלשה ברכות אחרונות נ"ב טפת היסוד הנכנסים בנה"י נק' חלב וע' מזה בלק"ת בד"ה באתי לגני עכ"פ מדמפרש שהק"ש ושמו"ע נק' אכילה ושתייה והרי אמר דצלותא באתר דלית ביה אכילה ושתייה א"כ ע"כ צריך לחלק בין אכילה דבחי' שולחן ובין אכילת מזבח וכנ"ל.

ה) אך עדיין אינו מובן דהא בזהר תרומה קנ"ג ע"ב מבואר דצלותא היא באתר דלית ביה אכילה ושתייה דהיינו בבחי' עלמא דאתי יעו"ש ובזהר פ' פנחס דרמ"א ע"ב משמע בהדיא דעלמא דאתי זהו למעלה גם מאכילה ושתייה דאכילת מזבח דקרבתות. וז"ל שאלתא שאילו עלמא דאתי לית ביה אכילה ושתייה, והא כתיב באתי לגני אחותי כלה וגו' אכלתי יערי עם דבשי, מאן דלית ביה אכילה ושתייה איהו אמר אכלתי יערי עם דבשי, שתיתי ייני עם חלבי, ובמק"מ שם בשם מוריננו הקשה על קושיא זו וז"ל קשה שפסוק זה אכלתי יערי מדבר על ז"א, והרי דוקא עלמא דאתי שהוא בינה לית בה אכילה ושתייה, ומאי מקשה על ז"א שאמר אכלתי יערי וכו' ותירץ כי ז"א עיקר משכנו ועיקר מושבו הוא בהיכל הבינה, וכמ"ש ע"פ ע"כ יעזוב איש שהוא ז"א את אביו ואת אמו שהם או"א ודבק כו' בזהר ר"פ ויצא, וע' בסידור שער החתונה בד"ה שמח תשמח ומאחר שעיקר מושבו של ז"א הוא באימא עילאה והוא אתר דלית ביה אכילה ושתייה שפיר מקשה איך אומר אכלתי יערי כו'.

מענין קרבנות בלק"ת פ' פנחס ב' דרושים, ובת"א פ' וישב בד"ה בכ"ה בכסליו ובד"ה וארא אל אברהם. ובפ' בשלח בד"ה או ישיר משה ובניי, וקצת בד"ה ענין חנוכה בפ' מקץ ובלק"ת ד"ה כי תצא, דרוש הראשון, וד"ה והקרבתם עולה אשה ובשה"ש בד"ה לבבתיני, וד"ה אני ישנה ולבי ער וקצת בד"ה לסוסי ברכבי, דרוש השני פ"ג, ועוד בלק"ת פ' שלח בדרוש פ' נסכים, בבה"ז פ' ויצא ע"פ קומה למנוחתך, בד"ה אני דפ' ציצית דרוש הראשון בענין והם הביאו את קרבנם לפני ה'. ועיין בסידור בד"ה להבין שרשי יוהכ"פ הטעם שיהי"כ"פ אסור באכילה ושתייה לפי שאז מקבלת המלי' לא ע"י ז"א כ"א מהבינה שהוא עוה"ב שאין בו אכילה ושתייה כי כל ענינים הגשמיים כאכילה ושתייה כו' כולם נמשכים בשרשם ומקור חוצבם רק מהמדות דז"א והם נעשים גרין לבי"ע ומקבלת מהם ג"כ ק"נ, משא"כ בהבינה והוא למעלה אפילו מבחי' הברור דק"נ שע"י האכילה ושתייה כו' שזהו עדיין רק חיצוניות העונג כו'. ושם בד"ה להבין ענין איסור אכילה ביוהכ"פ פ' עוד כי הברור שע"י מאכלים עיקרו מה שנפל בשבה"כ זהו זמ"ל דמותו שהם ז"ת וגם מחיצוניות או"א שלכן הלחם מוסיף דעת משא"כ בעתיק לא שייך זה ולכן באו"א נאמר אכלו ריעים

משא"כ בעת"י לאו אורחי' למיכל אך פנימי' אר"א הוא חשוב כמו פנימי' ע"י וזה"ע העוה"ב בינה שאין בו אכילה ושתייה דהיינו פנימי' בינה וזהו"ע יוהכ"פ וע' עוד בלק"ת בד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוש השני פ"ב מענין אכלו ריעים ואיך העוה"ב אין בו אכילה כו' לפי שאכילה ושתייה בבחי' א"פ ולע"ל יהי' גילוי אור מקיף כו' וא"כ התבנה בזה שבחי' מקיף הוא סוכ"ע ושם אין שייך אכילה ושתייה וזהו באתריה לאו אורחא למיכל כשז"א בהיכל הבינה שהוא סוכ"ע כי בינה מקור המקיפי' והאכילה שייך בבחי' ממכ"ע (הג"ה וי"ל ע"ד שפי' רבינו ז"ל בענין לחמי לאישי כי הנה איש היינו אש יו"ד ואשה אש ה' כמ"ש בלק"ת פ' שלח בד"ה והי' לכם לציצית השני וא"כ הלחמי הוא כדי שיומשך בחי' אשי שיומשך כביכול להיות בבחי' איש להאיר לכנס"י הנק' אשה משא"כ בבחי' אור א"ס שלמעלה מבחי' איש ע"ד כי אל אנכי ולא איש וכן כתיב כי לא אדם הוא שם לאו אורחי' למיכל וזהו באתי לגני אחותי כלה היינו שיהי' בבחי' איש או דוקא אכלתי יערי עם דבשי כו' עכ"ה). אך באתי לגני היינו כאשר החתן המשכה מבחי' סוכ"ע בא אצל הכלה בחי' מ' ממכ"ע והיא בעצת למיכל שע"י הבירורים מקי"ב נוסף בה האור, כמ"ש בלק"ת בד"ה ראשי המטות בפ"י לחמי שזהו ענין יחיה האדם ממכ"ע ע"ש פ"ג ולכן גם הארת סוכ"ע בחי' קדוש בוא"ו הנקרא חתן חות דרגא שנמשך מבחי' קדש בלא וא"ו להאיר בממכ"ע נאמר בו ג"כ אכלתי לקבל אור וחיות על ידי הבירורים כיון הוא חות דרגא שנמשך בהמדות כו' ובמ"א אות א' סעיף קע"ח אכילה ושתייה הכל מחיבור זו"ג והיינו אפילו אכילת מ"ן לחם מן השמים כו' ובי"ג שם מאכל גימט' הוי' אד' שהם זו"ג, וע' בת"א פ' משפטים בהביאור ע"פ ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו וע' בסידור סד"ה ששת ימים תאכל מצות בענין מה שבשש"פ לא נאמר מלאכת אוכל נפש כו', ועיין פרדס ערך אוכל מענין צדיק אוכל לשובע נפשו ובערך מאכל ועפי"ז יש לפרש המדר"ר ס"פ פנחס אין לפני אכילה ושתייה כו' אם תאמר יש לפני אכילה ושתייה למד ממשוה ראה מה כתיב בו ויהי שם עם ה' ארבעים יום לחם לא אכל כו' אלו הי' לפני אכילה ושתייה הי' אוכל ושותה כו' דלכאורה תמוה איך יעלה עה"ד שהוא ית' יהי' שייך לפניו אכילה ושתייה וא"כ איך הי' ניזון קודם שברא העולם, וא"כ מהו אם תאמר יש כו', אעכצ"ל דלא

בהכתי"ק בשולי הגליון :

גם יובן ענין יערי עם דבשי וכן כתפוח בעצי היער ע"ד מ"ש במ"א ע"פ המדר"ר ר"פ תרומה ר' ברכיה פתח כי כל בשמים ובארץ כו' ולא עוד אלא כל מה שלמטן חביב משל למעלן כו', והיינו כי ההמשכה ע"י שלמעלן זהו מבחי' ממכ"ע כמו ענין הגילוי אור שבג"ע אבל ההמשכה שע"י שלמטן זהו מבחי' סוכ"ע כמ"ש בד"ה את קרבני לחמי, לכן העלאת מ"ן דמלאכים לגבי העלאת מ"ן דגשמות זהו כמו יערי לגבי דבשי וכן נק' הנשמות לגבי המלאכים כתפוח בעצי היער כו'.

באכילה ושתייה גשמיות קאמר אלא ר"ל ענין הביורורים שמתברר על ידי הקרבן שהם בחי' לחמי ומוסיפין כח למעלה, וכ"ה באמת, אך ע"ז אמר אין לפני אכילה ושתייה, כ"א זה שייך רק בבחי' ההארה משמו ית' הנקרא ממכ"ע, והיינו מ"ש הוזהר באתרי' לאו אורחי' למיכל ומשה קבל התורה ששרשה ג"כ מבחי' סוכ"ע ע"כ לחם לא אכל ואפילו מן שהוא לחם אבירים לא אכל כו' והנה במ"א נתבאר שהבהמה לפי ששרשה מעולם התהו ע"כ ממשיך חיות בעולם התיקון וע' בלק"ת פ' שלח בד"ה אני ה' אלקיכם דפ' ציצית, פרק בענין והם הביאו את קרבנם לפני ה', עכ"ז זהו רק בבחי' ממכ"ע משא"כ בבחי' סוכ"ע ע"ז אמרו באתריה לאו אורחי' למיכל, ואפשר בבחי' זו נאמר החפץ לה' בעולות וזבחים כשמוע בקול ה' הלא שמוע מזבח טוב, וזהו כי לא צויתי את אבותיכם כו' על דברי עולה וזבח כו'.

ונחזור לענינינו. דא"כ התפילה שבמקום קרבנות ואסור לאכול קודם התפילה לפי שהיא באתר דלית ביה אכילה ושתייה לכאורה היא גבוה מהקרבנות שהרי הקרבן נק' לחמי והיינו כיון שבאתי לגני כו' אכלתי יערי כו' וזה קשה ויש לתרץ דהע"ה אמר תיכון תפילתי קטורת לפניך, ואיתא בהג"מ רפ"ג מהל' תפלה דאיתא בירושלמי לא הוקשו תפילת מנחה לתמיד של בין הערבים אלא לקטורת והנה קטורת הוא בחי' ריח והי' על מזבח הפנימי משא"כ הקרבנות שנק' לחמי הם על מזבח החיצון וכמ"ש מזה בד"ה ושאתם מים בששון דרוה"ר שמזבח החיצון זהו חיצוניות הלב ועליו מקריבין הקרבן כו' אבל קטורת שבמזבח הפנימי זהו פנימי' הלב וריח הוא דבר שהנשמה נהנה ממנו ולא הגוף וכמ"ש מזה לעיל ע"פ וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה', וזהו דאיתא בזח"ג נשא דק"ל ע"ב תאנא כד הוה רב המנונא סבא בעא לצלאה צלותא אמר לבעל החוטם אני מתפלל לבעל החוטם אני מתחנן והיינו דכתיב ותהילתי אחטם לך, ואפשר לכן ארו"ל פ"ג דברכות דף כ"ד ע"ב המתעטש בתפלתו סימן יפה לו כו' ע"ש והטעם י"ל משום שזה מורה על בחי' ותהילתי אחטם לך ועמ"ש מענין חוטמא בסידור בהביאור ע"פ באתי לגני בענין אריתי מורי עם בשמי ומ"ש בת"א בד"ה ראה ריח בני בענין ריח בוגדיו ועמ"ש בענין התפילה שהיא בבחי' מקיף בת"א סד"ה השמים כסאי גם איזו בית בחי' ובכל מאדך ובד"ה יהודה אתה ובד"ה שימני כחותם, וא"כ לפי"ז התפילה היא מגעת ממש בבחי' באתרי' לאו אורחא למיכל דהיינו רק בחי' ריח וקטורת, ועד"ז יש לפרש מ"ש בר"ח בסופו באור עולם פרק שני בענין התפילה שארו"ל גדולה תפילה יותר מן הקרבנות שנאמר למה לי רוב זבחיכם וכתוב גם כי תרבו תפלה ר"ל אעפ"י שהיא חשובה יותר מן הקרבנות עכ"ל. וכ"ה בגמרא פ"ה דברכות דל"ב ע"ב וא"ר אלעזר גדולה תפילה יותר מן הקרבנות שנאמר למה לי רוב זבחיכם, ובפרש"ם כפיכם וע"ש בפרש"י וע' מהרש"א שם כי כמ"ש בר"ח, ואין זה תימא שיהי' בתפילה בחי' גבוה יותר שוהו ע"ד ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה, ובאמת י"ל הכל לפי התפילה, וכמ"ש בלק"ת בש"ש בד"ה ששים המה מלכות בענין חסידים הראשונים שהיו שוהים בתפלתם ט' שעות ביום וזהו אחת היא יונתי שלמעלה מששים המה מלכות

אור פנתם התורה א'עט

אלו ששים מסכתות אף שכל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה אלא שתפילתם זהו מגעת בבחי' לבעל החוטם אני מתפלל, ועו"ל כי אף שהקרבת נק' לחמי הרי בעצם הם מבחי' באתרי' לאו אורחי' למיכל אלא רק ע"י שבאתי לגני אכלתי יערי כו', וגם זו אכילת מזבח, לכן הם מגיעים בבחי' דלית ביה אכילה ושתייה, ועוד שהרי נאמר בהם ג"כ ריח ניחוחי. עה"ק ח"ב פ"ד כ"פ בישעי' סי' א' ט' מהרש"א.

קיצור. וזהו אכלתי יערי יוצר אור עם דבשי ק"ש, יערי עצי שטים עומדים שרפים עומדים והמשכתם מבחי' ממכ"ע דבשי ק"ש כתפוח בעצי היער מהלכים ממשיכים מסוכ"ע שתיתי ייני ג"ר דשמו"ע ע"ד בעטרה שעטרה לו אמו או המוחין ולבושיהם הם ע' כמגין יין, עם חלבי, וצ"ל כ"ז אכילת מזבח.

אך בזה"ג דרמ"א סע"ב משמע דאתר דלית בי' אכילה ושתייה זהו למעלה גם מאכילת מזבח ואכלתי יערי עם דבשי זהו כשבאתי לגני, איסור אכילה ביוהכ"פ כי הוא בחינה שלמעלה מהבירורים גם אכילה להמשיך הא"פ שבהכלי, אבל להאומ"א אין שייך אכילה, צדיק אוכל, לכן בע"ת סיגופים כי הוא באתר דלית בי' אכילה ושתייה, במד"ר ס"פ פנחס אין לפני אכילה ושתייה, והיינו אף לא אכילת מזבח, וא"כ התפלה שמגעת באתר דלית בי' אכילה ושתי', צ"ע שהרי במקום תמידין תקנום הנק' לחמי אכלתי יערי, ואפ"ל כי תיכון תפילתי קטורת לפניך, ריח דבר שהנשמה נהנה ממנו, לבעל החוטם אני מתפלל, וכן ארז"ל גדולה תפילה יותר מן הקרבנות, וכדפרש"י פרק מפנין דעיון תפלה הוא בכלל גמ"ח וכת"י כי חסד חפצתי ולא זבח, ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה, עו"ל גם בקרבנות נאמר ריח ניחוחי, לשם ששה דברים הובח זבח לשם ריח כו'.

בלק"ת פ' פנחס ד"ה צו את בניי, ענין ב"פ ואמרת הא' על מחו"ד דקרבתות הב' על המעשה, הגה"ה ע' בלק"ת סד"ה שובה ישראל דרוש השני בענין ונשלמה פרים שפתינו בהושע סי' י"ד ב', ובמד"ר פ' קרח דרע"ב ג' יעו"ש ועכשיו הרי חלבינו ודמינו ונפשותינו עבשה"ש רבה ע"פ כחוט השני שפתותיך, דף כ"ד ד' ונשלמה פרים שפתינו מה נשלם תחת פרים ותחת השעיר המשתלח, שפתינו כו' וע' באו"ת מהמגיד נ"ע ע"פ כחוט השני שפתותיך, עד כאן הג"ה.

ענין ריח ניחוח נח"ר לפני שאמרתי ונעשה רצוני, הג"ה והתירוץ שע"י הקרבן שיורד אש שלמעלה בפועל למטה נק' ונעשה רצוני שנמשך רצון העליון בגלוי בעשייה הגשמיחת משא"כ בשאר המצות שאין ניכר זה.

אמנם גם בתפלה שכנגד הקרבנות י"ל יש בחינה זו כמו כאשר ע"י התפלה יורד מטר או שמתרפא החולה וכמ"ש באג"ה סימן ל"ה בד"ה להבין מ"ש בפע"ח דבוה"ז עכ"ה.

ענין שבחי מעשה דהקרבנות אין יכולים לקיים בוה"ז ומחוד דקרבנות יכולים, הג"ה והתירוץ כי במעשה יורד הגילוי בעשייה וזהו אף עשיתיו המעשה ממשיך בחי' גבוה יותר דהיינו הכתר, ולפמש"ל שבתפלה יש מעין בחי' זו כי ע"י תפלה שפועלים שירד הגשם ויתרפא החולה הרי ניכר הפעולה מזה למטה משא"כ בקיום מעשה המצות הרי לא ניכר השינוי בהתפילין כמ"ש מזה באג"ה בסופו ואעפ"כ הרי ארז"ל ע"פ וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך אלו תפילין שבראש, ולכן התפלה היא צ"ל ג"כ במקדש מעט או במקום שלומד שמשחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה אלא ד"א של הלכה, ועיין בסידור בד"ה אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי בענין חציף עלי מאן דמצלי בבקתא, עכ"ה.

ב) הגוה"ה והנה מקודם יש להקדים מ"ש במד"ר פ' תרומה ע"פ כי כל בשמים ובארץ, ולא עוד אלא שחביב כל מה שלמטן כו' דמשם מובן שיש בהמ"ק למעלה, ואעפ"כ בהמ"ק שלמטה חביב יותר, וצ"ל הטעם בזה, עכ"ה, ויובן בהקדים להבין מ"ש היום לעשותם שהעוה"ז הוא דוקא עולם המעשה, ולכן יפה שעה א' בתומע"ט בעוה"ז דוקא, ובו ניתנה הבחירה, (עמ"ש מענין הבחירה בד"ה תקעו בחדש דתק"ע) ועיין פכ"ג דשבת דקנ"א ע"ב והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ אלו ימוהמ"ש שאין בהם לא זכות ולא חובה כו', ותשובה ג"כ רק בעוה"ז דוקא, ומשלו כמו ארץ וים אם אינו נוטל מזון מיבשה כו' וע' בענין לרוקע הארץ על המים, בעוה"ז הנשמה אינה מערך הגוף ולכן אפי' מרע"ה שקיבל תורה מידו הוצרך למות כי הגוף בשר ודם, ובעוה"ז דוקא מאיר סוכ"ע בד"ה יביאו לבוש מל', ואפ"ל זהו ב' שמות הוי' שבהשתלשלות עולמות עליונים מאיר שם הוי' דאצי' רק בעוה"ז יכולים להמשיך שם הוי' דע"ק ע' ד"ה וירא ישראל, והטעם ע"ד כלום יצה"ר יש ביניכם, כי גם למעלה וייצר ב' יודי"ן ב' הויות יומא סט"ב לכן ע"י אתכפי' של יצה"ר מעורר כו' גם יתרון האור נמשך מהחושך, א"כ הבחירה להשליט יצי"ט על יצה"ר נמשך מע"ק שמשם נמשך הכח להשליט מדה"ר על מדה"ד, כמ"ש במד"ר, והרי מה שהעליונים חיים והתחתונים מתים ארז"ל ע"פ ומחץ מכתו ירפא מחיצה שעשיתי בין העליונים לתחתונים, ע"ד המבדיל בין קדש לחול ובין אור לחושך, ונמצא הגוף הוא בחי' היותר תחתון, והרי נשמות משה ואברהם היו גבוהים יותר הרבה גם מהעליונים שהם המלאכים כי נשמתם הי' מאצילות העליון, ונמשך הנשמה בגוף הגשמי היותר תחתון מק"נ משכא דחויא, משא"כ למעלה בעולמות העליונים הנשמה והגוף שהם האור והכלי קרובין זה לזה והיינו לפי שלמעלה הוא כסדר השתלשלות עילה ועלול ויש ד' עולמות אבי"ע ובין כל עולם יש פרסא ומסך המפסיק כו' וכמו ד' בחי' דצח"מ א"א שהדומם יהי' צומח והחי יהי' מדבר, וכן יש אבי"ע דקליפה והם

למטה מאבי"ע דקדושה, אבל בעוה"ז אין סדר והדרגה ויכולה הנשמה דאצי' להתלבש בגוף גשמי שמק"נ וכאשר יש כאב להגוף דק"נ מרגיש הכאב הנשמה דאצילות, והיינו מפני שעוה"ז הוא כמשל נקודת המרכז אשר תוך העיגול, שאליו יוכלו לימשך קוין מכל העיגול. כן פי' בדרוש ראשי המטות דקס"ב, ואפ"ל ע"ד מי יתן טהור מטמא לא אחד היינו יחידו של עולם, הוא לבדו יכול שמהטמא יומשך הטהור כמ"ש במד"ר ר"פ חקת, ובת"א פ' וישלח סד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה, כ' הטעם לפי ששם כחשכה כאורה כו' קטן וגדול שם הוא כו' השוה ומשוה כו' וי"ל ע"ד שנתבאר עוד בת"א ס"פ וישב סד"ה שיר המעלות כו' היינו כחולמים ענין בחינת עיגולים שאין בהם מעלה ומטה כו' ועו"ג אלכיש שמים קדרות כו' לחבר שני הפכים בנושא אחד כו' לפי שבאמת בשרשם בעולם העליון כו' רק למטה בהתחלקות הקוין כו' הם נפרדים ורחוקים זה מזה כו'. וע' סד"ה ויעש משה נחש נחשת איך דרע בשרשו הוא טוב, כי שרשו מסטרא דשמאלא והרי שורש הגבורות הוא בתכלית הקדושה, גם זהו ענין עולם התהו, וע' עוד מבחי' סוכ"ע בלק"ת פ' במדבר בד"ה וידבר אלקים ושם פרק ב"ג כמו שבהנפש עצמה כלולים כל הכחות יחד ובת"א כביאור ואלה המשפטים ע"י שמשה מן המים משיתיהו מבחי' עגולים שאין בו מעלה ומטה ע"כ יכול להמשיך הדעת דאצי' גם כבי"ע ושם שכדור הארץ שרשו מעגולים נמצא היוצא מזה דחיבור הטר"ר יחדיו בעוה"ז נמשך מלמעלה מההשתלשלות מבחי' עגולים וסוכ"ע משם דוקא נמשך הכח לחבר שני הפכים, וכמו חיבור ב' הפכים בחלום נמשך מבחי' עגולים, כן בעוה"ז נמשך בפועל ממש חיבור ב' ההפכיים, ועיין זח"א ס"פ מקץ דף ר"ד ע"א כיון דאתגלגלו ואתחברו תרין אתוון ט"ר כחדא סלקא טית ולא אתיישבת עד דגער בה קב"ה ואמ"ל תוב לאתרך כו' דהא אנת צריך לה, ור"ל שחיבור זה הוא ירידה צורך עלייה שיומשך בחי' והנה טוב מאד, ע"י מי יתן טהור מטמא כו' וע' בה"ז שם והנה כמו שלמעלה חיבור ב' הפכיים חו"ג נמשך ע"י בחי' שלמעלה משניהם היינו ת"ת העולה עד הכתר כמ"ש באג"ה סי' י"ב ד"ה והיה מעשה הצדקה שלום, כן עד"ז חיבור ב' אתוון ט"ר הנ"ל כי הטוב זהו חסד והרע שרשו מהגבורה כו', נמצא חיבור ט"ר נמשך מבחי' שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות, ולכן דוקא בעוה"ז יוכל ע"י מעשה המצות לעורר ולהמשיך מבחי' שלמעלה מסדר השתלשלות ויוכל להפך הרע לטוב בבחינת מי יתן טהור מטמא יחידו של עולם, משא"כ בעוה"ב ששם הוא רק כסדר ההשתל' אבי"ע כנ"ל וכמ"ש במ"א בענין אף עשיתיו, אף דוקא שבעשייה מרבה בחינה שלמעלה מד' בחי' הנ"ל.

קיצור. כל מה שלמטן חביב, היום לעשותם, עוה"ז משונה מכל העולמות, נשמה דאצי' מתלבשת בגוף בו"ד משכא דחויא, משא"כ למעלה הכלי היא מעין המאור, י"ל בעוה"ז נמשך מבחי' מי יתן טהור מטמא, כחשכה כאורה (ע' בד"ה מצה זו) וכמו בחלום יש שני הפכים בנושא א' ונמשך מבחי' עיגולים וע' סד"ה ויעש משה נחש הנחשת, ונתתי עשב, אתוון ט"ר חיבורם כדי שיהי' טוב מאד, ת"ת מחבר ג"כ ב' הפכיים, במלך שלמה,

עמ"ש בהביאור ע"פ הנך יפה רעייתי, גבי עינייך יונים ע"פ הנה עין ד' כו' ולהחיותם ברעב כו' שם פי' ענין באתריה לאו אורחיה למיכל, שם פי' המאכל זהו שהאור והחיות שבו בא בהגשמה ע"ד שבה"כ, וע' מזה בסידור בהדרוש שאחר עלינו לשבת בד"ה ביאור למ"ש בסש"ב פנ"ב שם נזכר עדין ענין האכילה למעלה בבחי' מ' שהתלמוד שהוא בהיכל קדה"ק דבריאה שירדו שם ניצוצים מכח"ב דבריאה, ע"כ הוא מזון למ' דאצילות, משא"כ באתריה לאו אורחיה למיכל ר"ל שם נמשך לו האור והחיות מלמעלה כמו שהוא האור, ולא ע"י הגשמה, כדרך המאכל.

ובזהר פ' פנחס דרמ"א ע"א פי' אבל לית רשו לחד מינייהו למיכל כו' עד דמלכא אכיל ואתהני כו', עפ"ו י"ל מה שאסור לאכול קודם התפלה, כי תחלה צ"ל אכלתי יערי כו' והיינו ענין התפלה, ואח"כ אכלו ריעים כו'.

ועיין זח"ג ויקרא די"ו ע"ב ע"פ איכה תרעה בענין שבוק אנת דידי דהא דידי מלה טמירא הוא לאתיידע, מוכח דז"א עצמו כיון שמשכנו בהיכל או"א יוכל להיות לו מזון שלא ע"י הביוררים שהמן מבררת, דהיינו בקבלתו מבחי' עת"י, ועמ"ש ע"פ והי' כי חבא בבוך דברים דף רס"ו ולהלן וע"ל ע"פ הגידה לי בח"א מבוך זה דקכ"ו ע"ב.

שייך לפסוק צו את בניי כו' את קרבני לחמי, בבוך במדבר פי' פנחס.

בשה"ש רבה סד"ה צווארך בחרוזים עד שאתה מצווני על בני צו את בני עלי שנאמר צו את בניי, י"ל צו ציווי וחיבור וענין מצווני על בני זהו הצוותא וחיבור של אור א"ס ב"ה להאיר באצי' או עכ"פ בוי"א דאצי' הנק' בני בכורי ישראל, וא"כ צוותא זו זהו ענין הכתר המחבר אור א"ס ב"ה עם הנאצלים או עכ"פ בינה הנק' שכינתא עילאה המשכנת ג' ראשונות על ז"ת וכן איתא צו בינה וע' בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער בענין האותיות שאלוני על בני כו' תצווני בישעי' סי' מ"ה י"א, אך ענין צו את בני עלי צו זה הוא מ' שבחי' זו הוא קבלת עול מלכות שמים ועול מצות ובה ועל ידה מתחברים הגשמות עם א"ס ב"ה המלוש באצילות.

שם סד"ה ראשך עליך ככרמל דרכו של מלך להיות גוזר ואחרים מקיימן כך צו את בניי, שציוויים אלו עם שהם מבחי' מ' שרשם מהכתר כו'.

הגהות לד"ה צו את בניי שבלק"ת פ' פנחס

ואמרת א' מו"ד דקרבנות תפלה ות"ת, הב' מעשה, מהו נח"ד בקרבנות דוקא (ועל"ק אות מפני הקרבנות גילוי הרצון בעשי' אש יורד כו').

ב) אך הנה כ"ו, בעוה"ז לעשותם ותשובה, משא"כ בעוה"ב אף שרואה הביטול א"י להוציא נפשו ממסגר כף הקלע כו' מלפפתו כו', רק הסירו ע"י גיהנם כו', לפי שבעוה"ב אין לך דבר שאין לו מקום בפ"ע שאין להרע שייכות עם הטוב משא"כ בעולם הזה, (וצ"ל ברוחניות ג"כ יש ק"צ המעורב טו"ר).

ג) והענין כי ג"ע גילוי נהנין, כנשמה בגוף ראי' בעין כו', מיכאל אה' כו', כל צדיק מדור כו' א"א מרגל ראש כו', וזהו ממכ"ע ע"כ א"א לשנות טעמו רק בהדרגה ע"י גיהנם, משא"כ בעוה"ז ההמשכה ע"י תומ"צ וסוכ"ע דקמ"י כחשיכה כאורה, ע"כ יכול האדם לשנות טעמו כו' (אך צ"ל הלא מקיף ל' עולמות בשוה א"כ גם בג"ע יש סוכ"ע, אך שם מאיר בהעלם ולא נמשך בגילוי לשנות הנברא ממש כמו בעוה"ז ע"י תומ"צ ותשובה והיינו משום שג"ע כבר הוברר ואין שייך בירור וסוכ"ע רצון היולי גותן לכל דבר מה שצריך כו', אלא דא"כ קשה הא שם ג"כ מעורב טו"ר בק"נ כנ"ל, וצ"ל דה"פ דבעוה"ז הנה הנשמה שא"צ תיקון לעצמה מתלבש' בגוף ונה"ב דק"נ הרי טו"ר שניהם במקום א' שהטוב קדושה ממש ע"כ שייך בירור, משא"כ ברוחני' ק"נ היא קליפה כו' ולא כמו נפש האלקי' בנה"ב כו', ולפיכך האדם דוקא ימשיך מסוכ"ע בגילוי להיותו נפש אלקית דקדושה ונוסף ע"ז נתלבשה בנה"ב וגוף דנוגה, וא"כ נה"א מבררת נה"ב והגוף, משא"כ בג"ע נה"א בפ"ע ע"כ א"צ בירור וק"נ כמו נה"ב בפ"ע מי יבררנו כו', מיהו ק' א"כ ברוחניות תתלבש נה"א בנה"ב ותבררנו וכן בצאת הנשמה מהגוף ובודאי נה"א מלובשת בנה"ב תבררנו, ואפשר לא שייך התלבשות כזה רק בעודה בגוף, ע' אנה"ק סד"ה והמשכילי' כו', ועו"ל דגשמיות דוקא מעורר סוכ"ע כמבואר בדרוש דיביאו לבוש מל'.

ד) וזהו"ע כח התשו', התשובה להשיב החיות שנשתלשל למטה מטה כי מה שלא נכלל באצ"י נמשך בבריאה עד מאן דלא כרע במודים וכו' ומה נמשך כח הרע רגלי' יורדות כו', וע"י התשו' גילוי סוכ"ע, ישוב לשרשו גערץ סופן והיינו ע"י שיחזור וישוב רצונותיו הזרים לה' תחלה א"כ אח"כ אתהפכא, וזהו יפה שעה אחת כו' יחיד תי כו' שובה עד סוכ"ע יהי' שלך בגילוי.

ה) אך כיצד תהי' המשכת, ע"י הקרבן נמשך סוכ"ע כי חי אש ומדבר רוח ונכלל באש שלמעלה אש יו"ד דסוכ"ע וכן בתפלה התלהטות רצון נה"ב.

בין סעיפי ב' וג' כתוב בהכתי' בצד הגליון: כי אין מעשה וחשבון כו' ע' בוזי בלק.

וזהו לאישי, אך המשכה זו ע"י לחמי אתדל"ת נמשך חיות בגוף כמה גופין תקינת לון וכו'.

ז) וזהו"ע ריח ניהוחי, ריח העלאה ניהוחי מנוחה המשכה שאמרתי ח"ע ועי"ז נמשך ונתגלה רצה"ע שלמע' מהחכ' בראשית נמי מאמר הוא והגילוי בעשי' וזהו ונעשה רצוני כו', ונגד ב' אלו העלאה והמשכה ב' תפילות חובה שחרית ק"ש העלאה ומנחה מנוחה המשכה כו', (וצ"ע דיצחק מנחה, אך זהו העקידה והראי' כמו בצפון דוקא מים וישוב כו') (ועי"ל דעקידה מהני דהעלאה דשחרית סגי למנחה כו').

ז) אך הנה התכללות זו, והנה הנ"ל הי' ההמשכה ע"י מעשה הקרבן, אמנם כמו"כ ע"י תו' העולה וזהו את קרבני אותיות מא' עד תי"ו מקרבין אותי ודברי וכו' מלכתא קורא כנגדו, והביטול משה, וזהו צו תהי' בצוותא כו' ותושב"כ נק' שמותיו ועל תושבע"פ נאמר תשמרו שלא יהי' שוטה המאבד את שם מ"ה, שמור לנוק' כלי קיבול גילוי רצה"ע ותושב"כ רק אותיות.

ח) והנה כ"ז הוא בחי' דבור, ומח' תפלה במועדה, כי יר"ט מקראי קדש דרך להמשיך משבת קדש לחול פסח תפלת שחרית שבועות מנחה יצחק קול שופר כו'.

בענין שמו גימטריא רצון * ע' בשליה בתחלתו ובפלה הרמון להרמ"ע, בענין לויתן עי' בדרוש ברכת המזון ובביאור בענין ליום בענין ישמח ה' במעשיו ע' בתניא פ' ל"ג, העוד הוא ענין הרקיע ע' בתניא ח"ב ועמ"ש ע"פ ויהי קול מעל לרקיע כו', ובביאור שמע ישראל תקס"ב, בשר גידין ועצמות, עמ"ש ע"פ מה יפו פעמיך בנעלים, וע"פ זכור את יום השבת וע' ע"פ יבא כל בשר כו', דם וחלב ע' ד"ה בכ"ה בכסליו, ישרים עמ"ש ע"פ והישר בעיניו תעשה, ובוהר ויקרא ט"ז משה דעת מפתחא דכליל שית, שערות יהי' ע"ד ויהי קול מעל לרקיע כו' כנ"ל, והיינו בעמדם שמו"ע כו', שמו גימטרי' רצון כי האדם רוצה מפני שחסר לו ורצונו הדבר שממלא חסרונו משא"כ למעלה כלום חסר כו' ואנת הוא שלימותא דכולא, א"כ הרצון למעלה לא מפני שהוא ית' צריך להדבר כ"א הרצון הוא בחי' שם כמו שם האדם שאין צריך לו בפ"ע כו' רק בשביל זולתו, ועוד כי הרצון הענין שמשביע לכל חי רצון וזהו פי' רצון שהוא תמיד ברצון בלי כעס וכענין

(*) בבבלי, יסוד העבודה שניידערמאן, בסיום ד"ה צו את בניי (שנדפס בלק"ת ע"ג) בא קטע זה, ובראשו כתוב: וזהו הניתוסף מכ"י ארמז"ר שי.

עת רצון וע' בשל"ה בשער האותיות אות ריש מעלת הרצון לכן אוא"ס ב"ה שהוא מקור החיים נק' הרצון, וזהו באור פניך כי רציתם, והנה כתיב כי לא על הלחם לבדו יחי' כו', ובוהר פי' הובא בר"ח שער התשובה מוצא פי ה' הוא השופר ופי' כי לחם היינו קרבנות שנק' לחמי לאשי כנ"ל, ועליהם יחיה האדם העליון שע"י הקרבנות הנה והחיות נושאות את הכסא ועל הכסא כמראה אדם כו' ממשיכים אור מבחי' סוכ"ע לבחי' ממכ"ע שהוא בחי' אדם, והנה הלחם פעולתו להחיות את האדם כאשר הוא וכך הוא המשכת החיות בכל יום תמיד ע"י התמידות, אבל הנה בר"ה נמשך אור חדש כי הגם שבכל יום הוא ית' מחדש מעשה בראשית מ"מ גילוי כללות החיות לכל השנה נמשך בר"ה מחדש ואח"כ בכל יום נמשך מההעלם אל הגילוי מחדש כמו המשכות החיות מהראש לכל האברים כו' והמשכה זו הוא ע"י השופר שנק' מוצא פי הוי' פי' שממשיך אור חדש לבחי' הוי' שהוא דבר ה' מן המוצא והמקור, ולכן תוקעים ג"כ בקרן הכבשים, והוא לתקן בחי' עולם הדיבור שהוא בחי' רחל כו', והנה יש ב' בחי' מדות הא' הן המדות שלמטה מן השכל וזהו ענין בשר המקבל מעצמות ע"י גידין כמשנ"ת, אך יש עוד בחי' מדות עליונות שלמעלה מן השכל וזהו מרומז בקרן הכבשים שהקרן הוא יוצא מהגולגולת רומז למדות שלמעלה מן השכל ע"ד קרני החיות כנגד כולן, ועי"ז ממשיכים אור חדש ומתקנים בחי' דבר ה', וזהו הלבן חטאינו כשלג וכצמר, פי' שלא יהי' בחי' לפני גוזויה נאלמה כ"א יהי' מתעלה בבחי' שער רישי' כעמר נקי שהן י"ג מדה"ר.

א) את קרבני לחמי כו'. ברבות ס"פ פנחס זש"ה שדי לא מצאנוהו שגיא כח באיוב סי' ל"ג וכתוב הן אל ישגיב בכחו סי' ל"ג, כיצד יתקיימו שני מקראות אלו אלא כשהוא נותן להם לפי כחו, וכשהוא מבקש אינו מבקש אלא לפי כחו כו', הנה בספר עה"ק ח"א רפ"ח בשם הרב ר' עזריאל ז"ל באיזה הכרח תכריח שיש שם עשר ספירות כי רצונו לומר שאין שם רק א"ס בלבד, תשובה אין סוף הוא שלימות מבלי חסרון ואם תאמר שיש לו כח בלי גבול ואין לו כח בגבול אתה מחסר שלימותו כו' והגבול הנמצא ממנו תחלה הם הספירות שהם כח השלם וכח החסר כשהם מקבלים מהשפע הבא משלימותו הם כח שלם ובהמנע השפע מהם יש בהם כח חסר כו' עכ"ל ועיין מזה ג"כ בספר חוקר ומקובל ד"ד ע"ב וז"ל הב' בחי' שזכרנו הם א"ס המורה על הרצון שהוא ביכולתו והוא בלתי סוף ותכלית כו' ומה שרצה ע"ד תכלית כו' והן נקראות ספירות כו' והן הן מדות הרצון המוגבלות שרצה בהן לברוא את העולם על פיהם ולהנהיג בהן עולמו עכ"ל ובדרך החסידות נק' ב' בחי' אלו סוכ"ע וממכ"ע וכמ"ש בביאור ע"פ יביאו

לבוש מל', וז"ש ברבות בראשית ס"ד מת אם אתה שאתה כו' אתה משנה עצמך בכל מה שתרצה מי שאמר והי' העולם עאכ"ו, ור"ל שעם היותו א"ס מאיר ומשפיע ממנו ג"כ כח מוגבל וזהו הע"ס, אך באמת בע"ס עצמן יש אורות וכלים אשר כלים דאצי' עם היותן אלקות הם כח בבחי' גבול וזהו שארז"ל שיעור קומה של יוצר בראשית רל"ו אלפים רבבות פרסאות, והאור המלוּבש בהן יש בו כח א"ס וכמ"ש באגה"ק סי' כ' בד"ה איהו וחיהו וזהו ענין כח השלם וכח החסר שכו' הרע"ז ז"ל ועמ"ש ע"פ המאמר אנת הוא שלימא דכולהו כו' וכד אנת תסתלק מניהו כו', וזהו ענין הקרבנות דפי' בעה"ק שם פ"ו יחוד וקירוב הכחות כו' היינו להמשיך מבחי' א"ס בהע"ס שיהי' מאיר בהגבול מבחי' הארת א"ס ועי"ז נמתקין הדינין וזהו ועתה יגדל נא כח אד' וזהו ענין היחוד דפסוק ראשון דק"ש באמרו הוי' אחד להמשיך אור א"ס בהמדות כו', וזהו ענין שדי לא מצאנוהו שגיאר כח דפי' שאינו מבקש אלא לפי כחן וזה נמשך מצד הע"ס שהן כח המוגבל לכן עי"ז נמשך שלא יבקש מהן רק לפי כחן ולכן נז' שם שדי שמורה על שאמר לעולמו די דהיינו ע"י הכלים המגבילים, ואעפ"כ הן אל ישגיב בכחו שנותן להם לפי כחו דהיינו כח הבלתי מוגבל וזהו ע"י היחוד אורות וכלים שממשיכים האור מסוכ"ע הבלתי מוגבל שיאיר בתוך הכלים המוגבלים כו', ומוזה יובן ענין טוב לחסות בה' דפי' אפילו מבטוח באדם העליון כי אדם העליון ע"ס כח הגבול ולכן טוב לחסות בה' אור א"ס ממש כו'.

ב) בבחי' פ' בראשית ע"פ לעבדה ולשמרה דף י"ב ד' הביא המדרש לעבדה ולשמרה אלו הקרבנות לעבדה דכתיב תעבדון את האלקים על החר הזה כפ' שמות ג' י"ב ולשמרה דכתיב תשמרו להקריב לי במועדו, ועי"ד הקבלה לעבדה ולשמרה יש להתבונן בשתי ההין אלו כי הי' לו לומר לעבדו ולשמרו שהרי הגן לשון זכר הוא כענין שכתוב גן בעול, אבל ההין אלו רמו לשתי ההין שבשם לעבדה ה' ראשונה שבשם (היינו להמשיך יחוד אור"א וזהו שרש ג"ע העליון שנמשך מבינה המקנא בכורסייא ועמ"ש ע"ס אמרתי לא אראה י"ה כו' בישעי' סי' ל"ח י"א בי"פ י"ה ג"ע העליון וג"ע התחתון שהם ב' ההי"ן הנמשכים מבחי' ביו"ד נברא העוה"ב כו') ולשמרה ה' אחרונה שבשם (היינו שרש יחוד זו"ב שרש ג"ע התחתון ולפי"ז בקרבנות יש ג"כ ב' בחי' הנ"ל, והיינו שהרי העולה קדש קדשים שעולה עד ג"ר ועד א"ס כו', ואפ"ל שזהו לחמי לאשי יחוד זו"ב ריח ניחוחי שהנשמה נהנה ממנו יחוד אור"א שבינה נק' נשמה).

ג) בפ' לך לך כ"ה ג' ע"פ קחה לי, פי' דתשמרו להקריב לי ר"ל לשם המיוחד היינו שם הוי' שלמעלה מבחי' שאר השמות אל אלקים כו', עמ"ש מזה ע"פ ואמרת להם זה האשה סעיף ד', (לפי"ז י"ל פי' לי היינו לבחי' יו"ד דשם הוי').

ד) בפ' שמות ע"פ ונזבחה לה' אלקינו פן יפגענו בדבר או בחרב פי' כי לאשי היינו בחי' מל' שהיא האש הגדולה האוכלת הקרבנות גם כ'

שם באר הכתוב סוד הקרבנות שהם כופר מן הפגיעה כו' (והיינו שע"י קירוב ויחוד הכחות נמתק מדה"ד כו' וז"ס לעבדה ולשמרה הנ"ל בשתי ההי"ן להמתיק הי"ג דאימא וה"ג דנוק' כו' וע' זח"ג בהר דק"י ע"ב ע"פ ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה).

בפ' משפטים ע"פ זובח לאלקים יחרם בלתי לה' לבדו. וז"ל וע"ד הקבלה מלת לאלקים תרמוח סוד הקרבנות וכענין שכתוב את קרבני לחמי לאשי. ודרז"ל יכול לחמי ת"ל לאשי לאישים אתם נתונים ואמת הדבר אבל הכוונה לשם המיוחד וזהו שהזכיר כאן בלתי לה' לבדו ותרגום אונקלוס אלהן לשמא דה' בלחודוהי עכ"ל וזהו תשמרו להקריב לי במועדו וקרוב הוא לענין אליו ולא למדותיו. בפ' ואתה תצוה. למעשה ידיך תכסוף כו' אתה זן את כל העולם ואתה מצוה את קרבני לחמי כו'.

ה) בפ' ויקרא בתחלתה האריך בענין הקרבנות שהם סוד נעלם כי הקרבן הוא היחוד וזהו לשון קרבן כלומר קרוב הכחות ושמותיו של הקב"ה וכל מי שהוא מקריב אליו השמות הוא מיוחד כו' (וע' בת"א בד"ה משה ידבר פי' לאתקנא רזא דשמיה כו') ריח לשם ריח כו' שמשם כל ההמשכות (היינו בינה כו') וזהו לשון תשמרו להקריב לי לא אמר לקרב לי. אלא להקריב כלומר להקריב לי הכחות והמדות ולכך נק' קרבן שהוא קרוב הכחות והמדות עכ"ל. ועיין בעה"ק ח"א פ"ו כי הקרבן ייחוד וקרוב הכחות כו' עד התייחדן במקום ייחודן המאצילן הוא אדון יחיד אשר הוא אחד בהם כו' עד בהיות הנאצל בייחוד גמור עם המאציל כו' ע"ש. והיינו דס"ל שהע"ס הן אלקות ממש ע"כ דוקא שייך לייחודן במאצילן כו'. וע' בלק"ת פ' חקת להקריב אותיות להקריב ר"ל להקריב כח של היצה"ר וזהו ע"ד אמלאה החרבה. ועיין בבחי' פ' צו. ובפ' פנחס פי' את קרבני לחמי זה הדם את לרבות מלח. לחמי אלו אמורין לאישי הניתנין לאש. תשמרו שיהיו כהנים ליום וישראלים עומדים על גביו וע' בספרי.

ו) ז"ג ח"א עמוד קנ"א. והריחו ביראת ה' דא ריח ניחוח ודאי איהו ריח ניחוח דא צדיק דביה גיחא דנח איש צדיק (ועמ"ש בזה בביאור מאמר זח"א ר"פ נח ע"פ אלה תולדות נח כו' שזהו ההמשכה הפנימי' ולכן אלה פסל כו' ע"ש. אך ריח לפ"ז הוא בחי' יראה והיינו כי הקרבן נק' אשה לה' וכתוב אשה יראת ה' היא תתהלל וע' בפרדס ערך ריח) אשה לה' דא נצח והוד עליהו אתמר את קרבני לחמי לאשי הה"ד סמכוני באשיות ועמ"ש מענין סמכוני באשיות בפסוק וירפא את מזבח ה' ההרוס במ"א סי' י"ח ל' ובמ"א א' ק"ל. זח"א לך לך פ"א א' משמע ג"כ אישים הם נו"ה והנפש היא בחי' לחמי לאשי הנ"ל וע' מענין איש במ"א אות א' סעי' ס"ג ע"ב ע"ג ומענין אשה ואשה שם סעי' קכ"ח מענין אש שם סעיף קכ"ה אשא דכיא שם סעי' קנ"ג.

ז) ויצא קס"ד סע"א פי' לחמי היינו ע"ד אכלתי יערי כו' אכלו רעים כו' ופי' בוי"ח אכלתי הכוונה התחברות והתקרבות המדות העליונות

כנזכר זהו לחמי לאשי הה"ד אכלו רעים שהם י"ב שבטים י"ב בקר, א"נ ריעים לעילא חו"ב דודים לתתא תר"מ ושני הפירושים מפורשים בזהר ר"פ ויקרא זהו לאישי כלומר לאנשי עכ"ל, וע' זהר ויצא קס"ב ע"פ לא ראיתי צדיק נעזב חרעו מבקש לחם.

ח) ויצא שם קס"ד ע"ב פי' את קרבני את הוא מל', לחמי זהו ההמשכה מלמעלה, (לפי' זהו בחי' שארה הנז' במשפטים צ"ז) ריח ניחוחי פי' שזהו הכוונה שהיו מכוונים הכתנים בעבודתם ולויים לשירם ולזמרם וישראל במעמדם והכנעת האדם המקריב והיודי שהוא מתוודה על קרבנו וכל אותה הכוונה הי' עולה למעלה עד הבינה דהוא עלמא עילאה, וזהו שתרגם אונקלס ריח ניחוח קרבנא דמתקבל ברעוא כו' כלומר שהי' מתקבל בשביל רעותא דלבא והכוונה שהיו מתכוונים בה עכ"ל וע' בפרד"ס ערך רצון כאדם המתלבש ברצון בעת אכילתו כו' ע"ש, במועדו בחי' אברהם ויצחק כו' ע"ש.

להבין בתוספת ביאור שרש הדברים הנ"ל ע"פ צו כו' את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו ע"ש. הנה תחלה יש להקדים שרש ענין התשובה שאינה אלא בעוה"ז דוקא ולא בעוה"ב כו' ע"ש. בהיות מבואר בע"ח בכמה דוכתי בכללות ענין התהו וענין התיקון שעיקר ההפרש ביניהם הוא כך שבבחי' התהו כל האורות כלולים זה בזה בתכלית עד שלא הי' רק בחי' נקודות בלבד והן ז' מלכין שמלכו בארץ אדום שנק' בשם ז' נקודות דתהו כידוע ובבחי' התיקון הוא שנתחלקן ז' נקודות הללו דו' מלכים לבחי' פרצוף שלם בציור אדם באברים רבים כידוע בענין ההפרש בדרך כלל בין נקודה ספירה פרצוף שהנקודה הוא אשר עדיין אין האור מתחלק ליי"ס כלל וכאשר כלול מיו"ד נק' ספי' וכאשר הספי' נבנים בציור קומה של פרצוף שלם נק' פרצוף שה"ע התחלקות לחלקים רבים בריבוי האברים חיצוני' כמו ראש וידיים ורגלים ואברים פנימי' וכו' וענין משל זה להיות נמצא כדוגמא זו למטה הוא אשר אנו רואים בכל זריעת דבר מה שהזריעה תהי' כוללת כל מה שיהי' צומח ממנה לעתיד בהגדלה וריבוי ההתחלקות כו' כמו האילן שיצמח מן הגרעין הנטוע הנה באילן יש ריבוי דברים העץ החומרי והפרי הצומחת ממנו וענפי האילן עם עליו וכדומה לזה גם בפרי יש עליו וקליפות וגופו של פרי וכו' והכל הי' בה כלולים בזרע הגרעין הנטוע מתחלה וא"כ הרי לא הי' התחלקות הזאת שנמצא עכשיו בין הפרי לעץ וכיוצא רק לאחר גידולו מן הארץ אבל בגרעין עצמו לא הי' בו כלל ענין התחלקות הזאת והגם שממנו נמצאו ומכחו נמשכו אך בהיותם בגרעין הורע עדיין הי' כולם כלולים בו בבחי' ההעלם ובבחי' ההתכללות

בתכלית עד שלא ניכר הי' לבחי' דבר מה שיתכן בו ענין ההתחלקות ואחר שיצא מן כח היוליי ההעלם לגילויי בצמיחה והגדלה או יצאו כולן מפורדים זה בפ"ע וזה בפ"ע לרבויו ההתחלקות להיות העץ דבר בפ"ע וכיוצא בזה בכל פרטי הדברים הנמצאים באילן הצומח מן הארץ כו'. ויובן עוד בדוגמא זו ממש יותר בפרטו' והוא מזריעת הטפה להולד שאנו רואים שבטפה אין בה ציור אברים ראש ורגל כלל ובהמשך הזמן של שהיית הולד בט"ח כבטן אמו נעשה בו ציור אברים רבים ראש ורגל וידים ורגלים ואברים פנימי' כו' עד שנתהוו גם הצפרנים והשערות ממותרי השפע כו' והרי בודאי הי' כולן כלולים בהטפה עצמה אלא שלא הי' שם ענין ההבדל עדיין בין פנימי' לחיצוני' אלא הכל כלולים ביחד וכמו שהי' כלול הפרי עם העץ יחד בגרעין הורוע כנ"ל כמ"כ כלולים הי' הצפרנים עם המוחי' שבראש ביחד והשוואה אחת בעוד שהי' הכל כלולי' בהעלם כח היוליי שבטפה כו' ואח"כ כשיצא מן ההעלם שיצא כאו"א בפ"ע וכנ"ל בגרעין הנטוע אוי נבדלו כאו"א על מקומו יבא מה שהוא בבחי' הפנימיות יצא מופרד לעצמו בבחי' הפנימית ומה שהוא בבחי' חיצוני' יצא מופרד לעצמו בבחי' החיצוני' והן כמו השערות והצפרניים וכיוצא.

קיצור. כדי לבאר ענין התשובה שהוא רק בעוה"ז לבד, ולא בעוה"ב, יבאר תחלה ענין התהו והתיקון שבתהו הי' בבחי' נקודות ונתיקון נעשו בבחי' פרצופים (ע' במא"א אות פ' סעיף כ' פרצוף גימ' י"פ מ"ה כי אז נתקן לקיים האצ"י וכן תמונה גי' פרצוף אדם עכ"ל). וההפרש בין נקודה ובין פרצוף יובן ע"פ ב' משלים הא' כמו ההפרש בין הורע הנורע בארץ או הגרעין הנטוע ובין צמיחת האילן הנצמח ממנו, הב' כמו ההפרש בין טפת הורע ובין הולד שנוצר ממנה.

(ב) ואמנם עתה י"ל עדיין בב' משלים הללו, והוא בהיות שאנו רואים בחוש, שהאילן יצטרך לסבת צמיחתו שיונק מקרקע לחה בלחלוחית מים דוקא והפירות גם הם לא יגדלו ויצמחו בו בתוס' ורבויו כמו ע"י המים מי גשמים שיוצאין עליהם בתמידות וכן בצמיחת פרי התבואה כולן צריכים לגשמים שירזה את הארץ ואז תוליד ותצמיח וכן בולד הנוצר במעי האם אנו רואים כמ"כ שלא יגדל ויצמח בהגדלה ורבויו של ציור האברים וגדילתן הרבה כו' כ"א ע"י סבת המאכלים שתאכל האם ותזין נפשה בכל ימי העבור שהעובר אוכל ממה שאמו אוכלת ונהפך לו ג"כ כח המאכל לחיות נפשו ומה תהי' סבת צמיחתו וגדילתו מעט מעט בשהייתו ט"ח כו' ולכאורה יפלא עכ"ז דהלא מבואר למעלה דהגרעין הנטוע או הטיפה הורוע הנה הוא בחי' כח היוליי הכולל בו כללות כל מה שעתידי ליצמח בגילוי כו' א"כ מהו שיצטרך האילן והולד לסבה אחרת שיגדלו ויצמחו ע"י דממילא הי' נצמחים ונגדלים כי מן ההעלם לגילוי א"צ רק ענין ההתפשטות וההתגלות בלבד ומי מעכב עי"ז שיצטרכו לסיבה אחרת והוא הגשמים באילן או המאכל וכיוצא לולד כבטן אמו כו'. אך הענין הוא דהגם שכולן היו כלולים בהעלם בתחלה לא הי' עדיין להם בחי' ההגדלה והרבויו כ"כ כי אין מההכרח שיצא כ"כ

מבחי' ההעלם בבחי' רבוי והגדלה כזאת לכל חלק מחלקים כי הגם שכל חלק מחלקים הי' בהעלם בתחלה אבל הי' בקטנות גדול וגם ביציאתו לגילוי לא הי' כל חלק פרטי מתגדל כ"כ כ"א ע"י סבה אחרת דוקא ומה גם כי הגדלה זו הוא כמו הוי' חדשה ממש שהרי אין ערוך כלל הגרעין הנטוע לגבי העץ הנצמח ממנו וכן טפת זרע לגבי הולד ואע"פ שהי' כלול בהגרעין ובהטפה הכח עכ"ז נתגשם וירד מאד, לכן זה הצמיחה הוא בחי' נפלאה מאד והוא ע"י מאמר תדשא הארץ דשא כו' וכן באשה ניתן הכח הנפלא כו' ועמ"ש מזה בת"א פ' שמות ע"פ הבאים ישרש כו' ובלק"ת פ' בהר ובד"ה כי כארץ תוציא צמחה ובאג"ה סי' כ', והענין הוא כמבואר בע"ח דבכל זמן מג' הזמנים הללו דעיבור יניקה ומוחי' א"א שיהי' להם הריבוי וההגדלה כ"א ע"י שיבא ריבוי האורות עליהם מלמעלה כדי שמחמת זה יהי' סבת ההגדלה כמו בזמן העבור בשביל הגדלת העובר נתוסף לנוק' מוחי' ואורות כמו בכל מה שתוין נפשה מן המאכלים שנהפך לדם וכו' ובזמן היניקה נתוסף לה האורות בבחי' המוחין עד שיצא המותרות לדדים להיות מקור ליניקה הולד את החלב מן הדדים כדי שיהי' מזה סיבת הגדלתו בכל משך זמן היניקה וכן בזמן מוחי' דגדלות מההכרח שלפני זה יהי' ג"כ בחי' רבוי האורות כו' והוא כמבואר בע"ח בפרטות איך שיהי' אופן ריבוי האורות והיחודים בשביל בחי' יניקה בגימ' ב"פ אהי' (שבת יבת אלדד כו') ע"ש ואופן עילוי האורות והיחודים הנמשכים ממקום היותר גבוה הוא מבחי' עתיק כמו שיהי' מזה סבת הגדלת מוחי' דגדלות כו', וכמ"ש באג"ה סי' כ' ד"ה איהו וחיזיה וז"ל ומה גם כי בריאת הנשמות ממנה כו' הוא כמו גידול זוי"ב בבטן אימא עילאה שהוא ע"י אורות עליונים מאימא עילאה ומלמעלה למעלה עד סוף המתלבש בה כל ט' או ז' ירחי לידה כו' עכ"ל וע"ש. והי' כמשל מי הגשמים שיורדין מן השמים כדי לרות את הארץ להיות והולידה והצמיחה כו' שהגם שהגרעין כבר נטוע צריך עכ"ז שיבא בחי' רבוי אורות מלמעלה לגרום סבת ההגדלה במשך זמן מה וכן בעיבור ע"י המאכל שיאכל הולד וכיוצא בזה ע"י החלב שיונק כו' ואמנם כדי שיבוא ויומשך בחי' רבוי האורות מלמעלה צריך בתחלה שיתעלה לשם מלמטה בבחי' העלאה בתחלה והוא ענין הברורים שנו' תמיד בע"ח שכדי שירד המברר למטה לברר צריך בתחלה שיתעלה למעלה בחי' מ"ב במקום המברר מבחי' המתברר וכמבואר בע"ח בכמה דוכתי דא"א העלה מבחי' ז"ת שבו בע"י ואח"כ יצא האור המברר לבררם למטה כו' וכן בחי' זוי"ב העלו למעלה באו"א כו' וענין העלאה זו יובן עד"מ מביטול כח חיות החטה הזורע לגבי כח המצמיחה ואח"כ תצמיח כו' או כמו התכת הכסף באש תחלה כדי לערבה בכל חלקיה ולכללה באש ואח"כ יחלק לחלקים רבים כמו שירצה המצייר את הצורה וכו', וע"כ גם למעלה יובן כמ"כ כדי שיתברר המתברר ויתהפך בו מן הקצה לקצה זה א"א כ"א ע"י שיתעלה למעלה ממקום מדרגתו אשר יתבטל שם ממציאיתו לגמרי כמשל התכת הכסף באש כו' שאז יוכל להתהפך בו הציור מאופן זה לאופן אחר לגמרי וכיוצא. והנה הנמשל מכל המבואר למעלה בשני המשלים יובן למעלה ע"ד כ"ז בענין הנ"ל דו' נקודות דתהו שהן ז' המלכים כמו חושם ובלע בן בעור

והודד וכיוצא היו תחלה כמו בחי' אור זרוע הנ"ל בלבד דהיינו שיצאו מעצמות המאציל בבחי' אחת והוא בחי' ההתכללות ואח"כ יצאו מבחי' ההעלם שלהם ונתגדלו בבחי' פרצוף והוא בחי' התיקון וסדר ההגדלה היו מו' נקודות הנ"ל מסודר לפי אופן סדר ההשתל' דהיינו בתחלה יצאו מהם בבחי' הכתר ואח"כ בבחי' הראש והמוחין שהוא בחכ' דאצי' ואח"כ יצאו המדות בפ"ע וכו' ואחר בנין הפרצוף נגדל בבחי' יניקה וכו"ל, ואח"כ בבחי' הגדלות וכמבואר למעלה במשל יציאת העלין והפירות והעץ וקליפתו וכיוצא והוא מה שנמצא מהם גם בחי' החיצוני' של האורות למעלה כמו הצפרניים וכו'. ואמנם ג"כ מובן עפ"י הנ"ל דהגם שיצאו מן ההעלם לגילוי צריכים היו להגדלתם סבה אחרת ריבוי האורות שבאין מלמעלה בשביל ההגדלה בכל א' מג' זמנים דעבור יניקה מחי' כו' כמשל ירידת הגשמים וכו' וגם למעלה מבחי' רבוי האורות בא סבת ההגדלה כ"כ בבחי' התיקון ולא מצד עצמו מטעם הנ"ל ויובן כלל זה בכל סדר ההשתל' בכל הפרצופים כמו בחי' ז"א בהיותו בבחי' עבד בבטן אימא וגם בחי' או"א בע"י וא"א וכיוצא בזה עד רום המעלות וגם לפי הנ"ל שצריך הי' ההעלאה בתחלה מן המתברר כמשל התכת הכסף כו' ג"כ מובן למעלה לפי שכל בחי' עיבור של תחתון בעליון הימנו הי' בחי' העלאה ושם מתברר דוקא עד שיצא לגילוי חלקים רבים שונים וגם להתהפך מן הקצה כו' וזהו עצמו הסבה מה שיומשך לחלקים וכמובן ממשל הנ"ל.

קיצור. וכמו שכדי שיצמיח האילן מהגרעין זה הכח אינו אלא בארץ דוקא וע"י מי גשמים שירווי את הארץ אז דוקא והולידה והצמיחה וכן הולד מהטפה בבטן האשה ע"י המאכלים שאוכלת משך ט' ירחי לידה, כן למעלה בעבור זו"נ בבטן אימא הוא ע"י אורות שנמשכים בה מלמעלה מעלה כו' הנותנים בה הכח הזה להגדיל הולד כו', וכדי להיות המשכה זו ע"י העלאת מ"ן מהבירורי' והו"ע העבור כו' (ובמא"א אות ע' סעי' י"ח עיבור הוא מחו"ג ע"ב רי"ה, ע"ב גימ' חסד רי"ו גבורה עכ"ל. ובי"נ כ' ע' בכונת ויעבור, והנה חו"ג זהו אהוי"ד והוא העלאת מ"ן ועי"ז נמשך מבחי' ויעבור הי' על פניו כו').

ג) **ועתה יובן שרש הטעם למה ענין התשובה אינה אלא בעוה"ז דוקא ולא בעוה"ב כו' בהיות מבואר למעלה באריכות בענין הברורים דתהו שהיו ע"פ ב' סבות האחד בחי' ההעלאה של המתברר למקום הנעלה ממנו עד שיתבטל ממציאיותו כו' והב' ע"י ירידת המברר אח"כ למטה ובפרט בבחי' ריבוי האורות בשביל תועלת משך הזמן של ההגדלה כנ"ל והנה ידוע דהמברר הוא ש' מ"ה דחכ' דוקא כי בחכ' אתברירו דוקא והיינו ע"י בחי' או"א"ס שבחכמה (וע' באג"ה סי' כ"ח בד"ה למה נסמכה דבכח' אתברירו היינו בח"ס דא"א הוא בחי' חכ' שבכתר שמשם מקור הבירורים כו' ע"ש וע' בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה שזוה"ע התורה ששרשה מח"ס וע' בבה"ז ר"פ תשא בענין מחצית השקל כו'), וסדר הבירורי' ידוע דלפני אצי' נתברר ע"י בחי' חכ' דא"ק ומה שנתברר בחי' פנימי' ביותר נעשה ונמשך לבחי' כתר ומה**

שלא יוכל להיות בכתר נעשה ונמשך להיות בבחי' חכמה ועד"ז באצי' עצמו מה שיוכל לברר נעשה בבחי' האצי' והסיגים שלא יוכלו להיות בבחי' האצי' ירדו למטה להיות בבחי' בריאה ועד"ז מבריאה ליצי' ומיצירה לעשי' עד בחי' סיגים דעשי' שמהם נעשו היכלות הקליפות כו' וכ"ז כמשל העץ וקליפתו או צפרניים ושערות כנ"ל שהובדל כ"כ הפנימי מן החיצוני' עד שיכול להיות גם בחי' חיצונית דחיצוני' מופרד בפ"ע ואין לו שייכות עם הפנימי' וכמו התבן והקש, וע' ברבות ס"פ וישלח, וכ"ז מסבת הבירורי' כידוע ודוקא ע"י אור א"ס שבחכ' אך שבחי' חכ' זו משתלשלת למטה מטה כמו חכמה שבמל' דאצי' מברר בבריאה וחכ' שבמל' דבריאה ביצי' עד בחי' חכ' שבמל' דעשי' בהיכלות התחתונים דעשי' כו', אמנם עיקר הבירור נעשה ע"י בחי' גילוי המברר דוקא מבחי' בחכמה אתברירו דהיינו כשיורד אור העליון למטה להבדיל שם בין הפנימית שבו לחיצוני' שבו ועמ"ש ע"פ ובבואה לפני המלך אמר עם הספר, וזהו מסבת העלאה המתברר בתחלה למעלה במקום המברר כנ"ל ממשל התכת הכסף באש מפני שבואו באש זהו סבת היכולת לשנות בו הציוור ולהבדיל בו כמו שירצה המברר כו' ועמ"ש מזה ג"כ סד"ה ונקדשתי בתוך בני' גבי אני ה' מקדישכם, והמובן משני סבות הללו הוא כך שמסבת ההעלאה של המתברר יתבטלו כל חלקיו עד שיתערב תכלית העירוב ותכלית ההתכללו' אשר מזה יוכל להיות השינוי אח"כ ואם לאו הי' כל א' על מקומו ולא יתהפך לדבר אחר כו', והעיקר הוא מסבת גילוי המברר ג"כ עד"ז ויותר מזה והוא לפי שבבוא למטה אור היותר עליון הרבה במדרגה מן המתברר יתבטל המתברר ביותר ממציאאותו ויוכל להתהפך בו מן הקצה לקצה כו' ויובן ג"כ שבהנמק ב' סבות הללו ממילא יהי' בהיפוך לגמרי שהמתברר לא ישונה בשום דבר מה מכמו שהי' בצורתו העצמי מפני שאין שום סבה לזה לא מצד ביטול שבבחי' העלאה שלו ולא מצד ביטול שמגילוי המברר עליו כו'. והנה זהו עיקר ההפרש בין העוה"ז להעוה"ב כי הנה העוה"ז הוא עדיין בזמן הבירור ונק' עולם המתברר כי הוא עדיין מבחי' מה שנפל מעולם התהו שהי' בבחי' נקודות וצריך בירור עדיין וזהו והארץ היתה תהו כו' וע"כ יש בו בבחי' ההתכללות מכל מה שימצא בו דהיינו שיוכל להתהפך בו מן הקצה לקצה מהתחתון עליון ומהעליון תחתון כי אנו רואים שנהפך בו ההשך לאור והרע לטוב ממש מן הקצה לקצה כמו דוגמת תשובת ר"א ב"ד שקנה עולמו בשעה אחת והרי ממש מאפילה נכלל באור גדול כו' והוא מפני שיש במתברר ענין ההתכללות והעירוב בתכלית מראש לסוף ומסוף לראש עד מבלי ימצא בו ראש וסוף כלל ומחמת זה יוכלו לשנות מצורה לצורה אחרת עד דמה שהי' ראש בצורה הראשונה יהי' בחי' סוף בצורה שיעשה באופן השני או בהיפך וכמשל התכת הכסף באש כנ"ל וגם מסבה השני' הנ"ל והוא עיקר יותר דהיינו מפני גילוי בחי' המברר למטה במקום המתברר שהוא אוא"ס המלוכב בחכ' שמפני שירד אור העליון כ"כ נתבטל מפני בחי' הארת האוא"ס שבחכ' המברר וע"כ יוכל להתהפך כו' וגם להיות מובדל בו הפנימי' מן החיצוני' אח"כ כי הא בהא תליא כנ"ל במשל משא"כ

בעוה"ב אין התשובה מועלת שם כלל וכל א' על מקומו יבא ולא יתפעל מזולתו כלל להתהפך להיות כמוהו כו' מפני שעוה"ב נק' עולם ברור דהיינו שכבר נתברר וכל דבר שכבר נברר נסתלק ממנו המברר כי אין לו עוד מה לברר בו כו' והיינו שהוא מבחי' עולם התיקון שכבר נתתקן ונברר מהתהו להיות בבחי' תיקון ונעשו בבחי' פרצופים כנ"ל, ואזי נסתלק המברר, וא"כ מאחר שנסתלק ממנו המברר, וגם כן אין שייך שיהי' המתברר עולה למקום גבוה להתברר שם כי כבר הוברר א"כ אין כאן ב' סבות הנ"ל שימצא בחי' הביטול אלא הוא נשאר על מקומו וצורתו העצמי מבלי ישונה בו דבר מה כלל לא מראש לסוף ולא מפנימי' לחיצוני' וכיוצא אלא מי שהוא בבחי' פנימי' ישאר בבחי' פנימי' ולא יהי' בשום אופן בשינוי מקומו וכן מי שהוא בבחי' חיצוני' לא יוכל לשנות להיות בבחי' פנימי' וע"כ יוכל האדם שם לראות ביטול המלאכים ולא יתפעל כי אין זה מקומו כמו שלא יוכל הרגל להביט וכיוצא או כמו שלא יוכל הצפורן להיות בשר וכיוצא, ובכ"ז יובן מאמר ר' חנינא ב"ד מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק כו' דמפני שהעוה"ז הוא העולם המתברר מזו נקודות דתהו שנפלו עד למטה מטה כנ"ל וע"כ יוכלו לשנות בו מצירוף לצירוף אחר כמו בהיות הולד בצירוף עדיין במ"ם יום וכיוצא יוכל לשנות בו מצורה לצורה וזהו מי שאמר פי' מי הוא בחי' בינה אם הבנים כו' כידוע ומי הוא שאמר כל המאמרות וכנודע מענין מי ברא אלה בד"ה אלה המשכן פ"ה ובהביאור ע"פ והי' מספר בניי פ"א, ולהיות עדיין בחי' עבור המדות בשכל וה"ז כמשל הולד הגדל בבחי' פנימי' חיצוני' או כמשל האילן הנ"ל ע"כ מי שאמר צירוף לשמן שידליק הוא יכול להפוך לצירוף אחר ויאמר לחומץ וידליק כו' וכ"ז מפני שהעוה"ז הוא עדיין בבחי' הברור ולא נסתלק ממנו המברר ומפני גילוי אוא"ס שבחכ' המברר בכל עולם לפי ערכו כנ"ל, וגם בכ"ז יובן פי' הפסוק מלפני אדון חולי ארץ ההופכי הצור אגם מים חלמיש למעיני מים כו' דהנה הצור הוא בחי' גבורות וצמצומים כידוע וכדי שיהופך להיפוכו ממש שהוא בחי' מימי החסדים שהוא ענין אגם מים כידוע אין זה אלא מפני בחי' גילוי אוא"ס שבהכ" המברר למטה כנ"ל שיכול לשנות ולהפך מחשך לאור וכן מאש למים כו' וזהו מלפני אדון חולי ארץ פי' מלפני אוא"ס אדון כל הארץ שמתלבש בכל עולם לפי ערכו לברר כנ"ל (כי אדון הוא בחי' דכר ואדני' הוא בחי' נוק' כמ"ש בזהר ע"פ האדון ה' צבאות מאן דכר מן דוכרניא כו' והוא פי' מלפני אדון חכ' דמ"ד שנמתקו גבו' דנוק') וזהו חולי ארץ פי' חולי ל' יראה כמו ותתחלחל המלכה כידוע כי מפני עוצם הגילוי של אוא"ס למטה מזה בא עוצם היראה והפחד ביותר כידוע דסבת היראה היותר פנימי בבחי' הביטול באה רק מצד הגילוי ביותר וכנ"ל בענין המשל התכת הכסף וכמ"כ כהמס דונג כו' ובאו במערות צורים מפני פחד ה' כו' לפי שראו כל בשר כו' ומכ"ז יובן ג"כ מה שמדת היראה נמצאת למטה בעוה"ז יותר מבעוה"ב שהרי בג"ע אין הביטול במציאות כ"כ שהרי נהנין מזיו כו' (וכאן במלאכים דיצי' ועשי' וגם בע"ש למטה נמצא היראה והפחד

ביותר והרי גם בלעם אמר לא אוכל לעבור את פי ה' כו' וכידוע והכל מטעם הנ"ל שבעוה"ז הוא בחי' גילוי המברר משא"כ בעוה"ב שנסתלק המברר לפי שכבר הוברר וכנ"ל.

קיצור. ולכן התשובה הוא בעוה"ז דוקא שהוא בחי' שלא נברר עדיין, והנה המברר הוא חכמה, ושרשו מו"ס, וענין סדר הבירורי' והסיגים שלא הובררו נדחו בעשי' להתברר ע"י האדם ומאיר בחי' המברר (ובמ"א נת' ששרש המברר גבוה מהתוהו והתיקון בדרוש יוסף הדר ובררוש ויברך יעקב את פרעה יעקב לא מת שהוא למעלה משבה"כ כו'), ולכן יוכל להתהפך מחשוכא לנהורא משא"כ עוה"ב שכבר נתקן, ונסתלק המברר, וזהו ענין מי שאמר לשמן וידליק, וענין ההופכי הצור.

(ד) ושרש ענין את קרבני לחמי לאשי יובן ע"פ הקדמה בתחילה להבין פי' לאשי שרצונו לומר ב' אשות כי לשון רבים הוא אומר לאשי כו' והענין הוא כך להיות ידוע דיש ב' מיני אתדל"ע הא' אשר באה אתדל"ת שמעוררים מלמטה והוא מ"ש אשה כי תזריע וילדה זכר פי' כי תזריע להעלות מ"ן תחלה כדי לעורר אתדל"ע אח"כ או וילדה זכר דהיינו שתלד בדוגמת המשפיע ששרשו מבחי' חסדים כי הנה ידוע דרך כלל שבחי' ז"א שרשו מבחי' החסדים דמ"ה ושרש הנוק' מבחי' הגבורות דב"ן וידוע ג"כ דיש ב' בחי' אורות וכלים ב"א עצמו ועיקר החסדי' מתפשטים בכלים כו' וע"כ בהיות שתלד כדוגמתו וכצלמו בבחי' הכלים יהי' תגבורת שפע החסדים וכמ"ש כי זכר חסדו וכמ"ש במ"א והנה כאשר אתדל"ע מעורר אתדל"ת הוא בא ונמשך מבחי' הגבור' דזכר המשפיע כי בהיותו מתעורר לתשוקה צריך שיהי' זה מבחי' החמימות ורשפי אש דוקא וכמ"ש שמאלו תחת לראשי כו' (וכמ"ש במ"א ומבואר זה בביאור הראשון ע"ש), וזהו כענין המאמר בזהר דתאובתא דדכורא לנוק' כו' וכל תאובתא א"א כ"א ע"י בחי' חמימות דוקא ולא ע"י בחי' קרירות כידוע דוגמתו למטה ביחוד גשמי דור"ג הגשמי כו' וזהו לאשי אש יו"ד דהיינו בחי' החמימות ורשפי אש שלמעלה מהמשפיע שנק' אש יו"ד מלמעלמ"ט והוא אשר יורד ונמשך למטה ואוכל אש שלמטה דנוק' דהיינו שמעורר אתדל"ת שיהי' בה ואל אישך תשוקתך מלמטלמ"ע והיינו לאשי ל' רבים כולל ב' האשים הללו דדכר ונוק' שבאים כאחד, ואמנם סבת הבאת והמשכת בחי' לאשי הנ"ל למעלה דהיינו הסבה שיהי' בו בחי' החמימות ורשפי אש כו' הוא ע"י התורה שנק' לחם כמ"ש לכו לחמו בלחמי כידוע וזהו את קרבני לחמי לאשי פי' שלחמי הוא הגורם להיות בחי' לאשי הנ"ל. וביאור הדברים הנה עדי"מ הגשמי הנה אנו רואים למטה בלחם הגשמי שהוא הגורם חמימות ורשפי אש באדם שהרי כשיאכל האדם לחם יתוסף בו חמימות בדם הוא הנפש ע"י הלחם שנתברר ונהפך לדם וחיות במוח ולבבו יותר על מה שהי' ונתחמם כל גופו מזה ביתר שאת והרי בהעדר המאכל ימים רבים יתהוה בדם הקרירות מפני שהדם אין בו חמימות כ"כ מפני העדר המאכל וכידוע עד שנעשה חלש לגמרי בהסתלקות החיות ע"י התענית וכיוצא ונמצא מובן שבודאי המאכל הוא הגורם בחי' החמימות בדם וא"כ

גם הוא הגורם חמימות התאווה דהיינו לאיזה דבר שיתאווה שיהי' בה ע"י בחי' החמימות ורשפי אש התלהבות ביותר וכידוע כ"ז וכיוצא מזה הוא ג"כ בעבודת ה' בתפלה שמחמת המאכל שאכל יוכל להיות שיתוסף עי"ז בנפשו תוס' התלהבות ורשפי אש התשוקה יותר מאם לא הי' אוכל שהרי כשאינו אוכל כמה ימים יחלש ויתקרר דמו עד שגם בהתפעלות שלו בתפלה לא יהי' כלל בדרך התלהבות כ"כ אלא בבחי' הקרירות וכו' וכידוע ונמצא מובן מב' משלים הנ"ל גם למעלה אע"פ שאין לו גוף כו', אבל מבשרי אחזה אלוה כו' שגם סבת המשכת בחי' אתדל"ע בבחי' חמימות ורשפי אש הנ"ל אינו אלא לפ"ע בחי' הלחם עליון שאכל והוא התורה שנק' לחם כנ"ל והיינו לחמי לאשי שהלחם של תורה שנק' לחמי הוא הגורם בחי' לאשי הנ"ל דוקא וכמובן עד"מ הנ"ל כמו שהלחם הגשמי גורם החמימות בדם האדם התחתון כנ"ל ועמ"ש מזה בת"א פ' וארא בד"ה וארא אל אברהם אך אמנם צריך להבין למה התורה נק' בשם לחם דוקא הענין הוא כידוע דשרש התושב"כ הוא בחי' אבא שרש כל האצ"י וכמא' הידוע דאורייתא מח"ע נפקת אך באמת שרש התורה למעלה מן החכמה כי מחכמה הוא דנפקת לגילוי אבל מ"מ שרשה למעלה מן החכ' וכמ"ש כאשר יאמר משל הקדמוני כו' אשר קדמוני הוא בחי' כתר עליון שנק' קדמוני כידוע וכמ"ש והחכמה מאין תמצא מבחי' ההעלם דכתר שנק' אין תמצא החכ' להיות בבחי' גילוי יש מאין כו' כמ"ש במ"א והוא אשר ירדה התורה למטה בצרופי אותיות בתורה שבכתב בכל הפרשיות שבה בין במצות מעשיות בין בשאר דברים שבה כמו גם ספורי מעשיות וכיוצא. והנה ערך ירידה זו של החכ' העליונה מלמעלה מן ההעלם הוא כערך ירידת המשכת שכל וחכמת האדם למטה במוחו כאשר יתישב שכלו ודעתו במוחו ותשוב רוחו עליו והוא ע"י סבת המאכל שאכל שיתחזק עי"ז שכלו להתישב במוחו ואח"כ מתפשט החיות הזה מן המוח לכל האברים דרך גידי המוח שמתפשטים בכל האברים בדם הוא להוסיף בהם חמימות כנ"ל וזהו כידוע שהלחם משיב את הנפש כו' והכח הזה בלחם גשמי להוסיף שכל באדם זהו מפני ששרשו למעלה מהאדם כי חטה נמשכה ממה שנפל בשבה"כ מעולם התהו וכמ"ש במ"א בלק"ת בד"ה ששת ימים תאכל מצות ובד"ה ראשי המטות וכך התורה שנק' לחם הוא מפני שירדה למטה ונתלכשה בענינים גשמיים ובצירופי אותיות גשמי"י אבל מ"מ מלובש בה מבחי' המוחי' עליונים דח"ע ע"כ נק' כמו הלחם שמשיב את הנפש כמ"כ גורמת שיתפשט אור חסדים דאבא למעלה ויתיישב ג"כ באדם העליון דאצ"י להיות לו ג"כ למוחי' והוא חב"ד דו"א כו' וזהו ע"י הקריאה בתורה דוקא כי הנה הקורא בתורה היינו שקורא וממשיך שרש התורה שתצא ממקורה וחוצבה מבחי' ההעלם דכתר שהיתה שם בהעלם וכמ"ש והחכמה מאין תמצא כו' כמו הקורא בפ' ואתחנן בחומש קורא וממשיך שרש של החכ' הזאת שמלובש בצירופי אותיות דפ' זו שתצא מן ההעלם לגילוי כו' וכמ"ש קורא הדורות מראש וכמ"ש במ"א הגם דאורייתא בלא דו"ר לא פרחא לעילא כו' אינם אלא בחי' גרפי' להעלותה לשרשה אבל העיקר הוא המקור של התורה עצמה שתמשיך את אור התורה להיות נק' נשמחא לגבי גופא דהיינו מה שאמר כמה גופין

תקינת לוח כו' דאתקריאו גופין כו' פי' כי גם בז"א עצמו יש בחי' אורות שהן בחי' המוחין חב"ד ובחי' הכלים שנק' גופין לגבי לבושין דבי"ע כידוע וכ"כ תמשיך תחכ' מן בחי' ההעלם לגילוי עד שיהי' התפשטות מוחי' גם לכלים דז"א דהיינו להיות נשמתין לגבי גופין כו' וה"ו ממש כמו משל הלחם שגורם גם חיזוק המוחי' שיתפשטו גם בלב במדות להחיותם כו' ומשם לכל האברים כו' והיינו מפני ששרשה מא"א לכן היא לחמי לבחי' ז"א וכמ"ש בלק"ת בד"ה ראשי המטות הנ"ל וזהו פי' לחמי לאשי שע"י התורה שנק' לחם משיב את הנפש הוא בחי' ההעלם שיבא לידי גילוי באורות וכלים באו"א ז"א כו' ואפ"ל שזהו פי' סמכוני באשיות ל' אשישה שהוא לחם סולת ולשון אש דהא בהא תליא שע"י עסק התורה הנק' לחמו בלחמי יומשך בחי' לאשי וזהו פי' את קרבני את האותיות שמאל"ף עד תי"ו שבתושב"כ גם הם בחי' קרבני שמשיבים את נפשי לי ומקרבני דהיינו ע"י לחמי וכמ"ש לכו לחמו בלחמי שהקב"ה אומר לכו ואכלו לחם שאני אוכל ונק' לחמי והוא התורה מטעם הנ"ל.

קיצור. ענין לאשי ב' בחי' אש דנוק' ודכורא האש והחמימות נמשך מן הדם שזוה"ע רתיחת הדמים (וזה"ע דודי צח ואדום וברוד אדמוני עם יפה עינים) והדם נתהווה מהמאכלי' (ע' בד"ה וארא אל אברהם). וכן למעלה זהו"ע לחמי לאשי ולחמי היינו התורה דכמו שהאדם מקבל חיות מהמאכל לפי ששרשו למעלה ממנו כך החיות בז"א נמשך ע"י התורה הנק' משל הקדמוני ששרשה מא"א וממ"ס וכמ"ש בביאור בשעה שהקדימו בפ"י וזאת התורה אדם א' דם ולכן התורה היא לחמי לאשי.

ה) ריח ניתוחי כו'. הנה שרש ענין הריח הוא בחי' המתקת הגבורות. וביאור הדבר הנה אנו רואים למטה שאע"פ שהריח אין הרוב מצוי אלא בדברים החריפי' דוקא כמו בפרי חמוץ וחריף יעלה ממנו הריח החזק כמו התפוח בהיות שהתפוח מתוק אין הריח יוצא ממנו וכאשר הוא חמוץ וחזק יעלה ממנו ריח ערב וכיוצא בזה בכל הפירות החמוצים והחריפי' יעלה מהם הריח החזק וענין הריח שלהם הוא הממתיק בחי' הגבורות שלהם להיות כי בחי' החמיצות והחריפות הן הן מבחי' הגבורות והריח שערב לנפש הוא ענין מיתוק של החריפות כי סבת הריח מפני שאותו דבר החריפות נהפך לטוב ולפי שכאשר החריף והחמוץ נמתק לכך יעלה ריח חזק המשיב את הנפש משא"כ בדבר מתוק שאין בו היפוך דבר מכמו שהוא. והנמשל מכ"ז יובן למעלה ג"כ בהיות שע"י הקרבנות מתברר' רפ"ח ניצוצי' שנפלו בנוגה וההעלאה שלהם הוא נעשה כדוגמת ריח למעלה כמ"ש וירח ה' את ריח הניחוח כו' והוא לפי שהבירור דרפ"ח כו' היינו שנתהפך חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא כו' והוא בחי' גבורות הקשות שבנוגה שנמתקו ע"י הקרבן של הבהמה הגשמי' בשריפתה ע"ג המזבח באש שלמטה ולהיות כן יעלה בחי' ריח מזה ההפך כמשל הריח של הפרי חמוץ כנ"ל. והנה ע"י הריח אנו רואים שמשיב את נפש האדם עד שגם בהיות האדם נרדם וישן יוכל הריח החזק לעוררו משינתו ותנומתו מפני שהמוחי' שבראש יסתלק מפני השינה

ועיי הריח החזק יחזור אור השכל ממקורו ויתיישב במוח הוא כמו בחי' השבת הנפש ממש כידוע וכ"ז מסיבת עוצם הגבורות שבדיח ולפי שהוא בחי' א"ח למעלה ע"כ יעלה עד מקור השכל ויחזירנו למוח וכו' וכמ"ש במ"א. זהו פני ריח ניהוחי ל' נחות דרגא לפי שהריח גורם שירד אור המוחי עליונים ויומשכו למטה להתיישב בבחי' אורות וכלים באו"א זו"ג כמו"כ למעלה בענין לחמי לאשי כו'.

ואמרת להם זה האשה.

א) מד"ר פ' נשא פ"ב דרמ"ו ג' בשעה שא"ל הקב"ה למשה צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי אמר משה מי יוכל להספיק לו קרבנות כו' שנאמר ולבנון אין די בער וחיתו אין די עולה בישעי' סי' מ' ט"ז א"ל הקב"ה איני מבקש לפי כוחי אלא לפי כוחן ואמרת להם זה האשה כו' ובילקוט פ' בא רמז רי"ז והלא כבר נאמר וחיתו אין די עולה ומח ת"ל את הכבש האחד כדי שתקבל שכר וכה"ג איתא במד"ר ס"פ פנחס דרפ"ב ב' אני לפי כוחי והם לפי כוחן כו' וכ"ה בילקוט פ' תרומה דצ"ט ד' רמז שס"ה ולבנון אין די בער כו' ולא כשאתה סבור אלא זה האשה כו' את הכבש הא' עמ"ש מזה בד"ה את קרבני לחמי אשר ענין ע"ס הוא הכח להאיר בבחי' גבול ותכלית וזהו"ע דמות כמראה אדם כו' והנה חביב אדם שנברא בצלם כי דצח"ם נגד ד' עולמות אבי"ע נמצא מדבר נגד אצ"ו והנה כח הא"ס הכל יכול שעשה עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה א"כ ד"י גשמי' מעוררי' בשרשן ד' אותיות הוי' וכן האדם למטה מעורר אדה"ע אך זהו לפי כוחן מדות אהוי"ר שלמטה אף שהן בגבול מעוררי' מדות דאצ"ו ובחי' בכל מאדך מעורר הכתר וד' בתי תפילין ממשיכי' ד' מוחי' וזה נמשך מכת הא"ס ממש שלמעלה מע"ס דקמי' אצילות ועשי' שוין ועד"ו נת' ענין אנת הוא דקשיר לון ומייחד לון שכדי להיות היחוד עליון דזו"ג הוא ע"י אנת הוא דקשיר לון היינו כ"ע כו' וע' כה"ג בלקו"ת בשה"ש בד"ה ביאור הדברים ע"פ יונתי בחגוי הסלע ושם פ"ב לכן הוא המצוה שיהי' התפילין גשמי' ממשיכי' חב"ד דאצ"ו אעפ"י שאין ערוך ביניהם וכמ"ש בד"ה לרוקע הארץ שזה שיהי' אתעדל"ת מעורר אתדל"ע נמשך מא"ק מחה"ק שלמעלה מאצ"ו ומ"מ באתעדל"ת צ"ל דוגמא מהאתעדל"ע וזהו הם לפי כוחן אזי אני לפי כוחי וזהו"ע ב' כבשים ליום כבש יש בו צמר שנמשל לזה בחי' ושער רישי' כעמר נקי ודוגמא לעורר בחי' א"ס זהו ע"י בכל מאודך בלי גבול של הכלי אמר הקב"ה שיהי' מעורר בלי גבול ממש.

קיצור. איני מבקש אלא לפי כוחן ע"ש שרש הגבול ונק' אדם ועז"ג בצלם אלקים עשה את האדם ובע"ס מלובש אוא"ס ממש ע"כ אינו מבקש

אלא לפי כוחן כי הם מעוררי' בע"ס ע"ד כן לב האדם לאדם וגם באור המלוכב בע"ס וכשנותן נותן לפי כוחו כח הע"ס א"נ אפילו כח הא"ס ממש המלוכב בהן כי ע"ס דאצי' ממוצעים בין א"ס לבי"ע והממוצע יש בו משני הבחי' לכן אף שאינו מבקש רק לפי כחן נותן לפי כחו ויש באדם ג"כ מבחי' ספי' הכתר ע' בלקו"ת ס"פ ואתחנן בד"ה ענין אחד ואהבת, בענין ב"פ ואמרת י"ל א' על קרבן בהמה ב' על שהאדם יברר ויעלה נה"ב שלו ע"ד אדם כי יקריב מכם וזהו זה האשה בלקו"ת כ' בע"ח מיסוד האש ואדם לרוח ממללא ובע"ח איתא אדם מיסוד האש שהרי יסוד האש גבוה מיסוד הרוח וכן איש ואשה לשון אש ובהקב"ה נא' אש אוכלה הוא וא"כ איך נא' בהקרבן זה האשה הגם שי"ל ע"י שכלול לאש, אך עוי"ל כי בהקרבן בע"ח צ"ל ג"כ קרבן מן האדם שיברר נה"ב והשכלי' שלו כנ"ל לכן נאמר זה האשה בחי' אש ובחי' חזק כדלקמן האיש דרכו לכבוש כו'.

ב) זח"ג פ' בהר דק"י סע"א ובג"ד אתקריאת שכינתא עולה לה' קרבן לה' כו' ע"ש ובפ' פנחס דרג"ב ע"ב ואתמר בשכינתא עולה לה' קרבן לה' אשה לה' וע' בלקו"ת בדרושי שמע"צ בד"ה והקרבתם עולה אשה שם נת' ההפרש בין בחי' אשה ובין בחי' עולה, ומענין אשה * ע' בפרד"ס ערך אשה ובלקו"ת בד"ה צו את בני' הראשון פ"ג יסוד האש שבנה"ב בחי' אשה אש ה' ובתו"א בד"ה וארא וכל מחשבות והרהורין בישינ' יבטלו והיו לשריפת אש כליל על מזבח נמצא ענין זה האשה אשר תקריבו בירור האש דנה"ב כו' ומ"מ בירור זה ע"י מלכותו ית' כמ"ש בד"ה ענין חנוכה בפ"י מצוה להביא האש מן ההדיוט הוא ההתבוננו' שאדם לוקח מן העולמות כו' שנתהו ממלכותו ית' ובלקו"ת בד"ה כי תצא הראשון פ"א כי חיות נה"ב הוא יסוד האש כו' א"כ האשה העלאת נה"ב וכ"כ בד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם ספ"א בלקו"ת פ' שלח ובד"ה ואת חנוכת המזבח והגה שם כ' כי הבע"ח מיסוד האש והמדבר בחי' רוח אך בע"ח בסופו כ' כי המדבר מיסוד האש א"כ לפי"ן צ"ל זה האשה העלאת נה"ב שבאדם שהיא ג"כ נפש השכלי' ועמ"ש עוד מענין אש הקרבן זה האשה בלקו"ת בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ ספ"ב ורפ"ג ובד"ה ושאתם מים בששון דרוש הראשון ובמכלול להרד"ק ערך אש אש לזהט יתכן ששרש המלה הזאת אשש אשה הוא לה' ע"ש שהוא כלה באש וכן בלע"ז פאייער אופיר ובשרש אשש פי' יסודות זכרו זאת והתאושו והתחזקו כמו שהאשישים שהם היסודות חזק הקיר סמכוני באשישות וכן ארז"ל במד"ר בשה"ש באשישות בהלכות המאוששות פי' במ"כ התחזקות י"ל כי התו' היא יסוד העולם ע' פ"ג דסנהדרין דכ"ו ע"ב שהעולם משותת עליהם, והגה אנוש הוא לשון איש ולשון חלישות וזהו לחם לבב אנוש יסעד ועמ"ש מזה בלקו"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוש השני ובמא"א אות א' ססעי" ק"ד אנוש כמל' ולכן אנוש לשון חלישות תשות כח ונמצא בנקיבה ולא בזכר עכ"ל, ולכן צ"ל סמכוני באשישות בהלכות המחזקות שהתורה נקראת עוז ותושיה ואזי

מזה נמשך בחי' איש ואשה שהוא ג"כ לשון חזוק היפוך מבחי' אנוש. עוד שם במד"ר סמכוני באשיות בשתי אשות באש שלמעלה ובאש שלמטה עוד במכלול אשה נפלו אשיותה בירמי' סי' נ' ט"ו ר"ל יסודות, נמצא בלשון אש יש ג' ענינים אש ממש וחזוק ויסוד וכ' בש"י שאש ממש הוא ג"כ לשון חיזוק כי עו כוחו ויורה ע"ז התגברותו למעלה אשר לא כן שארי היסודות הטבעי' היורדים הם למטה ונראה ראייה לזה שהרי הקב"ה נמשל לאש שנא' כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא מוכרח שהאש הוא דבר חזק מאחר שהקב"ה נמשל אליו והנה לבד ג' שרשים הנ"ל אש אשה אשש יש עוד ענין איש ואשה ומזה ג"כ אישון בת עין, ובשרשי' נראה שזהו שרש בפ"ע אכן לפמ"ש בע"ח שהמדבר עיקרו נגד יסוד האש א"כ הוא ג"כ לשון אש ועוד כי חיבור ויחוד האיש עם האשה בא ע"י התאוה שהוא מיסוד האש והנה לע"ל ביום ההוא תקראי אשי עמ"ש מזה בד"ה יהודה אתה בענין הפעם ילדה אישי אלי ועתה סמכוני באשיות בשתי אשיות הנ"ל וכן יש פי' סמכוני באשיות באיש ואשה וזהו זה האשה אשר תקריבו כי אשה העלאת האש דנה"ב הוא לחמי לאשי שהם השרפים ומזה נתעורר ג"כ הפעם ילדה אישי כו' וענין זה האשה ע' זח"ג דל"א א' בפ"י זה קרבן אהרן לחבר בחי' זה עם בחי' זאת והי' ג' לומר ע"ד מוזה חיבור היינו זו עם זו יצרת לי עם זה זה הוי' קוינו לו, אך כאן בפ"י זה האשה א"א לומר כן דהא האשה הוא ההעלאת מלמטה למעלה ע"כ ג' כמ"ש במד"ר פ' בראשית סכ"ד ע"פ זה ספר תולדות ראוי הי' אדה"ר שיעמדו ממנו י"ב שבטים כמנין זה והנה יב"ש הם י"ב בקר דבריאה נמצא הם נקראים זה וזהו כל הבקר לעולה שנים עשר וכן פי' ברע"מ פ' עקב דרע"א סע"א וזהו ע"י י"ב אותיות דמילוי אד' וצריך להעלותן לקרבן לבחי' י"ב ג"א דז"א שהם י"ב צירופי הוי' וזהו ענין וקרא זא"ז עיי"ש וזהו ואהרן וחור תמכו בידי מזה א' היינו יחז"ע ומזה א' יחז"ת וא"כ פי' זה האשה אשר תקריבו להוי' שעיי"ז יתחברו י"ב בקר דבריאה הנמשכים משם אד' בשרשן בשם הוי' והז"ע שילוב אד' בהוי' והז"ע בני שנה הם זה כי י"ב בקר נמשכו מהמל' הנק' שנה וע' השמטות זח"א סי' כ"ה די"א סע"א וע' לקמן.

קיצור. אשה לה' שכנתא ופי' אשה ל' אש (בד"ה והקרבתם אשה עולה) והוא אתעדל"ת באהבה ורשפי אש (ד"ה צו את בני הראשון וד"ה לבתחני) והוא בירור והעלאת נה"ב והיינו ע"י נה"א וזהו אשה אש ה' (בד"ה ענין חנוכה ובד"ה בכ"ה בכסליו גבי בשכמל"ו ובכל נפשך ובבאור ע"פ אדם כי יקריב מכם גבי מן הבהמה תקריבו) ונמשך ע"י ההתכוננו בבחי' מלכותו ית' המהווה יש מאין (בד"ה והי' לכם לציצית השני) שהוא הנק' ה' אתא קלילא וזהו אש הנמשך מבחי' ה' כמו ובכל נפשיך נמשך מבחי' בשכמל"ו (במכלול) ונק' ג"כ אשה מפני שכלול באש ויסוד האש נגד הבע"ח עולם הבריאה אך י"א שהוא נגד מדבר א"כ עיקרו העלאת נפש השכלי' וגם אש לשון חזוק כמו התאושו י"ל ע"ד כי ביד חזקה הוציאתך ה' ממצרים ע' בתרא פ' בא וגם צ"ל סמכוני באשיות ומזה יבא לבחי' עולת תמיד י"ל

זהו מדריגת אשה ואל אישך תשוקתך ע' סד"ה ואשה כי תדור זהו ביום
ההוא תקראי אשי והנה יש בחי' אנוש לשון חלישות וע"י סמכוני באשישות
תורה מימינו אש דת ביום חתונתו זה מ"ת יבוא לבחי' איש וענין זה האשה
י"ב בקר י"ב תיקוני שכינתא גימט' זה כי הנה בהקרבת ה' צ"ל ב' בחי'
א' הקרבן בהמה ב' שגם האדם יקריב נפשו ע"ד אדם כי יקריב מכם כמ"ש
מהרמ"א כאן ס"פ פנחס ואיך יבוא לזה והרי כיון שחטא הרי הוא אנוש
וחלש כשל בעוני כוחי אלא ע"י סמכוני באשישות ועי"ז חזוקת והיית לאיש
וזהו ואמרת אליהם היינו עסק התורה ועי"ז יומשך זה האשה אשר תקריבו.

ג) אשר תקריבו לה'. ילקוט בתילים סוף רמז תש"ס בא וראה מה כתי'
בפ' קרבנות שלא נא' בהם לא אל ולא אלקים אלא להוי' שלא יתן
פ"פ לבעה"ד לחלוק ועמ"ש ע"פ מזמור לאסף אל אלקים הוי' דיבר בתלים
רסי' ג' ועמ"ש מענין הוי' שהוא בת"ת שלישי למדות בלקו"ת פ' תוריע
בד"ה אם בהרת קדמה ובתו"א ס"פ נח ובלקו"ת פ' מטות בד"ה החלצו
מאתכם בענין לתת נקמת הוי' במדין ובד"ה וארא אל אברהם בפ"י ושמי
הוי' לא נודעתי להם ובד"ה ויצוום אל בני' ואל פרעה שם נת' דהשמות
אל אלקים הם בבחי' הכלים דע"ס ושם הוי' הוא בחי' האור וע' בתו"א פ'
בא בד"ה בעצם היום הזה גם כי הקרבן ענין קירוב ויחוד והוא דוקא ע"י
ת"ת קו האמצעי בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה ע' זח"א פ' חיי
קל"ג א' ועמ"ש בד"ה בן פורת יוסף בענין אלה תולדות יעקב יוסף פי'
תוספות וריבוי האור ועי"ז בא ענין הקרבן גם קרבן גימט' ארך אפיים ע"ד
נח"ד לפני שאמרתי ונעשה רצוני המשכה מהכתר וזהו ע"י ת"ת דוקא
וגם כי מחו"ג יש יניקה לחיצוני' משא"כ קו האמצעי והו"ע מגיד דבריו
ליעקב כו' וכן עתה תפלה במקום קרבנות ח"י ברכאן דצלותא ברוך אתה
הוי' כו' ועמ"ש בלקו"ת ר"פ ויקרא ע"פ אדם כי יקריב מכם קרבן להוי'
וע' מזה ג"כ בילקוט ר"פ ויקרא ע"פ אדם כי יקריב מכם קרבן להוי' דקט"ו
ע"ג רמז תל"ה בפ' קרבנות שלא נאמר בהם לא אל ולא אלקים אלא להוי'
שלא ליתן פ"פ לאפיקורסים לרדות והמג"א בספרו זית רענן שם כ' וז"ל
כלומר לאלקים משמע ה' לשרים שלמעלה מקריבים והראב"ד פי' שאלו
אמר פעם הוי' ופעם אלקים ה' משמע ח"ו ב' רשויות כא' ומ"מ קשה
למה דוקא גבי קרבנות נשמר מזה וע' סוף מנחות בגמ' שם משמע כפי'
הראב"ד עכ"ל ובגמ' סוף מנחות איתא כמ"ש הילקוט בתלים ומהרש"א שם
פי' משום דהקרבנות על הרוב באים לרצות ולפייס את מדה"ד על חטא
האדם ולא ה' לו לכתוב בכלום ריח ניחוח לה' שהוא מדה"ר אלא שיהי'
ריח ניחוח לגבי מדה"ד אל או אלקים ולא נכתב כן אלא כדי שלא ליתן
פ"פ לבעה"ד לחלוק שלשון זה כתי' גבי עבודת כוכבים בעבודתה כגון לא
תשתחוה לאל אחר ואלקים אחרים שלא יאמרו שהקב"ה שהוא אלהא דאלהא
כדלעיל נתן לאלקים אחרים כח וממשלה בשפלים וציוה לעבדם לכך כתי'
שם הוי' שאין לעבוד רק לשם המיוחד עכ"ל, ובוה א"ש דדוקא גבי קרבנות
שהוא עבודה נשמר מזה ומזה יובן ענין הכבשים דתרגומו אמרי ע"ד את

הוי' האמרת היום להיות לך לאלקים כו' וע' בציוני ר"פ ויקרא. ועו"ל הדנה ארז"ל ע"פ כהוי' אלקיננו בכל קראינו אליו ולאו למדותיו ולכן שאר השמות אל או אלקים אף שהן אליו כיון שהם במדותיו אין הקרבן בא להם כ"א לשם הוי' שהוא בחי' אליו ממש. ועו"ל ע"ד ביום ההוא תקראי אישי ולא תקראי עוד בעלי ובמצ"ד כ' בעל שם משותף כו' וזה קרוב ע"ד ההפרש בין שם הוי' ובין שם אלקים ולפי שבקרבות נאמר זה האשה אשר תקריבו להמשיך הפעם ילוה אישי אלי ע"כ נא' רק שם הוי'.

קיצור. הקרבן לשם הוי' דוקא בת"ת מאיר הקו בריח התיכון וע"י דוקא קירוב והמשכות אוא"ס אלה תולדות יעקב יוסף וכן ח"י ברכאן דצלותא וע' בהרמ"ז פ' אמור קו האמצעי צינור ובו נמשך עצם השפע משא"כ ב' הקוין, ועוד הפי' שבשאר שמות שהם לכלים דע"ס יוכלו הבע"ד לחלוק ולומר שגם לצבא השמים יש לכבד כו'. עו"ל ע"ד ילוה אישי אלי ביום ההוא תקראי אישי גם ע"ד אליו ולא למדותיו.

ד) כבשים בני שנה. נז"ל כבשים תרגום אמרי וזהו להורות בחי' את הוי' האמרת היום כו'. גם במד"ר דכבש הוא נגד יעקב, במד"ר פ' נשא פי"ג דרנ"ג ד' בקרבן נחשון ודרנ"ח ע"ד בקרבן נשיא אפרים פר כנגד אברהם ואל הבקר רץ אברהם איל כנגד יצחק שנא' וירא והנה איל אחר כו' כבש כנגד יעקב שנאמר והכשבים הפריד יעקב, ועמ"ש בלק"ת פ' אמור בביאור ע"פ והניף הכהן אותם פ"ה בפ"י והכשבים הפריד כו'. והנה ארז"ל מ"ט עיוי מסגי ברישא והדר אמרי כברייתו ש"ע ברישא חשוכא והדר נהורא וזהו ע"ד ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך לבנ"י ולכן הביאו ע"ז במד"ר ס"פ וישלח פפ"ג התבן והקש והמוץ מריבין וע"ז כו' דכמו שעיקר זריעת השדה הוא בשביל החטים ואעפ"כ בתחלת הצמיחה נראה רק הקש והתבן כאלו הוא העיקר כך הו"ע ז"מ דתהו שקדמו והעיקר הוא עולם התיקון שהוא הדר הדר הוא לכל חסידיו וכמו שהמשל בהכרח שיקדים להנמשל אף שעיקר המכוון הוא הנמשל שיבא לאחרונה וזהו ותשחק ליום אחרון דוקא עיין מ"ש מזה בבוך תרט"ו על פסוק כי ישאלך בנך כו' ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה כו' וכך הוא ענין ברישא חשוכא עיוי מסגין ברישא שהרי נק' איש שעיר ולכן משערות העוים יש יניקה לחיצוני' ולכן על בעלי עסקים נאמר שערך כעדר העיוים שגלשו שצריך להיות גלישת השערות וכמו בלויים והעבירו תער לפי שהם מבחינת גבורה וכן שער באשה ערוה מה שאין כן בנזיר קדש יהי' גדל פרע שער ראשו וכן שערות הכבשים הרי נמשל לזה בחי' ושער רישי' כעמר נקי וזהו והכשבים הפריד יעקב ע"ד וחבר הקיני נפרד מקין וכן ככבשים הם מבחי' הבל שהביא מבכורות צאנו דהיינו כבשים וע' זח"ג ר"פ נשא דקכ"א סע"ב ודקכ"ב א' בפ"י הפסוק וחבר הקיני ובמק"מ שם בשם הארז"ל דע כי יתרו הוא משרש קין וחבר הקיני הוא מיתרו ולכך נק' קיני שהוא קין והנה קין הי' מעורב טו"ר ונתברר אוכל מתוך הפסולת ביתרו ושם נפרד הטוב מן הרע והרע הלך אל הקליפות והטוב נשאר ביתרו וזהו

נפרד מן קין עכ"ל והרמ"ז שם האריך בענין שמתיקון ענין קין נעשה מזה קין דקדושה כענין קן ציפור וזהו וחבר הקיני בו' ועד"ז פי' והכשבים הפריד יעקב ונק' והדר נהורא כי מבחי' ושער רישי' נמשך ותורה אור לכן התמיד בא מן הכשבים דוקא להמשיך בחי' והדר נהורא ובחי' והדר אימרי ע"ד את הוי' האמרת היום בו' וה' האמידך היום בו'. ועמ"ש ע"פ עם זו יצרת לי תהלתי יספרו גם התמיד עיקרו להמשיך שיהי' ו"ה ג"כ בחי' תרון ריעין כמו י"ה שזהו פי' עולה תמיד וזהו ע' כבש ע' פרד"ס ערך כבש וגם זהו התעוררות רחמים שלא תהי' בבחי' כרחל לפני גחזיה גאלמה.

קיצור. כבשים נגד יעקב והכשבים הפריד יעקב ע"ד נפרד מקין וזהו עיזי מסגין ברישא והדר אמרי המשל קודם אל הנמשל וכן המין והתבן אל החטים ברישא חשוכא והדר נהורא עמ"ש ע"פ וידעת היום וזהו את הוי' האמרת היום וה' האמידך לכן בכל יום ויום דוקא בחי' והדר נהורא מקריבים ב' כבשים.

(ה) והנה בילקוט כאן פ' פנחס דרמ"ח ע"ד כבשים ב"ש וב"ה בש"א כבשים שהם כובשים עוונותיהם של ישראל כמד"א ישוב ירחמנו יכבוש עוונותינו ובה"א כל דבר שהוא נכבש סופו לצוף אל כבשים שהם מכבשים עוונותיהם של ישראל כמד"א אם יהי' חטאיכם כשנים כשלג ילבינו בן עזאי אומר כבשים בני שנה שמכבסי' עוונותיהם של ישראל ועושין אותם כתינוק ב"י עכ"ל היינו כי התמיד הי' מכפר כי נאמר בו ריח ניחוח והריח הוא באף וממשיך ארך אפיים וכמ"ש למען שמי אאריך אפי לבלתי הכריתך ותהלתי אחטם לך. ועמ"ש מזה ע"פ תהלה לרוד ארוממך ותשובה הוא ריח בגדיו ריח בוגדיו ועמ"ש ע"פ אריתי מורי עם בשמי והנה יש ב' בחי' הא' דאתכפי' סט"א אבל לא נהפך הרע לטוב ועד"ז נא' יכבוש עוונותינו וכמ"ש במדרש רבה פ' בשלח פכ"ה ב"ו כו' ואם מצא שהוא חייב לאדם כובשו (כובש את השטר) ואינו מוציאו אבל הקב"ה אינו כן מצא שאנו חייבים לו הוא כובשו שנאמר ישוב ירחמנו יכבוש עוונותינו כו' ואם מצא לנו זכות הוא מוציאו שנאמר הוציא ה' את צדקתינו עכ"ל. נשמע שכובש את השטר אבל עדיין לא נקרע לגמרי וכן בגמ' פ"ק דר"ה ד"ז סע"א כובש כו' ועון עצמו אינו נמחק ורש"י שם פי' כובש הכף של זכויות שיומשכו למטה ועי"ז מכריעין העוונות ויש עוד פי' מטמין מן העוונות תחת כסה"כ כובש כמו רישא בכבשא חולין פג"ה צ"ג ב' פירש"י הטמנה וכן בהדי כבשא דרחמנא פ"ק דברכות ד"י סע"א פירש"י סתרים דהקב"ה כמו רישא בכבשא בהטמנת האפר עכ"ל וכן פ"ב דחגיגה ד"ג סע"א ע"פ כבשים ללבושך דברים שהם כבושנו של עולם פירש"י סתרו של עולם כמו רישא בכבשא כו' ממני יצאו כבשים פ"ג דמכות דכ"ג עכ"ל אי"כ גם כאן פי' כובש יכבוש עוונותינו שמתמינם תחת כסה"כ ושם אין העון תופס מקום שהרי ארז"ל גדולה תשובה שמגעת עד כסה"כ שנאמר שובה ישראל עד הוי' אלקיך כי כסה"כ נקי קדה"ק ולכן היכל קדה"ק שבבהמ"ק מכוון נגד כסה"כ וא"כ הוא למעלה מבחי' המצות שנקראו קדש אקב"ו שהרי נא' והבדילה הפרוכת לכם בין

הקדש ובין קדה"ק וכמ"ש מזה בלקו"ת בד"ה שבת שבתון יהי' לכם ולכן שם מטמין העוונות אבל עכ"ז לא נהפכו לזכיות ולטוב ממש משום שלא אתהפכא באדם החשך לאור כ"א אתכפי', והנה התמיד הוא עולה שהוא ג"כ קדה"ק לכן עי"ז יכבוש עוונותינו, והנה שטר הוא בחי' אותיות וזהו ג"כ ע"ד איזהו גבור שכובש את יצרו כו' וכן מצינו לשון זה בהקב"ה פ"ג דיומא דס"ט ע"ב וזהו"ע כבש שכובש את מדה"ד כמ"ש בפרד"ס ערך כבש והיינו לפי שכבש מדת יעקב שהוא בחי' ירחמים ומדה"ר כובשת את מדה"ד ומטה כלפי חסד והיינו כי הזכ"ה מורה על כתר והב' על חו"ג ואח"כ שין ג' קוין חג"ת דו"א עי"ז נכבש מדה"ד, ח"ש ישוב ירחמינו יכבוש עוונותינו שע"י מדה"ר המקבלת מכח"ב כובש מדה"ה, וב"ה ס"ל שממשיך כשב מדות דא"א ובו גמתק הדין לגמרי ונהפך לרחמים כמ"ש בלקו"ת פ' אמור בביאור ע"פ והניף הכהן אותם שכאשר השין דכשב קודם לבי"ת מורה על חג"ת דא"א משא"כ כשהשין אחר הב' היינו כבש מורה על המדות דו"א ומדות דא"א הם בחי' רוב חסד, גם י"ל זהו ענין יג"מ שהם ע"ס ועוד ג' בחי' שלמעלה מע"ס אפ"ל עי"ז מורה השין דכשב גם זהו בחי' בעה"ג ישבו אבותיכם כמ"ש בתו"א בד"ה ואלה המשפטים דר"ל למעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן אשר ע"כ מבחי' מים של עבר הנהר היוצא מעדן נמשך הכיבוש ע"ד תכסנני ומשלג אלבין תלים סי' ג"א ועמ"ש בלקו"ת בשה"ש ע"פ שניין כעדר הרחלים שעלו מן הרחצה שבחי' הרחצה הוא ע"י המשכות מ"ד שהם מבחי' מ"ה כו' ע"ש. והנה שיניין פי' בתרגום שהם הזכונים ולוים אך כאן גבי התמיד שכולו לגבוה לא שיין לומר כן ועמ"ש בתו"א פ' ויחי בד"ה חכלילי עינים בפי' ולבן שיניים מחלב דשם פי' שזהו"ע מדקדק במעשיו גם שיניין י"ל השין דכשבים כנ"ל גם בחי' בני שנה ע"ד בשנותו את טעמו והו"ע אתהפכא מחשוכא לנהורא שלמעלה ממדריגת אתכפי' והנה גבי כבשים יש צמר וזהו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו לכן ס"ל לב"ה דכבשים ל' כיבוש בחי' כצמר יהיו שהוא בחי' שער רישי' כעמר גקי ועז"נ הנותן שלג כצמר, ובמד"ר פ' ויחי ע"פ כבס ביין לבושו שהוא מחוור להם ד"ת נמצא נק' כיבוש ליבון ובירוד הדבר והרמב"ם במ"נ ח"א פ"ה פי' וכבסו שמלותם הוא זיקוק המדות.

ו) והנה עפי"ז י"ל פי' בני שנה ע"ד שארז"ל פ"ב דיומא דכ"ב סע"ב ע"פ בן שנה שאול במלכו כבן שנה שלא טעם טעם חטא ועמ"ש במעלת התשב"ד הבל שאין בו חטא ועמ"ש ע"פ ויהיו חיי שרה דגבי מאה וגבי עשרים כתיב ל' יחיד כי הם בבחי' כח"ב משא"כ גבי שבע שנים ל' רבים שהם בז"ת כי בג"ר ע"י היחוד בתכלית באא"ס אף שהם מאה הם נחשבים יחיד שנה א' משא"כ בז"ת וע"ד איהו וחייהו חד שלמעלה מיחוד איהו וגרמוהו חד ע' תו"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור כמ"כ י"ל פי' שנעשים כתינוק ב"ש ע"ד הנער בן מאה שנה ג"כ לשון יחיד והו"ע שנים קדמוניות דא"א שלמעלה מימים דו"א כו' ועד"ז י"ל פי' כל המאריך באחד מאריכין לו ימיו ושנותיו שיהי' ע"ד מאה שנה דא"א ע"י שמאריך באחד וממשיך

מא"א בז"א וזהו ה' פעלך בקרב שנים חייהו ועד"ו י"ל פי' בן שנה שאול כי שאול מרחובות הנהר בינה גם י"ל פי' בן שנה כי הבינה נקי שנה ע"ש שכוללת כל י"ב ג"א שהן יב"ח וברע"מ פ' פנחס דרמ"ח סע"א ודאי בני שנה אתקריאו ע"ש חמה אימא קדישא דאתמר בה פני משה כפני חמה שנה אית בה שס"ה יומין כחושבן שס"ה ל"ת וע' בפרד"ס ערך שנה ור"ל לפי"ו כי הכבשים שהם ז"ת דאצי' הם בני הבינה הנק' שנה וער"ש גירסא אחרת בני שנה סיהרא דאקרי שנה דאית בה שנה יומין כחושבן שנה וברע"מ פ' תצא דרע"ז סע"ב ע"פ נקי יהי' לביתו שנה אחת ואינון י"ב ירחין אינון מדילה דהא שנה איהי כלה ולית כלה בר בי"ב ירחין דכתי' עומד על י"ב בקר כו' עכ"ל והרמ"ז שם האריך ופי' כי שנה מלשון משנה תורה והיא גם היא לשון שינוי (ע"ד בשנותו את טעמו כנ"ל) והוא הנעשה בה מדי חודש בחדשו כו' ובפירושו ולית כלה בר בי"ב ירחין פי' ע"ד מ"ש בפע"ח בסוד השכיבנו (כבש נותנים לבתולה יב"ח) שהיכל קדה"ק דבריאה הוא המטה העליונה ונלע"ד דאפי' בזיווג היום כך הוא שהרי ראש הבריאה דהיינו היכל זה עולה ונכלל באצי' (שז"ס אד' שפתי תפתח וענין כגאולה אריכתא דמיא) והנה על היכל זה נא' שהים עומד על שנים עשר בקר כו' עכ"ל. נמצא ענין י"ב ירחין הם י"ב בקר שעליהם עומד היכל קדה"ק סוד המטה וזהו עצמו ענין הכבש ג"כ אותיות שכב ע"ד השכיבנו ולכן הן בני שנה כענין על י"ב בקר ע"ד וישכב במקום ההוא יש כ"ב. זח"א ויצא קנ"ו. ר"ל יש ע"ד להנחיל אוהבי יש נמשך ע"י כ"ב אותיות וזהו עצמו ענין שכב והנה גבי וישכב במקום ההוא היינו ג"כ ויקח מאבני המקום שהם י"ב אבנים י"ב בקר הנ"ל ועי"ז וישכב במקום ההוא כו' אבן א' ב"ן פי' בן גימ' בהמה שרש נה"ב א' שם מ"ה מברר נה"ב וזהו י"ב אבנים י"ב בקר שהם המרוממים המל' וע' מזה בביאור ע"פ ושמתי כדכד ומוזה יובן ענין המשנה נותנים לבתולה שנים עשר חדש לפרנס א"ע שהם נגד י"ב ירחין י"ב בקר הנ"ל שהם התמכין של הכלה העליונה היינו מרכבתא דילה כו' וכשם שנותנים לאשה כך נותנים לאיש היינו מבחי' י"ב ג"א דדכורא שבז"א כו'. והנה בהשמטות זח"א סי' כ"ה די"א ע"א פי' ג"כ כבשים בני שנה למיהב חילא לכולהו דרגין ור"ל לבחי' י"ב בקר שהם מקור עולמות בי"ע כו'.

קיצור אות ה'. בש"א כבשים יכבוש עוונותינו ריח בחי' ותהלתי אחטם לך ע"י עם זו יצרת לי תהלתי יספרו וע"י אתכפיא ממשיך יכבוש שמטמינם תחת כסה"כ בבחי' קדה"ק וזהו דעת ב"ש שגם בהתשובה מתנהג עפ"י קו המדה כמ"ש במ"א ולכן ע"י אתכפי' רק יכבוש (הג"ה וע' זח"ג נשא קל"ד דמזל הח' ונוצר חסד שע"ז אמרו הכל תלוי במזל הוא בחי' תיקון יכבוש עוונותינו כמש"ש שם ומאן דחמי להאי תיקונא אתכבשן חוביהון מקמי ומתכפיין הה"ד יכבוש עוונותינו ובעמה"מ שער דיקנא קדישא פי"ו דס"ה א' פי' כי שני המזלות ונוצר ונקה שוכבים וע"ז בת"ד כו' אי"כ זהו יחוד המזלות ונוצר ונקה שהם שרש יחוד הו"ב ויחוד זו"ג וכ"ז נרמו בענין כבש ובענין יכבוש וע' בהרמ"ז ס"פ בא בענין מזל השמיני ונוצר חסד עכ"ה)

וביה ס"ל ע"ד כבוס העוונות ע"ד שמלבין עוונותיהם י"ל ההפרש בין כבש
 ובין כשב שינייד כעדר הרחצה ג' ראשי ראשים גם י"ל השי"ן של שיע
 נהורין וישע ה' אל הבל ג"ר דעתיק בעבר הנהר ישבו אבותיכם, (הג"ה גם
 כבש יסוד דא"א משם נמשך חרקהי עליכם מ"ט וטהרתם כמ"ש בד"ה ה' לי
 בעורי עכ"ה) הרחצה ע"י מ"ד שינייד כעדר מדקדק במעשיו ולבן שיניים
 מחלב, כבס על דרך כבס בין לבושו (הג"ה כי בית הלל סבירא להו
 דעל ידי התמיד נמשך ושער רישי' כעמר נקי שנמשל לצמר הכבשים
 וכתוב הנותן שלג כצמר אם כן זהו למעלה מבחינת י"ג תיקוני דיקנא
 ששרשם כמוחא סתימאה גבור' דעתיק אבל שער רישי' כעמר נקי נמשך
 מחסד דע"י וכמ"ש מזה ג"כ בביאור ע"פ שבת שבתון ולכן אע"ג שבחי' י"ג
 ת"ד נמשך מבחי' יכבוש עוונותינו כובש ס"ל לב"ה שע"י שנמשך מבחי'
 חסד דע"י שבגלגלתא להיות הנותן שלג כצמר יומשך בחי' אם יהיו חטאיכם
 כשנים כשלג ילבינו ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו דהיינו שנהפכו לזכיות
 ממש והיינו משום שנאמר שראשי נמלא טל אשר בחי' טל הוא למעלה
 מאתעדלית כמ"ש מזה בלקו"ת סד"ה האוינו השמים דרוש הראשון והוא
 למעלה מהמולות ונוצר ונקח כו' וכיון שכבשים הוא בחי' צמר ושער רישי'
 כע"נ והוא בחי' שראשי נמלא טל ע"כ משם נמשך שיהי' הנותן שלג כצמר
 שגם בי"ג מדה"ר הנק' שלג יאיר מבחי' טל הנק' כצמר שראשי נמלא טל
 ופי' ב"ה ג"כ לשון הילול ושבח בחי' את ה' האמרת היום זהו ג"כ שבח
 שמתנהג בתסידות בבחי' אהי' כטל כו'. אפ"ל כבש נק' טלה והוא קרוב
 לענין טל וכענין טל ילדותיך תלים סי' ק"י ג' ופרש"י ילדות טובה וכן
 נק' תינוקות טליא וטליותא ויצחק נק' טלה טהור מכבש נבחר באתה כוננתה
 מזל טלה שולט בניסן שאו אתעדל"ע טל כו' זאב וטלה ירעו כאחד ישעי'
 ס"ה כ"ה. עוד י"ל פלוגתא דב"ש וב"ה ע"ד שנת' בלקו"ת פ' תצא בד"ה
 ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם שהוא המקטרג שלא אבה לשמוע לו
 אעפ"י שבא בטענה והיינו מפני היותו הוי' אלקיך שבכ"א יש שם הוי'
 ועמ"ש ע"פ לא הביט און ביעקב אינו מסתכל בעוונותיהם כו' ועד"ו ע"י
 הקרבן תמיד עולה לה' ס"ל לב"ש שכובשין העוונות ע"ד ולא אבה כו' וע"ד
 לא הביט און ביעקב וכן כבש בחי' יעקב וב"ה ס"ל שזהו ע"ד ויהפוך הוי'
 אלקיך לך את הקללה לברכה זהו הנמשך מש' הוי' דלעילא שלמעלה מאצי'
 שצמר הכבשי' מורה על שער רישי' כע"נ דעתיק וזהו ע"ד פי' יין לבנון
 שארז"ל במד"ר שמלבין עוונותיהם של ישראל הרי נק' לבנון ע"ש שמלבין
 כו' זה"ע ויהפוך כו' ועוד כבש זו הטמנה והו"ע ע"ס הגנות במאצילן שמשם
 נמשך ויהפוך כו'. וא"כ לפי"ז הפלוגתא דב"ש וב"ה דלבי"ש העולה דתמיד
 מגיע עד שם הוי' והיינו שם הוי' שבאצי' אבל לב"ה מגיע ומשיך משם
 הוי' דלעילא מאצילות.

להעיר לענין שופר של איל כי כבשים בני שנה כנ"ל ואילים בני שנים
 במשנה ספ"ק דפרה וענין שני שנים יש להעיר ממ"ש בזה ר"פ
 מקץ בפ"י מקץ שנתיים ימים דתב מדרגא לדרגא ר"ל ורגי כי יש יב"ח דנק'

י"ב בקר ונק' שנה דלבנה ויש י"ב ג"א נק' ג"כ שנה וז"א מסוף העולמות
א"ס ונק' מקור הנבראים ע"כ חיבור ויחוד ב' בחי' שנה זהו יחוד או"א"ס
בנבראים ועמ"ש בזה ע"פ מקץ שנתיים ימים ובענין ברכת השנים ולכן
להמשיך יחוד זה בר"ה שיהי' תב מדרגא לדרגא ועי"ז בא ההמשכה מימי
קדם ושנים קדמוניות בחי' אשר נשבעת לאבותינו יב"ש מימי קדם י"ג
ת"ד בוח"ג קל"ד ע"ב זהו ע"י שופר של איל שהוא בן שתי שנים כו' *.

בפ"ט דפסחים דצ"ו ע"א מנין לתמיד שטעון ביקור ד' ימים קודם לשחיטה
שנאמר תשמרו כו' ולהלן הוא אומר והי' לכם למשמרת כו' ע' מזה
בפ' פנחס דרנ"א א' ובפי' הרמ"ז שהוא נגד ג"ק שנוגה משתתפת עמהם וע"כ
צריך ג' ימים כנגדן ויום הד' נגד ק"ב עצמה ואח"כ יוכל להתעלות והם ג"כ
נגד עשי' יצי' בריאה אצילות דקליפה ועמ"ש ע"פ והי' שבעת ימים תחת
אמו כו' וי"ל עד"ז בענין תפלה שכנגד קרבנות כדי שתעלה התפילה לרצון
צ"ל תחלה ביקור מסומ"ר בגי' בחי' מחדו"מ ואח"כ גם קדש עצמן במותר
לך נגד בירור * ק"ב, גם לכן בתפלה ד' בחי' עד הודו עשי' ומהודו עד יוצר
אור יצי' ואח"כ ק"ש וברכותיה בריאה עד תפלה אצי' והוא להיות עי"ז
ג"כ בירור אבי"ע דלעו"ז כו' וזה"ע ד' בחי' רוח רעש קול דממה דקה ולע"ל
ישחוט הקב"ה את היצה"ר כמ"ש בזה"ר פ' * דמ"א סע"א וכה"ג איתא בגמ' פ"ב
דמכות ד"ב א' בענין ג' טעיות עתיד כו' והיינו ג"כ ד' בחינות הנ"ל וזהו
ע"י הביקור עכשיו ד' ימים. גם י"ל ד' ימים הנ"ל כדי להיות עד יעבור
עמך הוי' כנו"ב בד"ה תאונו השמים והרוח תשוב כו' רוח האדם העולה והו"ע
עולת תמיד כו'.

ברבות בראשית ס"פ י"ו לעבדה ולשמרה אלו הקרבנות כו' תשמרו להקריב
כו' ובמ"א נתבאר לעבדה מ"ע ולשמרה ל"ת ומ"ע יחוד ו"ה ומל"ת
יחוד י"ה ובקרבנות שייך ג"כ ב' יחודים הנ"ל כנ"ל. ברבות תולדות ס"פ
ס"ה ראה ריח בני האיך מד"א ריח גיחוחי תשמרו, אפ"ל לפי זה מ"ש
תשמרו היינו עכשיו כשבהמ"ק חרב עכ"ז תשמרו לעשות בחי' ריח וכמו
ואביו שמר את הדבר והיינו ע"י שמור זו משנה כמארז"ל כל העוסק בתורת
עולה כאלו הקריב עולה וחש"ש ברבות כריח שדה קאי בזמן שבהמ"ק חרב
כמד"א ציון שדה תחרש, דלכאורה אינו מובן דא"כ מהו הריח אלא כי הריח

(*) בכת"י ב' רשום כאן: הקיצור גרפס בלקו"ת עד סוף התיבה ע' לקמן.
בירור: בכת"י ב': ביקור.
פ': לא נסמן בהכת"י (וראה זח"א ס' בא).

הוא מהתפלה שהוא במקום קרבנות וזהו ריח שדה וכמאמרז'ל ע"פ ויצא יצחק לשוח בשדה אין שיחה אלא תפלה א"נ כי שדה היינו ברייתא ועמ"ש בתריא פ' חיי שרה ע"פ ויצא יצחק לשוח בשדה ובד"ה ואלה שמות גבי ובכל עבודה בשדה גם תשמרו ע"י תפלה ג"כ בחי' ריח כו' וע"י אתכפיא בקיום מל"ת ומזה יומשך להקריב לי במועדו כשיבנה בהמ"ק כמ"ש שזה אשר ברכו ה' היינו שאז יהי' אוהל כל יצען שזו"נ יהי' במדריגת או"א ולכן יהי' הקרבן בחי' להקריב לי כו' ממש עמש"ל וכמ"ש ותהלתי אחטם לך וכמ"ש ברבות ויקרא פ"ב בכ"מ שנא' לי כו' תשמרו להקריב לי הרי דלהקריב לי קאי על עוה"ב ובפ' בהעלותך פט"ו דרס"ה א' ע"פ אספה לי שבעים איש איתא אחד מ"ג דברים שהן כתובים לשמו של הקב"ה דהיינו מ"ש בהן לי וצ"ע המספר י"ג אולי נגד י"ג מדה"ר.

רבות ויקרא ס"פ ז' הקריב נח כו' הקריבו ישראל כו' ששל ישראל ערב יותר כו' וערבה לה' כו' וכשנים קדמוניות כימי הבל כו' כי בקרבן הבל כתיב וישע ה' אל הבל והוה רעוא כו' התגלות שע"ה נהורין והיינו כי עכשיו נמשך ע"י הקרבן המ"ד מז"א אבל בימי הבל נמשך מא"א וזהו וכשנים קדמוניות דוקא בחי' ימי קדם, אמור ס"פ כ"ו צ"ו כ' * מהו לאשי כו' אם הבאתם ברצון ובטובה הרי הוא קרבני ואם באונס הרי הוא לאשי במדבר פ"ו, כ"מ שנא' צו הציווי מיד בשעת המעשה ונהג לדורות כו', ר"פ פנחס צו את אשתי עלי כו' ס"פ הנ"ל איני מבקש אלא לפי כוחן כו' ולעיל מיני לא מפני שיש לפני אכילה ושתי' אלא מפני הריח שתהיו עריבים ונוחים לפני כר"ה ניהוח שנאמר ריח ניהוחי תשמרו להקריב לי וצ"ע דבשה"ש רבה ס"פ לסוסי ברכבי אומר רעייתי מפרנסתי שירעו אותי בשני תמידין כו' וי"ל עפמ"ש בוח"ג פ' פנחס דרמ"א סע"ב עלמא דאתי לית בי' או"ש כו' היינו בינה והכתיב באתי לגני כו' אכלתי יערי כו' ותירץ דרמ"ב א' באתרי' לא אכיל ושתי באתר דילה אכיל ושתי כו', והנה שני בחי' יש בקרבנות הא' לחמי שזוהו בחי' רעייתי והיינו ע"י לאשתאבא בגופא דמלכא כנז' בד"ה אני ישנה גבי רעייתי וזהו בחי' צדיקים ועי"ז נמשך ההמשכה בגופא דמלכא שהוא בחי' ז"א ונק' קרבני לחמי יחוד זו"ג אכן בע"ת בחי' ריח בוגדיו הנה במקום שבע"ת כו' ריח דבר שהנשמה נהנה ממנו ולא הגוף ע' בד"ה באתי לגני גבי אריתי מורי היינו בחי' מקיף שלמעלה מבחי' כלים וזהו המשך הפ' את קרבני לחמי נגד בחי' צדיקים ואח"כ ריח ניהוחי ע"י תשובה תשמרו להקריב לי ממש באתרי' לאו אורחא למיכל כי הוא למעלה מבחי' כלים כ"א בחי' ריח העלאה לאו"מ והו"ע וערבה כו' וכשנים קדמוניות כנ"ל. וי"ל תשמרו ע"ד לאתבא צדיקייא בתיובתא וזהו ב"פ קרבני ולהקריב ע"ד שלום שלום לרחוק ולקרוב דרו"ל פי' לרחוק שנעשה קרוב היינו בע"ת וכמו"כ הוא ממשיך מאתר רחוקה מבחי' אחכמה והיא רחוקה ממני שהוא מה שלמעלה מהחכ' וע' מזה בפ' בראשית ד"ה סע"ב וד"ו ע"א דמשמע

לרחוק ענין יסוד אבא ולקרוב יסוד ז"א ויקרא ד"כ סע"ב נ"ד א' ע"ו ב' ק"ט א' ח"א קל"ה א' דרכ"ה סע"ב ח"ג דכ"ג א' ל"ה ב' קצ"ג ב'. וא"כ היינו יחוד אור"א ויחוד זר"ג וזהו את קרבני יחוד זר"ג להקריב לי יחוד אור"א וזהו ג"כ ענין או יחזיק במעווי יעשה שלום לי שלום יעשה לי בישע"י כ"ו ה' ועמ"ש מזה בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי ובד"ה והתהלכתי בתוכם.

ומעתה יובן המשנה רפ"ד דתענית לפי שנאמר צו כו' התקינו נביאים הראשונים כ"ד משמרות כו' על כל משמר ומשמר ה' מעמד בירושלים קורין במע"ב וענין מעמד ע"ד ואברהם עודנו עומד לפני הוי' בפ' וירא ות"א משמש בצלו קדם ה' מזה משמע שהתפלה גבוה מהקרבת שהיו מתפללין שיקובל הקרבן ברצון וזה שקורין במע"ב לפי שעל עסקי קרבן העולם עומד לכך קורין אנשי מעמד בעריהן במע"ב וע"ש בגמ' דכ"ז ע"ב בזמן שאין בהמ"ק קיים מה תהא עליהם כו' כבר תקנתי להם סדר קרבנות וע"ש במהרש"א דגם ע"י הדיבור מתקיימים כו' כי ענין המשמרות ע"ד תשמרו להקריב לי וזהו שהיו מתפללין שיקובל הקרבן ברצון ע"ד וישע אל הבל והוה רעוא כו' והענין דפי' וערבה כו' כימי עולם וכשנים קדמוניות איתא בעמה"מ שער שבע תיקונים פט"ו דנ"ו ע"א דהענין הוא שקודם שחטא דוד המבול ה' החיות מא"א הנושב מחוטמא דילי' רחא דחיי כו' וע"ז ארז"ל יומו של הקב"ה אלף שנה כי האלף הוא למעלה בא"א ולכן הדורות מאדם עד נח היו ימיהם מאלף שנה כי שם אלף ספי' כו' והם השנים קדמוניות שבאותו הפעם שמשו ימי קדם כו' משא"כ אח"כ נאמר והיו ימיו ק"כ שנה כמנין ק"כ צירופי אלקים שבד"א כו' ע"ש ובמ"א כ' ענין כימי עולם וכשנים קדמוניות שיתמתקו זב"ז ע"ש דס"ה ב' פ"ז א' קי"א ד' קי"ד ד' קט"ו א' קל"ה א' וע' עוד מענין וערבה ברבות סוף איכה גבי השיבנו כו' חדש ימינו כקדם ונ' דכימי עולם כקרבתנו של נח שנא' כימי נח כו' היינו לפי שבנח נאמר עוד כל ימי הארץ כו' ועמ"ש בביאור דזכור ושמור שורש השפעה זו נמשך מיחוד חיצוני דאור"א ומ"מ בד"ה למנצח על השמינית נת' ששרש החכמה זו נמשך מבחי' א"ק שלמעלה מאצי' אלא שהוא מחיצוני א"ק ומ"מ עיקר ענין ימי עולם ו"ק דז"א הנמשכים מבינה הנק' עולם, והנה בימי נח נתקיים הברית על ימי עולם שלא יהי' עוד מבול כו' והיינו ע"י הקרבן וירח ה' ועד"ז קורין במעמדות במע"ב להיות קיום ימי עולם כו' וי"ל ג"כ הענין שיתנהג העולם ע"י האצילות עצמו לאפוקי מזמן שאין בהמ"ק קיים שמתנהג ע"י מט"ט ו"ק דיצי', ע' בפרד"ס שער אבי"ע ספ"ד ופ"ה וכנ"ו בפ' תרומה קס"ו סע"ב קס"ז א' גננא לא עאל בגינתא שוהר"ע ונהר יחרב ויבש ובפ' שמות ד"ט ע"ב בראשית ד"ו ע"ב וע' ס"פ לך לך דצ"ה ע"ב ע"פ אשריך ארץ שמלכך בן חורין כו' ונת' עוד מזה בפ' חיי שרה דקכ"ד ע"ב ת"ח האי נער כו' ובפ' תרומה קע"ד ב' קע"ה סע"א (וממנו נמשכים השינויים והדינין וכדלקמן ועל זאת הברית על קיום ימי הארץ בלי שינוי זהו ענין ימי עולם) וענין נער היינו קטונתי וכמ"ש חנוך לנער עפ"י דרכו ע' סד"ה

בכ"ה בכסליו ובפ' תרומה בד"ה מי יתנך בענין הכרובים וכמ"ש במ"א בענין ונערים ממשחה נגינתם כו' ונתתי נערים שריהם הם מט"ט וסנדל שנקראו נערים ע"ש ההתחדשות שמתחדשי' תמיד בהיות השפע ניתן להם במדה וגבול לששת ימי המעשה בלבד ובשבת בעליות המל' מתעלים ג"כ באצי' בבחי' ביטול בתכלית ועז"נ גם זקנתי וחזרתי ומתחדשי' ביום א' כו' וזהו"ע אנוש כחציר ימיו כו' כמ"ש בפ' פנחס דרי"ז ובמק"מ שם בשם נ"ב מהרח"ו כשעולה לבריאה נק' זקן וכשחוזר ויורד ביצי' נק' נער וזהו וישב לימי עלומיו עכ"ל והיינו כי בבריאה גילוי חב"ד דאצי' שנק' סבין משא"כ ביצי' ותדע דשבת ההנהגה ע"י הבריאה ועמ"ש בד"ה כנשר יעיר בענין שמשה רבינו ע"ה אמר אם אין פניך הולכים כו' כי כשהמשכה ע"י יצי' כמשל שמלמדים הנער פרקי פרקי כו' התחלקות משא"כ הגדול כו' ע"ש והיינו שגם מקור ההשפעה דיצי' נק' נער כנ"ל ועמ"ש ע"פ המאמר פ' וישב קפ"א ב' גבי נער הייתי גם זקנתי ועפ"י המאמר פ' אמור צ"ד ב' השתא אתנהיג ע"י דשלוחיהו ופי' במק"מ שם בשם נ"ב מהרח"ו שהוא מט"ט ו"ק דיצי' ששת ימי החול עכ"ל ועמ"ש בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים שהוא כמו עד"מ הנצל שעשוי מעורר הבהמה המסתיר לגמרי על הרגל לבוש עב ולכן ע"ז נאמר אותותינו לא ראינו ועמ"ש ע"פ הוזהר בלק קפ"ז א' בענין המלאך הגואל כו' יברך את הנערים כו' וזהו ויזכור ימי עולם משה עמו בישעי' סי' ס"ג י"א והיינו שבימי משה לא נמשך השפע ע"י המלאך הנ"ל כ"א מו"א דאצי' ממש כנ"ל שאמר אם אין פניך הולכים והיינו שנמשך מימי עולם שהן ו"ק דאצי' בבחי' זו הי' הגילוי למטה ע"י דרך מעבר יצירה ועשי' ולא דרך התלבשות וכמ"ש ע"פ זה ברבות סדר בא פכ"א דקלי"ט א' נתן ימינו על ימינו של משה שנאמר מוליך לימין משה כו' עד לפיכך הקב"ה משבחו שנאמר ויזכור ימי עולם משה עמו והיינו כמ"ש בתו"א גבי פורים בד"ה כי אברהם לא ידענו והגה המדות עלינות חו"ג היו מאירים כו' בזה העולם כו' מוליך לימין משה כו' ע"ש וע' מענין מוליך לימין משה בפ' בראשית ק"ה א' ובפ' נח ס"ז ב' מוליך לימין כו' ובג"כ בוקע מים כו' וכל דא למה לעשות לו שם עולם ובפ' משפטים קי"ט סע"ב ובפ' צו דל"ד ע"ב דשייך לענין ימי המילואים דהיינו הוא תפארת הממשיך ממקור חיים שהוא הבינה אל כל המדות ולכן משה שמש כל ז' ימי המילואים נשא קמ"ב ב' פנחס רי"ג סע"ב מוליך לימין משה דאיהו נצח כו' למנצח על אילת השחר תצא רע"ו ב' ובפי' הרמ"ז שם דמשה הוא מיס"א אלא שעכשיו ההמשכה מאחוריים דאבא אכן פנימי' אבא שהוא פנימי' עתיק יתגלה לע"ל. ועד"ז י"ל ההפרש בין ימי עולם לשנים קדמוניות ור"פ וילך משה באריכות מענין מוליך לימין משה ובפי' הרמ"ז שם מענין ק"כ שנה דמשה שהם נגד עיבור יניקה גדלות דז"א שיש בכ"א ד' בחי' והרי זה הו"ע ימי עולם שנאמר והיו ימיו ק"כ שנה משא"כ ימי קדם כנ"ל וע"ש שע"י היו המשכת האצי' מבחי' אבא בעשי' ממש וע' עוד מענין ויזכור ימי עולם משה עמו ברבות משפטים פ"ל קמ"ה ד' דפי' ימי עולם הן ישראל והיינו כי נש"י שרשן מו"א. נשא פי"ד רנ"ח ב' ס"פ זילך משה דימי עולם קאי אלע"ל והיינו כי בינה הוא

לעיל וברבות סוף איכה בפסוק השיבנו וערבה כו' כימי עולם זה משה דכתי' ויזכור ימי עולם משה עמו היינו שאז ותצא אש מלפני ה' ולא ע"י ארי' דאכיל קרבנין כנו' בד"ה וארי' כבקר בקהלת רבה בפסוק ואמרתי אני בלבי כמקרה הכסיל ישראל נכנסין לצרה ואומרים ויזכור ימי עולם משה עמו כו' ובפסוק עיר קטנה כו' ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא כו' ואנא מדכיר לי שנא' ויזכור ימי עולם משה עמו ובזח"א עמוד ק"ג ויזכור ימי כו' איה השם בקרבו דאיהו מה שמו ובפ' גח דס"ז ב' ובפ' בשלה דמ"ז א' ויזכור ימי עולם דא קוב"ה ובמק"מ פי' זעיר הנק' ימי עולם ויובן עם מ"ש בד"ה מי אל כמוד נושא עון בענין תשובה קדמה לעולם כי בחי' עולם מקום חמן נמשך ונתהווה מבחי' שם הוי' יו"ד צמצום כו' וזהו הנק' ימי עולם מקור התהוות הזמן אבל התשובה הוא בבחי' שלמעלה מהזמן כו' בחי' ע"י המתנשא מימ"ע כו' ובד"ה האזינו השמים נת' פי' ענין תשובה קדמה לעולם כי בע"מ פבה"ע ובראשית נמי מאמר הוא שהוא בחי' חכמה אבל בחי' התשובה היא קדמה והגבה למעלה מבחי' חכ' והר"ע עד יעבור עמך הוי' כו' ע"ש וא"כ ימי עולם היינו האור והחיות של בחי' עולם שהוא מחכ' בחי' בראשית בחוכמתא וזהו ויזכור ימי עולם דא קוב"ה כנ"ל וס"פ נשא דקמ"ה ב' אדם דלעילא ואדם דלתתא והיינו עולם ועולם וכתוב ימי עולם וכתוב שנות עולם וע"ש במק"מ ואפ"ל דימי עולם משה עמו היינו ו"ק דז"א כשמאיר בהם יסוד אבא ועד"ו פי' שיי"ב שהם ו"ק הנמשכים מבחי' אבא הנק' ראשית. ועכ"פ מכל הנ"ל ענין מעלת ימי עולם שהוא עכ"פ גילוי אור האצי' ממש המשפיעים מבחי' אבא אמנם עכ"ז שנים קדמוניות הוא כענין תשובה קדמה לעולם גילוי בחי' לפני הוי' ועז"ב המתנשא מימ"ע וכענין הנו' באד"ר קל"ג ב' ההפרש בין חסד עולם לבחי' ורב חסד ועמ"ש ע"פ המגיד מראשית אחרית ומקדם כו' ועמ"ש סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה ובד"ה ביום השמיני שלח בענין וקדם צרתני וסד"ה ראה אנכי נותן (הג"ה עמ"ש ע"פ ואתה מרום לעולם במד"ר ר"פ קדושים מוכח לעולם נמשך מע"ק ע"ד כ"מ שנא' לי אינו זו לעולם וזהר"ע התורה שנק' חיי עולם וזהו ג"כ אה"ע בתד"א ח"א רפ"ו והוא בחי' אמת אשר לא יכזבו מימיו אני ה' לא שניתני ע' בלקו"ת ביאור אלה מסעי ד"ה הנה גבי המסעות ושם פ"ד מענין חותמו של הקב"ה אמת עכ"ה).

והנה ברבות יש שני פי' על וערבה כו' כימי עולם זה משה כנ"ל וכשנים קדמוניות ימי שלמה והיינו לפי שבהמ"ק שבנה שלמה גבהה מעלתו מבחי' המשכן דמשה כמבואר בתו"א ע"פ ויגש אליו יהודה ובד"ה מזמור שיר חנוכת הבית שבהמ"ק הי' בית מקיף עליון עת"י וזהו ממש ענין וכשנים קדמוניות גם פי' שלמה מלך שהשלום שלו גם אין כסף שהוא חסד ראשון מימי עולם נחשב למאומה בימי שלמה ע' ס"פ ויחי דר"ן ע"א שמ"מ חטא בזה ויש שם פי' כימי עולם כימי נח שנאמר כי מי נח זאת לי וע' בד"ה מים רבים שהמבול הי' מעולם התהו ואח"כ נעשה התיקון וא"כ כימי עולם היינו עולם התיקון וכשנים קדמוניות בחי' הבל שאז האירו מדות דע"י ימי קדם כנ"ל בשם העמ"מ אך המכוון שיהי' התקשרות ימי עולם בשנים קדמוניות

היינו התחברות ז"א בע"י וא"א שזהו"ע מ"ש יעקב והי' הוי' לי לאלקים שבחי' ז"א נק' אלקים לגבי ע"י שנק' הוי' וק"כ צירופי אלקים ק"כ שנים דמשה כנ"ל והיינו שיומשך השפע מא"ק ע"י ז"א נמצא עיקר השפע נמשך מע"ק רק שנמשך ע"י ז"א וע' בפ"י הרמ"ז פ' שלח קנ"ח א' ע"פ היש בה עץ אם אין ועמ"ש בד"ה הוי' יחתו מריביו ששם הוי' בניגון גרשיים ב' תנועות היינו התלבשות חסד דא"א בחסד דו"א שחסד דז"א נק' גופא לגבי חסד דא"א גם כמ"ש בד"ה עבדים היינו לפרעה ויוציאנו הוי' אלקינו או"א שהלבישו לזרועות דא"א כו' ועמ"ש בד"ה אני חומה מענין זה ובענין כ"ו פעמים כי לעולם חסדו שאמר דוד להמשיך מבחי' ורב חסד שלמעלה מבחי' תורה שבהן הי' גיוזנין כ"ו דורות שקודם מ"ת כו' שלא הי' כ"כ אתעדלית עפ"י החכ' והתו' וגם רובם הי' עו"כ אלא שניזונו בחסדו של הקב"ה ע"ד כמה א"א לפניו ע"כ המשיך מבחי' זו גם לעולם היינו התקשרות ואור ימי קדם בימי עולם והנה גבי ויזכור ימי עולם משה עמו כתיב רעה צאנו והו"ע לחמי לאשי אמנם בחי' להקריב לי י"ל זהו"ע וכשנים קדמונות והיינו ע"י ריח ניחוח ולהקריב לי היינו ע"י שבת כי שבת אותיות תשב ואז עליי' ז"א בדיקנא דא"א בחי' התקשרות ימי עולם בבחי' א"א וכל תפילות החול מתעלים על ידי שבת כי עולת שבת הוא על עולת התמיד היינו למעלה ממנו.

ועפ"י"ו יוכן המשנה רפ"ד דתענית הנו"ל שהמשמר היה של כהנים לזים וישראלים וזוהו נמשך תשמרו להקריב לי והענין עפ"י ההקדמה הנזכר בדברי רבינו ב"ע סד"ה כי ההרים ימושו שבזמן שבהמ"ק קיים שהיו כהנים בעבודתם ולזים בדוכנם וישראל במעמדם כולם אחזדים וקשורים יחד זהו ענין ואגודתו על ארץ יסדה ועי"ו דוקא נמשך ההמשכה מסוכ"ע בממכ"ע בבחי' פנימיות משא"כ כשהם ענפין מתפרדין כו' ע"ש וע' מענין ואגודתו בפ' צו דל"ה ע"א וברכות ס"פ בהעלותך ע"פ אספה לי זש"ה הבונה בשמים מעליותיו ואגודתו על ארץ יסדה בעמוס ס"ו ט' למה"ד לפלטין שהיתה בנויה ע"ג הספינות כו' כך הבונה בשמים מעליותיו כבי' כסאו מבוסס למעלה בזמן שישראל עושיין אגודה א' כו' עכ"ל וע' מענין מעלת אחדות והתכללות בד"ה הן עם א' ושפה א' וסד"ה שינייך כעדר הרחלים ובר"ה החלצו מאתכם כו' לתת נקמת הוי' במדין ושם נת' דלהיות התכללות זו זהו ע"י משה וזהו צו את בניי שמשה יהי' עמהם בצוותא וענין הבונה בשמים מעליותיו פי' עליותיו ע"ד כי גדול מעל שמים חסדך וע"ד ותתפלל חנה על הוי' או תתענג על הוי' ועמ"ש סד"ה האזינו השמים ואדברה וע' בהרמ"ז ס"פ חי שרה בענין משקה הרים מעליותיו והנה שמים וארץ נמשלו לעלי' ובית חגיגה י"ב א' ובשמים גופא י"ל שמים ושמי השמים או שמים עילאין ושמים תתאין א"ג כמ"ש בפ' ויחי דרכ"ט א' ע"פ היושבי בשמים יתיר יו"ד ועמ"ש בד"ה השמים כסאי ובביאור ע"פ ונקדשתי בענין ג"פ קדוש א"ג עליותיו סוכ"ע ובחי' שלמעלה מסוכ"ע בענין ב' מקיפים חי' יחידה והנה ע' בד"ה שובה ישראל שיעקב אמר כסדר אם יהי' כו' ואז והי' כו' וזהו וערבה כימי עולם תחלה ואח"כ כשנים קדמוניות אכן התשובה דילוג לבחי' ימי קדם וזהו השיבנו כו' חדש ימינו

כקדם ואח"כ יהי וערבה כו' כימי כו'. וע' זהר ס"פ מקץ דר"ד ע"ב וענין
 ימי עולם ע' בזח"א רמ"ח ב' ורמ"ז א' שיש ימי עולם בז"א ויש ימים דנוק'
 ואפשר הן הנקראים ימות עולם כמ"ש דברי' ל"ב ז' זכור ימות עולם והו"ע
 יומין עילאין ויומין תתאין בזח"ג דרמ"ט סע"ב ודר"ג ע"א שהם יחו"ע ויחו"ת
 וזהו שמחנו כימות עניתנו וזהו"ע כימי השמים על הארץ היינו המשכת ימי
 עולם גם למטה גם יש בחי' אנוש כחציר ימיו שהוא בחי' יומין דנער
 מט"ט כנו' בפ' פנחס דרי"ז שיומין אלו אינן ערוך לבחי' ימי עולם ומהם
 יכול להיות יניקה גם לימי הרעה הנו' בפ' מקץ דקצ"ח סע"א ע"פ למה אירא
 בימי רע, ודר"ד ע"א ע"פ עד אשר לא יבואו ימי הרעה וכ"ז כשהתנהגה
 ע"י בחי' אנוש כחציר ימיו משא"כ כשנמשך מימיו"ע דאצי' יומין עילאין.
 עוי"ל כמ"ש במ"א בפ"י ברוך ה' המבורך לעולם ועד דבחי' עולם היינו אצי'
 אבל ב"ע נק' ועד כענין יהודה ועוד לקרא שהוא טפל לבחי' עולם הנ"ל
 גם כי עולם ל' נצחי' ובחי' זו זהו נמשך מאצי' וכמ"ש ע"פ שובה ישראל
 עד והוא ע"ד אהל בל יצען כו' וע"ד אני ה' לא שניתי משא"כ בב"ע מסט'
 דמט"ט נמשכו שינויים כמ"ש ברע"מ פ' תצא דרפ"א א' גבי על התמורה
 כו' ב' אשתני בגין דאיהו נער ב' דזא וישב לימי עלומיו כו' גם כמ"ש
 במ"א בפ"י אישר"מ לעלם ולעלמי עלמאי עולם ל' יחיד אצי' לעלמי ל'
 רבים בחי' טורי דפרודא ב"ע כו' וע' בפ' ויצא קנ"ג ב' ע"פ כימים אחדים
 דאינון אחדין דלא מתפרשאן וכולהו חד דמתקשראן דא בדא דהיינו שבחי'
 שמאלא אתכליל בימינא ע"כ הכל טוב וחסד לישראל משא"כ בב"ע הם ענפין
 מתפרדין ואז מבחי' קו השמאל נמשך ימי הרעה ח"ו וגם שם יש יניקה
 לבחי' קץ הימים ועמ"ש עפ"י המאמר פ' אחרי דע"ט ע"ב בענין הביאו עלי
 כפרה מענין זה שבב"ע חו"ג שהם רו"ש הם ב' הפכים ובגינהון אתער
 מאן דאתער כו' משא"כ בימי עולם התכללות רו"ש וע"כ אין יניקה מהגבורות
 כנ"ל שזהו"ע שמאלא אתכליל בימינא ועמ"ש בד"ה החלצו בענין שלום
 בפמשמ"ט ימי עולם אתעדל"ע שע"י האתעדל"ת מן העולם זהו זכור רחמיך
 וחסדיך כי מעולם המה שנמשכים מאתעדל"ת של העולם כנו' בד"ה והי' עקב
 ומ"מ למעלה מבחי' מט"ט הנק' שר העולם שהוא כענין עולם קטן הנו'
 בזח"א ע' קנ"ד ובמורה ח"א פע"ב מפני שהוא בחי' נער וזהו ענין טלית
 קטן משא"כ ז"א הנק' עולם ל' עולמות בחי' לא שניתי חיי לעולם וארשתייך
 לי לעולם ובמאור"א אות ע' סי"ב ועלמא אריכא בינה ולפעמים ז"א הרי ז"א
 נק' עלמא אריכא לגבי מט"ט וע"ש אות ג' סי"ב ה' גדולה אכן ימי קדם
 למעלה לגמרי מאתעדל"ת כענין כשמחך יצירך בגן עדן מקדם וזהו ואתחנן
 כו' את גדלך חסד דז"א הנק' חסד עולם הוא רק התחלה לגבי א"א כי ז"א
 סוף עולמות א"ס ונק' מקצה מזה קצה התחתון ע"כ בקש אעברה נא כו'
 הארץ אשר לפני הארץ יסדת ארץ קדמה מקדם נסוכה אימתי גדול כשהוא
 בעיר שם התגלות א"א ע' במג"ע אופן י"ב צ"ח תקט"ו איה מקום כבודו
 וחצי מהאלף ת"ק א"ג עה"ח ת"ק שגה חיי לעולם ימשיך מימי קדם לעולם.

כבשים בני שנה תמימים שנים ליום, ב"פ ואמרת מיד ולדורות בקדושין דכ"ט ובמד"ר נשא ספ"ז (הג"ה ור"ל דלא תימא כיון שארז"ל במד"ר באיכה בהפתיחתא דף גרין ע"ד ע"פ והמה כאדם עכרו ברית מה אדה"ר ציויתיו ועבר על ציווי ודנתיו בגירושין כו' כך בני צויתים צו את בני ועברו על ציווי ודנתים כו' א"כ קס"ד שאין לשונאי ישראל תקוה כו' ע"ז אמר שבציווי נהוג ג"כ לדורות דהיינו גם עכשיו שאין בהמ"ק קיים הנה התפילה היא במקום קרבנות ועי"ז יבאו ג"כ לבחי' צו אשר ענין קבלת הציווי זהו ביטול היש לאין ומעורר בחי' אין שנק' כן המל' ושרש אין זה הוא בכתר שנק' אין ועז"נ יירא את ה' קדושו כי אין מחסור ליראיו שבחי' אין ממלא כל מחסור כמ"ש במ"א בהביאור ע"פ וירא ישראל את ה' ולכן כשעברו על הציווי גרמו שלא האיר בחי' כי אין מחסור נמשך מזה בחי' בחוסר כל, וע"י התפילה שהוא במקום קרבנות ממשך מבחי' כי אין מחסור עכ"ה) ענין תקריבו לשון רבים, ואח"כ תעשה לשון יחיד, וכדי להבין זה וענין הקרבנות יש להקדים מארז"ל קודם שנברא העולם היה הוא ושמו לבד, שמו הוא בחי' אור וגם שמו בגימט' רצון, ונק' ג"כ מלכות כמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו בפ' אמור ובד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו בפ' ראה, וקודם שנברא העולם היה בחי' מלכותו כלולה בא"ס ב"ה, ועיין בסידור בד"ה קדוש אתה ונורא שמך והיא ירידה גדולה לגבי האור מעין יש מאין כ"כ בד"ה תקעו בחדש, וכמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים מלכותך היינו כמו שבחי' מלכות הוא בטל בעצמותו ובחי' מלכות כל עולמים היינו כמו שירד האור להיות מחיה כל עולמים כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי, והוא ירידה גדולה לגבי האור (הג"ה אפ"ל שירידה זו הוא שנמשך ע"י צמצום ומקום פנוי בתחלה וע' לק"ת בשה"ש שם שיוכל להיות הגלוי למטה כמו שהיה כלול בעצמותו שם עכ"ה) וירידה זו הוא בשביל העלייה שיהי' היש בטל לאין ועז"נ ליתן זה יצרת לשחק בו, ליתן לשון התחברות שהיא התחברות יש לאין שמוזה נעשה שחוק וחדה למעלה בד"ה אלה מסעי דרוש השלישי פ"ב ובד"ה ליתן זה בפ' שמיני די"ח ע"א חזו ענין השיר של המלאכים ביטול היש, ועיקר ביטול היש לאין הוא במעשה הקרבנות, שעולה גה"ב לשרשה פני שור, וגבוה מעל גבוה ולכן היה השיר על הקרבן, וכך הוא ענין התפלה ואשי ישראל ותפלחם, מיכאל מקריב, ולמטה בגוף הוא ענין אה"ר הבאה מלמעלה, וזהו לחמי לאשי לאש שלי הם השרפים להעלותם ולאשתאבא בגופא דמלכא ממש ואפ"ל לכן בתפילה אומרים תחלה פסוד"ז ושירת הים,

קיצור קודם שנבה"ע היה הוא ושמו בלבד, והתפשטות האור הוא ירידה בשביל עלייה שיהיה היש בטל לאין, ועיקר ביטול היש לאין הוא במעשה הקרבנות וזהו לחמי לאשי לבחי' השרפים לאשתאבא, השיר.

(ב) ומה שקרבן תמיד בא מן הכבש, שכבש יש לו קול של רחמים (גם מכבשים עוונותיהם גם כבש שכב) מדתו של יעקב לפי ששרשם מבחי' מקור הרחמים בחי' ושער רישי' כעמר נקא, וזהו ענין כשב, והגה

א'קיד אור פנחס התורה

עור עם הצמר ניתן לכהן המקריב שלא להיות כרחל לפני גזזיה נאלמה והנה הבשר גידין ועצמות של התמיד היה עולה כולה. עצמות נמשכים מן המוח והוא בחי' תב"ד, והבשר נמשך מהדם שבלב, והוא משכן המדות, וכך למעלה מחנה מיכאל באהבה עזה ומחנה גבריאל כו' הוא בחי' הבשר הנמשך מהדם שבלב, אך הדעת וההשגה שמשיגים בגדולת א"ס ב"ה הוא בחי' עצמות שבאין מן המוח, אך לא כל הדעת וההשגה מלובשת במדות שהרי הדעת וההשגה הוא בגדולת א"ס ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' ומלכותך מלכות כל עולמים למעלה עד אין קץ כו' וכן וממשלתך בכל דור ודור כו' ואם היה ההשגה כולה נכנסת בהמדות היו מתבטלים כמ"ש בד"ה טוב לחסות, דרוש הראשון, אלא ההשכלה המתלבשת ונכנסת בהמדות הוא רק הארה והן בחי' גידים כו' (הג"ה וענין גידים אלו י"ל מ"ט שע"ב עכ"ה).

קיצור קרבן תמיד מן הכבש, יש לו קול רתמים, ושער רישי' כעמר נקי, עור עם הצמר ניתן לכהן, סנדל קושר כתרם לקונו, הבשר גידין ועצמות היה עולה כולה, עצמות חב"ד, בשר מדות, גידים מה שהשכל נמשך במדות ואפ"ל מ"ט שע"ב.

ג) וכמ"כ בתפלה שכנגד הקרבנות, ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה זהו העצמות דעת התקועה בחוק בעצמות משכיל לאיתן, שמהדעת הזה נמשך הארה דרך גידים דקים לבחי' הכשר מקור המדות שבנה"ב תאוות גשמיות לאכפייא לון ולהפכן לקדושת הנה"א, בכל לבבך בשני יצריך, וענין ההתבוננות מבואר בק"ש שמע ישראל לשון הבנה איך שהוי' אלקינו הוא אחד ממש ואין עוד מלבדו, אלקינו בחי' צמצום רק כספה מאוקיינוס בשכמל"ו ממכ"ע, ואי לזאת ואהבת להיות נכלל באר א"ס ב"ה ועמך לא חפצתי והתעוררות אהבה זו הוא בחי' דם הקרבן, כי מלבד בשר גידין ועצמות, עוד הקטירו את החלב וזרקו את הדם, וזריקת הדם הוא בחי' אהבה עזה הנמשכת בגדולת א"ס ב"ה במס"ג באחד ממש (הג"ה צ"ע דלעיל פ"ב וגם כאן אמר שהבשר הוא ג"כ אהבה מדות שבנה"ב נהפכים לקדושת נה"א, וא"כ מהו אהבה עזה דזריקת הדם ואפ"ל דם התמיד בחי' למס"ג באחד ובשר התמיד י"ל ע"ד למסור נפשו בכל נפשך שזהו נמשך מבחי' בשכמל"ו ובד"ה שיר השירים פ"א שזהו ב' פירושים בכלה הא' לשון כליון כלה שארי ולבבי זהו זריקת הדם הב' לשון כלתה נפשי וזהו בשכמל"ו עכ"ה) ואח"כ והיו הדברים האלה כו' הוא בחי' הקטר החלב החלב בא מחמת התענוג כן ער"מ בעבודה שאחר התשוקה והצמאון ישים אל לבו כי הדברים כן אשר אנכי מצוך ולא שם לבד שהוא ממכ"ע אקב"ו קדש ישראל לדי' ראשית תבואתה, תבואתה סדר ההשתלשלות כו' פקודי ד' ישרים פי' ישרים שאינן בדרך ההשתלשלות שאר א"ס ב"ה נגלה בהם למטה כמו למעלה כמו לעשות הישר בעיני ה', מצוך היום כי היום לעשותם כי עשייה היא לעילא, שלא נמשך ע"י דרך ההשתל, ע"כ בקיום המצות במעשה דזוקא מאיר סוכ"ע.

קיצור ההתבוננות זהו העצמות, הבשר מדות נה"ב שנהפכין לאהבת ד' הגידים הם המחברים ההתבוננות עם המדות, מ"ט שע"ב, גם ע"ד ובחרת

בחיים שקודם לאהבה וענין ההתמננות מבואר בק"ש שמע ישראל ואי לזאת ואהבת. והוא דם הקרבן אהבה עזה (הג"ה למס"נ באחד והבשר בכל נפשך עכ"ה) ואח"כ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך הקטר התלב, ראשית תבואתה פקודי ד' ישרים.

ד) אך זאת עוד אחת היא הדרך המביאה להיות גלוי נה"א המשכלת שיהא פועל בלב עמוק לאהבה את ד' הוא בחי' רחמנות לעורר רח"ר על ניצוץ אלקות שבנפשו שירד מאגרא רמה, והוא רחום ב"פ, וגם בברכת יוצר אומרים ברחמיך הרבים רחם עלינו ופי' ברחמיך לפי שכל דרך איש ישר בעיניו כו' אבל לגבי הקב"ה ירידה גדולה היא עד מאד וזהו ענין קרבן התמיד שבא מן הכבשים שיש בהם בחי' רחמים, והרחמנות הוא כמ"ש כרחל לפני גוזזיה נאלמה, שערות הם צירופי אותיות המתלבשות בבי"ע להיות יש ודבר נפרד, והתהוות צירופי אותיות הוא ע"י מסך מבדיל בחי' רקיע והוא עור הכבש, וגוזזים השערות הם המפרידים בחי' צירופי אותיות הג"ל משרשם, (הג"ה אפ"ל לכן בא המצוה וראשית גז צאנך תתן לי, בפ' שופטים יח ד, כי הכהן הוא שודמ"ט ובו ועל ידו יתעלו האותיות לשרשם, וארז"ל במשנה פרק ראשית הגז לא הספיק ליתן לו עד שצבעי פטור כי הצמר שרשו מבחי' ושער רישי' כעמר נקי ולכן לבנו ולא צבעו חייב, גם אפ"ל גז הגימל זהו ג' ראשונות הוי"ן ז"ת, בשל"ה דף שע"ח א' כ' בשם ר' מנחם הבבלי שע"ז מתקן שה פזרה כו' עכ"ה) וע"י כן נאמר ורחל עקרה כו' רחל מבכה (ובד"ה שוש אשיש פ"ג פי' שבחי' גוזזיה נמשך מחמת כי איננו דאסתלק הוי"ו לעילא ור"ל הוא"ו הוא הקול שנותן כח בהדבור) ואח"כ תיקון לאה אם הבנים שמחה כו' (הג"ה כי וא"ו שהוא הקול ממוצע בין שני ההי"ן וממשיך מבחי' ה' גדולה לאה בבחי' ה' קטנה רחל כו' עכ"ה) והנה בחי' כבש ורחמנות הוא מדת יעקב, אך משה מלאנו יעקב מלבר כי התעוררות רחמנות זהו ע"י הדעת, וכמ"ש מזה בד"ה במדבר סיני באהל מועד פ"ד, ודעת הוא בחי' משה, לכן תקריבו הוא ציווי לכ"ה, אבל תעשה נאמר על משה שהוא הדעת הוא העושה וממשיך בחי' הרחמנות.

ונסכו רביעית ההי"ן פי' בזהר שלח דקס"ב ע"ב דא יוסף, ועיין מזה בלק"ת פי' שלח דמ"ב עמוד שני, כי הקרבן הוא ענין קירוב אותיות שם הוי", אבל שיהיה ההמשכה בפנימיות זהו ע"י יוסף אלה תולדות יעקב הוא ע"י יוסף דזוקא ונאמר בו ג"כ עשייה היינו ענין או יחזיק במעוזי יעשה שלום לי שלום לי יעשה לי.

והנה בילקוט פי' פנחס דרמ"ה ע"ד כבשים ב"ש ובית הילל, בש"א כבשים שהם כובשים עוונותיהם של ישראל כמד"א ישוב ירחמינו יכבש עוונותינו, ובי"ה אומרים כבשים שהם מכבסים עוונותיהם של ישראל כמד"א אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו כי הנה יגמה"ר שרשם מבחי' גבורה דעת"י שמלוכש בח"ס שגם בהתשובה מתנהג ע"פ המדה ע"ד עבר אדם על מ"ע ושב לא זו משם עד שמוחלין לו כו' ע"כ ס"ל דע"י התמיד בבחי'

אתכפיא נמשך יכבוש עונותינו שמתמינם תחת כסה"כ שהוא קדה"ק, ובי"ה ס"ל כיון הכבשים נמשל לבחי' ושער רישי' כעמר נקי. אי"כ זהו למעלה מבחי' י"ג ת"ד ששרשם מגבורה דע"י אבל בגלגלתא מלוכש חסד דע"י ומשם נמשך אם יהי' חטאיכם כשנים כו' כצמר יהיו והיינו משום שנאמר שראשי נמלא טל אשר בחי' טל הוא למעלה מאתעדל"ת כמ"ש בלק"ת סד"ה האוינו השמים דרוה"ר בענין כנס"י שאלה שלא כהוגן ויבא כגשם והקב"ה השיבה כהוגן אהי' כטל כו' ואפ"ל אהי' כטל זהו ענין שארז"ל קדושתו למעלה מקדושתכם א"כ הוא למעלה גם כן מבחי' קדה"ק שהוא כסה"כ כו'.

עולת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניחוח אשה להוי', חגיגה ו' ב', יר"ק קליפות כ"א, ע"ה נב"ג צג"ג קט"ו א', רבות פ' פנחס רפ"ב א', זח"ג פנחס דרמ"ו ב' בזהר וברע"מ, וע' בזהר ר"פ צו ובהרמ"ז שם מענין עולה, י"ח ב"ה קט"ו, בחי' קלו"ד, אור"ת מהה"מ ג"ע.

ו"ז"ל האור"ת מהמגיד ג"ע, וי"א שהוא מכי"ק אאומור"ר ג"ע ואינו ברורי, עולת תמיד העשויה בהר סיני, כתיב עולת חודש בחדשו לחדשי השנה, פנחס כ"ח י"ד, כי בכל חודש יש צירוף אחד (הג"ה עמ"ש מזה בד"ה מחר חודש ונפקדת ובפרדס שער פרטי השמות פט"ו ט"ו שהם י"ב צירופים שיש בשם הוי' שבכל חודש מאיר צירוף אחד מי"ב צירופים הנ"ל עכ"ה) ולפי הצירוף עליית הקרבנות בפרטות (הג"ה, וזהו פי' עולת חדש בחדשו, וע' זח"ג דע"ט ב' בחדותו דסיהרא דהא נהיר לה שמשא כו' ושמשא הוא שם הוי' שמש ומגן הוי' אלקים, ובכל ר"ח מאיר למל' צירוף אחד מי"ב צירופי הוי', ע"כ לפי ענין הצירוף כך צ"ל הקרבן וההעלאה, וגם י"ב ר"ח הם י"ב אותיות שבשם אדני מלא אלף דלת נון יו"ד, והנה י"ב צירופים הנ"ל הם י"ב גבולי אלכסון, וענין אלכסון הוא קו הנוטה מהחסד קו הימין אל ההוד קו השמאל, ועד"ו יש העלאה בנפש שהוא אהבה הכלולה עם ההוד שמחמת האהבה מודה להקב"ה על כל דבר, וכמארז"ל במשנה סוף ברכות ע"פ ואהבת כו' בכל מאדך כו' בכל מדה ומדה שמודד לך הוי' מודה לו במאד מאד, א"נ שמחמת ההודאה יבוא אל האהבה שעם היות שאין לו אהבה בפ"מ עדיין, אבל מודה שצ"ל אהבה רבה כו', וא"כ זהו אלכסון הבא מהחסד אל ההוד ע"כ זהו העלאה לצירוף שם הוי' שמבחי' מדות אלו, ועד"ו בשאר י"ב גבולי אלכסון, אמנם עדיין אינו מובן מ"ש ולפי הצירוף עליית הקרבן בפרטות, שהרי קרבנות של כל י"ב ראש חודש הן שוין אף שהצירופים אינן שוין, וצ"ל דבכוונה תליא מלתא שהכוונה הי' בכל ר"ח לפי הצירוף וכה"ג נתבאר במ"א בענין קרבנות י"ב הנשיאים סי"פ גשא שהרי כל

הקרבתו שלהם היו שוין, וא"כ למה נתפרש כל קרבן של כל נשיא באריכות והל"ל וכן הקריב נתנאל ביום השני כו', אלא מפני שכל קרבן של כל נשיא הי' המשכה אחרת בפ"ע לפי שורש שבטו, והכוונה הי' בפ"ע וכמבואר ג"כ ברבות שם הקערה והכף של כל נשיא מרמו לענין בפ"ע, והנה י"ב נשיאים שייך ג"כ ליי"ב ר"ח עכ"ה) מלבד ענין התמיד שהוא כללות כולם דרך כלל (הג"ה ר"ל למעלה היינו בחי' הכולל כל י"ב הצירופים הנ"ל שכל י"ב צירופים זהו כשמתחלק לפרטות, אבל יש בחי' הכוללת כולם כאחד, ודוגמא לדבר כמ"ש בענין ראש השנה שבו נמשך חיות כללי הכולל כל י"ב ראשי חדשים כאחד, וכמו ער"מ בהראש של האדם נכלל כל פרטי התחלקות החיות כאחד כמ"ש מזה בד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול וכך עדין ה"ע בחי' הכולל כל י"ב צירופים הנ"ל, ועמ"ש בד"ה ואתחנן בענין י"ג ת"ד שהם י"ב בחי' ואחד הכולל כולם, וזהו ענין י"ב ברוך שבברוך שאמר וא' כולל כולם, ואפשר זהו פי' עולת חודש בחדשו התעלות י"ב גבולי אלכסון לשרשם ומקורם עד בחינתם בא"א, ועמ"ש ע"פ ששם עלו שבטים שבטי י"ה, שיש ב' בחי' שבטים כו', ועמ"ש בד"ה כנשר יעיר בענין שבמ"ת רואין את הנשמע, לפי כי התחלקות ראי' בפ"ע ושמיעה בפ"ע נמשך מפני ארי' פני שור כו', אריה אותיות ראייה כו', וז"ס י"ב שבטים ראובן ראי' שמעון שמיעה כו', אבל במ"ת האיר בחי' הכוללת כולם, ע"כ לא הי' התחלקות ראייה ושמיעה כו', גם כמו י"ב בקר והים עליהם מלמעלה, הרי הים שהוא מ' דאצילות כולל כל י"ב בקר דבריאה שהם י"ב שבטים כו', וכמו אדם הוא כללי, משא"כ בהמה כל אחד בחי' פרטית כמ"ש בביאור ע"פ והניף הכהן אותם בלק"ת פ' אמור, וזהו העשויה בהר סיני ששם האיר בחי' שלמעלה מהתחלקות ועד"ו בענין התמיד הוא העלאת מין כללי הכולל כל פרטי הבחינות דיי"ב ר"ח, ואפ"ל ע"ד הנה שמוע מזבח טוב ביטול רצון, בבחי' עבד שא"צ שום טעם, ועמ"ש בד"ה ולא אבה בענין קוצו של יוד שבנפש והוא כתר שכולל כל ט"ס שתחתיו, וכענין שהקדימו נעשה כו', גם כמ"ש סד"ה ונקדשתי בחי' הקדוש הראשון ע"ד שרפים זהו שרש ומקור לעשיית כל הכלים שהוא ע"י אש כו', גם ע"ד ועתה ישראל מה ה' אלקיך שזאל מעמך כ"א ליראה כו', והיינו שע"י יבא ממילא ללכת בכל דרכיו, ועד"ו אמר דוד אחת שאלתי כו' ואידך יבא ממילא, ועמ"ש

בבין „והנה כמ"כ — אה"ק" כתוב בצד הע': [מ"נ, כלל ופרט כתר וחכמה ע' ביאור בשעה שהקדימו שיהי' הסוכה כך זהו מהחכמה. בד"ה ואהי' אצלו הרצון כלל והתענוג התחלקות. בד"ה כנשר יעיר רואין את הנשמע למעלה מהתחלקות זהו העשוי' בה"ס, גם ואהבת לרעך כמוך כללא ואידך פירושא, נע"כ], בה"ס ויהן ישראל וקבל היהודים [מ"נ, גם שמוע מזבח טוב כתר שבמל' ביטול רצון בכלל כל אשר כו' נעשה, נע"כ], עולת תמיד באר מ"ח נובע תמיד.

מענין תמיד בד"ה ועשית ציץ בענין והי' על מצחו תמיד, בחי' ההסכם והרצון זה יוכל להיות תמיד אף לאחר התפילה שנסתלקו המוחין, והסכם זה אף שלכאורה הוא למטה מהמוחין, מ"מ שרשו למעלה יותר כי הוא נמשך מרעוא דרעוין שהוא א"ק שנק' הסכם על הרצון, ועמ"ש בד"ה למנצח על השמינית ומ"ש בד"ה ובבואה לפני המלך שיש בבחי' רצון מה שלמעלה מכל התענוגים והוא ג"כ כלל לגבי פרט, כי התענוג בבחי' התחלקות ראייה תענוג בפ"ע, שמיעה בפ"ע כו', אבל הרצון הוא בבחינה א' ועמ"ש מזה בד"ה ואהי' אצלו אמן.

קיצור. כלל דוגמת ר"ה, בענין י"ג ברוך דברוך שאמר א' כולל, רואין את הנשמע י"ב בקר והים עליהם, אדם הוא כללי לגבי חי' ובהמה, שמוע מוצח טוב, קש"י הקדימו נעשה, כ"א ליראה, מצחו תמיד, ומצח בחי' לא ישב אדם שם, עכ"ה). גם י"ל ענין כלל ופרט ע"ד מ"ש במא"א אות כ' סעי' מ"ז כלל בדעת ופרט ברו"ק, וביאור הדברים ע"פ מ"ש בד"ה ראו קרא ה' בשם בצלאל בענין וידעת ואח"כ והשבות אל לבבך שבבחי' וידעת נכללו כל פרטי התפעלות המדות כולם כא' וזהו ענין יריעות המשכן שהיו משור כו' ובבחי' והשבות אל לבבך כל בחי' בפ"ע, וזהו ענין הכלים שהיו במשכן, וזהו עת לכל חפץ תחת השמים, ועד"ז י"ב ר"ח שהם י"ב גבולי אלכסון הם משה קצוות וזהו בחי' פרט, והתמיד הוא כולל כולם בענין וידעת שכולל פרטי הבחי' שבוהשבות אל לבבך כו'.

ב] ואיתא בספר יצירה המליך אות ו' בהרהור, וצר שור בעולם ואייר בשנה וכוליא ימין בנפש, ונודע כי כליות יועצות ונודע פעולתן בנשמיות למשל הזרע שיהי' יורה כחץ וכנגדו ברוחניות ליעץ איך יהי' ענין המחשבה (הג"ה, עיין מזה באגה"ק סי' ט"ו, וכבה"ז פ' שלח סד"ה והי' ביום ההוא יצאו מים חיים, ובמא"א אות כ' סעיף מ"א כליות נק' נ"ה פנימיים והם יועצות כי אימא עצה ומתפשט בנו"ה עכ"ל, ועיין בוח"ג ס"פ צו דל"ה ע"ב ע"פ עצות מרחוק דהיינו שבחי' עצה הנ"ל נמשך ממקום גבוה שנק' מרחוק כענין אחכמה והיא רחוקה ממני, ועמ"ש מזה בביאור דאלה מסעי בענין שנו"ה נמשכים ממקום גבוה ע"ד אל עליון גומל חסדים טובים, ובמא"א אות יו"ד סעיף י"ט יועץ נק' הבינה כי היא העצה ומתפשט בנו"ה וממנה כליות יועצות עכ"ל, והיי"ג הביא שכי"כ בוח"א פ' צו דל"א א' יועץ דהא הוא נהר עילאה דנגיד ונפיק ולא פסקא כו', ואפשר להעיר מהפסוק לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה במשלי סי' ח' י"ד) ועל ידן נמשך המחשבה כהוגן, (הג"ה א"כ לכאורה זהו נו"ה דאבא שההשפעה במחשבה נמשך מחכמה, וזהו ענין משה ואהרן שהם נו"ה דאבא, אך י"ל שהמחשבה מקבלת מהמדות ג"כ, וא"כ הם נו"ה דו"א, ולקמן מפרש בהדיא דהיינו נו"ה דאבא עכ"ה), לכן נק' ווי העמודים ו' לשון המשכה, (הג"ה במא"א אות ו' סעיף ב' ווי העמודים נק' נ"ה בכל מקום, ווין היוצאין מת"ת ו' גדולה ונק' כן בבחי' נו"ה דאימא שבהם עכ"ל, והיי"ג הביא ממ"ש בזהר ח"ב פקודי דף רכ"ז ע"ב ואילין ווין הוו קיימין על עמודין כו' דאינון רזא

דנפקא בהון נביאין כו' עכ"ל, ושם דרכי"ו ע"ב ע"פ ואת האלף כו' עשה וויין כו', ואתא במג"ד אות א' בחי' אלף אלפין נמשכים מהכתר הנק' אלף. אי"כ משם שורש ווי העמודים שהם נו"ה. וזהו ענין אות וא"ו שיש במלואו אלף, ע' זח"ג פ' אחרי דס"ו ע"ב עכ"ה). וזהו בחי' נו"ה בחכמה (הג"ה ר"ל שהם הממשיכים ומשפיעים בהמחשבה שהיא בינה ואיך יהי' המחשבה נמשך ע"י העצה דנו"ה דאבא עכ"ה) וכן במדת נו"ה שלמטה (ר"ל נו"ה דז"א) להמשיך המחשבה לידי דיבור (הג"ה איך יהי' הדיבור עם התלמיד וע"ש דלכן נו"ה נקראים שחקים שטוחנים מן לצדיקים כו', לחלקו לחלקים רבים לומר לו מעט מעט במועצות ודעת כו', ועיין מזה בוח"ג פנחס דרי"ז ע"ב גבי ההוא לחם דאזילו שחקים כו' עכ"ה) כן במעשה באדם טפת זרע בחי' מוח (הג"ה ר"ל זה נמשך ג"כ ע"י כליות הרי יש נו"ה בההשפעה לג' הבחי' מתודומ"ע, וכל זה הקדמה לבאר איך ההתחלקות מחיות הכללי ליי"ב ר"ח שהם י"ב צירופי הוי' שבמחשבה ובדיבור נמשך ע"י נו"ה דאבא ונו"ה דז"א, וזהו ענין ר"ח איהו בנצח ואיהי בהוד עכ"ה).

ג) וענין צירוף האותיות הוא דרך פרטיות כשבאו לידי גילוי במחשבה אבל כשעדיין בחי' חכמה הם בדרך כללות ולא בבחי' גילוי האותיות ולא ניכר הצירוף שם והכל א' (הג"ה עמ"ש מזה בד"ה מי מנה ובד"ה אם בחקותי בלק"ת ובד"ה ועשית ציץ בענין ופתחת עליו פתחי חותם שהאותיות מתהווים בבינה, משא"כ בחי' חכמה הוא למעלה מבחי' אותיות ע"ש עכ"ה) וב' בחי' הנו' הם הכל מלמעלה למטה (הג"ה ב' בחי' ר"ל א' החיות כללי כמו שהוא בחכמה אשר הוא למעלה עדיין מבחי' אותיות, וא"כ הוא למעלה מבחי' ההתחלקות כי עיקר ההתחלקות לחלקים נמשך ע"י צירופי אותיות, וכמ"ש בד"ה להבין ענין מי אל כמוך כו', ובאגה"ק בד"ה ויעש דוד שם גבי ולהבין מעט מזעיר כו', הגה כל ריבויים אלו כו' ע"ש ובס"ו ו' בד"ה זורע צדקות, א"כ החכמה שהוא למעלה מבחי' אותיות הוא למעלה מההתחלקות לחלקים, הב' אחר שנמשך על ידי נו"ה בצירופי אותיות המחשבה שמהם מקבלין עלמין סתימין וע"י נו"ה דז"א בצירופי אותיות הדיבור שמהם מקבלין עלמין דאתגליין כו', ועמ"ש מענין ב' בחי' אלו בת"א סד"ה ואלה שמות בניי, ומזה נעשה התחלקות הצירופים, ועיין בת"א פ' וארא בד"ה וידבר אלקים כו' וארא בענין עיר אלקינו כו' ע"ש, נמצא זהו ב' בחי' בהמשכה שמלמעלה למטה ונק' כלל ופרט, ואפ"ל ע"ד מ"ש במ"א בד"ה בכל קראינו אליו ולא למדותיו, שיש שמות הוי' בכל ספירה שהוא בניקוד פתח בחכמה ובניקוד סגול בחסד כו', ויש שם הוי' א' הכולל כל אור שבע"ס והוא פשוט בלי שום ניקוד כו', ועיין בפרדס סוף שער י"ט ובשער שלישי פרק א', וזהו מש"כ ענין המשכה דרך כלל היינו מבחי' שם הוי' הכולל עצמיות הע"ס ודרך פרט היינו לכל חודש צירוף אחד, ועיין במ"א אות כ' סמ"ז הנ"ל כלל ופרט הם זו"ג היינו שע"י נו"ה דז"א נמשך לבוא בדיבור שהוא הפרט כו', ועיין מזה בוח"ב שמות ד"ג ע"א דקול איהו כלל דיבור איהו פרט כו', וע"ש בכה"ז וע"ש בפ' וארא כה"א

ברע"מ מענין כלל ופרט, ושורש הכלל הוא א"ק מחשבה הקדומה שכולל כל פרטי ההשתלשלות כו' כמ"ש במ"א ע"פ מאמר זח"ב תרומה קס"א א' קודב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא עכ"ה). וכן הוא מלמטה למעלה ע"י הקרבנות של כללות תמיד ושל ר"ח (הג"ה ר"ל בהעלאת מ"ן שה"ע הקרבנות יש ג"כ ע"ד כלל ופרט, ולפי הנ"ל י"ל כי חכמה שבנפש זהו בחי' כלל, ועיין ענין בחי' חכמה שבנפש בתניא ס"פ י"ח ופרק י"ט, שהוא כח מה שלמעלה מהשכל המושג ומוכן, ועמ"ש בלק"ת בד"ה ראה אנכי בענין משכיל לאיתן, וזהו ענין עולת תמיד שבבחי' זו אין שום שינוים, וע"ש ר"פ כ"ה גבי וז"ש כי קרוב אליך הדבר מאד, ואח"כ יש פרטי העלאת מ"ן מצד המדות ו"ק והאלכסון שהם י"ב גבולי אלכסון כנ"ל, וע"ד בא חבוקק והעמידן על אחת, וצדיק באמונתו יחיה ה"ז בחי' א' כללית, ואח"כ צ"ל ג"כ פרטי כל הבחינות, גם ע"ד ואהבת לרעך כמוך זהו כללא דכל אורייתא ואידך פירושא הוא, כי ואהבת לרעך זה גורם היחוד עליון שיומשך גילוי שם הוי' במל' מקור דבי"ע, ואידך פירושא הוא שע"י מצוה זו נמשך היחוד בבחי' זו, וע"י מצוה פלוני נמשך בבחי' זו ה"ז פרט וכלל, ואפ"ל עוד בענין כלל ופרט שבהעלאת מ"ן כי לפי מה שביאר במלמעלה למטה ב' הבחי' הוא חכמה וכשבא באותיות, וא"כ זהו כענין אורות וכלים, ויש בנפש ג"כ העלאת מ"ן של בחי' האור והוא ענין בכל מאדך, והעלאת מ"ן שבבחי' כלים ואותיות, וכמ"ש במ"א בד"ה לרוקע הארץ על המים עכ"ה).

ד) והנה בתורה יש ג"כ בפרטיות תרי"ג מצות, ובדרך כלל עשר הדברות (הג"ה, ולכן בעשרת הדברות יש תרי"ג אותיות נגד תרי"ג מצות כמ"ש ברבות פ' קרח, והיינו כי עשר הדברות הם ע"ס וגם הם חרות בבחי' חקיקה שהם ע"ס דכתר עכ"ה) וכולן נאמרו בדיבור אחד שהוא אנכי (כי זהו כלל כל התורה כנ"ל בענין והעמידן על אחת), וזהו עולת תמיד העשויה בהר סיני (הג"ה ר"ל שהעלאת מ"ן דתמיד שהוא כללי בחי' חכמה כח מה נמשך ע"י דיבור אנכי שבה"ס שהוא גילוי אור א"ס שבחכמה עילאה, ועמ"ש בד"ה וידבר דעשה"ד שזהו הגילוי בבחי' מזלייהו דחזוי, ומזה נמשך היראה שאם אין חכמה אין יראה כו', ועמ"ש בד"ה במדבר סיני הראשון שמוה נמשך להם בחי' לגלגלתם הרצון שלמעלה מהשכל כו', ועמ"ש בד"ה ביאור בשעה שהקדימו שכלל המצוה נמשך מגלגלתא כתר דא"א והפרטים נמשך מח"ס, וזהו ענין השערות כו' ועמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא שע"י רצון העליון שבמצוה נמשך הכח שיהי' בבחי' מהלכים כו' בכל מאדך, גם כמ"ש ברבות כי תשא פמ"א ע"פ ויתן אל משה ככלותו כללים מסר לו כו' דרש ככלותו לשון כלל וכמ"ש מזה במ"א, גם כמ"ש בלק"ת בד"ה ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה דהיינו אנכי הוא דיבור אנכי שבעשרת הדברות ע"י נמשך לפניכם, פי' בפנימיות של כל א' מישראל בחי' ברכה, וזהו עצמו ענין עולת תמיד בחי' ברכה היא העשויה בהר סיני ע"י דבור אנכי כו'.

קיצור אות ב', יבאר ענין נר"ה בחכמה שהם העצה איך להשפיע ועד"ז נר"ה במדות איך להמשיך המחשבה בדבור, וזהו כליות יועצות, ולכן בר"ח המשכת צירוף חדש ממח' לדיבור זהו ע"י נר"ה.

אור פנתם התורה א'קכא

אות ג', יבאר שזהו כשנמשך בבחי' צירוף אותיות ש' הוי' דרך פרט אבל כשהוא בחכמה הוא דרך כללות, ושיש שם הוי' הכולל כל הע"ס ודרך פרט בכל ספירה יש שם הוי' וכן בהעלאת יש כלל ופרט ע"ד בא חבוקוק והעמידן על אחת, וע"ד ואהבת לרעך כמוך ואידך פירושא הוא.

אות ד', יבאר שכמו"כ בתורה יש בפרטיות תרי"ג מצות ודרך כלל עשרת הדברות, והכלל גלגל בדיבור אנכי, לכן עולת תמיד בחי' הכלל שבהעלאת היא העשויה בהר סיני, ועמ"ש מענין הר סיני בלק"ת גבי שבועות.

ב) יר"ק קליפות כ"א יש בקליפות תולע הטמא ובכל בקר מתעורר אותו הטמא לכלות העולם ח"ו, והקב"ה מגלה אור החסד, כמ"ש וישכם אברהם בבוקר, וזה נעשה ע"י עולת התמיד שהיו ישראל מקריבים והי' נכנע אותו תולע הטמא. וז"ס של שם אבגית"ץ גימטריא תולע כי הוא החסד המאיר בכל בקר עכ"ל, ובמא"א אות תי"ו סעיף י"ב תולע יסוד דקדושה וכנגדו תולע טמא יסוד דקליפה, תולע גימטריא אבגית"ץ חסדים דגבורות עכ"ל עו"ש תולעת גימטריא שקוצית, ועיין בפרדס ערך תולעת, ועמ"ש מענין תולע דקדושה שהוא ענין שכחו בפה תולעת יעקב, הקל קול יעקב בד"ה חוקת התורה, ועכ"פ תולע שייך לשם מ"ב שהוא ענין פ' ראשונה דק"ש, וכמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ואהבת את, וזהו ענין עולת תמיד, ולפמ"ש המא"א דתולע הוא יסוד דקדושה, א"כ אפ"ל דעולת תמיד הוא שתקבל מיסוד שהיסוד נק' שכן קרוב, והמוספים הן שתקבל מבחי' גבוה יותר כמו שתקבל מתפארת כו'.

קיצור. עולת תולע יסוד, ועל"ק סעי' ד'.

ג) זח"ג פנחס רמ"ז ב' רביעית ההין רגלא רביעאה לכורסייא עילאה היא בחי' מ' ואיהי עולה לגבי תמיד בכל יומא ויומא עד מחשבתא עילאה דלית לה סוף, פי' המק"מ דהיינו אבא לפי שאבא יסד ברתא, וי"ל שעולה עד הכתר, ע"ד איה מקום כבודו, ובהרמ"ז ר"פ צו שלכן העולה נק' קדש הקדשים שהעלאת מ"ן מגיע עד תלת רישין יעו"ש.

קיצור. עולת עד אבא.

עו"ש עולת תמיד בכל יום מאינן שית יומין דבראשית בשבת על חד תרין (ר"ל שני כבשים) בגין דיתוסף בה נהירו ושלימו כדקא יאות והא אתמר עכ"ל, שית יומין דבראשית הם ו"ק דאבא, כי בראשית הוא חכמה שנק' ראשית ושית יומין הם ו"ק דאבא, והיינו שע"י עולת תמיד מגיע העלייה עד ו"ק דאבא, ועמ"ש בענין יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית היינו שהיין הוא בינה והוא משומר משימ"ב שהן ו"ק דאבא, וא"כ בשבת היינו שנמשך מכחב"ד דאבא שהוא למעלה הרבה מבחי' ו"ק, עו"ש דעולת תמיד שהיא עולה להתקשר ולהתחבר בוא"ו דשם הוי', וזהו ענין יחוד ו"ה ובשבת ויו"ט הם ע"ד בחי' י"ה, והיינו כענין מ"ש ביום ההוא יהיה שבחי' ו"ה יהי' במדריגת י"ה, ולכן אומרים במוסף קדושת כתר, ועמ"ש

בענין אחותי רעייתי יונתי תמתי שהן ד' עליות המ' הא' בנה"י ואו נק' אחותי הב' בחג"ת הג' בחב"ד הד' בכתר ואחותי לשון חיבור ואיחוי עד בן פורת יוסף שהוא תופר ומתברר והיינו בחי' יסוד והיינו כנ"ל בענין עולת אותיות תולע, וזהו ענין עולת תמיד.

קיצור. עולת בשימ"ב ו"ק דאבא, עולת לבחי' ו' בריח התיכון, ובשבת עלייה יותר למעלה מו' לבחי' י"ה, או י"ל שהו' מתעלה יותר שיש יו"ד בראשו.

ד) **בעמה"מ** שער י"א פ"ו דנ"ב ע"ג בענין תולע כי הוא המעלה הקרבנות בכל יום עם ניצוצי טהרה ונשמות בני ישראל, וזהו ענין עולת תמיד אותיות תולע, והעלאת הניצוצות הוא ע"י התולע כי להקריב אותיות להקריב היינו להקריב הארוזים דקליפה ששרשם מעולם התוהו, וזהו קשה כארו, והיינו להוציא בלעם מפייהם היינו הניצוצות הנ"ל.

שער י"ד פרק ג"ה דף צ"ג ג' פ"י ריח ניתוח אשה להוי' שהוא ענין ד' עולמות אבי"ע. שער הנ"ל ס"פ קכ"ו דקט"ו סע"א לעשות מיין נוקבין סוד עולת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניתוח אשה להוי' ועל אותם הצדיקים אשר הם תמיד דבוקים רוחא ברוחא ומתפללים בכוונה נאמר עליהם טרם יקראו ואני אענה כו' עכ"ל. אפ"ל דמפרש עולת תמיד ע"ד שיהי' דבק תמיד בו ית' כענין רשב"י שאמר בחד קטירא אתקטרנא ביה בקוב"ה. וזהו כענין מ"ש סד"ה עלי באר במעלת באר מים חיים שנובע תמיד בלי הפסק, משא"כ האהבה שהיא כרשפי אש כו' וא"ש מ"ש העשויה בהר סיני כי בחי' זו נמשך ע"י שיהי' תורתו אומנתו שזהו מדריגת רשב"י, גם שזה שיהי' בבחי' באר מים חיים הוא ע"י שמקבלת מחכמה הנק' חיים והחכמה תחיה והיא כח מה כמ"ש בלק"ת ע"פ עלי באר הנ"ל, וזהו נמשך ע"י התורה דמחכמה נפקת, תולע מרקיב הארוז להוציא בלעו מפיו, עולת תמיד ע"ד באר מ"ח בחד קטירא אתקטרנא, וזהו ע"י התורה שהיא חכמה הנק' מים חיים כח מ"ה.

ה) **עו"ל פ"י** העשויה בהר סיני, כי הנה ארו"ל ברבות ויצא פ' ס"ח ע"פ והנה סולם זה סיני, אותיות דדין כאותיות דדין, והנה מלאכים ע"ש רכב אלקים רבותיים אלפי שנאן, והנה עד"מ הסולם שבו עולים ויורדים, כמו"כ יש ב' בחי' הילוך הא' מלמעלה למטה מה שנמשך אור א"ס ע"י תומ"צ ע"ד הבריה התיכון המבריה מן הקצה אל הקצה, כמ"ש בד"ה ונתתי לך מהלכים בת"א ס"פ וישב, וההילוך הב' הוא מלמטה למעלה ע"י התפלה יעו"ש, ולכן זה שיהיו עולת תמיד שיהי' העלייה ע"י התפילה מלמטה למעלה ועי"ז מתעלה ג"כ התומ"צ של כל היום, היינו גשם שנעשה בו המצוה כמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו, וזהו עולת תמיד, הנה זהו העשויה בהר סיני ר"ל ע"י שירד עליו ה' ונמצא ה' ההילוך בסולם מלמעלה למטה, והרמ"ן פ' ויצא קמ"ט ב' פ"י סולם הוא היסוד ובו עולים למעלה שהוא חחלת קו האמצעי חוט השדרה העשוי מדריגות הן הן החוליות עכ"ל, ובת"א בד"ה יביאו לבוש מלכות נתבאר שענין ח"י חוליות זהו מאשרז"ל רוכב על כרוב קל

שלו ושאת בח"י אלף עולמות. וזהו ענין מ"ש במדרש רבות הנ"ל ע"פ והנה סולם זה סיני. ומלאכי אלקים הם רבותיים אלפי שנאן שהם ח"י אלף עולמות הנ"ל שבהם ועל ידם נמשך השפע מלמעלה למטה ליסוד ומ' כמו שהטפה נמשכת מן המוח דרך ח"י חוליות השדרה. כך עד"מ שפע חכמה עילאה להתלבש בתורה גשמיות שלפנינו נמשך ע"י ח"י אלף עולמות הנ"ל. ועיין ניתן הכח לבחי' עולת תמיד היא התפילה שהיא ג"כ ח"י ברכות דשמו"ע נגד ח"י חוליות הנ"ל. וכמ"ש מזה בלק"ת פ' בלק בד"ה לא הביט און ביעקב. ועיין במא"א אות סמך סכ"ח סולם לעלות בו עד הדעת להמשיך משם הטיפה עו"ש סולם נק' מט"ט היינו כי הוא מעלה התפלות ועביד מינייהו עטרה לחי העולמים להיות ואולם חי אני וימלא כבוד ה'. וב' טיתין דמט"ט שרשם ט"ס דז"א מלמעלה למטה ומלמטה למעלה. והיינו ב' הילוך הנ"ל ומהם נמשכו אלפי שנאן כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה אלפי שנאן דק"כ ע"א.

לריח ניחוח אשה לה' י"ל ד' מדריגות שבסולם שהרמ"ז פ' ויצא דק"ן שהם ד' בחי' אבי"ע שיש בז"א דאצילות כתר וחב"ד וחג"ת ונה"י יעו"ש. והיא עולה להתעלות עד הכתר דז"א להיות ע"ד שני מלכים משתמשים בכתר אחד כ"כ הרמ"ז שם. וזהו ענין עולת תמיד עולה עמו. והיינו העשויה בהר סיני שאז ה' התגלות הכתר מלמעלה למטה דיבור אנכי. וכן בעשה"ד יש תר"ך אותיות כמנין כתר. וביאור הדבר כמ"ש בלק"ת ר"פ במדבר סיני וז"ל ותשוקה בפלאה ורצון זה נמשך לנשמות והאיר בהגלות על נפשם בחג השבועות ע"י מתן תורה כו' שהדבור ה' ממשיך להם תשוקה זו כו'. ושם בד"ה ביאור הדברים והמחבר בחי' מקיף הוה דבחי' מזליה ויחידה להתפשט בכחות הנפש המתלבשים בגוף ה' מ"ת בשבועות שעל כל דבור פרוחה נשמתן שהדבור המשיך מעצמותו ית' אנכי מי שאנכי כו'. והיינו כמ"ש סד"ה ועתה יגדל נא בפ"י כאשר דברת לאמור שמל' דאצילות דיבור העליון נעשה כח"ב לבריאה כו'. והנה במא"א מס ס"א פ' מלאכי אלקים נק' או"א מלבישים נה"י דעתיק ובי"נ בשם הפע"ח שזהו ענין כתר יתנו לך ה' אלקינו מלאכים המוני מעלה כו' ע"ש א"כ הן שירדו בסולם הנ"ל במתן תורה לפי הפ"י סולם זה סיני כי אורייתא מחו"ב נפקת. וכן ע"י התפלה שנק' סולם הם ג"כ עולים לקבל מהרצון עליון להיות יהי רצון כו'.

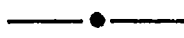
קיצור. סולם זה סיני ובכח זה נמשך העולת תמיד עלייה בסולם וסולם לעולת בח"י חוליות עד הדעת להיות וידעת היום. וכן מלאכי אלקים הם אלפי שנאן. וזהו ח"י ברכאן דצלותא ב' טיתין דמט"ט. ובסולם ד' מדריגות אבי"ע שבז"א. וזהו עולת כו' לריח ניחוח אשה לה'. העשויה בה"ס כי אז ירדו ד' בחי' הנ"ל למטה בהתגלות הכתר והדבור ממשיך הרצון כאשר דברת לאמר. וגם מלאכי אלקים או"א.

ו) רבות פ' פנחס דף רפ"ב א' א"ר שמעון בן לקיש כתיב עולת תמיד העשויה בהר סיני. אם תאמר שיש לפניו אכילה ושתיה למד ממשנה שנאמר ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים

לא שתה בפ' כי תשא ל"ד כ"ח אלו היה לפני אכילה ושתייה הי' אוכל ושותה הוי אם ארעב לא אומר לך עכ"ל. וא"כ למדנו פי' העשויה בהר סיני שמוה נלמוד שאין לפניו אכילה ושתייה. וזה בא המקרא ללמדנו שעם היות שצוה להקריב עולת תמיד לא שצריך לאכילה ושתייה ח"ו. וצ"ל דהרי ארז"ל ע"פ רעיתי מפרנסתי שמפרנסין אותי בשני תמידין, ואפ"ל עפמ"ש ברבות כי תשא פמ"א דקס"א ע"ב, אזלת לקרתא הלך בנימוסהא למעלה שאין שם אכילה ושתייה עלה משה ונדמה להם כו'. ועפ"ז י"ל ג"כ בענין לחמי לאשי, ע"ד אכלתי יערי עם דבשי דפי' בוח"ג פנחס דרמ"א ע"ב הואיל ואתי לגבה עביד רעותה כו' באתריה לאו אורחא למיכל כו', ואין ר"ל אכילה ושתייה גשמיות ח"ו אלא העלאת מ"ן לעורר המ"ד להמשיך אורות בכלים. זה ג"כ אין שייך באתריה בבחי' סוכ"ע שהוא מקומו של עולם כ"א באתרה בבחי' ממכ"ע.

ז) עוי"ל ענין עולת תמיד, דמצד היותה תמיד יש לה מעלה שלכן ארז"ל התמידין קודם למוספין, והוא ע"ד ההפרש בין ריעים שיחוד א"א תדירי, ובין דודים זו"ג שמתפרשים לפרקים, וענין זה התדירי נמשך מבחי' עתיק שהוא מקור מים חיים מבועא דלא פסיק, וכמ"ש במא"א מס קכ"ב בענין מוצא מים כו' לא יכזבו מימיו דלא פסיק זיווגיהו כמ"ש בוח"ג האוינו דר"צ סע"ב, וזהו ענין אמת כמ"ש בביאור דאלה מסעי משא"כ בזו"ג כו'. אך העיקר להמשיך בזו"ג שיהיו ג"כ בבחי' תרין ריעין, והיינו ע"ד שנתבאר בלק"ת בד"ה כי תבואו אל הארץ ושבתה הארץ בענין פתחי לי אחותי האהבה הטבעית כו', ומיוחדים בתכלית היחוד כו' אם זכרתך כו' והוא עד"מ כאהבת אח ואחות כו' שאין לה הפסק כו' אשר יקראוהו באמת כו' ע"ש, ומבואר בבח"ז פ' וירא ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי היא שאברהם רצה להמשיך מבחי' זו דאחותי דוקא בשרה שהיא מ' בכדי שלא יפסוק היחוד, וזהו ג"כ ענין מי יתנך כאח לי כו', וג"כ יומשך מעלת זווג דזו"ג בזה, וה"ע ותהי לי לאשה, וזהו ע"ד ב' הבחי' דאחותי רעיתי הנזכר בלק"ת בד"ה אני ישנה בהביאור שבחי' אחותי הוא מצד אהבה הטבעית דנה"א ורעיתי ע"י בירור נה"ב כענין קרבנות כו', והנה ענין האהבה הטבעית מבואר בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה, שנמשכה מבחי' קוצו של יו"ד שהוא כתר יעו"ש, והנה בחי' כתר שבמל' עליו נאמר לעולם דברך ה' נצב בשמים שאינו נפרד כלל מז"א, עיין מזה בביאור דבמדבר סיני, ולכן מצד זה נק' כנס"י אחותי ע"ד תרין ריעין, רק לפי שט"ס שלה פעמים מסתלקים דהיינו השכל כו' ולכן ענין עולת תמיד זהו מצד אהבה הטבעית שהוא כתר שבמל' שאין בו שינוי והפסק כו', ועיין עוד מזה בד"ה והקרבתם אשה עולה בדרושי שמע"צ, וזש"כ עולת תמיד כו' אשה להוי' היינו ב' הבחי' הא' מצד נה"א נק' עולת תמיד ומצד בירור נה"ב נק' אשה כו', ועיין בלק"ת מהארז"ל בזכריה ע"פ ביום ההוא יהיה ט"ס דנוק' אינן קבועים כו', מובן כנ"ל מה שעכשו זו"ג אינן בבחי' ריעים היינו מצד הט"ס שלה כו', אבל מצד הכתר שלה היא דבוקה עם ז"א, והנה באדר"ז דר"צ ע"ב מה שלפעמים אינן ביחוד

זהו מ"ש ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב, ובר"ח פי' גאלמתי דומיה החשיתי ר"ת נדה, והיינו כשהיא כרחל לפני גוזויה גאלמה, ועיין מענין נדה בזח"ב ר"פ שמות ד"ג ע"ב, ועיין זח"ג בלק קצ"א א' ע"פ שחורה אני ונאווה בענין גבורי כח עושי דברו שבונין אותה וממשיכים בה הט"ס, ומכל זה יובן ענין עולת תמיד, וזהו העשויה בהר סיני ששם גילוי הכתר שלכן יש תר"ך אותיות בעשה"ה, וזהו הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים שהם ע"ס, והיינו אנכי הוי' אלקיך, ומבחי' זו נמשך בה האהבה הטבעית ורצון העלין הנ"ל כו'.

עולת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניחוח אשה להוי', הנה י"ל מהו העשוי' בה"ס דמשמע שהוכנה קרבן עולת תמיד מכבר במעמד ה"ס, ולכאורה פ' התמיד נא' אחר מעמד ה"ס כידוע, וגם מהו לריח ניחוח וכי יתכן שריח הקרבן חו"ד גשמי יעלה לבחי' ריח ניחוח למעלה שאין להקבי"ה גוף ולא דמות הגוף ולא מתוארי הגוף, ואיך יריח ריח ניחוח מהקטר חו"ד שאינו ריח טוב גם לאדם הגשמי כידוע, אך הנה תחלה ילה"ק ענין הידוע בפ"י מארז"ל דקודם שנה"ע הי' הוא ושמו בלבד פי' שמו הוא בחי' התגלות אור וזיו בלבד מעצמותו כבי' עד"מ שמו של אדם שאינו מבחי' עצמותו רק שנתפס לקרות אותו ע"י השם כך בחי' שמו של א"ס ב"ה אינו אלא בחי' אותיות התגלות עצמותו כדמיון זיו השמש ואורו שאינו נחשב מעצמות מאור השמש רק שנגלה העצם באותו הזיו ונק' התגלות שלו בלבד שעיי"ו נתפס למראה בעיני כל וכך השם אינו אלא להתפס לזולתו לקוראו בלבד כנ"ל וממילא מובן שאין בחי' התגלות עושה שום שינוי בהעצמות וכך למעלה לא יעשה בחי' זיו ואור דא"ס ב"ה שום שינוי בעצמותו כבי' וז"ש אני הוי' לא שניתני כו' (ומה שאומר אתה הוא משנברא כו' דכמו שקודם שנה"ע ונאצל כו' הי' הוא ושמו בלבד הכל בבחי' א"ס כך גם לאחר ההשתל' מבחי' הקו כו' הוא ושמו בלבד וכמ"ש בע"ח דבחי' מל' דא"ס שלפני הצמצום הראשון הנק' מקו"פ כו' שנק' שמו העצמי בכלל גם אחר הצמצום שנמשך האור בבחי' קו כו' הארת מל' דא"ס מאיר לכל ההשתל' ונוגע לכולם בשהו וא"כ גם בבחי' אור וזיו דא"ס אין שינוי כלל וזהו אתה הוא משנברא פי' את"ה בחי' התגלות אותיות שמו שנא' בו את"ה ה' לבדך גם עכשיו כמו קודם שנברא ונאצל כו', ובוה יובן יותר פי' מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול משום דגם בבחי' אור וזיו דא"ס שנק' שמוה"ג שהוא בחי' מל' דא"ס ג"כ הוא בבחי' א"ס וע"כ משובח ומפואר בנו"ן אלפי' יובלות וכו' ואין לזה שיעור כלל וז"ש עדי עד בבחי' נצחית דא"ס וד"ל) וזהו מלך משובח ומפואר עדי עד שמוה"ג פי' כי גם מקור

כל תענוגי העוה"ב בעליות העולמות דאבי"ע עד ג' אלפי יובלות וגם בחי' יום שכולו שבת לאחר עליות הכלליות דנ"א יובלות ג"כ בטלים ונכללי' כולם בבחי' שמוה"ג שהוא רק בחי' זיו ואור דא"ס עצמו כנ"ל להיות מרומם ומנושא מכל ההשתל' דאבי"ע וכמ"ש כי עמך מקו"ח פי' מקור כל התענוגי דעוה"ב שנברא רק ביו"ד כו' להיותו בבחי' א"ס ממש כנ"ל בפ' אני הוי' לא שניתי כו' וזהו עדי עד בבחי' נצחיות דא"ס בלי הפסק ושיעור כלל מטעם הנ"ל וד"ל. אך הנה במקום גדולתו ית' שם אתה מוצא ענוותנותו שירד וצמצם את אורו העצמי הנ"ל הנק' שמוה"ג להיות נמשך ונגלה בבחי' ההשתל' עו"ע להיות נק' חכים ומבין ורחמן כו' הגם שמצד עצמות אא"ס הנ"ל לאו דאית בי' מכאמ"כ כי הוא אור פשוט בתכלית האחדות הפשוטה כנ"ל וי"ש לך הוי' הגדולה והגבורה כו' כידוע אמנם ע"י בחי' ריבוי צמצומי' נמשך השפעות אוא"ס עד למטה מטה מאד דהיינו עד בחי' מל' ית' להחיות רוח שפלים בע"ג כמ"ש מלכותך מכ"ע כו' ומלכותו בכל משלה בירידות המדריגו' עד שמהווה גם לבחי' הצומח והדומם הגשמי כו' וכמו שא' דאין לך עשב שאין לו מזל והמזל מקבל מעליון הימנו עד בחי' מל' דעשי' המהווה כל עולם העשי' ובמל' דעשי' מלובש מל' דיצי' ובמל' דיצי' מל' דבריאה ובמל' דבריאה מל' דאצי' עד בחי' מל' דא"ס שנק' שמוה"ג שלפני כל ההשתל' כנ"ל וד"ל.

קיצור אות א'. הי' הוא ושמו בלבד, משובח ומפואר עדי עד שמוה"ג במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו, מלכותך מל' כ"ע, אין לך עשב שאין לו מזל.

ב) והנה כדי להמשיך מבחי' שמוה"ג הנ"ל שלמעלה מן ההשתל' דקו"ח כו' להיות נק' חכים ומבין כו' גדול וגבור כו' ומקור תענוג העוה"ב הנ"ל עד למטה מטה הנ"ל היינו ע"י בחי' יעקב שנק' בריח התיכון המבריא מן הקא"ק כידוע (והוא בחי' קו האמצעי דת"י שעולה עד הכתר בבחי' הפנימי' שבו ששם הארת אוא"ס מבחי' שמוה"ג הנ"ל כמ"ש בתיקונין אוא"ס מלגאו כתר אה עילאה מלבר כו' ומבריא לקצה התחתון ג"כ והוא עד בחי' נה"י סוף העשי' כידוע). וביאור הדבר הנה כתיב לא יעקב יקרא עוד שמך כ"א ישראל כו' פי' ישראל לי ראש כי ברא כרעא דאבוה ומאחר שנא' בני בכורי ישראל הרי הבן שרשו במוח האב והוא נק' כרעא דאבוה וזהו לי ראש כו'. והענין הוא להיות ידוע שיש ג' כחות באדם שנק' גר"נ משכן הנשמה במוח והרוח בלב והנפש בכבד וג' כחות הרוחני' הללו הן בחי' כחות היולי' לא כשאר הכחות שבאברי האדם שכל א' כח פרטי מצומצם רק לפ"ע חיות אותו האבר בפרט בלבד אבל ג' כחות הללו הן הנה בחי' כחות היולי' דהיינו שכ"א מהם הוא כח היולי' כללי שנכללים בו כמה מיני כחות של אברים פרטיי' ואינו בא עדיין בערך בחי' ההתחלקות לפרטי ניתוח הכחות של האברים לכ"א כפי טבעו ומזגו רק כולן כא' כלולי' בו בהעלם אך אח"כ מתחלקים הימנו ריבוי הפרטי' של האברים בניתוח רוחני גשמי לכל א' לפי טבעו וזהו הנק' כח היולי' כידוע (ובטפה שנק' כח היולי'

להיותה כוללת כל פרטי ההתחלקות האבריי' בהעלם גדול כו' כמ"ש במ"א) אמנם ג' כחות נר"צ הנה היותר עליון נק' כללי יותר והתחתון הימנו נכלל בו ואינו כללי כ"כ רק לכלול מה שמסתעפים ממנו בלבד והתחתון הימנו נק' פרט לגבי' והוא כללי ג"כ אבל רק במיעוט היותר אחרון כמו דמיון ענפי האילן שהשרשים הם הכללים לכל ענפי האילן והענפים שבאמצעו כוללים כל מה שיסתעף מהם וכן עד ענף היותר אחרון ומכח הצומח שבשרשי' יצמח הכל כו' כך בחי' נר"צ הנה בחי' הכח הראשון המקור הכולל הכל הוא הנשמה שבמוח שכל הכוחות כלולי' בה כידוע דגידי המוח מתפשטים בכל האבריי' וגם מה שהלב פליג חיות לכל האברים נכלל במוח ונק' כח היולי הכללי יותר מכולם ואחריו מסתעף כח היולי פרטי יותר הוא כח הרוח שבלב אמנם הוא בחי' כח היולי כללי לכל החיות שבדם האברים שלמטה הימנו המלוכב בכבד והנפש הוא הדם שבכבד שולח חיות ג"כ לכל האברים אבל מקבל מן הלב תחלה והלב מקבל מן המוח והן ג' כלים לנר"ץ בחי' כחות היולי' כלליי' וכאז"ל נכללין בעליון הימנו כנ"ל בדמיון האילן וכמ"ש כי האדם עץ השדה כו' וד"ל. ונמצא מובן עכ"פ מכ"ו שע"י משכן הנשמה אשר במוח דוקא שהוא כח ההיולי הכללי יותר מתפשט על ידו דוקא כל פרטי חיות הנפש עד ציפורן הרגל ולפ"ז הרי הנשמה שבמוח כמו בחי' ממוצע שע"י יומשך מן כלל עצם הנפש להתמשך בכל פרט ופרט של ניתוח האברים עד היותר אחרון כו'. ובכל הדוגמא הזאת באדם שלמטה יובן בבחי' האדם העליוני' כמ"ש על הכסא דמות כמראה אדם כו' דהנה כ' לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שהן ג' מדריגות דנר"ץ הנ"ל בריאה בחי"ד שבמוח ורוח ביצי' ונפש בעשי' שמתלבשים בג' כלים מוחא ולבא וכבדא כו' כנ"ל. וכללות כולם הוא בחי' אדם דבריאה שנק' א"ק ולמטה נק' אדה"ר כו'. (וידוע בדרז"ל דישראל עבמ"ח שבמוחי' חבי"ד דהיינו בבחי' המוחי' שבראש וז"ש ישראל לי ראש וכמ"ש בני בכורי ישראל כמו הבן ששרשו במוח האב כו' וע"כ ע"י נשמות ישראל בשרשם למעלה בבחי' נשמה שבמוחי' העליוני' נמשך הארת אא"ס מבחי' שמוה"ג הנ"ל שהוא כדמיון אור הנפש עצמה באדם למטה * לכל ההשתל' דקו כו' בבחי' ההתחלקות פרטי פרטיות עד סוף עולם העשי' אך שהולך ובא מכלל לפרט שלו כנ"ל בג' מיני כחות דנר"ץ כו' דהיינו שנמשך מבחי' המוחי' דא"ק לבחי' רוח שביצי' שהן בחי' כללות המדות דאצי' ומשם נמשך לבחי' המל' שנק' נפש בכלל ועד"ז מאצי' לבי"ע הנה תחלה כללות ההארה מאיר בנשמה אדה"ר ששרשו בבריאה. (כמו בחי' א"ק בכללות דבי"ע כמ"ש לכבודי בראתיו יצרתיו כו') וממנו מקבלים האבות שהן המרכבה לבחי' חג"ת והוא בחי' רוח שביצי' ואח"כ מתפשט בס"ר נש"י שכוללי' בע' נפש דיעקב ועד"ו באצי' יש ג"כ בחי' בי"ע ובחי' הבריאה שבאצי' שהוא בחי' אדם קדמאה שבאצי' שהוא אור אבא או א"א וע"י ומשם נמשך אל האבות שהן בחי' חג"ת דז"א שהוא בחי' יצי' ואח"כ במל' דאצי' שכוללת ס"ר נשמות והן ע' נפש

דיעקב וכידוע בפ' שמע שם ע' כו', וזהו דרך כללות, ודרך פרטות יש בס"ר נש"י ג"כ בח' חב"ד חג"ת נה"י והן שנק' ראשי בני" או עיני העדה וכה"ג ויש גשמות שבבחי' מדות דיצי' ויש גשמות שבבחי' נפש דעשי' ונק' בחי' עקביים ובכללות דא"ק גק' עקבות משיחא וכן בפרט בציוור קומת אדם תתאה דמל' דאצי' ויש בחי' יעקב עקביים כרעא דאבוה שהן גשמות שבעקבות משיחא בבחי' עקביים דא"ק בכלל ושרשם במוחי' לי ראש ולכן אמר לו לא יקרא עוד שמך יעקב כ"א ישראל לי ראש להיות שרשם הראשון הוא בחי' אדם דבריאה בחי' הכח היולי הכללי יותר כנ"ל וע"כ ע"י גשמת ישראל דוקא נמשך מבחי' מל' דא"ס שלפני הקו שנק' שמוה"ג עד למטה מטה בסוף בחי' עקביי' דעשי' וגם להיות בחי' תענוג גשמי' דא"י ארץ חטה ושעורה כו' בחי' ג"ע דעשי' ממקור כל התענוגי' דעוה"ב שבבחי' מל' דא"ס כנ"ל וזהו"ע יעקב שנק' בריח התיכון שמבריח מן הקצה אל הקצה כנ"ל וד"ל.

קיצור אות ב'. והיינו ע"י יעקב בריח התיכון, ישראל יהי' שמך לי ראש. נר"ן הנשמה במוח ועי"ז נמשך בכל האברים, ישראל עבמ"ח לכבודי בראתי יצרתיו אף עשיתיו בי"ע הם נר"ן, ועמ"ש מענין בריח התיכון בדר"ה בן פורת יוסף.

ג) והנה אמרו בזה דתלת קשרין הן ישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה. דהנה הגם שמבואר למעלה שע"י שרש נש"י שעבמ"ח כו' הן כמו בחי' אמצעי להמשיך מבחי' עצמות אא"ס ב"ה בכל העולמות עדיין לא יובן דבר זה דהאיך אפשר להיות בחי' ממוצע מאחר ששרש נש"י הוא רק בבחי' החכמה שבראש ובעצמות אא"ס אמרו לאו דאית לי' מכאמ"כ וכמ"ש חכים ולא בחכ' ידיעא כו' וכמא' לית מח' תפיסא ביי' (אפי' מח' דא"ק כו') ואם מפני שאמר כל הנק' בשמי לכבודי כו' שהן שרש נש"י כנ"ל הרי אין זה רק בבחי' המוחי' דחכ' כו' כנ"ל. אך הנה ע"ז אמר הטעם משום דתלת קשרין הן ישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה כו' שיש עוד ממוצע למעלה שמחבר קוב"ה וישראל והוא אורייתא דמתקשרא בקוב"ה שהוא בחי' עצמות אא"ס שנקרא שמוה"ג כנ"ל, וזהו פי' ברוך הוי' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם פי' אלקי ישראל מפני שעבמ"ח לי ראש אך כדו שיומשך מבחי' עצמות אא"ס שלמעלה זהו שא' ברוך ה' כו' מעדאת"כ שהוא בחי' העלם אור עצמותו ממש שנק' שמוה"ג לעדאת"ג עולם דעקודים נקודים כו' נאצל ונברא כו' שנמשכו מבחי' הקו כו' (והיינו שיומשך ממל' דא"ס בג"ר דא"ק ויהי' גק' אלקי ישראל לי ראש כנ"ל) ובחי' ברכה והמשכה זו הוא ע"י התורה דוקא משום דאתקשרא בקוב"ה עצמו שהוא עצמות אא"ס כנ"ל. ולהבין זה י"ל תחלה ענין מ"ש בתורה ואהי' אצל אמון ואהי' שעשועי' יום יום כו'. דהנה בחי' מל' דא"ס שלפני הקו כנ"ל שנק' שמוה"ג גק' ג"כ בשם בחי' תענוג הפשוט שבעצמות א"ס ב"ה ונק' בלשון המקובלים הראשוני' בשם שעשוע המלך בעצמותו (כמ"ש בס' עמה"מ ע"ש) וז"ש אורייתא מתקשרא בקוב"ה היינו שנמשך בחי' הארה מאור אותו התענוג ושעשועים הפשוטים שבעצמותו ממש לבחי' החכ' שבתורה כמו שהיא בשרשה בעצמות אא"ס

שהוא המדע כו' כי אורייתא מח"ע שבעצמו א"ס נפקת ועד"מ שאנו רואים בחכ' אדם שתאיר פניו בתענוג גדול מעצמות התענוג הפשוט שבעצמות נפשו ע"י שחידש איזה חכ' חדשה כמו ר"א דצהבו פניו מפני שמצא תוספ' חדתא וכה"ג והיינו מפני ששורש החכ' קבועה בנפש בבחי' עצמות (ע"כ עצם התענוג מתלבש בה וע"כ כל המדות של הנפש גק' ע"ש החכ' שבה נפש המשכלת או נפש המדברת וכמ"ש במ"א) וע"כ ראשית גילוי התענוג העצמי הוא בכח החכמה כו' וכך יובן למעלה שבחי' ראשית גילוי אור התענוג ושעשועי המלך שבעצמות ממש הנ"ל הוא בחכ' שבתורה וו"ש ואהי' אצלו כו' שעשועי' וזהו אורייתא מתקשרא בקוב"ה שהוא עצמות השעשועים וישראל שנמשכים מתענוג של הטפה שבמוחי' שבראש מתקשראן בבחי' התענוג והשעשועים שבעצמות חכ' דא"ס שהיא התורה וזהו ישראל מתקשראן באורייתא כו' ונמצא ע"י התענוג שבאורי' הוא בחי' ממוצע ממש להמשיך מעצמות השעשועי' למטה ע"י ישראל דמתקשראן באורייתא נמצא שניהם אמת דגם דלמת"ב אפי' מח' וחכ' דא"ק אבל שרש חכ' שבתורה שהוא בחי' עצמות חכמ' דא"ס ב"ה בה נתפס כמ"ש דאורייתא מתקשראה בקוב"ה וכמ"ש ה' קנני ראשית דרכו וזהו שא' בשביל התורה שנקר' ראשית וגם בשביל ישראל שנקר' ראשית תבואתה מטעם הנ"ל אך התו' למעלה מישראל כו' ומאמצעות בחי' ג' קשרין הללו בג' מדריגות דעונג העליון נמשך ונשתלשל הארת העונג האלקי גם עד למטה מטה להיות בבחי' מקור כל תענוגי העוה"ב כנ"ל עד בחי' תענוג הגשמי דארץ חטה שמקבל מג"ע דעשי' כו' (ובזה מתורץ מ"ש ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ שהוא העוה"ב שמוה מביא ראי' דכ"י יש להם חלק לעוה"ב לפי שמשרשם נמשך שרש התענוג של העוה"ב וזהו ירשו ארץ שירושים את שלהם כו' וד"ל).

קיצור אות ג'. אך היינו ע"י אמצעות התורה ישראל מתקשראן באורייתא שהוא ח"ע ובה מאיר שמוה"ג שהוא מקו"ח מקור התענוגי' שהתענוג מתלבש בחכ' ואהי' שעשועי' יום יום, ומשם מקבל בריח התיכון ישראל (ולפ"ז ע"י התורה יחוד או"א י"ה וזהו אורייתא מתקשרא בקוב"ה ואח"כ ישראל ו' בריח התיכון ממשיך מבחי' י"ה בה' תתאה מלכות וזהו יחוד ו"ה).

(ד) ובכ"ז מובן מארז"ל ויותר הקב"ה על עון ע"ז וג"ע וש"ד ולא ויותר על עון ביטול תורה כו'. ולכאורה הנה זה המא' פלאי מאד דאם ר"ל על איש שעובר על ג' עבירות אלו החמורות ע"ז ג"ע וש"ד ולא ביטל מעולם מצות ת"ת שוויתר לו על ג' הללו הלא נאמר ולרשע מה לך לספר חוקי כו' אלא הכוונה כך הוא שע"י שאר עבירות גם כמו ג' עבירות החמורות הנ"ל אין גלות השכינה כ"כ כמו ע"י ביטול תורה שגלות השכינה הו"ע ובחי' הסתלקות אור אלקי מכללות נשי' ומתלבשת בע"ש, וגם שיהי' ריבוי עונות וחטאים כשלג ילבינו ע"י המשכת יגמה"ר וכה"ג, והיינו אמרו ויותר הקב"ה שוויתר ומרבה לסלוח, אבל לא ויותר על ביטול תורה ולא מצד העון שהוא חמור יותר מגול ועריות וכה"ג אלא מטעם שביטול תורה הוא הגורם ביותר בחי' גלות השכינה בע"ש מכל העונות כו'. ולהבין זה הנה ידוע

מ"ש בזהר דרמ"ח פיקודין רמ"ח אברים דמלכא ושס"ת ל"ת הן בחי' שס"ה גידין כי כל אבר הוא מבשר וגידין ועצמות כו', וענין הגידין שבהן הוא סיבוב הילוך הדם הוא הנפש בכל האברים ועצם הגידין הם בחי' כלי' שע"י יוצא האור והחיות דרך אידים דקים להתחלק החיות בכל אבר ואבר לפי מזוגו וטבעו כו' וכך יובן למעלה בבחי' רמ"ח אברים דמלכא שהן רמ"ח מ"ע רמ"ח בחי' המשכות גילוי אוא"ס באצ"י בבחי' כלי' מכלים שונים כמו חסד דרועא ימינא וכה"ג וכידוע ושרש הל"ת בבחי' שס"ה גידין שברמ"ח אברי' דמלכא הללו (להיות הל"ת מבחי' הגבו' והוא בבחי' דם הוא הנפש שהוא מבחי' הגבורה ושרש רמ"ח מ"ע מבחי' החסדים וכמ"ש במ"א שמוה הטעם שרש הל"ת גבוהים ממ"ע, ח"ש שמי עם י"ה שס"ה כו'). והנה כשכנס"י אין מקיימין איזה מ"ע ועוברים על איזה ל"ת ודאי נעשה בחי' פגם וחסרון גילוי אור האלקי בא' מרמ"ח אברים דמלכא (שלכך אמר ועשיתם כאלו עשאוני כו') אמנם לזה יש תיקון למלאות החסרון והפגם שברמ"ח אברים כו' ע"י המשכות מקור הרח"ד כנ"ל, אך ע"י עון ביטול תורה הנה הפגם והחסרון הוא בבחי' הכלי של בחי' ח"ע שמשם שרש התורה כנ"ל דאורי' מח"ע נפקת והיינו שנעשה בחי' מסך והסתר שלא יאיר ממקור התענוג הפשוט גם בחכ' שבעצמות הנ"ל מפני שאין קו"ל קור"א בתור"ה להמשיך אא"ס מבחי' ראשית הגילוי השעשועים העצמי' בחכמתו העצמי' וז"ש אין קור"א בשמ"ך דהיינו בשמוה"ג הנ"ל שהוא עצמות אא"ס מקור כל התענוגים העליונים אין קור"א וממשיך משם גילוי אור התענוג בחכ' שבתורה כו' ובסבת זה מסתלק אא"ס מכל העולמות כי בחי' החכמה שבראש כולל כל פרטי השתל' דאורות בכלי' מכלים שונים כידוע במשל המוחי' שבראש האדם שכולל' בו כל חיות רמ"ח אברים כו' וע"כ דוקא על ביטול תורה נעשה בחי' גלו"ת השכינה למטה יותר מכל העוונות ולא ויותר הקב"ה למחול העון כי אין זה מצד העון אלא מטעם בחי' ההסתרה על כלי' החכ' שלא יאיר אור ממקור הראשון כנ"ל וד"ל. ובוה יובן מ"ש על מה אבד"ה האר"ץ על עונם את תורת"י כו' ופי' ארץ כמ"ש השליך משמים ארץ כו' שהוא בחי' גלות השכינה שע"י ביטול תורה יותר מכל העוונות, וארז"ל מפ"מ חרב בהמ"ק מפני שלא ברכו בתורה תחלה, ולכאורה אינו מובן מ"ש ברכו בתורה והל"ל על התורה מה הוא בתורה הלא הברכה הוא לפני קה"ת ולא בתורה כו', אך הענין הוא שלא המשיכו בחי' ראשית המשכת גילוי אא"ס בתענוג שבחכ', וזהו פי' ברכו ל' המשכה מעצמות אא"ס בחכ' שבתורה, ומ"ש תחלה היינו להיות כי בתורה נמשך מבחי' ראשית הגילוי דעצמו' אא"ס עצמו' השעשועי' לכן חרב בהמ"ק מטעם הנ"ל בענין ביטול תורה שגורם ביותר בחי' גלות השכינה וד"ל.

קיצור אות ד'. לכן ויותר על כו' שהם רמ"ח אברים (בחי' ו"ה) ולא ויתר על ביטול תורה שהוא החכ' מקור החיות הרמ"ח אברים (יחוד או"א).

ה) והנה בחי' הגלות נמשל לשינה כמ"ש ויקץ כישן ה' עורה למה תישן ה' וכיוצא, ולכאורה זה פלא גדול וכי יש בחי' שינה לפני המקום

הלא אין לו גוף כו'. אך הענין הוא כנ"ל בענין גלות השכינה שהוא בחי' הסתלקות אור אלקי מכללות נשיי וגם בשרש שרש כנס"י הראשון שנק' לי ראש כנ"ל גם שם מסתלק אור עצמות המאציל מבחי' המוחי' שבראש. (דא"ק בכלל ובו"א בפרט כו'). וזהו הנק' בחי' שינה למעלה כבי' שנק' דורמיטא שהוא הסתלקות המוחי' מפני בחי' ההסתר והמכסה שנעשה ע"ג המוחי' שמסיבת זה תפול שינה עד"מ בחי' שינה באדם למטה שהשינה באה ע"י המאכל שאוכל הוא המביא לידי שינה כי פסולת המאכל שלא נברר בקיבה עולה מן הכבד בלב ומלב למוח עולים אידיים גשמי' שנעשה מפסולת המאכל ונעשין כמו מכסה ממש לכסות על המוחי' להסתיר ולהעלים בלתי יוכל אור השכל להאיר בכלי המוחי' והוא בחי' השינה במוח וממילא גם ב' הכחות האחרונים ההיולים בלב וכבד שהן בחי' רוח ונפש ג"כ עולין בבחי' הסתלקות למע' בכח היולי שבמוחי' הכללי כי נר"ן כל א' עולה בעליון הימנו כנ"ל ואז ממילא לא נשאר בלב ג"כ רק בחי' קיסטא דחיותא מבחי' רוח החיים שבלב ורק כח התנועה שבנפש הוא הדם שבכבד ולא כח ההרגש' כו' ומפני זה בלתי מתפשטין ג' כחות היולים הללו נר"ן בניתוח התחלקות האברים כמו בהקיץ שהשכל מאיר במוח ומתפשט ללב ומלב לכבד ומתחלקי' לכל פרטי האברים כו' וע"כ ממילא מובן שבבחי' השינה שבנשמה שבמוח ממילא נכלל בחי' שינה שבכל האברים שמקבלים מלב וכבד וכו' ולמעלה יובן מזה שבחי' שינה העליונה במוחי' דא"ק בכלל כמו בזמן הגלות שנאמר עורה למה תישן ה' כו' ממילא נכלל בזה בחי' שינה בשאר האורות דרוח ונפש בכלל ובפרטי האורות המתלבשי' בכלי' מכלי' שוני' עד סוף האצ"ל ולזה אמר בוזהר קוב"ה בגלותא אסתלק לעילא לעילא קוב"ה בחי' ז"א בפרט או בחי' א"ק בכלל ובגלותא הוא בחי' הסתלקות האורות מן הכלים בנר"ן שבאים מלובשים במוחא ולבא וכבדא שנק' בי"ע כנ"ל וע"כ יש מקום או ליניקת החיצונים דע"ש עד"מ אדם הישן שאינו מרגיש בזבובי' היונקי' מנקבי עור גופו וגם בפניו כו' כידוע דע"ש מקבלים מאחורי' כו' וזהו הן הן גבורותיו גוים מרקדין בהיכלו והוא שותק כו' ולזה אמר ויקץ כישן ה' כו' וכמ"ש קומה ה' וממילא יפוצו אויביו שהוא רק כדמיון אדם שקם מן השינה וכמו בזמן אחשוורוש שנאמר בלילה ההוא נדדה שנת המלך כו' וסיבת השינה בא מבחי' פסולת הרע דנוגה שלא נברר עדיין שעולה בנר"ן להיות כמו בחי' מסך מסתיר על בחי' המוחי' העליוני' בכלל ובפרט כנ"ל אבל בזמן בהמ"ק מפני הקרבנות שביררו לכל הע"ש הנה לא ינום ולא יישן כו' ולכן ביטל יוחנן כה"ג את המעוררים שאו' עורה למה תישן כו' ומשחרב בהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה לעוררו בזה מבחי' השינה העליונה הנ"ל וכמ"ש השמיעני את קולך קלא דאורייתא כו' לפי שע"י קול דתורה נמשך מעצמות התענוג הפשוט להאיר בכלי המוחי' דח"ע כנ"ל וה"ז כמו שנתעורר איש מן השינה שיאיר אור השכל מלמעלה הימנו כו' ובעון ב"ת גורמי' ביותר בחי' השינה מטעם זה לפי שאין התעוררו' מלמעלה מתחכמה כו' ולכך בחי' גלות השכינה שהוא בחי' השינה הוא ביותר ע"י עון ביטול תורה מכל העוונות כנ"ל וד"ל.

קיצור אות ה'. והיינו כי מביטול תורה חכ' נמשך שינה הסתלקות המוחי' בשרשן גם מבחי' ישראל לי ראש קוב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא זח"ג דף עשרים ע"ב ובפ' ויגש דר"י ע"א ובתו"א בד"ה וארא אל אברהם ובד"ה כי עמך מקו"ח, והשינה מהאידים הגסים שמהמאכל, וכך בביטול תורה ונמשך אחר מחדו"מ דנה"ב הם הגורמי' הסתלקות המוחי' וכמו"כ גם בלב וכבד נשאר רק קיסטא דחיותא ולכן ארו"ל יושב בטל כישן דמי גבי ר"ה, ויוחנן כ"ג ביטל המעוררי' כי ע"י הקרבנות המשיכו בחי' לא ינוס ולא יישן כו' ועכשיו תפלה במקום קרבנות.

ו) וזהו עולת תמיד העשוי' בה"ס לריח ניחוח כו'. פי' ריח ניחוח הוא ריח הקרבנות שמעוררים מבחי' השינה למעלה עד"מ בנפש האדם למטה הנה אנו רואים שע"י הריח הטוב והחזק שיריח יתעורר מיד ויש בזה ב' דברי' הא' שע"י ריח הטוב והחזק מסתלק בחי' המכסה מן האידים הגשמי' מעל המוח כנראה בחוש וחוזר ונמשך אור וחיות במוחי' בהתחדשות ומן המוח ללב ולכבד וכל ג' כחות היולים הללו עם כל פרטיהם מתחדשים באור וחיות חדש ממש, והב' הוא אחר שהריח הטוב עולה למוח מיד חוזר הוא לירד למטה מן המוח אל הלב (והוא בנקב הב' שבחוטם שהוא בחי' שוב כו') ונעשה בחי' נח"ת הר"ח ותענוג גדול המשיב את הנפש כו' והוא הנק' ניחוח שבא למטה בלב נחית מלמעלה כו' וכל אלה הוא למעלה ע"י הריח של הקטר חלב ודם מן הקרבנות כי הגם שהחלב ודם גשמי ה"ז בחי' העלאה וביורד משרש הבהמה בבחי' פ"ש למעלה ועד"ו עד למעלה כמו באדם ריח המאכל וכמ"ש לחמי לאשי ריח ניחוחי כו'. והנה החלב הוא בחי' המובחר של הדם דהיינו בחי' אור התענוג שבנפש מלובש בחלב שנברר המובחר מן הדם וכמו חלב ודשן תשבע גפשי בעונג כו' וכמו שנראה בחוש הטבעי שישמן האדם בחלב מרובה רק ע"י התענוגי' שמקבל תמיד וכן בעל תענוג ביותר יותר יתמלא חלב כו' ולמעלה ג"כ ע"י בחי' התענוג הגשמי שנתעלה מהקטר חלבים של הקרבנות מעוררים למעלה בחי' ריח ניחוח טוב בבחי' תענוג דוקא והוא ע"י בחי' ארי' דאכיל קורבנין שנתמלא ע"י בבחי' התענוג העליון והיינו בחי' המשכות תענוג העליון מלמע' מע' עד למטה מטה וזהו ריח ניחוח עד"מ נח"ר שנמשך מן עליי' הריח אל הלב בתענוג מורגש מאד כנ"ל וזהו שא' בקרבן נח וירח ה' את ריח הניחוח ויאמר לא אוסיף עוד כו' ונמצא ע"י ריח הקרבנות נתעורר מבחי' השינה כמו עד"מ הריח העולה שמסיר המכסה כנ"ל, ועוד שנמשך בחי' ניחוח מעצמות התענוג העליון עד למטה מטה כו' חתו פי' ריח ניחוח לה' שגא' בכל הקרבנות פי' ניחוח ל' המשכה מלמעלמ"ט לשם הוי' (שהוא בחי' א"ק בכלל או ז"א בפרט כנ"ל) ולכן ביטל יוחנן כה"ג את המעוררים כנ"ל וד"ל. והנה עכשיו תפלות במקום קרבנות תקנום כידוע ואמר בזוהר שעת צלותא שעת קרבא וכמ"ש בחרבי ובקשתי ותרגומו בצלותי ובעותי ואמר עוד בזוהר דמאן דקטיל לחויא יהבין ל' ברתא דמלכא כו'. ולהבין כ"ז הנה כמו שע"י תמיד של שחר הי' מכופר עון ב"ת של לילה וע"י תמיד של בה"ע הי' מכופר

על עון ב"ת דיום מטעם הנ"ל שהקרבת דתמידין הן לבחי' ריח ניחוח לה' לעורר מבחי' השינה כמו ע"י התורה כו' כך עכשיו ע"י תפלה של שחר ומנחה וערבית שהן במקום תמידין דוקא כו'. וביאור הדבר איך יש בחי' ריח ניחוח גם בתפלה. הנה א' בזהר דכד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה כו' וגם ארז"ל במקום שבע"ת עומדי' כו' והענין הוא כמו שאמרו איזהו גבור הכובש את יצרו שהוא בחי' בע"ת דמשכין לי' בחילא יתיר כמ"ש בזהר דהיינו לכבוש את יצרו בין בוע"ט בין בסו"מ. וביאור הדבר ידוע להיות כי במ"ע יש ג"כ גבול אינו דומה שונה פרקו ק' פעמים לק"א כו' להיות היפך הטבע והרגילות כו' ובחי' גבו' הוא לכבוש הטבע המנגד כו' וז"ש ושבתם וראיתם בין עובד אלקים כו' וכל שאינו שונה ק"א פעמים אינו נקרא עובד אלקים ולכאורה למה לא אמר שם הוי'. אך הענין כמארז"ל על הנעלבין ואינן עולבין כו' עליהם אומר הכ' כצאת השמש בגבורתו. ולכאורה מה שייך לזה פסוק זה דוקא אך הענין הוא כידוע בפ"י שמש ומגן ה' אלקים דשם אלקים הוא בחי' מגן ונרתק לשם הוי' להעלים ולהסתיר כו' ומזה נמשך שרש הטבע כו' ונק' עובד אלקים (שהוא גימט' הטבע) כשמהפך הטבע לפי שעובד ומתקן לשם אלקים שרש הטבע מפני התגברות אור שם הוי' לצאת מנרתק ומגן המסתיר שהוא שם אלקים וז"ש כצאת השמש שהוא שם הוי' עצמו' האור בגבורתו לצאת מנרתקו כמארז"ל לעתיד יוציא חמה מנרתקה כו' והוא ע"י בחי' הגבו' שלמטה כמו איזהו הנק' גבור הכובש את יצרו בסו"מ בהיפך הטבע גם מתאוות היתר למשול ברוח המתאה וכובשו וכך למעלה דרכו של איש לכבוש כו' כמו שיגבור אור השמש עצמו כו' ושיתגלה מבחי' שמוה"ג טובב הכללי להשפיע עד למטה מטה כנ"ל כי באתעדל"ת אתעדל"ע כידוע וד"ל. וזהו מאן דקטיל לחויא דקטיר לרגלוהי דנק' כו' שהוא בחי' נוגה דמפתי לאתתא כו' בסומוע"ט יתבין לי' ברתא דמלכא שהוא שם אד' או שם אלקים כי נק' עובד אלקים מטעם הנ"ל ופי' יתבין לי' שלא יסתיר שם אד' ואלקים ויכול תמיד להמשיך מעצמות אוא"ס באבי"ע כו' וד"ל. וכמו שע"י בחי' גבו' כך ע"י בחי' חסד כמו ע"י צדקה וחסד נתעורר אור חסד עליון להאיר בהתגברות כמ"ש כי גבר עלינו חסדו להיות ח"ס דל"ת לש' אד' דלית לה כו' שלא יסתיר ולא יהי' יניקה לחיצוני' ג"כ כלל וכלל כי יגרשו מכת בחי' הגבו' שבחסד עליון זה וד"ל. וזהו בחי' ניחוח שבתפלה לעורר ע"י ביטול רצון מלמטה בבחי' גבורו' יהוא נעשה בחי' הריח לעורר למע' בחי' תגבורת חסד עליון שנק' ניחוח כו' והיינו ע"י מלחמה שיתגבר על יצרו וקטיל לחויא לאכפי' לסט"א בב' יצריך כו' ונק' שעת קרבא ותרגום בחרבי ובקשתי כו' ויתבין לי' ברתא דמלכא דא צלותא שהוא גילוי אור הוי' באד' וע"כ כמו שע"י הו'מדין הי' כפרת עונות דיום ולילה כנ"ל כך עכשיו ע"י התפלה מטעם דאגכפיא סט"א כו' (והיינו אפי' נחש כרוך על עקבו לא יפסיק התפלה כו').

קיצור אות וא"ו. זהו עולת תמיד כו' לריח ניחוח הריח מעורר מהשינה. וע' בלק"ת בששה"ש בד"ה באתי לגני פ"ב מענין אריתי מורי ובהביאור

שם פ"ב, הקטרת החלב כי החלב נמשך מבחי' תענוג וכשמהפך התענוג מגשמי' להיות או תענוג על ה' זהו ריח הגורם תענוג, וענין דם התמיד מבואר בת"א בד"ה בכ"ה בכסליו, ועכשיו תפלה במקום תמידין תקנום עולת התמיד הי' מכפר על ביטול תורה והריח בתפלה ע"ד איזהו גבור הכובש את יצרו בל"ת וכן בוע"ט לכבוש טבעו ע"י ששנה פרקו ק' פעמים וא' שהוא הנק' עובד אלקים זהו הנק' ריח שהריח הוא מדבר חריף וחזק וזהו"ע מורי עם בשמי כמ"ש בד"ה באתי לגני הנ"ל, וזוכה לבחי' כצאת השמש בגבורתו ועד"ו התפלה שנק' ולעבדו כמו עובד אלקים הנ"ל נק' ריח זהו לבעל החוטם אני מתפלל זח"ג דק"ל ע"ב וע' בלק"ת ס"פ שלח ע"פ וישלח יהושע כו' בענין יריחו ובענין אנשי יריחו היו כורכין את שמע כו' ואע"פ שגם בשכמל"ו נק' ריח שהריחה ציקי קדירה הם רצו לעלות ריח טוב יותר בחי' למס"נ באחד כו' ע' בת"א בד"ה בחדש הג' מענין אנשי יריחו וכיון שהריח מגיע בבחי' עצמות שלמע' מהמוחי' ועי"ז מעורר מבחי' שינה, ולכן עולת תמיד מכפר על ביטול תו' שהוא בחי' חכ'.

ז) ומעתה י"ל מ"ש עולת תמיד העשוי' כו' מהו העשוי' כו' דהנה מה שעכשיו בחי' התפלה ובזמן בהמ"ק התמידין נק' עולת תמיד לריח ניתוח כבר היא עשוי' בה"ס גם קודם שנאמרה פ' התמיד להיות שבה"ס כשקבלו ישראל את התורה הי' בחי' גילוי אא"ס מעצמותו ממש מבחי' שמוה"ג כמו שא' אנכי פי' מי שאנכי סדכ"ס וכו' והנה סיבת בחי' הירידה הזאת הוא מפני שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים דוקא כי סוף מעשה במח"ת כידוע וזהו העשוי' מכבר בה"ס להיות לריח ניתוח מבחי' בירורי נוגה בסומוע"ט ממעשה התחתונים כנ"ל אך איך יכול להיות עכשיו ג"כ בבחי' הבירור דסומוע"ט במ"ע ול"ת כמו במ"ת לעורר מבחי' עצמות אא"ס אנכי מי שאנכי כו' הנה הטעם הוא לפי שבמ"ת מפני בחי' עוצם בחי' ההתגלות מעצמו' אא"ס ב"ה כשירד ה' על ה"ס ואמר אנכי כו' נזדככו או בני' מחומריות גופן לגמרי כמ"ש ויחרד כל העם אשר במחנה כו' בבחי' ביטול המציאות ממש וכמארז"ל עכדו"ד פ"ג ממש כו' ועלה שרש נשמתן במקור חוצבן בעצמות אא"ס שלפני הקו כו' וידוע דאנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענום כו' שע"ז פ"ג כי שאר הדברות מפי משה שמעו כמ"ש דבר אתה עמנו ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות כו' ואנכי כולל כל רמ"ח מ"ע ולא יהי' לך כולל כל שס"ת ל"ת ודבר ה' יקום לעולם וגם עכשיו דבריו חיים וקיימים וע"כ גם עכשיו יש בכאו"א מישראל בחי' גילוי אא"ס מבחי' אנכי כו' כמו במ"ת להמשיך מבחי' עצמות התענוג כו' ע"י רמ"ח מ"ע הכלולי' באנכי וע"י ביטול הרצון במצות ל"ת לאכפי' ממשך ג"כ מבחי' העצמו' כנ"ל והיינו לריח ניתוח שבכל המצות שנעשה ונגמר בזמן מ"ת, וזהו עולת תמיד העשוי' בה"ס וקאי על כנס"י שמעלין תמיד ריח ניתוח טוב בבחי' הבירורי' בסומוע"ט שזה עשוי' מכבר בהר סיני מטעם הנ"ל וד"ל.

לריח ניחוח אשה לה' כו'. הנה י"ל מה שפעם א' אשה ריח ניחוח לה' ובכאן א' תחלה לריח ניחוח ואח"כ אשה לה' וכך יש כמה פסוקים בקרבנות שפעם מקדים אשה לריח ניחוח ופעם מקדים ריח ניחוח לאשה כו'. אך הענין הוא דבפי' אשה יש ב' מדריגו' א' בחי' דכר וב' בחי' נוק' כי אשה ואיש שניהם ל' אש כמו ואל אישך תשוקתך ולזאת תקרא אשה כי אל אישה תשוקתה ברשפי אש שלהבת והאיש הוא בחי' דכר וזהו ההפך בין אש דדכר לנוק' בדכר אש יו"ד ובנוק' אש ה' והוא בחי' המשכת מ"ד דדכורא שנמשך ברשפי אש התשוקה להשפיע נק' אש יו"ד דחכ' מקור המשכות מ"ד כידוע ובחי' העלאת מ"ן דנוק' נק' אש ה"א ברשפי אש התשוקה לקבל השפע כו' (כידוע מדרז"ל איש ואשה זכו שכינה ביניהם לא זכו אש אוכלתן כי אותיות י"ה דאיש ואשה מתחברין יחד כשזכו להתקדש ביחוד כו') וכך יובן באש הקרבנות דהנה ידוע דאש על הקרבן מצוה להביא מן ההדיוט ונק' אש של הדיוט כמ"ש אש תמיד תוקד על המזבח כו' (וכשמקריב הקרבן באש של הדיוט אח"כ נמשך בחי' אש של מע' הרוחני האלקי ובווהר נק' בשם אר"י דאכיל קורבנין כו' והוא האש שנמשך מבחי' הגבו' העליוני' דפני אר"י שבמרכבה כו' והרי האש של הדיוט הוא בחי' העלאה למע' כמו העלאת מ"ן דאש דנוק' ע"כ נק' אשה ל' נוק' ובחי' אש של מעלה דאר"י כו' בא בבחי' המשכה מלמעלמ"ט כמו בחי' אש דאיש שנק' המשכת מ"ד להשפיע כנ"ל וה"ו בחי' יחוד משפיע ומקבל וע"כ נאמ' פעם אשה בבחי' מ"ד ופעם בבחי' מ"ן כפי אופן הקרבן והיינו כשמקדים לומר ריח ניחוח אשה לה' היינו בבחי' מ"ד דדכורא שנק' ניחוח אשה לה' מלמעלמ"ט כמו התפלה שבמקום תמידין שנמשך מלמעלה אחר בחי' ההעלאה מלמטה כו' וכאשר מקדים לומר אשה לריח ניחוח ר"ל בבחי' העלא' מ"ן דנוק' אש ה"א שיעלה למע' לריח ניחוח לה' להיות אח"כ המשכת מ"ד כמ"ש אש תמיד תוקד שהוא בחי' העלא' מ"ן התמיד' אך מ"ש עו"ת העשו' הכוונה על בחי' אר"י שבא מלמעלמ"ט כמובן מתוך כל הנ"ל וד"ל.

והנה ארז"ל האכל יאכל בשתי אכילות כו' א' אכילת מזבח והב' אכילת אדם והוא מה שהכהנים אוכלים אחר ההקרבה ע"ג המזבח ובעלים מתכפרין כו' וכך הוא למעלה א' בחי' אכילת מזבח העליון הו"ע יחוד הנ"ל באש שלמטה ואש שלמעלה שאש שלמטה הוא מן בחי' הבהמה שנקרבה ועלה בשרשה בבחי' פ"ש כו' ונמשך מבחי' פ"א לאכול הקרבן ונק' בחי' אש שלמעלה וכ"ו אינו אלא בבחי' המרכבה דפ"א כו' אבל הנה כ' ועל הכסא דמות כמראה אדם שע"ג המרכבה כו' וכמו שמבואר בענין יחוד הנ"ל כך יש בחי' יחוד יותר עליון והוא בבחי' אכילת אדם שע"ג הכסא כו' דהיינו כידוע דיש ב' בחי' אדם אחד בחי' אדם תתאה שבמרכבה כמ"ש ופני אדם לארבעתן (ובזו' נק' אנפי זוטרי או כרובים כרביא כו') והב' בחי' אדם עילאה שעל הכסא כו' וכמ"ש כמים הפל"פ כן לב האדם לאדם דהיינו לפ"ע בחי' העלא' מ"ן דאדה"ת שבמרכבה לגבי בחי' האדה"ע כן נמשך אור מ"ד מבחי' אדה"ע לאדה"ת למהוי אחד באחד שהוא בחי' יחוד זוי"ג בכלל וכמ"ש לבבתי

אחותי כלה כו' כידוע וגם כאן הוא בדרך הנ"ל שלפ"ע בחי' תשוקת רשפי אש שלהבת י"ה מבחי' אדם התחתון שהוא בחי' המל' כמ"ש רשפי רשפי אש כו' וכמ"ש ואל אישך תשוקתך כו' כך נמשך ג"כ בחי' אש שלמעלה דאיש שהוא בחי' מ"ד דז"א כמ"ש ה' איש כו' ברשפי אש האהבה וכמ"ש מה יפית כו' אהבה בתענוגי' מלמעלמ"ט הבאה ברשפי אש התלהבות התענוג כו' והוא הנק' אש שלמטה ואש של מעלה בבחי' אכילת אדם כנ"ל בענין אש שמ"ט ואש שמ"ע באכילת מזבח (וב' מיני יחודים הללו הוא ההפרש בין בחי' אכילה לבחי' התפלה כמ"ש במ"א בענין פתח במזבח וסיים בשולחן כו') וז"ש עולת תמיד כו' לריח ניחוח אשה לה' להיות מקור כל בחי' המשכת מ"ד דז"א ממקור הגבורו' העליוני' שנמשך בבחי' הריח (דחוטמא דע"י מבחי' חיי דחיין) מעצמות אא"ס ב"ה כנ"ל וד"ל.

קיצור. וענין העשוי' בה"ס כי הנה ענין לריח הנ"ל שממשיך אוא"ס בחכ' כבר הי' בה"ס בדיבור אנכי ולא יהי' לך שהוא המשכה משמוה"ג להתלבש בחכ' שהוא התורה ומשם נמשכה לישראל לי ראש כו' וכ"כ למה בשביל שנתאוה הקב"ה שיהי' לו דירה בתחתונים ע"ד שישראל יבררו עולם התהו שנפל בק"ב כו' ואז ניתן הכח שיוכלו כנס"י להיות בבחי' עו"ת להעלות ריח כי אנכי ולא יהי' לך מפה"ג שמענום והגיעו עי"ז לבחי' ביטול ויחרד כל העם ועכ"ד פ"ג וזוה גמשך הכח בנשמות שיוכלו להעלות מ"ן לאתכפי' ולאתהפכא וע' בד"ה ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה, א"כ עו"ת היא העשוי' בה"ס, וזהו ע"ד כי בועליך עושיך ה' צבאות שעשאה כלי כי ביום חתונתו זה מ"ת, גם י"ל בה"ס שירדה שנאה כו' נעשה כנ"י עולת תמיד כמ"ש בזוהר פנחס דרמ"ז ע"ב וע' ר"פ צו. עמ"ש מענין תמיד בבוך שמות ויקרא במד' פ' תרומה ע"פ לחם פנים לפני תמיד. ואפ"ל שזהו מארז"ל מהיכן זכו ישראל לק"ש ממ"ת וק"ש נק' ריח כמא' היבוקא בלק קפ"ו שהבין מריחא דלבושיכו שלא קראו ק"ש. וק"ש נק' עולה כמארז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מקריב עולה בלא מנחה. ערובין פרק הדר דס"ג ע"ב גדול ת"ת יותר מהקרבת תמידין כיון שבחי' עו"ת היא העשוי' בה"ס א"כ עכשיו להגיע בחי' זו זהו ע"י עסק התורה. ועו"ת ע"ד שנתבאר בד"ה ואתחנן שלא נדפס בלק"ת שע"י התפלה הנק' עו"ת זהו העלי' ממטלמ"ע וע"י התו' נמשך בחי' זו מלמעלמ"ט וזהו עדיף כו'. ועמ"ש בדרוש קח את המטה בענין ודברתם אל הסלע ונתן מימיו שבחי' ואל אישך תשוקתך גבוה מבחי' אה' הבן אל האב כי הוא בחי' אהבה ברשפי אש ע' בד"ה ואשה כי תדור ולבחי' זו זכו בה"ס כי ביום חתונתו זהו מ"ת וזהו ג"כ ענין עולת תמיד העשוי' בה"ס דוקא כי בחי' עולת תמיד זהו ע"ד הנז' וז"ג ויקרא ז' ע"ב מלכא בלא מטרוניתא כו'.

עולת תמיד * העשויה בה"ס לריח ניחוח אשה לה. להבין מהו העשויה בה"ס דמשמע שהוכנה קרבן עולת תמיד מכבר במעמד ה"ס. ולכאורה פ' התמיד נא' אחר מעמד ה"ס כידוע. וגם מהו לרית ניחוח וכי יתכן שריח קרבן חלב דם גשמי יעלה לבחי' ריח ניחוח למע' שאין להקב"ה גוף ולא מתוארי הגוף ואיך ירית ריח ניחוח מהקטר חלב ודם שאינו ריח טוב גם לתאדם הגשמי כידוע. אך הגה תחלה יש להקדים ענין הידוע בפ' מארז"ל דקודם שנבה"ע ה' הוא ושמו בלבד פי' שמו הוא בחי' התגלות אורו חיוו לבד מעצמותו כבי' עד"מ שמו של אדם שאינו מבחי' עצמותו רק שנתפס לקרות אותו ע"י השם כך בחי' שמו של א"ס ב"ה אינו אלא בחי' אותיות התגלו' עצמותו כדמיון זיו השמש ואורו שאינו נחשב מעצמו' מאור השמש רק שנגלה העצם באותו חיוו ונק' התגלות שלו בלבד שעיי' נתפס למראה עין כל וכך השם אינו אלא להתפס לזולתו לקראו בלבד כנ"ל. וממילא מובן שאין בחי' ההתגלות עושה שום שינוי בהעצמו' וכך למעלה לא יעשה בחי' זיו ואור דא"ס ב"ה שום שינוי בעצמותו כבי' (ובמד"ר פ' חוקת ע"פ אני הוי' הוא שמי אומר הוא שמי שהתנתי ביני לבין עצמי הוא שמי שהתנתי ביני לבין בריותי. ואם שמו ית' הוא האור איך שייך שהתנתי. ואולי גם ע"ס נק' שמו כמ"ש בתו"א פ' תרומה בד"ה מי יתנך ועיי' יתכן שהתנתי להיות מאיר ע"י ע"ס דאצי' או שהתנתי ביני לבין עצמי זהו האורות דע"ס שהתנתי ביני לבין בריותי זהו הכלים דע"ס, או זהו שם הוי' וזהו ש' אר' וצ"ע ואין כאן מקומו). וזהו מלך משובח ומפואר עדי עד שמוה"ג פי' כי גם מקור כל תענוגי עוה"ב בעליות העולמו' דאבי"ע עד גו"ן אלפי' יובלות (לשון זה צ"ע) וגם בחי' יום שכולו שבת בטלין ונכללין כולן בבחי' שמוה"ג שהוא רק בחי' זיו מאור דא"ס עצמותו (וע' מזה בתו"א בד"ה ואלה שמות בני"י) להיות מרום ומתנשא מכל העולמות דאבי"ע ומקור כל התענוגי' דעוה"ב נברא רק ביו"ד כו' אבל שמוה"ג הוא בחי' א"ס ממש ומשם נמשך בחי' משובח ומפואר עדי עד בבחי' נצחיות בלי הפסק ושיעור כו' (וע' עוד מענין שמוה"ג בתו"א ס"פ מקץ בד"ה מזוה מימין ובהביאור ובד"ה שובה ישראל עד דרוה"ש פ"ה בענין ישר"מ כו'). אך הגה במקום גדולתו ית' שם אתה מוצא ענותנותו שירד וצמצם את אורו הנק' שמוה"ג להיות נמשך ונגלה בבחי' השתל' עו"ע להיות נק' חכים ומבין ורחמן כו' הגם שמצד עצמו' אא"ס לאו דאית בי' מכאמ"כ כי הוא אור פשוט בתכלית האחדות הפשוטה וזהו שכ' לך ה' הגדולה והגבורה כו' כידוע ואמנם ע"י בחי' ריבוי הצמצומי' נמשך השפעת אא"ס למטה מאד דהיינו עד בחי' מל' ית' להחיות רוח שפלים בע"ג במ"ש מלכותך מכ"ע ומלכותו בכל משלה בירידות המדריגו' עד שמהווה גם לצומח ודומם הגשמי וכמ"ש דאין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמע' המכה בו ואומר לו גדל עד בחי' מל' דעשי' המהווה כל עולם העשי' ובמל' דעשי' מלובש מל' דיצי' ובמל' דיצי' מל' דבריאה ובמל' דבריאה מל' דאצי' עד בחי' מל' דא"ס שנק' שמוה"ג שלפני ההשתל' והוא הנק' במקום גדולתו.

קיצור. ענין עד שלא גבה"ע הי' הוא ושמיה"ג בלבד שמו בחי' אורו וזיו שאינו פועל שינוי בעצם המאור (ה). וענין אני הוי' הוא שמי שהתניתי ביני לבין עצמי ע"ס כו' ע' משובח ומפואר עדי עד נמשך ג"כ רק מבחי' שמוה"ג והנה במקום גדולתו (ה). גדולתו י"ל שמו הגדול ע' שם אתה מוצא ענותנותו שירד וצמצם אורו הגדול להיות מהווה עולמות תחתונים וז"ש לך ה' הגדולה והגבורה כו' עד לך ה' הממלכה וזהו"ע מלכותך מכ"ע והיינו ע"י שמבחי' מל' כ"ע מתחלק תחלה השפע לד' חיות המרכבה ואח"כ מתחלק עוד לפרטי' עד שנמשך אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה כו'.

(ב) והנה כדי להמשיך משמוה"ג שלמע' מהשתל' להיות נק' חכים ומבין גדול וגבור כו' ומקור הענוג העוה"ב עד למטה מטה בבחי' מל' דעשי' היינו ע"י בחי' יעקב שנק' בריח התיכון המברית מן הקצה אה"ק (והוא בחי' ת"ת שעולה עד הכתר שבו מאיר מל' דא"ס הנק' שמו הגדול, מו"ח ז"ל) והנה כתיב לא יקרא עוד שמך יעקב כ"א ישראל יהי' שמך פי' ישראל ל' ראש כי ברא כרעא דאבוה הוא (ומאחר שנא' בני בכורי ישראל הרי הבן שרשו ממוח האב והוא נק' כרעא דאבוה וזהו לי ראש, כמדומה זהו לי מו"ח ז"ל, ובמ"א ביאר אדמו"ר שע"י שהאדם הוא בבחי' ביטול כביטול הרגל לגבי הראש מחמת כי ברא כרעא דאבוה, הנה עי"ז האדם הוא בבחי' לי ראש שממשיך גילוי רצה"ע וח"ע במדותיו ית' הנק' ז"א כן פי' בד"ה את שבתותי תשמרו דתק"ע שלא נדפס בתו"א.

קיצור. כדי להמשיך משמוה"ג זהו ע"י יעקב בריח התיכון והיינו ישראל יהי' שמך בחי' לי ראש ע"י הביטול בבחי' ברא כרעא דאבוה (הוא).

והענין הוא להיות ידוע שיש ג' כחות באדם שנק' נר"ן משכן הנשמה במוח והרוח בלב והנפש בכבד וג' כחות אלו שבמוח לב כבד הם כחות כללי' לא כשאר כחות שבאברי האדם שכ"א כח פרטי מצומצם לפ"ע חיות אותו האבר בפרט בלבד אבל ג' הכחות שבג' האברי' הללו מוח לב וכבד הן הנה בחי' כחות כללי' דהיינו שכ"א כח כללי שנכללי' בו כמה מיני כחות של אברי' פרטי' אך אח"כ מתחלקי' כו' (וכמ"ש במשנה בערוכין פי' ערך ראשי וערך כבדי עלי נותן ערך כולו).

קיצור. שיש ג' אברים כללי' בגוף האדם מוח לב וכבד שבהם מלובשים נר"ן).

והנה ג' כחות אלו נר"ן הנה היותר עליון נק' כלל יותר והתחתון הימנו נכלל בו ואינו כח כללי כ"כ כו' כמו המוח שבו מלובש הנשמה הנה כל כחות הגוף כלולי' בו ולכן גידי המוח מתפשטי' בכל אברי', ואחרינו הרוח שבלב גם כן כללי ולא כל כך כמו המוח ואחרינו הכח שבכבד הוא גם כן כח כללי אבל לא כמו הלב (ה) וגם מן הלב לפכד מפסיק פרסא חצר הכבד והוא ענין אף עשיתיו שיש הפסק בין יצירה לעשי' בתיבת

אף כמ"ש בתו"א ד"ה לבסומי בפוריא דרוש הראשון, ומזה נמשך תוס' ענין מבודלים כמ"ש בד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוה"ש, ע' נמצא מובן מכ"ו שע"י משכן הנשמה אשר במוח שהוא כח היולי יותר מתפשט על ידו כל פרטי חיות הנפש עד צפורן ולפ"ז הרי הנשמה אשר במוח הוא בחי' ממוצע שבו וע"י יומשך מן כלל עצם הנשמה להחיות לכל פרט ופרט של האברים עד היותר אחרון כו'.

(קיצור, זהו"ע כבד לב פרעה שמחמת עוני נעשה הלב בבחי' כבד כמ"ש במד"ר ר"פ בא, וגם כחות הנ"ל העליון כללי יותר משל מטה הימנו לכן המוח כולל חיות כל רמ"ח אברי' י"ל ג"כ ע"י שמוזכר מעשיו נעשה הכבד שלמטה מהפרסא כמו הלב היפך מבחי' פרעה).

וכמ"כ יובן הנמשל בבחי' ועל דמות הכסא כמראה אדם דהנה כתיב ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שהן ג' מדריגות דגר"ן הנ"ל בריאה בחב"ד שבמוח ורוח ביצי' ונפש בעשי' שמתלבשי' בג' כלים מוחא לבא וככדא, וידוע במדרז"ל דישאל עבמ"ח שבמוחי' חב"ד דהיינו בבחי' המוחי' שבראש כמו הבן שרשו במוח האב וע"כ ע"י נש"י בשרשן למע' בבחי' נשמה שבמוחי' העליוני' נמשך הארת אא"ס מבחי' שמוה"ג לכל ההשתל' בבחי' התחלקו' פרטי פרטיו' עד סוף העשי' והנה נשמת אדה"ר הוא בבדיאה ע"כ תחלה כללות ההארה מאיר בנשמת אדה"ר וממנו מקבלי' האבות שהן המרכבה לבחי' חג"ת והוא רוח שביצי' ואח"כ מתפשט בס"ר נשמות שכוללי' בע' נפש דיעקב.

קיצור, ד"כ ג' בחי' נר"ן זהו אדה"ר נק' נשמה למוחי' האבות נק' חג"ת בחי' רוח וכללו' נש"י הנמשכי' מבחי' ע' נפש זהו נפש וכן גם בכל דור יש בנשמו' ג' בחי' ע"ד הנ"ל.

ג) והנה אמרו בזוהר תלת קשרין אינון ישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה, דהנה הגם שמבואר למע' שע"י הצדיקי' שעבמ"ח הם כמו בחי' אמצעי להמשיך מבחי' עצמו' אא"ס ב"ה בכל העולמו' עדיין לא מובן דבר זה כלל דהאיך אפשר להיות הנשמות בחי' ממוצע מאחר ששרש הנשמו' הוא רק בבחי' חכ' דז"א ובעצמו' אא"ס אמר דלאו מכאמ"כ ולית מתבי"כ א"כ איך הם בבחי' ממוצע, אך הנה ע"ז אמרו הטעם דתלת קשרין אינון כנ"ל א"כ הרי יש עוד בחי' ממוצע תחלה שמחבר קודב"ה וישאל והוא אורי' דמתקשראה בקוב"ה שהוא עצמו' אא"ס שנק' שמוה"ג, וזהו פי' ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם בתלים סי' ק"ו פי' הברכה וההמשכה מן העולם עדאת"כ עד העולם עדאת"ג אשר שרש שני עולמו' אלו הם משני שמות הוי' שלפני יג"מ כמ"ש בזו"א פ' ויצא דקנ"ח ע"ב ובחי' ברכה והמשכה זו הוא ע"י התורה דוקא משום דמתקשראה בקוב"ה עצמו' שהוא עצמו' אא"ס, ולהבין זה ילה"ק תחלה ענין מ"ש בתורה ואהי' אצלו אמון שעשועי' יום יום והנה בחי' מל' שנק' שמוה"ג (כמ"ש בתו"א ס"פ מקץ סוף הביאור דמזוזה מימין מל' דא"ס או בינה) נק' ג"כ בשם התענוג הפשוט שבעצמותו לבחי'

החכ' שבתורה כמו שהיא בשרשה וכו' אורייתא מח"ע נפקת ועד"מ שאנו רואים (בחכמת אדם שתאיר פניו, מו"ח) בתענוג גדול מעצמות התענוג הפשוט שבעצמות נפשו ע"י שחידש איזה חכ' חדשה כמו ר' אבוה שצהבו פניו משום שמצא תוספתא חדתא וכה"ג והיינו מפני ששרש החכ' קבוע בגפש בבחי' עצמות.

וזהו * תלת קשרין אינון כי אינו מוכן איך ביכולת הנשמות ששרשן מחכ' דז"א להמשיך מעצמו' אא"ס אלא היינו ע"י אמצעות התורה שהיא מח"ע ובה מאיר שמוה"ג שהוא מקור חיים ומקור התענוגי' שהתענוג מתלבש בחכ' וזהו ואהי' שעשועי' יום יום, ומשם מקבל בריח התיכון ישראל עד"מ בהמשכ' הטפה מהמוח נמשך ומלוכש בה תענוג, וכמ"ש בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ צו"ר דרוה"ש ד"ה ביאור הדברים וז"ל מקור הנשמו' הוא מבחי' תענוג זה כנודע שהזריעה הוא בגמר ביאה בעת התענוג כו' ולכן יש בה כח להעלות את המל' להיות מקדשי שמך כו' עכ"ל.

ובכ"ז מוכן מארז"ל בפתיחתא דאיכה וויתר הקב"ה כו' ולא וויתר על ביטול תורה אין הכוונה על איש שעובר ח"ו ואינו מבטל תו' דהכתיב ולרשע כו' אלא הכוונה בכללו' שאפי' בג' עבירות החמורות אם רוב הדור עוסקים בתורה וויתר להם הקב"ה ואין נמשך מזה גלות השכינה כי ע"י עסק התורה שמתקשרת בהקב"ה בשמוה"ג הי' נמשך יגמה"ר כשגל ילבינו (ה', כנ"ל דשמוה"ג זהו שם הוי' שלפני יגמה"ר וע' בענין הרועה בשושנים ששונים בהלכות ע') רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים שס"ה ל"ת שס"ה גידי הדם (ע"ד כלים ואורות) אעפ"כ יש לזה תיקון ע"י המשכות יג"מ. אך ע"י עזר ביטול תורה הפגם בכלי החכ' שנעשה המסך שלא יאיר ממקור התענוג בבחי' חכ' ובסיבת זה מסתלק אא"ס מכל העולמות ומזה נמשך שהשכינה ירדה וזהו על מה אבדה הארץ על עובם את תורתו כענין השליך משמים ארץ, והיינו ע"י שלא ברכו בתורה שאלמלא כן הי' נמשך אני אענה את השמים והם יענו את הארץ כו', וע' זח"א ויגש דר"י ע"ב ע"פ עברו יחדיו, וברכו בתורה זהו כע' ברוך ה' מן העולם ועד העולם כנ"ל סעי' ג'.

עולת תמיד העשויה בהר סיני כו', הנה ארז"ל קודם שנבה"ע הי' הוא ושמו בלבד שמו הוא למשל שם של אדם שהשם אינו רק גילוי שבו ועי"ז הוא נתפס לזולתו אבל אינו עיקר עצמותו והוא כמו זיו השמש לגבי גוף מאור השמש שאין הזיו רק הארה בעלמא ממהות האור לכך אין

זוהו: לפני קטע זה רשום בהכתי"י: הקיצור מאן עד ובכ"ז מוכן מארז"ל וויתר כו'.

המשכת הויו פועל שינוי בהשמש עצמה כידוע כמ"כ למעלה דהנה אנו אומרים מלך משוכח ומפואר עדי עד שמו הגדול הוא בחי' הארה ממנו ית' שהארה זו נק' אא"ס ושמו הגדול לפי שאין התמשכותה פועל שום שינוי ח"ו במהו"ע ב"ה כמשל זיו השמש כו' לפי שאינו רק הארה חיו בלבד שאינו נוגע למהו"ע כשם האדם לגבי מהות האדם שבחי' הארה זו הנק' שמו הגדול הוא מקור ושרש חיות כל העולמות כולם עליונים ותחתונים דהיינו שכל התענוגים ואפילו תענוגי עוה"ב ויובלות ושמיטות ואפילו יום שכולו שבת שלאחר כל העולמות כולם בטילים ונכללים בבחי' שמו הגדול שהוא מרומם ומתנשא עד אין קץ ותכלית שהרי הוא הארה שבבחי' א"ס ממש וא"כ אין לו קץ ותכלית כלל ח"ש אני הוי' לא שניתי כו' ואתה הוא עד שלא נברא כו' הואיל ומקור חיות כל העולמו' עליונים ותחתונים הוא רק מבחי' הויו והארה הנ"ל והויו אין פועל שום שינוי בעצם המאור וזהו פי' משוכח ומפואר עדי עד שמו הגדול משוכח ומפואר עדי עד הוא ענין עליות העולמות בעילוי אחר עילוי ילכו מחיל אל חיל שעולים בהשגה אל השגה עליונה יותר מג"ע התחתון לג"ע העליון וכשעולין בהשגה עליונה היינו שמשיגים ומשבחים ומפארים את השי' בעילוי רב מהשגתם הראשונה כי השגתם הראשונה כלא ואין ואפס חשיבי לגבי מה שמשיגים אח"כ ולכן הוא ית' משוכח ומפואר עדי עד פי' בלי הפסק כי אין לה קץ לריבוי העליות שיש עילוי אחר עילוי כנ"ל מאחר שהוא ית' א"ס א"כ אין קץ לריבוי העליות שיוכל להיות בהשגה כו' אך כל העליות הנ"ל הוא רק עד בחי' שמו הגדול שהוא רק בחי' הויו ממנו ית' שממנו מקור ושרש כל התענוגים שבהשגת הנ"ל אבל מהו"ע ית' לא שניתי כו' ומאחר שבחי' שמו הגדול הוא ג"כ א"ס כיוון שהוא זיו ממנו ית' לכך גם כל העליות שיש בבחי' ההשגה שמשיגים ומתענגי' בהשגתם בבחי' אא"ס ב"ה הוא ג"כ עדי עד ובלי גבול וזהו משוכח ומפואר עדי עד שמו הגדול. והנה ידוע ממאמרו"ל במקום גדולתו אתה מוצא ענוותנותו היינו שירד וצמצם את אורו הנ"ל הנק' שמו הגדול להיות נמשך ומתגלה בבחי' השתלשלות להיות נק' חכים ומבין ורחמן כו' דהיינו שהגם שמצד עצמות אא"ס הנ"ל הוא לאו מכל אינון מדות איהו כלל וגם האור והויו הנק' שמו הגדול הוא ג"כ אור פשוט בתכלית הפשיטות וז"ש לך הוי' הגדולה והגבו' שבחי' מדות גדולה וגבורה בטילי' ומבוטלי' לגבי אא"ס ב"ה דלאו מכל אינון מדות הוא כלל עכ"ז צמצם הוא ית' את אורו וזיוו בריבוי צמצומי' עד שנמשך בחי' שמו הגדול הנ"ל עד למטה דהיינו שירצה להיות מל' מל' כ"ע ומלכותו בכל משלה בירידות המדריגות עד שמהוה גם לבחי' צומח וזומם הגשמי' דאין לך עשב שאין לו מזל והמזל מקבל מעליון הימנו עד בחי' מל' דעשי' המהוה כל עולם העשי' ובמל' דעשי' מלוכש מל' דיצירה כו' עד בחי' שמו הגדול שלפני כל ההשתלשלות והנה כדי להמשיך מבחי' שמו הגדול הנ"ל שהוא מקור התענוגי' להתהוות לך הוי' הגדולה והגבו' כו' ועד למטה מטה כנ"ל היינו ע"י בחי' יעקב שהוא הברית התיכף המברית מן הקצה אה"ק ונאמר עליו לא יעקב כו' כ"א ישראל כו' דהנה ישראל פי' לי ראש כי ברא כרעא דאבוה שנמשך ממוח האב כו' וענין לי ראש (איך יתכן שנק'

הנשמות אצלו ית' ראש) יובן עד"מ מענין התלבשות חיות הנפש בגוף שעיקר משכונה הוא בהראש דהנה יש בכל נפש האדם בחי' נפש רוח נשמה שהן בחי' כחות היולים דהיינו שהן במהותן ועצמותן ואינן כלל מערך ומהות הכחות פרטי' המסתעפים מהם ע"י התלבשות החיות מהן באברי הגוף כמו כח הראי' בעין וכח השמיעה באוזן כו' שלא יתכן כלל לומר שיש כחות אלו בנר"ן ממש שהן בתכלית למעלה מעלה מציור כחות הגופנים וזהו שנק' כחות היולים ר"ל שהיולי הוא שמופשט עדין מתואר ותמונה פרטיות אלא התמשכות והסתעפות הכחות הנ"ל מהן נעשה ע"י ממוצע והוא שמתחילה מתלבשים במוחין שבראש ושם הוא גילוי כחות הנפש כולן בכלל ובו וע"י נמשך אח"כ ומתחלק החיות לכל אבר כפי מזגו ותכונתו כח הראי' בעין כו' כמו כן יובן למעלה להיות נמשך מבחי' שמו הגדול מקור התענוגי' המשכות החיו' בעולמות לכ"א כפי מדריגתו ותכונתו הוא ע"י נש"י שהן בחי' הממוצע שמתחילה נמשך ומתלבש בהן כללות גילוי האור מבחי' שמו הגדול הנ"ל כמשל גילוי החיות נר"ן במוחין שבראש כו' ובהן וע"י מתחלק ונמשך אח"כ בפרטיות לכל נברא כפי הראוי לו דהנה כתיב כל הנק' בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו כו' שיש נשמות דבריאה ונשמות דיצ' ונשמות אלו הן בחי' ממוצע שבהן וע"י נמשך השפעת חיות בבי"ע ואף לבחי' המדות דאצי' גדולה וגבו' כו' נמשך ההמשכה מבחי' שמו הגדול ע"י אמצעות מקור נש"י שהוא בחי' מוחין עליונים שלמעלה מהמדות וזהו שנק' ישראל לי ראש שהוא המשלים אצלו ית' כמו בחי' הראש לגבי הנפש שהראש הוא ממוצע שע"י נמשך חיות הנפש באברי הגוף כן ע"י נש"י נמשך חיות וא"ס מבחי' שמו הגדול בהעולמות והיינו מתחילה בנשמת אדה"ר ואח"כ לג' אבות ואח"כ לע' נפש ולס' רבוא הם הממשיכים המשכות התענוג עליון ממקור התענוגים שהוא בחי' שמו הגדול שהוא בחי' א"ס כנ"ל בפי' עדי עד כו' להשתלשל מטה מטה עד שנמשך מטה מטה גם להיות התהוות תענוגי' גשמיים כמ"ש ארץ חטה ושעורה כו' (ונלע"ד שבזה יובן מה שאנו אומרי' וקרבתנו מלכינו לשמך הגדול כי הרי באמת זה תכלית הקירוב האמיתי שבנש"י הוא עיקר גילוי האור והחיות הכללי הנמשך מבחי' שמו הגדול ואח"כ ע"י נמשך ונתחלק בהעולמות כו' וזהו ג"כ מ"ש ושמך הגדול עלינו קראת עלינו דוקא וזהו ג"כ מ"ש בעבור שמך ובעבור אבותינו שבטחו בך כו' כי בשמך הגדול והנורא בטחנו כו' וזהו מ"ש (יהושע קאפיטל ז') והכריתו את שמינו ומה תעשה לשמך הגדול שהכלי שע"י נמשך שמו הגדול הוא דוקא ישראל עם סגולתו וא"כ אם ח"ו והכריתו כו' מה תעשה לשמך כו' והיינו נמי פי' ובכן יתקדש שמך על ישראל דוקא ואח"כ על ירושלים וציון כו' כי ישראל הן הממוצע שע"י נמשך אח"כ השפעת קדושת שמו הגדול ית' בכל העולמות והמדריגות עליונים ותחתונים כו' וזהו ג"כ מ"ש ואתם הדבקי' בה' וכאשר ידבק האיזור במתני איש כן הדבקתי אתכם אלי, כי ישראל קרובים ומדובקים בתכלית לשמו הגדול ואח"כ שאר הנמצאים מקבלי' באמצעות ישראל לכן ישראל הם עם קרובו ממש וז"ש אלקי' קרובים אליו משא"כ שאר הנמצאים שמקבלים באמצעות ע"י ישראל דוקא ולא מבחי' שמו הגדול בעצמו רק ע"י אמצעות

ישראל א"כ אינם קרובים לשמו הגדול כמו ישראל עם קרובו כו' ועיין בשע"ק להרח"ו בזה בסגנון אחר).

ב) והנה להבין איך הוא ביכולת נש"י שהם יהיו הממוצעים שבהם וע"י
 יהי' ההמשכה מבחי' שמו הגדול כי באמת לאו מכל אינון מדות
 איהו כלל ואיך נמשך להיות נגלה ומתפשט ומתחלק לתענוגי' רוחני' וגשמי'
 בהשתלשלות מטה מטה אשר כ"ז הוא ע"י נש"י לי ראש כמ"ש דוד שהוא
 כללות דכל נש"י ברוך הוי' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם מעלמא
 דאתכסי' לעלמא דאתגליא הוא ההמשכה ע"י נש"י והוה ברוך הוי' אלקי
 ישראל כו' אך כ"ז הוא ע"י התורה כי מבואר בזהר תלת קשרין מתקשראן
 דא בדא ישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה פי' שהקב"ה היינו
 שהוא קדוש ומובדל למעלה מעלה מגדר השתלשלו' העולמות ולמעלה מהתחלקות
 המדריגות והוא מאיר ומתלבש בהתורה, והוה אורייתא מתקשרא בקוב"ה כי
 אורייתא מחכ' נפקת והנה עד"מ למטה אנו רואי' באדם כשמעין באיזה חכ'
 ומציא איזה סברא חדשה אזי מתמלא תענוג והיינו משום שגילוי התענוג
 הוא בחכ' ולכן נק' החכ' ראשית הגילוי כן עד"ז למעלה שבחי' גילוי תענוג
 העליון שעשוע המלך בעצמותו שהוא בחי' שמו הגדול הנ"ל דא מתגלה
 באורייתא בחי' ח"ע הרי אורייתא מתקשרא בקוב"ה כי בחי' שמו הגדול
 מקוד התענוגים מאיר ומתגלה בהתורה ח"ע וישראל מתקשראן באורייתא כי
 בחי' ישראל לי ראש שהם הכלי שבהם יתגלה חכ' התורה עם בחי' גילוי
 התענוג העליון וכנ"ל במשל מן הראש שבאדם שבו מאיר גילוי חיות הנפש
 ובחי' השכל וכו' השייך למוחין כו' לכן ע"י עסק בתו' ששם הוא מקוד
 גילוי התענוג של בחי' שמו הגדול אזי הם ממשיכים גילוי התענוג שיהי'
 נמשך ונשפע בהעולמות עד שנמשך ג"כ למטה מטה בעשי' עד שנשתלשל
 ונתהווה מזה תענוגי' גשמי' כנ"ל בענין אין לך עשב שאין לו מזל כו', ובה
 יובן מה שארז"ל שוויתר הקב"ה על ע"א וג"ע וש"ד ולא וויתר על ביטול
 ת"ת וכמ"ש ירושלמי חגיגה פ"ג על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עזבם את
 תורתי כו' ואין הפי' דוויתר כו' על האיש גופא שעבר על ג' עבירות אלו
 שבאם לא הי' בידו עון ביטול תו' הי' הקב"ה לוותר לו שזה בוודאי א"א
 להאמר כלל שמאחר שיש בידו עבירות אלו א"כ הרי מקרא מלא כתיב
 ולרשע אמר אלקי' מה לך לספר חוקי כו' אלא הכוונה הוא בכללות ישראל
 שמחמת עון שאר עבירות לא הי' כ"כ גלות השכינה אם היה בהם צדיקים
 עוסקי' בתו' רק עיקר הגלות הי' מחמת ביטול התו' והטעם דא כי הנה
 נדע דרמ"ח מ"ע הם רמ"ח אברי' דמלכא ושס"ה ל"ת הם שס"ה גידין
 ופי' גידין הם הכלים שע"י יוצא ונמשך החיות ומתחלק לכל אבר ואבר
 ולכן ע"י פגם דשאר עבירות זולת ביטול תו' לא הי' ההסתר והמסך כ"כ
 רק באבר אחד שהוא בחי' כלי פרטי אבל ע"י ביטול תו' גורם ח"ו להיות
 מסך מסתיר באופן שלא יהי' המשכות החיות מבחי' שמו הגדול בח"ע והוא
 ח"ו מניעת והסתלקות כללות החיות וכנ"ל באריכות שבחי' שמו הגדול הוא

מקור התענוגי' דלאו מכל אינון מדות איהו כלל אלא שמאיר ומתלבש בהתו' ועי' נמשך בנש"י ומשם מתחלק ונמשך לכל העולמות כולם א"כ ע"י ביטול תו' גורם ח"ו מניעת אור זה שהוא כללות החיות וכמו באדם שבראש הוא עיקר משכן חיות הנפש כו' לכן מחמת ביטול תו' אבדה הארץ כו' והו' שפי' רז"ל ב"מ פ"ה ונדרים פ"א על עזבם את תורתי דהיינו על שלא ברכו בתו' תחילה דלכאורה אינו מוכן הלשון בתורה והל"ל על התו' אלא הענין כי ברוך הוא לשון המשכה וברכו בתו' תחילה הוא כי בהתורה הוא תחילת ברכה וההמשכה וגילוי התענוג עליון מבחי' שמו הגדול וע"י שמנעו גילוי זה והמשכה זו מבחי' שמו הגדול בתו' נעשה מסך מבדיל ויניקת החיצונים ומה בא הגלות שנמשל לשינה כמ"ש ויקץ כישן ה' והיינו כמו בשינה הוא הסתלקות השכל ונשאר רק קיסטא דחיותא כן מצד שלא ברכו בתו' תחילה הי' הסתלקות פנימי' השפע של התענוג העליון במוחי' עליונים ונק' שינה כו' וע"י תפילה ות"ת מעוררי' כביכול מבחי' שינה וממשיכי' גילוי החיות מבחי' שמו הגדול בתו' ומשם לכל העולמות והו' ענין ישראל לי ראש כו' שנש"י הם כמו ראש שבו מלוכש המוחין דהיינו בחי' החכ' ובה מלוכש גילוי חיות הנפש כי כך כביכול למעלה נק' נשמות ישראל ראש שהם מתקשראן באורייתא בחי' ח"ע ואורייתא בקוב"ה בחי' שמו הגדול כו' (ועמ"ש במ"א בפי' מאמר הוזהר ריש פ' תולדות מי ימלל גבורות ה' ושם נתבאר ג"כ ענין ג' בחי' תורה ואדם מישראל והארץ, שבתו' התגלות אא"ס וישראל ע"י עסק בתו' ממשיכי' האור בעולמו' כו' ע"ש באריכות והוא קרוב למ"ש כאן רק שנאמר בלשון אחר), והנה לפמ"ש כאן שישראל למטה מתורה ובביאור ע"פ יונתני שישראל למעלה מהתורה וכמ"ש ותו' שם בישראל ובפרט תגדל הקושיא לפמ"ש בביאור השני ע"פ יונתני איך דשרש ישראל מפנימיות החכ' והתו' בחי' נובלות חכ' שירדה להיות מוחין למדות דו"א שהם כשר ופסול טמא וטהור כו' ואפ"ל דלק"מ לפמ"ש דיש ב' מדריגות בישראל א' ישראל עלו במח' ב' ישראל שלמטה א"כ מ"ש מתקשראן באורייתא היינו ישראל שלמטה אבל ישראל שלמעלה גבוה מהתו' אלא לפמ"ש קשה מ"ש כאן שבחי' שמו הגדול מאיר בהתו' ולמ"ש התו' מקבלת מישראל דלעילא ואפשר באמת כן הוא ומש"ל שהתו' מקבלת מבחי' שמו הגדול היינו ע"י אמצעות ישראל דלעילא כו' וא"ש נמי לפמ"ש במ"א ע"פ סדין עשתה כו' דהתו' הוא מבחי' אח"פ דא"ק שהם כלי חיצוני' וישראל י"ל ששרשן מפנימיות א"ק ששם שורה שמו הגדול מל' דא"ס כו' א"כ אפי' בע"א והוא דבאמת אורייתא סתי' וגלי' וישראל נמי יש בהם ב' בחי' וא"כ מש"ל שבחי' ישראל דלעילא גבוה מהתו' היינו מבחי' גלי' שבתו' ר"ל התו' שירדה להתלבש באצי' אבל פנימי' התורה היא בחי' ואהי' אצלו שעשועי' שעשועי' המלך בעצמותו גבוה מישראל אפי' מישראל דלעילא ומקבלת משמו הגדול בעצמו וישראל דלעילא מקבל מהתו' זו אלא שבחי' ישראל דלעילא הנ"ל גבוה מתו' דאצי' ותו' דאצי' נמי גבוה מישראל שלמטה ולפי"ז א"ש דישראל מתקשראן באורייתא דלעולם התו' למעלה מישראל בכל עולם

לפי ערך רק שישראל דלעילא גבוה מתו' דאצי' אבל בחי' מקור התו' גבוה אפילו מישראל דלעילא כו' ועמ"ש ע"פ ואזיה אצלו אמון כו'.

ג) והנה המאכל מביא לאיש השינה כי פסולת המאכל שלא גברר בקיבה עולים ממנו אדים גשמי' ונעשה כמו מכסה ממש על המוחין עד שע"י זה מסתלק השכל מן המוח והוא השינה משא"כ בהקיץ השכל מתפשט במוח ועד"ז יובן למעלה שבחי' פסולת דנוגה שלא הוברר לטוב עולה להיות כמו מסך מסתיר על גר"ן ולכן זהו רק בגלות שאו יש ריבוי הפסולת שאינו מתברר אבל בזמן בהמ"ק ע"י הקרבנות שהם בחי' בירורים לברר הטוב ולהיות אתהפכא חשוכא לנהורא לא הי' בחי' שינה וזהו שביטל יוחנן כה"ג את המעוררי' כו' כמו בזמן בהמ"ק וזהו עולת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניחוח כי מלבד שע"י הקרבנות שנעשה הברירור בטוב עוד זאת שזהו בחי' ריח ניחוח המעורר מבחי' שינה שע"י הריח החזק עד"מ מסתלקי' האידים והמכסה מהמוחין וחוזר ונמשך אור וחיות במוחין ומהמוח ללב כו' וזהו פי' לריח ניחוח ריח הוא העלאת מ"ן וניחוח הוא המשכת המוחין לשון נחות דרגא ולכן הי' התמיד מכפר עון ביטול תורה תמיד של שחר הי' מכפר עון ביטול תורה של לילה ותמיד של בין הערבים הי' מכפר עון ביטול תו' של יום כי ע"י עסק התורה נמשך גילוי אא"ס בחכ' שזהו פי' ברכו בתו' כנ"ל וע"י ביטול תורה גורם הסתלקות האור מחכמה וזהו הנק' שינה ולכן יושב בטל כישן דמי והרי התמיד כיון שנק' ריח ניחוח הוא המעורר מבחי' שינה ולכן היה מכפר על עון ביטול תורה והנה עכשיו תפילות במקום תמידין תקנום והנה הריח בתמידים הוא ע"י הקטרת האימורי' ולהבין זה כי החלב מתהווה מתענוגים גשמי' דנה"ב שע"י זה נתפסם והקרבת החלב שיהי' כל חלב לה' להתענג על ה' בשמחה וטוב לבב מרוב כל וא"א לבוא לבחי' זו כ"א ע"י אתכפיא סט"א תחילה כו'. והנה מזה יובן ענין בחי' ריח ניחוח בבחי' תפילה שהוא ע"ד מ"ש בזהר כד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה ופי' אתכפיא כענין איזהו גיבור הכובש את יצרו בין בסור מרע קדש א"ע במותר לך בין בעשה טוב אינה דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד שנק' עובד אלקי' לפי שמהפך הטבע והרגילות ולכן ע"י זה אסתלק יקרא דקוב"ה בכ"ע ע"י שמתקן הטבע הנמשך משם אלקי' המסתיר וכמאמר רז"ל הנעלבים ואינן עולבי' שומעין חרפתן ואינן משיבים עליהם נאמר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו שלכאורה יש להבין מה שייך לזה פסוק זה דווקא אך הענין הוא כידוע בפי' שמש ומגן הוי' אלקי' דשם אלקי' הוא מגן ונרתק לשם הוי' להעלים ולהסתיר ומזה נמשך שרש הטבע ולכן ע"י שמהפך טבעו כששומע חרפתו ואינו משיב ע"י זה גורם יציאת השמש שהוא בחי' שם הוי' מהנרתק והמגן כו' ועד"ז ע"י שבירות כל התאוות כו' והנה גילוי שם הוי' הוא בחי' גילוי שמו הגדול וזהו ריח ניחוח שבתפילה שע"י הריח החזק להפך טבעו הן בסו"מ בשבירות התאוות והן בעשה טוב להיות שונה פרקו יותר מטבעו

וכן בנתינת הצדקה יותר מהרגילות ע"י זה אסתלק יקרא דקוב"ה בחי' גילוי שמו הגדול כצאת השמש בגבורתו. ופי' העשוי' בה"ס שבה"ס ניתן הכח שיוכלו באתעדל"ת לעורר אתערותא דלעילא ולכן ויחרד כל העם ועל כל דיבור פרוחה נשמתן כדי להקנות בהם הוי' זו שיוכלו לעורר באתעדל"ת שלהם ושיהי' ניקנה בנפשם כח זה הוצרכו לבוא לידי ביטול הנ"ל שא"א להיות מיש יש כ"א שיוכלל תחילה באין כמו גידול התבואה מהגרעין הנזרע הוא ע"י שנרקב תחילה בארץ כמ"ש במ"א ע"פ זכור את יום השבת כו' לכן זה הברכה שיוכל להיות ריח נוחות היא העשויה בהר סיני ועמ"ש בפ' במדבר סיני שירדה שואה כו' גם יש להבין ע"ד מ"ש והר סיני עשן ומבואר במ"א דעשן הוא העלאה והבירור מעש"ן כו' והוא כמו עשן וריח דקרבות נמצא בהר סיני הוכן בחי' זו ועיין מזה בהביאור באריכות בס"ד.

לריח נוחות אשה להוי', הנה פעם מקדים לומר ריח נוחות ואח"כ אשה להוי', ופעם אומר תעשה אשה ואח"כ לריח נוחות. אך הענין דיש ב' בחי' אש, הא' אש של הדיוט ממטה למעלה, והב' הנמשך מלמעלה, והם ב' בחי' אש ה"א ואש יו"ד, לכן כשמקדים אשה לריח הכוונה על אש שמלמטה למעלה, וכשאומר אשה אחר ריח נוחות הכוונה על האש הנמשך מלמעלה למטה.

קיצור מאות א' וב'. שמו הגדול הוא בחי' זיו והארה ממהו"ע כזיו השמש מהשמש וכמו שם האדם שאינו נוגע לעצמותו והוא בחי' מקור התענוגים וכל העליות הנ"ל הם בבחי' השם וכמאמר מלך משובח, וההמשכה משם ולמטה הוא ע"י ישראל לי ראש כמו שחיות הנפש שורה במוחין שבראש ומשם מתחלק לכל האברים כך עי"ו נמשך תענוג העליון עד למטה בעשבים ופירות כו' וישראל מתקשראן באורייתא ח"ע הוא הכלי לגילוי תענוג מבחי' שמו הגדול לכן לא ויתר על ביטול תורה. והנה ענין ברכו בתורה תחילה להמשיך תענוג עליון בהתו' ואז נק' ישראל לי ראש כו'.

קיצור מאות ג'. והנה המאכל מביא את השינה ע"י אדים העולים מהפסולת שלא נברר משא"כ בזמן בהמ"ק וגם הקרבנות ריח לעורר מהשינה ולכן התמיד מכפר על ביטול תו' ועכשיו תפילות במקום תמידין הריח הוא ע"ד כד אתכפי' כו' כצאת השמש בגבורתו והעשויה בהר סיני שניתן כח זה להיות באתעדל"ת אתעדל"ע לריח נוחות ואח"כ אשה כו'.

להבין שרש הדברים הנ"ל הנה ענין לי ראש יובן בהקדים תחילה פי' או"כ מהו, דהנה ענין או"כ הוא לא כמו שמובן לכאורה בס' המקובלים שבחי' אורות הי"ס הם ג"כ מבחי' מהות ספי' ממש דהיינו שאור החכ'

הוא בחי' מהות חכ' ממש ואור החסד הוא מהות חסד ואור הגבורה הוא מהות הגבורה ממש, ומה שנקראו אורות לגבי הכלי' זהרי הכלים הם ג"כ מהות חכ' ומהות חסד כו' היינו לפי שהעיקר הם האורות שאור החכ' הוא אשר יקראו חכ' באמיתות והכלי הוא לברש אליו להגביל אורה ולהיות ההשפעה נמשכת למטה ע"י הכלי (וכמו שהנשמה מתלבשת בגוף שע"י כלי הגוף יוגבל אורה ויושפע שכל ומדות הנשמה בענינים גשמי' שבעוה"ז) אבל גם האור הוא מהות חכ' ממש אלא שהוא אמיתית מהות החכ' ונעלה למעלה ממהות חכ' של בחי' הכלי כו' וכן עדין באור החסד לגבי החסד ובשאר אורות וכלים דיו"ס כן משמע בפרד"ס שער עצמות וכלים, וגם בע"ח מובן לכאורה כן בכמה דוכתי אך באמת לפי זה לא יובן כלל המאמר הידוע בס"י ע"ס בלי מה ופי' שהן בלי מהות זהרי לפי הג"ל יש להן מהות מוגבל שאור החכ' הוא ע"י מהות חכ' ולא מהות חסד או גבורה ואור החסד הוא מהות חסד ולא מהות חכ' ולא מהות גבורה ואור הגבו' הוא מהות גבורה ולא מהות חכ' ולא מהות חסד וא"כ מהו זה שאומר בלי מה דמשמע שאין שום הגבלה ותואר מהות פרטי בהם, אך הענין כי בחי' האורות וכלים הוא שמהות החכ' ומהות החסד הן הנק' כלים והן באמת יש להן מהות מיוחד לכל אחד הן בחי' גילוי האור ולהחיות מן המאציל העליון א"ס ב"ה שהוא מאיר הארה חיו ממנו ית' לתוך אותה הכלי הנק' חכ' או חסד שאור וחיות זה מהוה ומחיה את מהות החכמה או מהות החסד אבל האור מצד עצמו אין לו מהות כלל שאינו לא בחינת חכמה ולא בחינת חסד, דכמו שעצמות המאציל העליון הוא מושלל לגמרי מלתאר בו מהות מוגבל כחכמה או חסד אלא לאו מכל אילן מדות איהו כלל כי הוא ית' בעצמו בתכלית האחדות והפשיטות ולמעלה מעלה מגדר ומהות חכ' כו' כידוע כמ"כ האור והזיו שהוא ית' מאיר הארה ממהותו ועצמותו כביכול הנה הארה זו ג"כ פשוטה בתכלית הפשיטות והאחדות ונעלה מעלה מעלה משנאמר עליו גדר חכ' או חסד כו' רק שבחי' חכ' וחסד שייך לומר בענין הכלים אלא שאעפ"כ האורות מתלבשים בהכלים להוות ולהחיות את הכלים שהן מהות חכמה או מהות חסד כו' (וע"ז נאמר מכון לשבתך פעלת ה' שפעל החכמה שאע"פ שיש להם מהות עכ"ז יוכל להתלבש בהם א"ס ב"ה שאין לו מהות מוגבל כמ"ש במ"א). והשתא אתי שפיר מ"ש בס"י ע"ס בלי מה דבאמת האורות של י"ס פי' בלי מהות מוגבל כנ"ל וזהו ג"כ ענין איהו וחיוהי חד דפי' חיוהי הם האורות ואמנם איך הוא חד ג"כ גרמוהי שהם הכלי' מאחר שהכלים יש להם מהות מוגבל זה נת' באגה"ק המתחיל איהו וחיוהי חד ע"ש. וביאור הדברים, הנה יובן בפ"י לשון אצילות שהוא נגזר מלשון ויאצל מן הרוח על שבעים זקנים וכן כתיב ואצלתי מן הרוח כו', והו"ע הפרשת הארה מרוח נבואה של משה שינוח על הזקנים ולא נחסר כלום למשה ע"י זה כמו זיו השמש שאינו גורם שינוי בשמש כו' (ולכן ג"כ הזקנים לא ה' נבואתם במדריגת משה ממש להיות כי הוא רק הארה בעלמא מרוחו של משה ומ"מ הם למעלה ממדריגות שאר כל הנביאים כמ"ש וזקנים

לנביאים הרי שמעלת הוקנים למעלה ממעלות הנביאים והיינו משום שמ"מ הרי זה הארה מרוחו של משה וע"פ משל זה יובן ענין אצילות האורות דע"ס מן המאציל ב"ה שאין פועלים בו שינוי כי הוא רק אצי' הארה בעלמא כזיו כו' ועכ"ז הארה זו היא פשוטה בתכלית ולמעלה ממהות מוגבל כיון שהוא עכ"פ הארת א"ס ב"ה, אך ורק כשהאורות מתלבשי' בהכלי' אי געשים אור וחיות למהות מוגבל אור החכ' נעשה אור וחיות למהות חכ' כו' הוא עד"מ הנ"ל כשנח רוחו של משה על הוקנים דהיינו בבוא הארה זו דרוח נבואה של משה בכלי השגת הוקנים הרי הוגבלה התארה להיות מתגלי' בכ"א מהם כפי מעלת ומהות כלי השגתו כו' וכך הכלים דע"ס מגבילי' את האור הפשוט כל א' מן הכלים לפי מהותו מגביל את האור הפשוט שיהי' נעשה בו תמונה ותואר עד"מ להחיות אותו מהות הכלי דהיינו שיהיה אור החכ' שהוא חיות החכ' וכן אור החסד חיות החסד, והנה כמשל הע' זקנים שלא היו ראויים כלל לנבואה מצד עצמן שהרי אלדרד ומידר שנתנבאו במחנה אמר עליהם משה ומי יתן כל עם ה' כו' אלא לפי שהי' אצל משה ויאצל מן הרוח כו' הי' ג"כ נביאים, כך הוא ענין אצי' שהם י"ס אלקות שמצד עצמן הם בחי' כלים ואין להם ערך כו' ולאו מכל אינון מדות איהו כלל כו' וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארו כולהו שמהן כו' גופין תקינת לון אלא מחמת האורות שהאציל בהן אא"ס ב"ה נעשו י"ס, והנה המשכת אור א"ס שהאציל הן הן האורות והי"ס מצד עצמן מה שנק' בשם חכ' הם הם בחי' כלים המגבילים האור שיהי' זה נק' חכמה וזה חסד כו'.

ב) ומעתה נבוא לפי ענין ישראל לי ראש ומתחילה נקדים איך שעפ"י מה שנתבאר בענין אורות וכלים יובן דענין התחלקות וכן ענין התכללות לא שייך רק בכלים ולא באורות כי בחי' התחלקות לכמה בחי' שונות זה שייך רק בכלים שיש להן מהות הלכך שפיר שייך התחלקות שבחי' זו יש לה מהות זה ובחי' אחרת מהות אחר וריבוי התחלקות המדריגות נמשך מצד התכללו' הי"ס זה מזה שהחסד כלול מגבורות ונק' גבו' שבחסד לכך מתהווה מזה מהות ומציאות כפי בחי' זו ואינו כמו מהות הנמשך מעצם החסד ולא כמו מהות שמעצם הגבורה וכן עד"ז מבחי' גבורה הכלולה מחסד ונק' חסד שבגבורה יתהווה מהות אחר כו' ועד"ז מובן למשכיל שמצד התכללות ותערובות מציגת הי"ס יתהוו ריבוי התחלקות בנבראים כו' וכ"ז לא שייך רק מצד הכלים שהן בחי' חכ' וחסד וגבו' ע"כ יתכן בהם התכללות ותערובות חסד עם גבו' שהוא ענין מיוזג מהות במוח' אחר כו' אבל מצד האור כמו שהן בעצמן פשוטי' בתכלית ואין להם מהות כלל א"כ אין שייך לומר כלל התכללות אור זה מאור זה שע"י זה יתהווה מהות אחר מורכב משניהם הואיל ושני האורות הם פשוטי' והכל עצם א' פשוט בתכלית הפשיטות ולפ"ז מובן ג"כ בענין המשל הנ"ל בתו' כמו שבראש האדם כוללים ג"כ כל הכחות הרמ"ח אברים כו' וכמ"כ למעלה בחי' נש"י כוללים כל שאר הבחי' שבעולמות כו' ולכן נק' לי ראש כמו שבראש כלול כחות רמ"ח

אברי', הנה לפי הנ"ל מובן שהתכללות זו היא ג"כ רק בבחי' הכלים שהרי התחלקות כל המדריגות והנבראים נמשך מצד הכלים משא"כ האור הוא פשוט כו' וא"כ התכללות זו של פרטי הכחות המוגבלים במהותן מהשרש כלולים בהשרש ומקור היינו ג"כ בבחי' פרטי כלים שהן מתכללי' בשרשן ומקורן אבל האורות הם עצם פשוט ולמעלה מעלה ממדריגה זו של כללות כוחות פרטיים כו' וכן הוא באמת דכמו במשל במוחין שבראש ניכלל רמ"ח כחות שבאברים כמ"כ למעלה בבחי' חב"ד דו"א ניכללו ג"כ כל פרטי רמ"ח אברים דו"א שמהן שרש כל הנבראים כו' והרי חב"ד הם כלים כנ"ל אבל האורות הם למעלה ממהות חב"ד כנ"ל באריכות (ועיין בפרד"ס שער הצחצחות פרק ששי מש"ש והענין כי אחר שהשרשים המתאחדים בעצם השרש לפי האמת הם שרשי הכלים לא שרש העצמו' כי העצמות הכל אחד ואין צורך לא לשרש ולא למקור עכ"ל, ודברים אלה מעט הכמות ורב האיכות וי"ל שכולל בזה כל מ"ש כאן כי הנה ממ"ש כי העצמות הכל אחד ואין צורך לא לשרש ולא למקור מובן דס"ל ג"כ שהעצמות שהם האורות הם אור פשוט אחד וזהו שהכל א' שאין אור החסד מהות מובדל מאור הגבורה כו' ומ"ש שאין צורך לא לשרש ולא למקור ר"ל מה"ט הואיל והוא הארת המאציל ממש א"כ ענין ירידתו והמשכתו אפי' למטה לא שייך לומר ע"י אמצעות שרש מאחר שהכל אחד מיוחד בא"ס ב"ה א"כ אין צריך לשרש אבל הכלים שהם מהות מוגבל א"כ התהוותן מאחדות הפשוטה הוא ע"י אמצעות שרשם ומקורם שע"י זה ירדו להתהוות במהות מוגבל כו' ע"כ אמר שם דענין י"ס הגנוזים בעצמות הם שרשי הכלים והאורות א"צ לשרש כו' ומדבריו נלמד ג"כ למ"ש בענין לי ראש שהראש כולל כל פרטי הרמ"ח כחות שהוא שרשן ומקורן היינו נמי שכולל כל פרטי הכלים שהוא שרשן ומקורן אבל האורות א"צ לשרשן כו'), ובוה יובן ענין ישראל לי ראש כי הנה מבואר בע"ח בהבדל שבין נשמות למלאכים, שהגשמות שרשן מפנימיות הכלים והמלאכים מחיצוניות הכלים ולפ"ז ענין לי ראש היינו ששרשן מחב"ד דו"א והואיל וכן הם כוללים לכל פרטי רמ"ח אברים אברי ז"א ולכל פרטי הנבראים המתהווה מהן כמו שהראש כולל כל רמ"ח האברים כו' והנה האורות שהם גילוי והמשכות האא"ס ב"ה מתלבש תחילה בחב"ד ומשם נמשך ומאיר בכל הספירות ואח"כ נמשך ג"כ בבי"ע ומאיר ומתלבש בכל נברא להחיות כמ"ש ואתה מחי' את כולם וזהו שרש ענין בחי' המשכות שמו הגדול בנש"י ועל ידם נמשך בכל העולמות כי בחי' שמו הגדול הוא גילוי האור א"ס שמתלבש תחילה בחב"ד הנק' ראש שרש נש"י ואח"כ ע"י אמצעות חב"ד נמשך ג"כ בכל פרטי הנבראים כו' וזהו שנק' נש"י לי ראש.

ג) וביאור הענין הנה ידוע דמכלים דאצי' נעשה נשמה ואורות בבי"ע והנה בכלים דו"א יש ג' בחי' פנימי' אמצעי וחיצון ונק' רת"ס כגון בחסד יש ג' בחי' היינו החסד עצמו שבלב וזהו בחי' כלי אמצעי ופנימיותו היא האהבה שמחמתה בא החסד כמאמר אהבת חסד או השכל שמחמתה

נתפעל לעשות חסד והוא כלי הפנימי והשפעת החסד בפועל ממש הוא כלי
 החיצון של החסד וג' בחי' אלו הן נק' ג"כ חב"ד חג"ת נה"י שבחסד דבחי'
 נה"י לבר מגופא כלי ההשפעה כו' והנשמות נמשכים מפנימיות הכלים והמלאכים
 נמשכים מחיצוניות הכלים ולכן המלאכים הן שלחי השפע כו' וזהו ענין
 ההפרש שבין נשמת אברהם אוהבי ומיכאל פני ארי' לימין שהוא אתבה
 שאברהם בבחי' פנימיות דהיינו חסד שבחסד (או חכ' שבחסד כי אברהם אבר
 מ"ה בחי' חכ' כח מ"ה כמש"ל ע"פ קטונתי) ומיכאל בחי' חיצוניות נה"י
 שבחסד והנה גודע של' כלים דזו"ג דאצי' נמשכי' להיות נשמה לזו"ג
 דבי"ע שי' כלים הפנימי' נעשים נשמה בעולם הבריאה ואמצעי' ביצירה
 חיצוני' בעשי' דהיינו שג' בחי' הכלים דז"א שהן ל' כלים מאירי' במל'
 זהו ענין שהמל' נקנית בשלשים מעלות והענין התלבשות חכ' שבחסד דז"א
 בחכ' שבחסד דמל' וכן כולם וממנו נמשך בבי"ע אך צריך להבין טעם
 כל ההתלבשות מ"מ איך נתלבש כ"כ בעשי' גשמיות מאחר שהמקור הוא
 בחי' אלקי' ממש ואיך נתהווה דבר גשמי ממש אך הנה עדי"מ מעצם הנפש
 שאין בו התחלקות כלל כי הרי יש מי שחסר חוש א' ואין זו פגם בעצם
 הנפש ואעפ"כ הרי הוא נמשך מעצם הנפש שלכן יש כמה כריות שהחושים
 שלהם משונים זה מזה אלא שהוא מפני שמעצם הנפש אינו נראה חוש פרטי
 רק הכל מתכלות ובהעלם וכשיוצא מההעלם אל הגילוי הנה ראשית הגילוי
 הוא במוחין במחשבה ומשם מתפשט דרך גידים דקים כיתרים ועצבים ואפי'
 באברים הפנימיים לכך ראשית גילוי אור א"ס הוא בחכמה ובינה עילאין
 שהן אבא ואימא ומשם נמשך דרך חב"ד שבחסד לחג"ת נה"י שבחסד (נ"ל
 דר"ל דרך חב"ד שבז"א וחג"ת נה"י שבז"א אלא שאמר ע"ש חסד שהוא
 ראשית הבנין דז"א בעו... * דז"א ריבוי חסדים כמ"ש אנפוהי דמלכא נהירין
 כו' עיין במ"ש על התוספתא דבשלח דף נ"א), ומאירי' במל' ומשם נעשה
 התהוות בי"ע והטעם שכל התחלה צ"ל מחכמה כי חכ' הוא בחי' ביטול כו',
 וזהו ענין ישראל לי ראש כי בנין עולם מתחיל מחסד כמ"ש עולם חסד
 יבנה יום ראשון יהי אור חסד שבחסד יום ב' גבורה שבחסד כו' וישראל
 לי ראש הוא בחי' חב"ד שבחסד (נ"ל ר"ל דהיינו חב"ד דז"א והתורה נמשכה
 מאז"א עילאין וזהו ענין שישראל ע"י התורה ממשיכים או"א"ס שיתלבש
 באז"א עילאין ואח"כ בפנימיות הכלים שהוא חב"ד דז"א ששם שרש הגשמות
 ועי"ז מתלבשים אח"כ בחג"ת נה"י ומשם עד העשי' וכו').

קיצור. הנה ענין אורות וכלים האור הוא גילוי אור המאציל בלי מה והכלי
 הוא חכמה וחסד ולכן מה שנק' ע"ס היינו ע"י שהאור מתלבש בהן
 כמו שע' זקנים לא היו ראויים לנבואה מצד עצמן אלא לפי שהיו אצל משה
 ואצלת מן הרוח.

ב) וע"פ זה יובן ענין לי ראש שהוא בבחי' הכלים היינו חב"ד כי התחלקות והתכללות לא שייך רק בכלים אבל האור הוא עצם א' פשוט, ולכן בחי' ראש הכולל רמ"ח כחות כל זה רק בכלים.

ג) אך ההפרש בין נשמות למלאכים כי יש בכלים ג' בחי' רת"ס וזה ענין למ"ד מעלות שהמל' נקנית ומלאכים שרשן מחיצוניות הכלים דהיינו מבחי' נה"י אבל הנשמות נמשכים מפנימיות הכלים חב"ד וזהו לי ראש.

עולת תמיד כו'. י"ל עפמ"ש סד"ה שובה ישראל בענין ב"פ הוי' הוא תאלקים שנא' בהר תבור שזה מורה ענין במקום שבע"ת עומדין אין צד"ג יכולים לעמוד כי התשובה הוא עד שהוי' יהי' בבחי' אלקים כו' ע"ש. אמנם עכ"ז התשובה הוא רק לשעה אבל אח"כ בתמידות צ"ל בחי' קחו עמכם דברים תומ"צ בחי' ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה בחי' צדיק ובמי נמלך בגשמתן ש"צ דוקא כמ"ש בד"ה מי יתנך כאח לי ועמ"ש ע"פ מאמר הוזה"ג אמור ד"ק ע"ב אחותי בת אבי היא ובחי' צדיק יסוד נמשך דוקא מחכ' משא"כ בינה תשובה רק עד הוד אתפשטת ולכן ניתנה תורה על ה"ס דוקא שמורה על צדיק כי ה"ס שירדה שנאה למדות הרעות והוא בחי' צדיק כמ"ש בתניא פ"י שהוא ענין אתהפכא כו' וכתיב אוהבי ה' שנאו רע וגם כי ה"ס הר נמוך מורה על השפלות שעם היותו שצ"ל בחי' הר והגבהה ע"ד שמחה של מצוה כמ"ש תחת אשר כו' בשמחה וטוב כו', עכ"ז שמחה זו צ"ל בהכנעה ע"ד וכל הלכות יראוך כו' וזהו ענין ארץ כנען משא"כ ארץ פלשתים וזהו שהי' הר נמוך כי אתם המעט כי קטן יעקב קטונתי מכל, ולכן בחי' עולת תמיד דוקא היא העשויה בה"ס שבתמידו' צ"ל בחי' הנ"ל ולע"ל ג"כ ועמדו רגליו כו' על הר הזתים זית צדיק כנודע מענין ארץ זית כו'. או י"ל הנה ברבות ויצא ע"פ והנה סולם אמרו סולם זה סיני גם אמרו סולם זה הכבש דהיינו הקרבנות והיינו שבסיני הסולם מלמעלמ"ט כי ביום חתונתו זה מ"ת והטפה נמשכה דרך ח"י חוליות והתפילה העלא' מלמעלמע"ל ועמ"ש ע"פ והנה סולם לכן עולת תמיד סולם דא צלותא העשויה בה"ס שנק' סולם כו', או י"ל כי הנה מבואר בד"ה וכל העם רואים שדוקא אחר יצ"מ כור הברזל יוכל להיות הבריור כו', וע"ש במ"ש ואף שגם האבות הקריבו כו', ולכן זה שיהי' עולת תמיד הוא העשויה בה"ס ע"ד שירדה שנאה על הרע כו' וכשזה גופל זה קם כו', או י"ל עולת תמיד כו' ע"ד המדרש בשמות רבה וארא פי"ב שהביא בילקוט בתלים סי' קט"ו ע"פ השמים שמים לה' משל למלך שגזר ואמר בני רומי לא ירדו לסוריא כו' עד ואני הוא המתחיל שנאמר וירד ה' עה"ס

ואח"כ ומשה עלה כו' והאריך בזה בעל העקדה פ' יתרו וצ"ל אומרו השמים שמים כו' דמשמע כאילו עזב ה' את הארץ ח"ו עד מ"ת וזה לא יעלה עה"ד ועוד הכתיב את השמים ואת הארץ אני מלא, אמנם הענין כמ"ש בפע"ח בהקדמת מוהרנ"ש שיש ב' מיני השפעות הא' להחיות העולמות והב' תוס' אור והוא הנק' זיווג כו' ע"ש ועמ"ש מזה בביאור דוכור ושומר בת"א פ' יתרו שבחי' ראשונה נמשך מיחוד חיצוני' דחו"ב והוא לחדש הישינות אמנם הב' הוא המשכת האור חדש ממש ונמשך מיחוד פנימי דחו"ב ששרש ההמשכה זו מא"ס ממש, ועמ"ש מזה בביאור דיונתי בחגוי בענין הראיני את מראיך וע' בלק"ת ר"פ לך לך ראוי להבין אם קודם מ"ת הי' הזיווג נעשה בימי האבות או לא, כי הלא מתחילה קודם האבות לא הי' הזיווג מעולם וכשבא אברהם או התחיל הזיווג כו' והיינו שקודם האבות אף כי המחדש בכי"ו מע"ב בהשגחה פרטיות אך זהו רק מבחי' חיצונית חו"ב ולא תוס' אור חדש ממש ולכן הגם כי את השמים ואת הארץ אני מלא עכ"ו היינו בבחי' העלם מהעולמות ונק' סוכ"ע אבל לא נמשך הגילוי בפנימיות שזהו הנק' זיווג המשכה מסוכ"ע בממכ"ע, ובימי האבות התחילו ההמשכה בפנימיות אך עכ"ו מבואר בד"ה משה ידבר שע"י האבות הי' ההמשכה ותוס' אור רק בעולמות עליונים וזהו ענין קיים א"א כל התורה כולה עד שלא ניתנה אבל לשיומשך הגילוי למטה ממש זהו רק ע"י מ"ת וזהו משה ידבר כו', ועמ"ש בד"ה בהעלותך ג"כ ההפרש בין אהבה דאברהם לאה"ר דאהרן שהוא ג"כ ע"ד הנ"ל שבאהרן נא' כשמן כו' שירוד עפ"י מדותיו דוקא שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה עין בעין יראו כי אל דיעות גילוי דעה עליונה ואמת ה' לעולם משא"כ מבחי' אברהם מלמטלמע"ל עיקר הגילוי למעלה, והנה זה שיומשך הגילוי למטה כמו למעלה נמשך ממקום עליון יותר כי כדי שיהי' גילוי סוכ"ע בממכ"ע צריך שיהי' ההמשכה מלמעלה מבחי' סוכ"ע וזהו ענין בחי' כל אשר חפץ כו' ה' חפץ למען צדקו כו' שלמעלה מרצון עליון הסוכ"ע וזהו היש הוי' בקרבינו ע"ד המחדש בכי"ו מע"ב אם אין בחי' ע"ק שמשם נמשך הגילוי גם למטה כמו למעלה ע' בהרמ"ז שלח קנ"ח, וזהו שבתחילת בה"ע נאמר השמים שמים לה' שלא הי' נמצא כלל בחי' היחוד עליון וזהו בני רומי לא ירדו לסורי' כי הנה רם על כל כו' על השמים כבודו בחי' רוממות היינו סוכ"ע וזהו ענין קול ברמה נשמע ופי' בפ' ויגש עלמא עילאה כו' ואעפ"י שבאמת את השמים וא"ה אני מלא היינו בבחי' העלם להיות מהוה ומחיי' ע"י ההעלם וסורי' לשון הסרה כמו גולה וסורה בישעי' מ"ט כ"א והוא עולם העשי' שנא' בו אף עשיתיו אף הפסיק הענין גם שם שייך וסרתם כו' וד"כ בחי' ומשם יפרד טורי דפרודא וגם יש סור מרע כי למטה שייך הבחירה עה"ד טו"ר והו"ע ק"נ מקום לבן ארם נהרים וקודם מ"ת לא הי' קשר וחיבור כלל, לכן נשא יעקב שני אחיות והאבות המשיכו היחוד רק למעלה באצ"י אכן אחר גלות מצרים נתברר ק"נ כנו' בד"ה וכל העם רואים ואזי יוכל להיות מ"ת שיומשך הגילוי גם למטה וזהו ענין שבני רומי ירדו לסוריא כי ע"י סו"מ ואתכפי' סט"א אטתלק יקרא דקוב"ה וגם סוריא לשון סיר הבשר שפירושו קדרה והיינו מארז"ל משל לבת מלך שהריחה צ"ק מדת מל' נק' בת

מלך והיא מדת ההתנשאות על זולתו וכשלא תפעל המדה פעולתה יהי' בעצמות קצת צער שהוא היפוך התענוג מפעולת המדה כמו אברהם מדתו חסד נצטער כשלא הי' לו אורחים וכן למעלה בחי' מל' הריחה ציקי קדרה הוא ענין ההתנשאות על הנפרדים להיות ראש לשועלים (וי"ל צ"ק נק' הביטול היש בחי' ריח) תאמר יש לה גנאי להיות ראש לבע"ג ועוד כי עכשו בסוריא גם קליפות נחש כרוך כו' ל"ת יש לה צער ע"כ הביאו לה בחשאי כדי שלא ירגיש הסט"א כו' ולע"ל יהי' קול כלה כו', וזהו שבני סוריא יעלו לרומי ע"ד ארוממך אלקי המלך כו'. והנה במתן תורה וירד ה' על הר סיני זהו גילוי יחוד העליון מלמעלה למטה מדלג על כו', וזהו ואני הוא המתחיל אתה החילות כו' ועי"ז ניתן הכח שיוכלו לעלות ולעורר באתעדל"ת אתעדל"ע להיות ארוממך כו' כנ"ל זהו עולת תמיד שיוכלו בני סוריא לעלות לרומי תמיד זהו ע"י העשויה בה"ס אתה החילות כנ"ל, אשה לה' זהו ענין המשל למלך שביקש לישא אשה מסוריא בחי' צ"ק הנ"ל.

עפ"י דרוש רנ"ע ע"פ עולת תמיד התקס"ט, י"ל תוכן הענין כך עולת תמיד שמכפר על עון ביטול תורה בחי' תמיד והנה ישראל מתקשראן באורייתא כי אורייתא חכמה עילאה שבה מלובש אור אין סוף קדש מלה בגרמי' וישראל חב"ד דז"א לי ראש מתקשראן באורייתא עיין המאמר ריש פרשה תולדות קל"ד ב' ובביאורי הזוהר שם ובסה"מ ולכן וויתר כו' ולא וויתר על ביטול תורה וענין אורייתא מתקשראה בקוב"ה עיין ד"ה שה"ש גבי יושב ועוסק בתורה אך ע"י ביטול תורה הגורמים שינה אין מאיר בחכמה ע' ד"ה כי עמך מקו"ח מענין שינה ולעורר מהשינה ע"י ריח דוקא ענין ריח דבר חריף כמ"ש בד"ה ראה ריח מענין ריח בוגדיו תשובה ובחי' זו היינו ע"כ דישראל מתקשראין בקוב"ה ממש למעלה מהתורה והיינו ע"י הריח מקיף למעלה מהטעם טעמים בחכ' וע' כה"ג בד"ה והי' ביום ההוא יתקע והו' עולת תמיד כו' לריח דוקא והכח הזה להיות מתקשראן בקוב"ה הוא העשויה בה"ס ע"י דיבור אנכי כו' בחי' אנכי מי שאנכי נמשך להיות הוי' אלקיך ע' ד"ה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך בשגם כי ענין מ"ת הוא הכח שימשיכו ע"י התו"מ וכח זה נמשך למעלה מהתורה עצמה ח"ע כ"א מבחי' כתר כנו' בד"ה מראיהם ומעשיהם וסד"ה זכור ושמור בדבור א' היינו מבחי' שלמעלה מזכור דכר ושמור נוק' שהוא ענין תורה וישראל כ"א מבחי' אנכי ממש וע' ד"ה לך ודב"ה לסוסתי בש"ש גבי והוא כחתן יוצא מחופתו וכיון שכן משם נמשך הכח בכנ"י בחי' כלה שיוכלו להתקשר בקוב"ה ממש שהרי משם נמשך הכח מה שבאתעדל"ת יהי' אתעדל"ע לכן עולת תמיד הוא העשויו' בה"ס דוקא. ועוד זאת כמ"ש ברכות ויקרא ב' צו את בניי כו' ע"י שאמרו נעשה ונשמע וע"י נעשה ונשמע נמשך להם ב' כתרים שהם מבחי' ע"י וא"א שלמעלה מהתכ' ועי"ז יוכלו להתקשר בקוב"ה ממש ע"י הכתר הממוצע בין המאציל לנאצלים ועוד ע"י שעכ"ד פרחת נשמתן הנשמה שבגוף לבחי' מזלייהו גבוה מהח"ע שהיא התורה כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי ועמ"ש סד"ה בשעה שהקדימו נעשה

כחי' בקדמין מי גילה לבני רז זה טמירא דכל טמירין. לכן עי"ז יכול להיות לריח כו' ועמ"ש בד"ה שאו כו' לגלגלתם.

דרוש שני לטוק עולת תמיד

הנה ברבות בפתיחתא דאיכה בתחלתה בד"ה ר' אבא בר כהנא פתח מי האיש החכם הה"ד וצבא תנתן על התמיד בפשע בדניאל סימן ח'. התמיד אלו ישראל דכתיב והגית בו יומם ולילה בפשע בפשעה של תורה כו' ע"ש נמצא ישראל נקראו תמיד ע"ש התורה שנאמר בה והגית בו כו'. והענין עפ"י הקדמה שביארה אאזמו"ר נ"ע בד"ה עולת תמיד שהשראת אוא"ס ב"ה מבחי' שמו הגדול שע"ז ארו"ל עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד הנה גילוי בחי' זו הוא בחכמה כי אור א"ס ב"ה אינו שורה אלא בבחי' חכמה לפי שהוא כלי הביטול כו' וכמ"ש בסש"ב פל"ה בהג"ה כי הנה שמו בגי' מקור והיינו מ"ש מקור מ"ח מבועא דלא פסיק שהוא ית' מחדש בכי"ז תמיד מע"ב כי בכל שעה נמשך צירוף חדש מי"ב צירופי הוי' והחיות רו"ש שחיות שעה העבר נסתלק למקורו ונמשך צירוף חדש כו' ומקור ההתחדשות דוקא מא"ס שלהיותו א"ס ע"כ מחדש תמיד ואין קץ וזהו ענין כ"מ שנאמר נצח סלה ועד אין לו הפסק שבחי' זו שאין לו הפסק היינו לפי שנמשך ממקום גבוה ע"ד מ"ש וע"י יתיב כו' מלכותי' מל' עלם כו' וכן כ"מ שנאמר לי אין לו הפסק לפי שמורה על יחוד או"א התדירי כו' שהמשכה זו באה מא"ס ב"ה רק שמתלבשת תחלה בחכ' ע"י שהוא כלי הביטול והיינו שמבחי' שמו גי' מקור נמשך בחכמה שהוא מעיין הנובע מן המקור וכמו המעיין הוא גיד דק שאל"כ הי' מבול כו' כך מעיין החכמה הוא יו"ד של שם הוי' ולכן הי"ד דוקא הוא מורה על שמהווה תמיד שזהו מעיין הנובע בתמידות ומחכמה נמשך לבינה וזהו ונהר יוצא תמיד מעדן וכמו עד"מ באדם המח' הוא כמו נהר הנמשך תמיד ממקורו כמו שא"א להיות האדם בלי מח' כו'. ועמ"ש בבה"ז ר"פ ויצא בפ' ויצא יעקב יסוד אבא מבאר שבע הוא הבינה כו'. והנה התלבשות אוא"ס בחכ' הוא כמו עד"מ הנפש שבאדם שעיקר גילוייה והשראתה הוא במוחין שבראש וכמ"ש מזה בד"ה וידבר אלקים את כל הדברים ושם פ"ב בענין התאחדות כח השכל בהנפש שלכן נק' נפש המשכלת ושם פ"ג שעד"ז יובן הנמשל ענין התלבשות הקו"ח מאוא"ס בח"ע וע"ש בהביאור פ"א שלכן החכ' נק' חי' ומתאחדת עם יחידה ולכן נק' התורה משל הקדמוני וכמ"ש מזה בד"ה ויצוום ובד"ה לבסומי בפורי' דרוש השני וזהו ענין הקב"ה יושב ועוסק בתורה יושב שמשפיל א"ע כו' וזהו ענין רננא דאורייתא שהם הטעמים ונגינות כו'

כמ"ש בד"ה שיר השירים פ"ב ושם רפ"ד חות דרגא המשכת אוא"ס להתלבש בתו' ח"ע כו' אלפים שנה כו' אאלפך חכמה כו' ע"ש דהיינו ענין ואהי' שעשועים יום יום שהם חו"ב והנה עז"נ ונהר יוצא מעדן שהם חו"ב יוצא תמיד כמ"ש באדר"ז דר"צ ע"ב דלא מתפרשאן כו' להשקות את הגן ג"ן סדרים דאורייתא היינו התורה כמו שנמשכה בז"א בז' מדות כשר ופסול כו' ולכן נק' התורה תמיד כי זיווג אר"א הוא תדירי שכמו המעיין נובע תמיד מן המקור בלי הפסק וממנו נמשך הנהר תמיד כך החכ' מאין תמצא ולכן נק' הוא ית' מקור מ"ח מבוועא דלא פסיק ועמ"ש מזה ע"פ רפאני הוי' וארפא וזהו הטעם שעסק התורה צ"ל תמיד והגית בו יומם ולילה ולא ימוש כו' ומדוע אין כן בשאר המצות אלא לפי שהתו' מחו"ב נפקת אשר שם ההמשכה תדירי מבוועא דלא פסיק לכן צ"ל כמו"כ בעסק התורה למטה ועמ"ש בת"א פ' בשלח בד"ה אכלוהו היום בענין שנאמר גבי מן למען אנסנו הילך בתורתי והוא כי במן נאמר ולקטו אותו דבר יום ביומו וכן בתורה נאמר לשקוד על דלתותי יום יום ע"ש במדרש והיינו כי אנו אומרים נותן התורה שבכ"י נותן דוגמת מן שתמיד נמשך מלמעלה מהזמן ע"כ הוא דבר יום ביומו כי סדר זמנים הוא מז"ת והתורה קדמה אלפים שהן חו"ב ונמשכת בו"ק מדות כו"פ ולכן בכ"י נמשכי' מוחין חדשים לז"א מבחי' עמקו מחשבותיך בד"ה באתי לגני כונן שמים בתבונה שהוא ונהר יוצא מעדן יוצא תמיד ולכן בכ"י המשכה חדשה וכן מן שרשו ממו"ס טלא דבדולחא כו' ע"ש ולכן נק' התורה אמת בחי' מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו כמ"ש מזה בביאור ע"פ אלה מסעי גבי ויכתוב משה ובמא"א מס קכ"ב משא"כ למטה ביחוד ז"נ לפעים נאמר ונהר יחרב ויבש כו' ולכן בעלי תורה שתורתו אומנתו נק' אחים ורעים למקום בחי' תרדל"מ וע' מזה בד"ה רני ושמחי בת גבי עד שקראה אחותי ובד"ה באתי לגני גבי אכלו ריעים.

ב) וז"ש לא ימוש ספר התורה כו' דהנה מבואר בנהר יתרו דפ"ג סע"א ע"פ ולא ימוש מעשות פרי כו' מ"ט לא ימוש משום דעל יובל ישלח שרשיו כו' דהיינו ענין ונהר יוצא מעדן יובל שמו שהוא זיווג חו"ב שהוא תדירי ע"כ לא ימוש מעשות פרי ובזח"ג פ' אחרי דס"ה ע"ב יוצא ולא יצא כו', ולכן בן עזאי שחשקה נפשו בתורה הי' פטור ממצות פו"ר כי מצות פו"ר פי' בזח"א די"ב סע"ב שגורם לההוא נהר למהוי נביע תדיר ולא יפסוק מימיו כו' וע' בזהר וישב דקפ"ו סע"ב והנה ע"י עסק התורה תמיד שממשיך יחוד אר"א ונהר יוצא כו' תמיד ע"י לא ימוש ספר כו' לכן פטור ממצות פו"ר וע"ש בזח"א י"ב ב' בענין ישרצו המים כו', גם אפ"ל מצות פו"ר הוא יחוד ז"נ וע"י עסק התורה בתדירות דוקא שהוא יחוד אר"א הרי יש בכלל מאתי' מנה כו', וכמו דמי שתורתו אומנתו פטור מהתפלה כו' ולכן ארז"ל ויתר הקב"ה כו' שהמצות הם ברמ"ח אברים דז"א ולא ויתר על ביטול תורה שהוא יחוד חו"ב מקור ההמשכה כו' וזהו בפשע בפשעה של תורה ותשלך אמת ארצה ואין אמת אלא תורה וע' מענין ותשלך אמת ברבות בראשית פ"ח זח"א בראשית

דכ"ה סע"ב ח"ב משפטים קט"ז א' דקי"ו א' בענין דיין שדן דין אמת כו' ת"ז תיקון כ"ב דס"ו סע"ב תיקון ס"ג דצ"ח א' מאי ארצה דא שכינתא מפרש ע"ד השליך משמים ארץ וכעין זה הפי' בוח"א כה"ב הנ"ל ובתי"ח תיקון ה' דקמ"א ע"ב ותשלך אמת ומאן גרם דא דיין דלא דן דין אמת כו'. של"ה קמד"א רה"ב שס"ב רסא"א. תד"א ח"א פי"ח. בחיי רכח"ג. עמה"מ קלו"ג. ילקוט ח"ב יב"ג. ועמ"ש עוד מענין תמיד בת"א בד"ה ואתה תצוה גבי פי' להעלות נר תמיד שהוא ביחו"ע כו' משא"כ מחוץ לפרוכת נא' מערב עד בקר כו' ע"ש ובד"ה ועשית ציץ בענין והי' על מצחו תמיד לרצון כו' ועמ"ש בביאור דצאינה וראינה בענין מצחא בחי' שאין בו שינויים כו'. והנה ענין ישראל מתקשראן באורייתא ע"ד והקשורים ליעקב משא"כ העטופים ללבן פי' העטופי' שהן מתעטף בהשפע בבחי' מקיף ולא נקלט ממש בפנימי' אבל והקשורים היינו שנקשר ונקלט בו ובעסק התורה היינו שמשגיג ההלכה לאשורו ושכלו מקיף על החכמה וע' בסש"ב ח"א פ"ה ששכל התורה מקיף שכלו ושכלו מקיף כו' לכן זהו קשר גמור דוגמת שתי קשרים כו' ועי"ז נק' ישראל תמיד שממשיך מיחוד או"א התדירי גם בזו"ג בבחי' ו"ה להיות ונחך ה' תמיד כו'.

ג) והנה ענין עולת תמיד מתחלה יש להבין ענין עולת ויש להעיר מזה ממש בד"ה והקרבתם עולה אשה ההפרש בין אשה ובין עולה אשה בחי' אש ה' ובחי' עולה הוא האהבה מסותרת ואה"ר וע"ש מה שהעירותי ע"ז וע' עוד זח"ג ס"פ פנחס דרנ"ח ע"ב דבחי' עולה זהו ע"ד גן נעול כו' מעיין חתום וע' במא"א ב' מ"ד ועמ"ש עוד מזה בקונטרסים ביאור ע"פ ביום השמיני שלח מש"ש בענין אז תשמח בתולה במחול כו' ועמ"ש בזח"ג אמור פי"ט ע"פ ולאחותו הבתולה ואפ"ל ע"ד בכי"ו יהי' בעיניך כחדשים לכן הוא תמיד בחי' בתולה וכן משמע בספר אור המאיר בדרוש ר"ה דמ"א ע"ג ז"ל והקב"ה טעם בתולה טעים להיות שאנו בונים את העולם מחדש ומן הקבלה שאנו מקבלים עתה עלינו עול מלכותו ית' כו' מקבל הקב"ה תוספת תענוג כאלו עתה תחלת הבריאה ולא קיבל עדיין טעם תענוג מעולם כ"א עתה מחדש וזהו מלכא טעם בתולה טעים עכ"ל ועמ"ש רבינו ז"ל ע"פ אילה זו רחמה צר וחביבה על בעלה כל שעה ושעה כשעה ראשונה פי' שרחמה צר ע"ד מן המיצר קראתי י"ה בצר פקדוך וע' בד"ה ולא אבה בלק"ת פ' תצא פ"ג פי' ויצעקו אל ה' בצר להם כו' ואפ"ל כאילו עתה געשית כלי מחדש ולא הי' לה עדיין שום התקשרות לבחי' זולתו ית' כענין ועמך לא חפצתי זהו הנק' בתולה שבחי' היסוד דנוק' שהו"ע ההתקשרות הוא בשלימות ואין לה שום התקשרות לדבר זולתו ית' וזהו ענין עולה וגם מרומז בתיבת תמיד כמ"ש במא"א ובי"ג שם בתולה ע"ה גי' מדת שהיא גי' תמיד כשגכתב בלא יו"ד ובפרדס ערך עולה מבואר דזהו בעליית המלי' אל הת"ת ושניהם עולים בבינה א"כ זהו מדריגת עד שקראה אחותי או גם מדריגת עד שקראה אמי ובחי' אחותי לשון איחוי אלכסנדר'י כדפי' בלק"ת ר"פ בהר בד"ה ושבתה הארץ שהוא ההתקשרות אליו ית' כל היום וזהו שנק' עולת תמיד ואפ"ל שעי"ז

מעלה מ"ן לאו"א שהוא היחוד התדירי שלכן נק' רעים וכמ"כ ע"י היותו תמיד בבחי' רוח האדם הוא העולה כו' וגם העלאת מ"ן לאו"א זהו כלה עילאה הנו' בד"ה שה"ש לשון כלה שארי בחי' כליון שמבלה היש לגמרי ולא לשון תשוקה לבד כ"א כליון התאוות וישות ולגרמי' זהו ענין העולה שכולה כליל וכולה לגבוה ואין לאחרים חלק בה שזה מורה על בחי' הנ"ל דבחי' ועמך לא חפצתי עוד כ' הפרדס שם בפני' עולת תמיד ו"ל ולכן נאמר בעולת הבוקר עולת התמיד היא העולה כיון שעלה לא ירד בשו"א בעולם משא"כ בחטאת שיש בה ירידה שנאמר וירד מעשות החטאת והעולה לעולם עולה עכ"ל. והנה ענין ירידה באדם היינו כמו שאחר התפלה נמשך אחר עסקיו ועמ"ש מזה בד"ה היינו כחולמים ובד"ה וידעת היום דרוש הראשון בסופו משא"כ בבחי' עולה אין בה ירידה כי היא בחי' אה"ר שאין בה שינויים כלל כמ"ש בד"ה הכלילי עינים ו"ל והנה ההפך שבין אה"ע לאה"ר היא כי אה"ע הבאה מחמת התבוננות ועומק מחשבתו יש לה הפסק שאם לבבו פונה לדברים אחרים וטרוד במחשבתו בעסקי עולם אזי חולפת ועוברת ממנו כו' משא"כ האה"ר שבשורש נפשו ממקור חוצבה כי חלק הוי' ממש עמו ואני הוי' לא שניתי כתיב כו' לכן אין לה הפסק שגם אם לבבו פונה לדברים אחרים הרי אין בה לעו"ו להיות לעומת האהבה הזאת להטרידה ולהפסיקה וכמ"ש הטעם בהביאור שם להיות שאה"ע שהתפעלות ואה' זו נמשכת מבחי' העולם כו' הנה יש גם בלעו"ו ולכך אנו רואים שאעפ"י שבעת התפלה הי' לו אהבה והיא אה"ע מ"מ אח"כ עוסק במילי דעלמא מפני שיש זלעו"ו ששניהם הם בחי' עולם זה עולם וזה עולם כו' משא"כ בחי' אה"ר שגלקחה מבחי' חלק הוי' עמו ואני הוי' לא שניתי ואינו בגדר עלמין כלל ואין ערוך אליו ית' אפי' כטיפה מים כו' לכן אין בה זלעו"ו ולזאת גם אחר התפלה תשאר אהבה זו בבחי' רשימו להיות תקועה בלב בל תמוט עולם ועד, עכ"ד הנאמרים שם בד"ה חכלילי ולכן נק' בחי' זו עולת תמיד שאין בה שום ירידה כדפי' הפרדס בשם הזהר וכעין זה נת' ג"כ בענין מצח אהרן שנא' והי' על מצחו תמיד כו' ורצון זה והסכמה זו יכולה להיות תמיד היינו לפי שהסכמה זו נמשך מבחי' אה"ר שזהו ענין אהרן כמ"ש בתחלת הדרוש, זהו ג"כ כענין עלי באר שהבאר ג"כ מים חיים הנובעים תמיד בלי הפסק והוא מלמטה למעלה היינו בחי' עולת תמיד אליך ה' נפשי אשא כמ"ש בלק"ת פ' חוקת ע"פ עלי באר כו'.

ד) ואפ"ל עוד בפני' עולת תמיד שהוא ענין כתר שבמל' שהוא לעולם באצי' ואינו יורד כלל בבריאה רק הט"ס שלה יורדים וכמ"ש מזה בביאור ע"פ במדבר סיני שזהו ענין לעולם ה' דברך שהוא כתר שבמל' נצב בשמים ז"א דאצילות ואפ"ל שזהו ג"כ הבחי' שנת' ע"פ אחת היא יונתי מה שלמעלה מבחי' ששים המה מלכות ששים מסכתות כו'. וא"ש שלכן התמיד הי' מכפר על עון ביטול תורה ועוד כי עיקר יחוד אר"א נמשך דוקא ע"י מס"נ וע"י תומ"צ ממשכיבם יחוד זו"נ כמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני' וכמ"ש

שזהו ענין יש קונה עולמו בשעה א' בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים ובד"ה אז ישיר משה ובנ"י וע' מ"ש בביאור השני ע"פ יונתי פ"ד גבי השמיעני את קולך בענין על תפלתי שתהא סמוכה למטתי שע"י עסק התורה מצד עצמו ממשיכים מבה"י חכמה דאורייתא מחכ' נפקת כו' אלא ע"י התפלה מקודם בבחי' בכל מאדך אוי ממשיכים מבחי' כתר בחכמה ועז"ג כי קולך ערב שיש בהקול מתיקות ועריבות ועמ"ש בד"ה באתי לגני בפ"י אריתי מורי כו' ומ"ש סד"ה רני ושמחי בת שע"ו ארז"ל לא זו מחבבה עד שקראה אמי פי' מקור המוליד התומ"צ ולכן התמיד שזהו ענין האה"ר ורשימו ממנה נשאר בתמידות מכפר על ביטול תורה כו' כי עי"ן ממשיך מקור היחוד דאו"א והראי' מחסידים הראשונים שהיו שוהים בתפלתם ט' שעות וארז"ל תורתן אימתי נעשית אלא מתוך כו'. וכמ"ש בענין אחת היא יונתי כו' כנ"ל.

ה) וענין העשויה בה"ס י"ל עפמ"ש בד"ה ראה אנכי גותן פ"א בענין פב"פ דבר ה' עמכם כי בשעת קבלת התורה נמשך לכאו"א מישראל בחי' הוי' בבחי' פנים שלהם בכל ניצוץ נשמותיהם וזהו ענין קבלת הדבור אנכי הוי' אלקיך כו' ע"ש ובד"ה במדבר סיני באוה"מ דרוש הראשון ורצון זה נמשך לנשמות כו' ע"י מ"ת כו' שהדיבור הי' ממשיך להם תשוקה זו שהדיבור הוא המשכה ממהו"ע ית' לנשמות כו' ע"ש באריכות, וכמ"ש בשה"ש רבה ע"פ נפשי יצאה בדברו דהיינו מדיבור אנכי פרחה נשמתן כו' וברבות פי' יתרו פכ"ט שזהו ענין ארי' שאג והיינו כי בחי' גבור כארי זהו ענין הארת הכתר כו' ובחי' זו לא יוכלו להכיל בהכלי כנודע מהמשל מפני ארי' ופ"ש כו' וע"כ פ"ג בבחי' ביטול וגם ביחזקאל בענין כמראה הקשת כו' ואראה ואפול על פני כו' שאף שהי' בכתר דאצי' וכ"ש וק"ו במ"ת ומבואר בת"א בפ' יתרו בד"ה זכור ושומר בדבור א' שע"י שפ"ג בבחי' ביטול היש לאין גמשך להם או"ח מבחי' או"ס ב"ה להיות גילוי או"ס ב"ה ממש בנפשותם וע"ש עוד בד"ה על כל דיבור, ואפ"ל ע"ד מה שמבואר בהר"פ גח דג"ט סע"א בענין יצחק שע"י העקדה שפרחה נשמתו אוי נמשך בו נשמה עליונה יותר מבתחילה והיינו שכל צדיק יש בו ב' נשמות א' בעוה"ז ובחי' יותר עליונה מבחי' העוה"ב ולכן נאמר אברהם אברהם שמואל שמואל וביצחק ע"י העקדה שפ"ג שמצד הבחי' השייך לעוה"ז אוי אח"כ נמשך בו הנשמה שמעוה"ב יעו"ש, ובהרמ"ז שם ביאר הדברים שהב' נשמות אלו זהו כענין עלמא דאתגלייא ועלמא דאתכסי' ועמ"ש ע"פ והי' מספר בנ"י כו' אשר לא יספר כו' שיתעלה מבחי' מספר לבחי' ולתבונתו אין מספר וזהו ענין הנשמה שמבחי' עוה"ב ע"ש בהרמ"ז פי' גח הנ"ל והנה ער"ז ע"י שפ"ג ע"י דיבור אנכי נמשך בגשמתן אח"כ בחי' עליונה יותר כענין הבחי' נשמות דלע"ל וזהו ענין שנמשך בהם הבחי' רצון הנ"ל דבכל מאדך שלמעלה מהשכל כו' כי מאחר שפ"ג ע"י דיבור אנכי א"כ נכללו בבחי' אנכי כנר שנכלל בהאבוקה וכענין עד יעבור עמך הוי' המבואר בד"ה האוינו בענין והרוח תשוב כו' ע"ש ולכן עי"ז נמשך בהם הארה מבחי' אנכי להיות הוי'

אלקיך כו' וזהו אשר ענין עולת תמיד שהיא בחי' אה"ר שהיא בבחי' עולה שלמעלה מרשפי אש היא העשויה בה"ס דהיינו ע"י שפ"נ נמשך בהם בחי' עליונה זו כו', ועמ"ש בד"ה האזינו השמים הראשון בענין והרוח תשוב כו' עד יעבור עמך הוי' כו'.

ו) ועוד יש לבאר לשון העשויה בה"ס דהנה מבואר במ"א פי' וקדשתם היום ומחר שבחי' ג' ימי הגבלה היו בחי' קידושין ואירוסין ובשעת מ"ת הי' בחי' נישואין והוא ע"ד קדשנו במצותיך ותן חלקינו בתורתך המבואר בלק"ת בד"ה טוב לחסות בה' דהנה אנו מברכים על המצוות אק"ב שהמצוות הם בחי' קדושין והיינו שכל המצוות הם המשכת מקיפים שמקיפים על הכלי ואינן מתלבשים בפנימי' ממש ולכן אף שמתעטף בציצית ומניח תפילין יוכל להיות שהמוח יהרהר דברים בטילים אבל ע"י החירה נמשך בפנימי' ועמ"ש מזה ג"כ סד"ה וארשתיך לי כו' וידעת את ה' וכן עד"ו ענין לך וקדשתם הוא בחי' קדושין כי האיש מקדש בו ובשלוחו ובשעת מ"ת הי' בחי' נישואין שנמשך אלקות בקרבם בבחי' או"פ ממש דהיינו משארז"ל שעכ"ד פ"ב כו' שבחי' זו שפרחה נשמתן נק' נישואין ע"ד הנו' באד"ר פ' נשא דקמ"ד ע"ב על ג' מהצדיקים שנסתלקו באדרא דברעו סגי וחקיף אתדבוקו נפשותיהן בשעתא דאתנסיבו שאמרו בהון לשון נישואין דאתנסיבו מפני שפ"נ ולכן נק' הסתלקות רשב"י בשם הילולא דרשב"י ע"ש כי לא יראני האדם וחי וארז"ל בחייהם אינן רואים אבל במיתתם רואים א"כ אזי מאיר בהם אלקותו ית' בבחי' פנימיות משא"כ בחייהם נק' הארה זו בבחי' מקיף עדיין וא"כ זה שפ"נ במעמד ה"ס הי' בחי' נישואין שקבלו גילוי או"ס בפנימיותם ממש שאפי' החיות הנושאות את הכסא אינן רואות וכן הנשמות למעלה קודם התלבשותן בגוף רק ע"י התלבשותן בגוף אזי אח"כ במיתתן רואים הם שיתרון האור נמשך מהחושך וזהו ענין ונתתי לכם מהלכים כו', והנה ע"י יחוד זה נקלט ונמשך בהם האור כענין הנו' בד"ה לריח שמניך בפיו כי טובים דודיך רוחא דשביק בגויה מעלמא דדכורא כו', וזהו ענין העשויה ע"ד כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי שעשאה דוקא כי עשי' נמשך מלעילא כנודע מענין ויעש ה' לשרה וכמ"ש אשר עשה את משה ואת אהרן כו' ומ"כ כלי ר"ת כהנים לויים ישראלים שהם ג' בחי' שבנש"י ובגפן שלשה שריגים כו' ולכן מכח בחי' זו שעשאה כלי נמשך שתהי' בבחי' עולת תמיד שהוא ג"כ כענין נישואין כמ"ש בד"ה עיני כל בענין שבעבודה יש אירוסין ונישואין שכשהוא עדיין בחיצוני' הלב נק' ארוסה אבל כשנקלט בתוך עומק לבבו כמ"ש בכל לבי דרשתיך כו' נק' נשואה ועמ"ש בביאור ע"פ כי תצא בענין ואח"כ תבוא אליה ובעלתה כו' והנה זה שיהי' בחי' עולת תמיד זהו ע"י פנימי' הלב כו'.

ז) לריח ניחות. הנה קטרת לשון התקשרות כמ"ש בביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון והתקשרות זו הוא בבחי' רוח שהוא העלאת מ"ן לאו"מ סוכ"ע כנו' ע"פ ראה ריח בני והיינו העלאת מ"ן לעורר יחוד או"א שיחוד

זה נמשך אור חדש מאוא"ס ממש כנ"ל ולכן צ"ל ההעלאה למעלה וי"ל שזהו ענין ישראל מתקשראן באוא"ס ממש כנז' כה"ג בד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשו"ג וכמ"כ גבי עולת תמיד בבחי' תדירות כענין עלי באר היינו העלאת מ"ן לאו"א לעורר יחוד פנימי ולכן זה מכפר על עון ביטול תורה וכנ"ל סעי' ד'.

א) ונסכו רביעית. פ"ג דיומא דף ל"ד סע"א ספ"ד דסוכה דמ"ט ע"ב. בפי' הסך נסך שכר להוי', אמר רב פפא שכר לשון שתייה לשון שביעה לשון שכרות, ומהרש"א כ' דבילקוט גריס לשון שמחה לשון שביעה לשון שכרות, וברבות ס"פ פנחס הגירסא לשון שתייה כמ"ש בגמרא.

ב) פ"ק דתענית ד"ג ע"א הסך נסך בשני נסוכים הכתוב מדבר א' ניסוך המים ואחד ניסוך היין, ואפ"ל ניסוך היין זהו העלאת מ"ן כי אשה מזרעת אודם וניסוך המים ה"ח דמ"ד וכ"מ במא"א אות גון סעי' מס, וז"ל נסך גק' המ"ן או דקדושה או דקליפה ונסך המים סוד ה' חסדים הנכנסים ביסוד דידה וזרע האשה דומה ליין בסוד יין נסך עכ"ל, והנה נסך שייך ג"כ לענין שמונה נסיכי אדם ועיין ברש"י בישעי' כ"ט יו"ד ע"פ כי נסך הוא מלשון מסכה יינה או מלשון נסיכות כלומר השליט בכס כו', וכך י"ל בקדושה ע"י ניסוך היין ממשיכים להיות נסך עלינו ה' רוח דקדושה וגם ענין שליט ע"ד שמלכך בן חורין דא קב"ה לאפוקי שמלכך גער שהוא מט"ט שר העולם כו' כמ"ש בזהר ס"פ תרומה דקע"ה סע"א ובפ' לך דצ"ה ע"ב והנה בן חורין שמקבל מחו"ב שהם יין ושמן, וזהו ענין בן שמן וע"כ זה נמשך ע"י ניסוך היין וניסוך המים שהם חו"ב כו'.

ג) פ"ג דמעילה די"א ע"ב. רבות נשא פ"י דר"מ ע"ג הסך נסך שכר. פ' פנחס דרפ"ב א' כתיב מי מדד בשעלו מים ואני על לוגך כתבתי הסך נסך שכר להוי' לשון שתייה לשון שביעה לשון שכרות, וז"א פ' נח דף ע' תחלת עמוד ב' והוא יין דאתער רחימותא כו', ח"ג פ' שלח קס"ב ב' ונסכו רביעית ההין דא יוסף עמ"ש מזה בלק"ת פ' שלח בד"ה ענין הנסכים וע' בה"ז פ' בלק בפי' רובע ישראל בענין וברית רובע הוא בשיעורא דמדידו דגופא, ורביעית ההין ג' לוגין י"ב רביעית שהם י"ח בצים דהיינו ע"ד יוסף בני ח"י שהיסוד גק' ח"י, כן פי' בזהר ח"א בסופו בהשמטות כמדומה סי' כ"ה וע' בלק"ת פ' שלח סד"ה ענין הנסכים.

פ' פנחס וביום השבת שני כבשים וגו' מגילה ג כא סע"ב, רבות קמד"ב זח"א סט, כחיי פסד קצגד, של"ה קלד"א קלו"ב קלז"א שמב תתב, רבות יתרו פכ"ח קמד"ב דבור זכור את יום השבת לקדשו ואומר וביום השבת שני כבשים, ערות אשת אחיך לא תגלה, כי ישבו אחים יחדיו, וכולן אמרן בבת אחת הוי וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, ופי' הידי משה כי דבור זכור את יום היינו שאסור בעשיית מלאכה והדר התיר לעשות שני כבשים, ושניהם נאמרו בדבור אחד, ויש לפרש כי פי' לקדשו שע"ז ששובת ונח בו ממשך בו אור עליון מבחי' שלמעלה מהשבת עצמו כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור את יום השבת לקדשו שהשבת עצמו הוא בחי' חכמה וע"י לקדשו ממשך בו בחי' וקראת לשבת ענג כו' ע"ש והמשכה זו ג"כ היא ע"י עשיית שני כבשים בקרבן, כי הנה מלאכת המשכן אינה דוחה את השבת, כי מלאכת המשכן דוגמת בריאת עולם כי נוטה שמים כיריעה וכמ"ש ברבות נשא ע"פ ביום כלות המשכן חיות העולמות נמשך מיחוד חיצוני דחו"ב, ע"כ אין זה דוחה את השבת שענינו השביתה ממה שנשפל בבחי' דבור להחיות העולמות ואזי נפתח מבחי' חצר הפנימית כו' שלמעלה מחיות העולמות, אבל הקרבנות עצמן ממשיכים אור חדש מיחוד פנימי דאו"א ע"כ הם דוחים שבת וכמ"ש בענין שמילה דוחה שבת לפי שנמשך מבחי' גבוה יותר כו', בד"ה למנצח על השמינית, וכמ"כ ע"י שני כבשים נמשך אור עליון, ע"כ אתי שפיר שהאיסור מלאכה וההתר דשני כבשים נאמרו בדבור אחד כי הכל כוונה א', וע' מזה בשל"ה קל"ו א' ש"מ ב'.

קיצור כי לקדשו להמשיך ע"ז לשבת שהוא ז"א עונג העליון מעתיק, וזהו נמשך ג"כ ע"י הקרבת ב' כבשים דמוסף שהוא יחוד זו"ג ע"י אור ענג העליון הנ"ל ע"כ נאמרו בדבור אחד.

ב) בזה"א עמוד ס"ט והוא בהשמטות שלכן אין במוסף שבת פרים ואלים רק שני כבשים, כי פר ואיל רמו למדות הגבורה או לבחי' בינה, אבל בשבת שהוא התגלות עתיק ע"כ אין מקריבין רק כבשים, ועמ"ש מענין כבשים בענין תנופת שתי הלחם ע"ג שתי הכבשים בלק"ת פ' אמור, גם שערות הכבשים רומזים לבחי' ושער רישיה כעמר גקי ולכן בהבל נאמרו שהביא מבכורות צאנו נאמר וישע ה' אל הבל כו'.

קיצור כשמתגלה עתיק אין מקריב רק כבשים שאין בהם דין וגם שרומזים לבחי' ושער רישיה כעמר גקי.

ג) ת"ז פב, אבל ביומא דשבתא לא סלקין תרין שמהן אלין דאינון עמודא דאמצעייתא ושכינתא ולא מתייחדין על יד שליח אלא בצדיק חי עלמין וכו', ואפשר שע"ז רומז שני כבשים, כי כבש הוא בחי' רחל וכמ"כ בחי' ישראל שהוא עמודא דאמצעייתא נקרא ג"כ כבש כו', וכדי להיות יחוד זה זהו ע"י הארת עתיקא כענין אוה למושב לו, שהאלף הוא כתר הנמשך להיות יחוד ר"ה כמש"ל ע"פ כי בחר ה' בציון, ב' כבשים ישראל ורחל.

ד) בבחיי פ' בשלח ע"פ ראו כי הוי' נתן לכם את השבת כ' אמרו במדרש תלים בפ' מזמור שיר ליום השבת מהו ראו, אמר רבי יוסי מרגינתא דיהבית לכוך, א"ר יצחק כל עסקא דשבתא כפול, עומר כפול דכתיב שני העומר לאחד, קרבנו כפול וביום השבת שני כבשים, עונשו כפול מחלליה מות יומת, שכרו כפול וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד, אזהרותיה כפולות זכור ושמור, שירו כפול מזמור שיר ליום השבת עכ"ל וי"ל כי מבואר בלק"ת בד"ה את שבתותי תשמרו בפיו אלמלא שמרו ישראל שני שבתות כהלכתן שבכל שבת יש ב' בחי' הנק' ב' שבתות שבת דמעלי שבתא ושבתא דיומא ושם נתבאר שהם שבת תתאה ושבת עילאה והכל בחי' עליות ובמ"א נתבאר שבחי' מעלי שבתא הוא עליות ואח"כ שבתא דיומא הוא המשכות עיין בד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת, והו ענין שמור הזכור ועיין מ"ש מזה בד"ה זכור ושמור בדבור א' נאמרו, בת"א פ' יתרו, וזהו ענין מזמור שיר, כמ"ש בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית ומוה יובן ג"כ ענין שני כבשים שרומז ג"כ לב' המדרגות דשבת הנ"ל, וענין עונג ומכובד י"ל כבוד הוא חכמה, עונג כתר, או ענג עדן נהר גן, מכובד כתר בענין הראיני נא את כבודך, ב' כבשים ע"ד כל עסקי דשבתא כפול ב' שבתות כהלכתן, שמור וזכור עונג וכבוד.

ה) בבחיי פ' פנחס ע"פ וביום השבת שני כבשים בשלשה החגים גם בר"ח וכן בר"ה ויוהכ"פ תמצא בכל יום שבעה כבשים מלבד עולת התמיד וכאן בשבת לא צוה להקריב כ"א שני כבשים וצריך שיהי' שוין למצוה (הג"ה מזה שבשבת זו"ג הם שוין בקומתן ושניהם מקבלים המוחין דאוי"א ע"ד שני' בע"ח ובת"א פ' תרומה עכ"ה) וכן אמרו פרק שני שעירים מוספין ודאי בעינן שוים ופירש למצוה ולא לעכובא, וטעם שלא הי' כ"א שנים מפני שהשבת כבודו כפול זכור ושמור את שבתותי תשמרו ולכך באו כל עניני שבת כפולים עומר כפול כו' שירו כפול קרבנו כפול, (הג"ה ואפ"ל דכפילות זו גבוה משבעה כבשים דיו"ט שהם רומזים בז"ת, וכפילות דשבת רומז בזו"ג כשנעשו ב' פרצופים כלולי' מע"ס, וע"ד מיעוט הכלי ורבויו תאור ולהעיר מענין שיר כפול שהוא בחו"ב עכ"ה) ובמדרש אמר הקב"ה אין אני רוצה שתביאו לי בשבת יותר מכם מה אתם שני סעודות אף אני שתי סעודות, ושני עשרונים כנגד לחם משנה, ועמ"ש מענין לחם משנה בת"א ס"פ בשלח, ובלק"ת פ' עקב, ובמ"א אות למד סעיף כ"א כתב ואין לחם אלא אשה, והיינו ע"ד קראן לו ויאכל לחם, עו"ש לחם משנה לאה ורחל כו' והיינו הביא מהרע"מ פ' אמור דצ"ח ריש עמוד א' וז"ל שתי הלחם תרתי שכינתא עילאה זתתאה ואתחברן כחדא לגביהון עכ"ל, והיינו ע"ד כעיר שחוברה לה יחדיו דאתחברת אמה בברתא בזהר וישב דקפ"ג סע"ב (ואפ"ל ג"כ שזהו ענין שהשם שלם שמאיר בחי' י"ה בוי"ה) וכמ"ש מזה בד"ה אלה פקודי המשכן, משכן העדות, א"כ לפ"ז גם כאן ענין ושני עשרונים היינו תרתי שכינתא שמתחברים יחדיו ע"ד הנ"ל, וענין סולת מנחה יש לפרש

עפמ"ש בוח"ג פנחס דרמ"ז ע"א וז"ל סלת למנחה. לאעלאה להאי סולת קמי מלכא עילאה למנחה בין תרין דרועין עכ"ל הנה מבואר דפי' סלת הוא המלכות, ואפ"ל כמו הסולת זהו מה שמתברר בירור אחר בירור מהחטה כך עה"ד חטה היתה כמ"ש הענין בלק"ת פ' אמור והמ' דאצילות מברר עה"ד טו"ר עד שנעשה ממנו סלת הראוי למאכל אדם העליון, וענין מנחה מבואר בת"א פ' וישלח ע"פ ויקח מן הבא בידו מנחה שהוא ענין מ"ן להמשיך מ"ד ממזל השמיני ונוצר לבחי' ה' תתאה, ובלק"ת פ' שלח בענין הנסכים פי' שהזבח היא העלאה והמנחה היא המשכת האור כו' והסלת זהו דעת והשמן חכמה והיין בינה כו' וידוע כי יש ב' דעות א"כ הסולת י"ל המשכת דעת עליון לד"ת כו', ובוהר שם בלולה בשמן כתיב בשמן בההוא שמן דנגיד ונפיק מלעילא, כי הדעת ממשיך הטפה ממות החכמה כו', ונסכו היינו ניסוך היין כו', בפסוק וביום השבת י"ד תיבין י"ל ע"ד שבעת ימים ושבעת ימים התחברות ז' היכלין דבריאה בו' דאצי' עמש"ל, ובפסוק עולת שבת ז' תיבין התחברות ז' דאצי' בז"ת דע"י וז"ס עולת שבת ז"א בשבתו ע"י, וע' טור דסי' רפ"ו כ"א תיבות.

קיצור שהב' כבשים צ"ל שוין ע"ד שו"נ שוין בקומתן בשבת ומה שהם שני כבשים וביוי"ט ז' זהו שרומזים לבחי' גבוה יותר, וכמו יו"ד לגבי ה' וקש"י לגבי יוד ושני עשרונים שכינתא עילאה ותתאה שיהי' השם שלם, וזהו הסולת למנחה והם בלולים בשמן הנמשך מלמעלה ונסכו יין ג' בחי' חב"ד.

עולת שבת בשבתו על עולת התמיד ונסכה. בוח"ג ס"פ אחרי דע"ט ב' ותנינן כתיב מזמור שיר ליום השבת, ליום השבת ממש, שבחא דקא משבח קב"ה (פי' זעיר שהוא יום השבת משבח לפרצופים העליונים מק"מ. עמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בניי בענין הקדוש הראשון, וע"פ לא הביט און בענין ולא ראה עמל בישראל פי' ישראל שיר אל יעו"ש, ועמ"ש במ"א בענין קוב"ה מצלי יהי רצון מלפני כו' ובד"ה את שבתותי תשמרו בענין שבת עילאה) כדין חדוותא אשתכחת ונשמתא אתוספת (היינו שנמשכים לז"א מוחין דגדלות וכמ"ש בביאור מאמר הזח"ג אמור ד"ק ע"ב גבי אימתי זווגא דכנ"י במלכא קדישא, שבשבת דוקא נק' הז"א מלכא קדישא שמאירים בו מוחין דאבא הנק' קדש), דהא עתיקא אתגלי, וזווגא יודמן, (פי' שכדי שיהי' השפעת ש' הוי' דז"א בכבודו שהוא בחי' מל' זהו דוקא ע"י שנמשך תוספת אור מאוא"ס ממש בשם הוי', ולכן כדי שיהי' זווגא היינו שם הוי' בשם אלקים ואד', זהו ע"י דעתיקא אתגלייא שהוא אוא"ס, וזהו דוקא בשבת, וזהו מזמור מ' שיר ז"א ליום השבת שמומרים עבור תוספת גלוי האור מא"ס) כו' תאנא כתיב עולת שבת בשבתו על עולת התמיד, דבעי לכוונא לבא לעילא יתיר משאר יומין וע"ד על עולת התמיד דייקא, אפ"ל כי עולת התמיד הוא עליית המל' להתחבר בו"א כענין שפי' בוח"ב וארא דכ"ה סע"ב בפי' ארוממך אלקי המלך, אבל על עולת התמיד היינו למעלה מז"א, כי

ז"א עצמו עולה באבא ובעתיקא כו' והיינו מה שסמך לזה הוזהר ענין ותתפלל חנה על ה' והיינו למעלה משם הוי' כו', וזהו ענין עולת שבת שהוא ז"א בשבתו והיינו עתיקא וכמ"ש בד"ה האוינו שכערך יום החול לגבי שבת כך ערך השבת שהוא ז"א לגבי עתיקא כו', וכן ראיתי במגן דוד סוף אות ה' וסוד י"ג מעלות נעלמות והוא שבת ומנוחה לכל השבתות כו' ועמ"ש ע"פ המגביהי לשבת סעיף ג', והמק"מ פי' עולת תמיד מ', על עולת התמיד ז"א.

מזמור שיר ליום השבת שז"א עצמו משבח לא"ס ישראל שיר אל ואור עתיק מתגלה בשם הוי' ועי"ו נמשך יחוד אור שם הוי' באלקים, וזהו עולת שבת ז"א בשבתו עתיק על עולת התמיד עליית המל' בז"א.

ובראשי חדשיכם תקריבו עולה לה'. זח"א בסופו בהשמטות סי' כ"ה ד"ט ע"ב ובר"ח חדתותי דסיהרא אנן מקריבים פרים ב"ב שנים דהא מסט' דפרה אדומה תמימה אתו (ע' בוח"ג בפ' חקת ק"פ ע"ב ברע"מ ושכינתא תתאה איהי פרה אדומה מסט' דגבורה תמימה מסט' דחסד, אשר אין בה מום מסט' דעמודא דאמצעיתא כו', אשר לא עלה עלי' עול מסט' דשכינתא עילאה עכ"ל לפי"ו שני פרים הנמשכים משכינתא תתאה שהיא מל' י"ל חו"ג דבריאה ובמא"א אות פ' סט"ו כ' שגם בינה נק' פרה אדומה א"כ לפי"ו שני פרים הנמשכים מסט' הם חו"ג דאצי"ו ואינון לעילא לאשלמא פגימו דילה ולמיהב לה שפע על חד תרין מההוא אתר דאקרי עולה איל אחד לקרבא לה אילו דיצחק שמאלו תחת לראשי (וזה א"ש עפמ"ש בד"ה מחר חודש שעלייתה לקבל אור השמש זהו בחי' יצחק שהוא העלאה וחושך שמתעלית מלהאיר רק לקבל כו' ע"כ מקריבין איל דיצחק) כבשים בני שנה שבעה לחבקא לה ימינא כו' ואנן מקריבין שעיר עזים כו' ע"ש וע' ברבות נשא בקרבן נחשון פר בן בקר כנגד אברהם שנאמר ואל הבקר רץ אברהם איל כנגד יצחק כבש נגד יעקב.

ב) זח"ג פנחס דרמ"ח ע"א ובראשי חדשיכם כו' ודרמ"ו סע"ב ודרמ"ח ע"ב ובראשי חדשיכם אינון יעקב ויוסף.

ג) רבות ס"פ פנחס יספתי לגוי וכו' ובראשי חדשיכם וכו' היינו שבר"ח נמשך תוספת אור, ועי"ו התוספת אור מקריבין קרבן.

ג) * בבחיי פ' בראשית די"ד ע"א גבי אדה"ר שהקריב פר וכו' שקרן א' היה לו וכו' משרז"ל ע"פ את הפר אל פתח אוה"מ משל לאוהבו של מלך שהביא דורן נאה למלך אשר תלו אותו בפתח פלטרין שלו וכו' והדורן

הוא התשובה וע' מענין זה בהרשב"א בחידושי אגדות מסכ' ב"ב פ' חזקת גבי פר שהקריב אדה"ר וכו'.

ד) בבחי' פ' פנחס במקומו פרים כנגד אברהם כו' כנ"ל בשם הרבות. שיעיר כנגד השבטים וראוי להתעורר במה שהי' י"א שני פרים ואיל אחד ושבעה כבשים ושעיר א' וכו' כנגד י"א ימים שיתרים ימות החמה על ימות הלבנה ולע"ד כי בקדושה יש ע"ס עשר ולא תשע ולא י"א וזהו אשר פרים איל וכבשים הם עשרה להמשיך מע"ס דקדושה במל' אך השעיר הוא הי"א כנגד מה שמברר' מסט"א ושם הם אחד עשר וכו' כנודע מענין י"א סממני הקטורת, ובמ"א יוד סעי' ל"ז יריעות עזים הם י"א קליפין דנוגה ע"ס שלהם וניצוץ שבתוכם והם י"א ארורים י"א סממני הקטורת י"א יום מחורב י"א יום שבין זיבה לזיבה עכ"ל. והנה שנינו בנדה ספ"ד כל אחד עשר יום בחזקת טהרה כו', והנה ווסת של נשים משלשים לשלשים זהו כדוגמת הלבנה ובר"ח היא מיטהרת ומתייחדת ואחד עשר יום הם בחזקת טהרה ע"כ הקרבנות דמוסף הם אחד עשר.

ובראשי חדשיכם. זח"ג פ' פנחס דרמ"ח. וכי כמה ראשין אית לסיהרא, הנה מפרש ראשי שבכל ר"ח יש ב' ראשין דוגמת שבתותי ב' שבתות כהלכתן שהם בכל שבת ושבת דמעלי שבתא ושבתא דיומא עד"ו מפרש ובראשי חדשיכם ומפרש שהם יעקב ויוסף כי אלה תולדות יעקב יוסף גוף וברית כמ"ש בזהר בלק דר"ד ע"פ ומספר את רובע ישראל וע"ש בבה"ז שזהו ענין צורת אות גימל, וי"ל שכנגד ב' ראשין הנ"ל יש תפלת מוסף וע' זח"א ויצא קס"ב ענין ברכות לראש צדיק זהו ראש דבחי' יוסף ועמ"ש ע"פ על ראש המטה ומ"ש ע"פ קומל רוני בלילה לראש אשמורת ומ"ש במ"א בענין פי' דודי ולהעיר מענין שלפעמים ר"ח שני ימים כנו' בשמואל א' סי' כ' ויהי ממחרת החדש השני דהיינו ביום שני של ר"ח ועמ"ש ע"פ וארא וכו' באל שדי והוא יסוד כמ"ש בזהר ויקרא די"א ע"ב תשיעאה שדי דבי' ספוקא כו' ושמי הוי' זהו ת"ת וער"מ ר"פ תשא גבי העשיר וכו' והדל וכו', גם יש המשכה מן שמש ויש מעתיק וכו' בזהר אחרי דע"ט ע"ב וזהו ג"כ ענין ב' ראשין והם ג"כ כתר וחכ' סוכ"ע וממכ"ע וע' מענין יעקב ויוסף בזהר פקודי דרנ"ח משמע שהן ענין זיווג נשיקין ע"י יעקב חיווג גופני ע"י יוסף כו' ועמ"ש ע"פ ישקני מנשיקות פיהו ועמ"ש בת"א סד"ה וישב יעקב וכתוב ב"פ בארץ ב' המשכות מבחי' יעקב הא' בעלמא דאתכסיא הב' בעלמא דאתגליא דאפ"ל ג"כ שזהו ענין ובראשי ב' ראשין וכו'. ב' פרים י"ל ע"ד שיהיו ב' מלכים בכתר א' שיהיו שוין בקומתן ע"ד משמח חתן עם

הכלה וע"ד והי' אור הלבנה כאור החמה. גם י"ל פרים לשון פרי' ורבי' ע"ד בן פורת ב"פ, במדרש רבה ויחי בפ"י בן פורת שע"י פרות נתגדל יוסף. ואיל א' להעיר מענין כאיל תערוג כו'. עוי"ל פי' ובראשי חדשיכם ע"ד מדי חדש בחדשו חדש זהו התחדשות האור הנמשך בהלבנה מי"ב ג"א דז"א וחדש בחדשו היינו מקור ההתחדשות מי"ב ג"א דא"א כו' או מי"ג ת"ד וב' בחי' אלו זהו ענין ב' ראשין או חדש התחדשות אור החכ' בהדבור עליון בחדשו עצם חכ' וזהו ובראשי ב' ראשין מוחין דז"א מוחין דאבא כי הנה תמיד מקבלת המל' המוחין מנה"י דז"א אבל בר"ח מקבל הדבור מחו"ב שלא ע"י ז"א כנו' בד"ה והי' מדי חדש בלק"ת ובסידור א"כ זהו ראש א' של בחי' החדש שהיא מל' כמ"ש וחדש אשתו ילדה ואח"כ מקבלת ג"כ מז"א שזהו עצם היחוד כי מים רבים דבינה לא יוכלו לכבות את האהבה של ואל אישך תשוקתך משום שעל ידו מקבלת בחי' עונתה להוליד נשמות חדשות וא"כ יש לה ב' ראשין בר"ח. ובמא"א ח' ח' חדש נק' המל' וכן אי' בד"ה וחדש אשתו ילדה וי"ב חדשים הם י"ב אתון דאד' ונק' חדש כי תתחדש אחר זקנתה ותתגדל שנית וחדש ל' יום נגד נה"י שכנגדם שיעור קומתה. וע' מענין קידוש החדש בבה"ז פ' תשא עפ"י מאמר הרע"מ בענין מחצית השקל פקודא בטר דא לקדש החדש (חסר).

זח"ג פנחס דרמ"ח ע"א ע"פ ובראשי חדשיכם וכי כמה ראשין אינון לסיהרא. והא לית רישא לסיהרא אלא שמשא דאיהו רישא לגבה. כי כל היחוד גליון הוא המשכת שמש הוי', אלא ראשי תרין בכל ירחא וירחא. ואינון יעקב ויוסף דמתחדתי על סיהרא וע"ד בעו לחדתא לה עכ"ל. ובמק"מ ושיעור הכתוב ובראשי חדשיכם ע"י שני ראשים שהן תפארת ויסוד חדשיכם שמתחדשת המל' עכ"ל וגם כאן קשה מהו שני ראשים הלא הכל ענין א' שיחוד תפארת ומל' הוא ע"י יסודות שלהם ונצטרך לתירוצים דלעיל בד"ה זח"ב פקודי דרמ"ב ע"א. וא"כ אינו מובן מהו ובראשי חדשיכם הלא כמ"כ בכל זמן שיש יחוד עליון הוא ע"י ב' בחי' הנ"ל, והענין י"ל עפמ"ש בספר מא"א מ"ם ל"ד מוסף נקרא היסוד כי הוא בא בסוד תוספת (י"ל זהו פי' בן פרת ועיין בביאור ע"פ חגרה בעז מתניה שם נתבאר איך היסוד נמשך ע"י הכתר וזהו אל עליון כו' וקונה הכל, וזהו הפי' שבא ע"י תוספת) גם כי במוסף המל' נגדלת באורך כל ז"א חווג יסוד ביסוד ממש של ישראל ורחל עכ"ל, והי"נ הביא מהת"ז תיקון כ' דמ"ז ע"ב ודמ"ט ע"ב ותיקון כ"א דס"א ע"א ובלק"ת מהאריז"ל פ' יתרו מוסף בחי' יוסף, וא"כ לפ"ז מבואר שיש הפרש גדול בין יחוד דשחרית ובין יחוד דמוסף שדוקא במוסף הוא

שמקבלת מיסוד של ישראל דהיינו יסוד דו"א הנק' ישראל שיש בו המוחין דאו"א והוא בחי' שם הוי' ממש משא"כ בשחרית מקבלת מבחי' יעקב שהוא רק בקיעת הארה מהו"א ולא עצמותו ממש וכמ"ש בלק"ת מהארז"ל פ' הברכה ע"פ תורה צוה לנו משה ח"ל ארו"ל נובלות חכמה שלמעלה תורה פי' כי חכמת התורה הוא יסוד אבא שבתוך ז"א (עמ"ש בת"א ריש פ' בראשית בד"ה השמים כסאי) ומבחינת מה שנבל ממנו ויצא לחוץ ז"א ממש יצא יעקב כו' עכ"ל, ובתלים ע"פ ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל כי והנה יסוד אבא המוציא פרוצין יעקב אינו ממשות היסוד אלא עדות לבד (היינו הארה בעלמא כמ"ש ע"פ משכן העדות) אך תורה שהיא עצמות יס"א הנקרא תורה הוא בפנימי' ז"א הנקרא ישראל עכ"ל, וביאור הדברים נתבאר בד"ה תורה צוה שבחי' נובלות חכמה זהו כענין אירוסין, ועצמות תורה זהו נשואין ועם היות כי בחי' יחוד יעקב ורחל נק' ג"כ יחוד ממש, מ"מ לגבי אמיתית היחוד דישאל ורחל נק' זה רק אירוסין, שעדיין לא נתגלה עצמות חכמה עילאה ממש ואשכחן בגמ' ג"כ ביאה דאירוסין עושה ולא נשואין, כי עיקר הנשואין זהו ע"י החופה ואח"כ ביאה כו', חופה היינו ובכל מאדך כו', ועפ"ז יש לפרש ענין ובראשי חדשיכם שהם ב' יחודים ממש הא' ע"י יעקב ורחל, ועדיין אינו בחי' יוסף שהוא יסוד ז"א שבתוכו מלוכש יסוד אבא ממש, משא"כ ההמשכה והיחוד זה הוא רק הארה בעלמא מיסוד אבא, אבל מוסף זהו תוספת אור וידוע משארז"ל שתוספתו של הקב"ה מרובה על העיקר, והוא בחי' יוסף יסוד ז"א שנמשך ע"י תוספת אור, ואז היחוד עליון הוא גלוי חכמה שלמעלה ממש שהוא בחי' תורה שלמעלה מבחי' עדות שאינו רק נובלות לבד, וזהו בן פורת יוסף רבוי האור כי כל עיקר רבוי האור נמשך מעצמות חכמה כמ"ש במא"א מם ססעי' י"ד גבי מלך רב ובאות רי"ש ססעי' ה' רוב אונים אבא כל טפה הנק' און כד"א ראשית אוני ממש נשפעו עכ"ל, והיינו שבחכמה מלוכש אור א"ס וא"כ יוסף יסוד ז"א שבא בסוד תוספת ע"י כתר וחכמה ובו מלוכש יסוד אבא זהו גילוי עצמות רבוי האור זהו מה רב טובך אשר צפנת ועיין בהרמ"ז פקודי דף ר"כ, וזהו אלה תולדות יעקב יוסף, שעיקר תולדות של יעקב הוא ע"י יוסף, דהיינו ע"י שבת ור"ח ושמע"צ שנעשה יעקב וישראל בחי' א' וכן עליי המלי' ואז היחוד ע"י יוסף כו' ועיין בהרמ"ז פ' אמור דף ק"ד ע"פ ביום השמע"צ ובפ' פנחס דף רי"ד ע"ב, אך א"א לבא לבחי' ומדרגת ישראל כ"א בהקדים בחי' יעקב שהוא ענין מי שטרח בערב שבת כו' אתכפיא ואח"כ אתהפכא וכענין לכתך אחרי במדבר תחלה ואח"כ אל ארץ זבת חלב ודבש, וזהו ענין ההפרש בין המשכן ובין המקדש כמ"ש בזה"ב פקודי דרמ"ב ע"א, ולכן אלה תולדות יעקב יוסף שמתחלה צ"ל בחי' יעקב אתכפיא ואח"כ בבחי' ישראל כי שרית כו' ולא ראה עמל בישראל ואזי יומשך בחי' יוסף תוספת האור דשבת עילאה מוסף דשבת.

ושעיר עזים אחד לחטאת להוי'.

חולין פא"ט ד"ס ע"ב הביאו עלי כפרה ע' מזה לקמן סעיף ז', מד"ר פ' בראשית פ"ו ג"כ כמ"ש בגמרא פא"ט הנ"ל, שה"ש רבה כ"ג ג' תוך ד"ה כמגדל דוד, זח"א פ' נח דף ס"ד ע"א, ר"פ חיי דקכ"ב א', תולדות קל"ח ב' בהשמטות ח"א סי' כ"ה די"א ע"א שעיר עזים לכפרה על דסאיבו מקדשא חייבין דלתתא פקודי רל"ח א' ובהשמטות דחלק ב' סי' ה' פ' בהר ק"י ע"א פ' פנחס דף רמ"ז סע"ב דרמ"ח ע"א.

והנה בפרדס ערך חטאת יש בו שני פירושים יש לשון נקיות ויש לשון חטא ולשון חטא לשון חטא הזכר הוא נחש הקדמוני וחטאת הנקבה היא לילית המרשעת, וע"ש סוף ערך לילה וע' במא"א אות למ"ד סעי' י"א וחטאת לשון נקיות והוא מה שמתטהרת המ' דקדושה כו' ח"ל חטאת יש לשון נקיות, (ה' וזהו ע"ד שארז"ל בחולין ר"פ השחט ממאי דהאי חטאו לישראל דכתיב הוא חטאיב וחטא את הבית בפ' מצורע י"ד נ"ב, וכן שם מ"ט ולקח לחטא את הבית ויסב לדכאה ובתלים נ"א ט' תחטאני באזוב ואטהר, והלעז טוא מיד רייניגען, ואפ"ל ע"ד"ז מ"ש בפ' חוקת י"ט ט' למי נדה חטאת היא דר"ל שהיא עשויה לטהר ע"ד תחטאני באזוב וכן פרש"י שם חטאת היא ל' חטוי כפשוטו, והראב"ע שם פ' חוקת ע"פ הוא יתחטא בו יסור חטאו כו' או כמו תחטאני באזוב ואטהר עכ"ל ור"ל או כמו תחטאני היינו להטהר בו כמ"ש התרגום לדכאה והיינו תרגום של טהרה והנה נקיות וטהרה ענין אחד הוא כמו שפירש"י ס"פ לפני אידיהן ד"כ ע"ב גבי נקיות וטהרה וז"ל טהור צח מלובן ועדיף מגקי עכ"ל וע' בתוי"ט סוף מסכת סוטה, וע' בירושלמי פ"ק דשבת סוף הלכה ג' גבי נקיות ליד טהרה מוכח שם ג"כ דקרובים מאד זל"ו, וא"כ א"ש מ"ש הפרדס שחטאת י"ל לשון נקיות דהיינו ענין הכפרה, וכמ"ש בירושלמי הנ"ל זריות ליד נקיות שנאמר וכלה וכפר, א"כ הכפרה היא הנקיות כי כפרה ג"כ לשון הסרת הלכלוך כמ"ש רש"י בפ"י החומש פ' וישלח ע"פ אכפרה את פניו ועיין במד"ר בש"ש ע"פ אל גנת אגוז בפ"י כי ביום הזה יכפר ועיין במאור"ח כ"ד וע' בזהר בלק קפ"ח ב', בענין חטה כברתא דמתחטאה וצ"ע גבי חוני המעגל במשנה ספ"ג דתענית שאתה מתחטא לפני המקום, ועושה לך רצונך ופי' הרע"ו מתגעגע והתוי"ט כ' שהיא מלה ארמית כו') ויש לשון חטא אמנם חטא הזכר הוא נחש הקדמוני וחטאת הנקבה לילית המרשעת אבל חטאת יש לשון נקיות היא המ' כאשר נתמעטה וירדה להדום רגליו בסוד וירד מעשות החטאת לשון ירידה כן פי' ברע"מ עכ"ל וגם בתולע"י גבי ר"ח כ' ולפיכך נקרא שעיר חטאת וחטאת את הבית וכמו שיובא לשונו לקמן סעיף ח'.

קיבור. חטאת לשון חטא זהו זויג דקליפה וחטאת לשון נקיות במ' כשיורד למטה תחטאני באזוב ואטהר נקיות וטהרה ענין אחד הוא וטהרה

זהו ע"י הכפרה, כפרה הסרת הלכלוך זהו"ע קרבן חטאת שהוא מכפר ומסיר
הלכלוך ונעשה גבי ובענין נושא עץ כו' וחטאה ונקה מנקה הוא כו' ע"כ
הקיצור.

ב) וברע"מ פ' פנחס דרמ"ז סע"ב פי' הירידה דגבי חטאת זהו"ע לכי ומעטי
א"ע מה דהות סגולתא אתהדרת סגול ר"ל בסגולתא הנקודה ע"ג
שני הנקודות וזהו ע"ד א"ח עט"ב ובסגול הנקודה תחת שני הנקודות,
וא"כ יש לבאר זה עפמ"ש בד"ה מחר חדרש ונפקדת בפ"י ושלשת תרד מאד
פ"י ושלשת שתעשה כמו שלישיה בחי' סגול והיינו מ"ש והייתם לי
סגולה מכל העמים פי' מהבירורים שעושים ישראל מכל העמים עושים מהם
כמו סגול כו', והענין הוא דאת זלעו"ו עשה וכמו שיש אהוי"ר בקדושה
כך יש מדות אלו לעומ"ו תאוות וכעס כו' והם נתהוו מבחי' המותרות והגבולות
שנופלות בשבה"כ מן הקדושה כענין לא כאברהם כו' וצריך האדם להפך חשוכא
לנהורא לברר מדות הרעות האלו ולהפכם כו' והיינו ע"י מדת יעקב לשארית
נחלתו שמשים א"ע כשיריים קטנתי כו' וזהו הנקודה התחתונה של הסגול
ועי"ז מהפך המדות הרעות ונהפכים בקדושה להיות אהוי"ר זהו"ע הסגול
והייתם לי סגולה ועי"ז תתעלה הנקודה אח"כ להיות בחי' סגולתא וזהו
ושלשת תרד מאד שהנשמה האלקית תרד מאד להתלבש בגוף בעוה"ז כדי
לברר בירורי ק"ב וירידה זו צורך עליי' היא כדי לעשות סגול וסגולתא
זהו"ע ושלשת כו' והו"ע ג' גווי הקשת וכמו"כ הענין למעלה ענין ירידת
השכינה בע"ש לברר בירורים כו' וענין תרד מאד זהו כי סדר הבירורים
תחלה הוא בחב"ד ואח"כ בחג"ת עד שעכשיו הבירור בעשי' וכמ"ש מזה
באג"ה סי' *.

ועפ"י"ז יובן ג"כ פי' וירד מעשות החטאת דגבי חטאת כתיב ירידה וזהו
ממש ע"ד ושלשת תרד מאד שהמל' יורדת למטה בק"נ כדי לברר
ובירור זה זהו ענין ג' גווי הקשת כו' והיינו חטאת לשון נקיות היינו
לטהר ולזכך העולם ועמ"ש בפ"י הבא לטהר בלק"ת בד"ה הוי' לי בעחרי
וע' בעה"ק ח"ג פכ"ז בענין ירד ועלה, וע' פרדס שער מיעוט הירח ספ"ב
מענין וירד מעשות החטאת, וספ"ה, פי' הירידה מה שירדה ממדת החסד
והרחמים להיות מדה"ד, וא"כ זהו ע"ד ארדה נא ואראה כו', אך פירושו דוחק
אבל יותר ג' הפי' כמ"ש בענין ושלשת תרד מאד שהירידה כדי לברר, רק שי"ל
שאעפ"כ זהו ירידה, והיינו שיש אופן הגבה יותר נעלה שא"צ לירד לברר, כ"א
ע"ד קומה הוי' למנוחתך כמ"ש מזה ע"פ מאמר הזהר ר"פ ויצא ע"פ
קומה הוי' למנוחתך ונז' מזה בלק"ת בביאור ע"פ במדבר סיני באוה"מ,
וזהו ההפרש בין חטאת ובין עולה גם י"ל ע"ד ההפרש בין ויניחהו בג"ע
לעבדה כו' ובין וישלחהו מג"ע לעבוד כו' ובפרדס שם משמע שי"ל עוד
שבחי' עולה זהו ע"ד לא זו מחבבה עד שקראה אמי, משא"כ בחי' חטאת

זהו ע"ד שקראה בתי, והיינו ענין חטה כברתא דמתחטא לפני אבוה, אבל חמינן בשבטים כולהו, דלית בהו חט, ובה אית חט וקרינן חטה, בזהר פ' בלק דקפ"ח ב', ונוכר מזה בלק"ת פ' אמור בד"ה והניף את העומר פ"ג שזהו ענין מארז"ל עץ הדעת חטה היתה והיינו שצ"ל בירור עה"ד וזהו בריתא דמתחטא ונמשך ה' באותיות חט הה"א הוא ה"ח דאכא כו', ועד"ז החטאת שמתברר עה"ד כו' בחי' ח"ט הנ"ל, ואפ"ל שזהו ע"ד אגוז ג"כ גימטריא חט, כמ"ש רמ"א בהגהת שו"ע סס"י תקפ"ג ובפרדס ערך אגוז המל' נק' אגוז והטעם שהיא מתלבשת בתוך הקליפות כמוה האגוז המתלבש בתוך קליפותיו כו' ובמ"א פי' בתיקונים שהיסוד נק' אגוז והמ' גנת אגוז עכ"ל, ובמ"א אלף סעיף למ"ד אגוז נק' היסוד וכן גימטריא טוב בין דכורא בין דנוקבא והעיקר הוא יסוד דכורא וצריך להעביר ג' קליפין דאגוזא הערלה ופריעה ואטופי דדמא עכ"ל והיי"ג הביא מהקדמת הת"ז דף יו"ד ע"ב ובתיקון נ"ה דצ"ה ע"ב, וע' פרדס סוף שער היכלי התמורות פ"ו, שזהו ג"כ ענין ג' שני הערלה, ובשנה הרביעי יהי' כל פריו קדש הלולים כו' וע' בזהר שמות דט"ו ע"ב.

קיצור. הירידה דגבי חטאת זהו ע"ד ושלשת תרד מאד בחי' והייתם לי סגולה מכל העמים ע"י לשארית נחלתו מברר המדות רעות וירידה זו צורך עליה להיות הולך סגולתא ונק' זה ירידה לגבי בחי' עולה שהבירור נעשה שלא ע"י דרך ירידה כ"א ע"י גילוי האבוקה ממילא נכללו הניצוצו' כגר בפני האבוקה וכמו שבת לגבי ששת ימי המעשה, והנה חטאת לשון נקיטת ע"ד כברתא דמתחטא עה"ד חטה היתה ובשבטים לא הי' חט כי היו מבחי' עה"ח וגם ע"ד אגוז גימט' חט וע"י שבירת הג' קליפין הוא גימט' טוב.

ג) והש"כ פי' חטאת מלשון והייתי אני ובני שלמה חטאים במ"א סי' א' כ"א ופירש"י חסירים ומנועים מן הגדולה כמו קולע באבן אל השערה ולא יחטיא, שופטים סי' כ' י"ו, דהיינו שלא ישגה ולא ישנה, וא"כ ענין לחטאת להוי' ר"ל על חסרון ומיעוט אור הירח, ואפ"ל שע"י חסרון זה שבירח שהיא מ' גורם ג"כ החסרון בשמש ע"ד הצדיק אבד מלקבל הברכאן דאימא עילאה כי אין נותנין פרנסה לאדם אלא בשביל אשתו וכנודע אימתי הוא גדול כשהוא בעיר אלקינו בזהר ויקרא דף ה' ע"א, וזהו לחטאת לה', כי השמש זהו שמש הוי' וע"י קרבן חטאת דמוסף דר"ח נתקן בחי' זו שלא יהי' אני ובני שלמה חטאים וחסרים וכמו כל קרבן חטאת שע"י הקרבן נתתקן החטא כו' והיינו שע"ז נמשך מלוי החסרון בתוספת אור כמארז"ל הביאו עלי כפרה עלי דוקא ע"ד שרפים עומדים ממעל לו בלק"ת פ' אמור בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בניי, והנה בזהר ר"פ חיי דקכ"ב ע"ב בענין מלך לשדה נעכר אית שדה ואית שדה כו' ובג"כ שעיר דר"ח בגין דאתפרש ההוא שדה ממלכא קדישא ולא שריין בההוא שדה ברכאן בהאי מלך ועמ"ש ע"פ ובשר בשדה טרפה וע"פ איש שדה ובילקוט ע"פ היוצא השדה שנה שנה ובמק"מ פ' חיי שם כתב פי' טעם שעיר של ר"ח בגין להפריש הקליפה

לילית הנקראת שדה מהמ' ולפעד"נ פי' ממלכא קדישא קאי על ז"א ור"ל שלא יהי' בחי' ושפחה כי תירש כו' והענין כו' והענין ע"ד מ"ש בבה"ז פ' חוקת בד"ה אבל תי"ו הוא ד' נון מחבר כחדא ונון הא אתמר כו' ולא תונו כו' ומבואר שם פי' בא נחש על חוה היינו כשהמ' מקבלת מק"כ צירופי אלקים שבו"א וממ"ח צירופים אחרונים שהם גבורות קשות יש יניקה לנחש כו' וחוה היא המ' כמ"ש בת"א פ' בראשית בד"ה ענין הברכות בענין ולילה ללילה יחיה דעת כו', וההפרש בין ע"ב צירופים הראשונים דאלקים שהם גבורות ממותקות י"ל ע"ד שהמל' בנינה מן הגבורות. כמ"ש בסידור ע"פ כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו שכדי שיהי' התהוות הנבראים צ"ל ע"י גבורות וצמצומים וזה הגבורה תכליתה חסד, ועוד יובן החסד שבגבורות אלו ממ"ש בלק"ת בהביאור ע"פ וכל בניך בענין א"ת בניך אלא בוניך משא"כ מ"ח צירופים האחרונים הם גבורות קשות ולכן מהם יניקת החיצונים כי עיקר יניקת החיצונים הוא מהקו השמאל כמ"ש בלק"ת בד"ה זאת חוקת התורה ועמ"ש ע"פ ואם בת היא חיה כו' והם כקוף בפני אדם להתדמות ג"כ בגבורות אכן הם בתכלית הגבורות קשות ע' בהרמ"ז ר"פ מקץ בענין ולכל תכלית הוא חוקר וכשבגבורות קשות אלו מתדבקין בגבורות דמ' והו"ע בא נחש על חוה או ענין ושפחה כי כו', וזהו"ע כן דרך אשה מנאפת כו', ובמא"א אות נו"ן סי"ד נאף (גימט') ס"מ כי הוא נאף אשה חסר לב דפתי לחוה לנטלא נהורא והטיל זוהמא בחוה עכ"ל וע"ש סי"ב בענין נחש וע' מזה בע"ח שער הארת המוחין שהוא שער ל"א בדפוס דובראווע ושם פי"ו וזהו"ע בא גבריאל ונעץ קנה בים כמ"ש במ"מ להרבי"ו וע' במד"ך ס"פ תרומה ע"פ גער חית קנה ובוהר ח"ג פ' פנחס דרנ"א וכמ"ש במ"א, ועד"ו ענין ושפחה כי תירש, ויובן ע"ד מ"ש בע"ח סוף שער האונאה שהוא שער ל"ב בענין עון מכירת יוסף שהוא היסוד למצרים ואו נתלבש האבר הקדוש בקליפות כו' וזהו"ע ובושר בשדה טרפה עיין במא"א אות ב' סי"ג בשר הוא היסוד ח"ט טרף טרף יוסף, היינו בחי' בשדה טריפה כו' וע' בפרדס שער הצנורות פ"ד ושער האותיות אות עיין כי אות ע' רומז ליסוד שיוצא ממנו ב' צנורות כו' ומהצנור השמאלי מקבלת ק"נ וכו' וע' בזהר פ' שמות ד"ג ע"ב ע"פ והוקע אותם לה' נגד השמש כי שמש ומגן הוי' כו' ע"ש ובמק"מ נ"ב כי חכף שפחה תירש גבירתה כו' וע' בזהר ס"פ וישלח דקע"ח ע"א ע"פ ייראוך עם שמש מהו עם שמש לנטרא נהורא דשמשא בהדין לאתנהרא לה דהא יראה בהדי שמשא אצטריך ולא לאפרשא לון עכ"ל, ויראה היא בחי' אשה יראת ה' היא תתהלל משא"כ פוגמי הברית נאמר בהם והוקע כו' נגד השמש דוקא מטעם הנ"ל שלא קיימו ייראוך עם שמש כ"א להיפך ובר"ח אתפרש השדה טרפה מז"א ואינו מקבלת מהצנור השמאל כ"א נפתח הצנור הימני להשפיע לכנסיי כי אמלאה החרבה, והיינו ענין קרבן חטאת של השעיר הביאו עלי כפרה ע"ד מ"ש רש"י פ' וישלח ע"פ כי אמר אכפרה פניו לשון קנוח והעברה הן כו' והיינו ההעברה: דאתפריש ההוא שדה כו' והוא קנוח הלכלוך כו'.

קיצור. חטאת י"ל לשון חסרון והיינו שנחסר אור הלבנה ע"ד בחוסר כל בחי' כי כל בשמים ובארץ ולכן אתפגים סיהרא ועי"ז גם הצדיק אבד הברכות שהי' נמשך לו מלמעלה כי דוקא מצא אשה מצא טוב והיינו ברכות לראש צדיק חהר"ע מלך לשדה נעבד ויש בזה ג"כ בחי' בא נחש על חוה ע"י שמקבלת ממ"ח צירופים האחרונים שהם גבורות קשות מזה יש יניקה לנחש וכן ענין ושפחה כי תירש שיונקת מצנור השמאלי ובר"ח אתפרשת מלינק ונפתח הצנור הימני בחי' שער החצר הפנימי הפונה קדים שביום החדש יפתח והיינו ענין השעיר דר"ח לחטאת לה' ר"ל שיתמלא החסרון גם מה שהצדיק אבד כו' וע"י הקרבן מתמלא החסרון כו' ע"ד אין מחסור ליריאו פי' בחי' אין ממלא כל מחסור ליריאו כו' וכמ"ש בוח"ג ס"פ אחרי דע"ט ע"ב דהא ע"ק אתגלייא חיווגא אשתכח כו'.

ד) ולהבין למה זהו שעיר דוקא. הנה יש להקדים שעיקר יניקת החיצונים נמשך מחמת מיעוט אור הלבנה (ושעיר חשוכא נהפך לאור) כי האור זהו חסד כמ"ש ע"פ ויקרא הוי' לאור יום ומיעוט האור זהו נמשך מחמת הגבורות וצמצומים, ועמ"ש בתו"א בד"ה פתח אליהו בענין חד אריך וחד קציר וחד בינוני וחד החסד כמים היורדים מגבוה לנמוך וחד קציר נק' הגבורות שממעטים השפע שיהי' המשכה רק כפי ערך ההעלאה כו' והענין דקודם המיעוט כתי' ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים ופי' בזה פקודי דר"ה ע"ב שהו"ע ב' שמות הוי' ואלקים כו' דכתיב גדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו, ובפ' תרומה דקמ"ז סע"ב וכל זימנא דדו"ב אתיין כחד תרווייהו קרינן בלישנא דדכורא, ובגין דעלמא עילאה אקרי גדול בגיני' עלמא תתאה דאתחבר בהדי' אקרי גדול כיון דאתפרש דא מן דא אדכרו בפרט כל חד וחד כדקא חזי' לי' דא אקרי גדול ודא אקרי קטן עכ"ל, ור"ל כשהוא ע"ד שמש ומגן הוי' אלקים דר"ל מגן פי' יחוד הוי' אלקים בזה פקודי דף רכ"ד ע"ב וכן בזה שמות דף ג' ע"ב וע"י יחוד זה נק' גם שם אלקים גדול עד שנק' שני המאורות הגדולים וע' בסדור שער התפלה ע"פ אחרי הוי' אלקיכם תלכו, בהביאור גבי וכו תדבקון יעו"ש, והיינו כיון שם הוי' מאיר ממש ע"י שם אלקים וזה אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו שהם צירופי אותיות הדבור שני אבנים בונות שני בתים כו' שמאיר בהם ועל ידם החכמה עילאה כמו וידבר הוי' אל משה כו' וכמ"ש בענין זה הדבר אשר צוה כו' שהדבר שהיא מ' נק' ג"כ זה שהוא אספקלריא המאירה משה נתנבא בזה כו' וע' במד"ר תצוה פל"ח ע"פ וזה הדבר אשר תעשה להם דר"ל שע"י עבודת הכהנים המטוה שיהי' הדבר בבחי' זה וכמ"ש אתה כהן לעולם על דברתי כו' וע' מזה בזה פ' מצרע דנ"ד חהר"ע גבורי כח עושי דברו עיין חו"ג פ' בלק דקצ"א א' ובלק"ת סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה שזהו ע"ד כי אל דיעות כו' שמלמטה למעלה כו' ושיהי' גם למטה במ' יחודת הגילוי כמו למעלה זהו עושי דברו, והוא ע"ד לעשות הישר בעיני ה' בלק"ת סד"ה כי תשמע בקול זהו אמת ויציב כו' הדבר הזה דהיינו

מ"ש בק"ש הוי' אלקינו הוי' אחד כו' ולכן ע"י יחוד נקראו ב' השמות
 המאורות הגדולים וז"ס יחוד הוי' אלקים שמש ומגן כו' והוא המשכה
 פנימי' מאור א"ס שיהי' ומלאה הארץ דעה כו' וז"ס והאדם ידע את
 חוה כו'. והנה ענין היחוד היינו שהמשכה מאוא"ס בבי"ע צ"ל ע"י ב'
 השמות דוקא הוי' אלקים ועמ"ש מזה ע"פ מאמר הזהר פ' בחוקתי ע"פ
 דומה דודי לצבי שהוא עד"מ כמ"ש הוא משה ואהרן אשר יציאת מצרים
 שענינו להיות גילוי כי הוי' הוא האלקים צ"ל ע"י ב' בחי' היינו
 משה ואהרן וזהו הוא משה ואהרן שהם ממשיכים גילוי הוי' הוא האלקי'
 כי משה כבד פה וכבד לשון כבד פה לגבי אורייתא דבע"פ לפי שהי' ונחנו
 מה בחי' ביטול דחכמה והוא מקבל גילוי חכמה עלילה משה נתבא בזה
 ולא הי' יכול להיות הגילוי ממנו אלא ע"י אהרן אותיות נראה באורך נראה
 אור זהו ואהרן אחיך הי' נביאך ולכן ארו"ל שעליהם נאמר טובים השנים
 מן האחד במד"ר בקהלת, וכמו גילוי תושב"כ זהו ע"י תושבע"פ, וישראל
 מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה נמצא התורה היא הממוצע המחבר אור
 א"ס ב"ה עם נש"י ובהממוצע צ"ל ב' בחינות והיינו תושב"כ ותושבע"פ וע'
 בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ כנישין יהא לכון שנק' ג"כ אביך ואמך כו'
 וכמו"כ ההמשכה מהמאציל בבי"ע צ"ל ע"י האצ"י שהוא הממוצע ויש בהממוצע
 ג"כ ב' בחי' שהם ע"ד כרוב אחד מקצה מזה כו' כמ"ש בת"א פ' תרומה
 בביאור ענין הכרובים מכי"ק אאמור"ר נ"ע וזהו ענין זו"נ שהם ב' שמות
 הוי' אלקים כו', ועיין במד"ר פ' בראשית ר"פ יו"ד ע"פ ויכולו השמים
 והארץ שני דיוסקוסים נאים כו'. ונחזור לענינינו דכאשר הוא יחוד
 שם הוי' ושם אלקים אזי נק' שניהם המאורות הגדולים זהו אימתי גדול
 כו' וכנ"ל, משא"כ כיון דאתפרש דא מן דא והיינו שאז אין
 מאיר בהדיבור בחי' יחוד ע"י שיהי' ע"ד זה הדבר, ויובן זה ע"ד
 מ"ש בסש"ב סוף ח"ב פ"ב וז"ל וכן בחילופי אותיות או תמורותיהן נבראות
 בריאות חדשות פחותי המעלה בערך הנבראים מהאותיות עצמן כי הן דרך
 משל דוגמת אור המאיר בלילה בארץ מן הירח ואור הירח הוא מהשמש
 ונמצא אור שעל הארץ הוא האור של השמש, וככה ממש כו' עכ"ל ע"ש
 הרי מזה למדנו שבחי' אור הירח זהו עד"מ חילופי אותיות ולכן אינו כמו
 בחי' הדיבור הזה שהוא בחי' גדול הוי' כו' בעיר אלקינו שזהו כמו עצם
 האותיות הדיבור ולא חילופיהן ותמורותיהן, ועד"ז אמרו דודע הוא אחד בחילופי
 אתון בזהר תרומה דקל"ד ע"א ובפרדס שער הצירוף ספ"ו כ' בשם הת"ז
 כי כל החילופים והתמורות האלו הם מצד מט"ט כמו חילוף האותיות הוי'
 אלקינו הוי' שבק"ש בשם כוון במוכסו כוון, או שם הוי' כמצפ"ץ בא"ת ב"ש
 הכל מצד מט"ט ולע"ל בזמן הגאולה יתפשט קוב"ה מכל הכינויין והלבושים
 האלו כו', ועיין מזה ג"כ בפרדס שער אבי"ע פ"ו המשיל זה ג"כ לענין חותם,
 וכשהחותם על השעוה כו' וע"ש פ"ח גם ע"ד ההפרש בין אתון זעירין
 לאתון בינונים ומכ"ש בין אתון רברבין ע' זהר ויחי דרל"ט ע"א פתח ואמר
 ויקרא אל משה הכא אל"ף זעירא אמאי כו' ועד"ז בהבראם ה' זעירא זהר"ע

לכי ומעטי א"ע כמ"ש במא"א אות ה' סעי' א', הרי עכ"פ למדנו מזה ענין שני המאוה"ג וענין את המאוה"ג ואת המאור הקטן, ויובן זה עוד ע"ד שנאמר שמש ומגן הוי' אלקים דהיינו יחוד הוי' אלקים, והרי אור השמש המאיר ע"י המגן זהו אור השמש ממש א"כ בחי' שם אלקים כשמיוחד עם שם הוי' ע"ד שמש ומגן, הרי זהו אור שמש הוי' ממש, וזהו הבחינה שהיו שני השמות שני המאוה"ג, משא"כ אח"כ כאשר שם אלקי' שהוא המ' כשירדה לבריאה אחר הפרסא אז היא כמשל אור הירח המאיר בלילה, שאינו בערך אור שמש ומגן הוי' אלקים וכמו פני משה כפני חמה לפני יהושע כפני לבנה שזהו גם כן על דרך ההפרש בין אור שמש ומגן כו' ובין אור הלבנה וזהו"ע המיעוט, ובוהר פ' ואתחנן דרס"ט ע"א עשה הפרש ביהושע בין כשהי' משרת משה שהי' בבחי' עליונה יותר מכמו אחר שנסתלק משה וז"ל ת"ח כל זימנא דהוה יהושע לגבי דמשה הוה אוליף ואניק מתוך האוהל ולא דחיל, בתר דאתפרש ממשה והוה בלחודוי מה כתיב ויפל יהושע על פניו כו' וע"ש משל על זה, וזהו ע"ד ההפרש בין הוי' זנב לאריות ובין ראש לשועלים, ועמ"ש מזה במ"א ע"פ ונערים ממשותה נגינתם שיש בבחי' ויהושע בן נון נער לא ימיש כו' ב' מדרגות הנ"ל וכמו"כ בנער מט"ט יש ב' מדרגות כו', ואפ"ל שזהו ההפרש בין ר"ח שזהו ע"ד יהושע כשהי' אצל משה כו' כמ"כ או הלבנה מקבלת מהשמש משא"כ אח"כ כשמתרחקת מהשמש כו' זהו כמו בחי' הב' דיהושע כו'.

קיצור. למה שעיר, יניקת החיצונים נמשך מחמת מיעוט האור, מארת חסר, שני המאוה"ג הוי' אלקים כשהן מיוחדים ע"ד גדול הוי' כו' בעיר אלקינו, ועמ"ש מזה בתלים ס"י י"ד ע"פ מי יתן מציון, זה הדבר, על דברתי, עושי דברי, אמת ויציב כו' הדבר הזה, ומזה נמשך ידבר עמים תחתינו, שמש ומגן הוי' אלקים, כי ההמשכה מאו"ס בבי"ע צ"ל ע"י ב' שמות אלו, דוגמת תושב"כ ותושבע"פ, וכן משה ואהרן אותיות נראה אור, הוא משה ואהרן, שממשיכים הוי' הוא האלקים, משא"כ כשאינן מאיר שם הוי' בעיר אלקינו, וזהו ע"ד חילופי אותיות, ואפילו ועד שהוא בחלופי אתון אחד, הרי אנשי יריחו היו כורכים את שמע, בכדי שיהי' בחי' מ' ע"ד שמש ומגן הוי' אלקים שהו"ע גדול הוי' כו' בעיר אלקינו כנ"ל, משא"כ בחי' ירח זהו ע"ד חילופי אתון גם ע"ד א"ב דאתון זעירין שהוא במט"ט וזהו ג"כ ענין פני משה כפני חמה לפני יהושע כפני לבנה ולפמ"ש במ"א גם בהלבנה שהיא בחי' פני יהושע יש ב' מדרגות הא' כשהוא אצל השמש לא ימיש מתוך האהל הב' כשנעשה בחי' בפ"ע רחוק מהשמש, ואפ"ל שבחי' הא' זהו מעלת ר"ח שאז הלבנה מתייחדת ממש עם השמש כו'.

(ה) והנה במאור עינים פ' בראשית פ"י מיעוט הלבנה קטנות והעיקר קטנות הדעת וענין קטנות הדעת יש להבין ממ"ש בלק"ת בד"ה וידעת היום דרוש הראשון פ"ב, אך הנה דעת והרגשה זו הוא בבחי' ממכ"ע אבל בבחי' סוכ"ע כתי' אני הוי' לא שניתי כו' ובבחי' זו לא שייך אלא אמונה כו' ושם פ"ג שצ"ל

ורעה אמונה לפרנס ולהמשיך מזון להגדיל את האמונה עד שתהי' קבועה בלב האדם ג"כ בבחי' דעת והרגשה וכאלו רואה כו' וכמו שיהי' לעתיד דכתיב ומלאה הארץ דיעה כו' ושם פ"ד שזהו"ע וידעת היום כו' יע"ש, וא"כ כשהדעת היא בבחי' סוכ"ע זהו גדלות הדעת אבל כשאינו רק בבחי' אמונה זהו קטנות הדעת וגם מבואר במ"א שיש ג"כ למעלה ב' בחי' דעת שז"ס כי אל דיעות ד"ע וד"ת בתו"א פ' תולדות בביאור ע"פ מים רבים ובלק"ת כשה"ש בביאור ע"פ לבבתי ועיין סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר, וכן בנפש שייך ב' בחי' דעת אלו, עוד כ' במא"ע שם שמחמת קטנות הדעת נמשך כל ההתרחקות שמתרחק מעבודת הבורא ית' וכעין זה פי' בתו"א בד"ה ויאבק איש בענין צרכי עמך מרובים ודעתם קצרה שמחמת שדעתם קצרה ע"כ נדמה לו שצרכיו מרובים כי לתאוה יבקש נפרד אבל אילו הדעת שלם יבוא לבחי' לשארית נחלתו שמישים עצמו כשיריים ומותר בעולם וממילא אין שייך כלל ענין צרכיו מרובין כו' שזהו מבחי' הישות וגסות כמ"ש במ"א ע"פ ושלשת תרד מאד, וע' עוד מענין הדעת בד"ה החלצו מאתכם איך הדעת הוא קיום המדות וחיותן והוא הגורם ביטול והכנעת המדות של נה"ב לבני המדות של נה"א, ע"ד שנת' באג"ה סי' י"ב בד"ה והי' מעשה הצדקה שלום שזה נק' שלום בפשמ"ט וע' מזה ג"כ בד"ה בחודש השלישי לצאת בניי, ודעת עליון מחבר חו"ב שיהי' ע"ד רואין את הנשמע כו' ועיין בתו"א בד"ה ואלה המשפטים מזה וע' עוד בלק"ת בד"ה כי ההרים ימרו בפ' נפלה כי יש בהנפש ג"כ פנים ואחור בחי' פנים היינו הרצון והחפץ ומה שהוא רק ע"ד ההכרח נק' אחור, וכשהיו ישראל במעלה עליונה בבחי' ועמך לא חפצתי זה נק' פב"פ משא"כ בהיפך כשעיקר התשוקה בענינים גשמי' נק' כי פנו אלי עורף כו' ויש בזה גופלים וכפופים כו', וזהו הנמשך ג"כ מחמת קטנות הדעת וכענין שנת' בד"ה ואלה המשפטים בפ' הרעתי את בני זרע אדם וזרע בהמה כו' וזרע אדם שיש לו דעת גדול באלקות וע' בד"ה בחודש השלישי בפ' אני הוי' לא שניתני ואתם בית יעקב לא כליתם וסד"ה מי אל כמוך, והנה קטנות הדעת בכנס"י נמשך מחמת מיעוט אור הלבנה כי ישראל מונין ללבנה כי ענין מיעוט הלבנה היינו ג"כ ענין שאין הדעת עליון מבחי' סוכ"ע מאיר במ' כי היחוד עליון דשמא וסיהרא הוי' ואלקים נק' ג"כ דעת והאדם ידע כי מלאה הארץ דעה את ה', ועמ"ש בלק"ת ר"פ במדבר בענין פי' אוה"מ לשון ונועדתי לך שמה ונודעתי כו' והיינו בחי' כי שמש ומגן הוי' אלקים הביטול דיחוד ע' כביטול זיו השמש בשמש כו' ז"ס הדעת, ע"ד כי אל דיעות ה' המשכת הדעת עליון בכנס"י משא"כ כשאין מאיר הדעת עליון דאתרחק מיני שמשא ומחמת זה נמשך מיעוט הדעת בנשמות כו' וזהו"ע חטא לשון חסרון, עוד פי' במא"ע שם דמחמת מיעוט הירח נמשך שאף כשיש זיווג הוא רק בבחי' אב"א, ויובן זה ע"ד מ"ש בתו"א בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק פי' וענין לכתך אחרי במדבר בחי' אחוריים הוא בחי' אתכפיא ולא אתהפכא, ובביאור מאמר הזוהר פ' אמור ד"ק ע"ב ע"פ אחותי בת אבי היא פי' כשמקבלת כנס"י ממוחין דאבא שז"ס בת

אבי אז יוכל להיות העלאת מין בבחי' אתהפכא חשוכא לנהורא ואזי
 נמשך ג"כ מלמעלה אור חדש, וכשאין מאיר בכנס"י רק ממוחין דאימא א"א
 שיהי' העלאת מין כ"א ע"ד אתכפייא ונמשך כמו"כ מלמעלה לחדש הישינות
 ולא אור חדש ממש וזהו ג"כ ענין קטנות הדעת שאין מאיר הדעת עליון
 הממשיך מוחין דאבא בחי' ראי' רק בחי' בינה שהיא שמיעה ואין דומה
 שמיעה לראי' ועמ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה בענין ששזפתני השמש דאתרחק
 מיני שמשא הביטול דיחור"ע כביטול זיו השמש בשמש אין מאיר בי בחי'
 זו, לכן שחורה אני כו' שחרחורת. והנה ענין המיעוט גורם שמאיר השפע
 ע"י בחי' נער שר העולם, נער בחי' קטנות ומיעוט כו', וזהו אשריך ארץ כי בן
 חורין היינו ז"א שמקבל מאו"א ששם מקום החירות, וזה"ע גדול הוי' כו' בעיר
 אלקינו כעיר שחוכרה לה יחדיו התחברות המ' בבינה אתון רברבין ופי' אתון
 רברבין ע"ד אנכי לגבי אני וע"ד הגבה למעלה דא אות יו"ד כי י"ה הם
 תרין ריעין כו' משא"כ בבחי' קטנות נער מט"ט אזי אין האותיות דעיר
 אלקינו מאירים כ"א אתון ועירין חילופי אתון וזוהו נמשך כרחל לפני
 גזחיה נאלמה, זפי' בלק"ת בד"ה אלה מסעי דרוש השני פ"א ופ"ב שהוא
 התגברות דאגת הגוף ונה"ב על הנפש האלקית כו' וע' בזהר תרומה דקע"ה
 סע"א ע"פ ונתתי נערים שריהם דווי לארעא כד ינקא משמאלא וע"ש מזה
 דקע"ו א', ח"ל תרו"ל בד"ה ונערים ממשתה נגינתם, והנה בזמן הג'
 נאמר ונתתי נערים שריהם היינו נער מט"ט הנ"ל כשירוד למטה ונפסק ממנו
 אור האצ"י (ע"ד שנו"ל ססעי' ד' בענין יהושע בחר דאתפרש ממשה כו') ונעשה
 שרו ש"ע בבחי' יש ודבר בפ"ע היינו בזמן הג' דוקא כי בזמן הג' אמרו
 דקוב"ה שהוא בחי' ז"א ממש אסתלק לעילא לעילא כמ"ש עורה למה תישן הוי'
 כו' שהוא כמו עד"מ השינה באדם שהוא בחי' הסתלקות המוחין (ע' בד"ה
 וארא אל אברהם ובד"ה ש"ה כו' היינו כחולמים ובד"ה כי עמך מקו"ה, ח"ש
 במד"ר פ' וישב ע"פ כי איננו גדול שאשת פוטיפר אמרה ליוסף כי איננו
 והוא יוסף גדול ה' כו' ור"ל שהיא אמרה כי איננו דאסתליק
 לעילא לעילא ע' זהר פ' ויקרא ד"כ ע"ב ואזי ההנהגה בבחי' שינה
 והוא השיב לה גדול הוי' כו' כי גם בחי' לבוש הטבע דאלביש שמים קדרות
 הכל הוא בהשגחה עליונה כו' רק כשהוא בעיר אלקינו יחוד קול ודיבור
 ע' זהר וארא דכ"ה סע"ב ודכ"י ע"א אז מאיר בגילוי רב ובבחי' הנ"ל
 הוא ע"י אסתר אסתיר פני) ואזי כל ההנהגות העולמות דבי"ע ע"י בחי'
 נער מט"ט (ע' פרדס שער אבי"ע פ"ה וזהו"ע המשרה את אשתו ע"י שלישי
 כו') וזהו ונתתי נערים שריהם כו', וע' בזהר תרומה דקט"ד ע"א ע"פ אם
 ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר שהוא נער מט"ט כו' וע' במד"ר פ'
 בא פט"ו ע"פ החדש הזה לכם, מאברהם עד שלמה ט"ו דור כנגד חצי החודש
 שהלבנה תולך ואור ובימי שלמה נתמלא דיסקוס של לבנה ומשלמה עד
 צדקיהו כנגד מה שאחר ט"ו יום חסר אורה כו', והיינו כנ"ל שמחמת מיעוט
 הלבנה נמשך שנתמלאה צור מחורבנה של ירושלים בחי' ושפחה כי תירש
 (כי הירח הוא בחי' עיר אלקינו מונין ללבנה כו') וע' זח"א חיי דקכ"ב

מענין זה ז"ס טומאת מקדש כו', והנה הנשמה נק' ירח כמ"ש עד אשר לא תחשך כו' והירח וארוז"ל פכ"ג דשבת דקנ"א סע"ב והירח זו נשמה כי שרשה מבחי' מ' הגק' כנס"י ונק' ירח שמקבלת מבחי' שמש הוי' ועמ"ש מזה בתו"א פ' יתרו בד"ה בחדש השלישי ובד"ה מחר חדש ונפקדת וא"כ מיעוט הירח היינו שנתמעט אור ההשגה וע"ד שכתב בר"ח שער היראה פ"א ד"ו ע"א הב' גדול בבחי' ההשגה כו' ע"ש וא"כ מתחלה הי' מקור הנשמות ג"כ ע"ד המאוה"ג שאז הי' דעת גדול בהנשמה וכמו אפילו אחר מיעוט הלבנה הרי בס"ו דור מאברהם עד שלמה שהי' כנגד ט"ז יום שהלבנה הולך ואור הי' גילוי אלקות בנש"י וכמ"ש בשלמה וישב שלמה על כסא הוי' מכ"ש אם לא הי' כלל מיעוט הלבנה ומיעוט הירח היינו שנתמעט אור ההשגה של הנשמה ועמ"ש בענין מל' שהדעת שלה רק מעט' דגבורה ז"ס נשים דעתן קלות כו', וע' מזה בלק"ת פ' תזריע בד"ה שוש תשיש דף כ' ע"ב ובפ' חקת בד"ה ויקחו אליך פרה איתא במשניות ושם ספ"ב ובסדר בדרושים לחתונה בד"ה ענין רב שמואל בר יצחק מרקד אתלת כו' ענין אדעתי' דנפשי' קעביד כדי לתקן נפשו שאין זה עדין בחי' לשמה ממש וזהו הנמשך מבחי' שדעתה קל כו' ע"ד הג"ל בד"ה שוש תשיש גם אפ"ל ע"ד שנת' בת"א בד"ה ואלה המשפטים בענין וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה זרע אדם הם גשמות דאצי' שיש להם דעת גדול באלקות משא"כ גשמות דבי"ע שנק' זרע בהמה שאין בהם הדעת בערך זה כו' כ"ז הוי"ע מיעוט הירח מיעוט הדעת של הנשמה ועיין עוד בת"א פ' בראשית בד"ה ענין הברכות ובד"ה כי אתה גרי ובד"ה וישכם לבן גבי שוב למען עבדיך שבטי נחלתיך ובד"ה זכור דעמלק בענין כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד ובד"ה כי ההרים ימושו והנה מחמת מיעוט אור הנה"א נגדל כח נה"ב שהיא ושפחה כי תירש כו' וז"ס הגדיל אויב כו' כי ולאום מלאום כו' ולכן מקדימים ברכת יוצר המאורות לק"ש שיהי' אורים גדולים ויומשך הדעת בכנס"י.

קיצור. במא"ע פי' מיעוט אור הלבנה קטנות הדעת ע"ד יצרם בדעת בבינה ובהשכל י"ל כי גדלות הדעת ע"ד ורעה אמונה בבחי' סוכ"ע אני הוי' לא שניתי כאלו רואה ועמ"ש ע"פ כי אל דיעות שמלמטה למעלה כו' וע"פ לעשות הישר כו' וצרכי עמך מרובים זהו לפי שדעתם קצרה, משא"כ בבחי' משים עצמו כשיריים ומוזה נמשך כי פנו אלי עורף כו', גם ע"ד אני הוי' לא שניתי ואעפ"כ ואתם בית יעקב לא כליתם שאין לכם כלות הנפש ולמעלה ענין זה כי הנה שמש הוא יחו"ע הגילוי כמו דכולא קמי' כל"ח משא"כ הלבנה יש וביטול וכשהיו שני המאוה"ג זהו ע"ד אנשי יריחו היו כורכים את שמע ונק' יריחו עיר התמרים צדיק כתמר יפרח המשכת דעת עליון, משא"כ כשאין מאיר בחי' זו ואזי גראה העולם יש זהו מיעוט הלבנה ומחמת מיעוט הירח נמשך דגם כשיש זיווג הוא רק בבחי' אב"א שהוא רק בחי' אתכפייא וממילא גם ההמשכה מלמעלה אינו אור חדש, גם המיעוט גורם

שמאיר השפע רק ע"י בער מט"ט שהוא בחי' קטנות ומיעוט ע"ד אתון ועירין לגבי אתון בינונים ומכ"ש לגבי אתון רברבין וזהו"ע ונתתי גערים שריהם ובחי' רחל מבכה כו' כי איננו ומוזה נמשך כרחל לפני גוויזה נאלמה. והנה הנשמה נק' ירח כשמקבלת מבחי' שמש הוי' בד"ה ראה אנכי נותן ומיעוט הירח ע"ד דעתה קל אדעתי' דנפשי' גם כמ"ש זרע אדם זרע בהמה זרע אדם ע"ד נשמות דאצי' דעת חזק משא"כ זרע בהמה נשמות דבי"ע כו' זהו המיעוט ובקליפות אין מוח הדעת גם בלא דעת נפש לא טוב ולכן מחמת מיעוט הדעת דעה חסרת גורם התגברו' היצה"ר שהוא מבחי' גם בלא דעת כו' וזהו שמקדימים יוצר אור לק"ש.

ו) והנה במא"א אות מם סעי' ל"ט, מיעוט הירח שהמל' היתה פרוץ מן החוזה ולתתא וירדה ונעשית נקודה תחת היסוד (ע' מזה בבה"ו על המאמר שם דקצ"א ע"א ע"פ שחורה אני ונאווה) ולפעמים תתמעט יותר ותרד בבריאה (זהו כהנ"ל הירידה מבחי' אדם לבחי' בהמה וש' ב"ן וע' בלק"ת סד"ה ביום השמיני שלח ולפעמים יורדת כנס"י לבי"ע כו' ע"ש. שזהו"ע קירוב וריחוק וקירוב כו') וכל מיעוט מצד הדינים הממעטים השפע (ע' בד"ה זאת חוקת התורה שו"ס קו השמאל שמאל דחה כו') במדה ובמשורה ולכן מעט גימ' קי"ט צירופי אלקים עכ"ל ואפ"ל שהוא גימ' דמעה כי מחמת מאורות חסר גורם ח"ו דמעה ולכן לע"ל ומחה הוי' דמעה כו'. ואפ"ל שבחי' כי אתם המעט מכל העמים שממעטים א"ע זהו תיקון לבחי' מיעוט הירח כו' כי אם נבלת בהתנשא וכל המשפיל א"ע הקב"ה מגביהו כו' וזשארז"ל בפא"ט ד"ס ע"ב שאמר לה הקב"ה זיל ליקרו צדיקים בשמך יעקב הקטן שמואל הקטן דוד הקטן כו' דהיינו שעי"ז שממעטים א"ע כמ"ש יעקב קטנתי מכל החסדים עי"ז מתקנים המיעוט שלה. וכ"מ במד"ר פ' בראשית פ"ו גבי ודכוותה שם אחיו יקטן כו' שהי' מקטין את עסקיו כו', מה זכה, זכה להעמיד שלשה עשר משפחות כו', ואפ"ל ע"ד שגידול התבואה הוא ע"י רקיבת הגרעין שנכלל בבחי' אין, אז יוכל להתהוות ממנו יש, אז ע"ד שמיעוט הכלי זהו גורם רבוי האור כו' וע' מזה בבה"ו פקודי על המאמר שם דרל"ג, ובמערכת פרק שמיני (דמ"ז ע"ג) כתב עוד פיוס אחר שאמר לה הקב"ה צדיקים על שמך שמואל הקטן דוד הקטן כלומר כי בזכות הצדיקים העוברים על מדותם ומדמים הצורה ליצרה ולא יתגברו כפי כח השורה עליהם אך נעלבים ואינם עולבים על ידם תתעלה ותתפאר כו' עכ"ל ולדבריו מענין איזהו גבור הכובש את יצרו שנאמר טוב ארך אפים מגבור, והיינו שעי"ז שמקטינים א"ע ממשיכים ממקור הגדולה מא"א כמו ע"י חותם שוקע שמלמטה ממשיכים חותם בולט שמלמעלה כמ"ש בד"ה שימני כחותם ובד"ה ארץ הרים ובקעות.

קיצור. ענין מיעוט בא מחמת הדינים שממעטים השפע מעט גימ' דמעה והתיקון לזה ע"י צדיקים שממעטים א"ע שעי"ז ממשיכים מבחי' ארץ

אפיים וגדל חסד ע"ד לשארית נחלתו למי שמשים א"ע כשיריים כי אוא"ס שורה במקום הביטול.

עוד כ' במאו"א אות מ"ם סעי' ה' וז"ל מאורות נק' זו"ן ושניהם גדולים ושוים בשרשם בא"א מצפ"ץ מצפ"ץ אלא שזה ימין חה שמאל עפ"ל והי"נ כתב ע' בזהר ח"ב תרומה קמ"ו ב', וע' בזהר בראשית דף כ' ע"א ונתבאר במ"א בפ' בראשית ע"פ * ומ"ש אלא שזה ימין וזה שמאל לכאורה צ"ע דהא לית שמאלא בהאי ע"ק, ואולי י"ל מ"ש דלית שמאלא שאין שם תשות כח ח"ו וכמ"ש במ"א בענין השולט בשתי ידיו ומ"מ אף ששולט בשתי ידיו נק' ימין ושמאל לענין תפילין רק שלענין זה נק' הכל ימין כיון שהוא ג"כ יד שבכה כמו הימין ועכ"פ י"ל זה שאומרים בברכת יוצר המאורות כאמור לעושה אורים גדולים דהיינו להמשיך בהם משרשם בא"א עו"ש במאו"א אות ה' סעי' א' וה"א זעירא נק' מל' דא"ק שהקטינה אורה להתלבש באצ"י ועיקר ש' זה במל' דבריאה (צ"ל דאצ"י) לכי ומעטי א"ע שירדה ומעטה והקטינה א"ע בבריאה עכ"ל.

והנה זהו ענין חטאת לשון חסרון כמש"ל סעי' ג' בשם הש"ך, וזהו לשון חטא ומבואר לעיל סעי' א' שהחטא והחטאה הם זו"נ דקליפה והיינו דהא בהא תליא שמחמת חסרון ומיעוט אור הלבנה זהו הגורם ליניקת זו"נ דקליפה מזו"נ דאצ"י דהיינו ענין מלך לשדה נעבד כמש"ל סעי' ג' נמצא זהו החטא והחטאה, והיינו ענין לא נתמלאה צור כו', וענין נעץ קנה בים, וע"ל סעי' ד', וזהו הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח כו', ועמ"ש ע"פ לפתח חטאת רובץ דהפתח הוא מל' דאצ"י ולשם חטאת שהוא הנחש רובץ כמ"ש בזח"א פ' בראשית דל"ו סע"ב וע' בזהר ס"פ ויקהל דרי"ט סע"ב ושם שזהו מחמת מיעוט הירח יש לו יניקה מבחי' פתח הג"ל וע' בת"א בד"ה במדבר סיני באוה"מ דרוש השני שזהו ענין מדבר במ"ם פתחה מורה על הדיבור כשמתלבש בבי"ע שאו יש פתח ומבוא להקליפות לינק ממנה כו' ועמ"ש ע"פ ובמדבר אשר ראית אשר נשאך בפ' דברים וע"פ המוליכך במדבר הגדול והנורא בפ' עקב וע' במאו"א מס ס"ג מענין מדבר, ובד"ה אלה מסעי דרוש השלישי וירידת הדיבור בבי"ע זהו ענין מיעוט הלבנה כו' שירד הדיבור להסתתר ולהתעלם בבחי' מט"ט אתון זעירין כו' ומחמת זה נמשך חטאת רובץ והיינו כנ"ל שחטאת לשון חסרון גורם לבחי' חטאת רובץ לשון חטא.

ובגמרא פ"ט דברכות דס"א ושמואל אמר (שהיצה"ר) כמין חטה הוא דומה שנאמר לפתח חטאת רובץ ופרש"י חטאת לשון חטה דריש ל' וזהו ע"ד עה"ד חטה היתה, והיינו שבהשבטים לא היו אותיות חט, ואף שחטה היא מ' עכ"ז חט שריא סמוך לה היינו ק"נ, בוח"ג פ' בלק דקפ"ח ע"ב, וזהו שהיצה"ר שהוא חטאת הוא דומה לחטה בחי' עה"ד ולפתח היינו מל'

שם רובץ כו' ולכן ארוז"ל אם רעב שונאך זה היצה"ר האכילהו לחם הוא התורה לחם חטה כ"ב אתון דאורייתא ונתברר עה"ד ונכלל בעץ החיים לכן עי"ו מבטל כח הרע שביצה"ר ששרשו מעה"ד חטה היתה ויוכלל ב"כ ביצ"ט כו'.

ובזהר ר"פ וישלח פי' מאי חטאת רובץ דא יצה"ר דודר ה"נ קרייה חטאת ופי' לפתח היינו מיד שיוצא מפתח בטן אמה, וכן ארוז"ל סנהדרין דצ"א ע"ב ובפ"ג דנדה ד"ל ע"ב שזהו ענין לפתח חטאת רובץ והטעם שהיצה"ר מקדים לבוא זהו ע"ד קליפה קדמה לפרי ועד"ז זהו שארוז"ל מ"ט עיני מסגן ברישא והדר אמרי כו' ומ"ש דודר ה"נ קריי' חטאת היינו מ"ש וחטאתי נגדי תמיד כו' וזהו והאבן גדולה ע"פ הבאר וארוז"ל במד"ר ויצא פ"ע זה יצה"ר, ופי' הבאר פי' בזהר שם שהוא מ' הנק' באר מ"ח ע"ש דקנ"א ע"ב, והאבן גדולה זהו המקטרג שלא יומשך השפע הנק' מים חיים הנמשכים ממקור מים חיים.

קיצור ענין מיעוט בא כו' עד במקום הביטול נכתב לעיל. יוצר המאורות הם זו"ג ובשרשם בא"א שניהם גדולים רק זה ימין וזה שמאל וזהו לעושה אורים גדולים ה' זעירא ז"ס מיעוט הלבנה שירדה לבריאה ואזי נק' הדיבור העליון בשם מדבר במם פתוחה שיש פתח ומבוא לחיצוני' לינק ממנה וזהו לפתח שהוא הדיבור עלמא דאתגלייא חטאת רובץ נמצא חטאת לשון חסרון ומיעוט ע"ד והיתי אני ובני שלמה חטאים גורם לבחי' חטאת רובץ חטא וחטאה זו"ג דקליפה שינקו כו', ובנפש חטאת זה היצה"ר שיש לו התגברות מחמת מיעוט הדעת שע"ו יוכל לכנוס בו רוח שטות לחטוא, והיצה"ר נק' חטאת לשון חטה עץ הדעת חטה היתה ולכן האכילהו לחמה של תורה העשוי מחטה כ"ב אתון דאורייתא שניכלל בעה"ח וענין לפתח חטאת רובץ ע"ד קליפה קדמה לפרי והאבן גדולה ע"פ הבאר וכל זה נמשך ממיעוט הלבנה כו' ודעתן קלות אזי בהאי נוגה מפתח לאתתא.

ז) והעצה לזה זהו ענין שעיר חטאת דר"ח היינו חטאת לשון נקיות וטהרה וכמו מי חטאת דאפר פרה שהם מטהרים הטמא וזהו הביאו עלי כפרה הסרת הליכלוך, כמש"ל סעי' א'. וז"ל הוזהר ר"פ חיי דקכ"ב ע"ב והאי מלך מל' דאצי' אתכסייא נהורא ואתחשך עד דאתדכי ואתחבר לעילא ור"ל כמו האשה יש לה י"ד ימים ימי נדה וימי לבונה עד שנטהרת לבעלה כן הם י"ד ימים של סוף החדש ובר"ח נטהרת המ' שהיא הלבנה לקבל האור מבחי' שמשא קדישא ובג"כ שעיר דר"ח בגין דאתפריש ההוא שדה ממלכא קדישא, ר"ל להפריש הקליפה שלא תקבל השפע מו"א ולא יהי' בחי' ושפחה כי תירש כו' וע"ז בא השעיר דר"ח שהוא חטאת לשון נקיות וטהרה להעביר החטאה כו', ובהשמטות זח"א סי' כ"ה ד"ט סע"ב ואנן מקריבין שעיר בר"ח שעיר עזים אחד לחטאת דהאי חטאת מסטרא דפר חטאת אתי, דכתיב שמור ושמור ל"ת איהו, היינו שמור לנוק', ששם צריך שימור ע' לק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי פ"ב בענין מצה שמורה שצריכה שימור לפי שהיא

כשושנה בין הזוחים כו' וגם משום כי לפתח שלה חטאת רובץ כנ"ל. ע"כ שם שורש מצות ל"ת לשמרה זו מל"ת. לשמרה דוקא. ואנן מקריבין שעיר חטאת דאתי על ל"ת (ר"ל החטאת בא על ל"ת כו') במוסף דידיה בר"ח ואתי לכפרא על טומאת מקדש וקדשיו דכתי' ולא יטמאו עוד בית ישראל שם קדשי דלא יתקרב בכנ"י טמא ור"ל טומאת מקדש זהו ע"ד בא נחש על חוה. עיין לעיל ס"ג וס"ו. ובמא"א אות ט' ססעי' ח' טומאת מקדש התעוררות הגבורות שבנוק' ולמטה בעשי' הקליפות יונקים משם עכ"ל והי"ג הביא מהוהר תזריע דמ"ו ע"א את מקדש ה' טמא טמא ממש א"ר אלעזר טמא משום דאסתלק מאן דאסתלק היינו כמ"ש בוהר ויקרא דף כ' ע"ב איננו דהא אסתלק לעילא ואתרחק מכולא. איננו בווגא עמה. וקאי על ז"א. וחוייא תקיפא שרייא ואטיל זוהמא וסאיב מאן דסאיב כו' והיינו את מקדש ה' טמא וע' בוהר בראשית ד"ו ע"א ע"פ ומקדשי תיראו אני הוי' יעו"ש במק"מ ובמא"א אות אלף סעי' ק"ב בפירוש אני. וא"כ קצרו של דבר מזה למדנו ענין שעיר דר"ח שבא לכפר על טומאת מקדש שלא יהי' ח"ו טומאת מקדש נקודת ציון כ"א יהי' גילוי שם הוי' במקדש ע"ד ומקדשי תיראו אני הוי' כנ"ל ששם הוי' יאיר בבחי' אני ע"ד אני הנה בריתי אתך כו'. השעיר מפנה זוהמא וא"כ זהו כענין הקטורת שמעביר זוהמא זח"ב רי"ט ב' ואפ"ל מטעם שכ' הרמ"ו בא ד"מ שהיא סממנים הם מעיקר החיות שלו וכן השעיר. וכ"מ בוה' פ' ויקהל שם. השמטות זח"ב סי' ה'.

ונעתיק לשון זוהר בהשמטות ח"ב סי' ה' דף רע"ב א' ושייך למש"ש דרל"ח ע"א כד סיהרא בעי לאתחדתא כו' וז"ל פקודא לאקרבא קרבנא דאיהו חדתותי דסיהרא בכל ירחא וירחא. ענין חדתותי דסיהרא ע' בוהר תרומה דקל"ח א' ע"פ מזמור שירו לה' שיר חדש וחדש לא איקרי אלא באתחדותא דסיהרא כד אתנהירת מן שמשא. כדן איהו חדש. ודא איהו שיר חדש. וע' מזה בוהר פ' חיי דקכ"ג ע"ב שהקשה על זה מפסוק אין כל חדש תחת השמש וע"ש התירוץ שהוא כי נפלאות עשה וע' בבח"ז שם הפי' שאוא"ס שממנו דוקא ההתחדשות האיר כסיהרא דרך מעביר ז"א כו' ואמנם בפ' תרומה שם נת' הפי' בע"א דאע"ג דאין כל חדש תחת השמש שהיא כסיהרא אבל בר"ח מקבלת משמשא אור חדש ועמ"ש ע"פ החדש הזה לכם וע' באג"ה סי' י"ד ע"פ ארץ אשר כו' מראשית השנה מקבלת אור חדש. י"ל בר"ה חג שהחדש מתכסה בו י"ל זהו ע"ד שמפרש בפ' חיי. והבן.

(קיצור. חדתותי דסיהרא שמקבלת בר"ח אור חדש משמשא יסוד אבא המאיר ביסוד ז"א או גם שמקבלת מחו"ב שלא ע"י ז"א כי נפלאות עשה ובחי' זו הב' י"ל יותר בר"ה).

ובחדתותי לה למקרב חביבותא עילא ותתא (ע' זהר ויקרא דף ד' סע"א דהא דודים חביבותא איננו כו' דתאבין דא לדא כו') ולאעברא

זוהמא מבי מקדשא, במא"א אות זיין ס"ט זוהמא נק' הקליפה ועמ"ש מזה ע"פ אלה תולדות יצחק וע' בת"ז תיקון מ"ם דפ"ג ע"ב וקרנבא דר"ח סליק לעילא היינו לבחי' בינה שוהו הפי' הביאו עלי כפרה עלי דוקא ע"ד ותתפלל חנה על ה', ע' זח"ג ס"פ אחרי דע"ט ע"ב בגין לאמשכא נהירו דאנפין ממקורא דלעילא לתתא, ע' דקל"ה ע"ב גבי לברכא לה בחדוה בנהירו דאנפין, וע' בסידור בד"ה עבדים היינו מענין יאר הוי' פניו אליך, והנה מקור גימט' רצון וא"כ נהירו דאנפין ממקורא דלעילא זהו ע"ד עת רצון, ובוהר ס"פ בא דמ"ב ע"ב וקרא לכתר מקור ובמא"א אות מ"ם סנ"ג מקור הם אר"א כי הם מקור תאצי', אפ"ל ע"ד מת"ת דאר"א נעשה כתר לז"א כו'.

אלא י"ל כיון עזי מסגין ברישא אע"פ שהקרנבן לה' מ"מ ניתן להם חלק ג"כ שיהי' מסגין ברישא כו' אבל אדרבה יתקרבו אל הקדושה וכענין ע' פרים שמקריבי' עבור ע' אומות במד"ר פ' פנחס, ע' פרס ערך פריעה, כמו"כ ע"י קרבן השעיר נמשך להשר ג"כ שפע זהו ע"ד ורב שלום שמבחי' ורב יהי' שלום, אבל עיקר החטאת עולה לעורר ההמשכה מבחי' על ה', ותדע שנק' הקרבן חטאת קדה"ק ודם החטאת קודם לדם עולה מפני שהוא מרצה כו', ועוד כי ממשל בן המלך והזונה הנו' תרומה קס"ג מובן שגם השר רוצה שלא ישמע לו, א"כ ע"י השעיר דאתכפיי' סט"א סליק יקרא כו'.

או משום שאור הכתר א"א לקבלו כ"א ע"י אר"א ע"כ נק' גם הם מקור וכמ"ש בזהר ס"פ צו דל"ד ע"פ כי עמך מק"ח דהא אצטריך בגין מיעוטא וזעירו דסיהרא, ע' זח"א די"ט ע"ב זח"ב דרמ"ח ע"ב, וההוא שעיר דר"ח אעבר זוהמא, וסליק לי' דלא חפי לסיהרא, ע' מענין וחפיא לסיהרא בפ' תצוה דף קפ"ד א' וע' בפ' פקודי דרל"ח ע"א וכדין אנגיד נגידו לגבה מעילא לתתא, ואתנהרת סיהרא כדקא יאות, ע' זהו תרומה דקל"ז סע"ב גבי ולבתר סיהרא דקא מתפרשא מסט"א ביומא דא בגין לאתנהרא מן שמשא ודא איהו לדוד בשנותו את טעמו כו' ולבתר דאתפרשת מיני' הא אתחברת בשמשא וז"ל התולע"י בכוונת שבת לדוד בשנותו את טעמו כו' שפירשה מהסיג הבא מהזהב להתחבר עם דודה וזהו ויגרשהו עכ"ל וע' בסידור בד"ה כגוונא דאינון מתייחדין, גבי כד עייל שבתא איהי אתייחדת ואתפרשת מסט"א, וז"ל היינו שתפשוט תחלה בחי' בגדי חול דהיינו הלבושי' שמתלבשת המ' בע' שרים של עו"כ דנוגה דבי"ע שנק' לבוש קדרות ושק, וכמארז"ל גלו לאדום שכינה עמהם, וע' במא"א אות ג' סעי' י"ח כו', הרי זהו"ע ואתפרשת מסט"א עכ"ל וזהו ענין השעיר דר"ח שמסלק הסט"א שלא יתחברו לבחי' מל'

אלא י"ל... יקרא כו' : בהכ"ק בא קטע זה כאן. (לפני קטע זה ה"י כתוב בנוכ"ק : בתולע"י בסתרי ר"ח שהשעיר ניתן חלק להשר, וכ"כ בזהר פקודי דרל"ח ע"א וזה אינו מובן דבשלמא השעיר המשתלח שאינו קרב כלל שפיר י"ל כן וזהו ע"ד המנוחה ששלח יעקב לעשו אבל שעירי ר"ח שהן חטאות שדמן ניתן על ד' קרנות א"א לומר שוהו רק חלק — והועבר קולמוס על כל זה), וראה להלן ע' א'קפד ואילך.

וזה שאמר דהא אצטרין בגין מיעוטא ועירו דסיהרא ר"ל כי זה שהמל' תתלבש בלבושים בק"ג זהו נמשך מחמת מיעוט אור הלבנה דהיינו ענין לכי ומעטי א"ע שירדה בבי"ע עד שמתלבשת בקליפות כו' דהיינו ירידת מל' של כל עולם לעולם התחתון ממנה עד רדת מל' דעשיי' לעולם הקליפות שתחת' משא"כ קודם המיעוט לא הי' ירידה זו כלל כו', וע' בליקוטי הש"ס מהאריז"ל בד"ה לכי ומעטי א"ע כו' ועמ"ש ס"ב בענין וירד מעשות החטאת.

קיצור. ענין חביבותא דודים וקרובן דר"ח סליק לעילא לבינה להמשיך ממקורא דכולא היינו מבחי' ע"ק שהתגלותו הוא בבינה כי מחמת מיעוט דסיהרא מתלבשת בק"ג, וכדי שתתייחד למעלה צריך שתתפרש תחלה לגמרי מהקליפות וזהו ע"י השעיר דר"ח שמפנה הוזהמא.

והקיצורים מסעיף זה לעיל* קצרו של דבר, עד בריתי אתך כו'. קיצור חדותותי, עד בר"ה. קיצור ענין, עד שמפנה הוזהמא.

(ח) **בגין** דשעיר מפנה וזהמא תדיר (ע' מענין העברת וזהמא לעיל ס"פ ויקהל דף רי"ט ע"ב ושם שזהו ע"י הקטרת) ממקדשא וגרם לאמשכא נהירו מעילא לתתא, וקרבתא דא סליק לעילא (עמ"ש מזה לעיל סעי' ז) ובג"כ כתי' בו חטאת להוי' בגין ההוא וזהמא דחפי תדיר לסיהרא ואיהו רזא דכתי' לפתח חטאת רובץ (עיין זח"א דל"ו סע"ב ודל"ז ע"א ודף נ"ד ע"ב ופ' פקודי דרל"ז ע"ב ור"פ וישלח ור"פ וישב) ור"ל שהוזהמא זהו הנק' חטא וחטאת והשעיר שהוא קרבן חטאת מעביר וזהמא זו והוא חטאת לשון נקיון כמו וחטא את הבית, ואי תימא אמאי כתיב לחטאת לה' אלא ודאי ההוא שעיר מעברא ההוא חטאת וגרם לאמשכא נהירו מלעילא ודא איהו ושעיר עזים אחד לחטאת לה' לחטאת לאעברא לי' מן מקדשא להוי' לאמשכא נהירו מלעילא דכד חטאת אתעביר כדין נחית ההוא נהירו מלעילא ע"ד כאשר ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ אזי דוקא יהי' גילוי סוכ"ע כמ"ש סד"ה וידעת היום דרוש הראשון ובביאור כי על כל כבוד חופה בסופו ובד"ה להבין מפני מה יו"ט דפסח כ' וז"ל כי הנה היו"ט הוא ענין השראת קדושה עליונה וא"א להיות גילוי זה והשראה זו עד שיעבירו מתחלה החיצונים המונעים כו' ועד"מ המלך כשרוצה להיות לו דירה כו' ע"ש וע' בת"א סד"ה בשלח פרעה בענין הרוצה לקבל עליו עומ"ש שלימה יפנה ויטול ידיו וז"ל פי' שמתחלה יפנה ויסיר הצואה מקרבו שהוא בחי' הרע שבקרבו ואח"כ יקבל עליו עומ"ש וזהו יסב את העם דרך המדבר דהיינו בחי' יפנה הנ"ל דהיינו לשום מרירות בנפשו על חטאיו כו' ע"ש, ומוזה מובן מש"כ שצריך תחלה להעביר הוזהמא היינו כמו בחי' יפנה ואח"כ יהי' המשכת האור הנק' יחוד כו' ולשון להוי' אפ"ל כי אז נמשך ג"כ תוספת אור בשם הוי' כמ"ש בפי' ריח ניחוח להוי', דכד חטאת אתעבר ההוא נהירו וחזרה (ע' מענין עוז וחזרה במקומו בלק"ת פ'

צו בד"ה משמח חתן וכלה) נחית מעילא לתתא, וכ"כ בפ' ויקהל שם וז"ל ובג"כ עובדא דקטורת אצטריד לאקדמא לצלותא בשירין ותושבחין בגין דכל דא לא סלקא ולא אתתקן ולא אתקשר עד דאתעבר זוהמא וגומר וזהו ענין וכפר על הקדש יעו"ש והיינו ע"ד הביאו עלי כפרה ועל דא סליק קרבנא דא לעילא וקרבנא דא אקרי כפרה לפנאה מקדשא ולאעברא זוהמא עכ"ל ועמ"ש מענין וכפר על הקדש בד"ה שבת שבתון הוא לכם פ"א ופ"ד אך שם פי' למלאות הפגמים וכאן משמע לאעברא זוהמא כו'.

קיצור. פי' לחטאת להוי' הם ב' ענינים שהאחד נמשך מתבירו, ור"ל פי' לחטאת להעביר הוזהמא הנק' חטאת מן המקדש ועי"ז נמשך האור והגילוי משם הוי' בהמקדש שע"י ואת רוח הטומאה אעביר נמשך גילוי סוכ"ע כי לא יגורך רע ועד"ז צריך להקדים אמירת הקטרת קודם התפילה להעביר הוזהמא.

וז"ל התולע"י בסתרי ר"ח ומתפללין מוסף כבר כתבנו למעלה כי מיעוט הירח הוי' סיבה לתת מקום לשר הידוע והוא שרו של עמלק לבא אל מקדש ה' והיינו מש"ש לעיל מיני' ודע כי מטעם זה כתיב מארת חסר בשביל שנתן מקום לסיבה אחרת לשלוט ע' זח"א די"ט ע"ב והחושך יכסה ארץ ולולי מיעוט הירח אין לו מקום לשלוט כי כשזה נופל זה קם ועמש"ל ססעי' ז' הטעם יותר כיון שע"ז ירדה ונתלבשה בק"ג כו', וע' עוד טעם בזהר פ' גח דף ס"ד ע"א ובוהרי חמה שזו"ן דקליפה מושכים כביכול הירח שתשפיע להם זח"ס ואסתאבת סיהרא ומפני הרעה נאסף הצדיק ר"ל צדיק יסוד עולם שהוא הנהר היוצא מעדן נאסף ואנגיד לי למעלה כמ"ש בזה"ב בשלח דנ"ה ע"פ כשוב ה' ציון, והיינו מפני הרעה, שניתן מקום להרע לשלוט ואחיותם בנוק' לכן א"א לו להשפיע בה שא"כ יגיע שפע זו אליהם ודוגמת מ"ש בזהר פ' מקץ דף ר"ד ע"א ח"ל ובג"כ יוסף דאיהו רזא דברית סתים מבועי' בשנת הרעב כו' בגין דאי לא סתים לי' כו' ויהיב דוכתא לההוא סטרא למפשי בעלמא כו' דכתיב תחת שלש רגזה ארץ כו' ע"ש וע' זח"ג דס"ט ע"א דכתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב כי קצר המצע מהשתרע וע' מענין נדת טומאתה בזה"ג פ' מצורע דנ"ד א' וע' זהר שמות ד"ג ע"ב ובהרמ"ז שם ומענין כי קצר המצע מהשתרע במד"ר בפתיחתא דאיכה סד"ה הוי מגיעי בית בבית דנ"ג ג' מהו מהשתרע כו' ע"ש ובפ' נשא ספ"ז דרכ"ד ד' קצר מצע מלהשתרר עליו שני רעים ובמד"ר סדר מצורע ס"פ י"ז אין המטה יכולה לקבל אשה ובעלה וריעה כאחד וע' פ"ק דיומא ד"ט ע"ב ובסנהדרין פרק חלק דק"ג א"ב, והתורה יעצה אותנו להעבירו מן המקדש בסוד השעיר ולפיכך נק' שעיר חטאת לחטא את הבית ושעיר זה חלק לשר ההוא היונק מן המקדש בסבת חסרון הירח ונוטל כח להשפיע לאומתו למטה ומתוך כך פורש מישראל ואינו מקטרג עליהם, וכשפורש זה הכבוד מתעלה להתחבר למעלה בלי מונע כו' עכ"ל. וכ"מ בזהר פקודי דרל"ח ע"א דהשעיר דר"ח הוא חלק להשר והוא וז"ל ולמיתב לי' בכל ירחא וירחא כד סיהרא בעי

לאתחדתא חד שעיר בגין דלא יקטרג חדתותא כו' עכ"ל, וכ"כ עוד בזהר ר"פ בא דל"ג ע"א ח"ל ת"ח בשעתא דעאקו כד אתייהיב חולקא חדא להאי סטרא לאתעסק ב' אתפריש לבתר מכולא, כגוונא דא שעיר בר"ח, שעיר ביומא דכפורי בגין דאתעסק ב' ושניק להו לישראל וכ"כ בזהר פ' נח דף ס"ד ע"א וכדין ישראל לתתא מקרבין שעיר והוא נחש אתמשך אבתרי' דההוא שעיר, וסיהרא אתדכיאת כו' וכ"כ בפע"ח שער ר"ח פ"א.

קיצור. התולעי ביאר איך ע"י השעיר נפרש הזוהמא, כי השעיר ניתן חלק לס"מ כענין שעיר המשתלח ונהנה בזה יותר ממה שחוטף וגויל השפע מלמעלה מחמת עוונות ודורו, ועי"ז מתעסק בהשעיר ופורש מהכבוד ואז דווקא מתעלה הכבוד לקבל מבחי' צדיק הוי', משא"כ קודם שנתפרש, נאמר כי קצר המצע מהשתרע ואין אדם דר עם נחש בכפיפה וע"כ נאסף הצדיק למעלה וכ"מ בוח"א סד"א ח"ב לג"א רלח"א.

ט) אך קשה לי לומר שהשעיר ניתן חלק להשר ההוא לבד שהרי חטאת נקרא קדה"ק ואמרו דם חטאת קודם לעולה מפני שהוא מרצה וניתן על ארבע קרנות ועל היסוד משא"כ העולה והרי העולה כולה לגבוה ואין לחיצוני' אחיזה בה כלל, כמ"ש בזהר ר"פ בא ואעפ"כ דם חטאת קודם, א"כ זהו ודאי חלק לגבוה מה גם כי על השעיר דר"ח אמרו הביאו עלי כפרה ופירשו שעולה בבחי' ומדריגת על הוי' דהיינו הבינה שבה מאיר ע"ק, וכ"כ בבה"ז פ' אחרי על המאמר שם דע"ט ב' הביאו עלי כפרה פי' כפרה היינו ע"י שעיר שמקריבין בר"ח שנורק הדם והחלב ע"ג מזבח החיצון ועי"ז נמשך בחי' אורות דתוהו בבחי' התיקון והרי נתיחדו עי"ז בחי' או"י ובחי' או"ח עכ"ל בדף קכ"ז ע"ד מובן שע"י החלב והדם ממשיכים ריח ניחוח להוי', ולא שוהו רק חלק להשר לבד ולא דמי כלל לשעיר המזבח שאינו קרב כלל כ"א נשלח לעזאזל המדברה כו' והוא ע"ד המנחה ששלח יעקב לעשו משא"כ בשעיר דר"ח שקרב על המזבח ונק' קדה"ק (ואפ"ל כל הקרבנות ממשיכים אורות דתיקון והשעיר להמשיך אורות דתוהו כמ"ש בה"ג בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה כו') גם הרמב"ן והבחי' פ' ויקרא פירשו עולה שלמים חטאת, עולה בבניה שלמים בתפארת, חטאת עטרת, שהיא כנסיי, וכיון שהיא עכ"פ בעטרת אין שייך לומר שהוא חלק להשר כו' וכ"כ הבחי' פ' ויקרא דקל"ג ע"ד ע"פ או הודע אליו חטאתו וז"ל אמנם מה שהוצרך לומר הודע בהא ולהוסיף מלת או מפני שקרבן חטאת לה"א אחרונה שבשם כו' וע' זהו ויקרא דכ"ג ע"ב מענין או הודע אליו כו', ובוהר תצוה דף קפ"ד סע"ב בענין שני שעירי יוהכ"פ מבואר בהדי' דהשעיר שבפנים זהו ענין כיון דאתפייס בהדי' (דברי' כו' ע"ש) פקיד מלכא למעבד סעודתא עילאה לי' ולברי' יעו"ש באריכות ודקפ"ה ע"א א"כ כמו"כ עד"ו גם שעירי ר"ח ושעירי מועדות שנעשים ג"כ ע"ג המזבח הם ג"כ ודאי סעודתא דמלכא כו', אלא הענין י"ל כמ"ש בת"א פ' וישלח בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה, ח"ל דמ"ב סע"ג, והנה יש ב' מיני השתלשלות, האחד השתל' האורות בכלים

בבחי' פנימיות שהוא לפי ערך הכלי שהכלי יכול להגבילו (הג"ה ואזי הכלי צ"ל בטל כדי שיוכל לקבל האור וכמו כלים דאצי' שהם ביטול ממש מאיר בהם האור בגילוי רב, משא"כ בבריאה, שהכלים אינן בערך ביטול זה אזי האור בהם מועט יותר כו' ועיקר קיומם מבחי' המקיף שהוא הרשימו ע' בסידור שער השבת סד"ה להבין המאמר כד' אנת תסתלק מינייהו כו' שהכלים דבי"ע אעפ"י שהאור המאיר באצי' אין מאיר בהם מטעם הנ"ל הם מקבלים מבחי' המקיף דהלא את השמים ואת הארץ אני מלא כו' יעו"ש עכ"ה) ויש בבחי' מקיף דהיינו שאינו מוגבל בכלי (הג"ה ע' בביאור ע"פ הבאים ישרש סד"ה וביאור הענין וענין ב' בחי' מקיפים כו' עכ"ה) כו' והנה כתי' פני ארזי אל הימין לפני שור מהשמאל כו' רק בחי' מקיף מלמעלה והוא בחי' לבונה כמ"ש בד"ה ראה ריח בני (הג"ה ור"ל כיון הארזי שלמטה חי' טמאה הרי אין הכלי שלו יכול לקבל האור בבחי' פנימי כמו השור אלא מקבל רק מהמקיף וזהו אל הימין, כי המקיף נק' ימין וימינו תחבקני ע' בלק"ת בשה"ש ביאור קול דודי ואף שבחי' אל הימין נאמר על ארזי שבמרכבה הקדושה מ"מ גם למטה יש בחי' זו ע"ד הנ"ל עכ"ה) והנה הקרבנות הם העלאת מ"ן להיות ריח ניחוח כו' (הג"ה עמ"ש בד"ה לבבתני אחותי ובד"ה ענין הנסכים עכ"ה) והנה כפי ההמשכה שלמעלה כך צ"ל המ"ן שלמטה וכדי להמשיך בחי' המקיף עליון דקדושה צ"ל העלאת מ"ן בבחי' מקיף דהיינו למעלה מכדי שיוכל נפשו שאת כו' (הג"ה ע' בד"ה נשא את ראש דרוש השני בענין יריעות המשכן וע' בד"ה ראה ריח בני גבי כריח שדה וגבי הנה איתא במדרש וירח את ריח בגדיו, בוגדיו כו' וע' מ"ש בביאור ע"פ קחו מאתכם תרומה בענין ארוממך אלקי, שיש ב' העלאת מ"ן הא' לבחי' התהו והב' לבחי' התיקון דהיינו ענין סוכ"ע וממכ"ע והיינו ענין מצה וספה"ע כו' ע"ש כי כתר נק' תהו כמ"ש בע"ח שמ"א פ"ג כמשל ההיולי כו' וע' פרדס ערך תהו הבינה נק' כן וכ"כ במא"א תיו ס"א וא"כ זהו העלאת מ"ן לבחי' מקיף דהיינו לבחי' תהו בינה מקור המקיפים וז"א או"פ בחי' אדם ובינה נק' על הוי' והו"ע יוהכ"פ לפני הוי' תטהרו ע"י תשובה ריח בוגדיו כו' עכ"ה) והנה העלאת מ"ן של התיקון גלוי וידוע לנו ע"פ התורה פרי' כו' בפסח כו', משא"כ העלאת מ"ן לעולם התהו כו' יעקב אבינו ידע ענינם וכך שלח קרבנות עזים מאתיים כו' בקרבנות דתהו מי יתן טהור מטמא כו' (הג"ה וע"י ששלח המ"ן לעולם התהו שרש עשו אחיו שבקדושה להמשיך המקיף אזי הי' עשו שלמטה ממילא בטל, יעו"ש, דוגמת העלאת נה"ב ע"י יוצר אור בסיפור והאופנים וחיות ברעש כו' שמשם שרשה ומקורה כמ"ש בד"ה כי תצא דרוה"ר בפ"י על אויביך כו' יעו"ש עכ"ה) ע"כ המבואר בת"א פ' וישלח עם הגהות, ועפי"ז אפ"ל שזהו ההפרש בין שארי הקרבנות ובין שעירי חטאות דר"ח ששאר הקרבנות כולם הם העלאת מ"ן לעולם התיקון להמשיך או"פ אבל קרבן חטאת זהו ודאי ע"ד ריח בוגדיו תשובה שהרי בא על שוגג דאיסר כרת, וא"כ ממשיך מעולם התהו מבחי' המקיף ומה גם שעירי חטאות שהרי יעקב שלח עזים כו' וכן רבקה אמרה לו קח נא שני גדיי עזים טובים ועליהם נאמר וירח ריח בגדיו

בוגדיו כו' ועיזו שממשיך המקיף מתוהו דקדושה ממילא מתבטל הס"מ ששרשו משם כמו שעשו נהפך לאוהב ליעקב לשעה ע"י המנחה כו' שהעלה מ"ן לעולם התוהו מה גם שנותנים לו חלק ג"כ מהשעיר דר"ח דוגמא שעשו שלמטה קיבל המנחה בגשמיות רק שעיקר ההעלאה הי' לעולם התוהו ואפ"ל עד"ז שגם ע' פרים דחג הם ג"כ העלאת מ"ן לעולם התוהו שרש ע' שרים כו' ע"ד אז אהפוך אל עמים כו' לכן מזה נמשך אח"כ בשמע"צ שיאיר המקיף עליון בבחי' הפנימי' ממש כו' ומתייחד התוהו והתיקון והיו לאחדים.

(י) ונכ"ז י"ל טעם שבקרבן חטאת אין נסכים משא"כ עולה שארז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מקריב עולה בלא מנחה כו' ועל הנסכים י"ל כי ניסוך היין יין משמח אלקים ע"י שממשיך יאר הוי' פניו אליך כמ"ש בהתג"ה שבהקיצורים, תהו ענין שהעבודה צ"ל בשמחה כמ"ש תחת אשר לא עבדת בשמחה כדי להמשיך כמו"כ השמחה למעלה גילוי הפנימיות אך החטאת שהוא בחי' בע"ת אין שייך בו השמחה כי אדרבה צ"ל בוכה ועצב על החטא וכמ"ש בזהר פ' ויקרא ד"ח ע"א וע"ב מזה רשם הקשה א"כ איך נשלם השמחה ותירץ שהכהן והלוי משלימין השמחה, ובר"ח פ"י משער האהבה הביא מה שתי' עוד בזהר תרומה דקס"ה סע"א ולפה"נ מהזהר דאע"ג דאינו בשמחה עבודתו ותשובתו מתקבל כיון דלא סגי בלא"ה, לפי"ז צ"ל אע"ג דמבואר בזהר תצוה דקפ"ד ע"ב דכמו שהאדם מראה גונו כן נמשך לו מלמעלה ואי איהו בעציבא יהבין לוי' דינא לקבלי, זה אינו ע"י בע"ת שמגיע בבחי' סוכ"ע דתמן לית שמאלא בהאי עתיקא א"כ אע"ג שהוא בעציבו יתמתק עציבו וכ"מ מהזהר תרומה הנ"ל וכ"מ בזהר פ' אמור דק"ה ע"א גבי ענין היושב בתענית חלום בשבת כו' וכיון שהבע"ת המביא קרבן חטאת הוא בוכה ע"כ אין שייך בו השמחה לכן אין בו ניסוך היין המשמח ואעפ"כ ע"י התשובה שנמשך ישוב ירחמנו מאן ישוב ע"ק כו' וזהו הביאו עלי כפרה ע"י התגלות התענוג עליון נמתק הדין וכן בשופר ע"י גנחתי גניח ילולי יליל ממשכיכם יגמה"ר ולכן אין אומרים הלל בר"ה וביוהכ"פ שהלל מורה על רוב השמחה וזהו ענין מועדים לשמחה כו' גם בשבת נזכר רק ענג ולא שמחה אך בסש"ב פל"א וס"פ ל"ד מבואר דגם בבע"ת צ"ל שמחה וכ"כ באגה"ת ר"פ י"א, וצ"ע איך יתרח מאמרי הזהר הנ"ל, אך ני' שעכ"פ זהו ע"ד ההפרש בין שמחה ובין גילה שנת' בלק"ת בד"ה שוש אשיש שהגילה היא כאשר הרעדה הוא בגילוי רק בפנימיות יש שמחה זהו הנק' גילה כמ"ש וגילו ברעדה וזהו ענין ר"ה שאז היראה עיקר והתודה היא בפנים ועד"ז הוא בבע"ת, ועמ"ש בד"ה וירעת היום דרוש השני בענין שלום לרחוק ולקרוב, והו"ע וכל הלבבות ייראוך וכל קרב וכליות יזמרו, ולכן גם בבחי' זו אין שייך ניסוך היין שזהו מורה על גילוי השמחה כו' אך מה שאין בו ג"כ מנחה דהיינו סולת בלול בשמן כמו בעולה צריך טעם ואפשר כי השמן מורה ג"כ על הגדולה שובשמן נמשחים כהנים כו' ובע"ת צ"ל בשפלות ולא להראות גדולה כו'.

ועמ"ש מענין מיעוט הלבנה בבוך בראשית א' ע"פ ויעש את שני המאורות הגדולים ושם דף פ"ח ע"פ מארו"ל פא"ט כתי' את שני המאוה"ג אמרה ירח ואפשר לשני מלכים כו' ועמ"ש ע"פ תפלה לעני כי יעטוף עני הוא סיהרא כו' ובזח"ג בלק קצ"ה דתפילה לעני אקדימת גם לתפילה למשה, כי מן המיצר קראתי כו' כך ע"י מיעוט הירח שגורם בחי' עני באים לבחי' תשובה אשר במקום שבע"ת עומדים כו' ועי"ז הביאו עלי כפרה וכענין קוב"ה מצלי יה"ר מלפני כו', ואפ"ל אילו הי' בכתר א' א"כ הי' ע"ד תרין ריעין תענוג תמידי אבל ע"י שנעשה בבחי' עני אח"כ כשמתחברים זהו תענוג גדול כמ"ש ב' המגיד נ"ע בענין ועינינו מאירות כשמש וירח.

קיצור. חטאת יש בו ג' פירושים לשון חטא ולשון חסרון ולשון נקיות.

(ג) חסרון מאורת חסר, ומה נמשך ג"כ חטאה, זו"נ דקליפה נקראו חטאה, והם יונקים מזו"נ דאצילות ולקמן סעי' ז' יתבאר שז"ס טומאת מקדש בא ג', ושפחה כי.

(ד) יתבאר ענין המיעוט שמתחלה היו שני המאוה"ג ב' שמות הוי' אלקים בחיבורן יחד ע"ד גדול הוי' כו' בעיר אלקינו ואו נק' הדיבור ע"ד הדבר הזה, ידבר עמים, וענין שההמשכה צ"ל ע"י ב' שמות אלו זהו כמו תשב"כ ותשב"ע"פ משא"כ המיעוט כשאין מאיר הגילוי משם הוי' בדיבור אלא הדיבור ע"ד חילופי אתון וכמו שעכשיו אין השם נקרא כמו שנכתב כו' ע' בד"ה שיר המעלות היינו כחולמים גם מהמיעוט נמשך אתון זעיריני.

(ה) במא"ע פי' מיעוט הלבנה קטנות הדעת, ולמעלה זהו"ע כי אל דיעות דקמי' כולא כל"ח משא"כ מלמטה למעלה כמ"ש בד"ה משה ידבר ובר"ה כי ביום הזה יכפר השני וע' בביאור כי תשמע בקול שהן ב' השגחות שם הוי' ושם אלקים וכשהיו שני המאוה"ג זהו ע"ד לעשות הישר בעיני ה', והמיעוט המאור הקטן שלמטה היש ונק' דעת תחתון, והיינו מיעוט הדעת, וכן בנפש שהנשמה נק' ירח וכשמאיר הדעת מבחי' סוכ"ע כמ"ש בד"ה וידעת היום זהו ע"ד ומלאה הארץ דיעה משא"כ כשאין מאיר הדעת רק בבחי' ממכ"ע וזהו דיעה קנית מה חסרת דיעה חסרת מה קנית וזהו ג"כ ענין זרע אדם וזרע בהמה לכן מחמת מיעוט הדעת מתגבר היצה"ר שהם בחי' גם בלא דעת נפש לא טוב היינו מחטאת לשון מיעוט נמשך חטאה חטא כו' ע"ל ס"ג.

(ו) המיעוט בא מחמת הדינים, חו"נ בשרשם בא"א הם שניהם גדולים כי שם אין דינים, ה"א זעירא, נק' הדיבור מדבר, לפתח חטאת רובץ, דומה לחטה עה"ה, והאבן גדולה ע"פ הבאר, דעתן קלות, והתיקון לזה חסד, ומה שממעטים א"ע, וכן ע"י התורה לחם חטה מעביר החטאה יצה"ר א"כ תורה ועבודה וגמ"ח ג' דברים אלו הם למלאות חסרון הלבנה תורה וגמ"ח כנ"ל ועבודה זהו המשכת הדעת כמ"ש בפסוק אחרי הוי' בענין ואותו תעבודו.

(ז) והתיקון לזה שעיר דר"ח לחטאת היינו טומאת מקדש ומעביר החטאה חויא תקיפא ואוי נמשך ומקדשי תיראו אני הוי' חדתותי דסיהרא אור חדש משם הוי', ובבחי' הדעת שהוא היחוד כו' ובחי' נהירו דאנפין.

הגה"ה עמ"ש ע"פ ומי כעמד ישראל גוי אחד, ושם פי' ענין כי ומי גוי גדול כו' ואעשך לגוי גדול כו' ע"ד גדולים מעשה צדיקים ממעשה בראשית שמע"ב הוא מאין ליש ונעשה היש נפרד ומעשה צדיקים ביטול היש לאין עי"ז עיני הוי' אל צדיקים לעשות הישר בעיני ה' שיהי' ביחודת הגילוי כמו ביחוד'ע יצו"ש ס"ה, וא"כ זהו ענין שני המאוה"ג היינו שיהי' אור הלבנה כאור החמה וכמ"ש עד"ז במד"ר פ' וירא פנ"ג ע"פ צחוק עשה לי אלקים שהוסיפה על המאורות כו' והיינו דוקא ע"י שממעטים א"ע כנ"ל סעי' ו' דהיינו ענין ביטול היש לאין שע"ז דוקא ממשכיכס, ואפ"ל שזהו פי' כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו, אלקים דוקא ור"ל כיון הם ממשיכים שיהי' שם אלקים ע"ד המאוה"ג דהיינו שיהי' שני המאוה"ג כו' והיינו ע"י שהם בבחי' ישראל כי שרית עם אלקים היינו ע"י ביטול היש, כי ב' השמות יעקב וישראל הם נגד שם אלקים ושם הוי' כמ"ש בזהר וישלח דף קע"ד א' וע"י שהם בבחי' ישראל כי שרית כו' ממשכיכס חיבור הוי' אלקים ע"ד את שני המאוה"ג, ולכן אלקים קרובים אליו, ובענין מש"ל ס"ד שהוי' אלקים הי' בבחי' שני המאוה"ג יובן עוד ההסבר ע"ד מ"ש במ"א בפ' מארז"ל שהיין משמח אלקים שהשמחה הוא גלוי הפנימי' וע"י שנמשך פנימי' האור משם הוי' בשם אלקים כמו יאר הוי' פניו אליך זהו ענין משמח אלקים כמשנ"ת קצת מזה בלק"ת פ' שלח בד"ה ענין הנסכים ספ"ב הרי מובן שלפעמים מקבל שם אלקים מבחי' שם הוי' לא מהפנימיות כ"א מהחיצוניות והאחוריים ע"ד וראית את אחורי כו' ואזי נק' שם אלקים המאור הקטן וכאשר שם אלקים מקבל משם הוי' מהפנימי' שזהו ענין משמח אלקים או י"ל נקראו שני המאורות הגדולים כו'.

קיצור מההג"ה. גוי גדול גדולים מעשה צדיקים ממע"ב שממשכיכס שיהי' המאוה"ג הוסיפה על המאורות עי"ז אשר לו אלקים קרובים אליו ענין משמח אלקים ע"י יאר ה' פניו ע"י ענין ישראל ויעקב כי שרית.

קיצור אות חית. פי' לחטאת להוי' לחטאת להעביר הוזהמא ועי"ז לה' שנמשך אור וגילוי שם הוי' ע"ד הרוצה לקבל עליו עומ"ש שלימה יפנה ויטול ידיו כו' דאל"כ אין אדם דר עם נהש בכפיפה.

(ט) ענין השעיר נ' ע"ד ששלח יעקב מנחה לעשו אחיו שהכוונה אינו לעשו גשמי כ"א להעלות מ"ן לשרשו לעולם התהו וממילא נתבטל עשו שלמטה ושלח עזים מאתים כי עזי מסגין ברישא והדר אמרי ע"כ הקדים עזים לתחלים, בכדי לעורר שרשן עולם התהו שקדם לתיקון, וכמ"כ ריח בגדיו ריח בוגדיו היינו שהיו ידיו שעירות כו' וזהו העלאת מ"ן לבחי' המקיף ועד"ז הוא שעיר דר"ח וממילא נתבטל הסיג של הוזהב.

(י) ובכל זה יובן מה שאין בחטאת נסכים, כי יין המשמח אלקים ואנשים והבע"ת עצב ובוכה ומדריגתו שערי דמעה לא ננעלו כמו ברה"א אין אומרים הלל רק יום תרועה גנחוי גניח ילולי יליל ומעורר רח"ר ועונג העליון שלמעלה מהשמחה, ועכ"ז י"ל שגם בבע"ת יש שמחה בפנימי' ונק' גילה ע"ד וגילו ברעדה, כי הבע"ת מוכרח להסתיר השמחה שלא יקטרגו עליו כו'.

א) וביום הבכורים. במנחות פרק התכלת דמ"ו סע"ב שתי הלחם אקרו מנחה שנאמר בהקריבכם מנחה חדשה, פ"ט דפ"ד רע"ב, זח"א בהשמטות סי' כ"ה ד"י ע"ב וביום הבכורים כו' לקבל דרגא דיעקב כו' לחברא כלה ביובלא עילאה כו' ע"ש, בשבועותיכם ח"ב תצוה קפ"ג א', ח"ג אמור צ"ו א', עמוד ב' כד מטון בכורים כו' ובהרמ"ז שם.

ב) ח"ג פנחס רנ"ג א' ובפי' הרמ"ז שם, ועמש"ש ע"פ בה"ז פ' פנחס שם באריכות די"ל חו"ב הן יום אלפים שנה שקדמה התורה לעולם ע"כ חו"ב נק' בכורים שהן קודמים לימי עולם דז"א ובשבועות מאיר בתפארת שהוא ז"א מאיר בו חו"ב ע"כ נק' הת"ת או יום הבכורים וכ"מ הפי' במק"מ שם בשם נ"ב מהרח"ו.

ביום השמע"צ תהי' לכם. הנה ביו"ט אנו אומרים מקדש ישראל והזמנים וצ"ל מהו ל' זמנים והול"ל מועדים או רגלים שכן נק' בפסוק אבל הזמן הוא מדרי' גמוכה מאד, (צ"ע דהא תרגום מועדים הוא זימנין כמ"ש בראשית א' י"ד לאותות ולמועדים, לאתין ולזימנין, וכן מאהל מועד ממשכן זימנא, ר"פ ויקרא, ושוב ראיתי בתרגום מועד דגבי יו"ט לא תרגם אונקלוס זימנין כ"א מועדיא כמ"ש בפ' אמור אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אותם במועדם, אילין מועדיא דה' מערעי קדיש די תערעון יתהון בזמניהון, הרי המועדים עצמם לא תרגם זמנין רק על במועדם תרגם זמן, וכן עוד שם זידבר משה את מועדי ה' תרגם ית סדר מועדיא כו' וכן ס"פ

ביום השמע"צ תהי' לכם : חלק ממאמר זה נמצא (בשינוי סדר הסעיפים וכו') גם בדה"ו והי' אמונת עתך (הב') שבאוה"ת דרושים לשבועות (מסעיף ב' קרוב לתחלתו, בע' סג עד סיום ס"ו).

פנחס במועדיכם במועדיכן, נמצא כל לשון מועד שבתורה מתורגם זמן כמו מועד צאתך ממצרים זמן מפקד, למועד חדש האביב לזמן ירחא דאביבא. קריא' מועד מערעי זמן, להקריב לי במועדו בזימני, זולת מועדים שנא' על יו"ט אינו מתורגם זמניא כ"א מועדיא וכנ"ל, וכן בפ' בהעלותך וביום שמחתכם ובמועדיכם תרגם וביום חדוותכון ובמועדיכון, וכן ת"י חדשיכם ומועדיכם ירחיכון ומועדיכון, וצ"ל דאונקלוס מפרש מועדים לא מל' זמן אלא מל' אועד לך שמה, שמות ל' פסוק ל"ה, וכן מל' ונועדו אליך, במדבר י' פסוק ג"ה, ותרגום אועד אומין מימרי ונועדו ויזדמנון שה"ע הזמנה וזימון ולא ל' זמן, וכמבוי' בקונקורד' בשרש זמן ל' זמן ענין בפ"ע כמ"ש לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים קהלת ג' א' וזימון ענין בפ"ע כמ"ש יבא לעתים מזומנים, עזרא י' י"ד, נחמי' י' ל"ה, נמצא מועדים מל' זמינין, ובעמוס ג' ג' הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו אם אודמנו, ומצינו ל' זימון גבי קדש בפ' יתרו וקדשתם היום ומחר ותזמינון יומא דין ומחר וכן בשמואל א' ט"ז ה' ויקדש את ישי וזמין ית ישי, וכן פי' בזהר פ' אמור דצ"ד בענין המועדים ל' זימון כמ"ש תלתא אינון זמינין מקדש כו'. לפי"ז א"ש מאד הקושי' למה אומרים זמנים ולא מועדים כו' וצ"ל ע"ש אשר תקראו אותם במועדם דבמועדים התרגום בזמניהון, ובמ"א נת' אצלינו דפי' מועדי ה' הוא ענין יעוד וחבור ע"ד אשר אועד לך כו' ונועדתי לך והאדם ידע שהו"ע יעוד וחבור וכמ"ש כי הגה המלכים נועדו דת"י אתחברו, ומ"מ נראה לומר כי זה ענין א' עם זימון כי זימון וחבור ענין א' הוא שזומנים את פלוני להיות מתחברים יחדו, וכמו"כ י"ל ענין יעוד דאמה העברי' כמ"ש בת"י שם ע"פ ואם לבנו יעדנה ואין לציד בריה זמין יתה, אך היינו ענין המועדים עצמם ובהם נא' מועדי ה' אשר תקראו אותם, אבל ענין אשר תקראו אותם במועדם זהך במועדם היינו בזמניהון, משום הכי צ"ל מקדש ישראל והזמנים ומ"מ הקושיא א"ש אמאי לא מזכירים רק והזמנים ולא מועדים ג"כ או דמ"מ הול"ל מועדים, וע' בפ"ב דמס' ביצה די"ז ע"א).

והנה בשבת אומרים מקדש השבת וביו"ט אומרים מקדש ישראל והזמנים, והיינו כמ"ש הטעם בגמ' פ"ב דביצה דשבת מקדשא וקיימא משיב משא"כ היו"ט ע"י קדושת ישראל נתקדשו הם כמ"ש אשר תקראו אותם כו' ובברכות דמ"ט א' אמרינן בפ"י מקדש ישראל והזמנים ישראל דקדשינהו לזמנים כו', הנה בתפלת שבת אנו אומרים זכר למע"ב וכן בקידוש זכרון למע"ב ופי' בטור סי' רע"א שענין זכר זה היינו שאנו שובתים ביום ששבת בו הקב"ה אחר תכלית מע"ב והיינו כי כל שבת נק' יום השביעי כמו שכתב בראשית כמ"ש וביום השביעי שבת כו' ולכן אנו אומרים עם מקדשי שביעי, ולכא"ו הוא פלאי הלא משיב"ב עד עתה חלפו ועברו הרבה רבבות ימים ואיך יתכן לומר על כל שבת שהוא יום השביעי (דבשלמא בענין החדשים שפיר נק' תשרי תחודש השביעי כי החדשים נמנים לפי הילוך השמש והירח שבמשך י"ב חדשים סובבת החמה ושפיר שייך לקרא ניסן חדש הראשון כו'.

משא"כ בימים לא שייך לומר כן דאיזה טעם יש שנק' לכל יום א' בשבת יום ראשון עד שהשבת הוא יום השביעי ומ"מ בכל העולם כולו המנין ימים כן הוא ממזרח עד מערב וכמ"ש הכוזרי מאמר א' פ' נ"ז). אך הענין הוא כי שבת הוא כמ"ש וישבות ביום השביעי ותרגומו ונת ופי' עד"מ אדם ששבת ונת מאיזה מלאכה ומעשה שאז כשנח ושובת הענין שב לעצמותו כי בשעת המלאכה שכלו ומדותיו יורדים ומתלבשים באותו המעשה וכשפוסק מלעשות אז שכלו ומדותיו מתעלים בעצמותם וזהו הנייחא. וכך עד"מ שי"ב ששת ימים עשה הוי' את השמים ואת הארץ וכל יומא ויומא עביד עבידתי כמ"ש בפ' אמור דצ"ד ע"ב. והיינו יום א' נגלה מדת החסד וברא בו את האור במא' יהי אור כו' וכן ביום ב' נגלה מדת הגבו' כו' ורצונו וחכמתו ובינתו ודעתו מלובשים בכל מדה כמ"ש בתניא ח"ב פ"י וזהו"ע השפלה וירידה של המדות וחב"ד המלובשי' בהם שירדו מאצי' להיות מהן התהוות ביי"ע ולכן נק' ימי חול וימי המעשה אע"פ שהן מדות דאצי' אלא לפי שירדו ונתלבשו בעשי' וכמ"ש א' ר' יצחק א"ה אמאי איקרין ששת ימי חול כו' אמר ר' חייא בגין דשרי למיעבד בהן עבידתא. וע' מזה בסודר בשער המועדים דהיינו מטעם הנ"ל לפי שהכלים דמדות דאצי' ירדו בירידה גדולה להתלבש בכיי"ע כו'. ובשבת עולים המדות וחב"ד המלובשים בהן בעצמותן באצי'. וזהו"ע השביתה והנייחא ואז כתי' ויכל אלקי' ביום השביעי מל' נכספה וגם כלתה נפשי שהוא בחי' כלות הנפש ותענוג וכך ביום השביעי הוא התגלו' תענוג עליון. והנה בכ"ז יובן מה שלכאו' יש להפליא למה הי' צריך להיות משך ברה"ע ששת ימים והלא ברגע א' יכול להברא את העולם עד משארז"ל והלא במא' א' יכול להבראות וגם באמת אי' דבמח' א' ברא הקב"ה את העולם. אך הענין שזה שהי' המשך ששה ימים זהו מחמת המקבלים שהם בע"ג ותכלית וכדי שיוכלו להתהוות כמו שהם הי' צ"ל ההמשכה ע"י שש מדות הנ"ל שהן הן ששת ימים.

וביאור הענין להיות ידוע שהומן הוא גברא ומחודש והוא ית' למע' מע' מגדר זמן. וזהו"ע ש' הוי' שמורה על זה שהוא למע' מהומן שהוא הי' הוה ויהי' ברגע א' צופה ומביט עד סוף כל הדורות בסקירה א' וכדי להיות התהוות הזמן הוא ע"י שמתחלה נתחלק הזויות לשש מדות שהן הן הנק' שי"ב שכל יום ומדה כולל אלף שנה כמ"ש כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול ואח"כ מזה מתחלק לכל שנה חיות כללי וזהו"ע ר"ה ואח"כ מתחלק ליי"ב חדשים בכל ר"ח נמשך חיות כללי לאותו חודש ולכן נא' והי' מדי חדש בחדשו כו'. נמצא ו' מדות הנ"ל הם ראשית ומקור להתהוות הזמן (ובמ"א נת' שע"ז ארז"ל בבראשית רבה פרשה שלישי מכאן שהי' סדר זמנים קודם לכן כי ו"ק הנ"ל נק' סדר זמנים לפי שאינן זמן ממש כמו בכיי"ע אלא שהן סדר ומקור להתהוות הזמן. וע' בלקו"ת פ' בראשית בטעמי מצות גבי מ"ע שהומן גרמא פי' כי מהחזה דז"א ולמטה נק' זמן. אמנם הרמ"ז פ' תשא דקפ"ח ע"ב פי' דסדר זמנים הוא בז"ת דעתיק ע"ש. וצ"ל שזהו"ע ימי

קדם הגז' באד"ר דקל"ד שעם היוחס נק' ימי קדם היינו קדם לאצ"י וכמא' הג"ל סדר זמנים קודם לכן, חזו"ע ההפרש בין ע"י ובין כשיאמר עתיק כי יומין היינו ז"ת ולכן הוא מקור ס' זמנים לפי הרמ"ז אבל עתיק הוא ג"ר דעתיק ג"כ. אבל אדמו"ר ג"ע פי' בענין ימי קדם שהוא למע' מהשתל' לגמרי ע"ד המתנשא מימו"ע, דפי' שמתנשא ומובדל מימות עולם כו' וצ"ע, ולפ"ד הרמ"ז ג"כ אתי שפיר מ"ש במ"א דא"ק נק' מחה"ק ששם נכלל עד סוף כה"ד בסקירה א' ממש דס' זמנים הוא למטה מא"ק היינו ז"ת דמל' דא"ק שזוה"ע ז"ת דע"י כו', אמנם גם א"ק נק' אדם דברי' כי למע' מא"ק לא שייך כלל לומר שנכלל עד סוף כו' בסקירה א' כי אינו בגדר עלמין כלל כ"א בא"ק שייך לומר כן וכמ"ש כ"ז במ"א ע"פ המא' בפ' תרומה דקס"א קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא כו'. עכ"פ לפמשנ"ת בלקו"ת שמקור ס' זמנים הוא ב"ק דאצ"י ע"כ לפ"ז יובן מה שהי' משך הבריאה ששה ימים שהוא כי כדי להיות תהוות הומון צ"ל ההמשכה ע"י ו"ק הנ"ל וממילא צ"ל ששה ימים כי כל מדה היא יום אחד כו' וגם מזה נמשך התהוות המקום שעיקר בחי' מקום הוא ג"כ ו"ק מעומ"ט מזרח ומערב צפון ודרום, ששרשם ג"כ מ"ק הג"ל כמ"ש בד"ה וארא אל אברהם ובד"ה ויאמר משה אכלוהו היום בענין כשם שא"א לעולם בלי רוחות כך כו' ע"ש, וגם הטעם שנב"ה ע' ב' ימים כרי שיהי' אח"כ מצות שמירת שבת ביום הו' והכל עולה בקנה א' למשכיל על דבר). והנה בשבת שעולים המדות חב"ד המלוכשים בהן לשרשם באצ"י הוא בחי' עלי' מבחי' זמן לבחי' שלמע' מהזמן (כי הגם שו"ק דאצ"י נק' ג"כ סדר זמנים, אך באמת שבת הוא בחי' מוחין דאבא ח"ע שהוא בחי' שלמע' מהזמן ולכן מהחסד דו"א ולמטה נק' ימי הבנין עולם חסד יבנה משא"כ ג"ר דאצ"י הם למע' מבחי' עולם והוא למע' מהזמן, וע' בפע"ח שער מקראי קדש פ"ה בענין ספי' הבנין שהם ז"ת וע' בס' אור נערב להרמ"ק חלק ששי בפ"ג מ"ש ההפרש בין ז"ת שהן מדות נאצלות לנהל התחתונים משא"כ ג"ר שכל חכ' ובינה שהן מדות צודקות בעצמותו ולכן נא' שלח תשלח את האם שהוא בינה שאין ראוי לחקור בהם כו' ואת הבנים שהן ז"ת תקח לך לחקור ולדרוש בהן כמ"ש כי שאל נא לימים ראשונים, עכ"ד). וזהו שכל שבת נק' יום השביעי והוא זכר למע"ב הגם שעברו הרבה מאד רבבות ימים אלא לפי שבכל שבת היא העלי' בלמע' מהזמן (והוא הנק' יומא שביעאה שהוא ג"ר שלמע' מספי' הבנין ע"ד היכל שביעי שהוא היכל קה"ק כולל ג"ר וע' בפ' בשלח ס"ג ב' פ"ח א') וביום א' מתחיל התגלו' מדה ראשונה מספי' הבנין שהם מקור בחי' זמן כו', (וענין עלי' זו של הזמן בלמע' מהזמן נלע"ד ע"ד שילוב אד' בהו"י המבו' בתניא ח"ב פ"ה, ומ"מ עלי' זו רק בפנימי' העולמו' משא"כ בחיצוני' העולמו' ואעפ"כ גם חיצוני' העולמו' מקבלים חיותם מבחי' המח' עילאה שלמע' מבחי' הדבור אשר הזמן נלקח מבחי' הדבור כו' שבששת ימי בראשית נמשכו י' מאמדות משא"כ מצד המח' הרי במח' א' נבראו העולמות וכמ"ש בביאור ע"פ יונתי ומשם מקבלים העולמו' חיותם בשבת, וכאו"ת פי' שזוה"ע בא שבת באה

מנוחה שהמנוחה היא מה שהעולמו' מקבלי' חיותם מבחי' שרשם כמו שעלו במח' ולכן לא נו' שם הוי' בכל שייב עד אחר שבת שנא' ביום עשות הוי' כו' ובשייב נו' רק שם אלקי' בלבד לפי שהם בחי' ירידה והמשכה להתלבש בזמן הוא ע"י צמצומים וגבורות מבחי' שם אלקי' משא"כ שם הוי' שמורה על הי' הוה ויהי' שהוא למעלה מהזמן, אבל בשבת שאז העלי' מהזמן בלמע' מהזמן שהוא שם הוי' לכן נא' אח"כ הוי' אלקים כו'.

וזהו דשבת מקדשא וקיימא וא"צ לקידוש ב"ד כ"א היא קדושה הבאה מאלי' מחמת כי בו שבת כו' (וכך הוסד ס' השתל' להיות מתחלה ירידה והמשכה ע"י ו"ק דו"א ובסיום המדה הששית בבא הארת מדה הוי' שהיא המל' יהי' או"ח ועלי' מלמטלמ"ע עד יומא שביעאה שמלמטלמ"ע שהוא בחי' היכל קה"ק דאצי' ע"ד הגזכר בפ' פקודי דר"ס סע"ב ולקשרא שביעאה בשביעאה, וע' בפע"ח ש"א פ"ז גבי והנה אין כח בזה רק בז"א בלבד כו', אמנם ביום השבת שהוא נגד המל' כו' ע"ש, וע' בפ' קרח דקע"ח סע"א גבי בשעתא דבעא יומא לאתקדשא כו' ובמש"ש ע"ז בבה"ז, וע' באדר"ר דקמ"ב סע"ב, ועמ"ש סד"ה ויקהל משה), אבל קדושת יו"ט נא' בהם אשר תקראו אותם כו' ישראל דקדשינהו לזמנים כי הרי היו"ט חלים ע"פ רוב ביומין דחול שהם מבחי' זמן ממש וכשחל בו יו"ט אשר הוא בחי' מקרא קדש שמאיר בו מבחי' קדש העליון שהוא מה שלמע' מהזמן וכנ"ל דרש הזמן מתחיל מספי' הבנין שהן המדות עליונות משא"כ מקראי קדש שהן התגלו' חוי"ב עילאין הן למע' מהזמן, וכיון שקדושה זו נמשכת ביומין דחול א"כ הענין הוא שהוא המשכה מבחי' שלמע' מהזמן להיות מאיר ונמשך ביום שתחת הזמן ולכן השבת נק' קדש ויריט נק' מקראי קדש, כי קודש הוא בחי' סוכ"ע שהוא מובדל ולמע' מבחי' זמן, והנה שבת שאז היא העלי' מממכ"ע בבחי' סוכ"ע ממש שלמע' מהזמן אבל הוא בחי' קדש ממש ומובדל לגמרי מגדר זמן משא"כ ביו"ט שהיום עצמו הוא מיומין דחול שתחת הזמן רק שממשיכים לשם מבחי' קדש ע"כ נק' מקראי קדש שקוראים בחי' הקודש שיבא ויתגלה למטה, וקריאה והמשכה זו זוהי ע"י ישראל דוקא אשר תקראו אותם כו' (כי להיות ההמשכה והגילוי למטה בבחי' זמן כו' וכת"י אשר ברא אלקים זה לא נמשך ממילא כ"א בעובדא ואתעדל"ת תליא מילתא וניתן לבנ"א וכמ"ש השמים שמים לה' והארץ נתן לבנ"א וכת"י לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים ומבו' במ"א הפי' כי שמים הם מקיפים וסוכ"ע אשר שם הוא למע' מההתחלקו' והוא ג"כ למע' מהזמן רק תחת השמים דוקא בבחי' ממכ"ע שם הוא התחלקו' עת לכל חפץ וגם בבחי' זמן כו' וכת"י אשר ברא אלקים לעשות וארו"ל לעשות לתקן, כל מה שנברא בשייב צריך תיקון כו', וזהו"ע והארץ נתן לבנ"א שיתקנו וימשיכו מבחי' סוכ"ע בממכ"ע מלמע' מהזמן בזמן, והו' ג"כ שנק' עושין רצונו ש"מ מקום היינו ממכ"ע כמא' ברוך המקום עושין רצונו ש"מ להמשיך בו גילוי או"ס הסוכ"ע כו' ועמ"ש ע"פ אחת היא יונתי תמתי שישראל נק' תמתי שעושים השלימות להיות הגילוי גם

למטה במקום הפירוד שזה תלוי בישראל דוקא, וע"כ ארז"ל ישראל דקדשינהו לומנים, ואמנם באמת גם בשבת נא' לעשות את השבת, וע' מזה בד"ה זכור את יום השבת, ובמ"א נת' טעם ע"ז עוד בעומק יותר בד"ה ראשי המטות, דהנה ענין קונמות קדושת הגוף ניגזו וצ"ל מתפיסו בדבר הנדור וא"כ קשה מדוע יכול להתפס גם דבר שלא חל בו מן התו' קדושה הוא כמו כשאומר על בעל מום ה"ז כקרבן נתפס בקדושת קונם ואילו ה' מקדישו לומר ה"ז עולה ממש לא אמר כלום, ונת' התירוץ כי הנה אורייתא מחכ' נפקת וע"פ ח"ע אין הבעל מום נתפס בקדושת עולה כו', אך נש"י ע"י מס"נ שיש להם הם מגיעים למע' מבחי' החכ' כמארז"ל קושר כתרם לקונו מתפלתיהן של ישראל, כתר הוא מה שלמע' מהחכ' ונמשך ע"י אותי' התפלה של ישראל מטעם הנ"ל והן אותי' שלמע' מהחכ', ולכן עי"ז יכולים ג"כ במבטא שפתיים להמשיך ולהתפיס בקדושת קונם גם על הדבר שלא חל בו הקדושה ע"י התו' דמחכ' נפקת כו' וכן ער"ז יכולים הב"ד בדבור פה שלהם לקדש המועדים שממשיכי' וקוראים בחי' קדש העליון שיהי' חל ונמשך גם ביומין דחול שתחת הזמן, לכן ישראל קדשינהו דוקא לומנים, ויובן ענין זה ע"פ משארז"ל אתם אפי' מוטעים כו' בין בזמנן בין שלא בזמנן אין לי מועדות אלא אלו דזהו ודאי יש לדמות יותר לענין הנ"ל דקונמות כו' וזהו אשר תקראו אתם דוקא משא"כ לולא קדושת ישראל הרי מן התו' דמחכ' נפקת לא הי' נמשך הקדוש ביומין דחול כו' כ"א שרש להמשכה זו צ"ל מלמע' מהחכ' מבחי' כתר והיינו ע"י ישראל דוקא, וא"ת א"כ תאמר שיש בחי' ביו"ט יותר מבשבת, שהשבת הוא קדש בעצם קדושה הבאה מאלי' ע"י התו' דמחכ' נפקת וכנודע דקדש הוא חכ', וקדושת היו"ט דישאל קדשינהו לומנים באה שרש ההמשכה מלמע' מהחכ', ואנן איפכא שמיצא לן דבשבת הוא קדש ממש ח"ע ויו"ט נק' מקראי קדש שהם מבחי' בינה, אך לק"מ דהא ודאי שמ"מ הקרבן ממש חמור מקונם אף שהקונם שרשו מבחי' גבוה יותר היינו דק שרשו ולא עצמו ממש, ועד"ז גם כאן בענין יו"ט ושבת, ותדע דבאמת מצינו שיש שרש בכינה גבוה מן החכ' וכמ"ש בד"ה לך בענין ה' דאברהם כי הוא דא עתיקא כו' ולכן כדי שתהי' הירידה למטה זהו"ע תוס' ה' דוקא ע"ש באריכות וכמו"כ נא' כאן כדי שיומשך בחי' הקדש גם תחת הזמן צ"ל מקור ההמשכה מבחי' עליונה יותר, וזהו"ע ה' עילאה שמשם שרש כל המועדים, ועמ"ש בד"ה והתהלכתי שכדי להיות ירידת והמשכת סובב בממלא צ"ל מקור ההמשכה מבחי' עליונה יותר מן עלי' ממכ"ע לסוכ"ע כו', ולכן חל פסח וכוכות בט"ו לחדש בחי' י' ה' הנה נמשכו מבחי' הה' שיש לו שרש למע' מן הי"ד שהוא ח"ע כו' ושבועות הוא ג"כ ביום החמשים לספה"ע שהוא ג' ש"ב כו', וע' בפע"ח שער ר"ח פ"ב כ' כי ודאי קדושת שבת אין כמוה עכ"ז יש בחי' ומע' בר"ח משא"כ בשבת כו' וע"ש דבחי' זו נמשך מצד התגברות הכינה כו' ועמ"ש בד"ה מי שם פה לאדם בענין שבתיקון יש בחי' אפי' ברגל מה שאין בראש כו' א"כ כש"כ שאין תימא אם יש בחי' ביו"ט מעלה לגבי שבת כו' וכן בכינה לגבי חכ' כו' ועוד שהיו"ט נק' רגלים

ובהדיא מבו' שיש בחי' ברגל מה שאין אפי' בראש כו'. אך באמת היינו רק שהבינה יש לה שרש למע' מהחכ' אבל עכ"ז החכ' היא למע' מהבינה עצמה לכן שבת קדושתו למע' מקדושת יו"ט. ועוד זאת כי בשבת יש ב' בחי' שבת תתאה ושבת עילאה והנה כל העליות שעד החכ' נק' שבת תתאה אבל שבת עילאה היא עליות מהחכ' ולמע' עד אור"ס ממש, ועז"א מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה כו' ואע"פ שגם ביו"ט יש ב' בחי' מועדי ומועדי הוי' כמ"ש במ"א וית' לקמן אי"ה עכ"ז בחי' שבת עילאה גבוה הרבה יותר גם מבחי' הב' שביו"ט הנק' מועדי סתם כמשי"ת).

וזהו"ע מקדש ישראל והזמנים, ומזכירים לי זמנים דוקא עם היותו הבחי' נמוכה מאד כנ"ל אלא לפי שאדרבה היא הנותנת שישראל ממשיכים בחי' הארת קדש העליון גם בבחי' הזמנים ממש והיינו ענין ישראל דקדשינהו לזמנים. (והנה פי' מועדי לי' יחוד וחבור זהו"ע יחוד אור"א כמשנת' בסידור ע"פ להקריב לי' במועדי ולכן ביו"ט יש שמחה כי ע"י התחברו' חו"ב נמשך השמחה וכמ"ש ע"פ לויתן זה יצרת לשחק בו בדרוש ברכת הוימון אך אשר תקראו אותם במועדים לי' זמנים היינו להמשיך מוחין דאור"א הנק' מועדי שיתגלה בחי' זו בור"ג ששם הוא בחי' הזמן ובחי' זו הוא אשר תקראו אתם דוקא. ואפשר שבחי' הא' אינה תלוי' בישראל רק ישראל דקדשינהו לזמנים שיומשך הגילוי הזה בור"ג ולולא ישראל לא הי' נמשך זה למטה רק באור"א כו' ולכן לא אמרינן מקדש ישראל והמועדים, כי המועדים עצמן הן מועדי ה' אך לולא ישראל לא היו נמשכים ומתגלים בור"ג אי"כ ישראל קדשינהו לזמנים. וצ"ע דבר"ה ויוהכ"פ אין אומרים כן רק מקדש ישראל ויוהכ"פ כו'. וי"ל דהא בר"ה ויוכ"פ ג"כ מברכים ברכת הזמן שהיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה כמ"ש בגמ' ספ"ג דעירובין ד"מ ע"ב והלכתא אומרים זמן בר"ה ויוהכ"פ. אך באמת זה אינו דהא גם גבי מועדי הוי' כתיב אשר תקראו אותם ושם לא נו' וצ"ל דגם יחוד אור"א שייך ע"י נשיי' כי הגם דאור"א הם תרין ריעין זהו זווג דחיצוני' להמשיך העולמו' אבל זווג דפנימי' להוליד גשמות חדשות באתעדל"ת תליא מילתא כמ"ש בפע"ח שער הק"ש פי"א וע' בפ' חוקת דקפ"א ע"א וע' בביאור ע"פ יונתי בחגוי וע"פ ונקדשתי בתוך. ועוד י"ל דהנה מבו' למע' דפי' מועדי הוא ג"כ ענין זימון וכמ"ש בפ' אמור צ"ד תלתא אינון דזמינין מקדש והוימון היינו עליית חג"ת לאימא עילאה ועי"ז מקבלת אימא מאבא ונמשך השפע לחג"ת ג"כ ואח"כ היא בחי' אשר תקראו אתם במועדים ולהמשיך גילוי זה למטה במקום המדות ובנוק' והוא ע"ד שנת' כה"ג בענין הברכות בפע"ח שער הברכות פ"ג ובפי' הרמ"ז בפ' עקב דרע"א תחלת ע"א.

והנה כתיב מועדי ה' אשר תקראו אתם כו' אלה הם מועדי זמבו' במ"א הפי' דשם הוי' היינו באצ"י יו"ד חכ' כנ"ל ה' בינה כו', וזהו"ע מועדי ה' יחוד וחבור אור"א והתגלות זו נמשך בור"ג שהם ו"ה, אמנם אלה הם מועדי הפי' של עצמות המאציל כמו הפי' אני ה' דאני היינו עצמו

המאציל שנמשך ע"י צמצום באצ"י להיות שם הוי' כו' ועד"ו מועדי היינו דעצמו' המאציל. ונלע"ד ביאור הענין כי הנה ג' מועדים הם חג"ת כנגד ג' אבות אשר בפסח הגילוי בחסד כו' וכידוע בענין בעבר הנהר ישבו אבותיכם ששרש האבות הוא חג"ת דאריך וכמ"ש במ"א ע"פ אם בחוקתי תלכו, וזהו"ע מועדי ממש היינו בפסח הגילוי מבחי' כי חפץ חסד הוא חסד דעתיק ולכן הוא אתעדל"ע בלי אתעדל"ת ואח"כ בשבועות מ"ת אנכי ולא יהי' לך מפי הגבר' שמענו י"ל אורייתא מחכ' נפקת ושרשה ממורס שבה מלוכש גבו' דעתיק ולכן ניתנה ע"י שופר, וסוכות בחי' ת"ת ויעקב נסע סוכותה ששרשו מבחי' ת"ת דעתיק כו' ועמ"ש עפ"י הזהר וישב דקפ"א בענין מאד מסט' דיעקב כנ"ל ועמ"ש בענין סוכות בסד"ה האיניו השמים בענין הקב"ה השיב כהוגן אהי' כטל כו' ופי' שהם מועדי הוי' וגם מועדי היינו כרפי' ע"פ אנכי מגן לך שבחי' כי חפץ חסד הוא נמשך ומתלבש בו רב חסד ובחסד עולם דז"א כו' ע"ש. ובדרך כלל הנה מועדי היינו חג"ת דעתיק, וי"ל שמ"מ ענין זה היינו ההמשכה ממדות אלו בראשית האצ"י כמו חסד דעתיק מתגלה באבא וגבו' בנינה כו' ואח"כ מועדי ה' היינו יחוד או"א שמולידים מוחין לזו"ג ואח"כ אשר תקראו אותם במועדם היינו יחוד זו"ג ממש להיות מקדש הזמנים שמקור הזמן מבחי' נוק' כו', וכעין זה בשינוי קצת נת' גבי ג"פ קדוש דקדוש הא' הוא יחוד או"א והב' ההמשכה מאו"א לז"א והג' מז"א לנוק' ואפשר גם כאן לומר כי הנה יחוד או"א ידוע שאין ההמשכה מאו"א עצמם כ"א מלמע' מעלה כו' לפי"ו מועדי הוא שע"י הזימון ועליות המדות ע"ד עליות ו' דקדוש לקדש שבר"מ פ' אמור דנ"ג ע"י גורמים הגילוי מא"ס להיות יחוד או"א, וזהו"ע מועדי דהיינו חג"ת דכתר המתגלים באו"א ועי"ז נעשה יחוד או"א ואח"כ מועדי הוי' פי' הוי' היינו ז"א, לפי"ו פי' מועדי הוי' מה שנמשך מוחין חדשים מאו"א בז"א וכמ"ש בפ' תשא קצ"ד מה מועד דאיהו יום חדוה כנ"ל ובפ' לך לך פ"ט ע"ב דשלטא בההוא זימנא רעוא כו' וכדלקמן דמועד ג"כ מל' עדיים וכתרים ואח"כ אשר תקראו אותם במועדם זהוהי ההמשכה והיחוד עליון מז"א לנוק' ע"ד אהל מועד כו' לטב בפ' תשא שם, ולפי"ו י"ל מ"ש בפ' אשר תקראו, הא' גבי מועדי ה', הב' גבי במועדם, אלא דהקריאה היא ע"ד זימון מלמטלמ"ע וזהו כענין קדוש הא' ע"י למס"ג באחד נעשה ג"כ עליית הוי"ו כו' וזהו ושמואל בקוראי שמו כו' ואח"כ הקריאה הב' היא להמשיך מלמעלמ"ט עד שיומשך ג"כ במועדם בנוק' כו' וקרא זא"ז ומקבלין דין מדין כו' כמ"ש במ"א, וכ"ז אשר תקראו אותם כי שרשם משם כענין בעבר הנהר ישבו אבותיכם כנ"ל ע"כ יש בהם כח לקרא אותם משם כו'. גם כמ"ש קורא הדורות מראש היינו מבחי' א"ק וישראל נק' לי ראש שעלו במחה"ק בחי' א"ק כנ"ל. ובכ"ז י"ל עוד הפי' בענין מועדי ל' עדי וקישוט ככלה תעדה כלי', ותבואי בעדי עדיים כמ"ש בסד"ה צו את בני' כו' להקריב לי במועדו כו' דפי' עדי עדיים היינו בחי' כתרים ובחי' זו נק' המועדים מצד שרשם בחי' אלה הם מועדי. נמצא יש בהם ג' בחי' מצד שרשן נק' מועדי ל' בעדי עדיים ומצד היותם באצ"י נק'

מועדי הוי' לי יחוד וחבור וכשנמשכו למטה נק' אשר תקראו אותם במועדם, ישראל קדשינהו לזמנים כו'. וזהו ג"כ ענין ההמשכה מבחי' ימי קדם, וזהו אשר נשבעת לאבותינו חג"ת דאצי', מימי קדם הם מדות דעתיק כמ"ש באד"ר, ולכן נק' ימים טובים ע"ש התחברות ימי קדם עם ימי עולם, וע' באד"ר דקל"ח ע"ב ע"פ בקרב שנים חייהו, ובשרש ישע פי' בשרש מועד וז"ל ול"ג שהמה כולם מל' עדות כי המועד הוא הימים טובים המה עדות לאלקותו ית' ולזכרון ליצי"מ כידוע עכ"ל. ועמ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן בענין משכן העדות שבחי' עדות שייך לבחי' עדיים וכתרים הנ"ל כי העדות הוא על דבר הנעלם ונסתר כו' וע"ש דהוא ג"כ מענין עד ל' נצחיות כמו חי לעד ויתכן בחי' זו במועדים כיון שהיא המשכה מלמע' מהזמן בזמן וא"כ ענין זה הוא שיהי' בבחי' זמן ג"כ הארה בל"ג ע"ד יהללוך סלה. והוא ע"ד מ"ש והי' מספר בני כו' אשר לא ימד ולא יספר ופי' הרמ"ז פ' במדבר דמספר נק' מהחזה דו"א ולמטה וכשישראל עושין רש"מ אזי בחי' זו נעשה בבחי' ומדרי' אשר לא יספר, ומבו' לעיל דשרש הזמן הוא ג"כ מהחזה ולמטה ובמועדים שממשיכים גילוי מלמע' מהזמן בזמן וזהו בחי' והי' מספר כו' אשר לא יספר כו' ולכן נק' יו"ט כמבו' בד"ה והתהלכתי שבחי' עושים רש"מ זהו ע"י בחי' טוב שהוא צדיק כו', וע"ד שנת' בפ' ואתחנן דף רס"א ע"ב, וע"ד כתי' כי המקום כו' קדש הוא כו' מ"ט בגין טוב הוא כו' ע"ש, ועמ"ש בביאור ע"פ מי מנה כו' ומספר את רובע ישראל וביאור ע"פ והי' מספר כו' אשר לא יספר כו' ומשם יובן ענין הנ"ל. וגם שם בביאור דמי מנה הנ"ל נת' שיש ב' בחי', הא' שהוא בגדר מספר רק שהוא אשר לא יספר וזהו ההמשכה שע"י המצות והב' בחי' שאינה בגדר מספר כלל כמו לפני אחד מה אתה סופר, וזהו"ע התורה, וכמו"כ י"ל כאן שזהו"ע ב' בחי' דקדושת שבת וקדושת יו"ט, כי ביו"ט שאו' מקדש ישראל הזמנים והזמן הוא בבחי' גדר מספר ולכן גם כשממשיכים בו מבחי' קדש שלמע' מהזמן הענין ע"ד הבחי' הא' הנ"ל, אבל בשבת שהעלי' בלמע' מהזמן לגמרי וזהו הבחי' הב' שאינו בגדר מספר כלל בחי' לפני אחד כו'. ולפמ"ש שיי"ל ששרש ב' בחי' הנ"ל נמשכים מב' בחי' שבכתר, א"א וע"י, שהבחי' הא' נמשך מבחי' א"א שהוא שרש הנאצלים, כך י"ל גם כאן בענין יו"ט בהיותן כי גם בחי' מועדי היינו חג"ת שבכתר שהם בחי' ז"ת שזהו הנק' שרש הנאצלים ע"ד הנ"ל בשם האור נערב שהמדות הן לנהל בחי' זולתו, אמנם בחי' שבת עילאה הוא בחי' ג"ר שבכתר שהיא בחי' תחתונה שבמאציל כו', וזהו ג"כ ענין האיש מקדש בו ובשלוחו דהיינו ב' קדושות דשבת זיו"ט שבשבת אומרים מקדש השבת היינו מקדש בו בעצמו כביכול, וקדושת יו"ט הוא ע"י ישראל וזהו"ע ובשלוחו כו' ודקדק לו' בו י"ל ע"ד שפי' בפ' אחרי דס"ו ב' ענין בי נשבעתי שהוא בחי' אור א"ס המלובש בו"א ועד"ז הו"ע האיש היינו ז"א מקדש את המל' דאצי' בשבת בו היינו באור א"ס המלובש בו וכדאי' בפ' תרומה דקמ"ו סע"ב ישקל וזהו דסתים לעילא ובמה בהוא כתרא עילאה כו' והאי איהו יעקב, וע"ש במק"מ דהענין הוא כנ"ל וכמש"ש

בפ' אחרי דס"ו ע"ב בענין יעקוב בוי"ו ע"ש ועמ"ש בפ' נח בד"ה מים רבים גבי אם יתן איש כו'. וענין ובשלוחו היינו בוי"ט, ודבר זה נתבאר באריכות ע"פ מא' הזוהר פ' אמור דצ"ד, ושם נת' ענין שלוחו של אדם כמותו לפי שישראל נק' אנשי קדש, ועמ"ש בד"ה אלה מסעי בענין בצלמנו כדמותנו, וע' בתניא פכ"ה גבי מפני אור ה' המלוכש בנפשם שאינו בבחי' זמן ושעה כלל כו'.

ובכ"ז יובן מה שבפ' מועדים גו' תחלה קדושת שבת כי בשבת הוא עליית נש"י לשרשן ע"ד מ"ש בד"ה יונתי בענין קומי לך רעיתי כו' וכמ"ש בד"ה ויקהל משה, ואזי עי"ז הם בבחי' שלוחו של אדם כמותו ואזי יוכלו להיות שלוחים לקדש הזמנים שהם הימים טובים, ולפמשנת"ל דקדושה זו צ"ל נמשכת מלמע' מהחכ' דוקא כענין הקונמות כו' כך הוא הענין שבחי' עלייתם לשרשם בבחי' שבת עילאה זהו למע' מהחכ' והתו' וכמ"ש בד"ה יונתי שזוה"ע קדש ישראל לה' ראשית תבואתה שהן בחי' ראשית להתו' שנק' תבואה כו'. והנה בכ"ז יובן מ"ש בד"ה ואלה המשפטים בענין ימים יוצרו שהיומין הם הלבתיים הנעשים להנשמה מהתומ"צ ואם חסר יום א' בלא מצוה חסרא לבושא, דלכא"ר אינו מובן הלא יוכל לעשות למחר שתי מצות ומה ענינן ליומין דוקא, ומב"י שם כי התומ"צ כמו שהן למע' הן אור בהיר וצריך להתגשם ולבא מלמע' מהזמן בתוך הזמן, ע"ש. והענין י"ל שהוא ע"ד הנזכר כאן בענין מקדש ישראל והזמנים שהענין הוא שצריכים להמשיך גילוי אוא"ס ב"ה להיות דירה בתחתונים אשר שם הוא בחי' זמן ומקום וכנ"ל דרש הזמן מבחי' מל' מלך וימלוך וכן נק' מקום, וזוה"ע עשין רש"מ שממשיכים גילוי אוא"ס ב"ה הסוכ"ע בבחי' ממכ"ע הנק' מקום, ועד"ז הוא פי' מקדש הזמנים שממשיכים גילוי אוא"ס ב"ה שלמע' מהזמן שיאיר בבחי' הזמן וכענין בשכמל"ו. וע' בתניא ח"ב פ"ז שזוה"ע שילוב הוי' באד' והמשכה זו היא ג"כ ע"י המצות, ועז"ג לכל זמן ועת לכל חפץ כו' וע"כ צ"ל קיום המצוה בכל יום וזהו ימים יוצרו להמשיך בכל יום גילוי אוא"ס ב"ה מלמע' מהזמן בתוך הזמן והמקום לזה הוא בג' יו"ט כו' ומהם מאיר בכל יום ע"י ג' התפלות שבכל יום כמ"ש בענין להקריב לי במועדו. ועו"ל בזה בע"א קצת והוא בהקדם להבין מ"ש בלק"ת פ' בראשית בענין הטעם שהנשים פטורות ממ"ע שזומן גרמא שהוא מפני שזומן מתחיל מהחזה ולמטה ששם מקום הנק' וע"כ היא פטורה מכל המצות התלויות במקום ההוא כי הדבר מוציא אותה, דלכא"ר א"מ דא"כ כש"כ שראוי שתהי' פטורה מהמ"ע שלא הוי"ג שהן מלמע' מהחזה אשר שם אין שרש לנזק' עדיין כלל, ועוד דאם הדבר מוציא אותה מהמצות התלויות מהחזה ולמטה אשר שם כבר יש מציאות הנזק' כש"כ שיוציא אותה מהמצות שלא הוי"ג התלויות במקום שלמעלה מהתהוות הנזק'. אך הענין י"ל כי הגה עיקר הזמן הוא בנזק' כמ"ש בתניא ח"ב פ"ז שבחי' הזמן אין לו שייכות במדות הקדושות העליונות כ"א במדת מל' ית' לבדה וכמ"ש בלק"ת שזומן יש לו שרש מהחזה דו"א ולמטה זהו

לפי ששם הוא התהוות הנוק' וכיון שכן כל מ"ע שהז"ג היינו ע"ד מקדש ישראל הזמנים להמשיך מלמע' מהזמן בזמן שהוא הנוק', וזהו"ע האישי מקדש ע"י שלוחו שהם ישראל כנ"ל וכיון שכן הנשים פטורות ממ"ע אלו כי הן נמשכות מבחי' נוק' שהוא הזמן אשר הן המתקדשות ע"י מ"ע הנ"ל, משא"כ העושה המצוה הוא המקדש והיינו זכרים משא"כ הנשים שהן מבחי' מל' המתקדשות פטורות ממ"ע שהז"ג, אבל מ"ע שלא הז"ג היא גם כן חייבת דאין שייך לפטורה מפני שהיא מבחי' הזמן שהוא המתקדש כיון שמ"ע אלו אין להם התגלות בזמן כלל ואין תכלית לקדש הזמן בלבד. אך לפי"ז צ"ל מ"ש בזהר בענין ימים יוצרו דמשמע שגם המ"ע שלא הז"ג צריך לקיים בכ"י דוקא ואי חסרא חדא כו'. ולכן י"ל דאף שמ"ע אלו אין ענינם ע"ד ההמשכה בזמן אעפ"כ בהן ועל ידן מתעלה בחי' הזמן בלמע' מהזמן כמו בשבת שהוא עליית הזמן בלמע' מהזמן, מיהו זה דוחק דיש כמה מצות שאינן תלויות בזמן והן רק המשכה מלמעלמ"ט, ולכן י"ל שאע"פ שאינן מ"ע שהז"ג ממש עכ"ז ע"י קיום מ"ע שנמשך הגילוי ג"כ מלמע' מהזמן בזמן, וכענין עושים רצונו ש"מ דהפי' שממשיכי' הגילוי בבחי' מקום כו', וזהו עיקר ענין דירה בתחתונים, ולכן אי חסרא חדא כו' רק מ"מ הנשים אינן פטורות מהן כיון שאינן מ"ע שהז"ג ממש דדוקא ממ"ע שהז"ג שהן באות לקדש הזמן ממש ע"ד בחי' קדושתן ע"כ הנשים שהן עצמן מבחי' נוק' ששם שרש הזמן אין להן כח לקדש הזמן, אבל מ"ע שאין הזמ"ג אין עיקרן בשביל לקדש הזמן כ"א המשכתן גם במקום שלמע' מהזמן, וע"ד של"ת תלויות ב"יה ששם אין שרש כלל לזמן עדיין ולכן נשים חייבות בהן, ומ"מ גם הזמן מאיר ומתנוצץ מהן כי כל המצות מאירות בבחי' מל' כידוע וע"ז צריך לקיימן בכ"י דוקא, והנה מענין היומין מבואר בנח"א דצ"ט א', רכ"ד א', רל"ג ב', ושם דרכ"ד א' ועאל באיגון יומין ואיגון לבושי יקר ופי' במק"מ בשם הע"ח שהן לבושים דחשמ"ל לגר"ג שנפלו בחטא אזה"ר בקנ"ג וע"י תומ"צ הם מתבררים כו' ועמ"ש מזה בתו"א פ' חיי שרה בכ"י אדמו"ר נ"ע ומה שהביא שם מפ' פקודי דרכ"ט, ויקהל דר"י, וי"ל ע"ד שהחשמ"ל דבינה געשה מסך ולבוש לזו"ג דאצי' שבו וע"י יורדין לבי"ע כך עד"ו הנשמות דבי"ע כשמתלבשים בו נהנים מזו"ג דאצי' כו', אך צ"ע דבפ' חיי שרה דקכ"ט ע"פ ואברהם זקן בא בימים באיגון יומין עילאין משמע שהן ע"ס דו"א שנק' יומין עילאין, וכן פי' במק"מ פ' שלח דק"ע ב' עמש"ש באיגון יומין עילאין דמחדשי כו', וע' ח"ג מ"ב ב' ע"פ ימי חיי ודקנ"ט ב' והימים איגון דאשתמודעאן כו' ופי' במק"מ ו"ק דו"א ודרמ"ט סע"ב משכו יומין עילאין כו' פי' ספי' של זעיר כו' וכן מכו' בפ' שמיני דמ"א ע"א ע"פ מי האישי החפץ חיים אוהב ימים מאן ימים אלא דא הוא שמא דמלכא קדישא דאחידא באיגון יומין עילאין, ונר' הפי' שמא דמל' קדישא היינו מלכות דאצי' שנק' שם דאחידא באיגון יומין עילאין היינו ו"ק דו"א וכמש"ש דמ"ב ע"ב בענין ימי חייה כנ"ל וא"כ לפי"ז נר' דבא בימים היינו בו"ק דו"א והוא ע"ד לאשתאבא בגופא דמלכא וכמשנ"ת ענין זה בתו"א פ' יתרו בד"ד

זכור את יום השבת ובד"ה אני ישינה גבי רעייתי, אך איכ צ"ל איך ימים
אלו נק' לבושין. והענין י"ל כי יומין עילאין אלו נק' הכלים דע"ס דז"א
דאצ"י וע"י הכלים יוכלו ליהנות מאוא"ס המלוכש בכלים נמצא היוםין נק'
רק לבושין לגבי האו' דלאו מכא"מ איהו כלל, וזהו ע"ד שנת' בתו"א ס"פ
לך לך בפי' בעצם היום הזה שהר"ע העצמי של היום הזה ור"ל כי היום
הזה היינו ז"א דאצ"י שנק' יום ונק' זה ע"ד משה רבינו ע"ה נתנבא בזה
היינו בחי' אספקלריא המאירה, אמנם העצמי של בחי' ז"א היינו או"א"ס
המלוכש בו ע"ד שנת"ל בפי' בי נשבעתי כו' וכן בגשמי' ביום מאיר השמש
אשר שמש הוא בחי' יסוד אבא המאיר בו"א כדפי' הרמ"ז ר"פ בהעלותך
ור"פ אמור בענין שמש צדקה, ומעתה יובן ענין שייכות המצוה להימים
דוקא וכמ"כ למעלה המצות שרשן מאריך כי תרי"ג מצות דאורייתא עם ז'
מצות דרבנן הם תר"ך עמודי אור דבחי' כתר, אך אעפ"כ הרי המצות נתלבשו
בו"א דוקא וכנודע בענין רמ"ח מ"ע שהן ט"ס דז"א ט' פעמים ט' כו'
כמיש בתו"א בד"ה ביאור ע"פ משה ידבר, ועמ"ש מזה בד"ה והי' לכם
לציצית בענין זכרתם את כל מצות ה' כו' את כל מצותי, מצות הו"י הן כמו שהן
בו"א דאצ"י ומצותי נק' מצד שרשן בא"א, וע"ד הנ"ל בענין מועדי הו"י כו'
אלה הם מועדי, והנה מצד התלבשותן בו"א יש להן שייכות לבחי' היוםין
דוקא כי ו"ק דז"א נק' יומין עילאין ונק' סדר זמנים ובהן וע"י יוכלו
הנשמו' שהן מבחי' זמן לראות גילוי או"א"ס שלמע' מהזמן, וזהו שהיומין
נק' לבושין, וזהו ימי שנותינו בהם שבעים שנה שפי' בזהר ויחי דרי"ז ע"ב
שרשן מזו"ג דאצ"י שהן ז"מ עליונות והיומין דדורות הראשונים שחיו קרוב
לאלף שנה נמשכו מא"א ולא מז"א כמש"ש דל"ז ע"ב ולפ"ז או היו הלבושין
מא"א כו' וממילא שהאור הנמשך ע"י הלבושין הנ"ל הי' מע"ק וכנודע בפי'
לבושי' כתלג חיוור דפי' בלקו"ת דקאי על א"א שהוא לבושין דע"י עכ"פ
עכשיו שרש היוםין הוא מז"א דאצ"י שנק' ג"כ יומין עילאין, וזהו ימים יוצרו
היינו ו"ק דז"א שנק' יצ"י דאצ"י וכן קאי על יומין של האדם ששרשם
משם ופי' יוצרו כנודע שהזמן הוא נברא ולא אחד בהם הכתיב כאל"ף והקרי
בו"י והוא ע"ד מ"ש בזהר ס"פ וירא דק"כ ע"ב ע"פ בכל צרתם לו צר
כתי' לא באל"ף כו' אע"ג דלאו בההוא אתר כו' להתם לעילא מטא כו'
ע"ש, ועד"ז הפי' כאן דהימים עיקרן ו"ק דז"א שזוה"ע ולו אחד בהם לו
בו"א דוקא שהו"י הוא ז"א דאצ"י ו"ק וגם ו' פעמים ו' עולה ל"ו וכמ"ש
ע"פ אלה פקודי המשכן, וזהו ג"כ ענין אחד בהם כי אחד היינו בו"א דאצ"י, אך
עכ"ז מטא ג"כ לבחי' לא באל"ף היינו א"א וכנ"ל בפי' בעצם היום ובפי'
בי נשבעתי, גם י"ל ולא באל"ף הם מצות ל"ת ולו בוא"ו הן מ"ע וכדפי'
בתו"א בד"ה משה ידבר וע' בד"ה לך לך בענין ולו אנחנו כו', אך להבין
איך יסכים זה עם פי' דלעיל דיומין הן הלבושין דחשמל שמתבררים מק"ג
י"ל ע"ד שפי' בד"ה יונתי בענין תחיות נושאות כו' בחי' דמות כמראה
אדם להעלותו לבחי' א"א וע' מזה ג"כ בד"ה זכור את יום השבת לקדשו,
וזהו"ע עליית לו בו"י לבחי' לא באל"ף כמ"כ ע"י היומין המתבררים מק"ג
כשנעשה בכל יום מעהמ"צ גורם עליית יומין עילאין דז"א לבחי' א"א וכנ"ל.

ומכ"ז יובן ג"כ ענין הגו' בתורא ע"פ את מספר ימיך אמלא שהוא כענין השמים מספרים הגו' בפ' בראשית ד"ח ע"א ובפ' תרומה קל"ו ובאור תורה מהמגיד נ"ע פ' חיי שרה ע"פ ואברהם זקן בא בימים פי' ואברהם זקן היינו חסד דע"י שנק' זקן מפני שהוא מאו ומקדם למע' מבחי' זמן, וזהו ועתיק יומין ואותו חסד דעתיק בא בימים ר"ל שבא ונתלבש באברהם שבחסד דז"א שנק' ימים ששם הוא בחי' סדר זמנים, והתלבשות זו זוהי על ידי המצות. וזהו עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא שע"י הצדקה זכה להמשיך בחי' אברהם זקן שהוא בחי' עטרת תפארת שיבה שיבא בימים, וזהו תוכן הכוונה הגו' שם. וע' מענין אברהם סבא בזהר פ' תשא דקפ"ט ב' מאן ראש ההרים דא אברהם שבא סהנא רבא ראש דכולא כו' והרמ"ז שם פי' שהוא חכ'. ויש לחוק פי' המגיד נ"ע אע"פ שדבריו איצ' חיווק ח"ו ממ"ש בפ' פקודי דר"כ ע"ב דבחי' נהורא קדמאה זהו אברהם ונהורא קדמאה אי' בפ' בלק דרכ"ד ב' שהוא חסד דעתיק ע"ש במק"מ. ועמ"ש בהגיה ע"פ אנכי מגן לך מענין זה באריכות. ועד"ו אפשר לפרש מ"ש באדרא דנשא קל"ח א' אברהם אברהם פסיק טעמא בגווייהו היינו הא' בחי' חסד דז"א הב' חסד דא"א. וענין משה משה לא פסיק טעמא כי משה הוא פנימי ז"א אשר פנימי ז"א הוא עתיקא ממש. ובכ"ז יובן יותר ענין מקדש ישראל והזמנים שו"ק דז"א נק' סדר זמנים והקידוש שמקדשים והזמנים היינו מה שממשיכים בהם מבחי' ז"ת דע"י ע"ד שפי' הה"מ נ"ע בענין ואברהם זקן בא בימים כו'. וזהו"ע השמים מספרים כו'. ומכ"ז יובן ג"כ ענין ברכת השנים להיות הגילוי בז"א שממנו שרש בחי' שנה כמ"ש בפרד"ס ערך שנה, וגם מל' נק' שנה, וע' ברע"מ תצא רע"ח ב' ובפי' הרמ"ז, וברכת השנים היינו שיומשך מבחי' שלמע' מב' בחי' שנים הגיל' והוא מבחי' שנים קדמוניות שהן בא"א וכמ"ש באדר"ר קל"ח ב' ע"פ בקרב שנים חייתה שמשם יצוה ה' ברכתו לשנים דור"ג. אך בחי' שבת שהוא העלי' למע' מהזמן כו' שיובן ע"ד כי שבת אותי' תשב, והנה מבואר בפ' וזיי שרה דקכ"ט בענין תשו' דהא בשעתא חדא ביומא תדא ברגעא חדא כו' ע"ש שזה גבוה יותר מבחי' היומין דצדיקיא והיינו שתשו' קדמה לעולם שמגיעה למדרי' שלמע' מבחי' זמן לגמרי כי תשו' בבינה שהיא למע' מבחי' ו"ק שהן סדר זמנים. ועמ"ש מזה בד"ה להבין ענין יג"מ פי' הפסוק מי אל כמוך כו'. והענין כי היומין הן הלבושין שבהם וע"י משיג הארת ח"ע כו' ומבו' במ"א ע"פ צאינה וראינה בעטרה ששם א"צ לבושים כו', ועד"ו הו"ע היחוד דשבת שהוא העלי' בלמע' מהזמן ולמע' מבחי' יומין ולבושין כו', ואפ"ל עוד לכן דוד ומשיח לא ה' להם ימים כי הם ע"ד הבחי' תשובה שלמע' מבחי' יומין כו' רק אעפ"כ ניתנו לו ימים ע"ד מ"ש בפ' שובה ישראל עד כו' ואעפ"כ קחו עמכם דברים כו' כי צ"ל ב' הבחי', עוי"ל בענין שבת אותי' תשב במקום שבע"ת עומדים כו', חנה צדיקים גמורים בחי' יו"ט צדיק וטוב לו עושין רש"מ ממשיך בבחי' מקום זמן שהוא ממכ"ע להיות נמשך שם הגילוי מסוכ"ע, וזהו יחוד זו"ג, אך מקום שבע"ת עומדים היינו סוכ"ע יחוד אורא

שיסוד אבא הוא ההמשכה מלמע' מע' גם מע"ק כו' ומשם נמשך בבחי' סוכ"ע שהוא מקום עילאה ובמקום ההוא דבע"ת א"צ ג"כ ליומין ולבושין כי תא בהא תליא. או ש"ל ששם הוא בחי' ימי קדם שנק' ג"כ סדר זמנים לפ"ד הרמ"ז פ' תשא דף קפ"ט, והיינו שהוא בחי' טובב ומקיף לסדר זמנים דאצי' כו', אפי' י"ל ע"ד יומין דאדה"ר שהי' בחי' א"א והמשכה בהם מבחי' ע"ק כו' כנ"ל, והנה בשבת ז"נ הם במקום א"א ממש וזה"ע במקום שבע"ת עומדים כו'.

ובכ"ז יובן מה שהיו"ט נק' דוקא מועדים לשמחה, זמן שמחנתו משא"כ בשבת לא נו' שמחה הגם שהיא למע' במדריגה, והענין כי השמחה היא דוקא מדבר חידוש כמו העני המתעשר או חבוש שיצא מבית האסורים שהרי יצא מאפילה לאור ועי"ז ישמח לכו וכך הו"ע יו"ט שהוא חל ביומין דחול שהם בעצמם תחת הזמן וכאשר נקרא ונמשך לשם בחי' הארה מקדש העליון שלמע' מהזמן להיות נמשך ומתגלה בחי' זו בזמן ולכן נק' יו"ט אזי תהי' השמחה גדולה לאלקי', אבל שבת שהוא העלי' בלמע' מהזמן לגמרי לכן אין המשל הנ"ל כי הוא למע' מבחי' שמחה אלא הוא בבחי' תענוג וקראת לשבת עונג ועמ"ש מזה בד"ה והגדת לבנך ביום ההוא כו' בסידור בשער חג המצות. (ולכאורה צ"ע כי בשבת ג"כ עליית הזמן שהוא מל' בלמע' מהזמן א"כ אמאי לא שייך לומר שיצא מאפלה לאורה כו', וצ"ל מפני ששם הוא בחי' הביטול לגמרי בבחי' אין כו'. באר"ת בפסוקים מלוקטים ד"כ ע"ב כו' וז"ל ומועדים לשמחה פי' מי שאינו הולך במלבושים נאים ופעם א' לובש מלבוש יפה מאד אז יש לו שמחה גדולה וכן הוא ביו"ט שאז כל העולמו' לובשים מלבושים יקרים רוחני' ושכלים לכן השמחה מתרבה בהם כו' עכ"ל. וי"ל כי הנה הימים נק' לבושין כנ"ל בענין ימים יוצרו כו' וביומין דחול שהם תחת הזמן לגמרי ע"כ הם מלבושים פשוטים אבל ימים טובים הם לבושים טובים ונאים במאד מפני שהוא בחי' מקדש ישראל והזמנים שנמשך בהזמן מבחי' שלמעלה מהזמן א"כ הימים והלבושים נאים מאד.

בעז"ה תורת אדמו"ר מ"ח נבגי"ח פ' פנחס תקפ"ט.

קדש ישראל להוי' ראשית תבואתה. וצ"ל מהו ענין התבואה שישראל הן ראשית לבחי' תבואה זו. והענין כי המלאכים נק' איבין • בזה"ק (פ' נח) שהם בחי' תבואת הארץ, ונש"י הן בחי' ראשית לתבואה זו, כי המלאכי' אין אוי' קדוש עד שישראל אוי' קדוש תחלה. והנה כתיב ברכו הוי' מלאכי

איבין : בכת"י ב' : הציר.

כו' וכתוב ברכי נפשי את הוי', ובמלאכים לא נו' את, ומבואר הטעם בוה"ק (פ' בלק דק"צ ע"ב) שהמלאכים יכולי' לברך ולהמשיך שם הוי' עצמו, משא"כ נש"י צריכים להמשיך ע"י בחי' את הטפל לשם הוי' כו', ולכאורה הוא תרתי דסתרי, דהא משמע מזה שהמלאכים יש בהם מעלה יתירה מנש"י שיכולים להמשיך מבחי' שם הוי' עצמו בלא בחי' את משא"כ בנש"י, ובאמירת קדוש משמע שישראל גבוהי' ממלאכים עד שא"א להם להמלאכים להתחיל ולומר קדוש עד שיתחילו ישראל תחלה, וא"כ צ"ל למה באמירת קדוש יש לישראל מעלה יתירה ובאמירת ברוך יש למלאכים מעלה יתירה, והטעם שא"א להמלאכים להתחיל ולומר קדוש עז' שיאמרו ישראל תחלה מבואר בוה"ר פ' בלק שם בגין דקדושה מתלת עלמין סלקא ולא מתרין ולקבליתהו שלש קדושות קק"ק מג' עולמות בי"ע הנו' בפסוק לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ולכן כיון שישראל הם בעשי' לכך מהם דוקא ההתחלה באמירת קדוש, אך באמת מבואר בוה"ק שם דגם במלאכים שייך בחי' עשי', וכמ"ש מלאכיו גבורי כח עושי דברו, עושי דוקא רק ע"י שישראל בשעת מ"ת הקדימו נעשה לנשמע נטלו עשי' ממה"ש ואתכללו בדברו כו'.

ב) ולהבין כ"ז מהר"ע שנטלו ישראל בחי' עשי' מהמלאכי' ע"י שהקדימו נעשה לנשמע, ומהו המעלה בבחי' עשי', הלא בחי' עשי' הוא היותר שפל במדרגה, הנה כ' מעיין גנים באר מ"ת, וקאי על כנסי' שהוא בחי' מעיין גנים, שמשקה געה"ת וגעה"ע, והיינו ע"י קיום התומ"צ כמ"ש ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה, לעבדה ברמ"ח מ"ע כו', שזו היא תכלית הבריאה של האדם שימשיך גילוי אלקות למטה להיות לו ית' דירה בתחתונים והר"ע לעבדה לעבוד את הג"ע, דהיינו להמשיך תוס' גילוי אוא"ס ב"ה בג"ע שיהי' מושג, וכמארו"ל צדיקים יושבי' ונהנין כו', שההנאה היא מדבר המושג, והמשכה זו דוקא ע"י תומ"צ מעשיות שלומד האדם בעוה"ז, ומקיים מצות מעשיות שע"ז דוקא ממשיך ריבוי התגלות אלקות, משא"כ כשהיו הנשמות בלא גופים אע"פ שהי' להם השגה ג"כ בתורה לא יוכלו להמשיך כ"כ רק ע"י ירידתן בגוף דוקא, ולהבין הטעם בזה הרי בודאי אין ערוך כלל האהוי"ר שיש להאדם בגוף לכמו שהייתה להנשמה כשהייתה בג"ע קודם ירידתה בגוף כמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו, שהייתה עומדת בבחי' ביטול לפני הוי', ואמאי ההמשכה דוקא ע"י ירידתה בגוף, אע"פ שנתמעט האהוי"ר מצד הפתר והעלם הגוף ונה"ב, והענין הוא עד"מ כשצריך אדם לבקש איזה דברי' מהמלך שא"א להמשיך לבבו אליו להיות פונה לבקשת האדם שהוא מגודל גדולת המלך אשר לב מלכים אין חקר שעוסק בענינים הגדולים כמו מלחמה וכה"ג ואינו כדאי וכל"ח בעיניו לפנות אל הבקשה של האיש, או כשיצטרך לקרוא ולבקש מחכם גדול שעוסק בעניני חכמות עמוקות מאד אשר אין בערך המבקש, ומחמת זה לבו כל עמו להיות פונה מחכמות עמוקות אלו לבקשה של ההדיוט שהוא לכן כדי להמשיך לב המלך או החכם שיהי' פונה אליו הוא ע"י שיבוא לפניו איזה דבר חידוש כמו צפור המדברת וכדומה לזה איזה התחדשות

שמחמת ההתחדשות ממשיך לב המלך להיות פונה מעסקיו לראות החידוש, ועייז יענה לאיש ההוא. והנה עיקר חשיבות הדבור של הצפור אינו מצד עצם הדבור שהרי בנ"א מדברי' בבינה יתירה לאין שיעור מהצפור ההיא המדברת אלא התשיבות הוא רק מפני החידוש שיש בזה מה שהצפור תדבר, ואע"פ שהדבור של האנשים המדברי' הוא בבינה יתירה אבל זה אינו חידוש, כי כך יאות להם לפי שהם בעלי שכל ונפש המדברת, משא"כ זו הצפור שאינה בעלת שכל כאדם ובטבעה אינה מדברת וכשלמדוה עד שיכולה לדבר והו דבר חידוש שהציפור תדבר, ומח"ז החידוש נמשך לב המלך ופונה מעסקיו לאיש ההוא, וע"פ משל זה יובן ג"כ הטעם שהמשכת אלקות הוא דוקא ע"י מצות מעשיות ולימוד התורה בעוה"ז דוקא, שהם דוקא בחי' העלאת מ"ן להמשיך עי"ז גילוי אא"ס ב"ה, משא"כ ע"י אהוי"ר של הנשמות קודם שירדו בגופי' לא המשכו הגילוי, הגם שאז הי' אהוי"ר גדולי' ביותר, אך הענין הוא כי הגה אא"ס ב"ה מצ"ע למע' מעלה מכל ההשתל' העולמו' כי אני הוי' לא שניתי כתיב ולמתב"כ ואינו בגדר עלמין כלל, ואעפ"כ כי ממך הכל כתיב, אך הוא ע"י זיו והארה הודו על או"ש כו', גם הארה זו עצמה מעצמותו ית' לא היו העולמו' יכולי' לקבל חיות ושפע כ"א ע"י השתל' דהיינו כשלשלת הארה והארה דהארה כו', וכל מה שיורד ומשתלשל מטה מטה הוא רק הארה דהארה מעליון ממנו כו' ולכן כדי להמשיך ע"י אתדל"ת גילוי והמשכת תוס' אור מאא"ס ב"ה הוא דוקא מאתדל"ת מנפשות ישראל המלובשים בגוף כו' כי כל העולמו' מצ"ע כל"ח לגבי עצמו' א"ס ב"ה כו' כנ"ל דלמתב"כ, וא"כ איך יהי' מהם אתערותא לעורר בעי' או"ס כיון שאין ערוך כו'. אך האתעדל"ת הוא דוקא מצד התחדשות דהיינו ענין בחי' אתכפי' ואתהפכא מחשול"צ שבחי' גוף ונה"ב גשמי יתהפכו לעבודת הוי' ולאהבה כו', זהו כמשל צפור המדברת שמעורר לב המלך ולא שעצם הדבור שלה תופס מקום שהרי בנ"א מדברים בבינה יתירה ולא יתפסו מקום בעיני המלך להפנות לבו אליהן רק מצד שזהו התחדשות, כמ"כ הגם שהנשמה קודם ירידתה בגוף הי' לה אהוי"ר גדולים יותר אך אין זה חידוש כיון שאין שם מונע כו' ואין שייך מזה אתעדל"ת למעלה בעצמות כיון דכל"ח כל העולמות משא"כ כשהנשמה מלובשת למטה בגוף אף שהאהוי"ר שלה בבחינת קטנות שיש מח"ז רבות הטורדות ומפילות לב האדם, וגם האהבה שמעורר חולפת ועוברת ויש לה הפסק כו', אך מצד החידוש שבזה שהרי כח זה באדם למטה להיות מדבר ואוהב וירא את ה' הוא מאכילה ושתי' ומי שאינו אוכל ג' ימים נעשה חלוש ואין לו כח הדבור בשלימות, וכן כמה מניעות שתלוי בגשמי' כמו מניעות הקור כו' הרי כח הדבור שלמטה שחיותו מדברים גשמי' דבר זה יקר מאד בעיני הוי', וכמשל צפור הנ"ל כי זהו ג"כ דבר חידוש כו'.

ג) וזוהו מ"ש בוי' ח"ג דמ"ז ע"ב ע"פ יש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך, דאטיא תועלתא לנהורא מן חשוכא כו', דר"ל כי עי"ז שהחשך נהפך לאור, אזי יש יתרון לבחי' אור זה שיהופך מן חשול"ג

יותר מבחי' האור מצ"ע שלא הי' חשך מעולם, והיינו מפני שזהו בחי' בירורי' להפוך המדות של נה"כ הנק' חשוכא שיתהפכו לנהורא לימשך אחרי מדות דנה"א שזהו יותר לרצון לפניו ית' מבחי' מדות דנה"א מצ"ע שהוא בחי' האור מצ"ע, ועי"ז דוקא נמשך מלמעלה תוס' אור חדש כי זהו בחי' העלאת מ"נ לעורר למעלה מצד ההתחדשות כנ"ל, וע"כ א"ר שקיום המצות צ"ל ע"י בחי' אתכפי' כמארז"ל אל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר אלא אפשי ומה אעשה אבי שבשמים גור עלי אשר כוונתם שהוא כדי שימנע מהם רק מצד מצות התורה שבוה ניכר בחי' אתכפי' חשול"נ שאף שהי' לו רצון לזה הוא נמנע מצד גזירת מלך העולם והי' בחי' אתכפי' גמור דחשוכא ממש כו' שע"ז דוקא נמשך האור מלמעלה, וכמ"כ בעולמות עליונים, הגה ידוע דכל עיקר העלאת מ"ן הוא מן הבירורי' דרפ"ח ניצוצי' והיינו משום כי ענין העלאת מ"ן הוא לעשות בחי' ההתעוררו' למעלה בעצמותו ית' שיהי' לו רצון להתגלות למטה, וזה אינו כ"א ע"י סבת העלאת מ"ן מדבר חידוש כמשל הנ"ל והיינו דוקא מבירורי' הרפ"ח שהי' תחלה מעורב טו"ר שנשבר ונפל מעולם התהו למטה מטה כו', ע"כ כאשר יתברר ויתהפך לטוב ויתעלה הוא דבר חידוש והוא דוקא המעורר ההמשכה כו', אך עיקר ההעלאת מ"ן הוא ע"י תומ"צ, ובוה יובן מ"ש בוהר דרמ"ח מ"ע נמשכים מבחי' ו"ה דשם הוי' ושס"ה ל"ת נמשכים מבחי' י"ה דשם הוי', כי שמי עם י"ה שס"ה זכרי עם ו"ה רמ"ח, והענין הוא כי מ"ע הוא בחי' המשכות שע"י כל המצות הוא ממשיך גילוי אלקות, ואמנם כדי שיהי' ההתעוררו' למעלה שיהי' לו רצון שיהי' הגילוי וההמשכה ע"י מ"ע הוא ע"י הל"ת שהן בחי' אתכפי' שלא לעשות כרצונו וזהו בחי' העלאת מ"ן דוקא (ולכן הם מעוררים בחי' י"ה שלמעל' מבחי' ו"ה, כי י"ה הוא בחי' צמצום והתפשטות שקודם להמשכה, שההמשכה הוא בחי' ו' וכדי שיהי' ההמשכה צ"ל מתחלה צמצום והתפשטות מומ"ט וזהו ע"י הל"ת בחי' אתכפי' שמעורר ההמשכה), ועי"ז ממשיך אא"ס ע"י מ"ע גילוי אורות כו', וד"כ כל המ"ע ול"ת כולם הם בחי' בירורי' כענין תפילין וציצית שהם מדברים גשמי' שהתהוות גוף התפילין וצמר הציצית הוא מבחי' ק"נ שהוא ע"י השבירה, וכאשר עושה מהם מצוה זהו בירור הניצוצות כנודע.

ד) והנה זהו למטה בישראל, וגם במלאכים הענין כך כי גם המלאך יש לו גוף כמארז"ל שיש מלאך מהלך ת"ק שנה ויש מלאך מהלך בשליש העולם כו' דלא קאי על נשמת המלאך שבודאי אינו בגדר מקום ח"ו, רק קאי על הגוף שלהם שגדול כ"כ ועז"נ ג"כ עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט דג"כ לא קאי על הנשמות שלהן שהנשמות שלהן הן בעלי שכל והשגה וכמו נשמת האדם שהיא משכלת ומשגת, ולא שייך לקרוא אותם בשם רוחות ואש לוחט, אלא דקאי על הגופי' שלהם, אך שאינו מגושם כגופי' שלנו שהוא מן ד"י גשמי' ארמ"ע משא"כ גופות המלאכי' הוא רק מן הרוחני' דב' יסודי' אש רוח וכמ"ש הרמב"ן ע"פ עושה מלאכיו רוחות כו' (משא"כ נש"י כמו שהן למעלה הן בלא התלבשות גוף כלל כמ"ש במ"א), ולכן יובן דמה שהמלאכים

אומרי קרב בכלות הנפש, היינו ג"כ בחי' לאכפי' שכופה ומבטל גופו להיות בטל להוי' לומר קרב כו' ועי"ז ג"כ ממשיך המשכת גילוי אלקות כנ"ל שע"י הברירי' נמשך אור עליון כו'. ח"ש על המלאכים גבורי כח עושי דברו ופי' בזוהר בלק שם עד לא אתי ישראל מלאכי מרומא הוי עבדי ושלמי עליהו עשי', פי' עשי' הוא ל' תיקון כמו ועשתה את צפרניה דתרגומו ותתקן כו', ותיקון זה הוא בחי' הברירי' וכמ"ש אשר ברא אלקים לעשות, וארז"ל לתקן, ולכן מלאכי מרומא הוי עבדי ושלמי בחי' עשי' ע"י אמירת קרב שזוהו ג"כ אתכפי' דהגוף שלהם הי' בחי' תיקון ובריר הנק' עשי', וזהו פי' עושי דברו לעשות ולתקן את בחי' הדבר שהוא בחי' מל' דאצי' שהוא בחי' דבר ה' כמ"ש באשר דבר מלך שלטון כו', והוא המחי' כל העולמות בי"ע, וא"כ כשהמלאך או קרב ומהפך חשול"נ ממשיך עי"ז המשכת אלקות, והוא בחי' תיקון שמתקן את הדבר המחי' שהוא מלוכש בגופו של המלאך להחיותו, וכשהגוף מסתיר כו' והמלאך מהפכו מחשול"נ הוא מתקן בחי' דבר הוי' המלוכש בו וממשיך אליו גילוי אא"ס, אמנם ערך המשכתם הוא כפי בחי' ומדרגה מ"ן שלהם איך שהוא כך ממשיך ההמשכה משרש ומקור בחי' ומדרגה זו כדלקמן אי"ה. ויש להבין בכאן דלכאורה זה סותר למ"ש בכמה דוכתי' שהמלאכים הם לאחרי הבריר דהיינו שהתחזותו הוא מבחי' שכבר נבררו וכמ"ש ע"פ לבבתיני אחותי כלה דלכך המלאכים נהנין מקרבנות נה"ב שהוא עדין קודם הבריר כו' ואע"פ שהבהמה גשמי' שרשה מפ"ש שבמרכבה והרי נה"ב הוא מק"נ שעדיין לא הוברר, אך היא נמשכת משמרי האופנים שמרי דוקא, ולישב זה י"ל בשני אופנים הא' פשוט הוא ע"פ הידוע שיש ב' בחי' מלאכי הא' הנק' יוצר משרתים והם המתחדשים בכ"י, והב' נק' ואשר משרתיו שהם עומדים ברום עולם משי"ב, והנה מ"ש שהמלאכים הם לאחר הבריר זהו בחי' ואשר משרתיו מה שאין כן בחי' יוצר משרתיו המתחדשים בכ"י זהו"ע הבריר שלהם שמתברר' בכ"י, ועי"ז מצמיח חציר לבהמה, וכנז' בזוהר בראשית די"ח ע"ב ופ' פנחס דרי"ז ע"א, וא"כ במלאכים הנק' יוצר משרתים שייך עשיה ובריר שמתבררים הגופי' שלהם מק"נ ממש, וכמ"ש בבה"ז דפ' פנחס הנ"ל, והב' אפשר לומר דגם במלאכים הנק' אשר משרתיו שייך בריר, אך לא בריר רע דק"נ ח"ו כי הם כבר הובררו, אבל ענין הבריר הוא ענין עלי' ממדרגה למדרגה כמ"ש במ"א דמה שהוא טוב בעשי' נחשב לפסולת ביצי' כו', ותדע דהא יסד הפייטן לפקוד על צבא מרום בדין הרי שייך דין ומשפט על המלאכים אם הביטול כראוי או לאו, וכן ארז"ל במט"ט מחיוהי שיתין פולסי דנורא כו', וכיון ששייך דין אם הביטול כראוי מובן דבהם תליא מלחא להמשיך הביטול בגופים בריבוי או מיעוט, ע"כ שייך בהם ג"כ בריר, ולא בריר מדע ח"ו רק ענין תוס' הודככו' וכמ"ש במ"א דאפי' היכלות דקדושה נק' עלמין ע"ש שמעלימים ומסתירים כו', וכוה יובן שהמלאכים בקשו שתנתן להם התורה רק שהשיבו להם כלום יצה"ר יש בכס, דהיינו בריר דרע גמור זה אינו במלאכים ובריר זה גבוה יותר כדלקמן.

ה) וְהִנֵּה זֶה הִי קוֹדֵם מִתְּשׂוּ אֵשׁ מִהֵשׁ הָיוּ עֲבָדֵי וְשִׁלְמֵי בַחֵי עֲשִׂי אֲבָל אַחֲכַי בְּמִתְּשׂוּ שֶׁהִקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמַע נִטְלוּ יִשְׂרָאֵל בַּחֵי עֲשִׂי מִמֵּהֵשׁ. דִּהֵן הֵן הַעוֹשִׂי וּמִתְקַנֵּי בַחֵי דְבַר הוֹי, וְכַמֵּשׁ כִּי קְרוּב אֵלֶיךָ הַדְּבַר מֵאֵד כּוֹ לַעֲשׂוֹתוֹ, וְהַמְלָאכִים מִקְבָּלִים מֵהֵם כַּמֵּשׁ לְשִׁמּוֹעַ בְּקוֹל דְּבַר. וְלַהֲבִין אֵיךְ שִׁיךְ דִּנְטְלוּ בַחֵי עֲשִׂי מִמְלָאכִים וְכִי מַחֲזִי שְׁנִיתוֹסֵף מַעֲלָה לְיִשְׂרָאֵל יֵהִי נִגְרַע עֵרֶךְ הַמְלָאכִים שֶׁלֹּא יֵהִי יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת בַּחֵי אַתְכֵּפִי וְאַתְהִפְכָּא בְּגוֹף לֹמֵר קִרְבֵּי, וְמֵה שִׁיכּוֹת יֵשׁ לְתוֹסֵף מַעֲלָה דִּישְׂרָאֵל לֹמֵר שְׁעִיזֵי יֵהִי נִגְרַע עֵרֶךְ הַמְלָאכִים חֲזוּ מִי תֵּלֵה זְבִיזֵי. אֵךְ הַעֲנִין הוּא כִּי מֵאַחַר שְׁגוֹפֵי הַמְלָאכִים הֵן רִוְחָנֵי הַרְבֵּה יוֹתֵר מִגּוֹף הָאָדָם שֶׁהָרִי הוּא מִרוֹחָנֵי דְבִי יִסּוּדוֹת הַנִּלְ אֵשׁ וְרוּחַ שֶׁהֲבִי אֵלּוּ עֲצֻמָּן רִוְחָנֵי יוֹתֵר מִבִּי מִיָּם וְעַפְרָ, וּמִכְשׁׁכַּי הַרוֹחָנֵי דְבִי יִסּוּדוֹת הַנִּלְ אֵשׁ וְרוּחַ, אִיכְּ הַגּוֹף שֶׁלֵּהֵם דִּק וְרוֹחָנֵי, מִשֵּׁאֲכַי גּוֹף הָאָדָם שֶׁהוּא מִגְשָׁמֵי דִי אֵרֶמֶעַ וְכִיּוֹן שֶׁכֵּן כְּשֶׁהִגְשָׁמָה עוֹשֶׂה בַחֵי אַתְכֵּפִי וְאַתְהִפְכָּא בְּגוֹף זֶה הַגְּשָׁמִי לְהִיּוֹת בְּטֵל לְהוֹי, זֶהוּ אַתְהִפְכָּא מִחֲשׂוֹכָא הַיּוֹתֵר גְּדוֹל וְעַב לְנִהוּרָא, וְאִיכְּ זֶהוּ דְבַר חִידוּשׁ וְיִקָּר מֵאֵד בְּעִינֵי הִי יוֹתֵר וְיּוֹתֵר מִבַּחֵי אַתְהִפְכָּא חֲשׂוֹלָנֵי דְּגוֹפּוֹת הַמְלָאכִים שֶׁלֹּא הִיוּ חֲשָׁךְ גָּמוֹר כִּיכֵּי, וְלִכֵּן הַהִמְשָׁכָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עִי אַתְכֵּפִי וְאַתְהִפְכָּא מִבַּחֵי חֲשׂוֹכָא דְּגוֹף הָאָדָם לְנִהוּרָא גְבוּהָ יוֹתֵר מִהַהִמְשָׁכָה הַנִּמְשָׁכָה מִהַעֲלָאָת מִיָּן וְאַתְכֵּפִי שֶׁל הַמְלָאכִים, מִפְּנֵי שֶׁאֵין הַעֲלָאָת מִיָּן שֶׁלֵּהֵם אַתְכֵּפִי וְאַתְהִפְכָּא שֶׁל חֲשָׁךְ גָּמוֹר כִּיכֵּי, וְכַמּוֹבֵן מִן הַמְשָׁל הַנִּלְ דְּצַפּוֹר הַמְדַבֵּרֵת דְּכָל שֶׁהַחִידוּשׁ יוֹתֵר גְּדוֹל נִתְעוֹרֵר לֵב הַמֶּלֶךְ יוֹתֵר לְפָנֹת אֵלָיו כּוֹי, וְלִכֵּן כְּשֶׁהִקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמַע וְהַתְחִילוּ הֵם לְבַרֵּר בִּירוּרֵי (שׁוֹהֵעַ) הַקְדִּימוּ נַעֲשֶׂה בַחֵי עֲשִׂי הַכֹּלִים מִבַּחֵי בִירוּרֵי כּוֹי כַּמֵּשׁ בְּמֵאָה) הִיוּ מִמְשִׁיכִים אֹרֶךְ גְּדוֹל וְנִכְלָל וְנִתְבַטַּל מִמִּילָא הַהִמְשָׁכָה שֶׁל הַמְלָאכִים, וְעִיכֵּי הֵם שׁוֹמְעִים כּוֹי וְאֵין הַכוּוֹנָה שֶׁעֲכָשׂוּ אֵין הַמְלָאכִים עוֹשִׂי כִּלְל בַּחֵי עֲשִׂי וְתִיקוֹן הַנִּלְ שֶׁהָרִי הֵם אֹמְרִים קִרְבֵּי גַם עֵתָה אֵלּא דְרִיל שֶׁהַעֲשִׂי וְהַהִמְשָׁכָה שֶׁלֵּהֵם בְּטִילָה לְגַבֵּי הַהִמְשָׁכָה שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂי וּמִמְשִׁיכֵי עִי בַחֵי עֲשִׂי וְתִיקוֹן שֶׁלֵּהֵם, וְזֶהוּ נִקְ דְּנִטְלֵי עֲשִׂי מִמֵּהֵשׁ אַעֲפֵי שְׁבֵאֲמַת מֵהֵשׁ עֲבָדֵי גַם עֲכָשׂוּ בַחֵי עֲשִׂי, אֲבָל הִיא בְּטִילָה לְגַבֵּי עֲשִׂי דִישְׂרָאֵל כְּשֶׁרָגָא בְּטִיהִרָא וְדוּגְמָא לְדְבַר כַּמֵּשׁ בְּמֵאָה בְּפִי מֵאֵרֶזֶל כֹּל הַמוֹעֲדִים בְּטֵלִים לְעִיל וְכֵן הַנְּבִיאִים וְהַכְּתוּבִים עֲתִידִים לְהַבְטִל, שֶׁאֵין רִיל שִׁיבְטְלוּ מִמֵּשׁ חֲזוּ רִק שֶׁלְּגַבֵּי גִילּוּי אֵלְקוֹת שִׁיֵּהִי לְעִיל כַּמֵּשׁ וְנִגְלָה כְּבוֹד הוֹי, יֵהִי כֹל הַגִּילּוּי אֵלְקוֹת הַנִּמְשָׁךְ עֲכָשׂוּ עִי הַמוֹעֲדִים וְעִי הַנְּבִיאִים וְכְתוּבִים יֵהִי בְטֵל נִגְד הַגִּילּוּי אֵלְקוֹת הַנִּמְשָׁךְ בְּיוֹם הַהוּא וְכֵאֵילוּ אֵינוֹ תוֹפֵס מִקּוֹם כִּלְלֵי, כִּךְ הִרְעֵ דְנִטְלֵי עֲשִׂי מִמֵּהֵשׁ שֶׁהַעֲלָאָת מִיָּן וְהַהִמְשָׁכָה שֶׁהֵם מִמְשִׁיכִים גַם עֵתָה כַּמֵּאָה וּמִקְדָּם, בְּטִילָה לְגַבֵּי הַעֲלָאָת מִיָּן וְהַהִמְשָׁכָה שִׁישְׂרָאֵל מִמְשִׁיכִים כַּנִּלְ. וְיּוֹבֵן עֲנִין זֶה גִיכֵּי עִיפֵ מִשְׁל, דִּהִנֵּה הַדְּבַר נִמְשָׁךְ מִן הַמְחַשְׁבָּה וְכֵן הַמְדוּת נִמְשָׁכִים מִן הַשְׁכָּל, וְאִיכְּ קוֹדֵם שֶׁהוֹצִיא אוֹתוֹת אֵלּוּ בְּדְבַר אֵז הִיוּ כְּלוּלִים בְּהַמְחַשְׁבָּה, וְכֵן הַמְדָה קוֹדֵם יִצִּיאָתָה לְגִילּוּי הִיא כְּלוּלָה בְּשִׁכָּל וְאַחֲכַי נִמְשָׁכִים בְּבַחֵי גִילּוּי, וְהִנֵּה כְּשֶׁהַדְּבַר יּוֹצֵא לְגִילּוּי הוּא תוֹפֵס מִקּוֹם וּבַחֵי יֵשׁ וְדְבַר, מִשֵּׁאֲכַי כְּשֶׁהִי כְּלוּל מִמְחַשְׁבָּה אַעֲפֵי שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ שֵׁם בַּחֵי הַדְּבַר אֲבָל הוּא כְּלוּל וּבְטֵל לְגַבֵּי הַמְחַ

ואינו תופס מקום כלל. ואלו הי' התלמיד משיג מח' הרב, לא הי' תופס מקום אצלו הדבור של הרב כי במחשבה יש גילוי השכל יותר מבדבור רק משום שאין המחשבה מתגלה לזולתו אז הדבור תופס מקום, אבל בגילוי המח' הנה הדבור בטל במציאות אע"פ שישנו כלול שם וכביטול היוו במקורו, וכן הוא בענין המדות בשכל, וכך עד"ז בהגלות נגלות בחי' עשי' ותיקון דישראל וההמשכה הנמשכת ע"ז ממילא נכללה ונתבטלה עשי' דמלאכים עד כאלו אינו תופס מקום כלל לגבי עשי' דישראל, וזהו דנטלי עשי' ממה"ש, וזהו היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני, חברים הן המלאכים שהן מקשיבים לקול והמשכה הנמשך ע"י הנשמות ואומרים השמיעני, והיינו מטעם הנ"ל דאף שהם ג"כ ממשיכים מ"מ כיון שההמשכה שע"י ישראל גבוה מאד נעלה לכך הם מקשיבים ושומעים לקול והמשכה זו דוקא.

ו) והנה הסיבה והטעם למה שנש"י נמשכו ונתלבשו בגופי' גשמי' ולנשמות המלאכים ניתן גופי' רוחני' הוא מפני שנש"י גבוהי' יותר מנשמות המלאכים, לכך יוכלו להפוך גם הגוף הגשמי משא"כ נשמות המלאכים לא היו יכולים כלל להפוך גוף גשמי ואם היו נמשכים בגופי' גשמי' הי' יורדים ממדרגתם כמו עזא ועזאל כנודע וכמ"ש במ"א (ע"פ ע"כ יאמרו המושלים) ממשל מדורת אש גדולה שתדחה גם החושך היותר גס ועב משא"כ נר קטן כו', והענין ע"פ מ"ש במ"א מזה בביאור הפסוק ה' בחכ' יסד ארץ כונן שמים בתבונה, וידוע דהחכ' למעלה מהתבונה ולכן בחכ' יסד ארץ שהיא גשמי', ושמים שהם רוחני' לגבי ארץ נמשכו מתבונה שלמטה מהחכ', ולכך לא יוכל להיות מהתבונה יסד ארץ, רק מההכמה דוקא שלמעלה מהתבונה נמשך להיות יסד ארץ, וכך ממש הר"ע נשמות ומלאכים שהנשמות שרשן מבחי' ח"ע כמ"ש בני בכורי ישראל, וכמשל הבן שהוא נמשך ממוח האב, ולכן מתלבשי' בגופי' גשמי' מד"י גשמי' דארץ כי בחכמה יסד ארץ, משא"כ נשמות המלאכים נמשכים מבחי' תבונה שלמטה מן החכמה, ולכן לא יוכלו להעלות הגופי' גשמי' שמבחי' ארץ, רק מבחי' שמים דהיינו רוחני' ב"י אש ורוח כנ"ל, וביאור הענין כי חו"ב הוא בחי' י"ה דשם הוי' החכ' הוא בחי' יו"ד ונמשך מבחי' קוצו של יו"ד שהוא בחי' רצה"ע ב"ה, וממנו נמשך ונסתעף השכל שהוא בחי' חכמה, אלא ששכל זה הוא בחי' שכל הנעלם מכל רעיון שאינו מושג עדיין (ולכן הוא יו"ד נקודה קטנה שאין בה השגה והתפשטו' כו'), ואח"כ נמשך ממנו הבינה שהוא השגה אלקי' בבחי' השגה ממש, וכמו ה' שיש לה התפשטות אורך ורחב כו', והנה עד"מ באדם כשהוא משיג השכל בהשגה ממש או הוא נמשך ונתלבש באותיות, כמשל המשיג איזה השגה שאח"כ חושב במחשבה בצירופי אותיות, אבל קודם שהשיג בהשגתו א"א כלל לחשוב, כך עד"מ למעלה מבחי' תבונה מתפשטי' ונמשכים אותיות כמ"ש בכהאריו"ל בענין פתוחי חותם, ומשם נמשכו המלאכים מאותיות המח' הנמשכי' ומתפשטי' מבחי' תבונה, וע"כ יש הרבה מלאכים לאין קץ מריבוי התחלקות האותיות, ולכן נק' המלאכים עומדים שהן במדרגיגה א'.

וגם אין מהם הולדה כמו שמאות א' לא יולד אות אחר. אבל ישראל להיות שרשן מבחי' ח"ע שהוא בחי' עצמות השכל, ונק' שכל הנעלם, לכך הם יכולים להשפיע ולהרביץ תורה כו' ונק' מהלכים כו' כמ"ש במ"א (ומשארז"ל ישראל עבמ"ח אין ר"ל מאותיות הנמשכים מבחי' תבונה רק מבחי' חכ' שנק' ג"כ מחשבה כמ"ש במ"א ע"פ אם בחוקותי תלכו ענין ופי' עבמ"ח שהוא ג"כ בחי' שלמעלה מהשגה והבנה כו') וכיון שכן שנש"י שרשן מח"ע לכן יכולים ג"כ לברר ולהפוך חשוכא היותר למטה להפכו לנהורא. כי בחכ' אתברירו, משא"כ המלאכים אין יכולים לברר ולהפוך רק הגוף רוחני (וכמ"ש במ"א ג"כ שהמלאכים נק' חיות ובהמות אר"י ושור' והגוף שלהם בחי' צומח, משא"כ גוף האדם בחי' דומם כי בחכ' יסד ארץ ע"ש באריכות), וזהו דנש"י נטלי עשי' ממלאכים כו'.

ז) ומעתה יובן ג"כ הענין דקו"ב דארז"ל שאין המלאכים או' קדוש למעלה עד שיאמרו ישראל למטה, אבל בענין ברכו המלאכים או' ברכו הוי', וישראל או' ברכו את הוי', ונת' לעיל אות א' הקושיא למה באמירת קדוש יש לישראל מעלה יתירה, ולפי הנ"ל יובן זה, רק בתחלה צלה"ק מהו ענין קדוש ומהו ענין ברוך, והענין דבחי' ח"ע הוא הנק' קדש, וקדוש בוי"ו הוא המשכה מבחי' חכ"ע, וברוך הוא ההמשכה מבחי' בינה, כמ"ש ברוך הוי' מן העולם ועד העולם מעדאת"כ לעדאת"ג (וכמבואר בפע"ח שער ז' פ"ב ושער י"ד פ"ג), וביאור הענין יובן בהקדם הטעם מה שקראו חז"ל להשיית בלשון הקדוש ברוך הוא, דאי' בזהר קצ"ה סתים וגליא (עמ"ש בפ"י סתים וגליא בדרוש ל"ג בעומר) גלי' נק' עדאת"ג המח"י עולמו' בחי' דבור, אך מה שאינו מתגלה ומתלבש בעולמות נק' סתים והוא סובב וממלא, וב' בחי' אלו זהו בחי' קוב"ה דבחי' קדוש הוא בחי' סתים ובחי' ברוך הוא בחי' גליא) כי הנה יש ב' בחי' הא' הוא בחי' השתל' העולמות, והב' הוא בחי' שלמעלה מהשתלשלות, וזהו"ע קדוש וברוך כי ברוך הוא מל' בריכה כמו עד"מ שערשין בריכה וממנה ממשיכי' אח"כ מים לכמה מקומות, כך יש למעלה בחי' בריכה שהוא מקור בחי' השתל', כמאמר אנת הוא עה"ע שיש בחי' השתל' ער"ע, כמו עד"מ בנפש משכל למדות וממדות למח' כו', ומקור השופע לבחי' זו נק' בריכה והוא בחי' בינה, כמ"ש ברע"מ פ' בא דמ"ב ע"ב שהוא מקור השפעת הבנת והשגת אלקותו ית', וממנה נמשך ג"כ בגעה"ע להיות נהנין מזיו כו', אך בחי' אא"ס ב"ה עצמו הוא למעלה מהשגה והבנה ולמתב"כ, ואעפ"כ הארה ממנו שורה ומתלבש בחכ"ע, וכמ"ש הוי' בחכמה, ועזיב והחכמה מאין תמצא, אין נק' מה שאינו מושג שהוא למעלה מעלה מבחי' בינה והשגה, דהיינו שמתגלה בחי' אא"ס מה דלמתב"כ כו', ולא ניתן ליהנות בו מאחר שאין שם שום תפיסא והשגה, וענין גילוי זה הוא רק ביטול השגה וביטול הנשמות במציאות באא"ס ב"ה דלמתב"כ, והוא בחי' ומדריגה החכ' שהוא בחי' כח מ"ה בחי' ביטול כנודע, ובחי' גילוי זה זהו בחי' קדוש, כי קדוש לשון מובדל שאא"ס ב"ה מובדל ולמתב"כ ולא כמו בחי' ער"ע הנ"ל.

שמות העילה נתפסת ומתלבשת בהעלול כו', רק הוי"ו זקדוש הוא גילוי הארה שנמשך מבחי' זו ע"י בחי' שערות כו', ולכן קראו רז"ל הקב"ה ע"ש ב' מיני המשכות הללו דבחי' למעלה מההשתלשלות הנק' קדוש ומה שנמשך אח"כ בחי' השתל' הנק' ברוך כו' וכמ"ש במ"א שזהו ג"כ מ"ש בווהר אנת הוא עה"ע וסה"ס ב כו', ולכך באמירת קדוש ישראל דוקא הם המתחילים כי להיות המשכה זו מבחי' אא"ס ב"ה המאיר בחכ"ע והחכמה מאין תמצא ע"כ הוא דוקא ע"י ישראל ששרשם מחכ"ע כנ"ל אות וי"ו, ולכך א"א להמלאכים להתחיל לומר קדוש כי שרשם מבחי' מקור ההשתל' בחי' בינה וא"א להם להמשיך בחי' זו שלמעלה מהשתל' אבל בענין ברוך שהוא בחי' המשכת האור מבחי' מקור ההשתל' בחי' בינה זהו ע"י המלאכים ששרשן נמשך מבחי' בינה, והן קרובים יותר לבחי' מקור זה מישראל, הגם שנש"י גבוהי' בשרשן מהן, אך הרי הם מלובשי' בגופי' גשמי', משא"כ המלאכים מצד שגוויותיהם רוחני' הם קרובים יותר לבחי' מקור ההשתלשלות, וכיון שהם נמשכים ממקור זה ושם שרשם ע"כ יכולים להמשיך מבחי' זו, ולכן הם אומרים ברכו ה' עצמו וישראל אומרים את ה' כו', והענין כי הגה מבואר בע"ח דבי"ע נק' עלמין דנוק' לפי שמקבלי' ממל' דאצי', ודרך כלל בת"ז אי' אימא מקנא בכורסייא שהוא בעולם הבריאה ז"א מקנן ביצי' מל' מקנן באופן שהוא עשי' שכל חיות העולם דעשי' הוא ממל' דאצי' ע"י שמתלבשת במל' דעשי', משא"כ בבריאה ויצי' החיות מבינה ז"א, והענין כי למטה כל המצות הוא ע"י קעומ"ש כמו מצות טלית שצריך להתעטף תחלה לקבל עומ"ש, ולכן לפני כל מצוה צריך לקבל עליו עומ"ש, וזהו שארז"ל מצות צריכות כונה, והענין כי הגה במצות יש מהן שראויים גם עפ"י הטעם כמו לא תרצח לא תנאף כו', וכן במ"ע ואהבת את הוי' שראוי לאהוב אותו מפני שמתבונן תחלה ביוצר אור איך שהוא מחי' את כל העולם, אעפ"כ אי' בכהארז"ל שקודם ק"ש צריך לומר הריני מקבל עלי מצות ואהבת כו' כי גם שראוי ע"פ הטעם א"כ אין זה ציווי כלל שגם אלו לא נצטווה הי' מקיים כן, אבל הציווי הוא הגם שלא היו ראויים צריך לקבל עומ"ש בכל מצוה, והיינו לפי שמקבלים מבחי' מל' דאצי' שמתלבשת בעולם העשי' כנ"ל, אבל המלאכים שהן בבריאה ויצירה לא נאמר עליהן כלל שנצטוו לאיזה מצוה, והגם שיש להם אהוי"ך זהו מצד השגתם בעצמם ולא מצד הציווי מפני שאינם מקבלים ממל' כו', וכן לענין ברוך את הוי' * שאינם אומרים את מפני שאינם מקבלים ממל', אבל ישראל או' את לפי שהם בעשי' ששם מקננת המל' כו' וז"ל.

וזוהו פי' קדש ישראל להוי' מי שהוא בחי' ישראל הוא קדש להוי' שהוא עולה ונכלל בבחי' קדש העליון שהוא בחי' סוכ"ע, וממשיך משם ההארה להיות בחי' קדוש בויו"ו הוא המשכה ראשית תבואתה כנ"ל שהמלאכים אין אומרים קדוש עד שישראל יאמרו תחלה, הרי שישראל הם בחי' ראשית והמלאכים

נק' תבואה כמ"ש בזהר פ' פנחס ע"פ מצמיח חציר לבהמה שזהו בחי' יוצר משרתים כו', אבל להיפך ח"ו כל אוכליו יאשמו, פי' שאוכל בחי' ישראל שלו, דהיינו כח הארת נשמתו המחודש בו בכ"י דוחה אותה ח"ו עד שאינה יכולה להאיר בקרבו, דהיינו מחמת כעס כמארז"ל כל הכועס נשמתו מסתלקת ממנו, או מחמת תאוות ח"ו כמ"ש לא יגורך רע או מחמת גסות אשר בהכל יכול לאכול בחי' ישראל שבו כמ"ש נבלע ישראל בגוים, פי' שנבלע בחי' ישראל שלו בז' מדות רעות, ויכול לבלוע בחי' נש"י שבו בכח המדות רעות אשר בקרבו, לזאת כתיב כל אוכליו יאשמו, יביא אשם כמועל בקדשים, שהי' מביא איל ומקריב השמנונית הוא החלב וגם הדם הוא החמימות ע"ג המזבח, אזי גם הוא מחויב לעשות כן, ולא סיגופים בלבד אלא מרירות להתמרמר בלבו בקרבו כדי שיהי' לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוה, כמ"ש שמנת עבית כשית, פי' בשמנונית ובגשמיות שלך כסית אור נשמתך, עד שאינה יכולה להאיר ולשלוט בך, אך מלת כשית כתיב בשי"ן ג' קוין, שיש עוד זכות ג' אבות, וזהו חזרת לך בריתי יעקוב, שתוכל לבוא לבחי' רחמנות שתרחם על ניצוץ אלקות הוא אור נשמתו הנבלע בגוים, ואף את בריתי יצחק שתוכל לבוא לבחי' גבורות קדושות להתגבר על יצרו כמארז"ל לעולם ירגיזו כו' עד שיהי' בבחי' סו"מ ועש"ט, ואח"כ ואף את בריתי אברהם אוכור והארץ אוכור, פי' ע"י שיזדכך בחי' אהבה שלו שהוא בחי' חסד לאברהם, או והארץ אוכור, ארץ העליונה מקור כנס"י בחי' מל' יכול לעלות וליכלל לגמרי בפנימי' רצונו ית' כנ"ל.

קדש ישראל לה' ראשית תבואתה. ואי' בתדב"א ח"א פי"ד שני דברים יש בעולם כו' ואלו הן תורה וישראל, וא"י איזהו מהם קדם, דרכן של בני"א אומרי' תורה קדמה שנאמר ה' קנני ראשית דרכו, אבל אני אומר ישראל קדמו שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתו. נמצא שמפרש תבואתה על תורה וישראל הם ראשי' התבואה, וכן במד"ר בראשית פ"א ארז"ל מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר היינו גם לתורה שהרי בכל התורה נאמ' צו את בני"י דבר אל בני"י, ונמצא מובן כי מחשבתן של ישראל קדמה גם לתורה כו'. ולהבין ענין מה שנק' התורה בשם תבואה וענין מה שישראל הם ראשית תבואתה, הנה תיבת תבואתה שבפסוק קדש כו' תבואתה כתיב תבואתה בה"א לבסוף והניקוד הוא בחולם שזהו כמו שהי' נכתב בוא"ו לבסוף תבואתה, והגם כי אינו קרי וכתוב רק מהניקוד משמע כמו שהי' נאמר תבואתו בוא"ו לבסוף, וצ"ל מהו"ע תבואתה ותבואתו שהו"ע תבואת ה' ותבואת וא"ו, ויובן בהקדם ענין מה שהרגלים הם בזמן בישול התבואות כמ"ש את חג המצות תשמור שבעת ימים תאכל מצות למועד חדש האביב (בפ')

משפטים) שבפסח צ"ל בזמן האביב הוא זמן בישול שעורים כמ"ש כי השעורה אביב, ואם עדיין לא נגמרו בישולם מעברים את השנה כמארז"ל בסנהדרין דיי"א ע"ב ת"ד על ג"ד מעברין את השנה על האביב ועל פירות האילן ועל התקופות, וכן חג השבועות הוא בזמן ביכורי קציר חטים, כמ"ש חג הקציר ביכורי מעשיך אשר תזרע בשדה, וחג הסוכות הוא ג"כ על זמן אסיפת התבואה כמ"ש וחג האטיף בצאת השנה באספך את מעשיך מן השדה, שלכאורה יפלא מהו שיך ענין המועדים שהם מועדי ה' לזמן בישול ואסיפת התבואה כו'. אך הענין הוא דכמו שיש תבואה זוריעה וקצירה בגשמיות כמ"כ יש תבואה זוריעה וקצירה ברוחניות, רק שאין מקרא יוצא מידי פשוטו ה' צ"ל נגמר התבואות בגשמיות, ובאמת הא בה"ת כשה' נגמר ענין התבואה והזריעה והקצירה ברוחניות ממילא ה' נגמר בישול התבואות בגשמיות כי גופא בחר רישא גריר. ולכן עיקר קפידא על התבואה ברוחניות, וביאור ענין התבואה ברוחניות הנה ארז"ל ברפ"ח דפסחים דפ"ז ע"ב ע"פ זורעתיה לי בארץ (הושע ב') אר"א לא הגלה הקב"ה את ישראל אלא כדי שיתוספו עליהם גרים, כלום אדם זורע סאה אלא כדי להכניס ממנו כמה כורין, ולכאורה צ"ל מהו המעלה בהוספת גרים הלא ארז"ל קשים גרים לישראל כספחת, וגם מה שיך לומר כדי להכניס ממנו כמה כורין הלא אינו מצוי אצלינו גרים כלל, ומה"ע כדי שיתוספו עליהם כו'. אך הענין הוא דפי' גרים אין הכוונה על גרים דוקא אלא על ענין העלאת הניצוצות אשר נפלו בשבה"כ מזמ"ק דתהו שנפלו בשבה"כ כמ"ש ואלה המלכים כו' ועז"ז עת אשר שלט האדם באדם לרע לו ששליטת אדם בליעל באדם דקדושה הוא לרע לו בכדי להוציא מאתו הניצוצות שנפלו בשבה"כ. וז"ע מ"ש ויברך יעקב את פרעה שברכו שיוכלו לברר ולהעלות הניצוצות מאתו דכתיב וגם ערב רב עלה אתם ואיתא שהעלו ר"ב ניצוצות ע"י ג' מצרים וע"ז ברכו יעקב שיוכלו לברר ולהעלות הניצוצות מאתו וע"י בידור הניצוצות דתהו ע"י יורשים מבחי' אורות דתהו שנודע שמעלת התהו על התיקון שבתהו ה' ריבוי האור ומיעוט הכלים ובתיקון הוא מיעוט האור וריבוי הכלים. ונת' בכ"ד בענין הריבוי והמיעוט אינו שאור זה עצמו נתמעט כ"א שענין ריבוי האור דתהו לבד מעלת הריבוי הוא אור אחר היותר נעלה שלא בערך לגבי בחי' מיעוט האור דתיקון, ע' בד"ה אם בחוקתי ובד"ה חביבין ישראל, ולכן יתכן ע"ז ענין כדי שיתוספו עליהם שזהו כענין תוספתו של הקב"ה שהוא מרובה על העיקר, וזהו כדי להכניס ממנו כמה כורין כו' שהוא תוס' מרובה שע"ז יורשין אורות דתהו שהם בלתי מוגבלים כו'.

והנה ענין הזריעה הוא עד"מ כשזורעין גרעין בארץ א"א להיות צומח ממנו כ"א כשנרקב בארץ ובטל לכת הצומח אשר בארץ או מצמיח וכ"ז שאינו נרקב אינו צומח ממנו כלום וכך יובן ענין הזריעה הוא מה שנש"י ירדו להתלבש בגוף ונה"ב וביותר בזמה"ג שהם תחת ממשלת השר שאו

הוא כמו רקבון וכליון ממש ומ"מ מקיימים תומ"צ בבחי' אתכפי' ואתהפכא עי"ז נעשה הצמיחה בתוס' וריבוי שלא בערך נגד מה שהי' הנשמה קודם התלבשותה בגוף כו', ועיקר גילוי הצמיחה יהי' לע"ל שעז"נ וארוכתך מהרה תצמח שהצמיחה יהי' גילוי בחי' וארוכתך הוא בחי' א"א את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח שהגילוי שיהי' ע"י מ' ב"ד זהו"ע הצמיחה שהוא כמ"ש ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד בחי' גילוי הכתר, וכן כתיב זורע צדקות מצמיח ישועות הוא בחי' וישע ה' אל הבל בחי' ש"ע נהורין עלאין כו' והיינו שימשך גילוי אלקות למטה כמו למעלה שגם למטה יאיר גילוי אלקותו ית', ועז"נ ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם פי' מעדאת"כ לעדאת"ג שהם בחי' עלמא עלאה ועלמא תתאה. ושרש ב' עולמות אלו הם מב' שמות הוי' שלפני יגמח"ד דכתיב ויקרא הוי' הוי' ופסיק טעמא בינייהו. ופי' בזה דשם הוי' דלעילא לע"י אתמר שהוא בחי' עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד בחי' שמו הגדול שם הוי' שבסוכ"ע מקור עלמא עלאה, ושם הוי' דלתתא הוא הוי' ל' מהווה מקור בחי' עדאת"ג שם הוי' שבסדר ההשתל', וע"י הרקבון והביטול של נש"י ע"י נמשך מבחי' שם הוי' דלעילא בבחי' שם הוי' דלתתא וממילא יומשך הגילוי מעדאת"כ בעדאת"ג שגם למטה יהי' גילוי אלקות כמו בעדאת"כ בחי' עלמא עלאה בחי' סוכ"ע. וזהו שנאמר ביום ההוא יהי' ה' אחד פי' אחד הוא בחי' יחו"ע שגם למטה יתגלה בחי' יחו"ע בחי' ד"ע כמו שקמי' כל"ח ואו יהי' הוי' אחד, פי' עכשיו כתיב הנסתרות לה' אלקינו רק והנגלות לנו ולבנינו ו"ה נגלות וא"ו הוא בחי' שיחא סדרי משנה ה' אחרונה בחי' דבור זהו שרש הנגלות לנו ולבנינו, אבל לע"ל יהי' ב"פ י"ה שגם בחי' ו"ה יהי' במדריג' י"ה ויהי' נגלות למטה כמו למעלה כו'.

והנה הארה מבחי' צמיחה זו מאיר ברגלים ולכן נקבעו ע"ש התבואות, וסדר הרגלים רגל הראשון הוא חג המצות דכתיב בי' למועד חדש האביב, והיינו כמ"ש כי השעורה אביב שאז זמן בישול שעורים, וענין בחי' שעורה בעבודה, הנה שעורה הוא בחי' שעור ה', פי' ה"א הוא כמ"ש אלה תולדות כו' בהבראם, וארז"ל במנחות דכ"ט ע"ב בה' בראם בה' נברא העוה"ז, ובמד"ת סי' ס"ג אמרו למה נברא העוה"ז בה"א מה ה"א אדם מוציאה מתוך פיו אין בה לא ריחוש שפתיים ולא חריצת לשון, כך לא בעמל ולא ביגיעה ברא הקב"ה את עולמו, והיינו כי הבל הלב שבאות ה' הוא יותר מועט מכמו בשאר האותיות וכנודע שה"א הוא בחי' אתא קלילא דלית בי' מששא, ולכן אני הוי' לא שניתי שאין בו שינוי כלל וכלל ואתה הוא קודם שנבה"ע ואתה הוא לאחר שנבה"ע כי כללות השתל' העולמות הוא רק משני אותיות כמ"ש כי ב"ה הוי' צור עולמים ביו"ד נברא העוה"ב ובה"א נברא העוה"ז שכמו ששני אותיות אינם תופסים מקום נגד בחי' הדבור וכ"ש לגבי עצמיות האדם כן ויותר מכן לאין ערוך יובן ששני אותיות אלו אינם תופסים מקום נגד אלקות ית' עצמותו ומהותו ולכן אני הוי' לא שניתי כלל, ופי' שעורה שעור ה' שבחי' ה"א זה בחי' התהוות הנבראים צ"ל משוער ומצומצם בה'

מוצאות הפה עד שמוצאים כ"ב אותיות ויש בחי' חילופי' ותמורות וחילופי' דחילופים ותמורות דתמורות וכנודע מענין רל"א שערים המתגלגלי' פנים ואחור ועז"נ נודע בשערים בעלה כל חד לפושע"ד היינו לפי ערך השיעור הנמדד לו מבחי' הבל הלב דאות ה' דבהכראם בה' בראם שיש לכל הנבראים מדה מצומצמת מלאכים בפ"ע ונשמות בפ"ע וכשמאיר יותר מחוק הקצוב א"א לקבל כלל שהרי המלאכים שהם נבראים הגדולים כנודע ממ"ש במ"א בענין מה גדלו מעשיך ומה רבו מעשיך הרי ארו"ל הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפם פי' שכשהאיר להם יותר מחוק הקצוב להם מבחי' אצבעו הקטנה הוא כמ"ש שם הקטנה רחל ה"א קטנה רחל הוא בחי' בהכראם בה' בראם שהוא ה' ועירא שלכן נק' אצבעו הקטנה ואזי ושרפם שנתבטלו לגמרי שלא הי' יכולים לקבל כלל, וכ"ש שארי הנבראים כו', והנה בפסח אז האיר בנש"י להיותו מושג אצלם בבחי' ראייה בחי' שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה שיהי' מושג בבחי' ראייה והכרה בחי' אין האלקי המהווה מאין ליש כי מצרים הוא בחי' מצר מי שמעלים ומסתיר על בחי' מי ברא אלה שלפי שמצרים הוא בחי' ערות הארץ העלים והסתיר על האין האלקי ששופע מאין ליש תמיד כמ"ש ובטובו מחדש בכי"ת מע"ב, שבכל עת ובכל רגע נמשך האין האלקי להוות ולהחיות מאין ליש, וכדכתיב לעולם ה' דברך נצב בשמים ופירשו רז"ל ובמדרש ובסש"ב בשם הבעש"ט שדבר הוי' נצב תמיד בשמים להחיותו ועד"ז בכל הנבראים כנ"ל בענין שעורה ואם הי' מסתלק כרגע הי' אין ואפס מכל הנבראים, רק שמצרים בחי' ערות הארץ וישראל כשהיו במצרים היו משוקעי' במ"ט שע"ט לא הי' נראה ונגלה להם בחי' האין האלקי השופע תמיד, וענין יצי"מ הוא שיצא ממצרים וגבולים המעלימים ומסתירים עד שהכירו בבחי' ראייה איך שמי ברא אלה הוא בחי' האין האלקי המהווה תמיד מאין ליש כו', ולכן נאמר כי בו יצאת ממצרים, פי' ב' בבחי' שעורה כי זה השער לה' שבחי' שעורה שיעור ה' הוא השער והמבוא הראשון אשר בו נתבררו נש"י לאלקים בצאתם ממצרים וכדכתיב בואת יבא אהרן אל הקדש, ופי' בזהר דא תרעא לאעלאה שהוא בחי' השער והפתח הראשון ובעבודה הוא בחי' יראה וכמשארז"ל (שבת דל"א סע"א) כל אדם שיש בו תורה ואין בו יר"ש דומה לגובר שמסרו לו מפתחות הפנימי' ומפתחות החיצוני' לא מסרו לו בהי עייל שהיראה הוא בחי' מפתחות החיצוני' הוא בחי' השער הראשון אשר דרך בו נכנסים לדבקה בו ית' כו', וזהו כי השעורה אביב וכתוב למועד חדש האביב פי' אביב הוא נוטריקון א"ב י"ב, פי' אב קאי על הקב"ה דכתיב כי אתה אבינו י"ב הוא בחי' י"ב בקר והים עליהם מלמעלה ד' חיות המרכבה וכ"א כלול מג' שרש י"ב שבטים, ותיבת אביב מורה על החבור בהי' י"ב שבטים לבחי' אב הוא הקב"ה דכתיב ב' כי אתה אבינו כי אביב לשון חיבור מלשן קישות שהתליע באבי', פי' באבי' בעוד מחוברת לקרקע, וכתוב שבעת ימים תאכל מצות למועד חדש האביב, פי' שע"י אכילת לחם מצה עי"ז נעשה בחי' האביב החבור ונש"י לאלקות, כי הנה ארוז"ל אין התינוק יודע לקרות אבא עד

שיטעום טעם דגן עי"ז קורא אותו אבא והגם כי אינו מבין למה הוא אביו כמו הגדול שמבין שהוא אביו מפני שהולידו מ"מ הרי קריאתו שקוראו אבא הוא בגעגועים עוד יותר מכמו הגדול שמבין כו'. וזה נעשה ע"י טעימת טעם דגן מחמשת מיני דגן וזהו בגשמיות וכמ"כ יובן ברוחניות שע"י אכילת מצה עי"ז מתחזק הקריאת אבא לאבינו שבשמים, דהנה מצה וחמץ המה אותיות שוים, שההפרש רק שחמץ הוא בחי"ת ומצה בה"א, והיינו שלחם חמץ הוא בחי' הגבהה והתנשאות שמעלים ומסתיר על האין האלקי השופע מאין ליש, משא"כ מצה הוא בחי' לחם שבבחי' ביטול ושפלות שאינו מסתיר על האין האלקי המזוהה תמיד מאין ליש ואדרבה ע"י אכילת מצה מתחזק בחי' ההשגה בבחי' ברא אלה שכמו הלחם בגשמיות לבב אנוש יסעד כמ"כ לחם דמצה סועד לבב אנוש להתחזק בבחי' ההכרה כאלו רואה ממש בחי' מי ברא אלה הוא בחי' האין האלקי המזוהה תמיד מאין ליש כו' וזהו שע"י לחם מצה נעשה מועד חדש האביב חבור אב י"ב כו'. ועו"ל אביב מל' אב שפסח הוא אב לכל המועדים שהגם שבועות וסוכות גבוהים יותר ממנו א"א לבא לבחי' שבועות וסוכות כ"א שתחלה יהי' חג הפסח והרי הוא האב לכל המועדים שפסח הוא בחי' הפתח הראשון כמ"ש ופסח ה' על הפתח שהוא הפתח והמבוא הראשון כנ"ל בענין כל אדם שיש בו תורה ואין בו יר"ש שדומה לגובר כו' בהי עייל שזה השער לה' דא תרעא כו' וזהו ענין תבואתה בחי' תבואת ה' הוא בחי' שעורה שעור ה' דכהבראם בה' בראם בחי' יראה כו'.

והג הקציר ביכורי מעשיך אשר תזרע בשדה. שחג השבועות נק' חג הקציר קציר חטים כמ"ש וחג שבועות תעשה לך ביכורי קציר חטים (בפ' כי תשא פל"ה פכ"ב) שהוא זמן הבאת ביכורים שלפי פרש"י בפ"ר דחלה משנה יו"ד שתי הלחם ביכורים אקרי וכן פרש"י בחומש, ולמאי דתנן בעצרת על פירות האילן יתכן ג"כ שהרי חטה יש דיעה בגמרא שמין אילן הוא שהרי ר' יהודא סובר אילן שאכל אדה"ר חטה היתה בפ"ו דברכות ד"מ סע"ב, ושרש ענין בחי' הגילוי דשבועות שהוא בחי' פרי האילן הוא דכתיב כי האדם עץ השדה שנמשל בחי' אדם לעץ השדה וכתוב זאת התורה אדם שהתורה היא בחי' אדם והוא בחי' עץ חיים אילנא דחיי כמ"ש עץ חיים היא למחויקים בה, ונמשלת לבחי' אדם שכמו באדם יש רמ"ח אברים ושס"ה גידים כן בתורה יש רמ"ח מ"ע ושס"ת מל"ת, שרמ"ח פקודין הם רמ"ח אברים דמלכא בחי' אדם שעל הכסא ושס"ת ל"ת שס"ה גידים כו' כמ"ש מזה במ"א, והנה כמו שאנו רואים שהארת הנפש המחי' את הגוף הוא מתאחד עם הגוף ביחוד גמור משא"כ הארת הנפש שמאיר בדבור אם שהוא ג"כ מכחות הנפש מ"מ הרי הדבור גראה כמו שגפרד מן זאדם וממילא הארת הנפש שבבחי' הדבור יותר מועט מן הארת נפשו להחיות גופו וכנודע מ"ש במ"א בענין ההפרש בין ג' לבושים דמחדו"מ לבחי' גופין (ע' בד"ה אוא"ס אור ושם) ועד"ו יובן ההפרש בין פסח לשבועות שהגם שבפסח הי' גילוי

בח"י שאו מרום עיניכם בבחי' וראו מי ברא אלה בחי' ה' דבהכראם הוא בחי' דבר ה' האין האלקי ששופע תמיד מאין ליש עכ"ז הנה הוא מה שהוא מקור לעולמות בי"ע נבראים בע"ג ונפרדים כמ"ש ומשם יפרד והי' לדי' ראשים הם ד' מחנות שכינה כו', אבל בחג השבועות הי' מ"ת שע"י בחי' רמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ת עי"ז נמשך ונתגלה מבחי' אא"ס ב"ה עצמותו ומהותו שלמעלה מבחי' שרש ומקור להתהוות עולמות דבי"ע כו' שז"ע מה שנק' התורה בשם אדם שרמ"ח פקודין הם רמ"ח אברים דמלכא שבהם וע"י מתגלה אא"ס ב"ה בחי' ועל הכסא דמות כמראה אדם. וכתוב כי האדם עץ השדה הוא בחי' וא"ו אילנא דחיי עץ חיים היא למחויקים בה. ועל בחי' וא"ו זה נאמר ונתתם לי אות אמת ואמרו בזהר דא אות וא"ו בחי' אילנא דחיי דכתיב ב' אח"כ והחייתם את אבי כו' (יהושע סי' ג' פסוק י"ב י"ג) שהוא בחי' וא"ו דוהגורא אל עליון בחי' בריח התיכון המברית מן הקצה אה"ק. וז"ע תבואתו בחי' תבואת וא"ו שהוא כענין קדוש בוא"ו דכתיב קדוש קדוש קדוש ה' צבאות פי' בכדי שיהי' ה' צבאות אות הוא בצבא דילי' בחי' ה' אחרונה שהיא מקור לעולמות בי"ע צבא דילי' צל"ת ג"פ קדוש פי' איך שהוא ית' קדוש ומובדל מבחי' זו והיינו נגד ג' אותיות יה"ו דשם הוי' שקודם אות ה' אחרונה כו', ועש"ז נק' הקב"ה, ברוך הוא בחי' ממכ"ע בחי' ה' אחרונה, קדוש הוא בחי' סוכ"ע הוא בחי' וא"ו, ונמצא כי ע"י התורה נמשך בחי' אא"ס עצמותו ומהותו בחי' סוכ"ע כו', וזהו שנק' חה"ש בשם קציר חטים כי חטה גימט' כ"ב היינו בחי' כ"ב אתון דאורייתא שבהם וע"י נמשך אא"ס ב"ה עצומ"ה שעז"נ נגילה ונשמחה בך הוא בחי' אא"ס ב"ה עצומ"ה וגם בך הוא כ"ב אותיות והיינו שע"י כ"ב אותיות התורה עי"ז נמשך מבחי' אא"ס ב"ה עצומ"ה.

אך עדין צ"ל הלא ביו"ט אסור לקצור ואיך נק' חגה"ש בשם קציר חטים כמ"ש וחג הקציר אך הענין הוא דוקא על בחי' הקצירה שברוחניות דכתיב עיניך בשדה אשר יקצרון (רות ב' ט') ופי' בזהר ובמד"ר עיניך קאי על סנהדרין שנק' עיני העדה, ע' בוח"ב ויקהל דרי"ח ע"א ונק' הסנהדרין בשם עיניך שכומו שאנו רואים באדם שכל הרמ"ח אברי' נגררין אחר העינים ולכן הציווי והאזהרות הוא על העינים ביותר כמ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים כו' וארז"ל עינא ולבא תרין סרסורין העין רואה כו' והלב חומד וכ"ז שלא ראה העין אינו שייך החמדה בלב, ונמצא כי העיקר הוא העינים, וזהו שאה"כ תנה בני לבך לי ועיניך דרכי הצרינה (במשלי כ"ג כ"ו) שכיון שתתן לי לבך ועיניך ממילא תנצור דרכי הם דרכי התמ"צ, ונמצא כי כל הרמ"ח אברי' נגררין אחר העינים כי יש מצות התלויים בשארי רמ"ו אברים וכולן נגררין אחר הלב והעינים והעיקר העינים, כמ"כ נק' הסנהדרין עיני העדה שכל העדה נגררין אחריהם, ועז"ל פי' מה שנק' הסנהדרין בשם עיניך ע"ש הכתוב לבבתי באחת מעיניך והכתיב הוא באחד מעיניך, כי פי' עיניך הוא כענין עיניך יונים כמשל זיווג היונים הוא מה

שמתכלי' זע"ו, כמ"כ יובן בענין הסנהדרין שכל עבודתם ה' בבחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא וזהו ה' עיקר התענוג שלהם, ועז"נ עיני האדם לא תשבענה כו' מבחי' התענוג דהסתכלות ביקרא דמלכא כו'. ומה שהכתיב הוא באחד והקרי באחת, והיינו אם עבודתם בבחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא נמשך מבחי' יחוי'ת או הוא באחת מעיניך ואם עבודתם בבחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא הוא מבחי' יחוי'ע אזי הוא כפי הכתיב באחד מעיניך כי אחד הוא בחי' יחוי'ע כו', ועש"ו נק' הסנהדרין עיניך כו' ופי' עיניך בשדה כו' שדה הוא ציון כמ"ש ציון שדה תחרש וכתוב וירא והנה באר בשדה וארו"ל זו ציון וכתוב כריח שדה אשר ברכו ה', וע' במד"ר פ' קדושים פכ"ד ע"פ יסלח עורך מקדש ומציון כו' שארו"ל שכל טובות וברכות ונחמות שהקב"ה עתיד ליתן לישראל אינו אלא מציון, ישועה מציון שנאמר מי יתן מציון ישועות ישראל (תלים י"ב) תורה מציון שנאמר כי מציון תצא תורה (ישעי' ב' ג') ברכה מציון שנאמר יברכך ה' מציון (תלים קל"ד) וכתוב כטל חרמון כו' כי שם צוה ה' את הברכה (תלים ס"ו קל"ג) ולפי ערך בחי' עיניך הוא בחי' ההעלאה בבחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא לפי ערך זה נמשך בחי' בשדה אשר יקצורו, הוא בחי' התשלום גמול הנמשך מבחי' ציון שנק' שדה היא היא ההמשכה שנמשך מההעלאה שע"י עיניך וכדכתיב זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד (בהושע י' י"ב) ומשמע בגמ' סוכה דמ"ט ע"ב שקצרו של חסד הוא בחי' התשלום גמול של הצדקה וכמשל הקצירה בגשמיות שמקצירת התבואה עושים לחם שהוא מה שמקבלים מן השדה כן ענין הקצירה ברוחניות הוא התשלום גמול הנמשך מבחי' ההעלאה שנמשך ע"י העלאת העינים הוא בחי' העבודה בבחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא כו', ובחי' קצירה זו שברוחניות שע"י העליות לבחי' עינים הנה קצירה זו הוא ברגלים דוקא שהו"ע מצות רא"י שארו"ל בריש חגיגה מה לראות בשתי עיניו של מקום כך לראות כו' והיינו כמארו"ל במד"ר בסוף שה"ש בשעה שישראל עושי' רצונו של הקב"ה מביט עליהם בשתי עיניו הה"ד עיני ה' אל צדיקים (תלים ל"ד) ובשעה שאין עושים רצונו של הקב"ה מביט עליהם בעינו אחת הה"ד הנה עין ה' אל יראיו (תלים ל"ג) והיינו כי יש ב' השגחות הא' הוא ההשגחה מבחי' שם אלקים בחי' יחוי'ת הב' הוא בחי' שם הוי' יחוי'ע ולכן כשאין עושים רצונו של הקב"ה מביט עליהם בעין אחת היא בחי' יחוי'ת דשם אלקים וכשעושין רצונו של הקב"ה מביט עליהם בשתי עיניו בחי' יחוי'ע ויחוי'ת וממילא נמשך עוד בחי' היותר גבוה, ע' בלק"ת בביאור ע"פ כי תשמע בקול בהג"ה שבין שני חצאי עגולים, וז"ע הקצירה שברוחניות שחגה"ש נק' חג הקציר הוא בחי' הקצירה שנמשך מבחי' שדה זה ציון ע"י העלאת בחי' עיניך בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא דסנהדרין שהם עיני העדה שכל העדה נגררין אחריהם כו', וזהו בד"כ בכל ישראל הסנהדרין הם עיני העדה וכל העדה נגררין אחריהם כמו שרמ"ח אברים שבאדם נגררים אחר העינים כנ"ל, ובד"פ יש בחי' זו בכא"א מישראל שע"י ההעלאה שלו בעבודה בבחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא בק"ש באחד ואהבת כו' לפי ערך זה נמשך הקצירה הוא בחי'

והיו הדברים האלה בד"ת הכתוב מדבר שלפ"ע זה נמשך בחי' המשכת התורה כי על התורה מברכין נותן התורה נותן ל' הוה שבכ"י יש בחי' המשכת התורה ולפי ערך ההעלאה שלו נמשך ההמשכה כו', וכמו בסנהדרין יש קרי וכתוב באחת מעיניך ובאחד מעיניך כמ"כ בכא"א מישראל בעבודתו שבכ"י יש ג"כ ב' בחי' אלו היינו בחי' אחד ובחי' ועד שאם עבודתו בבחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא נמשך מהתכונות בחי' ועד שהוא בחי' יחו"ת אזי הוא כמו באחת מעיניך שבסנהדרין כו' ואם נמשך מבחי' אחד יחו"ע אזי הוא כמו באחד מעיניך כו' כנ"ל שאחד הוא בחי' יחו"ע כו', אך כדי לבא לבחי' זו דחגה"ש צ"ל תחלה בחי' פסח בחי' שעורה שעור ה' דבהבראם בה' בראם בחי' יראה, וכמשארז"ל כל אדם שיש בו תורה ואין בו יר"ש דומה לגובר שמסרו לו מפתחות הפנימי' ומפתחות החיצוני' לא מסרו לו בהי עייל שהיראה היא הפתח הראשון כו' דא תרעא לאעלאה כו'.

וחג האסיף בצאת השנה באספך את מעשיך מן השדה. שחג הסוכות נק' בשם חג האסיף. הנה ארו"ל מכריו ר' ינאי חבל על מאן דלית לי' דרתא ותרעא לדרתא עביד, ופי' רש"י ביומא פ' בא לו דע"ב ע"ב שהתורה היא שער ליראה שהיא הדרתא, וא"כ צ"ל הלא בשבת דל"א אמרו יחד כל אדם שיש בו תורה ואין בו יר"ש דומה לגובר כו' מכריו ר' ינאי חבל על מאן דלית לי' דרתא ותרעא לדרתא עביד, ואיך מדמה תורה למפתחות הפנימי' ויראה למפתחות החיצוני' ואח"כ בהיפך שהתורה היא השער ליראה ונמצא שהיראה היא יותר געלה מן התורה. ובאמת כן משמע ממ"ש ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה' אלקינו (בפ' ואתחנן וא"ו כ"ד) שמשמע שגם התורה הנק' חוקים הם ג"כ רק הקדמה בכדי לבא לבחי' יראה, אך הענין שיש שני בחי' ביראה בחי' יר"ת ובחי' יר"ע, וע"ז ארו"ל אם אין חכמה אין יראה אם אין יראה אין חכמה במשנה פ"ג דאבות (וע' בתוסי"ט שיש גורסין אם אין יראה אין חכמה ואם אין חכמה אין יראה וכ"ה הגירסא בס' דרך חיים, והיינו כי בחי' יר"ת הוא כמארז"ל במשנה ט' פ"ג הנ"ל כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו מתקיימת פי' יראת חטאו שירא שלא ימרוד בהקב"ה ולא יפגם ח"ו במחדו"מ וזהו היראה שהיא מפתחות החיצוני' וע"ז חכמתו מתקיימת הוא בחי' חכמת התורה וע"ז אמרו אם אין יראה אין חכמה, כי כל שחכמתו קודמת ליראת חטאו אין חכמתו מתקיימת ולכן אם אין יראה קודם אין חכמה שאינה מתקיימת כו', אבל יש בחי' יר"ע שעז"א אם אין חכ' אין יראה שבכדי לבא לבחי' יראה זו זהו ע"י הקדמת החכמה היא חכ' התורה כו' והתורה היא שער ומבוא לבא לבחי' יראה זו ועל בחי' יראה זו הכריו ר' ינאי שחבל על מאן דלית לי' דרתא היא היראה ותרעא לדרתא עביד כמו שפרש"י שהתורה היא שער ופתח לבחי' יראה וצ"ל שזהו לבחי' יראה זו דיר"ע, והיינו כי הרמ"ז פי' ר"פ וישב ופ' אחרי שהוא נמשך מגבו' דעתיק יראה גימט' גבורה והוא המלוכב בבחי' מו"ס שמשם המשכת בחי' מזלי' שהוא מקור המשפיע לתורה שלפנינו דמחכמה

נפקת. וע' באגה"ק דכשהאדם עוסק בתורה דיוקנו עוסק למעלה בתורה היינו התקשרות מזלי' של הנשמה במקור התורה ועי"ז נמשך יר"ע הנ"ל להיות מה להלן באימה וביראה ועי"ד כמו שבמ"ת פרחת נשמתן על כל דבור כו' כמ"כ בלימוד התורה תפול עליו אימה ופחד מהדר גאון עוזו וכמ"ש ובאו במערות צורים מפני פחד ה' כו'. ועפ"ז יובן ג"כ מה שנק' התורה תורת משה כי במשה נאמר ונחננו מה הוא בחי' ביטול דמ"ה ואורייתא מחכמה נפקת שהוא בחי' כח מ"ה. ע' בפרד"ס שער כ"ג הוא שער עה"כ פ"ה בפי' כח מ"ה ולכן התורה דמחכמה נפקת נק' ע"ש משה בחי' מ"ה בעצם ועי"ז בחי' התורה יכול כל אדם לבא לבחי' מ"ה בעצם הוא בחי' הביטול שבחכמה מבחי' יר"ע הנ"ל. והנה חגה"ס הוא בימים נוראים שנק' ימים נוראים ע"ש היראה ואז מאיר ומתגלה הארה מבחי' יראה עילאה זו, ולכן נק' חג האסיף שכמו אסיפת התבואה שמאספים הכל לבית או לאוצר או לחצר המשומר, כמ"כ חגה"ס שהוא בזמן ימים נוראים שמאיר ומתגלה אז הארה מבחי' יר"ע זו שנמשלה לדרתא הוא חצר לפי' התרגום, וכמ"כ פרש"י ביומא דע"ב הנ"ל שלשם הוא קיבוץ כל התבואות דתבואות ה' ותבואת וא"ו כו', וז"ע שארז"ל אין להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יר"ש שיש לפרשו על בחי' אוצר של יר"ש דיר"ע הנ"ל. וביאור ענין מה שנק' חגה"ס בשם חג האסיף הנה נת"ל בענין שנק' התורה בשם אדם כמ"ש זאת התורה אדם, שכמו באדם יש רמ"ח אברים ושס"ה גידי' כמ"כ בתורה רמ"ח פקודין הם רמ"ח אברים דמלכא ושס"ה גידי' הם שס"ת ל"ת, וכתוב והחיות נושאות את הכסא היינו שהם מגביהים את הכסא עם בחי' אדם שעל הכסא דכתיב ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה לבחי' כי לא אדם הוא והיינו כי בחי' אדם הוא בחי' ג' קוין חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא, ולכן יש דין ומשפט בתורה שאם פגם באיזה דבר תורה עי"י ביטול מ"ע ובעשותו אחת ממצות ה' אשר לא תעשינה ואשם יש דין ומשפט עי"ז כו' ועי"ג כי אבי ואמי עזבוני (ע' בלק"ת בד"ה שובה השני ספ"ג) אבי ואמי הם תושב"כ ותושבע"פ וכשפגם בתושב"כ ובתושבע"פ ח"ו ואזי אבי ואמי עזבוני וה' יאספני היינו בחי' אא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' התחלקות ג' קוין כי מחכמה ולמטה הוא בחי' התחלקות קוין, ולכן יש בחכ' קצת דין כמ"ש החייט, אבל למעלה מבחי' חכ' לא יש בחי' התחלקות קוין ומשם נמשך להיות נושא עון ועובר על פשע עי"י התשובה מעומקא דלבא שמאסף ומקבץ כל חלקי נפשו לבחי' שלמעלה מהתחלקות כו' בבחי' צעקה פנימי' שז"ע עשרת ימי תשובה או אומרים מזמור ממעמקים קראתיך ה' שע"י בחי' עומקא דלבא קורא וממשיך שם הוי' מחדש להיות נמשך יהי רצון כו', זהו והוי' שלמעלה מהתחלקות קוין שמחכמה ולמטה יאספני (וע' בביאור וקבל היהודים וקבל ל' יחיד שלמעלה מהתחלקות, וזהו שנק' חגה"ס שאחר ר"ה ויוהכ"פ ימי התשובה בשם חג האסיף שהוא בחי' האסיפה דכתיב ואספת דגנך ותירושך ויצהריך דגנך הוא בחי' גליא שבתורה ותירושך הוא בחי' אגדות שבתורה, ויצהריך הוא פנימי' התורה ריזין דאוריית' לאסוף אותם לבחי' שלמעלה מהתחלקות קוין כו' שעש"ז נק' חג האסיף

שמאספיים התבואות לשם, ובכ"ו יתורץ מה שהמועדים נק' ע"ש התבואות שהתבואות הם תבואות שברוחניות בחי' יראה ותורה שהם תבואת ה' ותבואת וא"ה. חג הסוכות הוא זמן האסיף כו', וישראל הם ראשית תבואתה היינו כמו שהזריעה היא בארץ דוקא שבארץ מלובש כח הצומח להצמיח כמו"כ בישראל יכול להיות הצמיחה דתורה ומצות כמ"ש כי תהיו אתם ארץ חפץ, שורי המלאכים בקשו התורה ולא ניתן להם, וגם או"ה אם יקיימו התורה לא ימשיכו כלום, והיינו כמו שבארץ יש מקומות שראוי לזרוע ויש מקומות שאינם ראויים לזריעה כמו ארץ המדבר שאינו ראוי לזרוע, כמ"כ יובן שנש"י דוקא הם ארץ חפץ פי' ארץ טובה ששם יוכל להיות הזריעה והצמיחה דתומיצ כו', וגם פי' ארץ חפץ שנש"י הם הארץ שבה יוכל להיות הצמיחה דבחי' חפץ הוי' הוא בחי' התורה דכתיב בה ה' חפץ כו' יגדיל תורה כו' שהגדלת חפץ זה הוא בנש"י דוקא שלכן נק' ראשית תבואתה כו'.

קדש ישראל לה' ראשית תבואתה כל אוכליו יאשמו רעה תבוא אליהם נאום הוי'. ופרש"י קדש ישראל כתרומה ראשית תבואתה כראשית לפני העומר שאסור באכילה והאוכלו מתחייב כן כל אוכליו יאשמו כן תרגם יונתן עכ"ל. וז"ל התי' קודשייא אינון בית ישראל קדם ה' ועל בזהוין כדמע ארמות עללא (זהו תרומה כדפרש"י בפ' משפטים כ"ב כ"ח ע"פ מלאתך ודמעך לא תאחר מלאתך הם הביכורים ודמעך התרומה ואיני יודע מהו לשון דמע וצ"ע דבבכורות ר"פ עד כמה כ"ו ע"ב פרש"י מלאתך ודמעך הם בכורים אמנם פ"ק דתמורה ד' ד' ע"א איתא בגמרא מלאתך זהו בכורים ודמעך זהו תרומה וע"ש ברש"י ותוספת הטעם שנק' התרומה דמע, וכפי' הרע"ו פ"ג דתרומות מ"ו ונק' התרומה קדש כדאיתא בגמרא פ"ב דקדושין דנ"ג ע"א כדלקמן) דמן דאכיל מיניה חייב למימית וכשירו חצד עומר ארמותא (ר"ל שירו זהו תרגום של ראשית תבואתה כמו ראשית לכל אונם תילים סי' ע"ח שירו לכל תוקפיהון, הוא החל להיות בפ' נח ת"א הוא שרי למהוי, וחצד הוא תרגום של קציר כמ"ש ראשית קצירכם ריש חצדכון ולכן ת"י ראשית תבואתה שירי חצד עומר כו') דעד לא מקרבין מיניה כהניא בני אהרן קורבנייא על גבי מדבחא מאן דאכיל מני' מתחייב אף כן כל ביוזיתון דבית ישראל יחובון בישתא תיתי עליהון אמר ה'. ויש להעיר מה שלפי' התי' דימה את ישראל לב' דברים לתרומה ולעומר שעורים ואפשר כי זהו מצד ב' הבחי' שבישראל היינו נה"א ונה"ב שבחי' היותם תרומה הנק' קדש זהו מצד האלקי' שזהו ענין ישראל עלה במחשבה וכדאיתא בגמרא פ"ג דנדה דע"ב משל לכהן שמסר תרומה לע"ה כו' כך הנשמה טהורה כו'

וע' ברבות בראשית ר"פ י"ד ובמשפטים פ"ל ע"פ ואיש תרומות, ואפ"ל הטעם כי הנה חטה הן כ"ב אתון דאורייתא וישראל הם התרומה מכ"ב אתון הנ"ל כמ"ש במדרש ר"פ בראשית שמחשבתן של ישראל קדמה לכולן כו' וז"ס עלה במחשבה הבחי' עליונה שבמחשבה כו' ובשלה"ה פ' תולדות פי' כי תרומה גדולה רומז לקוצו של יו"ד בחי' הכתר כו' ושם סוד המח' כו' ע"כ ניטלת באומד ע"ש ועמ"ש בד"ה יונתי בפ"י קדש ישראל לה' ששרש נש"י גבוה מהתורה והיינו דאורייתא מחכמה נפקת אבל נש"י שרשם ממחה"ק כו' ע"ש ולכן מה שנש"י נק' קדש ותרומה זהו מצד נה"א ומה שנק' עומר שעורים זהו מצד בירור נה"ב כי שעורים הוא מאכל בהמה והיינו לברר נה"ב ששרשה משם בין כו' כמ"ש באריכות ע"פ וספרתם לכם וע"פ והניף את העומר, אמנם עוד פי' אדמו"ר נ"ע שגם מצד נה"א שייך בחי' שעורה כי כד אתייליד יהבין לי' נפשא מסטרא דבעירא דכיא כו' וחיותה מבחי' שעורה שעור ה' כו' ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים בפ"י וזרעתי את ב"י כו' זרע אדם וזרע בהמה שיש ב' בחי' בנש"י כו' ולכן שיבת הכתוב את ישראל בב' המעלות דאדם ובהמה כי אחר שנתברר נה"ב היא מעלה הנה"א ע"ד והחיות נושאות כו' וכיון שכן כל אוכליו יאשמו כו' וע' במדרש דמגילת אסתר שמפלת המן הרשע הי' בעת שמרדכי ותלמידיו עסקו בהלכות עזמר שעורים כו' וזהו עדמ"ש בזח"ג אמור צ"ו א' גבי תרתין אחתין דבדיקו דאשת חיל סמא דמותא לאשת זנונים כו'.

(קיצור. מה שנק' נש"י תרומה ועומר זהו מצד ב' בחי' דנה"א ונה"ב שהם מ"ה ובין ועמ"ש בתו"א פ' משפטים בד"ה ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר כו').

(ב) פ"ב דקדושין דנ"ג סע"א והרי תרומה דכתיב קדש ישראל לה' ראשית תבואתה ותנן המקדש בתרומה מקודשת ההוא בישראל כתיב (והם קראים קדש לה') ולא ממילא שמעת מיני' (בתמי' מדכתיב קדש ישראל לה' ראשית תבואתה כתרומה הם לו וש"מ תרומה נמי הוי קדש לה').

(ג) רבות וישלח ר"פ פ"א ע"פ מוקש אדם ילע קודש ואחר נדרים לבקר במשלי סי' כ' כ"ה תבוא מארה לאדם שהוא נהנה מן ההקדש ואין הקדש אלא ישראל שנאמר קודש ישראל לה' ואחר נדרים לבקר א"ר ינאי איחר אדם את נדרו נתבקרה פינקסו ענין השייכות אוכל קודש דישראל לאיחור נדר יש לפרש עפמ"ש הבחיי פ' יתרו בפסוק לא תשא בפ"י ויפח באפיו נשמת חיים שהנשמה שרשה מהבינה הנק' חיי המלך ומשם שרש הנדרים כמארוז"ל כל הנודר כאילו נדר בחיי המלך כו' ודבריו הם דברי הרמב"ן בפ' בראשית ע"פ ויפח באפיו.

(ד) בא פט"ו קרוב לר"פ דקכ"ט ע"ד משל לכהן שנפל תרומתו לבית הקברות אומר מה אעשה כו' כך ישראל הן תרומות של הקב"ה שנאמר קדש ישראל לה' כו' מוטב לירד ולהצילן כו', (מוה ראייה למ"ש התוספת

פ"ק דשבת ד"ד ע"א סד"ה וכי אומרים ועו"ל דדוקא היכא דפשע קאמר כו' וע' בש"ע אר"ח ה' שבת סס"י ש"ו וכשהוציא קרא לאהרן וטיהר אותו שנאמר וכפר את מקדש הקודש וכפר על הקודש עכ"ל. יש לפרש ע"ד כי חלק הוי' עמו שהוצאות עובדי הכוכבים יש להם שרים ומהשר והמלאך ההוא נמשך להם הנפש וישראל הם חלק הוי' ע"כ נק' תרומתו של הקב"ה וכן משמע הפי' ברבות משפטים פלי"א דקמ"ח ע"ב כדלקמן סעי' וא"ו ולכן מוטב לירד כו'. והנה כתיב וכל מלבושי אגאלתי ופי' בוח"ג אמור דפי"ט ע"א ובהרמ"ז שם שהניצוצים שנתבררו מהם ונכללים בהלבושים העליונים הם מטנפים הלבוש כו' כי אף לאחר הברור עדין אינו בערך הביטול האמיתי וע"כ צריך הלבוש טהרה, והו' וכפר על מקדש הקודש כו' והיינו ע"י המשכה מקדוה"ק כמ"ש בד"ה שבת שבתון, ועו"ל בענין מוטב לירד כו' ע"ד הנו' בוח"ג ס"פ בחוקותי דקט"ו ע"ב ע"פ ולא מאסתיים לכלתם לבר נש דרחים איתתא והוית דיירי בשוקא דבורסקי כו' ע"ש.

ה) בשלח פכ"ד דקמ"א ע"ב אי מה הצאן מתוקן לטביחה, אף ישראל כך ת"ל כצאן קדשים מה קדשים כל מי שנוגע בהן מתחייב כך ישראל שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה כל אוכליו יאשמו, אפשר לפרש שאף בבחי' שנק' צאן דהיינו בחי' חרע בהמה שנק' צאן קדשים שהרי נק' ראשית תבואתה בחי' עומר שעורים מיכלא דבהמה כו'. וגם י"ל בחי' צאן קדשים זו בהמה רבה שלמעלה מבחי' אדם כו'.

ו) בפ' משפטים פלי"א דקמ"ח ע"ד ע"פ מלאךך ודמעך כו' ואם עשית כן ואנשי קדש תהיון לי וכן כתיב קודש ישראל להו' ראשית תבואתה כשם שהערימה הזאת עומדת והכהן יורד לתוכה ונוטל מתוכה התרומה כך עשה הקב"ה את העולם ערימה ונטל ישראל שהם תרומתו שנאמר קודש ישראל לה' ראשית תבואתה כו', עיין מ"ש לעיל מזה סעי' ד'.

ז) בפ' ויקהל ס"פ מ"ט דקס"ב ב' וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו כניי שנאמר קודש ישראל לה' ראשית תבואתה כו' בד"ה קודש ישראל פי' אדמ"ר נ"ע שהתבואה הם בחי' המלאכים שנק' ג"כ דשא וכמ"ש בענין שעורה שעור ה' והמלאכים התהוותם מבחי' הדיבור וישראל שנמשכים מבחי' מח' הם ראשית תבואתה כו' גם י"ל מלאכים הם מעולמות בי"ע עצמן אבל נשיי הם מבחי' מל' דאצילות מה שנעשית עתיק וכתר לבריאה ע"כ נק' תרומה ל' רוממות כו' א"נ שהם מאצי' שבבי"ע כמ"ש בס' הגלגולים פ"כ וזו ראשית תבואתה א"נ כי במל' יש ב' פרצופים פנימית וחיצוני' המלאכים שרשם מהחיצוני' שהוא הדיבור וישראל מהפנימי' ונק' ראשית תבואת ה' כו'.

ח) רבות בחוקותי פלי"ו דר"ז ע"ד א"ר ברכיה שמים וארץ לא נבראו אלא בזכות ישראל שנאמר בראשית ברא אלקים ואין ראשית אלא ישראל שנאמר קודש ישראל לה' ראשית תבואתה עכ"ל. יש לפרש ע"פ מ"ש

אדמור"ר נ"ע בד"ה את קרבני לחמי בענין ראשית תבואתו וז"ל כי התבואה הוא בבחי' ממכ"ע בבחי' סדר ההשתל' אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל כי גבוה מעל גבוה כו' משא"כ ישראל הן בבחי' ראשית תבואתו וקודם להן לפי שהן בבחי' קודש מפני אשר קדשנו במצותיו ובהם נמשך ומתלבש עונג העליון ב"ה עכ"ל, ועמ"ש עוד בד"ה עולת תמיד פי' ישראל היינו לי ראש כמו שבהראש הוא עיקר גילוי כללות החיות מהנפש ומשם מתפשט לכל אבר כפי תכונתו כך כללות המשכת החיות מאוא"ס ב"ה נמשך ומתלבש בנש"י ומשם נמשך לכל העולמות בי"ע כו' עכ"ד. וזהו בראשית ברא דהיינו שישראל הנק' ראשית תבואתה קודם לבחי' השתלשלות ע"כ בזכותן נברא סדר ההשתל'.

ט) במדבר פ' ב' דרי"ב ע"ב ד"א למה משלן בחול מה חול כו' מקהה את שיניו, כך הם ישראל כל מי שהוא בחזון או גחלון בעוה"ז הוא מקהה את שיניו לע"ל למה שהוא קודש שנאמר קודש ישראל לה' ראשית תבואתה כל אוכליו יאשמו כו' ע"ש.

י) במדבר ר"פ ד' דרי"ו ע"ב דע כמה כורים יש בו כו' כך המלך זה ממ"ה הקב"ה והגורן אלו ישראל מדושתני וכן גרני ישעי' כ"א יוד (וכפרש"י שם תבואת קדש שלי ערימת חטיי אשר נצטויתי מפי רה"ק לקדש אתכם בדרך הישרה כאדם הדש חורה תבואתו בגורן) וכה"א קדש ישראל לה' ראשית תבואתו כו' לכך דקדק במגינם עכ"ל והיינו כמו אשר דבר שבמנין הוא חשוב ולא בטל ושרש המנין זהו בחי' ע"ס דאצ"י וכך הם נש"י שרשם מע"ס כו' וזהו את שדרכו למנות ע"ד יראו את ה' קדושו כו' לכן הם ראשית תבואתו לכל בחי' סדר ההשתל' שהם בחי' כל שדרכו למנות ע"ד יראו מה' כל הארץ כו' ובמא"א אות ג' סעי' כ"ה גרן נק' יסוד דנוק' דבי' דשים וזורים הורע העליון ורנ"ב אברים באשה כולם כלולים ביסוד, גימט' רנ"ג גרן עכ"ל. והנה לפרש"י הנ"ל בישעי' בהגרן דשים וזורים ראשית תבואתו שהם נש"י והענין כי פי' יסוד דנוק' הוא התקשרות המקבל אל המשפיע מה שנעשה בחי' כלי ריקן מכל הרצונות שלו בבחי' ביטול אל שפע הנמשך מאוא"ס ב"ה וכמ"ש בתו"א פ' משפטים ע"פ לא תהי' משכלה ועקרה כו' ועז"נ באר חפרוה שרים כו' וע"כ אתי שפיר שבבחי' זו דשים וזורים תבואה הנ"ל היינו בירור העלאת מ"ן של הנשמות, ועמ"ש ע"פ והנה אנחנו מאלמים אלומים בשדה כו' ע"ש במא"א גרן האטד הם הע"ש של עכומ"ז עשויים כגורן ונק' אטד וקוצים דועכו כאש קוצים עכ"ל. וע' מענין גורן האטד בוח"א ס"פ ויחי דרמ"ט, ולפי הנ"ל יש לפרש דגורן זה זהו יסוד דנוק' דקליפה שהוא ההתקשרות לתאוות עוה"ז וע"כ שם הם הקוצים כו' הנמשכים מע"ס דקליפה כו' וכמ"ש במא"א אות ק' ססעי' ט' קוץ נק' דכורא דקליפה ובליעל כקוץ כו' עכ"ל.

יא) רבות נשא פ"י דרל"ז א' ע"פ למאחרים על היק כו' חלקו ע"י ישראל שנק' יין כו' ראשית תבואתו כו' והנה ממש"ש משמע דראשית

תבואתו זהו עה"ד שהוא גפן כו' ע"ש וא"כ מהו השבח ישראל וצ"ל הפי' דהיינו עה"ד בשרשו בקדושה שהוא מל' דאצ"י מקור ההשתל' דבי"ע שהוא מברר עה"ד טו"ר ממש שהוא ק"נ כו' אך גם לפי' נראה דזהו רק הפי' של ראשית תבואתו אבל בחי' קדש ישראל זהו מצד בחי' עה"ח וע"ד שנת"ל סעי' א' בשם ת"י ופרש"י.

(יב) בשו"ש רבה אל גינת אגוז דל"ג ב' מה אגוז זה חלק כו' וכל מי שעולה לראשו ואינו נותן דעתו כו' כך כל מי שהוא מנהיג שררה כו' סוף כו' הה"ד קדש ישראל לה' כו' זח"א ויחי דרכיו ב'. ח"ב משפטים ק"א ב' ק"ח ב' ק"כ ע"ב קכ"ב קכ"א. ח"ג אמור צ"ד א' ק' סע"ב צ"א סע"א. ב'פ' שמיני דמב"א. האזינו רצ"ו א'.

(יג) יש להעיר בפסוק זה אם מה שנקרא קדש ישראל זהו ע"י הזריעה למטה וכמ"ש במ"א בענין טהרה מביאה לידי קדושה ששרש הנשמה נמשכה מבחי' טהרה כמאמר נשמה שנתת בי טהורה היא, וע"י ירידתך לעוה"ז באו לבחי' קדש ע"י אשר קדשנו במצותיו קדש העליון וזהו הצמיחה מזריעת ראשית ותבואתה שמתעלים מבחי' טהור שהוא בחי' כלים לבחי' קדוש כו' וכמ"ש ב"ה שבת שבתון ובד"ה ושמתי כדכד, אך י"ל עוד דגם קודם שנורעו למטה נכ' קדש כי שרשן בח"ע ונמשכו מבחי' סוכ"ע ומה שנק' טהור היינו ע"ד ישראל סתים וגליא כו' כמו סובב וממלא כו' כמ"כ יש בנפש טהורה היא ואת: משמרה כו' וא"כ צ"ל כשנורעו למטה מהו ריבוי הצמיחה מזה אך הענין י"ל ע"ד שנת' ב"ה שבת שבתון שיש בחי' קדש קדשים שלמעלה מבחי' קדש כי קדש היינו סוכ"ע וקדה"ק היינו מה שהוא מובדל ומרומם גם מבחי' סוכ"ע וזה"ע הצמיחה מזריעת קדש ישראל בגוף ונה"ב וכמ"ש ה' בדרך נחנו וכתוב עד יעבור עמך הוי' וי"ל פי' קדה"ק היינו כח"ב שבכתר או תלת רישין כמ"ש הרמ"ז ר"פ צו ועז"נ יחינו מיומים ביום השלישי יקימנו ויחיה לפניו וזהו הצמיחה מבחי' הזריעה דישראל סתים וגליא סובב וממלא וכך הצמיחה מזה ג"כ בב' הבחי' כי בין בחי' ממלא יומשך הכל לע"ל ממדריגות עליונות יותר כי מה שעכשיו סוכ"ע יומשך לעתיד להיות ממכ"ע ובחי' סובב יומשך מבחי' עליונה יותר וזהו כח"ב שבכתר חו"ב שבכתר הם ממכ"ע דלע"ל מה שעכשיו הוא סובב והעלם עין לא ראתה כו' ובחי' סובב יהי' מבחי' כתר ורדל"א כו' וע' בהרמ"ז ר"פ שמיני בענין פנימי ומקיפים דעתיק שיתגלו לעתיד.

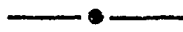
מראה מקומות

מראה מקומות

לפסוקי תנ"ך

(נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חימריק)

א.

אם לא בריתי יומס ולידה: ירמי לג, כה.
אם לבינה תקרא: משלי ב, ג.
אם נבלת בתהנשא: משלי ל, לב.
אם תגביהי כנשר: ירמי מט, טז. עוברי
א, ד.

אמלאה החרבה: יחזקאל כו, ב.
אמצאך בחוק: שה"ש ח, א.
אמור לחכמה אחותי: משלי ז, ד.
אני אמרתי אלקים אתם: תהלים פב, ו.
אני ה' לא שנית: מלאכי ג, ו.
אנכי אנכי הוא מנחמכם: ישעי טא, יב.
אראנו ולא עתה: במדבר כד, יז.
ארוממך ה' כי זליתני: תהלים ל, ב.
ארור כנען עבד עבדים: בראשית ט, כה.
ארץ אוכלת יושביה: במדבר יג, לב.
ארץ חסה ושעורה: דברים ח, ח.
אש תמיד תוקד על המזבח: ויקרא ו, ו.
אשה כי תזרע וילדה זכר: ויקרא יב, ב.
אשר ברא אלקים לעשות: בראשית ב, ג.
אשר פסח על בתי בניי: שמות יב, כז.
אשר שמחי חול גבול לים: ירמי לג, כב.
אשריכם זורעי על כל מים: ישעי לב, כ.
את אילי הארץ: יחזקאל יז, יג.
את השמים ואת הארץ אני מלא: ירמי
כג, כד.

את מספר ימיך אמלא: שמות כג, כו.
אתהלך לפני ה': תהלים קטז, ט.

ב.

באור פני מלך חיים: משלי סז, סו.
באר חפרוה שרים: במדבר כא, יח.

אבל חרדה גדולה נפלה עליהם: דניאל י,
ז.

אבן מאסו הבונים: תהלים קיח, כב.
אדם כי ימות באהל: במדבר יט, יד.
אדני שפתי תפתח: תהלים נא, יז.
אהבתי אתכם אמר ה': מלאכי א, ב.
אהל בל יצען: ישעי לג, כ.
או יחזיק במעוזי: ישעי כז, ה.
אוילים מדרך פשעם: תהלים קו, יז.
אוסרי לגפן: בראשית מט, יא.
אותי עזבו מקור מים חיים: ירמיה ב, יג.
אז יבקע כשחר אורך: ישעי נח, ה.
אז ישיר ישראל: במדבר כא, יז.
אז נדברו יראי ה': מלאכי ג, טז.
אז תתענג על ה': ישעי נה, יד.
אזנים כרית לי: תהלים מ, ז.

אחות לנו קטנה: שה"ש ח, ח.
אחכמה והיא רחוקה ממני: קהלת ז, כג.
אי זה בית אשר תבנו לי: ישעי סו, א.
איש אשר רוח בו: במדבר כז, יח.
איתן מושבין: במדבר כד, כא.
אך בגורל יחלק הארץ: במדבר כז, נה.
אל הוי' ויאד לנו: תהלים קיח, כז.
אלביש שמים קדרות: ישעי מ, ג.
אלה תולדות יעקב יוסף: בראשית לו, ב.
אלקים הבין דרכה: איוב כח, כג.
אליך ה' נפשי אשא: תהלים כה, א.
אלף אלפים ישמשונה: דניאל ז, י.
אם הבונים שמחה: תהלים קיג, ט.

א'רכט

האדם הגדול בענקים : יהושע יד, טו.
 הבט נא השמימה : בראשית טו, ה.
 הביטו אל צור הצבתם : ישע'י נא, א.
 הגידה לי שאתבה נפשי : שה'יש א, ו.
 החר המזבחה וזהב וזהב : דברים ג, כה.
 הוציאנה ותשרף : בראשית לח, כד.
 החקר אלוה תמצא : איוב יא, ז.
 החודש הזה לכס : שמות יב, ב.
 החפץ לה' בעולות : גמאל'א טו, כב.
 הטרפני לחס חוקי : משלי ל, ח.
 היש מספר לגדודי : איוב כה, ג.
 היס ראה ויגוס : תהלים קיד, ג.
 הכל היה מן העפר : קהלת ג, כ.
 הלא אנכי טוב לך : שמואל'א א, ח.
 המאור הגדול : בראשית א, טז.
 המוציא במספר צבאם : ישע'י מ, כו.
 המעט קחתך את אישי : בראשית ל, טו.
 המעתיק הרים : איוב ט, ה.
 הן בעון חוללתי : תהלים נא, ז.
 הן הכה צור ויזובו מים : תהלים עה, כ.
 הנה ישכיל עבדי : ישע'י נב, יג.
 הנה לא יגוס ולא ישן : תהלים קכא, ד.
 הנה מקום אתי : שמות לג, כא.
 הנני ממטיר לכס : שמות טז, ד.
 הנסתרות לה' אלקינו : דברים כט, כח.
 הפעם אודה : בראשית כט, לה.
 הקול קול יעקב : בראשית כו, כב.
 הקיצו ורננו ושוכני עפר : ישע'י כו, יט.
 הרם את מטך : שמות יד, טו.
 השיב אחור ימינו : איכה ב, ג.
 השליך משמים ארץ : איכה ב, א.
 השמעני את קולך : שה'יש ב, יד.

ו.

ואביו שמר את הדבר : בראשית לו, יא.
 ואהרן אחיך יהי נביאך : שמות ז, א.
 ואהי' אצלו שעשועים : משלי ח, ל.
 ואהרן וחור תמכו בידיו : שמות יז, יב.
 ואיש און מחשבותיו : ישע'י נה, ז.
 ואיש משענתו בידו : זכרי' ח, ד.
 ואכלת ושבעת וברכת : דברים ח, י.
 ואל אישך תשוקתך : בראשית ג, טו.
 ואנכי הסתר אסתיר : דברים לא, יח.
 ואנכי עפר ואפר : בראשית יח, כח.
 ואנכי תולעת ולא איש : תהלים כב, ז.
 ואם לא וגאלתיך אנכי : רות ג, יג.
 ואשח כי תזוב : ויקרא טו, כה.

באר לחי רואי : בראשית טו, יד.
 באר מים חיים : בראשית כו, יט.
 באשר דבר מלך שלטון : קהלת ח, ד.
 בדבר ה' שמים נעשו : תהלים לג, ו.
 בדברים לא יוסר עבד : משלי כט, יט.
 בחר ה' יראה : בראשית כב, יד.
 בור כרה ויחפרהו : תהלים ז, טז.
 בזאת יבא אהרן : ויקרא טז, ג.
 ביום ההוא יהי' מזבח לה' באמצ' : ישע'י יט, יט.
 ביום ההוא תקראי אישי : יהושע ב, יח.
 בכל לבי דרשתך : תהלים קיט, י.
 בכל עצב יהי' מותר : משלי יד, כג.
 בלילה ההוא נודה שנת המלך : אסתר ו, א.
 במדבר הזה יתמו : כמדבר יד, לה.
 בנות צעדה עלי שור : בראשית כט, כב.
 בני בכורי ישראל : שמות ד, כב.
 בניס אתם לה' : דברים יד, א.
 בנועריה בית אביה : כמדבר ג, יו.
 בעה'גן ישבו אבותיכם : יהושע כד, ב.
 בעטרה שעטרה לו אמו : שה'יש ג, יא.
 בעצב תלוי : בראשית ג, טו.
 בפרוח רשעים כמו עשב : תהלים צב, ח.
 בצלמנו כדמותנו : בראשית א, כו.
 בצר לך ומצאוך : דברים ד, ל.
 בקרבך קדוש : יהושע יא, טו.
 ברוב עם הדרת מלך : משלי יד, כח.
 ברוך ה' אלקי ישראל : תהלים מא, יד.
 ברח דודי : שה'יש ח, יד.
 ברכי נפשי את הוי' : תהלים קד, א.

ג.

גבוה מעל גבוה שומר : קהלת ה, ז.
 גדול ה' ומחולל מאד : תהלים מה, ב.
 גם את העולם נתן בלבס : קהלת ג, יא.
 גם את שחה : בראשית כד, מד.
 גם כי תרבו תפלה : ישע'י א, טו.
 גפן ממצרים תטיע : תהלים ט, ט.
 גשם נדבות תניף : תהלים סח, י.

ד.

דבר אתה עמנו : שמות כ, יט.
 דבר מלך שלטון : קהלת ח, ד.
 דודי צח ואדום : שה'יש ה, י.

ה.

האותיות שאלוני : ישע'י מה, יא.

מראה מקומות

א'רלא

זחק לנערותיה משלי לא, טו.
 זחרב פיפיות ביום: תהלים קמט, ו.
 זיאבק איש עמו: בראשית לב, כה.
 זיאמר ה' גוי וסמכת את ידך עליו: במדבר כו, יח.
 זיאמר הנה נא ידעתי: מלכים ב, טו.
 זיאנחו בני מן העבודה: שמות ב, כג.
 זיאצל מן הרוח: במדבר יא, כה.
 זיבא לו יין: בראשית כו, כה.
 זיברא את האדם בצלמו: בראשית א, כו.
 זיברך יעקב את פרעה: בראשית מז, י.
 זיגבה לבו בדרכי ה': דהייב כו, טו.
 זיגר מואב מפני העט: במדבר כב, ג.
 זידבר משה אל ראשי המטות שם ל, ב.
 זידנו לרוב בקרב הארץ: בראשית מה, טו.
 זידר יעקב נדר: שם כה, כ.
 זיה' פקד את שרה: שם כא, א.
 זיהי ביתך כבית פרץ: רות ז, יב.
 זיהי בעיני כימים אחדים: בראשית כט, כ.
 זיהי האדם לנפש חי': בראשית ב, ז.
 זיהי קול מעל לרקיע: יחזקאל א, כה.
 זיידע בהם את אנשי סוכות: שופטים ה, טו.
 זיורהו ה' עץ: שמות טו, כה.
 זיותר יעקב לבדו: בראשית לב, כה.
 זיחלום והנה סולם: בראשית כה, יב.
 זיחרד כל העם: שמות יט, טו.
 זיטע ה' אלקים גן בעדן: בראשית ב, ח.
 זייצר ה' אלקים את האדם: בראשית ב, ז.
 זיך את הסלע: במדבר כ, יא.
 זיכלכל יוסף: בראשית מז, יב.
 זיכתב ספר זכרון לפניו: מלאכי ג, טו.
 זימן להם המלך: דניאל א, ת.
 זיניחחו בגיע: בראשית ב, טו.
 זיניקחו דבש מטלע: דברים לב, יג.
 זיטפו עניים בה': ישעי' כט, יט.
 זיטר פרעה את טבעתו: בראשית מא, מב.
 זיעמידם לעד לעולם: תהלים קמח, ו.
 זיעקב איש תם: בראשית כה, כו.
 זיפול אברם על פניו: בראשית יו, ג.
 זיפל. תודמה על האדם ויישן: בראשית ב, כא.
 זיצא הראשון אדמוני: בראשית כה, כה.
 זיצא חוסר מזעז ישי: ישעי' יא, א.
 זיצא יצחק לשוח: בראשית כד, טג.

זאת בריתי אקים את יצחק: בראשית יח, כא.
 זאת החזיר כי מפריס פרטה: ויקרא יא, ז.
 זאת רוח הסומאה אטביר: זכרי' יג, ב.
 זאתם תחיו לי ממלכת כהניש: שמות יט, ז.
 זבאו במערות צורים: ישעי' ב, יט.
 זבגוים לא יתחשב: במדבר כג, ט.
 זבדעת חדרים ימלאו: משלי כד, ד.
 זבלע המנת לנצח: ישעי' כה, ת.
 זבמלאכיו ישים תהלה: איוב ד, יח.
 זבמוסטה לא תלכון: ישעי' נב, יב.
 זבקשתם משם את ה' אלקיך: דברים ה, כט.
 זבראשי חזשיכס: במדבר כה, יא.
 זברית שלומי לא תמוט: ישעי' נה, י.
 זגילו ברעדה: תהלים ב, יא.
 זגלה על ראשה: זכרי' ה, ב.
 זגם ערב רב עלה אתם: שמות יב, לח.
 זהאזנת למצותיו: שמות טו, כו.
 זהאיש משה עניו מאד: במדבר יב, ג.
 זהאיתניס חוסדי ארץ: מיכה ו, ב.
 זהארץ הדום רגלי: ישעי' טו, א.
 זהוא יושב פתח האהל: בראשית יח, א.
 זהוא מחולל מפשעינו: ישעי' נג, ה.
 זזהה הסהור על הטמא: במדבר יט, יט.
 זזהכמה מאין תמצא: איוב כה, יב.
 זהטוב בעיניך עשיתי: ישעי' לח, ג.
 זהי' במקום אשר יאמר: הושע ב, א.
 זהיה חוי' לי לאלקים: בראשית כה, כא.
 זהיה על מצחו תמיד: שמות כה, לח.
 זהכית בצור: שמות יו, ו.
 זהכריתו את שמנו: יהושע ז, ט.
 זהמכתב מכתב אלקים: שמות לב, טו.
 זהנה שלשה אנשים נצבים: בראשית יח, ב.
 זהניף ידו על הנהר: ישעי' יא, טו.
 זהעבירו תער: במדבר ח, ז.
 זהקשורים ליעקב: בראשית ל, מב.
 זהרוה את הארץ והולידה: ישעי' נה, י.
 זהתפללו דרך ארצם: דהייב ו, לח.
 זזאת הברכה: דברים לג, א.
 זזאת ליהודה: שם לג, ז.
 זזרחה לכם יראי שמי: מלאכי ג, כ.
 זזרקתי עליכם מיט: יחזקאל לו, כה.
 זזתן האסיף בצאת השנה: שמות כג, טו.
 זזמושוים עלו: שמות יג, יח.

- ויצא מן בת ציון כל הדרה: איכה א, ה.
 ויצעקו אל ה' בצר להם: תהלים קז, ו.
 ויקהלו משה כו' שמעו נא הסורים: במדבר
 כ, י.
 ויקח המן את הלבוש ואת הסוס: אסתר
 ו, יא.
 ויקחו אליך פרה אדומה תמימה: במדבר
 יט, ב.
 ויקם עדות ביעקב: תהלים עז, ה.
 ויקץ כישן ה': תהלים עח, טה.
 ויקרא ה' אל רחום: שמות לד, ו.
 וירא את עמלק: במדבר כד, כ.
 וירא והנה באר בשדה: בראשית כט, ב.
 וירח את ריח בגדיו: שם כז, כז.
 וישב ה' מלך לעולם: תהלים כט, י.
 וישלחו ה' אלקים מגיע: בראשית ג, כג.
 וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב:
 במדבר ה, ב.
 וישמע הכנעני: במדבר כא, א.
 וישע ה' אל הבל: בראשית ה, ז.
 וישת מן היין: בראשית ט, כא.
 ויתן לך... מסל השמים: בראשית כז, כה.
 וכאב את בן ירצה: משלי ג, יב.
 וכאשר ידבק האזור: ירמיה יב, יא.
 וכובע ישועה בראשו: ישעיה נט, יז.
 וכי ימכור איש את בתו: שמות כא, ז.
 וכי יפתח איש בור: שמות כא, לב.
 וכל מלבושי אגאלתי: ישעיה סג, ג.
 וכתתו חרבותם: ישעיה ב, ד.
 ולא יבואו לראות כבלע את הקדש: במדבר
 ד, כ.
 ולא יראה בן ערות דבר: דברים כג, טו.
 ולא נתן ה' לכס לב לדעת: דברים כט, ג.
 ולא ראה עמל בישראל: במדבר כג, כא.
 ולגדולתו אין חקר: תהלים קמה, ג.
 ולחס לבב אנוש יסעד: תהלים קד, טו.
 ולחנה יתן מנה אחת אפיים: שמואלא א,
 ה.
 ולילה ללילה יחזה דעת: תהלים יט, ג.
 ולקח גט מעץ החיים: בראשית ג, כב.
 ולקחו לטמא מעפר שריפת החסאת: במדבר
 יט, יד.
 ולדשע אמר: תהלים ג, טו.
 ומטה האלקים בידו: שמות יז, ט.
 ומלכי צדק מלך שלם: בראשית ה, יח.
 ומן העפר אשר יהי בקרקע המסכן: במדבר
 ה, יח.
- ומעין מבית ה' יצא: יואל ה, יט.
 ומשם יפרד: בראשית ב, י.
 ומתחת זרועות עולם: דברים לג, כז.
 ונגלה כבוד ה': ישעיה מ, ה.
 ונהר יוצא מעדן: בראשית ב, י.
 ונהר יחרב ויבש: איוב יד, יא.
 ונחה עליו רוח ה': ישעיה יא, ב.
 ונסכו רביעיית ההין: במדבר כח, ז.
 ונשים לו שם מטה: מלכים ב, י.
 ונתן עליו מיח: במדבר יט, יז.
 ונתתי את עריכת חרבה: ויקרא כז, לא.
 ונתתי לך מהלכים בין העומדים: זכרי' ג,
 ז.
 ונתתי נערים שריהם: ישעיה ג, ד.
 ונתתי שלום בארץ: ויקרא כז, ו.
 ונתתם אותה אל אלעזר הכהן: במדבר יט,
 ג.
 ונתתם לי אות אמת: ישעיה ב, יב.
 וסרתם ועבדתם אלקים אחרים: דברים יא,
 טו.
 ועדותי זו אלמדם: תהלים קלב, יב.
 ועמך כולם צדיקים: ישעיה ס, כא.
 ועפרות זהב: איוב כח, ו.
 ועשו לי מקדש: שמות כה, ח.
 ועשתה את צפרניה: דברים כא, יב.
 ועתה ברח לך: במדבר כז, יא.
 ופחד יצחק הי' לי: בראשית לא, מב.
 ופסח ה' על הפתח: שמות יב, כג.
 ופרצת ימה וקדמה: בראשית כח, יח.
 ופתחת עליו פתוחי חותם: שמות כח, לו.
 וצדיק באמונתו יחיי: תהלים כד, ד.
 וצדיק יסוד עולם: משלי י, כה.
 וצפונך תמלא בסנס: תהלים יח, יד.
 וקנא את אשתו: במדבר ה, יד.
 וקראת לשבת עונג: ישעיה נח, יג.
 וקרקר כל בני שת: במדבר כז, יח.
 וראשית אוני: בראשית מט, ג.
 וראיתם אותו כו' וזכרתם: במדבר טו, לט.
 ורב שלום בניך: ישעיה נה, יג.
 ורם לבבך ושכחת: דברים ח, יד.
 ושא נא עיניך: דברים ג, כז.
 ושאבתם מים בששון: ישעיה יב, ג.
 ושברה כסבר ובל יוצרים: ישעיה ל, יד.
 ושבתם וראיתם: מלאכי ג, יח.
 ושעיר עזים אחד לחסאת להוי': במדבר
 כח, טו.
 ושפחה כי תירש: משלי ל, כג.

מראה מקומות

ארלג

יהי לבי תמים בחוקיך : תהלים קיט, ט.
 יהי רגיע בתוך המים : בראשית א, ו.
 ה' בוד ינחנו : דברים לב, יב.
 ה' בחכמה יסד ארץ : משלי ג, יט.
 ה' אל רחום וחנון : שמות לה, ו.
 ה' מנת חלקי וכוסי : תהלים טז, ה.
 ה' סלעי ומצותי : תהלים יח, ג.
 ה' חפץ למען צדקו : ישעי' מב, כא.
 ה' קנני ראשית זרכו : משלי ח, כב.
 יוסיף ה' שנית ידו : ישעי' יא, יא.
 יוסף בני חיי : בראשית מה, כח.
 יוסף ה' לי בו אחר : בראשית לו, כד.
 יוקח נא מעט מים : בראשית יח, ד.
 יורדי הים : תהלים קה, כג.
 ימותו ולא בחכמה : איוב ד, כא.
 ימי שנתינו בהם שבעים שנה : תהלים צ,
 י.

ימין ושמאל תפרוצי : ישעי' נה, ג.
 ימצאהו בארץ מדבר : דברים לב, י.
 יען לא האמנתם בי : במדבר כ, יב.
 יעקב אשר פדה את אברהם : ישעי' כט, כב.
 יקרה היא מפניני : משלי ג, טו.
 ירונו יושבי סלע : ישעי' מב, יא.
 יש אחד ואין שני : קהלת ד, ח.
 ישארו על אברוחו : דברים לב, יא.
 ישבעו עצי ה' : תהלים קה, טו.
 ישים כנבוד לרוץ אורח : תהלים יט, ו.
 ישכיל עבדי : ישעי' נב, יב.
 ישקני מנשיקות פיהו : שתי' א, ב.
 ישראל כי שרית : בראשית לב, כט.
 יתן כעפר חרבו : ישעי' מא, ב.

ב.

כאיש אשר אמו תנחמו : ישעי' סו, יב.
 כאשר יאמר משל הקדמוני : שמואל' א, כה.
 יג.
 כאשר יפרש הסוזה לשחות : ישעי' כה.
 יא.
 כאשר ירד הגשם : ישעי' נה, י.
 כבד לב פרעה : שמות ז, יד.
 כבס בין לבושו : בראשית מט, יא.
 כבשים בני שנה תמימים : במדבר כה, ג.
 כהמט דונג : תהלים סה, ג.
 כחול אשר על שפת הים : שמואל' א, יג.
 ה. מלכימא ה, ט.
 כי אבי ואמי עזבוני : תהלים כו, י.
 כי אל זעות ה' : שמואל' ב, ג.

ותאמר ציון עזבני ה' : ישעי' מט, יד.
 ותהלתי אחסם לך : ישעי' מה, ט.
 ותורתך בתוך עמי : תהלים מ, ט.
 ותמלא כדה : בראשית כד, טו.
 ותעמד לגורלך : דניאל יב, יג.
 ותפול אש ה' ותאכל : מלכימא יח, לח.
 ותפקחה עיני שניהם : בראשית ג, ז.
 ותרא את עני : נחמי' ט, ט.
 ותשב באיתן קשתו : בראשית מט, כד.
 ותשחק ליום אחרון : משלי לא, כה.
 ותשלך אמת ארצה : דניאל ח, יב.
 ותתחלחל המלכה : אסתר ד, ד.
 ותתן סרף לביתה : משלי לא, טו.
 ותתפלל חנה על ה' : שמואל' א, י.

ז.

זאת התורה אדם : במדבר יט, ד.
 זאת חקת הפסח : שמות יב, מג.
 זאת חוקת התורה : במדבר יט, ב.
 זה השער לה' : תהלים קיח, כ.
 זית רענן יפה פרי תואר : ירמי' יא, טז.
 זכר ונקבה בראם : בראשית א, כז.
 זכר רב טובך יביעו : תהלים קמח, ז.
 זכרנו את הדגה : במדבר יא, ה.
 זכרתי לך חסד נעורייך : ירמי' ב, ב.

ח.

חושך שבטו שונא בנו : משלי יג, כד.
 חותמך ופתיחך ומטך : בראשית לח, יח.
 חי ה' אשר עמדת לפניו : מלאכימא ה, טז.
 חי ה' וברוך צורי : שמואל' ב, כב, מז.
 תהלים יח, מז.

חכמת אדם תאיר פניו : קהלת ח, א.
 חלקי ה' אמרה נפשי : איכה ג, כד.
 חנוך לנער עפיי זרכו : משלי כב, ו.
 חסד נעורייך : ירמי' ב, ב.
 חצר הפנימי : יחזקאל מו, א.
 חק הטרופני לחס חוקי : משלי ל, ח.
 חתום תורה בלימודיך : ירמי' ח, טז.

ט.

טוב להודות לה' : תהלים צב, ב.
 טוב לחסות בה' : תהלים קיח, ח.
 טל אורות סליך : ישעי' כו, יט.

י.

יאר ה' פניו : במדבר ו, כה.

לא ידון רוחי : בראשית ה, ג.
 לא יעקב יאמר עוד שטן : בראשית לב, כט.
 לא שמעת עד כה : שמות ה, טו.
 לא תאכלו על הדם : ויקרא יט, כו.
 לב נשבר ונדכה : תהלים גא, יט.
 לבבתי אחותי כלה : שה"ש ה, ט.
 לבבתי באחת טעיניך : שה"ש ה, ט.
 לבושי כתלג חיור : דניאל ה, ט.
 לה יסמא : ויקרא כא, ג.
 להנחיל אהבי יש : משלי ה, יא.
 לויתן זה יצרת לשחק בו : תהלים קה, כו.
 לחזות בנועם ה' : תהלים כו, ד.
 לחם לא אכל : שמות לד, כח.
 ליעקב אשר פדה את אברהם : ישעי' כט, כב.

לכו ונכחידם מגוי : תהלים פג, ה.
 לכל זמן ועת לכל חפץ : קהלת ג, א.
 לכן לא תביאו את הקהל : במדבר כ, יב.
 לכתך אחרי במדבר : ירמי ב, ב.
 למה לי רוב זבחיכם : ישעי' א, יא.
 למען שמי אאריך אפי : ישעי' מה, ט.
 למען תדעו כי אני ה' : דברים כט, ה.
 לנסוע שמים וליסד ארץ : ישעי' גא, טו.
 לעלוקה שתי בנות : משלי ל, טו.
 לפני ה' תמהרו : ויקרא טו, ל.
 לפתח חמאת רובץ : בראשית ד, ז.
 לקח ברכתי : בראשית כו, לו.
 לרוקע הארץ על המים : תהלים קלו, ה.
 לתת להם פאר תחת אפר : ישעי' סא, ג.

מ.

מאין לי בשר : במדבר יא, יג.
 מדלג על ההרים : שה"ש ב, ה.
 מה אהבתי תורחך : תהלים קיט, צו.
 מה טובו אוהליך יעקב : במדבר כד, ה.
 מה ה' שואל מעמך : דברים י, יב.
 מוליך לימין משה : ישעי' סג, יב.
 מורשה קהלת יעקב : דברים לג, ד.
 מזמור שיר ליום השבת : תהלים צב, א.
 מטה עוזך ישלח ה' מציון : תהלים קי, ג.
 מי יקום יעקב : עמוס ז, ב.
 מי ירפא לך : איכה ב, יג.
 מי יתן מציון ישועות ישראל : תהלים יח, ז.

מי יתן סהור מסמא : איוב יד, ד.
 מי יתנך כאח לי : שה"ש ת, א.
 מי כעמך ישראל : שמואל"ב ה, כב.

כי אם בזאת יתהלל : ירמי ט, כג.
 כי בו יצאת ממצרים : שמות כג, טו.
 כי בחפזון לא תצאון : ישעי' גב, יב.
 כי בך ארוץ גדוד : תהלים יח, ל.
 כי ברח העם : שמות יח, ה.
 כי ברך אברכך : בראשית כב, יז.
 כי גדול מעל שמיים חסדך : תהלים קח, ה.
 כי דבר ה' בזה : במדבר טו, לא.
 כי האדם עץ השדה : דברים כ, יט.
 כי הדם הוא הנפש : דברים יב, כג.
 כי ההרים ימושו : ישעי' גה, י.
 כי הנח אויביך ה' יתפרדו : תהלים צב, י.
 כי חיים שאל ממך : תהלים כא, ה.
 כי חק לכהנים מאת פרעה : בראשית מו, כב.

כי ה' אלקיך אש אוכלה : דברים ז, כד.
 כי כאשר ירד הגשם : ישעי' גה, י.
 כי כרחל לפני גוזזיה נאלמה : ישעי' נג, ז.
 כי לא אדם הוא : שמואל"א טו, כט.
 כי לא יראני האדם : שמות לג, כ.
 כי לא נחש : במדבר כג, כג.
 כי מי גוי גדול : דברים ד, ז.
 כי מן הבאר ההיא : בראשית כט, ב.
 כי מראש צורים אראנו : דברים כג, ט.
 כי מתו כל האנשים : שמות ד, יט.
 כי נער ישראל : הושע יא, א.
 כי עם קשה עורף הוא : שמות לד, ט.
 כי עמך הסליחה למען תורא : תהלים קל, ד.

כי קולך ערב : שה"ש ב, יד.
 כי שמחתי ה' בפעליך : תהלים צב, ה.
 כי שרית עם אלקים : בראשית לב, כט.
 כי תרכב על סוסיך : חבקוק ג, ח.
 כיס אחד יהיה לכולנו : משלי א, יד.
 כיתרון אור מתוך החושך : קהלת ב, יג.
 כל הגוים כאין נגדו : ישעי' מ, יז.
 כמוצא מים : ישעי' נח, יא.
 כעת יאמר ליעקב : במדבר כג, כג.
 כצאת השמש : שופטים ה, לא.
 כריח שדה אשר ברכו ה' : בראשית כו, כז.
 כרע שכב כארי : במדבר כד, ט.
 כתר לי זעיר : איוב לו, ב.
 כתר מלכות בראשה : אסתר ב, יז.

ל.

לא אוכל לעבור את פי ה' : במדבר כב, יח.

מראה מקומות

א'רלה

על מה אבדה הארץ : ירמי ט, יא.
על כל קרבן תקריב מלח : ויקרא ב, יג.
ע"כ יאמרו המושלים : במדבר כ, כו.
על כן יעזוב איש את אביו : בראשית ב, כד.

עלה הפורץ : מיכה ב, יג.
עלי באר ענו לה : במדבר כא, יז.
עס זו יצרת לי : ישע"י מג, כא.
עץ חיים היא למחזיקים בה : משלי ג, יח.
עצות מרחוק : ישע"י כה, א.
עת אשר שלט האדם : קהלת ה, ט.

ב.

פה אל פה אדבר בו : במדבר יב, ח.
פני שור משמאל לארבעתן : יחזקאל א, י.
פנים בפנים דבר ה' עמכם : דברים ה, ד.
פקודת הארץ ותשוקיה : תהלים סה, י.

ג.

צדיק כתמר יפרח : תהלים צב, יג.
צו את בני ישראל אליהם את קרבני :
במדבר כח, א.

צור לבבי וחלקי אלקים : תהלים עג, כו.
ציון שדה תחרש : ירמי כה, יח. מיכה ג, יב.

צמאה לך נפשי : תהלים סג, ב.

ד.

קדש יהי גדל פרע : במדבר ו, ה.
קדש ישראל להו"י : ירמי ב, ג.
קדוש קדוש קדוש ה' צבאות : ישע"י ו, ג.
קול דודי הנה זה בא : שה"ש ג, ח.
קומי לך רעיתי יפתי : שה"ש ב, י.
קוצותיו תלתלים : שה"ש ה, יא.
קורא הדורות מראש : ישע"י מא, ד.
קח את המטה : במדבר כ, ח.
קח נא שני נדיי עוים טובים : בראשית כו, ט (קח לי משם).

קטנתי מכל החסדים : בראשית לב, יא.
קראו שם פרעה : ישע"י מו, יז.
קראן לו ויאכל לחם : שמות ב, כ.
קרוב ה' לכל קוראיו : תהלים קמה, יח.
קריאי מועד : שמות טז, ב.

ה.

רב יעבוד צעיר : בראשית כה, כג.
רבה כצמח השדה : יחזקאל טז, ז.

מי לי בשמים : תהלים עג, כה.
מי מדד בשעלו מים : ישע"י מ, יב.
מי מנה עפר יעקב : במדבר כג, י.
מכון לשבתך פעלת : שמות טו, יז.
מכל למדתי השכלתי : תהלים קיט, צט.
מלך במשפט יעמיד ארץ : משלי כט, ד.
מלך לשדה נעבד : קהלת ה, ח.
מלפני אדון חולי ארץ : תהלים קיד, ז.
מן המים משיתיהו : שמות ב, י.
ממזרח שמש עד מבואו : תהלים קי, ג.
ממדך הכל : דה"א כט, יד.
מעין ננים באר מ"ח : שה"ש ד, טו.
מצא אשה מצא טוב : משלי יח, כב.
מקדש ה' כוננו ידיך : תהלים סו, יז.
מרוב אונים ואמיץ כח : ישע"י מו, כו.
משכיל על דבר : משלי טז, כ.
משליך קרחו : תהלים קמו, יז.
משם רועה אבן ישראל : בראשית מט, כד.

ו.

נאום שומע אמרי א"ל : במדבר כד, ד.
נדר לאביר יעקב : תהלים קלכ, ב.
נופל וגלוי עינים : במדבר כד, ד.
נער חיתי וגם זקנתי : תהלים לו, כה.
נער הנצב על הקוצרים : רות ב, ה.
נפתלי אילה שלוחה : בראשית מט, כא.
נר ה' נשמת אדם : משלי כ, כז.
נר מצוה ותורה אור : משלי ו, כג.
נשבע ה' בנפשו : עמוס ו, ח.
נתיב לא ידעו עים : איוב כה, ז.

ז.

טוב זמה לך דודי לצבי : שה"ש ב, יז.
טולט מוצב ארצה : בראשית ח, יב.
טלו לרוכב בערבות : תהלים סח, ה.
טולטה ותרומתך : משלי ד, ח.

ח.

עד אשר לא תחשך : קהלת יב, ב.
עד יערה עליו רוח ממרום : ישע"י לב, טו.
עוד כל ימי הארץ : בראשית ח, כב.
עוסה אור כשלמה : תהלים קל, ב.
עולת תמיד העשויה : במדבר כח, ו.
עונתי עברו ראשי : תהלים לח, ה.
עורה למה תישן ה' : תהלים מד, כד.
עטרת תפארת שיבה : משלי טז, לא.
עין הארץ : שמות י, טו.

שמחו צדיקים בחי: תהלים צו, יב.
 שטמית בידיה התפש: משלי ל, כה.
 שטן זית זך נהית למאור: שמות כו, כ.
 שם הקטנה רחל: בראשית כט, טז.
 שערך כעדר העיזים: שה"ש ד, א.
 ששים המה מלכות: שה"ש ו, ח.
 ששת ימים חטבוד: שמות כ, ט.

ת.

תחת שלש רגזה הארץ: משלי ל, כא.
 תיכון תפלתי קסורת לפניך: תהלים קמא.

ב.

תכין לך הדרך: דברים יט, ג.
 תמחה את זכר עמלק: דברים כה, יט.
 תען לשוני אמרתיך: תהלים קיט, קעב.
 תקעו בחודש שופר: תהלים טא, ד.
 תקראי לי אישי: הושע ב, יח.
 תרועע בשבט ברזל: תהלים ב, ט.
 תשורי בראש אמנה: שה"ש ד, ח.
 תתן אמת ליעקב: מיכה ז, כ.

רובץ תחת משאו: שמות כג, ה.
 רחבה מצותך מאד: תהלים קיט, צו.
 רהבת ימים: בראשית לד, כא.
 רחוק מרשעים ה': משלי טו, כט (י"י מרשעים).
 רכב אלוקים: תהלים סח, יח.
 רק אתכם ידעתי: צמוס ג, ב.

ש.

שאו ידיכם קודש: תהלים קלד, ב.
 שאל לך אות: ישע"י ז, יא.
 שבעת ימים תאכל מצות: דברים טו, ח.
 שויתי ה' לנגדי תמיד: תהלים טז, ח.
 שום תשים עליך מלך: דברים יז, טו.
 שחורה אני ונאווה: שה"ש א, ה.
 שלח תשלח את האם: דברים כב, ז.
 שלום שלום לרחוק ולקרוב: ישע"י נז, יט.
 שמאלו תחת לראשי: שה"ש ב, ו.
 שמוע מזבח טוב: שמואל א' טו, כב.
 שמח זבולון בצאתך: דברים לג, יח.

מראה מקומות

למאמרי רז"ל

(נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שני' חיטריק)

עמוד תשנ"ט

אורייתא מתקשרא בקובי"ה : זחי"ג עג, א.
אורייתא וקובי"ה כולא חד : מובא בתנאי
רפכי"ג בשם הוזהר. וראה זחי"א כד, א.
זחי"ב ס, א. לקו"ת נצבים רדי"ה כי
קרוב אליך.

שהתורה קדמה : מדרש תהלים צ, ד. —
ועיי"ב ב"ר פ"ה, ב. תנחומא וישב
ד, זחי"ב מט, א. — ראה ר"ה איתא
במדרש תהלים (קונטרס נט).

איהו וחיוהי חד : ת"ז בהקדמה.
וכח"ש הרמב"ם : הל' יסוה"ת פ"ב ה"י.
וראה לקו"ת ויקרא ד, ב. דרך מצותיך
מצות האמנת אלקות פ"ב. ובמצות דין
עבד עברי פ"ב.

הלב פליג לכל שייפ"ן : ראה זחי"ג קסא,
ב. לקו"ת ר"ה לבתני ובאורו.

עמוד תש"ט

אורייתא מתקשרא בקובי"ה : זחי"ג עג, א.
הגהה זו נמצא גם בהמאמר לעיל ר"ה
שורה תושבע"פ.

אורייתא וקובי"ה כולא חד : נסמן לעיל בע'
תשנ"ט.

שהתורה קדמה לעולם : נסמן לעיל בעמוד
תשנ"ט.

איהו וחיוהי חד : ת"ז בהקדמה.
וכח"ש הרמב"ם : נסמן לעיל בע' תשנ"ט.
ואהבת לרעך כמוך : שבת לא, א. ירושלמי
גדרים ס, ד.

עמוד תשס"א

ע"פ גדילים : ראה אוה"ת פ' כי תצא עמוד
תתקסב.

שבעת ימים מפרישין כה"ג : פרה ג, א.
שבעת ימים קודם יוהכ"פ : יומא ב, א.
חכמת זה סדר קדשים : שבת לא, א.

עמוד תשס"ב

גדולה תשובה : יומא פז, ב.

עמוד תשס"ג

בהגהות לר"ה ויקח מן הבא בידו : ראה
אוה"ת פ' וישלח דף רלג, א.

והכהניס ששמשו : מנחות קט, א.
מום גימטי אלקים : מאוי"א מ, יו.

אימתי גדול : ראה זחי"ב רלה, א. זהר ח"ג
ה, א. זהר חדש תשא (מה, א) חקת (נא,
ד).

בהגהות לר"ה רני ושחיי הראשון : אוה"ת
דרושים לחנוכה דף שסו, ב.

המזבח נקי סולם : ב"ר סת, יב.
דקניז עמוד שני : דפוס קאפווסט תקצו.

ובהוצאת ג' י' תשס"ו הוא בלף צד, ב.
דצי"ג טע"א : שם גו, ב.

בד"ה למנצח על השמינית : לקו"ת תוריע
כא, ג.

בתוי"א בסופו : דף צט, ד.
צמצם שכינתו : ראה שמו"ר תרומה פל"ד.

עמוד תשס"ד

יש קונה עולמו בשעה א' : ע"ז י, ב.
באתרי' לאו אורח"י למיול : זחי"ג רמא, ב.
סולם זה הכבש : בעל הטורים בראשית כח,
יב.

עמוד תשס"ה

חשה נתנבא בזה : ספרי מטות ב.

א'רלו

א'רלח

מראה מקומות

עמוד תשע"ד

ובמקום שבועלי תשובה עומדים: ברכות
לה, ב.
פרה זו מצרים: ילקט שמעוני מי חקת
רמו תשנ"ט.
בניסן נגאלו: ר"ה י"א, א.

עמוד תשע"ה

לרחוק שנעשה קרוב: ראה ברכות לה, ב.
בחכמה אתברירו: הוצא באגה"ק סכ"ח בשם
זוה"ק. וראה ע"ח ש"יח פ"ה. שליט ד"א.
סהמ"צ להצ"צ מצות מחצית השקל, שם
איסור אכילת בע"מ.
חכמת זה סדר קדשים: שבת לא, א.
ע"פ וה"י אמונת עתן: ראה לעיל בדרושים
לחג השבועות ע"י סו.
אחטא ואשוב: יומא פה, ב.

עמוד תשע"ו

שהמצער נפשו: נזיר י"ט, א.
חטרא ודיחוי פקחין: יומא ע"ו, ב.
בפרש"י במגילה: ל, ב.
הרנלים כנגד האבות: זח"ג רנ"ו, ב. טור
או"ח סימן ת"ז. לקו"ת ר"ה נת, א.

עמוד תשע"ז

ע"פ ששים המה: ראה לקו"ת שה"ש מ,
א.
הקביה יושב ושונה כנגדו: ראה תדב"א
רבה רס"ח.

עמוד תשע"ח

אין ישראל נגאלין: ראה פס"ז נצבים ל, י.
ולכן נקי הבורא: ראה בלקו"ת שם מ, ג.
ההרים זה האבות: ססרי ברכה לג, טו.
בשביל ישראל שנק' ראשית: מדרש הובא
ברש"י ורמב"ן עה"ת בראשית א, א.
וראה ב"ר פ"א ד. ויק"ר לה, ד. ד"ה כי
עמך מקור ת"ש.

עמוד תשע"ט

אין מיתה בלא חסא: שבת נה, א. זח"א
גו, ב.
דמאן דנפל מדרג"י: זח"ג קלה, ב.
ופרש"י שירדו: שמות ד, יט. גורים סו, ב.
ויסת מלך מצרים. מצטרע: שמות ב, כג.
שמו"ר א, מא.

דקרו ליה אלקא: מנחות ק, א.
שטאלא אתכליל ביטינא: זח"ג ק"ח, ב.
בדיה צו: לקו"ת פי פנחס דף ע"ה ד.
ביצ"מ נאמר: ראה יהל אור ע"י שלו.

עמוד תש"ס

ע"פ צדיק כתמר: ראה יהל אור ע"י שלד
ושלו.
הילקוט ע"פ טוב וישר: תהלים רמז תשב.

עמוד תש"א

טו"ה למנצח על השמינית: לקו"ת תוריע
כא, ד.

עמוד תש"ב

מבואר באדרא: זח"ג קלת, ב.
ע"פ כי אתה נרי: בתו"א סי' מקץ ובאור
החורה בדרושים לחנוכה.
גליף גליפו בסה"ע: זח"א טו, א.
בראשית נמי מאמר הוא: ר"ה לב, א.
מגילה כא, א.
אורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכ"א, א.

עמוד תש"ג

אבא יונק ממזלא: ראה זח"ג רפ"ט, ב
ובכ"מ.
רישא דעשו בעמטפוי דיצחק: תרגום יוב"ע
בראשית ג, יב.
טוספ"תא דזהבא: זח"ב רכ"ד, ב.

עמוד תש"ד

בכל לבבך בשני יצריך: ברכות ג"ד, א.
בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר: זח"ב כו, ב.
וראה ברכות שם.
אין כחו אלא בפיו: במד"ר כ, ג. תנחומא
בלק ג.

עמוד תש"ה

כתר עליון אע"ג: ת"ז ת"י ע.
אורייתא מתקשרא בקוביה: זח"ג עג, א.
אורייתא וקוב"ח כולא חד: גסמן לעיל בע'
תשנ"ט.

עמוד תש"ו

בדיה קול דודי: לקו"ת שה"ש טו, א.
תבוא אס ותקנח: במ"ר י"ט, ד.

מראה מקומות

א'רלמ

ישראל שבחול: ע"ז ה, א.
הנבואה אינו שורה בחול: זח"א רמ, ב.
ראה מ"ק כה, א.

חלק אלקה ממעל: תניא פרק ב.
ע"פ נסכים: ראה לקו"ת שלח מ, א.
לקדש א"ע בסותר לו: יבמות כ, א.

עמוד תשצב

בדרוש הפסוק ביום ההוא יגלח ה': גרסס
בפירוש המילות לכ"ק אדמור הצי"צ.
שער באשח ערוה: ברכות כה, א. זח"ג
קכה, ב ועוד.

עמוד תשצו

מפלגך ולתוא: סנהדרין לט, א.

עמוד תשצז

בינה.. עד הור: ע"ח שער כיט פ"ח.
טעמי המצות להרחיז ס"פ שמיני ועוד.
נתבאר ע"פ דא"ח בביאורי הזהר ר"ם כי
תשא ע"פ והל לא ימע"ט (הערת כ"ק
אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים תש"ד
ע' נג ועוד).
לאתבא צדיק"א בתיובתא: לקו"ת נצבים
צב, ב. וראה זח"ג קנג, ב.

עמוד תשצח

התורה נתנה בחמשה קולות: ברכות ה, ב.
ע"פ תורת ה' תמימה: גרפס לעיל בדרושי
חג השבועות ע' קט.
פרה זו מצריט: ילק"ש חקת רמו תשנט.
ברבות ע"פ וזאת התרומה: שמ"ד לה, ה.
ויאבק שהעלו אבק עד כסה"כ: חולין צא,
א.
זפרעה הקריב את ישראל: תנחומא בשלח
ח.

עמוד תשצט

ויותר משהעגל רוצה: פסחים קיב, א.
בילקוט אל עוזר: פ"י חקת רמו תשנט.
הבא לטהר מטייעין אותו: שבת קה, א
וש"נ.

עמוד תת

אלק"כס כהן הוא: סנהדרין לט, א.
גדולה תשובה: יומא פו, ב.

עמוד תתכ

כ"ב אתון דאורייתא: זח"ג קפת, ב. ראה
חגיגה יד, א. ב"ר מג, ז.

עמוד תשסב

כל שאפשר לו לעסוק: סנהדרין צט, א.
תניא פרק א.
המאור שבה: ירושלמי חגיגה א, ז. פתיחתא
איכ"ו ב.

עמוד תשסג

אלף טורין: ת"י תהלים ג, י.
כמיש ר"נ: ב"ק עב, א.

עמוד תשסד

יפה שעה אחת: אבות ד, יו.
אין לך עשב מלמטה: ראה ב"ר ס"ה, ה.
זח"א רנא, א. מ"ג ח"ב ס"י, אגה"ק
טו"ט ג.
בדרוש ג' בח"י אדם: גרפס לקמן בפ' בלק
ע' התקסב.

עמוד תשסו

קוביה אתי לאשתעשע: זח"א עב, א. זח"ג
סו, ב.
וארז"ל אלו הקרבנות: ב"ר טו.

עמוד תשסז

התפלה במקום קרבנות: ברכות כו, א.
זח"ב כ, ב.
ודי נהרות אלו: ב"ר טו.
שאלו להקביה: ירושלמי מכות ב, ה.
במקום שבע"ת עומדין: ברכות לד, ב.
וארז"ל אל עוזר: ילק"ש חקת רמו תשנט.
יכול כמוני: ויק"ר כה, ט.

עמוד תשצא

בינא ליבא: ת"ז בהקדמה (פתח אליהו).

עמוד תשצג

זכו אחישנה: סנהדרין צח, א. ירושלמי
תענית א, א. זח"א ק"ו, ב.

עמוד תשצד

סארז"ל בן פרוז: תנחומא מקץ ג, ראה
ב"ר סצ"ט.
הוציאוהו בגלותא: זח"ג עב, א.

מסיר השרשים וכל שרש מתחלק לששים רבוא ניצוצות שכל ניצוץ הוא נשמה אחת (תניא פליז ע"ש) (הערות כ"ק אדיש בספר המאמרים תשי"ח ע"י רמא).
 ביו"ד נברא העוה"ב: מנחות כט, ב.
 ישראל ר"ת: מגלה עמוקות אופן קפון. סידור שער תהמ"צ.

עמוד תת"ב

יעקב לא מת: תענית ה, ב. זח"א רלה, ב. רמת, ב. זח"ב קמא, ב. קעה, א.
 דעת הרמב"ם אבל הרמב"ן.. ורבינו ז"ל: הלי תשובה ה, ב. סוף תורת האדם. לקו"ת אמור לת, ג. ועור.

עמוד תת"ו

שתיקן יהושע: ראה כלכו סי טו.
 שאמרו במדרש: ליש חוקת רמו תשנט. הרני נזיר: נזיר ג, א.
 נשבע שלא יכנס: תענית ה, א. זח"ב טו, ב. רלא, א.

עמוד תתי"ב

במשנה במונחות: קט, א.
 אימתי גדול: נסמן לעיל בעי תשסב

עמוד תתי"ג

מוס גימתי אלקים: מאוי"א מ, יו.
 במקום שבע"ת עומדים: ברכות לה, ב.
 תשובה הוא בחילא יתיר: זח"א קכט, ב.
 עד שלא נבה"ע: פדרי"א פ"ג.
 צמצם שכינתו: ראה שמור"ר חרומה פליד.
 כבש דמזבח: ב"ר סח, יב.

עמוד תתי"ד

תפלה במקום קרבנות: ברכות כו, א. זח"ב כ, ב.
 מחזיר בחמ"ק: ברכות ה, א. זח"ג רב, א.
 וארז"ל במד"ר אל עזר: ילקיש חקת רמו תשנט.

הבא לטהר מסייעין אותו: שבת קק, א.
 יומא לת, ב. זח"א ג, א. ועור.

עמוד תת"ז

אד"ר נתן לו ע' שנים: פדרי"א טרק יט.
 זח"א צא, ב.
 א"י בנטי שהוא בר נפלא: סנהדרין צו, ב.

וכמארז"ל שצריך לומר: תנא דבי אלי רבה סכ"ה.
 כרמ"ס תסע.. פ"י רבינו ז"ל: ראה אוה"ת פ' תבא ע' תתשג

עמוד תת"ט

ע"פ בכור שורו: ראה אוה"ת פ' ברכה ע' איתתעו.

עלינו לשבח ג"כ ג"י שור: שם בשם מ"ע אופן קלב.

לעבדה זו רמ"ח מ"ע: ראה תרגום יונתן בן עוזיאל בראשית ב, טו. זח"א כו, א.
 זח"ב קסה, ג. ת"ז ת"י גר. ל"ר בשם מדרש.

נתיב לא ידעו שהוא פנימי" אבא: ראה המקורים בלקוטי תורה ביאור לדי"ה שוש אשיש ספ"ג ובהערות כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים ת"ש ע' 49

עמוד תת"י

בילקוט פ' חוקת דקט"ו ע"ג: רמו תשסא.
עמוד תת"ה

פ"ה דאבות: משנה ו.
 ויש שפירשו: ר"ח פסחים ג, א. וראה רבינו יונה והמאירי באבות שם.
 לחכימא ברמיזא: זח"א כו, ב. זח"ג רפ, ב.

עורבים עלי ד"ס: ע"ז לה, א.
 אדם.. ג"י מ"ה: ת"ז בהקדמה.
 אתם קרוים אדם: יבמות סא, א.

עמוד תת"ו

בריאת העולם בה' בראט: מנחות כט, ב.
 ע"פ ועתה יגדל נא: ראה לעיל בפ' שלח. ולאו אורחא דמלכא: זח"ב קמט, ב.
 בילקוט ס"פ תשא: רמו תו.
 התורה ניתנה באש שחורה: רש"י דברים לג, ב. ראה זח"ג קלב, א.

עמוד תת"ז

ס"ר נשמות.. אותיות שבתורה: מגלה עמוקות אופן קפו (הובא בילקוט ראובני ר"פ בראשית. בילקוט חדש ערך תורה סימן קעה ועור). ויש שהעירו מזהר חדש רות עה"פ וזאת לפנים בישראל.
 ואף שמספר בצנ"י הוא יותר מששים ריבוא, כ"י. הגה גרדע כי מספר זה הוא

מראה מקומות

א'רמא

עמוד תתמז

אין ד'ת מתקיימת: ברכות סג. ב. ושי"ג.
זחיב קנה, ב. זחיג רמו, א. רעט. א
ועוד.

דעני חשוב כחת: גדרים סו, א. זחיב קיט,
א. קנה, ב.

משה זכה לבניה: ראה ר"ה כא. ב.

עמוד תתיז

בן חמש למקרא: אבות ה, כא.
וזסארז"ל ע"פ היתה כאלמנה: סנהדרין
קד, א ושי"ג.

קובי"ה בגלוחא סליק לעילא: זחיג ז, ב.
כ, ב. ועוד.

וכד אנת תסתלק מינייהו: ת"ז בהקדמה
(פתח אליהו).

עמוד תתכט

ביוט חתונתו זה מ"ת: תענית כו, ב.
בת"א... ובהגהות לשם: נדפסו באוה"ת
שם.

ילקיש פ' חקת דרליח סע"ד: רמו תשסג
בן ובת אותיות תבונה: זחיג רצ, ב. תניא
פרק טז.

ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים: שהש"ר
א' ע"פ לסוסתני. זחיג ז, ב. וראה ילקיש
פקודי רמו תיח.

בינא ליבא: ת"ז בהקדמה (פתח אליהו).

עמוד תתל

יבקע אותיות יעקב: ראה זחיג קג, א.
במד"ר נשא דרנ"ח: יד, ד.

עמוד תתלא

בא נחש על חוה: שבת קמו, א. זחיא כח,
ב. לו, א. קכו, ב ועוד.

אפילו נחש כרוך על עיקבו: ברכות ל, ב.
עמ"ש בבון דברים: ראה אוה"ת פ' עקב
ע' תקב ואלך.

משחרב בהמ"ק אין להקב"ה: ברכות ה, א.
זחיב כ, ב.

כל האומר: יבמות קט, ב.

עמוד תתכ

מט"ס שר הפנים: זחיא קכו, א.
שנה עליו פרק אחד: ילקוט שמעוני תהלים
רמו תח.

מט"ס קושר כתר"ם: כן הוא גם בתורה
אור ד"ה נ"ח כו' מוזה מימין. בסידור
שער החנוכה ועוד. (ראה זחיא לו, ב.)
וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר
המאמרים תשי"ד בתחלתו.

עמוד תתלב

עתיזה אשה: שבת ל, ב.

עמוד תתלג

בדי"ה ראה אנכי: לקו"ת ית, א. ובאוה"ת
ע' תרלה.

מלה בסלע: מגילה יח, א.
איתן תניא: ת"ז ת"י כא (נג, ב). וכ"מ
גם בוח"ב קי, ב.

עמוד תתלד

במחשכים זו תלמוד בבלי: איכה ג, ו.
סנהדרין כו, א.

עמוד תתלה

וברפידים שרפו דיהם מן התורה: סנהדרין
קו, א. תנחומא בשלח כה, א.
הבן בחכמה וחכם בבניה: ספר יצירה
בתחלתו. פרדס שי"ס ע"ב ועוד.

עמוד תתכא

במט"ס שעליו נאמר נער הייתי: יבמות סו,
ב.

עמוד תתכב

זמן שקנה חכמה: קידושין לב, א.
פ' בחיי פ' מקץ: מא, ת.
ובפ' בא: יב, לג.
אין כבוד אלא תורה: אבות ו, ג. זחיג
טא, ב.

עמוד תתכד

בימי שלמה: זחיג צז, ב.

עמוד תתכה

ומכבדה יותר מגופו: יבמות סב, ב.

עמוד תתכו

זכה נעית לו סם חיים: יומא עב, ב.

מראה מקומות

א'רמב

עמוד תתלו

ב'ר"ח לא הביט און ביעקב: לקו"ת בלק
 ע, ג.
 וח"י חוליות ח"י ברכאן דצלוחא: ברכות
 כת, ב.

נער הייתי שרו ש"ע אמרו: יבמות טו, ב.

עמוד תתלז

אין עומדין להתפלל: ברכות ל, ב.

עמוד תתלח

ובירושלמי פ"ק דיומא: הלכה א.
 וספ"ק דטוטה: הלכה י.
 בילקוט שפחה אחת שבו: ס' חקת ו.ו.
 תשד.

בתוי"א ח"ב: הכונה ללקו"ת — ראה מכתב
 כ"ק אדמו"ר מהר"י"צ נבגי"מ זר"ע גרפס
 בהמפתחות לתוי"א ולקו"ת — ונדפס שם
 בדרושים לשמ"ע"צ.

ועמ"ש לקטן: הכונה להבון שממנו גרפס
 המאמר.

עמוד תתלט

לא הערוד מסית: ברכות לג, א.

עמוד תתמ

ובמד"ר ע"פ בזאת יבא אחרון: ס' אחרי
 כא, א.

עמוד תתמא

ישראל מפרנטיין לאביהם שבשמים: שהש"ר
 א ע"פ לטוטה. זח"א ז, ב. וראה ילקוט
 שמעוני ס' פקודי רמז תית.
 נובלות חכמה שלמעלה תורה: ב"ר יז, ז.
 מי שתורתו אומנתו: שבת יא, א.

עמוד תתמב

וברא כרעא דאבוה: יונת אלם רפ"ב. וראה
 תוס' יבמות ג, א ד"ה מקמאי.
 בינה עד הוד אתפשטת: נסמן לעיל בעי
 תשצו.

עמוד תתמג

ב'ר"ה ה' לי בעוזרי: לקו"ת תורה דרושים
 לשמ"ע"צ.

עמוד תתמד

בראשית בשביל ישראל: נסמן לעיל בעי
 תשעט.
 עוה"ב רק נהנין מזיו: ברכות יז, א.

עמוד תתמה

רמ"ח פיקודין. דמלאכ: ראה ת"ז ת"י ל.
 גדול תלמוד שמביא לידי מעשה: קידושין
 מ, ב.
 א"ת בנין: סוף ברכות ושי"ג.
 ת"ח מרבים שלום בעולם: סוף ברכות.

עמוד תתמו

אורייתא מחיע נפקת: זח"א טה, א. וראה
 שם קכא, א.
 ששים המה זקאי על ס' מסכתות:
 שהש"ר ה, ט.
 יש קונה עולמו בשעה אחת: ע"ז י, ב.

עמוד תתמז

במקוט שבע"ת עומדים: ברכות לה, ב.
 שעל כו"ז פרחה נשמתן: שבת סח, ב.
 ואין קוראין אבות: ברכות טו, ב.

עמוד תתמח

הנשמה עצמה אי"צ תיקון: ע"ת שער כו
 פ"א. הובא בתניא סל"ו.
 בתורה שיש בה סתיס ונליא: זח"ג עג, א.
 צה, ב.

עמוד תתמט

וגדול תלמוד שמביא לידי מעשה: קידושין
 מ, ב.
 כל הקורא ושונה: ראה תדבא"ר רפ"ח.
 שופר של ר"ח: ר"ה כו, ב.
 אבא יסד ברתא: זח"ג רמת, א. רגו, ב.
 רגה, א. ת"ז ת"י כא.
 בור סוד שאינו מאבד טיפה: אבות ב, ח.
 לעולם ירגיז אדם: ברכות ה, א. זח"א רב.
 א, קיג, ב.
 שהקשו רז"ל: ראה לעיל במאמרים של
 טרה אדומה.

עמוד תתנ

שנה עליו פרק א': ילק"ש תהלים רמז
 תת.
 מעיקרא כי עביד אינש: פסחים סח, ב.

מראה מקומות

א'רמג

עמוד תתנא

גופא זלא סליק : זח"ג קטה, א.
לא זז מחבבה : שמיר, גב, ד. שהשיר
ספ"ג זח"ג רסב, א.

עמוד תתנט

נקרע היס לייב קרעים : ראה סדר"א פ"ב
(שבילים).

שלא קאים אינס : ע"ז ה, ב.
ע"י בדי"ה ראה אנכי : ראה אוה"ת ס"י ראה.

עמוד תתנב

טוב זה יצה"ר : זח"א קמה, ב. זח"ג סג,
א. וראה זח"א מו, א. זח"ב סו, ב. קב,
א. קג, א. קסג, א. ומט, א. רסג, ב.

עמוד תתס

בתוכו לא נאמר : ר"ח שער האהבה פ"ו
ובשליה שער האותיות אות ל, מס' תענית
רד"ה מענין העבודה. תושבי"ל שכה, ב.
שכו, ב ועוד.

עמוד תתנג

תפילות כנגד תמידין : ברכות כו, א. זח"ב
כ, ב.
בתניא ח"א : פ"ק ד.

במחוקק זה משה : במד"ר י, כא.
לפמי"ש בהרמב"ם : ה"ל פרה אדומה פ"ו
ה"י.

עמוד תתנד

המבואר בח"א בענין ג' שרי פרעה : ראה
ת"יא דף גח, ב. ע"א ד, קב, ד.

ולחד מ"ד בגמרא : שבת קט, א.

עמוד תתנא

סה שמו יובל שמו : בכורות גה, ב.
ישראל עלו במחשבה : ב"ר בתחלתה.

עמוד תתנו

דאיתא בילקוט : שמעוני, תהלים רמו תת.
בת נדיב בתו של אברהם : חגיגה ג, א.
תבונה הוא בן זבת : זח"ג רז, ב. תניא
פ"ק טו.

עמוד תתנב

כמארז"ל ע"ן לא ראתה : ברכות לו, א.

עמוד תתנג

לעבדה זו רמי"ח מ"ע : נסמן לעיל בע"י תתג.

צדיקים אין להם מנוחה : סוף ברכות, וע"ס
גירסת השליה בהקדמה בית חכמה (יו)
א). עמק המלך שער דיקנא קדשא פ"ח
(סא ג). ת"יא רד"ה חייב איניש הב'.

עמוד תתנד

אין מטהר בזוחליון : שבת סה, ב. בכורות
גה, ב.

עמוד תתנז

טבילה בנהר דינוור : זח"א ר"א א. זח"ב ר"א
ב ועוד.

עמוד תתנו

בע"כ אתה חי : אבות ספ"ד.

עמוד תתנז

איזהו גבור : אבות ד, א.
ש"אין מלאך א' : ב"ר פ"ג.

עמוד תתנח

אורייתא מחכמה נפקת : זח"ב קכ"א א.
פ"ד דסנהדרין : לה, א.

עמוד תתנח

לעולט ירג"ז : נסמן לעיל ע"י תתנט.
וארז"ל ע"פ הלהרנני : שמיר פ"א, לה.
סמורה דעה בפרה : במד"ר יד, ד.

ע"פ כפטיש יפוצץ סלע : שבת פח, ב.
תורה מביאה לידי זהירות : ע"ז כ, ב.
יעקב בריה התיכון : זח"ג קפ"א, א. ראה
זח"ב קע"ה, ב.

עמוד תתפ"ט

אין מלך בלא עט: ספר החיים פי גאולה.
 בחי וישב לת, ל. עמק המלך שער
 שעשועי המלך רפ"א. תגי' ח"ב פי"ו.
 להעיר מפדרי"א פי"ג
 עשה רצונו: אבות ב, ד.
 במקום שבעית עומדים: ברכות לה, ב.

כל העולם לא נברא: ברכות ו, ב. זח"ג
 מה, א.

ששליט ביצרו כמותו: ב"ר גט, ת.

עמוד תתפ"ד

בפדרי"א: פרק ג.
 תשובה קדמה לעולם: פסחים נד, ב.
 חולדה דרה בעיקרי בתים: פסחים ק"ח,
 ב. חולין כ, ב.
 מושיבי עקרת הבית כחולדה: פסחים ק"ח,
 ב.
 רפ"ק זיבמות: טז, א.

עמוד תתע

הקביה יושב ושונה כנגדו: ראה תדבאר
 רפ"ח.

עמוד תתע"א

הכלה הופכת פניה: פסחים פו, א.

עמוד תתע"ג

אימא מקנא בכורטייא: ת"ז ת"ו.

עמוד תתפ"ה

הקביה רוכב על כרוב קל שלו: ע"ז ג, ב.
 והמלאך קושר כתרים: גסמן לעיל בע'
 תתכ.

עמוד תתע"ד

אין משיח בא: יבמות סב, א. ע"ז ה, א.
 זח"א כח, ב. זח"ב רנג, ב ועוד.

עמוד תתפ"ו

פר"ק דברכות: ג, א.

עמוד תתפ"ז

סיחון טיחא נאה: ראה ר"ה ג, א.
 וארז"ל (בפי"ק דע"ז): ז, ב.
 בזהר גבי פרעה: ח"א ר"ה, א.
 אין יסורים בלא עון: שבת זח, א.
 דהעונה איש"ר: שבת קיט, ב. טוא"ח סי'
 נו.
 רצון אותיות צנור: מקדש מלך לזח"ב
 קנו, א. מאוי"א אות צ בסופו.
 אבא יונק ממזלא: ראה זח"ב רפט, ב
 ובכ"מ.

עמוד תתע"ה

ישראל עלו במחשבה: ב"ר בתחלתה.

עמוד תתע"ו

תפלה נקי עבודה שבלב: תענית ב, א.
 מצות צריכות כוונה: ברכות יג, א וש"נ.
 ר"ת בידך אפקיד רוחי. באר: סידור
 הארז"ל בקשהמ"ט. פע"ח שער ק"ש
 שעהמ"ט פי"ג.

עמוד תתפ"ח

רוח אייתי רוח: זח"ב קסב, ב.

עמוד תתפ"ח

בראשית. נמי מאמר: ר"ה לב, א וש"נ.
 אבא יונק ממזלא: ראה זח"ג רפט, ב
 ובכ"מ.

עמוד תתפ"ט

ר"ע ה"י דורש: מנחות כט, ב.
 א"ת בניד: סוף ברכות וש"נ.

אין מעידן אלא על פרצוף פנים: יבמות כה,
 א.

תנאי התנה עפ מע"ב: שבת פח, א. זח"א
 פט, א.

עמוד תתצ

לעולם ירגיז אדם: גסמן לעיל ע' תתמט.
 ואורייתא מח"ע נפקת: זח"ב פה, א. וראה
 שם קבא, א.

עמוד תתפ"ח

בביאור דקדושים תקט"ב: גרפס בדרי"צ.

עמוד תתפ"ג

שכר מצוה בהאי עלמא ליכא: קידושין לט,
 ב.

עמוד תתצ"א

דבחכמה אתברירו: גסמן לעיל בע' תשעד.

מראה מקומות

א'רמה

עמוד תתצב

כד אתכפייא סמיא : זחיב קכת, ב. ראה
תניא פכ"ו. לקיית דיה אלה פקודי פ"ו
וביאורו פ"ד.

עמוד תתקו

עפמיש בדרוש ברכת הזימון : גרפס באור
התורה פ' עקב.

עמוד תתצג

ע"פ הנותן לשכוי בינה : ראה לקמן בסוף
פ' מסעי ד"ה בגמרא ברכות, אות ב.

עמוד תתקח

דאבא יסד ברתא : נסמן לעיל בע' תתמט.
עפמיש בדיה לך לך : תויא יא, א.
ועמיש בהגהות ע"פ וישב יעקב : אוה"ת
שם דף רסד, א.
בביאור ע"פ אלה מסעי : ראה לקמן בפ'
מסעי.

עמוד תתצד

כל השם אורחותיו : מויק ה, א.

עמוד תתקט

הבא על אמו בחלוט : ברכות נו, א.

עמוד תתצט

קובה טליק לעילא לעילא : זחיג ז, ב. כ,
ב ועוד.

עמוד תתקיג

וכמיש ע"פ ועתה יגדל נא : גרפס לעיל
בפי שלח ע' תעס ואילך.
ישראל עלו במחשבה : ביר בתחלתה.
ישראל לי ראש : תויא ס"פ שמות ולקית
ס"פ שלה בארוכה.

עמוד תתק

אבא יסד ברתא : נסמן לעיל בע' תתמט.

עמוד תתקא

בפי המסנה סוף מצינא : ראה ד"ה שני
גנות לכייק אדמור הצ"צ, גרפס בקו'
בפי ע' ג. י. תשי"ז.
בפי לך לך ע"פ מה תתן לי : ראה אוה"ת
שם ד"ה בן ביתי יורש אותי דף פ, א.
דאהרן ומשה שושבינא : רעימ זחיג כ, א.
קעז, ב. קמ, ב. ערה, ב.

עמוד תתקיד

יעקב אותיות יבקע : ראה זחיג קג, א.
איזהו חסיד : זחיב קיד, ב.

עמוד תתקב

שהמלאך דע יענה אמן בע"כ : שבת קיט,
ב.

פלשתים ליצינים היו : ע"ו יט, א.
אני חומה זו תורה : פסחים סז, א.

עמוד תתקג

כל רב מבבל : נסמן לעיל בע' תתנו.
ע"פ בשלח פרעה : אוה"ת שם ע' שנג.

עמוד תתקיח

המלך פורץ לעשות לו דרך : פסחים קי,
ב.
שנברא אדה"ר כבן כ"י שנה : ביר יד.
ובוהר איהו עפר : זחיא יט, א.
בכל לבבך בשני יצריך : ברכות נד, א.
חביב אדם : אבות ג, יד.
שית ספירין : תי זהר תי נ.
אין אדם עובר עבירה : סוטה ג, א.

עמוד תתקד

אין בן דוד בא : סנהדרין צז, א.

עמוד תתקה

סדיה הבאים ישרש : תויא גז, ד.
עובר ירך אמו : גיטין כג, ב וש"נ.
תבונה אותיות בן ובת : זחיג רצ, ב. תניא
פרק סז.

עמוד תתקיט

כמיש בפתח אליהו : ת"ו בהקדמה.
אדה"ר ממקום כפרתו : ראה פדריא פ"ב
(שנברא ממקום המקדש) ולהעיר מסנה'
לת, ב.
תרי"ג מצות. עמודי אור : פרדס שיח פ"ג.
כל המספיל א"ע : עירובין יג, ב. זחיב רלב,
ב.

עמוד התקב

שהעלו אבק עד כסה"כ: חולין צא א. זח"א
קע, א.

ופ"י בזהר: ח"א קע, א.

למה נקרא שמו אדם: תנחומא צו יד.

אדם אדמה לעילון: עשרה מאמרות מאמר

אכ"ח ח"ב סל"ג שליה תושב"כ וישב

סוף הדרוש צאן יוסף, עיי"ש. ועוד.

איזהו גבור: אבות ד, א.

ישראל לי ראש: נסמן לעיל בע' תתקנ.

וכמארז"ל ע"פ כל אשר יקרא בשם ה':

ילקוט שמעוני יואל רמו תקלו.

קוב"ה מצלי: ברכות ז, א.

עמוד התקבא

איהו עפר: זח"א יט, א.

הכל ה"י מן העפר: ב"ר יב, יא. זח"א קע,
א.

ופ"י מי ויכל לטפור המצות: תנחומא ורש"י
במקומו.

רביעה ראשונה: שביעית ט, ו.

עמוד התקבב

נהר היוצא מעדן יובל שמו: זח"ב פג, א.

זח"ג נה, א. וראה ג"כ בכורות נה, ב.

והערת כ"ק ארמו"ר שליט"א בספר המאמי
ת"ש עמוד פג.

יפה שעה אחת: אבות ז, יז.

שאמר ר' עקיבא: חגיגה יד, ב. זח"א כו,
ב.

משחרב בהמ"ט: ברכות ת, א.

כל השונה הלכות: סוף גדה וש"ג.

וה' עמו הלכה כמותו: סנהדרין צג, ב.

אלו ואלו דאיח: עירובין יג, ב וש"ג.

כמו שאמרו לר"ט: ברכות י, ב.

וחותמו של הקב"ה אמת: שבת נה, א.

עמוד התקבג

וגילוי אואי"ט: ראה תניא פרק לה.

כ"מ שנאמר באמת: ירושלמי תרומות ב.

א. שבת א, ב.

כל ישראל: סנהדרין צ, א. זח"א נט, ב.

עמוד התקבד

סיחרא ל"ל מגרמה כלום: זח"א לה, ב.
רלו, ב. ועוד.

יעקב בריח התיכון: זח"ג קפו, א. ראה
זח"ב קעה, ב.

עמוד התקבע

וישראל מתקשראן באורייתא: זח"ג עג, א.
ביום חתונתו זה מ"ת: תענית כו, ב.

ספ"ו דחולין: פט, א.

עמוד התקבעה

ע"פ נפתלי אילה שלוחה: ראה אוה"ת
פי ויחי.

אורייתא סתים ונליא: זח"ג עג, א. צה,
ב.

עמוד התקל

ספ"ו דחולין: פט, א.

עמוד התקלא

דקי"ט בעתיקא תליא: זח"ב מה, א.

דבר גדול מעשה מרכבה: סוכה כח, א.

עמוד התקלב

שאדה"ר נברא בריה: ראה ויק"ר רפכ"ט.

עמוד התקלג

קוב"ה מצלי: ברכות ז, א.

עמוד התקלד

אין העולם מתקיים: חולין פט, א.

אליו ולא למדותיו: פירוש שער לב סי"ב
בשם הספרי.

עמוד התקלה

והוי"ו עמו שהלכה כמותו: סנהדרין צג, ב.
כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב: סנהדרין

צ, א. זח"א נט, ב.

עמוד התקלו

שוב זה יציט: ב"ר ט, ט. זח"א יח, א. יט,
ב ועוד.

עמוד התקלז

ע"פ והי ברך: ראה אוה"ת פי חיי שרה
דף קכה, ב.

עמוד התקמד

דלא מאים אינש: ע"ז ה, ב.

גימ"ל גומל דלים: שבת קר, א.

עמוד התקומה

שנקי מצות המלך: ראה לקוית ט' כמדבר
ביאור לדיה ודבר כו' אנכי ס"ב. ובט'
ואתחנן דיה למען תירא.

עמוד התקנה

במקום שבעיית עומדים: ברכות לז, ב.
אנת הוא חד: ת"ז בהקדמה (פתח אליהו).
בכל לבבך בשני יצריך: ברכות גז, א.
כל המעביר על מדותיו: יומא כג, א.

עמוד התקנה

בכל לבבך בשני יצריך: ברכות נה, א.

עמוד התקנה

לית שמאלא בהאי עתיקא: זח"ג קכט, א.
(וראה שם רפט, א).

עמוד התקנה

קוב"ה מצלי: ברכות ז, א.

עמוד התקנה

האדם. אדמה לעליון: נסמן לעיל בעמוד
תתקב.

גלו לעילם: ספרי מסעי לה, לה.
ופי בתויא. ד"צ ע"ג: בהוצאת ברוקלין
תש"ו דף גז, ג.
נבראים ובעיג: ראה בהמשך היתרס"ו
בתחלתה.

אנת הוא חד: ת"ז בהקדמה (פתח אליהו).

עמוד התקנה

נהר היוצא מעדן יובל שמו: נסמן לעיל
בעי התקבב.

יפה שעה אחת: אבות ה, יז.

עמוד התקנה

אלמלא עוזרו: קידושין ל, ב.

עמוד התקנה

אורייתא מח"ע נפקת: זח"ב קכא, א. וראה
שם פה, א.

עמוד התקנה

כל המוסיף גורע: סנהדרין כט, א.

שערה שעור ה': זח"ג קפח, ב.

חסה כ"ב אתחון: זח"ג קפת, ב. ראה
חגיגה יד, א. ב"ר מג, ז.

עמוד התקנה

דבר גדול מעשה מרכבה: סוכה כח, א.

עמוד התקנה

השונה הלכות: סוף ברכות וש"נ.

עמוד התקנה

ביום חתונתו זה מ"ת: תענית כו, ב.
ישראל מתקשראן באורייתא: זח"ג עג, א.
האדם הוא עולם קטן: תנחומא פקודי ג.
ת"ז תכ"ט קרוב לתחלתו. ועליב"כ אדרי"ג
פליח. קה"ר א, ה. זח"א קלה, ב. מרי"ג
פע"ב. וראה לקוית פי' במדבר רד"ה
וה"י מספר.

עמוד התקנה

וארז"ל בה' בראש: מנחות כט, ב.
אין מלך בלא עם: נסמן לעיל בעי תתסט.

עמוד התקנה

כל ישראל בני מלכים: שבת סז, א.
דישראל עלו במחשבה: ב"ר בתחלתה. ת"ז
סוף ת"ו.

עמוד התקנה

למה נקי שמה ארץ: ב"ר ה, ז.

עמוד התקנה

כל היושב ושונה: ראה תוב"א רבה רפי"ח.
דאורייתא מחכ"ע נפקת: זח"ב קכא, א. וראה
שם פה, א.

תרי"ג. . . תרי"ן: פרס ש"ח פ"ג.

אם ישראל עושי' תשובה: סנהדרין צו, ב.
בחילא יתיר: זח"א קכט, ב.

בינה ליבא: ת"ז בהקדמה (פתח אליהו).
זדונות נעשו כזכיות: יומא פו, ב.

איש מזדיע תחלה: ברכות ס, א. גדה כה,
ב.

עמוד התקנה

שהאדם נקי עולם קטן: נסמן לעיל בעי
תתקמא.

מראה מקומות

א'רמוז

עמוד תתקם

אשה מזרעת תחלה : ברכות ט, א. גדה כה, ב.

עמוד תתקפא

איש מזרע תחלה : שם.
על העוסק בתורה : סנהדרין צט, ב.

עמוד תתקמב

פ"י בריאה : ראה רמב"ן ע"ת ע"פ בראשית ברא. ובריה החדש הזה לכם בהמשך תרס"ו.
וכמיש בזהר : ת"ו בהקדמה בתחלתה. ראה אגה"ק סי' ב.

עמוד תתקסג

אית רצון ואית רצון : ראה תו"א פי ויקהל בתחלתה.

כ"י הרי"פ בביאור זכי על כל כבוד חופה : נמצא במאמרי אדמו"ר הזקן — הגהות הרי"פ — ע' ג. ובלק"ת שה"ש מז, ד. שתוק כך עלה במחשבה : מנחות כט, ב. סייג לחכמה : אבות ג, יג.

עמוד תתקמד

נגלתא דחפ"א על מוחא : בלק"ת שם מצ"ן על זה כ"ק אדמו"ר הצי"צ : ועמ"ש מזה ע"פ אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים כו' בפי שלח ע"ש, עכ"ל. ע"פ שוש אשיש : ראה לק"ת פי נצבים מט, ג. ובאה"ת שם עמוד אירמד.

עמוד תתקמו

בד"ה להבין מ"ש באוצ"ח : לק"ת ויקרא בהוספות.

בע"ח שמ"א : פ"ג.

מוטב דלידייני' : חגיגה טו, ב.

עמוד תתקמט

הצמצום אינו הסתלקות : ראה לקושי תורה ויקרא נב, ד. בהגהה. ובתו"א יז, ב.

עמוד תתקע

בג' שותפים באדם : קדושין ל, ב.

עמוד תתקעא

ועי' בזהר סי' תרומה : ראה ביאורי הזהר פי תרומה ע"פ אתה הראית. ובריה החדש הזה לכם תרס"ו.

שיש ב' רצונות : ראה ספר המאמרים תשי"ג בתחלתה.

עמוד תתקעב

ורצון אותיות צנור : מקדש מלך לוח"ב קנו, א. מאורי אור אות צ' בסופו.

עמוד תתקעג

חסד אמר יבוא : ב"ר זא, ה.

עמוד תתקעד

ואין מלך בלא עם : נסמן לעיל בע' תתסט.

עמוד תתקעה

דקורא הדורות... בליאזנע : נדפס במאמרי אדמו"ר הזקן — אתהלך לאזניא — ע' קפג.

עמוד תתקעו

אבא יונק ממזל הדי' : ראה זח"ג רפט, ב ובכ"מ.

עמוד תתקעז

רגלי החיות כנגד כולם : חגיגה יג, א. בזהר פי שלח : קנט, ב.

עמוד תתקעח

בזהר ר"פ שלח : קנט, א.

עמוד תתקפא

פני משה כפני חמה : בבא בתרא עה, א.

עמוד תתקמב

באגה"ק בשם הה"מ ז"ל : סי' טו.

עמוד תתקמד

בביאור שעי"פ ואלה המשפטים : תו"א עז, ב.

עמוד תתקמט

שאין אדם רואה חובה לעצמו : שבת קיט, א.

מראה מקומות

א'רמט

עמוד התקצנה

בדישא חשיבא : שבת ע"ו ב.
משחבר בהמ"ק : ברכות ה, א. זח"ג רב, א.

תלת קשרין : זח"ג עג, א.

עמוד א"ד

ישראל לי ראש : גסמן לעיל בעי התקנב.
עד שלא נבה"ע : פד"א פ"ג.

עמוד א"ה

במקום גדולתו : מגילה לא, א. וראה הערת
כ"ק אדמו"ר שלישי"א בספר המאמרים
ת"ש ע' מ.

שאין לך עשב : גסמן לעיל בעי תשמד.
יעקב שהוא הבריוח התיכון : זח"ג קפו, א.

עמוד התקצד

ולא ראה קרי : יבמות ע"ו, א. ב"ר פ' צח.
עבודה שבלב זו תפלה : תענית ב, א.

עמוד התקצז

נתאזהה הקבי"ה : ראה תנחומא נשא טו.
במד"ר יג, ה.

עמוד התקצז

לעשות לתקן : ראה פרש"י לב"ר פ"א
ז.

רמ"ח פקודין : ראה ת"ז ת"י ל.

עמוד התקצח

במשנה ברמ"ח אברים : אהלות פ"א.
מצות צריכות כוונה : ברכות יג, א.
לית ברכתא שריא : זח"ב פו, ב.

עמוד התקצט

ערבים עלי ד"ס : ע"ז לה, א.
ות"ת כנגד כולט : פאה פ"א מ"א.
אורייתא מחכמה נפקת : זח"ב קכא, א.

עמוד אלף

לעולם יסדר אדם : ברכות לב, א.

עמוד א"א

ישראל עלו במחשבה : ב"ר בתחלתה. ת"ז
סוף ת"י ו.

לעבדה רמ"ח מ"ע : ראה זח"א כו, א. זח"ב
קסה, ב. ת"ז ת"י גה (דף פח, ב).
יפה שעה אחת : אבות ד, יו.

עמוד א"ג

שישראל מונין ללבנה : סוכה כט, א.
סיוחא לית לה מגרמא כלום : זח"א קלה,
ב וע"ה.

לעולם יראה אדם עצמו : תענית יא, א.

עמוד א"ו

ברא כרעא דאבוהו : יונת אלם רפ"ב. וראה
תוס' יבמות ג, א ד"ה מקמאי.

עמוד א"ז

תלת קשרין מתקשראין : זח"ג עג, א.
אורייתא מחכמה נפקת : זח"ב קכא, א.
שויתר הקבי"ה על ע"ז : ראה ירושלמי
תגיגה א, ו. פתיחתא לאיכ"ר ב.
דרמ"ח מ"ע .. דמלכא : ראה ת"ז ת"י ל.

עמוד א"ח

בגלותא דקבי"ה סליק : זח"ג ז, ב. כ, ב.
אין שינה לפני המקום : מדרש תהלים
קכא, ג.

כשם שא"א לעולם בלא רוחות : תענית
ג, ב. זח"ב ד, ב.

ע"פ ויאמר משה אכלוהו היום : ראה אוה"ת
פ' בשלח.

עמוד א"ט

ברא כרעא דאבוה : גסמן לעיל בעי א"ו.
אין עומדין להתפלל : ברכות ל, ב.

עמוד א"יא

דמזלייהו חזי : מגילה ג, א.
אמרו לפני מלכיות : ר"ה טו, א.

עמוד א"יב

הרים אלו אבות : ספרי ברכה לג, טו.

עמוד א"יג

פ' וישלח ע"פ ויאבק : ראה תו"א שם דף
כו, ג.

מראה מקומות

א'רנ

עמוד א'ל

ביום חתונתו זה מית: תענית כו, ב.

עמוד א'לב

קרו ל"י אלקא דאלקיא: מנחות קי, א.

עמוד א'לג

אם אין חכמה: אבות ג, יז.
דלא זו מחבבה: שמ"ר גב, ד. וחיג יח, ב.

עמוד א'לד

יפה שעה אחת: אבות ה, יז.

עמוד א'לה

נתאחה הקב"ה: ראה תנחומא גשא סז.
במד"ר יג, ה.

עמוד א'לה

אין הברכה מצויה: בי"מ נט, א.
משחרב בהמ"ק: ברכות ה, א.
אית בניך אלא בוניך: ברכות סד, א ושי"ג.

עמוד א'לה

אית מורשה: פסחים נט, ב.
ע"פ האינו: ראה באוה"ת שם.

עמוד א'לה

מטל השמים זו מקרא: ב"ר סו, ג.

עמוד א'לה

ט"ה ראשי המטות תרס"ו: ראה לקמן
בפ' מטות.

עמוד א'לה

אך בגורל: ראה ד"ה זה בתורת שמואל
— תרכ"ו עמוד קצח בהרחב ביאור
ובהוספות.
כל ישראל: סנהדרין ז, א.
אדם אדמה לעליון: נסמן לעיל ע' תתקכ.
אל תאמין בעצמך: אבות ב, ד.

עמוד א'לה

שתוק כך עבמ"ח: מנחות כט, ב.
בד"ה ע"כ קראו: ג'פס בסי בונה ירושלים
עמוד ק.

עמוד א'יו

בינה יתירה: ג'ה מה, ב.

עמוד א'יז

בביאור ע"פ וה"י מספר: ראה לעיל בפ'
במדבר ד"ה זה.

ואלקים ג"י הסבע: מרדס ש"ב טרק ב.
בשלי"ה שער האותיות (פס, א) משמע
קצת שכן הוא בוהר.

ע"פ ואתחנן שלא נדפס בלקו"ת: ראה
אוה"ת שם ע' צג.

עמוד א'יח

אותיות תופר: ראה אוה"ת ויחי דף תט,
ב.

עמוד א'יח

התפלה נקי עבודה שבלב: תענית ג, א.

עמוד א'יח

כך אנת תסתלק: ת"ז בהקדמה (פתח
אליהו).

עמוד א'יח

גבוה המנורה י"ח ספחים: מנחות כב, ב.
ברייטא דמלאכת המשכן פ"י. ראה בריב"א
שמות כה, לא. ובחוקוני הסעם שנתקשה
משה בעשיית המנורה היינו במדת קומתה,
שלא נכתב בה שיעור.

בן ח"י לחופה: אבות ה, כא.
זוד מלך ישראל חי וקיים: ר"ה כה, א.
יעקב לא מת: תענית ה, ב. וחי"א רמת,
ב.

מס"ס קושר כתר"ס: נסמן לעיל בע' תתכ.

עמוד א'יח

דרוש סוכות תקס"ב: במאמרי אדמו"ר
הזקן שם ע' כו. בשינויים קלים.
בהנהות לד"ה וירא ישראל: אוה"ת פ'
בשלח ע' תלב.

עמוד א'יח

שכל העולם לא נברא אלא לצות לזה:
ברכות ו, ב. וחי"ג מת, ז.

לו לב: ת"ז סוף ת"י ו, וראה ג"כ יאר
נתיב ל, ה.

נשים זנתן קלות: שבת לג, ב.

עמוד א'טא

שלא נתמלא צור: ראה מגילה ו, א. רשי
תולדות כה, כג.
גלו לאדום: ספרי מסעי לה, לד.

עמוד א'טו

מסיע קושר כתרים: נסמן לעיל בע' תתכ.

עמוד א'טז

גדולה תפלה: ברכות לב, ב.

עמוד א'טז

וכדפרשיי פרק מפנין: שבת קכו, ב ד"ה
ה"ב

עמוד א'טז

שמשחרב בהמ"ק: ברכות ח, א. זח"ג רב,
א.

כלום יצה"ר יש ביניכם: שבת פט, א.

עמוד א'טז

תשובת ר"א ב"ד: ע"ז י, ב.

עמוד א'טז

שעוה"ב נקי עולם ברור: ב"ב י, ב.
מי שאמר לשמן: תענית כה, א.

עמוד א'צח

דאורייתא מח"ע נפסק: זח"ב פה, א. וראה
שם קכא, א.

כמה גופין: ת"ז בהקדמה (פתח אליהו).

עמוד א'צז

חביב אדם שנברא בצלם: אבות ג, יד.

עמוד א'צח

שהתורה נקי ענו ותנושיה: ראה ויק"ר
פליא, ה. ל"ש בשלח רמז רמז ועוד.

עמוד א'ק

ביום חתונתו זה מ"ת: תענית כו, ב.
ע"פ מזמור לאסף: גרפס ביהל אור שם.

עמוד א'קא

אליו ולא למדותיו: פירס שליב ס"ב בשם
הספרי.

מ"ס עזי מטני: שבת עז, ב.

שער באשה ערוה: ברכות כה, א. זח"ג
קכה, ב ועוד.

עמוד א'קב

גדולה תשובה: יומא פו, ב.

עמוד א'פב

זכו אחישנה: סנהדרין צה, א.

עמוד א'פג

ביתו זו אשתו: יומא ב, א.

עמוד א'פח

כל תורה שאין עמה מלאכה: אבות ב, ב.

עמוד א'פו

בדיה שלח.. בבזך במדבר: ראה לעיל
ב"פ שלח.

חנם בלא מצות: ספרי בהעלותך יא, ה.

עמוד א'פח

ע"פ ואתחנן: אוה"ת שם ע' עו.

עמוד א'פח

גפן הוא כנסיי: חולין צב, א.
ע"פ וירא ישראל: אוה"ת פ' בשלח.

פורת הוא אותיות תופר: ראה אוה"ת
פ' ויחי דף תט, ב.

עמוד א'ע

כל המקבל עליו עול תורה: אבות ג, ה.

עמוד א'עא

ומעתה נבוא לענין חנוכה: תוי"א דף כט,
ד.

לחיות כל חלב להוי': ראה לקו"ת פנחס
עה, ב.

תפילה במקום תמידין: ברכות כו, ב.
כל הקורא ק"ש: ברכות יד, ב.

עמוד א'עב

וכמה דאיתא בזהר וכמה גופין: ת"ז
בהקדמה (פתח אליהו).

עמוד א'עג

באתרי' לאו אורחי' למיכל: זח"ג רמא, ב.
בדיה אמר רע"ק: אוה"ת דרושים ליום
הכיפורים.

א'רנב

מ'ר א'ה מ'קו מ'ות

עמור א'קר

הכל תלוי במזל: זח"ג קלה, א.

ישראל לי ראש: גסמן לעיל תחקיג.
ברא כרעא דאבוה: גסמן לעיל בעי א'.

עמור א'קו

תפלה שכנגד קרבנות: ברכות כו, ב.
לעבדה מ"ע: גסמן לעיל ע' תתג.
שמור זה משנה: ת"כ אמור ט, ב. (הובא
ברש"י ויקרא כו, לא. דברים ד, ו).
ספרי ראה פנ"ט.
כל העוסק בתורת עולה: מגמות ק"י א.

עמור א'קבו

ישראל עבמ"ח: ב"ר בתחלתה. ת"ז סוף
ת"י ו.

עמור א'קבח

אמרו בזהר דתלת קשרין: זח"ג עג, א.
חכים ולא בחכמה ידעא: ת"ז בהקדמה פתח
אליהו).

עמור א'קז

אין שיחה אלא תפלה: ברכות כו, ב.
לאתבא צדיקיא בתיובתא: ראה זח"ג קנג.
ב. לקו"ת דברים צב, ב.

עמור א'קבט

כמו ר"א דצהבו פניו: ירושלמי שבת פ"ח
ה"א.

עמור א'קה

יומו של הקב"ה אלף שנה: ב"ר ת, ב.

בשביל התורה שנק' ראשית: גסמן לעיל
ע' תשעט (בשביל ישראל).

עמור א'קו

בע"מ נבה"ע: אבות ה, א.
ובראשית נמי מאמר: ר"ה לב, א. מגילה
כא, א.

עמור א'קל

מ"ש בזהר: ראה ת"ז ת"י ל.
ועשיתם אתם כאלו עשאוני: זח"ג קיג.
ב. וראה ויקיר לה, ז.

עמור א'קלא

ומשחרב בהמ"ק: ברכות ה, א. זח"ג רב,
א.

עמור א'קין

קודם שנברא העולם: פד"א פ"ג.

עמור א'קיד

בכל לבבך בשני יצריך: ברכות ג, א.

עמור א'קלג

במקום שבע"ת עומדים: ברכות לה, ב.
איזהו נבון: אבות ז, א.
בע"ת דמטכיו ל"י: זח"א קכט, ב.
נחש כרוך על עקבו: ברכות לו, ב.

עמור א'קמו

עבר אדם על מ"ע ושב: יומא סו, א.

עמור א'קלד

אנכי ולא יהי לך: מכות כו, א.

עמור א'קב

בא חבוקק והעמידן על אחת: מכות כו,
א.

עמור א'קלח

איש ואשה זכו: סוטה יז, א.

עמור א'קבח

דקודם שנבה"ע: פד"א פ"ג.

עמור א'קלו

כל הקורא ק"ש בלא תפילין: ברכות יז,
ב.

עמור א'קבו

דעוה"ב שנברא רק ביו"ד: מגמות כט, ב.
במקום גדולתו ית': מגילה לא, א. וראה
הערת כ"ק זר"ש בסה"מ ת"ש ע' 40.
דאין לך עשב שאין לו מזל: גסמן לעיל
בע' תשפד.
יעקב שנק' בריח התיכון: זח"ג קפג, א.

עמור א'קלז

דקודם שנבה"ע: פד"א פ"ג.
במקום גדולתו: מגילה לא, א.
דאין לך עשב: גסמן לעיל ע' תשפד.

מראה מקומות

א'רנג

כ"מ שנאמר לי: מדרש שוחר טוב פ"ט.
ועדיו ג"כ בספרי בהעלותך יא, טו.
הקב"ה יושב ועוסק בתורה: ראה תדב"א
רבה רפ"ח.

עמוד א'קנה

והתורה קדמה אלפים: נסמן לעיל בעמוד
תשנ"ט.

דמי שתורתו אומנתו: שבת יא, א.
ואין אמת אלא תורה: ירושלמי ר"ה ג, ח.
איכ"ר פתיחתא ב.

עמוד א'קנז

כמ"ש בד"ה חכילי: תו"א מו, ב.
אין בזה לעו"ז: הכונה, לאהבה דבחינת
יחידה. הגהת כ"ק אדמו"ר הצמח צדק
לקו"ת תצא לו, ג.

עמוד א'קנז

שעכ"ד פ"ג: שבת פה, ב.

עמוד א'קסז

שתוספתו של הקב"ה: ב"ר סא, ה.

עמוד א'קסז

לא זו מחבבה: שמו"ר נב, ד. זח"ג יד, ב.

עמוד א'קעג

אהרן אותיות נראה: זח"ג קג, א.
וישראל מתקשראן: זח"ג עג, א.

עמוד א'קעז

פני משה כפני חמה: ב"ב עה, א.

עמוד א'קעט

לית שמאלא בהאי ע"ק: זח"ג קכט, א.
וראה שם רפס, א.

עמוד א'קפ

חטה כ"ב אתחן: זח"ג קפת, ב. ראה חגיגה
יד, א. ב"ר מג, ה.

מיט עזי מסגן: שבת עז, ב.

עמוד א'קפב

גלו לאדום שכינה עמהם: ספרי מסעי לה,
לה.

עמוד א'קלה

ישראל לי ראש: נסמן לעיל ע' תתקיב.
ברא כרעא דאבוה: נסמן לעיל ע' א"ו.

עמוד א'קלמ

דישראל עבמי"ח: ב"ר בתחלתה. ת"ז סוף
ת"ו.
תלת קשרין: זח"ג עג, א.

עמוד א'קמ

כמו ר' אבוה: ירושלמי שבת פ"ח ה"א.
קודם שנבה"ע: סרי"א פ"ג.

עמוד א'קמא

במקום גדולתו: מגילה לא, א.
יעקב שהוא בריח התיכון: זח"ג קפו, א.
ישראל פ"י לי ראש: נסמן לעיל בע' תתקיב.
ברא כרעא דאבוה: נסמן לעיל בע' א"ו.

עמוד א'קמד

בביאור השני ע"פ יונתני: לקו"ש שה"ש
יט, ב.

עמוד א'קמה

איזהו גיבור: אבות ד, א.
קדש א"ע במותר לך: יבמות כ, א.

עמוד א'קמז

וזקנים לנביאים: אבות א, א.

עמוד א'קמא

במקום שבע"ת עומדין: ברכות לה, ב.
בינה.. עד הוד אפתשטת: נסמן לעיל בע'
תשצו.

ביום חתונתו זה מ"ת: תענית כו, ב.
שירדה שנאה על הרע: שבת פט, א.

עמוד א'קנב

קיים א"א כל התורה: קידושין בסופה.

עמוד א'קנב

ישראל מתקשראן באורייתא: זח"ג עג, א.

עמוד א'קנד

עד שלא נבה"ע: סרי"א פ"ג.
כ"מ שנאמר נצח טלח ועד: עירובין נה, א.

א'רנר

מראה מקומות

עמוד א'קפח

בתיא... דמיב סעיג: בהוצאת ג, תשס"ו
הוא בדף כה, ג.

עמוד א'קפז

כל הקורא ק"ש: ברכות יד, ב.

עמוד א'קפח

ע"פ ועש את שני הסאורות: אור התורה
בראשית לו, א.

עמוד א'קצא

ובתיא נתי אצלינו: ראה אוה"ת ויקרא ע'
שכו. פי במדבר ע' יג.

עמוד א'קצב

והלא במאמר א': אבות ה, א.
דבמו"א ברא הקב"ה: זח"ב כו, ב.

עמוד א'קצד

לעשות לחקן: ראה פרש"י לבראשית רבה
מ"א, ז.

עמוד א'קצה

קושר כתר"ס לקונו: נסמן לעיל בע' תתכ.
אתם אפילו מוסעים: ר"ה כה, ב.

עמוד א'קצו

מתנה טובה: שבת י, א. זח"ג קכב, ב.

עמוד א'קצז

ג' מועדים... ג' אבות: זח"ג רנז, ב. טוא"ח
סי תזו. מגורת המאור (לר"י אלגאווה)
ח"ב ה"ל ר"ח בשם ר' יהודא בן הרא"ש.
ראה לקו"ת דברים גח, א.

אנכי ולא יהי לך ספי הגבורה: מכות כה,
א.

עמוד א'ר"א

חר"ן עמודי אור: סודס ש"ח ס"ב.

עמוד א'ר"ז

אל יאמר אדם: ספרא ורש"י קדושים כו, כו.

עמוד א'ר"ז

לעשות ואוד"ל לחקן: נסמן לעיל בעמוד
א'קצד.

שהמלאכים בקסו: שבת סח, ב.

עמוד א'ר"י

ישראל עבמי"ח: ב"ר בתחלתה. ת"ז סוף
ת"ו.

עמוד א'ר"יא

בתיא א"י: תיקון ה.
מצות צריכות כוונה: ברכות יג, ב. וש"ג

עמוד א'ר"יב

לעולם ידניז אדם: ברכות ה, א. זח"א רב,
א. וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א
בספר השיחות תשי"א ע' 59.

עמוד א'ר"יג

קשים גרים לישראל: יבמות מה, ב. זח"א
רסו, ב.
תוספתו של הקב"ה: ב"ר סא, ד.

עמוד א'ר"טו

הושיט הקב"ה אצבעו: מנחות כט, ב.
אין התינוק יודע: ברכות מ, א.

עמוד א'ר"טז

חטה גימטי כ"ב: זח"ג קפת, ב. ראה חגיגה
יד, א. ב"ר מה זג, ז.
עינא ולבא חרין טרטורין: ירושלמי ברכות
א, ה.
נקי הסנהדרין עיני העדה: שה"ש רבה ע"ס
עיניו כיונים.

עמוד א'ר"כ

ואורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.
אין להקב"ה בעולמו: ברכות לג, ב. שבת
לא, ב.

עמוד א'ר"כב

כל הנודד כאילו נדר בחיי המלך: זח"ג
רנה, א.